Ч. 2. Львôвъ, Вторн[...]

Дѣ[...]

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. [...]п. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей" вы[хо]дитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и последного [д]ня кождого мѣсяця.
Редакція «Администрація пôдъ [ч.] 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на по[пе]редне застереженье
Оголошеня принимаются по [ц]нѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Н[а]сланье" по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѝ вôл[ьн]ѝ ôтъ порта.
Предплату и инсераты прин[има]ютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла". У Вѣдни Ha[as]enstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riem[erg]asse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rud. Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкф[ур]тѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ П[ари]жи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Ст[ари]ны" въ Кіевѣ, почтовѝ уряды и „Газетне Бюро" [...]Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Запросины до предплаты на рôкъ 1886.

Съ новымъ 1886 рокомъ почипаєся семый рôкъ выдавництва „Дѣла". Якъ доси, такъ и на будуще „Дѣло" буде вѣрно и свято стояти при величнôмъ и єдино спасительнôмъ прапорѣ народнôмъ, буде свѣдомо та неустрашимо боротись за правду руску съ всѣми ворогами Руси и прокладати дороги до успѣшного розвою и поступу въ рускôмъ житю народнôмъ. „*Не разоряти, а будувати!*" — се той окликъ, що нимъ руководилось „Дѣло" ôтъ самого початку свого заснованя до нынѣ, — той окликъ повторяємо сегодня середъ цѣлого омуту намагаючихъ разорити Русь нашу елементôвъ. Маємо певну въ Бозѣ надѣю, що и намъ силъ не хибне до дальшои працѣ и патріоты Галицкои Руси такъ само щиро подадутъ намъ свою помôчну руку, якъ доси!

„Дѣло" буде выходити, якъ дотеперь, три разы на тыждень, вô второкъ, четверъ и суботу. Предплата на „Дѣло" выноситъ на мѣсяць 1 зр., на ¼ року 3 зр., на ½ року 6 зр., на рôкъ 12 зр. Съ „**Библіотекою найзнаменитшихъ повѣстей**" (4 аркушѣ на мѣсяць) на ¼ року 4 зр., на ½ року 8 зр., на рôкъ 16 зр. — Сама „Библіотека найзнам. повѣстей" коштує на ¼ року 1 зр. 25 кр., на ½ року 2 зр. 50 кр., на рôкъ 5 зр.

Новѝ Предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей" на р. 1886 одержатъ початокъ повѣсти „Набобъ" Альфонса Доде даромъ.

Предплату належитъ пересылати найлучше переказомъ на адресу: **Администрація „Дѣла" у Львовѣ.**

Нынѣ маѣ рѣшитися въ Соймѣ судьба внесеня пос. Романчука. На порядку дневнôмъ стоитъ друге читанье справозданя Выдѣлу краєвого въ справѣ языка викладового въ школахъ народныхъ и середнихъ.

Вся Русь съ нетерпеливостею выжидає позитивного результату. Жаданя рускихъ пословъ суть минимальнѝ, а при тôмъ такъ оправданѝ дидактичными взглядами, духовыми потребами руского народу и взглядами политичными, що справдѣ сумно-бы було, коли-бъ бôльшôсть соймова не зьогла взнестись на высоке становище справедливости для Русинôвъ и не сповнила жаданѝ ихъ заступникôвъ!

Бесѣда Преосв. д-ра Юл. Пелеша,

выголошена дня 4 л. сѣчня на 18 засѣданю Сойму.

Мои Панове! Я не намѣрявъ сего року, а тымъ менше нынѣ забирати голосъ въ тôй Выс. палатѣ, а то зъ рôзличныхъ причинъ. Найперше есьмь ще за короткій часъ въ тôй палатѣ, занадто мало знаю формы парляментарнѝ, а тымъ менше чую въ собѣ силы и здôбнôсть, абы пописатися, и якъ-бы то на першій разъ безсомнѣнно выпадало, якусь красну бесѣду выповѣсти. Отже того ôтъ мене не вымагайте. Я теперь, коли тыхъ кôлька слôвъ маю сказати, есьмь такъ занятый иншими рѣчами, бо якъ вѣдомо, сего тыжня выбераюся на обнятье моего нового епископату, такъ що и въ сѣй хвили, коли тутъ говорю, мои мысли суть бôльше за тою палатою, якъ въ нѣй. А що найприкрѣйше менѣ, що нефортунный случай змушує мене першій разъ выступити полемично. Однакожь дебаты въ суботы въ тôй Выс. палатѣ були сего рода, що всѣ тѝ взгляды, а хотяй-бымъ мавъ ще иншѝ взгляды, мусятъ устати, и я чуюся приневоленый и змушеный, яко сынъ того краю, яко Русинъ, и яко католицкій епископъ въ своѣмъ и епископату имени голосъ забрати. (*Браво!*)

Прикро менѣ дѣйстно, п[...] такъ красный [...]ъ розправы въ тôй Выс. па[...]тѣ, въ котрôмъ

вô всѣхъ сторôнъ перебиваєся добра в[...] вичливôсть людей розумныхъ для справ[...] вого и для Русинôвъ пожеланого рѣшеня справы, — констатую, що на мене так[...] зробило враженье, — прикро менѣ, що [...] гармонія зôстала заколочена бесѣдами дея[...] почт. пословъ.

Звертаюсь насампередъ до бесѣды п[...] посла Качалы. Прикро менѣ, ще разъ то[...] шу повторити, що власне напротивъ того [...] жа мушу въ першôй линіи полемизувати[...] ще менѣ прикрѣйше для того, бо я съ ни[...] передъ лѣтами мавъ подôбну справу до за[...] годженя, вправдѣ не въ палатѣ соймовôй, [...] яко литератъ съ литератомъ. Тогды сказа[...] я почт. послови, що я въ справы єго пог[...] дôвъ политичныхъ, національныхъ, если тра[...] тує ихъ исторично, не вмѣшуюся. Я лиш[...] то цѣлкомъ єму, най наводитъ доказы, а [...] сля того, яку они маютъ силу, будутъ пр[и]нятѝ або ôткиненѝ. Однакожь тогдѣ зазначи[...] я, що на поли религійнôмъ, особливо на пол[...] догматôвъ, не знаю нѣякихъ укладôвъ. (*Браво.*) Тутъ єсть певнôсть, ôтъ котрои тогдѣ як[...] священикъ, а теперь яко епископъ ôтступит[...] не хочу, не можу и не смѣю. (*Браво.*) Отж[...] почт. пос. Качала сказавъ въ своѣй бесѣдѣ, — въ котру впрочѣмъ не можу входити подрôб[...] но для тои причины, що я не зовсѣмъ добре єи чувъ, — сказавъ межи иншимъ, що по уніи Люблиньскôй и по иншихъ справахъ историчныхъ зôстала на Руси з а о к т р о й о в а н а унія церковна. Мои панове! Чи-жь почт. посолъ хоче тымъ прислужитись тôй справѣ, котрôй служитъ, и, якъ знаю, щиро служитъ? Русины дуже часто жалуются на то, що ихъ пôдозрѣваютъ о склонность до схизмы, до Москвы. Дѣйстно признаю то и подѣляю той жаль. Але-жь, мои панове, нехай тѝ, котрѝ служатъ рускôй справѣ, и то, повторяю, служатъ ѣй зъ переконаня и доброи совѣсти, нехай не подаютъ нѣчого такого, що-бы могло кому-небудь послужити до такихъ инсинуацій на Русинôвъ.

Мои панове! Не хочу входити тутъ въ то, — бо нема часу анѣ тутъ мѣсця, — якъ унія прійшла въ дѣло. Загально вѣдомо и певно кождый въ почт. пословъ о тôмъ добре знає, якій красный бувъ станъ церкви рускои тогды, коли она въ першихъ вѣкахъ свого истнованя до кôнця XII. столѣтя була католицкою. Вѣдомо такожь, що ôтъ початку XIII. столѣтя кинено межи Русинôвъ зерно незгоды черезъ защепленье грецкои схизмы, — и ôтъ тои поры мовь-бы палець Божій тяживъ надъ нашою ôтчиною. Пригадую тѝ рѣчи, бо дѣйстно суть они болестнѝ для кождого чоловѣка, не говорю для Русина, но для кождого, котрый занимався тою справою. Вѣдомо, що въ XVI. столѣтю прійшли мы до того, що не було на Руси нѣ одного чоловѣка, котрый бы не оплакувавъ бѣды и страшного упадку рускои церкви и тымъ самымъ и рускои народности. Не покликуюся на католикôвъ, на Полякôвъ, бо то свѣдоцтво може бы було якесь пôдозрѣне; я покликуюся на такихъ мужѣвъ, якъ Константинъ Острожскій, на Братство Львôвске, пôзнѣйше Ставропигійске. Пригадую тіи стараня, якихъ докладавъ кн. Острожскій въ першихъ лѣтахъ, коли та гадка почала була бôльше кôлчитися, абы допровадити до уніи церкви рускои съ Римомъ. Пригадую тѝ сумнѝ, сказавъ-бымъ плачливѝ слова, якими ôтозвалося Братство Львôвске въ роцѣ 1563 до тогдѣшного митрополита Дѣвочки: „Мы блукаємось, якъ бѣднѝ ôвцѣ, котрыхъ пастырь опустивъ". Було то нещастье, а не було помочи. Бо де-жь мали Русины обернутися? До Константинополя? То вдавалося рѣчею природною. Але т[...] гôрше! До митрополита? Але [...] здѣлати такій митрополитъ, якъ [...] и иншѝ тыхъ часôвъ митрополит[...] мали отже Русины робити? Бу[...]

и [...]
стал[...]
пôзнали, [...]
тамъ, де оно [...]
и народнôсть руска спасеся, [...] тои вѣры, до котрои зъ пога[...] вернена. Не прійшла тая мысль [...] чужи[...] людей, она повстала зъ внутрѣ[...] потребы рускои церкви и народности, и [...]ій розумный чоловѣкъ мусить признати, [...] було то найбôльше щастье для церкви рус[...] що при кôнци XVI. столѣтя унія зôстала за[...]ключена але ôтновлена. (*Браво.*) Длятого, не впускаючися дальше въ тіи рѣчи, скажу, [...]о унія не зôстала октройована, що не єзу[...] не Римъ, не король польскій Жигмонтъ [...] анѣ шляхта не заоктроювали и дали нам[ъ] унію, тôлько унія выробилася на пôдставѣ внутрѣшнои, жизненнои потребы народу рускаго. (*Браво.*) Про-то твердженье, котре пôднѣсъ почт. пос. о. Качала, я не тôлько яко епископъ католицкій, але и яко Русинъ мушу ôткинути съ ôтразою и пôдношу противъ него торжественный протестъ. (*Брава*)

Але въ тôмъ взглядѣ я маю ще бôльше [...]казати. Почт. послови, котрого — свѣдчуся [...]ередъ Богомъ и людьми! — не посуджую [...]ѣколи о якѝсь схизматичнѝ тенденціи, о котрôмъ хочу бути переконанымъ, що єсть щи[...]ымъ католикомъ, черезъ пристрасть вырвались такѝ слова, на котрѝ мушу ще звернути [...]вагу, абы не сказано: „Qui tacet, consentire [...]detur". Сказавъ намъ почт. посолъ, що „унія [...]це не упала". Я смѣю твердити, що унія [...] нѣгде не упала. Спытаєте мене: А де-жь [...]дѣлася та славна церковна провинція, котра [...] половинѣ XVIII. столѣтя мала 9 великихъ [...]кіепископствъ и епископствъ, до котрыхъ [...]ежало бôльше, якъ 13 миліонôвъ вѣрныхъ? [...]Нѣ єи нема. Мимо того я твердж[у], що [...]у[...] не упала, але зôстала знищена (*Браво!*), [...]нищена черезъ тыхъ людей, у котрыхъ сила пе[...]дъ правомъ. (*Браво.*) Впрочѣмъ сумнѝ то га[...]и за тамтѝ минувшѝ часы. Я пытаюся як[...] Русинъ щирый, котрый для своеи рускои мало-рускои народности хоче працювати, чи [...]кій Русинъ мôгъ бы радуватися, если-бы уні[...] була упала? Прошу подивитися, чи тамъ, де [...]ищено унію, чи тамъ Русинамъ вôльно ôто[...]ватися въ церкви або школѣ рôднымъ своимъ языкомъ? Мы живемо въ Австріи, маємо конституцію, маємо рôвноуправненье и не [...]ємо причины боятися, абы унія упала. Не [...]мала, смѣю твердити, она була, єсть и буд[е] и славнѣйша, якъ колись була. (*Браво.*)

Прикро менѣ, ще разъ мушу повторити, що впротивъ о. Качалы мусѣвъ категорично выступити. Нехай однакожь не думає, що я и въ иншихъ взглядахъ хотѣвъ-бы противъ него выступати. Нѣ! Знаю єго стремленя въ народнôмъ взглядѣ, знаю, що ôнъ, якъ и цѣле єг[о] сторонництво, бажає добра народу, и най [б]уде певный, що я дѣлати буду на грунтѣ ц[ер]кви католицкои, на грунтѣ письменства [м]ало-руского и на грунтѣ австрійскôмъ. (*Браво!*).

[...]ле, мои панове, вже часъ звернутися на другу сторону Выс. палаты. И тутъ мавъ я способнôсть почути декотрѝ слова, котрыхъ не можу мовчки перейти. Маю тутъ на гадцѣ бесѣду почт. пос. Торосевича. Не хочу подрôбнѣйше входити въ ту бесѣду, бо она зъ другои стороны вымовно и ядерно зôстала ôткинена. Я тôлько звертаю увагу на одно выраженье, котрого не приписую чому иншому, якъ розгоряченю и lapsus — не хочу дальше говорити — однакожь то [...] вы[...] И тамъ буде сказано, [...]

[...]ричины ж[...]
[...] того, чого не [...]
[...]е добре!) Поминувши
[...]боязни передъ нигили-
[...]комъ не можу собѣ пред-
[...] и плоти, бо я ихъ нѣколи не
[...]жь тутъ властиво ходитъ? О
[...]пос. Романчука. То внесенье хоче, якъ звѣстно, залагодити справу языка въ школѣ. Отже-жь оно выкликало цѣлый той неспокôй въ краю, и та горстка, котра такъ небезпечный плянъ загадала, що спокôй цѣлого краю заколотила, хто-жь то єсть? Очевидно тіи, що пôдписали то внесенье. Хто-жь то пôдписавъ? Розумѣєся, насампередъ п. Романчукъ а за нимъ митр. Сембратовичъ и еп. перемыскій, Ступницкій. Чи-жь можна им[...] щось такъ страшного закинути? Хто сказа[...] [...] мусить сказати и *Б.* Сказати щось та[...] [...]ашного въ тôй палатѣ и посуджати ко[...] [...]умаю, то рѣчь дуже небезпечна. С[...] п[...]и, чи и тѝ, що пôдписали внесенье [...] Ро[...]чука, тягнуть до шизмы и до Мос[...]? (*По[...] Торосевичъ: Прошу о голосъ. Я т[...] не думав[...]*) Не пôдсуваю того п. Торосе[...]еви, не ду[...], щобы дѣйстно такъ судив[...] але менѣ ви[...]ся, що таку консеквенцію [...]ба въ того высн[...]ати.

Перех[...]у теперь до бесѣды д[...]гого посла, а имен[...] гр. Голѣєвского. Пан[...] графови подобалося въ [...]оѣй бесѣдѣ трохи [...]рячковôй, сказати слова, [...] бôльша часть ру[...]ого клиру стремитъ до ши[...]ы и Москвы. [...]рошу васъ, п. графе, черезъ то вы бôльше якъ [...] честныхъ, совѣстныхъ людей, — бо клиръ рускій числитъ бôльше якъ 2.200 священикôвъ — ôтсуджуєте голословнымъ твердженьемъ ôтъ вѣры и совѣсти и закидаєте имъ найтяжше злочиньство, яке представити собѣ можу, злочиньство зрады церкви и вѣры. (*Браво!*). Панове! менѣ видится, що то за богато и не знаю, чи въ якôмъ парляментѣ поваживсь-бы хтось съ подôбнымъ монструальнымъ твердженьемъ выступити, и щобы подôбне монструальне твердженье остало изъ стороны президіи безъ нѣякого замѣту! Прошу панôвъ! подивѣтся до исторіи иншихъ народôвъ, до исторіи якого-будь народу, а тамъ, думаю, певно знайдете не тôлько межи Русинами, але и межи Французами, Нѣмцями, Волохами и Поляками такожь ôтступникôвъ до лютераньского, протестантского а навѣть — були случаѣ — и до шизмы. Чи на тôй пôдставѣ мôгъ-бы хто въ Русинôвъ выступити и сказати, що бôльша часть польского клиру стремитъ до лютеранизму або шизмы? Нѣ! Тысячь разôвъ скажу, що не смѣвъ-бы того сказати, а про то и вы, графе, не мали права съ такимъ твердженьемъ выступати, а понеже то сталося, то я се съ найбôльшимъ обуреньемъ ôтпираю и въ имени епископату и клиру руского противъ того протестую. (*Браво!*).

П. гр. Голѣєвскій говоривъ такожь о справѣ обрядовôй. Тогды не бувъ я въ краю и не мавъ случайности застановлятися надъ тымъ, якъ зъ рускои стороны казано „латиньскими налетѣлостями" и т. д. Бувъ то галасъ, котрый щоденнѝ газеты пôднесли и наробили дѣйстно такого „бигосу", що не було знати, якъ выйти. Очевидна рѣчь, тутъ о тôмъ говорити не буду анѣ не хочу, але я бы давъ одну раду, „consilium boni viri", щобы тую справу полишити тымъ людямъ, до котрыхъ се належитъ. (*Браво!*) Маємо на то митрополита и епископôвъ, высшѝ инстанціи трактуютъ тую справу, маємо римскій престолъ, котрому справа буде предложена и остаточн[...] [...]шена, а по тôмъ буде: „Roma loc[...] [...]ita". Мѣшатися однакожь до спр[...] [...]хъ ты[...] котрѝ того не розумѣю [...] такъ само я п[...]

...ю, що такъ
ремыска. Робилося, ...
кождый чоловѣкъ ест...
ный, не може також ж...
то, що ему найлучше подо...
выводахъ п. Голѣевского говор...
пригадую собѣ его цѣлои бесѣды...
бôльше-менше. Я хотѣвъ лише тѝ точ...
нести и то не для пустои формы, але длятого, щобы сповнити святу повинность яко Русина и епископа руского, що на таку клевету, яка на клиръ рускій була кинена, пôдъ нѣякимъ условіємъ той клиръ не заслуживъ! (*Браво!*). Вправдѣ, мои панове, гр. Голѣевскій покликався на доказы, а именно на Холмъ и Гнилички. Далека була-бы дорога, коли-бъ я хотѣвъ о тыхъ рѣчахъ говорити. Признаю, що ...о дѣйстно чорна карта въ исторіи руско... ...ркви. Я давъ уже давнѣйше выразъ мо... ...реконаню недвозначно и кождого ôтсы... ...мого дѣла, а тамъ знайде въ тôмъ вгл... ...неня.

Не входжу дальше въ мовы, а вл...иво не...въ-бы я причины и пôдставы ...льше роз...итися. На одно лишь позвольт... менѣ, пано... звернути увагу, на ту поли...ку, котру ... своихъ бесѣдахъ заступавъ ...р. Голѣевскій ... бесѣдникъ передъ нимъ (...осевичь). Такъ н...єсть, хвала Богу, але в...самôй рѣчи менѣ вд...лося, яко-бы то була политика негацийна ...всѣхъ справахъ, де ...дитъ о Русь. Скажу що...: єсьмь пересвѣ...еный, що така политика н...ого Русинамъ ...зашкодитъ; она, проти...но, дасть имъ помôчь. Се суть рѣчи занадто важнѝ, и котрѝ маютъ право розсуджати и рѣшати въ тыхъ справахъ, съ певностею будутъ застановлятися надъ вартостею аргументôвъ. Коли прійде и покажеся такій екстремъ, така чиста негація, то не инакше скажутъ, якъ тôлько то, щó о кождôмъ екстремѣ: що не можна его брати на серіо, що не можна съ нимъ числитися. Також, панове, зô взгляду на Русинôвъ мушу зазначити, що Русины такихъ инсинуацій — сказавъ-бымъ сильнѣйшѝ слова, але въ парляментѣ не можна ихъ уживати, — не маютъ причины боятися. Tempi passati, коли на просте донесенье — всѣхъ Русинôвъ per Pausch und Bogen осуджувано. Нынѣ и у Львовѣ и у Вѣдни знаются на фарбованыхъ лисахъ! Нынѣ, панове, тримаются реченя св. Письма: „Не кождому духови вѣрте, але пытайте, чи той духъ ôть Бога походитъ." (*Браво!*). Єсли прійде съ неправдою, тогдѣ пôзнаются на нѣмъ и ôтсылаютъ тамъ, зъ-ôтки прійшовъ.

Така политика чисто негацийна Русинамъ не шкодитъ, але она шкодитъ Русинамъ и Полякамъ разомъ (*Браво!*), т. є. всѣмъ сынамъ сего краю. Extrema se tangunt; они выкликуютъ новѝ екстремы зъ другои стороны, и черезъ то повстає неспокôй, незгода и пôдозрѣня на кождôмъ кроцѣ межи обывателями тои самои землѣ, межи дѣтьми тои самои церкви. Не тôлько она намъ шкодитъ такъ, але також и въ иншôмъ взглядѣ, бо люде злои волѣ, — де-жь ихъ нема? — представляютъ передъ свѣтомъ, яко-бы мы хотѣли пожертися такъ, — якъ бы я выразився въ тривіяльнôмъ языцѣ, — що на конець не позôстане нѣчо, лишь чоботы съ кôсточками. Длятого позвольте, панове, найусильнѣйше просити васъ и якъ найсильнѣйше остерегчи передъ такимъ безпôдставнымъ розумѣньемъ. Маєте рѣшати рѣчь великои ваги. Якъ зъ початку я зазначивъ, въ тую справу близше входити не буду. Рѣшайте пôсля Божои волѣ и пôсля вашого найлучшого пересвѣдченя, що маєте для обохъ народностей и краю ...
...не, а при тôмъ памятайте на ...
...cordia parvae res ... disc...
...dilabuntur". (...

...тутъ
...Дѣдушицкій
...вски закиды, опертѝ на
...слôвъ моихъ.

...самъ пôднѣсъ гр. В. Дѣдушиц...и, яко-б... сказавъ, що ôнъ змѣнивъ свое мнѣнье, ... тôмъ не додавъ, що то сталося зô вгля... уставу державну. Отже скажу, що я ... додавъ. Другій закидъ бувъ въ тои сторо... яко-бы я хваливъ Ягайлоньскѝ часы за т... що Русины не потребували учитися по ...ски". Я не хваливъ, анѣ ганивъ; я пô...съ тôлько фактъ историчный, а фактомъ б..., що „Русины говорили, училися и пи...и въ тыхъ часахъ по руски, якъ Поляки ... польски".

Але важнѣйшій замѣтъ пôднѣсъ противъ мене гр. Стан. Тарновскій, а за нимъ, якъ вѣдомо, нынѣ пôйшовъ також князь церкви, Преосв. Пелешь, и сказавъ, яко-бы я выразився, що „унія церковна упала". Я въ тôмъ мѣсци говоривъ о уніи политичнôй, о уніи люблиньскôй. Що такъ було, покликуюся на моихъ колегôвъ, котрѝ близько мене *були* и чули, а також на етнографичнѝ записки, де знайдете: „Унія люблиньска упала", а разомъ додатокъ: „але засады єи позôстали, однѝ на папери, а другѝ въ практицѣ". Того о уніи церковнôй розумѣти не можна. Якъ-бы я мôгъ говорити, що унія церковна упала? Тажь я самъ уніятъ и передъ собою виджу двохъ князѣвъ церкви уніятскои. Тое противилось-бы здоровôй логицѣ.

Коли-бы мене були зрозумѣли, якъ я говоривъ, *обôйшлось-бы було безъ тыхъ* непріятностей для мене, а також и для Преосвященого Пелеша. Я скôнчивъ.

Голосы: А „октройована"?

О. Качала: Правда, я того слова уживъ але и скажу, що розумѣю пôдъ тымъ словомъ Отже то, що надаєсь зъ горы. Такъ розумѣю и историки польскѝ и въ тôй мѣрѣ покликуюся на бл. п. Іосифа Шуйского, котрый то слова уживавъ при уніи.*) Думаю, що черезъ тое слово „октройована" я уніи не ублизивъ, бо то не выключає, що и Русины о унію также старалися въ властивôй дорозѣ; але о-бы я сказавъ, що унія церковна упала, тую перечу.

*) Въ Исторіи бл. п. Іосифа Шуйского, профессора краковского университету и проводиря „станьчикôвъ", справдѣ въ книзѣ „Dzieje Polski", томъ III, стор. 483, стоитъ дословно: „...nia wskutek niestosownego nawracania za Zygmunta III, wskutek **oktrojowania** wiary zamiast wszczepiania jej, zamiast się szerzyć, upadała. Uoda hadiacka skasowała ją jako wiarę nęcącą niezgodę". — (*Прим. Редакціи.*)

Хôдъ дебатъ

надъ внесеньемъ пос. Романчука на XVII и XVIII засѣданяхъ Сойму

не безъ причины подаємо мы понизше с... содержаньемъ бесѣдъ послôвъ польскихъ. Була то дебата, якои вже давно не бувало в... нашôмъ Соймѣ. Зъ неи мы бачимо, що негація Руси, выголошена устами пос. Торосевича и гр. Голѣевского, не знайшла ôтгомону средъ бôльшости соймовои, яко смѣшный анахронизмъ. Занадто выросла Русь Галицка до нынѣшного дня, занадто она скрѣпла и справжнѣла, щобъ можна єи негувати, якъ во время оно...

Не пересуджуємо, якъ справа та буде остаточно соймомъ порѣшена и чи въ проєктованôй новôй уставѣ не найдуться *якѝ-то фôр*точки, к...ыми самоволя зможе втиснутися и ...нôвъ въ розвою ихъ шкôлъ.
...въ лав...

...возданю своємъ в... цѣлый ар...
...кручокъ лишь на то,
...софист... якъ бувало", т. є. щобы будь-що-
...раву такъ жизненну ... Русинôвъ ски-
...*порядку дневного.*

...ъ генеральнôй дебатѣ першій забравъ ...ос. Малецкій. Ôнъ сконстатувавъ, ...сія соймова ...нала руску народнôсть ...ємъ живымъ организмомъ, котрый роз...ваєи поступає скоро, що ôнъ желає наро...скому дальшого поступу, щобъ Русины ...и доволенѝ, щобы нѣхто не спинявъ ихъ ...рою, а тымъ менше народнôсть польска. ...ѣдникъ промовлявъ за утраквизмомъ ...въ середныхъ школахъ Галичины, а про...вия заснованю такъ окремыхъ рускихъ ...ральныхъ клясъ, якъ и окремои рускои ...мніи въ Перемышли не лишь зô взглядôвъ ...нансовыхъ, але и политично-національныхъ. ...ръ Малецкій не бачитъ великои користи въ ...мъ, наколи-бъ имъ теперь дано одну руску ...мвію, а на другу и трету велено ждати ...жкôльканадцять лѣтъ. Розвôй народу ру...огнайшовъ-бы скорше гарантію въ тôмъ, ...аки-бъ его языкъ впроваджено яко выкла...вый для половины предметôвъ шкôльныхъ ...вхъ гимназіяхъ всего краю. Молодѣжь ...чась-бы обохъ языкôвъ краєвыхъ, зжилась-...бы собою и полюбилась взаимно. Утра...кв... языковый *мавъ-бы однакожь* заводи...ися лишь постепенно, т. є. поодинокими кля...сами и зôльна, т. є. ôтъ одной гимназіи до ...ри. Наколи-бъ показався непрактичнымъ, ...той можна-бы его усунути. Бесѣдникъ не ...боя анѣ зрусченя польскои, анѣ спольщеня ...ри молодежи черезъ такій способъ научаня. Генерація т. зв. gente Rutheni, natione Po...lonus вымирає вже мимо того що значна часть ...рои молодежи учится нынѣ въ польскихъ ...гназіяхъ. Утраквизмъ вплынувъ-бы користна на литературный розвôй обохъ языкôвъ. ...льше ôтпирає бесѣдникъ можливый замѣтъ, ...бто бы Поляки, пристаючи на утраквизмъ, ...акували зô своихъ до теперь выборотыхъ ...въ. Нынѣ наглитъ конечнôсть, дати Руси...ъ то, що имъ краєва устава шкôльна въ ...67 р. дати обѣцяла, тôлько не въ формѣ окре...хъ рускихъ шкôлъ, а черезъ утраквизмъ. Такъ полемизує д-ръ Малецкій съ мнѣньемъ, ...дьто-бы §. 19 основныхъ державныхъ зако...въ стоявъ въ дорозѣ *заведеню* утраквизму. ...араграфъ сей заборонює вправдѣ, щобъ нѣ...го не учено насильно другого краєвого язы...ка яко предмету пляну шкôльного, але ...ѣ не зборонює, щобы въ школахъ учено ...одинокихъ предметôвъ въ обохъ ...раєвыхъ языкахъ. Впрочемъ Русинъ галиц...кій умѣє по польски а Полякъ, поселеный на Руси, по руски. *Они про-то не потребуютъ* доперва учитись обохъ языкôвъ. Ôттакъ шкôльна краєва устава зъ 1867 р. каже въ артикулѣ III. выразно, що въ кождôй школѣ народнôй съ мѣшаною народностею побôчь *одного языка* краєвого яко выкладового другій єсть предметомъ обовязковои науки. Устава та противится отже основнымъ законамъ державнымъ, а *мимо того обовязує* нынѣ. Потôмъ внѣсъ д-ръ Малецкій змѣну арт. V. а) и б) и арт. VII. дотеперѣшнои уставы краєвои. Понеже однакожь внесенье его було самостôйнымъ, а не въ формѣ поправки до *предложенъ* комисіи соймовои, то маршалокъ не допустивъ до дальшои надъ нимъ дискусіи, але поступивъ съ нимъ регуляминово.

Кн. Юрій Чарторыйскій записався до голосу за внесеньемъ комисіи, але не зъидентификувався съ єи предложенями. „Хотяй записався я за внесеньемъ комисіи, то мимо того не думаю идентификуватись *съ єи внесенями* и не можу въ цѣлости годитись на єи поступованье. Справа, котра насъ нынѣ займає, не єсть першій разъ на порядку дневнôмъ и боюсь, и сподѣюсь, *що не послѣдный* разъ. Можна на ню дивитись зъ становиска шкôльного, становиска потребъ льокальныхъ, народно-политичного и добра всего краю. Я не думаю, що се єсть справа, почата *на велику* скалю, але розходится тутъ головно о певнѝ выимковѝ недостатки, существуючѝ въ уставѣ краєвôй. Я годжусь съ засадою, що удержуючій школу повиненъ *рѣшати о языцѣ* выкладовôмъ, а наколи и фонды краєвѝ до удержаня причиняются, власть шкôльна краєва вразъ съ удержуючимъ. Але мушу сказати, що суть мѣсцевости, въ котрыхъ єсть людность руска *въ значнôмъ* множествѣ, але школы своеи не посѣдає. Отже мимо справедливыхъ по мому мнѣню засадъ, на якихъ спочиває нынѣшна устава шкôльна, годѣ єи назвати справедливою." Длятого вымагає проста справедливôсть, щобы до нынѣшнои уставы шкôльнои додати параграфы, усуваючѝ таку аномалію. Се може статись посредствомъ новелѣ до уставы. Бесѣдникъ вже рôкъ тому назадъ бажавъ тую справу позитивно полагодити по мысли пос. Романчука, лишь съ тымъ додаткомъ, щобы передъ заснованьемъ рускихъ шкôлъ пытано родичѣвъ о мнѣнье, чи они *хотятъ* такои школы. Комисія соймова однакожь противилась сему, хотяй була того пересвѣдченя, що полагодити внесену пос. Романчукомъ справу єсть дѣломъ можли...
... цѣлу ôтослано про то до Вы...
...розслѣду и зôбраня потрѣбныхъ
...тавѣ сего матеріялу повинна бу...
...комисія соймова прійти передъ
...ь готовыми позитивными внесе...
...томъ єсть выступивъ ...дѣлъ кр.

съ справозданьемъ своимъ, котре завело всякѝ надѣѣ. Кр. Выдѣлъ внѣсъ результатъ зовсѣмъ негативный що до шкôлъ народныхъ, а лишь въ Перемышли проєктує заснованье рускои гимназіи. Якими-жь аргументами воює Выдѣлъ краєвый? Ого боронитъ ôнъ передвсѣмъ дуже широкѝ засады, на котрôй нынѣшна устава спочиває. Але-жь и пос. Романчукъ не противится тôй засадѣ, щобъ о языцѣ выкладовôмъ рѣшавъ удержуючій школу, а лишь хоче выимокъ ôтъ сего правила тамъ, де заходитъ того потреба. Выдѣлъ краєвый каже, що внесенье пос. Романчука нищитъ волю фундаторôвъ шкôлъ, волю громадъ и волю родичѣвъ. Аргументу що до фундаторôвъ годѣ зрозумѣти, бо чей-же и внесенье пос. Романчука не хоче альтерувати волѣ фундаторôвъ. А коли кажеся, що внесенье пос. Романчука альтерує волю громадъ, то мушу сказати, що и комисія соймова своєю першою резолюціею робитъ то само. Впрочѣмъ громада не єсть завсѣгды вѣрною репрезентаціею волѣ родичѣвъ и жителѣвъ громады, и длятого для обороны меншостей въ певнôй мѣсцевости належитъ предприняти певнѝ мѣры хотяй-бы и противъ волѣ громады. Кошты, якими насъ Выдѣлъ кр. лякає и якѝ могли бъ повстати при закладаню рускихъ шкôлъ, не входятъ тутъ въ рахунокъ. Або потрѣбно шкôлъ, або нѣ. А наколи потрѣбно, то треба и кошты понести. Тѝ аргументы кр. Выдѣлу не трафили просто до цѣли.

Дальше каже кр. Выдѣлъ на свою оборону, що Русины и такъ маютъ вже бôльше своихъ шкôлъ, якъ Поляки. Та обставина промовляє якъ-разъ противъ самого кр. Выдѣлу. Бо наколи такъ єсть, то внесенье пос. Романчука не домагаєся великихъ змѣнъ, а лишь хоче усунути певнѝ неправильности въ деякихъ мѣсцевостяхъ. Тымъ лекша про-то рѣчь перевести внесенье пос. Романчука. Выдѣлъ краєвый признає дальше самъ, що дитина першу науку повинна побирати въ своємъ матернôмъ языцѣ и додає, що аномалію пôдъ симъ взглядомъ можна буде усунути въ дорозѣ административнôй на пôдставѣ §. 6 державнои уставы зъ 1869 р. Сему однакожь противится якъразъ та сама устава краєва, на котру кр. Выдѣлъ зсылаєся въ иншихъ мѣсцяхъ и котра право рѣшати о языцѣ выкладовôмъ ôддає удержуючому школу. Кр. Выдѣлъ боится на будуче дальшихъ внесень изъ стороны рускои. Страхъ сей не потрѣбный. Якъ внесеня тѝ будутъ справедливѝ, то нема причины, щобъ на нихъ не пристати. Якъ буде треба, то треба буде й дати. Кр. Выдѣлъ каже ôттакъ, що Русины не суть кривдженѝ, бо маютъ бôльше шкôлъ, чимъ Поляки. То ще лѣпше для насъ и видко, що не богато треба буде дати Русинамъ теперь.

Бесѣдникъ замѣтивъ дальше, що и кр. Рада шкôльна въ своємъ справозданю уважає внесенье пос. Романчука що до шкôлъ народныхъ можливымъ до зреализованя, але стилизація єи єсть дуже осторожна и она не узнала за добре, сказати о тôмъ внесеню щось рѣшучого. А съ чимъ-же — пытає кн. Юрій Чарторыйскій — приходитъ нынѣ передъ насъ комисія соймова? Съ резолюціями! Перша резолюція єсть до того внесеньемъ зовсѣмъ не позитивнымъ, якого можна було надѣятись по 15-мѣсячнôмъ думаню, слѣдженю и розважаню сеи справы. Сего року не можна вже було вымовитись недостаткомъ часу и датъ статистичныхъ, якъ торôкъ. Порушено дуже великій апаратъ, але предложено остаточно даты, котрѝ намъ були давно знанѝ въ справоздань Рады шкôльнои и въ другихъ сторôнъ. Такъ н. пр. сказано, що въ краю находится 1.376 шкôлъ рускихъ а 1.200 польскихъ. То не могло змѣнити нашихъ пересвѣдчень, о тôмъ впрочѣмъ нема тутъ бесѣды, а розходится о тіи мѣсцевости, котрѝ не находятся въ такôмъ щасливôмъ положеню якъ тамтѝ 1 376 громадъ, хотяй маютъ до того право. Не єсть се аргументъ щасливо ужитый кр. Выдѣломъ и комисіею, котрѝ заставляются тымъ, будь-то имъ не вѣдомо, чи Русины сихъ мѣсцевостей схотятъ для своихъ дѣтей рускои школы. Мои панове, сей аргументъ вразивъ мене дуже, бо и мы здыбуємося съ нимъ всюды тамъ, де боремося о права нашѝ! Чей-же всѣ признаємо, що єсть се основою педагогіи и шкôльництва, щобы дитина перше образованье одержувала въ своѣмъ матернôмъ языцѣ. Сего домагаємось въ Королевствѣ и въ Познаньщинѣ и въ графствѣ Тѣшиньскôмъ, и длятого не годится, щобы Полякъ уживавъ такихъ аргументôвъ. (*Браво!*) Жалую, що комисія пôшла дорогою що-найменше невыразною, жертвує щось одною рукою, а другою стараєся взяти. А до того роблятъ то тѝ, що въ сѣй палатѣ маютъ въ рукахъ своихъ керму бôльшости и можутъ зробити то, що будь-то хотятъ. Длятого противлюсь першôй резолюціи комисійнôй и всѣмъ за внесеньемъ пос. Романчука съ додаткомъ жаданя, щобы пытано о волю родичѣвъ. Резолюція не має *нѣякои вартости*, бо якимъ-же способомъ годно правительство завести руску школу въ якôйсь мѣсцевости, коли арт. II уставы о языцѣ выкладовôмъ стоитъ зглядно въ дорозѣ. Громада не схоче и акція правительства скôнчена. Треба отже змѣнити существуючу уставу. Се одно єсть практичне и ... Якъ-бъ ôтъ разу до цѣли. ... уставы.
...зй ще? Суть Русиныче має
ще пôдставъ до ... лишь належится спытати ...же
пôдставъ треба ...о-
нець на тôмъ, а ...во-
лѣ родичѣвъ.

полку съ музикою и дававъ пôдчасъ торжества сальвы. Народу була величезна маса. Додати ще мусимо, що Преос. митрополитъ приѣхавъ на мѣсце торжества шестернею а впереду передъ митрополичою каритою ѣхавъ на сивôмъ кони крыл. о. Фацѣевичь съ золотымъ хрестомъ. Въ той самъ способъ отъѣхавъ такожь Впреосв. митрополитъ по торжествѣ до своеи палаты. Въ торжесвѣ взяло такожь участь и латиньске духовеньство.

— **Впреосв. митр. Сильвестеръ** принимавъ въ день Нового Року на канунѣ своего ангела хранителя численнѣ желаня якъ отъ львôвскихъ Русинôвъ такъ и зъ краю. Отъ митр. Іосифа зъ Риму наспѣло рôвно-жь письмо съ поздоровленьемъ. Въ четверъ дававъ Впреосвященый пріемъ у себе, на котрôмъ явились монсиньоръ Франіеро, крылошане львôвскои капитулы и богато свѣтскихъ Русинôвъ, межи тыми: д-ръ Шараневичь, д-ръ Ом. Огоновскій, Геровскій, пос. Савиньскій, Вахнянинъ, д-ръ Антоневичь, сов. Бережницкій, катих. Стефановичь, о. Куницкій, проф. Бѣчай, д-ръ Лѣтиньскій и др. Впреосвященый внѣсъ тоастъ въ честь своихъ гостей, а д-ръ Шараневичь въ честь Впреосвященого. Гостѣ забавлялись по вечерѣ до 11 годины.

— **Ювилей Ставропигійского Института** розпочався минувшого вôвторка о год. 6 вечеромъ молебномъ, отправленымъ въ Успеньскôй церквѣ Впреосв. митрополитомъ въ супроводѣ цѣлои капитулы и крылошанъ оо. Малиновского и Павликова. Пôдчасъ сеи отправы була церковь дуже гарно прибрана и богато освѣтлена. По отправленю молебня удався митрополитъ съ капитулою и духовеньствомъ до канцеляріи Института, де сеніоръ Ставропигіи д-ръ Шараневичь повитавъ Его короткою промовою, пôдносячи Ему хлѣбъ и сôль. По вписаню своихъ именъ въ пропамятну книгу Института, удалися присутнѣ до комнатъ сеніора, де послѣдувало угощенье. На то торжество надоспѣли зъ провинціи численнѣ письменнѣ и телеграфичнѣ привѣты, мѣжь иншими такожь отъ владыкъ перемыского и станиславôвского.

— **Справы станиславôвскои епархіи** будутъ реферувати ажь до уконституованя консисторіи въ Станиславовѣ референты митрополичои консисторіи у Львовѣ, а рефераты будутъ предкладатись до ревизіи Преосв. епископови Юліянови.

— **Конкурсъ на посады крылошанъ** капитулы Станиславôвскои буде — якъ насъ поинформовано — розписаный въ послѣднихъ днѣхъ сего мѣсяця.

— **При поновныхъ выборахъ до Жовкôвскои Рады повѣтовои зъ куріи сельскои**, на мѣсце зложившихъ мандаты 12 Русинôвъ, перейшли дня 15 л. сѣчня 1886 знову всѣ рускѣ кандидаты и то великою бôльшостею голосôвъ, бо получили 126 противъ 44 голосôвъ польского комитету. Выбранѣ зôстали: 1. о. Брылиньскій зъ Жовтанець, 2. Василь Бойко зъ Кошелева, 3. Гринь Хликъ зъ Любелѣ, 4. о. Децикевичь зъ Куликова, 5. д-ръ Драмаликъ зъ Жовквы, 6. Михаилъ Грабаръ зъ Пристани, 7. Дмитро Козакъ зъ Мокошина, 8. Федь Куровець зъ Батятичь, 9. Иванъ Пастернакъ зъ Зѣболокъ, 10. о. Породко зъ Глиньска, 11. о. Сяноцкій зъ Мацошина и 12. Гринь Шійка зъ Мостôвъ. Честь выборцямъ жовкôвского повѣта, що ревно и неустрашимо придержуются свого!

— Отъ Воч. о. **Порфирія Бажаньского** одержали мы слѣдуючу депешу: Вычитавши въ „Дѣлѣ“ домаганье уложеня нового „Богогласника“, заявляемъ, що власне такій „Богогласникъ“ т. е. збôрникъ церковныхъ пѣсень, а то коляды, пѣсни праздникамъ Господскимъ, Богородичнымъ, Святымъ и пѣсни покаяннѣ (якихъ лише далося мелодіи отшукати пôсля розныхъ ирмологіôвъ) числомъ 230, ще передъ рокомъ нажитъ я съ деякими конечными поправками хибокъ друкарскихъ и глассударения пôдъ ноты ирмологійнѣ а побôчь сихъ и въ музикальнѣ. Сей збôрникъ бувъ выготовленый на желанье п. Кмета, але такъ якъ п. Дыметъ на теперь не може его печатати, то заявляю, що я готовъ котрому-нибудь рускому институтови, товариству или приватнôй особѣ, наколи пôдойме ся его печатати, отступити. Условія зовсѣмъ пристойнѣ. За свою довгу працю не жадаю нѣчого, лише четверту часть выкона его, або одноразову оплату на цѣли народнѣ, якѣ самъ означу. Повторенье сего прошу и другѣ часописи. — Цѣханьскій.

— **Загальнѣ зборы Тернопôльскои филіи „Просвѣты“** отбудутся въ недѣлю дня 12 (24) сѣчня 1886, о год. 2-гой пополудни въ „Рускôй Бесѣдѣ“ (Рынокъ ч. 4, I поверхъ) съ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Справозданє зъ дѣяльности уступаючого Выдѣлу и стану касового; 2) Выбôръ контрольнои комисіи; 3) Выбôръ нового Выдѣлу; 4) Отчитъ о користяхъ зъ плеканя садовины и о способахъ пôддвигнути сю галузь господарства; 5) Выбôръ отпоручника на загальнѣ зборы тов. „Просвѣты“ у Львовѣ; 6) Внесеня членôвъ; Подаючи се до вѣдомости, Выдѣлъ мае честь запросити всѣхъ членôвъ филіи до якъ найчисленнѣйшои участи въ зборахъ. Отъ Выдѣлу филіи „Просвѣты“. Въ Тернополи 1 (13) сѣчня 1886. *Ол. Барвѣньскій*, голова филіи.

— **Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“** въ Тернополи уважае милою повинностею зложити приличну подяку Вп. п-ни Е. Барвѣньскôй, Впр. о. Витошиньскому и Хв. хорови Денисôвскому, и пп. Л. Гузару и Е. Вайгнеру за ласкаву участь въ вечерницяхъ декламаційно-музикальныхъ дня 11 (23) грудня 1885. Щиро-руске спасибôгъ Вамъ, що при всякôй случайности причиняетесь до розбудженя свѣдомости національнои и скрѣпленя руского духа въ нашôмъ товариствѣ! — Въ Тернополи 1 (13) сѣчня 1886. *Выдѣлъ Рускои Бесѣды.*

— **Запросины.** Вô второкъ дня 2 лат. лютого 1886, отбудеся въ Бережанахъ, въ сали касина мѣщаньского, на доходъ Рускои Бурсы въ Бережанахъ, вокально-декляматорскій вечеръ съ танцями, котрый устроитъ выдѣлъ тои-жь бурсы при оповъудѣлѣ товариства музичного въ Бережанахъ. Програма вечера: 1. Отчитъ зъ исторіи рускои О. Л. 2. а) Воробкевичь: На Буковинѣ — хоръ; б) Сторхъ: Серенада — сольо теноровe въ супроводѣ мужеского хору; 3. Орлеанка: декламація — п-на Т. Г.; 4. а) Воробкевичь: Синѣ очи; б) Матюкъ: Крылець; в) Воробкевичь: При винѣ, — хоры. — Вступъ на салю для особы 1 зр., для родины до 3 осôбъ 2 зр. на гарелію на часть концертову 20 кр., не влачучи тамы доброчинности. Билетôвъ, если не суть до запрошеня долученѣ, достати можна въ торговли П. Гервого, а въ день вечерка при касѣ. Билеты непринятѣ и грошѣ упрашаеся присылати на руки касіера найдальше до 1 лат. лютого 1886 Початокъ точно о годинѣ $7^1/_2$ вечеромъ. — Въ Бережанахъ дня 1 (13) сѣчня 1886. Въ имени Выдѣлу Рускои Бурсы: *О. М. Сонєвицкій*, предсѣдатель и касіеръ; *О. М. Глѣбовицкій*, мѣстопредсѣдатель; проф. *Н. Дуткевичъ*, членъ Выдѣлу; *д-ръ Савчакъ*, секретаръ.

— **Загальнѣ Зборы товариства „Просвѣты“ у Львовѣ** отбудутся дня 2 н. с. лютого с. р. о годинѣ 3 по полудни. Порядокъ дневный буде небавомъ оповѣщеный.

— **Подяка.** Товариство Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ складае: Выдѣламъ товариствъ „Просвѣты“ и „имени Шевченка“, пп. выдавцямъ квартетôвъ и д-ру Т. Окуневскому подяку за подарованѣ для библіотеки товариства книжки и творы музичнѣ. ВП. пп. членамъ товариства Любителѣвъ музики въ Станиславовѣ за прекрасне отспѣванье пѣсень хоромъ, пп. бар. Ромашкану за знамените акомпаньованье и п. Є длічцѣ за такій-же провôдъ въ хорахъ, складае товариство Рус. Женщинъ найсердечнѣйшу подяку! *Отъ Выдѣлу товариства.*

— **Зъ надъ Збруча** пишутъ намъ: Въ окрестности Кудрынець появилися дики и вовки, робятъ шкоду и суть пострахомъ для народу. До теперь ц. к. староство нѣчого не зарядило, ино дня 30 грудня с. р. три ц. к. стражники скарбовѣ убили одного дика коло купъ бараболь въ поли пôдъ лѣсомъ, де дики на жиръ приходятъ. Велику отвагу показали стражники, бо дикôвъ було девять, а нôчь була темна.

— **Зъ Рудокъ** пишутъ вамъ: Дня 12 л. с. м. убили чотыри пянѣ паробки въ Гонятичахъ коло коршмы паробка Микиту Гайдука зъ Кугуева. Убійцѣвъ выловили жандармы и отставили до суду въ Комарнѣ.

— **Ц. к. намѣстництво** потвердило вырокъ дирекціи полиціи львôвскои, котрымъ засудила паломникôвъ на ювилей до Петербурга на кару арешту.

— **Въ справѣ Заставничо кредитового закладу**, про непорядки въ котрôмъ звѣщали мы вже попередно, доносятъ газеты, що директоръ сего закладу Гамратъ вынявъ свôй удѣлъ 10.000 зр. въ касы, а оттакъ взявъ ще 40.000 зр. и выѣхавши въ цвѣтни 1885 зô Львова, не повернувъ до сего часу. Дальше доносятъ газеты, що въ закладѣ тôмъ не оголошувано вже отъ двохъ лѣтъ билянсôвъ, ажь теперь доперва поручено урядникови п. Бѣляньскому уложити билянсъ за р. 1884, котрый мавъ бути скôнченый до 17 с. м. Теперь заперcтавъ сей банкъ всякѣ выплаты и пріймае тôлько выкупы заставôвъ. Дня 17 с. м. мали отбутися загальнѣ зборы членôвъ сего закладу.

— **Новый урядъ почтовый** отвореный буде 1 л. лютого с. р. въ Кошилôвцяхъ, селѣ повѣта залѣщицкого. До сего повѣта почтового уряду будутъ належати села: Кошилôвцѣ, Слобôдка, Буракôвка, Попôвцѣ, Садки, Дрогишôвка и Цапôвцѣ.

— **Доповняючій выбôръ** посла до рады державнои зъ Нового-Торгу на мѣсце померщого президента Яроша, розписаный на 25 лютого с. р.

— **Испыты учительскѣ для школъ народныхъ и выдѣловыхъ** отбудутся у Львовѣ 22 лютого с. р. Прошенія, заосмотренѣ въ приписанѣ свѣдоцтва, належитъ вносити на руки окружныхъ радъ шкôльныхъ.

— **Нова церковь** будуеся въ Деревлянахъ, дек. бускôго, старанемъ о. Оришкевича и его парохіянъ. Кошты будôвлѣ обчислено на 6000 зр.

— **Министеръ просвѣты и вѣроисповѣданъ** Гаучъ мае незадовго приѣхати до Галичины, щобы особисто свѣдчитись о станѣ тутешнихъ высшихъ и середнихъ школъ.

— **Именованя.** Д-ра Едварда Ритнера, совѣтника намѣстництва и бувшого професора университетского у Львовѣ, покликано до службы при министерствѣ просвѣты и вѣроисповѣданъ и надано ему титулъ и характеръ совѣтника министерства. — В. Витманъ именованый официяломъ при ц. к. высшôмъ судѣ краєвôмъ у Львовѣ. — С. Гутковскій именованый дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Костелиску.

— **„Польске повстанье“.** Въ заходнôй Галичинѣ кружитъ вже другій разъ сего року поголоска мѣжь мазурскимъ народомъ, що паны польскѣ хотятъ робити повстанье. Вѣсть тая розходится дуже скоро и выкликуе мѣжь народомъ настрôй не конче пріязный для его „природныхъ репрезентантôвъ“. Симъ разомъ вмѣшались заразъ власти въ тую справу и арештували вже одного зъ ширителѣвъ сеи поголоски.

— **Минувшій тыждень** принѣсъ цѣлôй Европѣ множество снѣгу. Пôсля донесеня вѣденьскихъ и заграничныхъ дневникôвъ, найбôльше засыпъ снѣговыхъ було въ середнôй и заходнôй Европѣ и сягали они ажь на горѣшну Италію. Заверюха снѣгова, котра ишла въ направленю заходно-вохôднôмъ, наробила богато шкоды на зелѣзницяхъ и линіяхъ телегр... Атлянтійского океану у... раблѣвъ.

— **Въ Ломнôй**, повѣту... фабрики паперу. Проду... досыть добрыми, бѣда... огляднѣ и непривыкл... тожь дуже часто лучаются... ушкодженя тѣлеснѣ.

— **Нещастный случай** Дня ... запалилася нафта въ пивниц... та въ наслѣдокъ неосторожн... ступила выбухъ, котрого жер... наливана и неосторожна служн... застрѣлился 24-лѣтный В. Глянц... ракунковый намѣстництва. Причина ... невѣдома.

— **Суфраганомъ лат. архіепархіи львôвск...** ваный кс. Янъ Пузина, лат. крылошан... Перемышли. Янъ Маврикій Павелъ князь на Козельску Пузина, сынъ Романа, майора улан. войскъ польскихъ въ 1811 р. и Гортенсіи, дочки польского генерала Дверницкого, уродився 1842 р. въ Габадцѣ. Студіи отбувъ у Львовѣ и въ Празѣ. Окончивши права, вступивъ въ 1868 р. до ц. к. прокураторіи скарбу, въ 1870 р. одержавъ докторатъ правъ, а по трехъ лѣтахъ службы, т. е. въ 1871 р. перенѣсся до ц. к. дирекціи скарбу, де до 1876 р. працювавъ яко комисарь. Въ 1876 р. вступивъ до духовнои семинаріи въ Перемышли, а за два роки 8 грудня 1878 еп. Гиршлеръ его высвятивъ. Отъ тогды бувъ викаріемъ въ Переворску, а по роцѣ душпастырства т. е. въ грудни 1879 р., покликано его на вицеректора семинаріи перемыскои. Но вже въ рокахъ священьства, т. е. въ 1880 р. зôставъ каноникомъ.

— **На бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** сплынула съ симъ Новымъ Рокомъ благодать Божа. Именно прислали на руки Дирекціи: О. Копертыньскій зъ Зарваницѣ 5 зр.; на руки Редакціи „Дѣла“: О деканъ Яюсъ зъ Сокальского деканату 1 зр., О. Н. Роздольскій 1 зр. О. Зубрицкій 1 зр. О. Е. Левицкій 1 зр. О. Кимакевичь 50 кр., О. Фолисъ 1 зр. О. Е. Яремкевичь 1 зр. о. А. Яремкевичь 1 зр. О. Миколаевичь 1 зр. О. Корчиньскій 50 кр, О. Стефановичь 2 зр., Братство церковне въ Лашковѣ 2 зр., П. Цурковскій, совѣтникъ въ Босніи 3 зр. Инжинеръ П. Грицакъ 2., Н. Н. 1. — Спаси-Бôгъ добродѣямъ — и дай имъ Господи благодать за благодать! — Въ имени учащоися молодѣжи В. Ильницкій, директоръ рускои гимназіи.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 28 лютого с. р. отбудеся у Вѣдни вѣнчанье архикнязя Кароля Стефана съ Маріею Тересою, дочкою архикн. Сальватора. — Министеръ просвѣты Гаучь мае сими днями прибути до Черновець. — Дня 26 с. м. отбудеся въ Угриню, пов. чорткôвского въ домѣ о. дек. Брылиньского вѣнчанье укôнченого питомця п. Николая Бачиньского съ п-ною Михалиною Стрѣльбицкою. — У Вѣдни умеръ 16 сѣчня с. р. О. Бергъ редакторъ звѣстного гумористичного письма Kikeriki и писатель драматичный.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Въ пропозицію приняті: На капелянію **Корытники**, дек. нижанковского, оо.: 1) Боднаръ Михаилъ, 2) Маликъ Игнатій, 3) Горницкій Евгеній, 4) Крыницкій Іоаннъ. — На парохію **Устье руске**, дек. бѣцкого, оо.: 1) Копыстяньскій Іоаннъ, 2) Русинякъ Симеонъ, 3) Н. Обушкевичъ Теофилъ, 4) Кмицикевичъ Викторъ, 5) Копыстяньскій Сильвестеръ. — На парохію **Волковыя**, дек. балигородского, о. Костишинъ Теодоръ. — На парохію **Ловча**, дек. любачôвского, оо. 1) Папъ Левъ, 2) Матюкъ Викторъ, 3) Гумецкій Корнилій. — На капелянію **Горко**, дек. перемыского, оо. 1) Матюкъ Викторъ, 2) Маликъ Игнатій, 3) Дигдалевичъ Антоній. — На парохію **Дворець**, дек. угнôвского, оо. 1) Сембратовичъ Алекс., 2) Копыстяньскій Іоаннъ, 3) Карпякъ Теодоръ, 4) Ропицкій Іоаннъ, 5) Кобирцевичъ Андрей, 6) Кульматыцкій Софр., 7) Федоновичъ Іосифъ, 8) Полянскій Алоисій, 9) Дашкевичъ Іоаннъ, 10) Новакъ Павелъ, 11) Вейнаровичъ Іосифъ, 12) Отто Іоаннъ, 13) Тимкевичъ Андрей, 14) Туна Илярій, 15) Крайчикъ Илія, 16) Калимонъ Михаилъ, 17) Подоляньскій Владиміръ, 18) Созаньскій Володиславъ, 19) Мышковскій Іоаннъ. — На парохію **Лѣшины**, дек. бѣцкого, оо.: 1) Матюкъ Викторъ, 2) Дигдалевичъ Антоній. — На парохію **Яворець** оо. 1) Матюкъ Викторъ, 2) Дигдалевичъ Антоній. — На парохію **Миликъ**, дек. мушиньского, о. Матюкъ Викторъ.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

† **Андрей Цурковскій** пенсіонованый канцелистъ и функціонеръ ц. к. державного прокуратора, упокоился въ Буску въ 74 році житя н. с. сего мѣсяця. Покôйный бувъ честнымъ Русиномъ, а хотяй не бравъ удѣлу въ борбѣ о права народнѣ, то все таки съ любовію относився до всего, що руске, а кождый добутокъ нашихъ патріотôвъ, кожде розширенье правъ руского народу, витавъ съ не тасною радостью. Вѣчная ему память!

† **О. Терентій Перфецкій**, капелянъ въ Струтинѣ, дек. золочôвского, упокоился дня 6 л. сѣчня с. р. въ 44 році житя, а 19 священства. Вѣчная ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Руско-народный театръ**, перебуваючій теперь въ Самборѣ, дѣлитъ при кôнци сего мѣсяця свôй численный персоналъ на двѣ части, изъ котрыхъ одна выѣде на колька днѣвъ до Старого мѣста и дастъ тамъ 3 представленя, а друга буде рôвночасно давати представленя въ Самборѣ.

... ректора... профессора Иь... п. заг. „der Kuk... fangenschaft“. Всѣ наз... по руски, и цѣла рѣчь в... видко було Русь-Украину съ е... руванями и поглядами на появы при...

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали
въ падолистѣ и грудни 1885 року.

На Зеркало Впр. оо. Н. Р. въ Сокали 2 зр., Т. М. въ Войниловѣ 1 зр., Д. Л. въ Цуциловѣ 1 зр., И. Я. въ Липю 3 зр., В. М. въ Бориславю 2·50., Г. С. въ Козловѣ 1 зр.. И В въ Стрыю 1 зр. Касино въ Стрыю 1 зр., Л. Р. въ Золочевѣ 1 зр., Вcч. О. К. въ Незвискахъ 1 зр., И. Б. въ Рускôмъ селѣ 2 зр. А. Д. въ Ялискахъ 2 зр., Г. П. въ Любливци 1 зр., А. С. въ Стôбнѣ 2 зр., о. С. І. въ Золочевѣ 1 зр., Воч. Є. Л. въ Лешневѣ 2 зр., Вп. С. Н. въ Торговѣ 2 зр., о. Е. З. въ Мозолôвцѣ 2 зр. о. І. К. въ Подусѣльнôй 3 зр., Чит. въ Пѣскахъ 2 зр., Вп. П. Л. въ Дембици 4 зр., о. Е. Х. въ Глубôчку 1 зр., о. П. Л. въ Телячôмъ 2 зр., Вп. І. О. въ Зборовѣ 2 зр. И. М. въ Морозовичахъ 1 зр.

На Словарь Желехôвского Вcч. С. К. въ Воли миговôй 2 зр., Вcч. М. Г. въ Борщевѣ 2·50 зр.

— **На Историчну Библіотеку Ол. Барвѣньского:** Вп. А. у Львовѣ 1·30 зр., Д. Г. у Львовѣ 1 зр., П. Т. въ Конюшкахъ 2 зр.

— **На Руско Украиньску Библіотеку Олесницкого:** Вcч. П. Л. въ Телячôмъ 1 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи:** Впр. А. Ч. въ Балигородѣ 3 зр., о. С. К. въ Воли миговôй 1 зр., о. І. Л. въ Команчи 1 зр, о. В. Б. въ Радошицяхъ 87 кр., Впр. С. К. въ Шельпакахъ 5 зр.

— **Для „Народнои Рады“:** Вп. А. Л. въ Солотвинѣ 1 зр., Вп. І. Г. въ Нижанковичахъ 2 зр., Вcч. І. М. въ Маластовѣ 1 зр, Вcч. С. Т. въ Синевôдску 1 зр., п. Г. Г. въ Стецевѣ 1 зр., Вп. А. Б въ Глинянахъ 1 зр., о. Е. въ Миколаєвѣ 1 зр., Впр. К. Я. въ Лôмнôй 1 зр., о. М. К. въ Ульвôвку 1 зр., П. Т. въ Конюшкахъ 1 зр. (Д. б.)

— **На памятникъ пок. Вол. Барвѣньского:** Вп. Любовичь у Львовѣ 5 зр.

— **На стипендію им. Володимира Барвѣньского:** Вп. Любовичь у Львовѣ 5 зр., П. Г. въ Кудринцяхъ 20 кр.

— **На „Батькôвщину“:** Впр. оо. Д. Л. въ Цуциловѣ 1 зр., Г. С. въ Козловѣ 1 зр., Вп. Л. Р. въ Золочевѣ 1 зр., Вcч. І. А. въ Зарудю 1 зр., П. М. въ Стôбнѣ 2 зр., Чит. въ Панôвцяхъ 2 зр., Вп. К. К. въ Лопатынѣ 2 зр., Вcч. Е. Л. въ Лешневѣ 2 зр., о. І. М. въ Юнашковѣ 2 зр., о. В. П. въ Глиньску 4 зр., П. Л. въ Дембици 4 зр., В. Х. въ Ланахъ 2 зр., Д. въ Краснôмъ 1 зр., Р. въ Краснôмъ 1 зр., о. І. Ч. въ Островѣ 1 зр., Вп. І. О. въ Зборовѣ 2 зр., П. К. въ Россіи 2·46 зр.

— **На „Зорю“:** Впр. о. М. К. въ Сушнѣ 1 зр. панѣ М. Р. въ Золочевѣ 1 зр., Вcч. А. Д. въ Ялискахъ 1·25 зр., М. П. въ Буску 2 зр., о. И. А. въ Бабинцяхъ 1·25 зр., І. А. въ Зарудю 1·25 зр. о. С. І. въ Золочевѣ 1·25 зр., Вп. Ґ. П. въ Нерегôньску 1 зр., Вп. К. Г. въ Березовѣ 1·05 зр. о. И. Д. въ Радеховѣ 2 зр., І. М. въ Юнашковѣ 1·25 зр., З. въ Смѣлôй 4·20 зр. Вп. І. О. въ Зборовѣ 2·50 зр., П. К. въ Россіи 3·07 зр.

— **На „Бояна“ о. Матюка** Вcч. Н. Б. въ Злоцкôмъ 3 зр., Ч. въ Товстôмъ 1·50 зр., Е. Ш. въ Дрогобычи 1·50 зр.

— **На „Спѣванникъ“ о. Матюка** Вcч. П. С. въ Иваню пустôмъ 60 кр., о. В. О. въ Добрянахъ 60 кр., П. Т. въ Конюшкахъ 60 кр.

— **Для „Шкôльнои Помочи“:** Вcч. О. К. въ Незвискахъ 1 зр.; Впр. С. К. въ Шельпакахъ 5 зр. Вп. І. Г. у Львовѣ 1 зр.

— **На „Господаря и Промышл.“** Вcч. А. Д. въ Ялискахъ 1·60 зр., Г. С. въ Стôбнѣ 1 зр., о. И. Г. въ Панôвцяхъ 1·60 зр.; о. И. Д. въ Радеховѣ 3 зр. І. М. въ Юнашковѣ 1 зр., Чит. въ Пѣскахъ 1·60 зр., М. Д. въ Чанижи 3 зр.

— **Для „Просвѣты“:** Вcч. И. Л. въ Мухавцѣ 2 зр., Ю. Ф. въ Угерску 2 зр, С. Н. въ Торговѣ 1 зр., Вп. А. К. въ Токарни 1 зр.. о. И. Ж. въ Селискахъ 2 зр. о. М. С. въ Кобыловолокахъ 2 зр., о. Т. Б. въ Тростянци 1 зр., о. Г. С. въ Пôдвысокôй 1 зр., Д. Д. въ Сеничолѣ 1 зр. И. Л. въ Илинцяхъ 1 зр., Вп. І. О. въ Зборовѣ 2 зр., Вп. панѣ М. О. въ Зборовѣ 2 зр., Вcч. Т. С. въ Шоломеничахъ 1 зр.

— **На поезіи Масляка** П. Т. въ Конюшкахъ, 1 зр.

— **На квартеты Кобзарь:** Вп. А. Ц. въ Травнику 1·30 зр., Вcч. Н. Б. въ Злоцкôмъ 2·40 зр А. Ю. въ Россіи 2·46 зр.

— **На „Правотаря руского“:** Вcч. Н. Г. въ Звиничи 7 зр., Вп. Е. К. въ Станиславовѣ 4 зр., В. Я. въ Королѣвцѣ 1 зр.

...я 16 л. сѣчня 1886.

	платятъ		жадаютъ	
	австр. валютою			
	р.	кр.	р.	кр.
...р.	220	—	223	50
	225	50	228	50
	274	—	278	—
...р.				
...ав.	99	90	100	90
...ав.	90	75	91	75
...період.	99	90	100	90
...в.	87	60	88	60
...въ ликв.	91	65	92	75
...за 100 р.				
...д. для Гал.				
...в. въ 15 лѣтъ	—	—	—	—
...за 100 р.				
...лиц. 5% м. к.	103	50	104	50
...нальнй банку кра-				
...%	97	75	97	75
...ки кр. въ р. 1873 по 6%	102	75	104	—
...Львы мѣста Кракова	17	—	19	—
„ „ Станиславова	25	50	27	50
6. Монеты.				
Дукатъ голендерскій	5	84	5	94
„ цѣсарскій	5	87	5	97
Наполеондоръ	9	97	10	08
Цѣвимперіялъ	10	30	10	40
Рубель россійскій срѣбный	1	54	1	64
„ „ паперовый	1	23½	1	25½
100 марокъ нѣмецкихъ	61	60	62	50
Срѣбло	—	—	—	—

...во Львовѣ

...поручає 1315 109—?

...сти и универсальнй средства, ...и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Курсъ збожа

зъ дня 18 сѣчня 1886.

Цѣна за 100 кильограмовъ.	зр	кр.	зр	кр
Пшениця червона	6	—	7	05
Жито	5	—	5	40
Ячмѣнь	5	—	7	—
Овесъ	5	65	6	—
Гречка	—	—	—	—
Кукурудза стара	—	—	—	—
„ нова	—	—	—	—
Просо	—	—	—	—
Горохъ до варки	6	—	8	50
„ нас.	—	—	—	—
Сочевиця	—	—	—	—
Фасоля	—	—	—	—
Бобъ	—	—	—	—
Выка	5	—	5	20
Конюшина (передна)	38	—	50	—
Анижь	—	—	—	—
„ плоскій	—	—	—	—
Кминъ	—	—	—	—
Рѣпакъ зимовый	8	50	9	50
„ лѣтный	—	—	—	—
Ржй (Льнянка)	—	—	—	—
Насѣнье льняне	—	—	—	—
Насѣнье конопляне	—	—	—	—
Хмѣль новый	10	—	40	—

На зиму

Рукавички всякого рода, кафтаники, калисоны, скарпитки, огрѣвачѣ жолудка, колѣнъ и лытокъ, папучѣ, чоботы фильцовй, мешты, камашѣ, хустки на шію шовковй и вовнянй, шапки зъ футра, зъ сукна, бѣлье трикотове дра Єгера, кальошѣ и т. д. 1516 9—10

поручає дуже дешево

Магазинъ товаровъ модныхъ, бѣля мужеского и выробовъ рукавичничыхъ

Братей **Лянгнеръ**

Львовъ, ул. Галицка ч. 16.

Елястичнй валки

до затыканя шпаръ въ окнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя отъ протягу, 1547

Гипсъ,

Китъ до оконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

Такъ якъ правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

находится въ хатахъ численныхъ родинъ, то и не потребує реклямы. Тй строчки подаемо лишь въ цѣли, щобы ширшимъ кружкамъ, котрй сего выпробованого средства домашного ще не знаютъ, подати о нѣмъ вѣсть. Втираный Pain Expeller усуває найуспѣшнѣйше гостець гихтъ и другй недуги. Болѣ уступаютъ звычайно по першомъ втертю. Стоитъ 40 и 70 кр. Находится майже въ кождой аптицѣ Головный складъ въ аптицѣ подъ золотымъ львомъ, въ Празѣ, и Старомъ Мѣстѣ (Altstadt)

Покликъ до всѣхъ родинъ!

Стараючись завсѣгды на поли промыслу подавати все щось нового и практичного подиявся якъ разъ

Експортовый домъ

у Вѣдни II. Lichtenauergasse 9,

генерального заступництва ц. к. прив. патентованого сервису столового зъ срѣбла Фениксъ и есть въ станѣ продавати сй не зровнано добрй сервѣсы по незвычайно дешевой цѣнѣ гуртомъ або подробно:

Ц. к. прив. патентов.

Сервисъ столовый зъ срѣбла Фениксъ

позостає вѣчно бѣлый и тревалый якъ правдиве срѣбло 13 пробы я есмь выключно уповажненый до розпродажи згаданого срѣбла фениксового и отступаю его по дуже дешевой цѣнѣ:

6 штукъ ножѣвъ стол. съ внітованими отстрями стал.	зр.	2 —
6 шт. масивн. ложокъ до стравы зъ пат. срѣб. Фен. съ кор.	„	1 50
6 шт. масивн. вилокъ зъ пат. срѣбла Фениксъ съ корон.	„	1·50
6 шт. масивн. ложоч до кавы зъ пат. срѣб. Фениксъ съ кор.	„	65
6 штукъ красныхъ ложочокъ до яєць	„	45
6 штукъ пышныхъ чарокъ на яйцѣ	„	80
1 масивне знамените ситко до гербаты съ ручкою	„	50
1 масивный знаменитый полонникъ до молока	„	75
1 масивный знаменитый полонникъ до зупы	„	1 —
6 масявныхъ знаменитыхъ подставокъ подъ ножѣ	„	1 25
2 ефектовнй свѣчники столовй	„	1 —
1 ефектовна масивна таца до подаваня	„	1·50
1 красна порошничка на цукоръ и перець	„	40
49 штукъ	зр.	13·30

Такій комплетный сервисъ зъ 49 штукъ коштує купленый разомъ лишь 10 зр

Сей патентованый Фениксъ займає межи всѣма имитаціями срѣбла нѣйперше мѣсце и есть черезъ патентъ признаный на цѣлу Европу уважаный за найлѣпшій, найздоровѣйшій и найпрактичнѣйшій сервисъ. Альпака и пакфонъ прокидаются гриншпаномъ и суть для здоровя дуже шкодливй, коли противно сервисъ фениксовый есть для здоровя дуже догодный не прокидаєся гриншпаномъ а навѣть оцетъ не може єму зашкодити Высылка послѣдує за попереднымъ присланьемъ готовки або за почтовою послѣплатою и можна выключно лишь достави ти черезъ генеральне заступництво 1553 1—3

Експортового дому L. Kon, Wien II Lichtenauergasse 9.

Плынне **Золото** до позолочуваня и направы рамъ и предметовъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметовъ металевыхъ. Плынне **Срѣбло** Кождый може позлотку и посрѣбку накладати съ найбольшою легкостею на всякій предметъ. Цѣна фляшки скорои позлотки або скорои посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готовки (такожь въ маркахъ почтовыхъ)

у Leopold Epstein in Brünn (Mähren). 1554 1—10

Признану загально найлучшу

масу до запусканя подлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 14—0

Перепродаючимъ даємо отповѣдный рабатъ.

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

противъ 1508 9-52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнй успѣхи! Брошуру о томъ розсылаєся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати отъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger Strasse 79.

„БАТЬКОВЩИНА“

Найлѣпша и найприступнѣйша часопись для народу, порушаюча всѣлякй справы дотыкаючй интересы руского народу выходитъ вже 7 рокъ у Львовѣ и тѣшится загальною симпатією въ цѣломъ краю. „Батьковщина“, котра здобула собѣ поважне становище въ широкихъ кругахъ рускои публики повинна знайти приступъ въ кождой закутинѣ нашого краю тымъ больше, що предплата єи невелика, бо выноситъ за цѣлый рокъ 4 зр., за повъ року 2 зр., а за чверть року 1 зр. „Батьковщина“ выходитъ що тыждня въ пятницю о 5-ой год. вечеромъ. Пренумерату найлѣпше присылати до Администраціи „Батьковщины“ ул. Академична ч. 8 або черезъ рускй часописи.

Покликъ до П. Т. Дамъ!

Краснй! Моднй! Елегантнй! Дуже дешев!

суть мои въ I вѣденьской фабрицѣ дамскихъ хустокъ преміованой на вѣденьской всесвѣтной выставѣ выконуванй

Найновѣйшй, чуднокраснй и найлѣпшй

Вѣден. дамскй хустки на голову

по зр. 1·—

Вѣд. дамскй хустки на обгорки

по зр. 1·80

въ найпишнѣйшихъ барвахъ и найкрасшомъ тиованю якъ бордо, гранатъ, жандармъ, бѣлй, синй, драпъ, шкоцкй, турецкй, червонй, орѣховй, орнй, синй и т. д., и т. д., въ 60 найкрасшихъ фасонахъ.

Мои дамскй хустки на голову и на обгортки суть найелегантнѣйшою и наймоднѣйшою ношею для кождои дамы дома, на улици, проходѣ и на бали и суть пріятно теплй, а дятого такъ само краснй якъ и практичнй на зиму и на весну.

Най отже кожда дама поскорится съ замовленьемъ, бо цѣлый запасъ вычерпаєся въ наслѣдокъ величезныхъ замовленъ.

При замовленяхъ прошу подавати докладну адресу, якъ такожь докладну барву и родъ. Высылаєся за послѣплатою и за присланьемъ готовки. 1552 1—3

Выключно лишь можна достати въ сѣй якости въ

фабричномъ складѣ вѣденьскихъ хустокъ дамскихъ

Anton Gans, Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

Ц. к. уприв. Львовско-Черновецко-Ясска зелѣзниця.

Ч. 4/V.

На рокъ 1886 розписуєся въ дорозѣ офертъ

ДОСТАВА:

рѣни, камѣня, цеглы, вапна, гипсу — оттакъ тачокъ, лопатъ деревянныхъ гонтовъ, колôвъ дубовыхъ, подоймъ, держаковъ до знарядовъ, паркетовъ, колѣсецъ до тачокъ, — якъ такожь мѣтелъ, щотокъ, соломы, чесаныхъ конопель на послѣдокъ вугля деревянного, терпентины, мази, свѣчокъ лоєвыхъ, мыла и лою.

Оферты остемплеванй, опечатанй и заосмотренй написею „Оферта на доставу розныхъ матеріяловъ“ треба внести найдальше 30. сѣчня с. р. година 11-та передъ полуднемъ до Дирекціи руху у Львовѣ, рôвночасно же однакожь окремо зложити при зборной касѣ тои-жь Дирекціи вадіюмъ въ высотѣ 10% предкладанои доставы.

Выказы скольности, постановы лицитаційнй и условіи доставы можна переглянути въ бюрѣ заряду матеріялами у Львовѣ, або такожь можуть бути присланй на означене мѣсце за сплатою почтовою.

Львовъ 10. сѣчня 1886.

1557 1—1 **Дирекція руху.**

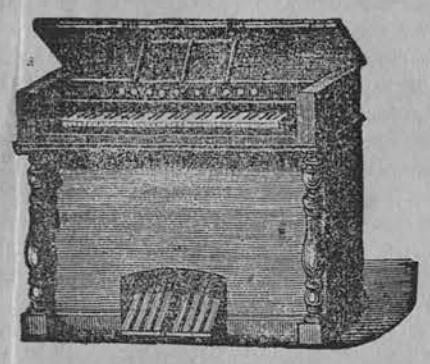

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджують при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о томъ дуже пожиточномъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментовъ отъ **70 зр. а. в.** и высше. Дає такожь на раты.

1372 39—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органовъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ вышли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ**, зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій**, зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорочнй Дзвоны**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця**, зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ одной книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя**, зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рiслеръ старшій**, зъ французского *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ**, зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвй душѣ**, зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)
13. **Батько Горіо**, Бальзака. Цѣна 2 зр. (съ перес. 2 зр. 20 кр.)
14. **Князь Серебряный**, А. К. Толстоя. Цѣна 2 зр. (съ перес. 2 зр. 20 кр.)
15. **Зъ чужихъ зѣльниковъ**. Цѣна 1 зр. 40 кр. (съ перес. 1 зр. 60 кр.)

Хто купує найменше за 10 зр., достає 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ достати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь доходъ призначеный на фондъ стипендійный имени Вол. Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I., оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскй Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысшй книжки суть найотвѣтнѣйшй на подарунки.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка подъ зар. К. Беднарок го.

Ч. 3 Львôвъ, Четверъ 9 (21) сѣчня 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты на рôкъ 1886.

Съ новымъ 1886 рокомъ починаеся семый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Якъ доси, такъ и на будуще „Дѣло“ буде вѣрно и свято стояти при величнôмъ и єдино спасительнôмъ прапорѣ народнôмъ, буде свѣдомо та неустрашимо боротись за правду руску съ всѣми ворогами Руси и прокладати дороги до успѣшного розвою и поступу въ рускôмъ житю народнôмъ. „*Не разоряти, а будувати!*“ — се той окликъ, що нимъ руководилось „Дѣло“ ôтъ самого початку свого заснованя до нынѣ,— той окликъ повторяемо сегодня середъ цѣлого омуту намагаючихъ разорити Русь нашу елементôвъ. Маемо певну въ Бозѣ надѣю, що и намъ силъ не хибне до дальшои працѣ и патріоты Галицкои Руси такъ само щиро подадутъ намъ свою помôчну руку, якъ доси!

„Дѣло“ буде выходити, якъ дотеперь, три разы на тыждень, вô второкъ, четверъ и суботу. Предплата на „Дѣло“ выноситъ на мѣсяць 1 зр., на $^1/_4$ року 3 зр., на $^1/_2$ року 6 зр., на рôкъ 12 зр. Съ „Библіотекою найзнаменитшихъ повѣстей“ (4 аркушѣ на мѣсяць) на $^1/_4$ року 4 зр., на $^1/_2$ року 8 зр., на рôкъ 16 зр. — Сама „Библіотека найзнам. повѣстей“ коштуе на $^1/_4$ року 1 зр. 25 кр., на $^1/_2$ року 2 зр. 50 кр., на рôкъ 5 зр.

☛ Новй Предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ на р. 1886 одержатъ початокъ повѣсти „Набобъ“ Альфонса Доде даромъ.

Предплату належитъ пересылати найлучше переказомъ на адресу: Администрація „Дѣла“ у Львовѣ.

Внесенье пос. Романчука

дочекалося наконець вô второкъ, дня 7 (19) сѣчня залагодженя въ Соймѣ. По оживленôй дискусіи на ранѣшнôмъ и вечѣрнôмъ засѣданю того-жь дня голосованье выказало такій результатъ:

Дотычно школъ народныхъ Соймъ маленькою бôльшостею голосôвъ принявъ въ формѣ уставы змѣну арт. II уставы зъ 1867 р.

„Арт. II. а) Єсли въ якôй мѣсцевости съ мѣшанымъ населеньемъ, уживаючимъ по части польского а по части руского языка яко товариского, населенье, котрого языкъ не есть выкладовымъ языкомъ въ нѣякôй зъ мѣсцевыхъ школъ народныхъ, становитъ що-найменше четверту часть загалу мешканцѣвъ, въ мѣсцевостяхъ же съ населеньемъ звышь 12.000 душъ сягае до 3000 душъ, а знаходится тамъ двѣ або бôльше школъ народныхъ для дѣтей одного пола, то бодай въ однôй школѣ, а въ случаю, коли истнуюча лише одна школа мае клясы съ паралельными ôтдѣлами, то въ новоутвореныхъ того рода ôтдѣлахъ языкомъ выкладовымъ повиненъ бути языкъ тои другои части населеня, о скôлько въ доходженя предпринятого въ мысль арт. 4, 10 и 11 уставы краевои въ 2 мая 1873 (Дн. у. кр. ч. 250) о закладаню школъ народныхъ и въ наслѣдокъ записôвъ до школы (арт. 1 высше згаданои уставы) покажеся, що въ тôй громадѣ перебувае достаточна скôлькôсть родичѣвъ котрй бажаютъ свои дѣти, будучй въ вѣцѣ обовязанôмъ до школы, посылати до такои школы або до такихъ ôтдѣлôвъ.“

За сею точкою внесеня бôльшости комисіи голосувало при другôмъ читаню 65 послôвъ, а противъ неи 58; при третôмъ читаню за нею 64, а противъ неи 53 послы. За нею голосували Русины, клюбы лѣвицѣ и центра, а въ правицѣ гр. Альфр. Потоцкій и намѣстникъ п. Залескій.

Пос. Сѣчиньскій поставивъ бувъ поправку, щобы условіе: „*достаточна скôлькôсть родичѣвъ, котрй бажаютъ посылати свои дѣти до такои школы...*“, опустити, бо то условіе есть обмеженьемъ того уступства для Русинôвъ, яке може подати змѣненый арт. II. — При голосованю внесенье о. Сѣчиньского упало: були за нимъ лише Русины и три послы-Поляки: д-ръ Мрочковскій, Тад. Романовичь и Вербицкій.

Пос. кн. Адамъ Сапѣга поставивъ бувъ поправку до внесеня бôльшости комисіи въ тôмъ дусѣ, щобы закладанье окремыхъ школъ взглядно паралельокъ рускихъ (взглядно польскихъ) не класти въ зависимôсть ôтъ цифры населеня, але єдино ôтъ волѣ родичѣвъ. — Поправка ся кн. Сапѣги упала.

Резолюція першои меншости комисіи (Цоля, Маера, Стан. Тарновского и Лозиньского), котра звучала:

„Взываеся ц. к. правительство, щобы въ громадахъ мѣскихъ, въ котрыхъ, не числячи окремыхъ школъ женьскихъ, есть двѣ або и бôльше школъ народныхъ, а въ котрыхъ найменше 3.000 населеня уживае языка руского, взглядно польского розговорного, не будучого однакожь языкомъ выкладовымъ въ тыхъ школахъ народныхъ, — пôдняло потрѣбнй переговоры и перевело устроенье школы народнои съ тымъ-же языкомъ выкладовымъ, наколи тôлько въ доходженя, предпринятого въ мысль арт. 4, 10 и 11 уставы краевои въ 2 мая 1873 (Дн. у. кр. ч. 250) покажеся, що въ громадахъ тыхъ перебувае достаточне число родичѣвъ, бажаючихъ дѣти свои посылати до такои школы“ —

упала безъ голосованя съ причины принятя повысшого уступу проекту змѣны уставы.

Другу точку въ формѣ уставы, змѣняючу уставу въ 1867 р.:

„Арт. V. b). Въ школахъ середныхъ або ихъ ôтдѣлахъ съ языкомъ выкладовымъ рускимъ наука языка польского, а въ школахъ середныхъ або ихъ ôтдѣлахъ съ языкомъ выкладовымъ польскимъ наука языка руского, есть взглядным обовязкомъ, въ тôмъ значеню, що на выразне жаданье родичѣвъ належитъ увôльнити кождого ученика ôтъ побираня науки другого языка краевого, не будучого для него языкомъ выкладовымъ“ —

принявъ Соймъ великою бôльшостею голосôвъ.

Резолюція бôльшости комисіи:

„Взываеся Выс. правительство, щобы завело выклады въ языцѣ рускôмъ въ паралельныхъ ôтдѣлахъ чотырохъ першихъ клясъ гимназіи въ Перемышли“ —

упала. За нею голосувало 40 послôвъ, противъ неи 67.

Пос. д-ръ Антоневичь поставивъ бувъ поправку, щобы рускй паралельки завести у всѣхъ ôсьмохъ клясахъ гимназіи въ Перемышли. При голосованю поправка его, розумѣеся, упала.

Пос. кн. Адамъ Сапѣга поставивъ бувъ резолюцію, пôсля котрои Выдѣлъ кр. мавъ розслѣдити потребу заведеня рускихъ паралельокъ по гимназіяхъ въ загалѣ и на найблизшôй сесіи выступити съ ôтповѣдными внесенями. При голосованю резолюція тая такожь упала.

Внесенье другои меншости комисіи (Черкавского, Чарторыйского и Романовича) въ дѣлѣ школъ середныхъ, котре домагалось змѣны арт. V уставы въ 1867 р. въ формѣ уставы:

„Арт. V. р). Въ клясахъ всѣхъ школъ середныхъ, котрй въ причины переповненя будутъ вымагати роздѣлу на рôвнорядни ôтдѣлы, маютъ бути окремй ôтдѣлы (клясы паралельнй) урядженй на пôдставѣ другого языка краевого (польского або руского) яко выкладового, скоро родичѣ що-найменше 25 ученикôвъ клясы, призначенои до роздѣленя, того зажадаютъ и своихъ сынôвъ до повстаючого на тôй пôдставѣ нового ôтдѣлу запишутъ. Поступаючи до клясъ высшихъ, тіи ученики маютъ знайти случайнôсть въ закладѣ побирати въ подôбныхъ ôтдѣлахъ науку въ тôмъ самôмъ языцѣ выкладовôмъ, поки число учащаючихъ до ихъ ôтдѣлу не зôйде понизше 20, або въ загалѣ не устане потреба удержуваня рôвнорядного въ дотычнôй клясѣ ôтдѣлу“ —

упало. За нимъ голосувало всего лишь кôльканадцять послôвъ, мѣжь тыми вже й Русины.

Другу резолюцію бôльшости комисіи:

„Поручаеся Выдѣлови краевому, щобы розваживъ въ порозумѣню съ краевою Радою школьною, о скôлько можна-бы въ мысль внесеня, поданого посломъ Малецкимъ дня 2 сѣчня 1886 р. постепенно заводити въ деякихъ школахъ середныхъ всхôдной части нашого краю выклады деякихъ предметôвъ выключно въ языцѣ рускôмъ, для всѣхъ ученикôвъ зарôвно обовязуючй, и абы починивъ Соймови въ тôмъ дѣлѣ внесеня“ —

принято майже одноголосно съ додаткомъ д-ра Малецкого, щобы Выдѣлъ краевый предложивъ внесеня „на найблизшôй сесіи“. За тою резолюціею голосували такожь Русины.

Отсе результатъ голосованя, оттакъ залагодивъ Соймъ внесенье пос. Романчука!

Чи Русины въ цѣлого того результату маютъ бути задоволенй? Се пытанье мы розберемо слѣдуючимъ разомъ основнѣйше, а нынѣ ôтповѣмо тôлько коротко: — Нѣ!

Принятый проектъ змѣны уставы о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ заосмотрено фôрточкою — волѣ родичѣвъ. Хто знае нашй межинароднй ôтносины по мѣстахъ, хто знае интенціи краевои Рады школьнои въ дѣлахъ школьництва народного, хто знае змаганя нашихъ инспекторôвъ окружныхъ и то положенье, въ якôмъ остаютъ управителѣ школъ супротивъ всѣхъ своихъ зверхникôвъ и властей, — той доперва зъумѣе оцѣнити вагу клявзулѣ воля родичѣвъ! Воля всѣхъ родичѣвъ Русинôвъ несомнѣнно буде, щобы ихъ дѣти училися по руски, але чи всюды удасться имъ побороти всѣ перешкоды, якй имъ станутъ въ дорозѣ мѣжь волею а объявленьемъ тои волѣ, — се ще пытанье.

А що-жь еще бôльше, бодай нѣбы-позитивного дôсталося Русинамъ? — Нѣчо!

Змѣна арт. V въ тôмъ дусѣ, щобы рускій языкъ въ школахъ середныхъ бувъ трохи инакше взглядно обовязковый, якъ доси, — для Русинôвъ не принесе нѣякои змѣны. Русины и при нынѣшнôмъ взглядно обовязковôмъ языцѣ майже безъ вынятку учились языка руского яко предмету. Резолюцію о рускихъ паралелькахъ хочь-бы въ чотырохъ низшихъ клясахъ гимназіи въ Перемышли ôткинено! Що-жь ще лишаеся? Резолюція, поручаюча Выдѣлови краевому, абы въ спôлцѣ съ Радою школьною розслѣдивъ внесенье пос. Малецкого о загадочнôмъ „утраквизмѣ“? Може тую резолюцію маютъ Русины уважати якимсь позитивнымъ результатомъ для себе? Коли-жь бо нынѣ вже загально звѣстно и певно, що зъ того нѣчого не буде! О тôмъ пересвѣдченй и самй Поляки.

И симъ разомъ, якъ попередно, пос. Романчукъ выголосивъ знамениту бесѣду, выказуючи справедливôсть домаганя рускихъ послôвъ, а непрактичнôсть внесень комисіи и недостачу доброи волѣ у польскои бôльшости; пос. Романчука пôдпирали о. Сѣчиньскій и д-ръ Антоневичь, — нѣчо не помогло. Польска бôльшôсть Сойму остала глухою на голосъ заступникôвъ руского народу. Въ палатѣ понеслася знову въ устъ послôвъ гр. Голѣвского и Еразма Волянського негація Руси, а хочь и теперь, подôбно якъ пôдчасъ першои дебаты, теорія „Niema Rusi“ будила у значнои части послôвъ лишь усмѣхъ сожалѣня надъ еи голосителями, — то однакожь мимо того тіи, що не маютъ бôльма на очехъ и Русь на Руси видятъ, пôшли конець-кôнцемъ тою самою дорогою що невидющй. Одна имъ постелилася дорога и тымъ, щô Руси не видятъ, отже негуютъ еи, и тымъ, щô Русь видятъ, а боятся еи!

„Я свое зробивъ и сказавъ — закôнчивъ пос. Романчукъ свою славну бесѣду вôвторкову. — и можу не тôлько передъ своимъ, але и передъ вашимъ народомъ, передъ краемъ и державою спокôйно станути и глянути въ очи; поступѣтъ же, панове, съ моимъ внесеньемъ такъ, щобы вы могли такъ само о собѣ сказати.

Якъ поступили собѣ „панове“ бачимо.

Хôдъ дебатъ

надъ внесеньемъ пос. Романчука на XVII и XVIII засѣданяхъ Сойму

(*Конець.*)

На вечѣрнôмъ XVII засѣданю забравъ першій голосъ посолъ Бобжиньскій (станьчикъ), котрый обстававъ лишь за резолюціями комисіи соймовои, т. е. щобы не въ дорозѣ законодавчôй, а лишь дорогою административною полагодити внесенье пос. Романчука. Рѣчь пос. Бобжиньского не мала великого интересу, але одно мусимо замѣтити, що професоръ краковскій и до того историкъ не стоявъ на становищи негаціи Руси, якъ се зробивъ репрезентантъ „подолякôвъ“, пос. Торосевичь.

Правительственный комисарь, д-ръ Ритнеръ звернувся до рѣчи пос. Бобжиньского и заявивъ, що въ виду обовязуючихъ законôвъ державныхъ, революціи не маютъ нѣякои силы. Правительство не може ихъ уважати директивою для себе. Рôвножь и поглядъ д-ра Малецкого на §. 19 уставы державнои не дасться оправдати зъ становища юридичного.

Оттакъ державъ свою рѣчь пос. о. Качала. Мы подали еи въ цѣлости.

Пос. гр. Войт. Дѣдушицкій сконстатувавъ, що широка дотеперѣшна дискусія була досыть несмачна. Онъ бажае полагодити внесенье пос. Романчука якъ найскорше и позитивно, бо и себе, хотяй Поляка, уважае жителемъ Руси и хоче розвою сего народу хочь-бы и противъ волѣ тыхъ, що узурпуютъ для себе выключно имя Русина. Движенье народу руского годѣ игнорувати, а спиняти его, було-бы даремнымъ и шкôдливымъ трудомъ. Се не годилось-бы и съ традиціею часôвъ Ягайлоньскихъ. Навѣть за часôвъ Володислава IV, коли Польща була найсильнѣйшою, спольщенье Руси не було могло удатись. Правительство россійске предпріймае всякй мѣры противъ народу мало-руского, а мимо того ôнъ жіе. Бесѣдникъ жалуе, що пос. Торосевичь не найшовъ въ своѣмъ повѣтѣ Русинôвъ. Хто бо мае очи, той и побачитъ, що житье народу руского бье чимъ-разъ сильнѣйшимъ живчикомъ; що поданя рускй вплываютъ численнѣйше до урядôвъ съ кождымъ рокомъ, навѣть съ кождымъ мѣсяцемъ; що руска литература посѣдае цѣннй творы такъ оригинальнй якъ и въ перекладахъ. Рускій языкъ, то не вчорашна рѣчь, не ôтъ часôвъ Стадіона. Були хвилѣ, що уважано рускій языкъ говоромъ россійского, то знову польского. Перешкоды не змусятъ Русинôвъ стати Поляками. Але тй перешкоды маютъ дуже часто той результатъ, що Русинъ, котрому не даютъ бути Русиномъ, стаеся Москалемъ. Належится просто зробити все, що лежитъ въ нашôй силѣ. Що Руси шкодитъ, шкодитъ и Полякамъ. Въ Россіи нищатъ съ великою консеквенціею все, що есть рускимъ, ще съ бôльшою интензивностею, якъ польске... Зъ тыхъ причинъ треба дати рускому языкови ширшій розвôй такъ въ школахъ середныхъ, якъ и народныхъ.

Бесѣдникъ представляе ôттакъ нерѣшимôсть комисіи соймовои, котра не знае на дѣлѣ, що робити. У неи нема ôтваги. Се ознака слабости. Комисія выступила съ резолюціями, а поодинокй еи члены вносятъ нынѣ новй проекты до уставы. Правительство мовчало въ комисіи, а нынѣ каже, що революціи суть безъ цѣли. Въ дальшôй рѣчи полемизуе пос. Дѣдушицкій съ выводами о. Качалы на тлѣ историчнôмъ, а въ кôнци приходитъ до пересвѣдченя, що цѣла справа есть нынѣ ще недоспѣлою и що належитъ еи ôтослати назадъ до комисіи, щобы вышли конкретнй внесеня. Бесѣдникъ годится лишь на третю резолюцію комисіи соймовои, т. е., щобы наука руского языка була обовязуючою для всѣхъ. Онъ не думае, щобы родичѣ були на стôлько нерозумнй, щобы дѣтямъ своимъ зборонювали учитися руского языка. Впрочѣмъ неумѣючій

языка руского, не буде мôгъ небавомъ держати нѣякого уряду у всхôдной Галичинѣ. Гр. Дѣдушицкій есть пересвѣдченый, що комисія скоро покôнчитъ свои роботы и що не удасться посламъ польскимъ черезъ заповѣджену деякими абстиненцію, справу тую на теперь убити.

Гр. Голѣевскій, сіямскій братъ пос Торосевича, промовляе ôттакъ за переходомъ до порядку дневного. Пôсля него дѣлятся Русины на три части: селяне, що слухаютъ правительства; Русины, котрыхъ ширшою ôтчиною есть Польща, и третй, що вдохновенье и субсидіи на удержанье дневникôвъ берутъ зъ Россіи. Послѣдни маютъ двѣ цѣли передъ собою: очистити обрядъ и статись схизматиками а ôттакъ очистити языкъ зъ полонизмôвъ. На се суть доказомъ Гнилички и то, що крылошанинъ львôвскій запровадивъ схизму въ Грубѣшôвскôмъ. Зъ ôттамъ мусѣли католицки священики утѣкати, а тутъ не давано имъ парохій, хотяй папа увôльнивъ ихъ ôтъ конкурсу. Отже-жь очищенье обряду ôтъ латинизму есть простымъ стремленьемъ до схизмы, а туды тягне бôльша часть священикôвъ. (*Пос. Сѣчиньскій: Такъ не есть. Прошу бесѣдника вôзвати до порядку!*) Школъ рускихъ маемо 1300, а ледви 6 до 7 селянъ умѣютъ читати и писати по руски. Доперва якъ до войска пôдутъ и побачатъ, що безъ польского языка и фрайтеромъ не можна вôстати, учатся по польски. А котрый Русинъ не образувався на польскôмъ языцѣ? (*Голосы: На нѣмецкôмъ.*) Вы ходили до школъ польскихъ. (*Голосы: До нѣмецкихъ!*) Нѣ, завсѣгды до польскихъ, а потому до нѣмецкихъ. (*Смѣхъ.*) Впрочѣмъ и правительство вынувате въ тôмъ по части, бо Русинôвъ протегувало и надѣляло ихъ найвысшими достоиньствами. Наколи заведемо рускій языкъ, то оглупимо Русь, бо спинимо цивилизацію. Дитина руска мордуеся съ рускимъ языкомъ и доперва по 20 лѣтахъ, якъ навчится польского, цивилизуеся. Тамтого року ôткрыто заговоръ и показалося, що було товариство, котре хотѣло всю Русь знищити и повести еи до Россіи. И чи до того маемо имъ помагати? То есть задача сойму?

На той тематъ говоривъ графъ ще кôлька хвиль посередъ загального смѣху всѣхъ соймовыхъ членôвъ. Цѣкавымъ бувъ и такій зворотъ въ его рѣчи: Заявлено намъ, що полагодженя руского внесеня желаютъ собѣ якйсь сферы; що якійсь министеръ мавъ то и се говорити и таку вѣсть розпущено въ Соймѣ. Казано такожь, що министеръ Конрадъ длятого усунувся зъ министерства, бо не увзгляднивъ жадана Русинôвъ, а чувъ я такожь, що министеръ Гаучъ, хотячи завести рôвноуправненье, хоче такожь въ Краковѣ заложити руску гимназію. (*Смѣхъ*)

Пос. Евс. Черкавскій промовлявъ за змѣною дотеперѣшнои уставы що до школъ народныхъ, бо она не ôтповѣдае нынѣшнымъ потребамъ, и меншости можутъ тутъ и тамъ бути покривджени, причѣмъ однакожь жадае, щобы до внесеня пос. Романчука додати условіе: наколи родичѣ зажадаютъ рускои школы. Онъ боится, щобы громады рускй не поступили такъ, якъ львôвскй Русины и на пôдставѣ рѣшень найвыс. трибуналу не приходили до рускихъ школъ. Говорячи о народности рускôй, згадуе бесѣдникъ про цивилизацію польску, котра, по его мнѣнію, взяла верхъ въ Галичинѣ, такъ що жителѣ краю „lgną do cywilizacyi polskiej“. И тымъ оправдуе ôнъ свою поправку до внесеня пос. Романчука, щобы передъ заложеньемъ рускои школы пытано о волю родичѣвъ и щобы такожь зважано, чи число записаныхъ до школы рускихъ дѣтей есть достаточне. Ôнъ противится революціямъ комисіи соймовои, бо они суть илюзоричнй. Дався щось, що не дасться выконати. Перейшовши до справы о школахъ середныхъ, розказуе бесѣдникъ исторію розвою обохъ краевыхъ языкôвъ въ сихъ школахъ. Въ 1848 р. завѣвъ губернаторъ пок. Вацлавъ Залескій въ школахъ середныхъ и народныхъ языкъ выкладовый польскій. Русины супротивились сему постановленю енергично и имъ удалось внести его въ всхôднôй части Галичины. Але языкъ рускій не бувъ способный до науки и заведено замѣсть него языкъ нѣмецкій. За часôвъ Шмерлинга выбороли собѣ Русины чотыри низшй клясы въ гимназіи академичнôй у Львовѣ, але и тогды ще не доставало рускихъ учебникôвъ. Въ 1866 р., коли соймъ выдавъ уставу о языцѣ въ школахъ, рускій языкъ показався ще неспособнымъ до высшихъ клясъ. Доперва по тôмъ роцѣ стали Русины щиро трудитись коло розвою своеи литературы и рôднои цивилизаціи. Стараньемъ тов. „Просвѣты“ выходили добрй учебники рускй и нынѣ жадае пос. Романчукъ дуже справедливо, щобы для языка руского ôткрыто нове ширше поле. Выдѣлъ краевый пропонуе непотрѣбно руску гимназію въ Перемышли, бо самъ внескодатель сего не жадавъ. Впрочѣмъ тамъ число ученикôвъ-Русинôвъ (223) есть за мале. Я обстававъ-бы лишь за тымъ, щобы въ поодинокихъ гимназіяхъ за волею родичѣвъ и при достаточнôмъ числѣ ученикôвъ закладано паралельнй клясы съ рускимъ языкомъ выкладовымъ. „Розбрату“ молодежи бесѣдникъ не боится, „розбратъ“ сей плыне зъ иншихъ жерелъ и нема доброго способу, щобы успокоити умы рускй, якъ лишь позволеньемъ, щобы на рôднôй пôдставѣ образували свою молодѣжь. Лишь свобода гоитъ суспôльнй раны. Бесѣдникъ полемизуе ôттакъ съ утраквизмомъ пос. Малецкого.

Рѣчь Преосв. епископа Юліяна подали мы вже въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“.

Потôмъ забравъ голосъ пос. Окт. Петрускій и признався, що ôнъ въ кр. Выд. радивъ надъ цѣлымъ внесеньемъ п. Романч. перейти до порядку дневного. На сей самый тематъ говоривъ ôнъ и въ соймѣ, хотя заручавъ, що любитъ народъ рускій, що выховався на его хлѣбѣ и що „pragnie zgody“. Бесѣдникъ боится, щобы Русины, дôставши нынѣ частину рускихъ школъ, не зажадали пôзнѣйше дальшихъ уступствъ. Ôнъ наводитъ слова пос. Романчука, выповѣджени на позаторôчнôй сесіи, въ котрыхъ есть сказано, що „Русины на пôдставѣ своихъ правъ историчныхъ могли-бъ домагатися всѣхъ школъ ôтъ найнизшои до найвысшои“. Зъ того выпроваджуе заключенье, що Русины хотятъ польскій елементъ на Руси знищити. Въ тôй засадѣ пос. Романчука лежитъ „okrucieństwo“, каже п. Петрускій. Теперь жадаютъ „трошки“, а потому схотятъ все забрати, возьмутъ и раду школьну краеву и нашъ языкъ. Въ комисіи грозивъ намъ пос. Романчукъ ще тамтого року, що „дальше негованье правъ рускихъ зô стороны Полякôвъ не выйде нѣ на користь краю нѣ державы, а Русины выборютъ собѣ свои права якъ не на однôй то на другôй дорозѣ.“ Оттакъ розказуе пос. Петрускій исторію національнои борбы въ соймѣ ôтъ 1861 р. и каже, що вже третій разъ приходятъ Русины до сойму съ жаданьемъ правъ для себе, т. е. въ 1866 р., коли ухвалювалась устава о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ; въ 1869 р. за пок. Лавровского и теперь. А все то сремитъ до „розбрату“. Въ лѣтахъ ôтъ 1820 до 1830 стала рôвно голосною справа „украиньска“ и нею одушевились поеты Залескій, Гощиньскій и др. Але всѣ надѣѣ скоро розвѣялись. Я ôтмовляю тымъ панамъ (посламъ рускимъ) зватися заступниками народу. По нашôй сторонѣ есть бôльше такихъ, що опѣкуются долею народу руского. Они дали иниціятиву до акціи ратунковои, до утвореня кр. рады школьнои, до уставъ о языцѣ выкладовôмъ, о піяньствѣ и лихвѣ. Нынѣшна Русь, то не та давна, сполучена съ нами, що съ нами разомъ боролась, котру я люблю. То Русь зъ 1848 р., що бажае розрыву, що деморализуе край посредствомъ брошурокъ и вѣчь. Я ихъ противникомъ! Не думайте, панове, що уступствами зробите згоду. Якъ-бы могли, то нынѣшнй послы рускй здекомплетували-бъ палату ще и нынѣ. Я люблю Русинôвъ, але такихъ, що-бы намъ подали руку и помôчь. Чи нынѣшна устава кривдитъ? А чи подала хочь одна громада жалобу до сойму противъ сеи уставы? Все, що имъ дасте, не выйде на вашу користь, панове, а Украины тымъ такожь не успокоите. Передъ кôлькома роками приѣхавъ одинъ зъ ихъ проводырôвъ зъ Украины (здаесь: Кулишъ) и пересвѣдчився, що Русины уживаютъ въ Галичинѣ тыхъ самыхъ правъ що и Поляки. Про-то не потрѣбно нѣякои нои уставы.

Потôмъ выбрано на внесенье пос. Брыкчиньского генеральными бесѣдниками кн. Адама Сапѣгу (за внесенями комисіи) и п. Томислава Розвадовского, старосту (противъ внесень комисіи).

Пос. кн. Сапѣга констатуе, що анѣ комисія анѣ члены сойму не выробили ще собѣ одноцѣльного мнѣня о цѣлôй справѣ, що послы говоривши не сказали богато нового надто, що въ соймахъ давнѣйшихъ вже сказано. Скôлько разôвъ зачѣплено о Русь, то заедно пôдносились голосы съ негаціею. То сумна вѣсть и она знеохочуе. Стальовй пера, котрй базграютъ въ дневникахъ не наробили стôлько лиха, що вѣчна негація Руси въ соймѣ. Мы не хочемо нѣ однымъ крокомъ ступити въ передъ. Шаную пересвѣдченя другихъ, але съ такими поглядами трудно числитися. Ихъ не можемо брати за основу до дальшого нашого дѣланя. А пôду въ тôй точцѣ дальше, якъ тй панове-негаторы. Прошу послухати, що говорятъ люде зъ прочихъ частей Польщѣ. Они велятъ намъ чимъ скорше полагодити справу руску, бо се куля у нашихъ нôгъ. Я тѣшусь, що число моихъ одномышленникôвъ ôтъ 20 лѣтъ зросло. (Голосы: Такъ есть). Одинъ зъ бесѣдникôвъ жахався будущины и пытався, що станесь съ польскими дѣтьми на Руси, спираючись на словахъ пос. Романчука. Я не слухаю того, що одинъ або другій посолъ рускій скаже въ розгорячено. Падали тутъ ôтъ 25 лѣтъ рôжнй слова. Я дивлюся на Русь яко на Русь. Для мене Русь, то не ихъ представителѣ въ соймѣ, не тыхъ кôлька милiонôвъ въ Галичинѣ. Она сягае дальше. Розвôй еи лежитъ въ интересѣ кождого Поляка и церкви, до котрои я належу, въ интересѣ цивилизаціи, котру я узнаю, и въ интересѣ монархіи, до котрои належу. Бесѣдникъ переходитъ ôттакъ до оцѣненя предложень комисіи. Ôнъ числится съ словами правит. комисаря, котрый резолюціи комисійнй узнавъ несхожими съ существуючими уставами, хотя, якъ бы дѣйстно треба було того, що другй послы жадали, (утраквизму и примусовои науки обохъ языкôвъ) то тогды можна-бъ сказати: такъ мусить бути и правительство мусѣло-бъ знайти выхôдъ. Я записався за внесенями комисіи, але буду якъ и всѣ другй послы говорити противъ нихъ. Першу и трету точку лишаю на боцѣ, а звернуся именно противъ другои резолюціи, зазываючои правительство до заложеня рускои окремои гимназіи. Я сему противлюся и волѣвъ бы дати всюды паралельнй клясы рускй, якъ одну окрему гимназію. Тѣшусь про-то, що повѣтова Рада перемыска опонувала, а мушу додати, що се сталось на внесенье „czcigodnego i zacnego Rusina“ проф. Ивана Левицкого (Рускй послы непокоятся). Державъ ôнъ довгу и основну рѣчь въ радѣ перемыскôй и доказавъ, що руска гимназія въ Перемышли була бъ непотрѣбна, що шкода грошей и що лучшй були-бъ паралельки. „Nie oddalajcie nas od siebie, bo to niepraktyczne, bo nie prowadzi do niczego“ — се суть его слова. А казавъ се „Rusin i to taki, z którym rachować się trzeba“.

Оттакъ звертаесь бесѣдникъ до утраквизму пос. Малецкого. Гадка та ему подобалась, тôлько якъ найти дорогу, щобы еи перевести въ дѣло? Остаточно дякуе бесѣдникъ еп. Пелешу за его рѣчь. „Ôгъ коли соймъ звсѣдавъ, не чувъ я голосу величавѣйшого, голосу о глубшôмъ политичнôмъ значеню, голосу щирѣйшого и голосу програмового для нашои будучности, якъ голосъ Преосвященого князя церкви, о. владыки Пелеша“ (численнй оплески) — слова кн. Ад. Сапѣги.

Бесѣдникъ вноситъ остаточно, щобъ всѣ внесеня, якй появились въ часѣ дебаты и предложеня комисійнй звернути назадъ комисіи съ тымъ, щобы ще на теперѣшнôй сесіи здала справу.

Пос. Розвадовскій въ короткôй своѣй рѣчи годится и съ поглядами кн. Сапѣги и съ поглядами пос. Малецкого.

Справоздавець д-ръ Цоль ôткидае всяку мысль „ugody“, бо австр. державнй законы основнй запоручаютъ кождому народови его права. Ôттакъ полемизуе коротко съ поодинокими бесѣдниками, боронитъ комисію и кр. Выдѣлъ съ ихъ резолюціями и вноситъ принятье двохъ першихъ резолюцій а зверненье третои до иншого сформулованя.

Ôттакъ слѣдувало спростованье изъ стороны о. Качалы (противъ гр. Тарновского, гр. Дѣдушицкого и еп. Пелеша), съ котрыхъ послѣдне заключалось въ тôмъ, що о. Качала, говорячи о паденю уніи, не мавъ на гадцѣ унію церковну а лишь политичну, Люблиньску; а сказавши слово: „октройована“ опирався на мнѣню историка польского, пок. Шуйского.

Пос. Торосевичъ сказавъ: Тѣшусь ôтправою, котру давъ менѣ Преосв. епископъ, але застерѣгаюсь, будьто я сказавъ, що народъ рускій стремитъ до схизмы и Москвы. Я сказавъ, що лишь мале число Русинôвъ служитъ засадамъ нигилистичнымъ и стремитъ до схизмы и Москвы, бо ôгъ 1881 р. чули мы дѣйстно въ иншôмъ дусѣ и иншимъ языкомъ голошенй рѣчи, якъ та, котру нынѣ сказавъ намъ о. еп. станиславôвскій.

Пос. Голѣевскій ôткликуе негацію Руси, а за слово схизма надѣеся розрѣшеня ôтъ достойникôвъ церкви, котрй засѣдаютъ въ соймѣ.

ДОПИСИ.

Станиславôвъ 1 (13) сѣчня 1886.

Мѣсто наше гомонитъ ще все тымъ пôднесенымъ рухомъ и торжественнымъ настроемъ, якій овладѣвъ всѣми съ днемъ инсталяціи Владыки „по душѣ и серци народа“. Зъ товариствъ мѣсцевыхъ рускихъ прійшло въ день инсталяціи — якъ вѣдомо — тôлько „Товариство Рускихъ женщинъ“ до слова и достойно повитало Владыку черезъ делегацію пôдъ проводомъ предсѣдательки, прочй же товариства мѣсцевй и делегаціи читалень окрестныхъ, давши первеньство делегаціямъ зô Львова, хочь явились, — то зъ причины, що авторы програмы инсталяційнои назначили на представленье Его Преосвященьству кôлькадесяти репрезентацій духовныхъ, урядовыхъ и народныхъ рускихъ, — всего лишь одну годину (!) ôтъ 1 до 2 год. зъ полудня, — не могли товариства рускй мѣсцевй, а навѣть зъ далека наспѣвшй депутаціи мѣщаньства и селяньства руского, взяти тую активну и громадну участь въ повитаню свого Архіерея, якъ сего горячо бажали они и ихъ манданты, а то було-бы ще бôльше пôднесло національне значенье торжества.

Тожь при Новôмъ Роцѣ 1886 поспѣшили Станиславôвскй товариства рускй зложити Преосвященому свои привѣты и новорôчнй желаня. Передъ всѣми Выдѣлъ мѣсцевои филіи тов. „Просвѣта“ пôдъ проводомъ свого предсѣдателя. Предсѣдатель д-ръ Бучиньскій желавъ, щобы Всевышній дозволивъ Преосвященому володѣти многй и щасливй лѣта на поли що-разъ то ширшôмъ, для добра діецезіи и всеи Руси; просивъ, щобы Преосвященый высоку приклоннôсть свою, оказувану завсѣгды просвѣтѣ народу и програмѣ товариства, зволивъ перенести на филію мѣсцеву, вглянути въ дѣяльнôсть филіи о пожитку, якій она Станиславôкщинѣ приноситъ, наочно пересвѣдчитись, и спасеннымъ еи усиліямъ поблагословити. Преосвященый съ тою ôткровенностею, котра для его особы до разу симпатіи всѣхъ верствъ жительства завоювала, — запевнивъ филію, що просвѣтному дѣлу, веденому въ дусѣ чисто-народнôмъ, въ вѣрности престолови апостольскому и монаршому, кôлько силъ его, дасть пôдмогу. По довшôй розмовѣ съ выдѣловыми филіи „Просвѣты“ про ôтносины филіи до гарно розвиваючого-ся руху читалень околичныхъ, слѣдували желаня Выдѣлу Братства св. О. Николая пôдъ проводомъ заступника предсѣдателя, о. Литвиновича, пôдъ котрого зарядомъ стоитъ взôрцево ведена руска бурса для 34 бѣдныхъ ученикôвъ въ Станиславовѣ. Дальше слѣдували привѣтнй и новорôчнй желаня представителѣвъ мѣсцевои „Рускои Читальнѣ“, яко осередка товариского и литературного житя Русинôвъ Станиславова и пôдмѣскои околицѣ пôдъ проводомъ господаря читальнѣ д-ра Т. Окуневского. На просьбу бесѣдника о покровительство для сего молодого ще але пожиточного товариства, упевнивъ Преосвященый, що Руска Читальня въ Станиславовѣ, розвиваючись дальше въ дусѣ народнôмъ, религійнôмъ и лояльнôмъ, може числити на повну его приклоннôсть и опѣку.

Греміяльне представленье мѣщанъ, членôвъ Братства церковного, не могло на разѣ, мимо горячихъ ихъ бажань, за-для браку иниціятивы, совершитись, тожь слѣдували новорôчнй представленя начальникôвъ властей всѣхъ дикастерій, директорôвъ высшихъ науковыхъ институцій съ учителями, дирекціи высшои школы дѣвочои съ учительками, репрезентаціи повѣтовои съ маршалкомъ п. Брыкчиньскимъ, и мѣскои съ д-ромъ Камѣньскимъ на чолѣ. Зъ одушевленыхъ ихъ промовъ новорôчныхъ гомонѣли загально ôтчутй привѣтнй слова д-ра Омеляна Огоновского: „То не сонце рано въ ранцѣ на яснôмъ небѣ сходитъ, — то надѣя на лѣпшу долю будится-змагаеся!“

М.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Порядокъ дневный першого засѣданя рады державнои*), котра збереся дня 28 с. м. есть слѣдуючій: 1. Перше читанье предложеного правительствомъ проекту въ справѣ змѣны закона о науцѣ религіи въ школахъ народныхъ и середныхъ, а такожь и въ семинаріяхъ учительскихъ и о вызначеню коштôвъ на ту цѣль. 2. Перше читанье внесеня Кайля о зъобовязаню державы до уплати самостôйныхъ додаткôвъ краевыхъ и громадскихъ ôтъ руху зелѣзниць; Крайцига, Кронаветера и Лигера въ справѣ доповненя першои части §. 74 закона о поступованю въ справахъ дрôбныхъ; Видерспергера, въ справѣ внесеня уступôвъ 2 и 4 новелѣ зъ 1882 р. и §. 23 уставы войсковои зъ 5 грудня 1868 р.; Матуша, въ справѣ дисциплинарного поступованя зъ суплентами и помôчниками учительскими въ школахъ середныхъ и семинаріяхъ учительскихъ, удержуваныхъ коштомъ державы; Линбахера, въ справѣ выпожичуваня капиталôвъ малолѣтныхъ и тогожь самого въ справѣ доповненя уставы о податку будовельнôмъ зъ 9 лютого 1882.

(*Зъ соймôвъ краевыхъ.*) Соймъ галицкій — якъ мы вже доносили — буде закрытый дня 22 евентуально 23 с. м. — Буковиньскій соймъ ухваливъ на послѣднôмъ засѣданю внесенье комисіи административнои въ справѣ установленя комисарѣвъ краевыхъ, въ цѣли безпосереднои контролѣ властей громадскихъ и проектъ уставы о причинюванюся заведень асекураційныхъ до удержаня сторожи пожарнои. Такожь залагодивъ соймъ три петиціи буковиньскихъ Полякôвъ, домагаючихся заведеня въ громадахъ Жучка и Рогозна польского языка въ школахъ народныхъ, а въ Сучавѣ въ мѣсцевыхъ школахъ языка польского яко надъобовязкового, а заразомъ установленя до науки сего языка такихъ учителѣвъ, котрй суть до того здôбнй. Комисія школьна рѣшила переказати тй внесеня правительству и соймъ такожь такъ и ухваливъ. Соймъ поручивъ такожь выдѣлови краевому, щобы попиравъ стараня бар. Якова Ромашкана зъ Городенки о вреализованье линіи зелѣзнои дороги Залѣщики-Городенка-Снятынъ а взглядно, щобы выготовивъ проектъ грошевои запомоги сеи будовы зô стороны Буковины и предложивъ соймови ôтповѣдне внесенье на слѣдуючôй сесіи.—Соймъ зальцбургскій зôставъ закрытый дня 18 с. м. На послѣднôмъ засѣданю сего сойму постановлено ужити 472.000 зр. зъ продажи купелевого мѣсця Гастайнъ на заплату довгу краевого, 50.000 зр. на дотацію гарантового фонду для маючого заложитися банку гипотечного а останокъ на покрытье выдаткôвъ краевыхъ. Прелиминарь на рôкъ 1886 выказуе не конче добрый результатъ. — Въ соймѣ горѣшнои Австріи розпочалися дня 18 с. м. дебаты надъ обмеженьемъ свободы заключуваня супружествъ. Пôдчасъ дебаты надъ сею справою выступивъ такожь намѣстникъ бар. Веберъ и выказувавъ обширно, для чого сей проектъ закона, выготовленый ще 1878 р., не одержавъ санкціи цѣсарскои. Ôнъ доказувавъ, що ôтъ часу внесеня обмеженя дозволу на супружества, число дѣтей незаконныхъ значно зменшилося. Теперѣшный проектъ закона ставляе такъ тяжкй обмеженя дозволу, якихъ нема нѣгде въ жаднôмъ краю. Мимо того законъ сей ухвалено съ поправкою Айгнера, що до легитимаціи дѣтей.

(*Въ Трієстѣ при выборахъ*) зъ третого округа выборчого побѣдили поступовцѣ, зъ котрыхъ выбрано 11; всѣ они одержали 870 до 943 голосôвъ. Зъ т. зв. партіи патріотичнои выбраный лишь одинъ кандидатъ, проф. Фирталеръ, котрый получивъ 874 голосôвъ. Всѣ прочй одержали 808 до 854 голосôвъ. По поводу сихъ выборôвъ пануе въ мѣстѣ велика радôсть.

(*Три ôтповѣди мин. Тиссы въ угорскôмъ парляментѣ.*) „N. fr. Presse“ доноситъ, що президентъ министрôвъ Тисса мае сими днями дати ôтповѣдь на интерпеляцію, поставлену въ угор-

скôмъ парляментѣ ще передъ выбухомъ сербско-болгарскои вôйны, котра домагалася поясненя того, чи правдою есть, що австрійско угорска держава взяла на себе гарантію за позичку сербску. Тисса мае ôтповѣсти, що нѣхто и нѣколи не взывавъ державу до такои гарантіи, и що она не могла для того нѣкому еи обѣцяти. Рôвно-жь мае Тисса ôтповѣсти на интерпеляцію въ справѣ пониженя угорского народу на гимнастичнôмъ торжествѣ мин. року въ Дрезднѣ. Онъ мае ту справу пояснити въ той способъ, що предсѣдатель торжества звинявся заразъ по звѣстнôй пригодѣ за непорядокъ, якій проявився на торжествѣ и що обѣцявъ, що вѣнець угорскій буде завсѣгды переховуваный на споминъ въ товаристве гимнастиковъ дрезденьскихъ. Въ наслѣдокъ такого отже заявленя нема жаднои причины до интервенціи. Трета ôтповѣдь мае бути въ справѣ нѣмецкои кореспонденціи межи властею войсковою 4 корпуса а угорскими властями. Законъ, пôсля котрого вôльно властямъ войсковымъ уживати мовы угорскои, истнуе лишь для полкôвъ угорскихъ и хочь пожаданымъ буле-бы, щобы всѣ полки на територіи угорскôй уживали мовы угорскои, то однакожь не можна перевести сего въ дорозѣ уставы. Щобы сѣ ôтносины змѣнилися, то треба, щобы було спôльне почутье въ краю, пôсля котрого нема австрійскои арміи, а лишь армія спôльна.

(*О политицѣ гр. Таффого*) пише „Montagsrevue", що ôнъ готовъ скорше уступити, якъ поробити Чехамъ ще бôльше концесій въ справахъ національныхъ а до клерикалôвъ ôнъ нѣколи такъ не зблизится, щобы дотеперѣшный ладъ въ школахъ мôгъ затрястися въ своихъ основахъ. Та сама газета уважае за можливе, що одного красного дня наступитъ кабинетъ бюрократичный, на котрого челѣ стане знову гр. Таффе. „Politik" запевняе знову позитивно, що ся вѣсть не мае зовсѣмъ нѣякои пôдставы.

(*Папскій нунцій у Вѣдни*), Ванутели, одержавъ — якъ доноситъ „Wiener Allg. Ztg." — инструкцію зъ Риму, щобы ôнъ всякими силами старався довести польско-рускій споры до щасливого кôнця. Таку саму инструкцію мали також получити польскій и рускій епископаты въ Галичинѣ.

(*Монополь горѣвки*), котрый теперь проектуеся въ Нѣмеччинѣ, выкликавъ въ цѣлôй австрійско-угорскôй державѣ великій переполохъ, а особливо на Угорщинѣ, бо всюды добачуютъ въ тôмъ монополю нехибну руину для цѣлои державы. Въ кругахъ посольскихъ въ Пештѣ ходитъ поголоска, що въ соймѣ буде поставлена интерпеляція до правительства: що оно думае робити, щобы охоронити ôтъ руины всѣхъ властителѣвъ горалень въ Австро-Угорщинѣ, на коли парляментъ нѣмецкій ухвалитъ монополь горѣвки?

Заграничнî Державы.

Россія. Съ новымъ рокомъ переѣхавъ царь и цѣла родина царска зъ Гатчины до Петербурга. На новорôчнôмъ представленю у царя, казавъ собѣ царь представити всѣхъ официрôвъ, що служили въ Болгаріи, вразъ зъ бувшимъ болгарскимъ министромъ вôйны кн. Кантакузеномъ. — Въ петербурскихъ кругахъ выступае чимъ разъ голоснѣйше поголоска, що министеръ вôйны Ванновскій мае уступити. Причиною его димисіи мае бути певный неладъ въ арміи. На мѣсце Ванновского мае бути покликаный ген. Гурко. — Въ министерствѣ двору мае наступити певна змѣна а именно три ôтдѣлы сего министерства т. е. кабинетъ, контроля и канцелярія, котрî доси функціоновали зовсѣмъ окремо, безъ всякои звязи съ собою, маютъ бути сполученî разомъ пôдъ назвою „Центральна управа министерства двору". Управителемъ „центральнои управы" мае зôстати головный контрольоръ министерства двору, тайный совѣтникъ Петровъ съ правомъ товариша министра. — Съ новымъ рокомъ зôставъ оголошеный прелиманаръ державный на рôкъ 1886. Сума доходôвъ звычайныхъ обчислена на 787,463.691 рублѣвъ а розходы звычайнî на 812,751.030 рублѣвъ. Недобôръ выноситъ 25,287.000. Крôмъ того выказанî въ прелиминари надзвычайнî выдатки на будову зелѣзниць въ сумѣ 52,643.240 рубл. Повысшій дефицитъ въ высотѣ $25\frac{1}{4}$ милiона есть наслѣдкомъ торговельно-промысловои кризы, котра захопила не тôлько Россію, але и другî державы въ Европѣ. Министеръ финансôвъ доказуе въ своимъ справозданю, що не уважае за можливе покрыти той дефицитъ наложеньемъ новыхъ податкôвъ, або черезъ пôдвысшенье старыхъ, а думае, що покрытье дефициту дастся легко завести черезъ финансовî операціи. На послѣдокъ доказуе министеръ, що въ виду критичного положеня многихъ галузей народного господарства и зменшеня приватныхъ заробôткôвъ и доходôвъ предпринято слѣдуючî мѣры: 1) дворяньскій банкъ земельный розпочавъ вже свою дѣяльнôсть; 2) подушный податокъ даровано всѣмъ селянамъ; 3) дѣяльнôсть державного банку розширено и на Царство Польске; 4) для пôднесеня промыслу обмежено улекшеня для Финляндіи и пôднесено цло ôтъ товарôвъ заграничныхъ; 5) селяньскій банкъ ôткривъ въ 1885 ôсѣмъ новыхъ ôтдѣлôвъ; 6) окрему увагу звернувъ министеръ финансôвъ на улекшенье позычки на товары; 7) для запомоги фабрикъ зелѣза ôтдано въ 1885 р. зъ скарбу державного лишь самыхъ рѣчей потрѣбныхъ для зелѣзниць за $6\frac{1}{2}$ милiона до роботы; 8) для улекшеня збыту цукру була дарована премія на вывôзъ за границю съ ôтданьемъ по чотырохъ рокахъ. — Проектъ гр. Толстоя въ справѣ реорганизаціи уставы провинціальнои мае головно въ тôмъ лежати, щобы кругъ дѣланя кабинетôвъ и начальникôвъ повѣтовыхъ бувъ ôтповѣдно розширеный, а щобы рôвночасно власти автономичнî були до певнои границѣ обмеженî. — Нѣмцѣ въ краяхъ прибалтійскихъ зачинаютъ теперь закладати школы приватнî, щобы тымъ способомъ выломитися зъ пôдъ припису о обовязковôмъ языцѣ россійскôмъ. Правительство постановило отже для того пôддати и сѣ школы пôдъ надзôръ министра просвѣты.

Сербія. До „Presse" доносятъ зъ Бѣлграду: Ôтмовна ôтповѣдь Гарашанина не здивувала тутъ нѣкого, бо и не допускано иншои ôтповѣде; натомѣсть въ всѣхъ кругахъ выкликала депримуюче враженье вѣсть о покликаню на 24 сѣчня н. ст. жовнѣрѣвъ другого покликаня. Дотычный розказъ взывае всѣхъ жовнѣрѣвъ другого покликаня, щобы они дня 24 с. м. явилися въ повнôй зброи и заосмотренî въ провіянтъ на три днѣ въ своихъ комендахъ. Пôдъ конець сего мѣсяця буде отже Сербія мала знову 120.000 людей першого и другого покликаня. „Pol. Corr." простуе ту вѣсть о стôлько, що покликанье войска на день 24 с. м. не наступило въ наслѣдокъ ôтповѣди Гарашанина, лишь що войска вже при своѣй ôтпустцѣ одержали сей приказъ. — Амнестія увязненыхъ проводирôвъ сербскихъ радикалôвъ выкликала въ Сербіи дуже добре враженье и всѣ радикали обѣцяли королеви и правительству свою помôчь.

Болгарія. Ôтповѣдь болгарского правительства на ноту державъ признае, що Россія не перестала интересуватися судьбою балканьскихъ державъ а особливо Болгаріи и заявляе дальше, що Болгарія готова до розброеня скоро и Сербія до того зъобовяжеся а державы пріймутъ на себе гарантію мира и що Сербы не нападутъ знову на еи територію. „Новости" доносятъ, що турецкій делегатъ Гадбанъ-ефенди одержавъ ôтъ кн. Александра припорученье предложити въ Константинополи заключенье, зачѣпно-ôтпорного союза межи Болгаріею а Туреччиною. Наколи-бъ Порта згодилася на заименованье кн. Александра ген.-губернаторомъ всхôднои Румеліи и зреклася обсадженя балканьскихъ вывозôвъ, то князь зъобовязався-бы платити Портѣ дань и боронити еи ôтъ внѣшныхъ непріятелѣвъ.

НОВИНКИ.

— **Центральный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта"** у Львовѣ на своѣмъ засѣданю зъ дня 16 л. сѣчня с. р. порѣшивъ слѣдуючî справы: 1) Рѣшивъ скликати загальнî Зборы членôвъ товариства на день 2 л. лютого с. р. на 3 годину по полудни, а того-жь самого дня рано о годинѣ 9 урядити поминальне богослуженье за померших членôвъ товариства, въ Успеньскôй церквѣ Преч. Дѣвы. 2) На Загальнî Зборы филіи тернопôльскои выбрано делегатомъ п. В. Шухевича. 3) Рускôй мѣскôй школѣ имени Пирамовича удѣлено даромъ 35 молитвенникôвъ и 15 колядъ и щедрôвокъ. 4) Съ пріятностею принято до вѣдомости заявленье основателѣвъ читальнѣ въ Небыловѣ про даръ ручнои молотѣльнѣ товариству черезъ п. Бронис. Дескура на случай, коли завяжеся читальня въ Небыловѣ въ речинци одного року. 5) Удѣлено даромъ выдавництва товариства читальнѣ въ Коршилôвцѣ и Стояновѣ. 6) Въ кôнци полагоджено справы администраційнî товариства и принято новыхъ членôвъ до товариства: 1) Читальню въ Чайковичахъ; 2) читальню въ Коршилôвцѣ; 3) читальню въ Стояновѣ; 4) читальню въ Бѣльчу-Доброкутъ; 5) читальню въ Купчиньцяхъ; 6) Максима Цыбровского, господаря въ Пôдсосновѣ; 7) Якова Куцанюка, господаря въ Ляхôвцяхъ; 8) Омеляна Кобрыньского, ц. к. авскультанта въ Станиславовѣ; 9) Ивана Обушака въ Станиславовѣ; 10) о. Володимира Подолиньского въ Деревни; 11) Данила Паливоду, господаря въ Сущинѣ; 12) Гринька Миколаева, господаря въ Сущинѣ; 13) Семка Паливоду, господаря въ Сущинѣ; 14) Петра Хировского, пѣвця церковного зъ Буцнева; 15) Антона Таращука, учителя въ Городищи; 16) Николу Комариньского, господаря въ Бертешовѣ; 17) Якова Дякона, господаря въ Девятникахъ; 18) Ольгу Гуглевичъ въ Лозинѣ; 19) Олексу Козловского, господаря въ Якоманичахъ; 20) Василя Андрука, пѣвця церковного въ Вашкôвцяхъ; 21) Луця Сгасева, господаря въ Брязѣ; 22) Костя Сарматюка зъ Орѣхôвця; 23) Филипа Крета, господаря въ Полоничи; 24) Д-ра Корнила Чайковского, ц. к. адъюнкта въ Банялюцѣ; 25) о. Исидора Гриневича; 26) Максима Витошиньского, учителя въ Котузовѣ; 27) Якова Маштталера, господаря въ Гайворонцяхъ; 28) Іосифа Бочана, господаря въ Гайворонцяхъ; 29) Алойзія Витошиньского, учителя въ Гайворонцяхъ; 30) Ивана Лубковича, учителя въ Доброводахъ; 31) Анну Ясевицку въ Старôй Соли.

— **Станиславôвскій ординаріятъ** оголошуе до ч. 5 въ наслѣдокъ вôзваня ц. к. Президіи намѣстництва зъ дня 6 сѣчня 1886 до ч. 11, що при станиславôвскôй катедральнôй церкви суть до обсадженя: I) три пралатуры: 1) архипрезвитера зъ дотаціею 1260 зр., 2) архидіякона декана зъ дотаціею 1155 зр. и 3) кустоша съ дотаціею 1050 зр. рôчно. II) Двѣ посады гремiяльныхъ каноникôвъ, въ котрыхъ одинъ буде директоромъ канцеляріи а другій першимъ проповѣдникомъ катедральнымъ, оба съ дотаціею по 840 зр. рôчно. III) Три посады викаріѣвъ катедральныхъ съ дотаціею: другій проповѣдникъ 420 зр. а два другî по 315 зр. рôчнои платы. Речинець до убѣганяся назначеный до дня 6 лютого 1886 р. Убѣгатися можутъ лишь вдôвцѣ и целебсы.

— **Въ суботу дня 23 л. с. м. ôтбудеся въ комнатахъ товариства „Руска Бесѣда"** у Львовѣ вечеръ съ танцями. Межь танцями хоръ „Академичного Братства" буде спѣвати рускî пѣсни. Запрошеня вже порозсылано. Хто бы запрошеня не одержавъ а желавъ бы бути на вечерку, зволитъ зголоситися въ товариствѣ „Академичне Братство" (ул. Скарбкôвска ч. 2.) ôтъ 7 до 8 годины вечеромъ. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. — *Ôтъ Комитету*.

— **Въ „Рускôй Бесѣдѣ" въ Тернополи** ôтбудутся 3 вечерки съ танцями, въ днѣ 19 (31) сѣчня, 2 (14) и 16 (28) лютого 1886 р., на котрî комитетъ розсылае окремî запрошеня. Хто бы не дôставъ запрошеня, зволитъ зголоситися до комитету. Початокъ кождого вечерка о год. 8 вечеромъ. Вступъ для членôвъ ôтъ особы 1 зр., ôтъ родины до 4 осôбъ 3 зр.; для не членôвъ ôтъ особы 1 зр. 50 кр., ôтъ родины до 4 осôбъ 5 зр. а. в. Якъ зачуваемо, комитетъ докладае всякого старанья, щобъ вечерки выпали къ повному вдоволеню П. Т. Гостей.

— **На дохôдъ Рускои Бурсы Стрыйскои** ôтбудеся дня 2 лат. лютого 1886 въ Стрыю концертъ инструментально-вокальный при ласкавôмъ спôвъудѣлѣ товариства „Лютнѣ", сполученый съ забавою и танцями, на котрî запрашаеся Вп. Родимцѣвъ вразъ съ Почт. Родинами. Програма концерту оповѣстится сими днями. Початокъ концерту (въ сали пôдъ 3 коронами) о год. 5 зъ полудня. Початокъ забавы (въ льокали рус. Касина) о год 8. Вступъ на концертъ ôтъ особы 1 зр., на забаву 60 кр. Стрôй вечерній. — *Комитетъ*.

— **Администрація товариства „Просвѣта"** проситъ насъ о умѣщенье звѣстки, що Календарь на рôкъ 1886 выслано вже всѣмъ членамъ „Просвѣты", що уплатили вкладки за рôкъ 1885. Упрашаеся заразомъ всѣхъ Вп. членôвъ, що не заплатили вкладки за рôкъ 1885, абы поспѣшили съ уплаченьемъ, бо запасъ „Календаря" на складѣ вже малый.

— **Ôтъ Всч. о. Т. Мельника**, пароха Старявы Сянôцкои, одержали мы слѣдуюче письмо съ прошеньемъ о умѣщенье въ „Дѣлѣ": „Понеже въ сегорôчнôмъ Календари „Просвѣты" за-для недостатку мѣсця пропущено знаки обрядовî при Святахъ, прото упрашаю Всч. Отцѣвъ, котрî маютъ Календарь „Просвѣты" зъ 1885 року, щобы той же задержали и зъ него сей недостатокъ собѣ доповнили. — Заразомъ упрашаю о справленье слѣдуючихъ ошибокъ: Стор. ѕі стихъ 7 зъ долу замѣсть: на часѣ 7. мае бути: на часѣ 6. Стор. м҃е стихъ 7 зъ горы замѣсть: Гдⷭ҇ь воцарисѧ 3 р. мае бути: Гдⷭ҇ь воцарисѧ 5 р. Стор. н҃к стихъ 7 згоры замѣсть: сѣдал. мае бути: свѣтил. Стор. н҃к стихъ 20 зъ горы г҃ стїхиръ Окт. пропустити Стор. н҃ѕ стихъ 3 зъ горы замѣсть: г. 1878 мае бути: г. 1778 Стор. н҃ѕ стихъ 18 зъ горы замѣсть: выше мае бути: бѧше.

— **Въ робôтни фотографичнôй Тшемеского** у Львовѣ выконуются фотодруки и фотографіи до ювилейного выданя Ставропигійского Института. Перша часть сего выданя мае мѣстити въ собѣ портретъ Корнякта, фундатора Успеньскои церкви и всѣ документы, ôтносячî ся до сеи фундаціи. Друга часть мѣстити буде фотографіи церковныхъ параментôвъ и старинностей, перехованыхъ въ музею Института; дальшî части обôймутъ копіи документôвъ, ôтносячихъ ся до исторіи Ставропигійского Института. Въ загалѣ мае ювилейне выданье Ставропигіи представлятись дуже гарно, а надѣемося также, що ôтзначатись буде оно и чистотою языка, и що редакторы выданя, на котрыхъ челѣ стоитъ проф. д-ръ Шараневичъ не допустятъ, щобы такъ гарный памятникъ старинного руского Института писаный бувъ такимъ дивоглядным и зовсѣмъ не-рускимъ языкомъ, якій бачили мы на оповѣсткахъ, заповѣдаючихъ порядокъ обходу Ставропигійского ювилею.

— **Зъ Ярослава** пишутъ намъ: Торжественно и величаво обходжено сего року въ Ярославѣ свято Богоявленія Госп., а заслугуе се на увагу хочь бы вже длятого, що тутъ центръ мѣста, переповненый жидовою, надае мѣсту характеръ чисто жидôвскій, о чѣмъ можна найлучше пересвѣдчитись въ суботы и свята жидôвскî; тогды здаеся, що яка пошесть навѣстила мѣсто и люде повымирали, бо нѣкого на улицяхъ не видати. — Интелигенція руска тутъ досыть численна, але на сумъ та жаль, не дае найменшои ознаки житя; то само можна сказати и о мѣщаньствѣ, хочь то бездѣльностею интелигенціи есть зовсѣмъ оправдане, бо и якъ мае тулубъ безъ головы порушатися? Тôлько пароховии о. Хотинецкому треба дякувати, що ревно пôддержуе повагу нашого обряду и народности. Прекрасна ôтправа водосвятія на рѣцѣ Сянѣ, до котрои выйшли и польскî процесіи, а дальше упрошена войскова музыка 40 полку, котра въ супроводѣ спѣву межи иншими грала гарну композицію о. В. Матюка „Явился еси", згромадила кôлька тысячь вѣрныхъ обохъ народностей, а се дуже причинилося до пôднесеня и звеличаня нашого руского обряду. А все то заслуга мѣсцевого душпастыря, котрый ôттакъ, хочь утомленый, принимавъ правдиво по щиро-руски ярославску интелигенцію всѣхъ званъ (до якихъ 70 осôбъ). Горячо бажати-бъ, щобы интелигенція наша не ныдѣла въ бездѣльности и въ нѣякôмъ случаю свого не цуралася, абы всякî благороднî змаганя свого отця духовного по можности радо вспирала! — *Р. З—кій*.

— **Выдѣлъ Рускои Бурсы въ Бережанахъ** розôславъ таку ôтозву до всѣхъ урядôвъ приходскихъ и громадскихъ повѣтôвъ Бережаны, Перемышляны, Пôдгайцѣ и Рогатынъ: „Якъ вѣдомо Вамъ зъ часописей зъ справоздань Выдѣлу рускои Бурсы въ Бережанахъ, съ симъ рокомъ шкôльнымъ отворили мы Бурсу, пôсля ухвалы загального Збору членôвъ. Не менше вѣдомо Вамъ зъ тыхъ самыхъ жерелъ и то, при якихъ матеріяльныхъ обставинахъ отворено Бурсу. Товариство закупило реальнôсть на помѣщенье Бурсы за 4.336 зр. Маючи всего фонду 3.000 зр., вложило Товариство всѣ тіи грошѣ въ реальнôсть, а решту 1.336 зр. приняло на себе яко довгъ, маючій сплачуватися въ пôврôчныхъ ратахъ. По закупнѣ дому для Бурсы, Выдѣлъ товариства, не маючи вже анѣ крейцаря, а надто маючи сплатити першî двѣ раты досыть поважнî вже въ першôмъ шкôльнôмъ роцѣ, бо 58 зр. въ сѣчню 1886, а 200 зр. и 58 зр. въ липню 1886, — нѣякъ не бувъ-бы ôтважився на отворенье Бурсы, если-бы не була склонила его до того рѣшуча воля загального Збору. Надѣя на Бога, на патріотизмъ рускій, на гуманнôсть влила ôтвагу въ нашî серця; съ тою надѣею впровадили мы въ житье молоденьку руску институцію, принявши до бурсы 15 рускихъ убогихъ школярѣвъ, по части безплатно, по части за доплатою. Въ имени тои убогои институціи пôдносимо отсими запросинами першій нашъ голосъ жебрущій у Вашихъ дверей. Зволѣтъ ласкаво приняти на себе дѣло ходатая нашого заведеня въ области Богомъ Вамъ придѣленôй. Первѣстнî условія вступленя въ члены нашого товариства показалися утяжливыми зъ причины досыть высокои таксы вступнои въ квотѣ 3 зр. и вкладки рôчнои также въ тôй самôй квотѣ, — для того загальне зôбранье зредукувало повысшî условія на 1 зр. вступного и 1 зр. рôчного, даючи въ той спосôбъ можливôсть майже кождому вступити въ члены товариства. Понеже цѣлею Бурсы есть помагати бѣднôй молодежи въ студіяхъ, а тая ôтъ добробыту товариства залежитъ, добробытъ же товариства ôтъ контингенту членôвъ и жертволюбивости, — про то першимъ нашимъ стараньемъ и обовязкомъ есть дѣлати, щобы побôльшити число членôвъ товариства и рôвночасно пукати до жертволюбія. Зъ обовязку нашого вывязуемося въ певнôй части уже нынѣшнымъ нашимъ письмомъ, поручаючи нашу Бурсу опѣцѣ и взглядамъ Вашои Всечестности и живемо надѣею, що за щирымъ ихъ вплывомъ многî Ихъ парохіяне съ своимъ душпастыремъ на челѣ увôйдутъ въ членьску книгу нашого товариства, та и що ôттакъ за стараньемъ Тыхъ-же и зъ Ихъ мѣсцевости ôтъ часу до часу вплыне якій милосердный датокъ для нашои гуманнои институціи. Членьскî вкладки якъ и добровôльнî датки въ грошехъ и натураліяхъ присылати належитъ на руки предсѣдателя и касіера Бурсы о. Михаила Соневицкого. — Ôтъ Выдѣлу рускои Бурсы въ Бережанахъ. Михаилъ Соневицкій, предсѣдатель и касіеръ; Михаилъ Глѣбовицкій, мѣсто-предсѣдатель; Д-ръ Дамянъ Савчакъ, секретарь; Иларіонъ Стеткевичъ, Іосифъ Лужницкій, Левъ Джулиньскій, Петро Дуткевичъ, Теодоръ Турула, Лонгинъ Глѣбовицкій.

— **Ôтъ парохіянъ зъ Беньковои Вишнѣ (Рудки)** одержуемо спростованье на допись зъ Рудокъ, помѣщену анонимомъ въ ч. 351 „Kurjer a Lwowsk-ого" зъ 20 грудня 1885 р. „Въ дописи тôй, походячôй зъ дуже мутного жерела, говорится, будьто нашъ панъ-отець, Пр. о. Левъ Лазуркевичъ, допустився при нагодѣ похоронôвъ однои невѣсти якогось надъужитя. Въ интересѣ правды подаемо про-то до вѣдомости, що мати помершои зажадала похорону съ покропленьемъ за 1 зр., що и сталось, и що о. Лазуркевичъ доперва тогды велѣвъ ѣй выйти зъ церкви, коли згадана мати, не заплативши провизорамъ за подзвôнне, домагалась съ крикомъ звоненя. О вытручуваню зъ церкви стрôмголовъ нема бесѣды. Се проста и лукава выдумка дописувателя зъ Рудокъ, котрого имени на разѣ не выявляемо. Провизоры рôвно-жь не виноватî въ тôмъ дѣлѣ и мусятъ жадати заплаты на подзвôнне напередъ, бо лучалося и такъ, що родина небôжчика, не заплативши нѣ за катафаль нѣ за свѣтло, велѣла потому съ насмѣшкою на устахъ до суду позыватись. Также не чувавъ тутъ нѣхто, щобъ о. Л. жадавъ за сповѣдь по 4 кр. Се крайно злобна выдумка, обчислена лишь на то, щобы руского священика зъобидити передъ свѣтомъ. Сама Анна Тарнавска, запытана нами, заперечила, щобъ коли-небудь за сповѣдь платила. Спростованье фактôвъ мы подали до „Kurjer-a Lw.", але редакція видко соромилась ôткликувати ложне донесенье свого кореспондента. Остаемо съ глубокимъ почитаньемъ и т. д." — Слѣдуютъ пôдписы.

— **Товариство рускихъ академикôвъ „Союзъ" въ Чернôвцяхъ** складае симъ прилюдну подяку Вп. Редакціямъ, котрî свои часописи безплатно присылали въ читальню товариства: „Дѣло", „Слово", „Зоря", „Русская Рада", „Одесскій Вѣстникъ", „Батькôвщина", „Школьна Часопись", „Господарь и Промышленникъ", „Gazeta Polska", „Wieniec Polski". „Pszczółka", „Gazeta Naddniestrzańska", „Slovenski Gospodar" „Сербски Народ." — Чернôвцѣ въ грудню 1885. За товариство „Союзъ": *Евг. Тарновецкій*, слух. правъ, голова; *Евг. Ганкевичъ*, слух. правъ, секретарь.

— **О. Ив. Наумовичъ** пробувае, пôсля донесеня россійскихъ газетъ, въ Петербурзѣ. Дня 11 с. м. ôтвѣдавъ ôнъ православну петербурску академію и по ôтправѣ литургіи выголосивъ тамъ бесѣду до питомцѣвъ. Опôсля ôтвѣдавъ о. Наумовичъ кôлькохъ членôвъ славяньского благотворительного общества.

— **Именованя**. Заступниками прокураторôвъ державныхъ именованî пп. д-ръ Едвардъ Сумперъ, секретарь прокураторіи скарбу до прокураторіи державнои у Львовѣ, д-ръ Іосифъ Кайзеръ, судія въ Босніи для прокураторіи въ Самборѣ и д-ръ Кароль Миклашевскій, адъюнктъ судовый у Львовѣ до прокураторіи въ Золочевѣ. — Авскультантами судовыми (безплатными) именованî: концііпіенты ц. к. прокураторіи державнои д-ръ Мар-

килъ Мисиньскій и Станиславъ Ясиньскій, практиканты судовй Здиславъ Олексиньскій, Францъ Марморошь, д-ръ Фердинандъ Квятковскій, Феликсъ Маевскій и кандидатъ адвокатскій М. Бартъ. — Григ. Ананевичь, начальникъ стаціи жандармеріи въ Нароли именованый канцелистомъ при дирекціи полиціи у Львовѣ. — Дѣйстными учителями при школахъ етатовыхъ именованй: Ант. Микштайнъ въ Лянцкоронѣ, Анд. Биштига въ Чуловѣ и Вл. Гонсевичь въ Гнойнику.

— **Страшна катастрофа.** Въ недѣлю (17 с. м.) о год. 4 рано сигнализовано у Львовѣ огонь на передмѣстю Янôвскôмъ. Горѣла шопа съ сѣномъ, власнôсть М. Рознера, доставника сѣна и соломы для львôвского гарнизону. Шопа тая мала ще и другу цѣль; кромѣ складу на сѣно служила она пристановищемъ на нôчь для убогихъ, немаючихъ власного кута, або для особъ пôдозрѣныхъ, котрй зъ страху передъ органами полиціи скрывалися тутъ на нôчь. Полиція заряджувала кôлька разôвъ нôчнй ревизіи въ тôй шопѣ и выловлювала иногдѣ по кôлькадесять безпріюгныхъ особъ. Властитель шопы мавъ кôлька разôвъ просити власти войсковои о поставленье сторожи коло сеи шопы, однакъ безъуспѣшно, тожь мусѣвъ въ кôнци поставити зъ власнои руки трехъ людей, котрй однакъ не въ силѣ були зборонити приступу симъ нôчлѣжанамъ. Въ недѣлю о год. 3 въ ночи побачивъ одинъ изъ сторожѣвъ, що зъ середины шопы бухае огонь; закимъ однакъ мôгъ заалярмувати пожарну сторожу и закимъ тая прибула на мѣсце, цѣла шопа съ сѣномъ стояла въ огни, а страшный дымъ не дававъ навѣть приступити до неи. Ще передъ появленьемъ сторожи огневои продерлося двохъ зъ ночуючихъ въ шопѣ крôзь сѣно и утекло до мѣста, одинъ зъ нихъ бувъ тяжко попареный и упавъ на улици, зъ ôтки ôтнесено его до поблизького дому и подано тамъ першу помôчь. На другій день выгребано зъ попелу кôльканайцять зовсѣмъ згорѣлыхъ трупôвъ.

— **Въ Калуши** покусавъ скаженый песъ пять особъ (4 жѣнки и одного мужчину). Нещасливыхъ ôтвезено до шпиталю въ Станиславовѣ.

— **Въ Єрусалимѣ** ôткопано мѣжь иншими старинностями также браму Голгофты.

— **Фалшôвника банкнотôвъ** выкрыла жандармерія въ Перемышлянахъ. Єсть нимъ факторъ Шулимъ Кляйнъ; виновника ôтдано въ руки суду карного.

— **Докторъ права-катомъ** читаемо въ „Tygodnik-у" Rzeszowsk ôмъ": П. Чупка, докторъ правъ, бувшій оборонець въ справахъ карныхъ и конципіентъ адвокатскій въ Ряшевѣ выемигрувавъ до Чикаго въ Америцѣ, а оженившись тамъ съ дочкою ката, одержавъ за протекцією тестя также посаду ката.

— **„Карпатъ"** доноситъ въ 2 числѣ с. р.: „Папское расположеніе опредѣляетъ между прочимъ: чтобы священики въ одежахъ своихъ употребляли высокіе калапы такъ названныя цѣлиндры и черные панталоны на подобіе французкихъ священиковъ."

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь жертвувавъ громадѣ Боратынъ, пов. бродского, 100 зр. на будôвлю школы. — Въ Медіолянѣ умеръ знаменитый композиторъ оперъ Понкіеллі. У Вѣдни умеръ сими днями львôвскій адвокатъ д-ръ Гайнрихъ Берлинеръ, членъ палаты адвокатскои. Субституютомъ померлого установленый адв. д-ръ Файлесъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Завѣдательство получили оо.: Левъ Горалевичь, бувшій сотруд. въ Новици, получивъ завѣд. въ Петранцѣ дек. калуского; Константинъ Строцкій получивъ завѣд. въ Рудникахъ дек. роздôльского и зрезигнувавъ зъ наданои презенты на Наварію; Ем. Петровичь, пар. Дрыщова, получивъ завѣд. кап. Опорець дек. скôльского и зрезигнувавъ зъ парохіи Дрыщова дек. бережаньского; завѣдательство ex currendo капеляніи Струтына поручено по поводу смерти о. Тер. Перфецкого, кап. Струтына, о. Ем. Богачевскому, пароху Плугова.

Введеный въ завѣдательство о. Мих. Соловка въ Пацыковѣ дек. станиславôвского.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о плату для прив. сотрудника въ Пядикахъ.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

Ѳ. Стефанъ Турчиньскій пенсіонованый парохъ Пониквицѣ аеп. львôвскои упокоився въ Креховѣ въ 73 роцѣ житя а въ 47 священьства. Вѣчна ему память!

Переписка Редакціи и Администраціи

Всч. М. З. въ Мшанци. „Шк. Помочи" передано Вашь датокъ, якъ въ загалѣ всѣ датки и предплаты заразъ передаются; не выказувало ся ихъ для недостачи часу и мѣсця. — **Всч. І. Я. въ Липю.** Пôсля нашихъ записокъ остае ще 2 зр. за 1885 рôкъ. — **Всч. І. Ч. въ Довжанцѣ:** Мы вже писали Вамъ карткою, що Ваша залеглôсть за „Дѣло" за 1885 рôкъ выноситъ 9 зр. Про „Зорю" не знаемо. — **Всч. І. въ Гущанкахъ** Єсть заплачено до 28 лютого. — **Всч. А В. въ Палагичахъ.** Высылаемо давнѣйшй аркушѣ „Библ. найзн. пов." и теперѣшне „Дѣло". — **Всч. П. Т. въ Ялинѣ.** На рôкъ 1886 лишився 1 зр. и прійде ще за „Зак. Правду" Вамъ выслану 12 кр. — **Всч. И. Г. въ Выс.** За 1885 рôкъ належится ще 6 зр. — **Вп. С. О. въ Пер.** Удайтеся просто до проф Ал. Барвѣньского въ Тернополи. — **Вп. А. Б. въ Терноп.** Просимо для п. Трача дати „Библ. Ист." оправити въ своѣмъ часѣ. — **Вп. В. З. въ Ôльхвчику.** 1 зр. одержали за сѣчень и высылаемо „Дѣло". — **Всч. Д. Б. въ Станькôвцяхъ.** „Дѣло" высылаемо дальше.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 110—?

Специяльности и универсальнй средства, францускй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Гербата — Гербата

ГЕРБАТА

Россійска каравана

въ торговли гербаты

В. АДАМОВИЧА

въ БРОДАХЪ

въ оригинальныхъ пакетахъ

по зр. 2·50, 3·50 и 4·50

за фунтъ.

1528 5—5

Гербата — Гербата

Плынне **Золото** до позолочуваня и направы рамъ и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякій предметъ. Цѣна фляшки скорои позлôтки або скорои посрѣбки 1 зр за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (такожь въ маркахъ почтовыхъ) **у Leopold Epstein in Brünn (Mähren).** 1554 2—10 Плынне **Срѣбло**

Поѣзды зелѣзничй

Годины въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан. и льокаль
Зелѣзница Черновецка.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Черновець	10 05	3 35	3 30	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Черновець	6 20	12 20	11 45	— —
Зелѣзница Кароля Людвика				
До Львова приходятъ:				
Зъ Кракова	5 36	9 27	11 38	7 50
Зъ Пôдволочискъ (на Пôдзам.)	10 12	2 28	3 20	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Кракова	10 46	4 05	4 50	8 —
До Пôдволочискъ (зъ Пôдзам.)	6 07	10 56	1 00	— —
Зелѣзницѣ державнй.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя . . .	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя . .	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя . .	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	6 11	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына . . .	— —	11 45и / 7 30	— — / — —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 —и / 6 48	— —	6 50
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Велика партія останкôвъ сукна (3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескй, на загортки, жѣночй мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночй плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.

1292-22-26

„ДЫМЪ",

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

10—10 **БРИТВЫ** 1516

правдивй швайцарскй и англійскй по зр. 1·20, 1·50, 1·75, 2, 2·25, 2·10, 3 и т. д. поручаютъ

Братя Лянгнеръ

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 40—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% платнй въ 30 днѣвъ по выпов.

4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 3—?)

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 15—0

Перепродаючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (2—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1 „	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1 „	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр
1 „	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1 „	Ермелєки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червонй вина: 1 бочôвка Viszontai		2 „ 50 зр.
1 бочôвка Viszontai старе	. .	3 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 3—? купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.,
2. **Сонни мары молодого пытомця** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олекси Стороженка** (Серія перша) первѣство 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкй окразки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григорієвича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльшй число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

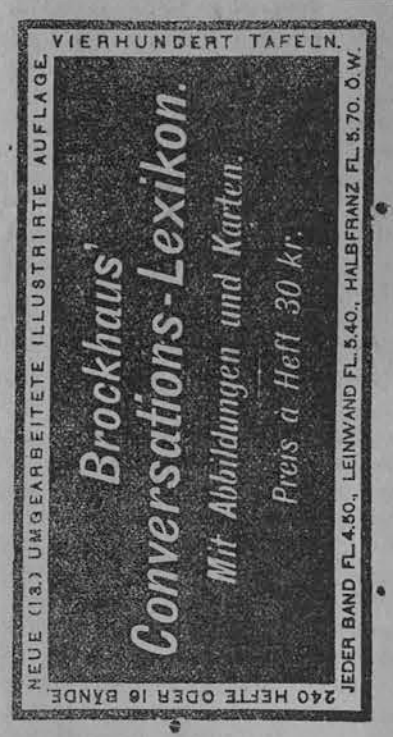

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючй

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды":

1) Книга касова, одна либра	. .	40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра	. .	40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра	. .	40 кр.
4) Скрипть, 100 примѣрникôвъ	. .	55 кр.

К. Диккенса

Новорôчнй Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 4 Львôвъ, Субота 11 (23) сѣчня 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты на рôкъ 1886.

Съ новымъ 1886 рокомъ розпочався семый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Якъ доси, такъ и на будуще „Дѣло“ буде вѣрно и свято стояти при величнôмъ и єдино спасительнôмъ прапорѣ народнôмъ, буде свѣдомо та неустрашимо боротись за правду руску съ всѣми ворогами Руси и прокладати дороги до успѣшного розвою и поступу въ рускôмъ житю народнôмъ. *„Не разорати, а будувати!“* — се той окликъ, що нимъ руководилось „Дѣло“ ôтъ самого початку свого заснованя до нынѣ,— той окликъ повторяємо сегодня середъ цѣлого омуту намагаючихъ разорити Русь нашу елементôвъ. Маємо певну въ Бозѣ надѣю, що и намъ силъ не хибне до дальшои працѣ и патріоты Галицкои Руси такъ само щиро подадутъ намъ свою помôчну руку, якъ доси!

„Дѣло“ буде выходити, якъ дотеперь, три разы на тыждень, вô второкъ, четверъ и суботу. Предплата на „Дѣло“ выноситъ на мѣсяць 1 зр., на 1/4 року 3 зр., на 1/2 року 6 зр., на рôкъ 12 зр. Съ „Библіотекою найзнаменитшихъ повѣстей“ (4 аркушѣ на мѣсяць) на 1/4 року 4 зр., на 1/2 року 8 зр., на рôкъ 16 зр. — Сама „Библіотека найзнам. повѣстей“ коштуе на 1/4 року 1 зр. 25 кр., на 1/2 року 2 зр. 50 кр., на рôкъ 5 зр.

☛ Новй Предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ на р. 1886 одержатъ початокъ повѣсти „Набобъ“ Альфонса Доде даромъ.

Предплату належитъ пересылати найлучше переказомъ на адресу: Администрація „Дѣла“ у Львовѣ.

Щедрôсть польска для Русинôвъ,

якъ отворитъ свои заставы, то вже и не знае мѣры! Се показала якъ найкрасше сегорôчна сесія Сойму. Мы бачили то при залагодженю внесеня пос. Романчука, бачили и при ухвалахъ буджету на рôкъ 1886.

Въ попередныхъ рокахъ польска бôльшôсть Сойму ухвалювала субвенціи для убогихъ бурсъ рускихъ по провинціональныхъ мѣстахъ, для „Академичного Братства“, — сего року надъ всѣми просьбами бурсъ рускихъ и надъ просьбою „Академичного Братства“ перейшла до порядку дневного! Може — спытае хто — руководилася принципомъ ощадности? Але-жь нѣ! На интернатъ кс. Калинки ухвалила вчера 4.500 зр.!!!

Въ цѣлôмъ буджетѣ на рôкъ 1886 мы стрѣчаемо на рускй цѣли тôлько слѣдуючй цифры:

На театръ рускій 5000 зр. (Выдѣлъ „Р. Бесѣды“ просивъ о 6000 зр.); на выдавництво рускихъ книжокъ шкôльныхъ 2000 зр; для товариства „Просвѣты“ 1000 зр.; на „Шкôльну Часопись“ 500 зр. (до розпорядимости Выдѣлу краевого); на друкъ „Словаря“ Желехôвского 200 зр.; для „Шкôльнои Помочи“ у Львовѣ 150 зр. и о. В. Матюкови на друкъ „Спѣванника“ для шкôлъ народныхъ 100 зр., — разомъ 8.950 зр., взглядно 8.450 зр.!

А порôвнавши тую цифру съ цифрою, яку выдавъ Соймъ на специяльно польскй цѣли, яка величезна выйде рôзниця! На самъ театръ польскій 32.000 зр.; на Академію Наукъ въ Краковѣ 18.000 зр.; на „Macierz“ 3000 зр.; на „Wydawnictwo Okaza“ 1000 зр.; на Змартвыхвстанцѣвъ 4 500 зр.; а що для рôзныхъ Клярисокъ, Бенедиктинокъ, и т. д., и т. д.!

Близше обговоренье сего дѣла мы лишаемо на пôзнѣйше, а теперь лишь въ загалѣ констатуемо тую „рôвну мѣру“, якою обдѣливъ Соймъ галицкій Русинôвъ и Полякôвъ — въ тои скарбоны, куда дѣйстно въ рôвнôй мѣрѣ идутъ податки якъ Полякôвъ такъ и Русинôвъ...

Друга дебата

надъ внесеньемъ пос. Ю. Романчука

на 24 засѣданю Сойму галицкого.

Розправа почалась въ середу, 19 л. сѣчня рано и продовжалась съ перервою до пôзнои ночи.

До голосу въ генеральнôй дебатѣ записались послы: кн. Адамъ Сапѣга, Еразмъ Воляньскій, Пилятъ, Романчукъ и Голѣевскій. Ôттакъ взяли участь въ дискусіи специяльнôй послы: д-ръ Цоль, прав. комисарь Ритнеръ, о. Сѣчиньскій, кн. Ад. Сапѣга, д-ръ Черкавскій, д-ръ Антоневичь и Ер. Воляньскій. Справоздавцемъ бôльшости комисіи соймовои бувъ пос. Войт. Дѣдушицкій, меншôсть заступали д-ръ Цоль и д-ръ Ев. Черкавскій.

Бôльшôсть комисійна:

Въ уставѣ I домагалась змѣны арт. II уставы краевои шкôльнои зъ 1867 р. въ дусѣ внесеня пос. Романчука въ тôй стилизаціи, въ якôй и перейшла и вѣдома нашимъ читателямъ зъ попередного числа „Дѣла.“

Въ уставѣ II бажала бôльшôсть змѣны арт. V давнѣйшои уставы въ тôмъ направленю, щобы языкъ рускій и польскій въ школахъ середныхъ всеи Галичины були предметомъ науки взглядно обовязуючимъ, т. е. щобы лишь тй ученики не учились другого языка краевого, котрыхъ родичѣ собѣ того не желаютъ.

Въ резолюціи I взывала бôльшôсть правительство до заснованя чотырохъ рускихъ паралельныхъ клясъ низшихъ въ гимназіи въ Перемышли, а

въ резолюціи II поручала Выдѣлови краевому, щобы въ порозумѣню съ Радою шкôльною розглянувся, чи бы въ гимназіихъ у вехôднôй части Галичины не дався завести утраквизмъ языковый.

Перша меншôсть комисійна (зложена зъ пос. Цоля, Маера, гр. Стан. Тарновского и Лозиньского) пôддержувала резолюцію, взываючу правительство до переговорôвъ съ громадами, чи бы въ певныхъ мѣсцевостяхъ съ бôльшою популяціею рускою не далися завести рускй народнй школы, наколи сего родичѣ зажадаютъ.

Друга меншôсть есть комисійна (зложена зъ пос. д-ра Черкавского и Романовича) жадала змѣны арт. V. б) уставы давнѣйшои и вносила, щобы на случай переповненя клясъ и подѣлу на паралельки у всѣхъ середныхъ школахъ Галичины творено рускй паралельнй клясы (взглядно польскй), наколи родичѣ що-найменше 25 ученикôвъ клясы призначенои до подѣлу сего зажадаютъ и сынôвъ своихъ до нового ôтдѣлу запишутъ. Паралельна руска кляса мала-бы бути звинена, наколи число ученикôвъ зôйде низше 20.

Надъ цѣлымъ тымъ хаосомъ предложень, заосмотреныхъ найрôзнороднѣйшими клявзулями и фôрточками, почалась отже дебата.

Кн. Ад. Сапѣга не входитъ въ мериторичну сторону справы о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ, а жадае просто не розолюціи, лишь уставы. Однакъ ôнъ не годится на проектовану бôльшостею комисіи уставу I. зъ трехъ причинъ: по перше, зô взгляду на приняту тамъже засаду числа жителѣвъ, котрои въ дотеперѣшнôй уставѣ нема. Замѣсть тои засады выстарчае зовсѣмъ засада волѣ родичѣвъ и достаточне число дѣтей. По друге: бôльшôсть комисіи не розрôзнила шкôлъ мужескихъ ôтъ женьскихъ. По трете: бôльшôсть комисіи хоче закладати окремй рускй школы а ôнъ и его товаришѣ сему противлятся, бо черезъ такій роздѣлъ „ôтвыкнутъ“ дѣти ôтъ себе. Въ дусѣ сихъ трехъ засадъ ставляе бесѣдникъ поправку, ôттакъ заявляеся за II. уставою комисійною и за II внесеньемъ. Рускихъ паралельныхъ клясъ въ гимназіи перемыскôй ôнъ не хоче и заповѣдае резолюцію, котрою поручаеся кр. Выдѣлови доперва розслѣдити, де показалась-бы потреба засновувати рускй паралельнй клясы! Ôнъ не любитъ ити дальше, якъ потрѣбно. Що до паралельныхъ клясъ въ Перемышли не була пытана Рада повѣтова, а лишь що до цѣлои гимназіи...

Пос. Еразмъ Воляньскій промовлявъ именемъ правицѣ. Хотяй ôнъ въ такихъ справахъ нѣколи не забиравъ голосу, бо суть хвилѣ, въ котрыхъ „milczenie jest mądrzejszem od gadania“, то нынѣ бачитъ ôнъ потребу, перестерегчи палату, щобы не гальопувала и не накладала на громады бôльшихъ тягарôвъ. „Людекъ“ есть перенятый згодою а бôльше просвѣченй, зъ котрыхъ не одинъ засѣявъ незгоду въ Соймѣ и Радѣ державнôй, най идутъ до хатъ и тамъ згоды учатся. Принимаючи проекты бôльшости комисійнои, допустились бы мы братобійства, а се на совѣсть брати не хочемо. Сказано тутъ, що резолюціями воювати есть небезпечно, а я кажу, що воювати уставами ще бôльше небезпечно. Треба старатись удержати теперѣшный станъ якъ найдовше, не робити „żadnej breszy“ (нѣякого вылому), бо зъ малого вылому зробится велика дѣра!... (Бесѣдникъ показуе руками наглядно великôсть такои дѣры. Смѣхъ.) и заявляесь за внесеньемъ першои меншости комисійнои.

Пос. д-ръ Пилятъ, говорячи за внесенями бôльшости комисійнои, бачитъ въ сихъ проектахъ великій хосенъ для народу польского, котрый бодай въ 11 мѣсцевостяхъ узыскае можнôсть учитися въ языцѣ матернôмъ.

Пос. Романчукъ заявляе свôй жаль, що при першôй дебатѣ жадного Русина не выбрано генеральнымъ бесѣдникомъ, а ôттакъ, що президія завôзвала его два разы до порядку, коли противно, обиды, киданй зъ другои стороны на руске духовеньство лишило безъ наганы. Ôнъ уважае про-то свою рѣчь яко рѣчь генеральну до першои дебаты передъ святами.

Бесѣдникъ каже, що его внесенье не було поставлене на робленье згоды, анѣ для полагоженя рускои справы, а лишь въ тôй цѣли, щобъ усунено существуючу кривду въ школахъ и тую-жь школу оперто на основахъ педагогичныхъ. Вы самй, панове, звели справу на поле политичне, отже и я мушу пôйти за вами. Комисія соймова, зложена лише зъ 13 членôвъ, розпалася на три а взглядно на чотыри сторонництва, именно 1) на правицю консервативно-реакційну, котра въ нынѣшнôй своѣй резолюціи зменшила ще первѣстне свое внесенье; 2) на лѣвицю, щó не могла здобутись на нѣякій крокъ рѣшучій; 3) на центръ, котрый въ справѣ шкôлъ народныхъ приклонився до лѣвицѣ, а въ справѣ шкôлъ середныхъ ишовъ съ правицею. Єсть то кôнь, що рвеся то въ право то въ лѣво, а зъ мѣсця не рушае. Проектована устава I посѣдае богато суперечностей въ вычисленыхъ условіяхъ. На резолюцію першои меншости годѣ пристати, хиба щобъ сказала выразно, що „другй школы“ мали-бъ закладатись коштомъ фонду краевого. Съ II уставою бесѣдникъ годится, але не съ мотивами до неи пос. Дѣдушицкого, котрый сказавъ, що Поляки, научившись по руски, могли-бъ контролювати и надзирати Русинôвъ. Лишѣмъ, панове, се прокураторіи, котра насъ и васъ наглядае. (*Веселôсть.*). Що до внесеня пос. Малецкого, то бесѣдникъ заявляе, що будь-що-будь Русины въ утраквизмѣ не пôйдутъ такъ далеко, щобы зрѣкались окремыхъ рускихъ шкôлъ. Несправедливый утраквизмъ бувъ-бы средствомъ полонизаційнымъ. На теперь въ виду XIX арт. основныхъ державныхъ законôвъ неможливый а Выдѣлъ краевый мôгъ-бы щось въ тôй справѣ здѣлати, наколи-бъ представителѣ обохъ народôвъ въ краю заявили, що они собѣ желаютъ такого взаимного примусу языкового. Устава зъ 1867 р. повстала противъ волѣ Русинôвъ, котрй тогды хотѣли декомплетувати палату. Акція угодова пок. Лавровского зныдѣла безъ слѣду зъ вины кр. Выдѣлу. Русины притѣсненй нетолеранціею, стали выселятися зъ краю и зробились приступными для пропаганды. Порôвнанье нашихъ ôтносинъ до вашихъ въ Познаньщинѣ не на мѣсци. Тамъ выступае держава противъ краю. Тутъ два народы въ однôмъ краю. Чей-же Галичину прилучено до Австріи зъ титулу рускости? Ваша политика годѣ, щобъ довго потревала. Уважайте, якъ съ вами обходятся деинде! Позиція ваша зависима ôтъ зворотôвъ заграничнои политики. И межи вами суть проблески лѣпшого погляду. Одинъ зъ васъ сказавъ, що на васъ дивится и Варшава и Познаньщина, и ждутъ, якъ вы нашу справу порѣшите. Одинъ посолъ зъ лѣвицѣ заявивъ свôй страхъ, въ чію користь выйдутъ уступства тутъ завотованй. Ôтповѣмъ ему: „Jedes Volk führt sein Buch, mit Soll und Haben wird notirt der Segen und der Fluch.“ Ваша несправедливôсть зробила се, що однй зъ посередъ Русинôвъ тягнули куды-инде и ôтъ дальшого вашого поступованя зависитъ дальшій оборотъ рѣчи. Одинъ зъ бесѣдникôвъ (Тарновскій) уживъ порôвнаня о довгу, котрый мавъ бути сплаченый въ речинци. Але-жь тутъ виненъ братъ братови и мимо обѣцянки не держитъ сего речинця. Вы замѣтили, що мы нѣчимъ не вдоволенй. Нема народу, въ котрôмъ бы не було незадоволеныхъ. Пригадайте собѣ партію угорскихъ резолюціонистôвъ, а и вы чи вдоволялись языкомъ польскимъ въ школахъ и урядахъ, чи черезъ 12 лѣтъ не робили вы опозиціи Бесѣдникъ выступае ôттакъ противъ рôзныхъ елюкубрацій пос. Петруского и есть пересвѣдченый, що и правительство не конче розумѣе справу руску. Русины хотятъ вѣрно стояти при вѣрѣ своѣй и при языцѣ малорускôмъ. Правительство повинно о тôмъ знати и ихъ стремленя пôддержувати. Сего однакожь не видко. Правительство выступае противъ Русинôвъ болестно, въ справахъ религійныхъ и робитъ експерименты съ рôзными партіями рускими. Правительство повинно студіювати руску справу, а тогды устанутъ нарѣканя.

Рѣчь пос. Романчука подамо небавомъ въ цѣлости.

Ôттакъ ухвалено выбрати генеральныхъ бесѣдникôвъ и выбрано гр. Голѣевского и д-ра Антоневича.

Пос. Голѣевскій полемизуе съ поглядами пос. Романчука о тôмъ, якъ въ 1867 р. ухвалено шкôльну уставу, и думае, що Русинôвъ нѣколи нѣхто не гнобивъ. Они мали своихъ Шашкевичѣвъ, Стройновскихъ, Хоминьскихъ и др. на становищахъ вплывовыхъ. Галичину не ревиндиковано яко руску. Европа не знала и не знае Русинôвъ, а Галичину называе краемъ польскимъ: polnisches Land, polnische Deputirte, polnische Regimenter. П. Черкавскому закидае бесѣдникъ, що ôнъ теперь власный свôй трудъ зъ 1867 року нищитъ, Устава теперѣшна для Русинôвъ достаточна.

Пос. Антоневичь ôтповѣдае на замѣты деякихъ пословъ польскихъ а ôттакъ думае, що тутъ не розходится о справу польско-руску, бо Русины стоятъ на грунтѣ австрійскôмъ и домагаются тыхъ правъ, якими користаются другй народы монархіи. Давнѣйше Поляки були защитниками вôльности, то и Русины любили ихъ. Шпильбергъ и Куфштайнъ були заповненй Поляками и Русинами. Идея Польщѣ була синонимомъ съ идеею цивилизаціи. Пôзнѣйше съ проявленьемъ идеи національнои у Русинôвъ все змѣнилося. Наставъ антагонизмъ и гнобленье.

На вечѣрнôмъ засѣданю велась дебата специяльна. Д-ръ Цоль боронивъ своихъ предложень меншости и противився змѣнѣ уставы.

Правит. комисарь Ритнеръ заявивъ: „Що до проекту уставы, представленои бôльшостею комисіи маю честь заявити: Розумѣесь, що проектъ уставы не може завести нѣякои змѣны въ объемѣ законодавства державного. О скôлько отже на пôдставѣ нынѣ обовязуючого законодавства державного могло-бы выйти въ певныхъ обставинахъ дальше сяганье правъ що до закладаня шкôлъ съ другимъ языкомъ выкладовымъ, то и тогды, наколи-бъ та устава осущилася, лишится сей законъ ненарушенымъ. Мôгъ-бы я на тôмъ закôнчити, наколи-бъ не вымагавъ ôтповѣди наконечный уступъ бесѣды пос. Романчука, въ котрôмъ, звернувшись до правительства, бесѣдникъ апострофувавъ его дѣланье. Зазывавъ ôнъ правительство, щобы поинформувалось точно що до рускои квестіи. Зазывъ сей злишный, бо правительство зъ обовязку свого слѣдитъ всѣ проявы по-

литичного житя и длятого пильно наглядае все, що дотыкае ôтносинъ и постулятôвъ народу руского. Бути може, що правительство не бере своихъ информацій зъ тыхъ жерелъ, котрû до диспозиціи радъ-бы представити ему пос. Романчукъ, але не можу оказати, щобъ тû информаціи не були точнû. Навѣвъ ôнъ цѣлый рядъ граваминôвъ, почавши ôтъ вплыванья правительства на выборы а скôнчивши на реформѣ монастырѣвъ. Не сумнѣваюся, що на замѣты такъ загальнû годѣ дати позитивну ôтповѣдь, а найпаче на такû, що не стоятъ въ нѣякôй звязи съ сею квестіею. Най про-то выстане то запорученье, що правительство, свѣдоме своеи задачѣ, поступаючи въ границяхъ законами зачеркненыхъ и примѣняючи въ границяхъ законôвъ до всѣхъ народностей засады справедливости и рôвноуправненя, правится тою провôдною гадкою такожь и що до народности рускои пріймае отвѣчальнôсть за то супротивъ державы, краю и народности рускои.“

На внесенье пос. Хшановского замкнено дискусію. Слѣдували поправки.

Пос. Сѣчиньскій хоче пропущеня слôвъ о „достаточнôмъ числѣ дѣтей, котрыхъ родичѣ желаютъ посылати до школы съ другимъ выкладовымъ языкомъ“. Се обмежуе намѣреву проектованою уставою свободу и дае поле инспекторамъ, директорамъ и другимъ сферамъ до вигеренціи. Намъ розходится о розширенье правъ Руси, о рôвноуправненье еи, котре не може зависѣти ôтъ слѣджень властей административныхъ анѣ ôтъ волѣ родичѣвъ. Бесѣдникъ заявляеся и противъ внесеня пос. Сапѣги.

Кн. Ад. Сапѣга замѣчае, що однû послы роблятъ зъ сеи справы велике пытанье, другû знову уважаютъ си дрôбницею. Онъ не знае, чого держатись, але радитъ послѣдне. Хочете пропущеня клявзулѣ о воли родичѣвъ? Чи-жь боитесь ихъ? Тажь се Русины!

Пос. Цоль обстае ще разъ при своихъ предложеняхъ, а пос. Дѣдушицкій полемизуе дуже горячо съ сказаньемъ пос. Романчука о нетолеранціи польскôй и выплываючôй зъ неи еміграціи Русинôвъ до Россіи.

По фактичнôмъ спростованю выводôвъ пос. Дѣдушицкого черезъ п. Романчука, слѣдувало голосованье. Докладный результатъ его мы подали въ послѣднôмъ числѣ.

При тôмъ мусимо замѣтити, що не будучи въ можности одержати вже теперь стенографичнû записки о ходѣ дебаты, мы, наводимо бесѣды нашихъ послôвъ неосновно. Пôзнѣйше подамо ихъ по черзѣ въ повнôй основѣ.

Соймъ краевый.

XXI Засѣданье зъ 12 л. сѣчня 1886.

(*Докôнченье.*)

По генеральнôй дебатѣ надъ справозданьемъ буджетовои комисіи о прелиминари фонду шкôльного на рôкъ 1886, приступивъ Соймъ до специяльнои дебаты. При рубрицѣ I-шôй „Субсидіи для окружныхъ фондôвъ шкôльныхъ“ забирали голосъ — якъ се мы вже згадали въ 2 ч. „Дѣла“ — пп. Лѣниньскій и о. Сѣчиньскій. О. Сѣчиньскому ôтповѣдавъ дуже нефортунно гр. Стан. Бадені, а справоздавець п. Мадейскій заявивъ, що жалобы на несправедливе поступованье и секатуры учителѣвъ и громады рускû черезъ инспекторôвъ и шкôльнû власти не належатъ выводити передъ Соймомъ, але передъ форумъ властей администраційныхъ! Потôмъ принято позицію рубрики I-шои: 275.125 зр., яко недобôръ на платню учителѣвъ та учительокъ етатовыхъ и катехитôвъ. (Для нихъ належится 1,298.819 зр., а окружнû фонды шкôльнû даютъ 1,023.667 зр., недобôръ 275.125 зр. покрывае фондъ краевый.)

Рубрика II. „На меншû потребы шкôльнû и урядовû“ (якъ губка, крейда, пера и т. д.) 32.753 зр. Выдѣлъ кр. вже ôтъ трехъ лѣтъ предкладае, абы тую позицію вычеркнути зъ буджету и въ тôмъ дусѣ промовивъ пос. Петрускій. Ôнъ есть тои гадки, що дрôбнû потребы шкôльнû належатъ до мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ. Тому спротивився правит. комисарь д-ръ Ритнеръ. Рубрику II-гу Соймъ ухваливъ.

Рубрику III: „На приборы науковû“ 10.185 зр. принято. Рôвно-жь принято рубрики: IV-ту „На конференціи окружнû“ 13.404 зр; V-ту „На библіотеки окружнû“ 1950 зр.; VI-ту „На всякû выдатки“ 3.800 зр.; VII-му „На удержанье 188 шкôлъ новыхъ“ 13.552 зр.; VIII-му „На платню для учителѣвъ и учительокъ надъетатовыхъ“ 100.000 зр.; IX ту „На зворотнû задатки для окружныхъ фондôвъ шкôльныхъ 20.000 зр.; X-ту „Власнû выдатки фонду краевого“ 7000 зр.; XI-ту „Запомоги часовû для шкôлъ, удержуваныхъ черезъ корпораціи 3.690 зр.; XII-ту „Адъюта“ 5.000 зр.; XIII ту „На ремунераціи и запомоги для учителѣвъ и т. д.“ 29.000 зр.; XIV ту „На ремунераціи и запомоги для инспекторôвъ окружныхъ 2.000 зр. (Рада шк. хотѣла 3.000 зр., а Выдѣлъ кр. вносивъ дати лишь 1000 зр.) Рубрики XV—XX принято такожь згôдно съ внесенями комисіи. При рубрицѣ „Потребы шкôлъ загальнои натуры“ забравъ голосъ пос. Василевскій и поставивъ резолюцію, абы Рада шкôльна уложила добрый пôдручникъ для науки религіи. Внесенье то принято. Рôвножь принято рубрики XXII-гу и XXIII-ту „Запомоги на будову шкôлъ“ 15.000 зр.

Згôдно отже съ прелиминаремъ комисіи Соймъ ухваливъ въ ôтдѣлѣ выдаткôвъ краевого фонду шкôльного въ загальнôй сумѣ 638.246 зр. а доходôвъ въ сумѣ 278 зр.

XXII. Засѣданье зъ дня 15 сѣчня 1886.

Зъ петицій цѣкавѣйшû: I. Ковальскій, учитель, о зворотъ коштôвъ подорожи и ôтшкодованье за часте переношенье его зъ мѣсця на мѣсце. — Гром. Каменополь о запомогу на будову школы. — Мешканцѣ Старои Скалы о выдѣленье ихъ зъ громадскои звязи мѣсточка Скалы и утворенье самостôйнои громады.

Пос. Скаршевскій зложивъ до маршалковои булавы внесенье съ резолюціею, взываючою правительство, абы на найблизшôй сесіи Рады державнои предложивъ проектъ уставы въ справѣ приспѣшеня термину до звороту надплаченыхъ податкôвъ грунтовыхъ въ рр. 1881 и 1882.

Зъ порядку дневного пос. Вербицкій предложивъ справозданье комисіи культуры краевои о справозданю Выдѣлу краевого въ дѣлѣ промыслу краевого. Комисія культуры краевои вноситъ, щобы за-для многоты працы на поли промыслу и рукодѣльництва, котрыми то працями доси занимався Выдѣлъ, утворити добре зъорганизовану постоянну комисію краеву для справъ промыслу домового и рукодѣльничого“ (замѣсть нынѣшнои „комисіи краевои для справъ промыслу“, котрои статутъ есть на нынѣшну пору неôтповѣдный). Переходячи до справозданя Выдѣлу кр., комисія культуры замѣтила, що школы промысловû зростаютъ и ôтповѣдаютъ потребамъ; школы и взôрцевû варстаты закладаются тамъ, де рады повѣтовû, громады або корпораціи того жадаютъ и причиняются навѣть фондами. Такъ и на дальше повинно бути. Правительство заявило, що оно фондами державными розширитъ львôвску школу для артистичного промыслу (умѣщену теперь при музею промысловôмъ) и введе въ житье низшу школу промыслову у Львовѣ, наколи тіи школы будутъ мати умѣщенье. Годилось-бы отже, щобы мѣсто Львôвъ жертвувало частину на будынокъ, а и Соймъ певно причинится. Експериментальна стація хемично технологична увôйде небавомъ въ житье и буде обнимати промыслъ выробôвъ зъ глины, цементу и вапна. Належало-бъ такожь розширити стацію експериментальну для переробокъ зъ нафты. Проектована правительствомъ школа слюсарства въ Свйонтникахъ буде имовѣрно небавомъ заложена. Комисія краева стараеся такожь о заложенье школы ткацкои съ взôрцевыми варстатами въ Яслѣ и о устроенье варстату взôрцевого въ Корчинѣ. Выдѣлъ кр. стараеся такожь о заложенье закладу бліху и апретуры. Що до ужитя фондôвъ, якû Соймъ призначуе на спомогу рукодѣльництва, комисія культуры краевои предкладае на будуще: 1) Выдѣлъ краевый повиненъ приходити въ помôчь лише тымъ, кого поручитъ комисія краева. 2) Одноразовû субвенціи може удѣляти Выдѣлъ кр. при спôвдѣланю комисіи краевои. 3) Выдѣлъ кр. повиненъ за порученыхъ черезъ комисію краеву рукодѣльникôвъ въ особливыхъ случаяхъ платити проценты институціямъ финансовымъ и дати имъ можнôсть набувати капиталъ на низькій процентъ; нѣколи однакожь Выдѣлъ кр. не може ручити за капиталъ. На пôдставѣ повысшого выводу комисія культуры внесла: 1) Соймъ пріймае до вѣдомости справозданье Выдѣлу кр. 2) Вставляе въ буджетъ краевый на школы рукодѣльничû и попиранье промыслу домового 26.000 зр. 3) Уповажняе Выдѣлъ кр. обняти сейчасъ школу гончарску въ Коломыи на фондъ краевый и старатись дôстати ôтъ правительства субвенцію на тую школу; комисія же краева мае зробити зъ тои школы взôрцевый закладъ гончарскій. 4) Вставляе въ буджетъ на 1886 рôкъ 7500 зр. на стацію експериментальну хемично-технологичну. 5) Поручае Выдѣлови кр., абы зреорганизувавъ краеву комисію для промыслу, надаючи ѣй новымъ статутомъ надзôръ надъ всѣми справами, дотыкаючими розвою промыслу въ краю, отже надъ школами промысловыми, промысломъ домовымъ и рукодѣльництвомъ. 6) Поручаеся Выдѣлови кр. постаратись, абы правительство причинилося до пôдпираня шкôлъ промысловыхъ а при устроюваню новыхъ шкôлъ порозумѣвалось съ комисіею краевою черезъ Выдѣлъ кр. 7) На пôдпиранье розвою промыслу рукодѣльничого признаеся Выдѣлови кр. 20.000 зр. съ застереженьемъ, що квота тая мае бути ужита, на пôдставѣ внесень комисіи краевои, на субвенціонованье початкуючихъ предпріемствъ, на часткове покрыванье процентôвъ за промысловцѣвъ финансовымъ институціямъ.

Въ дискусіи надъ тыми внесенями комисіи культуры кр. забравъ першій голосъ п. намѣстникъ. Ôнъ заявивъ, що правительство готово ôтдати школу гончарску въ Коломыи краеви. На школы промысловû правительство дае грошеву помôчь и дальше буде давати, але мусить бути ощадне.

Потôмъ послы Рыбицкій и Петрускій въ имени Выдѣлу кр. спротивились внесенямъ комисіи культуры, бо тая комисія була-бы немовь „зверхною властею надъ Выдѣломъ краевымъ“, а се противится статутови краевому. Пос. Рыбицкій поставивъ отже внесенье: „Соймъ ôтсылае справозданье культуры кр. назадъ до тои комисіи съ порученьемъ, абы точки 5) и 7) свого справозданя ясно сформулувала и внесеня свои завтра предложила“. П. Романовичъ годится съ тымъ а разомъ вноситъ, абы утворити „постоянный фондъ 40.000 зр. на пôдпору розвою промыслу рукодѣльничого“. То попираютъ послы д-ръ Антоневичъ и Т. Меруновичъ. Послы гр. Людв. Водзицкій и кн. Ад. Сапѣга збиваютъ твердженя, будьто-бы комисія краева мала бути зверхницею Выдѣлу кр; она була-бы тôлько тѣломъ дорадчимъ, якû суть при министерствахъ торговлѣ и рôльництва. Забирало голосъ ще кôлькохъ послôвъ а на остатокъ при голосованю принято 67 голосами противъ 29 ôтрочуюче внесенье пос. Рыбицкого. (Д. б.)

Вчера прійшла на порядокъ дневный петиція Змартвыхвстанцѣвъ о субвенцію 4.500 зр. комисія, якъ звѣстно, ухвалила удѣлити тую суму. При дебатѣ першій голосъ забравъ архіеп. ôрменьскій ко. Исаковичъ, пôдпираючи петицію ко. Калинки. Були люде — говоривъ архіепископъ — що хотѣли захитати звязь народу руского съ столицею апостольскою, але знайшлися и такû люде, що противъ того дѣлаютъ. До тыхъ людей належитъ кс. Калинка. — (Опôсля выбрано бесѣдникôвъ генеральныхъ: о. Ковальского (за) и п. Лѣниньского (противъ). Пос. Лѣниньскій бувъ въ прикрôмъ положеню, бо и маршалокъ кôлька разôвъ перерывавъ его бесѣду, що буцѣмъ-то ôнъ не держится рѣчи. Бесѣдникъ скритикувавъ справозданье комисіи, выказавъ що интернатъ упадае и нема розумнои причины его пôддержувати фондами публичными и розкидати кровавый грôшь народный на експерименты. Змартвыхвстанцѣ — то форпочтъ Єзуитôвъ, котрû выкинули Василіянъ зъ Добромиля. — О. Титъ Ковальскій застерѣгся противъ того, щобы тôлько кôлькохъ послôвъ Русинôвъ мали право промовляти въ имени Русинôвъ. Меншôсть тая може бажае сѣяти незгоду, а загалъ бажае згоды. Интернатомъ кс. Каланки треба опѣкуватись для добра загального. — Наконець Впр. митрополитъ Сембратовичъ такожь запустився въ полемику съ п. Лѣниньскимъ и взявъ въ оборону Єзуитôвъ. — Справоздавець, станчикъ Бобжиньскій обставъ при внесеню комисіи и Соймъ ухваливъ на интернатъ кс. Калинки 4.500 зр. Шкода, що кс. Калинка не зажадавъ 45.000!

ДОПИСИ.

Станиславôвъ д. 18 сѣчня 1886.

Въ велике свято Богоявленія явились делегаты читалень сельскихъ у Преосвященого д-ра Юл. Пелеша пôдъ проводомъ бесѣдника свого, Іосифа Гурика зъ Угринова, котрый такъ промовивъ:

„Ваше Преосвященьство! Съ нынѣшнымъ днемъ нарôдъ рускій, жіючій пôдъ сельскою стрѣхою зъ окрестности Станиславôвскои, витае Васъ, Преосвященый Архіерею, и желае Вамъ щастя, здоровя, многихъ лѣтъ и всякого блага! Нарôдъ рускій мае повну надѣю, що съ приѣздомъ першого Владыки завитае нове щастье и лучша доля для руского народу, бо въ особѣ В. Преосвященьства видимо мужа великои душѣ, свѣтлого ума, повного любови и способного дѣятеля для добра руского народу. Нарôдъ рускій зносивъ терпеливо всякû кривды и горести, але Богъ Всевышній не оставлявъ насъ, бо въ найтяжшихъ часахъ посылавъ намъ Господь свѣтлыхъ мужѣвъ, котрû управляли церквою и просвѣщали рускій нарôдъ. Такими свѣтилами були владыки рускû Іоанъ Снѣгурскій и Григорій Яхимовичъ, котрыхъ слава славна по вѣки вѣчнû! И нынѣ тяжкû часы для руского народу, але и нынѣ Богъ Всевышній посылае намъ найдостойнѣйшого Владыку въ особѣ Вашого Преосвященьства. Будьте-жь нашимъ отцемъ и заступайте насъ передъ лицемъ Бога, передъ лицемъ Найясн. Монарха и державы, а мы вѣрнû сыны святои церкви будемо сповняти законы Божû и будемо Бога молити, щобы Богъ Всевышній утвердивъ тронъ В. Преосвященьства въ Богу милôмъ мѣстѣ Станиславовѣ, щобы умноживъ лѣта В. Преосвященьства, щобы зôславъ благодать свою на весь рôдъ христіяньскій и нарôдъ рускій, щобы въ серци кождого христіянина, запанувала любовь ближнёго, безъ котрои нѣхто жити анѣ спасеннымъ бути не може. Нарôдъ рускій дякуе щиро Господу Богу, дякуе Найясн. Монархови, що пôдъ Его панованьемъ узрѣвся свобôднѣйшимъ. Нарôдъ рускій мае повну надѣю, що пôдъ проводомъ В. Преосвященьства дôйде до просвѣты, до котрои щиро горнеся. Въ тôмъ отже радôстнôмъ дни радо спѣшатъ рускû читальнѣ повитати В. Преосвященьство и поручаютъ Вашôй свѣтлôй опѣцѣ. Тутъ стоятъ представителѣ рускихъ читалень въ нашои окрестности, и въ имени всѣхъ прошу для читалень сельскихъ о архіерейске благословеніе.“

Преосвященый дякуючи за привѣтъ, сказавъ: „Держѣтся вѣрно тои церкви, що впровадили до насъ святû Кирилъ и Методій, а оснувавъ рôвноапостольный князь Володимиръ, тревайте въ вѣрности Апост. Престолови и Найясн. Монархови. А хотяй, якъ кажете, часы були тяжкû, то маю надѣю, що настанутъ лѣпшû, бо и великодушный нашъ Монархъ, для насъ Русинôвъ ласкавый и Святѣйшій Папа римскій намъ прихильный. Буду помагати и опѣкуватись заходами коло просвѣты народу, буду мати случайнôсть частѣйше съ вами видатися и Всевышного о успѣхъ Вашихъ трудôвъ молити.“

Притомныхъ выдѣловыхъ филіи „Просвѣты“ завôзвавъ Преосвященый до вытревалости въ ихъ зародахъ около розвою читалень. Яко представителѣ читалень, витали Єго Преосвященьство слѣдуючû чч. господарѣ: Семань Дѣвничь, Иванъ Дѣвничь и Иванъ Загайкевичь именемъ читальнѣ въ Крехôвцяхъ; Иванъ Ткачôвскій и Иванъ Сербинъ именемъ читальнѣ въ Викторовѣ; Илія Євчукъ и Семенъ Данилишинъ именемъ читальнѣ въ Опрышôвцяхъ; Павло Лучка и Андрѣй Гробельный именемъ читальнѣ въ Дрогомирчанахъ; Кернякевичь Юрій и Василь Левочко именемъ читальнѣ въ Межигôрцяхъ и другû.

Потому Преосвященый просивъ делегатôвъ сѣдати доокола себе, згадавъ про заслуги бл. п. Евгенія Желехôвского около просвѣты народу въ Станиславщинѣ, сказавъ, що лишь черезъ просвѣту вможе нарôдъ пôднестися, згадавъ, якъ хосенно вплынули читальнѣ на нарôдъ въ его родинныхъ сторонахъ: якъ коли разъ переѣздивъ черезъ одно село въ Перемыскôй сторонѣ вечеромъ, то въ освѣченôмъ будынку середъ села, просторôй комнатѣ побачивъ, якъ тамъ поважнû господарѣ слухали красного выкладу одного зъ межи себе, и якъ мило то его тронуло; заохочувавъ, щобы спѣвъ хоральный въ читальняхъ заводити, щобы въ ôтчитахъ пôдносити справы економичнû и господарскû, однакожь все то повинно бути въ дусѣ вѣрности для Монарха, для церкви католицкои и въ дусѣ нашôмъ рускôмъ-народнôмъ и съ довѣріемъ до священьства руского. Сердечно нашû господарѣ-патріоты попращалися съ своимъ Архіереемъ, одушевленû привѣтностею Єго для сельского народу.

Въ навечеріе Богоявленія посѣтивъ Преосвященый д-ръ Юліянъ Пелешь Бурсу имени св. о. Николая въ Станиславовѣ. Принятый въ святочно пристроеныхъ комнатахъ Бурсы черезъ зôбраный Выдѣлъ Братства и Бурсы, и хоромъ бурсакôвъ пôдъ проводомъ свого теперѣшного учителя спѣву, п. И. Бѣлѣковского, выслухавъ промовы заступника предсѣдателя проф. о. И. Литвиновича, въ котрôй той-же оповѣвъ исторію основаня и розвою сего закладу и пояснивъ теперѣшный хорошій станъ Бурсы. Преосвященый дякувавъ за свѣтле принятье, похвалявъ труды основателѣвъ и выдѣлу Бурсы, взывавъ до дальшои ревнои працѣ въ дусѣ преданности Монархови та католицкôй церквѣ и въ дусѣ народнôмъ рускôмъ, и заявивъ, що буде старатися перетворити съ часомъ тую Бурсу на діецезіяльный закладъ выховуючій, зъ котрого воспитанники могли-бы съ тымъ лучшимъ пôдготовленьемъ пôзнѣйше переходити до семинаріи духовнои. Потому представивъ предсѣдатель о. Т. Шанковскій членôвъ Выдѣлу и воспитанникôвъ. Одинъ зъ нихъ ôтдеклямувавъ „Привѣтный стихъ“, хоръ ôтспѣвавъ двѣ пѣсни, а Преосвященый, оглянувши комнаты, промовивъ словами повными величнои поваги и сердечности до молодежи, заохочуючи до вытревалости въ наукахъ и попращався съ ними середъ звôнкого „Многая Лѣта“! *Л.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ Буковины.*) Буковиньскій соймъ зôставъ закрытый дня 16 с. м. — Дня 20 с. м. ôтбувся выбôръ посла до рады державнои зъ округа громадъ сѣльскихъ Радôвцѣ-Довгополе Сучава. Выбраный зôставъ кандидатъ правительственный Румунъ, Исидоръ Зотта, президентъ окружного суду въ Сучавѣ, 383 голосами на 389 голосуючихъ; контръ-кандидатъ Питей, президентъ суду карного въ Сучавѣ одержавъ лишь 6 голосôвъ. — Зъ кôнцемъ сего або съ початкомъ слѣдуючого мѣсяця сподѣваются въ Чернôвцяхъ приѣзду министра просвѣты д-ра Гауча. — Магистратъ черновецкій высказався за отвореньемъ границѣ для румуньского товару; справа ся прійде ще передъ повне засѣданье черновецкои рады громадскои.

(*Зъ соймôвъ краевыхъ.*) Вô второкъ велася дальше въ ческôмъ соймѣ горяча дебата надъ внесенями языковыми. Яко справоздавець меншости промовлявъ Пленеръ. На послѣдокъ промовлявъ справоздавець бôльшости комисійнои Чехъ Фачекъ. Скоро ôнъ лишь почавъ говорити, выйшли всѣ послы зъ лѣвицѣ (опозиція) демонстративно зъ салѣ и вернули, ажь коли розпочалося голосованье. При голосованю внесенье Пленера упало, внесенье Трояна усунено зъ порядку дневного, а внесенье Фачека, котре мы подали вже въ ч. 2 нашои часописи, перейшло значною бôльшостею голосôвъ. Дня 20 с. м. зôставъ закрытый соймъ ческій. Передъ тымъ ще ôтступлено правительству петицію въ справѣ управильненя ôтносинъ жидôвъ и усуненя всякихъ колизій. По залагодженю порядку дневного подякувавъ аеп. Шенборнъ намѣстникови за его неутомимû труды около добра краю, а маршалокъ подякувавъ знову соймови, що мимо рôзницъ народныхъ и политичныхъ займався щиро справами и потребами краю.

(*Зъ Угорщины.*) Въ Пештѣ ôтбулася дня 19 с. м. конференція окрайнои лѣвицѣ, на котрôй обговорювано становище Угорщины до заграничнои политики. Гавріилъ Угронъ поставивъ пытанье, чи не було бы на часѣ, щобы лѣвиця окрайна заняла ясне становище супротивъ напряму политики заграничнои, а то повинно-бы въ той спосôбъ наступити, щобы партія высказала и заступала въ парляментѣ слѣдуюче свое бажанье;

Австро-Угорщина повинна выступити зъ союза трицѣсарского и повинна старатися вôйти въ тѣснѣйшу звязь съ державами балканьскими, до чого змушуютъ єи власнѝ интересы. Угрона попиравъ лишь пос. Барта; другѝ послы були противъ внесеня Угрона а то для того, що було-бы дуже некористно зривати съ Нѣмеччиною. Пос. Люкачь бувъ-бы за тымъ, щобы Австро-Угорщина зôрвала звязь съ Россією, але то єсть теперь для того неможливе, бо зрвыаючи съ Россією, могла-бы Австро-Угорщина стратити такого союзника, якъ єсть Нѣмеччина. На послѣдокъ постановлено просити Кошута о раду. — На засѣданю парляменту дня 18 с. м. выйшла на явъ скандальна справа, котра въ цѣлôй Угорщинѣ наробила не мало шуму. При кôнци засѣданя сказавъ именно пос. Сабо зъ скрайнои лѣвицѣ, що одинъ зъ пріятелѣвъ президента министрôвъ розтративъ майно краю на одну трету часть вартости. Въ палатѣ поставъ страшный крикъ и всѣ жадали, щобы Сабо назвавъ того по имени. Сабо однакожь не хотѣвъ выявити публично передъ парляментомъ имени, а обѣцявъ лишь, що скаже приватно президентови министрôвъ, що такожь опôсля и зробивъ. Той, котрого думавъ Сабо, мае бути бар. Арнимъ Подманицки и єго товаришь Беля Шандоръ, староста въ Бачу. Правительство постановило розпочати въ сѣй справѣ слѣдство.

(*Въ справѣ розширеня фахово-промысловои науки*) ôтбуваются — якъ доноситъ „Wiener Allg. Ztg.“ — межи ôтповѣдными министерствами а намѣстництвами долѣшнои Австріи, Чехіи, Моравы и Галичины переговоры въ тôй цѣли, щобы ще сего року завести по части новѝ школы, по части же удѣлити вже истнуючимъ школамъ промысловымъ ôтповѣдну запомогу.

(*Министеръ просвѣты*) д-ръ Гаучь приѣхавъ дня 20 с. м. до Праги. На двôрци повитавъ єго намѣстникъ бар. Кравзъ, директоръ полиціи и проф. Ранда. — Новѝ именованя, якѝ наступили зъ волѣ министра просвѣты на университетѣ вѣденьскôмъ и въ инспрукскôй школѣ вправъ при семинаріи учительскôй, выкликали въ Тироли велику радôсть. Ось якъ пишутъ „Tiroler Stimmen“ въ сѣй справѣ: „Именованье др-а Данчера єсть для насъ потѣшаючимъ доказомъ, що террористичный кругъ на вѣденьскôмъ университетѣ стратитъ вже свою силу, бо д-ръ Данчеръ бувъ тымъ чоловѣкомъ, котрого ся клика найбôльше ненавидѣла. Мы тѣшимося, що прецѣ разъ справедливôсть побѣдила безвзглядность жидôвства на вѣденьскôмъ университетѣ. Друге именованье, котре насъ такожь наповняе радостею єсть именованье тутешного учителя школы вправъ инспекторомъ окружнымъ въ Боценъ. Таке именованье було бы ще передъ недавнымъ часомъ чисто неможливою рѣчею“. До сего голосу тирольскои газеты мусимо ще то додати, що проф. Данчеръ єсть той самъ, зъ причины котрого патеръ Грайтерь выступивъ бувъ дуже остро супротивъ вѣденьского университету доказуючи, що майже три чверти професорôвъ на вѣденьскôмъ университетѣ суть жиды, и що они не хотятъ допустити жадного професора, котрый смѣло манифестуеся яко католикъ.

(*Слухи о розвязаню рады державнои.*) Зъ Вѣдня доносятъ, що въ послѣднихъ дняхъ запанувала тамъ обава, чи предложеня, ôтносячѝся до угоды съ Угорщиною, знайдутъ въ радѣ державнôй ôтповѣдну бôльшôсть и чи рада не розôбеся безъ взгляду на политичнѝ групы пословъ. Наколи-бы такъ дѣйстно мало наступити, то рада державна не могла-бы дальше истнувати и мусѣла-бы бути розвязана, бо предложеня угодовѝ безъусловно не можутъ бути наражени на упадокъ. Здаесь однакожь, що слухѝ сѝ розпущенѝ умысно, щобы згаданѝ предложеня не знайшли великого опору въ радѣ державнôй.

Заграничнѝ Державы.

На Балканѣ. На предложенье Нѣмеччины приняло правительство болгарске мѣсто Букарештъ, яко мѣсце переговорôвъ межи Сербією а Болгаріею. Переговоры самѝ все ще не розпочалися. — Зъ Константинополя доносятъ въ приватнôй дорозѣ, що румелійске питанье межи Портою а Болгаріею залагоджене вже въ принципѣ на пôдставѣ уніи особистои; теперь маютъ ще залагодитися подрôбности. — Ôтповѣдь на зборну ноту бôльшихъ державъ европейскихъ о роззброеню загально звѣстна. Россія предкладае теперь, щобы державы розпочали акцію дипломатичну и ухвалили, щобы они выступили безъ выемки чи то противъ Греціи, чи Сербіи чи Болгаріи, наколи-бъ лишь котра зъ сихъ державъ хотѣла розпочати кроки военнѝ. Таке поступованье натрафило-бы вправдѣ на певнѝ трудности, особливо що до того, котра або котрѝ державы спôльно мали-бы выступати, але конець кôнцемъ, то далось-бы полагодити, наколи-бъ лишь державы оказали до сего охоту. Такому выступленю особливо противъ Греціи не стоялобы нѣчо на перешкодѣ, бо тамъ не було-бы жадной ривализаціи державъ. Що така ухвала була-бы Россіи дуже на руку, се очевидно. Хто знае, чи Россія не выступила-бы таки противъ колишного свого протеже т. е. противъ Болгаріи и чи не окупувала-бы єи не зевсѣгды. Отъ що доноситъ, „Pol. Corr.“ зъ Софіи: „Въ россійскихъ газетахъ почали въ послѣднихъ часахъ появлятися вѣсти зъ Софіи и Филипополя, що будьто-бы Болгаре бажали собѣ окупаціи россійскои. Вѣсти тѝ выкликали въ Болгаріи не тôлько велике здывованье але навѣть неспокôй и обаву. Послѣдни митинги въ обохъ краяхъ болгарскихъ и ухваленѝ ними адресы до державъ выказали якъ разъ зовсѣмъ що иншого.“ Що велика Болгарія зовсѣмъ не на руку Россіи то бôльше якъ певна и Россія готова бы якъ небудь тамъ свôй вплывъ запевнити. Зъ ôтти то и походитъ, здаеся, що Болгарія стараесь чимъ разъ бôльше зближатися до Туреччины, котра такожь не може ôтъ Россіи сподѣватися нѣчого лѣпшого. Россія вже теперь порушила знову ôрменьске питанье и жадае ôтъ Порты єго полагодженя пôсля угоды берлиньскои. Тымъ часомъ появляются вже въ Ôрменіи пôдбурюючѝ брошуры фабрикованѝ десь за границею котрѝ взываютъ Ôрменъ выступати противъ Туреччины. То подвôйне небезпеченьство зô стороны Россіи зближае отже Болгарію и Туреччину до себе. — Зъ Вѣдня доносятъ що ôтмова на завозванье державъ до роззброеня буде вправдѣ розбиратися въ кабинетахъ, але бôльша часть державъ єсть противна всякимъ примусовымъ средствамъ. „Fremdenblatt“ заперечуе знову категорично, будьто-бы Австро-Угорщина намѣряла яку збройну интервенцію въ Сербіи.

Россія. Пôдчасъ принятя россійскихъ официрôвъ, що служили въ Болгаріи, въ день торжества Богоявленія промовивъ царь до нихъ кôлька словъ. Газеты петербургскѝ добачуютъ въ тôмъ певну згоду межи Петербургомъ а Софією. Въ Петербурзѣ повстала навѣть поголоска, що официры тѝ повернутъ назадъ до службы болгарскои. — Зъ Москвы приѣхала до Петербурга депутація купцѣвъ съ прошеньемъ до царя, щобы ôтъ стороны Царства Польского заведено границю и установлено цло на певнѝ выробы фабричнѝ, бо польскѝ фабрики робятъ дуже велику конкуренцію фабрикамъ въ глубокôй Россіи. — О письмѣ кн. Александра до царя, доноситъ теперь „Poll. Corr.“ що ген. Каулябарсъ привѣзъ дѣйстно якесь письмо ôтъ князя и ôтдавъ єго цареви, але оно не мае такого значеня, яке єму приписувано. Князь подякувавъ лишь цареви въ сѣмъ письмѣ за прислугу, яку зробили Болгаріи россійскѝ официры и натякнувъ, що мôгъ бы звинитися въ очахъ царя, наколи-бъ надалася нагода до безпосередного поясненя.

Франція. Парляментъ францускій зôставъ ôткрытый дня 12 с. м. Президентомъ палаты пословъ выбрано Фльокета 243 голосами противъ 55; вся правиця здержалась була ôтъ голосованя. Вице-президентами зôстали выбранѝ де ля Форжь, Лефевръ и Бия. По уконституованюся палаты ôтчитано дня 14 с. м. посланіе президента републики до палаты, въ котрôмъ ôнъ насамперѣдъ дякуе краеви за новый єго выбôръ а ôттакъ вказуе на то, що Франція кладе якъ найбôльшу вагу на постôйнôсть републиканьского правительства. Франція — кажеся въ посланію — поучена довгими и тяжкими досвѣдами, знае, що для неи єсть нынѣ републиканьске правительство, котре єи вже два разы выратувало зъ тяжкои недолѣ, бôльше якъ коли-небудь потрѣбне. Франція бачила въ протягу одной половины столѣтя два разы упадокъ монархизму, а коли ѣй обѣцюютъ теперь знову реставрацію, то она знае дуже добре, що то значитъ нову катастрофу далеко страшнѣйшу якъ тѝ двѣ, котрѝ она перебула. Длятого то хоче Франція взростати съ републикою и бажае постôйности правительства. Парляментъ сповнитъ тогды бажаня краю, коли буде старатися о постôйнôсть министерства. Постôйнôсть та зависитъ однакожь ôтъ основаня бôльшости правительственнои, сеи конечнои потребы теперѣшнои хвилѣ. Бôльшôсть та знайдеся скоро, наколи тôлько пріятелѣ републики схотятъ то зрозумѣти и щиро сего бажати будутъ. Ôтъ часу угоды съ Хинами, Анамомъ и Мадагаскаромъ — казавъ президентъ дальше — находится Франція въ мирѣ съ всѣма державами, посередъ котрыхъ заняла приналежне ѣй мѣсце. На послѣдокъ подякувавъ ще президентъ арміи францускôй за єи посвященье для ôтчины. Посланіе президента зробило дуже добре враженье такъ въ цѣлôй Франціи якъ и за границею. Скоро за тымъ посланіемъ президента слѣдувало поясненье министерства о єго предстоячôй дѣяльности. Поясненье се въ многôмъ взглядѣ цѣкаве не тôлько яко програма нового министерства, але и зъ того взгляду, що оно показуе, якъ красно поступае собѣ министерство републиканьске, ставляючи напередъ програму свою, зъ котрои може кождый видѣти, чого оно хоче и до чого стремитъ. За примѣромъ єго могли-бы смѣло поступати и министерства краѣвъ монархичныхъ, а тогды бы певно могла далеко скорше полѣпшитися доля народôвъ. Въ поясненю своѣмъ каже насамперѣдъ кабинетъ Фрейсинета, що послѣднѝ выборы сотворили таке положенье, що жадне министерство не могло бы удержатися безъ пôдмоги всѣхъ фракцій републиканьскои бôльшости. Зъ сего отже выходитъ конечна потреба помиреня-сь всѣхъ фракцій републиканьскихъ. Задача на рôкъ 1886 єсть слѣдуюча: Насамперѣдъ удержанье дисциплины въ управѣ. Користаючи зъ либеральныхъ идей, котрѝ лишь честь републицѣ приносятъ и зъ независимости, запорученои всѣмъ обывателямъ, уважали многѝ урядники, що они вже зовсѣмъ вôльнѝ, коли лишь сповнили свôй обовязокъ въ урядѣ и длятого не пôдпомагали ту институцію, въ имени котрои урядували. Сей анархизмъ мае отже устати и кождый урядникъ мусить знати, що свобода опозиціи не єсть для урядникôвъ републики. Для преданности и вѣрности готовѝ мы — кажутъ министры — установити всюды ôтповѣднѝ примѣры. Вмѣшуванье-сь духовеньства въ справы политичнѝ и проблема ôтлученя церкви ôтъ державы кажутъ правительству поважно рѣчь розважити. Клиръ мусить пôдчинитися роли, яку єму приписуе єго мандатъ и єго положенье въ краю. Правительство буде пильно бачити на те, щобы права обывателѣвъ були совѣстно поважанѝ; оно хоче згоды и дасть кождому почути свою силу, хто-бы важився противъ сего повставати. Друга задача лежитъ въ тôмъ, щобы завести рôвновагу въ буджетѣ. То буде увзглядненo вже въ буджетѣ на 1887 р. безъ наложеня новыхъ податкôвъ. Въ департаментахъ министерствъ будутъ заведенѝ ôтповѣднѝ ощадности. Край высказався, що хоче мира и щобы єго сила була сполучена на континентѣ. Такъ и станеся. По сѣй гадцѣ будутъ такожь заведенѝ протектораты надъ Тонкиномъ, Анамомъ и на Мадагаскарѣ. Мы хочемо поправити судьбу робôтникôвъ, занятися законами войсковыми, ревизією законôвъ карного и цивильного, зменшеньемъ коштôвъ судôвництва и полѣпшеньемъ стану и долѣ учителѣвъ. Мы будемо старатися завести реформу, яку край ôтъ васъ дожидае: бо република не єсть застоєю. Она мае бути неустаючою силою до поступу, до постоянного взросту свободы и сталого пôдношеня морального и матеріяльного ниво демократіи.

Англія. Становище кабинету англійского стаеся чимъ разъ труднѣйше. Лордъ Сальсбери мавъ вже рѣшитися позôстати въ кабинетѣ не довше якъ до великодныхъ святъ. Кабинетъ єсть переконаный, що проектъ реформы административнои для Ирляндіи невдоволитъ нѣ либераловъ нѣ Ирляндцѣвъ. На случай уступленя кабинету консервативного зôставъ бы Глядстонъ покликаный до утвореня кабинету, а справа ирляндска була бы ôтложена до слѣдуючого року, бо позôстаючій часъ бувъ-бы для парляменту за короткій, щобы выготовити и перевести такъ важну уставу, якъ змѣна конституціи и заведенье автономіи ирляндскои. „Pall Mall Gaz.“ доказуе рѣшучо, що кабинетъ постановивъ въ престольнôй бесѣдѣ лишь для того зробити згадку, щобы провокувати неприхильне министерству голосованье и зробити собѣ можливе честне уступленье. — Парляментъ англійскій зôставъ ôткрытый дня 21 с. м. престольною бесѣдою, котра межи иншимъ констатуе, що въ Ирляндіи пôднеслися знову агитаціи и каже, що парляментъ повиненъ дати правительству ôтповѣдне повномочіе для усуненя сеи агитаціи, — Въ Лондонѣ повторяеся ôтъ кôлькохъ днѣвъ поголоска о намѣренôмъ замаху динамитовôмъ, а правительство поробило якъ найбôльшѝ мѣры осторожности. — Въ палатѣ лордôвъ заперечивъ лордъ Сальсбери пôдчасъ нарадъ надъ адресою, будьто-бы Нѣмцѣ заанектували островы Самоа.

Чорногора. Князь чорногорскій передавши управу краю княгини Миленѣ выѣхавъ за границю. Передъ кôлькома днями бувъ ôнъ въ Больоніи зъ ôтки мавъ ôттакъ поѣхати до Парижа. Якъ говорятъ, князь буде такожь въ Берлинѣ и Петербурзѣ, зъ ôтки ôттакъ поверне черезъ Вѣдень до свого краю. Поодинокѝ голосы приписуютъ сѣй подорожи цѣль политичну. „Гласъ Црнагорца“ однакожь каже, що князь выѣхавъ лишь до Италіи и Франціи яко краѣвъ, котрѝ найбôльше поступили въ управѣ рôлѣ и въ промыслѣ, и що цѣлею сеи подорожи суть лишь интересы мирного а дуже важного розвою Чорногоры. Газета ся пôдноситъ такожь зъ вагою, що Чорногора єсть на всяке небезпеченьство достаточно узброена, але опираючись на добрыхъ пріятеляхъ и жіючи съ ними въ мирѣ и згодѣ хоче лишь спокôйно ôтдатися мирнôй роботѣ.

НОВИНКИ.

— **Богоявленьске торжество въ Перемышли** ôтбулося дуже величаво. Службу Божу ôтправили крыл. Шашкевичь, Литыньскій и Матковскій при гарнôмъ спѣвѣ питомцѣвъ и ученикôвъ пôдъ управою о. Копка. По скôнченю службы Божои двигнувся процесіональный походъ въ асистенціи войска на Сянъ, де ôтправлено водосвятіе. Преосв. епископъ Ступницкій за-для слабости не мôгъ взяти участи въ торжествѣ.

— **Зъ Станиславова** пишутъ намъ: Празникъ Богоявленія ôтбувся сего року у насъ дуже торжественно и величаво. Хочь Преосв. еп. Юліянъ не може при найщирѣйшôй воли розвинути тутъ цѣлу красоту нашого св. обряду зъ причины браку крылошанъ и ôтповѣдного хору спѣвакôвъ, то однакожь постарався и тôй недостачи по силахъ своихъ зарадити, бо вже въ навечеріе Богоявленія пôдчасъ литургіи и водосвятія плѣнявъ численно зôбраныхъ вѣрныхъ прегарный спѣвъ хору пп. питомцѣвъ семинаріи львôвскои, котрыхъ Преосвященый на свôй коштъ запросивъ до Станиславова. Вже того дня була церковь соборна переповнена вѣрными, котрѝ не могучи помѣститися въ церкви, заповнили цѣлу площадь передъ нею. Въ самъ же день Богоявленія треба було спѣшити разомъ съ днемъ, абы заняти мѣсце въ катедрѣ: ôтъ 7 годины почавши интелегенція наша и народъ заповнили церковь, а хто по 8 годинѣ прибувъ, мусѣвъ задоволитися мѣсцемъ на площадяхъ передъ церквою. О годинѣ 10 точно зачалася архіерейска литургія. На той часъ могли прибути зъ сусѣдныхъ селъ священики на чолѣ братствъ церковныхъ: зъ Угринова, Угорникъ и Микитинець, зъ Пасѣчнои, Креховець, Опрышовець, Кнѣгинина, Вовчинця и Загвôздя. О тôй порѣ явилися такожь представителѣ всѣхъ властей мѣсцевыхъ, политичныхъ, судовыхъ войсковыхъ, мѣскихъ и школьныхъ въ парадныхъ униформахъ и заняли вказанѝ имъ мѣсця. По службѣ Б., котру прехорошо ôтспѣвавъ хоръ пп. питомцѣвъ, удався Преосвященый, окруженый численнымъ рускимъ духовеньствомъ мѣсцевымъ и поза-мѣсцевымъ, латиньскимъ и ôрменьскимъ, въ краснôмъ походѣ на площадь цѣсаря Франца, на котрôй при криници ôтбулося водосвятіе велике при почетныхъ сальвахъ баталіону 58 полку и при участи огневои сторожи мѣскои. По при лат. костелѣ и черезъ ринокъ двигнувся величавый походъ, якого Станиславôвъ до сеи пори на св. Богоявленіе не видавъ, до соборнои церкви, передъ котрою Преосвященый удѣливъ напередъ войску а потôмъ всѣмъ вѣрнымъ свого архіерейского благословенія. Потому о 3 год. запросивъ Преосвященый на обѣдъ до 100 особъ до Себе. Кромѣ представителѣвъ властей духовеньства и войсковыхъ були численнѝ представителѣ тутешнои рускои свѣтскои интелегенціи запрошенѝ — *П.*

— **Поминальне богослуженье** за бл. п. Володимира Барвѣньского ôтбудеся въ церкви Успенія Пресвят. Богородицѣ дня 1 лат. лютого въ понедѣлокъ о 9 год. рано, на котре то богослуженье запрошуеся симъ почитателѣвъ покôйника и всѣхъ вѣрныхъ.

— **Рускій кмитетъ передвыборчій** до рады громадскои у Львовѣ порѣшивъ на зборахъ дня 20 с. м. порозумѣтися съ другими комитетами и голосувати на листу того комитету, котрый поставитъ найбôльше кандидатôвъ-Русинôвъ.

— **Проф. Омелянови Партицкому**, котрый дуже богато заслужився около нашого письменьства многими своими самостôйными працями, выданьемъ пôдручникôвъ школьныхъ и редакціею „Газеты Школьнои“ и литературнои часописи „Зоря“, котру недавно передавъ на власнôсть Товариства имени Шевченка, вручивъ Выдѣлъ сего товариства въ день Богоявленія прекрасну грамоту, именуючу єго почетнымъ членомъ сего товариства. Грамоту, выставлену на картоновôмъ фоліо золотыми и сиными буквами и въ золото-синыхъ обвôдкахъ, выготовила друкарня товариства, а дуже красна єи оправа съ монограмомъ властителя выйшла зъ звѣстноя у Львовѣ картоновои робôтнѣ п. Вербицкого. При врученю грамоты депутаціею промовивъ членъ Товариства им. Шевченка, проф. Громницкій, выражаючи горячѝ желаня, щобы достойный професоръ при крѣпкôмъ здоровю якъ найдовше трудився для розвою нашого рôдного слова вѣвъ передъ мѣжь молодшими труженниками нашими и вказувавъ дорогу, котрою имъ ступати треба. „Жійте-жь намъ, Вп. Пане Професоре въ здоровю и працюйте для добра Руси якъ найдовшѝ лѣта!“

— **На торжество ювилейне** „Института Ставропигійского“ наспѣвъ на руки д-ра Из. Шараневича слѣдуючій привѣтъ: „Не могучи самъ явитись, засылаю черезъ достойного предсѣдателя Ставропигіи при нынѣшнôмъ торжественнôмъ ювилею нашому Братству мое найсердечнѣйше желанье, щобы Господь Вамъ и цѣлому нашому народови давъ силы, тревалости и своеи ласки въ святôй борбѣ за нашу вѣру, за нашу мову и нашѝ права народнѝ. Докучати намъ можутъ вороги нашѝ, але знищити — нѣколи! Правда наша и будучнôсть наша! Русь для Русинôвъ! Серцемъ при Васъ и все съ Вами. *Владиславъ Ивановичь Федоровичь.*

— **Рускій языкъ въ радѣ мѣста Коломыѣ.** Коломыйска „Руска Рада“ доноситъ, що коли въ радѣ мѣста Коломыѣ при дебатѣ надъ выборомъ делегатôвъ на интронизацію Преосв. еп. Пелеша, поставивъ радный М. Бѣлоусъ свое внесенье по руски, зажадавъ радный Соколовскій переведеня сего внесеня на польске, заявляючи, що ôнъ по руски не розумѣе. Радный С. Висневскій (Полякъ) давъ за то Соколовскому дуже остру ôтправу, заявляючи, що повиненъ встыдатись того, що не знае по руски, той хто родився тутъ на Руси и выкормився рускимъ хлѣбомъ! — Поступованье же Соколовского назвавъ п. Висневскій просто „импертинентскимъ“ супротивъ Русинôвъ. Опôсля бурмистръ мѣста п. Асланъ поучивъ п. Соколовского, що регуляминъ позволяе промовляти въ радѣ мѣста у всѣхъ трехъ краевыхъ языкахъ. П. Соколовскій єсть ексъ-економомъ и мавъ черезъ цѣле свое житье до дѣла выключно съ рускими селянами, тожь єго замѣть що до несвѣдомости руского языка, належитъ уважати яко простый „wybryk patriotnicki“.

— **Крахъ у Львовѣ.** „Заведенье заставничо-кредитове“ зване звычайно „банкомъ шматярскимъ“ въ будынку театральнôмъ у Львовѣ... завалилося! Дня 19 с. м. по полудни ôтбувся въ Заведеню загальный збôръ, на котрый однакожь зъ 64 теперѣшныхъ членôвъ явилося лишь — 6. Зъ причины, що предсѣдатель рады надзоруючои п. В. Малиновскій зрезигнувавъ, а заступникъ єго п. Якôвъ Савчиньскій донѣсъ, що єсть хорый, выбравъ збôръ предсѣдателемъ кс. С. Корженьовского и рѣшивъ зголосити конкурсъ. Едиктомъ зъ 20 с. м. оголосивъ львôвскій краевый судъ для справъ цивильныхъ конкурсъ: „Галицкого банку заставничого“, а кôлька днѣвъ передъ тымъ взяла була банкъ сей въ секвестръ дирекція фундаціи Скарбкôвскои зъ причины незаплаченыхъ 3000 зр. чиншу за комнаты, вынайманѝ банкомъ въ будынку театру гр. Скарбка. Маемо отже нову катастрофу финансову тымъ страшнѣйшу, що дотыкае, подôбно якъ недавна ще катастрофа съ банкомъ рустикальнымъ, найбѣднѣйшѝ сферы суспôльности и ôтбирае имъ послѣднѝ ощадности, послѣднѝ средства. Потерпѣла тутъ переважно бѣднѣйша часть жителѣвъ Львова, котра ще доси не переболѣла банкротства „Галицкои касы задатковои“, потерпѣли всѣ тѝ, котрѝ, принадженѝ высшою стопою процентовою, вкладали тутъ послѣдный, на гôрку хвилю заощадженый крейцарь, а такихъ було у Львовѣ дуже богато. Що день можна було бачити бѣднѝ вдовы, выблѣдлѝ и пожовклѝ зъ працѣ зарôбницѣ и приватнѝ учительки, якъ товпилися при касѣ сего банку, вкладаючи по кôлька золотыхъ иногдѣ и по кôлькадесять крейцарôвъ, щобы тôлько придбати собѣ хочь маленьку пôдмогу на старôсть, безробôтье, або другѝ чорнѝ хвилѣ житя, котрыхъ такимъ людямъ не щадитъ звычайно доля. Нынѣ стоитъ богато, дуже богато зъ тыхъ нещасливыхъ передъ повною руиною своихъ надѣй, передъ цѣлковитою стратою своихъ ощадностей, стоитъ

безпомôчно, безъ надѣѣ на якій-будь ратунокъ, а мрачна будучнôсть дає имъ лишь выглядъ новои безнадѣйнои працѣ на кавалокъ сухого хлѣба, або, що гôрше, страшный образъ немочи и голодовои смерти. И кому-жь приписати вину тои новои катастрофы, що такъ болѣзно дôткнула широкѣ круги жителѣвъ мѣста? Певно, що передъ всѣмъ безсовѣстности людской, бездушности такихъ п. Гамратôвъ и имъ подôбныхъ вампирôвъ, якихъ теперь, на жаль, не бракъ въ финансовôмъ свѣтѣ. Побôчь нихъ однакъ паде велика часть вины и на тыхъ, котрѣ на пôдставѣ закона обовязанѣ суть до нагляданя надъ господарствомъ подôбныхъ институцій. И такъ пр. пôсля обовязуючого закона маютъ подôбнѣ институціи финансовѣ предкладати що-року билянсы, а на случай занедбаня сего, єсть обовязкомъ властей политичныхъ приневолити ихъ до того ôтповѣдными карами. Упавшій банкъ предложивъ послѣдный билянсъ за рôкъ 1882, три роки отже господаривъ банкъ безъ билянсу и пріймавъ до послѣдної хвилѣ вкладки на книжки ощадности, котрѣ выносилы при кôнци грудня 1885 року 99.873 зр. 30 кр. А прецѣнь такъ частѣ крахи, якѣ лучались въ послѣдныхъ часахъ повиннѣ були розбудити бôльшу чутливôсть и обережнôсть у органôвъ дотычныхъ властей. — При сѣй случайности мусимо занотувати вѣсть, яку подає „Dziennik Polski“ о рускôмъ банку: „О. Наумовичъ и директоръ руского банку, п. Коснѣрскій перебуваютъ теперь въ Петербурзѣ, куды поѣхали ще дня 3 с. м. Цѣлею сеи подорожи єсть затягнути нову позычку для банку, котрый находится въ дуже прикрôмъ положеню. Всѣ акціонеры того банку не тôлько, що не спѣшатся съ новыми вкладками, але стараются всѣ доси тамъ умѣщенѣ капиталы будьто просьбою будьто грозьбою выдобути. Найлѣпшимъ доказомъ, яке довѣріе має банкъ навѣть у своеи публики, єсть, що на усильне жаданье выдѣлу „Нар. Дому“ выплачено єму депозитъ въ сумѣ 106.000 зр. Всѣ властителѣ книжочокъ вкладковыхъ стараются выдобути свои грошѣ и мѣстятъ ихъ тихцемъ въ иншихъ заведеняхъ краевыхъ.“ Тôлько „Dzien. Pol.“ — Добре було бы, щобы дирекція руского банку для успокоєня тыхъ, що маютъ съ нимъ якѣ интересы, дала ôтповѣдне поясненье або спростованье сеи вѣсти.

— **До Свѣтлои ц. к. Дирекціи почтъ** Русины въ Буску жалуются въ сѣй дорозѣ, що въ тамошнôмъ одинокôмъ складѣ значкôвъ почтовыхъ не можна нѣколи дôстати рускихъ друкоортôвъ, хочь тамъ тымъ бôльше повиннѣ бы бути, позаякъ тамошный урядъ почтовый єсть безсторонный. — Зъ Куликова жалуются знову, що на тамошнôй почтѣ дуже часто пропадаютъ рускѣ газеты. Може бы Свѣтла ц. к. Дирекція зволила ласкаво одному и другому злому въ якій спосôбъ зарадити.

— **Змѣны въ греко-восточнôй консисторіи въ Чернôвцяхъ.** Читаемо въ черновецкôй „Gazet-ѣ Polsk-ôй“: „Ходитъ рѣшуча вѣсть, що два члены въ гр.-восточ. кон. въ Чернôвцяхъ маютъ пôйти на пенсію, а именно оо. Цурканъ и д-ръ Илясевичъ. Мѣсця ихъ маютъ заняти кандидаты народности рускои а именно оо. Федоровичъ зъ Валявы и Осташка зъ Выженки. Вѣсть тая овѣдчила-бъ о пожаданôй для Русинôвъ змѣнѣ въ поступованю буковиньскои православнои єрархіи.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Рышковôй Воли** складає Вп. п. Аполлону Ничаєви, директорови „Народнои Торговлѣ“ и бувшому редакторови „Господаря и Промышленика“ за даръ 3 рôчникôвъ „Господаря и Промышленника“ щиро-сердечне спаси-Бôгъ! — Теодоръ Паньковскій, голова; Мих. Ходань, секретарь.

— **Михаилъ Чайковскій** — (Садикъ-паша), звѣстный польскій писатель, авторъ „Вернигоры“ и другихъ мѣжь Поляками доволѣ популярныхъ повѣстей, застрѣлився сими днями въ Чернигôвскôй губерніи. Чайковскій бувъ въ службѣ турецкôй, де принявши вѣру магометаньску, дослужився степени генерала. Въ р. 1874 одержавъ ôтъ россійского царя амнестію за участь въ польскôмъ повстаню зъ року 1831, и принявши православіе, осѣвъ въ Россіи. Причина єго самоубійства доси не звѣстна.

— **Спростованье** На допись до „Дѣла“ ч. 140 зъ 2 л. сѣчня 1886 „Зъ Велдѣжа“ пп. Игнаткова и Бурмака, господарѣвъ и выборцѣвъ зъ Велдѣжа заявляемо що зъ насъ жаденъ т. є. отець, емеритованый учитель и сынъ, дѣйстный учитель въ роцѣ 1885 въ Пôдлютôмъ не бувъ, съ Впр. митрополитомъ въ жаднôй стычности не знаходився, про-то и сказанье, будьто-бы Впр. митрополитъ щось о о. Колянковскôмъ зъ Велдѣжа згадувавъ, єсть безпôдставне. — *Андрей и Орестъ Хомчиньскѣ.*

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Конкурсъ на парохію Янчинъ дек. нараєвского, надання приватного розписаный ухвалою зъ дня 16 сѣчня 1886 до ч. 8762 съ речинцемъ до 13 марта 1886. Кандидаты, убѣгавшѣ-ся при першôмъ розписаню конкурсу на сей приходъ будутъ увзглядненѣ при уложеню пропозицій на Янчинъ.

Презенту на Вырôвъ дек. буского получивъ Теодоръ Бѣлевичъ, сотруд. въ Городку.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— „Зорѣ“ I-ше ч. за р. 1886 представляесь якъ пôдъ взглядомъ богатства такъ и добôрности литературного матеріялу дуже импонуючо. Найдобôрнѣйшѣ силы литературнѣ зъ Галичины и Украины зложились тутъ на прегарну вязанку, инавгуруючу велично семый рôкъ выдавництва сеи часописи и вѣщуючи ѣй якъ найкрасшу будучнôсть въ тôмъ роцѣ. Именно мѣститъ то число: „Зъ житя на селахъ“ (фотографіи); „Нове житье“, поезія Ив. Франка; „Люборадскѣ“, родинна хроника Свидницкого; „Скрипачь“, поезія зъ ческого, переклавъ Миронъ***; „Жидôвска гвардія народова, образокъ зъ 1848 р.“, Дениса; „Коротка исторія литературы рускои“, Ом. Огоновского; „Очерки зъ исторіи сучасныхъ славяньскихъ литературъ“, Ф. Ржегоржа; „Пригода пôсля нападу татарского въ р. 1676“, Юл. Целевича; „Маркіянъ Шашкевичъ“, розправа В. Коцовского; „Новѣ матеріялы до исторіи уніи“, Ка.; въ кôнци богатѣ и займаючѣ вѣсти литературнѣ. Якъ вже зъ сего змѣсту добачити можна, сповняє „Зоря“ въ тôмъ роцѣ дуже старанно обовязокъ одинокои рускои часописи литературнои. Ôтъ нашои П. Т. Публики залежатъ теперь дати можнôсть дальшого успѣшного розвою єи, а єсть се тымъ бôльшимъ єи обовязкомъ, позаякъ розвôй нашои литературы и нашого рôдного слова єсть найсильнѣйшимъ забороломъ нашого народного житя, найкрасшою порукою, що и мы здобудемо собѣ почестне становище середъ другихъ культурныхъ народôвъ Славяньства и Европы. Для того маемо повне право надѣятись, що наша патріотична Публика пôдопре щиро змаганя силъ трудячихъ-ся на поли рôднои литературы, и що въ тôмъ роцѣ „Зоря“ знайде мѣсце въ кождôй щиро рускôй хатѣ.

☞ Съ симъ числомъ розсылаемо въ додатку Справозданье товариства „Просвѣта“, на скôлько выстарчивъ запасъ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ
поручає 1315 111—?
Специяльности и универсальнѣ средства,
французскѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

Ц. к. уприв. галиц. акційный
БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
(7—?) купує и продає
всякѣ вартостнѣ паперы и монеты
по курсѣ дневнôмъ.
Порученя зъ провинціи выконує ôтворотною почтою безъ провизіи.

Броды! Броды!
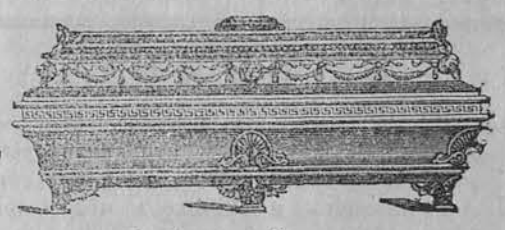
Фабричный складъ
домовинъ металевыхъ въ великôмъ выборѣ урядили мы для Бродôвъ и околицѣ въ торговли п. В Адамовича въ Бродахъ, о чѣмъ П. Т. Публику повѣдомляемо
Леопольдъ Вольфъ,
1529 5—5 Вѣдень, I.

Правда тревае найдовше!!
Необходимѣ суть мои знаменитѣ и неперевысшенѣ дерги на конѣ, котрѣ я закупивъ въ однôй славнôй и ôтъ 50 лѣтъ истнуючôй ц. к. краевôй фабрицѣ Дергъ и Коцôвъ зъ причины выпорожненя локалю и ôтпускаю ихъ для того якъ довго маю ще въ запасѣ по половинѣ звычайнои цѣны, ôтъ нынѣ лишь по
зр. 1.60 кр.
за штуку великои, грубои, широкои, незъужитои
Дерги на конѣ
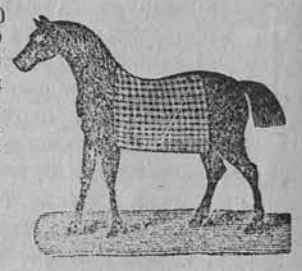
Тѣ дерги суть 190 центим. довгѣ а 130 цент. широкѣ съ барвными пасками и грубѣ якъ дошка и для того дѣйстно не до зъужатя.
Розсылка за готôвку або за послѣплатою. Що дня розсылаются тѣ дерги на всѣ стороны свѣта и находятъ всюды загальне вдоволенье, бо нхъ можна уживати такожь и на постѣль и давнѣйше коштували бôльше якъ два разы тôлько. Адреса: 4—?
Exportwaarenhaus L. Kon,
Wien, II Lichtenauergasse N-ro 9.
☞ Просимо уважати добре на адресу.

Курсъ збôжа зъ дня 22 л. сѣчня 1886.

За 100 кильо нетте на мѣсци	Львôвъ ôтъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôтъ зр.	Тернопôль до зр.	Пôдволочиска ôтъ	Пôдволочиска до	Чернôвцѣ (20 сѣчня) ôтъ	Чернôвцѣ (20 сѣчня) до	Вѣдень (21 сѣчня) ôтъ	Вѣдень (21 сѣчня) до
Пшеница	6.30	7.25	6.20	7.15	6 50	7.40	6.60	7.40	8.13	8.66
Жито	5.—	5.50	4.75	5 20	5.—	5 50	4.75	5.—	6.52	6.97
Ячмѣнь	5.50	6.—	5.—	5.80	5.—	—.—	4.20	6 —	—.—	—.—
Овесъ	5.75	6.25	5.—	5.25	5.—	5 10	4 45	4 80	6.82	6.95
Горохъ	6.—	9.25	6.—	8.—	5.50	8.50	—.—	—.—	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Бôбъ	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Бобикъ	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	6 50	7.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.05	4.25	—.—	—.—
Рѣпакъ	8.—	10.10	8.—	9.50	—.—	—.—	—.—	—.—	5.87	5 48
Конюшина червона	38.—	50.—	38.—	46.—	36.—	50.—	45.—	50.—	11.35	11.40
„ бѣла	42.—	56.—	55.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	16.—	20.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5.—	15.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Покликъ до всѣхъ родинъ!
Стараючись завсѣгды на поли промыслу подавати все щось нового и практичного пôдлявся якъ разъ
Експортовый дôмъ
у Вѣдни II. Lichtenauergasse 9,
генерального заступництва ц. к.
прив. **патентованого сервису столового зъ срѣбла Фениксъ** и єсть въ станѣ продавати сѣ не зрôвнано добрѣ сервѣсы по незвычайно дешевôй цѣнѣ гуртомъ або подрôбно:
Ц. к. прив. патентов.
Сервисъ столовый зъ срѣбла Фениксъ
позôстає вѣчно бѣлый и тревалый якъ правдиве срѣбло 13 пробы я єсмь выключно уповажненый до розпродажи згаданого срѣбла фениксового и ôтступаю єго по дуже дешевôй цѣнѣ:

6 штукъ ножѣвъ стол. съ внітованими ôстрями стал.	зр. 2 —
6 шт. масивн лежокъ до стравы зъ пат срѣб. Фен. съ кор.	„ 1·50
6 шт. масивн вилокъ зъ пат. срѣбла Фениксъ съ корон.	„ 1·50
6 шт. масивн ложоч до кавы зъ пат. срѣб. Фениксъ съ кор.	„ 65
6 штукъ красныхъ ложочокъ до яєць	„ 45
6 штукъ пышныхъ чарокъ на яйцѣ	„ 80
1 масивне знамените ситко до гербаты съ ручкою	„ 50
1 масивный знаменитый полонникъ до молока	„ 75
1 масивный знаменитый полонникъ до зупы	„ 1 —
6 масивныхъ знаменитыхъ пôдставокъ пôдъ ножѣ	„ 1 25
2 ефектовнѣ свѣчники столовѣ	„ 1 —
1 ефектовна масивна таца до подаваня	„ 1·50
1 красна порошничка на цукоръ и перець	„ 40
49 штукъ	зр. 13·30

Такій комплетный сервисъ зъ 49 штукъ коштує купленый разомъ лишь 10 зр
Сей патентованый Фениксъ займає межи всѣма имитаціями срѣбла нѣйперше мѣсце и єсть черезъ патентъ признаный на цѣлу Европу уважаный за найлѣпшій, найздоровѣйшій и найпрактичнѣйшій сервисъ. Альпака и пакфонъ прокидаются гриншпаномъ и суть для здоровя дуже шкôдливѣ, коли противно сервисъ фениксовый єсть для здоровя дуже догôдный не прокидаєся гриншпаномъ а навѣть оцетъ не може єму зашкодити Высылка послѣдує за попереднымъ присланьемъ готôвки або за почтовою послѣплатою и можна выключно лишь дôставати черезъ генеральне заступництво 1553 2—3
Експортового дому L. Kon, Wien II Lichtenauergasse 9.

Признану загально найлучшу
масу до запусканя пôдлогъ
поручаютъ
Гибнеръ и Ганке
у Львовѣ. 1519 16—0
Перепродаючимъ даємо ôтповѣдный рабатъ.

Елястичнѣ валки
до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547
Гипсъ,
Китъ до ôконъ
поручаютъ
Гибнеръ и Ганке
у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

Такъ якъ правдивый
PAIN-EXPELLER
съ котвою.
находится въ хатахъ численныхъ родинъ, то и не потребує реклямы. Тѣ стрôчки подаемо лишь въ цѣли, щобы ширшимъ кружкамъ, котрѣ сего выпробованого средства домашного ще не знаютъ, подати о нѣмъ вѣсть. Втираный **Pain Expeller** усуває найуспѣшнѣйше гостець гихтъ и другѣ недуги. Болѣ уступаютъ звычайно по першôмъ втертю. Стоитъ 40 и 70 кр. Находится майже въ кождôй аптицѣ Головный складъ въ аптицѣ пôдъ золотымъ львомъ, въ Празѣ и Старôмъ Мѣстѣ (Altstadt,

☞ **Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“** выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.
Доси выйшло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючѣ литературный матеріялъ:
1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.,
2. **Сонни мары молодого пытомця** оповѣданье В.Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олекси Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезія Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкѣ окраски,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.
Предплачувати можна на бôльш число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на рукы видавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокѣ выпуски додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.
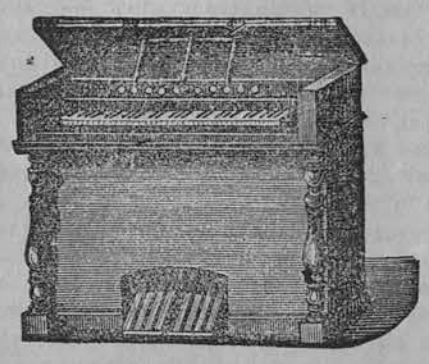
Понеже знаю, що Высокоповажанѣ отцѣ духовнѣ уряджують при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**
ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.
Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.
Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дає такожь на раты.
1372 41—? Съ поважаньемъ
ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,
властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Покликъ до П. Т. Дамъ!

Краснѣ! Моднѣ! Елегантнѣ! Дуже дешевѣ!
суть мои въ I вѣденьскôй фабрицѣ дамскихъ хустокъ преміованôй на вѣденьскôй всесвѣтнôй выставѣ выконуванѣ
Найновѣйшѣ, чуднокраснѣ и найлѣпшѣ
Вѣден. дамскѣ хустки на голову
по зр. 1·—
Вѣд. дамскѣ хустки на обгортки
по зр. 1·80

въ найпишнѣйшихъ барвахъ и найкрасшôмъ тѣнованю якъ бордо, гранатъ, жандармъ, бѣлѣ, сивѣ, драпъ, шкоцкѣ, турецкѣ, червонѣ, орѣховѣ, чорнѣ, синѣ и т. д, и т. д., въ 60 найкрасшихъ фасонахъ.
Мои дамскѣ хустки на голову и на обгортки суть найелегантнѣйшою и наймоднѣйшою ношею для кождои дамы дома, на улици, проходѣ и на бали и суть пріятно теплѣ, а длятого такъ само краснѣ якъ и практичнѣ на зиму и на весну.
Най отже кожда дама поскорится съ замовленьемъ, бо цѣлый запасъ вычерпаєся въ наслѣдокъ величезныхъ замовлень.
При замовленяхъ прошу подавати докладну адресу, якъ такожь докладну барву и рôдъ. Высылаєся за послѣплатою и за присланьемъ готôвки.
Выключно лишь можна дôстати въ сѣй якости въ 1552 2—3
фабричнôмъ складѣ вѣденьскихъ хустокъ дамскихъ
Anton Gans, Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 5 Львôвъ, Вторникъ 14 (26) сѣчня 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Запросины до предплаты на рôкъ 1886.

Съ новымъ 1886 рокомъ розпочався семый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Якъ доси, такъ и на будуще „Дѣло“ буде вѣрно и свято стояти при величнôмъ и єдино спасительнôмъ прапорѣ народнôмъ, буде свѣдомо та неустрашимо боротись за правду руску съ всѣми ворогами Руси и прокладати дороги до успѣшного розвою и поступу въ рускôмъ житю народнôмъ. „*Не разоряти, а будувати!*“ — се той окликъ, що нимъ руководилось „Дѣло“ ôтъ самого початку свого заснованя до нынѣ,— той окликъ повторяемо сегодня середъ цѣлого омуту намагаючихъ разорити Русь нашу елементôвъ. Маемо певну въ Бозѣ надѣю, що и намъ силъ не хибне до дальшои працѣ и патріоты Галицкои Руси такъ само щиро подадутъ намъ свою помôчну руку, якъ доси!

„Дѣло“ буде выходити, якъ дотеперь, три разы на тыждень, вô второкъ, четверъ и суботу. Предплата на „Дѣло“ выноситъ на мѣсяць **1 зр.**, на $^1/_4$ року **3 зр.**, на $^1/_2$ року **6 зр.**, на рôкъ **12 зр.** Съ **„Библіотекою найзнаменитшихъ повѣстей“** (4 аркушѣ на мѣсяць) на $^1/_4$ року **4 зр.**, на $^1/_2$ року **8 зр.**, на рôкъ **16 зр.** — Сама „Библіотека найзнам. повѣстей“ коштуе на $^1/_4$ року 1 зр. 25 кр., на $^1/_2$ року 2 зр. 50 кр., на рôкъ 5 зр.

☛ Новй Предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ на р. 1886 одержатъ початокъ повѣсти „Набобъ“ Альфонса Доде даромъ.

Предплату належитъ пересылати найлучше переказомъ на адресу: Администрація „Дѣла“ у Львовѣ.

По причинѣ остатнои сесіи Сойму

голосятъ офиціяльнй газеты нѣмецкй и ческй органы Ригера „Politik“ и „Pokrok“ свѣдомо якъ найнеправдивѣйшй вѣсти о Русинахъ, о рускихъ послахъ та ôтносинахъ ихъ до польскои бôльшости, и о результатахъ, якй для Русинôвъ принесла остатна сесія Сойму. Тыхъ фалшивыхъ голосôвъ мы не можемо поминути мовчки, не спростувавши ихъ и не заложивши свого протесту противъ того, щобъ органы нынѣшного правительства и Чехôвъ баламутили загальне мнѣнье дотычно нашихъ краєвыхъ межинародныхъ дѣлъ. Що офиціяльна праса систематично фалшуе факты и польску бôльшôсть въ Соймѣ представляе яко найсердечнѣйшихъ опѣкунôвъ рускости, — мы тому и не дивуемося; ѣй очевидно иде о то, щобы будь-що-будь вмовити въ свѣтъ, що за правительства гр. Таффе ôтносины мѣжь народами въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ якъ найгладше розвязуются, и щобы тымъ чиномъ нынѣшне правительство представити въ користнôмъ свѣтлѣ супротивъ опозиціи въ парляментѣ вѣденьскôмъ. Але мы вже мусимо дивуватися прасѣ ческôй, котра въ фалшованю нашихъ дѣлъ краєвыхъ иде на перегоны съ прасою офиціяльною и тымъ приноситъ велику шкоду не тôлько намъ галицкимъ Русинамъ, що подôбну борбу о свое народне существованье ведемо въ Галичинѣ, якъ Чехи въ Чехіи, але шкодитъ и державѣ, въ котрои интересѣ лежитъ справедливе полагодженье справы рускои въ Галичинѣ, а наконець шкодитъ и идеи взаимности славяньскои, котра може бути лишь при справедливости одного народу славяньского супротивъ другого.

„Politik“ помѣстила (въ ч. 22 зъ 22 сѣчня с. р.) вступну статью п. заг. „Versöhnungs-Symptome in Galizien“, котра ажь капае тенденціею представити, що въ послѣднôй сесіи Сойму Пеляки показалиса супротивъ Русинôвъ такими политичными джентельменами, що всѣмъ народамъ зъ нихъ лишь примѣръ брати, а жалобы Русинôвъ — то фикція, котру вызыскуютъ опозиційнй нынѣшному правительству органы. „Въ галицкôмъ Соймѣ — пише „Politik“ — объявився незвычайно важный оборотъ, котрый есть якъ найбôльше переконуючимъ доказомъ, що помиренье народôвъ въ Австріи чинитъ поступы... Коли-бъ у Полякôвъ була національна пыха и нетолеранція, то Поляки, маючи таку великаньску большôсть, выкористали-бъ єи супротивъ Русинôвъ... почули-бъ охоту стати Русинамъ погою на каркъ... Тымчасомъ Поляки, замѣсть показяти Русинамъ свою силу, показуютъ имъ пріязнь... То проявилося въ выборѣ Русина Бережницкого до Выдѣлу краєвого... то одинъ актъ національнои справедливости... Другій актъ — то принятье звѣстныхъ внесень шкôльнои комисіи.., А факційна праса называе рѣшеня львôвского Сойму недостаточными!“

На тôмъ самôмъ становищи, що „Politik“, стае и другій органъ Ригера „Pokrok“. На слѣпо хвалитъ ôнъ все, що Поляки роблятъ въ Галичинѣ и информуе своихъ читателѣвъ дописями дуже оскорбляючими чувства патріотичнй Русинôвъ. За примѣръ наведемо допись „Pokroka“ въ справѣ залагодженя внесеня пос. Романчука. Напровадивши дуже зручно замѣты рускихъ послôвъ противъ внесень комисіи шкôльнои, авторъ статіи въ „Pokrok-у“ такъ ôтъ себе каже: „Jsou to, jak vidno, stálé fráze, jež tu slišíme opakovati se rok co rok, a jež dotvrzují, že jsou pronašeny jen k vůli tomu, aby byla oposice... Ale rozvažna politika ani s oposicí takovou, ani s podobnou počítati ne může. Dle našeho soudu sněm zdější postoupil až k poslední hranici, již mu kazal politický takt i rozum — dál věru nemohl. Nebot' jiti dale, bylo by naraziti na velike nebezpečenství.“

Зъ наведеныхъ уступôвъ бачутъ читателѣ пôдставу нашого здивованя, якъ можутъ — славяньскй органы бути супротивъ насъ, Русинôвъ, такъ несправедливыми? И то органы того народу, котрый, якъ сказано, веде таку саму борбу о существованье, якъ мы! Єсть се егоизмъ, крайный егоизмъ! За-для хвилевого союза съ Поляками и за-для своихъ выгôдъ въ борбѣ съ опозиціею въ радѣ державы, Чехи кривдятъ Русинôвъ и шкодятъ имъ. За таку ласку и за таку взаимнôсть славяньску мы красно дякуемо! — и кажемо прилюдно братамъ-Чехамъ: пильнуйте хиба свого носа, а не чужого проса! Мы, Русины, въ ôтплату Чехамъ за ихъ ласку и взаимнôсть, повиннй нынѣ стати по сторонѣ Нѣмцѣвъ въ Чехіи, але мы, яко Славяне и гуманный народъ, що ненавидитъ всяку кривду и всякій гнетъ, того не зробимо.

Чи кривды Русинôвъ галицкихъ — фикція, фразы, о тôмъ може кождый Чехъ пересвѣдчитися, загостивши до Галичины и поинформувавшись о тутешныхъ ôтносинахъ. Коли нашй кривды — фикція, фразы, то о скôлько бôльше могли-бъ вороги Чехôвъ такъ называти ихъ кривды, коли Чехи маютъ свôй университетъ, свои гимназіи, свои школы реальнй, промысловй и народнй по мѣстахъ, свою Раду шкôльну, свôй Выдѣлъ краєвый, свою бôльшôсть въ Соймѣ и Радѣ державы, и т. д. Але мы пересвѣдченй, що Чехи наше положенье дуже добре знаютъ и розумѣютъ, а тôлько національного егоизму ради голосятъ свѣдомо неправду. На тематъ „національнои пыхи и нетолеранціи Полакôвъ“ и на тематъ „польскои ноги на карку рускôмъ“ мы не будемо говорити, але мусимо рѣшучо заперечити: 1) мовьбы-то въ Соймѣ галицкôмъ и въ краю въ ôтносинахъ Русинôвъ до Полякôвъ и на ôтворôть объявився акій-небудь важный оборотъ; 2) мовьбы-то выбôръ п. Бережницкого до Выдѣлу кр. вышовъ зъ пріязни Полякôвъ, а не зъ волѣ короны и правительства, якъ се навѣть заявивъ въ Соймѣ той enfant terrible правицѣ, гр. Голѣевскій; 3) мовьбы-то принятй внесеня комисіи шкôльнои вдоволили Русинôвъ.

„Politik“ уносится надъ ухвалою галицкого Сойму о взглядно обовязковôй науцѣ руского языка въ середныхъ школахъ и выказуе, що Русины щасливѣйшй навѣть ôтъ Чехôвъ, бо Нѣмцѣ въ своихъ гимназіяхъ не хотятъ ческого языка яко предмету. На то мы скажемо: Папове Чехи! Коли вы щиро завидуете намъ такого щастя, то старайтеся ческй школы середнй перемѣнити на нѣмецкй (якъ у насъ они польскй) за цѣну, абы языкъ ческій бувъ въ тыхъ нѣмецкихъ гимназіяхъ взглядно обовязковымъ! Мы сподѣваемося, що Нѣмцѣ покажутся для васъ въ тôмъ дѣлѣ такъ само джентельменами, якъ показались Поляки супротивъ Русинôвъ... Дотычно змѣны уставы о рускихъ школахъ народныхъ „Politik“ ухвалу Сойму просто сфальшувала, опустивши клявзулю о волѣ родичѣвъ, и промовчавши, що зъ такои змѣны можутъ користати не тôлько Русины, але и Поляки — и що именно для того Соймъ принявъ сю змѣну, бо прочй проєкты, що могли выйти хочь дрôбку специяльно Русинамъ въ користь, бôльшôсть соймова ôткинула. Ну, — пôсля „Pokroka“ — она „поступила ажь до послѣднои границѣ, бо дальше йти, булобы великимъ небезпеченьствомъ“... Жаль, що выразно не сказано, для кого було-бы то велике небезпеченьство: чи для державы и для Чехôвъ, чи для Галичины и обохъ єго народôвъ, чи для шовинистôвъ польскихъ?!

Соймъ краєвый.

XXII Засѣданье зъ 15 м. сѣчня 1886.

(*Докôнченье.*)

На порядку дневнôмъ стоитъ проєктъ до новои уставы меліораційнои млаковинъ коло Ниска и Рудникъ и кôлька потокôвъ зъ области Вислы. Устава зъ 1884 р. не одержала санкціи по причинѣ неточныхъ обчислень и понеже кр. Выдѣлъ не хотѣвъ, щобы меліорацію переведено черезъ спôлки примусовй. Комисія вноситъ теперь: Соймъ ухвалитъ на згаданй меліораційнй цѣли дотацію въ квотѣ 57.500 зр. съ правомъ асигнованя сеи сумы до кôнця марта 1888 р. До того буде додана лишна сума 15.000 зр. зъ 1885 р. и кредитъ додатковый въ квотѣ 5.450 зр. Въ розправѣ забиравъ голосъ намѣстникъ Залескій и звернувъ увагу сойму на то, що въ предложеняхъ комисіи мѣстятся постановы, на котрй правительство не буде могло вповнѣ згодитися, що сумы прелиминованй суть за высокй и що тымъ скарбъ державный обтяжено-бы надмѣрно. Ôтакъ забираютъ голосъ Рыбицкій, Рей, Горайскій и др. и критикуютъ то предложеня комисійнй, то кр. Выдѣлу. Пос. Меруновичь жадае регуляціи Полтвы, до чого вступнй роботы бôльше покôнченй, чимъ до осушеня багонъ коло Ниска и Рудникъ. При голосованю 51 голосами противъ 46 принято внесенье пос. Рыбицкого, що пôдставою подрôбнои дискусіи буде предложенье кр. Выдѣлу и що цѣла справа буде звернена назадъ комисіи меліораційнôй до дальшого трактованя.

XXIII Засѣданье зъ дня 16 сѣчня 1886.

Комисіи культуры краєвои переказано проєктъ господарского товариства на заснованье низшои школы господарскои въ околици Тернополя; комисіи дороговôй просьбу о. Шидловского о звôльненье єго ôтъ мыта въ Пôдволочискахъ; комисіи шкôльнôй просьбы кôлькохъ учителѣвъ о емеритуру; кр. Выдѣлови протестъ промысловцѣвъ коломыйскихъ противъ побираня черезъ м. Коломыю податку громадского до податку консумційного ôтъ мяса.

На внесенье пос. Охримовича дано погорѣльцамъ въ Надягичахъ запомогу въ сумѣ 200 зр. Пос. Вербицкій заявляе, що комисія культуры краєвои поробила вже стилистичнй поправки, котрыми усунено обаву, будьто комисія промыслова хоче стояти понадъ кр. Выдѣломъ. Принято точки 1—6 безъ дискусіи. При 7 точцѣ, котра каже, щобы кр. Выдѣлови дати до розпорядженя 20.000 зр. на вспиранье кр. промыслу, вывязалась горяча розправа. Пос. о. Копыцѣньскій жадае 70.000 зр. на ту цѣль. Пос. Черкавскій жадае 40.000 зр. Пос. Вайгель хоче именно сперти слюсарство въ Свіонтникахъ и жадае на ту цѣль окремо 10.000 зр. Кн. Сапѣга боронитъ внесеня комисіи. Пос. Романовичь жадае якъ найвысшои сумы. При голосованю перейшло внесенье на 20.000 зр. Дальшй точки принято безъ дискусіи.

На вечѣрнôмъ засѣданю пос. Пилятъ предложивъ справозданье комисіи шкôльнои о внесеню пос. Антоневича въ справѣ полѣпшеня долѣ суплентôвъ шкôлъ середныхъ. Ухвалено слѣдуючй резолюціи: 1) Взывается правительство, щобы на будуче въ Галичинѣ утворило сталй посады надъетатовй въ школахъ середныхъ въ бôльшôмъ якъ до теперь числѣ въ ôтношеню до клясъ паралельныхъ, а именно, щобы именувало принайменше по однôмъ учителю надъетатовôмъ для кождои клясы паралельнои, котра вже черезъ 4 лѣтъ постоянно удержуесь. 2) Взывается правительство, щобы въ ôтношеню до просторони и заселеня краю помноживъ число гимназій, именно тамъ, де потреба и условія найбôльше за тымъ говорити будутъ.

Безъ дискусіи принято внесенье комисіи шкôльнои о примусовôй асекураціи шкôльныхъ будынкôвъ. Кошта асекураціи будутъ належати до выдаткôвъ вычисленыхъ въ арт. 24 уставы зъ дня 2 лютого 1885 р., а убезпечае школу мѣсцева шк. рада и здае о тôмъ справу радѣ шкôльнôй окружнôй. Грошѣ, узысканй въ асекураціи маются обертати лишь на выбудованье погорѣвшихъ будынкôвъ.

Пос. Фрухтманъ здававъ именемъ комисіи правничои справу зъ внесеня пос. Скалковского, поставленого въ 1883 р., въ справѣ змѣны ординаціи выборчои, а именно въ тôмъ направленю, щобы посѣдателѣ малыхъ частинъ земель доминикальныхъ, не оплачуючй минимальнои квоты податкôвъ безпосередныхъ, не мала права вирильного голосу при выборахъ до сойму и радъ повѣтовыхъ и щобы ихъ прилучено до сѣльскихъ громадъ. Справоздавець згадуе передъ всѣмъ, що трибуналъ державный розбираючи справу послѣдныхъ выборôвъ до Рады державнои зъ сельского округа Золочѣвъ, признавъ лишь тымъ дрôбнымъ властителямъ земель доминикальныхъ право голосу при выборахъ зъ куріи сѣльскои, котрыхъ посѣлôсть отановитъ окрему цѣлôсть, выдѣлену зъ обшару двôрского. Наколи-бъ засаду трибуналу заховано всюды и завсѣгды при выборахъ, то дѣленье посѣлостей табулярныхъ не вплывало-бы на выборы зъ куріи громадъ сѣльскихъ, бо простый фактъ дѣленя якоись табулярнои посѣлости на пôдставѣ титулу зъ права цивильного не выстарчае ще до вытвореня одиницѣ администраційнои, якою есть обшаръ двôрскій. Кр. Выдѣлъ, котрый розбиравъ се пытанье, думае, що трибуналъ державный выдавъ реченье, противне духови уставы. Комисія правнича не входила въ ту рѣчь, але сомнѣваеся, чи власти административнй пôйдутъ за интерпретаціею держ. трибуналу. Впрочѣмъ при выборахъ въ Золочевѣ розходилось о посольство до думы державнои, а не о выбôръ посла соймового або члена пов. рады. Справоздавець признае, що вплывъ голосôвъ вирильныхъ на выборы зъ сѣльскои куріи есть дуже значный. Ôнъ кривдитъ громады. Выборы зъ сѣльскои куріи суть посереднй. На 500 душъ приходитъ доперва одинъ выборець, а при збôльшенôмъ числѣ голосôвъ вирильныхъ право выбору есть дуже альтеровано. Длятого було бы на часѣ змѣнити дотычнй параграфы ординаціи выборчои. Статистика подае, що число посѣлостей табулярныхъ, оплачуючихъ менше якъ 100 зр. рôчного податку, выноситъ 1.948. Зъ тыхъ платитъ податокъ высшій ôтъ 25 зр. — 668, низшій — 1.280. Комисія правнича вноситъ про то, щобы на будуче лишь тымъ властителямъ дрôбныхъ доминикальныхъ грунтôвъ дати право голосу, котрй рôчного безпосередного податку платятъ 25 зр. Прочихъ належитъ зачислити до громадъ сельскихъ. Выдѣлъ краєвый предкладае отже два проекты до уставъ, змѣняючихъ §§. 13 и 14 ординаціи выборчои краєвои и §. 8 ординаціи выборчои повѣтовои. Обѣ уставы намѣряютъ ограничити активне право выбору съ голосомъ вирильнымъ зъ куріи сельскои такъ до сойму якъ и до репрезентацій повѣтовыхъ. Комисія вноситъ тй оба проекты, а кромѣ того и резолюцію: „Поручаесь кр. Выдѣлови, щобы на будучôй сесіи предложивъ внесеня въ справѣ змѣны о обшарахъ двôрскихъ, щобъ усунути шкôдливй наслѣдки, якй выходятъ зъ частого дѣленя обшарôвъ табулярныхъ на устрôй обшарôвъ двôрскихъ и посередно на администрацію краєву.“ Въ дискусіи забиравъ голосъ и намѣстникъ. Пос. Романчукъ полемизувавъ широко съ аргументаціями комисіи и заповѣвъ поправки при розправѣ подрôбнôй. Хоче ôнъ основнои змѣны теперѣшнои системы выборчои а именно цѣлковитого усуненя вирилистôвъ. Справоздавець старався ôтперти замѣты пос. Романчука, по чѣмъ палата мала вже приступити до специяльнои дебаты. Тôлько, понеже змѣна дотеперѣшнои ординаціи есть дуже невыгôдна для бôльшости соймовои, то замѣтивъ зовсѣмъ безъ

пôдставы маршалокъ, що въ Соймѣ есть лишь 109 пословъ, а до ухвалы потрѣбно $^2/_3$, т. е. 114 пословъ. Пос. Романчукъ замѣчае, що лишь до голосованя потрѣбно присутности двохъ третинъ и що про-то специяльна дебата могла бы ôтбутись и теперь. П. маршалокъ признае правду симъ словамъ, але понеже заразъ по дискусіи надъ поодинокими параграфами треба буде голосувати, то ôнъ таки не може допустити до специяльнои дебаты. Цѣлу справу, такъ важну для насъ Русинôвъ, ôтложено симъ маневромъ ad calendas graecas.

Ôттакъ ухвалено змѣну 3 уступу §. 64 и другого уступу §. 34 уставы громадскои, дотыкаючои ôтвѣчальности вôйтôвъ и членôвъ старшины громадскои.

Комисія податкова внесла устами пос. Абрагамовича: Соймъ поручае кр. Выдѣлови, щобы на найблизшôй сесіи соймовôй внѣсъ проектъ краевои уставы, котрою бы заведено краевѝ оплаты консумційнѝ ôтъ вина, мосту, меду, вина штучного, пива и всякихъ горѣлокъ. Соймъ не принявъ сего внесеня, лишь друге, пос. Фрухтмана, котрымъ взываеся кр. Выдѣлъ, щобы выслѣдивъ, чи на якѝ предметы и въ якôй высокости можна бъ завести оплаты консумційнѝ?

Внесенье комисіи шкôльнои, щобы выдѣлову школу женьску въ Краковѣ въ 1886/7 р. перемѣнити на чотырклясову, сполучену съ курсомъ науки доповняючои для дорослои молодежи вразъ съ курсами фаховыми робôтъ жѣночихъ и торговлѣ — принято.

Остаточно приступлено до дискусіи надъ внесеньемъ комисіи административнои о заведеню картъ ловецкихъ, управняючихъ до ловôвъ. За такѝ карты складалась-бы оплата 8 зр. ôтъ особы. За хорта належало-бы платити 10 зр. и то въ користь кр. Выдѣлу. Въ §. 9 проектованои уставы суть означенѝ грубѝ кары за переступленье постановъ о картахъ ловецкихъ. Противъ проекту говорили пос. Гнѣвошь и Журовскій, за проектомъ послы Єнджеевичь, Менцѣньскій и Романчукъ, похваляючи уставу яко таку, котра на збытокъ наложитъ певный податокъ. При тôмъ заповѣвъ пос. Романчукъ поправки, котрѝ будутъ мати на оцѣ охорону жителѣвъ, ôтъ дикихъ звѣрôвъ. Уставу тую принято на слѣдуючôмъ засѣданю.

XXIV. Засѣданье зъ дня 19 л. сѣчня 1886.

Дебата надъ внесеньемъ посла Романчука въ справѣ языка выкладового въ школахъ народныхъ и середныхъ. О тôй другôй дебатѣ и еи результатахъ подали мы справозданье въ двохъ попередныхъ числахъ.

XXV. Засѣданье зъ дня 20 л. сѣчня 1886.

Поновлено справу меліорацийну млаковинъ въ Ниску и коло Руднякъ и регуляцію рѣкъ и потокôвъ: Ленгу, Тшеснювки, Кисѣлины, Старого Брня, Бабулѣвки, Виолока, Гнилои Липы, Полтвы и Буга. Справоздавець пос. Рыбицкій замѣчае, що комисія увзгляднила вповнѣ замѣты правительства и тымъ подала можливôсть санкціи уставы. При голосованю принято внесенье комисіи на осушенье млаковинъ коло Ниска та Рудникъ и регуляцію згаданыхъ рѣкъ съ выемкою Тшеснювки и Бабулѣвки. Регуляцію Вислока узнано предпріемствомъ субвенціонованымъ и оно мае довершитись въ часѣ пяти лѣтъ. Що до регуляціи Полтвы и Буга принято резолюцію пос. Меруновича, котрою поручаеся Выдѣлови кр. нове розслѣдженье справы до другои сесіи соймовои.

Ôттакъ принято безъ дискусіи до вѣдомости замкненье рахункôвъ: фонду пропинаційного за 1884 рôкъ и фундаціи гр. Скарбка за 1883 р.

Пос. Хшановскій въ имени комисіи буджетовои здававъ справу о прелиминаряхъ фондôвъ индемнизаційныхъ на 1886 р. Пôсля обчисленъ комисіи загалъ индемн. фонду для вехôднои Галичины на 1886 р. выноситъ 3,694.011 зр., для захôднои 2,091.103 зр., а фонду краковского 185.980 зр. Комисія внесла при тôмъ, щобы въ 1887 р. щаджено бôльше на администрацію сихъ фондôвъ. На покрытье выдаткôвъ индемн. фонду обохъ половинъ Галичины въ р. 1886 порѣшивъ Соймъ додатокъ до податкôвъ безпосередныхъ въ высокости по 30 кр. ôтъ кождого золотого цѣлои належитости податкôвъ безпосередныхъ. (Конець буде.)

Спростованье въ дѣлѣ фонда вдовичо-сиротиньского.

„Новый Проломъ“, згадуючи въ ч. 299 за непорядки въ Галицкôмъ заставничо-кредитовôмъ заведеню у Львовѣ“, подавъ при тôй случайности зовсѣмъ неправдиву вѣсть о фондѣ вдовичо-сиротиньскôмъ, а дальше напавъ на мене, приписуючи дѣла, якѝ менѣ и на гадку не прійшли.

Коли-бъ ходило о мою лишь особу, я може и не ôтповѣдавъ-бы на закиды, не маючѝ нѣякои пôдставы. Однакожь подана вѣсть дотыкае фонда вдовичого, и то въ такій способъ, що може затревожити клиръ и пôдкопувати въ нѣмъ довѣріе до заряду фонда. Въ виду того, яко членъ комисіи, не можу мовчати, и уважаю моимъ обовязкомъ пояснити докладно цѣлу рѣчь и ôтперти неправдивѝ вѣсти.

„Новый Проломъ“ пише въ сѣй справѣ дословно такъ: „Банкъ тотъ желали основатели его навязати вдовичо-сиротскому фонду львовской архіепархіи. Довести до того старали ся всѣми силами самыи члены комисіи вдовичого фонда оо. Стефановича и М. Благодаря однакъ рѣшительнымъ аргументамъ о, Грабиньского, комисія рѣшила (большинствомъ одного голоса и то своего предсѣдателя крыл. Бѣлецкого) не перенимати упомянутого банку. Если бы была его переняла, то навѣрно вдовичій фондъ былъ бы погребанъ и то за содѣйствіемъ того самого о. Стефановича, который въ мин. году съ найбольшимъ рвеніемъ выступалъ „въ интересѣ“ фонда, кажется единственно лишь для того, що при той случайности могъ выступити противъ русского банка.“

Заявляю, що тая алярмуюча вѣсть есть цѣлкомъ невѣрною. На лѣпшій доказъ того позволю собѣ представити подрôбно цѣлу исторію сеи справы.

Комисіи фонда вдовичо-сиротиньского зроблено изъ стороны Галицкого заставничого заведеня ще въ лѣтѣ предложенье, щобы переняла на фондъ ôтъ того заведеня концесію на дальше веденье заставничого банку, лишаючи полагодженье дотеперѣшныхъ банковыхъ рахункôвъ давному товариству. Хотяй пôсля зробленого предложеня фондъ вдовичій не входивъ въ давнѝ рахунки и можливѝ непорядки банку, и хотяй заставничѝ заведеня у Львовѣ дуже користно розвываются (н. пр. у Ôрменъ, въ банку гипотечнôмъ, гал. кредитовôмъ), то однакъ члены комисіи фонда вдовичого спротивилися ôтъ самого початку перениманю тои концесіи и отвореню свого заставничого заведеня. Причиною сего було, що комисія не мала певности, чи зможе таку институцію успѣшно вести, а потому не уважала себе компетентною рѣшати въ такъ важнôй справѣ.

Згадане предложенье прійшло першій разъ пôдъ дискусію на засѣданю комисіи дня 5 л. жовтня мин. р. Противъ нему выступили тогды д-ръ Омелянъ Огоновскій, крыл. Павликôвъ и я. Д-ръ Огоновскій звертавъ мѣжь иншими аргументами увагу на то, що головна форса заставничого заведеня лежитъ въ ôтдѣлѣ фантôзъ (одежи), а досвѣдъ въ рускôмъ банку научивъ, що сей ôтдѣлъ приноситъ скорше утрату, якъ хосенъ. Крыл. Павликôвъ пôдносивъ, що не маемо досыть фаховыхъ и совѣстныхъ людей, котрымъ могли-бы мы веденье такои институціи повѣрити, а при недостачи ихъ може и найлѣпше заведенье зôйти на нѣщо. Дальше забравъ я голосъ и высказувавъ въ довшôй промовѣ, що зроблене предложенье противится нашому статутови, котрый приписуе умѣщуванье капиталôвъ на пупилярныхъ гипотекахъ (якои заставниче заведенье не дае), що на припадокъ некористного розвою могли-бы мы бути потягненѝ до тяжкои отвѣчальности, и що въ виду отвореня діецезіи Станиславôвскои и можливого роздѣленя фонда на двѣ части, и въ виду умѣщеныхъ уже 75.000 зр. въ Рôльничо-кредитовôмъ заведеню, остаюча въ львôвскôмъ фондѣ сума могла-бы бути недостаточною на веденье заставничого банку. Зъ тыхъ причинъ вносивъ я, щобы комисія до сего дѣла не приступала, а лишила порѣшенье его загальному зборови деканальныхъ ôтпоручникôвъ, на котрôмъ бы рѣшався и вопросъ роздѣлу фонда.

По тыхъ бесѣдахъ ухвалила комисія не переймати Галицкого заставничого заведеня, а лишити хиба тую справу загальному зборови, коли нею схоче займитися.

Въ пару недѣль пôзнѣйше внесено се предложенье съ бôльшимъ умотивованьемъ другій разъ на засѣданье комисіи. На тôмъ засѣданю высказавъ свôй поглядъ на справу ще о. дек. Грабиньскій (котрого на попередной сесіи не було), пôдносячи рôзнѝ аргументы противъ Заст. заведеню. При голосованю освѣдчилися члены комисіи противъ перениманю Заст. заведеня черезъ комисію; рôзниця заходила лишь тая, що однѝ члены комисіи хотѣли, щобы комисія сама рѣшала и ôткинула цѣле предложенье, — другѝ, щобы остаточне рѣшенье сеи справы лишити загальному зборови. При рôвности голосôвъ рѣшивъ Впр. предсѣдатель въ користь першихъ.

Я выложивъ цѣлу справу подрôбно, якъ она дѣйстно довершилася. Кождый спôзнае зъ ôтси, що о якôмсь загроженю фонда черезъ Заст. банкъ не було и бесѣды. Въ комисіи не розходилося о то, чи переймати Заст. заведенье чи нѣ (якъ се мыльно „Новый Проломъ“ подае), — а ходило лишь, чи комисія мае сама предложенье ôткинути, чи лишити рѣшенье загальному зборови. Чи ухвала була-бы запала одна, чи друга, то не выходило нѣяке небезпеченьство для фонда. Такъ само неправдивою есть вѣсть, будьто-бы я „всѣми силами старався довести до того, щобы навязати Застав. банкъ фондови вдовичому“. Якъ я выказавъ повысше, я власне бувъ противный перениманю Заст. заведеня черезъ комисію; коли-жь голосувавъ я за полишеньемъ тои справы загальному зборови деканальныхъ ôтпоручникôвъ, то чинивъ я се зъ засады, щобы о такъ важныхъ справахъ рѣшали загальнѝ зборы.

Въ кôнци вытыкае менѣ „Новый Проломъ“ еще становище, яке я займавъ передъ рокомъ въ комисіи фонда вдовичого противъ т. зв. рускому банкови. На тое мушу сказати, що выбраный клиромъ діецезальнымъ до комисіи фонда мавъ я повиннôсть стерегчи передовсѣмъ интересôвъ того фонда. Если-жь рускій банкъ бувъ захитаный, то мусѣвъ я наставати на ôтобранье величезнои сумы (85.000 зр.), зложенои тамъ безъ приписанои гипотеки на книжочкахъ щадничихъ, — мусѣвъ я противитися удѣленю новои позички въ сумѣ 50.000 зр. Що мое поступованье ôтповѣдало воли клиру, показалося найлѣпше въ тôмъ, що скликаный опôсля загальный зборъ ôтпоручникôвъ поступивъ въ тôмъ самôмъ дусѣ и ôтобравъ въ банку повысшу суму.

Выказавши всю безъосновнôсть вѣстей, поданыхъ въ „Новôмъ Проломѣ“, мушу заявити свôй жаль по причинѣ ихъ розсѣваня. Редакціи ходило о то, щобы мене дôткнути; тымчасомъ не розважила она, що рѣчь тая могла пошкодити лишь загальному дѣлу — фондови вдовичому. Часть клиру залягае и такъ уже съ своими вкладками до фонда; коли-жь будутъ розсѣватися подôбнѝ алярмуючѝ вѣсти, то готово выроджуватись въ клирѣ певне недовѣріе до заряду фонда и взростати нынѣшне зло, збôльшаючи и такъ уже сумне положенье нашихъ вдовиць и сирôтъ. Проявъ сей бувъ-бы нынѣ тымъ прикрѣйшій, що нема до него нѣякои пôдставы, бо комисія фонда, поучена досвѣдами минувшихъ лѣтъ, поступае съ найбôльшою оглядностею и и вно не дасть нѣякои причины до жалѣвъ.

Дальше прикро менѣ и се пôднести, що редакція „Нового Пролома“ надто часто выходить съ тенденційными неправдами. Ведучи въ краю шкôдну противнародну пропаганду и бажаючи згнести у насъ любовь до рôдного слова, стараесь она чернити тыхъ, котрѝ рôднымъ своимъ словомъ дорожатъ, а не маючи на нихъ аргументôвъ правдивыхъ, приноситъ систематично лишь клеветы. Я розумѣю, що кождый чоловѣкъ може мати свое переконанье и его боронити, однакожь средства обороны повиннѝ бути достойными. Теперѣшнымъ способомъ може вправдѣ редакція „Н. Пролома“ то осягнути, що малый кружокъ людей буде кипѣти найбôльшою ненавистею до розвою рôднои народности и до любителѣвъ еи, держачи ихъ за якихсь ôтлюдкôвъ, — однакожь нерôвна бôльшôсть Русинôвъ, знаючихъ бôльше по за „Н. Проломъ“, не буде уважати такого поступованя часописи честнымъ и достойнымъ.

Александеръ Стефановичь,
катихитъ въ учит. семин. у Львовѣ.

ДОПИСИ.

Зъ пôдъ Золочева.

(*Мѣсточко Бѣлый Камѣнь*) славится не тôлько своимъ патріотичнымъ мѣщаньствомъ, але и иншою культурою, силомôць накидуваною изъ стороны такихъ шовинистôвъ польскихъ, якъ „панъ колаторъ“, „кс. каноникъ“ и „панъ директоръ“. Они то въ спôлцѣ съ жидами довели до того, що рускѝ мѣщане въ часѣ послѣдныхъ выборôвъ не мали анѣ одного свого выборця; они то вѣчно урядуютъ въ мѣсцевôй радѣ шкôльнôй, яко предсѣдателѣ на перемѣну (не скликуючи засѣдань); они то въ чисто-рускôмъ мѣсточку ôткрыли ажь два „plac-ы Sobieskiego“; они то жертвували сто зр. а. в., наколи-бъ ôткрывъ хто автора дописей до часописей рускихъ; они то радѝ-бы за всяку цѣну позбутися теперѣшного провôдника рускихъ мѣщанъ и ихъ любимця о. Ст. Л Своимъ поступованьемъ они доводятъ мѣщанъ до крайности.

Такъ н. пр. якимсь волокитамъ (зъ котрыхъ найлѣпшій ходивъ по домахъ и представляючись „Münz, dyrektor teatru polskiego“, вытягавъ ôтъ людей грошѣ) позволили давати представленя въ школѣ, удержуванôй, розумѣеся коштомъ мѣщанъ. Звѣстна рѣчь, легко рядити чужимъ добромъ! Коли-жь „панъ директоръ“ съ другими артистами почали въ недѣлю въ школѣ прибивати латы та майструвати сцену, — мѣщане перешкодили тôй роботѣ, мовлячи: „Нѣхто не дае на школу, тôлько мы! Не дамо еи нищити!“

Въ тôй самôй школѣ въ червни минувшого року ôтбувалися гульки цѣлу нôчь, а ще другого дня дѣти та рускій катихитъ не могли допхатися до салѣ шкôльнои, забарикадованои — бочкою ôть пива, розумѣеся, порожною...

Дивуе насъ, що такѝ рѣчи дѣются пôдъ бокомъ пана инспектора та пана старосты Флехнера въ Золочевѣ, яко предсѣдателя окружнои рады шкôльнои! Дивуе то насъ, бо ц. к. староство золочѣвске въ иншихъ напрямахъ — якъ то цѣлому свѣтови звѣстно, — незвычайно енергичне и дуже дбае, абы всюды бувъ „порядокъ“. Такъ н. пр. въ грудни мин. року ц. к. староста запытувавъ гр.-кат. урядъ парохіяльный въ Пôдлысю, чому якась собака не загребана, а гр.-кат. урядъ въ Олеську, чому не закопана якась шкапа, — бо въ наслѣдокъ тыхъ непохованыхъ небôщикôвъ занечищуеся воздухъ въ мѣсяци грудни. Другій функціонеръ ц. к. староства, звѣстный п. Єловицкій, не знайшовши въ однôй канцеляріи громадскôй пѣску до посыпуваня чорнила, посыпавъ громадянъ такими словами, що гей! И не тôлько селяне, але и учителѣ, священики и урядники въ Золочѣвщинѣ не знаходятъ гôдного трактованя, всѣ невдоволенѝ, ходятъ и обертаются, нѣбы той, що остае пôдъ надзоромъ полиційнымъ, хотяй за давнѣйшого дуже тактовного ц. к. старосты, самъ п. Майдингеръ зô Львова за три днѣ свого побуту въ Золочевѣ не ôткрывъ нѣчого, що пахло бы polizeiwidrig...

И справдѣ, мы дуже спокôйнѝ люде. Вправдѣ въ дѣлѣ деякихъ нашихъ кривдъ мы удавалися черезъ посла о. Озаркевича до Рады державнои, и до Сойму черезъ п. Т. Дѣдушицкого, що обѣцявъ боронити нашь округъ, — але все то на дармо! А тутъ нема кого опертися, всѣ плечима стискаютъ...

Однакожь будь-що будь, мы на сей разъ пытаемо тôлько Выс. краеву Раду шкôльну, чи вѣдомо ѣй, що въ школѣ въ Бѣлôмъ Камени ôтбуваются гульки въ асистенціи бочки пива и що мали ôтбуватися кочуючѝ представленя пôдъ дирекціею якогось Münz-а? — а дальше, чи мѣсцева Рада шкôльна въ Бѣлôмъ Камени буде вже разъ зъорганизована, чи буде вѣчно урядувати на ладъ „турецкои Рады повѣтовои“?

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Министеръ просвѣты въ Празѣ.*) Дня 23 с. м. бувъ министеръ просвѣты насамперѣдъ на инспекціи въ нѣмецкôй семинаріи учительскôй и ôтвѣдавъ всѣ чотыри курсы. Зъ-ôтси поѣхавъ ôттакъ до державнои школы ремѣсничои и оглянувъ ôтдѣлы будôвничій и машиновый а въ декотрыхъ клясахъ бувъ пôдчасъ теоретичнои науки рысункôвъ. Дирекція сеи школы предложила прошенье о ôтповѣдне розширенье будынку, що министеръ Гаучь такожь приобѣцявъ. Ôттакъ оглянувъ министеръ школу промыслу штучного и придивлявся тамъ роботамъ ученикôвъ, а зъ ôтси поѣхавъ опôсля до ческои семинаріи учительскои, де цѣле заведенье оглядавъ дуже подрôбно а въ однôй клясѣ пôдчасъ спѣву казавъ заспѣвати имнъ народный. Опôсля ôтвѣдавъ министеръ нѣмецку и ческу политехнику, въ обохъ выслухавъ жаданя професорôвъ и приобѣцявъ имъ вдоволити. На послѣдокъ ще ôтвѣдавъ мин. медициньскѝ институты для анатоміи, патологіи и т. д. при ческôмъ университетѣ и нѣмецкѝ институты: хемичный, патольогичный и анатомичный. Потôмъ зробивъ д-ръ Гаучь визиту архіепископови Шенборну а о 4 год. бувъ на обѣдѣ у намѣстника, на котрый були такожь запрошенѝ совѣтники зъ намѣстництва призначенѝ на референтôвъ справъ шкôльныхъ, ректоры всѣхъ чотырохъ высшихъ шкôлъ, оба референты выдѣлу краевого, Шлезингеръ и Квичаля и т. д. Вечеромъ того дня ôтъѣхавъ мин. Гаучь до Вѣдня. — Въ галицкихъ кругахъ и посольскихъ ходила въ послѣдныхъ дняхъ вѣсть, що министеръ просвѣты приѣде такожь и до Галичины; вѣсть сю потверджае и „N. fr. Presse“.

(*Ревизія библіотекъ шкôльныхъ*) сталася була такожь причиною интерпеляціи въ соймѣ горѣшнои Австріи. Намѣстникъ бар. Веберъ запевнивъ, що се розпорядженье буде рѣшучо переведене. — Характеристичною есть вѣсть, яку подае въ сѣй справѣ „N. fr. Presse“ зъ Грацу зъ дня 21 с. м.: „Якъ разъ наспѣло сюды розпорядженье министерства просвѣты до ч. 21.585 до дирекціи школы, въ котрôмъ приказуеся книжку пôдъ заголовкомъ „Die grossen Schlachttage aus dem Nationalkampfe Deutschlands gegen Frankreich im Jahre 1870“, усунути незначно зô всѣхъ библіотекъ шкôлъ народныхъ, середныхъ, промысловыхъ и семинарій учительскихъ.“

(*Выборы въ Тріестѣ.*) При выборахъ дня 23 с. м. до сойму зъ першого мѣского округа выборчого выбрала партія правительственна 10 своихъ кандидатôвъ 106 до 120 голосами. Поступовцѣ выбрали лишь двохъ своихъ кандидатôвъ. Доси выбрано отже всего 37 поступовцѣвъ и 11 кандидатôвъ партіи патріотичнои. Позôстае ще лишь результатъ выборôвъ округôвъ сѣльскихъ.

(*Покликанье четвертои клясы до бранки.*) До „N fr. Presse“ доносятъ зъ Черновець, що правительство постановило на сей рôкъ покликати на Буковинѣ для правильного доповненя войска людей четвертои клясы вѣку. Доси ставилися на Буковинѣ особы трехъ клясъ.

(*Засѣданя рады державнои*) розпôчнутся вже позавтра а всѣ партіи политичнѝ приготовуются вже якъ найпильнѣйше до ôтповѣдного выступленя. На порядку дневнôмъ першого засѣданя буде поставленый — якъ мы се вже разъ доносили — проектъ министерства просвѣты въ справѣ науки религіи и платнѣ для учителѣвъ религіи. Справу сю поставлено для того на порядокъ дневный першого засѣданя, щобы — якъ доносятъ зъ Вѣдня — дати новому министрови просвѣты и вѣроисповѣдань, д ру Гаучови случайнôсть представитися палатѣ и высказати свои погляды политичнѝ. — У Вѣдни все ще не устала поголоска, що предложеня правительства о австро угорскôй угодѣ не знайдутъ бôльшости въ радѣ державнôй, и що въ такôмъ случаю буде мусѣло наступити розвязанье парляменту. Вѣсть ся есть однакожь, якъ здаеся умысно розпущена, або бодай дуже пересадна.

(*Зъ соймôвъ краевыхъ.*) Дня 23 с. м. зôстали закрытѝ соймы галицкій, краиньскій и соймъ горѣшнои Австріи. — Въ соймѣ краиньскôмъ на послѣднôмъ засѣданю наступило повне сполученье словеньскои партіи національнои. Національный клюбъ словеньскій въ радѣ державнôй сполучився съ словеньскимъ клюбомъ національнымъ въ соймѣ а до спôльного комитету екзекутивного выбрано предсѣдателемъ д ра Вошняка и пословъ Детеля, Доленеца, Панежа и Робича. — Соймъ Австріи горѣшнои заявився на сѣй сесіи дуже реакційнымъ а межи иншими якъ звѣстно ухваливъ такожь обмеженье дозволу на супружества. Законъ сей по всѣй имовѣрности не одержитъ цѣсарскои санкціи.

(*Подорожь цѣсаря до Италіи.*) Въ послѣдныхъ дняхъ розôйшлася вѣсть, що цѣсарь австрійскій мае выѣхати съ весною до Италіи въ ôтвѣдины до короля Гумберта. Отвѣдины пôсля сихъ вѣстей мали бы наступити въ замку Ракониджи. „N. fr. Presse“ заперечуе вѣсти, що будьто бы ôтвѣдины мали наступити въ замку Рако-

ниджи а „Diritto“ заявляє категорично, що ôтвѣдины можуть наступити лишь въ Римѣ.

(*Зъ Угорщины.*) Въ угорскôмъ соймѣ не може майже нѣколи обôйтися безъ якихъ сценъ скандальныхъ або бодай сензаційныхъ. Симъ разомъ выкликала велику сензацію ôтповѣдь министра торговлѣ гр. Сеченія на интерпеляцію пос. Оляя зъ скрайнои лѣвицѣ, котрый запытувавъ чи правдою єсть, що Сеченій при закрытю выставы въ Будапештѣ м. р. поцѣлувавъ архикн. Рудольфа въ руку? (Скрайна лѣвиця взяла то була за зле министрови торговлѣ, бо добачувала въ тôмъ пониженье мадярского народу.) Министеръ Сеченій ôтповѣвъ: Такъ єсть, мои панове, я такъ зробивъ!... Высока палато, прошу приняти сю ôтповѣдь до вѣдомости! По реплицѣ Оляя приняла палата сю ôтповѣдь значною бôльшостею до вѣдомости. Противъ того голосували лишь Оляй и одна часть скрайнои лѣвицѣ. — Бар. Подманицкій оскорбивъ дѣломъ одного кореспондента за розширюванье вѣстей, будьто-бы Сабо его выкрывъ передъ Тиссою яко такого, що розтративъ майно краю. По причинѣ сего оскорбленя отже мавъ оногды ôтбутися въ Пештѣ поединокъ.

(*Зъ Хорватіи.*) О дѣяльности регниколярнои депутаціи пише ческа „Politik“: Депутація регниколярня все ще продовжае свои роботы. Хочь о ходѣ нарадъ заховуеся якъ найбôльша тайна, то все таки загально звѣстно, що поодиноки справы, котрѝ дали причину до непорозумѣнь межи хорватскимъ а мадярскимъ народомъ, обговорюются отверто и безпосередно и що предложено мѣры, котрѝ маюгъ знову завести порозумѣнье о крѣпку та ненарушиму згоду на будуще. Надъ проектомъ Живковича, котрый предкладавъ новѝ условія угоды, перейшла депутація до порядку дневного, бо єи роботы точно означенѝ и обмеженѝ рескриптомъ цѣсарскимъ зъ дня 23 грудня 1884 р. и вымѣренѝ лишь на усуненье непорозумѣня. Депутація скôнчитъ свои роботы ще передъ скликаньемъ сойму, котрый назначеный на 29 с. м. а ôтгакъ предложитъ свое посланіе президентови угорскои депутаціи гр. Сиденіому. — Партія Старчевича постановила ôтъ 1 лютого выдавати новый органъ политичный „Hrvatska“, котрого властителемъ мае бути Краячь.

Заграничнѝ Державы.

На Балканѣ. Ситуація на балканьскôмъ пôвъостровѣ зачинае знову бути трохи интересовнѣйшою. Зъ Берлина доносятъ, що всѣ державы згодилися на проектъ Россіи, щобы въ справѣ розброеня державъ балканьскихъ выступити енергично и категорично; доси не ма ще лишь ôгповѣди зъ Франціи. Такъ само ще не згодженося, котра бôльша держава мусѣла бы интервеніювати на случай упору котрои зъ державъ балканьскихъ. — Переговоры въ справѣ мира може вже не задавго розпôчнутся, бо зъ Бѣлграду доносятъ, що король принявъ проектъ правительства що до скорого заключеня мира а зъ Константинополя доносятъ такъ само, що Порта уповажнила своихъ делегатôвъ Маджидапашу, щобы спôльно съ делегатомъ болгарскимъ выѣхавъ до Букарешту для веденя переговорôвъ и дала єму до сего ôтповѣднѝ инструкціи. Найважнѣйшою однакожь въ цѣлôй справѣ єстъ постава Англіи, котру она заняла теперь майже зовсѣмъ несподѣвано супротивъ Греціи. Зъ Атинъ доносятъ именно, що посолъ англійскій въ Атинахъ вручивъ дня 24 с. м. министрови дѣлъ заграничныхъ телеграму лорда Сальсберого, въ котрôй сказано, що Англія вышле флоту на греческѝ воды, наколи-бъ Греція и дальше опиралася жаданямъ розброеня. Выступленье посла англійского було такъ рѣзке, що Деліянисъ ôтказавъ Англіи права мѣшатися въ справы Греціи а заразомъ и ôтповѣвъ лордови Сальсберому, що таке вмѣшаньесь Англіи прискорило-бы лишь кроки военнѝ зô стороны Греціи. — Въ Атинахъ побоюются бльокады порту Салямисъ.

Россія. Прикре положенье фабрикъ въ глубинѣ Россіи выкликало въ прасѣ россійскôй пытанье, чи не можна бы сему зарадити въ той способъ, щобы обмежити конкуренцію фабрикъ въ Царствѣ Польскôмъ черезъ заведенье границѣ ôтъ стороны Царства Польского и наложеня цла на фабрикаты польскихъ товарôвъ. Розбираючи се пытанье, каже „Русскій Кур.“, що сего не можна-бы нѣякъ зробити, бо то противилось-бы національнôй политицѣ россійскôй. Царство Польске, ôтдѣлене границею ôтъ прочои Россіи, перестало-бы тяготѣти до Россіи а хилилось-бы на захôдъ, що для національнои политики россійскои було-бы дуже шкôдливымъ. Впрочѣмъ злый станъ фабрикъ въ глубинѣ Россіи не выкликала зовсѣмъ конкуренція фабрикъ польскихъ, але самѝ-жь таки условія, середъ котрыхъ розвиваются фабрики россійскѝ. Фабрики тѝ суть полишенѝ насамперед лишь на топливо деревяне, пôдчасъ коли фабрики польскѝ уживаютъ вугля камѣнного, котрый маютъ пôдъ рукою, бо въ власнôмъ краю а часто и пôдъ самыми фабриками. Польскѝ робôтники суть здôбнѣйшѝ до фабрикъ, працюютъ пильнѣйше и не обходятъ тôлько святъ, що россійскѝ. Позаякъ отже таке жаданье якъ ôтдѣленье Царства Польского границею, єсть вже хочьбы лишь длятого неможливе, що такъ само могли-бы и другѝ губерніи жадати для себе границь, то „Русск. Кур.“ каже, що фабрики въ глубокôй Россіи повиннѝ дбати самѝ про себе, наколи имъ тамошнѝ обставины не спріяютъ, а фабриканты повиннѝ старатися перенести свои фабрики въ догôднѣйшѝ стороны н. пр. на полудне Россіи, де суть и великѝ поклады вугля и де комуникація черезъ недалеке Чорне море дуже улекшена.— Россійско-нѣмецкѝ ôтносины въ Курляндіи застрюются чимъ разъ бôльше. Курляндска шляхта нѣмецка, котрôй теперь россійщенье дуже загрожуе, подала недавно адресу до царя, въ котрôй проситъ о змѣну законôвъ, обмежаючихъ ихъ свободу совѣсти. Царь не хотѣвъ приняти прошеня а петентамъ дано зрозумѣти, що теперѣшна система россійщеня не може бути усунена и що историчнѝ права Курляндіи мусятъ уступити передъ конечными потребами россійскои державы. — Зъ Петербурга доносятъ до „Pol. Corr.“, що на царскôмъ дворѣ панує все ще велика неохота до кн. Александра болгарского и длятого не може бути и бесѣды о подорожи князя до Россіи. Въ кругахъ россійскихъ однакожь змагаеся чимъ разъ бôльше симпатія для князя и чимъ разъ бôльше объявляются стремленя, щобы царя съ княземъ помирити. — До берлиньскихъ газетъ доносятъ, що Нѣмцѣ въ Царствѣ Польскôмъ одержали приказъ, щобы найдальше до пôвъ року продали свои майна, бо дальшій побытъ въ Царствѣ Польскôмъ не буде имъ дозволеный.

Нѣмеччина. „Kur. Poz.“ звычайно добре поинформованый въ справахъ церковныхъ доноситъ, що справа гнезненьско познаньского архіепископства буде въ слѣдуючій способъ полагоджена: Позаякъ переговоры въ справѣ особъ не можутъ на разѣ довести до жадного результату, то ап. престолъ установитъ тымъ часомъ нунція, родомъ Италіянця, котрый буде резидувати въ Берлинѣ и обôйме управу обохъ архідіецезій а два єму пôдвластнѝ делегаты будутъ залагоджувати справы духовнѝ. — О заповѣдженыхъ въ престольнôй бесѣдѣ предложеняхъ для забезпеченя нѣмецкого елементу передъ польскимъ незвѣстно доси ще нѣчо певного; ходятъ лишь слухи, що правительство носится съ гадкою щобы вызначити певну суму зъ фондôвъ державныхъ на закупно грунтôвъ и колонизувати въ польскихъ сторонахъ Нѣмцѣвъ а ôттакъ хоче — якъ кажутъ — выймити школы народнѝ зъ пôдъ власти громадъ а ôгдать ихъ выключно пôдъ надзôръ державы.

Чорногора. Подорожь князя Чорногоры мае — якъ пишутъ зъ Цетинье до „Pol. Corr.“ — двояку цѣль. Насамперед постановивъ кн. Николай студіювати за границею тѝ основы, на пôдставѣ котрыхъ далась бы въ князѣвствѣ завести робота промыслова, а ôттакъ хоче ôнъ такожь поинформуватися, якимъ способомъ далось-бы основатися чорногорске товариство морскои плавбы и зъ ôтки-бы взяти грошей на се товариство; на послѣдокъ хоче ще князь добути ôтповѣдныхъ силъ техничныхъ до будовы дорôгъ въ князѣвствѣ. Се єсть отже економична цѣль подорожи князя чорногорского; друга цѣль єсть политична и она нагадуе трохи подорожь румуньского президента министрôвъ Браціяна до Вѣдня и Берлина въ часѣ кризы, споводованои президентурою кабинету. Князь чорногорскій постановивъ именно поинформуватися у найпершихъ жерелъ въ справѣ кризы балканьскои и для того — якъ кажутъ — постановивъ особисто вôйти въ зносины съ особами, котрѝ верховодятъ въ бôльшихъ державахъ.

НОВИНКИ.

— **Загальнѝ Зборы товариства „Просвѣты“** ôтбудутся въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ (ул. Скарбкôвска, ч 2) дня 2 лютого с. р. Порядокъ дневный: Рано въ Успеньскôй церкви буде ôтправлене богослуженье за упокôй померших членôвъ товариства. По полудни о 3 годинѣ Зборы съ такою програмою: Справозданье уступаючого Выдѣлу зъ дѣяльности товариства за р. 1885; дальше справозданя касіера, економа и комисіи контрольнои; опôсля выборы нового Выдѣлу и комисіи контрольнои, а наконець внесеня Выдѣлу и членôвъ товариства.

— **Ювилей Ставропигійского Института.** Въ выповненю дальшои точки програмы ювилейного обходу, уряджуе Ставропигійскій Институтъ завтра т. е. дня 15 (27) сѣчня с. р. о год. 10 рано въ Успеньскôй церкви торжественне богослуженье, котре ôтправитъ Впр. митрополитъ а ôттакъ о год. 7 вечеромъ въ великôй сали „Народного Дому“ музикально-декляматорскій вечерь, котрый розпôчнеся промовою д-ра Ис. Шараневича. Вступъ на вечеръ безплатный, служити буде однакъ лишь тымъ, котрѝ дôстанутъ письменнѝ запросины.

— **Выборы до рады мѣста Львова** ôтбулися вчера. Агитація передвыборча не була надто сильна, хиба въ самъ день выборôвъ передъ ратушемъ нанятѝ агенты робили богато гамору. Появилися три листы кандидатôвъ: 1) „Єдности и згоды“ (Łączność i zgoda) д-ра Цѣсельского, 2) демократична, п. Гнѣвоша, и 3) комитету мѣского. Листа „Єдности и згоды“ приняла 12 Русинôвъ: Дымета, о. В. Ильницкого, Вас. Нагôрного, д-ра Ал. Огоновского, сов. Теоф. Савчиньского, д-ра П. Сушкевича, Мих. Спожарского, крыл. Шведзицкого, Мих. Сембратовича, крыл. Величка, о. Василевского и Анат. Вахнянина. Листа демократична поставила двохъ Русинôвъ, котрыхъ нема на листѣ „Єдности и згоды“, а то: проф. Романчука и архитекта Левиньского. На листѣ же комитету мѣского поставлено лише 5 Русинôвъ, мѣжь тыми о. ректора Бачиньского. Розумѣеся, Русины не голосували на тую остатну листу, а годили съ собою двѣ попереднѝ листы, яко користнѝ для нихъ. Кôлько Русинôвъ увôйде до новои рады, годѣ вгадати. Певно увôйдутъ тіи, що фигуруютъ на всѣхъ листахъ, а то д-ръ Ал. Огоновскій, о. Ильницкій и о. Василевскій. Однакожь єсть надѣя, що увôйде ихъ не менше, а може й бôльше, якъ попередного разу.

— **Въ Станиславовѣ въ день Богоявленія,** выдавъ Преосв. д-ръ Пелешь для представителѣвъ интелигенціи мѣсцевои съ особеннымъ ôтзначеньемъ рускои обѣдъ на 100 особъ. Першій то разъ побачилася тая интелигенція разомъ и навязала новѝ мѣжь собою знакомства и звязи, чого попереду за-для недостачи центра не було. Тоасты розпочавъ Преосвященый въ языцѣ рускôмъ, а хоръ питомцѣвъ зô Львова выступивъ по обѣдѣ въ сальонахъ Єго Преосвященьства съ заимпровизованымъ концертомъ, котрый въ прекраснôмъ выконаню познакомивъ присутныхъ съ незнаною многимъ рускою пѣснею. Вечеромъ того-жь дня принимавъ Преосвященый депутацію читальнѣ мѣщанъ тысьменицкихъ пôдъ проводомъ купця п. И. Цѣпановского, а потому греміяльно прибувше Братство церковне Станиславôвске пôдъ проводомъ старшого брата п. Иліи Стефанюка. — *М.*

— **Зъ Перемышля** пишутъ намъ: По случаю Нового року въ навечеріе того-жь складали благожеланя еп. Іоану Ступницкому лично: лат. еп. Лука съ членами своеи капитулы. Соборъ руского крылоса катедрального, мѣсцевый ректоратъ семинаріи съ питомцями, предсѣдатель ц. к. суду окружного съ урядниками, ц. к. староство, мѣсцева рада городска, тѣла учительскѝ ц. к. гимназіи и школъ народныхъ и делегаціи ôтъ поблизшихъ Перемышля деканатôвъ. Въ телеграфичнôй-же дорозѣ наспѣли поздоровнѝ телеграмы майже ôтъ всѣхъ прочихъ деканатôвъ епархіи, ôтъ Русинôвъ зъ поодинокихъ мѣстъ, якъ Львова, Кракова, Ряшева, Самбора, Сянока, Лиска, Равы рускои, Угнова, Сокаля, Белза и др, ôтъ митроп. Сильвестра и еп. Юліяна, ôтъ гр. к. семинаріи у Львовѣ и у Вѣдни, ôтъ Института Ставропигійского, ôтъ рускихъ членôвъ сойму, войсковыхъ рускихъ капелянôвъ и другихъ высокопоставленыхъ лицъ. Всѣхъ телеграмôвъ було до 60. Такъ промовы личнѝ, якъ и привѣты телеграфичнѝ дышали превеликою къ Преосвященому любовію, высокимъ поважаньемъ и неописаною радостею, що Всевышній воздвигъ Архіерея ôтъ небезпечнои єго недуги, и благожеланьемъ: щобы крѣпивъ Преосвященого силы для дальшои хосенной працѣ въ хосенъ св. церкви народу и державы; кромѣ того клиръ и вѣрнѝ епархіи заявляли Святителю, яко свому духовному начальникови епархіи, свою сынôвску преданнôсть. Въ дни же 21 л. сѣчня с. р. депутація отъ зôбраныхъ натогды въ Перемышли ôтпоручникôвъ деканальныхъ для справъ епархіяльного вдовичо-сиротиньского института, съ деканомъ добромильскимъ о. Яковомъ Лукашевичемъ на чолѣ, дякувала Архіереви за подаровану нимъ квоту 2.000 зр. въ хосенъ обохъ вдовичо-сиротиньскихъ институтôвъ, аепархіяльного якъ и епархіяньного, котрый даръ тымъ бôльшу представляе вартôсть, що Преосвященый съ унятьемъ собѣ въ своѣмъ вѣцѣ преклоннôмъ конечныхъ выгôдъ притейскихъ, изъ свого скудного засобу грошевого на престолъ общои добродѣяльности єго принѣсъ, и нимъ недолю священичихъ вдôвъ и сирôтъ улекшивъ.

— **Вечерницѣ съ танцями,** устроенѝ минувшои суботы „Академичнымъ Братствомъ“ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ выпали пôдъ кождымъ взглядомъ дуже удачно. Вечерницѣ подôбнѝ устроюванѝ нашою молодежею вже минувшого року придбали собѣ загальну симпатію такъ у мѣсцевои якъ и позамѣсцевои публики головно тымъ, що они маютъ признаку бôльше домашнои, родиннои якъ публичнои забавы и вымагаютъ лишь дуже незначныхъ коштôвъ. И сегорôчнѝ першѝ вечерницѣ ôтзначалися тою самою бôльше домашнородинною признакою, котра численно зôбранымъ гостямъ додавала свободы и незрôвнаного оживленя. Не можемо тутъ однакожь поминути того, що на сѝ вечерницѣ явилося такожь кôлька красавиць въ народныхъ строяхъ, а зъ помѣжь нихъ звертала особливо на себе увагу панна А. К. своимъ гуцульскимъ строемъ. Вечерницѣ розпочавъ сполученый хоръ академикôвъ ôтспѣваньемъ труднои композиціи Воробкевича „Огнѣ горятъ“. Опôсля заграла музика скочнои коломыйки и розпочалися танцѣ, до котрыхъ стануло звышь 30 паръ. Въ перестанкахъ спѣвавъ хоръ пôдъ управою п. Нижанковского. Особливо красно выпали соля баритонове и сопранове выконане пп. Телиховскимъ и Гушалевичемъ, за що дôсталася имъ буря оплескôвъ. Не менше удачно була такожь ôтспѣвана композиція „Зъ Окрушкôвъ“, уложена нашимъ молодымъ а талантливымъ композиторомъ п. Нижанковскимъ, за котру єму справедливо подякували гостѣ грôмкими оплесками. На вечерницяхъ бачили мы такожь бôльшу часть нашихъ пословъ соймовыхъ. Танцѣ и весела забава продовжилася ажь до рана, по чѣмъ всѣ розôйшлися вдоволенѝ домôвъ, заохочуючи аранжерôвъ вечерниць, щобы якъ найчастѣйше такѝ забавы устроювали. Думаемо, що сповнимо бажаня нашои публики, шукаючои свобôдной и веселеи забавы, коли донесемо, що „Академичне Братство“ устроюе вже сего тыждня въ суботу въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ другѝ такѝ вечерницѣ.

— **Вечеръ съ танцями, устроеный товариствомъ „Рускихъ Дамъ“** въ великôй сали „Нар. Дому“ въ четверъ мин. тыждня, не удався. „Нов. Проломъ“ доноситъ, що було всего 30 паръ, коли минувшими роками бувало до 70.

— **Зъ Перемышля.** На стор. 14 Схиматизма епарх. Перемыскои на 1886 р. зайшла похибка що до угрупованя референтôвъ консисторіи. Въ попередныхъ лѣтахъ редакція Схиматизма дѣлала завсѣгды три групы тыхъ же; рôкъ же 1886 по невѣдомымъ причинамъ знаходятся въ Схиматизмѣ тôлько двѣ групы. Пôдписаный заявляе, що єсть 13 лѣтъ референтомъ консисторскимъ съ правомъ участвованя при засѣданяхъ консисторіи а ôтъ жовтня 1878 р. мае и голосъ дорадчій; кромѣ того третій уже рôкъ провадитъ ще окремый рефератъ справъ супружескихъ епархіи, наколи прочѝ три на стор. 14 по менѣ поименованѝ помôчнѝ референты до ревизіи метрикъ нѣякъ не суть управненѝ, брати удѣлъ при консисторскихъ засѣданяхъ. — *Д-ръ Михаилъ Людкевичъ.*

— **Львôвска прокураторія державна,** котрôй ôтступлена була справа мнимыхъ непорядкôвъ въ Мостахъ великихъ (за що мостеньскихъ мѣщанъ арештовано передъ самыми выборами до жовкôвскои рады повѣтовои) звернула акты пов. судови въ Мостахъ, щобъ ихъ доручивъ мѣсцевому пароховi.

— **Зъ Тернополя** пишутъ намъ: Дня 4 сѣчня с. р. принявъ въ нашôмъ мѣстѣ Игнатій Ляндманъ, бухгальтеръ, нехристъ, вѣру Христову пôсля греческого обряду въ тутешнôй церквѣ. Причина змѣны вѣры єсть намѣръ оженитися съ мѣщанкою Русинкою.

— **Впов. пп. Лехицкій и Костеркевичъ,** властителѣ торговлѣ въ Стрыю, зложили на мои руки на церковь на Ланахъ квоту 5 зр. замѣсть розсылки билетôвъ новорôчныхъ, за що именемъ дотычного комитету складаю на сѣмъ мѣсци щиру подяку. — Стрый дня 3 (15) сѣчня 1886. *Т. Кобляньскій*, гр. к. сотрудникъ.

— **Въ мѣсточку Горожанцѣ** ôткрылася дня 19 л. сѣчня с. р. читальня заходомъ мѣсцевого пароха о. Стеф. Яновича, и сотрудника о. Ант. Яновича.

— **Кс. Копыцѣньскому,** звѣстному послови зъ Тарнôвского до рады державнои и до Сойму, надавъ епископъ тарнôвскій ôтзнаки крылошаньскѝ, якъ-разъ тогды, коли посла сего, за то, що противъ волѣ центрального комитету дався выбрати до рады державнои и за то, що въ Соймѣ не йде слѣпо съ панами, названо соціялистомъ и выжерто зъ клюбу центра. У насъ оно трохи инакше дѣеся...

— **Проф Ритнера,** ôтходячого зъ университету львôвского, прощали професоры и слухателѣ сего университету минувшои недѣлѣ въ сали университетскôй.

— **П. Михайло Бѣлоусъ,** редакторъ „Рускои Рады“ въ Коломыи, почавъ сего року выдавати польску двотыждневу газету п. заг. „Pomoc własna“. Газета ведеся въ дусѣ патріотичнôмъ польскôмъ, хочь, що правда не належитъ, до тыхъ, котрѝ провокуютъ Русинôвъ або оскорбляютъ ихъ чувства.

— **Именованя и перенесеня.** Перенесеный концептовый практикантъ намѣстництва А. Шидловскій зô Львова до староства въ Тернополи. — Канцелистами при судахъ окружныхъ именованѝ: Дмитро Берескій въ Золочевѣ, Станиславъ Колясиньскій у Львовѣ, Филяретъ Соневицкій въ Бережанахъ и Валерій Буднеръ у Львовѣ — Канцелистами при судахъ повѣтовыхъ именованѝ: Іосифъ Палькевичь въ Скалатѣ, Винк. Вотовецъ въ Турцѣ, Кароль Бера въ Заболотовѣ, Володисл. Мая въ Пôдгайцяхъ, Емануилъ Ангерманъ въ Угновѣ и Іосифъ Мозоловскій въ Заболотовѣ (для веденя книгъ грунтовыхъ). — Дѣйстными учителями при школахъ етатовыхъ именованѝ: К. Мрочковскій въ Гвôздци, И. Вальковичь въ Болеславю, В. Мончка въ Лапановѣ, И. Слива въ Коберчинѣ, И. Душа въ Загарни, И. Ярачь въ Жуковичахъ и Я. Петровска въ Прусахъ.

— **Опорожненѝ мѣсця:** 1) двѣ посады адъюнктôвъ судовыхъ при судѣ краевôмъ у Львовѣ съ терминомъ подаватися до 20 лютого 1886; 2) учителя инжиньеріи лѣсовои, мѣрництва и ловецтва при школѣ лѣсовôй у Львовѣ съ платнею 1440 зр. рôчно; подаватись належитъ до выдѣлу краевого до 28 лютого 1886; 3) посада мѣского лѣкаря въ Старôй Соли съ платнею рôчною 300 зр. и другими побôчными доходами. Часъ подаватись до 31 с. м. на руки магистрату въ Старôй Соли.

— **Новѝ почты** отворенѝ будутъ съ днемъ 1 лютого с. р. въ Корчовѣ въ сокальскôмъ и въ Островѣ Жабчи въ равскôмъ повѣтѣ. До почтового округа Корчова належати будутъ села: Корчôвъ, Корчинъ и обшары дворскѝ въ Щепятинѣ, Стаяхъ и Кревици, а до округа почтового Острôвъ-Жабче села: Острôвъ, Жабче, Безеѣвъ, Глухôвъ, Мошкôвъ, Себечѣвъ, Шмиткôвъ и Ванѣвъ.

— **Львôвска ц. к. прокураторія высша** на руску допись Ставропигійского Института при дарунку 400 примѣрникôвъ шкôльныхъ книжокъ для карныхъ заведень, ôтписала Институтови не по руски и не по польски але — по нѣмецки.

— **Львôвско-равска** зелѣзниця мае въ короткôмъ часѣ зачати будоватись. Рада мѣста Львова порѣшила дати на будôвлю сеи зелѣзницѣ 20.000 зр. пôдмоги пôдъ условіемъ, єсли будôвля ôтдана буде краевому предпріемству, єсли зелѣзна дорога выходити буде зъ головного дворця у Львовѣ и єсли пôйде черезъ мѣскѝ грунты и черезъ Бруховичѣ, де повинна бути стація.

— **Дуже важне вынайденье** мавъ предложити академіи парискôй д-ръ Мартенъ зъ Марсиліи. Єсть се приладъ зъ плятины, котрый мае дати деякимъ слѣпымъ можнôсть видѣти. Приладъ мае вкладатись простымъ хирургичнымъ способомъ до слѣпого ока.

— **Регуляминъ войсково-службовый,** мѣстячій въ собѣ особистѝ приписи для пôдъофицирôвъ, фрайтрôвъ и линіевыхъ выйде небавомъ въ рускôмъ языцѣ зъ друку.

— **Выстава коней** зô всѣхъ краѣвъ нашои монархіи и зъ-заграницѣ ôтбудеся въ маю 1886 р. у Вѣдни.

— **Небезпеченьство повени** грозитъ комитатамъ Угорщины, положенымъ надъ Тисою. Рѣка тая выступила сими днями зъ берегôвъ и залила вже кôлька прибережныхъ околиць. Воды прибувае чимъ разъ бôльше.

— **На Коломыйску Руску Бурсу** вплынуло въ мѣ-

сяцяхъ листопадѣ и грудни 1885 р. Вп. Михайло Бѣлоусъ, асесоръ мѣста Коломыи 2 зр. Вп. М. Ковбасюкъ, управитель „Народ. Торговлѣ“ въ Коломыи 2 зр. Вп. Гринѣшакъ дiетарь зъ Коломыи 1 зр. Ч. Мих. Туряньскiй, мѣщанинъ 50 кр. Зъ пушки въ „Народнôй Торговли“ 2 зр. 85 кр. Вп. Гр. Кульчицкiй, директоръ школы народнои въ Коломыи 1 зр. Вп. о. Ник. Лепкiй, катехитъ гимназiи въ Коломыи. 1 зр. 20 кр. Зъ пушки „Народнои Торговлѣ“ за грудень 3 зр. 40 кр. П. Т. О. Бачиньскiй, директоръ театру, 3 зр. 10 кр. Вп. о. Iосифъ Шмигельскiй зъ Балинець: ôтъ парохiянъ на коляду 2 зр. 47 кр., ôтъ себе 20 колачѣвъ. Вп. д-ръ Рознеръ, физикъ повѣтовый въ Коломыи, 1 зр. Вп. о. Ник. Дебельскiй, парохъ Ключева великого, 1 сягъ дровъ твердыхъ. Вп. о. крыл. Кобляньскiй зъ Коломыи 40 колачѣвъ Вп. о. Романъ Левицкiй зъ Турки 200 кильо бараболь. — Всѣмъ П. Т. Добродѣямъ убогои учащои-ся молодежи складае Зарядъ Бурсы симъ прилюдну подяку.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ 100 зр. громадѣ Заставче, пов. пôдгаецкого, на докôнченье будовы церкви. — Великiй голодъ панує въ Галачу мѣжь тамошнымъ румуньскимъ населеньемъ. — Князь Монако выдавъ декретъ, забороняючiй Єзуитамъ являтись на его територiи. — Въ Римѣ мае ôтбутися въ лютôмъ с. р. выстава винъ.

Вѣсти зъ Аепархiи Львôвскои.

Въ пропозицiю принятѝ: А) на Милошовицѣ, оо.: I) Хоркавый Никита, зъ Милошовиць, II) Орестъ Коновалець въ Збоискахъ; Б) на Олексицѣ дек. стрыйского оо.: I) Желехôвскiй Антôнъ въ Бережници, II) Сѣчиньскiй, Иларiй, завѣд. въ Олексицяхъ, III) Шанковскiй Iосифъ, сотруд. въ Оплуцку.

Презенту на Колодѣёвку, дек. скалатского получивъ о. Iоанъ Концевичь, кап. Розвадова.

Введенѝ: о. Григорiй Федюкъ яко сотруд. въ Товмачику дек. коломыйского и о. Iоанъ Венгриновичь яко завѣд. въ Млынискахъ.

Увôльненый ôтъ завѣд. въ Млынискахъ о. Аполинарiй Филиповскiй.

Приватне сотрудництво въ Стрыёвцѣ, дек. збараского получивъ о. Iоанъ Пелехатый, сотруд. въ Богородчанахъ.

Митрополича консисторiя вставилася до намѣстництва о удѣленье додатку особистого зъ фонда религiйного для о. Iоана Пачовского, пар. въ Солонцѣ и о. Иполита Дроздовского, кап. въ Княжу.

Вѣсти зъ Епархiи Перемыскои.

Въ пропозицiю на парохiю Вязôвниця, дек. ярославского, принятѝ оо.: I Головацкiй Во код., II Созаньскiй Володиславъ, III Масляникъ Антôнъ.

Завѣдателями деканатôвъ поставленѝ оо.: 1) Дѣдицкiй Емилiй, парохъ въ Мостахъ великихъ, для деканата угнôвского; 2) Терлецкiй Антôнъ, парохъ въ Полятичахъ, для деканата порохницкого.

Мѣсто-деканомъ для деканата старо-самбôрского именованый о. Зеновiй Паславскiй, парохъ въ Турю.

Каноничну институцiю на парохiю Дмитровичѣ, дек. судово-вишеньского, получивъ о. Теодоръ Савула, капелянъ въ Шоломеничахъ, дек. комарняньского, а о. Iосифъ Негребецкiй, дотеперѣшный завѣдатель парохiи Дмитровичѣ, перемѣщеный на завѣдателя капелянiи Шоломеничѣ.

Введеный въ завѣдательство парохiи Ляшки мурованѝ, дек. старо-сôльского, о. Северинъ Коростеньскiй, дотеперѣшный сотрудникъ парохiя въ Олешицяхъ.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

✝ **О. Левъ Шпытко,** завѣдатель Облазницѣ, деканата журавеньского упокоився дня 16 цвѣтня въ 31 роцѣ житя а въ 2 священьства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Товариство „Просвѣта“** выдало книжечку 89 зъ ряду, послѣдну за рôкъ 1885, пôдъ загол. „Исторiя Украины за часôвъ Петра Великого и Катерины II. 1. Павло Полуботокъ 2 Петро Кальнишевскiй.“ Цѣна книжечки 7 кр. а. в.

— **Шематизмъ клира гр. кат. епархiи перемыскои на** рôкъ **1886** появився уже типомъ Собора крылошанъ въ Перемышли. Выданье се ôтрôзняеся ôтъ давнѣйшихъ значно своею внѣшностею. Папѣръ велиновый и друкъ выразный заступили бибулу давнѣйшу, замазану друкарскимъ чорниломъ. Для лѣпшого перегляду на горѣ кождои стороны поданый деканатъ, дотичный. Такожь подибуемо списъ цѣлого персоналу Добромильского монастыря.

Переписка Редакцiи и Администрацiи

Вп. I. Г. въ Головецку. На рôкъ 1886. лишилося 2 зр. — **Всч. Л. Д. въ Озер.** Заплачено до 30 червня 1886. — **Всч. Т. Д. въ Март.** За 1885 рôкъ прiйде ще 3 зр. (въ падолистѣ Вы не брали „Дѣла“). — **Всч. В. Б. въ Радош.** „Набоба будемо посылати до кôнця; по скôнченю доперва будемо знати, скôлько прiйде доплатити. — **Всч. П. Б. въ Нест.** На р. 1886 лишилося 1 зр. — **Вп. Лукичь въ Болеховѣ.** О. М. Лотоцкiй въ Якубôвцѣ п. Обертынъ не дôставъ ще „Правотаря“ — **Вп. I. Б. въ Увислѣ.** На сей рôкъ прислали Вы предплату на „Дѣло“ тôлько для читальнѣ, а для себе нѣ. — **Всч. Ю. Д. въ Покр.** 3 зр. получили; за 1885 р. прiйде ще 3 зр. Чи выслати дальше и „Библ. Пов.?“ — **Всч. И. Л. въ Половцяхъ.** На 1886 р. лишилось 1 зр. — **Вп. Г. П. въ Довгополи.** Заплачено до 31 марта 1886. — **Всч. А. П. въ Карликовѣ.** Заплачено до 31 марта 1886. — **Всч. А. Р. въ Козôвцѣ** Заплачено до 31. марта 1886. — **Вп. I. Б. въ Ром.** Чужѝ выдавництва можемо тôлько за готôвку посылати. — **Всч. В. П въ Верхратѣ.** — Зъ присланыхъ 6 зр. записали мы 3 зр. За 1885 р. а 3 зр. до 31 марта 1886 року.

Зъ симъ числомъ розсылаемо на показъ 1. число „Зеркала“ о скôлько выстарчивъ запасъ.

Ц. к. уприв. галиц. акцiйный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(8—?) купує и продае

всякѝ вартостнѝ паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинцiи выконує ôтворотною почтою безъ провизiи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 112—?

Специяльности и универсальнѝ средства, францускѝ и иншѝ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѝ фирмы оповѣщуванѝ.

Поѣзды зелѣзничѝ

Годины въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôслл годинника львôвского.

ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан и льокаль
Зелѣзниця Черновецка.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Черновець	10 05	3 35	3 30	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Черновець	6 20	12 20	11 45	— —
Зелѣзниця Кароля Людвика				
До Львова приходятъ:				
Зъ Кракова	5 36	9 27	11 38	7 50
Зъ Пôдволочискъ (на Пôдзам.)	10 12	2 28	3 20	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Кракова	10 46	4 05	4 50	8 —
До Пôдволочискъ (зъ Пôдзам.)	6 07	10 56	1 09	— —
Зелѣзницѣ державнѝ.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя . . .	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя . .	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— — — —	— — — —
Зъ Звардоня и Стрыя . .	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	6 11	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына . . .	— —	11 45н / 7 30	— — — —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 —н / 6 48	— —	6 50
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библiотека Евгенiя Олесницкого“ выходатъ у Львовѣ почавши ôгъ 1-го грудня р. 1884.

Доси выйшло 10 выпускôвъ, обнимючихъ слѣдуючiй литературный матерiялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонинѝ мары молодого пытомця** оповѣданье В.Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олекси Стороженка** (Серiя перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезiи Юлiи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрiй Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкѝ окразки,** Ив. Франка, серiя I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихiй день,** Григорiя Григорiевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльшчисло выпускôвъ наразъ, пересылаюч. ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на рук. ныдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокѝ выпуски додаючи за поодинокiй выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѝ отцѣ духовнѝ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНIЮМЪ (або ФИСГАРМОНIЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназiи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацiю.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 42—? Съ поважаньемъ

IОАНЪ СЛИВИНЬСКIЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармонiюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Плынне Золото до позолочуваня и направы рамъ и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ. **Плынне Срѣбло** Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякiй предметъ. Цѣна фляшки скорои позлôтки або скорои посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (такожь вь маркахъ почтовыхъ) у Leopold Epstein in Brünn (Mähren). 1554 3—10

Заявленье!

Черезъ интервенцiю цѣс. кор. австро-угорского посла въ Бѣлградѣ застановлено сербско-болгарску вôйну и я змушеный мôй въ цѣляхъ военныхъ въ великôй масѣ нагромадженый складъ.

Дергъ на конѣ

зъ тревалои и густо тканои, а при тôмъ и съ вовною мѣшанои а для того и на одѣяла догôднои матерiи, 185 цм. довжины а 115 цм. ширины продавати за всяку цѣну и розсылаю

1 штуку

по зр. 1.55 за послѣплатою

Дерги для фiякрôвъ.

съ ясножовтымъ тломъ и чорными краями 180 цм довгѝ а 115 цм. широкѝ за штуку зр. 2.50, якъ довго выстае запасъ.

Що недогôдне, прiймаеся назадъ безъ трудности.

Листы прошу адресувати до

Orient-Export-Bureau, Wien, Favoriten.

Свѣдоцтво! До свѣтл. Бюра експортового на всхôдъ!

Пришлѣтъ намъ ôтворотною почтою ще 36 штукъ тыхъ дергъ, якѝ мы вже одержали за послѣплатою на зелѣзници Пуста Зичидоргъ, Голендерске товариство господарске.

Телеграма! Orient-Export-Bureau! Пришлѣтъ менѣ заразъ знову 14 штукъ дергъ, якѝ я вже одержавъ. Графъ Апонiй Nagy Apony. 1558 1—3

Гомерiяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

против 1508 10-52

недугъ на легки и шiи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнѝ успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаеся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ A. Wolffsky, Berlin N., Weissenburger Strasse 79.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 17—0

Перепродаючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Ц. к. придворна лiярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складôвъ всякои величины и голосу.** Гарантiя за певный голосъ кождого дзвона, чистый гармоничный акордъ складу и за найлѣпшiй металь. Монтованье дзвонôвъ съ **уприв. головами зъ кованого зелѣза** черезъ що можна дзвонами дуже легко дзвонити. **Опирала на дзвоны** зъ кованого зелѣза найлѣпшои конструкцiи выконуются якъ найдешевше. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево при найвыгôднѣйшихъ условiяхъ заплаты. Гармоничнѝ склады** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: съ 4 дзвôн. по 14 зр., съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Гармоничнѝ склады до закристiй съ 4 дзвôнками и съ прикрашеными рамами зъ кованого зелѣза по 25 зр. 1551 2—24

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 4151 дзвонôвъ, 1,127.700 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Елястичнѝ валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ, Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

„Скошеный цвѣтъ“

образокъ зъ галицкого житя

Василя Барвѣнка.

Цѣна 1 зр., съ пересылкою 1 зр. 20 кр.

Дôстати можна въ администрацiи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигiйскôй.

Вже выйшовъ

Илюстрованый

КАЛЕНДАРЬ „Просвѣты“

на 1886 рôкъ

укладу *Василя Лукича.*

Цѣна 50 кр.

Змѣстъ: Календарь историчный, астрономичный и церковный. — **Мѣсяцѣ** съ увзглядненьемъ всходу и заходу сонця и мѣсяця; ôтмѣнъ мѣсяця и стану воздуха; календарь жидôвскiй. — **Часть информацiйна:** Цѣсарска родина. Выказъ оплатъ стемпловыхъ за найважнѣйшѝ справы правнѝ, документы, поданя и т. и. Скалѣ стемпльовѝ. Розкладъ ѣзды на галиц. зелѣзныхъ дорогахъ. Щадницѣ почтовѝ (I—XXXVI) — **Уставъ церновный на рôкъ 1886,** укладу о. Теодора Мельника (Стор. 1—56). — **Часть литературна:** Вечѣръ на Украинѣ [Тараса Шевченка]. Вѣрна пара [оповѣданье Ганны Барвѣнокъ]. Причинна (поема Т. Шевченка]. Хата зъ глины [Н. Турского]. Не загинемъ! [стихъ С. Метеллѣ). Гульнара [оповѣданье Павла Свенцицкого, переложивъ В. Лукичь]. Зъ исторiи Руси-Украины: Де и якою смертею вмирали гетьманы Виговскiй, Брюховецкiй, Многогрѣшный, Самôйловичь и Дорошенко [Пôсля М. Костомарова написавъ Семенъ Жукъ]. Зъ житя Русинôвъ: Д-ръ Омелянъ Огоновскiй, Микола Костомарôвъ, Волод. Навроцкiй, Павло Чубиньскiй, Евгенiй Желехôвскiй, Д-ръ Корнило Сушкевичь, Константинъ Бобикевичь, Василь Проданъ, Олександеръ Духновичь. Лѣтопись суспôльнои роботы и силы Русинôвъ австрiйскихъ [написавъ Ол. Барвѣньскiй]. Зъ гигiены: Вôспа и Перша помôчь людямъ въ нещасныхъ припадкахъ [написавъ д-ръ М. П-iй]. Зъ господарства: Пôдгноюванье поля [написавъ Н. Зандрока]. Смѣшне. [Стор. 1—134]. Рôзнѝ оголошеня. — **Илюстрацiи:** Портреты Миколы Костомарова, д-ра Омеляна Огоновского, д-ра Корнила Сушкевича, Евгенiя Желехôвского, Василя Продана и Володимира Навроцкого.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта и во всѣхъ бôльшихъ книгарняхъ въ Галичинѣ. Замовляючѝ въ „Просвѣтѣ“ зъ провинцiи долучатъ 5 кр. на почту.

Коли хто замовитъ бодай 12 примѣрникôвъ, одержитъ 20% рабату.

Позаякъ накладъ не великiй; просимо спѣшитися зъ замовленями. Календарь на 1885 рôкъ бувъ минувшого року до кôнця грудня вже вычерпаный. (5—?)

Выдавець и редакторъ **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 6 Львôвъ, Четверъ 16 (28) сѣчня 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатаній вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобысьмо могли управильнити накладъ и высылку.

Гадки по Соймѣ.

I.

Що нашй послы пôдъ часъ сегорôчнои сесіи соймовои сповнили свôй обовязокъ заступникôвъ народныхъ якъ найсовѣстнѣйше, съ повнымъ достоиньствомъ, съ гôдною признаня неустрашимостею и вытревалостею, — на то згодится кождый Русинъ, що слѣдивъ за ходомъ справъ и дебатъ въ сѣй сесіи. Можна сказати, не було важнѣйшои справы дотыкаючои рускій народъ, въ котрôй нашй послы не высказали-бъ свого становища и не пôднесли голосу въ интересѣ свого народу и краю.

Правда, иниціятива ихъ зъ причины малого числа членôвъ не могла розвинутися такъ широко, якъ то була ихъ воля, и н. пр. выготовлена пос. Лѣниньскимъ интерпеляція до п. намѣстника въ справѣ выборôвъ въ Золочевѣ не могла бути внесена лишь за-для того, що годѣ було въ палатѣ роздобути 15 пôдписôвъ пôдъ интерпеляцію, — але-жь зъ другои стороны не можна заперечити, що нашй послы умѣли тую хибу по змозѣ надоложувати инчими способами, якй подае звычай парляментарный.

Пôднести такожь мусимо съ признаньемъ, що нашй послы черезъ цѣлу сесію выступали солидарно; сѣй солидарности надаемо особливу вагу въ виду тыхъ затѣй, якй проявила фракція политичныхъ авантурникôвъ съ своимъ амбасадоромъ у Вѣдни, затѣй — вщепити распрю мѣжь рускихъ послôвъ, и такъ нечисленныхъ, и тымъ способомъ зводити цѣлу акцію заступникôвъ народныхъ до абсурдумъ. Фіяско тои фракціи въ сѣмъ дѣлѣ мы констатуемо съ великимъ вдоволеньемъ и сподѣваемося, що Вп. читателѣ нашй подѣлятъ съ нами то вдоволенье.

Кульминаційною точкою сегорôчнои сесіи Сойму була двократна дебата въ дѣлѣ внесеня пос. Романчука. Тымъ внесеньемъ и тою дебатою справа руска въ Галичинѣ набрала ваги не тôлько въ краю, але и по-за границями его, въ австрійскôй державѣ и въ Европѣ. Ôтмовити великои ваги цѣлôй тôй справѣ не осмѣляеся нѣхто, кромѣ краковскихъ станьчикôвъ и высше згаданои фракціи нашихъ политичныхъ авантурникôвъ, — extrema se tangunt. „O ruskiej sprawie nic nie mówić“ — то по дебатѣ надъ внесеньемъ Романчука окликъ „Czas-у“, а „все, що роблятъ нынѣшнй послы въ Соймѣ, муситъ выйти на шкоду Руси“, — то окликъ згаданои фракціи.

Очевидно, що анѣ перша пароля мѣжь Поляками, анѣ друга мѣжь Русинами не знайдутъ пріему и признаня, бо суперечатъ дѣйстности, фактамъ.

Чи можна не говорити о рускôй справѣ въ Галичинѣ, замовчувати еи нынѣ, коли она все и всюды проявляеся, кождому стоитъ передъ очима, вникае у всѣ ôтносины краевй? Ôтповѣдь на то рѣшуча: нѣ! Гони природу дверми, она верне ôкномъ. Мы-жь се видѣли при дебатахъ надъ внесеньемъ пос. Романчука. Кождый виднѣйшій посолъ польскій не мôгъ выдержати а рвався, перся щось сказати о рускôй справѣ — и, якъ то мы бачили зъ справоздань соймовыхъ, велика бôльшôсть послôвъ говорила о рускôй справѣ якъ о очевиднôй, важнôй, для Полякôвъ грôзнôй, коли не буде залагоджена, а для Русинôвъ жизненнôй. Що внесенье пос. Романчука не дождалося справедливого залагодженя, тому причина ясна: Поляки боятся Руси, дрожатъ о свое верховодство на нашôй земли, и длятого, бьются якъ та рыба объ лѣдъ, не знаючи, щô почати, на яку ступити дорогу, длятого хопились утраквизму. Той утраквизмъ, на котрый „Czas“ нынѣ кидае громы и зъ котрого своею дорогою, пôсля нашого пересвѣдченя, нѣчого не буде, той утраквизмъ — то результатъ тои душевнои борбы польскои бôльшости соймовои въ хвили, коли ей стали передъ очи зъ однои стороны — верховодство на Руси съ всѣми любыми шляхотско-польскому серцю привилеями, а зъ другои — зростаюча съ кождымъ днемъ Русь: интелигенція стояча на основѣ народнôй, котрои не можна збити зъ яснои, прямои дороги анѣ безпôдставными закидами гравитаціи до „Москвы“ та „нигизмы“, анѣ пôддаваными польскимъ шовинистамъ таки черезъ нашй „проломленй“ головы клеветами на тему „нигилизму“ та „анархизму“ — бо програма наша выписана на прапорѣ въ цѣлôй основѣ, анѣ крыхты не схована въ кишеню — а съ интелигенціею рускою рука объ руку простый народъ, поступаючій съ кождымъ днемъ въ просвѣтѣ и самосвѣдомости національнôй... Той утраквизмъ — то будь-що-будь явище для насъ дуже важне и цѣкаве, — по нѣмъ мы пôзнаемо, якъ нынѣ бье живчикъ въ жилахъ польского организму на Руси, якй думки ворушатся въ польскихъ головахъ про справу руску. Пôзнаемо, що мы сила, съ котрою противникъ нашъ уже не смѣе не числитись, не смѣе о нѣй не думати и не говорити, боится еи, — а тôлько, маючи нынѣ въ своихъ рукахъ власть и дрожачи о ню, крутится-вертится и судорожно роздумуе, якъ бы то выйти зъ прикрого свого положеня, щобъ при пôзнаваныхъ фактичныхъ новыхъ даныхъ о скôлько можна найменше стратити зъ свого верховодства и зъ своеи власти. Чи удастся ему то и на скôлько, — се залежитъ ôтъ насъ, Русинôвъ, ôтъ нашого зросту розвою, ôтъ нашои працѣ на реальныхъ пôдставахъ, — наконець и ôтъ нашого такту политичного.

Жаль сказати, тому власне стае на перешкодѣ згадана уже повысше фракція нашихъ домородныхъ отчайдухôвъ и тымъ ôтдае велику прислугу противникови Руси. Тая фракція стараеся спиняти розвôй рускости въ Галичинѣ на пôдставѣ реальнои працѣ на питомôй почвѣ, вказуючи замѣсть того дулѣ на вербѣ.. Она зъ горы не вѣритъ въ нѣякій успѣхъ нашои працѣ, тое свое зневѣрье стараеся вщепити въ кожде руске серце, зъ неудачь людей, що вѣрятъ въ будучнôсть свого народу и въ красшу его долю, прямо тѣшится, а до мертвыхъ серцемъ и вѣрою кличе: „Горѣ имѣемъ сердца!“

Бесѣда пос. о. Сѣчиньского,

выголошена въ Соймѣ при дебатѣ надъ буджетомъ шкôльнымъ.

Я пôдôймаю слова выреченй черезъ Вп. члена краевои Рады шкôльнои, п. Баденього, котрый съ правдивымъ узнаньемъ пôднѣсъ жертволюбіе, съ якимъ нашй громады ôтносятся до ново-закладаныхъ шкôлъ и нехай то буде вамъ, панове, выясненьемъ, длячого я въ своѣй промовѣ буду передовсѣмъ звертати увагу Выс. палаты на тіи уемнй стороны заосмотрюваня шкôлъ нашихъ въ дотаціи учительскй и потрѣбнй фонды на обôгнанье бѣжучихъ выдаткôвъ, выпливаючихъ зъ прелиминаря. Назвавъ я тіи стороны уемными, бо они, якъ до того часу практикуеся, дôтклиро кривдятъ найбôльше громады. Комисія буджетова съ признаньемъ и съ радостею пôдноситъ то, що краева Рада шкôльна зôставила остаточно рахунки окружныхъ фондôвъ шкôльныхъ. Панове, и я пôдношу зъ радостею, що зближаемось до того, що колись дождемося порядку въ господарствѣ тыми фондами, але съ жалемъ констатую, що то зôставленье довершено найбôльше на коштъ кишенѣ громадъ. На умотивованье того мого твердженя можу предложити упоминаючй карты, высланй въ наслѣдокъ розпорядженя ц. к. намѣстництва на пôдставѣ операту ликвидаційного, двѣ карты на одну и тую саму суму до однои и тои самои громады, одна зъ 5 червня а друга зъ 6 червня 1885. Панове, коли въ операте ликвидаційнôмъ пôдъ рôзными числами та сама сума два разы зôстала втягнена, то дае достаточну пôдставу до судженя, що операте ликвидаційный досыть точно зôставъ переведеный и що при зôставленю рахункôвъ за мало увзгляднено претенсіи, якй маютъ мѣсцевй фонды шкôльнй до окружныхъ и чи тіи цифры, якй знайшла ликвидація въ рахунку окружныхъ радъ шкôльныхъ, суть правдивй, и чи дѣйстно выражаютъ претенсію оправдану. И такъ на примѣръ въ тôмъ выпадку, котрого документы маю передъ собою, карта упоминаюча выслана до мѣсцевои Рады шкôльнои. Я яко предсѣдатель мѣсцевои Рады шкôльнои, старався дослѣдити въ рахункахъ громадскихъ и квитахъ, чи дѣйстно громада залягае съ тою квотою (25 зр. 98 кр.) и я переконався, що не тôлько не залягае, але навѣть надплатила, бо ôтъ року 1874 до 1883 платила цѣлу належитôсть дотаційну на ню и двôръ припадаючу.

Якъ панове знаете, до однои зъ найбôльшихъ аномалій належитъ почислити то, що по рôкъ 1885 въ урядахъ податковыхъ, котрымъ признано и поручено стяганье належитостей дотаційныхъ, и що тамъ не була роздѣлена на громаду и двôръ тая належитôсть дотаційна, не була приписана окремо на обшаръ двôрскій а окремо на громаду, але тамъ було тôлько одно приписанье: „Рада шкôльна мѣсцева“. Але що мѣсцева Рада шк. тôлько за посредствомъ начальника громадского могла сповняти обовязокъ стяганя даткôвъ на дотацію, то зъ того выйшло, що тіи начальники впростъ платили разомъ съ податками тую належитôсть цѣлу за себе и обшаръ двôрскій зъ горы и зъ того выйшло, пп., що громады нашй, бодай въ тôмъ повѣтѣ, де я жію, — сконстатувавъ я се — платили цѣлу належитôсть дотаційну ôтъ 1873—1884 и за себе и за обшаръ двôрскій, и то навѣть и тогды, коли ликвидація розпочалася.

Панове, звертаю увагу на сей нечуваный фактъ, яко доказъ покривдженя и пôдставу допусканя, що цѣла залеглôсть фонду краевого залягае на обшарахъ двôрскихъ. Бажавъ-бы я, щобы въ найблизшôмъ роцѣ вже комисія буджетова могла сказати „съ пріемностею“, що краева Рада шк. не тôлько зôставила але и упорядкувала рахунки окружныхъ фондôвъ шк. и то такъ, абы можна сказати, що и упорядкувала рахунки окружныхъ радъ съ рахунками мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ и рахунки громадъ съ обшарами двôрскими.

Друга долегливôсть, котра дуже дôтклиро дае чути громадамъ, котрй, якъ тутъ выраженося, — а то съ натискомъ пôдношу — дуже суть щедрй при дотованю шкôлъ и при ухвалюваню буджету на бѣжучй потребы шкôльнй, есть тая, що громады жалуются на то, що — якъ доказуютъ жалобы громадъ зъ такихъ селъ, котрыхъ назвища я попередно и не чувъ а маю ихъ передъ собою, — що въ школахъ, зъ котрыхъ цѣла дотація учителя и школы коштуе 310 зр., тамъ буджетъ рôчный на опалъ и иншй потребы и выдатки, сполученй съ утриманьемъ будынку выносятъ 305·80 зр. а въ другôмъ выпадку тамъ, де дотація выноситъ 177, прелиминарь буджету шкôльного выноситъ 393 зр., т. е. 2 разы бôльше.

Звертаю на то увагу представителѣвъ краевои Рады шкôльнои, бо то выдаесь кождому ненормальнымъ, — тіи прелиминарѣ суть затвердженй черезъ окружнй Рады шк. Я хотѣвъ-бы отже, щобъ въ интересѣ шкôльництва окружнй Рады шк. бôльше скрупулятно вглядали въ поодинокй позиціи и не затверджували такихъ позицій, якъ н. пр. „на фондъ зелѣзный 100, 50 зр.“, а найпаче хотѣвъ-бы я звернути увагу представителѣвъ краевои Рады шк., щобъ они разъ були ласкавй допровадити до того, абы и въ зарядѣ мѣсцевыхъ фондôвъ шк. разъ порядокъ бувъ введеный. Вѣдомо то всѣмъ, хто зъ близька дотыкаеся школы, що рахункôвъ зъ тыхъ буджетомъ ухваленыхъ сумъ нема жадныхъ по селахъ, и не знаю, чи есть одна громада въ цѣлôмъ краю, де-бы буджетъ ухвалювався на пôдставѣ замкненя рахункôвъ зъ минувшихъ лѣтъ и де-бы повôсталôсть яка входила въ буджетъ наступаючого року. Ще сумнѣйша сторона того неладу есть та, що — не кажу того загально — громады платятъ буджетъ шк. за обшары двôрскй. Маю передъ собою скаргу, що въ однôмъ селѣ ôтъ 1875 до 1885 року громада платила цѣлу суму, выплываючу зъ ухваленого прелиминаря, затвердженого черезъ окружну Раду шк., а обшаръ двôрскій нѣчого не плативъ. Тая справа до мене яко до предсѣдателя мѣсцевои рады шкôльнои дôсталася и я внѣсъ прошенье до окружнои Рады шк., щобы зарядила примусове стягненье належитостей; ôтказано менѣ, — щобъ немовь дати ôтчути менѣ яко кару за то, що я належавъ до тыхъ, котрй домагалися введеня порядку въ господарствѣ окружныхъ Радъ шк., — що доти не причинится окружна Рада шк. до примусового стяганя тыхъ належитостей, доки мѣсцева Рада шк. не уложитъ рахункôвъ за минувшй лѣта. Прошу панôвъ! Если окружна Рада шк., що складаеся зъ людей интелигентныхъ, мае пôдъ рукою фаховыхъ людей и мае зъ уставы запоручене право ужиткувати помôчничими силами ц. к. староства до помочи въ рахункахъ, если она наробила такого бигосу съ тыми грôшми, що-жь дивуватися, що въ мѣсцевôй Радѣ шк., де вôйтъ часто неписьменный, есть еи предсѣдателемъ, нема рахункôвъ, и що дивуватись, що навѣть найенергичнѣйшій и найскрупулятнѣйшій чоловѣкъ мимо цѣлои пильности не може ввести порядку въ рахункахъ зъ минувшихъ лѣтъ для тои простои причины, що той буджетъ, ухваленый черезъ мѣсцеву Раду шк. окружна Рада шк. затвердила, а нѣхто не старався, щобъ тая сума була стягнена — вôйтъ плативъ на найпотрѣбнѣйшй выдатки и покрывавъ выдатки зъ фондôвъ якихъ-небудь, а обшаръ двôрскій залягавъ съ тыми вплатами до буджету. Констатую тутъ, що у всѣхъ тыхъ выпадкахъ, де дѣялися непорядки въ господарствѣ громадскôмъ, де було пôдозрѣнье, що зверхнôсть громадска не досыть честно обходилася съ фондами громадскими, у всѣхъ тыхъ выпадкахъ головною виною були власне выдатки на потребы школы а тая зверхнôсть громадска а взглядно той начальникъ громады, длятого допустили до того неладу, бо мусѣли латати тіи выдатки на потребы шкôльнй грôшми зъ касы податковои, повичковои або якои иншои, не маючи грошей въ шкôльнôмъ прелиминари ухваленыхъ въ своѣй руцѣ.

Ще одну дуже важну справу мушу пôднести, котра такожь дуже вражуе нашй громады до шкôлъ. Нашй найдавнѣйшй школы зъ 1840 выхъ лѣтъ, коли не всѣмъ ще людямъ снилося о просвѣтѣ, мали утриманье зъ жертвъ въ натурѣ, изъ збôжа, околотôвъ и иншихъ данинъ. Устава шкôльна повѣдае, що тіи жертвы и данины въ натурѣ можутъ бути замѣненй на жертвы въ грошахъ на пôдставѣ укладу межи стороною а окружною радою шкôльною. Щобы богато надъ тымъ не розводитись, скажу лише, що окружна Рада шк. не хоче въ такй уклады входити и громада муситъ ажь до сего часу всѣ тй данины платити въ натурѣ. Здавалось-бы може, що для людности сельскои, рôльничои, може выгôднѣйше платити данины въ натурѣ, якъ въ грошехъ, однакожь вѣрте менѣ, пп., що то для нихъ не есть найвыгôднѣйше и впроваджуе такій неладъ въ господарствѣ фондами шк. и на такй клопоты наражуе начальника громады и предсѣдателя рады шк., що тяжко неразъ знайти кандидата на предсѣдателя мѣсцевои рады шк., такъ, що неразъ и кару платятъ за то, що не приняли того уряду. Въ чѣмъ же лежитъ та прикрôсть? Ось въ тôмъ: Коли жертвы въ натурѣ на утриманье учителя декларованй зôстали, становивъ кождый грунтъ заокруглену неподѣльну цѣлôсть, въ актѣ ерекційнôмъ були грунты паровй и поодинокй и пѣшй, и було тамъ сказано, кôлько горнцѣвъ збôжа припадало дати ôтъ кождого такого грунту. Нынѣ и слѣду нема въ того подѣлу, нынѣ навѣть морги подѣленй, а що найважнѣйше, — то я числю за зле окружнôй радѣ шк., — що она не постаралася о заинтабульованье тыхъ престацій въ натурѣ на рѣчь школы на грунтѣ. Нынѣ е села, де $^1/_5$ часть зъ тыхъ грунтôвъ ôтпродано до иншого села и тягарôвъ не заинтабульовано — и якъ жежь може той предсѣдатель стягнути ôтъ властителя другого села тіи горнцѣ, котрй мавъ давати першій властитель того грунту. Н. пр. въ повѣтѣ Збараскôмъ загальна сума рестанцій выноситъ 149 корцѣвъ збôжа. Староство грозитъ екзекуціею, накладае кары и наложило-бъ кары и на предсѣдателя мѣсцевои рады шк., але устава дотеперь на то не позволяе. Мимо то нема способу тіи данины стягнути. Дуже богато есть у насъ грунтôвъ такихъ, що у насъ були перше рустикальными, а потому сталися доминикальными. Въ повѣтѣ Збараскôмъ властитель обшару двôрского на жаданье мѣсцевои рады шк., щобы заплативъ 21 корцѣвъ и 4 горнцѣ збôжа, съ котрымъ ôтъ 11 лѣтъ залягае, сказавъ, що мае вправдѣ грунты рустикальнй, але они вôйшли въ его посѣда-

нье за часôвъ панщины, и ôтъ того часу вôйшли тіи парцелѣ въ комплексъ его и зôстали втягненй на пôдставѣ позволеня въ корпусъ табулярный доминикальный и такъ сталося, що тыхъ кôлькадесять кôрцѣвъ збôжа нема въ-ôтки стягнути, бо теперѣшный властитель не мае обовязку платити, бо то суть грунты доминикальнй, а обовязокъ въ ерекціи выплываючій, дотыкае тôлько грунтôвъ рустикальныхъ. Єсть то одна зъ найбôльшихъ причинъ прикростей, на якй бувають нараженй громады а специяльно начальники громадскй и предсѣдателѣ мѣсцевыхъ радъ шк., що до теперь не постаранося, щобы тіи данины въ натурѣ въ уряду були перемѣненй въ грошевй жертвы. Ще й то мушу згадати, що громады подавали въ тôмъ взглядѣ до окружнои рады шк., але на то або не було ôтповѣди, або була така, щобы всѣ члены громады, котрй маютъ платити въ натурѣ, подали просьбу, або, що то не належитъ до компетенціи мѣсцевои рады шк.

Не ставляю резолюціи длятого, бо думаю, що то, що я сказавъ, бôльше поможе, якъ поставленье резолюціи, и думаю, що комисія тіи уваги возьме въ будучности пôдъ розвагу. Я говоривъ не для простого войованя, але щобъ усунути то, що стягае ôтразу на школу, а выповѣдаю то съ отвертостею, бо уважаю школу за пещену дитину, яко пôдойму лучшои нашои будучности.

Соймъ краевый.

XXV Засѣданье вечѣрне зъ 20 л. сѣчня 1886.

П. намѣстникъ ôтповѣвъ на интерпеляцію кс. Савы въ справѣ неточно заложеныхъ грунтовыхъ книгъ въ громадахъ Гринôвцѣ и Олеши въ повѣтѣ товмацкôмъ и ôтпирае замѣты, зробленй интерпелянтами яко неправдивй.

Пос. Вербицкій предложивъ справозданье комисіи культуры краевои о внесеню пос. Романовича въ справѣ доставъ для арміи въ краю помѣщенôй артикулôвъ жевности и другихъ потребъ. Взываеся правительство, щобы по выходѣ теперь заключеныхъ контрактôвъ при набуваню готовыхъ артикулôвъ убраня и умундурованя для арміи увзглядниви товариства и консорціи промысловй краевй и щобы при розписуваню условій доставы не ставляно вымогъ, выключаючихъ зъ горы продукцію краеву. П. намѣстникъ звертае однакожь увагу сойму, що резолюцію ту не зможе правительство приняти зô взгляду, що армія мусить завсѣгды стояти готова, а дрôбнй промысловцѣ краевй не були-бы въ силѣ ôтповѣсти скорымъ еи потребамъ. Пос. Романовичь ставляе въ наслѣдокъ того поправку стилистичну и предкладае замѣсть слôвъ: „убраня и умундурованя для арміи“ слова: „артикулôвъ потребъ ц. к. арміи, котрй входятъ въ объемъ ремесла и промыслу“. Пос. Хшановскій робитъ увагу, що вправдѣ давнѣйше п. министеръ вôйны бувъ того самого мнѣня, що нынѣ п. намѣстникъ, але въ делегаціяхъ, заинтерпельованый въ тôй самôй справѣ, заявивъ, що доперва розглянеся въ нѣй и займесь нею. Палата приняла остаточно внесенье комисіи съ поправкою пос. Романовича.

По довгôй дебатѣ о значеню §. 36 статуту банку краевого слѣдувавъ рефератъ пос. Ив. Стадницкого съ резолюціями: 1) Поручаесь Выдѣлови краевому, щобы перевѣвъ студія надъ модификацією тарифъ на зелѣзницяхъ державныхъ въ тôмъ направленю, щобы ôтъ перевозу плодôвъ краевыхъ не жадано бôльшихъ оплатъ якъ ôтъ перевозу плодôвъ заграничныхъ. 2) Поручаесь кр. Выдѣлови, щобы на ново старався у правительства о постепенну змѣну организаційного статуту державныхъ зелѣзниць въ Галичинѣ о скôлько се дотыкае урядового языка для низшои службы зелѣзничои. Обѣ резолюціи принято мимо деякихъ поясненъ изъ стороны п. намѣстника, котрыми старався переспѣдчити палату, що дирекція зелѣзниць державныхъ прикладае всякихъ старань, щобы улекшити оборотъ продуктôзъ краевыхъ. Обтяженье тарифъ послѣдовало вже для перевозу рафанованои нафты зъ Галичины до Пешту и т. д.

Пос. Старжиньскій предложивъ справозданье комисіи гôрничои въ справѣ импорту фальзификатôвъ нафтовыхъ и выконаня побору и контролѣ податку консумційного. Комисія поставила резолюціи: 1) Взываесь правительство, щобы порозумѣлось съ правительствомъ угорскимъ въ справѣ строгого выконуваня принятои взаимною умовою тарифы цловои на олѣи минеральнй. 2) Взываесь правительство, щобы выдало нове розпорядженье для лекшого и певного ôтрôзненя ропы ôтъ дистилятôвъ нафтовыхъ, закрашеныхъ на темно штучнымъ способомъ. Друга резолюція була вымѣрена противъ довозу нафты дистильованои зъ Россіи (зъ Кавказу), котру купцѣ закрашуютъ на темно и за меншою оплатою вироваджаютъ до Галичины и Угорщины яко сыровицю нафтову. На границяхъ, видно зъ того, нема достаточнои контролѣ. Соймъ принявъ обѣ резолюціи.

Пос. Струшкевичь предкладае въ имени комисіи зелѣзничои слѣдуючй резолюціи: 1) Поручаесь правительству будовы зелѣзницѣ Снятынъ-Городенка-Залѣщики. 2) Поручаесь заразомъ кр. Выдѣлови, щобы въ своѣмъ часѣ предложивъ соймови высокôсть субвенціи зъ кр. фондôвъ на будову сеи зелѣзницѣ. Резолюціи принято.

XXVI. Засѣданье зъ дня 21 л. сѣчня 1886.

Громадѣ мѣста Подгурже призволено на позычку зъ банку краевого въ сумѣ 30.000 зр.

Поставлено ôттакъ резолюцію, щобы правительство найшло въ дорозѣ законодавчôй средства для охороны достоиньства властей автономичныхъ громадскихъ и повѣтовыхъ. Дальше завôзвано правительство, щобы постаралось о заложенье выс. курсу торговельного при политехничнôй школѣ у Львовѣ. Погорѣльцямъ Жукова и Жовтанець удѣлено запомогу по 20 зр. на особу.

На внесенье комисіи буджетовои удѣлено кр. Выдѣлови абсолюторію зъ рахункôвъ въ 1884 року зъ фонду краевого, фондôвъ запомоговыхъ державныхъ и въ буджетѣ умѣщеныхъ. Пос. Антоневичь примѣчае при тôмъ, що кр. Выдѣлъ не щадитъ якъ належится, а именно розкинувъ богато гроша на будову палаты соймовои, фôльварокъ въ Дублянахъ и т. д. Пос. о. Сава стараесь ослабити замѣты именно що до выдаткôвъ на школу музичну въ Краковѣ. Пос. Петрускій замѣчае, що згадана школа зверне субвенцію.

Ôттакъ пояснивъ п. намѣстникъ просьбу, внесену до сойму деякими громадами, о приспѣшенье выплаты належитостей за грунта, занятй пôдъ будову зелѣзницѣ трансверсальнои. Умову съ властителями сихъ грунтôвъ переводивъ адвокатъ Кл. Жукотыньскій съ припорученя товариства предприємцѣвъ, а не правительства. Пôдставъ до жалобы нема, бо въ умовѣ есть условленый речинець до выплаты належитостей. Властителѣ згаданыхъ грунтôвъ мусять отже ждати на выплату, а грозьбы ихъ не мають нѣякого значеня,

Слѣдували предложеня комисіи буджетовои. Комисія внесла: I. На покрытье недобору кр. фонду буде въ р. 1886 побираный дод. до безпосередныхъ податкôвъ по 30 кр. ôтъ кождого золотого риньского всеи належитости сихъ податкôвъ. II. Соймъ уповномочняе кр. Выдѣлъ до переношеня въ ôтдѣлѣ звычайныхъ выдаткôвъ ощадности однои рубрики на потребы другихъ рубрикъ. Въ генеральнôй дебатѣ забравъ голосъ пос. Антоневичь и выказувавъ рôзнороднй покривдженя правъ рускихъ жителѣвъ краю. Бесѣдникъ згадавъ про недавнй выборы до рады державнои и сойму въ Самборѣ и Золочевѣ, а именно о процесѣ сов. Рожанковского противъ комисаря Єловицкого о образу чести. П. намѣстникъ запримѣчае, що тй два случаѣ выборôвъ не можна генерализувати, т. є., ôтносити до цѣлыхъ выборôвъ. Въ Самборѣ не протестовано противъ надъужить. Пригоды въ Золочевѣ суть вже бôльшого значеня. Були тамъ сильнй агитаціи зъ обохъ сторôнъ, але не можна ще сказати, щобы тамъ дѣялись якй-то мальверзаціи, о котрыхъ згадуе пос. Антоневичь. Єловицкого увôльнивъ судъ, а надъ жалобою п. Захарка суды перейшли до порядку дневного. Уступы зъ рѣчи пос. Антоневича подамо въ своѣмъ часѣ.

Пос. Сѣчиньскій въ довгôй рѣчи критикувавъ дуже основно и на основѣ фактôвъ автономичный устрôй нашого краю, говоривъ о выборахъ громадскихъ, о писаряхъ, о тягарахъ, накладаныхъ на громады, о поборѣ податкôвъ вôйтами, о радахъ повѣтовыхъ и ихъ секретаряхъ яко дѣйстныхъ повѣтовыхъ башахъ, о конечности полученя обшарôвъ двôрокихъ съ громадами и о потребѣ вытвореня институціи для выхованя добрыхъ и совѣстныхъ писарôвъ громадскихъ.

По деякихъ замѣтахъ изъ стороны п. намѣстника и пос. Меруновича, котрый выступивъ въ оборонѣ секретарѣвъ повѣтовыхъ (бо самъ есть секретаремъ пов. рады львôвскои) реферувавъ дальше пос. Смаржевскій буджетовй позиціи.

На репрезентацію краю призначено 100.230 зр., на кошта завѣдательства — 226.620 зр., на лѣченье бѣдныхъ — 655.000 зр., на кошта щепленя ôспы — 57.900 зр., на выдатки санитарнй — 8000 зр., на заведеня добротворнй — 10 674 зр.

Въ рубрицѣ VII признано академіи умѣетностей въ Краковѣ 18.000 зр., школѣ женьскôй въ Яворовѣ 500 зр. На курса фаховй при школѣ женьскôй въ Краковѣ призначено 2.500 зр., на школу женьску св. Томы и Августинокъ въ Краковѣ призначено по 500 зр., на ж. школу Бенедиктинокъ у Львовѣ 1000 зр., на ж. школу въ Старôмъ Санчу Клярисокъ 750 зр., въ Стрыю 500 зр., въ Сяноку 200 зр., Яслѣ 300 зр. На школу народну оо. Доминиканôвъ у Львовѣ дано для учителя руского языка ажь 200 зр., на вѣроисповѣдну школу жидôвску въ Бродахъ лишь 6000 зр. Львовскій закладъ глухонѣмыхъ у Львовѣ одержавъ 500 зр., а на стипендіи для питомцѣвъ своихъ 6000 зр. Школѣ глухонѣмыхъ Бардаха у Львовѣ признано 2000 зр. „Соколови“ львôвскому 750 зр. Школа крак. красныхъ штукъ одержала 7000 зр. На стипендіи для ученикôвъ интернату при семинаріяхъ учительскихъ и курсахъ пôдготовляючихъ дано 30.000 зр., на таку саму цѣль въ Краковѣ специяльно 3 000 зр. На стипендію им. Матейка 1000 зр., на выдавництво рускихъ учебникôвъ 2000 зр., для „Szkoły“ 500 зр., для „Muzeum“ 500 зр., для „Kosmosu“ 400 зр., для „Шкôльнои Часописи“ (пр. Врецьоны) до розпорядимости кр. Выдѣлу 500 зр. Ученикамъ красныхъ штукъ (межи ними и Русинови п. Демкову) не дано нѣчого, а лишено волю кр. Выдѣлови запомогчи ихъ (котрыхъ схоче) зъ фонду диспозиційного, доперва пос. Романовичь выборовъ для нихъ 2000 зр. На „Macierz“ призначено 3000 зр., для „Просвѣты“ (безъ просьбы) 1000 зр., для выдавництва „dziełek ludowych“ у Львовѣ мимо опозиціи пос. Антоневича 1000 зр., жидôвскому товариству „Союзъ братный“ 300 зр., товариству „oświaty ludowои“ у Львовѣ 100 зр., о. В. Матюкови на выдавництво спѣванника для нар. шкôлъ 100 зр., хотя пос. Антоневичь промовлявъ за подвôйною сумою. На „Словарь“ пок. Желехôвского дано до розпорядимости кр. Выдѣлу 200 зр., товариству „oświaty ludowои“ въ Краковѣ 100 зр., выдѣлови тов. гал. лѣсного на выдавництво „Сильвана“ 100 зр.

Надъ просьбами дуже богато буръ и другихъ институцій (межи тыми и рускихъ въ Стрыю, Бережанахъ, тов. им. Качковского и др.) перейшовъ соймъ до порядку дневного. Лишь по промовѣ пос. о. Ковальского удѣлено „Шкôльнôй Помочи“ у Львовѣ 150 зр.

Ôттакъ вывязалась довша дискусія надъ тымъ, чи не належало-бъ змѣнити внутренный устрôй Рады шкôльнои краевои, т. є. еи регуляминъ. Постановлено про то двѣ резолюціи. Взывася правительство, щобы розôбрало пытанье: 1) чи не належало-бъ змѣнити внутренный устрôй кр. Рады шкôльнои въ тôмъ дусѣ, щобы роздѣлити звычайнй чинности ôтъ чинностей загальнои природы. Перший лагодило-бъ бюро урядниче, другй належали бы до колегіи совѣтникôвъ автономичныхъ. 2) Чи не выпадало-бъ, щобы члены такои колегіи урядовали безплатно? Правительственный комисарь не противився симъ аспираціямъ на вытвореньe новои Рады шкôльнои на ладъ якои-то „komisi i edukacyjnои“.

XXVII Засѣданье зъ дня 22 л. сѣчня 1886.

Дальше продовженье дебаты въ справѣ реорганизаціи кр. Рады шкôльнои. При голосованю принято внесенье пос. Сапѣги, щобы палата цѣлу резолюцію комисіи буджетовои переказала комисіи шкôльнôй.

Ôттакъ приступлено до позиціи о субвенціи для интернату „Змартвыхвстанцѣвъ въ сумѣ 4.500 зр. Першій голосъ забравъ архіепископъ ôрм. Исаковичь за внесеньемъ комисіи буджетовои. Бесѣдникъ солодкими словами пояснивъ цѣли интернату и бажавъ собѣ, щобъ тй слова его долетѣли ажь до найбѣднѣйшои хаты „wiesniak-a rusk-ого“, щобы сей дôзнався, що „будучнôсть цѣлои Руси зависима лишь ôтъ звязи съ престоломъ римскимъ“. Жаль, правивъ дальше архіерей, въ послѣдныхъ часахъ найшлись ложнй пророки, котрй Руси указували другу дорогу. Зъ сеи дороги звести той „lud rusk-ій“ есть задачею кождого вѣрного сына сеи землѣ. И отъ, найбôльше заслуженый „капланъ“ и мужь ученый принявся сеи трудной мисіи и — заложивъ интернатъ, котрый на основѣ чисто-народнôй мае выплекати нове поколѣнье, не способне пôйти слѣдомъ ложныхъ пророкôвъ и т. д.

До голосу записались послы Вл. Воляньскій, и якъ каже „Gazeta Lwowska“: ks. obr. gr. пос. Ковальскій за внесеньемъ комисіи; послы Антоневичь и Лѣниньскій противъ внесеня.

Пос. Лѣниньскій яко генеральный бесѣдникъ говоривъ зъ становища историчного и економичного добру годину. Єго рѣчь подамо въ цѣлости пôзнѣйше. Пос. Ковальскій думае, що „prawdziwy Rusin“ не може противитись интернатови, котрый найбѣднѣйшу молодѣжь руску пригортае до себе, выховуе еи въ рускôмъ дусѣ и католицизмѣ и пôдготовлюе до стану духовного. Проставъ „Змартвыхвстанцѣвъ“ повстаютъ лишь „патентованй проводырѣ“, котрй пôдъ фирмою „очищеня обряду ôтъ латинизмôвъ“ ведутъ пагубну политику. Тутъ нема небезпеченьства латинизаціи и польщеня. Анѣ Єзуиты, анѣ Змартвыхвстанцѣ не зроблятъ того. Впреосв. митроп. звернувся такожь противъ выводôвъ пос. Лѣниньского, мовьбы то Єзуитамъ ôтдано маетности оо. Василіянôвъ. На се не пристали бъ анѣ ерархія церковна анѣ Римъ. Маетности тй суть по нынѣ власностею монастырôвъ Василіяньскихъ. Внесенье комисіи принято бôльшостею голосôвъ.

ДОПИСИ.

Зъ Жабя.

(*Нове лихо въ Жабю.*) Коли делегать Выдѣлу краевого зъѣхавъ до нашои громады и выкрывъ частину мальверзацій въ сумѣ кôлькадесять тысячь зр., ц. к. староста коссôвскій приѣхавъ бувъ до насъ съ судією слѣдчимъ и, сконстатувавши мальверзаціи, зробивъ бувъ на разѣ свкій-такій ладъ. Вôйтъ Попôвчукъ врѣкся бувъ вôйтôвства, а писаря Войцѣкевича, усуненого зъ посады, арештовано и ôтвезено до вязницѣ суду карного въ Коломыи, де до нынѣ пробувае. Попôвчукъ, противъ котрого провадится слѣдство, до нынѣшного дня остае на вôльнôй стопѣ, але що бôльше! — его поплечники зъ рады громадскои потрафили такъ заманеврувати, що на засѣданю рады въ минувшу суботу на ново выбрали его до веденя дѣлъ громадскихъ до часу новыхъ выборôвъ, котрй Богъ знае, коли ôтбудутся.

На засѣданье суботнѣшнои рады громадскои зъѣхали до Жабя якйсь два паны зъ Коссова (не комисарѣ, але одинъ зъ нихъ діюрнистъ при судѣ) и въ ихъ притомности ôтбувалася рада. Явилося 27 радныхъ разомъ уже съ заступниками, хочь рада числитъ 36 а съ заступниками 42 членôвъ. Всѣ раднй не зôйшлися длятого, бо рада була скликана въ протягу одного дня, а деякй раднй мешкаютъ на 4—5 миль ôтъ канцеляріи, отже не стало имъ часу прибути; деякй поприходили вже по всѣмъ. Зъ 27 радныхъ голосувало на Попôвчука 15, а ôнъ самъ 16-тый; прочй притомнй раднй мимо великои пресіи, голосували на теперѣшного завѣдателя громады, установленого цѣлою радою заразъ по выкрытю мальверзацій и потвердженого старостою. Въ громадѣ зъ тои причины повстало страшне обуренье и зворушенье. Заразъ 18 радныхъ пôдписало протестъ противъ выбору Попôвчука. Той протестъ пôдписало такожь до 500 громадянъ и оба отцѣ духовнй, Коржиньскій и Пасиновичь.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

Музикально-декляматорскій вечеръ ôтбувся 21 с. м. въ читальни села Бѣльче-Доброкутъ надъ Серетомъ. Миле то враженье побачити священика въ такъ тѣснôй, пріязнôй звязи съ народомъ, якъ въ селѣ Бѣльчу. Въ короткôмъ часѣ зъумѣвъ о. Омелянъ Глѣбовицкій серця нашихъ бѣдныхъ братôвъ позыскати а доказомъ ось плоды его щирои працѣ. По выголошенôй вступнôй рѣчи о. Глѣбовицкимъ, ôтспѣвавъ хоръ тамошныхъ селянъ „Миръ вамъ брата“, а премиле враженье зробила декламація малого 7-лѣтного хлопчика, котрый любо та звучно выголосивъ стихъ Тараса Шевченка „Пуотка“. Потôмъ ôтспѣвавъ хоръ „Хто за нами“, а панна Ольга Кирчôвна выголосила прегарно съ чутьемъ и глубокимъ зрозумѣньемъ Шевченкову „Тополю“. Назарко Вовчукъ, честный и умный господарь Доброкута ôтчитавъ свôй власный твôръ „Про значенье читальнѣ въ селѣ“, а выходячи изъ становища, що праця чоловѣка-одиницѣ, коли съ загаломъ и для загалу не працюе, мало придастся; заохочувавъ здоровыми выводами своихъ братôвъ до спôльнои працѣ на рôднôй нивѣ, до любови рôдного слова и до неустаннои науки, а закôнчивъ многолѣтствомъ для монарха, котрый насъ рôвными правами надѣливъ. При кôнци того торжества подякувавъ о. Глѣбовицкій сердечными словами зôбранымъ гостямъ за ихъ прибутье. Прибули тамъ о. Темницкій изъ Дзвинячa, о. Рудницкій зъ Бедриковець, князь Левъ Сапѣга и богато другихъ. Кн. Левъ Сапѣга вписався въ члены тои читальнѣ, жертвуючи ѣй 10 зр. и много книжочокъ, котрй о. Глѣбовицкій обѣцявъ дати читальни, если тôлько вымогамъ и засадамъ читальнѣ не будутъ противитись. Щасть Боже вамъ, братя Доброкутяне; кобы то за Вашимъ и Вашого душпастыря примѣромъ и другй пôшли! — *В. К.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) Нынѣ розпочалося перше засѣданье новои сесіи рады державнои. Якй будутъ плоды еи роботы, трудно теперь ще ôтгадати; то однакожь есть певною рѣчею, що нова сесія розпочинае свои засѣданя въ досыть критичнôй хвили и натрафитъ не на однй трудности. То, здаесь, перечувае и правительство, коли пôвъофиціяльнй газеты голосятъ о можливôмъ розвязаню рады державнои. Найбôльшу причину до того подае, якъ мы вже кôлька разôвъ згадували, угода съ Угорщиною. Вправдѣ тй жь самй пôвъофиціяльнй газеты доносили, що угода межи обома кабинетами вже у всѣхъ точкахъ полагодженя; такъ оно однакожь не есть. Зъ жерелъ добре поинформованыхъ доносятъ теперь, що позôстали ще деякй точки до полагодженя, а позаякъ они можутъ бути лишь полагодженй въ обохъ парляментахъ, то выходитъ зъ ôтси та трудность, що кожда змѣна въ проектѣ якоись уставы ухвалена въ однôмъ парляментѣ, мусить бути полагоджена межи обома кабинетами, а ôттакъ предложена и другому парляментови, або ôтложена до догôднѣйшои поры. Наколи-бы отже угода межи обома кабинетами була дѣйстно вже залагоджена, то зъ розпущеныхъ вѣстей о розвязаню рады державнои можна бы двояко судити: або правительство побоюесь дѣйстно само о свое истнованье и для того страшитъ своихъ прихильникôвъ, щобы не опустили его въ данôй хвили, або оно догадуесь, що поодинокй партіи парляментарнй будутъ ôтъ него за цѣну свого голосованя домагатися якихсь користей, котрыхъ оно не хоче або и не може имъ дати, и для того страшитъ ихъ розвязаньемъ парляменту. Доси нема однакожь обавы, розвязаня, бо справы австрійско-угорскои угоды ще не зовсѣмъ полагодженй, отже и нема жаднои реальнои пôдставы до якои кризы. — О програмѣ парляментарнои роботы розпочинаючоися сесіи доносятъ вѣденьскй газеты, що правительство въ першôй линіи кладе вагу, щобы палата залагодила насамперѣдъ угоду съ Угорщиною, а ôттакъ буджетъ, — въ котрôй то цѣли сесія мае протягнутися ажь до кôнця червня. Дальше постановило правительство предложити радѣ державнôй слѣдуючй справы: проектъ закона о забезпеченю робôтникôвъ на случай хоробы або якого нещастя; реформу безпосередного оподаткованя якъ такожь податку заробкового и доходового; новый проектъ регуляціи рѣкъ головно галицкихъ; законъ о забезпеченю ôтъ пошкодованя на вазѣ при торговли товарами; управильненье зарôбку домокружного; оподаткованье складôвъ переносныхъ (Wanderlager) и реформа закона о патентахъ и маркахъ торговельныхъ. — Зъ другои стороны доносятъ знову, що правительство стараеся всякими силами, щобы дебаты надъ буджетомъ розпочалися ще въ половинѣ мѣсяця лютого и закôнчилися ще передъ кôнцемъ мясниць.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ.*) Предсѣдателѣ декотрыхъ клюбôвъ парляментарныхъ ôтбуваютъ вже нарады у Вѣдни. Дня 24 с. м. зôйшлися були на нараду предсѣдателѣ клюбу австрійско-нѣмецкого, а нынѣ мавъ зôбратися цѣлый клюбъ. Вчера мавъ зôбратися на нараду клюбъ нѣмецкій. Здаеся, що нынѣ радятъ такожь клюбы правицѣ.

(*Интерпеляція гр. Андрасого въ справѣ болгарскôй.*) Въ угорскôй палатѣ панôвъ интерпелювавъ гр. Юл. Андраси угорске правительство въ

справѣ унія болгарскои. Заразъ на початку интерпеляціи зазначивъ ôнъ, що хочь та интерпеляція належитъ властиво передъ делегаціи, то однакожь ôнъ ставитъ еи длятого тутъ, понеже ôнъ переконаный, що коли болгарско-румелійска унія стане на пôдставѣ уніи персональнои, то се буде такъ для монархіи якъ и цѣлои Европы дуже шкôдливымъ. Вже въ Берлинѣ уважали утвореньє ôтрубности Вохôднои Румеліи за рѣчь дуже нежизненну, але коли показалося, що межи Россією а Англією вже передъ тымъ зроблено угоду, то не було що иншого почати, якъ надати ѣй всякй можливй гарантіи. Що сполученье Румеліи съ Болгарією довершилось въ протягу 24 годинъ, то наступило то лишь длятого, що Туреччина не зробила ужитку зъ жадного прислугуючого ѣй права. Треба отже утворити щось такого, що моглось-бы удержатися на пôдставѣ певнои природнои рôвноваги. Унія персональна єсть якъ разъ тому противна, що мы або другй державы бажати мусятъ, котрй хотятъ мати тамъ якй сталй порядки. Коли не князь, то нарôдъ болгарскій возьмеся знову до революціи; длятого отже и позаякъ ôнъ (гр. Андраси) боится, що мусѣвъ бы розпочати критику, коли вже все сталося, пытаєся, якъ ôтносится министерство дѣлъ заграничныхъ до уніи персональнои? На сю интерпеляцію ôтповѣвъ Тисса, що цѣле стараньє министерства безъ сумнѣву стремитъ до того, щобы вынайти якесь тревале залагодженье цѣлои справы, позаякъ однакожь надъ тымъ радятъ теперь и другй державы, то ôнъ не може нѣчого о тôмъ сказати. На то ôтповѣвъ знову Андраси, що ôнъ не хоче ставляти жадныхъ трудностей, лишь не хоче допустити до спôзненои критики и длятого сподѣваєся, що вже въ найблизшôмъ часѣ будутъ оголошенй позитивнй и яснй идеѣ, якй правительство думає въ дѣло перевести.

Заграничнй Державы.

До ситуаціи на Балканѣ. Несподѣване а такъ категоричне выступленьє Англіи на балканьскôмъ пôвъостровѣ выкликало въ цѣлôй Европѣ не тôлько велику сензацію але и не мале здивованьє, зъ ôтки и для чого Англія выступила наразъ такъ рѣшучо въ справѣ, котру доси такъ легко трактувала. Дôйти вже теперь до причинъ, якй спонукали лорда Сальсберого до такого выступленя, ще трудно. Характеристичнымъ однакожь єсть то, що Англія выступила лишь въ порозумѣню съ Нѣмеччиною а доперва пôзнѣйше повѣдомлено о тôмъ и другй державы, котрй рôвно категорично выступили супротивъ Греціи и зажадали роззброєня. Коли зважимо, яке становище займає Англія супротивъ Россія и коли зважимо, що борба сихъ двохъ державъ ведеся рôвночасно, чи то явно чи потайкомъ' на двохъ противу положеныхъ сторонахъ т. є. въ Азіи и въ Европѣ, то мимо волѣ насуваєся на гадку, що найновѣйше выступленьє Англіи супротивъ Греціи не єсть нѣчимъ иншимъ, якъ зашахованьемъ Россіи, котра хотѣла-бы ôтзыскати давный вплывъ на Болгарію. Англія, видно рахує въ той способъ: Сполучена и самостôйна Болгарія пôдъ управою кн. Александра, свояка англійскои королевои, могла-бы скорше опертися вплывамъ Россіи и була-бы змушена прихилитися на сторону державъ середнои и захôдной Европы; звязана съ Туреччиною, ôтъ котрои цѣла еи судьба теперь зависитъ, могла ще тымъ бôльшу становити противвагу на балканьскôмъ пôвъостровѣ супротивъ Россіи. Длятого отже не треба ѣй перешкаджати до осягненя цѣлей, до котрыхъ она отремитъ, бо коли не осягне ихъ при помочи иншихъ державъ, то буде мусѣла ôтдатися знову въ опѣку Россіи. Анѣ Греція анѣ Сербія не смѣютъ ставати ѣй на перешкодѣ въ сполученю. Сербія впрочѣмъ вже покорилася и готова до мира, але Греція лагодится до вôйны, отже треба еи змусити, щобы не ставляла жадныхъ претенсій, до котрыхъ впрочѣмъ не має жадного права. Все то вправдѣ можливе, але якъ сказано, правдивои причины трудно теперь дôйти. То одно єсть замѣтнымъ, що въ цѣлой Европѣ уважаютъ теперь за рѣчь конечну завести на Балканѣ такій порядокъ, котрый-бы не мôгъ бути знову такъ легко нарушеный. Сей объявъ видимо не тôлько въ Англіи, але и въ Австріи, Франціи и Нѣмеччинѣ, а хочь Австрія и Нѣмеччина стоятъ въ союзѣ съ Россією, то мимо того не хотѣли-бы они допустити до того, щобы вплывъ Россіи на Балканѣ остався выключнымъ. Цѣлый балканьскій пôвъостровъ представляєся намъ теперь лишь полемъ борбы найрôзнороднѣйшихъ вплывôвъ, котрымъ поодинокй народы балканьскй служатъ лишь за орудіє такъ довго, доки котрый самъ не выломится зъ пôдъ сего вплыву и не розпôчне борбы на власну руку. До такого народу належатъ теперь якъ разъ Греки. Чи услухаютъ они рады и грозьбы державъ европейскихъ, трудно ôтгадати, але то певна, що въ Греціи запанувала теперь велика охота до вôйны. Король годится съ поступованьемъ своего кабинету и съ жаданьемъ народу и готовъ вести вôйну. Выступленьє флоты англійскои могло-бы дѣйстно приспѣшити акцію военну, бо флота грецка вже теперь выплынула съ запечатанымъ розказомъ, пôсля котрого въ данôй хвили буде дѣлати. Тымъ часомъ однакожь, коли Греція лагодится до вôйны, Сербія и Болгарія спустили трохи въ тону и готовй миритися. Сербія постановила не жадати територіяльного ôтшкодованя а Туреччина знову въ имени Болгаріи не буде жадати ôтшкодованя военного. Говорятъ навѣтъ, що межи обома спорючими державами має прійти до якоись економично политичнои угоды. — Що до уніи болгарскои, то доносять знову зъ Букарешту, що Порта годится на унію персональну пôдъ найлекшими условіями: она хоче головно лишь пôдвысшеня дани.

НОВИНКИ.

— **Преосв. епископъ Юліянъ Пелешь** приѣхавъ минувшои суботы до Львова и вчера взявъ участь въ богослуженю, ôтправленôмъ въ Успеньской церкви въ торжество Ставропигійского ювилею.

— **Проф. д-ръ Александеръ Огоновскій** зôставъ выбраный деканомъ правничого выдѣлу на львôвскôмъ университетѣ на мѣсце уступившого д-ра Ритнера.

— **Торжество ювилейне** „Института Ставропигійского" празнували вчера Русины львôвскй богослуженьемъ въ Успеньской церквѣ, ôтчитомъ сеніора, д-ра Из. Шараневича и декляматорского вокальнымъ вечеромъ. Гарно удекорована саля „Нар. Дому" була заповнена. Торжество почтили присутностею Впреосв. митрополитъ и Преосв. еп. Юліянъ. Университетъ львôвскій, политехника и деякй власти краевй выслали своихъ репрезентантôвъ. Часть музична повелась дуже удачно. Хоръ бурсакôвъ ставропигійскихъ, скрѣпленый аматорами и членами тов. „Лютнѣ" выконавъ кôлька утворôвъ Бортняньского пôдъ управою п. Чипчара. Вѣнцемъ продукцій бувъ прологъ до „Инвалида", композиціи Всч. о. В. Матюка съ супроводомъ оркестры. Подрôбнѣйше справозданьє подамо въ слѣдуючôмъ числѣ.

— **Рускій театръ народный** перебуде ще, якъ намъ доносятъ, въ Самборѣ до дня 7 н. ст. лютого. Вô второкъ дня 2 лютого буде представленый на дохôдъ п. Биберовичевои „Глитай", образъ зъ житя украиньского люду М. Кропивницкого съ спѣвами и танцями. До сеи штуки справила дирекція новй оригинальнй костюмы мужескй и жѣночй. Бенефисъ сей многозаслуженои и талановитои першои артистки руского театру припоручаємо якъ найгорячѣйше нашôй П. Т. публицѣ рускôй. Послѣдне представленьє въ Самборѣ ôтбудеся дня 7 лютого въ недѣлю и буде представлена „Галька". Зъ Самбора переѣде ôпôсля нашъ театръ на кôлька представлень до Сянока. Маємо надѣю, що и въ сихъ сторонахъ, котрй вже неразъ ôтзначилися глубокимъ почутьемъ патріотизму своеи публики, знайде нашъ театръ щирый привѣтъ и крѣпку пôдмогу а то тымъ бôльше, що въ самôмъ мѣстѣ Сяноцѣ мало єсть рускои публики, що змогла-бы пôддержувати нашу народну сцену, и для того цѣла надѣя нашои народнои сцены почиває на патріотизмѣ доокрестнои публики рускои. Тожь не пожалѣйте братя сяноцкихъ сторôнъ малого труду и невеликого выдатку и спомагайте всѣма силами святиню народнои штуки, коли до васъ загостить!

— **На загальныхъ зборахъ ôтпоручникôвъ перемыского вдовичо-сиротиньского фонда** удѣлено абсолюторію управляючôй комисіи за рôкъ 1885. На внесенье о. Лукашевича полишено комисіи рѣшити, де мають умѣститись фонды на слѣдуючій рôкъ. На внесенье о. Щавиньского зъ Раковы выслано депутацію, зложену зъ оо. Кошалкевича, Лукашевича и Гладыловича до Преосв. еп. Іоанна съ подякою за зложену нимъ въ хосенъ фонда жертву 1000 зр. Въ конци рѣшено выплатити на р. 1886 всѣмъ вдовамъ по 50 зр. а сиротамъ по священикахъ по 25 зр. пôдмоги. Въ перемыскôй епархіи єсть теперь всѣхъ вдôвъ по священикахъ 211 а сиротъ 118; на обдѣленьє ихъ потреба рôчно 13.000 зр. Зелѣзный фондъ вдовичо-сиротиньскій перемыскои епархіи выноситъ теперь 116.307 зр. а. в.

— **Поминальну службу Божу** ôтправлено минувшого понедѣлка въ церкви св. Юра за душѣ згорѣвшихъ въ звѣстнôй шопѣ на Янôвскôмъ у Львовѣ. Службу Божу съ парастасомъ ôтправили крылошане оо. Петрушевичь и Величко при асистѣ шести пресвитерôвъ, а цѣла церковь переповнена була великимъ числомъ вѣрныхъ.

— **Зъ Тернополя** пишутъ намъ: Дня 1 лат. лютого о годинѣ 10 тôй рано ôтправится въ Тернополи поминальне богослуженье въ память бл. п. Николая Устіяновича, на котре всѣхъ почитателѣвъ покôйника запрошуєся.

— **Зъ Турки** доносять, що тамъ приѣхавъ делегатъ краевого Выдѣлу для контролѣ повѣтовои касы. До контрольнои комисіи завозвано оо. Пруницкого зъ Турки, Чайковского зъ Бôглѣ и Яворского зъ Ломны.

— **Листъ пастырскій** католицкихъ архіепископôвъ и епископôвъ Австріи, уложеный у Вѣдни въ мартѣ 1885, розôславъ теперь львôвскій гр. кат. митрополичій Ординаріятъ до всѣхъ парохій съ припорученьемъ ôтчитати єго зъ амвоны при богослуженю зôбранымъ въ церкви вѣрнымъ.

— **Стрыйскій комитетъ**, уряджуючій концертъ инструментально-вокальный съ забавою съ танцями на дохôдъ Бурсы стрыйскои подає до вѣдомости Вп. Родимцѣвъ, що въ сихъ дняхъ розôславъ вже запрошены въ окрестнôсть. Хто-бы черезъ несвѣдомôсть або неточну адресу не одержавъ запрошеня, нехай проститъ комитетови сю провину и поспѣшитъ на сю духову вечеру, покрѣпляючу силы нашй до вытревалости въ праци для добра нашого народа — а лучачи dulce cum utili, причинится самъ заразомъ до переведеня спасенного дѣла: до скорого отвореня Бурсы. Комитетъ сподѣваючись численного зъѣзду Вп. Родимцѣвъ и зъ подальшихъ сторôнъ постарався, що концертъ и забава ôтбудутся въ просторыхъ комнатахъ „Ресурсы" (готель пôдъ „чорнымъ орломъ"). По концертѣ, котрый розпôчнеся точно о годинѣ 6, наступлять танцѣ. Вступне на концертъ и забаву постановивъ комитетъ знизити на 1 зр. 50 кр. ôтъ особы и запровадивъ билеты фамилійнй для 3 осôбъ по 4 зр., для 4 осôбъ по 5 зр. и т. д. Пригадуєся такожь Вп. Панямъ нашимъ, що пожаданй суть теалеты скромнй, вечерковй.

— **Именованя.** Лат. крылошанинъ Людвикъ Юрковскій вменованый деканомъ, крыл. Феликсъ Заблоцкій кустошомъ, а крыл. Іосифъ Шелиговскій схолястикомъ римско-католицкои львôвскои капитулы. — Дѣйстными учителями при школахъ етатовыхъ вменованй: С. Гупаловскій въ Сновичу, Л. Малявскій въ Липици долѣшнôй и Ф. Линднеръ въ Конкольникахъ.

— **Стипендію** 105 зр. рôчно зъ фонду наукового, призначену для убогои молодежи рускои народности, надало намѣстництво п. Юліянови Сосенкови, слухателеви першого року права у Львовѣ, сынови незаможного священика.

— **Намѣстництво** розписує конкурсъ на кôлька стипендій по 105 зр. рôчно зъ наукового фонду, призначеныхъ для убогои молодежи рускои, посвящаючои ся науцѣ права або философіи. Подаватись о тй стипендіи належитъ до 31 сѣчня 1886 на руки дотычныхъ властей университетскихъ.

— **Новорôчна несподѣванка.** Нерôвно роздѣленй добра житя, не кождому приноситъ новый рôкъ нову утѣху и радôсть. Въ бôльшôмъ мѣстѣ хочь-бы сторожь каменицѣ, або коминярь, або навѣть и той, що замѣтає улицѣ тѣшится, що призбирає „новорочного" бодай на стôлько, що буде мавъ чимъ дихати черезъ одинъ тыждень. Не така несподѣванка ждала учителѣвъ сокальского округа сѣльского; они не могли сподѣватися „новорôчного", бо имъ належится лишь добре заслужена платня, приписана законами. Тожь дня 1 сѣчня с. р. явилися они въ ц. к. урядѣ податковôмъ съ головами повными рôзнородныхъ плянôвъ а съ порожными кишенями и кождый укладавъ вже въ головѣ, де має якъ найскорше примѣстити грошѣ, що леда хвиля одержитъ ôтъ ц. к. урядника податкового. Наразъ являєся ц. к. урядникъ податковый и держитъ до учителѣвъ слѣдуючу промову: „Всѣ пп. учителѣ такъ мѣсцевй якъ и позамѣсцевй не дôстануть нынѣ анѣ цента, бо фондъ вычерпаный а ц. к. окружна рада шкôльна мимо тутешнои ôтозвы не постаралася для васъ о грошѣ. Будете панове мати веселй свята!" Яку радôсть выкликала ся новорôчна гратуляція урядника податкового въ серцяхъ голодныхъ учителѣвъ, можна собѣ представити. Най-же хто смѣє ще жалуватися, що у насъ шкôльництво не розвиваєся!

— **Просьба.** Въ минувшôмъ роцѣ — якъ звѣстно Вп. читателямъ „Дѣла" — навѣстило бôльшу половину громады Камяна въ грыбôвскôмъ повѣтѣ велике градобитьє. Межи потерпѣвшими ôтъ градобитя находився такожь селянинъ и господарь церковный, Петро Мончакъ. До градобитя прилучилося скоро и нове нещастьє, котре въ цѣлôй своѣй силѣ навѣстило Мончака. Мавъ ôнъ при собѣ збожеволѣлого брата; що и неробивъ, щобы привернути братови здоровє, нѣчо не помагало. На послѣдокъ старався въ староствѣ грыбôвскомъ, щобы власти примѣстили єго брата въ домѣ божевôльныхъ; и то не помогло, бо власти думали, що ôнъ „хоче позбутися брата зъ хаты". Наразъ въ ночи 10 сѣчня с. р. пôдпаливъ божевôльный хату Петра Мончака, котрый съ жѣнкою и дѣтьми ледве що змôгъ уратувати житьє выскакуючи зъ огню лишь въ однôй сорочцѣ. Теперь находится Петро Мончакъ съ цѣлою родиною въ найбôльшôмъ нещастю и нуждѣ. Въ низу пôдписаный осмѣляєся прото въ имени своего церковного господаря просити Вповажаныхъ Добродѣѣвъ о ласкаве несенье помочи нещастному. Ласкавй дателѣ зволятъ присылати датки на руки Петра Мончака або уряду приходского въ Камянôй почта Лабова. Голосъ прошеня мого шлю для того въ широкій свѣтъ, бо въ тутешнôй убогôй громадѣ, котра голодує гôрше жебракôвъ, не знайде дôткненый ударами помочи. — *Іоанъ Литыньскій*, мѣсцевый священикъ.

— **На щедрѣвку для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** зложили щедрй дары слѣдуючй добродѣѣ: посолъ о. Ковальскій изъ Спасова 5 зр., о. Пюрко зъ Вѣдня 5 зр.; Братство церковне въ Хлопковѣ 2 зр.; питомцѣ рускои семинаріи у Вѣдни 5 зр. читальня въ Глинянахъ 2 зр.; о. Левицкій зъ Рунгуръ 10 зр.; д-ръ Бучиньскій, адвокатъ зъ Станиславова 1 зр.; о. Теофиль Сембратовичь, ректоръ вѣденьскои семинаріи 27 зр. зôбраныхъ на весѣлю у Вѣдни п. Теофиля Герасимовича, финансового секретаря зъ Сераєва, съ панною Егтою Цетль. — За тй щедрй дары складає въ имени учащои-ся рускои молодежи пôдписаный прилюдно щиру подяку! — *В. Ильницкій* директоръ рускои гимназіи.

— **Выдѣлъ товариства „Академичне Братство"** складає прилюдну подяку Вп. проф. Врецьонѣ за дарованьє книжокъ до библіотеки Кружка правникôвъ, а именно: „Право каноничне д-ра Ритнера 2 томы; „Институціи и исторія права римского" д-ра Зрудловского; „Пандекта", того-жь: „О зъобовязаняхъ" д-ра Пентака; „Право нѣмецке" д-ра Яновича и „О записяхъ" д-ра Пентака. Рôвно жь складає подяку д-рови Т. Окуневскому зъ Станиславова за датокъ 1 зр. въ користь товариства. — За Выдѣлъ: *Е. Козакевичь*, голова.

— **Члены читальнѣ Олексинецкои** (повѣтъ Борщѣвъ) складаютъ прилюдно подяку свѣтлому Товариству „Просвѣта" за присланй 60 книжочокъ даромъ читальни. — *Петро Гиль*, душпастырь, *Игнатій Пальчевичь*, начальникъ.

— **Въ справѣ недѣльного ôтпочинку** просили деякй купецкй корпораціи министерство торговлѣ, щобы увзглядняючи великій рухъ торговельный передъ Рôздвомъ, дозволило въ мѣсяци грудни торгувати черезъ цѣлу недѣлю. Петицію тую ôткинуло министерство торговлѣ, порозумѣвшися попередно съ министерствами справъ внутрѣшныхъ и вѣроисповѣдань.

— **Курсы гимнастичнй для жѣнокъ** отворенй будутъ у Львовѣ съ днемъ 1 лютого с. р. Одинъ курсъ призначеный для дѣвчатъ ôтъ лѣтъ 8 до 12, другій для дѣвчатъ высше 12 лѣтъ. Убѣгательки маютъ выказатись свѣдоцтвомъ лѣкарскимъ, що лѣкарѣ узнали гимнастику за нешкôдливу для ихъ организму.

— **Торговля дѣвчатами** цвите въ Бомбею, Калькутѣ и Александріи, а найбôльше людского барышу на торгахъ походитъ зъ Галичины. Суть то переважно жидôвки, але не мало тамъ и христіяньскихъ дѣвчатъ зъ Галичины: Русинокъ и Полькокъ. Торгуютъ ними самй жиды, а доставляютъ имъ ихъ агенты нашй галицкй bracia mojżeszowego wyznania. Помимо бачности пограничныхъ властей удаєся все таки хитрымъ и зручнымъ нехристамъ рôзными способами перевозити черезъ границю нещасливй жертвы и вывозити ихъ на торги турецкихъ мѣстъ въ Азіи.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Каноничну институцію на Витвицю получивъ о. Володимиръ Голинатый.

Введеный въ завѣдательство Петранки а увôльненый зъ Новицѣ о. Левъ Горалевичь.

Додатокъ особистый удѣлило намѣстництво о. Корному, пароху въ Гадинкôвцяхъ, въ сумѣ 100 зр. рôчно.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Рускои Историчнои Библіотеки** пôдъ редакцією Олександра Барвѣньского выйшовъ томъ I., мѣститъ въ собѣ „коротку исторію Руси" Стефана Качалы и коштує 1 зр. 50 кр. безъ пересылки почтовои. Въ половинѣ лютого выйде въ свѣтъ томъ II. и мѣстити буде „Историчнй монографіи Костомарова: 1. Двѣ рускй народности. 2. Думки про федеративнй засновины въ стародавнôй Руси. 3. Нарисы народнои украиньско рускои исторіи". Ôттакъ послѣдують основанй на найновѣйшихъ дослѣдахъ историчнй роботы про княжій періодъ нашои исторіи пôсля Иловайского, Смирнова, Дашкевича и и., а пôсля того и роботы зъ дальшихъ періодôвъ украиньско-рускои исторіи.

— **Малоруско нѣмецкого Словаря Евг. Желехôвского** выйшовъ 20-тый выпускъ (арк. 53—55 стор. 841—880. „Рубатка—Скупйги") и розсылаєся вже Вп. предплатникамъ. Подаючи се до вѣдомости, просится заразомъ всѣхъ Вп. предплатникôвъ, котрй змѣнили мѣсце своего пробуваня, щобы о сѣмъ донесли, а такожь щобы зволили поспѣшати съ надсыланьемъ предплаты, именно-же залеглостей за одержанй вже выпуски Словаря, щобы не показалася потреба здержувати высылку. — *С. Недѣльскій*.

Подяка.

Дня 18 л. сѣчня с. р. подобалося Всевышному покликати до вѣчности найстаршу нашу доньку Амалію въ 17 роцѣ житя. Хто дôзнавъ подобнои долѣ, хто бачивъ, якъ рôдна дитина бореся съ смертею, той ôтгадає нашь бôль, той пôйме и зрозумѣє наше тяжке горе, яке насъ постигло утратою нашои доньки. Въ тôмъ тяжкôмъ горю знайшлися люде, що радою и потѣшаючимъ словомъ старалися зменшити нашу недолю — и тымъ то добрымъ та зичливымъ людямъ складаємо сердечну подяку. Передовсѣмъ сердечно дякуємо добрымъ сусѣдамъ нашимъ, паньству Гутковскимъ изъ Залозець и паньству Баранамъ изъ Бзовицѣ, що такъ радо навѣдувалися до насъ въ прикрôй хвилѣ и давали намъ розраду. Рôвно сердечно дякуємо паннамъ Зузаннѣ Горбачевскôй зъ Бзовицѣ и Єленѣ Малицкôй зъ Залозець, тымъ правдиворускимъ дѣвицямъ съ нѣжнымъ серцемъ и незрôвнанымъ досвѣдомъ и зручностею въ занятяхъ жѣночихъ. Най имъ Всевышній нагородитъ щасливою долею и своимъ благословенiємъ! Такъ само дякуємо паннѣ Климентинѣ Гутковскôй зъ Залозець, котра потѣшала насъ въ послѣдныхъ хвиляхъ житя нашои доньки и не ôтступала ôтъ смертельнои постелѣ еи. Сердечну подяку складаємо Впр. оо. Юл. Илевичу зъ Грабковець, Исид. Темницкому зъ Беримовець, Іос. Барвѣньскому зъ Сервиръ, Петровичу зъ Залозець, Шидловскому зъ Старомѣщины, лат. свящ. Шульцови зъ Пôдволочискъ, Мих. Барану зъ Бзовицѣ, Ант. Гутковскому зъ Залозець, Кончевичу зъ Тростянця, що поспѣшили на сумну вѣсть взяти участь въ похоронѣ нашои покôйнои доньки. Особливо же Впр. о. Луцѣ Авдыковскому зъ Ивачева, стрыеви нашому, котрый помимо старшого вѣку зъ нараженьемъ своего здоровя прибувъ о кôлька миль зъ службою Б. на похоронъ, сердечно дякуємо. Братови нашому, Льву Авдыковскому зъ Голешова, котрый зъ далекихъ сторôнъ прибувъ потѣшити насъ и отерти намъ слёзы, щиро и сердечно дякуємо. Вамъ Всч. о. сусѣде зъ Тростянця за трогаюче слово пôдчасъ похорону щире руске спасиБôгъ! Дякуємо такожь п. доктору Скурскому изъ Зборова, котрый щиро заходився коло слабости покôйнои и посвячавъ всѣ свои силы, щобы намъ дитину уратувати. Въ кôнци дякуємо сердечно всѣмъ знакомымъ и другамъ, що зволили насъ посѣтити и ôтдати послѣдну прислугу покôйнôй, якъ и Вамъ, честнй прихожане, за численну участь въ обрядѣ похороннôмъ, и за помôчь, котрои вы не ôтказалися, щире спаси Бôгъ! Пріймѣть, всѣ Добродѣѣ, сю прилюдну подяку и най Богъ ôтвертає ôтъ Васъ подôбне горе! — Бѣлоголовы, 25 сѣчня 1886. — *Наталія и Мечиславъ Авдыковичь*, родичѣ.

Подяка.

Подобалося Всевышнёму покликати до вѣчности нашу любезнѣйшую матѣрь, а взглядно тешу и бабку, котра овдовѣвши, высше 20 лѣтъ пережила въ Перемышли. Якъ въ часѣ тяжкои и довготревалои слабости, щире сочувство сусѣдôвъ и знакомыхъ було осолодою и потѣхою такъ покôйнôй якъ и еи родинѣ, такъ рôвножь и по тяжкôмъ ударѣ пôдкрѣпляло нашй зболѣлй серця. Тому почитуемо собѣ за милый обовязокъ, вы сказати тутъ прилюдно нашу сердечну подяку, а именно: Впов. п. д-ру Антоневичеви за его безъинтересовнй труды и порады, а всѣмъ знакомымъ и сусѣдамъ за хвилѣ потѣхи, переведенй у ложа покôйнои и ôтданье послѣднои прислуги. Складаемо нашу искренну подяку за свѣтлу ôтправу похоронну и супровôдъ тлѣнныхъ останкôвъ на цвинтарь Впр. оо. крылошанамъ Перемыского Собору: Ю. р. Куиловскому и М. Подолиньскому, Всесвѣтл. д-ру М. Людкевичеви, Преч. оо. Куцерыбови, Поляньскому и Копкови и Преч. оо. діяконамъ ново-поставленымъ пресвитерамъ. Дальше дякуемо пп. питомцямъ рускои дух. семинаріи за звеличанье сумного того обряду прехорошимъ спѣвомъ, якъ рôвножь и хорови пп. ученикôвъ гимназіи перемыскои. Всѣмъ ще разъ поодиноко и загально складаемо нашу найщирѣйшу подяку. Боже заплати за высоку честь, заявлену покôйнôй а дорогоцѣнну приклоннôсть, заявлену намъ!

Перемышль дня 7 (19) сѣчня 1886. — *Володиславъ и Іоанъ Бѣрецкй*, сыны; Іосифа, Павлина и Ольга, доньки; М. Губицкій, зять; Романъ Бѣрецкій, внукъ; Марія Гарвотъ, внучка покôйнои съ мужемъ Юріемъ.

Переписка Редакціи и Администраціи

Всч. Н. О. въ Товстобабахъ. Заплачено до кôнця 1885 року. — **Всч. Е. Л. въ Гостовѣ.** Вамъ почалося „Дѣло“ высылати 1 (13) лютого, отже теперь заплачено до кôнця 1885 року. — **Всч. М. Ч. въ Верхобужу.** Зъ присланыхъ 4 зр. записано 1 зр. за 1885 рôкъ а 3 зр. на 1886 рôкъ. — **Всч. С. К. въ Небыловѣ.** Єсли въ протягу 30 днѣвъ Вы не дôстали ôтмовнои ôтповѣди, то можете отворити, нѣчого дальше не выжидаючи. — **Вп. М. К. въ Городенцѣ.** „Правотарь“ коштуе въ Редакціи „Дѣла“ съ пересылкою 2 зр. 70 кр. Листъ осôбно. **Вп. О. Т. Я. въ Кіевѣ.** 8 руб. записано за 1885. рôкъ, а 8 руб. на 1886 рôкъ. — **Всч. І. Т. въ Будыловѣ.** Заплачено до 30 цвѣтня. — **Всч. Е. Б. въ Тавровѣ.** Заплачено до 31 марта. — **Всч. І. Ш. въ Браткôвцяхъ** Зъ присланыхъ грошей передано 2 зр. Редакціи „Зеркала“.

Съ симъ числомъ розсылаеся Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 6 и 7 аркушь повѣсти Додета „Набобъ“.

НАДÔСЛАНЕ.

Якъ якого любымця, котрый всюды выходитъ побѣдоносно, находимо нынѣ майже въ кождôй родинѣ, у богатого чи бѣдного, швайцарскй пигулки аптикаря Р. Бранта, котрй своимъ дуже пріятнымъ, певнымъ и нешкôдливымъ дѣланьемъ въ недугахъ утробы, жовчи и гемороидахъ и т. д вытискаютъ всѣ иншй средства. Кожда коробка (можна дôстати по 70 кр. въ аптикахъ) мае за етикету бѣлый хрестъ въ червонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 113—?

Специяльности и универсальнй средства,

францускй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Курсъ львôвскій въ дня 27 л. сѣчня 1886.

	платятъ		жадаютъ	
	австр. валютою			
	р.	кр.	р.	кр.
1. Акціи за штуку. (безъ текучого куп. безъ купону)				
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	218	75	222	—
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	224	—	227	—
Банку гип. галиц. по 200 р.	274	—	278	—
2. Листы заст. за 100 р.				
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	100	—	101	—
„ „ „ по 4% ав.	91	50	92	50
„ „ „ по 5% ав. період.	100	—	101	—
Банку гип. галиц. 6% ав.	88	50	89	60
Листы дов. гал. банку 3% въ ликв.	91	75	92	75
3. Листы довжнй за 100 р.				
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	—	—	—	-
4. Облиги за 100 р.				
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	103	75	104	75
Облиги комунальнй банку краєвого 5%	97	—	98	—
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	102	75	104	—
5. Льосы мѣста Кракова	17	—	19	—
„ „ Станиславова	25	50	27	50
6. Монеты.				
Дукатъ голендерскій	5	82	5	92
„ цѣсарскій	5	85	5	95
Наполеондоръ	9	96	10	06
Півимперіялъ	10	30	10	40
Рубель россійскій срѣбный	1	54	1	64
„ „ паперовый	1	22¾	1	24¾
100 марокъ нѣмецкихъ	61	40	62	30
Срѣбло	—	—	—	—

Дама старшого вѣку

шукае мѣсця господинѣ дому пôдъ найприступнѣйшими условіями. Близшй вѣдомости пôдъ адресою І. Ш. С. въ Мушинѣ. poste restante via Sandez.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олекси Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкй окразки,** Ив. Франка, серія І., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

Хто боится паралижу

або вже бувъ нымъ разъ пораженый, або страдае на конгестіи, заворотъ, ôтомленье, безсонность, взгл. на хоробливый станъ нервôвъ, най собѣ спровадитъ брошуру „Ueber Schlagflus-Vorbeigung und Heilung“, 5 выд. ôтъ автора, бувшого баталіонового лѣкаря въ краєвôй оборонѣ, Rom Weissmann-a въ Vilshofen, Баварія, безплатно и франко.

1548 3—25

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи **въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи**

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% платнй въ 30 днѣвъ по выпов.
4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 4—?)

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (3—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка Гегеляйского столового . 2 зр. 10 кр
1 „ Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1 „ Гегел. стол. ароматичного 2·70 и 3 зр
1 „ Самородного вытравного . 4 зр. 30 кр.
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 „ — „
Червонй вина: 1 бочôвка Viszontai 2 „ 50 зр.
1 бочôвка Viszontai старе . . 3 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

K.E.P. 1238 K.E.P. 1239

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 43—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ,** зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій,** зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця,** зъ францускогo *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорочнй Дзвоны,** зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця,** зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя,** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта,** зъ францускогo *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рiслеръ старшій,** зъ францускогo *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ,** зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста,** зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвй душѣ,** зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)
13. **Батько Горіо,** Бальзака. Цѣна 2 зр. (съ перес. 2 зр. 20 кр.)
14. **Князь Серебряный,** А. К. Толстоя. Цѣна 2 зр. (съ перес. 2 зр. 20 кр.)
15. **Зъ чужихъ зѣльникôвъ.** Цѣна 1 зр. 40 кр. (съ перес. 1 зр. 60 кр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дôстае 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь дохôдъ призначеный на фондъ стипендійный имени Вол. Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. І., оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскй Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысшй книжки суть найотвѣтнѣйшй на подарунки.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 18—0

Перепродаючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючй выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр. 1535 2—?

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE — VIERHUNDERT TAFELN.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючй

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на лѣтъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга мастку желѣзного, одна либра . 40 кр.
3) Книга мастку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скрипта, 100 примѣрниковъ . . 55 кр.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 4—? купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110 за 100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Въ Сѣчни 1886 року выйде зъ друку першій томъ поезій

Володимира П. Масляка.

Выданье обôймати ме 8—10 аркушѣвъ друку на велінôвôмъ паепри съ виньеткою, зложеною зъ нашихъ народныхъ взорôвъ.

Цѣна предплатна разомъ съ пересылкою почтовою лишь 1 зр. Пôзнѣйше буде цѣна пôднесена.

Предплаты и замовленя прiймае такожь Редакція „Дѣла“

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 6 и 7. Львôвъ, Субота 18 (30) сѣчня 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Мысли по Соймѣ.

I.

Що нашй послы пôдъ часъ сегорôчнои сесіи соймовои сповнили свôй обовязокъ заступникôвъ народныхъ якъ найсовѣстнѣйше, съ повнымъ достоиньствомъ, съ гôдною признаня неустрашимостею и вытревалостею, — на то згодится кождый Русинъ, що слѣдивъ за ходомъ справъ и дебатъ въ сѣй сесіи. Можна сказати, не було важнѣйшои справы дотыкаючои рускій народъ, въ котрôй нашй послы не высказали-бъ свого становища и не пôднесли голосу въ интересѣ свого народу и краю.

Правда, иниціятива ихъ зъ причины малого числа членôвъ не могла розвинутися такъ широко, якъ то була ихъ воля, и н. пр. выготовлена пос. Лѣпиньскимъ интерпеляція до п. намѣстника въ справѣ выборôвъ въ Золочевѣ не могла бути внесена лишь за-для того, що годѣ було въ палатѣ роздобути 15 пôдписôвъ пôдъ интерпеляцію, — але-жь зъ другои стороны не можна заперечити, що нашй послы умѣли тую хибу по змозѣ надоложувати инчими способами, якй подае звычай парляментарный.

Пôднести такожь мусимо съ признаньемъ, що нашй послы черезъ цѣлу сесію выступали солидарно; сѣй солидарности надаемо особливу вагу въ виду тыхъ затѣй, якй проявила фракція политичныхъ авантурникôвъ съ своимъ амбасадоромъ у Вѣдни, затѣй — вщепити распрю мѣжь рускихъ послôвъ, и такъ нечисленныхъ, и тымъ способомъ зводити цѣлу акцію заступникôвъ народныхъ до абсурдумъ. Фіяско тои фракціи въ сѣмъ дѣлѣ мы констатуемо съ великимъ вдоволеньемъ и сподѣваемося, що Вп. читателѣ нашй подѣлятъ съ нами то вдоволенье.

Кульминаційною точкою сегорôчнои сесіи Сойму була двократна дебата въ дѣлѣ внесеня пос. Романчука. Тымъ внесеньемъ и тою дебатою справа руска въ Галичинѣ набрала ваги не тôлько въ краю, але и по-за границями его, въ австрійскôй державѣ и въ Европѣ. Ôтмовити великои ваги цѣлôй тôй справѣ не осмѣляеся нѣхто, кромѣ краковскихъ станьчикôвъ и высше згаданои фракціи нашихъ политичныхъ авантурникôвъ. Extrema se tangunt.

„O ruskiej sprawie nic nie mówić“ — то по дебатѣ надъ внесеньемъ Романчука окликъ „Czas-у“, а „Все, що роблятъ нынѣшнй послы въ Соймѣ, муситъ выйти на шкоду Руси“, — то окликъ згаданои фракціи.

Очевидно, що анѣ перша пароля мѣжь Поляками, анѣ друга мѣжь Русинами не знайдутъ пріему и признаня, бо суперечатъ дѣйстности, фактамъ.

Чи можна не говорити о рускôй справѣ въ Галичинѣ, замовчувати еи нынѣ, коли она все и всюды проявляеся, кождому стоитъ передъ очима, вникае у всѣ ôтносины краевй? Ôтповѣдь на то рѣшуча: нѣ! Гони природу дверми, она верне ôкномъ. Мы-жь се видѣли при дебатахъ надъ внесеньемъ пос. Романчука. Кождый виднѣйшій посолъ польскій не мôгъ выдержати а рвався, перся щось сказати о рускôй справѣ — и, якъ то мы бачили зъ справоздань соймовыхъ, велика бôльшôсть послôвъ говорила о рускôй справѣ якъ о очевиднôй, важнôй, для Поляковъ грôзнôй, коли не буде залагоджена, а для Русинôвъ жизненнôй.

Що внесенье пос. Романчука не дождалося справедливого залагодженя, тому причина ясна: Поляки бажаютъ задержаня status quo на Руси, боятся Русинôвъ, дрожатъ о свое нынѣшне становище на нашôй земли, и длятого бьются якъ та рыба объ лѣдъ, не знаючи, щó почати, на яку ступити дорогу, и длятого хопились — утраквизму.

Объективный поглядъ нашъ на генезу утраквизму, — на котрый „Czas“ нынѣ кидае громы и зъ котрого своею дорогою, пôсля нашого пересвѣдченя, нѣчого не буде, — ц. к. прокураторія сконфискувала. Нынѣ скажемо лишь тôлько, що на вытвôръ идеѣ утраквизму середъ Поляковъ вплынула — зростаюча съ кождымъ днемъ Русь: интелигенція стояча на основѣ народнôй, котрои не можна збити зъ яснои, прямои дороги анѣ безпôдставными закидами гравитаціи до „Москвы“ та „шизмы“, анѣ пôддаваными польскимъ шовинистамъ таки черезъ нашй „проломленй“ головы клеветами на тему „нигилизму“ та „анархизму“—бо програма наша выписана на прапорѣ въ цѣлôй основѣ, анѣ крыхты не схована въ кишеню — а съ интелигенціею рускою рука объ руку простый народъ, поступаючій съ кождымъ днемъ въ просвѣтѣ и самосвѣдомости національнôй...

Той утраквизмъ — то будь-що-будь явище для насъ дуже важне и цѣкаве, — по нѣмъ мы пôзнаемо, якъ нынѣ бье живчикъ въ жилахъ польского организму на Руси, якй думки ворушатся въ польскихъ головахъ про справу руску. Пôзнаемо, що мы сила, съ котрою Поляки уже не смѣютъ не числитись, не смѣютъ о нѣй не думати и не говорити, хочь и якъ бы станьчикôвскій „Czas“ того собѣ бажавъ.

. . . . . .

Дальше вже залежитъ ôтъ насъ, Русинôвъ, ôтъ нашого зросту и розвою, ôтъ нашои працѣ на реальныхъ пôдставахъ, — наконець и ôтъ нашого такту политичного.

Жаль сказати, тому власне стае на перешкодѣ згадана уже повысше фракція нашихъ домородныхъ отчайдухôвъ и тымъ ôтдае велику прислугу противникови Руси. Тая фракція стараеся спиняти розвôй рускости въ Галичинѣ на пôдставѣ реальнои працѣ на питомôй почвѣ, вказуючи замѣсть того дулѣ на вербѣ.. Она зъ горы не вѣритъ въ нѣякій успѣхъ нашои працѣ, тое свое зневѣрье стараеся вщепити въ вожде руске серце, зъ неудачь людей, що вѣрятъ въ будучнôсть свого народу и въ красшу его долю, прямо тѣшится, а до мертвыхъ серцемъ и вѣрою кличе: „Горѣ имѣемъ сердца!“

Бесѣда пос. о. Сѣчиньского,

выголошена въ Соймѣ при дебатѣ надъ буджетомъ шкôльнымъ.

Я пôдôймаю слова выреченй черезъ Вп. члена краевои Рады шкôльнои, п. Баденього, котрый съ правдивымъ узнаньемъ пôднѣсъ жертволюбіе, съ якимъ нашй громады ôтносятся до ново-закладаныхъ шкôлъ и нехай то буде вамъ, панове, выясненьемъ, длячого я въ своѣй промовѣ буду передовсѣмъ звертати увагу Выс. палаты на тіи уемнй стороны заосмотрюваня шкôлъ нашихъ въ дотаціи учительскй и потрѣбнй фонды на обôгнанье бѣжучихъ выдаткôвъ, выплываючихъ въ прелиминаря. Назвавъ я тіи стороны уемными, бо они, якъ до того часу практикуеся, дôткливо кривдятъ найбôльше громады. Комисія буджетова съ признаньемъ и съ радостею пôдноситъ то, що краева Рада шкôльна зôставила остаточно рахунки окружныхъ фондôвъ шкôльныхъ. Панове, и я пôдношу въ радостею, що вближаемось до того, що колись дождемося порядку въ господарствѣ тыми фондами, але съ жалемъ констатую, що то зôставленье довершено найбôльше на коштъ кишенѣ громадъ. На умотивованье того мого твердженя можу предложити упоминаючй карты, высланй въ наслѣдокъ розпорядженя ц. к. намѣстництва на пôдставѣ операту ликвидаційного, двѣ карты на одну и тую саму суму до однои и тои самои громады, одна зъ 5 червня а друга зъ 6 червня 1885. Панове, коли въ оператѣ ликвидаційнôмъ пôдъ рôзными числами та сама сума два разы зôстала втягнена, то дае достаточну пôдставу до судженя, що операть ликвидаційный досыть точно зôставъ переведеный и що при зôставленю рахункôвъ за мало увзгляднено претенсіи, якй маютъ мѣсцевй фонды шкôльнй до окружныхъ и чи тіи цифры, якй знайшла ликвидація въ рахунку окружныхъ радъ шкôльныхъ, суть правдивй, и чи дѣйстно выражаютъ претенсію оправдану. И такъ на примѣръ въ тôмъ выпадку, котрого документы маю передъ собою, карта упоминаюча выслана до мѣсцевои Рады шкôльнои. Я яко предсѣдатель мѣсцевои Рады шкôльнои, старався дослѣдити въ рахункахъ громадскихъ и квитахъ, чи дѣйстно громада залягае съ тою квотою (25 зр. 98 кр.) и я переконався, що не тôлько не залягае, але навѣть надплатила, бо ôтъ року 1874 до 1883 платила цѣлу належитôсть дотаційну на ню и двôръ припадаючу.

Якъ панове знаете, до однои въ найбôльшихъ аномалій належитъ почислити то, що по рôкъ 1885 въ урядахъ податковыхъ, котрымъ признано и поручено стяганье належитостей дотаційныхъ, и що тамъ не була роздѣлена на громаду и двôръ тая належитôсть дотаційна, не була приписана окремо на обшаръ двôрскій а окремо на громаду, але тамъ було тôлько одно приписанье: „Рада шкôльна мѣсцева“. Але що мѣсцева Рада шк. тôлько за посредствомъ начальника громадского могла сповняти обовязокъ стяганя даткôвъ на дотацію, то зъ того выйшло, що тіи начальники впростъ платили разомъ съ податками тую належитôсть цѣлу за себе и об-

Ювилейный концертъ.

Хто знае исторію галицкои Руси съ всѣми еи терпѣнями ôтъ часôвъ першого погрому татарского, съ бучами князѣвъ рускихъ и боярôвъ, съ нападами королѣвъ угорскихъ, съ походами Литвы и Польщѣ, съ боротьбою Угорщины съ Литвою о посѣданье землѣ Данила, съ политикою Ягайлонцѣвъ: ввести елементъ польскій на Червону Русь и Подôлье, съ мисіями черцѣвъ латиньскихъ, съ переворотами соціяльными; хто почисливъ страшнй напады татарскй ôтъ часôвъ Гедимина и пôзнѣйшй волоскй, хто счисливъ огромнй полоны, якй брали въ насъ дикй орды, опустошаючй нашъ край въ всего майна, хто бодай побѣжно перевернувъ тй сумнй и кровавй картины нашои бувальщины, — той певно муситъ здивуватись, що тутъ мимо всего устоявся ще рускій народъ въ прадѣднôй своѣй земли и бодай останки своеи колишнои высокои культуры змôгъ зберегчи для потомства. Съ часомъ може, коли исторія рôдного нашого краю буде всестороннѣйше и подрôбнѣйше розказана, коли и забутй або закрытй свѣдоцтва нашои давнои славы выгорнутся зъ-пôдъ скибы, ораной нынѣ плугомъ, и за стараньемъ археологôвъ воскреснутъ передъ нашими очима бодай въ видѣ памятникôвъ нашого старинного Галича — съ часомъ може и зрозумѣемо, въ чѣмъ и де лежала тая сила, що не дала намъ загинути въ тыхъ тяжкихъ, кровавыхъ часахъ. Вѣки княжй Ростиславичѣвъ и Романовичѣвъ, хотяй не обходились безъ внутрѣшныхъ сварôвъ и переворотôвъ, а конець вѣка XVI-го — се два досыть великй контрасты. Упала самостôйнôсть политична, упала церковь съ своею етичною силою, знидѣла литература руска; широка область, на котрôй панувавъ нашъ языкъ, обмежилась на небогато родôвъ магнатскихъ рускихъ, мѣщаньство и сѣльску стрѣху; соціяльнй ôтносины ставали чимъ-разъ труднѣйшй, словомъ, не въ добрѣ жилось предкамъ нашимъ пôдъ конець XVI вѣку.

Але якъ-разъ тогды посередъ загального розстрою и паденя руского духа здвиглось въ городѣ Льва забороло, що Русь галицку мало натхнути новою силою до нового житя, до ôтродженя свого. Симъ забороломъ, о котре оперлась наша церковь съ своимъ обрядомъ, національнôсть руска и еи духовый розвôй — бувъ нашъ „Ставропигіонъ“.

Память 300-лѣтну заснованя „Ставропигіона“ обходили львôвскй Русины 15 (27) сѣчня музикально-декляматорскимъ вечеркомъ въ сали „Народного Дому“.

Вечеръ ôткрывъ сеніоръ „Института“, д-ръ Исидоръ Шараневичь, рѣчею, въ котрôй подавъ короткій образъ повстаня, постепенного розвою и хвилевого неоднократного паденя сего института по нынѣшнй часы. Скôлько годилось до сеи торжественнои хвилѣ, пôднѣсъ Вп. бесѣдникъ бодай въ короткости всѣ важнѣйшй моменты зъ исторіи и судьбы „Ставропигіону“, пояснивъ его колишне значенье для всеи Руси, для церкви, вѣры и обряду, хотя — по нашому мнѣню, Институтъ сей мавъ не менше значенье и въ розвою нашои духовои культуры и національности. Бесѣдникъ зазначивъ ôтгакъ съ всею рѣшимостею льояльнôсть членôвъ „Института“ для св. престола римского и австрійского Монарха. Колись — згадавъ бесѣдникъ — членами „Института“ були славнй роды княжй всеи рускои землѣ, богатй купцѣ и мѣщане рускй, и давъ зрозумѣти, що нынѣшне число 72 членôвъ есть дуже миніятурнымъ противъ давнѣйшого. По короткôмъ оглядѣ дѣланя „Института“ въ часѣ сеніорованя пок. Хоминьского и Кмицикевича якъ и сов. Ковальского, подавъ бесѣдникъ до радôстнои вѣдомости зôбраныхъ гостей, що першій томъ актôвъ „Ставропигіону“ вже покôнченый, а прочй важнй документы будутъ небавомъ выданй съ фотодруками и факсимиліями.

Ôтгакъ слѣдувала часть музикальна. Ученики бурсы „Института“ пôдъ проводомъ п. Чипчара, споможенй ще другими спѣвочими силами, выконали кôлька духовныхъ вокальныхъ композицій, именно: пѣснь до св. Богородицѣ „Кто тебе не ублажитъ“ по Ирмологіону, дуже удачно гармонизовану на мѣшаный хоръ, и Бортняньского: „Утвердися серце мое“ та „Тебе Бога хвалимъ“, двухоровй дуже поважнй и прекраснй, концертовй композиціи на мѣшанй голосы. Силы спѣвочй доходили до 60 осôбъ, а выконанье всѣхъ трехъ штукъ ôтзначалось хорошою точностею, за що п. Чипчареви належится всяке признанье. „Институтъ“ давъ симъ выступленьемъ своихъ бурсакôвъ доказъ, що плекае хоральный спѣвъ церковный съ великимъ стараньемъ и що управа его лежитъ нынѣ въ добрыхъ и терпеливыхъ рукахъ. Спѣвы сй переплетено двома фатальными декляматціями о. И. Г. и п. Вѣнцковского, въ котрыхъ першу выголосивъ п. Павенцкій, другу самъ авторъ.

Съ еще бôльшою однакожь пріятностею слухали мы свои, домороднй двѣ композиціи съ шаршимъ закроемъ музикальнымъ о. Виктора Матюка. Перша становила рôдъ кантаты въ память ювилею до слôвъ о. И. Г. „Зъ трехъ-вѣковыхъ могилъ возстаньте“; другою бувъ „Прологъ“ до оперы „Инвалидъ“. О. В. Матюкъ звѣстный вже намъ яко невтомимый труженикъ на поли хоральныхъ и оркестровыхъ композицій, яко авторъ „Бояна“ и „Спѣванника“ для шкôлъ народныхъ вразъ съ школою спѣву. Тожь и не дивниця, що обѣ его новй композиціи зробили враженье широке и подобались слухателямъ вповнѣ. Кантата ôтзначаеся благороднымъ, до слôвъ дуже приноровленымъ мотивомъ музичнымъ, богатствомъ мыслей и зовсѣмъ хорошою гармонизаціею. По однôй продукціи трудно намъ однакожь входити въ подрôбности и оцѣнити еи всесторонно, на що бы вповнѣ заслугувала. „Прологъ“ есть оперовою композиціею съ солями хорами и повною оркестрою. Тутъ выступаютъ: Ангелъ Руси (сопранъ), Прабогъ (баритонъ), Чорнобогъ (басъ) и хоры ангелôвъ. Речитативы и аріи поодинокихъ лицъ мѣняются съ хорами на тлѣ дуже удачнои гармоніи оркестральнои. Арія сопранова (спѣвана п-ою М. П.) ôтзначаеся глубокимъ лиризмомъ, другй аріи маютъ бôльше драматичного характеру, именно арія Чорнобога. Але и ту композицію годѣ намъ по одноразовôмъ слуханю и безъ либретта въ руцѣ оцѣнити по фаховому. Съ конечности отже мусимо поперестати на тôмъ загальнôмъ сказаню, що вся композиція мае свою артистично-музикальну велику стôйнôсть, посѣдае свою одноцѣльну мысль, хорошо розроблену, удачно гарманизовану и дуже смачно и нѣжно инструментовану. О. Матюкъ показався нашимъ очамъ талантомъ, достойнымъ признаня и многонадѣйнымъ композиторомъ, ôтъ котрого маемо право жадати дальшого успѣшного труду. Замѣтимо ще и то, що загалъ гостей бувъ одушевленый, въ чѣмъ неменшу заслугу поклали: п-на М. П. съ своимъ соловѣйнымъ голосомъ и артистичною екзекуціею свого парту, рôвножь п. М. В. яко „Прабогъ“ и И. С. яко „Чорнобогъ“. Чи однакожь въ „Прологу“ передъ наконечнымъ хоромъ не бувъ бы на мѣсци терцетъ, — се пытанье лишаемо отвертымъ для Всеч. композитора. Рôвножь и акція межи обома богами не посѣдае достаточного драматизму, хотяй розумѣемо, що вина за сей недостатокъ спочивае головно въ самôмъ либреттѣ.

Вечерокъ закôнчено „Имномъ народнымъ“.

шаръ двôрскій въ горы и въ того выйшло, пп., що громады нашй, бодай въ тôмъ повѣтѣ, де я жію, — сконстатувавъ я се — платили цѣлу належитôсть дотаційну ôтъ 1873—1884 и за себе и за обшаръ двôрскій, и то навѣть и тогды, коли ликвидація розпочалася.

Панове, звертаю увагу на сей нечуваный фактъ, яко доказъ покривдженя и пôдставу допусканя, що цѣла залеглôсть фонду краевого залягае на обшарахъ двôрскихъ. Бажавъ-бы я, щобы въ найблизшôмъ роцѣ вже комисія буджетова могла сказати „съ пріємностею", що краєва Рада шк. не тôлько зôставила але и упорядкувала рахунки окружныхъ фондôвъ шк. и то такъ, абы можна сказати, що и упорядкувала рахунки окружныхъ радъ съ рахунками мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ и рахунки громадъ съ обшарами двôрскими.

Друга долегливôсть, котра дуже дôтклиро давсь чути громадамъ, котрй, якъ тутъ выраженося, — а то съ натискомъ пôдношу — дуже суть щедрй при дотованю шкôлъ и при ухвалюваню буджету на бѣжучй потребы шкôльнй, есть тая, що громады жалуются на то, що — якъ доказуютъ жалобы громадъ зъ такихъ селъ, котрыхъ назвища я попередно и не чувъ а маю ихъ передъ собою, — що въ школахъ, зъ котрыхъ цѣла дотація учителя и школы коштуе 310 зр., тамъ буджетъ рôчный на опалъ и иншй потребы и выдатки, сполученй съ утриманьемъ будынку выносятъ 305·80 зр. а въ другôмъ выпадку тамъ, де дотація выноситъ 177, прелиминарь буджету шкôльного выноситъ 393 зр., т. е. 2 разы бôльше.

Звертаю на то увагу представителѣвъ краевои Рады шкôльнои, бо то выдаесь кождому ненормальнымъ, — тіи прелиминарѣ суть затвердженй черезъ окружнй Рады шк. Я хотѣвъ-бы отже, щобъ въ интересѣ шкôльництва окружнй Рады шк. бôльше скрупулятно вглядали въ поодинокй позиціи и не затверджували такихъ позицій, якъ н. пр. „на фондъ зелѣзный 100, 50 зр.", а найпаче хотѣвъ-бы я звернути увагу представителѣвъ краевои Рады шк., щобъ они разъ були ласкавй допровадити до того, абы и въ зарядѣ мѣсцевыхъ фондôвъ шк. разъ порядокъ бувъ введеный. Вѣдомо то всѣмъ, хто зъ близька дотыкаеся школы, що рахункôвъ зъ тыхъ буджетомъ ухваленыхъ сумъ нема жадныхъ по селахъ, и не знаю, чи есть одна громада въ цѣлôмъ краю, де-бы буджетъ ухвалювався на пôдставѣ замкненя рахункôвъ зъ минувшихъ лѣтъ и де-бы повôсталôсть яка входила въ буджетъ наступаючого року. Ще сумнѣйша сторона того неладу есть та, що — не кажу того загально — громады платятъ буджетъ шк. за обшары двôрскй. Маю передъ собою скаргу, що въ однôмъ селѣ ôтъ 1875 до 1885 року громада платила цѣлу суму, выплываючу зъ ухваленого прелиминаря, затвердженого черезъ окружну Раду шк., а обшаръ двôрскій нѣчого не платившъ. Тая справа до мене яко до предсѣдателя мѣсцевои рады шкôльнои дôсталася и я внѣсъ прошенье до окружнои Рады шк., щобы зарядила примусове стягненье належитостей; ôтказано менѣ, — щобъ немовь дати ôтчути менѣ яко кару за то, що я належавъ до тыхъ, котрй домагалися введеня порядку въ господарствѣ окружныхъ Радъ шк., — що доти не причинится окружна Рада шк. до примусового стяганя тыхъ належитостей, доки мѣсцева Рада шк. не уложитъ рахункôвъ за минувшй лѣта. Прошу панôвъ! Єсли окружна Рада шк., що складаеся зъ людей интелигентныхъ, мае пôдъ рукою фаховыхъ людей и мае въ уставы запоручене право ужиткувати помôчничими силами ц. к. староства до помочи въ рахункахъ, єсли она наробила такого бигосу съ тыми грôшми, що-жь дивуватися, що въ мѣсцевôй Радѣ шк., де вôйтъ часто неписьменный, есть єи предсѣдателемъ, нема рахункôвъ, и що дивуватись, що навѣть найенергичнѣйшій и найскрупулятнѣйшій чоловѣкъ мимо цѣлои пильности не може ввести порядку въ рахункахъ зъ минувшихъ лѣтъ для тои простои причины, що той буджетъ, ухваленый черезъ мѣсцеву Раду шк. окружна Рада шк. затвердила, а нѣхто не старався, щобъ тая сума була стягнена — вôйтъ платившъ на найпотрѣбнѣйшй выдатки и покрывавъ выдатки зъ фондôвъ якихъ-небудь, а обшаръ двôрскій залягавъ съ тыми вплатами до буджету. Констатую тутъ, що у всѣхъ тыхъ выпадкахъ, де дѣялися непорядки въ господарствѣ громадскôмъ, де було пôдозрѣнье, що зверхнôсть громадска не досыть честно обходилася съ фондами громадскими, у всѣхъ тыхъ выпадкахъ головною виною були власне выдатки на потребы школы а тая зверхнôсть громадска а взглядно той начальникъ громады длятого допустили до того неладу, бо мусѣли латати тіи выдатки на потребы шкôльнй грôшми зъ касы податковои, позичковои або якои иншои, не маючи грошей въ шкôльнôмъ прелиминари ухваленыхъ въ своѣй руцѣ.

Ще одну дуже важну справу мушу пôднести, котра такожь дуже вражуе нашй громады до шкôлъ. Нашй найдавнѣйшй школы въ 1840 выхъ лѣтъ, коли не всѣмъ ще людямъ снилося о просвѣтѣ, мали утриманье въ жертвъ въ натурѣ, изъ зôжа, околотôвъ и иншихъ данинъ. Устава шкôльна повѣдае, що тіи жертвы и данины въ натурѣ можутъ бути замѣненй на жертвы въ грошахъ на пôдставѣ укладу межи стороною а окружною радою шкôльною. Щобы богато надъ тымъ не розводитись, скажу лише, що окружна Рада шк. не хоче въ такй уклады входити и громада муситъ ажь до сего часу всѣ тй данины платити въ натурѣ. Здавалось-бы може, що для людности сельскои, рôльничои, може выгôднѣйше платити данины въ натурѣ, якъ въ грошехъ, однакожь вѣрте менѣ, пп., що то для нихъ не есть найвыгôднѣйше и впроваджуе такій неладъ въ господарствѣ фондами шк. и на такй клопоты наражуе начальника громады и предсѣдателя рады шк., що тяжко неразъ знайти кандидата на предсѣдателя мѣсцевои рады шк., такъ, що неразъ и кару платятъ за то, що не приняли того уряду. Въ чѣмъ же лежитъ та прикрôсть? Ось въ тôмъ: Коли жертвы въ натурѣ на утриманье учителя декляровании зôстали, становивъ кождый грунтъ заокруглену неподѣльну цѣлôсть, въ актѣ ерекційнôмъ були грунты паровй и поодинокй и пѣшй, и було тамъ сказано, кôлько горнцѣвъ зôжа припадало дати ôтъ кождого такого грунту. Нынѣ и слѣду нема въ того подѣлу, нынѣ навѣть морги подѣленй, а що найважнѣйше, — то я числю за зле окружнôй радѣ шк., — що она не постаралася о заинтабульованье тыхъ престацій въ натурѣ на рѣчь школы на грунтѣ. Нынѣ є села, де $^1/_5$ часть зъ тыхъ грунтôвъ ôтпродано до иншого села и тягарôвъ не заинтабульовано — и якъ жежь може той предсѣдатель стягнути ôтъ властителя другого села тіи горнцѣ, котрй мавъ давати першій властитель того грунту? Н. пр. въ повѣтѣ Збараскôмъ загальна сума престацій выноситъ 149 корцѣвъ зôжа. Староство грозитъ екзекуцією, накладае кары и наложило-бъ кары и на предсѣдателя мѣсцевои рады шк., але устава дотеперь на то не позволяе. Мимо то нема способу тіи данины стягнути. Дуже богато есть у насъ грунтôвъ такихъ, що у насъ були перше рустикальными, а потому сталися доминикальными. Въ повѣтѣ Збараскôмъ властитель обшару двôрского на жаданье мѣсцевои рады шк., щобы заплативъ 21 корцѣвъ и 4 горнцѣ зôжа, съ котрымъ ôтъ 11 лѣтъ залягае, сказавъ, що мае вправдѣ грунты рустикальнй, але они вôйшли въ его посѣданье за часôвъ панщины, и ôтъ того часу вôйшли тіи парцелѣ въ комплексъ его и зôстали втягненй на пôдставѣ позволеня въ корпусъ табулярный доминикальный и такъ сталося, що тыхъ кôлькадесять корцѣвъ зôжа нема зъ-ôтки стягнути, бо теперѣшный властитель не мае обовязку платити, бо то суть грунты доминикальнй, а обовязокъ зъ ерекціи выплываючій, дотыкае тôлько грунтôвъ рустикальныхъ. Єсть то одна зъ найбôльшихъ причинъ прикростей, на якй бувають наражений громады а специяльно начальники громадскй и предсѣдателѣ мѣсцевыхъ радъ шк., що до теперь не постаранося, щобы тіи данины въ натурѣ зъ уряду були перемѣненй въ грошевй жертвы. Ще й то мушу згадати, що громады подавали въ тôмъ взглядѣ до окружнои рады шк., але на то або не було ôтповѣди, або була така, щобы всѣ члены громады, котрй маютъ платити въ натурѣ, подали просьбу, або, що то не належитъ до компетенціи мѣсцевои рады шк.

Не ставляю резолюціи длятого, бо думаю, що то, що я сказавъ, бôльше поможе, якъ поставленье резолюціи, и думаю, що комисія тіи уваги возьме въ будучности пôдъ розвагу. Я говоривъ не для простого войованя, але щобъ усунути то, що стягае ôтразу на школу, а вы повѣдаю то съ отвертостею, бо уважаю школу за пещену дитину, яко пôдойму лучшои нашои будучности.

Соймъ краєвый.

XXV Засѣданье вечѣрне зъ 20 л сѣчня 1886.

П. намѣстникъ ôтповѣвъ на интерпеляцію кс. Савы въ справѣ неточно заложеныхъ грунтовыхъ книгъ въ громадахъ Гриновцѣ и Олеши въ повѣтѣ товмацкôмъ и ôгнирае замѣты, зроблений интерпелянтами, яко неправдивй.

Пос. Вербицкій предложивъ справозданье комисіи культуры краевои о внесеню пос. Романовича въ справѣ доставъ для арміи въ краю помѣщенôй артикулôвъ живности и другихъ потребъ. Взываеся правительство, щобы по выходѣ теперь заключеныхъ контрактовъ при набуваню готовыхъ артикулôвъ убраня и умундурованя для арміи увзгляднивъ товариства и консорціи промысловй краевй и щобы при розписуваню условій доставы не ставлено вымогъ, выключаючихъ зъ горы продукцію краеву. П. намѣстникъ звертае однакожь увагу сойму, що резолюцію ту не зможе правительство приняти зô взгляду, що армія муситъ завсѣгды стояти готова, а дрôбнй промысловцѣ краевй не були-бы въ силѣ ôтповѣсти скорымъ єи потребамъ. Пос. Романовичъ ставляе въ наслѣдокъ того поправку стилистичну и предкладае замѣсть словъ: „убраня и умундурованя для арміи" слова: „артикулôвъ потребъ ц. к. арміи, котрй входятъ въ объемъ ремесла и промыслу". Пос. Хшановскій робитъ увагу, що вправдѣ давнѣйше п. министеръ вôйны бувъ того самого мнѣня, що нынѣ п. намѣстникъ, але въ делегаціяхъ, заинтерпельованый въ тôй самôй справѣ, заявивъ, що доперва розглянеся въ нѣй и займесь нею. Палата приняла остаточно внесенье комисіи съ поправкою пос. Романовича.

По довгôй дебатѣ о значеню §. 36 статуту банку краевого слѣдувавъ рефератъ пос. Ив. Стадницкого съ резолюціями: 1) Поручаесь Выдѣлови краевому, щобы перевѣвъ студіи надъ модификацією тарифъ на зелѣзницяхъ державныхъ въ тôмъ направленю, щобы ôтъ перевозу плодôвъ краевыхъ не жадано бôльшихъ оплать якъ ôтъ перевозу плодôвъ заграничныхъ. 2) Поручаесь кр. Выдѣлови, щобы на ново старався у правительства о постепенну змѣну организаційного статуту державныхъ зелѣзниць въ Галичинѣ, о скôлько се дотыкае урядового языка для низшои службы зелѣзничои. Обѣ резолюціи принято мимо деякихъ пояснень изъ стороны п. намѣстника, котрыми старався переовѣдчити палату, що дирекція зелѣзниць державныхъ прикладае всякихъ старань, щобы улекшити оборотъ продуктôвъ краевыхъ. Обтяженье тарифъ послѣдовало вже для перевозу рафинованои нафты зъ Галичины до Пешту и т. д.

Пос. Старжиньскій предложивъ справозданье комисіи гôрничои въ справѣ импорту фальзификатôвъ нафтовыхъ и выконаня побору и контролѣ податку консумційного. Комисія поставила резолюціи: 1) Взываесь правительство, щобы порозумѣлось съ правительствомъ угорскимъ въ справѣ строгого выконуваня принятои взаимною умовою тарифы цлової на олѣй минеральнй. 2) Взываесь правительство, щобы выдало нове розпорядженье для лекшого и певного ôтрôзненя ропы ôтъ дестилятôвъ нафтовыхъ, закрашеныхъ на темно штучнымъ способомъ. Друга резолюція була вымѣрена противъ довозу нафты дестильованои зъ Россіи (зъ Кавказу), котру купцѣ закрашуютъ на темно и за меншою оплатою впроваджаютъ до Галичины и Угорщины яко сыровацю нафтову. На границяхъ, видно зъ того, нема достаточнои контролѣ. Соймъ принявъ обѣ резолюціи.

Пос. Струшкевичъ предкладае въ имени комисіи зелѣзничои слѣдуючй резолюціи: 1) Поручаесь правительству будову зелѣзницѣ Снятынъ-Городенка-Залѣщики. 2) Поручаесь заразомъ кр. Выдѣлови, щобы въ своѣмъ часѣ предложивъ соймови высокôсть субвенціи зъ кр. фондôвъ на будову сеи зелѣзницѣ. Резолюціи принято.

XXVI. Засѣданье зъ дня 21 л. сѣчня 1886.

Громадѣ мѣста Подгурже призволено на позичку зъ банку краевого въ сумѣ 30.000 зр.

Поставлено ôттакъ резолюцію, щобы правительство найшло въ дорозѣ законодавчôй средства для охороны достоиньства властей автономичныхъ громадскихъ и повѣтовыхъ. Дальше завôзвано правительство, щобы постаралось о заложенье быс. курсу торговельного при политехничнôй школѣ у Львовѣ. Погорѣльцямъ Жукова и Жовтанець удѣлено запомогу по 20 зр. на особу.

На внесенье комисіи буджетовои удѣлено кр. Выдѣлови абсолюторію зъ рахункôвъ зъ 1884 року зъ фонду краевого, фондôвъ запомоговыхъ державныхъ и въ буджетѣ умѣщеныхъ. Пос. Антоневичъ примѣчае при тôмъ, що кр. Выдѣлъ не щадитъ якъ належится, а именно розкинувъ богато гроша на будову палаты соймовои, фôльварокъ въ Дублянахъ и т. д. Пос. о. Сава старась ослабити замѣты именно що до выдаткôвъ на школу музичну въ Краковѣ. Пос. Петрускій замѣчае, що згадана школа зверне субвенцію.

Ôтгакъ пояснивъ п. намѣстникъ просьбу, внесену до сойму деякими громадами, о присѣшенье выплаты належитостей за грунты, занятй пôдъ будову зелѣзницѣ трансверсальнои. Умову съ властителями сихъ грунтôвъ переводивъ адвокатъ Кл. Жукотыньскій съ припорученя товариства предпріємцѣвъ, а не правительства. Пôдставъ до жалобы нема, бо въ умовѣ есть условленый речинець до выплаты належитостей. Властителѣ згаданыхъ грунтôвъ мусять отже ждати на выплату, а грозьбы ихъ не маютъ нѣякого значеня,

Слѣдували предложеня комисіи буджетовои. Комисія внесла: I. На покрытье недобору кр. фонду буде въ р. 1886 побираный дод. до безпосередныхъ податкôвъ по 30 кр. ôтъ кождого золотого риньского всеи належитости сихъ податкôвъ. II. Соймъ уповномочняе кр. Выдѣлъ до переношеня въ ôтдѣлѣ звычайныхъ выдаткôвъ ощадности однои рубрики на потребы другихъ рубрикъ. Въ генеральнôй дебатѣ забравъ голосъ пос. Антоневичъ и выказувавъ рознороднй покривдженя правъ рускихъ жителѣвъ краю. Бесѣдникъ згадавъ про недавнй выборы до рады державнои и сойму въ Самборѣ и Золочевѣ, а именно о процесѣ сов. Рожанковского противъ комисаря Єловицкого о образу чести. П. намѣстникъ запримѣчае, що тй два случаѣ выборôвъ не можна генерализувати, т. е., ôтносити до цѣлыхъ выборôвъ. Въ Самборѣ не протестовано противъ надъужить. Пригоды въ Золочевѣ суть вже большого значеня. Були тамъ сильнй агитація зъ обохъ сторôнъ, але не можна ще сказати, щобы тамъ дѣялись якй-то мальверзація, о котрыхъ згадуе пос. Антоневичъ. Єловицкого увôльнивъ судъ, а надъ жалобою п. Захарка суды перейшли до порядку дневного. Уступы зъ рѣчи пос. Антоневича подамо въ своѣмъ часѣ.

Пос. Сѣчиньскій въ довгôй рѣчи критикувавъ дуже основно и на основѣ фактôвъ автономичный устрôй нашого краю, говоривъ о выборахъ громадскихъ, о писаряхъ, о тягарахъ, накладаныхъ на громады, о поборѣ податкôвъ вôйтами, о радахъ повѣтовыхъ и ихъ секретаряхъ яко дѣйстныхъ повѣтовыхъ башахъ, о конечности полученя обшарôвъ двôрскихъ съ громадами и о потребѣ вытвореня институціи для выхованя добрыхъ и совѣстныхъ писарѣвъ громадскихъ.

По деякихъ замѣтахъ изъ стороны п. намѣстника и пос. Меруновича, котрый выступивъ въ оборонѣ секретарѣвъ повѣтовыхъ (бо самъ есть секретаремъ пов. рады львôвскои), реферувавъ дальше пос. Смаржевскій буджетовй позиціи.

На репрезентацію краю призначено 100.230 зр., на кошта завѣдательства — 226.620 зр., на лѣченье бѣдныхъ — 655.000 зр, на кошта щепленя ôспы — 57.900 зр., на выдатки санитарнй — 8000 зр, на заведеня добротворнй — 10 674 зр.

Въ рубрицѣ VII признано академіи умѣстностей въ Краковѣ 18.000 зр., школѣ женьскôй въ Яворовѣ 500 зр. На курсы фаховй при школѣ женьскôй въ Краковѣ призначено 2.500 зр., на школу женьску св. Томы и Августанокъ въ Краковѣ призначено по 500 зр., на ж. школу Бенедиктинокъ у Львовѣ 1000 зр., на ж. школу въ Старôмъ Санчу Клярисокъ 750 зр., въ Стрыю 500 зр., въ Сяноку 200 зр., Яслѣ 300 зр. На школу народну оо. Доминиканôвъ у Львовѣ дано для учителя руского языка ажь 200 зр., на вѣроисповѣдну школу жидôвску въ Бродахъ лишь 6000 зр. Львôвскій закладъ глухонѣмыхъ у Львовѣ одержавъ 500 зр., а на стипендіи для питомцѣвъ своихъ 6000 зр. Школѣ глухонѣмыхъ Бардаха у Львовѣ признано 2000 зр. „Соколова" львôвскому 750 зр. Школа крак. красныхъ штукъ одержала 7000 зр. На стипендіи для ученикôвъ интернату при семинаріяхъ учительскихъ и курсахъ пôдготовляючихъ дано 30.000 зр., на таку саму цѣль въ Краковѣ специяльно 3.000 зр. На стипендію им. Матейка 1000 зр., на выдавництво рускихъ учебникôвъ 2000 зр., для „Szkol-ы" 500 зр., для „Muzeum" 500 зр, для „Kosmos у" 400 зр., для „Шкôльнои Часописи" (пр. Врецьоны) до розпорядимости кр. Выдѣлу 500 зр. Ученикамъ красныхъ штукъ (межи ними и Русинови п. Демкову) не дано нѣчого, а лишено волю кр. Выдѣлови запомогчи ихъ (котрыхъ схоче) зъ фонду диспозиційного, доперва пос. Романовичъ выборовъ для нихъ 2000 зр. На „Macierz" призначено 3000 зр., для „Просвѣты" (безъ просьбы) 1000 зр., для выдавництва „dziełek ludowych" у Львовѣ мимо опозиціи пос. Антоневича 1000 зр., жидôвскому товариству „Союзъ братный" 300 зр., товариству „oświaty ludow-ои" у Львовѣ 100 зр., о. В. Матюкови на выдавництво Спѣванника для нар. шкôлъ 100 зр., хотя пос. Антоневичъ промовлявъ за подвôйною сумою. На „Словарь" пок. Желехôвского дано до розпорядимости кр. Выдѣлу 200 зр., товариству „oświat-ы ludow-ои" въ Краковѣ 100 зр., выдѣлови тов. гал. лѣсного на выдавництво „Сильвана" 100 зр.

Надъ просьбами дуже богато буръ и другихъ институцій (межи тыми и рускихъ въ Стрыю, Бережанахъ, тов. им. Качковского и др.) перейшовъ соймъ до порядку дневного. Лишь по промовѣ пос. о. Ковальского удѣлено „Шкôльнôй Помочи" у Львовѣ 150 зр.

Ôттакъ вывязалась довша дискусія надъ тымъ, чи не належало-бъ змѣнити внутренный устрôй Рады шкôльнои краевои, т. е. єи регуляминъ. Постановлено про-то двѣ резолюціи. Взываеся правительство, щобы розôбрало пытанье: 1) чи не належало-бъ змѣнити внутренный устрôй кр. Рады шкôльнои въ тôмъ дусѣ, щобы роздѣлити звычайнй чинности ôтъ чинностей загальнои природы. Першй лагодило-бъ бюро урядниче, другй належали бы до колегіи совѣтникôвъ автономичныхъ. 2) Чи не выпадало-бъ, щобы члены такои колегіи урядували безплатно? Правительственный комисарь не противився симъ аспираціямъ на вытвореньe новои Рады шкôльнои на ладъ якои то „komisi и edukacyjn-ои".

XXVII Засѣданье зъ дня 22 л. сѣчня 1886.

Дальше продовженье дебаты въ справѣ реорганизаціи кр. Рады шкôльнои. При голосованю принято внесенье пос. Сапѣги, щобы палата цѣлу резолюцію комисіи буджетовои переказала комисіи шкôльнôй.

Ôгтакъ приступлено до позиціи о субвенціи для интернату „Змартвыхвстанцѣвъ въ сумѣ 4.500 зр. Першій голосъ забравъ архіепископъ орм. Исаковичъ за внесеньемъ комисіи буджетовои. Бесѣдникъ солодкими словами пояснивъ цѣли интернату и бажавъ собѣ, щобъ тй слова его долетѣли ажь до найбѣднѣйшои хаты „wiesniak-a rusk ого", щобы сей дôзнався, що „будучнôсть цѣлои Руси зависима лишь ôтъ звязи съ престоломъ римскимъ". Жаль, правивъ дальше архіерей, въ послѣдныхъ часахъ найшлись ложнй пророки, котрй Руси указували другу дорогу. Зъ сеи дороги звести той „lud rusk-ій" есть задачею кождого вѣрного сына сеи землѣ. И отъ, найбôльше заслуженый „капланъ" и мужъ ученый принявся сеи трудной мисіи и — заложивъ интернатъ, котрый на основѣ чисто-народнôй мае выплекати нове поколѣнье, не способне пôйти слѣдомъ ложныхъ пророкôвъ и т. д.

До голосу записались послы Вл. Воляньскій, и якъ каже „Gazeta Lwowska": ks. obr. gr. пос. Ковальскій за внесеньемъ комисіи; послы Антоневичъ и Лѣниньскій противъ внесеня.

Пос. Лѣниньскій яко генеральный бесѣдникъ говоривъ зъ становища историчного и економичного добру годину. Єго рѣчь подамо въ цѣлости пôзнѣйше. Пос. Ковальскій думае, що „prawdziwy Rusin" не може противитись интернатови, котрый найбѣднѣйшу молодѣжь руску пригортае до себе, выховуе єи въ рускôмъ дусѣ и католицизмѣ и пôдготовлюе до стану духовного. Противъ „Змартвыхвстанцѣвъ" повстаютъ лишь „патентованй проводырѣ", котрй пôдъ фирмою „очищеня обряду ôтъ латинизмôвъ" ведутъ пагубну политику. Тутъ нема небезпеченьства латинизаціи и польщеня. Анѣ Єзуиты, анѣ Змартвыхвстанцѣ не зроблятъ того. Впреосв. митроп. звернувся такожь противъ выводôвъ пос. Лѣниньского, мовьбы то Єзуитамъ ôтдано маетности оо. Василіянъ. На се не пристали бъ анѣ ерархія церковна анѣ Римъ. Маетности тй суть по нынѣ власностею

монастырѣвъ Василіяньскихъ. Внесенье комисіи принято бôльшостею голосôвъ.

На головный шпиталь у Львовѣ призначено 180.419 зр. (бôльше о 1000 зр. ôтъ давнѣйшого прелиминара), для фонду знайдъ 970 зр. Въ заведеню божевôльныхъ въ Кульпарковѣ обчислено доходы на 141.269 зр., розходы на 152.276 зр.; въ шпиталю св. Лазаря въ Краковѣ доходы на 159.186 зр., розходы на 183.858 зр.; въ фондѣ знайдъ въ Краковѣ доходы на 1785 зр., розходы на 1744 зр.

Въ рубрицѣ XIII на будовы водни и меліорацію вставлено 2000 зр. бôльше якъ комисія прелиминувала. На ôтсотки ôтъ позичокъ и уморенье ихъ вставлено 434.573 зр. Инжинерови гôрничому въ кр. Выдѣлѣ признано 1.980 зр.

На школы промысловѝ въ Ярославлю, Перемышли и Ряшовѣ дано по 600 зр.; въ Тарновѣ, Станиславовѣ и Дрогобычи по 500 зр.; въ Сокали — 700 зр., — въ Коломыи — 500 зр., а для школы им. Бериштайна у Львовѣ — 300 зр. На початковѝ школы промысловѝ въ Краковѣ удѣлено 1500 зр., на торговельну въ Краковѣ 1000 зр., огородничу въ Тарновѣ — 700 зр.

На театръ польскій краковскій дано до розпорядимости кр. Выдѣлу 8.000 зр., на театръ польскій львôвскій — 4.200 зр. яко запомогу постоянну; на театръ и оперу польску у Львовѣ до розпорядимости кр. Выдѣлу — 20.000 зр. Театрови руско народному пôдъ зарядомъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ признано 5.000 зр., тов. музичному въ Краковѣ 800 зр., такому-жь у Львовѣ — 3.000 зр., „Гармоніи“ львôвскôй — 300 зр., „Лютни“ на заложенье школы спѣву — 200 зр. Другѝ петиціи провинціональныхъ театрôвъ польскихъ и артистôвъ переказано кр. Выдѣлови; ще надъ иншими перейшовъ соймъ до порядку дневного.

На удержанье памятникôвъ историчныхъ дано 14.000 зр., на кватерункове для жандармеріи 77.914 зр., на шупасництво — 27.000 зр.

На вечѣрнôмъ засѣданю ухвалено рубр. X., т. є. выдатки на дороги краєвѝ. На се призначено 756.148 зр. яко выдатокъ звычайный и 128.000 зр. яко надзвычайный. Пос. Бадени полемизувавъ при тôй нагодѣ съ мнѣньемъ комисіи, котра жадала ощадностей. Пос. Вержбицкій доказавъ однакожь, що удержанье одного кильометра дороги краєвои коштує о 26 зр. бôльше якъ удержанье такои самои просторони на дорогахъ державныхъ. Мимо того послы Борковскій и кс. Сава не находили достаточныхъ слôвъ на похвалу господарки кр. Выдѣлу, а пос. Бадени стараєся знову доказати, що консервація одного кильометра дорôгъ краєвыхъ коштує о 16 зр. менше ôтъ консерваціи на дорогахъ державныхъ. Прелиминарь комисіи принято.

XXVIII. Засѣданье зъ дня 23 сѣчня 1886.

Для тов. „татраньского“ дано 400 зр., на музеѣ промысловѝ въ Краковѣ и Львовѣ по 2.000 зр., на тов. огородниче у Львовѣ 200 зр., на пчôльно-огородниче — 200 зр., на письмо „Górnik“ — 400 зр., на залѣсненье выдмъ въ повѣтѣ ниськôмъ 150 зр., цѣшанôвскôмъ, ярославскôмъ и ланцутскôмъ 300 зр., яворôвскôмъ и мостискôмъ по 400 зр. Одному ученикови ветеринаріи признано стипендію въ сумѣ 260 зр., двомъ ученикамъ школы дубляньскои для выобразованя себе на учителѣвъ сер. школъ — 1.600 зр., для ученикôвъ школы рôльничои въ Дублянахъ — 500 зр., для ученикôвъ школы лѣснои у Львовѣ — 1.800 зр.

До розпорядимости кр. Выдѣлу дано 30.000 зр. (диспозиційный фондъ), а на позички безпроцентовѝ на будовы касарень — 120.000 зр. На запомоги для „Холмчакôвъ“ дано лишь 1.500 замѣсть 3.000 зр. пропонованыхъ кр. Выдѣломъ, бо число „chełmskich wygnańców“ зменшилось вже.

На будову зелѣзницѣ зъ Равы до Львова придѣлено 100.000 зр. до выплаты въ 3 лѣтахъ. Просьбу о запомогу церковного комитету св. Норберта въ Краковѣ (рускои церкви) переказано лишь Выдѣлови.

Фондъ полиціи краєвои выказує доходôвъ 6.215 зр., розходôвъ 417 зр. Фонды самостôйнѝ, а именно: фондъ доместикальный выказує выдаткôвъ 1.205, доходôвъ 4.910 зр.; фондъ культуры краєвои доходôвъ 3.451, розходôвъ 15 зр.; фондъ становый сирôтскій выдаткôвъ 1.692 зр., доходôвъ 1.809 зр.; фондъ гр. Ал. Стадницкого выдаткôвъ 1.665, доходôвъ 7.260 зр.; фондъ позички краєвои зъ 1873 р. выдаткôвъ 58.560, доходôвъ 10.500 зр. Недобôръ покрые фондъ краєвый.

Пос. Хшановскій реферувавъ прелиминарь доходôвъ фонду краєвого на 1886 р., а палата ухвалила: Ôтсотки ôтъ грошей, умѣщеныхъ часово на процентъ 10.000 зр. Доходъ зъ краєвыхъ дорôгъ 224.910 зр. Надвышка доходôвъ, яку звернутъ заведеня, вывѣнованѝ фондомъ краєвымъ, 47.177 зр. Звороты заличокъ зъ минувшихъ лѣтъ 32.500 зр. Сплаты позычокъ и ôтсотокъ ôтъ нихъ 44.449 зр. Власнѝ доходы лѣснои школы у Львовѣ 5.320 зр. Власнѝ доходы кр. школъ рôльничихъ въ Дублянахъ и фôльварку дубляньского 34.915 зр. Власнѝ доходы рôльн. школъ краєвыхъ въ Черниховѣ и фôльварку тамъ-же 48.475 зр. Доходы другихъ школъ краєвыхъ 11.125 зр. Належитôсть за провѣренье рахункôвъ аптикарскихъ 600 зр. Доходы въ наслѣдокъ передачѣ до скарбу краєвого решты фонду запомоги, удѣленои краємъ въ 1886 р. 20.771 зр. Другѝ доходы 23.995 зр. Квота 120.000 зр., взята зъ решты фонду позички краєвои зъ 1883 р. для покрытя выдатку, ухваленого на позички для мѣстъ, будуючихъ кошары для войскъ 120.000 зр. Разомъ — 624.237 зр.

Пос. Смаржевскій, яко генеральный справоздавець буджету, предложивъ уставу финансову на 1886 р. Пôсля прелиминара буджетовои комисіи выносили доходы 624.237 зр., розходы 3,513.926 зр., недобôръ доходивъ про-то до 2,889.689 зр. Недобôръ покрываєся додатками до податкôвъ. Додатки краєвѝ по 30 кр. ôтъ 1 зр. податку (пріймаючи ôтъ 1 кр. 97.000 зр.) зроблятъ 2,910.000 зр. такъ, що пôсля прелиминара комисіи була ще надвышка доходôвъ въ сумѣ 20.311 зр. Понеже однакожь въ часѣ розправъ въ палатѣ пôдвысшено прелиминаръ выдаткôвъ о суму 19.314 зр., то надвышка вынесе теперь лишь 997 зр. Комисія буджетова внесла прото 30 кр. додатку до податку ôтъ 1 зр. на рôкъ 1886. Палата приняла се внесенье.

Комисія шкôльна внесла ôттакъ: 1) Школа выдѣлова въ Сокали буде на основѣ уставы зъ 2 лютого 1885 р. зреорганизована въ дусѣ промысловôмъ по мысли проекту Ралы шк. краєвои: а) Триклясова школа выд. мужеска въ полученю съ 5-клясовою народною зносится. б) Ново зъорганизована школа выдѣлова буде устроєна въ дусѣ промыслу столярского и токарского. в) Обôйме 4 клясы и буде получена пôдъ одною дирекціею съ 4-клясовою народною школою. г) Съ школою будутъ сполученѝ варотаты столярскѝ и токарскѝ вразъ съ наукою модельованя и фаховыхъ рисункôвъ, примѣненыхъ до потребъ столярскихъ и токарскихъ. д) На учителѣвъ и дирекцію призначаєся 7000 зр. (ремунерація для обохъ катехитôвъ по 150 зр.), на другѝ выдатки 544 зр. На то дасть громада сокальска на основѣ акту фундаційного зъ 4 жовтня 1874 р. 3800 зр, прочѝ выдатки покрые фондъ окружный, взглядно фондъ краєвый.

Ôттакъ полагоджено ще резолюціи о екзекуціяхъ громадскихъ и о реформѣ уставы цловои.

Пос. Романовичь въ имени шк. комисіи предложивъ справозданье о внесеню пос. Сѣчиньского, що до змѣны уставы шкôльнои въ справѣ призначеня каръ грошевыхъ за непосыланье дѣтей до школы съ проектомъ уставы. П. намѣстникъ супротивляєся сему проектови по причинѣ неточныхъ датъ въ проектѣ уставы и внѣсъ переказанье всеи справы кр. Выдѣлови, що и принято.

Пос. Козловскій внѣсъ резолюцію, котрою на будуче має ограничатися вышинкъ солодженыхъ напоѣвъ, черезъ що робится ущербъ пропинаціи краєвôй.

На вечѣрнôмъ засѣданю принято резолюціи о цлѣ на заграничну нафту, удѣлено кр. банкови абсолюторію зъ рахункôвъ за часъ ôтъ 1 липня 1883 р. до 31 грудня 1884 р., о проектѣ реорганизаціи школъ середныхъ а именно реальныхъ и принято до вѣдомости замкненье рахункôвъ фундаціи гр. Скарбка за 1884 р. Ôттакъ ухвалено резолюцію, котрою маєся убезпечити розвôй горалень въ краю и другѝ поменшѝ. По затвердженю протоколу зъ послѣдного засѣданя забравъ голосъ п. маршалокъ Зыбликевичь и закрывъ короткою рѣчею (знову лишь въ польскôмъ языцѣ) 3 сесію 5 періоду галицкого сойму. Въ рѣчи тôй замѣтивъ п. маршалокъ, що минувша сесія не була богата на ухвалы и уставы, але що була за то оживленою и досыть трудною. Буде она тымъ памятна, що соймъ полагодивъ (?) на нѣй проектъ уставы о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ, а то стане за все. Посламъ, вертаючимъ домôвъ желає п. маршалокъ ôтпочинку, а другимъ, ôтѣзджаючимъ до Вѣдня, вытревалости въ дальшихъ трудахъ, и кôнчитъ свою рѣчь многолѣтствіемъ въ честь конституційного Монарха. Гр. Альфредъ Потоцкій дякує ôттакъ именемъ пословъ п. маршалкови за всѣ труды въ проводѣ сойму.

ДОПИСИ.

Зъ Жабя.

(*Нове лихо въ Жабю.*) Коли делегатъ Выдѣлу краєвого зъѣхавъ до нашои громады и выкрывъ частину мальверзацій въ сумѣ кôлькадесять тысячь зр., ц. к. староста коссôвскій приѣхавъ бувъ до насъ съ судією слѣдчимъ и, сконстатувавши мальверзаціи, зробивъ бувъ на равѣ сякій-такій ладъ. Вôйтъ Попôвчукъ зрѣкся бувъ вôйтôвства, а писаря Войцѣкевича, усуненого зъ посады, арештовано и ôтвезено до вязницѣ суду карного въ Коломыи, де до нынѣ пробуває. Попôвчукъ, противъ котрого провадится слѣдство, до нынѣшного дня остає на вôльнôй стопѣ, але що бôльше! — єго поплечники зъ рады громадскои потрафили такъ заманеврувати, що на засѣданю рады въ минувшу суботу на ново выбрали єго до веденя дѣлъ громадскихъ до часу новыхъ выборôвъ, котрѝ Богъ знає, коли ôтбудутся.

На засѣданье суботнѣшнои рады громадскои зъѣхали до Жабя якѝсь два паны зъ Коссова (не комисарѣ, але одинъ зъ нихъ діюрнистъ при судѣ) и въ ихъ притомности ôтбувалася рада. Явилося 27 радныхъ разомъ уже съ заступниками, хочь рада числитъ 36 а съ заступниками 42 членôвъ. Всѣ раднѝ не зôйшлися длятого, бо рада була скликана въ протягу одного дня, а деякѝ раднѝ мешкаютъ на 4—5 миль ôтъ канцеляріи, отже не стало имъ часу прибути; деякѝ поприходили вже по всѣмъ. Зъ 27 радныхъ голосувало на Попôвчука 15, а ôнъ самъ 16-тый; прочѝ притомнѝ раднѝ мимо великои пресіи, голосували на теперѣшного завѣдателя громады, установленого цѣлою радою заразъ по выкрытю мальверзацій и потвердженого старостою. Въ громадѣ зъ тои причины повстало страшне обуренье и зворушенье. Заразъ 18 радныхъ пôдписало протестъ противъ выбору Попôвчука. Той протестъ пôдписало такожь до 500 громадянъ и оба отцѣ духовнѝ, Коржиньскій и Пасиновичь.

Зъ Сокальщины.

(*Енергія п. инспектора сокальского.*) Що дѣєся въ нашôй сторонѣ, нѣхто не хотѣвъ-бы дати вѣры! Въ Соймѣ не можутъ Русины выбороти якихъ-такихъ уступствъ для своихъ школъ, а тутъ якъ нашъ п. инспекторъ въ Сокальщинѣ та Каменецкôмъ поступає при обсаджуваню мѣсць учительскихъ, хочемо розказати.

Село Угринôвъ зъ давенъ-давна, ще за пок. о. Величка стояло дотычно просвѣты найвысше въ цѣлôй околици, а нынѣ стараньемъ честнои громады основана тамъ школа дво-клясова. Теперь опорожнена тамъ посада учителѣвъ. П. инспекторъ протегує на посаду свого свояка и пріятеля п. Яворчиковского, котрый теперь тамъ, яко учитель провизоричный въ чисто-рускôй громадѣ молитвы дѣтей по польски учитъ. И отъ п. инспекторъ не жалує труду, ѣде до Угринова въ той день, коли маютъ ôтбуватися выборы до мѣсцевои рады шкôльнои, сидитъ пôдъ часъ выборôвъ въ канцеляріи рады громадскои и намовляє громадянъ, щобы до рады выбирали п. Роєцкого, вступника обшару двôрского, котрый вже пôсля уставы має въ радѣ одинъ голосъ. Громадяне представляютъ п. инспекторови, що на п. Роєцкого годѣ голосувати, бо мавъ-бы ажь два голосы въ радѣ, — але п. инспекторъ, усмѣхаючись, переконувавъ селянъ, що се нѣчого не вадитъ. А треба знати, що той п. Роєцкій при кождыхъ выборахъ показуєся завзятымъ противникомъ рускихъ кандидатôвъ. Розумѣєся, що коли-бъ п. инспекторови удалося було намовити громадянъ до выбору п. Роєцкого, єго протегованець, п. Яворчиковскій, бувъ-бы запевненый. Але дарма! Громадяне угринôвскѝ, — честнѝ люде, добрѝ Русины, грамотнѝ и не въ тѣмя битѝ, — политикуютъ съ п. инспекторомъ, слухаютъ, а порадившись на боцѣ, вернули и выбрали двохъ честныхъ зъ помежи себе членôвъ, щобъ себе та грамотну громаду не скомпромитувати, ôтдаючи своє право — противникови. Теперь громадяне маютъ вôльну руку и порадившися съ своимъ душпастыремъ, о. Коснѣрскимъ, можутъ выбрати собѣ учителя найôтповѣднѣйшого и найлучшого для своихъ дѣточокъ. Вправдѣ розôйшлася поголоска, що Всч. о. Коснѣрскій звязався изъ своимъ голосомъ ще при ломаню оплатка въ дворѣ, — але мы не хочемо тому дати вѣры, бо о. Коснѣрскій въ нашôй околици манифестуєся яко добрый патріотъ. Впрочѣмъ побачимо.

Але будь-що-будь п. инспекторъ поступивъ собѣ въ цѣлôй тôй справѣ дуже неôтповѣдно и наразивъ на уйму свою повагу, тымъ бôльше, що цѣла справа стала заразъ голосною на цѣлу околицю. П. инспекторъ заказавъ всѣмъ учителямъ свого округа мѣшатися до выборôвъ, а самъ вдався въ агитацію выборчу и выйшовъ зъ неи такъ непобѣдоносно... Якъ краєва Рада шкôльна возьме такій поступокъ нашому п. инспекторови, — не знаємо. Але все таки гадаємо, що она повинна выдати окружникъ, заказуючій пп. инспекторамъ такъ поступати, якъ п. инспекторъ сокальскій.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

Музикально-декляматорскій вечеръ ôтбувся 21 с. м. въ читальни села Бѣльче-Доброкутъ надъ Серетомъ. Миле то враженье побачити священика въ такъ тѣснôй, пріязнôй звязи съ народомъ, якъ въ селѣ Бѣльчу. Въ короткôмъ часѣ зъумѣвъ о. Омелянъ Глѣбовицкій серця нашихъ бѣдныхъ братôвъ позыскати а доказомъ ось плоды єго щирои працѣ. По выголошенôй вступнôй рѣчи о. Глѣбовицкимъ, ôтспѣвавъ хоръ тамошныхъ селянъ „Миръ вамъ братя“, а премиле враженье зробила декламація малого 7-лѣтного хлопчика, котрый любо та звучно выголосивъ стихъ Тараса Шевченка „Пустка“. Потôмъ ôтспѣвавъ хоръ „Хто за нами“, а панна Ольга Кирчôвна выголосила прегарно съ чутьемъ и глубокимъ зрозумѣньемъ Шевченкову „Тополю“. Назарко Вовчукъ, честный и умный господарь Доброкута ôтчитавъ свôй власный твôръ „Про значенье читальнѣ въ селѣ“, а выходячи изъ становища, що праця чоловѣка-одиницѣ, коли съ загаломъ и для загалу не працює, мало придастся; заохочувавъ здоровыми выводами своихъ братôвъ до спôльнои працѣ на рôднôй нивѣ, до любови рôдного слова и до неустанной науки, а закôнчивъ многолѣтствомъ для монарха, котрый насъ рôвными правами надѣливъ. При кôнци того торжества подякувавъ о. Глѣбовицкій сердечными словами зôбранымъ гостямъ за ихъ прибутье. Прибули тамъ о. Темницкій изъ Дзвиняча, о. Рудницкій зъ Бедриковець, князь Левъ Сапѣга и богато другихъ. Кн. Левъ Сапѣга вписався въ члены тои читальнѣ, жертвуючи ѣй 10 зр. и много книжочокъ, котрѝ о. Глѣбовицкій обѣцявъ дати читальни, если тôлько вымогамъ и засадамъ читальнѣ не будутъ противитись. Щасть Боже вамъ, братя Доброкутяне; кобы то за Вашимъ и Вашого душпастыря примѣромъ и другѝ пôшли! — *В. К.*

Въ читальни въ Теребовли ôтбувся Загальный Зôборъ членôвъ дня 29 грудня 1885 р. Около 5 годины по полудни зôбралися въ приукрашенôй комнатѣ члены читальнѣ и ждали на запрошеных гостей зъ интелигенціи. Прибули пп. А. Сабатовичь, касіеръ повѣтовый и К. Електоровичь, учитель. Незадовго потôмъ ôтчиняются дверѣ читальнѣ и входятъ оба старшѝ братя и провизоры братства мѣрности, членъ комитету церковного и сѣмъ членôвъ братства мѣрности. Члены читальнѣ утѣшилися зъ ихъ приходу, думаючи, що они хотятъ вписатися до читальнѣ. Тымчассмъ тіи почали выкрикувати дикими голосами: „Ану читальники! Ôтъ нынѣ тутъ читальнѣ бôльше не буде! То мы всѣ складалися на сей дôмъ, то дякôвка! Вы собѣ тутъ читальню запровадили, а мы якъ хочемо собѣ горѣвки выпити, то мусимо волочитися по шинкахъ або ажь до пропинаціи ити! А оно бы не було лѣпше, якъ бы мы собѣ тутъ принесли горѣвки и тутъ мали консоляцію? Коли вы собѣ понакладали на стôлъ газетъ та книжокъ! Вы нами цураєтесь, называєте насъ пяницями-быками! Ôтъ нынѣ абы мы васъ тутъ бôльше не видѣли!“ И Богъ знає, що замышляли зробити съ нами. П. Електоровичь выступивъ передъ нихъ и почавъ промовляти въ нашôй оборонѣ, але тіи взяли ще сильнѣйше кричати: „А мы де будемо мати консоляцію?!“ Тôлькожь п. Електоровичь не зацукався тымъ крикомъ и успокоивши ихъ почавъ имъ такъ казати: „Панове! Вы всѣ повиннѝ бути честнѝ мѣщане! Виджу тутъ мѣжь вами старшихъ братей; вы ôтцѣ, а читальники вашѝ дѣти. Якій вы имъ прикладъ даєте! Въ нынѣшныхъ часахъ читальня мусить всюды бути; чоловѣкъ безъ просвѣты, то тѣло безъ душѣ. А вы хотѣли-бы замѣсть просвѣты піяньства. Тогды треба-бы таблицю „Читальня“ зняти, а замѣсть неи прибити таблицю „Шинкъ“, а читальня нехай переносится до Іося або Бергера. Соромъ! Вамъ бы взятися уже разъ до просвѣты и бути добрымъ прикладомъ для молодежи!“ — Братчики не могли знести тыхъ слôвъ правды и поплелись одинъ за другимъ здаєсь до Вольчихи и тамъ певно зложили ѣй членськѝ вкладки на газету „Літра“. Пôшли туда, „идѣже нѣсть плачь, нѣ скрежетъ зубовъ, ино макôтра дрегель и бляха булокъ и жизнь навѣдженая“...

Таке то дѣєся въ нашôмъ княжескôмъ мѣстѣ. Є люде, що за горѣвку дали-бы собѣ очи выймити, о просвѣтѣ и чути не хотятъ а читальню радѝ бы сейчасъ убити. Они жалуютъ за давными любыми часами, коли то въ тôмъ домѣ, де нынѣ на столѣ книжки и газеты, стояли фляшки горѣвки та дреглѣ, а замѣсть предсѣдателя читальнѣ сидѣвъ старшій братъ изъ спорымъ пугаремъ... Якъ-же то ихъ серце не має болѣти, що молоде поколѣнье все то скасувало!

По цѣлôй высше описанôй комедіи прійшовъ до читальнѣ Всч. о. дек. І. Залуцкій и короткою промовою ôткрывъ засѣданье. По справозданяхъ зъ дѣяльности выдѣлу и зъ касовости выбрано новый выдѣлъ. Увôйшли до него: о. І. Залуцкій, голова; К. Електоровичь, єго заступникъ; А. Сабатовичь и С. Синенькій, выдѣловѝ; М. Холоѣвскій, касіеръ; В. Ксьонжикъ, секретарь; С. Дроздикъ, библіотекарь, и Ф. Щепаньскій та В. Забара, яко заступники. Дальше загальный зôборъ именувавъ Вп. д-ра Ю. Ольпиньского, бурмістра Теребовлѣ, почетнымъ членомъ читальнѣ. Зôборъ закôнчено ôтспѣваньемъ многолѣтства Є. Вел. цѣсарю, св. отцю, рускимъ владыкамъ и цѣлому зборови. — *Очевидець.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) Оногды розпочалося перше засѣданье новои сесіи рады державнои. Якѝ будутъ плоды єи роботы, трудно теперь ще ôтгадати; то однакожь єсть певною рѣчею, що нова сесія розпочинає свои засѣданя въ досыть критичнôй хвили и натрафитъ не на однѝ трудности. То, здаєсь, перечуває и правительство, коли пôвъофиціяльнѝ газеты голосятъ о можливôмъ розвязаню рады державнои. Найбôльшу причину до того подає, якъ мы вже кôлька разôвъ згадували, угода съ Угорщиною. Вправдѣ тѝ жь самѝ пôвъофиціяльнѝ газеты доносили, що угода межи обома кабинетами вже у всѣхъ точкахъ полагоджена; такъ оно однакожь не єсть. Зъ жерелъ добре поинформованыхъ доносятъ теперь, що позôстали ще деякѝ точки до полагодженя, а позаякъ они можутъ бути лишь полагодженѝ въ обохъ парляментахъ, то выходятъ зъ ôтси та трудность, що кожда змѣна въ проектѣ якоись уставы ухвалена въ однôмъ парляментѣ, мусить бути полагоджена межи обома кабинетами, а ôттакъ предложена и другому парляментови, або ôтложена до догôднѣйшои поры. Наколи-бы отже угода межи обома кабинетами була дѣйстно вже залагоджена, то зъ розпущеныхъ вѣстей о розвязаню рады державнои можна бы двояко судити: або правительство побоюєсь дѣйстно само о своє истнованье и для того страшитъ своихъ прихильникôвъ, щобы не опустили єго въ данôй хвили, або оно догадуєсь, що поодинокѝ партіи парляментарнѝ будутъ ôтъ него за цѣну свого голосованя домагатися якихъсь користей, котрыхъ оно не хоче або и не може имъ дати, и для того страшитъ ихъ розвязаньемъ парляменту. Доси нема однакожь обавы, розвязаня, бо справы австрійско-угорскои угоды ще не зовсѣмъ полагодженѝ, отже и нема жаднои реальнои пôдставы до якои кризы. — О програмѣ парляментарнои роботы розпочинаючоися сесіи доносятъ вѣденьскѝ газеты, що правительство въ першôй линіи кладе вагу, щобы палата залагодила насамперѣдъ угоду съ Угорщиною, а ôттакъ буджетъ, — въ котрôй то цѣли сесія має протягнутися ажь до кôнця червня. Дальше постановило

правительство предложити радѣ державнôй слѣдуючі справы: проектъ закона о забезпеченю робôтникôвъ на случай хоробы або якого нещастя; реформу безпосередного оподаткованя якъ такожь податку заробкового и доходового; новый проектъ регуляціи рѣкъ головно галицкихъ; законъ о забезпеченю ôтъ пошкодованя на вазѣ при торговли товарами; управильненье зарôбку домокружного; оподаткованье складôвъ переносныхъ (Wanderlager) и реформа закона о патентахъ и маркахъ торговельныхъ. — Зъ другои стороны доносятъ знову, що правительство стараеся всякими силами, щобы дебаты надъ буджетомъ розпочалися ще въ половинѣ мѣсяця лютого и закôнчилися ще передъ кôнцемъ мясниць.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ.*) Предсѣдателѣ декотрыхъ клюбôвъ парляментарныхъ ôтбуваютъ вже нарады у Вѣдни. Дня 24 с. м. зôйшлися були на нараду предсѣдателѣ клюбу австрійско-нѣмецкого, а нынѣ мавъ зôбратися цѣлый клюбъ. Вчера мавъ зôбратися на нараду клюбъ нѣмецкій. Здаеся, що нынѣ радятъ такожь клюбы правицѣ.

(*Интерпеляція гр. Андрасого въ справѣ болгарскôй.*) Въ угорскôй палатѣ панôвъ интерпелювавъ гр. Юл. Андраси угорске правительство въ справѣ уніи болгарскои. Заразъ на початку интерпеляціи зазначивъ ôнъ, що хочь та интерпеляція належитъ властиво передъ делегаціи, то однакожь ôнъ ставитъ еи длятого тутъ, понеже ôнъ переконаный, що наколи болгарско-румелійска унія стане на пôдставѣ уніи персональнои, то се буде такъ для монархіи якъ и цѣлои Европы дуже шкôдливымъ. Вже въ Берлинѣ уважали утворенье ôтрубности Всхôднои Румеліи за рѣчь дуже нежизненну, але коли показалося, що межи Россіею а Англіею вже передъ тымъ зроблено угоду, то не було що иншого почати, якъ надати ѣй всякі можливі гарантіи. Що сполученье Румеліи съ Болгаріею довершилось въ протягу 24 годинъ, то наступило то лишь длятого, що Туреччина не зробила ужитку зъ жадного прислугуючого ѣй права. Треба отже утворити щось такого, що моглось-бы удержатися на пôдставѣ певнои природнои рôвноваги. Унія персональна есть якъ разъ тому противна, що мы або другі державы бажати мусятъ, котрі хотятъ мати тамъ які сталі порядки. Коли не князь, то народъ болгарскій возьмеся знову до революціи; длятого отже и позаякъ ôнъ (гр. Андраси) боится, що мусѣвъ бы розпочати критику, коли вже все сталося, пытаеся, якъ ôтносится министерство дѣлъ заграничныхъ до уніи персональнои? На сю интерпеляцію ôтповѣвъ Тисса, що цѣле старанье министерства безъ сумнѣву стремитъ до того, щобы вынайти якесь тревале залагодженье цѣлои справы, позаякъ однакожь надъ тымъ радятъ теперь и другі державы, то ôнъ не може нѣчого о тôмъ сказати. На то ôтповѣвъ знову Андраси, що ôнъ не хоче ставляти жадныхъ трудностей, лишь не хоче допустити до спôзненои критики и длятого сподѣваеся, що вже въ найблизшôмъ часѣ будутъ оголошені позитивні и ясні идеѣ, які правительство думае въ дѣло перевести.

(*Министеръ просвѣты д-ръ Гаучъ*) выдавъ до всѣхъ Радъ шкôльныхъ краевыхъ окружникъ, въ котрôмъ розпоряджае, щобы въ гимназіяхъ и школахъ реальныхъ зô взглядôвъ педагогичныхъ не уживати на будуще при клясификаціяхъ ученикôвъ т. зв. льокацій. Пôвъ официяльный „Fremdenblatt“ подае слѣдуючі мотивы, які спонукали п. министра до такого розпорядженя. „Установленье сеи ранги, каже згадана газета, вымагало надзвычайныхъ штучокъ рахунковыхъ, котрыхъ результатъ завсѣвъ неразъ ôтъ обставинъ, котрі зъ чисто дидактично-педагогичныхъ взглядôвъ не повинні нѣколи мати вплыву на рангу ученика. Льокація, якъ звѣстно, установлялася пôсля сумы бôльше або менше користныхъ нотъ, що выконувалося черезъ просте додаванье и дѣленье. Але що-жь було робити, коли у двохъ або и бôльше ученикôвъ при такôй манипуляціи выйшовъ однакій результатъ? Въ такôмъ случаю рѣшали ноты зъ обычаѣвъ, пильности и уваги а коли то не помагало, то приходило въ помôчь число опущеныхъ годинъ або навѣть самъ лишь порядокъ початковыхъ буквъ именъ въ азбуцѣ. Самъ способъ приписаного обчисленя доказуе чисто механичну его сторону. Заохочувало оно до гоненя за поодинокими добрыми нотами зô шкодою рôвномѣрного и повного образованя, и выкликувало въ ученикахъ фалшивый напрямъ амбиціи и пусту гордôсть родичѣвъ.

Заграничні Державы.

До ситуаціи на Балканѣ. Несподѣване а такъ категоричне выступленье Англіи на балканьскôмъ пôвъостровѣ выкликало въ цѣлôй Европѣ не тôлько велику сензацію але и не мале здивованье, зъ ôтки и для чого Англія выступила наразъ такъ рѣшучо въ справѣ, котру доси такъ легко трактувала. Дôйти вже теперь до причинъ, які спонукали лорда Сальсберого до такого выступленя, ще трудно. Характеристичнымъ одвакожь есть то, що Англія выступила лишь въ порозумѣню съ Нѣмеччиною а доперва пôзнѣйше повѣдомлено о тôмъ и другі державы, котрі рôвно катеторично выступили супротивъ Греціи и зажадали роззброеня. Коли зважимо, яке становище займае Англія супротивъ Россіи и коли зважимо, що борба сихъ двохъ державъ ведеся рôвночасно, чи то явно чи потайкомъ' на двохъ противу положеныхъ сторонахъ т. е. въ Азіи и въ Европѣ, то мимо волѣ насуваеся на гадку, що найновѣйше выступленье Англіи супротивъ Греціи не есть нѣчимъ иншимъ, якъ защахованьемъ Россіи, котра хотѣла-бы ôтзыскати давный вплывъ на Болгарію. Англія, видно рахуе въ той способъ: Сполучена и самостôйна Болгарія пôдъ управою кн. Александра, свояка англійскои королевои, могла-бы скорше опертися вплывамъ Россіи и була-бы змушена прихилитися на сторону державъ середнои и захôднои Европы; звязана съ Туреччиною, ôтъ котрои цѣла еи судьба теперь зависитъ, могла ще тымъ бôльшу становити противвагу на балканьскôмъ пôвъостровѣ супротивъ Россіи. Длятого отже не треба ѣй перешкаджати до осягненя цѣлей, до котрыхъ она стремитъ, бо коли не осягне ихъ при помочи иншихъ державъ, то буде мусѣла ôтдатися знову въ опѣку Россіи. Анѣ Греція анѣ Сербія не смѣютъ ставати ѣй на перешкодѣ въ сполученю. Сербія впрочѣмъ вже покорилася и готова до мира, але Греція лагодится до вôйны, отже треба еи змусити, щобы не ставляла жадныхъ претенсій, до котрыхъ впрочѣмъ не мае жадного права. Все то вправдѣ можливе, але якъ сказано, правдивои причины трудно теперь дôйти. То одно есть замѣтнымъ, що въ цѣлôй Европѣ уважаютъ теперь за рѣчь конечну завести на Балканѣ такій порядокъ, котрый-бы не мôгъ бути знову такъ легко нарушеный. Сей объявъ видимо не тôлько въ Англіи, але и въ Австріи, Франціи и Нѣмеччинѣ, а хочь Австрія и Нѣмеччина стоятъ въ союзѣ съ Россіею, то мимо того не хотѣли-бы они допустити до того, щобы вплывъ Россіи на Балканѣ остався выключнымъ. Цѣлый балканьскій пôвъостровъ представляеся намъ теперь лишь полемъ борбы найрôзнороднѣйшихъ вплывôвъ, котрымъ поодинокі народы балканьскі служатъ лишь за орудіе такъ довго, доки котрый самъ не выломится зъ пôдъ сего вплыву и не розпôчне борбы на власну руку. До такого народу належатъ теперь якъ разъ Греки. Чи услухаютъ они рады и грозьбы державъ европейскихъ, трудно ôтгадати, але то певна, що въ Греціи запанувала теперь велика охота до вôйны. Король годится съ поступованьемъ свого кабинету и съ жаданьемъ народу и готовъ вести вôйну. Выступленье флоты англійскои могло-бы дѣйстно приспѣшити акцію военну, бо флота грецка вже теперь выплынула съ запечатанымъ розказомъ, пôсля котрого въ данôй хвили буде дѣлати. Тымъ часомъ однакожь, коли Греція лагодится до вôйны, Сербія и Болгарія спустили трохи въ тону и готові миритися. Сербія постановила не жадати територіяльного ôтшкодованя а Туреччина знову въ имени Болгаріи не буде жадати ôтшкодованя военного. Говорятъ навѣтъ, що межи обома спорючими державами мае прійти до якоись економично политичнои угоды. — Що до уніи болгарскои, то доносятъ знову зъ Букарешту, що Порта годится на унію персональну пôдъ найлекшими условіями: она хоче головно лишь пôдвысшеня дани.

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей справа уніи болгарскои такъ представляеся: Передъ кôлькома днями приѣхавъ до Константинополя болгарскій министеръ Цановъ вразъ съ Гадбаномъ-ефендимъ и розговорювавъ ще того самого дня съ великимъ везиромъ, котрому ôтдавъ власноручне письмо князя болгарского. Въ письмѣ сѣмъ давъ князь свому министрови повне право вести переговоры въ справѣ угоды Болгаріи съ Портою, о котрôй вже передъ тымъ обѣ стороны порозумѣвалися. Ôтакъ бувъ Цановъ въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ и зробивъ такожь вызиту посламъ россійскому и англійскому. Поодинокі точки угоды межи Портою а княземъ болгарскимъ, котрі можна майже вже за принятй уважати, суть слѣдуючі: 1) Князь буде именованый на пять лѣтъ заступникомъ султана въ Всхôднôй Румеліи. 2) Позаякъ князеви недозволено резидувати въ Филипополи, то ôнъ именуе тамъ болгарского ген.-губернатора, котрого именованье мае султанъ потвердити. 3) Князь буде именованый турецкимъ муширомъ (тайнымъ совѣтникомъ) и яко такій поѣде до Константинополя, щобы поклонитися тамъ султанови. Щобы князь однакожь не бувъ змушеный носити фесъ (турецку шапочку), то буде именованый генераломъ кавалеріи и яко такій буде носити колпакъ. 4) Князь обовязуеся платити точно данину, припадаючу на Всхôдну Румелію. 5) Туреччина обсадитъ мѣсто Бургасъ (надъ Чорнымъ моремъ съ добрымъ портомъ) однымъ баталіономъ турецкимъ, котрый буде стояти пôдъ безпосередною комендою князя. 6) Князь зрѣкаеся селъ, положеныхъ въ горахъ Родопе. Крôмъ сихъ точокъ, на котрі, якъ оказано, обѣ стороны майже вже згодилися, жадае ще однакожь князь болгарскій, щобы болгарскі законы були розширені на Всхôдну Румелію и щобы милиція всхôдно-румелійска була прилучена до арміи болгарскои. Першои точки не хоче Порта пріймити а обѣцюе лишь ревизію статута органичного а другу точку таки зовсѣмъ ôткидае. Мимо сихъ трудностей однакожь здаеся, що прійде таки до якогось порозумѣня. Переговоры съ Цановомъ мали розпочатися ще 26 с. м. але въ наслѣдокъ грôзнои ситуаціи въ Греціи мусѣли бути ôтложені на пôзнѣйше.

Дуже характеристичнымъ есть теперѣшне становище Россіи супротивъ справы болгарскои уніи. Чого она хоче, а чого боится, мы выказали вже повысше; наші погляды оправдуются зовсѣмъ. Ось якъ въ тôй справѣ пишутъ зъ Константинополя до „N. fr. Presse“: Переговоры, які ведутся просто межи Портою а княземъ болгарскимъ, вразили Россію дуже немило. П. Нелидовъ заявивъ Портѣ, що россійске правительство мимо своеи найлѣпшои волѣ и охоты шанувати права султана, не стерпитъ того, щобы вплывъ Россіи на балканьскôмъ пôвъостровѣ мавъ бути выпертый черезъ якусь иншу державу. Россія стараеся всѣми силами здескредитувати кн. Александра въ очахъ Болгаріи. Россійскі агенты стараются переконати Болгаръ, що вся ихъ жертвенность не доведе до нѣчого якъ лишь хиба до того, що кн. Александеръ станеся турецкимъ достойникомъ, коли противно Россія моглабы довести до уніи. (Есть то такій самъ маневръ, якого уживаютъ агенты россійскі по всѣхъ державахъ, де не хотятъ допустити до самостôйного розвою якого народу. Ред.) Подôбно такожь доносятъ до тои-жь самои газеты зъ Петербурга, що Россія лишь тогды згодится на сполученье обохъ Болгарій, коли будутъ забезпечені интересы болгарского народу а не дозволитъ нѣколи, щобы унія выйшла въ користь кн. Александра.

Въ доповненье цѣлого погляду на справы балканьскі мусимо ще додати, що категоричне выступленье Англіи супротивъ Греціи не наступило лишь зъ иниціятивы самои Англіи, але на то згодилися и всѣ другі интересовані державы, а Англія выконала лишь мандатъ, повѣреный ѣй въ першôй линіи въ тôй цѣли, щобы забезпечити торговельну дорогу на морю.

Англія. Въ кабинетѣ лондоньскôмъ настала крыза. Положенье консерватистôвъ погôршилося за одну нôчь такъ значно, що кабинетъ Сальсберого видится змушенымъ до уступленя. Рѣчь се такъ великои ваги, що певно не позôстане безъ певного вплыву на цѣлу Европу. Які наслѣдки выйдутъ зъ нового порядку рѣчей такъ для самои Англіи якъ и для Европы а головно для справъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ, не можна ще нынѣ докладно означити; то однакожь есть рѣчею певною, що при теперѣшнôмъ складѣ англійского парляменту Парнелиты суть панами ситуаціи и такъ якъ они нынѣ причинились до упадку Сальсберого, такъ само можутъ они повалити и Глядстона, скоро ôнъ лишь не схоче заспокоити ихъ бажань. Якъ бы оно и не сталося, то нынѣ есть фактомъ, що кабинетъ Сальсберого провалився а на его мѣсце выступае теперь знову кандидатура Глядстона. Причина паденя кабинету Сальсберого була слѣдуюча. Пôдчасъ дебаты надъ адресою поставивъ либеральный пос. Колингсъ зъ Ипсвичъ внесенье додаткове, въ котрôмъ высказуе свôй жаль, що селянамъ не улекшено можности аренды грунтôвъ. Правительство приняло однакожь се внесенье словами Чеплена за вотумъ недовѣря и просило палату, щобы она се внесенье ôткинула. Тымчасомъ въ оборонѣ внесеня станувъ Глядстонъ а палата приняла его бôльшостею 79 голосôвъ, зъ котрыхъ всѣ крôмъ трехъ були ôтъ Парнелитôвъ. По сѣй побѣдѣ постановило правительство ôтрочити засѣданя а Гикъ-Бичь заявивъ при сѣй случайности, що поправка Колингса була внесена умысно лишь на то, щобы недопустити политику, яку намѣрявъ кабинетъ Сальсберого розпочати противъ Ирляндіи. Уступленье кабинету Сальсберого мае отже бути вже рѣшуче а на его мѣсце мае прійти Глядстонъ.

НОВИНКИ.

— **Четвергове 6-те число „Дѣла“** сконфисковала намъ зовсѣмъ несподѣвано ц. к. прокураторія за статью „Гадки по Соймѣ“. За-для пôзнои поры мы не могли вже выдати 6 те число въ четверъ другимъ накладомъ, длятого выдаемо нынѣ чч. 6 и 7 разомъ въ збôльшенôмъ объемѣ.

— **Зорѣ ч. 2.** сконфискувала ц. к. прокураторія за „Афоризмы“ Вол. Федоровича.

— **Торжество ювилейне „Института Ставропигійского“** празнували въ середу Русины львôвскі богослуженьемъ въ Успеньскôй церквѣ, ôтчитомъ сеніора, д-ра Из. Шараневича и декляматорского-вокальнымъ вечеромъ. Гарно удекорована саля „Нар. Дому“ була заповнена. Торжество почтили присутностею Впреосв. митрополитъ и Преосв. еп. Юліянъ. Университетъ львôвскій, политехника и деякі власти краеві выслали своихъ репрезентантôвъ. Часть музична повелась дуже удачно. Хоръ бурсакôвъ ставропигійскихъ, скрѣпленый аматорами и членами тов. „Лютнѣ“ выконавъ кôлька утворôвъ Бортняньского пôдъ управою п. Чипчара. Вѣнцемъ продукцій бувъ прологъ до „Инвалида“, композиціи Всч. о. В. Матюка съ супроводомъ оркестры. Подрôбнѣйше справозданье подаемо въ фейлетонѣ.

— **Проф. д-ръ Александеръ Огоновскій** зôставъ выбраный деканомъ правничого выдѣлу на львôвскôмъ университетѣ на мѣсце уступившого д-ра Ритнера.

— **Рускій театръ народный** перебуде ще, якъ намъ доносятъ, въ Самборѣ до дня 7 н. ст. лютого. Вô второкъ дня 2 лютого буде представленый на дохôдъ п. Биберовичевои „Глитай“, образъ зъ житя украиньского люду М. Кропивницкого съ спѣвами и танцями. До сеи штуки справила дирекція нові оригинальні костюмы мужескі и жѣночі. Бенефисъ сей многозаслуженои и талановитои першои артистки руского театру припоручаемо якъ найгорячѣйше нашôй П. Т. публицѣ рускôй. Послѣдне представленье въ Самборѣ ôтбудеся дня 7 лютого въ недѣлю и буде представлена „Галька“. Зъ Самбора переѣде опôсля нашъ театръ на кôлька представлень до Сянока. Маемо надѣю, що и въ сихъ сторонахъ, котрі вже неразъ ôзначилися глубокимъ почутьемъ патріотизму своеи публики, знайде нашъ театръ щирый привѣтъ и крѣпку пôдмогу а то тымъ бôльше, що въ самôмъ мѣстѣ Сяноцѣ мало есть рускои публики, що змогла-бы пôддержувати нашу народну сцену, и для того цѣла надѣя нашои народнои сцены почивае на патріотизмѣ доокрестнои публики рускои. Тожь не пожалѣйте братя сяноцкихъ сторôнъ малого труду и небеликого выдатку и спомагайте всѣма силами святиню народнои штуки, коли до васъ загоститъ!

— **Преосв. еп. Пелешь** ôтъѣхавъ въ четверъ рано во Станиславова. Пôдчасъ свого побыту у Львовѣ. Достойный владыка ôтвѣдавъ проф. д ра Омеляна Огоновского.

— **На загальныхъ зборахъ ôтпоручникôвъ перемыского вдовичо-сиротиньского фонда** удѣлено абсолюторію управляючôй комисіи за рôкъ 1885. На внесенье о. Лукашевича полишено комисіи рѣшити, де маютъ умѣститись фонды на слѣдуючій рôкъ. На внесенье о. Щавиньского зъ Раковы выслано депутацію, зложену зъ оо. Кошалкевича, Лукашевича и Гладыловича до Преосв. еп. Іоанна съ подякою за зложену нимъ въ хосенъ фонда жертву 1000 зр. Въ кôнци рѣшено выплатити на р. 1886 всѣмъ вдовамъ по 50 зр. а сиротамъ по священикахъ по 25 зр. пôдмоги. Въ перемыскôй епархіи есть теперь всѣхъ вдôвъ по священикахъ 211 а сирôтъ 118; на обдѣленье ихъ потреба рôчно 13.000 зр. Зелѣзный фондъ вдовичо-сиротиньскій перемыскои епархіи выноситъ теперь 116.307 зр. а. в.

— **За украиньскі вышиваны сорочки** выгнано зъ Кіевского университету св. Володимира 12 студентôвъ! Студенты надягли були тіи сорочки пôдъ часъ святъ Рôздвяныхъ, хтось пôдглянувъ ихъ, зробивъ доносъ а власть университетска такъ дико ихъ укарала!

— **Засѣданье комисіи вдовичо-сиротиньского фонда Львôвскои архіепархіи** ôтбудеся 3 л. лютого с. р. о год. $4^1/_2$ по полудни. Порядокъ дневный: 1) Справозданье зъ рахункôвъ фонда за р. 1884 и 1885; 2) справозданье касове; 3) справозданье синдика о продажи реальности М.; 4) справозданье въ справѣ довгôвъ фонду; 5) внесеня членôвъ комисіи.

— **Поминальну службу Божу** ôтправлено минувшого понедѣлка въ церкви св. Юра за душѣ згорѣвшихъ въ звѣстнôй шопѣ на Янôвскôмъ у Львовѣ. Службу Божу съ парастасомъ ôтправили крылошане оо. Петрушевичь и Величко при асистѣ шести пресвитерôвъ, а цѣла церковь переповнена була великимъ чиломъ вѣрныхъ.

— **Зъ Тернополя** пишутъ намъ: Дня 1 лат. лютого о годинѣ 10 тôй рано ôтправится въ Тернополи поминальне богослуженье въ память бл. п. Николая Устіяновича, на котре всѣхъ почитателѣвъ покôйника запрошуеся.

— **Зъ Турки** доносять, що тамъ приѣхавъ делегатъ краевого Выдѣлу для контролѣ повѣтовои касы. До контрольнои комисіи завôзвано оо. Прухницкого зъ Турки, Чайковского зъ Бôтлѣ и Яворского зъ Лôмны.

— **Листъ пастырскій** католицкихъ архіепископôвъ и епископôвъ Австріи, уложеный у Вѣдни въ мартѣ 1885, розôславъ теперь львôвскій гр. кат. митрополичій Ординаріятъ до всѣхъ парохій съ припорученьемъ ôтчитати его зъ амвоны при богослуженю зôбранымъ въ церкви вѣрнымъ.

— **Стрыйскій комитетъ**, уряджуючій концертъ инструментально-вокальный съ забавою съ танцями на дохôдъ Бурсы стрыйскои подае до вѣдомости Вп. Родимцѣвъ, що въ сихъ дняхъ розôславъ вже запросины въ окрестнôсть. Хто-бы черезъ несвѣдомôсть або неточну адресу не одержавъ запрошеня, нехай проститъ комитетови сю провину и поспѣшитъ на сю духову вечеру, покрѣпляючу силы наші до вытревалости въ праци для добра нашого народа — а лучачи dulce cum utili, причинится симъ заразомъ до переведеня спасенного дѣла: до скорого отвореня Бурсы. Комитетъ сподѣваючись численного зъѣзду Вп. Родимцѣвъ и зъ подальшихъ сторôнъ постарався, що концертъ и забава ôтбудутся въ просторыхъ комнатахъ „Ресурсы“ (готель пôдъ „чорнымъ орломъ“). По концертѣ, котрый розпôчнеся точно о годинѣ 6, наступлятъ танцѣ. Вступне на концертъ и забаву постановивъ комитетъ знизити на 1 зр. 50 кр. ôтъ особы и запровадивъ билеты фамилійні для 3 особъ по 4 зр., для 4 особъ по 5 зр. и т. д. Пригадуеся такожь Вп. Панямъ нашимъ, що пожаданй суть теалеты скромні, вечерковї.

— **Надôслане.** „Пять волняныхъ вечеровъ съ танцями устроиваетъ „Русское Касино“ въ большой салѣ „Народного Дома“ по суботамъ 18 (30) января, 25 января (6 февраля), 1 (13) февраля, и 15 (27) февраля, — якоже въ недѣлю 9 (21) февраля с. р. Входъ на салю 1 зр. отъ лица. Кресло на галлереѣ 1 зл., стоящое мѣсто на галлереѣ 50 кр. Приглашенія и карты входа выдаются въ комнатахъ „Русского Касина“ (въ Народномъ Домѣ“ I поверхъ) ежедневно съ 7—9 час. вечера.“ Комитетъ „Русского Касина“ по дѣламъ устроеня „волняныхъ вечеровъ“.

— **Голодовый тифъ** ширится въ Дрогобыцкôмъ повѣтѣ. Особливо розгостився ôнъ въ селѣ Якубова Воля, де зъ сеи причины замкнено школу.

— **При доповняючôмъ выборѣ** до рады повѣтовои въ Перемышли выбрано зъ групы мѣстъ ко. Якова Глязера лат. крылошанина въ Перемышли.

— **У Вѣдни** посвящено минувшого втôрка каплицю и будынокъ, здвигнені коштомъ цѣсаря на мѣсци, де стоявъ колись злощастнои памяти Ringtheater. Мае се бути одинъ зъ найкрасшихъ и величавыхъ новыхъ будынкôвъ наддунайскои столицѣ.

— **29 дѣтей!** Румуньскій парляментъ удѣливъ на засѣданю зъ 23 с. м. доживотну платню 200 франкôвъ рôчно обывателеви Катеску зъ Фокшанъ, котрый мае 29 живучихъ дѣтей а зъ тыхъ пять сынôвъ официрами въ румуньсьôй арміи.

— **Неустаюча выстава товариства штукъ красныхъ** при площади св. Духа ч. 10, ôтворена щоденно (съ выняткомъ понедѣлкôвъ) ôтъ годины 11 рано до 4 по полудни. Вступъ ôтъ особы въ будні днѣ 30 кр., въ недѣлю 15 кр.

— **Именованя.** Лат. крылошанинъ Людвикъ Юрковскій именованый деканомъ, крыл. Феликсъ Заблоцкій кустошомъ, а крыл. Іосифъ Шелигов-

скій схоластикомъ римско-католицкои львôвскои капитулы. — Дѣйстными учителями при школахъ етатовыхъ именованй: С. Гупаловскій въ Сновичу, Л. Малявскій въ Липици долѣшнôй и Ф. Линднеръ въ Конкольникахъ. — Альфредъ Сохацкій именованый ц. к. безплатнымъ авскультантомъ. — д-ръ Плякидъ Дзѣвиньскій именованый прив. доцентомъ математики при политехницѣ у Львовѣ. — Леопольдъ Вайгель именованый професоромъ гимназіи въ Коломыи.

— **Стипендію** 105 зр. рôчно зъ фонду наукового, призначену для убогои молодежи рускои народности, надало намѣстництво п. Юліянови Сосенкови, слухателеви першого року права у Львовѣ, сынови незаможного священика.

— **Намѣстництво** розписуе конкурсъ на кôлька стипендій по 105 зр. рôчно зъ наукового фонду, призначеныхъ для убогои молодежи рускои, посвящаючои ся науцѣ права або философіи. Подаватись о тй стипендіи належитъ до 31 сѣчня 1886 на руки дотычныхъ властей университетскихъ.

— **Новорôчна несподѣванка.** Нерôвно роздѣленй добра житя, не кождому приноситъ новый рôкъ нову утѣху и радôсть. Въ бôльшôмъ мѣстѣ хочь-бы сторожъ каменицѣ, або коминярь, або навѣть и той, що замѣтае улицѣ тѣшится, що призбирае „новорôчного“ бодай на стôлько, що буде мавъ чимъ дихати черезъ одинъ тыждень. Не така несподѣванка ждала учителѣвъ сокальского округа сѣльского; они не могли сподѣватися „новорочного“, бо имъ належится лишь добре заслужена платня, приписана законами. Тожь дня 1 сѣчня с. р. явилися они въ ц. к. урядѣ податковôмъ съ головами повными рôзнородныхъ пляновъ а съ порожными кишенями и кождый укладавъ вже въ головѣ, де мае якъ найскорше примѣстати грошѣ, що леда хвиля одержитъ ôтъ ц. к. урядника податкового. Наразъ являеся ц. к. урядникъ податковый и держитъ до учителѣвъ слѣдуючу промову: „Всѣ пп. учителѣ такъ мѣсцевй якъ и позамѣсцевй не дôстанутъ нынѣ анѣ цента, бо фондъ вычерпаный а ц. к. окружна рада шкôльна мимо тутешнои ôтозвы не постаралася для васъ о грошѣ. Будете панове мати веселй свята!“ Яку радôсть выкликала ся новорôчна гратуляція урядника податкового въ серцяхъ голодныхъ учителѣвъ, можна собѣ представити. Най-же хто смѣе ще жалуватися, що у насъ шкôльництво не розвиваеся!

— **Просьба.** Въ минувшôмъ роцѣ — якъ звѣстно Вп. читателямъ „Дѣла“ — навѣстило бôльшу половину громады Камяна въ грыбôвскôмъ повѣтѣ велике градобитье. Межи потерпѣвшими ôтъ градобитя находився такожь селянинъ и господарь церковный, Петро Мончакъ. До градобитя прилучилося скоро и нове нещастье, котре въ цѣлôй своей силѣ навѣстило Мончака. Мавъ ôнъ при собѣ збожеволѣлого брата; що и не робивъ, щобы привернути братови здорове, нѣчо не помагало. На послѣдокъ старався въ старостѣ грыбôвскôмъ, щобы власти примѣстили его брата въ домѣ божевôльныхъ; и то не помогло, бо власти думали, що ôнъ „хоче позбутися брата зъ хаты. Наразъ въ ночи 10 сѣчня с. р. пôдпаливъ божевôльный хату Петра Мончака, котрый съ жѣнкою и дѣтьми ледве що змôгъ уратувати житье выскакуючи зъ огню лишь въ однôй сорочцѣ. Теперь находится Петро Мончакъ съ цѣлою родиною въ найбôльшôмъ нещастю и нуждѣ. Въ низу пôдписаный осмѣляеся прото въ имени свого церковного господаря просити Вповажаныхъ Добродѣѣвъ о ласкаве несенье помочи нещастному. Ласкавй дателѣ зволятъ присылати датки на руки Петра Мончака або уряду приходского въ Камянôй, почта Лабова. Голосъ прошеня мого шлю для того въ широкій свѣтъ, бо въ тутешнôй убогôй громадѣ, котра голодуе гôрше жебракôвъ, не знайде дôткненый ударами помочи. — *Іоанъ Литыньскій*, мѣсцевый священикъ.

— **На щедрѣвку для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** зложили щедрй дары слѣдуючй добродѣѣ: посолъ о. Ковальскій изъ Спасова 5 зр., о. Пюрко зъ Вѣдня 5 зр.; Братство церковне въ Хлопковѣ 2 зр.; питомцѣ рускои семинаріи у Вѣдни 5 зр. читальня въ Глинянахъ 2 зр.; о. Левицкій зъ Рунгуръ 10 зр.; д-ръ Бучиньскій, адвокатъ зъ Станиславова 1 зр.; о. Теофиль Сембратовичь, ректоръ вѣденьскои семинаріи 27 зр. зобраныхъ на весѣлю у Вѣдни п. Теофиля Герасимовича, финансового секретаря зъ Сераева, съ панною Етгою Цетль. — За тй щедрй дары складае въ имени учащои-ся рускои молодежи пôдписаный прилюдно щиру подяку! — *В. Ильницкій*, директоръ рускои гимназіи.

— **Выдѣлъ товариства „Академичне Братство“** складае прилюдну подяку Вп. проф. Врецьонѣ за дарованье книжокъ до библіотеки Кружка правникôвъ, а именно: „Право каноничне д-ра Ритнера 2 томы; „Институціи и исторія права римского“ д-ра Зрудловского; „Пандекта“, того-жь: „О зъобовязаняхъ“ д-ра Пентака; „Право нѣмецке“ д-ра Яновича и „О записяхъ“ д-ра Пентака. Рôвно жь складае подяку д-рови Т. Окуневскому зъ Огаславова за датокъ 1 зр. въ користь товариства. — За Выдѣлъ: *Е. Козакевичь*, голова.

— **Члены читальнѣ Олексинецкои** (повѣтъ Борщѣвъ) складаютъ прилюдно подяку свѣтлому Товариству „Просвѣта“ за присланй 60 книжочокъ даромъ читальни. — *Петро Гиль*, душпастырь, *Игнатій Пальчевичь*, начальникъ.

— **Въ справѣ недѣльного ôтпочинку** просили деякй купецкй корпорацій министерство торговлѣ, щобы, увзглядняючи великій рухъ торговельный передъ Рôздвомъ, дозволило въ мѣсяци грудни торгувати черезъ цѣлу недѣлю. Петицію тую ôткинуло министерство торговлѣ, порозумѣвшися попередно съ министерствами справъ внутрѣшныхъ и вѣроисповѣдань.

— **Курсы гимнастичнй для жѣнокъ** отворенй будутъ у Львовѣ съ днемъ 1 лютого с. р. Одинъ курсъ призначеный для дѣвчатъ ôтъ лѣтъ 8 до 12, другій для дѣвчатъ высше 12 лѣтъ. Убѣгательки маютъ выказатись свѣдоцтвомъ лѣкарскимъ, що лѣкарѣ узнали гимнастику за нешкôдливу для ихъ организму.

— **Торговля дѣвчатами** цвите въ Бомбею, Калькутѣ и Александріи, а найбôльше людского барышу на торгахъ походитъ зъ Галичины. Суть то переважно жидôвки, але не мало тамъ и христіяньскихъ дѣвчатъ зъ Галичины: Русинокъ и Польокъ. Торгуютъ ними самй жиды, а доставляютъ имъ ихъ агенты нашй галицкй bracia mojżeszowego wyznania. Помимо бачности пограничныхъ властей удаеся все таки хитрымъ и зручнымъ нехристамъ рôзными способами перевозити черезъ границю нещасливй жертвы и вывозити ихъ на торги турецкихъ мѣстъ въ Азіи.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Каноничну институцію на Витвицю получивъ о. Володимиръ Голинатый.

Введеный въ завѣдательство Петранки а увôльненый зъ Новицѣ о. Левъ Горалевичь.

Додатокъ особистый удѣлило намѣстництво о. Корному, пароху въ Гадинкôвцяхъ, въ сумѣ 100 зр. рôчно.

Сотрудництво получили новопоставленй пресвитеры оо.: Юліянъ Ярымовичь въ Ôльхôвци дек. бобрецкого, Яковъ Краснопера въ Наваріи дек. щирецкого, Исидоръ Гриневичь въ Конюхахъ дек. бережаньского, Теофиль Щуровскій въ Новици дек. калуского.

Завѣдательство ex currendo въ Облазници повѣрено по смерти о. Льва Шпытка о. Якову Мандзію зъ Яйковець.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Рускои Историчнои Библіотеки** пôдъ редакціею Олександра Барвѣньского выйшовъ томъ 1., мѣститъ въ собѣ „коротку исторію Руси“ Стефана Качалы и коштуе 1 зр. 50 кр. безъ пересылки почтовои. Въ половинѣ лютого выйде въ свѣтъ томъ II. и мѣстити буде „Историчнй монографіи Костомарова: 1. Двѣ рускй народности. 2. Думки про федеративнй засновины въ стародавнôй Руси. 3. Нарисы народнои украиньско рускои исторіи“. Ôттакъ послѣдуютъ основанй на найновѣйшихъ дослѣдахъ историчнй роботы про княжій періодъ нашои исторіи пôсля Иловайского, Смирнова, Дашкевича и и., а пôсля того и роботы зъ дальшихъ періодовъ украиньско-рускои исторіи. „Коротка исторія Руси“ (исторична часть изъ звѣстного твору о. Качалы „Polityka Polaków względem Rusi“) обнимае 151 сторонъ гарного и выразного друку. Незвѣстный перекладникъ присвятивъ еи „Свѣтлому Товариству Просвѣта, вельми заслуженому за-для розбудженя національнои свѣдомости въ Рускôмъ народѣ“. При кôнци книжки доданый „Азбучный Покажчикъ именъ особовыхъ и географичныхъ, згаданыхъ въ книзѣ“. „Коротку исторію Руси“ поручаемо якъ найсердечнѣйше Землякамъ нашимъ. Она повинна знаходитися въ котрôй рускôй хатѣ!

— **Малоруско нѣмецкого Словаря Евг. Желеховского** выйшовъ 20-тый выпускъ (арк. 53—55 стор. 841—880. „Рубатка—Скупити“) и розсылаеся вже Вп. предплатникамъ. Подаючи се до вѣдомости, просится заразомъ всѣхъ Вп. предплатникôвъ, котрй змѣнили мѣсце свого пробуваня, щобы о сѣмъ донесли, а такожь щобы зволили поспѣшити съ надсыланьемъ предплаты, именно-же залеглостей за одержанй вже выпуски Словаря, щобы не показалася потреба здержувати высылку. — *С. Недѣльскій*.

— **П. Франтишекъ Ржегоржь** помѣстивъ въ числѣ праского мѣсячника „Slovanský Sborník“ статью: Vznik a rozvoj rusinskeho divadla“ (Початокъ и розвôй (галицко)-руского театру“. Въ илюстрованôмъ же тыждневнику праскомъ „Světozor“ помѣстивъ въ чч. 5, 6 и 7 зъ 1886 р. статью: Markijan Šaškevič. Příspěvek k seznání rusinské literatury“. Въ обохъ статяхъ видно велику дбалôсть автора о докладну информацію зъ жерелъ рускихъ, щобы вѣрно познакомити своихъ братовъ съ розвоемъ нашои словенности.

Послѣднй вѣсти.

Берлинъ 29 сѣчня. Пôдчасъ дебаты надъ внесеньемъ Ахенбаха въ справѣ польской выступивъ кн. Бисмаркъ, котрый мимоходомъ сказавши не являвся въ соймѣ вже черезъ 5 лѣтъ, и мавъ довшу бесѣду, въ котрои найважнѣйшй точки подаемо слѣдуючй: „Щобы все ще разъ повторити, скажу, що надѣя наша, щобы позыскати Поляковъ або бодай ихъ проводирôвъ, польску шляхту, для Прусъ була похиною, котру мы черезъ 45 лѣтъ робили а отъ котрои ôтступити есть обовязкомъ державы. „Стараньемъ нашимъ отже буде спровадити въ тй стороны людей певныхъ. Се можемо осягнути разъ черезъ помноженье людности нѣмецкои а ôттакъ черезъ зменшенье людности польскои. До сего не маемо жадного иншого правного средства якъ выгоненье тыхъ, що не приналежатъ до краю. Хочемо выгнати чужихъ Поляковъ, бо маемо досить своихъ. Пôдъ симъ взглядомъ всьмо съ нашими сусѣдами въ згодѣ и будемо держатися сего съ енергіею хочь-бы ще и двадцять резолюцій мало наступити въ парляментѣ. Причиною руху есть головно польска шляхта. Мае она въ Познаньскôмъ около 650000 гектарôвъ съ доходомъ около 3 миліонôвъ. Коли держава вывлащуе, щобы будувати зелѣзницѣ и крѣпости, для чого не мала-бы вывлащувати, щобы удержати спокôй на всходѣ? Панове тй могли-бы ôттакъ поѣхати до Галичины або до Монако... Предложимо имъ (Нѣмцамъ) средства до закупна грунтôвъ пôдъ условіемъ, щобы на нихъ осѣдали Нѣмцѣ съ жѣнками Нѣмкинями, а ôтповѣдна комисія буде вела контролю надъ ужитьемъ тыхъ грунтôвъ до згаданои цѣли... Хочемо Полякамъ яко урядникамъ и жовнѣрамъ дати можнôсть вжитися въ нѣмецкихъ провинціяхъ а пôдъ условіемъ, що не будутъ женитися съ Польками, хочемо имъ дати можнôсть поселятися въ тыхъ провинціяхъ. Нашимъ пляномъ есть отже: черезъ закупно дôбръ, черезъ школу и войско спровадити зворотъ до мирныхъ ôтносинъ, а средства на ту цѣль — доки парляментъ веде политику абстракційну—найдемо въ позичкахъ; Прусы будутъ мусѣли самй собѣ помагати.

Переписка Редакціи и Администраціи

Всч. Н. О. въ Товстобабахъ. Заплачено до кôнця 1885 року. — **Всч. Е. Л. въ Гостовѣ.** Вамъ почалося „Дѣло“ высылати 1 (13) лютого, отже теперь заплачено до кôнця 1885 року. — **Всч. М. Ч. въ Верхобужу.** Зъ присланыхъ 4 зр. записано 1 зр. за 1885 рôкъ а 3 зр. на 1886 рôкъ. — **Всч. С. К. въ Небыловѣ.** Єсли въ протягу 30 днѣвъ Вы не дôстали ôтмовнои ôтповѣди, то можете отворити, нѣчого дальше не выжидаючи. — **Вп. М. К. въ Городенцѣ.** „Правотарь“ коштуе въ Редакціи „Дѣла“ съ пересылкою 2 зр. 70 кр. Листъ осôбно. **Вп. О. Т. Я. въ Кіевѣ.** 8 руб. записано за 1885. рôкъ, а 8 руб. на 1886 рôкъ. — **Всч. І. Т. въ Будыловѣ.** Заплачено до 30 цвѣтня. — **Всч. Е. Б. въ Тавровѣ.** Заплачено до 31 марта. — **Всч. І. Ш. въ Братковцяхъ** Зъ присланыхъ грошей передано 2 зр. Редакціи „Зеркала“.

Подяка.

Дня 18 л. сѣчня с. р. подобалося Всевышному покликати до вѣчности найстаршу нашу доньку Амалію въ 17 роцѣ житя. Хто дôзнавъ подôбнои долѣ, хто бачивъ, якъ рôдна дитина бореся съ смертею, той ôтгадае нашь бôль, той пôйме и зрозумѣе наше тяжке горе, яке насъ постигло утратою нашои доньки. Въ тôмъ тяжкôмъ горю знайшлися люде, що радою и потѣшаючимъ словомъ старалися зменшити нашу недолю — и тымъ то добрымъ та зичливымъ людямъ складаемо сердечну подяку. Передовсѣмъ сердечно дякуемо добрымъ сусѣдамъ нашимъ, паньству Гутковскимъ изъ Залозець и паньству Баранамъ изъ Бзовицѣ, що такъ радо навѣдувалися до насъ въ прикрôй хвилѣ и давали намъ розраду. Рôвно сердечно дякуемо паннамъ Зузаннѣ Горбачевскôй зъ Бзовицѣ и Еленѣ Малицкôй зъ Залозець, тымъ правдиворускимъ дѣвицямъ съ нѣжнымъ серцемъ и незрôвнанымъ досвѣдомъ и зручностею въ занятяхъ жѣночихъ. Най имъ Всевышній нагородитъ щасливою долею и своимъ благословеніемъ! Такъ само дякуемо паннѣ Климентинѣ Гутковскôй зъ Залозець, котра потѣшала насъ въ послѣднихъ хвиляхъ житя нашои доньки и не ôтступала ôтъ смертельнои постелѣ еи. Сердечну подяку складаемо Впр. оо. Юл. Илевичу зъ Грабковець, Исид. Темницкому зъ Беримовець, Іос. Барвѣньскому зъ Серваръ, Петровичу зъ Залозець, Шидловскому зъ Старомѣщины, лат. свящ. Шульцови зъ Пôдволочискъ, Мих. Барану зъ Бзовицѣ, Ант. Гутковскому зъ Залозець, Кончевичу зъ Тростянця, що поспѣшили на сумну вѣсть взяти участь въ похоронѣ нашои покôйнои доньки. Особливо же Впр. о. Луцѣ Авдыковскому зъ Ивачева, стрыеви нашому, котрый помимо старшого вѣку зъ нараженьемъ свого здоровя прибувъ о кôлька миль зъ службою Б. на похоронъ, сердечно дякуемо. Братови нашому, Льву Авдыковскому зъ Голешова, котрый зъ далекихъ сторôнъ прибувъ потѣшити насъ и отерти намъ слёзы, щиро и сердечно дякуемо. Вамъ Всч. о. сусѣде зъ Тростянця за трогаюче слово пôдчасъ похорону щире руске спаси-Богъ! Дякуемо такожь п. доктору Скурскому изъ Зборова, котрый щиро заходився коло слабости покôйнои и посвячавъ всѣ свои силы, щобы намъ дитину уратувати. Въ кôнци дякуемо сердечно всѣмъ знакомымъ и другамъ, що зволили насъ посѣтити и ôгдати послѣдну прислугу покôйнôй, якъ и Вамъ, честнй прихожане, за численну участь въ обрядѣ похороннôмъ, и за помôчь, котрои вы не отказалися, щире спаси Богъ! Пріймѣть, всѣ Добродѣѣ, сю прилюдну подяку и най Богъ ôгвертае ôтъ Васъ подобне горе! — Бѣлоголовы, 25 сѣчня 1886. — *Наталія и Мечиславъ Авдыковичь*, родичѣ.

Подяка.

Подобалося Всевышнёму покликати до вѣчности нашу любезнѣйшую матѣрь, а взглядно тещу и бабку, котра овдовѣвши, высше 20 лѣтъ пережила въ Перемышли. Якъ въ часѣ тяжкои и довготревалои слабости, щире сочувство сусѣдôвъ и знакомыхъ було осолодою и потѣхою такъ покôйнôй якъ и еи родинѣ, такъ рôвножь и по тяжкôмъ ударѣ пôдкрѣпляло нашй зболѣлй серця. Тому почитуемо собѣ за милый обовязокъ, высказати тутъ прилюдно нашу сердечну подяку, а именно: Впов. п. д-ру Антоневичеви за его безъинтересовнй труды и порады, а всѣмъ знакомымъ и сусѣдамъ за хвилѣ потѣхи, переведенй у ложа покôйнои и ôтданье послѣдной прислуги. Складаемо нашу искренну подяку за свѣтлу ôтправу похоронну и супровôдъ тлѣнныхъ останкôвъ на цвинтарь Впр. оо. крылошанамъ Перемыского Собору: Ю. р. Куиловскому и М. Подолиньскому, Всесвѣтл. д-ру М. Людкевичеви, Преч. оо. Куцерыбови, Поляньскому и Копкови и Преч. оо. діяконамъ ново-поставленымъ пресвитерамъ. Дальше дякуемо пп. питомцямъ рускои дух. семинаріи за звеличанье сумного того обряду прехорошимъ спѣвомъ, якъ рôвножь и хорови пп. ученикôвъ гимназіи перемыскои. Всѣмъ ще разъ поодиноко и загально складаемо нашу найщирѣйшу подяку. Боже заплати за высоку честь, заявлену покôйнôй а дорогоцѣнну приклоннôсть, заявлену намъ!

Перемышль дня 7 (19) сѣчня 1886. — *Володиславъ и Іоанъ Бѣрецкй*, сыны; Іосифа, Павлина и Ольга, доньки; М. Губицкій, зять; Романъ Бѣрецкій, внукъ; Марія Гарвотъ, внучка покôйнои съ мужемъ Юріемъ.

Съ симъ числомъ розсылаеся Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 6 и 7 аркушь повѣсти Додета „Набобъ“.

НАДÔСЛАНЕ.

Якъ якого любымця, котрый всюды выходитъ побѣдоносно, находимо нынѣ майже въ кождôй родинѣ, у богатого чи бѣдного, швайцарскй пигулки аптикаря Р. Бранта, котрй своимъ дуже пріятнымъ, певнымъ и нешкôдливымъ дѣланьемъ въ недугахъ утробы, жовчи и гемороидахъ и т. д вытискаютъ всѣ иншй средства. Кожда коробка (можна дôстати по 70 кр. въ аптикахъ) мае за етикету бѣлый хрестъ въ червонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 113—?

Специяльности и универсальнй средства,

францускй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Курсъ львôвскій зъ дня 29 л. сѣчня 1886.

	платятъ	жадаютъ
	австр. валютою	
	р. кр.	р. кр.
1. Акціи за штуку.		
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	218 75	222 —
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	224 —	227 —
Банку гип. галиц. по 200 р.	274 —	278 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	100 —	101 —
„ „ „ по 4% ав.	91 50	92 50
„ „ „ по 5% ав. період.	100 —	101 —
Банку гип. галиц. 6% ав.	88 50	89 60
Листы дов. гал. банку 3% въ ликв.	91 75	92 75
3. Листы довжнй за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	— —	— —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	103 75	104 75
Облиги комунальнй банку краевого 5%	97 —	98 —
Пожички кр. въ р. 1873 по 6%	102 75	104 —
5. Льосы мѣста Кракова	17 —	19 —
„ „ Станиславова	25 50	27 50
6. Монеты.		
Дукатъ голендерскій	5 82	5 92
„ цѣсарскій	5 85	5 95
Наполеондоръ	9 96	10 06
Пôвимперіялъ	10 30	10 40
Рубель россійскій срѣбный	1 54	1 64
„ „ паперовый	1 22¾	1 24¾
100 марокъ нѣмецкихъ	61 40	62 30
Срѣбло	— —	— —

(безъ текучого куп. безъ купону)

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнй

1523 7—? якъ такожь

5% Преміованй листы Гипотечнй

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

НАЙЛУЧШІЙ

ПАПѢРЪ ЦИГАРЕТОВЫЙ

есть правдивый

LE HOUBLON

1460 французскій фабрикатъ 9—36

CAWLEY-а & HENRY-ого въ Парижи.

Передъ пôдробкою остерегася!

Сей папѣръ поручаютъ якъ найлучше гг. д-ръ І. І. Поль, дръ Е. Людвигъ, дръ Е. Липманъ, професоры хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ а то для его знаменитои якости, его абсолютнои чистоты и для того, що до него не домѣшанй жаднй шкôдливй здоровю матеріи.

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Béranger, à PARIS

Поѣзды зелѣзничѝ

Годины въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан и льокаль
Зелѣзниця Черновецка.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Черновець	10 05	3 35	3 30	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Черновець	6 20	12 20	11 45	— —
Зелѣзниця Кароля Людвика				
До Львова приходятъ:				
Зъ Кракова	5 36	9 27	11 38	7 50
Зъ Пôдволочискъ (на Пôдзам.)	10 12	2 28	3 20	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Кракова	10 46	4 05	4 50	8 —
До Пôдволочискъ (зъ Пôдзам.)	6 07	10 56	1 09	— —
Зелѣзницѣ державнѝ.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя . . .	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя . .	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— — — —	— — — —
Зъ Звардоня и Стрыя . .	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	6 11	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына . . .	— —	11 45и 7 30	— — — —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 —и 6 48	— — — —	6 50
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Такъ якъ правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

находится въ хатахъ численныхъ родинъ, то и не потребуе реклямы. Тѝ строчки подаемо лишь въ цѣли, щобы ширшимъ кружкамъ, котрѝ сего выпробованого средства домашного ще не знаютъ, подати о нѣмъ вѣсть. Втираный Pain Expeller усуває найуспѣшнѣйше гостець гихтъ и другѝ недуги. Болѣ уступаютъ звычайно по першôмъ втертю. Стоютъ 40 и 70 кр. Находится майже въ кождôй аптицѣ Головный складъ въ аптицѣ пôдъ золотымъ львомъ, въ Празѣ и Старôмъ Мѣстѣ (Altstadt).

„Скошеный цвѣтъ"

образокъ зъ галицкого житя

Василя Барвѣнка.

Цѣна 1 зр., съ пересылкою 1 зр. 20 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Покликъ до П. Т. Дамъ!

Краснѝ! Моднѝ! Елегантнѝ! Дуже дешевѝ!

суть мои въ I вѣденьскôй фабрицѣ дамскихъ хустокъ преміованôй на вѣденьскôй всесвѣтнôй выставѣ выконуванѝ

Найновѣйшѝ, чуднокраснѝ и найлѣпшѝ

Вѣден. дамскѝ хустки на голову

по зр. 1·—

Вѣд. дамскѝ хустки на обгортки

по зр. 1·80

въ найпишнѣйшихъ барвахъ и найкрасшôмъ тѣньованю якъ бордо, гранатъ, жандармъ, бѣлѝ, сивѝ, драпъ, шкоцкѝ, турецкѝ, червонѝ, орѣховѝ, чорнѝ, синѝ и т. д, и т. д., въ 60 найкрасшихъ фасонахъ.

Мои дамскѝ хустки на голову и на обгортки суть найелегантнѣйшою и наймоднѣйшою ношею для кождои дамы дома, на улици, проходѣ и на бали и суть пріятно теплѝ, а длятого такъ само краснѝ якъ и практичнѝ на зиму и на весну.

Най отже кожда дама поскорится съ замовленьемъ, бо цѣлый запасъ вычерпаеся въ наслѣдокъ величезныхъ замовленъ.

При замовленяхъ прошу подавати докладну адресу, якъ такожъ докладну барву и рôдъ. Высылаеся за послѣплатою и за присланьемъ готôвки.

Выключно лишь можна дôстати въ сѣй якости въ 1552 3—3

фабричнôмъ складѣ вѣденьскихъ хустокъ дамскихъ

Anton Gans, Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

Заявленье!

Черезъ интервенцію цѣс. кор. австро-угорского посла въ Бѣлградѣ застановлено сербско-болгарску вôйну и я змушеный мôй въ цѣляхъ военныхъ въ великôй масѣ нагромадженый складъ.

Дергъ на конѣ

зъ тревалои и густо тканои, а при тôмъ и съ вовною мѣшанои а для того и на одѣяла догôдной матеріи, 185 цм. довжины а 115 цм. ширины продавати за всяку цѣну и розсылаю

1 штуку

по зр. 1.55 за послѣплатою

Дерги для фіякрôвъ.

съ ясножовтымъ тломъ и чорными краями 180 цм довгѝ а 115 цм. широкѝ за штуку зр 2.50, якъ довго выстае запасъ.

Що недогôдне, пріймаеся назадъ безъ трудности.

Листы прошу адресувати до

Orient-Export-Bureau, Wien, Favoriten.

Свѣдоцтво! До свѣтл. Бюра експортового на всхôдъ!

Пришлѣтъ намъ ôтворотною почтою ще 36 штукъ тыхъ дергъ, якѝ мы вже одержали за послѣплатою на зелѣзници Пуста Зичидорфъ, Голендерске товариство господарске.

Телеграма! Orient-Export-Bureau! Пришлѣтъ менѣ заразъ знову 14 штукъ дергъ, якѝ я вже одержавъ. Графъ Апоній Nagy Apony. 1558 2—3

Елястичнѝ валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ, Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѝ отцѣ духовнѝ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ 70 зр. а. в. и высше. Дае такожъ на раты.

1372 43—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Дама старшого вѣку

шукае мѣсця господинѣ дому пôдъ найприступнѣйшими условіями. Близѝ вѣдомости пôдъ адресою I. Ш. С. въ Мушинѣ, poste restante via Sandez.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючѝ литературнымъ матеріялъ:

1. Запорожцѣ, оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.,
2. Сонни мары молодого пытомця оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. Оповѣданя Олексы Стороженка (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. Prima Vera, поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. Оповѣданя Д. Мордовцева 10 кр.
7—10. Юрій Горовенко, повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. Въ Карпатахъ, Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. Галицкѝ образки, Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. Лихій день, Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожъ поодинокѝ выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

Хто боится паралижу

або вже бувъ нымъ разъ пораженый, або страдае на конгестіи, заворотъ, отомленье, безсонность, взгл. на хоробливый станъ нервôвъ, най собѣ спровадитъ брошуру „Ueber Schlagflus-Vorbeigung und Heilung", 5 выд. ôтъ автора, бувшого баталіонового лѣкаря въ краевôй оборонѣ, Rom Weissmann-a въ Vilshofen, Баварія, безплатно и франко. 1548 3—25

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% платнѝ въ 30 днѣвъ по выпов.

4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 4—?)

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (3—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка Гегеляйского столового . 2 зр. 10 кр
1 „ Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1 „ Гегел. стол. ароматичного 2·70 и 3 зр
1 „ Самородного вытравного . 4 зр. 30 кр.
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 „ — „
Червонѝ вина: 1 бочôвка Viszontai 2 „ 50 зр.
1 бочôвка Viszontai старе . . 3 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавѝ замовленя.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 18—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючѝ выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр. 1535 2—?

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE. VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 4—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и 5% Листы Гип. преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючѝ

Формулярѣ для кассъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закономарскои Правды":

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга мзетку желѣзного, одна либра . 40 кр.
3) Книга мзетку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скрипть, 100 примѣрникôвъ . . 55 кр.

Въ Сѣчни 1886 року выйде зъ друку першій томъ поезій

Володимира П. Масляка.

Выданье обôймати ме 8—10 аркушѣвъ друку на велиновôмъ паепри съ виньеткою, зложеною зъ нашихъ народныхъ взорôвъ.

Цѣна предплатна разомъ съ пересылкою почтовою лишь 1 зр. Пôзнѣйше буде цѣна пôднесена.

Предплаты и замовленя пріймае такожъ Редакція „Дѣла"

Выдавецъ и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 8 Львôвъ, Вторникъ 21 сѣчня (2 лютого) 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☞ Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Мысли по Соймѣ.

II.

У фракціи, схарактеризованои въ попереднôмъ роздѣлѣ сеи статіи, нашй соймовй послы не мали ласки ôтъ самого початку сеи каденціи соймовои, — не диво, що не маютъ еи и теперь. Заразъ по выборахъ органы сеи фракціи, сконстерованй результатомъ выборôвъ, пôднесли крикъ: „сецесія!“ Чому сецесія? Очевидно тому, що до Сойму увôйшли именно пп. Качала, Романчукъ, Сѣчиньскій, Лѣниньскій, Бережницкій. Коли-бъ на мѣсце ихъ були перейшли пп. Кулачковскій, д-ръ Добряньскій, Шведзицкій, Юзычиньскій,—рѣчь певна, що оклику „сецесія“ не було-бы було и слыхомъ слыхати. Русь галицка дуже добре зрозумѣла мотивы того оклику и высказалася рѣшучо противъ сецесіи. Личнй амбиціи, сказано, мусятъ бути пôдпорядковуванй интересамъ загалу; нынѣшнй соймовй послы, выбранй зъ припорученя центрального комитету руского, заслугуютъ на повне довѣріе, а сецесія ихъ въ виду нашихъ ôтносинъ краевыхъ не то що не помогла-бы Русинамъ, але ще богато и пошкодила-бъ.

Мы дуже добре пригадуемо собѣ зôбранье ново-выбраныхъ пословъ и львôвскихъ мужѣвъ довѣрія въ „Нар. Домѣ“, скликаныхъ по выборахъ до Сойму тôлько за-для того, щобъ застановитися надъ пôднятою квестіею сецесіи. Кромѣ пословъ було на тôмъ зôбраню кôлькадесять Русинôвъ рôзныхъ ôттѣней. Розбирано справу всесторонно и основно, и кромѣ одного молоденького редактора нѣхто бôльше не промовлявъ за сецесіею. Аргументы, якй наводивъ молоденькій редакторъ, були основно збитй. Мѣжь иншими бесѣдниками сов. Ковальскій, тогды ще посолъ до Сойму зъ Стрыйского округа, въ пôвгодиннôй промовѣ доказувавъ евентуальнй некористи сецесіи для Русинôвъ. Рѣшенье запало майже одноголосно, що о сецесіи нынѣ на серіо не можна говорити, выбранй послы нехай вступаютъ до Сойму и достойно та неустрашимо боронятъ интересôвъ руского народу. Такъ и сталося.

Здавалось-бы, що по тôмъ фактѣ всякй вже рекриминаціи повиннй затихнути. Такъ нѣ! Кôлько разôвъ нашй послы скôнчатъ свои працѣ въ Соймѣ, стôлько разôвъ пôдносится фракційный станъ, що, мовлявъ, яке велике нещастье для Руси зъ того, що въ Соймѣ засѣдаютъ рускй послы! — мы додамо ôтъ себе: и ревно боронятъ справъ руского народу! — а то коли-бъ въ 1882 роцѣ послы були зробили сецесію, то нынѣ, за гр. Таффого, рускй дѣла були-бы далеко лучше стояли... Що тутъ не иде о „рускй дѣла“, але о що инше, именно о личнй симпатіи та амбиціи, се рѣчь ясна, якъ сонце. Ôтъ 1883 року була вже нагода бачити, що гр. Таффе думае о рускихъ дѣлахъ. Въ 1885 роцѣ були прецѣнь выборы до рады державнои, а мы-жь бачили, якъ они ôтбулися, кому гр. Таффе давъ мандатъ перевести тіи выборы... Впрочѣмъ мы не сумнѣваемось, що коли-бъ выборцѣ и галицко-рускій народъ або бодай частина его були высказались за сецесіею, послы певно були-бъ услухали голосу народного. Тымчасомъ такого голосу не було, противно, загальне мнѣнье було противъ неи. И мы не дивуемось. Хто знае, що то за мука перевести выбôръ руского кандидата на провинціи, кôлько то коштуе жертвъ моральныхъ, той не подивуеся, що Русины-выборцѣ не хотѣли и не схотятъ наражувати повѣтъ на утрату выборотои побѣды, наражувати тôлько длятого, що у Львовѣ при однôмъ редакторскôмъ столику зеленôмъ постановлено, що въ Соймѣ замѣсть щирого патріота Х. повиненъ-бы засѣдати І., а що засѣвъ Х., а І. нѣ, отже нехай не буде жадного! Тая логика тягнеся, мовь червона нитка на бѣлôй ткани, до нынѣшного дня у всѣхъ ôтзывахъ фракційныхъ органôвъ о роли и дѣяльности нынѣшныхъ рускихъ пословъ соймовыхъ, — хиба слѣпый еи не добачитъ.

Внесенье пос. Романчука, внесенье жизненне для Русинôвъ и приняте всѣми Русинами съ великимъ признаньемъ, пôсля погляду фракційного було актомъ — раболѣпія. Чому? Бо внесенье се выйшло именно ôтъ проф. Романчука! Коли-бъ таке внесенье було поставлене въ Соймѣ минувшои каденціи якимъ посломъ „симпатичнымъ“ для фракціи, то певно славословію внескодавця въ фракційныхъ органахъ не було-бы кôнця. Проф. Романчукъ, звѣстно, не може доступити того щастя, бути „симпатичнымъ“ для фракціи. Занадто любитъ свôй народъ, щобъ вырѣкався его и ишовъ съ тыми, що негуютъ руску народнôсть, спиняютъ розвôй еи и не вѣрятъ въ еи красшу будучнôсть... Тымъ то и все, що ôнъ, або одномышленникъ его зробитъ для Русинôвъ, не буде добромъ, а хиба лихомъ. Правду сказати, фракціи и въ самôмъ принципѣ на рускихъ школахъ нѣчого не залежитъ. Мы-жь бачимо се на бурсакахъ „Народного Дому“, котрй мусятъ ходити до нѣмецкои гимназіи, а не до рускои!

Фракційнй органы побачивши, що внесеньемъ проф. Романчука нынѣшнй соймовй послы выйшли зъ нужденнои пасивнои ролѣ давнѣйшихъ пословъ, що цѣлу свою дѣяльнôсть зачинали и кôнчили лише на жалобахъ та плачахъ, нѣкого до нѣчого не обовязуючихъ, а ступили на дорогу активну, ставляючи конкретно свои домаганя супротивъ польскои бôльшости соймовои, — органы тй зрозумѣли добре, що Русь муситъ лишь съ признаньемъ и вдячностею ôтнестись за то до нынѣшныхъ пословъ — такъ „несимпатичныхъ“ фракціи. Щобы тому запобѣгчи, пущено фракційнй мозки въ рухъ и выдумано не одну мудру штуку для пересвѣдченя рускои публики, що чорне то бѣле, а бѣле — чорне. Впчт. амбасадоръ фракціи у Вѣдни умудрився — якъ знаютъ нашй читателѣ — выголосити въ своѣмъ „Leiborgan-ѣ“, обскурнôмъ „Parlamentär-ѣ“, що, кромѣ одного, всѣ нынѣшнй рускй послы то „польскй запроданцѣ“, а найпаче пос. Романчукъ, „орудіе Полякôвъ“: ему Поляки подиктували тое нѣбы его внесенье о рускихъ школахъ... Львôвскй кадры фракціи зновъ иншу выдумали рецепту. „Многіи изъ нашихъ людей опустили руки и не видятъ ніякого выхода — пише „Нов. Проломъ“ въ ч. 301 — забывши о томъ, що wann die Noth am grössten, ist Gottes Hilfe am nächsten“. Яка-жь то тая помôчь Божа? Ото слухайте! „Старорусскую партію предпочитаетъ правительство яко консервативную и монархическую и оно желало-бы навязати съ нею хорошіи отношенія, съ „молодою“ же не можетъ оно симпатизовати просто для того, що идя за ея програмою, должно бы приняти принципы г. Драгоманова, отказатись отъ монархизма, отъ церкви и отъ всѣхъ нынѣшныхъ семейныхъ и державныхъ порядковъ. Партію ту протегуютъ лишь одни польскіи политики, которыи, потерявши союзниковъ для возстановленія Польщи, стали искати таковыхъ между галицко-русскими учителями-народовцами.“

Поминаючи выходки фракційного органу противъ Русинôвъ на тему „принципôвъ г. Драгоманова“ и „возстановленія Польщи“, — бо що до першого, то Преосв. еп. Пелешь въ своѣй мовѣ въ Соймѣ дуже ясно и рѣшучо сю рѣчь выяснивъ, а що до другого, то кождый Русинъ таку инсинуацію прійме лише съ усмѣшкою сожалѣня надъ бѣднымъ авторомъ, — поминувши, кажемо, тіи выходки, намъ все таки належитъ приглянутися сѣй справѣ. Мы розумѣемо нашого Бисмаркова. Ôнъ своимъ быстрымъ зоромъ бачитъ якъ найвыразнѣйше швидку змѣну ситуаціи въ Австріи. Програму католицизму Австрія завтра мече до коша, а проклямуе програму православія. Полякôвъ зводитъ до нынѣшнои ролѣ Русинôвъ въ Галичинѣ, а Русинôвъ до ролѣ Полякôвъ. Першою задачою правительства очевидно буде увôйти въ переговоры съ пп. Адольфомъ Добряньскимъ, о. Ив. Наумовичемъ, Коснѣрскимъ, Площаньскимъ e tutti quanti, спытати ихъ, хто они, а вже-жь, розумѣеся, коли тіи панове заявлятъ, що они консерватисты и монархисты, — то вже дальше й пытати ихъ не буде, а просто скаже: „Пишѣтъ, панове, ось бѣлый папѣръ!“ Ну, мы сподѣваемося, що коли вже тымъ панамъ скажутъ писати, то они певно вже щось такого напишутъ, що выйде далеко радикальнѣйше для добра Руси, анѣжь жаданя нынѣшныхъ соймовыхъ пословъ рускихъ. Прецѣнь и досвѣды вже маемо зъ недавнои бувальщины: н. пр. концесія на рускій банкъ у Львовѣ, здобута лише за 6-лѣтну безвзглядну пôдпору централистичного правительства..

Мы розумѣемо тую быстру политику нашого Бисмаркова и вже починаемо не дивуватися, чому зъ его груди выходятъ тіи стогны на нынѣшныхъ рускихъ пословъ соймовыхъ, чому ôнъ такъ рыдае надъ тымъ сумнымъ явищемъ, що ще въ додатокъ лиху епископъ д-ръ Пелешь прилюдно проклямувавъ себе „народовцемъ“... Але о тôмъ на другій разъ.

Розговôръ съ проф. Романчукомъ.

Пôдъ такимъ заголовкомъ подала праска „Politik“ пôдъ днемъ 26 сѣчня с. р. дописъ свого львôвского кореспондента, котру подаемо въ дословнôмъ перекладѣ.

„Щобы читателямъ „Politik-и“ подати по можности автентичный, зъ першого жерела черпаный образъ нашихъ политичныхъ ôтносинъ, говоривъ я въ послѣдныхъ дняхъ съ многими значнѣйшими послами, а на теперь подаю вамъ мôй розговôръ съ проф. Романчукомъ, котрого имя ôтъ двохъ лѣтъ стало голоснымъ яко парляментарного речника такъ званыхъ „молодыхъ Русинôвъ“.

Проф. Юліянъ Романчукъ доволѣ впадае въ око вже и зъ лиця. Взглядно ще молодый мужчина, съ живымъ и проникаючимъ окомъ, темнымъ вусомъ и испаньскою бородкою, посивѣвъ ôнъ значно, а волосъ его снѣжный ôтбивае дуже ôтъ чорныхъ очей и такихъ-же вусôвъ. Хочь рухи его спокôйнй и бесѣда тиха, то зъ першого погляду можна въ нѣмъ доглянути мужа палкого темпераменту, способного одушевитися словомъ и дѣломъ.

Я почавъ розговôръ просьбою, щобы проф. Романчукъ подавъ менѣ деякй поясненя біографичнй, и одержавъ слѣдуючй даты: Юліянъ Романчукъ родився въ Крылосѣ 1842 р. Батько его есть учителемъ народнои школы. Въ 1860 р. скôнчивъ академичну гимназію а въ 1864 р. философичный факультетъ у Львовѣ. Въ тôмъ самôмъ роцѣ наставъ и суплентомъ при II-гôй высшôй гимназіи, а ôттакъ професоромъ при рускôй академичнôй, де до сего часу трудится. Ôнъ есть членомъ а въ части и основателемъ богато молодо-рускихъ товариствъ: „Просвѣты“, „Народнои Рады“, товариства „имени Шевченка“ и др., а также належитъ до деякихъ старо-рускихъ товариствъ (Русская Рада“, „Ставропигійскій Институтъ“).

На поли литературы школьнои есть ôнъ авторомъ кôлькохъ рускихъ читанокъ для народныхъ и середныхъ школъ и членомъ комисіи до укладаня рускихъ учебникôвъ. На политичнôмъ поли ôтзначився передъ шести роками бесѣдою на загальныхъ зборахъ „Русскои Рады“, выступивши съ програмою, трудитись для добра Руси спôльными силами обохъ сторонництвъ рускихъ „Батькôвщина“, выдавана пôдъ редакціею п. Вас. Нагôрного, есть его власностею. До сойму выбрано его въ 1883 р. зъ меншихъ посѣлостей калуского повѣта. Въ тôмъ самôмъ роцѣ ѣздивъ до Праги на ôткрытье ческого театру, яко делегатъ львôвскихъ рускихъ товариствъ и пôднѣсъ при бенкетѣ тоастъ на розвôй Чехôвъ въ имени галицкихъ Русинôвъ. Свое внесенье соймове предложивъ ôнъ въ жовтни 1884 р. Въ маю 1884 р. зôбралось за его иниціятивою вѣче львôвскихъ Русинôвъ, котре ухвалило выслати депутацію до цѣсаря въ справѣ передачи Добромильского монастыря Василіянъ въ руки Єзуитôвъ, що и довершено въ маю 1885 р. Пôдчасъ выборôвъ до рады державнои въ тôмъ роцѣ выступивъ яко кандидатъ въ сельскихъ округахъ выборчихъ Калушь-Долина-Бôбрка, але упавъ противъ крыл. Сѣнгалевича, припорученого духовеньству такожь и гр.-кат. митрополитомъ и представленого польскимъ выборчимъ комитетомъ.

— Якй були Вашй мотивы при ставляню школьного внесеня? — спытавъ я ôттакъ.

— Теперѣшна въ 1886 р., ухвалена краева устава о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ и середныхъ въ Галичинѣ — ôтповѣвъ проф. Романчукъ — внесла майже всюды на мѣсце нѣмецкого языка, языкъ польскій до выкладôвъ; рускій языкъ стративъ навѣть частину свого терену въ школахъ. Тая устава, введена въ житье вразъ съ языкомъ польскимъ въ урядахъ и судахъ, розъярила дуже Русинôвъ. Не есмь противникомъ краевои автономіи, але по моѣй думцѣ, автономіи сеи повиненъ бути участникомъ не лишь одинъ народъ.

— Але Русины посѣдаютъ мимо того бôльше школъ, якъ мы, — замѣтивъ я.

— Такъ, але по за Львовомъ не маютъ нѣ однои бôльше-клясовои, коли противно у Полякôвъ есть ихъ 174, а въ жаднôмъ мѣстѣ не маютъ Русины мѣскои школы, хотяй въ деякихъ мѣстахъ число Русинôвъ сягае до 2, 3, 4, 5 и 6 тысячъ. Вправдѣ становитъ о тôмъ пôсля уставы або сама рада громадска або вразъ съ краевою радою школьною, але радники польскй суть усюды въ бôльшости и заводятъ въ школахъ польскій языкъ выкладовый. Русины не суть про-то въ силѣ въ жаднôмъ галицкôмъ мѣстѣ выбороти для себе руску школу. Рôвно-жь посѣдаютъ Русины лишь одну свою гимназію у Львовѣ. Я поставивъ про-то въ 1884 р. внесенье свое школьне въ соймѣ, щобы Русинамъ подати можнôсть завести бодай въ 16 мѣстахъ або окремй рускй народнй школы, або рускй паралельнй клясы и такй-жь паралельки въ трехъ або чотырохъ гимназіяхъ. Се певно дуже скромне жаданье! Внесенье мое мае однакожь и политичне значенье, не само для себе, але о стôлько, що Русины предложеньемъ сего внесеня выйшли першій разъ изъ пасивнои опозиціи, при котрôй стояли въ соймѣ ôтъ кôлькохъ лѣтъ. Доси жалувались Русины лишь передъ радою державною на ущербъ ихъ языка въ школахъ, а въ соймѣ не ставляли позитивныхъ внесень. За то приходилось имъ неразъ изъ стороны Полякôвъ чути докоры, будьто они справы краевй выносятъ передъ раду державну. Полагодѣмъ нашй домашнй справы дома, — казали Поляки.

Я: На тôмъ становищи стоятъ всѣ автономисты.

Проф. Романчукъ: Длятого я и мои товаришѣ внесли зовсѣмъ позитивне предложенье и то дуже скромне. Въ загалѣ выступили мы дуже умѣрено и чулись про-то въ правѣ стрѣтитися зъ стороны Полякôвъ съ пріязнымъ выступленьемъ.

Я: Бôльшôсть соймова чей-же пріязно обернулась до сего предложеня?

Проф. Романчукъ: Замѣсть бѣлого паперу, якій предложили Чехи Нѣмцямъ, перечеркнено просто нашй постуляты. Предложенье Черкавского, приняте въ соймѣ (але лишь длятого, що Русины за нимъ голосували), мѣститъ въ собѣ въ части

тй самй постановы, що и мое, т. е. щобы именно въ мѣстахъ, де Русинôвъ есть не менше якъ 3.000 або що найменше четвертина всѣхъ жителѣвъ, и де при тôмъ есть двѣ школы народнй, або одна школа съ паралельными клясами, — въ однôй зъ сихъ шкôлъ або въ паралельныхъ клясахъ завести рускій языкъ выкладовый. Але до ухвалы додано ще клявзулѣ, щобъ передъ тымъ цѣле дѣло урядово розслѣджувано и щобы родичѣ при вписѣ дѣтей до польскои школы выразно жадали руского выкладового языка. Тй клявзулѣ можутъ и мусятъ навѣть при нашихъ ôтносинахъ и при неприклонности богато польскихъ властей шкôльныхъ и органôвъ для Русинôвъ, стати въ неоднôмъ случаю въ дорозѣ утвореню рускихъ шкôлъ и клясъ.

Я: Наколи не допустимо, що уставу соймову не переведутъ краевй власти въ тôмъ пріязнôмъ дусѣ, въ якôмъ еи ухвалено.

Проф. Романчукъ: Въ гимназіяхъ знову лишится все по старому. Що найбôльше, то хиба то, що на внесенье Дѣдушицкого языкъ рускій станеся предметомъ науки обовязковои. Чи въ практицѣ буде яка велика рôзниця, то доперва покажеся. Внесенье Малецкого о утраквизмѣ въ середныхъ школахъ есть лишь вытворомъ фантазіи, якъ довго §. 19 основныхъ державныхъ законôвъ въ нынѣшнôй формѣ существуе.

Я: Хто знае, чи оно дѣйстно такъ?

Проф. Романчукъ: Намъ Русинамъ не лежитъ богато на §. 19. бо хотя ôнъ постановляе, що нѣхто не може бути силованый до науки другого краевого языка, то мимо того силуютъ насъ до ученя польского языка и устава краева и нашй ôтносины. Впрочѣмъ параграфъ сей трудно буде змѣнити противъ волѣ нѣмецкихъ послôвъ въ радѣ державнôй. Длятого я пôддавъ гадку, що Нѣмцѣ може не будутъ противитись такому додаткови до сего параграфу, пôсля котрого можна-бъ завести обовязкову науку обохъ краевыхъ языкôвъ, наколи-бъ соймовй представителѣ обохъ народôвъ на то згодились. Але чи и та дорога довела-бъ на певно до цѣли, годѣ сказати.

Русины отже не перевели въ соймѣ своихъ дуже умѣркованыхъ жаданъ. Тй малй здобутки ледве чи вартй того, щобы мы покинули политику пасивнои опозиціи, наколи-бъ ся политика въ загалѣ мала яку вартôсть. Але одно мы однакожь досягнули, що мы вправдѣ могли допускати, але чого може другй а межи тыми такожь и Чехи не були-бы повѣрили; мы здобули именно доказъ, що съ Поляками въ загалѣ не може прійти до порозумѣня, до якогось modus vivendi, навѣть при найумѣркованѣйшôмъ поступованю, а ôттакъ, що Поляки супротивъ т. зв. молодои партіи мимо своихъ красныхъ слôвъ такъ само, ба деколи ще гôрше поступаютъ, якъ противъ т. зв. старыхъ. На всякій случай ситуація выяснилася, а то все таки важный результатъ мого внесеня и я зовсѣмъ не жалую, що я его поставивъ.

Якъ теперь маютъ Русины дальше поступати, есть яснымъ. Они мусятъ всякихъ силъ доложити, щобы скрѣпитися, щобы одушевити цѣлый народъ для своихъ національныхъ змагань. Сй змаганя стремлятъ до того, щобы мы розвинулися яко самостôйный славяньскôй народъ, такъ само якъ Поляки, Россіяне и Чехи. Такій спокôйный и въ мирный способъ переведеный розвôй лежитъ такожь въ интересѣ австрійскои державы, ôнъ не стае на перешкодѣ добре зрозумѣлому интересови Полякôвъ, ôнъ лежитъ навѣть въ интересѣ цѣлого Славяньства. На жаль бôльшôсть Полякôвъ есть ще досыть заслѣплена, коли думае, що розвôй руского народу дастся повздержати и що Русины признаются до тои самои народности съ Поляками, або що они дадутся затуманити нѣчо незначущими уступками въ часѣ, коли одна важна подѣя другу попыхае, коли майже кождый день есть дорогій и коли то, що нынѣ може ще не одно зло ôтвернути, було бы завтра вже запôзнымъ. Чи и коли прійдутъ они до правдивого осудженя нашихъ ôтносинъ, не знаю. На всякій случай бажаю, щобы до того прійшло, але щобы не прійшло за пôзно.

ДОПИСИ.

Зъ Коломыѣ.

(*Русь Коломыйска а Рада громадска.*) Скажѣмъ собѣ правду въ очи, а научимося лучшого, — такъ каже наша давна пословиця. Далекй есьмо ôтъ того, щобъ нарушати личности, котрй суть зарôвно любыми, якъ довго працюютъ съ користею для суспôльности, та й не есть въ нашôмъ интересѣ завдавати ще бôльшй раны самымъ собѣ, але тіи-жь якъ найскорше гоѣти, — а однакожь мусимо отверто сказати: Русь Коломыйска а властиво загалъ Русинôвъ Коломыйскихъ спитъ сномъ блаженнымъ, съ выемкою кôлькохъ особъ, на котрыхъ тяжитъ вся праця на нивѣ народнôй. Приглянымося сѣй такъ важнôй справѣ близше.

Въ Коломыѣ есть пять рускихъ товариствъ, але лишь на папери, бо въ дѣйстности нѣкотре въ нихъ не оказуе житя. Такъ поважна институція, якъ статутове братство церковне св. Арх. Михаила съ рускою бурсою, не жіе а лишь вегетуе; бурса опущена, лишена на одного чоловѣка, котрый при найлучшôй воли не есть въ станѣ, при своихъ занятяхъ, нею такъ опѣкуватись, якъ сего вымагае такъ важне дѣло, якимъ есть морально-религійне веденье молодежи; Выдѣлъ братства сходится въ справахъ бурсы разъ на рôкъ, принимае кôльканадцять хлопцѣвъ до закладу, и на тôмъ кôнчится цѣла его дѣятельнôсть для своеи бурсы; книга касова бурсы нешконтрована ôтъ непамятныхъ часôвъ. Не дивно про-то, що коли по иншихъ мѣстахъ нашй рускй бурсы процвитаютъ, то Коломыйска бурса не есть въ станѣ ôтповѣдно прокормити навѣть 18 питомцѣвъ. — Другимъ товариствомъ есть „Читальня“. Она спитъ сномъ блаженнымъ: вкладки членьскй (а есть всѣхъ членôвъ 7, котрй ще до того товариства признаются) не вплываютъ точно, такъ, що не можна навѣть одну хатчину оплатити, де можна-бъ зôбратися и порадитись. Мѣсяцѣ уплываютъ, що и душа не загляне до читальнѣ, котра, розумѣеся, не оплачуе нѣякихъ газетъ, не маючи до того жадныхъ фондôвъ. За тое мѣщане и передмѣщане коломыйскй въ недѣлѣ и свята заливаются по шинкахъ горѣвкою та побившися, вѣчно тягаются по судахъ, даючи добре заробляти покутнымъ писарчукамъ. — Есть въ Коломыи и филія „Просвѣты“, та що въ того, коли Выдѣлъ филіи въ два роки разъ зôйдеся, щобы скликати загальнй зборы та на кôлько-разовый зазывъ центрального Выдѣлу выбратися на ново до Выдѣлу и знову дрѣмати; книжки въ магазинѣ филіи стоятъ безъ ужитку, бо нема принуки и заохоты, щобъ ихъ околичнй селяне купували и завязували „Читальнѣ“ у себе. — Такъ само газдуе и Выдѣлъ филіи тов. „им. Качковского“. — „Перше руске товариство драматичне“ въ послѣдный разъ оказало житье свое року 1882, даючи представленье театральне, та ôтъ того часу и слуху о нѣмъ нема.

Такй то сумнй обставины въ Коломыѣ, въ серци руского Покутя. Коли до того ще розважимо, що тыхъ пять товариствъ закупили спôльно грунтъ пôдъ Коломыйскій „Народный Дôмъ“ за суму 2.400 зр., котрй то грошѣ вплынули зъ добровôльныхъ даткôвъ околичныхъ Русинôвъ, а часть якусь вызичено зъ капиталôвъ бурсовыхъ, та грунтъ той стоитъ теперь безъ ужитку, бо нема гроша чимъ розпочинати будову „Народного Дому“, — то маемо правдивый але сумный образокъ народного житя Коломыйскои Руси.

Часъ крайный, панове зъ Коломыѣ, схаменутися та совѣстно подѣлити помѣжь себе працю на нивѣ народнôй! Покиньте на бôкъ всякй особистй интересы! — Честилюбіе поодинокихъ особъ не доведе насъ до нѣчого доброго; намъ треба працѣ, працѣ органичнои и систематичнои, працѣ, котра опиралась-бы на нашихъ власныхъ силахъ народныхъ, безъ чужои пôдмоги и безъ взглядôвъ на свои особистй интересы. Злучѣтся въ одну велику громаду, бо громада великій чоловѣкъ. Есть въ Коломыѣ досыть Русинôвъ и помѣжь урядниками и професорами гимназіи и учителями шкôлъ народныхъ; есть и кôлькохъ интелигентныхъ, независимыхъ мѣщанъ. Суть въ Коломыѣ и рускй женщины патріотки, котрй хотѣли-бы працювати такожь на нивѣ народнôй, та то лишь бѣда, що нема кому всѣмъ тымъ покермувати, все попровадити до спôльнои органичнои працѣ. Намъ здаесь, що все то дасться зробити, коли постарается о заложенье „Руского Касина“, котре було-бъ осередкомъ суспôльного житя мѣжь Коломыйскими и околичными Русинами. Погляньмо теперь, якъ урядуе нова Коломыйска рада громадска, въ котрôй засѣдае кôлькохъ интелигентныхъ Русинôвъ. Щобы спростувати не зовсѣмъ правдивй вѣсти въ нѣмецкихъ, польскихъ а навѣть въ декотрыхъ рускихъ письмахъ про засѣданье рады громадскои, на котрôй порушено справу руского языка, мусимо розказати, якъ оно по правдѣ було. На засѣданю д. 4 л. сѣчня вручивъ радный проф. Т. Грушкевичь бурмистрови нагляче внесенье по руски, рускими буквами писане, съ пôдписами радныхъ: Грушкевича, мѣщанина Блоньского, аптикаря Штенцля, пенс. майора Цобраля, промысловця Висневского и директора гимназіи Вольфа. Бурмистръ звиняючися, що не умѣе по руски читати, бо выйшовъ зъ давнѣйшои школы, передавъ внесенье ôтчитати асесорови Русинови М. Бѣлоусови. П. Бѣлоусъ ôтчитавъ дословно внесенье радного Грушкевича слѣдуючого змѣсту: „Зъ причины интронизаціи Его Преосв. еп. Юліана есть ôтповѣднымъ, щобы при такъ великôмъ торжествѣ, котре обходитъ и въ загалѣ христіянъ католикôвъ и въ особенности Русинôвъ, котрй становлятъ половину христіяньскои людности нашого мѣста, рада громадска була репрезентована. Пôдписанй вносятъ, выбрати зъ рады громадскои отвѣтну депутацію, котра бы удалася до Станиславова для повитаня першого Станиславôвского владыки. По ôтчитаню сего внесеня вставъ радный Соколовскій, зъ роду Русинъ (бувъ економъ, а теперь поселився межи мѣщанами Русинами на Кутскôмъ передмѣстю, и выбраный тыми-жь изъ 3 го круга на радного) и поставивъ проектъ, щобы внесенье п. Грушкевича по руски ôтчитане, подати въ переводѣ польскôмъ, бо суть раднй, котрй по руски не розумѣютъ (въ Коломыѣ!). На то сейчасъ дôставъ ôтправу ôтъ Полякa П. Висневского, котрый бôльше-менше такъ сказавъ: „Протестую якъ найусильнѣйше, щобы внесенье п. Грушкевича переводити на польскій языкъ; се була бы велика обида и для рускои народности въ загалѣ, и для радныхъ Русинôвъ. Тутъ суть Русины въ мѣстѣ и въ радѣ, мы всѣ добре розумѣемо языкъ рускій намъ не треба переводôвъ“. Бурмистръ Асланъ по промовѣ п. Висневского пояснивъ п. Соколовскому, що его жаданье було неумѣстне, бо внескодавець поступивъ пôсля регуляминy (ухвала ще старои рады), котрый дозволяе ставити внесенье и въ рускôмъ языцѣ. По тôмъ поясненю бурмистра п. Соколовскій замовкъ а радный Грушкевичь краснорѣчиво по руски мотивувавъ свое внесенье и предложивъ выбрати депутацію зъ 5 членôвъ именно: бурмистра Аслана, двохъ асесорôвъ М. Бѣлоуса и Е Штенцля, и радныхъ адвоката д-ра Т. Дембицкого и Сигурда Висневского. Се предложенье принято одноголосно. Депутація складалася про-то зъ бурмистра Ôрменина, двохъ Полякôвъ и двохъ Русинôвъ (д-ра Дембицкого и М. Бѣлоуса) и якъ звѣстно сповнила свою задачу.

Дня 12 л. сѣчня с. р. ôтбулося знову засѣданье рады, на котрôмъ обговорювано справу руского языка въ школахъ середныхъ. Польскй газеты помѣстили сю вѣсть по свому, хотяй правду сказати, вѣрнѣйше ôтъ нѣмецкихъ газетъ, бо: „Neue fr. Presse“ писала, що бôльшôсть коломыйскои рады громадскои, складаюча-ся зъ жидôвъ, жадала рôвноуправненя для языка руского, — а то ложь, бо жиды теперь бôльшости въ радѣ не маютъ. Рѣчь була така: По выборѣ членôвъ выдѣлу касы ощадности, до котрого выбрано двохъ Русинôвъ, крыл. о. Кобляньского и асесора М. Бѣлоуса — (п. Бѣлоусъ пописуеся ôтъ якогось часу въ радѣ громадскôй кепскою польщиною, немовь-бы п. редакторъ „Русской Рады“ вже встыдався по руски радити въ радѣ громадскôй коренно-руского мѣста Коломыѣ, — honores mutant mores) — ôтчитавъ бурмистръ нагляче внесенье, пôдписане пп. Висневскимъ, проф. Крыцѣньскимъ и ще трема радными Поляками такого змѣсту: що рада громадска зволитъ ухвалити петицію до Сойму для переведеня внесеня посла Малецкого о утраквизмѣ въ школахъ, бо черезъ то хотяй въ части вдоволено-бы жаданямъ Русинôвъ.“ Противъ сего внесеня выступивъ заступникъ бурмистра, адвокатъ д-ръ Рашъ (жидъ), аргументуючи зôпсованымъ языкомъ польскимъ, що недавно рѣшено внести петицію до Сойму о заведенье додатку до податку консумційного ôтъ мяса, а коли теперь внесеся нову петицію, то Соймъ готовъ не увзглядняти першои петиціи, на котрôй „намъ“ бôльше залежитъ, — внѣсъ проте, щобы надъ сею справою перейти до порядку дневного. На то ôтповѣвъ проф. Грушкевичь (ôнъ все промовляе лишь по руски) п. Рашови: що внесенье п. Висневского не стоитъ въ найменшôй звязи съ справою додатку до податку консумційного. По тôмъ п. Висневскій попиравъ свое внесенье словами горячои симпатіи для Русинôвъ. „Русины и Поляки — казавъ — мешкаючй на сѣй земли, повиннй знати языкъ одинъ другого, взаимно увзглядняти свои потребы, не сваритися, бо черезъ свары языковй и національнй терпитъ справа наша економична, тыми сварами такъ себе знищимо, що насъ анѣ одныхъ анѣ другихъ въ мѣстѣ не стане, а хто иншій займе нашу хорошу землю!“ Бесѣдникъ звернувся противъ замѣту д-ра Раша, що будь то та рѣчь до рады не належитъ; „до рады громадскои належитъ дбати не лише о порядокъ мѣста и зарядъ майна, но такожь застановлятися, якъ нашй дѣти выховувати и въ якôмъ языцѣ“. Потôмъ директоръ гимназіи Вольфъ замѣтивъ, що утраквизмъ зô взгляду педагогичного трудно перевести, отже хочь въ загалѣ не противится внесеню п. Висневского, то однакъ его гадкою есть, щобы рада громадска пôдперла внесенье гр. Войтѣха Дѣдушицкого. На то згодився и п. Висневскій и сформулувавъ свое внесенье по думцѣ п. Вольфа. Опôсля п. Грушкевичь представивъ краснорѣчиво важнôсть справы, пояснивъ, що то — утраквизмъ, и именемъ Русинôвъ выразивъ подяку внескодавцеви и товаришамъ, „бо хотяй, каже, ввесенье пос. Малецкого не може вповнѣ вдоволити Русинôвъ, якъ и внесенье гр. Дѣдушицкого, то все таки бачу добру волю у радныхъ польскои народности, що хотятъ ступати на дорогу примиреня. За-для важности сеи справы я не есьмь за тымъ, щобы вже на сѣмъ засѣданю рѣшати петицію, але щобы передати еи секціи першôй, а тая по розслѣдженю и въ отвѣтнôй стилизаціи, предложитъ еи радѣ на слѣдуючôмъ засѣданю“. На то цѣла рада згодилася.

Такъ отже видимо, що въ Коломыѣ иде до лучшого, лишь бы Русинамъ Коломыйскимъ не засыпляти, а працювати сильно, абы не потребували чужй люде за насъ добиватися нашихъ правъ на нашôй земли...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) На першôмъ засѣданю рады державнои почтивъ насамперѣдъ президентъ палаты память помершихъ послôвъ Викгофа Врана и Яроша а ôттакъ зложили присягу ново выбранй послы Гохгаузеръ, Понертъ, Рапапортъ, Шуклье и Зотта. — Президентъ министрôвъ передавъ палатѣ акты въ справѣ Конго, котрй приняла конференція въ Берлинѣ. Ôттакъ предложило правительство слѣдуючй справы: Угоду съ Угорщиною въ справѣ забезпеченя первѣстного права (Urheberrecht); законъ о доповненю постановъ при поступованю екзекуційнôмъ; проектъ закона о забезпеченю на случай нещастя; проектъ закона о змѣнѣ статутôвъ загального заведеня убезпечень у Вѣдни; проектъ закона о ôтписаню податку грунтового зъ причины шкôдъ елементарныхъ и проектъ закона о змѣнѣ ординаціи выборчои въ Чехахъ. Опôсля представивъ гр. Таффе палатѣ министра просвѣты д-ра Гауча. — Законъ о науцѣ религія и о платни катехитôвъ передано на внесенье пос. Бѣлиньского комисіи зъ 24 членôвъ; мин. просвѣты не забиравъ при тôмъ голосу. — Внесенье Кайля о уплатѣ державы самостôйныхъ податкôвъ краевыхъ и громадскихъ ôгъ зелѣзниць передано комисіи податковôй. — Внесенье Крайцига, Кронаветера и Лигера о признанье коштôвъ заступництва при поступованю въ справахъ дрôбныхъ ôтослано до комисіи правничои. — Внесенье Видерспергера о змѣнѣ закона войскового зъ 5 грудня 1868 ôтослано до комисіи войсковои.

На другôмъ засѣданю рады державнои дня 1 лат. лютого предложило правительство проектъ до доповняючого закона о соціялистичныхъ змовахъ, а ôттакъ проектъ закона о судôвництвѣ карнôмъ надъ змовами соціялистичными. Дальше предложило проектъ до закона о забезпеченю робôтникôвъ на случай хоробы и проектъ о управильненю промыслу будôвничого, а министерство торговлѣ предложило угоду торговельну съ Сіямомъ.

Завтра, а найдальше въ четверъ мае наступити выбôръ предсѣдателя палаты на протягъ цѣлои сесіи. Выбôръ дотеперѣшного предсѣдателя мае бути запевненый.

(*Галицка устава краева*) въ справѣ увôльненя на 10 лѣтъ ôтъ всякихъ додаткôвъ до податкôвъ съ выемкою державныхъ всѣхъ новыхъ предприємствъ промысловыхъ, котрй будутъ закладатися ажь до 1894 р., одержала, якъ доноситъ „Pol. Corr.“, цѣсарску санкцію. Уставу сю ухваливъ галицкій соймъ яко средство до пôднесеня промыслу краевого.

Заграничнй Державы.

Справа польска въ прускôмъ соймѣ. Кн. Бисмаркъ знову промовивъ, а бесѣда его бôльше якъ коли небудь заглушила всякй справы, що стоятъ въ теперѣшнôй хвили на порядку дневнôмъ. Заостренье справъ на пôвъостровѣ балканьскôмъ, криза кабинету англійского, парляментарный рухъ въ Австріи и борба всякихъ сторонництвъ и народностей, мусѣли притихнути, коли промовивъ кн. Бисмаркъ. А выголосивъ ôнъ важке слово, слово завзятои борбы противъ народу, съ котрымъ судилось Русинамъ въ Галичинѣ жити въ найблизшôмъ сусѣдствѣ. Неумолима богиня мести вытягнула несподѣвано скоро свою важку руку противъ Полякôвъ! Не минуло ще и кôлька недѣль ôтъ часу, коли то Русины стаючи въ оборонѣ своихъ народныхъ правъ, своеи рôднои бесѣды, накликували польску бôльшôсть въ галицкôмъ соймѣ до справедливого залагодженя жизненныхъ интересôвъ руского народу и кликали до нихъ: „Такихъ самыхъ аргументôвъ, якихъ вы уживаете противъ Русинôвъ, можутъ ужити и тамъ, де вамъ заперечуютъ вашй права народнй“ — а нынѣ вже такъ и сталося. Кн. Бисмаркъ пôднявъ борбу противъ польского народу въ Познаньщинѣ съ цѣлою силою и то тымъ страшнѣйшою, бо выходячою ôтъ противника, котрый нынѣ трясе цѣлою Европою. Не тѣшимось, а жалѣемо надъ судьбою того народу, котрого за провину его нетямущихъ проводырôвъ, такъ скора месть постигла... Але бесѣда кн. Бисмарка мае не тôлько велике значенье супротивъ Полякôвъ; она есть заразомъ и посередною ôтповѣдею для Австріи, въ котрôй Поляки съ Чехами верховодятъ, на той мнимый гнетъ, якого дôзнаютъ австрійскй Нѣмцѣ; она есть такожь въ певнôй мѣрѣ и знакомъ для Россіи, котра не инакше трактуе Нѣмцѣвъ въ провинціяхъ прибалтійскихъ, якъ Прусаки Полякôвъ. Россія нехай нѣколи не числитъ на то, що на случай кровавои розправы съ Нѣмеччиною буде могла опертись на якій елементъ славяньскій въ самôй Нѣмеччинѣ; то нѣколи не наступитъ, бо такъ хоче кн. Бисмаркъ и такъ мусить бути. Якого значеня есть та бесѣда для внутрѣшныхъ справъ самои Нѣмеччины, розбирати не будемо; те показуесь вже зъ самои бесѣды, котру понизше подаемо,

Причину до выступленя кн. Бисмарка въ прускôмъ соймѣ подало внесенье Ахенбаха въ имени консервативнои бôльшости, котре мало на цѣли завôзвати соймъ, щобы вже зъ горы, закимъ ще знае, якй мѣры думае предприняти правительство, ухваливъ помôчь для Нѣмцѣвъ, котрымъ въ всхôдныхъ провинціяхъ Прусъ грозитъ велике небезпеченьство ôтъ Полякôвъ. Дебату надъ симъ внесеньемъ розпочавъ пос. Раухгауптъ зазначуючи, що правительство пруске не стерпитъ того, щобы Поляки клиномъ вбивалися въ нѣмецку державу. Пôдчасъ его бесѣды входитъ кн. Бисмаркъ, а въ палатѣ настае загальне заворушенье. Раухгауптъ окôнчивъ свою бесѣду, а кн. Бисмаркъ починае;

„Уступъ въ престольнôй бесѣдѣ мѣстить въ собѣ переконанье пруского правительства, що въ засадахъ, якихъ придержуванося въ всхôдныхъ провинціяхъ ôтъ 1840 р., мусить наступити змѣна. Прусы не ôтповѣдають за станъ, въ якôмъ оно переймило польскû провинціи въ 1815 р. по вѣденьскôмъ конгресѣ. Гарденбергъ (тогдѣшный канцлеръ прускій) думавъ, що буде тамъ мôгъ управляти лагôдностею; проклямація Фридриха Вильгельма III. высказала лишь засады, якими ôнъ хотѣвъ управляти, але тымъ ôнъ не зъобовязався на всѣ часы. Тû засады однакожь стались вже черезъ само поступованье польского населеня безпôдставными. (Тутъ ôтчитує кн. Бисмаркъ письмо ген. Грольмана зъ 1832 р., въ котрôмъ сей генералъ дораджує германизувати Поляковъ.) Але ту енергичну систему ôткинувъ Фридрихъ Вильгельмъ ôтъ 1840 р., бо коли ѣздивъ по краю, то польска шляхта старалась его переконати, що она невинно терпить. Нѣмецкû симпатіи того часу дадутся пояснити нѣмецкою добродушностею и тымъ, що Нѣмцѣ, горнутся до всего, що заграничне, а съ великою охотою выступають противъ правительства, до чого имъ Поляки радо помагають. Въ сей порѣ дружного успособленя для Поляковъ въ сороковыхъ рокахъ спѣвалися польскû пѣснѣ и приготовлялося польскимъ втѣкачамъ дружне принятье. Се успособленье тревало ôтъ 1848 до 1862 року. Незадовго буде тому 23 лѣтъ, якъ я бувъ на сѣмъ мѣсци такожь присутный при одной такôй дебатѣ. Я обнявъ тогды вправдѣ правительство, щобы робити службу противъ партіи поступовои, але мое старанье при тôмъ було, служити розвоеви нѣмецкои національнои державы. Оголошенье моеи дѣяльности въ Франкфуртѣ доказало, що моимъ стремленьемъ було служити Нѣмеччинѣ въ дусѣ народнôмъ и що не дамося въ тôмъ нѣчимъ збити зъ толку. Не оспорюю того зовсѣмъ, що богато другихъ зô мною до того самого стремѣли, але они мали при тôмъ и на думцѣ задержати для себе або для своеи партіи велику ролю. Тажь одинъ зъ тыхъ, котрого я допустивъ до сеи тайны, а котрый по свому становищу урядовому повиненъ бувъ мене пôдпирати, ось якъ оказавъ: Той чоловѣкъ робитъ мою политику, а робитъ еи фалшиво. Вже давнѣйше голосивъ ôнъ то яко мою идею: що Нѣмеччина не збудуеся на мирнôй дорозѣ, але кровю и зелѣзомъ. Я мусѣвъ выступати противъ цѣлои бурѣ насмѣху и ненависти и противъ недовѣря чужихъ державъ. Противъ мене выступали за польску угоду въ 1863, котра вступилася за политикою россійскою, а котру я лишь для того заключивъ, бо будучи посломъ въ Петербурзѣ я переконався, що россійскій кабинетъ бувъ одинокій, ôтъ котрого моя національна политика могла сподѣватися коли вже не помочи, то бодай яке tolerari posse. Я мушу для того плекати добрû ôтносины съ Россіею. Напасти на мене въ соймѣ, бесѣды Фиргофа, высказаня Вальдека: кому не выкликало-бы то встыду на лици, що Прусы робятъ для Россіи службу жандарма, то той не вартъ бути Нѣмцемъ, заохотили французкій кабинетъ до дипломатичнои акціи противъ насъ и вплывали на успособленье въ Англіи и лишь прихильнôсть лорда Руселя спасла насъ ôтъ вôйны зъ сеи стороны. Але на послѣдокъ выступила противъ насъ и Англія и стала намъ спôльно съ Франціею доказувати, що мы не повиннû угоды выконувати. Мы однакожь позыскали прихильнôсть Россіи и коли въ 1867 грозила вôйна съ Франціею, то було въ нашôй силѣ вдарити на ню спôльно съ Россіею. Але король и я нѣколи не хотѣли инакше, якъ лишь власною силою и безъ всякои чужои помочи оснувати нѣмецку державу, такъ само, якъ залагодити нашу розправу съ Австріею лишь въ чотыри очи. Тымъ часомъ пôдчасъ польскои ворохобнѣ выступила тутъ противъ насъ лѣвиця якъ найострѣйше, а проводырѣ опозиціи, якъ се показалося опôсля зъ тайныхъ актôвъ, що пôдчасъ вôйны зъ 1870 впали въ мои руки, стояли въ звязи съ французкимъ посломъ въ Берлинѣ. Тогды то заявили Поляки, що ôтбудованье Польщѣ въ границяхъ зъ 1772 есть ихъ остаточною цѣлею, ихъ евангеліемъ, а Виндгорстъ похваливъ се дня 16 сѣчня 1886, бо сказавъ, що коли Поляки стремлятъ до того законными дорогами, до чого стремлятъ, то не можна имъ взяти того за зле. Отъ того часу вправдѣ пристрасти трохи охолоднѣли, але що Поляки покинули свои аспираціи, того сподѣватися не можемо. Они знайдутъ тутъ охорону у властей, **але скоро схотятъ тутъ въ Прусахъ порушити польске питанье, то кажу съ Глядстономъ: Hands off! Анѣ на волосокъ тутъ не попустимо!...** Польскій рухъ робитъ безъ сумнѣву поступы. Може спытае хто, якъ се можливо при мнимôй великôй помочи правительства для нѣмецкого елементу? Може помôчь опозиціи для Поляковъ есть сильнѣйша. Ôтъ 1863 р. стали Поляки сильнѣйшû черезъ пôдмогу католицкого ôтдѣлу при министерствѣ вѣроисповѣдань. Ôтдѣлъ сей мавъ чисто характеръ органу польонизуючого въ прускôй администраціи. Се була въ загалѣ дорога, якою я зайшовъ до борбы культурнои, до котрои я самъ про себе не мавъ охоты. Замѣсть дбати о права короля, ôтдѣлъ католицкій пильнувавъ католицкои церкви и польскости противъ интересôвъ короля. Другимъ есть велика можливôсть агитаціи, яку подаютъ законы державнû. Въ радѣ державнôй есть бôльшôсть, котра не може нѣчого позитивного зробити и годится лишь въ негованю основъ державы и въ борбѣ противъ державы. Мы на те ôтповѣдаемо: хто не хоче пôддатися, мусить уступити. Всѣ, що заперечуютъ державу и еи урядженя не повиннû мати такожь и еи охороны. Мы за мягкû, щобы заразъ кидати на когось клятву, але мы не потребуемо тыхъ боронити, що заперечуютъ всякû обовязки. Якъ бы то були лишь самû два милioны Поляковъ! Але опираючись на другû державы и партіи творятъ бôльшôсть, ôтъ котрои я обавляюся небезпеченьства для дальшого розвою. Зъ другои стороны маемо такъ слабо розвинене почутье національности въ Нѣмеччинѣ и пристрасть для заграницѣ. Нѣмецка мова уступила зô всѣхъ краѣвъ, де давнѣйше панувала; ба, Нѣмець, що бувъ въ Парижи, уважаеся ще нынѣ за щось лѣпшого. Въ Чехахъ и на Угорщинѣ покидаютъ Нѣмцѣ свои посѣлости, въ Польщи найôбôльшû противники Нѣмцѣвъ носятъ имена нѣмецкû, а польскû священики ôтмовляютъ конфирмаціи тымъ, що служатъ у Нѣмцѣвъ; найже насъ отже нѣхто не посуджуе, що мы ведемо борбу культурну. Насъ посуджувано, що мы проганяемо жидôвъ; насъ можна бы посудити о конфесійнôсть, якъ бы мы лишь католицкихъ Поляковъ проганяли, але мы проганяемо и жидôвъ лишь за ихъ польску народнôсть; за религію мы не проганяемо нѣкого. Щобы все ще разъ повторити: Наша надѣя, що польске населенье або бодай его проводырѣ, польска шляхта, дадутся позыскати для Прусъ, була похибкою, котру мы робили черезъ 45 лѣтъ, а ôтъ котрои ôтступити есть обовязкомъ правительства; нашимъ стараньемъ буде спровадити въ тû стороны людей певныхъ. До сеи цѣли можна дôйти разъ черезъ **збôльшенье нѣмецкого населеня, а ôттакъ черезъ зменшенье польского.** До сего другого не маемо иншого средства правного, якъ лишь гоненье тыхъ, котрû до краю не приналежатъ. Мы думаемо, що маемо досыть нашихъ Поляковъ. Межи тымъ чужимъ елементомъ суть може декотрû и пожиточнû, спокôйнû робôтники, але такожь и богато такихъ, що ведутъ польску агитацію пôдъ охороною прускихъ законôвъ далеко зручнѣйше, якъ зъ своеи ôтчины россійскои. Въ Австріи можутъ они такъ само робити. Але для того власне приходятъ якъ разъ зъ Россіи такû агитаційнû елементы. Россійске правительство терпитъ такожь пôдъ сею агитаціею. Мы хочемо отже **чужихъ Поляковъ выгнати,** бо маемо своихъ досыть. На то згодилися мы съ нашими сусѣдами и **будемо того держатися съ безпощадною енергіею, хочьбы ще и двайцять резолюцій въ радѣ державнôй мало наступити.** Причиною цѣлого руху есть головно **польска шляхта.** Она мае въ Познаньщинѣ 650.000 гектарôвъ съ доходомъ по 15 марокъ ôтъ гектара, отже около 3 мил. талярôвъ чистого доходу. Пытанье чи безпеченьство краю не варта для Прусъ 100 милioнôвъ талярôвъ, за котрû можна-бы ôтъ польскои шляхты ôткупити еи посѣлости. Панове тû можутъ ôттакъ поѣхати собѣ до Галичины або до Монако. Я наводжу ту можливôсть для того, щобы публичнôсть еи розважила и щобы такожь и Поляки надъ тымъ подумали, чи не схотѣли-бы они поставити таке саме внесенье. **Мы предложили имъ средства, щобы закупити тû добра, котрû суть на продажь зъ вôльнои руки, а поселимо тамъ Нѣмцѣвъ съ жѣнками Нѣмкинями.** Безпосередна комисія стояча пôдъ управою министерства але зъ выбору обохъ палатъ сойму буде вести контролю надъ отповѣднымъ ужиткомъ сихъ дôбръ. Хочемо дальше дати Полякамъ урядникамъ и жовнѣрамъ можнôсть, вжитися въ нѣмецкихъ провинціяхъ **але пôдъ условіемъ, що не будутъ женитися съ Польками.** Есть отже въ плянѣ черезъ закупно землѣ, черезъ школу и войско довести до мирныхъ ôтносинъ а средства до того, доки парляментъ веде политику обструкційну, узыскаемо черезъ позичку якъ и въ загалѣ Прусы мусятъ собѣ самû помагати. Мôй поглядъ на будучнôсть не показуе менѣ еи зовсѣмъ свобôдну ôтъ небезпеченьства на внѣ, але зъ стороны внутрѣшныхъ ôтносинъ; на помôчь соціялъ-демократôвъ, Альзатцѣвъ и Поляковъ не можемо прецѣ числити. Не есть такожь неможливымъ щобы намъ не прійшлось ще коли боронити нѣмецкій народъ ôтъ коалиціи державъ Нѣмцямъ противныхъ, бо заграниця числитъ на нашу незгоду. Пôсля нашого внутрѣшного розвою, якъ то показуе наша рада державна есть можливе, що сполученû правительства глядятъ на то, щобы розвôй державы бувъ забезпеченый ôтъ бôльшости въ парляментѣ. Я не належу до адвокатôвъ такои политики але закимъ дозволю, щобы настала застоя въ справахъ ôтчины, то я радивъ-бы то цѣсареви и сполученымъ князямъ и **трусомъ бувъ-бы той министеръ, котрый не мавъ-бы ôтваги, ратувати державу навѣть противъ волѣ бôльшости рады державнои.** Тымъ часомъ дякую вамъ за вашу прихильнôсть, яку вы симъ внесеньемъ заявили".

Ситуація на Балканѣ. Сими днями, имовѣрно дня 6. с. м., розпôчнутся въ Букарештѣ переговоры межи Сербіею а Портою, котра заступае Болгарію, въ справѣ залагодженя мира. Сербія значно ôтступила ôтъ первѣстныхъ своихъ жаданъ и не домагаеся навѣть, щобы передъ заключеньемъ мира була залагоджена справа румелійска. — Такожь и въ Болгаріи ситуація есть спокôйнѣйша. Переговоры съ Портою майже вже зовсѣмъ залагодженû; незалагоджена лишь справа що до мѣста Бургасъ. Порта жадала первѣстно, щобы Болгарія ôтдала ѣй зовсѣмъ се мѣсто вразъ съ пристанею. Коли однакожь побачила, що другû державы европейскû не хотятъ на то згодитися, то ôтступила ôтъ сего жаданя и домагаеся лишь, щобы въ тôмъ мѣстѣ стояла залога турецка. Болгарскій министеръ Цановъ не хоче и на то згодитися, бо уважае, що се мѣсто есть для Болгаріи важнымъ не тôлько зô взглядôвъ торговельныхъ але и военныхъ. — Одна ще лишь Греція не хоче послухати рады и грозьбы державъ и не перестае зброитися. На ноту державъ мала Греція ôтповѣсти, що коли-бы услухала волѣ державъ, то тымъ самымъ зреклась бы независимости, яку ѣй державы загарантували. Король однакожь мае бути мирно успособленый. Зъ другои стороны доносять знову, що Греція чекае лишь, щобы въ Англіи проминула криза кабинету а тогды выступить она рѣшучо. — О демонстраціи фльотъ европейскихъ нѣчого не чути.

НОВИНКИ.

— **Загальный збôръ товариства „Просвѣта"** ôтбуваеся нынѣ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды". Нынѣ рано ôтбулося въ Успеньскôй церкви поминальне богослуженье за упокôвшихся членôвъ товариства.

— **Поминальне богослуженье** за упокôй душѣ бл. п. Володимира Барвѣньского, незабутого основателя-редактора нашои часописи ôтправлено заходомъ нынѣшнои редакціи „Дѣла" вчера въ Успеньскôй церкви о год. 9 рано. Литургію ôтслуживъ Впр. о. крыл. Павликôвъ съ діяконами питомцями Сохоровскимъ и Л. Тарнавскимъ, а до парастасу станули ще оо. вице-ректоръ Сев. Тороньскій, префектъ Амвр. Поляньскій, Рейтаровскій и Ярымовичь. Прегарный спѣвъ питомцѣвъ причинився дуже до пôднесеня торжества богослуженя, котре згромадило численну львôвску интелигенцію. Передъ тетраподомъ здвигнено зъ зелени гарну могилу, на котрôй помѣжь лентами гарныхъ вѣнцѣвъ яснѣвъ портретъ покôйника.

— **Преосв. еп. Юліянъ** выславъ до станиславôвского бурмистра д-ра Камѣньского письмо съ подякою за торжественне принятье его въ день въѣзду до мѣста и интронизаціи. До письма, писаного по руски и по польски, долучивъ Преосв. епископъ 50 зр. на убогихъ мѣста.

— **Проф. Романчукъ**, посолъ на соймъ краевый, дôстае зô всѣхъ сторôнъ нашого краю численнû адресы и письма признаня за его щиру и смѣлу оборону правъ руского народу.

— **На фондъ стипендійный имени Преосв. епископа Д-ра Юліяна Пелеша** вплынули квоты 477 зр. 49 кр. яко чистый доходъ съ музикально-декламаційного вечерка, урядженого дня 28 грудня (9. л. сѣчня), т. е. въ день интронизаціи Преосвященого.

— **Клясификація ученикôвъ** въ ц. к. академичнôй (рускôй) гимназіи у Львовѣ за зимовый пôврôкъ 1886 р. выпала въ слѣдуючій способъ; Въ клясѣ приготовляючôй одержало на 28 ученикôвъ ôтличну клясу 3, першу 18, другу 5 а третю 2 ученикôвъ; въ I кл. а) на 49: ôтличну клясу 5, першу 34, другу 5 а третю 5 ученикôвъ; въ I кл. б) на 42: ôтличну 3, першу 30, другу 3 а третю 6 ученикôвъ; въ II кл. а) на 41: ôтличну клясу 2, першу 26, другу 11 а третю 2 ученикôвъ: въ II кл. б) на 33: ôтличну клясу 2, першу клясу 18, другу 11 а третю 2 ученикôвъ; въ III кл. а) на 32: першу клясу 21, другу 5 а третю 6 ученикôвъ; въ III кл. б) на 33: ôтличну клясу 1, першу 15, другу 10 а третю 7 ученикôвъ; въ IV а) на 30: ôтличну клясу 3, першу 20, другу 7 ученикôвъ; въ IV б) на 30: першу клясу 19, другу 9 а третю 2 ученики; въ V кл. на 55: ôтличну клясу 2, першу 34, другу 13 а третю 6 ученикôвъ; въ VI кл. на 46: ôтличну клясу 4, першу 22, другу 15, третю 5 ученикôвъ; въ VII кл. на 29: ôтличну клясу 3, першу 22, другу 4 ученикôвъ; въ VIII кл. на 33: ôтличну клясу 3, першу 12, другу 18 ученикôвъ. Въ цѣлôй гимназіи було 481 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало ôтличну клясу 31, першу 291, другу 116 а третю 43 ученикôвъ.

— **Другû вечерницѣ съ танцями**, урядженû минувшои суботы въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" товариствомъ „Академичне Братство" выпали пôдъ кождымъ взглядомъ такъ знаменито, що злишнымъ здаеся заохочувати аранжерôвъ сихъ вечерниць до дальшого уряджуваня подôбныхъ, въ цѣлôмъ слова того значеню удачныхъ забавъ а нашû Вп. рускû Родины до дальшои участи въ нихъ. По двохъ сихъ вечерницяхъ, урядженыхъ „Академичнымъ Братствомъ" при участи тов. „Руска Бесѣда" запанувало мѣжь львôвскими Русинами зовсѣмъ оправдане переконанье, що хто хоче весело и сердечно середъ добôрного кружка своихъ людей забавитись, сей най иде на суботнû вечерницѣ до „Рускои Бесѣды". Найлучшимъ доказомъ сего було, що послѣднои суботы въ невеликихъ комнатахъ „Бесѣды" стануло близько 40 охочихъ паръ до танцю, коли рôвночасно на вечерку, урядженôмъ въ великôй и просторôй балевôй сали Народного Дому зôбралось ихъ ледво двайцять и кôлька. Се найлучша рекляма для бесѣдныхъ вечерниць, тожь надѣемось на певно ще на кôлька такъ мило переведеныхъ суботъ, якою була послѣдна. Додати мусимо, що до свѣтлого результату вечерниць въ головнôй мѣрѣ причиняесь надзвычайный ладъ и порядокъ, якіи пануе въ танцяхъ, якъ неменше и дуже хороше аранжованье тыхъ же, пôдъ котрымъ то взглядомъ неутомимый аранжеръ „Бесѣды" п. Теофиль Макухъ не много знайде собѣ рôвныхъ.

— **Въ „Мирѣ"** помѣстивъ предсѣдатель комисіи вдовичо-сиротского фонду крыл. о. Бѣлецкій офиціяльне спростованье вѣсти, поданои въ 299 числѣ „Нов. Пролома" будьто-бы о. Стефановичь настававъ на комисію, управляючу фондами вдôвъ и сиротъ по священикахъ львôвскои аепархіи, щобы комисія та умѣстила згаданû фонды въ упавшôмъ недавно „Галицкôмъ кредитовôмъ и заставничôмъ банку". Въ спростованю тôмъ сказано, що комисія управляюча була вже ôтъ самого початку якому небудь заангажованю згаданыхъ фондôвъ въ тôмъ банку противна а въ виду того всякû обавы о нараженье тыхъ фондôвъ, на якû страты, були и суть безпôдставнû. Такъ отже сконстатовано офиціяльно тенденційне и ложне розсѣванье вѣстей „Новымъ Проломомъ".

— **Нашû псевдо-патріоты и ихъ солидарнôсть.** Якû то люде хотятъ у насъ конче уходити за великихъ патріотôвъ прошу послухати: При выборахъ до рады громадскои мѣста Львова старалися и Русины, щобы якъ найбôльше рускихъ заступникôвъ вôйшло до новои рады. Въ комитетѣ рускôмъ було ухвалено дня 23 сѣчня голосувати на листу „Łączność i Zgoda", бо на тôй листѣ було якъ найбôльше Русинôвъ. За сею ухвалою въ рускôмъ комитетѣ тогожь дня голосувавъ такожь и львôвскій переплетникъ п. Михаилъ Сембратовичь, отже очевидно зъобовязався голосувати при выборахъ на листу „Łączność i Zgoda". Одинъ день пôзнѣйше однакожь п. М. Сембратовичь выломився вже зъ солидарности руского комитету и пôдписався на листѣ „магистратскôй", котра була вымѣрена противъ листы „Łączność i Zgoda", а на котрôй було найменше рускихъ кандидатôвъ, повнымъ именемъ Michał Sembratowicz! Таке поступованье п. Сембратовича, розумѣеся, огôрчило дуже Русинôвъ и выкликало навѣть негодованье въ польскихъ кругахъ Русинамъ яко тако прихильныхъ. Найже теперь Русины добре собѣ запамятаютъ, на чій патріотизмъ и чію солидарнôсть можутъ рахувати!

— **Зъ Бродôвъ** пишутъ намъ: Въ четверъ 28 сѣчня с. р. ôгбувся въ готели Европейскôмъ въ Бродахъ прощальный бенкетъ въ честь п. Чвортацкого, адъюнкта судового, ôтъѣзджаючого до Самбора. П. Чвартацкій бувъ уважаный за-для свого щирого и отвертого поступованя въ рускихъ справахъ, въ житю публичнôмъ и товарискôмъ — за непохитного Русина ôтъ всѣхъ Бродчанъ. При тôмъ придбавъ ôнъ собѣ своими честнотами, правымъ и сталымъ характеромъ, справедливостею и безсторонностею судіи и благородностею такого чоловѣка, quo sponsore res, et quo indice causae tenentur. загальну любовь и поважанье, а въ наслѣдокъ того неуданый жаль зъ причины свого ôтъѣзду зъ Бродôвъ. Тому-то и въ бенкетѣ взяло участь до 40 особъ зъ интелигенціи бродскои якъ рускои такъ и польскои и нѣмецкои. Були именно: староста бродскій гр. Руссоцкій, начальникъ суду, начальникъ почты, совѣтникъ дирекціи фінансовои повѣтовои, директоръ гимназіи, нотарь, адвокаты, лѣкарѣ, учителѣ гимназіяльнû, урядники судовû, автономичнû, почтовû и т. д. Начальникъ суду п. Гарволиньскій, пôднѣсъ въ тоастѣ здôбнôсть, пильнôсть и честноты п. Чвартацкого, яко судіи, а нотарь п. Витославскій, Полякъ, выхвалявъ при загальныхъ, грôмкихъ оплескахъ честноты его, яко щирого Русина. Видно зъ того, що не ховаючися въ шкаралупку и уникаючи всякои тѣни пôдозрѣня, що есться Русиномъ, можна набрати загального поважаня и значеня, но противно ясными и сталыми засадами, бороненьемъ свого питомого, честнотами душѣ и правостею характеру. Тымъ побѣдишь и политичного противника. Честь тымъ Полякамъ, що умѣютъ ôгрôзнити отвертôсть и щирôсть ôтъ облуды, що шануютъ чужû сталû засады и переконаня народнû. — *Б.*

— **П. Петро Бауеръ**, бувшій ц. к. почтмайстеръ а теперь писарь громадскій въ Колодѣѣвцѣ коло Скалата, внѣсъ бувъ до краевого суду карного у Львовѣ актъ обжалованя противъ Ивана Белея, редактора „Дѣла" о провину противъ безпеченьства чести зъ §§. 487 и 488 и о переступленье противъ безпеченьства чести зъ §. 497 зак. кар., поповненû черезъ умѣщенье въ „Дѣлѣ" зъ дня 11 липня 1885 р. дописи „Зъ Скалатщины", въ котрôй безъименный авторъ пôсля акту обжалованя а) „вытыкае оскаржителеви въ намѣреню збезчещеня его поповненû черезъ него, яко почтмайстра мальверзаціи и ôтсидженье въ Ивановôй хатѣ", и б) „обвиняе фальшиво оскаржителя о шафованье грôшми громадскими". На внесене редакторомъ „Дѣла" дня 3 падолиста 1885 р. супротивленье противъ акту обжалованя, ц. к. львôвскій высшій судъ краевый пôдъ предсѣдательствомъ ц к. вице-президента Лидля, въ присутности ц. к. совѣтника двору Прексля, ц. к. совѣтникôвъ высшого суду кр. Будзыновского, д-ра Лопушаньского и Мутца, яко судіѣвъ, по выслуханю ц. к. надпрокуратора постановивъ актъ обжалованя противъ редактора Ивана Белея, пôсля §. 213 3 пост. кар. ôткинути и дальше поступованье противъ нему застановити.

— **Выстава штукъ красныхъ** въ Дрезднѣ при тамошнôй академіи штукъ красныхъ не буде сего року ôтверта по поводу переставокъ на брилôвскôй терасѣ, о чѣмъ пп. артистôвъ симъ повѣдомляеся.

— **П. Теодора Бѣлецкого**, котрый свого часу ѣздивъ на св. Методіевске торжество до Петербурга, засудило староство долиньске за демостранціи противъ австрійскои державы на 8 днѣвъ вязницѣ. Сей засудъ потвердило намѣстництво яко друга инстанція и п. Бѣлецкій зголосився дня 26 сѣчня до долиньского староства до ôтсиджуваня кары, котру таки заразъ на другій день почавъ ôтсиджувати.

— **Фискализмъ.** Въ мысль найновѣйшого розпорядженя министра фінансôвъ обложивъ львôвскій урядъ вымѣру оплатъ и податкôвъ всѣ львôвскû товариства дуже великими податками. Руско народнû товариства оподаткувавъ п. надкомисаръ финансôвъ, Келяновскій, ось якъ: „Товариство им. Шевченка" 513 зр. 75 кр., „Просвѣта" 453 зр., „Руску Бесѣду" 276 зр, 75 кр., „Академичне Братство" 45 зр., „Шкôльну Помôчь" 43 зр. Тымъ товариствамъ писано вымѣръ податку по руски, рускимъ письмомъ и на рускихъ блянкетахъ. Якъ то Русинôвъ сей урядъ шануе! — Та не лишь рускû гуманитарнû това-

риства, але такожь и польскі та жидôвскі оподаткувавъ такъ п. Келяновскій, мимо того, що въ уставѣ выразно и недвозначно сказано, що гуманитарні товариства суть вôльні ôтъ податку. За ту велику ревнôсть утративъ п. Келяновскій, якъ зачуваємо, свôй дотеперѣшный рефератъ.

— **Выдѣлъ товариства Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ** складае горячу подяку всѣмъ Вп. Панямъ, котрі такъ радо и скоро поспѣшили съ датками на даръ для Преосвященого еп. Юліяна, врученый въ день Єго интронизаціи. Именно надôслали на згадану цѣль Вп. Панѣ: Левицка Иванна, Порайкова Евгенія, Винницка Катерина, Лучаковска Амалія, Боска Анна, Кузьмова Емилія съ дочкою, Ступницка, Топольницка Людмила, Яворовска Павлина, Домбровска Леонтина, Малицка Елена, Струтиньска Лукія, Яцикевичева Евгенія, Чачковска, Грицеева Наталія, Лисенецка Климентина, Охримовичева Викторія, Витошиньска Евфросина, Левицка Анна, Теодоровичева Людвика, Остерманова Марія, Озаркевичева Ольга, Окуневска Емилія, Стоцка Емилія, Раппеpовичева Матильда, Стахевичева, Макаревичева Климентина, Гаморакôвна Ганна, Боднарева Марія, Козловска Теодора, Калитовска Евгенія, Витошиньска Савина, Лопушиньска Михалина, Сѣменовичôвна Олена, Витвицка Антонина, Баранова Генрика, Левицка Наталія, Моровикова Анна, Галиковска, Абрысовска Юлія, Рошкевичева Михалина, Соболевска Юлія, Навроцка Єлена, Ключенкова, Барвѣньска Евг., Лугова Цец., Партицка Аделя, Танчаковска Евгенія, Шепаровичева Евелина, Сабатова Емилія, Мандычевска Викторія, Лукашевичôвна Єлена, Пачовска, Венгриновичева Іосифа, Громадкова Павлина, Бѣлоусова Леокадія, Корытовска Валерія, Сосонкова Марія, Заклиньска, Сосновска М., Зидельмаерова Марія, Семенова Евгенія, Шанковска А., Курыловичева Клявдія, Кумановска Розалія, Цѣпановска Ольга. Вп. п. Тенѣцкій Мелетій и Сгахура Данило. — *Емилія Пичаєвна*, предсѣдателька; *Софія Бучиньска*, секретарка.

— **Въ користь товариства „Сѣчь“ у Вѣдни** зложили Вп. Теофиль Герасимовичь зъ Сераєва 10 зр.; Вп. панѣ Емма Герасимовичева 5 зр.; Вп. д-ръ Теофиль Окуневскій зъ Станиславова 10 зр. — За тіи щедрі дары Выдѣлъ „Сѣчи“ складае прилюдно Вп. Добродѣямъ сердечну подяку. *Евг. Кобриньскій*, голова; *Левъ Воєвудка*, секретарь.

— **Палата нотаріяльна** оголошуе конкурсъ на мѣсце нотаря въ Калуши, а евентуально на то мѣсце, зъ котрого нотарь перенесеся до Калуша. Речинець подаватись кôнчится вже съ днемъ 12 лютого с. р.

— **Министерство торговлѣ** затвердило выбôръ Едварда Симона на предсѣдателя, а Кароля Кисельки на заступника предсѣдателя львôвскои промыслово-торговельнои палаты.

— **Санкціоновану концесію** на будову зелѣзницѣ зъ Коломыѣ до Ропы оголосила вѣденьска урядова газета.

— **Стипендіи** по 60 зр. рôчно зъ фундаціи Н. Панковича одержали ученики академичнои гимназіи Винаръ и Жолдакъ.

— **Сумні наслѣдки неосторожности.** Въ варстатѣ львôвского бляхара Братковского бавилися минувшого вторника терминаторы револьверомъ, котрый принѣсъ ихъ товаришь Рогульскій. Терминаторъ Садовскій взявъ неосторожно револьверъ въ руки, револьверъ выстрѣливъ а куля влучила Рогульского въ чоло. Рогульскій закôнчивъ на мѣсци житье а Садовского арештовано.

— **Декорація.** Совѣтникъ будôвництва Антôнъ Малиновскій одержавъ при выступленю зъ службы ордеръ Францъ-Іосифа.

— **При пожарѣ** шопы на Янôвскôмъ передмѣстю у Львовѣ утратило житье, якъ урядово сконстатовано, 47 особъ.

— **Дрôбні вѣсти.** Намѣстникъ Залескій гостивъ послѣдными днями у гр. Володимира Дѣдушицкого въ Путирѣчу а ôттакъ въ Сокали, де ôтвѣдавъ тамошну промыслову школа. Зъ Сокаля ôтъѣхавъ намѣстникъ просто до Вѣдня. — Маршалокъ краевый д-ръ Зыбликевичь мае удатися незадовго до Константинополя за-для поратованя слабого здоровля.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту на Мишкôвцѣ дек. тернопôльского получивъ о. Даміянъ Бачиньскій, кап. Драганôвки.

Сотрудництво въ Далешевѣ дек. городеньского получивъ о. Іоанъ Симеонъ Билиньскій.

Митрополича консисторія вставилася до президіи намѣстництва о згоду на каноничну институцію о. Іоана Концевича зъ Розгадова на Колодѣёвку и о додатокъ особистый для о. Николая Рыбака, пар. въ Шумлянахъ.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Мѣсто-деканомъ деканата комарняньского именованый о. Илія Каламунецкій, парохъ въ Кропильникахъ.

Презенту на капелянію Вôрко, дек. перемыского, получивъ о. Игнатій Маликъ.

Мѣсце II-го проповѣдника при катедральнôмъ храмѣ въ Перемышли получивъ дочасно о. Северинъ Матковскій, ново-поставленый пресвитеръ.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

✝ **Юлія Петровска**, вдова по священику, упокоилася дня 13 сѣчня 1886 р. въ Русовѣ въ 60 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

Переписка Редакціи и Администраціи

Всч. О. Г. въ Бѣльчу. Въ листѣ було 20 а не 21 зр. — **Всч. К. М. въ Петл.** За 1885 рôкъ належится ще 1 зр. за жовтень. — **Всч. В. С. въ Коломыѣ.** За 1885 рôкъ ще 1 зр. — **Всч. П. Ж. въ Курн.** На 1886 рôкъ лишилося 2 зр. — **Всч. І. Т. въ Завадовѣ.** На 1886 рôкъ записано 5 зр. — **Пчт. Чит. руска въ Снятынѣ** Такъ. — **Вп. К. В. въ Ст.** Просимо на будуще „Библ. найзнам. пов.“ все реклямувати заразъ, бо по скôнченю повѣсти може забракнути якого аркуша, якъ се и теперь сталося. — **Всч. К. Я. въ Лôмнôй.** Грошѣ получили Жадане вышлемо, скоро лише розстараемось. — **Всч. М. О. въ Старявѣ** Теперь заплачено до 30 вересня 1885 р. — **Всч. С. Т. въ Синев.** Грошѣ получили; „Правотарь“ выслали.

Всч Г. Д. въ Глубôчку. Заплачеро до 28 лютого. — **Вп. Д-ръ Ф. въ Сокали.** Заплачено до 28 лютого. — **Всч. К. П. въ Котузовѣ.** Вы прислали, були 17 падолиста 6 зр.; зъ тыхъ 4 зр. за р. 1884 а 2 зр. на 1885 рôкъ; нынѣ прислали Вы знову 6 зр., то доперва за часъ ôтъ 1 марта до 31 серпня 1885 р. отже ще за 1885 р. прійде намъ 4 зр.

Подяка.

Не будучи въ силѣ другимъ способомъ выразити щирои глубокои нашои подяки тымъ всѣмъ П. Т. пп., котрі по поводу смерти любезного сына (мужа и брата), бл. п. Емилія Колпачкевича, ц. к. почтового официяла, оказали намъ свое сочувство и поспѣшили ôтдати покôйному послѣдну прислугу — дѣлаемо то на сѣй дорозѣ, выражаючи Имъ публично наше щире спаси-Бôгъ! Передовсѣмъ уважаемо нашимъ обовязкомъ выразити за оказане намъ сочувство сердечну подяку Єго Впр. Митрополиту Сильвестру, Впр. крыл. Величку и ректору духовнои семинаріи Ал. Бачиньскому, не менше Впр. крылошанамъ Павликову и Фаціевичу, проф. д-ру Левицкому, духовникови семинаріи о. Дольницкому, префектамъ семинаріи оо.: А. Поляньскому, д-ру Іос. Комарницкому и Гробельскому, пароху карного заведеня о. Туркевичу, новопоставленымъ пресвитерамъ: оо. Симеону Билиньскому, Якову Краснопері, Теофилю Щуровскому, Юліяну Яримовичеви и Евгенію Грабови, вноб. пп. воспитанникамъ львôвскои духовнои семинаріи за ихъ прекрасный трогаючій спѣвъ и наконець всѣмъ пріятелямъ, товаришамъ, знакомымъ и побожнымъ христіянамъ, давшимъ намъ своею участею въ похоронѣ покôйного доказъ свого для насъ сочувства. — У Львовѣ дня 12 (24) сѣчня 1886. — *Макс. Колпачкевичь*, парохъ Радымна, отець покôйного. — *Софія Колпачкевичь*, жена пок. — *Стефанъ*, *Иванъ*, *Антôнъ*, *Александеръ* и *Михаилъ*, братя; *Савина* и *Фавстина*, сестры покôйного.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечні

1523 8—? якъ такожь

5% Преміовані листы Гипотечні

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 114—?

Специяльности и универсальні средства,

французскі и инші, якъ черезъ ню такъ и черезъ инші фирмы оповѣщувані.

Курсъ львôвскій зъ дня 1 л. лютого 1886.

	платятъ р. кр.	жадаютъ р. кр.
	австр. валютою	
1. Акціи за штуку.		
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	217 75	221 —
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	226 50	230 —
Банку гип. галиц. по 200 р.	274 —	278 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц по 5% ав.	100 —	101 —
„ „ „ по 4% ав.	91 50	92 50
„ „ „ по 5% ав. період.	100 —	101 —
Банку гип. галиц. 6% ав.	88 75	89 75
Листы дов. гал. банку 3% въ ликв.	92 —	93 —
3. Листы довжні за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	— —	— —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	103 75	104 75
Облиги комунальні банку краєвого 5%	97 25	98 25
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	102 75	104 —
5. Льосы мѣста Кракова	17 —	19 —
„ „ Станиславова	25 50	27 50
6. Монеты.		
Дукатъ голендерскій	5 81	5 91
„ цѣсарскій	5 84	5 94
Наполеондоръ	9 95	10 05
Півимперіялъ	10 30	10 40
Рубель россійскій срѣбный	1 54	1 64
„ „ паперовый	1 22¾	1 24¾
100 марокъ нѣмецкихъ	61 45	62 25
Срѣбло	— —	— —

(безъ текучого куп. безъ купону)

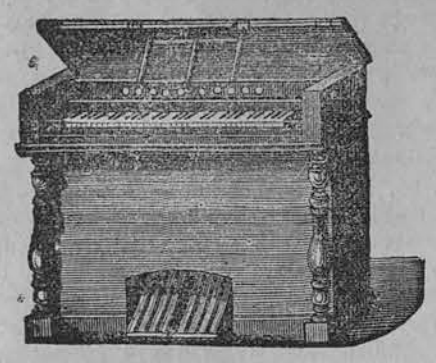

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажані отцѣ духовні уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 44—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Плынне **Золото** до позолочуваня и направы рамъ и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ. Плынне **Срѣбло** Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякій предметъ Цѣна фляшки скорои позлôтки або скорои посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (такожь въ маркахъ почтовыхъ)

у Leopold Epstein in Brünn (Mähren). 1554 4—10

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 19—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

противъ 1508 11-52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайні успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаеся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger Strasse 79.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія**, щобы розсылати всякі товары гумові, занавѣсы, диваны, шовкові покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйші взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лôжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ гобеливовый** два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія**, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія**, складаючіся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдиві вехôдні обрусы шенильові**, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскі портіеры шенильові**, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — **Правдиві заслоны Мекка** зр. 6·50 и 8·50 — **Коцы на постôль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельові одѣяла** зр. 5·— и 6— **Одѣяла кашмирові** въ всѣхъ барвахъ. сшиті найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальні одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера**, зр 13·—. **Миляньскі шовкові одѣяла** здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебновані одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкі 190 цм довгі зр. 8·50. При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезні, широкі и дуже грубі не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такі самі 190 цм. довгі и 130 цм. широкі зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Ті дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **специяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Винторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50.

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50. Правдиві англ. **пледы** 4·75 и 5·50, найлѣпша сорта зр 7·50.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ**. Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ**. Можна ихъ уживатя на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Ті плащѣ суть такъ малі и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльні: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.**

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Кониський.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Женщина

въ середнôмъ вѣку глядае мѣсця на провинціи для подаваня початковои науки фортепяну и веденя дѣвчатъ. Ôгноситись въ сѣмъ дѣлѣ (подаючи свои услôвя) можутъ интересовані до о. Стефановича у Львовѣ (улиця Руска ч. 3.)

Руска исторична Библіотека

выходить въ Тернополи неперіодичными (менше бôльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листôвъ печатныхъ. Кождый томъ, що становить для себе окрему цѣлôсть, можна предплачувати ôтдѣльно. Передплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 р. 20 кр., съ пересылкою franco 1 р. 30 кр., — рекомендованою 1 р. 40 кр. На умысне замовленье могутъ предплатники дôставати що два томы оправні въ англійске полотно съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданои цѣны 45 кр. на кожді два томы. Замовившіі оправні примѣрники, дôстануть ихъ въ другôй половинѣ лютого. Дальші замовленя на оправні примѣрники ще пріймаются.

Передплачуючі Томъ II. могуть дôстати ще выйшовшій Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнôй.

Предплату найлучше пересылати переказомъ пôдъ адресою: Олександеръ Барвѣньскій въ Тернополи.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884

Доси выйшло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонні мары молодого пытомця** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣство 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкі образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокі выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

Елястичні валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средôтво забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ,

Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

дахъ въ Бродахъ, Дрогобычи, Ярославлю, Коломыи, Львовѣ, Новôмъ Санчи и Ряшевѣ съ поборами IX. клясы и кавцією въ высотѣ однорôчнои платы. Речинець подаватись о тѣ мѣсця кôнчится съ днемъ 15 лютого с. р.

— **Львôвска палата промыслова и торговельна** выбрала на рôкъ 1886 предсѣдателемъ своимъ знову п. Едварда Симона а мѣстопредсѣдателемъ п. Кароля Кисельку.

— **Для Товариства „Шкôльна Помôчь“** зложили ôтъ мѣсяця липня до кôнця грудня м. р. слѣдуючѝ П. Т. члены свои вкладки и дары: о. Васильковскій зъ Могильницѣ 1 зр., Титъ Реваковичь зъ Садагуры 1 зр., сов. Василь Ковальскій въ Вѣдни 2 зр., Емилія Кадайска, учителька въ Теребовли 1 зр., Галицка Щадниця 100 зр., Андрѣй Чабанъ у Львовѣ 1 зр., Евгенія Бохеньска у Львовѣ 50 кр., Гр. Врецьона 50 кр., А. Назаревичь зъ Лютовискъ 50 кр., О. Кисѣлевскій зъ Нѣзвищь 1 зр., Товариство „Просвѣта“ 20 зр. для ученикôвъ школы Пирамовича, п. Поляньскій зъ Телесницѣ 50 кр., Свистунъ, проф. зъ Ряшева 50 кр., о. Скобельскій зъ Лишнѣ 1 зр., Коритко зъ Богатковецъ 50 кр., Преосв. еп. Пелешь 20 зр., Ник. Сивулякъ, проф. у Львовѣ 1 зр., о. Каратницкій, деканъ въ Солуковѣ 50 кр., Б. Старецкій у Львовѣ 50 кр., о. А. Менцѣньскій зъ Пелнѣ коло Заршина 1 зр. 60 кр., В. Площаньскій 1 зр., о. Давидовичь зъ Чернева 1 зр., о. Мильковичь зъ Полянчика 1 зр., о. Корытко зъ Городна 1 зр., Д. Вѣнцковскій у Львовѣ 50 кр., дрôбными датками зôбравъ о. А. Поляньскій 5 зр. 25 кр., складка въ Опришôвцяхъ зъ картъ 54 кр., проф. Юліянъ Романчукъ 2 зр., Андрѣй Скородиньскій 54 кр., Ол. Ярема 50 кр., А. Чубатый, учитель въ Залужу 50 кр., о. Михаилъ Кордуба ôтъ Якова Шебеца зъ забавы въ Сушнѣ 3 зр. 95 кр., В. Площаньскій на чоботы для ученика рускои школы Пирамовича 2 зр., о. Стефанъ Качала 5 зр., Іоанъ Юзычиньскій зъ Ворыничь 10 зр., Іоанъ Урбанъ 1 зр., Іоанъ Бачиньскій зъ Нового Санча 1 зр., В. Яворскій зъ Нового Санча 1 зр., Грозикъ зъ Нового Санча 1 зр., Редакція „Слова“ передала 4 зр., а именно: ôтъ о. Кмита Николая зъ Луки 50 кр., ôтъ о. Глиньского Алеко. зъ Рыбна 1 зр., ôтъ о. Менцѣньского Ант. зъ Пельнѣ 2 зр. и ôтъ о. Лозиньского Іос. зъ Яворова 50 кр. — Сердечне спаси-Бôгъ!

— **Королеви италійскому Гумбертови** высылали деякѝ Поляки адресу за вотавленьеся его у нѣмецкого правительства въ справѣ увôльненя Крашевского. Аранжеромъ высланя сеи адресы бувъ польскій емигрантъ гр. Плятеръ зъ Раперовилю въ Швайцаріи. Такій самый адресъ высылали сему жь королеви Поляки, пробуваючѝ на емиграціи въ Франціи. Крашевскій мае въ мартѣ вертати до Магдебурга, щобы ôтсидѣти до кôнця кару. Зъ тои причины пропонуе звѣстный писатель поль[illegible] Поляки звернули Кр[illegible]

пар. о. Брылиньскôмъ въ сумѣ 210 зр. зъ фонда религійного.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Альманахъ „Степъ“** готовится въ Херсонѣ. Часть белетристична „Степу“ буде украиньска, а научнѝ статіи будутъ по россійскѝ, бо цензура не позволяе печатати научнѝ статіи въ языцѣ мало-рускôмъ.

— **Оперы Лисенка „Рôздвяну нôчь“ и „Утоплену“** позволивъ кіевскій генералъ-губернаторъ грати въ Кіевѣ, але мѣсцевыми оперными силами не можна ихъ поставити на сценѣ.

Переписка Редакціи и Администраціи

Впр. К. С. въ Сѣнявѣ. За рôкъ 1885. Прійде ще 2 зр. — **Вп. д-ръ К. Ч. въ Босніи.** Мы не одержали. — **Вп. Л. Ш. въ Олеську.** Грошѣ присланѝ на „Бояна“ и на „оправу Правотаря“ мы передали дотычнымъ выдавництвамъ, тожь и не можемо ихъ записати на предплату „Дѣла“. — **Вп. В. Я. въ Выжници.** „Библ. найзн. пов.“ высылаемо тôлько аркушами, инакше годѣ бы намъ було выйти на свое. — **Всч, І. Л. въ Сидоровѣ.** Зъ присланыхъ грошей лишилося на рôкъ 1886. 1 зр. — **Вп. П. Г. въ Кудринцяхъ.** Заплачено до кôнця 1885 року. Дякуемо. — **Вп. В. Х. въ Иванôвцѣ.** Д. 5 грудня получили мы 2 зр. а 11 сѣчня 1 зр. — **Всч. С. Н. въ Ковалѣвцѣ.** До кôнця 1885 року ще 2 зр. — **Всч. Е. Л. въ Васильковцяхъ.** Зъ присланыхъ грошей лишилось на 1886 рôкъ 2 зр. — **Вп. И. М. у Вѣдни.** Добре. **Вп. Г. Б. въ Свистѣльн.** Дня 9 червня одержали мы для „Зорѣ“ 2 зр. и передали; на то маемо поквитованье.

Подяка.

Неумолима судьба нанесла на насъ тяжкій ударъ. Смерть люта вырвала намъ 27 грудня зъ родинного лона найдорожшого ôтця Теодосія Курыловича. Почитаемо отже собѣ святымъ обовязкомъ заявити нынѣшнымъ глубоку нашу подяку всѣмъ сочувствуючимъ намъ въ печальнôмъ нашôмъ станѣ. Дякуемо отже Высокопреп. о. мѣстодекану Іосифу Брылиньскому зъ Жовтанець, оо. Ю. Кашубиньскому зъ Колоденця, Залитачу зъ Честинь, Телесницкому зъ Артасова, Должицкому зъ Зѣболокъ, Метелли зъ Цеперова, Децыкевичу и Мойсеевичу зъ Куликова, Жарскому зъ Сторонятина, Власевичу зъ Звертова и Крыницкому зъ Нового Села за его тепле и потѣшаюче нагробне слово, въ кôнци начальнику громады Томѣ Трилеви и честнôй громадѣ за ихъ трудъ и участь въ торжествѣ похороннôмъ. Такожь дякуемо п. Кульчицкому, учителеви зъ Звертова, приспѣвшому съ шкôльными дѣтьми на сумный [illegible] въ кôнци складаемо подяку церков-

КОНКУРЕНЦІЯ

ОБМАНѢ КÔНЬСКИМИ ДЕРГАМИ!

Истнуюча ôтъ 87 лѣтъ
ц. к. упр. краева

Фабрика дергъ и коцôвъ
давн. Лихтенауера вдовы и Сынôвъ
посылае черезъ свôй складъ вѣденьскій

ДЕРГИ НА КОНѢ

190 цм. довгѝ, 130 цм широкѝ, въ якости не до зъужитя, съ темнымъ тломъ и ясными куаями

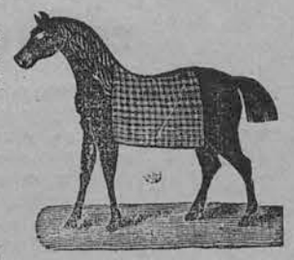

за штуку

ЗР. 1·60

вразъ съ опакованьемъ.

При закупнѣ що найменше 10 штукъ, 1 штука даромъ або 10% опусту зъ цѣны.

Лишь черезъ фабрикацію въ великôй масѣ и черезъ величезный ôтбутъ всьмо въ тôмъ положеню, що можемо ôтступати дерги на конѣ такъ незвычайнои величины и такъ знаменитои якости, а до того ще по такъ незвычайно дешевыхъ цѣнахъ. Сотки подякъ може кождый переглянути.

Посылка за послѣплатою. Недогôднѝ пріймаются назадъ безъ трудностей.

Зважати докладно на адресу:

Головный складъ фабричный дергъ на конѣ
Вѣдень, I., Rothenthurmstrasse 14.

Пересторога

Перестерѣгаемо кождого передъ закупномъ товарôвъ ôтъ тыхъ фармъ, котрѝ лякаются пôдписати публично свое имя и пôдроблюютъ безправно нашъ анонсъ.

!! Стережѣтся !! 1530 6—6

Съ днемъ 1 сѣчня 1886 змѣняясь порядокъ ѣзды на зелѣзничôмъ шляху Дрогобычь Борыславъ въ той способъ: Поѣзды мѣшанѝ ôтходятъ зъ Дрогобыча о год. 5·50 рано, 9·50, 12·25 и 3.10 въ день и 6·40 вечеромъ, а приходятъ до Борыслава о 6·31 рано, 10·31, 1·06 и 3·51 въ день, и 7·21 вечеромъ. Зъ Борыслава ôтходятъ о 7·33, 11·11, 1·39 и 4·28 въ день и о 7·59 вечеромъ: а до Дрогобыча приходятъ о 8·12, 11·50, 2·17, 5·07 въ день и 8·38 вечеромъ.

Для крамниць!

Формулярѣ для книгъ крамничныхъ а именно: **Книга товарова, касова и контова.** Кожда зъ нихъ въ оправѣ съ пересылкою почтовою по 2 зр. 30 кр.; а всѣ три разомъ 6 зр. 40 кр.

Инструкція, якъ тіи книги провадити належитъ, выйде небавкомъ зъ друку.

Выдавъ и высылае: **Василь Нагôрный** у Львовѣ.

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомаря. Накладомъ „Батькôвщины“. Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины“.

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ**, зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій**, зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2 90)
4. **Любовь Убогого Молодця**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорочнѝ Дзвоны**, зъ англійского *К. [illegible]ктава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рiслеръ старшій**, зъ французского *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ**, зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвѝ душѣ**, зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)
13. **Батько Горіо**, Бальзака. Цѣна 2 зр. (съ перес. 2 зр. 20 кр.)

5 килевй

БОЧОВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (50—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1 „	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и	2 „ 50 „
1 „	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1 „	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1 „	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червонй вина: 1 бочôвка Viszontai		2 „ 50 зр.
1 бочôвка Viszontai старе . .		3 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поносить. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручить за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и просить о ласкавй замовленя.

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% платнй въ 30 днѣвъ по выпов.
4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1348 57—?)

Вже выйшовъ

Илюстрованый

КАЛЕНДАРЬ

„Просвѣты“

на 1886 рôкъ

укладу *Василя Лукича.*

Цѣна 50 кр.

Змѣстъ: Календарь историчный, астрономичный и церковный. — **Мѣсяцѣ** съ увзглядненьемъ всходу и заходу сонця и мѣсяця, ôтмѣнъ мѣсяця и стану воздуха; календарь жидôвскій. — **Часть информаційна**: Цѣсарска родина. Выказъ оплатъ стемпловыхъ за найважнѣйшй справы правнй, документы, поданя и т. и. Скалѣ стемпльовй. Розкладъ ѣзды на галиц. зелѣзныхъ дорогахъ. Щадницѣ почтовй (I—XXXVI) — **Уставъ церковный на рôкъ 1886**, укладу о. Теодора Мельника (Стор. 1—56). — **Часть литературна**: Вечѣръ на Украинѣ [Тараса Шевченка]. Вѣрна пара [оповѣданье Ганны Барвѣнокъ]. Причинна (поема Т. Шевченка]. Хата зъ глины [Н. Турского]. Не загинемъ! [стихъ С. Метеллѣ). Гульнара [оповѣданье Павла Свенцицкого, переложивъ В. Лукичъ]. Зъ исторіи Руси-Украины: Де и якою смертею вмирали гетьманы Виговскій, Брюховецкій, Многогрѣшный, Самôйловичъ и Дорошенко [Пôсля М. Костомарова написавъ Семенъ Жукъ]. Зъ житя Русинôвъ: Д-ръ Омелянъ Огоновскій, Микола Костомарôвъ, Волод. Навроцкій, Павло Чубиньскій, Евгеній Желехôвскій, Д-ръ Корнило Сушкевичъ, Константинъ Бобикевичъ, Василь Проданъ, Олександеръ Духновичъ. Лѣтопись суспôльнои роботы и силы Русинôвъ австрійскихъ [написавъ Ол. Барвѣньскій]. Зъ гигіены: Вôспа и Перша помôчь людямъ въ нещасныхъ припадкахъ [написавъ д-ръ М. П-ій]. Зъ господарства: Пôдгноюванье поля [написавъ Н. Зандрока]. Смѣшне. [Стор. 1—134]. Рôзнй оголошеня — **Илюстраціи**: Портреты Миколы Костомарова, д-ра Омеляна Огоновского, д-ра Корнила Сушкевича, Евгенія Желехôвского, Василя Продана и Володимира Навроцкого.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта и во всѣхъ бôльшихъ книгарняхъ въ Галичинѣ. Замовляючй въ „Просвѣтѣ“ зъ провинціи долучать 5 кр. на почту.

КОНКУРЕНЦІЯ

ОБМАНЪ ДЕРГАМИ КÔНЬСКИМИ!

Одна ôтъ 50 лѣтъ истнуюча ц. к. уприв. краєва

ФАБРИКА ДЕРГЪ И КОЦÔВЪ

поручила менѣ, щобы выступити съ цѣлою вагою противъ новои конкуренціи, продавати єи фабрикатъ въ дѣйстно солидныхъ и добрыхъ

Дергахъ на конѣ

ôтъ нынѣ

лишь по зр. 1.60 за штуку

великои, грубои, широкои, незъужитои дерги на конѣ

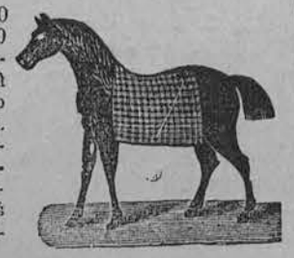

Тй дерги суть 190 центим. довгй а 130 цент. широкй съ барвными пасками и грубй якъ дошка и для того дѣйство не до зъужитя.

Розсылка за готôвку або за послѣплатою. Що дня розсылаются тй дерги на всѣ стороны свѣта и находятъ всюды загальне вдоволенье, бо нихъ можна уживати такожь и на постѣль и давнѣйше коштували бôльше якъ два разы тôлько. Адреса: 3—?

Exportwaarenhaus L. Kohn,
Wien, II Lichtenauergasse N-ro 9.

Просимо уважати добре на адресу.

НАЙЛУЧШІЙ

ПАПѢРЪ ЦИГАРЕТОВЫЙ

есть правдивый

LE HOUBLON

1460 французскій фабрикатъ 8—36

CAWLEY-a & HENRY-ого въ Парижи.

Передъ пôдробкою остерегаєся!

Сей папѣръ поручають якъ найлучше гг д-ръ І. І. Поль, дръ Е. Людвигъ, дръ Е. Липманъ, професоры хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ а то для єго знаменитои якости, єго абсолютнои чистоты и для того, що до него не домѣшанй жаднй шкôдливй здоровю матеріи.

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Bérangèr, à PARIS

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1315 108—?

Специяльности и универсальнй средства,

францускй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

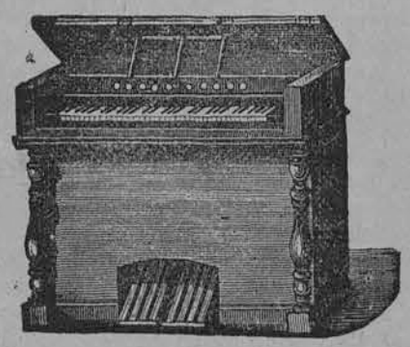

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджують при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Ôтцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дає такожь на раты.

1372 38—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Ц. к. придворна [illegible]ліярня [illegible]ронôвъ

[illegible] 19—0

Хто боится паралижу

або вже бувъ нымъ разъ пораженый, або [illegible]

Ч. 9 Львôвъ, Четверъ 23 сѣчня (4 лютого) 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надбелане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Мысли по Соймѣ.

III.

Ôтъ давна уже въ стѣнахъ соймовои палаты не було чути голосу нашихъ князѣвъ церкви, ажь сего року промова Станиславôвского владыки ôтбилася голоснымъ ехомъ не лише въ самôй палатѣ, але и въ цѣлôмъ краю нашôмъ, ба й по-за его межами. Опôсля промовивъ вправдѣ коротко и Впр. митрополитъ львôвскій, але тôлько для спростованя факту що до Єзуитôвъ, реформуючихъ законъ оо. Василіянъ.

Промова Станиславôвского владыки звѣстна нашимъ читателямъ въ повнôй основѣ, мы подали еи пôсля стенографичныхъ записокъ. Якъ Преосв. д-ръ Пелешь въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше пôдчасъ своеи интронизаціи въ Станиславовѣ заявивъ, промова тая єсть его програмою, якои ôнъ яко Русинъ и епископъ буде держатися. Яка-жь се програма? Ото: вѣрнôсть римскому престолови и уніи; преданнôсть Австріи и пануючôй Династіи; праця для культурного розвою (мало-)рускои народности. Се точки програмы Станиславôвского владыки, высказанои въ его соймовôй промовѣ.

Пытаемо: Хто зъ галицкихъ Русинôвъ не згодится на таку програму? А дальше, чи коли-небудь якій галицко-рускій владыка бувъ-бы инакше выявивъ свою програму? Нехай-бы сегодня встали зъ могилы незабутнои памяти Григорій Яхимовичь и Іоанъ Снѣгурскій, котрыхъ звѣстна фракція любитъ нынѣ аннектувати спеціяльно для себе и пôдсувати имъ гадки и намѣры, якихъ тіи князѣ церкви нѣколи не мали и не могли мати, и нехай-бы сказали, яку они яко Русины и епископы ставлятъ для нынѣшнои галицкои Руси програму, — а мы свято пересвѣдченй, що она не выйшла-бъ инша, якъ та, яку въ Соймѣ выголосивъ д-ръ Юліянъ Пелешь. О засадахъ ихъ вѣрности римскому престолови и уніи та преданности Австріи и пануючôй династіи нема сумнѣву и за макове зерно, — такъ само, смѣло можемо сказати и що до погляду на нашу народнôсть. Чи можна на серіо брати голошеня, що пок. Іоанъ Снѣгурскій и Григорій Яхимовичь мали такй погляды на Русь, на народнôсть руску, языкъ и литературу руску, якй нынѣ выголошуютъ органы звѣстнои фракціи? Очевидна рѣчь, хто такъ думае о покôйныхъ незабутныхъ владыкахъ нашихъ, той оскорбляе ихъ память. То були Русины въ правдивôмъ значеню слова, любили свою питому народнôсть горячою душею, а коли-бъ бувъ хто спытавъ ихъ о то, певно були-бъ ôтповѣли словами д-ра Юліяна Пелеша, высказаными въ Станиславовѣ на промову д-ра Омеляна Огоновского въ имени народно-рускихъ товариствъ: „Я не розумѣю, не можу собѣ представити, якъ може честный и розумный Русинъ не стояти на основѣ народнôй“.

Пок. Григорій Яхимовичь бувъ щирый уніятъ, але — за те память его у насъ передаеся отъ рода въ родъ — дбавъ про автономію рускои церкви, т. е. не дававъ „чужимъ“ мѣшатися въ еи справы. На тôмъ становищи стоятъ и нынѣ всѣ щирй Русины-уніяты, будучи пересвѣдчеными досвѣдомъ, що унія сама собою, при автономіи нашои церкви, не єсть шкôдна и противна розвоеви рускои народности. Хто воскресивъ нашу народнôсть въ Галичинѣ, хто воскресивъ наше письменство въ Галичинѣ, якъ не уніятскй священики? Чи першй нашй дѣятелѣ на поли просвѣтно-литературнôмъ и политичнôмъ не були самй уніятскй священики? Ходитъ лишь о то, щобы до нашои церкви не втискалися „чужй“, щобы нашу церковь и нашъ клиръ не брали въ опѣку тіи „пріятелѣ“, котрыхъ по имени чей не потребуемо называти. Тому запобѣгати можутъ нашй владыки, и мы того, яко Русины и уніяты, ôтъ нихъ домагаемося. И кождый уніятскій владыка рускій, котрый въ тôмъ дѣлѣ вступае въ слѣды пок. Григорія, мае за собою симпатію цѣлого народу руского, — розумѣеся, коли и въ дѣлахъ политично-народныхъ не дѣлае па перекôръ воли народу.

При розглядѣ соймовои промовы Станиславôвского владыки щирый Русинъ певно не пôйде слѣдомъ органôвъ фракційныхъ и не причепится, якъ слѣпый плота, полемики д-ра Пелеша съ нашимъ ветераномъ-патріотомъ и свѣтлымъ провôдникомъ о. Качалою о квестію, чи унія була „октройована“, чи „ôтновлена зъ сущныхъ потребъ самои рускои суспôльности“. Не причепится длятого, що се будь-що-будь пытанье науки, полемика автора „Geschichte der Union“ съ авторомъ „Политики Полякôвъ супротивъ Руси“ о давнй часы. Таке пытанье рѣшаеся въ архивахъ, а не въ Соймѣ и въ ефемеричныхъ статьяхъ публицистичныхъ. Мы въ чôмъ иншôмъ бачимо вагу промовы Станиславôвского владыки: для насъ важне то, щó владыка сказавъ про нынѣшнй часы, и его Глядстонôвске „Hands off!“ — руки прочь, панове, ôтъ рускои церкви и руского клиру! Ось въ чôмъ мы бачимо вагу промовы Станиславôвского владыки. Такъ умѣвъ и мавъ смѣлôсть промовляти свого часу пок. Григорій Яхимовичь. Але такъ може и посмѣе промовляти тôлько той владыка, котрый непохитно стоитъ на твердôй основѣ народнôй, а не хитаеся, якъ та лозина, то сюда, то туда, зъ ôтки вѣтеръ вѣе...

Фракційнй органы, вмѣняючи въ зло Станиславôвскому владыцѣ его заявленье, що ôнъ стоитъ на грунтѣ народнôмъ (мало-)рускôмъ и що-до политичныхъ пересвѣдчень зсолидаризувався съ о. Качалою, кладутъ ему за примѣръ Впр. митр. Сильвестра Сембратовича, котрый „стоитъ по-надъ партіями“. „Въ томъ отношеніи — пише „Нов. Проломъ“ въ ч. 301 — оказалъ больше такта митр. Сильвестръ, относящійся съ ровною терпимостію ко всѣмъ партіямъ и могущій по тому поводу пользоватись у каждои изъ нихъ довѣріемъ яко мужъ, стоящій по-надъ партіями“. Фракційному органови годѣ ôтмовити правды въ сказаню, що Впр. митр. Сильвестеръ стоитъ „по-надъ партіями“, бо и справдѣ Впр. митрополитъ покровительствуе екстра-политику „Мира“ и при недавныхъ выборахъ до Рады державнои протегувавъ контръ-кандидатôвъ зарôвно проф. Романчука якъ и сов. Ковальского, — але мы не сумнѣваемося, що и Преосв. еп. д-ръ Пелешь съ своею „народною“ програмою зможе „пользоватися“ довѣріемъ — „у каждой партіи“, ба вже и „пользуеся“ у тои великаньскои партіи, котра называеся — галицко-рускимъ народомъ!

Кождый щирый патріотъ галицкои Руси муситъ собѣ нынѣ поставити Гамлетôвске пытанье ясно: „бути чи не бути?“ Бути намъ, Русинамъ, чи не бути? Коли „бути“, то стôймо-жь крѣпко на народнôй основѣ и въ потѣ чола працюймо для свого здвигненя, а коли „не бути“, то половину дня демонструймо, а другу половину лежѣмъ, а встаньмо хиба лише тогды, коли бачимо велике небезпеченьство, що хтось хоче щось доброго для Руси зробити, а треба-бы ему кинути колоду передъ ноги...

Промова д-ра Омеляна Огоновского,

головы товариства „Просвѣты“,

при ôткрытю сегорôчныхъ Загальныхъ Зборôвъ того товариства.

Стародавнй грамотѣѣ рускй записали въ книгахъ своихъ переказъ про ôрла, мабуть-то ôнъ въ пятьсотнôмъ роцѣ весь ôтновлюеся жарою сонця, та що ôттакъ стаеся молодымъ ôтъ воды цѣлющои та живущои. Тымъ сизокрылымъ орломъ єсть справдѣ народъ рускій, щó втративши самостôйнôсть державну побивався тяжкимъ лихолѣтьемъ черезъ пятьсотъ лѣтъ и ось теперь ôтновлюеся животворными лучами новыхъ свобôдныхъ идей та молодшае просвѣтою, неначе-бъ напився воды цѣлющои та живущои. Се бо наставъ вѣкъ ôтродженя народностей славяньскихъ, щó позбувшись закрѣпощеня духового запопадливо забираются до здвигненя святынѣ просвѣтнои, занапащенои и зруйнованои вѣковою недолею.

Стали жити новымъ житьемъ малй народности славяньскй, примѣромъ Лужичане, Словѣнцѣ, чому-жь бы не жити великому 20-миліоновому народови рускому? Вже-жь дôзнався свѣтъ про милозвучну мову руско-украиньску, дôзнався про чудовй словеснй творы Квѣтки-Основяненка, Тараса Шевченка, Марка Вовчка, Маркіяна Шашкевича и иншихъ славныхъ писателѣвъ рускихъ.

Въ державѣ австрійскôй литература руска розвиваеся свобôдно, ба и въ россійскôй имперіи до 1863 р. не появляются еще „объединителѣ“ литературнй та политичнй: правительство россійске заводитъ на Украинѣ народнй школы съ руско-украиньскимъ выкладовымъ языкомъ; само министерство просвѣты доказуе 1863 р., що языкъ малорускій єсть самостôйнымъ, по за-якъ окремыми своими прикметами рôзнится ôтъ языка великоруского та польского. У насъ въ Галичинѣ на зъѣздѣ ученыхъ рускихъ 1848 р. читае Яковъ Головацкій росправу о языцѣ южнорускôмъ и его нарѣчіяхъ, высказуючи самостôйнôсть сего нашого языка. Тогдашній соловѣй Руси Никола Устьяновичь, ôттакъ Иванъ Гушалевичь, Іосифъ Лозиньскій, Левъ Трещаковскій, Рудольфъ Мохъ и и. стоятъ на сторожи нашихъ батькôвскихъ святощей, с. е. на сторожи самостôйности народнои и своеи питомои литературы. Але-жь небавкомъ подуло на молоду былинку студенымъ вѣтромъ ôтъ пôвночи. Се бо московскій панславистъ Погодинъ найшовъ собѣ въ Денисѣ Зубрицкôмъ придатне орудіе до осущеня своихъ объединительныхъ цѣлей. Зубрицкій перетеребивъ двѣ нашй библіотеки рускй, ставропигійску и василіяньску, выславши Погодинови найцѣннѣйшй рукописи и стародавнй книги, та й ôтвернувъ писателѣвъ галицкихъ ôтъ плеканя слова рôдного, изъ-за чого ôтъ 1853 до 1860 р. въ Галичинѣ майже нѣхто нѣчого не писавъ по-руски.

Коли-жь изъ Украины повѣяло на Галичину теплымъ леготомъ мовь-бы изъ вырѣя, коли Шевченко явився апостоломъ правды и науки, то старй и молодй стали горнутись навкруги хоругви народнои и справдѣ усмѣхнулась заплакана наша мати, гадаючи, що всѣ еи дѣти збережутъ по вѣки народнй святощѣ. Та отъ, поконвѣчна лиха доля грозила небавомъ, занапастити таланъ Руси. Наставъ рôкъ 1866. По нещаснôй битвѣ пôдъ Садовою найшлись межи дѣтьми сеи нашои матери послѣдователѣ Зубрищины, щó въ часописи „Слово“ отъ се передъ свѣтомъ заявили: „Мы бавилися и бавимося еще въ такъ званую „Opportunitätspolitik“, а нынѣ приходитъ намъ вкушати еи гôркіи овочи. Въ 1848 р. пыталися насъ, кто мы? Мы сказали, що мы всесмиреннѣйшй Ruthenen. — Мы кляли душу-тѣло, що мы не русскіи, не Russen, но що мы таки собѣ Ruthenen... И для чого жь мы не сказали въ 1848 р. що мы „русскіи“?—Бо тогды були-бъ настрашились насъ, щобы мы звязанй исторіею 1000 лѣтнѣю, обрядомъ церковнымъ, языкомъ и литературою съ великимъ русскимъ народомъ не забагли коли ôтъ Австріи ôторватись“...

Таку програму „обрусѣнья“ высказали у насъ дѣти рускои неньки, котру они ôтъ 1848 р. черезъ кôлька лѣтъ голубили, а ôттакъ покинули еѣ, хотячи прислужитись Каткову, щó въ 1863 р. выдумавъ теорію „обрусѣнья“ Руси-Украины. Здавалось, що наша Русь не выдержитъ того страшного удару, що серце еи закипитъ кровію при поглядѣ на деякихъ невѣрныхъ сынôвъ. Та отъ, не выгасла еще у всеи интелигенціи рускои искра патріотизму. Изъ сумнои загибели выратувала батькôвщину громада молодыхъ патріотôвъ, щó въ грудню 1868 р. засновали товариство „Просвѣта“. Се товариство вберегло доси народнй святощѣ ôтъ затраты и несе свѣтло науки межи темныхъ, незрячихъ братôвъ, щó саме-теперь приходятъ до самовѣжи и пôзнаютъ вже, хто они? чія правда, чія кривда, и чіи они дѣти!

Хотяй же и бôльша часть интелигенціи рускои горнеся теперь пôдъ захистъ святынѣ народнои, то все-таки суть у насъ такй объединителѣ, щó теорію московскихъ панславистôвъ хотѣли-бъ у насъ осущити. И нѣгде правды дѣти, для насъ народовцѣвъ настали опять важкй часы. Противна партія добувае всѣхъ своихъ силъ, щобы насъ побороти и занапастити нашу мову та литературу. Хиба-жь мы дамося выперти изъ нашого просвѣтного становища? Хиба-жь мы убоимося доносôвъ, клеветы и наруги проповѣдникôвъ „объединеня“? Хиба-жь мы покинемо нашу поконвѣчну батькôвщину и переселимось въ величну палату могучого брата-Славянина? Хиба-жь мы перестанемо трудитись въ хосенъ убогои рôднои неньки и згорнувши руки станемо корыстуватись готовымъ чужимъ добромъ? — Нѣ, нѣколи! бо ще не вмерла Украина и слава и воля! А поки-що, дорогй браты, скрѣпѣмъ нашй силы для охороны поконвѣчныхъ правъ нашихъ, бо настало время люте. Противники нашй хотѣли-бъ насъ скомпромитувати передъ правительствомъ, прикрашуючи самыхъ себе всякими знаменами державнои и церковнои льояльности. И чи-жь мовчати намъ супротивъ тяжкихъ напастей? чи выжидати намъ терпеливо, поки пошесть страшна не мине? Тажь исторія єсть судомъ свѣта, и правда муситъ якъ олива выйти на верхъ, хоча бъ велиты сего свѣта бажали придусити всякй змаганя чисто-народнй.

Мы придержуемося програмы руско-народнои зъ 1848 р. и уважаемо фракцію всѣхъ тыхъ, котрй ôтъ тои програмы ôтступили. Нехай же свѣтъ довѣдаеся, що то не орелъ въ пятьсотнôмъ роцѣ весь ôтновився и помолодшавъ ôтъ воды цѣлющои та живущои, але народъ рускій, щó поборовши давнѣйше тяжке лихолѣтье, не пôддаеся и теперь напастямъ чужихъ ворогôвъ и тыхъ своихъ противникôвъ, котрй служатъ плянамъ могучихъ игемонôвъ. Праця тиха и хосенна для добра люду нехай буде провôдною зôркою въ нашôмъ змаганю народнôмъ. Поясняванье правды нашои въ часописяхъ, выдаванье добрыхъ популярныхъ книжочокъ, засновуванье народныхъ читалень, оживленье письменнои дѣяльности ôтчитами и вандрôвками академичнои молодежи, розбудженье національнои самовѣжи отвѣтными театральными представленями — въ загалѣ, збереженье святощей народныхъ ôтъ загибели — нехай буде дальшою програмою нашои просвѣтнои и національнои дѣяльности.

Згадуючи-жь про труды въ хосенъ нашои народности не можу поминути мовчки заслугъ проф. Олександра Барвѣньского, котрый пôднявся важного дѣла, се-бъ-то выдавництва Библіотеки историчнои. Слава сему невтомимому труженникови народному, щó доказуе фактами историчными самостôйнôсть нашои народности!

Ôттакъ позволяю собѣ, подати свѣтлому Зборови справу зъ дѣяльности выдѣлу „Просвѣты“ за рôкъ 1885. Головнымъ нашимъ дѣломъ було выдавництво книжочокъ популярныхъ. Именно старався выдѣлъ нашъ выготовити добрый календарь илюстрованый, редакцію котрого обнявъ талантливый Василь Лукичь, щó зладивъ вже кôлька такихъ альманахôвъ ко загальному вдоволеню. При тôй споминцѣ годится такожь пôднести заслугу о. Теодора Мельника, пароха изъ Старявы Сяноцкои; ôнъ бо уложивъ безкорыстно теперь, якъ и тогдъ, для календаря Уставъ церковный съ точностею взôрцевою. Спасибôгъ сему патріотови за его великій трудъ!

Впрочѣмъ удержувавъ выдѣлъ нашъ звязь съ читальнями народными. Принявши ôттакъ 94 читальнѣ въ члены товариства „Просвѣта“, пôслали мы имъ даромъ всѣ книжочки давнѣйшого нашого выдавництва. Вельми дѣяльнымъ въ засноваию читалень бувъ той комитетъ, щó минувшого року завязався професоромъ Олександромъ Барвѣньскимъ при Тернопôльскôй филіи товариства „Просвѣта“; такожь комитетъ при филіи Станиславôвскôй, щó завязався сего року, заявивъ хосеннй заходы коло здвигненя читалень. Ôттакъ удержували мы литературнй взаимины съ Русинами въ полудневôй Угорщинѣ, щó поселились тамъ въ кôнци минувшого вѣку и суть потомками славныхъ Запорожцѣвъ. Впрочѣмъ наше товариство подавало матеріяльну помôчь деякимъ выдавництвамъ музикальнымъ и литературнымъ, спомагало иногдѣ убогихъ ученикôвъ, и въ загалѣ не ôтказувало своеи рады и помочи тамъ, де добро народне еи домагалось.

Єсли-жь наше товариство що-небудь хосенного здѣлало, то въ выдѣлѣ нашôмъ належится головна заслуга именно чотыромъ его членамъ: проф. Петру Огоновскому, Володимиру Шухевичеви, Брон. Старецкому, та й д-ру Костеви Левицкому. А вже-жь и прочи члены выдѣлу сповняли свои обовязки совѣстно, присвячуючи свои труды безкористно добру товариства.

Коли-жь мило згадувати про живучихъ дѣяльныхъ членôвъ нашого товариства, то годится такожь спôмнути про двохъ славныхъ мужѣвъ, котрыхъ вже не стало межи нами; — не стало двохъ соколôвъ, двохъ славныхъ патріотôвъ — Евгенія Желехôвского и Корнила Сушкевича, основателѣвъ товариства „Просвѣта". Невмолима смерть скосила двѣ найкрасши цвѣтки на рускôй левадѣ. Але-жь слава не вмре, не поляже! — память ихъ перебуде ôтъ рода въ родъ. Честь ихъ заслугамъ!

Оттакъ звѣстно всѣмъ, що наше товариство вразъ съ иншими товариствами та институціями народными заявило первому Владыцѣ Станиславôвскому въ торжественный день его инсталяціи щиро-рускій привѣтъ. И справдѣ, мы народовцѣ радѣемо радостею, що на владычôмъ престолѣ засѣвъ мужь великого духа, котрый въ молодшôмъ вѣку бувъ членомъ выдѣлу нашого товариства, а теперь явно свѣтови голоситъ, що придержуеся програмы народовцѣвъ. Слава, слава сему великому сынови Руси, котрый вже починомъ своихъ дѣлъ явщае сѣй нашôй матери лучшу будучнôсть! А вже-жь маемо непохитну надѣю, що першій Владыка Станиславôвскій вразъ съ нашимъ Впреосв. Митрополитомъ и Преосв. Епископомъ Перемыскимъ вдвигнутъ высоко хоругвь народну и збережутъ святощѣ нашои церкви ôтъ кормиги непрошеныхъ опѣкунôвъ. А поки-що не перестанемо трудитись для добра нашои дорогои батькôвщины, не перестанемо ôтвертати ôтъ неи загибель, яку ѣй таки свои дѣти готовлятъ; ôттакъ не налякаемось дальшихъ напастей тыхъ нашихъ противникôвъ, бо знаемо, що по нашôй сторонѣ стоитъ правда. Мы вѣримо въ лучшу будучнôсть нашои ôтчины, бо се не орелъ въ пятьсотнôмъ роцѣ ôтновлюеся и молодшае ôтъ воды цѣлющои та живущои, але ôтновлюеся по тяжкôмъ лихолѣтю наша Русь, що єсть серцемъ Славянщины, безъ котрои не було-бъ житя въ величнôмъ тѣлѣ славяньскôмъ.

Бесѣда пос. Юл. Романчука

выголошена при другой дебатѣ въ справѣ его внесеня.

Высокій Сойме! Прикро менѣ, що нынѣшну мою бесѣду мушу розпочати двома окаргами. Повтаряю: прикро менѣ, и прошу менѣ вѣрити, що ти слова суть пустою бесѣдою, що они походятъ зъ глубины серця. Я радъ-бы щиро, щобы анѣ тутъ въ Соймѣ, анѣ въ краю нашôмъ нѣякі скарги анѣ рекриминаціи однои народности противъ другои не пôдносилися; але до того треба, щобы не були даніи поводы, а то вже, панове, не ôтъ насъ залежитъ. При послѣднôй дебатѣ надъ моимъ внесеньемъ записалися до голосу деякі бесѣдники зъ польскои стороны вже въ такôй порѣ, коли пôсля всякои правдоподôбности не мали надѣѣ прійти до слова. Наслѣдкомъ того було, що при выборѣ генеральныхъ бесѣдникôвъ въ справѣ, котра ôтъ насъ, рускихъ пословъ выйшла, котра насъ найблизше дотыкае, нѣхто зъ насъ голосу забрати не мôгъ анѣ „за" анѣ „противъ" внеску комисіи. Єсли-бы мы були тутъ въ бôльшôмъ числѣ, то на такого рода поступованье знайшовсь-бы способъ зъ нашои стороны, т. е. и насъ записалось-бы бôльше до голосу. Коли однакожь наше число супротивъ вашого єсть дуже незначне, то єсли-бъ вы хотѣли частѣйше такого способу ужити, мы могли-бы въ самыхъ найважнѣйшихъ справахъ бути позбавлеными голосу. Отже противъ такому поступованю я мушу рѣшучо застерегчися. Дальше мушу пожалуватись на нерôвне поступованье президіи сеи палаты супротивъ поодинокихъ пословъ. Бо коли мене ажь два разы завôзвано до порядку за ужитье выразу, котрый я въ тôй мысли и звязи, якъ бувъ высказаный, не можу узнати за непарляментарный, — то противно, одному бесѣдникови зъ тамтои стороны, хотяй позволивъ собѣ выраженя такого, котре руске духовеньство муситъ взяти за тяжку образу для себе, президія не дала нѣякого упôмненя а лишила залагодженье тои справы самымъ рускимъ посламъ. И противъ такого поступованя я мушу рôвно-жь застерегчися.

Приступаю до властивого предмету. Я вже мавъ случайнôсть минувшого року зазначити въ сѣй Выс. палатѣ, що я свое внесенье поставивъ не въ тôй цѣли, щобы робити згоду межи Русинами и Поляками, — на то оно за дрôбне и ініціятива до згоды не може ôтъ насъ выходити, — не въ цѣли, щобы залагодити руску справу: руска справа не залежитъ въ самôмъ тôлько выкладовôмъ языцѣ въ школахъ; я поставивъ его на то, щобы хоть въ малôй части усунути ти кривды, якихъ дôзнаютъ Русины въ школахъ пôдъ взглядомъ языка выкладового, и щобы такожь шкôльництво наше пôдъ взглядомъ выкладового языка оперти на лучшихъ засадахъ педагогичныхъ и дидактичныхъ. Въ тôмъ дусѣ мотивувавъ я свое внесенье, въ тôмъ дусѣ я промовлявъ въ минувшôй сесіи при другôмъ читаню его, въ тôмъ дусѣ говоривъ я передъ двома недѣлями. Однакожь вы, панове, самі перенесли сю справу на поле политичне, длятого и я буду мусѣвъ нынѣ, якъ то я вже разъ и въ минувшôй сесіи зробивъ, перейти на то само поле. Єсли-бъ черезъ то нынѣшна моя бесѣда довше потягнулася, прошу о поблажливôсть.

Передовсѣмъ мушу розôбрати внесеня, які намъ теперь комисія шкôльна предкладае. Дивно! Внесокъ мôй не такъ великои досяглости — ходитъ не о бôльше, якъ о кôльканадцять шкôлъ на цѣлый край, — а однакъ вже другій рôкъ тая справа тутъ точится, вже тôлько дискусій надъ нею велося, тôлько заходôвъ було, а остаточный результатъ такій, що маемо передъ собою ажь три внесеня комисіи шкôльнои. Бо комисія тая, хотяй de facto складаеся тôлько зъ 13 членôвъ, подѣлилася въ тôй справѣ, подôбно якъ цѣлый нашъ Соймъ, на три а властиво навѣть чотыри клюбы. Поминувши клюбъ рускій, котрого одинокимъ тамъ представителемъ есмь я, повстала правиця, лѣвиця и центрумъ. Правиця предкладае свôй особный внесокъ, котрый, якъ звычайно и сама правиця, єсть дуже консервативный а трохи и реакційный; бо навѣть то, що перше ухвалила цѣла комисія, на що згодилася була и правиця, щобы Русинамъ признати бодай одну гимназію, теперь правиця бере уже назадъ и не тôлько цѣлои гимназіи Русинамъ дати не хоче, але анѣ пôвъ гимназіи, а лише 4 паралельні клясы. Лѣвиця, якъ звычайно лѣвицѣ, иде вправдѣ найдальше, однакожь, мои панове, наша лѣвиця зовсѣмъ не подôбна до лѣвицѣ по другихъ парляментахъ; у насъ нема радикалôвъ а о интранзижанахъ вже анѣ бесѣды; она лише трохи менше консервативна ôтъ правицѣ, а поступъ напередъ у неи зовсѣмъ невеликій. Наконець центрумъ — вжежь якъ кожде центрумъ, то значитъ: анѣ правиця, анѣ лѣвиця. (*Веселôсть.*) Дѣйстно, центрумъ комисіи шкôльнои въ однôй части, т. е. що до шкôлъ народныхъ, приступило до лѣвицѣ, а въ другôй, що до шкôлъ середныхъ, приступило до правицѣ. Єсли-бъ менѣ вôльно було ужити порôвнаня — тôлько застерѣгаюся, що не хочу нѣкому ублизити, а застерѣгаюся, именно длятого, бо коли остатный разъ я порôвнавъ центрумъ нашого Сойму съ Гамлетомъ, то потôмъ въ сѣй Выс. палатѣ представлено то яко образу клюба — (*запереченя*) — посолъ Петрускій такъ выразився: Мои панове! дай Боже, абы въ нашôмъ Соймѣ и въ нашôй суспôльности було бодай якъ найбôльше Гамлетôвъ; дай Боже (коли вже маю при тôй трагедіи Шекспира остати), абы було якъ найменше Польоніѣвъ, котрі, якъ имъ скажутъ зъ горы: „тота хмара выглядае якъ ласиця", то они повторятъ заразъ: „а такъ, такъ, цѣлкомъ якъ ласиця", а коли имъ скажутъ: „она похожа на верблюда", то они повторятъ: „такъ єсть, на верблюда". А вже най насъ Богъ хоронитъ ôтъ якихъ-тамъ Розенкранцôвъ и Гильденштернôвъ!... Отже я бы порôвнавъ три внески нашои комисіи шкôльнои съ трема кôньми. Внесокъ правицѣ — то тôй деревляный коникъ, на котрôмъ гойдаются дѣти: хоть якъ ôнъ сильно хитаеся, однакъ зъ мѣсця не рушится, хибабы припадкомъ его хтось попхнувъ. (*Веселôсть.*). Внесокъ центра то нѣбы кôнь быстрый, але троха норовистый: замѣсть бѣгчи просто напередъ, ôнъ пустится разъ въ лѣво, разъ въ право, то знову стане, а дороги зробивъ мало. Внесокъ лѣвицѣ — то тôй кôнь при возѣ — не знаю, чи кому зъ васъ панове трафлялося, менѣ неразъ трафилось. Ѣдеся возомъ и здаеся, що ѣдеся досыть борзо и що повинно-бы-ся зробити кусникъ дороги досыть великій, а по якôмсь часѣ оглядаемося по-за себе и кажемо: о, якъ-же мы мало уѣхали!...

Але лишаю на боцѣ нашâ клюбы соймовâ чи комисійнâ, а застановлюся надъ предложеными намъ внесками въ тôй способъ, що розберу коротко внесокъ бôльшости и меншости комисіи насамперѣдъ о школахъ народныхъ, а потôмъ о школахъ середныхъ.

Що до шкôлъ народныхъ, то я поставивъ таке внесенье: Въ тыхъ мѣсцевостяхъ — властиво мѣстахъ, бо я лишь на мѣста рефлектую — де єсть народнôсть польска и руска, маютъ окрôмъ польскихъ шкôлъ завестися рускі. Я вже самъ додавъ ôтъ разу два условія, два *єсли:* перше, єсли въ такôй мѣсцевости єсть Русинôвъ що найменше четверта часть, а въ бôльшихъ мѣстахъ що-найменше 3.000; друге, єсли въ тôмъ мѣстѣ єсть уже двѣ або бôльше шкôлъ народныхъ, або, якъ лишь одна школа, то рôвнорядні клясы. Комисія не задоволилася тыми двома *єсли*, а додае зъ своеи стороны ще два, а то: трете, єсли при урядовôмъ доходженю покажеся достаточне число родичѣвъ, котрі зажадаютъ рускои школы, и четверте, єсли при записахъ выкажеся достаточне число ученикôвъ, котрі-бы до такои школы ходили. Чотыри *єсли* — то, менѣ видится, вже-жь за богато! Якъ розберемо поодинокі условія, то побачимо, що они въ части не потрѣбні, въ части межи собою и не цѣлкомъ згодні. И такъ зъ четвертого условія, т. е. єсли до якои школы записеся достаточне число ученикôвъ — очевидно запишутъ ихъ родичѣ — съ жаданьемъ, абы школа була руска, выплывае, що трете условіе непотрѣбне, бо вже самымъ тымъ записомъ родичѣ объявляютъ ажь надто достаточно свою волю; на що-жь було ще впередъ окремого доходженя? на що маютъ ажь два разы ту свою волю объявляти? Друге, ті два остатні условія, або єсли-бы и трете опустити, то се четверте додала комисія очевидно для того, бо гадала, що два перші мною подані условія не выстарчаютъ, то значитъ, она гадала, що може бути Русинôвъ четверта часть або 3.000 въ мѣстѣ, але не бути досыть рускихъ дѣтей для рускои школы. Однакожь може зайти и противный выпадокъ, може бути въ мѣстѣ менше якъ четверта часть або якъ 3.000 Русинôвъ, але зголоситься зовсѣмъ достаточне число дѣтей до рускои школы. Єсли-жь справедливо, щобы въ першôмъ выпадку рускои школы не було, то и справедливо, щобы въ другôмъ выпадку була руска школа. Дальше два остатні условія не гармоніюютъ, пôсля моеи гадки, съ двома першими, и они въ загалѣ не ôтповѣдаютъ до внесеня о языцѣ выкладовôмъ. Бо коли мои два перші условія дотычатъ певныхъ готовыхъ ôтносинъ, шкôлъ вже истнуючихъ, то трете и четверте условіе ôтносятся радше до закладаня шкôлъ, они були-бы отже на мѣсци въ уставѣ о закладаню шкôлъ новыхъ, але не въ уставѣ о языцѣ выкладовôмъ; длятого способъ кодификаціи сего параграфу выдаеся менѣ не зовсѣмъ ôтповѣднымъ.

Але то все ще меншои ваги. Для насъ найважнѣйша та обставина, що трете и четверте условіе вымагае доходжень и заявлень при записахъ, котрі то доходженя и записы переводятся властями шкôльными и ихъ органами. Я вже мавъ способность при дебатѣ надъ шкôльнымъ буджетомъ выказати, що декотрі окружні рады и инспекторы шкôльні, а въ слѣдъ за тымъ и декотрі учителѣ, дуже нераді суть рускимъ школамъ, и навѣть тамъ, де въ наслѣдокъ теперѣшнои уставы єсть руска школа, стараются зъ неи зробити польску. Чого-жь можна сподѣватися, якъ-бы прійшло до перетвореня польскои школы на руску або до закладаня шкôлъ рускихъ?! Та й зовсѣмъ инакше ôтносится народъ до школы вже готовои, а инакше до школы, котра мае доперва утворитися, а то ще й не знати напевно, чи утворится. То показалося при рускôй школѣ вправъ у Львовѣ, до котрои, доки єи ще не було, не зголосилось и 40 дѣтей, а якъ тôлько школу отворено, знайшлося заразъ въ першôмъ роцѣ бôльше якъ двѣста. Отже условія, поставлені у внеску комисіи суть того рода, що они квестіонуютъ дуже значно вартôсть цѣлои уставы, а въ многихъ разахъ можутъ тую уставу зробити илюзоричною.

Такъ выглядае внесенье бôльшости комисіи. Меншôсть же приходитъ съ тымъ самымъ, съ чимъ була перше прійшла, съ своею резолюційкою. Не переконали єи анѣ аргументы тутъ пôднесені, анѣ навѣть заявленье комисаря правительственного. Що до того заявленя, то и я мушу тутъ выразити задивованье, высказане вже однымъ попереднымъ бесѣдникомъ, що одна часть комисіи се заявленье инакше зрозумѣла, а друга часть знову инакше. Менѣ видится, що такі заявленя повинні бути такъ ясні, щобъ ихъ тôлько въ одинъ способъ зрозумѣти можна. Для мене рѣчь була ясна, и я зрозумѣвъ слова пана комисаря такъ, якъ зрозумѣла бôльшôсть комисіи, т. е. що рядъ муситъ держатися теперѣшныхъ уставъ, а уставы тіи не суть згодні съ резолюціею, отже не призволяютъ на переведенье резолюціи въ кождôмъ разѣ. Я остатнымъ разомъ заявивъ, що тая резолюція не мае вартости и що рускі послы въ голосованю надъ нею удѣлу брати не будутъ. Се, видно, уразило деякихъ панôвъ; сказали намъ: „на що конче змѣны уставы? Хиба намъ ходить о якусь параду? Тажь то само дасться резолюціею осягнути." Мои панове! Не о параду намъ иде, але мы не можемо въ нѣякій способъ узнати увзглядненьемъ нашихъ жадань, потребъ и правъ то, що деякі панове хотѣли-бы вправдѣ за таке представити, що однакожь, якъ тому близше придивитися, оказуеся властиво нѣчимъ. Але-жь бо тіи самі панове, котрі гнѣвалися на насъ за те, що мы не вдоволяемось резолюціею, не старалися навѣть выказувати намъ, ща тая резолюція мае дѣйстно якусь вартôсть. Правда, одинъ бесѣдникъ старався выказувати, и выказувавъ, що на пôдставѣ тои резолюціи краева Рада шкôльна буде завзывати рады мѣскі, а рады мѣскі послухаютъ и зроблятъ то, що заложатъ рускі школы, взглядно перероблятъ польскі школы на рускі; єсли-жь бы не хотѣли заложити, тогды заложатся школы зъ фонду краевого.

Отже щобы тая резолюція мала яку вартôсть, муситъ заходити перше, щобы єи хотѣвъ послухати рядъ, взглядно Рада шкôльна; друге, щобы хотѣли рады мѣскі; трете, щобъ евентуально заложилися школы зъ фонду краевого. Що до ряду, я вже пояснивъ справу. Що до радъ мѣскихъ, то *може, може* бути, що въ однôмъ або другôмъ выпадку они не супротивлялись-бы. Але, мои панове, чи въ третôмъ, четвертôмъ и бôльше выпадкахъ рады громадскі не подумаютъ собѣ ось такъ: „Чи Соймъ мавъ дѣйстно интенцію, щобы у насъ була руска школа? чи ухвала его не запала тôлько пôдъ певнымъ родомъ политичнои конечности, зъ политичныхъ взглядôвъ?" Чи не погадае собѣ одна и друга рада: „Єсли Соймъ на правду хотѣвъ шкôлъ рускихъ, чому ôнъ не ухваливъ того уставою? Въ уставѣ булабы ясно выражена его воля, резолюція же, именно ще въ такôй формѣ, зовсѣмъ не єсть такимъ яснымъ выразомъ". Я боюсь отже, що рады мѣскі въ бôльшôй части не охотѣли бъ послухати, и резолюція не зôстала-бъ выконана. Єсли-жь ходитъ о те, щобы школы закладати зъ фонду краевого, то треба було поставити иншу резолюцію, н. пр. таку: „Припоручаеся Выдѣлови краевому, щобы въ порозумѣню зъ Радою шкôльною краевою старався вплынути на репрезентаціи громадскі въ мѣстахъ А, Б, В, Г, и т. д., щобы они у себе перестроили одну зъ своихъ шкôлъ на руску або щобы нову школу руску заложили, а єсли-бы тое Выдѣлови до певного часу де не удалося, то щобы тамъ съ початкомъ послѣдуючого року заложивъ школу зъ фонду краевого." Така резолюція мала-бы зовсѣмъ инше значѣнье. Вымѣрена до Выдѣлу краевого, выконуючого органу Сойму, мала бы для него силу обовязуючу, и выконанье єи не залежало-бы ôтъ самои тôлько доброи волѣ, якъ то єсть съ резолюціями, вымѣреными до ряду. По-друге, въ такій способъ було-бы заложенье бодай кôлькохъ рускихъ шкôлъ забезпечене. Таку резолюцію я не уважавъ-бы за образу для руского народу, и при голосованю надъ нею рускі послы не усунулись-бы, хотяй очевидно не могли-бъ єи ще уважати за достаточне сповненье нашихъ жадань, а тымъ менше нашихъ потребъ и празъ.

Що до шкôлъ середныхъ, то внесокъ бôльшости комисіи, якъ я вже згадавъ, дôйшовъ щасливо до того, що ôтбирае навѣть то, що бодай въ засадѣ признала перше цѣла комисія. Перше, признано намъ, хотяй тôлько въ дальшôй перспективѣ и въ непевнôй формѣ, але цѣлу гимназію, теперь, правда въ певнѣйшôй формѣ, але ино 4 клясы паралельні въ Перемышли. Внесокъ меншости єсть такій, якъ я его поставивъ тамтои сесіи, т. е. ôнъ уможливляе утворюванье несталыхъ клясъ паралельныхъ при бôльше гимназіяхъ. Здавалось-бы, коли тôй внесокъ идентичный съ моимъ внескомъ, що рускі послы повинні бути зъ него задоволені. Однакожь я поставивъ тогды внесокъ въ тôй формѣ, якъ сказавъ-емь, тôлько зъ конечности. Я не мôгъ ширшого внеску поставити, єсли не хотѣвъ-емь наразити цѣлу справу на довшу проволоку, бо кождый дальше идучій внесокъ, чи то на заложенье сталыхъ паралельокъ чи гимназій, вымагае пôсля теперѣшнои уставы попередного запытаня радъ повѣтовыхъ, отже ухваленье его мусѣло бы проволѣчися найменше о одинъ рôкъ, а менѣ ходило о скоре залагодженье справы. Наше теперѣшне становище муситъ стосоватися такожь до теперѣшныхъ обставинъ, котрі допускаютъ тôлько заложенье однои рускои гимназіи въ Перемышли, бо лише тамъ всѣ уставою вымагані условія суть выповнені. Мы стоимо отже за заложеньемъ сеи гимназіи, однакожь не можемо при тôмъ зречися того, абы и въ другихъ школахъ середныхъ Галичины не було дане языкови рускому ширше поле. Длятого стоимо такожь за внескомъ меншости. А тôй внесокъ съ заложеньемъ однои рускои гимназіи дасться дуже добре погодити и злучити, одно другого зовсѣмъ не выключае.

Окрôмъ сихъ предложень, выкликаныхъ моимъ внескомъ, пропонуе комисія, згôдно съ мыслею киненою минувшои сесіи гр. Дѣдушицкимъ, таку змѣну теперѣшнои уставы, щобы въ рускôй гимназіи въ бôльшôй мѣрѣ, нѣжь теперь, ученики училися языка польского а въ польскихъ гимназіяхъ языка руского. Я съ тою пропозиціею

годжуся и готовъ навѣть выразити узнанье за еи поставленье. Але не можу згодитися на всѣ мотивы, якѣ въ сѣй Выс. палатѣ були высказанѣ. Межи иншими сказавъ п. внескодавець и то, що вывченье руского языка Поляками, дасть можнôсть лѣпше наглядати на руске письменство, чи не сходитъ оно на бездорожа, на поля соціяльныхъ агитацій и т. п. Мои панове, лишѣмъ тую опѣку зовсѣмъ ц. к. прокураторіи державнôй. Она такъ щиро и сердечно опѣкуеся навѣть польскимъ письменствомъ — но, а вже-жь рускимъ ще въ далеко бôльшôй мѣрѣ, що певно нѣчого такого не перепуститъ, що могло-бы загрожувати публичному спокоеви або порядкови. Однакожь хочете конче ще и вы насъ наглядати, то мы противъ тому нѣчого не маемо. Бо мы поступаемо ясно и отверто, мы не потребуемо съ нѣчимъ крытися; чого мы хочемо и що дѣлаемо, нехай видитъ цѣлый свѣтъ. Отже просимо: наглядайте и переконуйтеся!

Наконець комисія шкôльна предкладае ще одинъ внесокъ, а то въ справѣ пôднятôй Вп. посломъ Малецкимъ, котрому за его зичливѣ слова, высказанѣ при мотивованю свого внеску, я мушу также выразити повне узнанье. Мысль того внеску, т. е. заведенье т. зв. утраквизму въ гимназіяхъ, уважаемо за добру, але съ тымъ застереженьемъ, щобы тамъ, де суть условія до истнованя, взглядно закладаня окремыхъ чисто-рускихъ и окремыхъ чисто-польскихъ гимназій, такѣ гимназіи дальше истнували, взглядно закладалися, а лише тамъ, де нема такихъ условій, щобы бувъ заведеный утраквизмъ. Та й ще мушу додати друге застереженье, абы той утраквизмъ не бувъ такій, якій есть вже теперь въ учительскихъ семинаріяхъ, де було тôлько скаргъ зъ рускои стороны, що замѣсть утраквизму есть тамъ de facto полонизмъ.

Однакожь я подѣляю зовсѣмъ тую гадку, що внесокъ п. Малецкого на теперь до выконаня есть неможливый, бо ясна постанова §. 19 засадничои уставы державнои тому рѣшучо супротивляеся. И Выдѣлъ краевый, котрому той внесокъ мае бути переказаный, выдится менѣ, не знайде жадного выходу. Єдиный выхôдъ бувъ-бы той, если бы згаданый параграфъ уставы засадничои далося змѣнити. Я подавъ-бы навѣть способъ на то, не формулую его, але кидаю мысль, може тѣ панове, котрѣ будутъ застановлятися надъ тою справою, чи Выдѣлъ краевый чи послы въ Радѣ державнôй, схотѣли-бы еи взяти пôдъ свою розвагу. Якъ вѣдомо, §. 19. ухваленый зôставъ на жаданье Нѣмцѣвъ, котрымъ не треба дивуватися, що они съ своимъ высоко-культурнымъ языкомъ не видятъ для себе потребы, учитися конче языкôвъ дрôбныхъ народностей славяньскихъ. Не можна также змѣнити того параграфу въ такій способъ, котрый-бы на Нѣмцѣвъ мôгъ евентуально той примусъ вложити; але если-бы доповнити его такъ, що примусъ въ школахъ середныхъ мôгъ-бы бути заведеный тôлько тамъ, де бы обѣ народности якогось краю черезъ своихъ легальныхъ репрезентантôвъ въ Соймѣ на него згодилися, то може-бы нѣмецкѣ послы такому доповненю не були противнѣ, бо Нѣмцямъ все-жь лишилась-бы можнôсть, чи то въ ческôмъ Соймѣ чи въ моравскôмъ, чи якôмъ иншôмъ, на такій примусъ не згодитися, отже ôнъ на нихъ не мôгъ бы розтягатися. Тамъ же, де бы якъ въ Галичинѣ, и Поляки и Русины черезъ своихъ послôвъ згодилися на заведенье утраквизму, нема розумнои пôдставы примусу не допустити, тожь volenti non fit injuria. Не тайно менѣ, що въ кождôмъ разѣ можутъ ще бути певнѣ трудности, бо буває и такъ, що не одинъ народъ, якъ н. пр. въ Буковинѣ рускій, хотяй одинъ зъ бôльшихъ въ краю, не мае въ Соймѣ анѣ одного репрезентанта; якъ же жь мае выразити, чи згоджуеся чи нѣ? Не знаю, чи также въ Дальматіи меншôсть италійска буде мати свого репрезентанта. Але може, якъ-бы надъ тымъ подумати, далось бы що вынайти, що усунуло-бы тіи трудности.

На тôмъ кôнчу — але лише першу часть мого промовленя, т. е. розбиранье внескôвъ комисіи, а вразъ приступаю до другои части.

(Конець буде).

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои.*) Друге засѣданье рады державнои ôтъ початку сеи каденціи 17 ôтбулося, якъ мы вже доносили дня 1 л. лютого. На початку засѣданя оповѣстивъ президентъ палатѣ смерть посла Кусого, котрый померъ въ ночи минувшои недѣлѣ въ Бернѣ на Моравѣ и завôзвавъ палату почтити память покôйника. Ôттакъ предложивъ министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ проектъ закона противъ загально небезпечнымъ змаганямъ соціялистôвъ, дальше проектъ закона о поступованю карнôмъ въ справахъ загально небезпечного змаганя соціялистôвъ, проектъ закона о забезпеченю робôтникôвъ на случай недуги и законъ о будôвництвѣ. Министерство торговлѣ предложило знову угоду торговельну съ Сіямомъ. — Зъ петицій наспѣла одна зъ мѣста Табору (въ Чехахъ), въ котрôй тамошнѣ професоры школъ середныхъ просятъ о признанье имъ VIII ранги на случай коли они дôстаютъ третій додатокъ пятилѣтный. — Передъ приступленьемъ до порядку дневного поставивъ ще пос. Врабецъ внесенье въ справѣ закона о конкурсѣ зъ 1868 р. и о карно-правныхъ постановахъ надъ кридаторами. До сего внесеня спонукало Врабеца часте оголошуванье конкурсу черезъ купцѣвъ и повставшій зъ сего майже „промыслъ конкурсовый“. — Зъ порядку дневного приступлено до внесеня посла Цайтгамера о законѣ, обовязуючôмъ зелѣзницѣ державнѣ платити податокъ зарôбковый и доходовый. Внесенье се ôтослано до комисіи податковои. Законъ о оподаткованю кошицко-одербергскои зелѣзницѣ ôтослано до комисіи буджетовои, а акты берлиньскои конференціи въ справахъ захôдно-африканьскихъ ôтослано до маючои выбратися комисіи економичнои зъ 24 членôвъ. — Внесенье посла Матуша о полѣпшеню долѣ суплентôвъ ôтослано до комисіи буджетовои. — Внесенье Линбахера о доповненю закона о податку ôтъ домôвъ ôтослано до комисіи податковои. По замкненю дебатъ внесли ще пос. Фуксъ и товаришѣ интерпеляцію до президента министрôвъ въ справѣ выставы образôвъ Верещагина. До интерпеляціи сеи були слѣдуючѣ мотивы: Въ грудни м. р. выставивъ бувъ Верещагинъ межи иншими два образы и додавъ до нихъ поясняючій текстъ, котрѣ нарушили христіяньство въ его основахъ, предотавляючи его невѣрно, черезъ що дôткнувъ найсвятѣйшѣ чувства христіянъ. Власть полиційна и прокураторія, хочь мала пôсля закона повну власть до выступленя противъ такого ображуваня чувства религійного христіянъ, дивилась на все спокôйно. Интерпелянты отже пытаютъ: „Якѣ суть причины, задля котрыхъ полиція не постаралася о усуненье сихъ ругаючихъ христіяньству образôвъ зъ выставы, а прокураторія не выточила карного поступованя?“ — Слѣдуюче засѣданье ôтбувае ся нынѣ. На порядку дневнôмъ стоитъ выбôръ президіи и внесенье гр. Коронинього о основаню окремого трибуналу для справджуваня выборôвъ до рады державнои.

((*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ.*) „Клюбъ нѣмецкій“ выславъ до кн. Бисмарка по поводу его бесѣды противъ Полякôвъ адресу съ подякою слѣдуючого змѣсту: „Члены нѣмецкого клюбу высказуютъ по поводу послѣднои бесѣды нѣмецкого канцлера кн. Бисмаркови свою подяку и признанье“. Адресу ту пôсля „N. fr. Presse“ чи пôсля „Politik“ привѣтну телеграму выславъ клюбъ нѣмецкій до кн. Бисмарка за иниціятивою пос. Кноца. Дебата надъ сею адресою въ клюбѣ выкликала не малу сензацію; сама адреса однакожь не выкликала великои опозиціи. Декотрѣ члены клюбу зъ нѣмецкихъ краѣвъ австрійскихъ опиралися вправдѣ высыланю такои адресы, доказуючи, що то було-бы безтактностею и впровадило-бы навѣть самого кн. Бисмарка въ немалый клопôтъ, але нѣмецкѣ послы зъ Чехіи а головно Кноцъ оперлися тому и бôльшôсть ухвалила выслати адресу а ôттакъ и оголосити еи въ газетахъ. Ухвала ся выкликала также и въ цѣлôй палатѣ послôвъ немалу сензацію; всѣ теперь дуже цѣкавѣ на то, чи кн. Бисмаркъ прійме ту адресу, чи еи ôткине. Допускаютъ, що наступитъ се послѣдне, бо инакше кн. Бисмаркъ давъ-бы тымъ доказъ, що годится и похваляе стремленя клюбу нѣмецкого въ Австріи. До сеи манифестаціи нѣмецкого клюбу додае „Politik“ таку замѣтку: „Вправдѣ вывѣсила нынѣ въ австрійскôй палатѣ послôвъ одна фракція не двозначно чорно-бѣлый прапоръ, але се есть вже достаточною причиною, щобы всѣ елементы, котрымъ щиро залежитъ на Австріи, тымъ тѣснѣйше станули побôчь себе а о ту крѣпку стѣну розôбются всѣ отвертѣ и тайнѣ змаганя почитателѣвъ Бисмарка. — „Коло польске“ застановлялося надъ тымъ, чи интерпелювати правительство австрійске по поводу бесѣды кн. Бисмарка, а особливо по поводу тои части бесѣды, въ котрôй кн. Бисмаркъ заявивъ, що державы сусѣднѣ годятся съ его розпорядженями що до Полякôвъ пôдъ правительствомъ прускимъ. „Коло польске“ ухвалило не вносити на разѣ жаднои интерпеляціи. — Зъ кругôвъ парляментарныхъ доносятъ, що фузія всѣхъ словеньскихъ фракцій, о котрôй газеты свого часу доносили, зовсѣмъ не наступила.

(*Конференція министрôвъ.*) Дня 2 л. лютого ôтбулася зъ рана конференція министрôвъ пôдъ проводомъ гр. Таффого, а ôттакъ по полудни ôтъ 2 год. ажь до 5 год. конференція министрôвъ пôдъ проводомъ самого цѣсаря, на котрôй обговорювано выключно лишь справы, входячѣ въ кругъ дѣланя обохъ министерствъ краевои обороны.

(*Справы особистѣ.*) Намѣстникъ Галичины, п. Залескій, и православный митрополитъ зъ Сераева, Николаевичь, а ôттакъ президентъ угорского кабинету, Тисса, були на авдієнціи у цѣсаря. — Ген. Филиповичь приѣхавъ за урльопомъ на кôлька днѣвъ до Вѣдня. Вѣсть, будьто-бы ген. Филиповичь приѣхавъ на раду военну, есть пôсля жерелъ официяльныхъ неправдивою.

Заграничнѣ Державы.

До ситуаціи на Балканѣ. Вчера мало ôтбутися въ Берлинѣ перше засѣданье конференціи въ справѣ переговорôвъ о заключеню мира. Найважнѣйшою вѣстею въ справахъ балканьского пôвъострова, яка вчера насъ дôйшла есть, що межи Портою а Болгаріею настало порозумѣнье що до уніи болгарскои. Якого рода есть то порозумѣнье, доси ще докладно не знати, бо въ сѣй справѣ наспѣли доперва двѣ короткѣ вѣсти, одна урядова, котра такъ каже: „Султанъ санкціонувавъ турецко болгарске порозумѣнье. Окружникъ Порты повѣдомляе державы европейскѣ о тôмъ порозумѣню и скликуе конференцію въ цѣли его ратификаціи“; а друга знову бюра Райтера сего змѣсту: „По усуненю трудностей оголошено вчера (дня 2 л. лютого) ираде султаньске санкціонуюче турецко-болгарске порозумѣнье. Дотычный актъ пôдписали Кіямиль-паша и Цановъ“. — Зъ иншихъ жерелъ доносятъ, що князь болгарскій одержитъ титулъ „господаря“ Восходнои Румеліи и буде нимъ именованый дожизненно. „Times“ знову доноситъ, що порозумѣнье наступило на слѣдуючôй пôдставѣ: Обѣ стороны узнаютъ угоду берлиньску яко правосильну съ выемкою постановъ, котрѣ зôстали змѣненѣ на пôдставѣ нового порозумѣня, органичный статутъ Восходнои Румеліи буде зревидованый; декотрѣ села (помацкѣ) будутъ належати до Порты; кн. Александеръ буде на пять лѣтъ именованый губернаторомъ Восходнои Румеліи; по пяти лѣтахъ угода може бути ôтновлена а султанъ не потребуе вже ôткликуватися до державъ европейскихъ; князь пріймае на себе обовязокъ боронити Туреччину. — Постава Греціи позôстае все ще однакова и здаесь, що она вычѣкуе залагодженя кризы англійского кабинету. Въ Туреччинѣ однакожь выступае чимъ разъ бôльше обава, що Греція схоче противъ неи выступити. Въ Константинополи ходятъ вѣсти, що Греція думае высадити коло Дарданелѣвъ свои войска на берегъ и длятого укрѣпляютъ тамъ крѣпости съ якъ найбôльшимъ поспѣхомъ. Демонстрація фльотъ европейскихъ противъ Греціи зачинае поволи збиратися; на водахъ коло Мальты появилися вже кораблѣ австрійскѣ, италійскѣ и англійскѣ; сигнализуютъ также появленьесь кораблѣвъ россійскихъ.

Англія. Утворенье нового кабинету англійского не оголошено ще официяльно. Переговоры съ Глядстономъ переволоклися для того, що въ сферахъ найвысшихъ були певнѣ обавы и що королева хотѣла утворити министерство коалиційне. Ôттакъ мавъ Глядстонъ надѣю позыскати для свого кабинету Гартингтона, котрый ôтказався, а навѣть мавъ переговорювати съ Парнельомъ, чи ôнъ не принявся-бы за службу въ правительствѣ. Новый кабинетъ буде имовѣрно складатися зъ слѣдуючихъ членôвъ: Глядстонъ, Чемберленъ, Гранвиль, Росбери, Спенсеръ, Чилдерсъ и Морлей. Мае бути певною рѣчею, що Нортбрукъ зôстане именованый вице-королемъ Ирляндіи а Кимберлей министромъ дѣлъ заграничныхъ. О скôлько можна допускати, то Глядстонъ буде на разѣ вести заграничну политику въ дусѣ Сальсберого, хочь ôнъ особисто есть великимъ прихильникомъ Греціи. На вплывъ Россіи на балканьскôмъ пôвъостровѣ буде Глядстонъ дивитись рôвнодушно, але за то выступитъ певно противъ вплыву Австріи тамже.

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ зборы товариства „Просвѣты“** ôтбулися вô второкъ дуже величаво при участи сотки членôвъ, зъ провинціи и Львова, священикôвъ, свѣтскои интелигенціи, мѣщанъ и селянъ. Вступну промову д-ра Ом. Огоновского, головы тов. „Просвѣты“, подаемо въ нынѣшнôмъ числѣ. Дебаты велися дуже поважно и запало кôлька вельми важныхъ ухвалъ, котрѣ за-для недостачи мѣсця въ нынѣшнôмъ числѣ, подамо въ слѣдуючôмъ. Головою на слѣдуючій рôкъ выбрано одноголосно д-ра Омел. Огоновского, вже 10-тый разъ. Зъ тои причины Зборы зготовили ему сердечну овацію.

— **Дебитъ „Дѣла“ до Россіи** зôставъ ôтнятый передъ тыжднемъ, якъ о тôмъ приватно звѣстили насъ передъ кôлькома днями нашѣ земляки. Причину до ôтнятя дебиту „Дѣлу“, котре йшло до Россіи пять лѣтъ, дали таки нашѣ галицкѣ „пріятелѣ“. Бôльше о тôмъ, инчимъ разомъ.

— **Въ церкви рускои семинаріи дух. львôвскои** ôтправили позавчера питомцѣ парастасъ за упокôй душѣ бл. п. Володимира Барвѣньского. До парастасу станули оо.: Мельницкій, Дольницкій, Гробельскій и Комарницкій.

— **До львôвскои рады громадскои** выбранѣ, якъ доноситъ „Samorząd“, всѣ Русины, котрыхъ имена були поданѣ на листѣ мѣскôй отже: пп. д-ръ Алекс. Огоновскій, Михаилъ Дыметъ, Мих. Сембратовичъ, о. А. Бачиньскій, ректоръ семинаріи, о. В. Ильницкій, дир. рускои гимназіи, о. Адольфъ Василевскій, пар. при церквѣ св. Петра; а крôмъ сего ще проф. Вахнянинъ и крыл. о. Іоанъ Велачко.

— **Вечерокъ съ танцями** устроюваный „Академичнымъ Братотвомъ“ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ ôтбудеся въ слѣдуючу суботу. Окремѣ запрошеня на сей вечерокъ не будутъ розсылатися, а попереднѣ запрошеня служатъ и на сей вечерокъ.

— **Першій вечеръ съ танцями, урядженый сихъ мясниць тов. „Руска Бесѣда“ въ Тернополи** въ недѣлю дня 31 лат. сѣчня с. р. выпавъ пôдъ кождымъ взглядомъ такъ знаменито, що може смѣло зачислятись до найудачнѣйшихъ забавъ, якѣ коли небудь уряджувало тое товариство. Кромѣ численнои рускои публики мѣсцевои и замѣсцевои взяли участь въ забавѣ также и участники зъ другихъ народностей, особливо же пп. вôйсковѣ, при чѣмъ однакъ, розумѣесь, вечеръ не стративъ пôдъ жаднымъ взглядомъ чисто руского характеру. Красавиць явилось дуже богато и всѣ импонували свѣжостею и блескомъ красы такъ, що годѣ було рѣшити, котрôй зъ нихъ ôтдати бы належало пальму первеньства. Тожь и полишеносъ при гарнôй рôжноцвѣтôй републицѣ. Охочимъ парамъ танцюючихъ проводивъ славно першій тернопôльскій аранжеръ п. Романъ Бачиньскій.

— **Академичне тов. „Союзъ“** въ Чернôвцяхъ устроюе дня 10. (22 лат.) лютого с. р. въ сали Музичного товариства вечерокъ съ танцями. Цѣна вступныхъ картъ: для одной особы 2 зр. для родины до 4 лиць 6 зр., на льожу 8 зр. Початокъ о годинѣ $8^1/_2$ вечеромъ. Вступнѣ карты будутъ продаватися дня 9 и 10 (21 и 22 лат.) лютого въ будынку Музичного товариства ôтъ 10 годины рано до 5 вечеромъ. Стрôй вечерковый.

— **Загальнѣ зборы „Рускои читальнѣ“ въ Комарнѣ,** сполученѣ съ музикально-декляматорскимъ вечеркомъ, ôтбудутся дня 11 л. лютого с. р. о годинѣ 5 по полудни. — *Ôтъ Выдѣлу.*

— **Баль устроюваный „Академ. Кружкомъ“** минувшого втôрка въ великôй сали „Нар. Дому“ не удався зовсѣмъ, бо на 800 розôсланыхъ запрошень явилося лишь дуже маленьке число гостей. До танцѣвъ стануло всего лишь 22 пары.

— **На Буковинѣ** видно съ кождымъ днемъ бôльшій поступъ мѣжь сельскими громадами. Товариства тверезости и читальнѣ ростутъ и закладаются чимъ разъ численнѣйше. И такъ послѣдными часами заложено товариство тверезости въ Юркôвцяхъ, а дѣяльна читальня народна въ Самушинѣ численными и одушевлеными загальными зборами дала добрый и потягаючій примѣръ сусѣднымъ селамъ. До розбудженя самопôзнаня, мѣжь рускимъ народомъ на Буковинѣ, причиняесь дуже знаменито редагована часопись для народа п. з. „Буковина“, и наколи буковиньска интелигенція поступати буде вытревало и солидарно шляхомъ, вказанымъ „Буковиною“, то певно въ короткôмъ вже часѣ удасться ѣй выдвигнути рускій народъ на Буковинѣ зъ морального и матеріяльного упадку и поставити справу руску на Буковинѣ першою справою краевою.

— **Якъ народъ рускій умѣе цѣнити тыхъ, котрѣ працюютъ для его добра,** показуе наглядно фактъ, про котрый доносятъ зъ Станиславова „Kurjer-ови Lwowsk-ому“: На засѣданю станиславôвскои окружнои рады шкôльнои зъ 30 грудня 1885 р. прійшла на порядокъ дневный петиція товариства взаимнои помочи учителѣвъ округа станиславôвского о пôдмогу. Одинъ зъ членôвъ рады поставивъ внесенье, щобы товариству сему удѣлити 50 зр. пôдмоги, на тое однакъ забравъ голосъ селянинъ зъ Ольшаницѣ и промовивъ дословно такъ: „Учителѣ сельскѣ суть дуже бѣднѣ. Маю сына, котрого хотѣвъ я также вывчити на сельского учителя, але побачивши той гôркій хлѣбъ учительскій, казавъ я ему робити на грунтѣ. Коли однакъ хочутъ они самѣ ратуватись, то дайте имъ не 50 а 100 зр.“ Промова тая ôтбилась дуже милымъ ôтгомономъ въ цѣлôй радѣ и спровадила одноголосну ухвалу пôдмоги 100 зр. а неменше мило повинна ôтгомонѣти въ серцяхъ всего народного учительства и заохотити его до щирои працѣ для того народа, котрый, якъ учатъ факты, умѣе бути вдячнымъ.

— **Зъ Калуша** пишутъ намъ: Въ суботу 30 сѣчня приняла Файга Редлихъ въ Сѣвцѣ калускôй св. крещеніе пôсля обряду гр.-кат. Минувшого року перейшло на христіяньску вѣру также двохъ жидôвъ зъ Калуша: Липа Орбахъ, вступивъ до товариства библійного и посѣщае въ Америцѣ теольогію, и сынъ Еля Шпетка, ходячій до школъ реальныхъ въ Станиславовѣ. Въ Калуши есть кôлька жидôвокъ, котрѣ маютъ охоту хрестъ св. приняти та нема ихъ кому въ опѣку взяти, котра въ такихъ случаяхъ конечно потрѣбна.

— **Нова читальня** заснована въ Дымичи коло Заболотова головно заходомъ о. Тита Павлусевича. Першѣ загальнѣ зборы а разомъ и ôткрытье читальнѣ ôтбудеся дня 7 л. лютого с. р. Похвальнымъ змаганямъ селянъ зъ Дымича до науки и просвѣты пересылаемо ôтъ насъ сердечне щиро-руске „Щасть Боже“!

— **Въ справѣ нарушеня тайны листôвъ и неточности въ доручуваню листôвъ** одержуемо скарги ôтъ деякихъ нашихъ предплатникôвъ. Одинъ зъ нихъ маючи частѣ кореспонденціи съ Тернополемъ жалуесь, що листы его писанѣ до Тернополя и высыланѣ съ добре залѣплеными або и залякованими ковертами доходятъ до рукъ адресата доперва по двохъ або навѣть и трехъ дняхъ розлѣпленѣ и съ переломаною печаткою а иногдѣ и не доходятъ зовсѣмъ, а те саме дѣесь съ листами приходячими до него зъ Тернополя. Нашъ предплатчикъ починае вѣрити, що се дѣеся для того, позаякъ листы вôдходячѣ ôнъ него и приходячѣ до него адресованѣ по руски, мы однакъ увѣренѣ, що свѣтла ц. к. Дирекція почтъ, котра на кождôмъ кроцѣ давала завсѣгды доказы справедливости и безсторонности для Русинôвъ, и тутъ зволитъ вглянути въ рѣчь и запобѣчи дальшимъ подôбнымъ надъужитямъ зъ стороны непокликаныхъ цѣкавыхъ.

— **На петицію львôвскихъ урядникôвъ,** внесену передъ кôлькома мѣсяцями о пôдвысшенье активального додатку ôтповѣло министерство скарбу, що оно зачисливши Львôвъ до другои клясы мѣстъ не бачитъ причины предпринимати що до высоты додатку активального якѣ будь змѣны. Одержавши таку ôтповѣдь, уложили львôвскѣ урядники нову петицію до президіи министерства, а кромѣ сего выбрали депутацію, котра мае министрови тую петицію доручити. Въ складъ депутаціи увôйшли: совѣтникъ апеляційный Левъ Будзыновскій, адъюнктъ прокураторіи скарбу д-ръ Станиславъ Белциковскій и проф. политехники Юліянъ Захаріевичь.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Супранôвцѣ,** складае въ

сѣмъ мѣсци сердечну подяку Вп. п. проф. Ол. Барвѣньскому, котрый въ день ôткрытя нашои читальнѣ вселаскавѣйше до насъ прибути зволивъ и своею промовою та теплыми словами всѣхъ присутныхъ до працѣ и науки загрѣвавъ, а кромѣ того привѣзъ намъ въ дарѣ 42 книжочокъ выданя тов. „Просвѣты“; Неменше такожь дякуемо Вп. обществу им. М. Качковского за даръ 30 книжочокъ въ користь нашои читальнѣ. — *Выдѣлъ.*

— **Именованя.** Комисарями скарбовыми въ IX ранзѣ именованѝ концеписты скарбовѝ: Адамъ Пожаковскій, Іосифъ Кусякъ, Іосифъ Мишкевичь и Иванъ Слезакъ такожь инспекторъ податковый Валентій Гичтинъ. Концепистами скарбовыми въ X ранзѣ именованѝ практиканты скарбовѝ: Іосифъ Банткевскій, Антôнъ Солтисикъ, Мих. Осада, Кароль Тепферъ и Юліянъ Дракъ.

— **Найдостойнѣйшихъ дателѣвъ**, що на вôзванье въ „Дѣлѣ“ зложили на мои руки суму 7 зр. 40 кр. на користь нещастного Петра Мончака, Богъ да спасетъ и помилуетъ! — *І. Литиньскій*, священикъ зъ Камянои.

— **До жидачѣвскои рады повѣтовои** выбранѝ зъ бôльшои посѣлости: С. Павликовскій, Ед. гр. Дѣдушицкій, К. Винницкій, І. Рогошь, Мих. Чайковскій, Л. Яржимовскій — всѣ властителѣ бôльшихъ посѣлостей, а кромѣ сего управителѣ двôрскихъ обшарôвъ: Голковскій, Малачиньскій и Яворовскій.

— **При доповняючôмъ выборѣ** до рады повѣтовои зъ мѣста Коломыи выбрано тамошного адвоката краевого д-ра Т. Дембацкого.

— **„Молитва“**, дуетъ на 2 голосы жѣночѝ въ супроводѣ фортепяна, Миколы Лисенка. Такій змѣстъ есть третого выпуска „музикальнои библіотеки“, выдаванои молодыми любителями рôднои пѣснѣ у Львовѣ. Выпускъ сей ôтзначаесь, якъ и попереднѝ дуже принадною внѣшною формою а коштуе лишь 15 кр. а. в.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Гозѣѣвъ надапя цѣсарского принятѝ оо.: I) Юхновичь Игнатій зъ Помонятъ и II) Козакъ Іоанъ зъ Клѣщѣвны.

Презенту на Рыкôвъ дек. золочѣвского одержавъ о. Теофиль Петровскій.

Крылошаньскѝ ôтзнаки съ правомъ ношеня одежи крылошаньскои одержали оо.: 1) Іоанъ Сохацкій, деканъ и пар. въ Стояновѣ; 2) Антôнъ Давидовичь, дек. и пар. въ Заболотцяхъ; 3) Іосифъ Кернякевичь дек. и пар. въ Черневѣ; 4) Іосифъ Грабиньскій, пар. въ Куткори; 5) Левъ Цегельскій, пар. въ Голосковичахъ; 6) Конотантинъ Когуцкій, пар. въ Кадлубискахъ; 7) Михаилъ Медвецкій, пар. въ Плаву; 8) Іоанъ Ревакович, пар. въ Волосянцѣ и 9) Григорій Словицкій, пар. Козлова.

Митрополича консисторія вотавилася до намѣстництва о особистый додатокъ для оо.: Антопа Давидовича, пар. въ Заболотôрцяхъ и Іоана Ярымовича, пар. въ Ôльхôвци.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 115—?

Специяльности и универсальнѝ средства,

францускѝ и иншѝ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѝ фирмы оповѣщуванѝ.

Поѣзды зелѣзничѝ

Годины въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан и льокаль
Зелѣзницѣ державнѝ.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	6 11	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына	— —	11 45 и 7 30	— —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 — и 6 48	— —	6 50
До Гусятына	— —	10 20	— —	
Зелѣзниця Черновецка.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Черновець	10 05	3 35	3 30	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Черновець	6 20	12 20	11 45	— —
Зелѣзниця Кароля Людвика				
До Львова приходятъ:				
Зъ Кракова	5 36	9 27	11 38	7 50
Зъ Пôдволочискъ (на Пôдзам.)	10 12	2 28	3 20	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Кракова	10 46	4 05	4 50	8 —
До Пôдволочискъ (зъ Пôдзам.)	6 07	10 5·	1 0·	— —

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 5—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и 5% Листы Гип. преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

МОЛОЧАРНЯ

МАРІИ КОМУНИЦКОИ

ул. Сикстуска ч. 3. у Львовѣ.

Подае до вѣдомости Высокоповажанôй П. Т. Публицѣ, що кромѣ всякого рода добôрного набѣлу, доброи сѣльскои кавы, котрои порція коштуе 12 крейцарôвъ, можна дôстати найлѣпшои вудженины тоже смачнѝ снѣданя и вечерѣ, складаючѝся зъ всѣлякого мяса и ярины — порція по 12 кр. а. в.

Запрашаючи умильно до численного звиджуваня мого Заведеня, остаюсь съ высокоповажаньемъ:

Марія Комуницка.

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% платнѝ въ 30 днѣвъ по выпов.

4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 5—?)

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючѝ

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скриптъ, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 20—0

Перепродукочимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

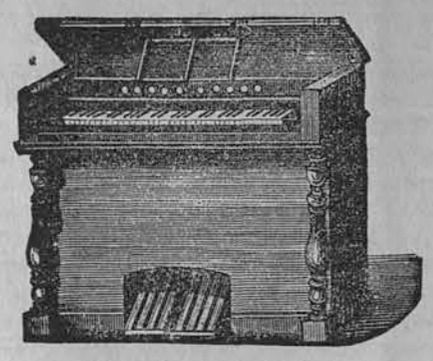

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѝ отцѣ духовнѝ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 45—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескѝ, на загортки, жѣночѝ мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночѝ плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаровои марки.

1292 23-26

Въ Сѣчни 1886 року выйде зъ друку першій томъ поезій

Володимира Н. Масляка.

Выданье обôймати ме 8—10 аркушѣвъ друку на велиновôмъ паепри съ виньеткою, зложеною зъ нашихъ народныхъ взорôвъ.

Цѣна предплатна разомъ съ пересылкою почтовою лишь 1 зр. Пôзнѣйше буде цѣна пôднесена.

Предплаты и замовленя приймае такожь Редакція „Дѣла“

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Експортове и Товарова Спôлка Викторія**, щобы розсылати всякѝ товары гумовѝ, занавѣсы, диваны, шовковѝ покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія обрусы** съ френдзлями, найновѣйшѝ взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѐжка** зр 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ гобеліновый** два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія**, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія**, складаючѝся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивѝ вехôднѝ обрусы шенильовѝ**, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскѝ портіѐры шенильовѝ**, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — Правдивѝ **заслоны Мекка** зр 6·50 и 8·50 — **Коцы на постôль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовѝ одѣяла** зр. 5·- и 6— **Одѣяла кашмировѝ** въ всѣхъ барвахъ. сшитѝ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнѝ одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера, зр 13·-**. **Миляньскѝ шовковѝ одѣяла здоровя** для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованѝ одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы 118 цм. широкѝ 190 цм довгѝ зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѝ, широкѝ и дуже грубѝ не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40 Такѝ самѝ 190 цм. довгѝ и 130 цм. широкѝ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѝ дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60**, найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивѝ англ. **пледы до подорожи для мужч·нъ** 350 цм довгѝ, 150 цм. широкѝ за штуку **зр. 4·75 и 5·50**, найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ**. Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ**. Можна ихъ уживатя на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѝ плащѣ суть такъ малѝ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѝ: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 2—?

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (4—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка Гегеляйского столового . 2 зр. 10 кр
1 „ Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и 2 „ 50 „
1 „ Гегел. стол. ароматичного 2·70 и 3 зр.
1 „ Самородного вытравного . 4 зр. 30 кр.
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 „ — „
Червонѝ вина: 1 бочôвка Viszontai 2 „ 50 зр.
1 бочôвка Viszontai старе . . 3 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ въ Вершецъ, и просить о ласкавѝ замовленя.

Плынне **Золото** до позолочуваня и направы рамъ и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ. Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякій предметъ. Цѣна фляшки скорои позлôтки або скорои посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (такожь въ маркахъ почтовыхъ) **Плынне Срѣбло**

у Leopold Epstein in Brünn (Mähren). 1554 5—10

Вылавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 10. Львôвъ, Субота 25 сѣчня (6 лютого) 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Загальнй Зборы тов. „Просвѣта“.

Вô второкъ пополудни сего тыждня комнаты „Просвѣты“ и „Рускои Бесѣды“ були вельми оживленй. На Загальнй Зборы товариства „Просвѣта“ прибуло до 100 членôвъ, старшихъ и молодшихъ, зô Львова и въ провинціи, священики, учителѣ, мѣщане и селяне. Зъ-мѣжь прибувшихъ гостей пôднесемо проф. Олекс. Барвѣньского зъ Тернополя, головы тамошнои филіи „Просвѣты“, о. Данила Танячкевича, о. Цегельского зъ Камѣнки, о. Гаруха зъ Грабовои, о. Іосифа Барвѣньского, о. Лонгина Раковского и др., чч. депутатôвъ мѣщаньскои читальнѣ въ Винникахъ, поважныхъ и интелигентныхъ господарѣвъ зъ Пôдберезець, и др.

Около 4-тои годины Зборы ôткрывъ голова „Просвѣты“ д-ръ Омелянъ Огоновскій довшою, съ горячимъ чувствомъ выголошеною промовою. Промову тую, грôмко оплескувану притомными членами „Просвѣты“, мы умѣстили въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“.

По промовѣ головы слѣдували справозданя Выдѣлу, касіера и економа книжкового магазину. Всѣ тіи справозданя принято до вѣдомости и на внесенье проф. Григ. Врецьоны, котрый въ имени выбранои торôкъ комисіи контрольнои заявивъ, що все дѣловодство за рôкъ 1884 комисія знайшла въ найкрасшôмъ ладѣ, удѣлено Выдѣлови въ року 1884 абсолюторію.

Потому слѣдували выборы нового Выдѣлу и головы товариства на рôкъ 1886. До Выдѣлу выбрано: 1) д-ра Омеляна Огоновского, 2) проф. Петра Огоновского, 3) проф. Володимира Шухевича, 4) Костя Паньковского, учителя при краєвôй лѣсовôй школѣ, 5) д-ра Костя Левицкого, кандидата адвокатского, 6) о. Кассіяна Куницкого, 7) проф. Анатоля Вахнянина, 8) проф. д-ра Омеляна Калитовского и 9) проф. Олексу Ярему. Заступниками выдѣловыхъ выбрано пп. 10) д-ра Олександра Огоновского, 11) Гната Дзеровича, 12) Андрѣя Чайковского, 13) о. д-ра Ивана Гробельского и 14) проф. Романа Заклиньского. Головою товариства выбрано одноголосно десятый уже разъ о. д-ра Омеляна Огоновского. Выбôръ его приняли Зборы съ сердечнымъ одушевленьемъ, неумовкаючими оплесками. До комисіи контрольнои выбрано пп. проф. Дамяна Гладиловича, Григ. Врецьону и Ивана Бѣчая.

Опôсля слѣдували внесеня Выдѣлу товариства и членôвъ.

На предложенье Выдѣлу Заг. Зборы затвердили ухвалу Выдѣлу зъ дня 10 жовтня 1885 р., котрою Выдѣлъ зрѣкся субституційного наслѣдства по бл. п. д-ру Корнилови Сушкевичу, а то въ причинъ: а) що маса наслѣдничa лишилася надзвычайно обдовженою; б) щобы наслѣдникамъ улекшити користну продажь реальности зъ вôльнои руки а тымъ самымъ и сплату невеликихъ вѣрительностей товариствъ до масы наслѣдничои; в) що тов. „Просвѣта“ було субституоване ажь на четвертôмъ мѣсци, отже надѣя на наслѣдство була майже нѣяка.

На письменне внесенье п. Зенона Грушкевича, учителя въ Нѣвры, Зборы припоручили будущому Выдѣлови: а) выдати книжечку о обовязкахъ громадскихъ, б) выдати книжечку съ житьеписею Русина патріота и в) старатися о выдаванье портретôвъ нашихъ ученыхъ, писателѣвъ и дѣятелѣвъ народныхъ не тôлько въ Календари „Просвѣты“, але и въ окремыхъ ôтбиткахъ, щобъ можна приукрашувати ними стѣны хатъ рускихъ.

На внесенье членôвъ читальнѣ въ Сулимовѣ Зборы по довшôй дискусіи ухвалили: поручити будущому Выдѣлови, щобы основно розслѣдивъ справу закупна дому для товариства „Просвѣта“, порозумѣвся въ тôмъ дѣлѣ съ другими народными товариствами („Рускою Бесѣдою“, „Народною Торговлею“, товариствомъ „имени Шевченка“, „Народною Радою“, „Академичнымъ Братствомъ“, и др.), дальше щобы выєднавъ у властей дозвôлъ збирати складки на тую велику цѣль — а на слѣдуючихъ Загальныхъ Зборахъ здавъ справу зъ результату своихъ заходôвъ.

На внесенье о. Данила Танячкевича Зборы поручили будущому Выдѣлови, щобы по змозѣ въ найкоротшôмъ часѣ занявся выданьемъ географично-етнографичнои мапы Руси (въ етнографичныхъ границяхъ). Потреба такои мапы дуже дався ôтчувати и въ школахъ, и въ читальняхъ и загаломъ въ домахъ рускихъ.

На внесенье проф. Григ. Врецьоны Зборы поручили будущому Выдѣлови, щобы (пôдпираючи Руске товариство Педагогичне) внѣсъ въ имени товариства „Просвѣта“ пропамятне письмо до правительства, щобы у всѣхъ рускихъ школахъ и иншихъ публичныхъ институціяхъ на галицкôй Руси мапы и глѣобы були съ рускими написями. О тое повинно правительство постаратися, бо черезъ то, що теперь всюды лише польскй мапы и глѣобы, дуже покривджена руска народнôсть.

Дальше Зборы приняли до вѣдомости деякй цѣннй уваги о. Данила Танячкевича pro futuro дотычно доповненя Календаря „Просвѣты“. О. Д. Танячкевичь обѣцявъ тіи свои уваги удѣлити Выдѣлови на письмѣ, ширше розвитй для ужитку укладчика Календаря на рôкъ слѣдуючій.

На внесенье о. Александра Стефановича Зборы по довшôй дебатѣ поручили новому Выдѣлови справу уладженя кольпортажи книжокъ „Просвѣты“. При нынѣшныхъ законныхъ приписахъ кольпортажа книжокъ стрѣчає великй трудности, однакожь будь-щобудь треба зъ неи користати, де тôлько дасться.

Проф. Олександеръ Барвѣньскій въ припорученя членôвъ филіи Тернопôльскои поставивъ внесеня: а) щобы всѣ выданя тов. „Просвѣта“ були печатанй однаковыми, великими, четкими для мало-грамотныхъ черенками; б) щобы всѣмъ выданямъ товариства надати одинъ форматъ (найлучше такій якъ форматъ Календаря), бо селяне радй-бы оправляти книжочки за одинъ рôкъ въ одинъ спôльный томъ; в) щобы новый Выдѣлъ тов. „Просвѣта“ взявъ иниціятиву до выготовленя пропамятного письма до властей въ справѣ вандрôвныхъ учителѣвъ. Внесеня тіи принято и поручено увазѣ нового Выдѣлу.

Далше проф. Олекс. Барвѣньскій поставивъ ôтъ себе, ширше умотивоване внесенье, щобы при товариствѣ „Просвѣта“ заложити библіотеку книгъ и старинныхъ рукописей, збôръ автографôвъ, музей народныхъ старинностей и галерію образôвъ та портретôвъ. Библіотека, архивъ, музей и галерія образôвъ та портретôвъ будутъ несомнѣнно швидко збогачуватися дарами Русинôвъ-патріотôвъ въ цѣлои Руси-Украины, котрй теперь не маютъ де ихъ складати. „Що до портретôвъ заслуженыхъ дѣятелѣвъ нынѣшнои добы — говоривъ проф. Барвѣньскій — бачимо вже ось на стѣнахъ лиця помершихъ и живучихъ ще патріотôвъ (бл. п. Корн. Сушкевича, Юл. Лавровского, о. Стефана Качалы и др.), — се нехай буде завязкомъ нашои галеріи портретôвъ, а першимъ слѣдуючимъ нехай буде — я певно высказую гадку цѣлого свѣтлого Збору — портретъ нашого много-заслуженого головы, д-ра Омеляна Огоновского“. Зборы одушевлеными оплесками приняли предложенье проф. Олекс. Барвѣньского ôтъ кôнця ажь до початку.

Опôсля о. Данило Танячкевичь въ щиро натхненôй промовѣ вложивъ въ имени Зборôвъ подяку д-ру Омелянови Огоновскому за его патріотичнй труды не лише въ товариствѣ „Просвѣта“, але и въ другихъ дѣлахъ народныхъ, и въ литературѣ, и въ веденю молодежи, а опôсля горячимъ словомъ звернувся до нашои молодежи, тои надѣѣ Руси, и одушевлявъ єи до неутомимои працѣ для бѣдного руского народу.

Пôдъ конець ново-выбраный голова сердечно подякувавъ зôбранымъ членамъ товариства за численну участь въ Зборахъ. Молодѣжь заинтонувала „Ще не вмерла Украина“. На ôтспѣваню того имну скôнчилися Зборы а всѣ притомнй розходилися скрѣпленй на дусѣ до працѣ народнои.

Бесѣда пос. Юл. Романчука

выголошена при другôй дебатѣ въ справѣ его внесеня.

(*Конець.*)

Меншôсть комисіи пôдноситъ въ своѣмъ справозданю, що черезъ 18 лѣтъ анѣ въ краю анѣ въ Соймѣ не було скаргъ на теперѣшну уставу, анѣ не було жадань, анѣ петицій о єи змѣну. Я позволю собѣ то пояснити. Закимъ тая устава була ухвалена, станъ школъ у всхôднôй Галичинѣ бувъ такій: Школы середнй були нѣмецкй, а що до школъ народныхъ, то 4-кляcовй, т. зв. нормальнй, були такожь нѣмецкй, а школы меншй, т. зв. тривіяльнй, були польскй або рускй, пôсля того, якъ належали пôдъ латиньскій або рускій консисторъ. Устава зробила цѣлковитый переворотъ, формальну революцію въ нашôмъ шкôльництвѣ. Вы, панове, теперь, коли ино въ кôлькохъ школахъ мавъ-бы змѣнитися языкъ выкладовый польскій на рускій, пôдносите въ своѣмъ справозданю, що потреба перше довгихъ доходженъ, треба розважати фактичнй обставины, вынаходите всякй трудности и перепоны. Тогды, де о вашъ языкъ ходило, такого консерватизму у васъ не було, тогды вы були радикалами, вы були революціонерами, однымъ замахомъ обалили-сте то, щó було, и завели всюды въ школахъ нормальныхъ и середныхъ замѣсть нѣмецкого а въ части и замѣсть руского языка, языкъ польскій. Навѣть выконанье тои уставы ôтбулося въ такъ радикальный способъ, що въ гимназіяхъ тй ученики, котрй черезъ 6 або 7 лѣтъ училися по нѣмецки, наразъ змушенй були въ семôмъ або осьмôмъ роцѣ учитися всѣхъ предметôвъ по польски.

Якъ приняла то руска молодѣжь въ школахъ, о тôмъ одинъ зъ молодшихъ нашихъ колегôвъ*) мôгъ-бы дещо росказати. Якъ приняли проєктъ тои уставы рускй послы, росказавъ уже одинъ зъ нашихъ ветеранôвъ-колегôвъ передъ двома недѣлями: они опиралися ѣй всѣми силами, бо она ставила рускій языкъ, котрый бувъ перше майже на рôвни съ польскимъ, цѣлкомъ понизше его. Длятого они, щобы не допустити до тои ухвалы, хотѣли здекомплетувати Соймъ, але вы сему насильно перешкодили, и цѣла устава ухвалилася en bloc. А въ краю межи Русинами выкликала она найбôльше розъяренье и причинилася немало до пролому въ поступованю однои части Русинôвъ. Вправдѣ вже и передъ тымъ лучалася емиграція поодинокихъ Русинôвъ за границю, котрй чи то для хлѣба чи для карієры тамъ переходили. Помежи тою емиграціею, якъ меншебôльше въ кождôй емиграціи, знаходилися рôзнй характеры, и если одинъ або другій потому приложивъ руку до насильного ôтбираня вѣры въ сусѣднôмъ краю, то я болѣю надъ тымъ сердечно, бо я противный всюды и всякôй насилѣ. Але по тôй уставѣ стали емигрувати и такй мужѣ характеру честного, котрй, если-бы були тутъ лишилися, бувъ-бы зъ нихъ для краю пожитокъ великій, именно декотрй мужѣ зъ стану учительского, котрй не зъ иншои причины, тôлько тои нещастнои уставы перенеслися за границю.

Кажете панове, що Русины не ставляли нѣякихъ жадань; противно, однымъ зъ жадань бувъ звѣстный внесокъ Лавровского. Якъ той внесокъ скôнчився, знаете; була анкета, на одно не цѣла згодилася, на друге згодилися всѣ одноголосно; нарады свои предложила Выдѣлови краєвому, але дальше цѣла справа утопилась, а навѣть тй ухвалы, котрй запали одноголосно, не прійшли передъ Соймъ. Отже-жь не дивно, що по такôй неудачи Русины не хотѣли робити дальшихъ крокôвъ, що заховували политику бôльше пасивну, хотяй за то въ Радѣ державнôй у Вѣдни можна було що року чути ихъ скарги на то пригнѣтанье и кривды, якихъ языкъ рускій дôзнає въ школахъ галицкихъ. Тогды вы, панове, сказали: „То не належитъ до Рады державнои, але до Сойму“; вы казали намъ: „Не пôдносѣтъ скаргъ передъ чужими; се справа домашня, мы дома погодимося“. Вы казали намъ дальше, що выступованье рускихъ послôвъ чи у Вѣдни чи въ Соймѣ занадто остре, „опозиція для опозиціи“, жаданя пересаднй, неумѣренй, и длятого имъ не можна догодити. Отже наставъ рôкъ 1883; прійшли новй выборы до Сойму, вступили по части новй послы до сеи Выс. палаты. Маленька наша горсточка умысне увзгляднила всѣ вашй замѣты (хотяй не признаемо имъ слушности): мы пôднесли нашу справу въ Соймѣ, мы ставляли жаданя дуже умѣренй и выступали въ зовсѣмъ умѣреный способъ. И якій-же результатъ? Нѣякій! — бо-жь анѣ внески меншости, анѣ внесокъ бôльшости задоволити насъ нѣякъ не можутъ. Показуєсь отже ясно, що всѣ вашй замѣты зовсѣмъ не були щирй, що они були лише пустыми вымôвками. Може не одинъ зъ васъ и тріюмфовати буде, що внесокъ мôй на нѣчôмъ або на дрôбници скôнчився, и скаже съ задоволеньемъ: „Мы выграли кампанію; Русины не дôстали нѣчого, або такъ мало, що майже не має вартости!“ Нѣ, панове, не тріюмфуйте передъ часомъ, бо выграна не може бути по вашôй сторонѣ, хотяй-бы справа мого внеску якъ-небудь скôнчилася. Бо если вы не увзглядните нашихъ жадань, тогды вы здемаскуєтеся передъ свѣтомъ, а мы можемо станути смѣло всюды, и передъ народомъ и краємъ, и передъ другими народами славяньскими, и передъ державою, и скажемо: „Мы робили все, щó було въ нашихъ силахъ, все, на що намъ указувано; мы пôшли такъ далеко, якъ могли, щобы тôлько не розъярувати незгоды межи двома такъ близькими народами; а сли мимо того нашй стараня були надаремнй, то вина не на насъ може тяжити“.

Коли надъ моимъ внескомъ тамтои сесіи була нарада, я домагався, щобы вы его залагодили заразъ. То не сталося, ôнъ зôставъ ôтложеный до сеи сесіи. Отже теперь одинъ зъ вашихъ бесѣдникôвъ обôзвався тутъ въ Соймѣ: якимъ правомъ я мôгъ того домагатися, зъ-ôтки мы приходимо до такого нечемного жаданя? — и зробивъ при тôмъ таке порôвнанье. Если-бы, сказавъ, хтось просивъ мене, щобъ я ему позичивъ певну суму грошей, а я въ тôй хвили не мôгъ-бы ему дати и сказавъ-бымъ: прійди пôзнѣйше, прійди за кварталъ, то ôнъ не мавъ-бы права за то гнѣватися на мене. Мои панове! — то порôвнанье поясняе дуже наглядно, якъ вы не можете взнестися до объективного погляду на вашу и нашу справу, до ясного зрозумѣня вашого и нашого положеня. Чи-жь вашй ôтношеня до насъ суть того рода, що вы нашъ внесокъ уважаете за щось такого, котрого залагодженьемъ вы намъ робили-бы якусь ласку, якусь прислугу, до котрои вы не обовязанй? Мои панове, мы домагаємося правъ своихъ и то навѣть не всѣхъ, тôлько въ дуже малôй дрôбници, такихъ правъ, котрй-бы на разѣ догодили нашимъ найнаглѣйшимъ потребамъ. Если хоче хтось робити порôвнанье, то нехай зробитъ таке, котре и буде ôтповѣдати правдѣ. Ото були два браты, котрй межи собою ôтъ давна сварилися, позывалися, и

*) Проф. Романчукъ мавъ певно на гадцѣ о. Сѣчиньского, бо власне за него въ Тернополи въ 1868 р. прійшло було ажь до авантуры съ Голуховскимъ и до емиграціи многихъ ученикôвъ-Русинôвъ до нѣмецкихъ гимназій. — *Ред.*

билися навѣть. Одинъ братъ забравъ другому велику часть его майна и запанувавъ надъ нимъ и лишивъ его въ бѣдѣ и нуждѣ. Процесъ мѣжь ними вѣвся и ведеся. Ажь приходитъ разъ той покривдженый братъ до тамтого и каже: „Брате, не жадаю ôтъ тебе, щобъ ты все наразъ ôтдавъ, щó менѣ належится; дай теперь лишень тôлько, кôлько менѣ до житя конче потрѣбно.“ Але тамтой братъ каже: „Чекай! теперь не маю часу, прійди пôзнѣйше!“ Чи-жь не могла така ôтповѣдь дуже дôткнути и уразити? Однакъ братъ чекае. По роцѣ чи пôзнѣйше богатый и гордый братъ дае замѣсть того, чого тамтой домагався, тôлько якîсь окрухи, а дальше при тôмъ обѣцюе лишь якâсь грушки на вербѣ. Мои панове! Чи то есть братерске поступованье?...

Декотрî зъ васъ робили другій замѣтъ противъ нашимъ жаданямъ; они оказали: „Мы не задоволимо всѣхъ Русинôвъ, хочь-бы мы не знати що дали“. Замѣты такî лучалося менѣ читати по газетахъ, може они и въ якихъ клюбахъ були пôдношенî, але въ Соймѣ, де надъ политикою поважно радится, я не сподѣвався такій замѣтъ учути. Покажѣтъ менѣ, панове, де одинъ народъ, котрому бы дано концесіи, що задоволили-бы всѣхъ. Маемо тôлько прикладôвъ въ нашôй монархіи. Чи Мадяры, котрî теперь майже перевагу маютъ въ нашôй монархіи, тогды, якъ съ ними зроблено угоду и они всѣ свои права дôстали, всѣ були задоволенî? чи не була сильна партія (лѣвиця) пôдъ проводомъ теперѣшного министра-президента угорского, котра всѣ данî концесіи уважала за недостаточнî, и вела дальше опозицію? Чи не видимо щось подôбного у Чехôвъ? Але на що то такъ далеко сягати, сягнѣтъ лише до того, щó у насъ въ краю, и то вже въ остатныхъ часахъ дѣялося. Въ роцѣ 1867 дôстали вы польскій языкъ выкладовый у всѣхъ галицкихъ школахъ, польскій языкъ у всѣхъ урядахъ и судахъ; чи тî такъ значнî концесіи, такъ безъ порôвнаня бôльшî ôтъ того, чого мы нынѣ домагаемося, задоволили васъ? чи не ставили вы заразъ потôмъ звѣстну резолюцію и не робили вы и дальше опозиціи правительству черезъ 12 лѣтъ? Съ такими замѣтами сюда не приходѣтъ, — то не суть аргументы, котрî-бы на серіо трактувати можна.

Бувъ пôднесеный и такій замѣтъ, що мы дуже вымагаючî, не хочемо задоволитися тымъ, щó намъ дается; а прецѣнь Поляки въ Познани задоволились-бы далеко меншими концесіями, навѣть такою дрôбною, щобы протоколы въ судахъ проваджено ще въ другôмъ языцѣ, въ польскôмъ. Панове! о ôтносинахъ познаньскихъ мы, рускî послы, кôлька разôвъ нагадували, мы бо маемо въ тôмъ певнî аргументы для насъ; але що вы хочете указуваня на познаньскî ôтносины яко аргументу противъ насъ ужити, то щось особливщого! Розважте-жь панове, що нашâ ôтношеня до васъ въ Галичинѣ, а вашî ôтношеня до пруского правительства въ Познаньщинѣ то щось зовсѣмъ ôтмѣнного. Ôгношеня въ Галичинѣ межи Русинами и Поляками то суть ôтношеня межи двома народами одного и того самого краю, котрî то народы супротивъ спôльнои обомъ державы зовсѣмъ на рôвни суть поставленî. Ба, если возьмемо на увагу не тôлько обовязуючî права конституційнâ, але такожь права историчнâ, то можемо сказати, що **народъ рускій въ Галичинѣ мае бôльшî права якъ польскій, бо, якъ звѣстно, Галичину прилучено до Австріи не яко польскій але яко рускій край.** А тамъ въ Познани, тамъ есть ôгношенье окремѣшного народу сорозмѣрно малого до цѣлои державы; тамъ если прускій рядъ выступае противъ жаданямъ польского народу, то ôнъ ставится на становиску интересôвъ державы. Тымъ я, розумѣеся, не кажу, що ôнъ поступае справедливо, — то инша рѣчь. Але охорона интересôвъ державныхъ може тамъ давати рядови бодай позорныхъ аргументôвъ противъ васъ, аргументôвъ, котрыхъ вы тутъ противъ насъ нѣякъ не можете ужити. Бо наше ôтношенье въ Галичинѣ до васъ, — то не есть ôтношеньемъ народу до державы, и вы нѣякъ не можете аргументувати, що вы супротивъ насъ заступаете интересъ державы; противно, у насъ интересъ державы вымагае, щобы нашъ народъ не бувъ упослѣдженый супротивъ вашого. Лишѣтъ отже намъ покликуватись на ôтносины познаньскî.

Въ загалѣ дивно, якъ вы не можете здобутися на объективный поглядъ на рѣчи. Вамъ, бачится, може не всѣмъ але дуже многимъ, выдается, якъ коли-бъ цѣлый той часъ ôтъ року 1772 до 1867 бувъ лише припадковою перервою вашого попередного политичного житя, або сномъ, а теперь наступае продовженье, хотяй въ иншôй, змѣненôй формѣ, того, щó передъ сто лѣтами було. Мы Русины задивляемося троха инакше на рѣчь: намъ здается радше, що ôтъ 1867 р. настала часова перерва въ тôмъ станѣ, якій заходивъ ôтъ року 1772, що радше теперѣшна пора — то щось переминаючого, то сонъ, котрый колись перервеся, и наступитъ нова доба неподôбна може цѣлкомъ до попередной, але ще бôльше неподôбна до теперѣшнои. На всякій способъ не рахуйте, панове, такъ дуже на певно, абы теперѣшня политика, котра такъ непропорціонально пôднесла въ гору одинъ народъ на некористь другого, потревала довго. Зважте лише, панове, якâ суть ôтношеня противъ васъ въ пограничныхъ державахъ, якъ тамъ що разъ новâ и що разъ острѣйшâ мѣры противъ васъ вышукуютъ. Зважте такожь, що до певного степеня внутрѣшня политика въ кождôй державѣ звыкла ити рука объ руку съ политикою заграничною, що таке отже и въ нашôй державѣ припускати можна, а тогды нывѣшне упривилегіоване становиско ваше мусѣло-бы змѣнитися. Пора для васъ, думаю, не есть така, абы вы такъ легко могли трактувати руску справу. Тâ, котрâ домагаются справедливости ôтъ другихъ, повиннâ передовсѣмъ показати, що они самâ идею справедливости найвысше шануютъ и въ практицѣ выконуютъ.

Правда, деякâ проблески здоровѣйшого погляду показуются и межи вами. Одинъ зъ вашихъ бесѣдникôвъ сказавъ: „Дивлятся на насъ въ цѣлôй державѣ, дивлятся и въ Варшавѣ и въ Познани“. А маютъ бо тамъ и причину дивитися! Они-жь знаютъ, що всѣ аргументы вашâ для упозорованя несправедливого поступованя супротивъ насъ, всѣ мѣры несправедливости, противъ насъ ужитâ тутъ, будутъ всѣ ужитâ ихъ противниками противъ нихъ, и що все зло, котре бы вы тутъ зробили, ôтобьеся тамъ на нихъ.

Але бувъ ще одинъ замѣтъ пôднесеный, длячого будьто вы не можете намъ дати того, чого мы домагаемося. Одинъ посолъ зъ лѣвицѣ сказавъ: „Мы бы вамъ може и дали, але чи мы знаемо напевно, на чію користь то выпаде; чи мы знаемо, якâ тенденціи, якâ стремленя межи вами переможутъ?“ Передовсѣмъ если дае ся щось такого, якъ то, чого мы домагаемося, то оно дае ся не для поодинокихъ людей, не для поодинокихъ партій, але для цѣлого народу; а народъ умѣе памятати добро и зло, якъ каже одинъ нѣмецкій поетъ: Das Volk — es führt ein Buch, Mit Soll und Haben wird notirt der Segen wie der Fluch! Если вы, панове, жалуетеся, що якîсь стремленя, котрî вы уважаете за шкôдливâ для васъ, для краю, межи Русинами показуются, то скажу вамъ: вы самâ тому найбôльше виннâ! Якъ-бы було ôтъ початку инше поступованье ваше противъ насъ, то кождый зъ Русинôвъ знайшовъ бы задоволенье працювати на своѣмъ поли, въ своѣй хатѣ, и не потребувавъ-бы споглядатися на чужину. Тіи стремленя въ першôй линіи зродила несправедливôсть, а если будете и дальше поступати такъ несправедливо, а до того такъ неоглядно и необачно, якъ доси, то будете робити тôлько на користь того, чого бы-сте власне не хотѣли.

Промовляли въ сѣй Выс. палатѣ о моѣмъ внеску и о рускôй справѣ мужѣ всякихъ сторонництвъ, всякихъ поглядôвъ, и кождый пôсля того занявъ якесь певне становище. У декотрыхъ то становище було чисто негаційне, и здавалося, слухаючи ихъ бесѣдъ, якъ-бы мы находилися передъ 1848 рокомъ, а другихъ, якъ-бы мы чули людей не зъ XIX, навѣть не зъ XVIII, але ще зъ XVII столѣтя. На тâ бесѣды я, панове, не буду ôтповѣдати. Але одна бесѣда одного посла, котрый ставувъ такожь на негаційнôмъ становищи противъ Русинôвъ, заслугуе на бôльшу увагу. Той посолъ сказавъ: „Я люблю Русинôвъ, спѣваю думки рускî, люблю сердечный народъ рускій“, — але якій же результатъ тои его любови? Ото: Русинамъ не треба нѣчого дати! Той посолъ закинувъ менѣ, що я будь-то домагаюся, а бодай застерѣгъ собѣ право домагатися, щобы всѣ школы въ Галичинѣ були рускî и що цѣлому милiонови Полякôвъ не лишалась-бы анѣ одна школа. Нѣ, панове! Если я сказавъ, що мы чогось подôбного на пôдставѣ историчныхъ нашихъ правъ могли-бы домагатися, то я сихъ слôвъ не ôткликую и не буду оправдуватись, що я сказавъ се отъ-такъ собѣ, нерозважно, якъ то одинъ посолъ бувъ ласкавъ мене толкувати; я признаю, що сказавъ-емъ то съ повною розвагою. Зъ того однакъ не выплывае, що я правамъ историчнымъ приписую таку вагу, щобы фактичный станъ рѣчей, съ выплываючими зъ него правами и обовязками, щобы права природнî, щобы все инше въ кутъ ишло противъ правъ историчныхъ. Я признаю вагу тамтыхъ правъ, але узнаю и вагу правъ другихъ, и если-бы мы нынѣ дôстали верхъ, то будьте панове пересвѣдченî, що той одинъ милiонъ Полякôвъ въ нашôмъ краю мавъ-бы бôльше правъ, нѣжь вы даете тымъ $2^1/_2$ милiонамъ Русинôвъ въ не-вашôмъ краю.

Иншâ послы промовляли трохи або значно прихильнѣйше, хотяй наконечнâ выводы не конче ôтповѣдали попереднымъ словамъ. У декотрыхъ, здавалося менѣ, якъ-бы ихъ щось стримувало, якъ-бы они не мали смѣлости сказати все, що гадаютъ, якъ-бы боялися, що ихъ власнâ товаришѣ выступлятъ за то противъ нихъ. Если дѣйстно такъ есть, панове, то позбудьтеся тои несмѣлости, выступѣтъ разъ ôтважно, если по-правдѣ маете щиру думку для Русинôвъ въ серци; выступѣтъ явно, а не половично; не бôйтеся, если въ Соймѣ награфите на опозицію! Смѣле выступленье знайде ôтгомôнъ въ краю, а край въ такôмъ разѣ пôйде за вами.

Мушу ще згадати о становиску, яке заняло правительство супротивъ мого внесеня и противъ рускои справы въ загалѣ. Отже цѣле трактованье рускои справы правительствомъ показуе, що оно не мае докладныхъ информацій, докладного и ясного зрозумѣня и понятя о цѣлôй рускôй справѣ, о поодинокихъ стремленяхъ и появахъ межи Русинами. Бо не можна припустити, щобы рядъ, если-бъ знавъ все тое, трактувавъ руску справу такъ, якъ трактуе теперь. Если-бы рядъ все знавъ добре, то знавъ-бы такожь, що загалъ Русинôвъ — бо розумѣеся, за поодинокî личности або хоть-бы и фракційки нѣгде въ жаднôмъ народѣ цѣлôсть до отвѣчальности потягнена бути не може, — що той загалъ, кажу, суть не тôлько добрыми австрійскими обывателями, чого впрочѣмъ тôлько разôвъ дали доказы, але такожь, що той загалъ хоче передовсѣмъ свобôдного але при тôмъ спокôйного и законного розвою на кождôмъ поли. И такъ на поли религійнôмъ тіи Русины, котрî суть уніятами, хотятъ при тôй-же уніи, принятôй нашими батьками, лишитися, а если-бъ хто теперь пробовавъ у насъ якихъ религійныхъ агитацій, якои заворушаючои пропаганды, — то мы самâ выступили-бъ противъ того, уважаючи се за шкôдливе для нашого розвою народного. На поли національнôмъ хотятъ Русины розвивати свою руску т. е. мало руску народнôсть и письменство на пôдставѣ своеи національнои окремѣшности. Рускій народъ бажае такожь розвиватися въ згодѣ и мирѣ съ другими народами краю и державы. Стремленя Русинôвъ суть того рода, що они, выдится менѣ, не тôлько не противнâ интересамъ краю и державы, але вымагаютъ категорично, абы рядъ вспиравъ ихъ въ интересѣ краю и державы. Однакожь, жаль сказати, при рôзныхъ нагодахъ показалося, що рядъ выступивъ противъ Русинôвъ въ такій способъ, котрый есть шкôдливый не тôлько для нихъ але и для державы. Таке було поступованье ряду при выборахъ одныхъ и другихъ, таке въ справахъ церковныхъ, въ справѣ езуитско-добромильскôй, таке при змаганяхъ утворювати мѣжь Русинами новâ штучнâ партіи, котрî, не маючи нѣякои природнои пôдставы, и нѣякого пожитку принести не можутъ. Я бы просивъ, абы рядъ старався о рускихъ справахъ лѣпше информуватися, руску справу добре перестудіювати, такъ якъ географичне положенье краю и етнографичнâ ôтносины и важнôсть сеи справы пôдъ иншими взглядами вымагаютъ. Тогды, сподѣваюся, рядъ не буде на насъ, анѣ мы на рядъ жалуватися.

Я скôнчивъ, панове и я зробивъ, що мавъ зробити, и сказавъ, щó мавъ сказати, я зробивъ то, щó менѣ приказувавъ мôй обовязокъ, моя совѣсть. Я можу супокôйно зъ рукою на серци стати не тôлько передъ своимъ але и передъ вашимъ народомъ, передъ цѣлымъ свѣтомъ, бо я хотѣвъ и хочу добре робити. Робѣтъ же, панове такъ, абы и вы съ спокôйною совѣстею и чистымъ серцемъ всюды станути могли.

Ôтнятье дебиту „Дѣлу“ въ Россію.

Передъ тыжднемъ одержала наша Редакція ôтъ Редакціи „Кіевскои Старины“, котра пріймала предплаты на „Дѣло“, слѣдуючу допись:

„Кіевскій Цензоръ вчора формально увѣдомивъ мене, що п. Министеръ Внутрѣшныхъ Дѣлъ признавъ необходимымъ сейчасъ (немедленно) заборонити ввôзъ въ Россію галицкои газеты „Дѣло“ и журнала „Руска Исторична Библіотека“, а „Главное Управленіе по дѣламъ печати“ особно предложило ему, Цензорови, „не дозволяти печатати и пріймати предплату на тіи выданя „Кіевской Старинѣ“ и другимъ тутешнымъ выдавництвамъ“. Покорнѣйше прошу, въ виду сего, звѣстити мене, якъ розчислитися съ предплатниками на „Дѣло“, що зложили предплату въ редакціи „Кіевской Старины“. — Редакторъ-издатель *Ѳ. Лебединцевъ.*“

Опôсля одержали мы кôлька листôвъ приватныхъ зъ рôзныхъ сторôнъ Россіи съ звѣсткою о заборонѣ „Дѣла“. Въ однôмъ листѣ пишутъ намъ:

„Сумною звѣсткою доводится дѣлитися съ Вами. Позавчера до цензора прійшовъ наказъ, щобъ „Дѣла“ не впускати въ Россію, и вже вчера не дôйшло 2 число. Разомъ съ тымъ заборонено „Историчну Библіотеку“ Барвѣньского и „Молитву“ Лисенка. За все отсе дякуйте пп. N. N. N. и N, та кіевскому цензорови, до котрого они присылаютъ свои доносы. На „Историчну Библіотеку“ N. ще давнѣйше приславъ доносъ, а про „Дѣло“, хочь и давно писали, то все не давали имъ вѣры. Менѣ розповѣдали такъ: Передъ Рôздвомъ цензоръ одержавъ „ріягельске письмо“, що Поляки пôдкупили еп. Пелеша и дали грошѣ „Дѣлу“. Доказомъ сего письмо наводитъ промову еп. Пелеша въ Соймѣ. Цензоръ яко завзятый славянофиль написавъ ôтъ себе до „Главнаго Управленія по дѣламъ печати“, що „Дѣло“ отъ-отъ переверне усю Россію, и що вже отъ, мовь, щó дѣется въ Соймѣ: Поляки братаются съ Русинами! Треба стерегтися, и т. д. и т. д. Въ Петербурзѣ взялись роздивлятись. Згодилися и пôдписали. Та якъ же не пôдписати, коли запевняютъ зъ самого Львова свои агенты... Шкода для насъ, велика шкода! Якъ же отсе нѣчого не вѣдати-мемо, щó дѣется доброго у васъ, въ Галичинѣ! Реакція у насъ просто йде съ завязаными очима. А спинити еи словомъ свѣтлого розуму — нема кому“.

Въ другôмъ листѣ пишутъ намъ:

„Зъ наказу министра внутрѣшныхъ справъ „Дѣло“ заборонене въ Россіи. Се сталося зъ доносôвъ кіевского цензора Рафальского, роблячого на гнетѣ руско-украиньскои литературы свою карієру, въ спôлцѣ съ предсѣдателемъ Славяньского благотворительного комитету у Кіевѣ, Ригельманомъ, и всему россійскому свѣту вѣдомымъ шп... Юзефовичемъ.“

По причинѣ ôтнятя дебиту „Дѣлу“ въ Россію пише кореспондентъ „Gaz. Narodow-ои“ зъ Петербурга пôдъ днемъ 29 сѣчня слѣдуюче:

„Реакційный гнетъ прасы и гнобленье всякихъ лишь не-московскихъ проявъ народныхъ усиляеся съ кождымъ днемъ. Въ реакційнôмъ замѣшаню шукаютъ для себе наживы панслависты. Панслависта ролю грае теперь всякій обманщикъ, бажаючій набити свôй карманъ. Тâ панслависты именно въ остатныхъ двохъ рокахъ звернули свои очи на Галичину, стараючись вмовити въ правительство, будь-то въ Галичинѣ лагодится щось страшного противъ Россіи, якійсь вульканъ, до котрого угашеня треба передъ всѣмъ грошей, ôттакъ найострѣйшихъ средствъ противъ Полякôвъ и „народовцѣвъ“ рускихъ а пôддержуваня тои партіи межи Русинами, на чолѣ котрои стоитъ адвокатъ Иванъ Добряньскій.

„Въ кôнци 1884 р., якъ вже звѣстно, выдано зъ скарбу правительственного, пôдъ покрывкою позички у Товариства „юго западныхъ зелѣзныхъ дорôгъ“, 450.000 рубл. на пôддержанье „Заведенія“ у Львовѣ. Ôтсотки ôтъ сего капиталу платитъ „Заведеніе“ окремому комитетови, существуючому при тôмъ банку, котрый есть заразомъ обовязаный, дорогою пôдкупства ширити религійне, языкове и политичне „объединеніе“, слѣдити и доносити о всякихъ ворожихъ для Россіи проявахъ въ Галичинѣ, именно на поли литературы. Съ кôнцемъ минувшого року выслано знову зъ ôтси грошѣ, щобы партія Добряньского закупила письмо вѣденьске „Parlamentaer“ и пропагувала згаданî идеѣ.

„Сими днями дôзнався я, що тутешне „Главное управленіе по дѣламъ печати“ зборонило впускати до Россіи галицко-руске выдавництво „Историческа Библіотека“ и часопись „Дѣло“. Доси не знавъ я сихъ выдавництвъ, але теперь они мене заинтересовали. И що-жь показуесь? „Исторической Библіотеки“ доси не одержано нѣ одного числа въ Россіи, нѣхто не читавъ еи анѣ не бачивъ, а якъ менѣ заручувано, першій еи выпускъ навѣть ще не выйшовъ. Дотычно „Дѣла“, котре мало вôльный вступъ до Россіи, переглянувъ я два послѣднî его рочники и не достерѣгъ анѣ одного уступу, котрый бы россійска цензура зачеркнула, анѣ одного для Россіи ворожого слова.

„Я старався выслѣдити причину сеи заборони и отъ зъ найдостовѣрнѣйшого жерела дôзнався рѣчей, якимъ трудно дати вѣры, хочь они суть зовсѣмъ вѣрнâ. Шефомъ ôтдѣлу справъ прасовыхъ есть п. Ѳеоктистовъ, мало образованый чоловѣчокъ, реакціонеръ скôнченый и панславистъ. Канцелярія его одержала ще въ жовтни 1884 р. письма ôтъ двохъ галицкихъ „рускихъ“, въ котрыхъ доказуеся, що „Дѣло“ выдае ся коштомъ рускихъ украинофилôвъ. Въ часѣ Методіевского ювилея въ цвѣтни 1885 р. тâ самâ „русскіе“ були знову въ Петербурзѣ и при помочи тутешныхъ панславистôвъ старались ôтгнати „Дѣлу“ дебитъ до Россіи. Найновѣйшій же донось заручае, що „Дѣло“ одержуе субвенцію ôтъ Полякôвъ галицкихъ. Наконець въ грудни приходитъ представленье ôтъ кіевского цензора съ просьбою заказати „Дѣло“ и въ тôмъ самôмъ часѣ бѣгае Иванъ Наумовичь съ письмами ôтъ кіевского комитету славяньского по всѣхъ знаменитшихъ панславистахъ петербурскихъ съ просьбою, щобъ они вплынули на Ѳеоктистова, щобъ сей зборонивъ „Дѣло“. Скоро лишь надôйшла сюды телеграфична вѣдомôсть о бесѣдѣ, котру еп. Пелешь державъ въ Соймѣ галицкôмъ, наспѣвъ заразъ и доносъ зô Львова, що Поляки перекупили еп. Пелеша. Въ кôнци редакторы тыхъ „русскихъ часописей львôвскихъ“ высылаютъ доносы до Петербурга и Кіева (зъ Кіева прислано сей доносъ до Петербурга) тои основы, що „народовцѣ рускâ“ получилися съ Поляками, щобы спиняти „объединеніе“ Галичанъ съ Россіею.

„Въ окремôмъ письмѣ пишутъ тâ два редакторы: „Правительство ваше знае докладно, якъ преданâ есьмо ему и знае нашâ стремленя

„объединительнй“. Вже кôлька разôвъ мали мы случайнôсть и черезъ п. Коснѣрского и черезъ о. Ивана представити, що розширеню „объединенія“ стоитъ найбôльше въ дорозѣ органъ украинофилôвъ „Дѣло“, сей найгôршій ворогъ Россіи. Наколи „Дѣло“ заборонятъ въ Россіи, то буде се велика помôчь и для насъ. Въ Россіи мае „Дѣло“ 200 предплатникôвъ; наколи его заборонятъ, то тй предплатники будутъ нашй письма предплачувати, чимъ не лишь споможутся нашй бѣдненькй фонды, але вашй будутъ читати тй письма и переймутся „объединительными“ идеями нашихъ выдавництвъ“.

„И отъ п. Ѳеоктистовъ ôтобравъ „Дѣлу“ дебитъ въ Россію.

„Що до „Исторической Библіотеки“ надôйшовъ сюды доносъ ôтъ кіевского цензора, до котрого бувъ долученый доносъ Іосифа Маркова. Зъ сеи реляціи цензора видко, що „Библіотека“ мае подавати переклады историчныхъ праць Костомарова, Иловайского, Максимовича, печатаныхъ въ Россіи за призволеньемъ цензуры. Такъ отже Россія не позволяе навѣть то спроваджувати, що у неи публиковано и що выкладаеся въ школахъ, а не позволяе для того, що мае бути переложене на языкъ рускій.“

По появленю повысшои дописи зъ Петербурга въ „Gaz. Narodow-ôй“, о. Иванъ Наумовичь на другій день рано приславъ нашôй Редакціи письмо, въ котрôмъ заявляе: „Могу почт. Редакцію увѣрити, что изъ моей стороны никогда не предпринятый былъ ни словомъ ни письмомъ ніякій шагъ въ томъ направленіи, и я не мало удивился, услышавши тутъ въ Львовѣ, будто дебитъ Вамъ отнятъ“.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои.*) На засѣданю рады державнои дня 4 л. лютого выбрано президентомъ палаты пословъ д-ра Смольку 279 голосами на 289 голосуючихъ. Выбôръ сей приняла палата оплесками, а поодинокй послы складали ôттакъ президентови свои желаня. На сѣмъ засѣданю мало правительство предложити палатѣ проектъ закона о выставленю власныхъ будынкôвъ почтовыхъ и телеграфичныхъ у Львовѣ и Краковѣ. На потребы выставленя сихъ будынкôвъ прелиминовано для Львова 480.000 зр. а для Кракова 300.000 зр. У Львовѣ буде будынокъ почтовый и телеграфичный ставитися на грунтѣ гр. кат. духовнои семинаріи передомъ до улиць Оссолиньскихъ, Сикстускои и Коперника.

(*Складъ рады державнои.*) Въ теперѣшнôй радѣ державнôй зайшли деякй змѣны и длятого подаемо тутъ для лѣпшого перегляду теперѣшне угрупованье пословъ пôсля клюбôвъ и партій. Рада державна числитъ теперь 353 членôвъ, котрй ось такъ групуются: До „Ческого клюбу“ належитъ 65 членôвъ (55 Чехôвъ и 10 Моравань); „клюбъ польскій“ (koło) мае 55 членôвъ (54 зъ Галичины и 1 зъ Шлезіи); „клюбъ Гогенварта“ 39 (9 Дальматинцѣвъ, по 8 Тирольцѣвъ и Краинцѣвъ, 6 Буковинцѣвъ, 3 стирійскй Словенцѣ, 2 зъ Гориціи и по одному зъ Моравы, Истріи и Тріесту); „клюбъ Лихтенштайна“ мае 20 членôвъ (9 зъ Австріи горѣшнои, 4 зъ Стиріи, 3 зъ Зальцбурга, 2 зъ Форарльберга и по одному зъ Тиролю и Австріи долѣшнои); „клюбъ нѣмецко-австрійскій“, найчисленнѣйшій зô всѣхъ, мае 86 членôвъ (14 Нѣмцѣвъ ческихъ, 21 зъ Австріи долѣшнои, 19 зъ Моравы, 8 зъ Стиріи, по 5 зъ Австріи горѣшнои, Каринтіи и Шлезіи, 3 зъ Буковины, по 2 зъ Зальцбурга и Краины и по одному зъ Тиролю и Форальбергу); „клюбъ нѣмецкій“ мае 45 членôвъ (21 Нѣмцѣвъ ческихъ, 8 зъ Стиріи, 7 зъ Австріи долѣшнои, 3 зъ Шлезіи, по 2 зъ Австріи гор. и Каринтіи и по одному зъ Моравы и Тиролю); „Клюбъ Коронинього мае 10, клюбъ Трентино (полуд. Тироль) 7 а „дикихъ“ есть 26. До „дикихъ“ належатъ 5 министрôвъ, ôттакъ кн. Шварценбергъ, 3 вѣденьскй демократы: Лигеръ, Крайцигъ и Кронаветтеръ; 4 антисемиты: Патей, Шенереръ, Фигль и Тиркъ; представитель австр. партіи господарскои Гайнрихъ; 3 зъ середнои партіи моравскихъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей: Фетеръ, Жеротинъ и Берхтольдъ; Калиръ и гр. Гесъ а на послѣдокъ предстовитель вѣденьскои палаты торговельнои, Леонъ. До „дикихъ“ зачисляе „Politik“ такожь и 4 рускихъ пословъ пôдъ именемъ „молодыхъ“, котрй, якъ звѣстно, утворили окремый клюбъ, суть то послы: оо. Озаркевичь, Сѣнгалевичь, Мандычевскій и п. Охримовичь. Пос. Ковальскій належитъ до клюбу Коронинього. Нововыбраный посолъ зъ Буковины, п. Зотта, вступивъ до клюбу Гогенварта.

(*Зъ комисій и кругôвъ парляментарныхъ.*) Въ комисіи буджетовôй розбирався дня 3 л. лютого першій титулъ буджетовый. При титулѣ „Рада державна“, при котрôмъ правительство вставило діеты для пословъ лишь на пять мѣсяцѣвъ, вывязалася горяча дебата, чи зô взгляду, що теперѣшна сесія рады державнои потреває довше якъ пять мѣсяцѣвъ, належитъ вставити въ буджетъ бôльшу суму, якъ то зробило правительство, чи нѣ. На послѣдокъ принято суму, ухвалену правительствомъ. Въ дальшихъ дебатахъ принято позиціи: президіи министерства, фонду диспозиційного, кошты офиціяльныхъ часописей, бюра кореспонденційного и трибуналу административного. — Велике заинтересованье выкликавъ въ кругахъ парляментарныхъ законъ о ополченю краевôмъ, котрый, якъ говорятъ, бувъ предметомъ нарадъ въ радѣ министрôвъ, а котрый вже въ короткôмъ часѣ буде предложеный тѣламъ законодавчимъ. Заинтересованье се походитъ зъ ôтти, що законъ сей на скôлько вже теперь можна знати, наложивъ-бы на обѣ половины монархіи великй тягары финансовй, а крôмъ сего ще бôльша часть мужеского населеня була-бы зъобовязана повнити службу войскову далеко поза теперѣшными еи зъобовязанями. — Комисія шкôльна палаты пословъ уконституовалася выбравши кн. Чарторыйского предсѣдателемъ а проф. Едв. Зиса его заступникомъ.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ*) Звѣстна ухвала клюбу нѣмецкого о высланю подяки для кн. Бисмарка выкликала такъ въ самôмъ клюбѣ якъ такожь у всѣхъ кругахъ политичныхъ и правительственныхъ якъ найгôрше враженье. Газеты централистичнй стараются теперь ослабити ту ухвалу по свому и такъ „Neue fr. Presse“ доноситъ, що звѣстнои подяки не выслано ще кн. Бисмаркови, а „Deutsche Ztg.“ знову каже, що въ подяцѣ тôй не згадуеся про нѣчо бôльше, якъ лишь высказуеся подяку за то, що кн. Бисмаркъ выступивъ противъ обмеженя нѣмецкои мовы. Въ самôмъ клюбѣ выкликала звѣстна ухвала значне роздвоенье а ще бôльше роздвоенье межи симъ клюбомъ, а клюбомъ нѣмецко австрійскимъ. Кôлька членôвъ клюбу заповѣло вже свое выступленье зъ него.

(*Четверта кляса бранки.*) Тирольска газета урядова оголошуе розпоряджеенье министерства краевои обороны, пôсля котрого до сегорôчнои бранки маютъ бути покликанй люде 4-тои клясы. Подôбне розпорядженье мае выйти, якъ мы вже доносили и для Буковины а такожь и для Краины.

Заграничнй Державы.

Унія болгарска и переговоры въ Букарештѣ. Дня 2 л. лютого выслала Порта окружникъ до всѣхъ державъ европейскихъ, въ котрôмъ повѣдомляе ихъ, що угода межи нею а Болгаріею въ справѣ Восходнои Румеліи вже довершена на пôдставѣ слѣдуючихъ точокъ, згôдныхъ впрочѣмъ съ угодою берлиньскою: Князь Александеръ болгарскій зôставъ именованый ген.-губернаторомъ Восходнои Румеліи на пять лѣтъ; що пять лѣтъ мае то именованье ôтновлятися такъ довго, якъ довго кн. болгарскій позôстане вѣрный султанови и буде Восходною Румеліею ôтповѣдно управляти. Музулманьскй села въ горахъ Кирджали и Родопе (заселенй Помаками, т. е. Болгарами магометаньского вѣроисповѣданя), будутъ администруватися безпосередно черезъ саму Порту. На случай ворохобнѣ въ Болгаріи або въ Восходнôй Румеліи, вымѣренои противъ Туреччины, буде выконаный першій уступъ XV арт. берлиньскои угоды (т. е. войска турецкй вступлятъ до зворохобленои провинціи). На случай чужого замаху на отоманьску державу на границяхъ Болгаріи або Восходнои Румеліи вышле Порта свои войска на помôчь, котрй будутъ стояти пôдъ головною комендою князя болгарского; на случай же чужого замаху на иншихъ точкахъ отоманьскои державы, доставитъ князь болгарскій свое войско на помôчь, котре знову буде стояло пôдъ турецкою головною комендою. Впрочѣмъ угода берлиньска позôстае и дальше правосильна. Въ чотыри мѣсяцѣ ôтъ сеи угоды предпріиме турецко-болгарска комисія ревизію восходно румелійского статута. На послѣдокъ проситъ Порта въ згаданôмъ окружнику державы о скликанье конференціи въ Константинополи въ цѣли потвердженя повысшои угоды. Въ Болгаріи и Восходнôй Румеліи выкликала ся угода велику радôсть а кн. Александеръ одержавъ множество телеграмъ зъ рôзныхъ сторôнъ съ желанями по поводу щасливо довершенои уніи болгарскои. Такъ отже можна першій актъ новои змѣны на балканьскôмъ пôвъостровѣ уважати за скôнченый; другій актъ ведеся до кôнца въ Букарештѣ. Тамъ зôбралася, якъ звѣстно, конференція интересованыхъ сторôнъ на нараду въ цѣли заключеня мира. Перше засѣданье делегатôвъ ôтбулося въ минувшій четверъ т. е. дня 4 л. лютого. Въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ повитавъ делегатôвъ румуньскій министеръ. На повитанье ôтповѣвъ турецкій делегатъ Маджитъ-паша бесѣдою повною значеня, а сербскій делегатъ Миятовичь кôлькома словами, прихильными для Румуніи. По сѣй церемоніи румуньскій министеръ вышовъ зъ салѣ а оставшй делегаты ухвалили ôттакъ ôтрочити засѣданя ажь до нынѣ, позаякъ не мали ще инструкцій ôтъ своихъ правительствъ що до справы формальнои. Ходятъ вѣсти, що Болгарія буде домагатися ôтшкодованя военного.

Россія. Онегды приѣхавъ до Петербурга князь чорногорскій. На стрѣчу его выѣхавъ бувъ ген.-майоръ à la suite Орловъ-Денисовъ ажь до Вербилова на пруску границю и позôстане при князю черезъ цѣлый часъ его побыту въ Россіи. Князь чорногорскій перебуде въ Петербурзѣ черезъ ôсѣмъ днѣвъ а черезъ цѣлый той часъ буде проживати въ зимозôмъ дворци. Дня 1 л. лютого приѣхавъ сюды такожь ген. Гурко; говорятъ, що приѣздъ его стоитъ въ звязи съ проектовными правительствомъ администраційными мѣрами въ цѣли выгонюваня чужихъ пôдданыхъ. Правительство россійске постановило завести окреме министерство торговлѣ и установити при россійскихъ посольствахъ заграницею окремыхъ аташе торговельныхъ. Уступленье министра финансôвъ Бунгого заперечуютъ офиціяльно. — Зъ двохъ сторôнъ надходятъ нынѣ вѣсти о зброеню военнôмъ Россіи и такъ доноситъ звычайно добре поинформованый „Przegląd“, що комисія, выготовлююча новый регуляминъ мобилизаційный, дôстала приказъ скôнчити свои роботы найдальше до 15 марта, а то зô взгляду на справы въ Азіи а „Dzien. Pozn.“ доноситъ знову, що Россія въ полудневыхъ своихъ провинціяхъ комплетуе 4 дивизіи; кождый баталіонъ мае бути збôльшеный о 750 людей.

НОВИНКИ.

— **Велика лотерія фантова** на дохôдъ дѣвочого института въ Перемышли складаеся зъ 200.000 лосôвъ по 1 зр. и числитъ 110 головныхъ а 12000 побôчныхъ выграныхъ въ вартости по 1000, 500, 400, 300, 200 и 100 зр. а. в. Лосы тй суть роздѣленй на 2000 серій кожда по 100 лосôвъ и такъ: перша серія мѣститъ въ собѣ лосы ôтъ 1 до 100, друга ôтъ 101 до 200 и т. д. Кождый лосъ грае на всѣ выгранй. Тягненье лосôвъ назначено на день 28 грудня 1886 р. а розпродажь ихъ розпочалася вже съ днемъ 1 л. лютого с. р. Наша редакція одержала такожь тй лосы до розпродажи, хтобы отже зъ П. Т. Публики нашои охотѣвъ одинъ або и бôльше такихъ лосôвъ набути, зволитъ завчасу зголоситися, бо маемо лишь мале число лосôвъ, а шансы до выграня суть досыть значнй. Кождый лосъ, якъ вже згадано, коштуе лишь 1 зр. а. в.

— **На послѣднôмъ засѣданю водовичо-сирôтского фонду** касіеръ о. Карачевскій предложивъ грошеве справозданье за роки 1884 и 1885, котре рѣшено оголосити друкомъ и розôслати духовеньству. Для вдôвъ и сирôтъ призначено запомоги за 1885 рôкъ въ квотѣ 54 зр. и рѣшено розôслати по деканатахъ.

— **Рускій народный театръ пôдъ дирекціею Биберовича и Гриневецкого** переѣздитъ сими днями зъ Самбора до Сянока, де дасть вô второкъ 9 л. с. м. перше представленье. Порядокъ представленъ въ Сяноцѣ есть слѣдуючій: вô второкъ 9 л. с. м. „Коантина зъ надъ Полтвы“, въ четверъ 11 л. с. м. „Властитель гутъ“, драма Ю. Онета; въ суботу 13 л. с. м. „Дзвоны зъ Корневиль“, комична опера Плянкета; въ недѣлю 14 л. с. м. „Панѣ молода зъ Босніи“, комична оперета Ис. Воробкевича; вô второкъ дня 16 л. с. м. „Зô ступня на ступень“, образъ зъ мѣщаньского житя съ спѣвами и танцями. Поручаемо горячо нашь одинокій театръ рускій публицѣ зъ Сянока и окрестности.

— **„Чесна Бесѣда“ у Львовѣ** устроюе дня 20 л. лютого с. р. баль въ сали „Frohsinn“. Початокъ о 8 год. вечеромъ. Вступнй карты, по цѣнѣ по 2 зр. ôтъ особы а по 3 зр. для родинъ зъ 4 лиць, можна дôстати за оказаньемъ запрошеня въ бюрѣ банку „Славія“ (ул. Гродзицкихъ ч. 1). Хто бы не одержавъ запрошеня, зволитъ тамъ по него зголоситися. Члены „Ческои Бесѣды“ радо повитаютъ рускихъ гостей на своѣй все веселôй забавѣ и мы можемо тôлько заохотити нашихъ П. Т. Землякôвъ пôйти въ гостину до Чехôвъ на баль дня 20 л. лютого с. р.

— **Концертъ въ Стрыю.** Зъ иниціятивы Выдѣлу „Рускои Бесѣды“ въ Стрыю, а головно проф. Ивана Вахнянина, котрый по загальному мнѣню доокрестныхъ и мѣсцевыхъ Русинôвъ есть душею всего руского житя въ сихъ сторонахъ, ôтбувся 2 л. лютого концертъ на дохôдъ стрыйскои бурсы, почѣмъ при охочôй музицѣ гуляно до ранку. Саля „ресурсы“ була биткомъ набита, а окрôмъ мѣсцевои доборовои публики безъ взгляду на народнôсть бачили мы и кôльканайцять родинъ священичихъ зъ околицѣ. Тôлько дооколична шляхта не взяла участи въ спôльнôй забавѣ. Въ програму концерту входили: Енгельсберга „Рôдне слово“, „Rzeczko rodzinnych pól“ (того-жь), Воробкевича миленькій квартетъ „Надъ Прутомъ“ и славный хоръ Нѣщиньского (зъ Одессы), „Закувала та сива зазуля“ съ супроводомъ фортепяну. Молодый нашь спѣвакъ-теноръ Гушалевичь (ученикъ местра Высоцкого, выобразувавшого Мышугу) ôтспѣвавъ съ такимъ артизмомъ партію тенорову зъ оперы Монюшка „Страшный дворъ“ та другу лиричну пѣснь, що одушевивъ всѣхъ краснымъ своимъ голосомъ. Пянистъ нашь п. Леонтовичь ôтогравъ съ всякою точностею серенаду Мошковского и мазурку Шопена, а п. Куп. на цитрѣ съ великою зручностею и чувствомъ свое потпури зъ народныхъ рускихъ пѣсень и арію зъ „Роберта. П. Вит. (баритонъ) ôтспѣвавъ въ супроводѣ гармоніи арію Вахнянина, „И я любивъ колись въ житю“, уступъ зъ оперы „Купало“, а кромѣ того съ п. Куп. дуетъ Рубинштайна. Всѣ продукціи пôдъ управою проф. А. Вахнянина выпали якъ найкрасше. Оплескамъ не було кôнця, такъ що деякй хоры (Нѣщиньского и Воробкевича) треба було повтаряти, а по вычерпаню програмы додавати новй куснѣ. Публика стрыйска, жадна спѣву и музики, умѣла достойно оцѣнити продукціи концертантôвъ, а налюбовавшись рускою пѣснею, пустилась въ охочій танець, котрый розпочато шумною коломыйкою. До танцю ставало надъ 80 паръ. Аранжерами були пп. Левицкій и Клосевичь, а пôдъ ихъ енергичну руску коменду ишли охотно и Поляки. Забава була сердечна. Личка подгôрскихъ красавиць сіяли не лишь природною красотою, на яку не такъ легко стати Львовянкамъ, але и невымученою веселостею. По першихъ танцяхъ всѣ чулись неначе членами одной широкои родины, тожь и забава ишла немовь зъ платка такъ, що справоздавцѣ польскихъ львôвскихъ газетъ завидуютъ вже Стрыянамъ сеи забавы. Танцѣ тревали до 5 годины рано. Въ перестанку засѣла значна часть гостей до спôльнои вечеры, данои въ честь концертантôвъ. Политичнй рѣчи выключено зъ тоастôвъ, тожь и не дивниця, що и тымъ полемъ заволодѣла сердечнôсть. Судячи по всему, Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ призбиравъ имовѣрно надъ 100 зр. чистого доходу въ користь рускои бѣдной молодежи гимназіи стрыйскои. Честь и подяка аранжерамъ!

— **Апеляційна розправа въ процесѣ сов. Рожанковского** противъ комисаря Єловицкого ôтбудеся дня 9 л. с. м. въ ц. к. судѣ краевôмъ карнôмъ у Львовѣ.

— **Зô Львова пишутъ намъ:** Допись зъ Коломыѣ, умѣщена въ 8 ч. „Дѣла“, пригадала менѣ мою гостину въ лѣтѣ сего року въ столици Покутя. Заходивъ я до тамошнои читальнѣ и що жь тамъ застававъ? Анѣ живои душѣ, а на столѣ: одинъ нумеръ обскурного письма „Goniec niedzielny“, одинъ нумеръ илюстрованои россійскои „Газеты Гатцука“, Богъ знае колишній, и одинъ давный нумеръ „Батькôвщины“. Я опôсля розпытувавъ людей, яка тому причина, що читальня въ такôмъ упадку, и довѣдався отъ що: интелигенція говорила, що ѣй маркотно бути разомъ съ мѣщанами, а мѣщане знову, що имъ маркотно бути разомъ съ интелигенціею... Менѣ же здавалося, що анѣ однымъ, анѣ другимъ не повинно бути „маркотно“, де иде о пôддержуванье житя руского.

— **Зъ Стрыя пишутъ намъ:** Въ Стрыю на почтѣ и по трафикахъ така Польща, що и за тысячѣ не дôстанешь руского блянкету, рускои карты кореспонденційнои. Урядникъ почтовый жаданье рускихъ друксортôвъ игнорує; въ однôй трафицѣ еврей ще насмѣшкуеся и каже, що тутъ „Польска“, въ другôй звиняеся, що на почтѣ не може дôстати. Прошу свѣтлу Редакцію звернути на сей фактъ увагу ц. к. Дирекціи почтъ. (*Прим. Редакціи.* Сповняючи волю Вп. дописователя, мы ще ôтъ себе радимо П. Т. Русинамъ Стрыйскимъ, щобы внесли письменну жалобу до Дирекціи почтовои, заосмотрену бодай кôлькома пôдписами покривджеными на своѣмъ правѣ Русинôвъ.)

— **Зъ Щирця** доносятъ намъ, що тамъ зайшли якйсь непорозумѣня мѣжь мѣщанами а рускимъ парохомъ, въ наслѣдокъ чого кôльканадцять господарѣвъ зъ прилученого села Острôвъ намѣрили перейти на латиньскій обрядъ. Выжидаючи автентичного поясненя сеи справы, маемо надѣю, що при уступчивости зъ обохъ сторôнъ справа тая якъ найскорше полагодится и скôнчится безъ шкоды для рускои церкви и народности.

— **П. Людвикъ Вербицкій**, директоръ зелѣзницѣ черновецкои и выдавець славно-звѣстныхъ взôрцѣвъ промыслу домашного на Руси, державъ дня 27 сѣчня с. р. въ сали ратушевôй у Львовѣ дуже займаючій и старанно и основно оброблений ôтчитъ „О могилахъ и курганахъ на Руси“. Ôгчитъ свôй розпочавъ прелегентъ говорячи о чести, ôтдаванôй помершимъ въ давнôй Руси и въ Славянщинѣ въ загалѣ, о паленю трупôвъ и перехованю ихъ попелу. До сего навязавъ ôнъ початокъ и значенье сыпаня могилъ яко нагробныхъ курганôвъ, въ котрыхъ знаходжено опôсля урны, попельницѣ и прилады зъ трехъ рôзныхъ періодôвъ, камѣнного, бронзового и зелѣзного. Прелегентъ звернувъ особлившу увагу на цѣлый рядъ курганôвъ и могилъ, що тягнеось майже непрорывнымъ тягомъ ôтъ Днѣпра ажь по Львôвъ. Мѣжь тыми могилами и курганами знаходитъ прелегентъ що до почину ихъ три роды: однй суть могилами полягшихъ рускихъ лицарѣвъ, другй суть могилами пограничными, зъ котрыхъ черезъ запаленье огнѣвъ давано знакъ о нападахъ татарскихъ, а третй могилы, звычайно бôльшй, сыпали самй Татаре, щобы при слѣдуючихъ нападахъ орієнтуватись пôсля нихъ. Въ кôнци згадавъ прелегентъ про могилы „Перепятиха“ въ окрестности Кіева и показавъ присутнымъ фотографіи деякихъ могилъ и курганôвъ. Серіознй и основнй працѣ п. Людвика Вербицкого на поли рускои старины и его заинтересованье проявами рускои народнои штуки заслугуютъ на щире и вдячне узнанье зъ стороны руского загалу.

— **Вп. пп. Софія и д-ръ Мелитонъ Бучиньскй** зъ Станиславова зволили ласкаво причинитися квотою 2 зр. до внутрѣшного урядженя читальнѣ въ Сваричевѣ, за що Выдѣлъ складае Имъ сердечну подяку. — *Ôтъ Выдѣлу читальнѣ.*

— **Въ конкурсѣ** закладу кредитового и заставничого ôтбулися 4 с. м. зборы вѣрителѣвъ. Вѣрителѣ выбрали кураторомъ масы адв. д-ра Помяновского съ субституціею адв. д-ра Малаховского. До выдѣлу вѣрителѣвъ выбранй: д-ръ Л. Гаевскій, о. д-ръ І. Делькевичь (котрый мае претенсію на 2000 зр.), Вол. Чарномскій, І. Грелиньскій и І. Рыботицкій а заступниками выдѣлу: Кар. Сухоровскій и И. Петровскій. — Часъ зголошувати претенсіи до масы кôнчится 20 л. марта с. р. Ликвидація послѣдуе дня 13 л. цвѣтня с. р. Слѣдуючого тыждня можна буде вже выкупляти заставы.

— **Въ Равѣ рускôй** засновуе кн. Адамъ Сапѣга монастыръ Доминиканокъ, котрый мае удержувати женьску школу.

— **На лицитацію** выставивъ судъ окружный въ Тернополи половину маетку земского Березовиця велика, власнôсть Ванды зъ гр. Дѣдушицкихъ Корытовскои а то на заспокоенье претенсіи Гал. Банку гипотечного въ сумѣ 180.000 зр.

— **Въ справѣ дописи въ новинкахъ „Дѣла“ въ ч. 141 зъ 1885 р.** о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ въ Ходачковѣ малôмъ и въ Бôркахъ малыхъ одержали мы зъ обохъ мѣсць спростованя: ôтъ п. Николая Стеткевича, управителя школы въ Ходачковѣ малôмъ, и ôтъ Всч. Юліяна Стеткевича, предсѣдателя рады шкôльнои въ Бôркахъ малыхъ. П. Ник. Стеткевичь перечитъ загаломъ всѣ замѣты дописувателя „Очевидця“ и заявляе, що въ школѣ въ Ходачковѣ малôмъ, языкъ рускій не на папери, але въ самôмъ дѣлѣ есть выкладовымъ; наука розпочинаеся не ôтъ польского а ôтъ руского языка; такъ само и иншй предметы въ другихъ ôгдѣлахъ. Молодшимъ учителемъ въ тôй школѣ есть п. Дим. Роздольскій. П. Ник. Стеткевичь взывае дальше „Очевидця“, щобы лично переконався о тôмъ, а коли не може, нехай по-

информуеся у Всч. оо. Чировского и Поховского и п. Товарницкого, судіи въ Глинянахъ, котрй въ школѣ були и все бачили. Що до пôдпису „nauczyciel wzorowy“, то той титулъ п. Ник. Стеткевичь дôставъ ôтъ Выс. намѣстництва зъ 16 падолиста 1864 р. въ декретѣ похвальнôмъ — не за выкладовый языкъ польскій, а за тяжку и щиру працю, оцѣнену пôдчасъ инспекціи инспектора краевого бл. п. Кульчицкого и Всч. о. дек. Фортуны, тогдѣшного надзывателя школъ въ повѣтѣ золочѣвскôмъ. — Всч. Юліянъ Стеткевичь, предсѣдатель мѣсцевои рады шк. въ Бôркахъ малыхъ признае, що дѣйстно въ тамошнôй школѣ „такъ въ актахъ, якъ и на дѣлѣ есть выкладовый языкъ польскій, одобреный краевою радою шк. при попереднôмъ предсѣдателю и членахъ мѣсцевои рады шк. и рады громадскои“; дальше признае, що „учитель держится и мусить держатися, отвѣтно уставодавству школьному, того языка, якій попередъ уже бувъ и есть“, — однакожь заявляе, що „учитель, яко честный Русинъ, не лишае выкладу для рускихъ дѣтей матерного языка для лучшого пониманя.“ Дальше Всч. Юл. Стеткевичь запытуе: „Чи Очевидець злосливого пера не вѣдае, що теперѣшный предсѣдатель не есть въ силѣ уставодавство школьне що-до выкладового языка пôсля бажаня Очевидця самохôть змѣнити?“ Наконець мусимо и то пôднести, що Вп. авторы обохъ спростовань добачаютъ въ дописи „Очевидця“ злу волю, черненье, и т. п. — Умѣщаючи съ охотою повысшй спростованя, бо мы нѣколи не бажаемо того, щобъ хто небудь бувъ покривженый на чести, мусимо лише тую що до спростованя Всч. Юліяна Стеткевича зробити увагу, що языкъ выкладовый вôльно змѣнити тому, хто удержуе школу. И коли мы бачимо, що Поляки, якъ тôлько де дôрвутся до вплыву, заразъ зъ того користаютъ, такъ и обовязкомъ Русинôвъ повинно бути, сейчасъ, якъ тôлько можна, перевести змѣну выкладового языка польского на рускій, бо-жь въ чисто-рускôй громадѣ повиненъ панувати языкъ рускій!

— **Дрôбнй вѣсти.** У Львовѣ умеръ передвчера д-ръ М. Тарнавецкій, адвокатъ и довголѣтный предсѣдатель Галицкои касы щадничои. — Цѣсарь жертвувавъ громадѣ Остаповичѣ, пов. перемышляньского, 50 зр. на сплату довгу, затягненого при будовѣ школы. — Цѣсарева выѣздитъ нынѣ съ своимъ дворомъ до Мірамаре, де забавитъ 7 днѣвъ а зъ ôттамъ удасться до Будапешту, де стрѣтится съ цѣсаремъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Потôкъ принятый о. Іоанъ Величковскій въ Темеровець.

Митрополича консисторія вставилася до президіи намѣстництва о згоду на каноничну институцію для запрезентованыхъ оо.: Теофиля Петровского на Рыкôвъ, Теодора Бѣлевича на Вырôвъ и Дамяна Бачиньского на Мышковицѣ дек. тернопôльского; дальше о удѣленье додатку особистого для оо.: Іоахима Зарицкого зъ Озерянки, Іоана Гургулы зъ Гановець, Іоана Лазаровича зъ Ярчовець, Августина Дольницкого зъ Корсова и Платона Сѣчиньского зъ Иваня.

Переписка Редакціи и Администраціи

Всч. И. Ч. въ Пôдъярковѣ. За 1885 р. ще 4 зр. — **Всч. А. Д. въ Полянахъ.** „Господарь и Промышл.“ переставъ выходити. — **Всч. Л Г. въ Ганькôвцяхъ.** Грошѣ одержали. Спаси Бôгъ. — **Вп. З. П. у Вѣдни.** Грошѣ съ великимъ наддаткомъ получили, за що сердечне спаси-Бôгъ Вамъ! Книжки вышлемо сими днями; при вôльнѣйшôй хвили листъ. — **Вп. А. Ч. въ Терн.** За 1885 р. прійде ще 50 кр. — **Вп. Л. Ш. въ Олеську.** Вашй грошѣ на „Правотаря“ и на „оправу“ передали мы п. Лукичеви. — **Вп. Лукичь въ Болеховѣ.** Просимо звернути п. Ш. въ Олеську переданый Вамъ ôтъ него 1 зр. на оправу „Правотаря“. — **Всч. М С. въ Волкôвцяхъ.** Понеже Вы 13 сѣчня писали о „Дѣло“ само, то 55 кр. дописали мы до предплаты „Дѣла“, думаючи, що не хочете „Библ. н пов.“ Нынѣ высылаемо аркушѣ. — **Вп. О. Л. въ Станиславовѣ.** Заплачено до кôнця 1885. року. — **Всч. В М. въ М.** Бога ради, простѣтъ, що ще не пôшло; бачите, нема де. Якъ тôлько стане менше завôзно, — Ваше на самъ передъ.

До Всеч. Священьства!

Маю честь завѣдомити П. Т. Интересованыхъ, що мое сочиненье: „Слова церковныи на всѣ Недѣлѣ“ выйде за мѣсяцъ изъ печатнѣ, и по усовершеню интролигаторской роботы, отошлеся почтою замовлене въ кождомъ Деканатѣ число ексемплярôвъ тогожь сочиненья пôдъ адресою всч. Уряда деканального. — Цѣна одного ексемпляра есть 2 зол. рен. 50 кр. а. в. Длятого упрашаю покорно всѣхъ П. Т. Субскрибентôвъ, щобы зволили вспôмнену належитôсть субскрипційну якъ найскорше зложити въ своимъ Урядѣ деканальномъ, въ цѣли уплаченья всей належитости въ взглядномъ ц. к. урядѣ почтовомъ при ôтобранью посылки съ замовлеными ексемплярами, якъ скоро тамже подъ адресою всеч. Уряда деканального тамже надôйде. Розсыланье бо замовленыхъ въ кождомъ деканатѣ ексемплярей вспôмненого сочиненья, лише за послѣплатою почтовою для выгоды обохъ сторонъ наступитъ, якъ тое уже въ Запрошенью до субскрипціи зъ Липня 1885 выражено було. Всеч. Декановъ просилъемъ повторительно дорогою корреспонденціи, щобы зôбраньемъ субскрипційныхъ грошей, и зложеньемъ таковыхъ въ взглядномъ ц. к. Урядѣ почтовомъ при надоспѣнью посылки съ книжками, ласкаво занятися зволили.

Львôвъ дня 18 (30) Сѣчня 1886.

Іоаннъ Величко,
крылошанинъ Митр. Капитулы.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(9—?) купуе и продае 1524

всякй вартостнй паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 116—?

Специяльности и универсальнй средства, французскй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Курсъ збôжа зъ дня 5 л. лютого 1886.

За 100 кильо нетте на мѣсци	Львôвъ ôтъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôтъ зр.	Тернопôль до зр.	Пôдволочиска ôтъ зр.	Пôдволочиска до зр.	Чернôвцѣ ôтъ зр.	Чернôвцѣ до зр.	Вѣдень (4 лютого) ôтъ зр.	Вѣдень (4 лютого) до зр.
Пшеница	6.25	7.50	6.30	7.25	6.30	7.65	6 75	7.65	8.25	8.77
Жито	5.—	5.50	4.65	5 25	4.50	5 50	4.75	5.—	6.57	7.07
Ячмѣнь	5.50	7.—	5.—	5.75	4.80	6.—	4.20	6 —	—.—	—.—
Овесъ	5.70	6.—	5.—	5.30	5.—	5 30	4.70	5.—	6.81	6.85
Горохъ	6.—	9.25	6.—	9.—	5.35	8.75	—.—	—.—	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	5.25	6 —	4.15	5.25	5.—	5.25	—.—	—.—	—.—	—.—
Лнянка	8.—	9.50	8.—	9 25	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.05	4.25	5.87	5.88
Рѣпакъ	9.—	10.	9.—	10.—	9.10	15.—	9.75	10 25	11.35	11.70
Конюшина червона	40.—	48.—	37.—	47.—	35.—	51.—	40.—	50.—	—.—	—.—
„ бѣла	43.—	65.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	16.—	20.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5 —	10.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати всякй товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшй взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ гобеліновый** два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія,** складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4 50 **Правдивй всхôднй обрусы шенильовй,** зр 5·— и 7·—. **Смирненьскй портіеры шенильовй,** новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — **Правдивй заслоны Мекка** зр 6 50 и 8 50 — **Коцы на постôль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовй одѣяла** зр. 5·— и 6 — **Одѣяла кашмировй** въ всѣхъ барвахъ, сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4 60. **Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера,** зр 13·—. **Миляньскй шовковй одѣяла** здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3 25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованй одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкй 190 цм довгй зр. 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40 Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашь **специяльный вырôбъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ пяски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50.

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9 50. Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку зр. 4·75 и 5 50, найлѣпша сорта зр 7·50.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживатя на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ. Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 3—?

Елястичнй валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ,

Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

Такъ якъ правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

находится въ хатахъ численныхъ родинъ, то и не потребуе реклямы. Тй строчки подаемо лишь въ цѣли, щобы ширшимъ кружкамъ, котрй сего выпробованого средства домашного ще не знаютъ, подати о нѣмъ вѣсть. Втираный **Pain Expeller** усуває найуспѣшнѣйше гостець гихтъ и другй недуги. Болѣ уступаютъ звычайно по першôмъ втертю. Стоитъ 40 и 70 кр. Находится майже въ кождôй аптицѣ Головный складъ въ аптицѣ пôдъ золотымъ львомъ, въ Празѣ и Старôмъ Мѣстѣ (Altstadt,

Руска исторична Библіотека

выходить въ Тернополи неперіодичными (менше бôльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листôвъ печатныхъ. Кождый томъ, що становить для себе окрему цѣлôсть, можна предплачувати ôтдѣльно. Передплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 р. 20 кр., съ пересылкою franco 1 р. 30 кр., — рекомендованою 1 р. 40 кр. На умысне замовленье могутъ предплатники дôставати що два томы оправнй въ англійске полотно съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданои цѣны 45 кр. на кождй два томы. Замовившй оправнй примѣрники, дôстануть ихъ въ другôй половинѣ лютого. Дальшй замовленя на оправнй примѣрники ще прійматься.

Передплачуючй Томъ II. могуть дôстати ще выйшовшій Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнôй.

Предплату найлучше пересылати переказомъ пôдъ адресою: Олександеръ Барвѣньскій въ Тернополи.

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

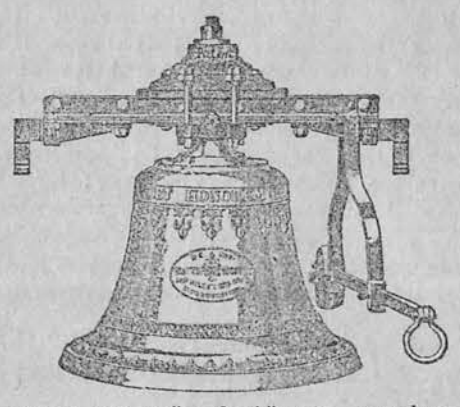

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складôвъ всякои величины и голосу.** Гарантія за певный голосъ кождого дзвона, чистый гармоничный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье дзвонôвъ съ **уприв. головами зъ кованого зелѣза** черезъ що можна дзвонами дуже легко дзвонити. **Опирала на дзвоны** зъ кованого зелѣза найлѣпшои конструкціи выконуются якъ найдешевше. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнй склады** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: съ 4 дзвôн. по 14 зр., съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Гармоничнй склады до закристій съ 4 дзвôнками и съ прикрашеными рамами зъ кованого зелѣза по 25 зр. 1551 3—24

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 4151 дзвонôвъ, 1,127.700 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 21—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣство 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкй образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

„БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ“,

образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Заявленье!

Черезъ интервенцію цѣс. кор. австро-угорского посла въ Бѣлградѣ застановлено сербско-болгарску вôйну и я змушеный мôй въ цѣляхъ военныхъ въ великôй масѣ нагромадженый складъ.

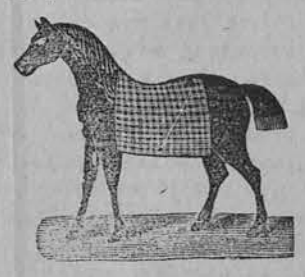

Дергъ на конѣ

зъ тревалои и густо тканои, а при тôмъ и съ вовною мѣшанои а для того и на одѣяла догôднои матеріи, 185 цм. довжины а 115 цм. ширины продавати за всяку цѣну и розсылаю

1 штуку

по зр. 1.55 за послѣплатою

Дерги для фіякрôвъ.

съ ясножовтымъ тломъ и чорными краями 180 цм довгй а 115 цм. широкй за штуку зр. 2.50, якъ довго выстае запасъ.

Що недогôдне, пріймаеся назадъ безъ трудности.

Листы прошу адресувати до

Orient-Export-Bureau, Wien, Favoriten.

Свѣдоцтво! До свѣтл. Бюра експортового на всхôдъ!

Пришлѣтъ намъ ôтворотною почтою ще 36 штукъ тыхъ дергъ, якй мы вже одержали за послѣплатою на зелѣзници Пуста Зичидорфъ, Голендерске товариство господарске.

Телеграма! Orient-Export-Bureau! Пришлѣтъ менѣ заразъ знову 14 штукъ дергъ, якй я вже одержавъ. Графъ Апоній Nagy Apony. 1558 3—3

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючй

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скриптъ, 100 примѣрникôвъ . . 55 кр.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

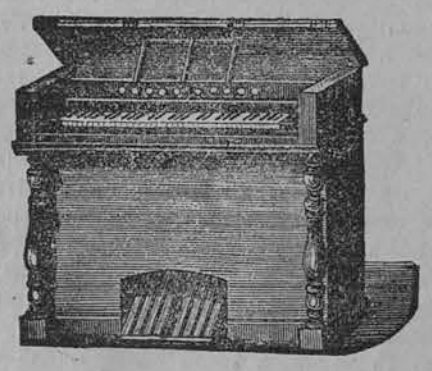

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 46—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 11. Львôвъ, Вторникъ 28 сѣчня (9 лютого) 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и кисераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☞ Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Мысли по Соймѣ.

IV.

Послѣдна сесія Сойму подала намъ кôлька дуже пригôдныхъ случаѣвъ змѣркувати нынѣшнй ôтносины Полякôвъ до Русинôвъ, той настрôй, якій панує мѣжь соймовыми представителями поодинокихъ польскихъ партій въ краю. Тымъ поученй, мы можемо нынѣ орієнтуватися на дорозѣ дальшихъ нашихъ працъ и змагань народныхъ.

Въ галицкôмъ Соймѣ бачимо мѣжь Поляками три бôльшй партіи: правицю, центръ и лѣвицю.

Правицю складаютъ „станьчики“ и „подоляки“, люде засадъ крайно консервативныхъ, шляхта-феодалы, котрй бажали-бъ политичне, суспôльне и церковне житье цѣлои Галичины, обохъ половинъ, рускои и мазурскои, взяти пôдъ опѣку польскихъ дворôвъ и єзуитôвъ. Тая партія мае найбôльшій вплывъ, бо єи репрезентанты верховодятъ въ „колѣ“ польскôмъ у Вѣдни, въ палатѣ панôвъ, єи одинъ репрезентантъ єсть австрійскимъ министромъ скарбу, а другій директоромъ „Länderbank-у“... Органами тои партіи єсть въ Краковѣ „Czas“, а у Львовѣ „Przegląd“.

Тая партія єсть для Русинôвъ найнеприхильнѣйша. До неи то належатъ всѣ тй бесѣдники, що пôдчасъ дебаты надъ внесеньемъ пос. Романчука промовляли въ той способъ, що або цѣлкомъ негували Русь, або хочь признавали єи, то стояли за тымъ, що она будь-що-будь муситъ приняти культуру польску и потонути въ мори польскôмъ. Просимо собѣ пригадати лише промовы послôвъ Торосевича, гр. Голѣевского, гр. Станислава Тарновского, и другихъ.

Тіи панове стали зовсѣмъ на таке становище супротивъ Русинôвъ, на яке станувъ кн. Бисмаркъ супротивъ Полякôвъ въ Прусахъ. Якъ у кн. Бисмарка интересъ нѣмецкій вымагае, щобы не дати розвиватись польскому елементови въ Прусахъ, такъ у п. Торосевича и у гр. Голѣевского интересъ польскій вымагае, щобъ не дати розвиватись рускому елементови въ Галичинѣ. Якъ кн. Бисмаркъ завѣряе, що простый нарôдъ польскій въ Прусахъ лояльный и спріяе германизмови, а ворогомъ германизму есть тôлько нелояльна шляхта польска, такъ пп. Торосевичь и Голѣевскій завѣряютъ, що лояльный простый нарôдъ рускій радъ цѣлою душею полонизмови, а тôлько нелояльна интелигенція руска — якъ сказали тіи панове: „шизматична и нигилистична“ — стае тому на перешкодѣ. Кн. Бисмаркъ, щобы зробити ладъ съ „нелояльною“ шляхтою польскою въ Прусахъ, може ужити и радикального средства, п. пр. може, — якъ повѣдае — посвятити и сто миліонôвъ, щобъ выкупити у шляхты землю а осадити на нѣй колонистôвъ-Нѣмцѣвъ, — нашй пп. Торосевичь и Голѣевскій, розумѣеся, чогось подôбного радикального уже не зроблятъ въ Австріи съ „нелояльною“ рускою интелигенціею, бо на стôлько не маютъ силы, — але на скôлько ихъ вплывъ сягае, они готовй все зробити, щобъ тôлько запобѣгати зростови небезпеченьства. Они опираются выборови одного Русина до Выдѣлу краевого; они кричатъ „nie pozwalam“, коли йде о признанье Русинамъ права учитися въ школахъ по руски; они першй пôдносятъ руку, коли йде о субвенцію Змартвыхвстанцямъ на ихъ „фабрику *правдивыхъ* Русинôвъ“; они такъ дуже запобѣгаютъ, щобы не полагоджено справы вирильныхъ голосôвъ при выборахъ, — и т. д. Того рода панове помалу стараются и колонизувати руску часть Галичины Мазурами, але що при тôмъ грае ролю не тôлько одно „добро публичне“, але въ многихъ выпадкахъ и власна збанкрутована кишеня, то й не диво, що тая колонизація якось имъ не ведеся и Мазуры замѣсть благословити, проклинаютъ своихъ „добродзьеѣвъ“...

(Дальше буде.)

Фантова лотерія на „Дѣвочій Институтъ“ въ Перемышли.

Складки на здвигненье „Института дѣвочого“ въ Перемышли покôнченй и вѣнчались слѣдуючимъ результатомъ: I) При помочи Преп. оо. деканôвъ зложено въ архіепархіи Львôвскôй готовыми грôшми 861·39 зр.; въ епархіи Перемыскôй 3363·13 зр. въ епархіи Станисл. 665·91 зр. — разомъ 4.890 зр. 43 кр. Фантôвъ зôбрано во всѣхъ трехъ еп.: 143+823+87 штукъ, — разомъ 1.053. Найбôльшй датки вплынули ôтъ комитету перемыского (191 зр.), о. Ив. Михалевича зъ Коссова (62 зр.), комитету коломыйского (51 зр.), о. Ив. Давидовича зъ Радехова (73 зр.), М. Мигуловича зъ Чорнои (50 зр.), ком. ярославского (60 зр.), А. Пундикевича зъ Ваньковы (50 зр.) и о. Прухницкого зъ Турки (65 зр.). II) Ôтъ обывателѣвъ долѣшнои Австріи вплынуло 907·50 зр. и 462 штукъ фантôвъ (межи тымъ зъ министерства просвѣты 288 шт. фантôвъ, а ôтъ гр. Таффого 400 зр.); зъ горѣшнои Австріи 30 зр.; зъ Сольногорода 1317·47 зр.; зъ Стиріи 94·92 зр. и 23 штукъ фантôвъ; зъ Тиролю и Передаруляну 45·92 зр. и 70 фантôвъ; зъ Чехъ 16.824·10 зр. и 1768 штукъ фантôвъ (найбôльше изъ всѣхъ провинцій); зъ Моравіи 7121·19 зр. и 4 фанты; зъ низшого Шлезка 2.316·78 зр. и 45 фантôвъ; зъ Галичины (кромѣ высше выказаныхъ) 4.260·30 зр. и 2306 фантôвъ; зъ Буковины 1986·61 зр. и 272 фантôвъ; зъ Угорщины 1224·79 зр. и 9 фантôвъ; зъ другихъ державъ 20 зр.; всего: 41.040·01 зр. и 6.012 штукъ фантôвъ. III) Значнѣйшими фантами, взглядно датками грошевыми на закупно тыхъ-же причинились: Єго Святôсть папа Левъ XIII., Єго Вел. цѣсарь Францъ Іосифъ I., цѣсарева нѣмецка Августа, архикнязѣ Кароль-Людвикъ, Альбрехтъ, Вильгельмъ, Отто Францъ, Фридрихъ Маріянъ и Фердинандъ тосканьскій; архикнягинѣ: Гизеля, Марія Каролина, Марія Антонина, Адельгунда и Адепія тосканьска; княжна Ида Лихтенштайнъ и Людмиля Одескали, гр. Таффе, д-ръ бар. Земялковскій, д-ръ Конрадъ, Трефортъ (минист. угор.), Бедековичь (мин. хорв.), кард. Шварценбергъ и Симоръ, архіепископы галицкй Сильвестръ, Моравскій и Исаковичь, еп. Ступницкій, другй епископы зъ провинцій австрійскихъ и деякй личности зъ шляхты австрійскои. Зъ галицкои шляхты причинились лишь гр. Сѣминьскій-Левицкій, гр. Артуръ Потоцкій, гр. Стан. Голуховскій и бар. Ромашканъ. IV) Межи фантами находятся: срѣбный столовый сервисъ на 24 особы, такй жь сервисы до кавы, срѣбнй канделябры, свѣчники, кошики, цукорницѣ, годинники золотй, фортепяны, меблѣ, дѣла штуки, стрѣльбы, илюстрованй книги, рѣзьбы и другй предметы дорогоцѣннй и артистичнй. V) Лотерія числитъ 110 головнѣйшихъ и 12.000 меншихъ выграныхъ. Вартôсть деякихъ выноситъ 1100, 1000, 500, 400, 300, 200 и 100 зр. VI) Тягненье наступитъ 28 грудня 1886 р. и ôтбудеся публично и пôдъ надзоромъ комисіи, въ котрои складъ вôйдутъ такожь ц. к. прав. комисарь и ц. к. нотарь. VII) Комитетъ ручитъ за правильне выданье выграныхъ фантôвъ на мѣсци и почтою за зворотомъ оригинального льоса. VIII) Всѣхъ льосôвъ єсть 200.000, кождый по 1 зр. а. в. IX) Сй льосы подѣленй на 2000 серій, кожда по 100 льосôвъ (перша ôтъ 1—100, друга ôтъ 101—200 и т. д.) X) Кождый льосъ грае на всѣ выгранй и єсть заосмотреный сухимъ стемплемъ. XI) При тягненю будутъ поставленй три колеса щастя, въ котрыхъ перше мѣститъ 2000 нумерôвъ серій, друге нумеры всѣхъ 200.000 льосôвъ, а трете нумеры фантôвъ. Насамперѣдъ вытягнутся першимъ колесомъ 1300 серій, зъ котрыхъ кожда мѣститъ 100 льосôвъ; ôттакъ другимъ колесомъ вытягнутся нумеры льосôвъ, а заразъ третымъ колесомъ выгранй фанты, припадаючй на поодинокй вытягненй нумера ажь до вычерпаня. XII) Вытягненй фанты будутъ выдаватись въ 8 день по тягненю за зворотомъ оригинальныхъ льосôвъ. Ôтобранье можна поручити другимъ особамъ, а льосъ выгрываючій переслати франко до льотерійного ôтдѣлу въ Перемышли. Высылка фанту почтою ôтбудеся на коштъ выгравшого. XIII) Списъ выграныхъ льосôвъ оповѣстится всѣмъ ц. к. и автономичнымъ урядамъ и органамъ занимавшимъ-ся розпродажею льосôвъ. XIV) Реєстръ выграныхъ фантôвъ уплывае по 45 дняхъ. Неôтобраный фантъ припадае въ користь фонду „Института“. XV) Продажь льосôвъ по высшôй цѣнѣ (надъ 1 зр.) зборонена; рôвно-жь не можна продавати льосы въ цѣли товарискои гры съ выемкою лишь тогды, наколи число участникôвъ товарискои гры рôвняеся числу призначеныхъ на то льосôвъ и игорна вкладка не єсть менша, якъ цѣна поодинокого льоса.

Знаючи велику вагу образованои женщины въ народѣ, знаючи высоку благородну цѣль, яку собѣ поставивъ комитетъ, намѣряючи заснувати „Дѣвочій Институтъ“ въ Перемышли; оцѣняючи достойно всѣ великй труды комитету льотерійного, на чолѣ котрого станули Єго Преосв. еп. Іоанъ

„До Ластôвки“ Ост. Нижанковского.

(По причинѣ рецензіи того дуету въ „Зори“ ч. 23 въ 1885 р., написанои Вп. П. Бажаньскимъ.)

Зъ причины браку правдиво фаховыхъ людей критика музикальна у насъ єсть або несправедлива або обмежаеся на похвалахъ. Критика, не выказуюча авторови добрыхъ або злыхъ єго сторôнъ и єго похибокъ, єсть безъ цѣли и може часто завести автора на бездорожье. Не выказанй бо похибки лишаются, а похвалы часто знеохочуютъ до дальшои працѣ. Правдива и безпристрастна критика єсть певнымъ керманичемъ, робитъ автора бачнымъ, заохочуе до працѣ въ выткненыхъ напрямахъ и чинитъ вытревалымъ до дальшои працѣ. А що творы музикальнй молодого композитора Остапа Нижанковского вказуютъ на талантъ музикальный, то чуюся бути споводованымъ звернутися до рецензіи єго дуету „До Ластôвки“, написанои Всч. о. П. Бажаньскимъ въ „Зори“ ч. 23 зъ 1885 р., якъ и свое мнѣнье о нихъ высказати.

Рецензія о. Бажаньского складаеся зъ двохъ частей. Перша мае приготовити читателя, якъ то маеся приступати до оцѣнки „кождого музикального дѣла“, а друга часть єсть сама оцѣнка съ богато примѣтками о стилю народнôмъ, модуляціи, и пр. Якъ о першôй такъ и о другôй части скажемо кôлька слôвъ.

Вп. рецензентъ зачинае часть першу такъ: „Якъ на тлѣ поезіи будуеся музика, то зачну зъ-першу ôдъ поезіи, лишь не зъ литературнои а музикальнои стороны. Поезія, кажуть, се рôдна сестра музики, другіи кажуть, поезія се дѣвчина а музика се єи стрôй, а я докину, що поезія се душа, а музика се єи тѣло. Вже то до гарнои, повнои огню поезіи знайдеся и гарный стрôй музики“ и т. д. — Мушу сказати, що съ такими порôвнанями для музики, якъ *дѣвчина* и *стрôй*, *душа* и *тѣло* я по першій разъ подыбуюся. Музика яко штука красна єсть собѣ якъ иншй краснй штуки самостôйною, однаково найблизшою поезіи и справедливо єи сестрою поезіи назвати можна, нѣколи *строемъ* поезіи або *тѣломъ* поезіи. Музика мае якъ кожда штука красна ôтрубно *форму* и *духа*, а хочь коли лучится съ поезією въ спѣвѣ, не можна єи „строемъ“ або „тѣломъ“ звати. Она выступае самостôйно, а лишь идучи въ парѣ съ поезією що-до мыслей пôдноситъ бôльше чувства поезіи. Кôлько-жь то маемо творôвъ, симфоній, сонатъ, увертуръ, квартетôвъ смычковыхъ, и т. д., въ котрыхъ музика не лучится съ поезією, однакъ тіи, яко самостôйнй творы музичнй, пôдъ взглядомъ духа и формы чувства нашй вповнѣ вдоволяютъ. А хотяй коли й лучится музика съ поезією въ спѣвѣ, то музика выступае таки самостôйно яко цѣлôсть выконана безъ слôвъ инструментами задержуе свôй власный характеръ и выражене чувство явно объявляе своими тонами. Зъ тои причины пôдъ одну и тую саму мельодію (пѣснь) легко дадутся пôдложити розличнй стихи, выражаючй подôбну ситуацію. Нѣколи про-то на тлѣ поезіи не будуеся музика и огонь въ поезіи не все выкличе огонь въ музицѣ, а дуже часто стрѣчаемо до хорошои поезіи не конче добôрну музику и противно. Музика въ парѣ мае лише супровожати мысли поезіи, выступае все самостôйно. Порôвнанье музики съ *тѣломъ* або зô *строемъ поезіи* єсть неумѣстне и уймае гôдности музицѣ, яко штуцѣ краснôй.

Дальше Вп. рецензентъ, приготовляючи читателя до оцѣнки „всякого музикального дѣла“, поучае поетôвъ, якъ они маютъ римувати и ритмувати поезію для спѣву. Зъ природы обдареному поетови легко плыве пôдъ вплывомъ враженя римъ и ритмъ стиха; але о такихъ, котрй перо потребуютъ згрызти, закимъ якій стихъ зримуютъ и уритмуютъ, въ поезіи нема мовы. Не можна однакъ такъ невôльничо вязати поезію до музики и противно. Уталантованый композиторъ дасть собѣ раду съ всякимъ стихомъ. М. Лисенко оспѣвавъ майже всѣ поезіи Шевченка. Кождый признаеть, що до поезій Шевченка не такъ легко дôбрати музику, а прецѣнь Лисенко по майстерски умѣвъ всюды дати собѣ раду. Най-же поеты собѣ своею дорогою стихи римуютъ и ритмуютъ, а музики нехай выбираютъ стихи найôтповѣднѣйшй свому чувству. — Въ кôнци Вп. рецензентъ, звернувши рѣчь цѣлу до правильного акценту у насъ неузаконеного (?), до ритму и риму въ поезіи, кôнчитъ на римахъ мужескихъ и женьскихъ пôдготовленье до всякого музикального твору. Чи сказане выстане, осудятъ самй читателѣ.

Въ другôй части каже Вп. рецензентъ такъ: „Поезію сю („До Ластôвки“) пок. Навроцкій не призначивъ для музики (?). П. Нижанковскому подобалася гадка поезіи, тому пôдобравъ єи пôдъ музику. Въ нѣй владѣе чувство, а где чувство, тамъ маете вже и музику (sic!), де єго нема, нема и мѣсця для музики.“ — Поезіи безъ чувства не понимаемо. Найлучше надаеся для музики лирична поезія, однакожь часто стрѣчаемо епичну поезію въ музицѣ, укладану въ речитативахъ. Знаемо пок. Навроцкого яко щирого руского патріота и писателя на поли економичнôмъ, а хвилями пробуючи своихъ силъ на поли поезіи, уложивъ патріотичный стихъ „До ластôвки“ цѣлкомъ правильно. То тепле чувство патріотичне подобалося п. Нижанковскому и ôнъ гôдно перепровадивъ мысли поезіи въ музицѣ и удачно оспѣвавъ милою мельодіею мысли Навроцкого. До лиричныхъ частей дôбравъ ôтповѣдну мельодію, умѣвъ застосоватись и до драматичныхъ частей, епичнй надѣливъ речитативомъ. Не видно однакъ нѣгде въ поезіи погрѣшностей противъ риму и ритму, котрй пôсля гадки Вп. рецензента п. Нижанковскій „тріолями“ обминавъ. Тонацію дôбравъ композиторъ до мельодіи якъ найотвѣтнѣйше; инша, хочь бы пôвъ тона низша або высша тонація, була бы для силы голосу хиблена, — непотрѣбно отже взывае Вп. рецензентъ композитора, абы для невправныхъ пянистокъ змѣнявъ тонацію о пôвъ тона высше або низше, бо композиторъ власне робивъ для вправныхъ пянистôвъ, а хто невправный, нехай учится. Такожь несправедливый замѣтъ робитъ Вп. рецензентъ композиторови, яко-бы ôнъ не знавъ значеня recitativ-а и яко-бы recitativ мавъ вплывъ „на змѣну темпа“; скорше recitando мае вплывъ. Recitativ може выконатись такъ въ скорôмъ якъ и въ повôльнôмъ темпѣ а такожь и въ темпѣ, приписанôмъ для цѣлого твору; не потреба отже по recitativ-ѣ змѣняти темпо (1-mo tempo). Своею дорогою справедливо замѣчае Вп. рецензентъ, що recitativ въ

Ступницкій, можемо нынѣ, коли цѣле жизненне для нашого народу дѣло есть майже на окôнченю, всѣмъ нашимъ Всеч. Родимцямъ закупно сихъ дѣйсно дешевыхъ льосôвъ лишь якъ найгорячѣйше припоручити. Буде се лепта, котра выдасть въ своѣмъ часѣ сторичный плôдъ духовый, буде се и памятникъ нерукотворный для патріотичныхъ иниціяторôвъ сего дѣла. Въ пересвѣдченю про-то, що кождый Русинъ и безъ нашои принуки пôшле охотно 1 зр. до льотерійного комитету въ Перемышли, желаемъ всѣмъ участникамъ щастя до найкрасшои выграноі. Редакція наша охотна посередничити и посѣдае льосы на продажь. Звертаемо лишь увагу, що при присылцѣ 1 зр. на закупно льосу належитъ прислати и 15 кр. а. в. на рекомандовану высылку.

Двѣ промовы о. Н. Сѣчиньского

при буджетѣ шкôльнôмъ о фикційныхъ, нѣбы зъорганизованыхъ школахъ и о Тернопôльскôмъ инспекторѣ окружнôмъ.

I.

Комисія буджетова выказала на пôдставѣ выказôвъ, предложеныхъ черезъ краеву Раду шкôльну, число ново-заложеныхъ школъ. Єсмь въ прикрôмъ положеню, що мушу звернути увагу на то, що межи школами, выказаными въ алегатѣ А., яко зъорганизоваными ще въ роцѣ 1884, фигуруютъ мѣсцевости, котрѝ до нынѣ не маютъ школы. Повторяю ще разъ, що пôдъ числомъ пятымъ „Łubianki wyższe“ выказано, що школа зôстала зъорганизована въ роцѣ 1884 и 1 лютого въ житье увôйшла а єи фактично и до нынѣ нема, а на доказъ того освѣдчаю, що пôдчасъ рускихъ святъ, якъ я бувъ дома, пріѣхали делегаты громады и радилися мене, що маютъ зробити съ тымъ, що натискаютъ, абы будынокъ на школу наймати. Нема будынку, нема учителя, нема школы, а она фигурує яко зъорганизована въ роцѣ 1884 и кредитъ на ню ухвалюеся ôтъ 1884 р. Дальше есть друга така школа, на папери тôлько зъорганизована межи выказаными школами филіяльными, а мушу сказати, що въ моѣмъ повѣтѣ збараскôмъ бôльше есть такихъ выпадкôвъ. Я не хочу дальше въ домыслы запускатися, дальше конклюзіи вытягати, щобы не потребувати просити кождого зъ пословъ, щобы справдивъ выказъ изъ свого повѣта. Я хочу приняти, що то помылка. Пôдъ числомъ шестымъ школъ филіяльныхъ суть „Łubianki niższe“ яко школа зъорганизована въ роцѣ 1884; въ рубрицѣ „Szkoła wejdzie w życie“ есть павза. Отожь не знати, коли она вôйде въ житье. Теперь по освѣдченю п. гр. Баденіого можна вносити, що за 7 лѣтъ т. е. въ остатнôмъ часѣ, до котрого назначивъ запровадженье школъ у всѣхъ селахъ. Межи школами, зъорганизоваными въ р. 1885 знайшовъ я „Terpiłówka“, котра то школа пôсля выказу увôйшла въ житье 1 вересня. Що до тои школы освѣдчаю, що до сего часу есть доперва пертрактація въ тоцѣ, абы споводувати громаду купити грунтъ або хату наймити. Дальше „Hniliczki“ школа зъорганизована въ роцѣ 1885; такожь мушу освѣдчити, що школы нема, яко членъ Выдѣлу повѣтового маю якъ найдокладнѣйшу вѣдомôсть о тôй справѣ. Жалую, що не взявъ я доказу съ собою. Отже въ Гниличкахъ школы нема, хотяй тутъ написано, що она 1 вересня 1885 р. въ житье увôйшла. Отже я не могучи зъорієнтуватися, не могу ставити внесеня, змѣряючого до того, щобы рубрики зменшити, бо я вѣрю, що сума, ухвалена на тую школу въ остаточнôмъ часѣ, если не буде ужита на дотацію, то буде заощаджена. Потѣшаюся, що и справозданье пôднесло, що въ рубрицѣ дотаціи суть найбôльшѝ заощадженя. Що бôльше — куситъ мене, абы я межи увагами моими и межи увагами комисіи буджетовои зробивъ певне навязанье. То значитъ: може бути, що суть высокѝ заощадженя, — не диво! Школы на паперѣ фигуруютъ яко зъорганизованѝ, а въ житю ихъ нема, мимо того, що на паперѣ выказано, що они пôдъ певною датою вже увôйшли въ житье. Не дивота, що — о кôлько спадае на краевый фондъ — пересѣчна утриманя одноі школы, знизилася на 140 и кôлька золотыхъ.

II.

Я просивъ о голосъ, щобы ôтповѣсти п. Баденіому. Передовсѣмъ мушу оконстатувати, що п. Бадені дуже помылився, коли казавъ, що громада Лубянки, найбогатша, належитъ до тыхъ, въ котрыхъ молодѣжь не умѣе читати. Въ Лубянкахъ $^2/_3$ старыхъ людей умѣе читати и писати. Лубянки есть одна зъ найинтелигентнѣйшихъ громадъ на Подôлю; она утримуе ôтъ 40 лѣтъ школу, але приватну. Я зъ того виджу, що п. Бадені не дуже втаемниченый въ хôдъ справы, коли казавъ, що Лубянки читати и писати не умѣютъ. Не знаю, чи п. Бадені потрафивъ переконати панôвъ, що то знамя раціональнои господарки: выказувати певнѝ мѣсцевости въ выказѣ ново-зъорганизованыхъ школъ мимо того, що не впроваджено тамъ школъ въ житье, менша о то, зъ якои причины, чи то зъ причины рекурсôвъ, чи якои другои. Пытаюся, чи єго ôтповѣдь переконала панôвъ, що жаданье кредиту въ рр. 1884, 1885 и нового 1886 р. для школъ фикційныхъ, котрыхъ нема, чи то належитъ такожь до порядного господаротва? — осудѣтъ самѝ.

П. Баденіого нема тутъ, а я бы хотѣвъ єму ad usum подати деякѝ обывательскѝ рады. П. Бадені яко ôтличный господарь и финансистъ бувъ-бы далеко лѣпше занявъ и выповнивъ свое мѣсце въ Радѣ шкôльнôй, коли бы бувъ занявся порядкованьемъ справы финансовои, а не педагогично-дидактичною стороною дѣяльности Рады краевои. Коли-бы бувъ тымъ отвѣтнымъ єго заводови дѣломъ занявся, то бувъ-бы певно перестерѣгъ и не допустивъ, абы въ выказахъ ново-зъорганизованыхъ школъ вписувано школы фикційнѝ, т. е. школы, котрыхъ не введено въ житье. Що до мого вплыву, котрый хотѣвъ п. Бадені заангажувати на користь интенцій краевои Рады шк., щобы впровадити новѝ школы, то маю честь заявити, що не тôлько въ згаданыхъ громадахъ, але въ цѣлôй Тернопôльщинѣ и Збаражчинѣ, длятого що належатъ до окружнои Тернопôльскои рады, объявляются найбôльшѝ перешкоды при организаціи школъ.

Минувшого року, якъ и нынѣ мавъ я честь сказати, що мимо моеи доброи волѣ и симпатіи для шкôльництва, мимо того, що въ освѣтѣ виджу едину дорогу до лѣпшои будучности, то однакожь мои силы за слабѝ, якъ довго могуча протекція буде засланяти того Веніяминка, (окружного инспектора п. Михаловского) котрый стягнувъ на себе odium въ цѣлôмъ повѣтѣ, не тôлько межи учительствомъ, але и межи селянами. Найлѣпшимъ доказомъ того есть фактъ, що майже $1^1/_2$ року комисія окружнои рады працювала въ згаданыхъ селахъ, записавши богато паперу протоколами, але до нѣякого результату не довела, а все черезъ те, що могуча протекція высше ставитъ особу надъ справу. Не тôлько межи рускими громадами але и мазурскими школа не мае популярности въ Тернопôльщинѣ. Шкôльництво не высокуе на тôмъ, що на єго чолѣ стоитъ чоловѣкъ, о котрôмъ говорятъ, що бракъ єму такту, высокуючого симпатію у громадъ, бракъ єму такту въ поведеню съ ними и въ позеденю съ учителями, котрыхъ, людей интелигентныхъ, трактуе негôдно и робитъ имъ найбôльшѝ пакости!

Кромѣ организованя школъ новыхъ — тому панови все удаеся, помимо того, що я доказавъ документами ясно, що ôнъ позволивъ собѣ фальшиво толкувати уставу. Мимо того єго засланяе можна протекція, а я кажу, на руки п. Баденіого, що въ интересѣ шкôльництва и совѣтникôвъ краевыхъ власнôмъ лежитъ, щобы насъ увôльнено ôтъ того организатора и провôдника освѣты!

ДОПИСИ.

Зъ Яворова.

(*Клясификація въ конвиктѣ ЧЧ. сс. Василіянокъ*) зъ минувшого пôвроку шкôльного выпала не менше блескучо, якъ и попередныхъ лѣтъ. Всѣхъ конвикторокъ въ тôмъ роцѣ есть 37. Зъ тыхъ 33 Русинки а 4 Польки; и такъ: въ II кл. есть 5, въ III кл. 7, въ IV кл. 9, въ V кл. 7, въ VI кл. 4, въ VII кл. 2, а въ VIII кл. 3. Зъ тыхъ одержали степень ôтличный: Софія Тимкевичь, Марія Козакевичь зъ III кл.; Мальвина Левицка, Ольга Козакевичь, Марія Ильницка, Єлена Куцѣль, Наталія Тимкевичь, Софія Фолисъ, Наталія Мацюракъ, Мальвина Сиротиньска, Емилія Гавранъ въ IV кл.; Єлена Пасѣчиньска, Єремія Шеховичь, Ванда Куманецка въ V кл.; Ольга Куманецка, Константина Кульматыцка, Олимпія Лопушаньска въ VI кл.; Юлія Алиськевичь, Северина Черкавска въ VII кл.; Софія Кравсъ, Мальвина Ôльшаньска и Стефанія Думинъ въ VIII кл. Прочіи-же: Єлена Ильницка, Єлена Шихъ, Юлія Желехôвска, Марія Алиськевичь, Ольга Хлопецка въ II кл.; Єлена Желехôвска, Наталія Петровска, Павлина Райфъ, Софія Подолиньска и Зиновія Чапельска въ IV кл.; Ярослава Думинъ, Ирена Чачковска, Анна Кульчицка, Владислава Волкъ въ V кл.; Єлена Фрайндъ въ VI клясы — одержали первый степень.

Додати належитъ и то, що нашѝ конвикторки заслугуютъ на похвалу за поступы такожь и въ грѣ на фортепянѣ, въ науцѣ ручныхъ робôтъ и танцѣвъ. Зъ лекцій музики, удѣлюваныхъ имъ кождого дня талантливою учителькою, всѣ въ загалѣ охотно користаютъ; поодинокѝ конвикторки ôтграютъ досыть вправно и труднѣйшѝ кавалки. Дуже часто устроюются тутъ вечерки пописовѝ зъ музики. Признати належитъ такожь великій даръ веденя и порядокъ въ закладѣ нашихъ ЧЧ. инокинь. Не тôлько я зауважавъ, але и ôтъ богато иншихъ людей я чувъ, що въ нѣякôмъ конвиктѣ анѣ кляштори конвикторки не маютъ такого довѣрія и любови до своихъ настоятельокъ, якъ въ нашôмъ конвиктѣ; тутъ дѣтинѣ здаеся, яко-бы она була въ домѣ своихъ родичѣвъ; тутъ не дасться зауважати щось примусового, а все съ охотою, для того и минутка часу не змарнуеся, бо навѣть въ хвили ôтпочинку дѣти занимаются або ручною роботою або наукою танцю.

Жаль тôлько, що нашѝ ЧЧ. инокинѣ за для скудныхъ своихъ доходôвъ не можутъ бôльшого конвикту удержувати, що принеслобы велику користь для народу нашого. Не менше закинути належитъ и нашимъ рускимъ родичамъ, що то свои дѣти по чужихъ конвиктахъ та кляшторахъ умѣщаютъ и дорого платятъ за то, щобы дѣти ихъ колись своеи рôднои мовы цуралися, де противно въ нашôмъ конвиктѣ заледви 16 зр. мѣсячно платится, а користь есть хотяй-бы лишь тая, що дѣтина не потребуе мучитися надъ чужимъ языкомъ а образуеся дальше въ своѣй рôднôй мовѣ.

Зъ Перемышля.

(*Потреба рускои гимназіи въ Перемышли.*) Великого шуму по всѣхъ усюдахъ наробило внесенье пос. Романчука. Заговорили про насъ и свои и чужѝ. Насъ, мешканцѣвъ Перемышля, очевидно найбôльше интересувала справа рускои гимназіи въ Перемышли. Тымчасомъ тои гимназіи якъ не було, такъ и нема. Мы всѣ гадали, що якъ уже правительство жадало для Русинôвъ гимназіи въ Перемышли, то оно буде и отъ-отъ и въ наше ôконце засвѣтитъ сонце, и у насъ розбудится нове житье, спорохнѣлый пень пуститъ свѣжѝ лѣторосли. А такого спасительного сонця мы чаемо съ великою нетерпеливостею.

Бо Перемышль ще лише тôлько рускій, що надъ нимъ уносится єго минувша слава. Имя Снѣгурского есть тымъ тализманомъ, щó не давсунути на вѣки рускому имени. Перемышль теперь твердо-руске мѣсто, — тожь думавъ-бы хто, що коли вже „народовцѣ“ нѣчого не мѣшаютъ, то тутешнѝ „твердѝ“ Русины десь такъ ôтгортаютъ „налетѣлости польскѝ“, що ажь упрѣли въ тои тяжкои працѣ, але таки доконали свого, таки можутъ бути примѣромъ иншимъ гôродамъ едино-спасительнои Руси ажь до Камчатки. Але такъ не есть. Вже не говорю про рôвнѝ „rad ы“ и „wydział-ы“, — ну, звычайно, Поляки маютъ тамъ за собою силу физичну, — але бо навѣть тамъ, де-бы Русины могли выступити публично, якъ то буває въ прочихъ мѣстахъ галицкои Руси, — тутъ и того годѣ добачити. Десь по иншихъ мѣстахъ бодай въ мясницѣ даютъ про себе Русины чути, а тутъ и того нема. „Сецесія“ въ цѣлôмъ того слова значеню! Маемо вправдѣ „Бесѣду“, але тôлько що маемо; до неи мало хто й загляне. Дасть свою вкладку и думае кождый, що вже и збувъ свôй патріотизмъ. А пôйдешь мѣстомъ, то не знаешь, чи ты въ Краковѣ, чи таки на Руси. На склепахъ не знайдешь, крôмъ въ „Народнôй Торговлѣ“ нѣ на лѣкъ рускои вывѣски; въ склепѣ дивлятся на тебе великими очима, якъ зачнешь говорити по руски (по тутешному ще завсѣгды по „хлопски“). Навѣть кореспонденційнои картки рускои не все и всюды дôстанешь. Отъ идутъ гимназіисты; думаешь, що бодай теперь середъ нихъ почуешь руске слово. Тажь Русинôвъ до 300 въ Перемыскôй гимназіи. Але де тамъ! Плати дуката за руске слôвце, чи єго вчуешь! Коли бъ не заѣзжій якій священикъ та нашъ любезный „Проломъ“ на „Бесѣдѣ“, то мы бы и не знали, що суть якѝ Русины на свѣтѣ, та щось тамъ межи ними дѣеся. Ну, не дивуватися Перемыскому духовеньству нашому, бо звычайно, якъ мовлятъ, єму не вôльно мѣшатися въ политику, то и спитъ собѣ здорово. Але-жь бо тутъ и свѣтскихъ Русинôвъ не мало! Тажь навѣть одинъ посолъ рускій, и то ще не абы-якій, жіе межи нами, дыхае тымъ воздухомъ, що и мы!... Интелигенція Перемыска руска говоритъ дома по польски, — по руски хиба якъ забудеся або мусить; а вже за передмѣщанъ и не говорѣмъ. Тôлько по руски чуютъ, щó проповѣдь въ церкви. Годѣ намъ и годѣ поступити крокъ напередъ! Якъ подумати, що на противнôмъ кôнци галицкои Руси въ „мягко“-рускôмъ гôродѣ Тернополи бье житье горячою струею, а мы „твердѝ“, но хиба въ снѣ, то той Полякъ, що намъ пôдъ бокомъ, выдаеся далеко страшнѣйшимъ. Отъ и бачите, на що намъ баглося рускои гимназіи въ Перемышли. Мы думали, що завитаютъ до насъ свѣжѝ силы, мы оживемъ, ôтродимося. А такъ...

Щ бы Вамъ яко-тако доповнити образъ нашои нужды, то розкажу Вамъ ще де-що про нашу гимназію. Якъ хто читавъ цифры, вказуючѝ на число ученикôвъ рускои народности въ Перемыскôй гимназіи, то кождому серце забило живѣйше, що росте така сила Даждбогова внука. Но якъ придивимося, якимъ покармомъ ихъ годуютъ, щó заступае имъ руску

дуетѣ нѣколи не приходитъ, а стишокъ „До ластôвки“ въ загалѣ бôльше надаесь для одного голосу (solo) якъ для двохъ (duetto).

Дальше каже Вп. рецензентъ такъ при рецензіи *модуляціи*: „Найблизшою цѣхою народности въ спѣвахъ по-при тяглу мельодію есть модуляція переплетена найблизшими тонаціями, а въ народныхъ пѣсняхъ дуръ зъ перемѣною въ моль (?). Объемъ народности въ музицѣ есть узкій“ (?). — Вп. рецензентъ думае на тôмъ мѣсци певно то, що Нѣмцѣ зовутъ „im Volkston“, а Поляки sielanka (das Ländliche), котру старалися композиторы въ своихъ творахъ наслѣдувати, а особливо Gounod въ хорѣ селяньскихъ дѣвчатъ, повертаючихъ зъ працѣ въ оперѣ „Фавотъ“, Flotow такъ само хоръ дѣвчатъ-служниць въ оперѣ „Марта“, Монюшко такъ часто въ оперѣ „Галька“, нашъ Вербицкій въ безсмертнôмъ хорѣ повертаючихъ косарѣвъ въ „Пôдгôрянахъ“, и иншѝ; щó однакъ значитъ въ народныхъ *пѣсняхъ* дуръ съ перемѣною въ моль“, — того годѣ менѣ поняти. Кôлько то маемо народныхъ пѣсень лише въ *дуръ* а кôлько лише въ *моль*? Вправдѣ дуже часто въ нашихъ пѣсняхъ лучится дуръ съ паралельною або найблизшою спорôдненою въ моль тонаціею, але сама тая перемѣна не есть ще характеристикою нашои народнои пѣсни анѣ єи стилю.

Дальше каже Вп. рецензентъ: „Въ короткихъ арійкахъ, призначеныхъ для розвеселеня, для забитя часу (?!), милои товарискои забавы при фортепянѣ есть мѣсце и можна съ повною цѣхою народности тѝ арійки прикрасити, але въ аріяхъ оперетковыхъ а ще бôльше оперовыхъ мусить музика сягнути дальше, ширше и глубше.“ — Кожда музика, утворена до поезіи, повинна кореспондувати съ чувствами, выражеными въ поезіи, не потребуе бути „прикрашувана“ якою тамъ цѣхою народности. Кождый композиторъ, котрый хоче промовити до духа своеи народности, мусить опирати свои творы на пôдставѣ народныхъ пѣсень, котрѝ суть найбôльшимъ „заплоднюючимъ факторомъ“ єго мотивôвъ и фантазіи, — инакше минеся съ цѣлею. Тои максимы держалися всѣ композиторы, котрѝ позыскали черезъ то славу свѣтову и музику своеи народности высоко двигнули.

Дальше Вп. рецензентъ каже: „Часто подыбуемо композиторôвъ, що рускѝ чувства и по нѣмецки и по французски, лишь не по руски выражаютъ.“ — Жаль дуже, що Вп. рецензентъ не означивъ намъ близше творôвъ музичныхъ въ такôмъ дусѣ писаныхъ и не вымѣнивъ композиторôвъ, котрѝ въ тôмъ разѣ провинили. Понеже той самый закидъ робитъ Галичанамъ при способности оцѣнки квартету Нижанковского „Гуляли“ *) и М. Лисенко, славный украиньскій композиторъ, и понеже се найбôльше можна ôтносити до вельми заслуженыхъ композиторôвъ нашихъ М. Вербицкого и И. Лавровского, то я въ сѣмъ разѣ чуюся бути споводованымъ близше справу выяснити.

*) Гл. Примѣтка при рецензіи въ „Зори“ дуету „До Ластôвки“. М. Лисенко мусить бути мало обзнакомленый съ нашими ôтносинами и съ литературою музичною а подôбный судъ мôгъ выдати хиба на пôдставѣ кôлькохъ квартетôвъ нашихъ композиторôвъ.

У насъ въ Галичинѣ до р. 1833 не чувъ нѣхто руского музикального твору. Въ церкви спѣвали „сомолôвкою“, а питомцѣ генерального сѣменища у Львовѣ пописувалися спѣвомъ званымъ „ерусалимкою“ *). Доперва коли бл. п. еп. Іоанъ Снѣгурскій за вплывомъ свого капеляна и професора богословія Іосифа Левицкого спровадивъ псальмы и пѣсни до св. бож. Литургіи безсмертного композитора руского Димитрія Бортняньского и нанявъ учителя спѣву Алойзія Нанкого, Галицка Русь першій разъ учула въ церкви душу и серце трогаючій рускій спѣвъ музикальный. Ентузіязмъ бувъ не до описаня, всѣ загально славили той прекрасный спѣвъ рускій. Пôдъ вплывомъ сего спѣву появилися нашѝ першѝ галицко рускіи композиторы Михаилъ Вербицкій и Ивавъ Лавровскій, котрѝ своими творами музикальными будили у насъ духа руското, любовь и охоту до свого рôдного.

Творы Бортняньского запалили огонь для музики въ талантливôй душѣ Вербицкого и Лавровского и выкликали неугасиму жажду до дальшихъ студій на поли музики. Ôтносины ихъ не дозволяли имъ удатися за границю до консерваторій, та мусѣли свою жажду заспокоювати въ Галичинѣ. (Конець буде).

Викторъ Матюкъ.

*) О тôмъ спѣвѣ спôмну ще пôзнѣйше въ „Исторіи о розвою спѣву въ Галичинѣ“.

грудь матери, то приходится лишь рукою махнути. Въ библіотецѣ для ученикôвъ не знайдешь хочь-бы на лѣкъ рускои книжки. А рускій языкъ выкладаютъ такъ, що й сказати соромъ. „Малорускій языкъ — то абсурдумъ. Ôнъ добрый тôлько для хлопа, а для высшого сословія, то вже обще-русскій. Для того украиньски̂ писателѣ писали по малоруски лишень за молоду, — звычайно горячи̂ головы! — а опôсля всѣ въ общерускôмъ языцѣ." А на тематъ задачѣ „Темни̂ (sic!) стороны повѣстей Марка Вовчка" таке говорится: „У Марка Вовчка нема жадной идеѣ. Кождый, що читае его повѣсти, буде бачити свѣтъ лишень въ чорныхъ краскахъ, стае пессимистомъ. Они провадятъ до соціялизму..." Тожь чи дивниця, що въ Перемыскôй гимназіи Шевченка не читаютъ, бо нѣбы то часу забракне (якъ се было тамтого року въ VII-мôй клясѣ, а сего року въ VIII-мôй не доповнено), а въ VII-мôй клясѣ доперва теперь XVII вѣкъ въ рускои литературы традуеся?

Бачучи таки̂ злиднѣ, чи-жь подивуетесь, що мы якъ кани дощу выжидали заснованя рускои гимназіи въ Перемышли! Думалося: чей-же повѣе живый вѣтерець, освѣжитъ заспаныхъ, прочиститъ воздухъ! Тымчасомъ Поляки поставили на своѣмъ и тѣшатся: очевидно имъ съ нынѣшнымъ станомъ въ Перемышли дуже выгôдно; наши̂ „проломлени̂" головы ликуютъ, що „коли мое не на верха, то лучше нехай буде нѣ менѣ, нѣ тобѣ"; а мы мусимо задоволитися моральною побѣдою, и дальше жити надѣею на красшу будучнôсть!

Зъ Рогатына.

(*Ôтозва до честныхъ братôвъ дякôвъ.*) Изъ далекихъ и близькихъ сторôнъ Галичины и Буковины отримую листы, котрыми честни̂ братя мене запытуютъ, що дѣеся съ справою дякôвъ, ихъ организаціи и съ статутами, котри̂ мали вже въ житье увôйти, и котрыми занятися и пôдъ свôй покровъ взяти обѣцяли пôдчасъ интронизаціи Впр. Митрополитъ Сильвестеръ. Зъ тыхъ листôвъ видко, що то есть живненне пытанье, пекуча справа, бо ходитъ о то, абы и тая кляса нашои суспôльности была забезпечена въ своѣмъ удержаню, а якъ буде забезпечена, будутся до неи горнути люде достойни̂. Справа дякôвъ выходитъ теперь яко цѣлкомъ нова, бо до сего часу побожный духъ христіянъ утримувавъ дякôвъ, выпосажувавъ, будувавъ для нихъ хаты, дававъ огороды, а теперь духъ побожности ослабъ, обовязки же дякôвъ въ церкви до вымогôвъ часу побôльшилися а удержанье зменшилося. Отожь теперь надъ тою справою треба всесторонно застановитися. То вымагае часу, науки, оглядности, свѣдомости обставинъ, и для того проволѣкаеся.

Я вложеной на мене ЧЧ. братями справы не засыпляю, але подрôбно, що роблю, не оголошую, чекаючи щасливои хвилѣ, въ котрôй наша доля може взяти рѣшучій оборотъ. Суджу однакъ, що здѣлаю ЧЧ. братямъ милу услугу, коли донесу, якъ теперь стоитъ наша справа. Вô второкъ 26 л. сѣчня 1886 бувъ я у Впр. Митрополита Сильвестра и у деякихъ Впр. крылошанъ, котри̂ тою справою займаются. Впреосвященый, якъ звыкло, дуже ласкаво приняли нашу депутацію, а Преосв. Юліянъ Пелешь, епископъ станиславôвскій, такожь благосклонно промовили за нами до Впр. Митрополита. Впреосвященый зарядили, щобы тую справу взяти вже на засѣданье 28 сѣчня 1886, де статуты наши̂ обговорени̂, черезъ газеты оголошени̂ будутъ и Выс. ц. к. Намѣстництву до затвердженя подадутся. Отожь прошу ЧЧ. братôвъ о ласкаву терпеливôсть; а я не залишу о каждôй важнôй змѣнѣ и о ходѣ дѣлъ завѣдомити, але, кôлько могу, запевняю, що пôдъ такъ сильнымъ покровительствомъ, яке мы маемо въ лици Ихъ Впреосвященьства митр. Сильвестра, наша справа буде приведена до пожеланого щасливого кôнця.

Рогатынъ, 30 сѣчня 1886. — *Илія Бойкевичь*, секретарь збору дякôвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*З. Засѣданье рады державнои.*) Закимъ приступлено до порядку дневного сего засѣданя, поставивъ пос. Фигль внесенье о змѣнѣ §. 35 закона о внѣшныхъ ôтносинахъ правныхъ католицкои церкви въ тôмъ напрямѣ, щобы всѣ католики, котри̂ платятъ податокъ а проживаютъ въ однôй парохіи, становили такожь одну громаду парохіяльну. Оттакъ предложило правительство проектъ будовы взглядно закупна грунтôвъ пôдъ будынки урядови̂ для дирекцій почтъ и телеграфôвъ въ Краковѣ, Львовѣ, Чернôвцяхъ, Трієстѣ, Боценъ, Тріентѣ и въ Роверредо. Капиталъ потрѣбный на си̂ будовы предкладае правительство въ загальнôй сумѣ 1,700.000 зр. — Зъ порядку дневного приступлено до выбору президіи палаты. Выбрано д-ра Смольку 279 голосами. На першого вице-президента выбрано гр. Ришарда Клямъ Мартиница, котрого выбрано 167 голосами; въ загалѣ ôтдано на его выбôръ 276 картокъ, зъ котрыхъ однакожь 105 було бѣлыхъ. Другимъ вице-президентомъ выбрано посла Хлюмецкого 257 голосами; картокъ при сѣмъ голосованю ôтдано 273, а зъ тыхъ було лишь 11 бѣлыхъ. Дальше приступлено до выбору комисій економичнои и шкôльнои. До першои выбрано послôвъ: Пабстмана, Бояковско, Кайцля, Шиндлера, Саляшека, Шукля, Лупула, Спаура, Хшановского, Смаржевского, Высоцкого, Тышкевича, Онишкевича, Сохора, Гуденуса, Прасковеца, Обериндорфера, Пернеторфера и др.; до другои выбрано межи иншими: Чарторыйского, Черкавского, Дѣдушицкого, Хотковского, Савчиньского, И̂речека, Зиса, Тоннера, Клюня и др. — Предложенье правительства въ справѣ забезпеченя робôтникôвъ на случай нещастя ôтослано до комисіи промысловои; внесенье о змѣнѣ поступованя екзекуційного ôтослано до комисіи правничои; внесенье Киндермана о выкупнѣ ческои зелѣзницѣ пôвнôчнои ôтослано до комисіи зелѣзничои. Ôттакъ мотивувавъ пос. Фетеръ свое внесенье, вымѣрене противъ приписôвъ, пôсля котрыхъ мясо зъ пôдозрѣнои худобы, наколи по зарѣзаню покажеся здоровымъ, вôльно продавати лишь на мѣсци. Внескодавець доказувавъ, що таки̂ приписы зовсѣмъ не зарядятъ заразѣ худобы а навѣть противно, властителѣ справедливо пôдозрѣнои худобы не доносятъ о тôмъ властямъ и стараются якъ найскорше свою худобу продати. Ôтповѣдно до жаданя внескодавця ôтослано внесенье до комисіи економичнои. — Пос. Шенереръ предложивъ опôсля цѣлый рядъ внесень, вымѣреныхъ на знесенье свободы журналистичнои и такъ жадае ôнъ: щобы газетамъ вôльно було передруковувати лишь урядови̂ справозданя зъ нарадъ парляментарныхъ и розправъ судовыхъ; друге внесенье дотыкае спростовань неправдивыхъ вѣстей, трете жадае зарадженя ширеню неморальности черезъ газеты, а въ четвертôмъ жадае Шенереръ, щобы правительство навѣтъ взяло инсераты въ свôй монополь. Внесеня си̂ поперли послы зъ скрайнои лѣвицѣ и декотри̂ зъ клюбôвъ ческого, Ляхтенштайна и Гогенварта. По сѣмъ заповѣвъ президентъ палаты слѣдующе засѣданье на нынѣ. Порядокъ дневный сего засѣданя есть слѣдуючій: 1. Перше читанье предложень правительства: а) въ справѣ ôтписаня податку грунтового при шкодахъ елементарныхъ; б) о змѣнѣ закона о заступництвѣ въ радѣ державнôй, дотыкаючого округôвъ выборчихъ въ Австріи долѣшнôй (мѣстъ и громадъ сельскихъ); в) о змѣнѣ ординаціи выборчои въ мѣстахъ ческихъ, въ 6 сельскихъ округахъ выборчихъ въ Галичинѣ; г) о торговельнôй угодѣ съ Сіямомъ; д) о законѣ противъ соціялистôвъ; ж) о управильненю ремесла будовельного; з) о ставленю будынкôвъ для дирекцій почтъ и телеграфôвъ. 2) Справозданье комисіи для ненарушимости посольскои въ справѣ пос. Сушука. 3) Перше читанье пос. Екснера о будовѣ зелѣзницѣ у Вѣдни и 5) перше читанье внесеня пос. гр. Корониньского о змѣнѣ ординаціи выборчои до рады державнои и о установленю трибуналу для справджуваня выборôвъ.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ.*) Ухвала клюбу нѣмецкого въ справѣ высланя подяки кн. Бисмаркови выкликала, якъ мы вже доносили, велике розъяренье въ клюбѣ нѣмецко-австрійскôмъ и сталася причиною, що клюбъ сей постановивъ зовсѣмъ ôтлучитися ôтъ клюбу нѣмецкого. Такъ отже опозиція розбилася. Клюбъ нѣмецко-австрійскій ухваливъ по довшôй нарадѣ слѣдуючу резолюцію до клюбу нѣмецкого: „Клюбъ нѣмецко-австрійскій, котрый завсѣгды на самôмъ передѣ своеи задачѣ ставляе оборону интересôвъ нѣмецкого народу въ Австріи, уважае ту справу яко внутрѣшну житя державного. Коли клюбъ нѣмецкій противъ угоды съ клюбомъ нѣмецко-австрійскимъ о спôльнôмъ поступованю въ пытаняхъ политичныхъ ухваливъ односторонно манифестацію, супротивляючуся повысшôй ухвалѣ и черезъ то довѣвъ до основнои змѣны дотеперѣшныхъ тѣсныхъ ôтносинъ обохъ клюбôвъ, то клюбъ нѣмецко-австрійскій застерѣгае собѣ взяти пôдъ розвагу свои ôтносины на будуще до клюбу нѣмецкого". „N. fr. Presse" доказуе, що повысшу резолюцію треба уважати яко рѣшуче розôрванье союза, якій доси оба клюбы вязавъ и що непорозумѣнье зовсѣмъ не залагодится черезъ то, що клюбъ нѣмецкій замѣстъ адресы съ подякою ухваливъ лишь слѣдуючу резолюцію: „Члены австрійскои палаты послôвъ, належачи̂ до клюбу нѣмецкого, перенятѣ задачею бороненя завсѣгды народныхъ интересôвъ австрійскихъ Нѣмцѣвъ витаютъ передовсѣмъ высказани̂ въ послѣдныхъ бесѣдахъ нѣмецкого канцлера, кн. Бисмарка, ясне зрозумѣнье небезпеченьства, яке грозитъ зô стороны Славянщины нѣмецкому народовы, такъ въ его цѣлости якъ и въ его окремыхъ частяхъ. Въ виду узасадненыхъ силою фактичныхъ условій внутрѣшныхъ ôтносинъ Австріи до державы нѣмецкои, мусить всяке окрѣпленье національного почутя въ Нѣмеччинѣ довести такожь и до окрѣпленя Нѣмцѣвъ въ Австріи въ ихъ тяжкôй боротьбѣ. Задивляючись такъ на справу, почуваются члены нѣмецкого клюбу до обовязку высказати щиру подяку за пôдоймаючій доказъ силы народного почутя въ бесѣдахъ кн. Бисмарка въ дняхъ 28 и 29 сѣчня с. р."

(*Законъ о соціялистахъ*), котрый вже нынѣ въ першôмъ читаню прійде передъ палату послôвъ, а котрый въ першôмъ своѣмъ видѣ, въ якôмъ появився бувъ минувшого року, выкликавъ не мале негодованье середъ суспôльности цѣлои державы, зôставъ въ послѣдныхъ часахъ значно змѣненый въ комисіи, вызначенôй спеціяльно для сего закона. Артикулъ и §. 1 сего закона звучитъ теперь такъ: Завязуванье товариствъ, о котрыхъ на пôдставѣ фактôвъ можна допускати, що они будутъ служити цѣлямъ соціялистичнымъ и вымѣрени̂ суть на переворотъ державный и суспôльный, мае бути заборонене. §. 7 каже, що власти краеви̂ маютъ право усунути голову цехôвъ, касъ запомоговыхъ и касъ для хорыхъ и приказати розписати новый выбôръ. Наколи однакожь и сей способъ покажеся безсильный, а товариства ти̂ ведутъ и дальше агитаціи соціялистични̂, то товариства ти̂ маютъ бути поставлени̂ пôдъ контролю державну. Въ арт. 1, §. 10. обмежено кару за участь въ товариствахъ соціялистичныхъ на той случай, наколи се дѣеся съ повною свѣдомостею. Зборы въ часѣ выборôвъ въ справѣ нарадъ надъ выборами не пôдлягаютъ законамъ о правахъ зборôвъ. Въ арт. 3 прійшовъ новый параграфъ, въ котрôмъ оказано, що посѣданье тайныхъ друкарень въ цѣли выдаваня загально небезпечныхъ письмъ соціялистичныхъ навѣть въ такôмъ случаю, коли той, що ширитъ таки̂ письма, не знае змѣсту тыхъ письмъ.

(*Зъ комисій парляментарныхъ.*) Комисія буджетова залагодила въ пятницю титулъ „тютюнъ" и „субвенціи и дотаціи". Титуломъ неопроцентованыхъ задаткôвъ на рѣчь фонду индемнизаційного вотавлено для Галичины 2,625.000 зр. а для Буковины 372.000 зр. — Въ комисіи зелѣзничôй пос. Бѣляньскій реферувавъ о петиціяхъ въ справѣ будовы зелѣзницѣ зъ Снятына до Городенки. Петиціи ти̂ ôтступлено правительству до можливого увзгляднення.

Заграничнѣ Державы.

Ситуація на Балканѣ полѣпшилася значно въ послѣдныхъ дняхъ и есть надѣя на удержанье мира. Головно до дотеперѣшного положеня причинилася щасливо довершена унія болгарска и найновѣйша постава кабинету Глядстона супротивъ Греціи. Акты о уніи болгарскôй розôслала Порта всѣмъ державамъ и есть надѣя, що всѣ прійм утъ еи прихильно. Одна лишь Россія, котрôй кн. Александеръ попсувавъ пляны черезъ свою звязь съ Туреччиною, дивитъ дуже неприхильно на довершене дѣло. Пôсля „Nar. List." есть царь рѣшучо противный уніи особистôй межи Болгаріею а Румеліею; унію ту уважае царь лишь за туманенье султана, державъ европейскихъ а навѣть самои Болгаріи. Россія буде попирати лишь унію реальну, котра лишь сама може запоручити не тôлько миръ на пôвъостровѣ балканьскôмъ але и въ цѣлôй Европѣ. Рѣчь ясна, що Россія незадоволена сею уніею, але такъ само и ясно, що не зъ великои любови до Болгаріи але просто зъ власного интересу. Такъ якъ теперь рѣчи стоятъ, вплывъ Россіи въ Болгаріи зовсѣмъ упавъ; сполучена и велика Болгарія не потребуе оглядатися на помôчь Россіи, котру на случай потребы може такожь знайти въ Туреччинѣ. Теперь доперва стае яснымъ, для чого въ першôй хвили румелійскои ворохобнѣ, Россія такъ страшно кинулась на князя болгарского и ôтвернула ôтъ сего свою „благотворительну" руку. — Довершенье уніи болгарскои праздновалося въ Софіи торжественнымъ богослуженьемъ, на котрôмъ бувъ присутный кн. Александеръ, всѣ министры и други̂ достойники; ôттакъ ôтбулася ревія а потому повѣдомивъ князь войско о сполученю Всхôдной Румеліи съ Болгаріею. — О переговорахъ въ Букарештѣ нема ще докладныхъ вѣстей; доносятъ лишь зъ Константинополя, що всѣ амбасадоры поручили однодушно Портѣ, щобы она при переговорахъ держалася якъ найточнѣйше угоды берлиньскои и щобы нѣякъ не жадала ôтшкодованя военного. Дальше поручили и̂й такожь, щобы не порушувала справы всхôдно-румелійскои яко справы внутрѣшнои и щобы передовсѣмъ поинформувала представителѣвъ державъ въ Букарештѣ о ходѣ переговорôвъ. — Въ Греціи настане имовѣрно значна змѣна, бо Глядстонъ прислав до Атенъ урядову телеграму, въ котрôй дораджуе Греціи, щобы услухала рады державъ европейскихъ и не выкликувала вôйны, а ôнъ буде вже старатись, щобы Греція въ будущинѣ одержала ôтповѣдне ôтшкодованье.

НОВИНКИ.

— **Зъ причины празника Трехъ Святителѣвъ,** припадаючого въ четверъ, слѣдуюче число „Дѣла" выйде въ суботу.

— **Въ справѣ конфискаты 6 числа „Дѣла"** одержали мы слѣдуючу допись: W Imeny Jeho Wely- stwa Cisaria! C. k. Sud krajewyj dla spraw i- nych riszył na pidstawi §. 489 i 493 zak. ka §. 37 zak. pras., szczo soderžanije artykułu, u- szczenoho w cz. 6 czasopysy „Diło" z d. 16 Ianuaria s. r. pid napysom „Hadky po sojmi" kluczajet w sobi znamena prowyny z §. 302 zak. kar i art. III. ust. z d. 17 hrudnia 1862. Cz. 8. z d. z. p. zatim oprawdana jest zariadżena czerez c. k. Prokuratora derżawnoho konfiskata toi czasopysy. W slidztwie toho riszenia zboronene jest dalsze rozpostranenie toho artykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj — powody: W inkryminowanim artykuli dobudżajet autor do nenawysty protiw hałyckomu sojmowi krajewomu i do neprijażny protiw polakam w czim mistiat sia znamena prowyny z §. 302 zak. kar. i art. III ust. z 17 hrudnia 1862 Cz. 8 d. z. p. Lwiw dnia 3 lutoho 1886. — *Poglies*.

— **Загальни̂ зборы товариства ремесникôвъ „Зоря" у Львовѣ** ôтбудутся въ недѣлю дня 14 л. с. м. о год. $2^1/_2$ по полудни въ комнатахъ Товариства при ул. Краковскôй ч. 17 поверхъ II., на котри̂ всѣхъ Вп. членôвъ запрошуеся. — Ôтъ Выдѣлу тов. рем. „Зоря". — *В. Нагôрный* голова.

— **Вокально декляматорскій вечеръ съ танцями въ Бережанахъ,** котрый устроивъ Выдѣлъ тамошнои „Рускои Бурсы" дня 2 лат. лютого с. р. удався пôдъ кождымъ взглядомъ свѣтло. До кадриля ставало надъ 60 паръ и бавленося до 7 години рано. Доходôвъ було 265 зр. 69 кр. Выдатки выносили 114 зр. 21 кр. Чистого доходу остало 151 зр. 48 кр., котрый буде ще побôльшеный, позаякъ значне число билетôвъ не зôстало ще оплачене. Всѣмъ, котри̂ до такъ свѣтлого успѣху причинилися чи то особистымъ появленьемъ на вечерку, чи надôсланьемъ належитости за выслани̂ билеты, дальше паннѣ Т. Г. за прехорошу деклямацію, о. С. Л. за красный ôтчитъ зъ исторіи литературы рускои, Товариству любителѣвъ музики въ Бережанахъ за хорошій спѣвъ, якъ неменше Касину мѣщаньскому за ôтступленье салѣ, Касину урядничо-официрскому и иншимъ за вызиченье крѣселъ, бурмистрови п. Гертлерови за ôтступленье салѣ радной — складае пôдписаный Выдѣлъ щиру и сердечну подяку. Невыгоды, яки̂ показалися зъ причины малои салѣ, недостаточного числа танцерôвъ и злои обслуги, Комитетъ мимо найщирѣйшои волѣ усторонити не мôгъ, що П. Т. Гостѣ ласкаво охотятъ увзглянити. — Бережаны 6. лютого 1886. *Мих. Соневицкій*, предсѣдатель Комитету.

— **Русины львôвски̂ бавлятся** Вечерокъ съ танцями мин. суботы на „Рускôй Бесѣдѣ" удався ще красше, якъ попередни̂. Всѣ бавилися свободно и весело ажь до рана. До танцѣвъ стануло 54 паръ. Такожь удався послѣдный вечерокъ въ „Народнôмъ Домѣ", було до 60 паръ. Слѣдуючои суботы ôтбудеся на „Рускôй Бесѣдѣ" вечерокъ четвертый.

— **Подаеся до загальнои вѣдомости П. Т. Родимцѣвъ,** що зъ музикально-деклияматорского вечерка, устроеного въ честь въѣзду и интронизаціи Преосв. Еппа киръ д-ра Юліяна Пелеша дня 28 студня 1885 (9 сѣчня 1886) въ Станиславовѣ вплынуло зъ розпродажи билетôвъ (вразъ съ надôслаными датками) brutto загаломъ 617 зр. 90 кр. Ôттягнувши ôтъ того выдатки на вечерокъ въ квотѣ 141 зр. 73 кр., остаеся чистого доходу 476 зр. 59 кр. на цѣль стипендіи имени Преосв. Еппа киръ Юліяна. Наддатки свои лично зложили або надôслали: Впр. о. пралатъ Сѣнгалевичь 5 зр., Впр. о. деканъ Олесницкій 20 зр. Впр. о. крыл. Подолиньскій 5 зр., Всч. о. И. Мардаровичь 1 зр. 20 кр.: Вп. д-ръ Ключенко 30 кр. Комитетъ вечерка сего уважае своимъ пріятнымъ обовязкомъ, щиру зложити подяку прилюдно такъ П. Т. Гостямъ, що взяли участь въ тôмъ вечерку, якъ и Вп. пп. питомцямъ львôвского гр. к. сѣменища и прочимъ П. Т. Лицямъ обоего пола, що дѣятельно зволили причинитись до звеличаня сего вечерка. — Станиславôвъ дня 19 (31) сѣчня 1886. *Іоанъ Литвиновичь. Д-ръ Мелитонъ Бучиньскій.*

— **Ц. к. Рада шкôльна** затвердила одноголосно ухвалу такъ громады якъ и обшару дворского, пана Володислава Федоровича въ Товстôмъ, що въ школѣ мѣсточка Товсте мае бути языкомъ выкладовымъ языкъ рускій. Есть то — по за Львовомъ — перша школа [illegible] себе отрубни̂. Що до мене, перечу категорично, щобы славный историкъ мусѣвъ бути конечно славнымъ управителемъ интернату, — перечу, щобы черезъ те интернатъ цѣлый мавъ бути такожь славнымъ, и щобы мусѣвъ выховати славныхъ людей.

Наконець комисія буджетова потѣшае насъ, що, хотяй дѣяльности интернату доси оцѣнити не можна, то „uprzedzenia i posądzenia ułożyły się już — jeźli nie zupełnie — to przynajmniej znacznie."

Зъ ôтки комисія буджетова черпала такихъ аргументôвъ, справдѣ дивуюся. Може зъ того факту, що ажь 53 хлопцѣвъ назбирали Змартвыхвстанцѣ, а 90 хлопцѣвъ мали не приняти. На те ôтповѣмъ: Въ каждôмъ народѣ суть люде, що вызнаютъ засаду: „дурный той, що не бере, якъ даютъ". Не ино Змартвыхвстанцѣ, але такожь

Лавровского можутъ намъ инши̂ народности позавидѣти; квартеты тіи сталися любимыми пѣснями не тôлько у Русинôвъ але навѣть у Полякôвъ. Въ симфоніяхъ своихъ Вербицкій всюды уживае мотивôвъ народныхъ и на тыхъ операе ихъ. Всѣ симфоніи суть компоновани̂ въ формѣ увертуръ и всѣ маютъ характеристику музики народнои. Несправедливо выражаеся п. Лисенко о квартетахъ галицкихъ, що они и слова доброго не варта. Перши̂ наши̂ композиторы положили добру пôдвалину на пôдставѣ [illegible] Тернополя 2 зр. 87 кр.; О. В. зъ Небыловець зъ Перемыского 2 зр; Впр. Николай Роздѣльскій зъ Сокаля 4 зр.; о. Корытко зъ Богатковець 50 кр.; о. Гриневскій ôтъ Братства церковного зъ Мельничь 2 зр.; Вп. Е. Грушкевичь, ц. к. адъюнктъ зъ Ниска 1 зр.; Вп. Кароль Пôдляшецкій, ц. к. адъюнктъ въ Золочевѣ зъ складокъ на забавѣ въ Топоровѣ 3 зр. 40 кр. Всѣмъ Добродѣямъ заявляю въ имени бѣдныхъ школярикôвъ сердечне спаси-Богъ! — *В. И.*

— **Податокъ ôтъ фортепянôвъ.** На засѣданю рады мѣста Львова поставивъ радный Супиньскій внесенье, щобы наложити податокъ на всѣхъ властителѣвъ фортепянôвъ у Львовѣ съ вынимкою шкôлъ и учителѣвъ музики. Податокъ мае выносити ôтъ одного фортепяну 5 зр. рôчно, а доходъ зъ сего мае обернутися въ части на пôдмогу для товариствъ и шкôлъ музичныхъ, а въ части на шпиталь для дѣтей и неулѣчимо хорыхъ.

— **Кс д-ръ Копыцѣньскій** зложивъ на пораду тарнôвского еп. Лобоса свôй мандатъ до рады державнои, бо думае, що далеко кориснѣйше зможе свôй часъ зъужити, працюючи на катедрѣ теологичнôй и въ товариствѣ ремесникôвъ „Тарнôвска Зоря".

— **О. Іоанъ Чапельскій,** парохъ въ Попелахъ

именованый префектомъ наукъ при львôвскôй духовнôй семинаріи.

— **Кс. Стояловского** засуджено знову на три днѣ арешту. Кс. пралатъ бувъ засудженый зъ разу въ куликôвскôмъ судѣ за нарушенье чести п. Іос. Байсаровича, писаря громадского зъ Перемиловокъ, на три днѣ арешту або на заплату кары 15 зр. Кс. Стояловскій внѣсъ однакожь противъ того рекурсъ до краевого суду у Львовѣ а судъ сей змѣнивъ первѣстный засудъ на стôлько, що засудивъ кс. пралата на три добы арешту и не позволивъ заступити арештъ карою грошевою.

— **Доплата скарбу державного до галицкихъ зелѣзниць державныхъ** есть за рôкъ 1885 о 1 міліонъ бôльшою якъ за рôкъ 1884. Дохôдъ на лупкôвскôй зелѣзници зменшився минувшого року о 40.000 зр. Дохôдъ на зелѣзници Кароля Людвика на линіи Львôвъ-Пôдволочиска есть о 260.000 зр. меншій. Дохôдъ на зелѣзници Львôвско-Черновецкôй бувъ 1885 р. ажь о пôвъ миліона меншій якъ року 1884.

— **Монополь фабрикаціи сѣрникôвъ** мае бути запровадженый въ Румуніи. Правительственна фабрика сѣрникôвъ мае бути збудована въ Букарештѣ.

— **Зелѣзниця до Слободы Рунгурскои.** Будову тои желѣзницѣ зъ Коломыѣ до згаданого мѣсця поручено фирмѣ Линдгімъ и Комп.

— **Депутація предсѣдателѣвъ обохъ польскихъ товариствъ господарскихъ**, львôвского и краковского, мае въ асистенціи кôлькохъ ще иншихъ личностей удатися до Вѣдня, щобы просити Є. В. цѣсаря о зараджене рôльничôй кризѣ въ Галичинѣ и о выеднанье впровадженя въ житье резолюцій послѣдного вѣча рôльничого, котре ôтбулося сеи осени у Львовѣ.

— **„Czytelnia akademicka“**. Сенатъ университету львôвского поручивъ д-ру Пилятови перевести дисциплинарне слѣдство противъ членôвъ выдѣлу польского товариства академичного „Czytelnia akademicka“ за те, що ôнъ скликавъ членôвъ товариства на загальнй зборы по-за муры университету.

— **Баль однорочныхъ охотникôвъ** ôтбудеся у Львовѣ дня 16 л. лютого. Єсть се перший баль у Львовѣ однорôчныхъ охотникôвъ. Господынями сего балю будутъ мѣжь иншими княгиня Турнъ-Таксисъ и панѣ намѣстникова Залеска.

— **„Alliance Izraelitte“**. Баронъ Гиршъ жертвувавъ 1 миліонъ франкôвъ на заснованье для галицкихъ жидôвъ ремѣсничои школы на взорець школы въ Дроговыжи коло Миколаева. Заснованьемъ тои школы мае занятися высше выписане товариство. То само товариство дôстало ôтъ якогось вѣденського банкера по 5.000 зр. через 20 лѣтъ на

ше конклюзіи вытягати, щоби рôльничихъ въ просити кождого зъ пословъ, щобы справдивъ выказъ изъ свого повѣта. Я хочу приняти, що то помылка. Пôдъ числомъ шестымъ школъ филіяльныхъ суть „Łubianki niższe“ яко школа зъорганизована въ роцѣ 1884; въ рубрицѣ „Szkoła wejdzie w życie“ есть павза. Отожь не знати, коли она вôйде въ житье. Теперь по освѣдченю п. гр. Баденіого можна вносити, що за 7 лѣтъ т. є. въ остатнôмъ часѣ, до котрого назначивъ запровадженье школъ у всѣхъ селахъ. Межи школами, зъорганизоваными въ р. 1885 знайшовъ я „Terpiłówka“, котра то школа пôсля выказу увôйшла въ житье 1 вересня. Що до тои школы освѣдчаю, що до сего часу есть доперва пертрактація въ тоцѣ, абы споводувати громаду купити грунтъ або хату наймити. Дальше „Hniliczki“

дуетѣ нѣколи не приходить, а стишокъ „До ластôвки“ въ загалѣ бôльше надаесь для одного голосу (solo) якъ для двохъ (duetto).

Дальше каже Вп. рецензентъ такъ при рецензіи *модуляціи*: „Найблизшою цѣхою народности въ опѣвахъ по-при тяглу мелодію есть модуляція переплетена найблизшими тонаціями, а въ народныхъ пѣсняхъ дуръ зъ перемѣною въ моль (?). Объемъ народности въ музицѣ есть узкій“ (?). — Вп. рецензентъ думае на тôмъ мѣсци певно то, що Нѣмцѣ зовутъ „im Volkston“, а Поляки sielanka (das Ländliche), котру старалися композиторы въ своихъ творахъ наслѣдувати, а осо-

намъ, що минувшого тыждня убивъ ... въ селѣ Лагодовѣ на ловахъ чорного лиса. Єсть то незвычайный оказъ лиса въ нашôмъ краю, бо лисъ чорный (Canis argentatus) находится лишь дуже далеко на пôвночи а навѣть рѣдко стрѣчаеся и въ глубокôй Россіи; футро зъ него цѣнится дуже дорого.

— **У Львовѣ** мае бути заложене нове кладовище на яновскôмъ передмѣстю.

— **Въ угорскôмъ министерствѣ просвѣты** выкрыто дефравдацію стемплѣвъ, котру поповнювано вже систематично ôтъ 16 лѣтъ. Слѣдство выказало, що виновникомъ бувъ урядникъ рахунковый А. Отъ, котрый ôтобравъ собѣ житье заразъ на першу вѣсть о такôмъ результатѣ слѣдства.

— **Такожь именованье.** Графъ Войтѣхъ Дѣдушицкій, властитель Єзуполя, Сѣлця, Ольшаницѣ и т. д., посолъ до сойму краевого и до рады державнои именованый почтмайстромъ въ Єзуполи.

— **Титулъ графскій** надавъ цѣсарь Романови зъ Михалова Михаловскому.

— **Опорожнене мѣсце нотаря въ Сѣнявѣ.** Самбôрско-перемыска палата нотаріяльна розписуе на то мѣсце 4-недѣльный конкурсъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Є. В. цѣсарь жертвувавъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ: на будову школы въ Медвежи, пов. дрогобыцкого, 50 зр.; громадѣ Мушкарôвъ, пов. борщѣвского, на будову школы 50 зр.; громадѣ Охонѣвъ, пов. рогатыньского на докôнченье будовы школы 100 зр.; зложеному тяжкою недугою бувшому инвалидови Юркови Туркови зъ Угринова, въ пов. калускôмъ, 10 зр. — Въ Лондонѣ звѣнчавъ дня 2 лютого Глядстонъ свою другу доньку съ пасторомъ церкви въ Гаварденъ. Заразъ по вѣнчаню мусѣвъ Глядстонъ ити на конференцію, щобы зложити новый кабинетъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

На конкурсъ до ч. 8142 розписана ухвалою зъ дня 4 лютого 1886 р. кап. Наварія дек. щирецкого, речанець назначеный до 1 цвѣтня 1886.

Въ пропозицію на Ôльхôвку дек. перегиньского принятй оо.: 1. Юхновичь Игнатій зъ Понятъ; 2. Андрѣй Грыбъ зъ Пôдгôрокъ; 3. Козакъ Іоанъ зъ Калуша.

Сотрудництво приватне одержавъ въ Солонцѣ дек. щирецкого новопоставленый пресвитеръ о. Петро Крипякевичь.

Додатокъ особистый въ сумѣ 100 зр. рôчно на три роки одержавъ о. Николай Гошовскій въ Блюдникахъ.

Митрополичій ординаріятъ призначивъ новопоставленого пресвитера о. Евгенія Грабовича на мѣсце докторанда св. Богословія у Вѣдни и вставився до намѣстництва о удѣленье квоты 50 зр. на покрытье коштôвъ дороги до Вѣдня,

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Еп. консисторія вставилася до ц. к. намѣстництва що-до каноничного поставленя о. Игнатія Малика на капелянію Гôрко, дек. перемыского.

Завѣдательство парохіи Сулимôвъ, дек. куликôвского получивъ о. Іоанъ Крыницкій, сотрудникъ зъ Нового села, о. ...лецкій Александеръ, ново-поставленый пресвитеръ, получивъ завѣдательство парохіи Радоцина, дек. дукляньского о. Яцѣвъ Алекс..., ново-поставленый пресвитеръ, получивъ сотрудництво въ парохіи Нове село, дек. куликôвского.

Переписка Редакціи и Администраціи

Всч. А. В. въ Стрѣлковѣ. 3 зр. за I. чвергь року одержали. Дякуемо. — **Пчт. Читальня въ Гаяхъ старобродскихъ.** Мы Вамъ высылали правильно; днесь высылаемо въ-друге. — **Вп. Л. Г. въ Зборовѣ.** Зъ присланыхъ грошей лишився 1 зр. на 1886 рôкъ. — **Вп. М. С. въ Луцѣ.** За 1885 рôкъ ще 2 зр. — **Всч. С. Б. съ Черниховѣ.** Зъ присланыхъ грошей лишився 1 зр. на 1886 рôкъ. — **Всч. А. К. въ Лысôвцяхъ.** Грошѣ получили. О учителя для Вашихъ дѣтей будемо довѣдуватися, бо на разѣ не знаемо.

Надôслане.

21 професорôвъ университету и сотки практичныхъ лѣкарѣвъ розбирали швайцарскй пигулки аптикаря Р. Брандта и признали ихъ яко пріятный, певный и нешкôдливый лѣкъ. То повинно-бы выстати для всѣхъ, котрй ще сомнѣваются о сѣмъ знаменитôмъ лѣку и средствѣ домовôмъ, треба лишь уважати, щобы одержати правдивый препаратъ съ пôдписомъ Р. Брандта.

Поѣзды зелѣзничй

Годины въ обвôдкахъ означують нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан. и льокаль
Зелѣзницѣ державнй.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	[6 11]	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына	— —	11 45 и [7 30]	— —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 — и 6 48	— —	[6 50]
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Плынне **Золото** до позолочуваня и направы рамь и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ Плынне **Срѣбло**

Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякій предметъ. Цѣна фляшки скорои позлôтки або скорои посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (такожь въ маркахъ почтовыхъ)

у **Leopold Epstein in Brünn (Mähren).** 1554 6—10

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія, щобы розсылати всякй товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, Викторія обрусы съ френдзлями, найновѣйшй взоры зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ гобелиновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — Заслоны Викторія, складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 Правдивй всхôднй обрусы шенильовй, зр 5·— и 7·—. Смирненьскй портіеры шенильовй, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, тунетаньскій взорець зр. 4·—. — Правдивй заслоны Мекка зр 6·50 и 8·50 — Коцы на постôль для службы зр. 2·50 и 3·—. Фланельовй одѣяла зр 5·— и 6— Одѣяла кашмировй въ всѣхъ барвахъ, сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. Нормальнй одѣяла пôсля системы проф. Єгера, зр 13·—. Миляньскй шовковй одѣяла здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. Стебнованй одѣяла Викторія зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкй 190 цм довгй зр. 8·50. При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня дерги Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный вырôбъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60**, найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитацією тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку **зр. 4·75 и 5·50**, найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ**. Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживатя на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ. Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 4—?

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнй

1523 9—? якъ такожь

5% Преміованй листы Гипотечнй

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 116—?

Спеціяльности и универсальнй средства,

французскй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

противъ 1508 12 52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнй успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаеся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger Strasse 79.

Взываю!

Вп. О. М. Н. въ Быличахъ, почта Нове Мѣсто, щобъ якъ найскорше зволивъ залагодити вѣдому справу, ôтъ такъ давна залеглу, бо въ противнôмъ случаю осмѣлюся цѣлу справу передъ свѣтомъ выявити! Дрогобычь въ лютôмъ 1886.

Михаилъ Залужный.

Елястичнй валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ,

Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

МОЛОЧАРНЯ

МАРІИ КОМУНИЦКОИ

ул. Сикстуска ч. 3. у Львовѣ.

Подае до вѣдомости Высокоповажанôй П. Т. Публицѣ, що кромѣ всякого рода добôрного набѣлу, доброи сѣльскои кавы, котрои порція коштуе 12 крейцарôвъ, можна дôстати найлѣпшои вудженины тоже смачнй снѣданя и вечерѣ, складаючйся зъ всѣлякого мяса и ярины — порція по 12 кр. а. в.

Запрашаючи умильно до численного звиджуваня мого Заведеня, остаюсь съ высокоповажаньемъ:

Марія Комуницка.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Руска историчнa Библіотека

выходить въ Тернополи неперіодичными (менше бôльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листôвъ печатныхъ. Каждый томъ, що становить для себе окрему цѣлôсть, можна предплачувати ôтдѣльно. Предплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 р. 20 кр., съ пересылкою franco 1 р. 30 кр., — рекомендованою 1 р. 40 кр. На умысне замовленье могутъ предплатники дôставати що два томы оправнй въ англійске полотно съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданои цѣны 45 кр. на каждй два томы. Замовившй оправнй примѣрники, дôстануть ихъ въ другôй половинѣ лютого. Дальшй замовленя на оправнй примѣрники ще пріймаются.

Предплачуючй Томъ II. могуть дôстати ще вышовшій Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнôй.

Предплату найлучше пересылати переказомъ пôдъ адресою: Олександеръ Барвѣньскій въ Тернополи.

Женщина

въ середнôмъ вѣку глядае мѣсця на провинціи для подаваня початковои науки фортепяну и веденя дѣвчатъ. Ôтноситись въ сѣмъ дѣлѣ (подаючи свои услôвя) можутъ интересованй до о. Стефановича у Львовѣ (улиця Руска ч. 3.)

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 22—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 47—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Выдавець и редакторъ **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 12. Львôвъ, Субота 1 (13) лютого 1886. Рôчникъ VII.

Выходить во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Нова фракційна демонстрація?

Въ „Neue fr. Presse“ читаемо таку телеграму: „Wie das Slovo erfährt, haben zahlreiche ruthenische Bürger in Lemberg eine Dank- und Zustimmungs-Adresse an den Fürsten Bismarck wegen seines Auftretens gegen die Polen abgeschickt“.

Телеграма тая о стôлько невѣрна, що въ „Словѣ“ ся рѣчь представлена такъ: „Письма съ выраженіемъ признательности кн. Бисмарку за его рѣчи въ прусскомъ сеймѣ высланы, якъ узнаемъ, многими жителями Львова“. Понеже въ „Словѣ“ не сказано, якй се многй жителѣ, а можна надѣятись, що певно не Поляки, тожь „Neue fr. Presse“ а за нею и всѣ прочй нѣмецкй и славяньскй газеты приписали тую адресу Русинамъ. „Слово“ не бачило потребы такого толкованя пояснити, отже й слѣдувало-бы, що така адреса до Бисмарка справдѣ выйшла ôтъ якихсь Русинôвъ львôвскихъ.

Не потребуемо чей богато мотивувати нашого заявленя, коли скажемо, що коли-бъ оно справдѣ такъ було, коли-бъ справдѣ яка отчайдушна фракція зъ-мѣжь Русинôвъ выслала до кн. Бисмарка адресу, — то се тôлько компромитувало-бъ насъ супротивъ цѣлого Славяньства, супротивъ державы и супротивъ нашои власнои совѣсти. Русины галицкй були-бъ одинокимъ славяньскимъ народомъ, котрый-бы приплеснувъ анти-славяньскôй екстерминаційнôй политицѣ зелѣзного князя.

И за що-жь мы, Русины, мали-бы дякувати кн. Бисмаркови? За то, що хоче зъ Польщѣ пруской зробити край нѣмецкій и тымъ чиномъ ослабити Славяньство? А прецѣнь въ однôй нашôй пѣсни стоитъ, що мы, Русины, не повиннй дати „урвати нѣ цяты славяньского краю“! Може за то маемо дякувати кн. Бисмаркови, що въ своѣй бесѣдѣ вразивъ Австрію за-для того, що она въ мѣшаныхъ нѣмецко-славяньскихъ провинціяхъ позволяе розвиватися славяньскимъ народамъ, Чехамъ, Моравамъ, Словѣнцямъ? Може наконець за то, що выдѣдиченôй польскôй шляхтѣ зъ Прусъ каже выразно: забирайтеся до Галичины! А вже прецѣнь минувшого и сего року нагнавъ намъ польского пролетаріяту доволѣ на нашу нещасливу Русь галицку! За що-жь отже дякувати кн. Бисмаркови, за що цѣлувати руку, котра не то що цѣле Славяньство, але и насъ Русинôвъ галицкихъ певно не гладитъ! Тôлько одиницѣ-отчайдухи зъ помѣжь Русинôвъ могли-бы щось подôбного зробити, — они пôслали-бъ адресу и якому-небудь кацикови дикого краю, котрый-бы вырѣзавъ яку польску наукову експедицію, — але загалъ Русинôвъ голубитъ въ славяньскôй души своѣй мораль людску и тою моралею поводуеся все и всюды!

Длятого мы нынѣ въ имени цѣлои Галицкои Руси торжественно протестуемо противъ пôдсуваной ѣй нѣмецкою прасою адресы до кн. Бисмарка, а коли якй отчайдухи и выслали еи, то нехай признаются!

Бесѣда пос. П. Лѣниньского

выголошена въ Соймѣ при петиціи оо. Змартвыхвстанцѣвъ о субвенцію.

Высокій Сойме! Зъ уповажненя клюбу руского забираю голосъ, щобы внесеню комисіи буджетовои спротивитися. Признайте, панове, що роля моя трудна, бо значна часть пословъ въ тôй палатѣ запевне вже здецидована голосувати за внесеньемъ комисіи буджетовои. Роля моя трудна ще и для того, що достойный князь церкви Исаковичь, котрый рѣдко промовляе въ Соймѣ, выповѣвъ слова теплй въ користь Змартвыхвстанцѣвъ и прійшовъ до конклюзіи, що интернатови запомогу належитъ удѣлити. А мимо тыхъ трудностей сповняю радо обовязокъ совѣсти, охотно высказу ôтмѣннй погляды свои въ справѣ интернату Змартвыхвстанцѣвъ; може слова мои щирй, не для якоись агитаціи высказанй, знайдутъ узнанье бодай межи тыми послами, котрй въ тôй сесіи соймовôй оказали певну прихильность для справы рускои.

Приступаю до розгляду справозданя комисіи буджетовои.

Власне те справозданье свѣдчитъ, що выпанове, въ справѣ интернату Змартвыхстанцѣвъ робите поступы, для Русинôвъ користнй. Хочу на пôдставѣ того справозданя выказати, що погляды публичнои опиніи польскои и рускои починаютъ зближатися до себе. И такъ въ р. 1881 мимо супротивленя ветерана нашого о. Качалы ухваливъ Соймъ съ великимъ шумомъ 10.000 зр. запомоги для интернату. Побѣда тая мусѣла бути Пиррусовою, скоро въ р. 1882 интернатъ не вносивъ жаднои просьбы о запомогу до Сойму. Въ р. 1883 такъ само. Въ р. 1884 внѣсъ вправдѣ интернатъ просьбу до Сойму, — самъ однакожь о. Калинка цофнувъ петицію передъ еи рѣшеньемъ, очевидно длятого, що бôльшôсть Сойму була ѣй неприхильна. Зъ справозданя довѣдуемося, що „мимо заходу и змагань о. Калинки ofiarność publiczna nie spieszy z pomocą и що интернатови „грозитъ банкротство, длятого о. Калинка удаеся „до Выс. Сойму о постôйну грошеву помôчь“.

Комисія буджетова нѣбы „po dojrzalej rozwadze“ прихиляеся до просьбы о. Калинки, а именно зъ трехъ причинъ:

1) за-для „консеквенціи“, бо Соймъ давъ 10.000 зр. на цѣли интернату ще въ р. 1881. (Надъ тымъ аргументомъ застановлюся пôзнѣйше);

2) бо першй овочѣ працѣ интернату мае край оглядати доперва за кôлька лѣтъ, а нынѣ пожиточнôсть институціи ще не дасться оцѣнити.

3) бо о. Калинка опѣкуеся щиро интернатомъ, а ôнъ есть славнымъ польскимъ историкомъ, — ergo зъ тыхъ причинъ треба доконче дати 4.500 зр. интернатови.

Думаю, ще те справозданье съ всѣми своими мотивами стоитъ въ дивнôй суперечности до внесеня.

Передовсѣмъ пріймаю до милои вѣдомости, що „ofiarność publiczna“ устае; объявъ се потѣшаючій для мене (*Голосы: Оho!*), бо бачу, що суспôльности польскôй спадае луда зъ очей, — она бачитъ, що такй експерименты не поплачуютъ нынѣ, що квестіи рускои не въ силѣ розвязати Єзуиты и Змартвыхвстанцѣ, и що рôвноуправненье Русинôвъ и справедливôсть суть найпевнѣйшою порукою згоды.

При сѣй нагодѣ выражаю признанье для независимои прасы польскои, котра съ всякою рѣшимостею освѣдчилася противъ запомозѣ интернату.

Ad 1. Що до пôднесенои въ справозданю „консеквенціи“, то справдѣ чудуватись належитъ ось якôй аргументаціи: „Мы пальнули въ 1881 р. „дурницю, дали 10.000 зр. зъ фондôвъ краевыхъ „интернатови, хотяй тогдѣ вже каса краева свѣтила пустками, — то и нынѣ, по чотырохъ лѣтахъ повторѣмъ тую дурницю, даймо знову 4.500 зр. интернатови, даймо ясный доказъ, „що мы за чотыри лѣта нѣчого не научились и „не забули, хотяй нужда въ краю ще бôльша „хотяй пустка въ касѣ краевôй ще значнѣйша, „хотяй братя нашй, Мазуры, мешкаютъ съ „звѣрятами разомъ (*Голосы: Оho! Бесѣдникъ: Такъ „есть, на те маю доказы!*) и хотяй передъ смертею голодовою утѣкаютъ гурмами зъ Польщѣ, „зъ краю родинного, зъ того „spichlerza Europy“ „ажь въ далеку чужину, до Америки.“ — Се дурне, якъ тамъ Мазурамъ ведеся, бо то „ludek nieporoczciwy“ — дайте лише запомогу интернатови, най латинизуе и польонизуе Русь, — niech ta odwieczna mara nas nie trapi!“ Выбачайте панове, на таку „консеквенцію“ я писатися не можу.

Ad 2. Чи интернатъ буде пожиточный и потрѣбный, — того комисія буджетова навѣть не стараеся доказувати, а за те обѣцюе намъ „грушки на вербѣ“. Мои панове! „obiecanka cacanka...“ — Соймъ однакъ яко поважна репрезентація краю не може задоволитись такою пословицею; намъ не вôльно розкидати публичного гроша марно, бо кождый грôшь пересякъ потомъ и кровію обывателѣвъ краю. Особливо въ нынѣшнôй критичнôй для насъ хвили кождый выдатокъ, хотяй-бы найменшій, муситъ бути оправданый конечностею. Власне вчора ôтмовили вы, панове, запомоги маленькои численнымъ бурсамъ за-для недостачи фондôвъ, а нынѣ не жалуете тысячôвъ для интернату?!

Ad 3. Справозданье резонуе дальше, що „о. Калинка есть славнымъ историкомъ польскимъ, не можна про-те ôтмовити запомоги интернатови“. — Славный историкъ, а хосенность интернату, — то два понятя цѣлкомъ ôтъ себе ôтрубнй. Що до мене, перечу категорично, щобы славный историкъ мусѣвъ бути конечно славнымъ управителемъ интернату, — перечу, щобы черезъ те интернатъ цѣлый мавъ бути такожь славнымъ, и щобы мусѣвъ выховати славныхъ людей.

Наконець комисія буджетова потѣшае насъ, що, хотяй дѣяльности интернату доси оцѣнити не можна, то „uprzedzenia i posądzenia ułożyły się już — jeźli nie zupełnie — to przynajmniej znacznie.“

Зъ ôтки комисія буджетова черпала такихъ аргументôвъ, справдѣ дивуюся. Може зъ того факту, що ажь 53 хлопцѣвъ назбирали Змартвыхвстанцѣ, а 90 хлопцѣвъ мали не приняти. На те ôтповѣмъ: Въ кождôмъ народѣ суть люде, що вызнаютъ засаду: „дурный той, що не бере, якъ даютъ“. Не ино Змартвыхвстанцѣ, але такожь

„До Ластôвки“ Ост. Нижанковского.

(По причинѣ рецензіи того дуету въ „Зори“ ч. 23 зъ 1885 р., написаной Вп. П. Бажаньскимъ)

(*Конець.*)

Коли Русины стôлько розголосу наробили въ Галичинѣ своимъ спѣвомъ и нимъ множество народу, навѣть и польску шляхту, до церкви стягали, Поляки видѣлися бути споводованими пôднести такожь спѣвъ въ латиньскôй катедрѣ въ Перемышли. Въ тôй цѣли латиньска капитула въ Перемышли спровадила зъ Чехъ способного и ученого учителя спѣву и музики Лоренца, и ôнъ урядивъ хоръ въ латиньскôй катедрѣ.

У того то учителя Лоренца побирали нашй першй композиторы, Вербицкій и Лавровскій, науку гармоніи и композиціи зъ молодôмъ вѣцѣ, а спѣваючи въ хорѣ Лоренца, мали случайнôсть (особливо Вербицкій) прислухуватись оркестрѣ и зглубляти враженя музики инструментальнои. Вербицкій владавъ кôлькома инструментами а на гитарѣ, котра була тогдѣ въ модѣ, бувъ правдивымъ виртуозомъ и лишивъ богато прекрасныхъ и штучно уложеныхъ творôвъ на гитару и школу. При супроводѣ гитары Вербицкій любивъ компонувати свои творы музикальнй на оркестру и хоры. Гитара була его любимымъ инструментомъ. Лавровскій гравъ тôлько на фортепянѣ и при нѣмъ укладавъ свои творы музикальнй.

Музика, съ котрою стыкалися нашй композиторы, не осталася безъ вплыву и на форму та складъ ихъ творôвъ, инакше оно не могло й бути. За часôвъ Моцарта була модна музика италіяньска. Межи музикою нѣмецкою, котра пôдъ тôй часъ стояла вже высоко, а италіяньскою велася формальна борба. Моцартъ, геніяльный композиторъ нѣмецкій, пôдъ вплывомъ музики италіяньскои компонувавъ свои всѣ оперы съ италіяньскимъ текстомъ, съ выняткомъ оперы Zauberflöte. Музика италіяньска великій робила вплывъ на его творы, такъ що Бетовенъ, даючи оцѣнку о его операхъ сказавъ: „Mozarts grösstes Werk bleibt die *Zauberflöte*; *Don Juan* hat noch ganz den italienischen Zuschnitt“. Учителемъ Моцарта бувъ Іосифъ Гайднъ; творы Гайдна и его школа сильно вразили чувство Моцарта, такъ що часто въ творахъ Моцарта стрѣтитись можна съ мотивами творôвъ Гайдна.

Не дивота про-то, если въ денекотрыхъ творахъ нашихъ композиторôвъ ôтбився вплывъ музики захôдной. Музика италіяньска а въ особенности нѣмецка стоятъ дуже высоко и зъеднали собѣ славу свѣтову. Наша музика, противно, задля неôтрадныхъ ôтносинъ була довгй часы въ застою. Всюды у насъ стрѣчаемося съ музикою иншихъ народностей, въ театрѣ, по концертахъ. Нѣмцѣ зглубили теорію музики и въ тôмъ взглядѣ цѣннй суть ихъ творы. Годѣ намъ вынаходити щось нового, що въ музицѣ, яко штуцѣ краснôй зглубили геніи. Мусимо коритися передъ тыми велитами, котрй силою тонôвъ и глубиною гармонійныхъ звукôвъ увесь свѣтъ опанували. Годѣ намъ не пошанувати ихъ подвигôвъ, якъ и ихъ безсмертныхъ творôвъ. Але-жь годѣ намъ и не любити своеи рôднои и питомои пѣснѣ. Она одна тôлько може до серця промовити и духа нашого взнести, якъ и будити до духового житя. Она намъ мила, дорога, бо она була неôтступною товаришкою нашои незавидной бувальщины, потѣшала насъ и робила вытревалыми до всякого терпѣня.

Тую рôдну пѣсню полюбили цѣлымъ серцемъ нашй першй композиторы, Вербицкій и Лавровскій, и на пôдставѣ тои рôднои пѣснѣ потрафили своими творами будити у насъ тôлько интересу и житя духового.

Въ першихъ завязкахъ руского театру народного Вербицкій спомагавъ его своею музикою. Такъ доробивъ ôнъ музику зъ мотивôвъ народныхъ до „Козака и охотника“, „Гриця Мазницѣ“, „Панщины“, а яко рускій патріотъ бравъ самъ удѣлъ въ представленяхъ на сценѣ яко акторъ и спѣвакъ. Самостôйнымъ уже показався въ „Пôдгôрянахъ“; музика до „Пôдгôрянъ“ сталася у насъ популярною. Лавровскій робивъ музику до „Обманъ очей“, а пѣсни: „Чи то звѣзды двѣ яркіи“ и „Всюда темно якъ въ могилѣ“ (дуеты) скрôзь спѣваются. Оба композиторы будили своими квартетами замилуванье до спѣву. Ученики съ пріятностею зъ рукъ до рукъ передавали, переписували тіи квартеты и спѣвали ихъ, а нумеры програмъ на вечерки, концерты занимали вже тôлько нашй рускй квартеты Вербицкого и Лавровского. Квартетôвъ, якъ суть „Поклôнъ“, дума „Ой зазуле“, „Завѣщанье Т. Шевченка“ (октетъ), Вербицкого, а „До зорѣ“, „Козакъ до торбана“ Лавровского можутъ намъ иншй народности позавидѣти; квартеты тіи сталися любимыми пѣснями не тôлько у Русинôвъ але навѣть у Полякôвъ. Въ симфоніяхъ своихъ Вербицкій всюды уживае мотивôвъ народныхъ и на тыхъ операе ихъ. Всѣ симфоніи суть компонованй въ формѣ увертуръ и всѣ маютъ характеристику музики народнои. Несправедливо выражаеся п. Лисенко о квартетахъ галицкихъ, що они и слова доброго не варта. Першй нашй композиторы положили добру пôдвалину на пôдставѣ рôднои пѣснѣ. Тои максимы маютъ триматися всѣ прочй нашй робôтники на нивѣ музики, а певно гôдно поведутъ дальше напередъ справу рускои музики у насъ. Формъ иншихъ мы не вымыслимо и мусимо такй пріймати, якъ ихъ цѣлый свѣтъ музичный принявъ, а ôтъ вплыву музики иншои не такъ легко намъ освободитися на теперь, такъ якъ годѣ було и самому Лисенкови хочь якъ славному, ôтъ того-жь освободитися. Не дивота, що рускй творы музикальнй Вербицкого и Лавровского носятъ на собѣ якусь характеристику захôдной музики що до формы и стилю.

Квестію що до стилю въ музицѣ и характеристики музики рускои, пôднесену въ рецензіи, поясняю близше такъ. Въ розвою музики найранѣйше при кôнци 17-го столѣтя а съ початкомъ 19-го столѣтя двигнувся стиль италіяньскои музики. Стиль сей ставъ пануючимъ въ цѣлôмъ свѣтѣ и кождый славнѣйшій музикъ старався писати въ дусѣ италійскои музики. Опера представлялась тôлько въ италійскôй мовѣ и съ музикою

комисія буджетова най оголоситъ 15.000 зр. подарку, — а безпечно знайдеся бôльше, якъ 150 кандидатôвъ зарôвно межи Русинами, якъ такожь межи Поляками до того подарку. Коли Змартвыхвстанцѣ даютъ ѣсти, въ палатѣ мешкати, та й убираютъ въ либерію съ вылогами синими и въ шапочку французку съ дашкомъ, хто бы такихъ подаркôвъ не принявъ? — Все-жь то лѣпше въ палатѣ мешкати, мати всякй выгоды ажь до сумы 300 зр. рôчно, якъ десь тамъ у сторожа якогось въ закутку бѣду товчи та лекціями хоронити себе ôтъ голоду.

Инша знову рѣчь, чи зъ такого плеканця буде користь для краю? — о тôмъ поговорю по хвили. А теперь мушу высказати свое и моихъ товаришѣвъ пересвѣдченье глубоке, що „posądzenia nie umniejszyły się“, але противно, цѣла Русь нынѣ далеко живѣйше, якъ въ р. 1881 ôтчувае, що интернатъ сей есть замахомъ на руску народнôсть и на нашь обрядъ, бо показалося, що Змартвыхвстанцѣ були тôлько вѣщунами, „przednią strażą“, „forpostami“ Єзуитôвъ, котрй за ними, мовь круки, злетѣли на Русь святу и заволодѣли одинокимъ закономъ Василіянъ. Нынѣ власне стоитъ намъ передъ очима гôрка минувшôсть, коли батьки нашй проливали потоки крови, воювали „ogniem i mieczem“, щобъ ôтперти Єзуитôвъ и ихъ порядки; нынѣ власне стоятъ намъ въ живôй памяти тй часы, коли церкви нашй арендовано жидамъ! Читайте, панове, условія покою межи Богд. Хмѣльницкимъ а Польщею, описанй въ Переяславѣ дня 15 серпня 1649, а знайдете тамъ въ точцѣ нашôй многоважнй слова: „Jezuici i żydzi opuszczą Ukrainę“.

Лежитъ власне передомною бесѣда ветерана нашого Стефана Качалы, выголошена на засѣданю Сойму дня 21 жовтня 1881, при дебатѣ надъ петиціею тыхъ самыхъ Змартвыхвстанцѣвъ. Мужъ сей достойный высказавъ тогдѣ такй самй погляды на интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ, а голосъ его розôйшовся ôтгомономъ по цѣлôй Руси, и оказалося, що бесѣда его була выразомъ миліонôвъ.

Въ тôй бесѣдѣ цѣкавый знаходжу уступъ: „До вынародовленя треба часу и грошей, але „тутъ одного и другого забракне. Правда, що „законъ оо. Василіянъ упадае и вѣроятно за„гнѣздятся тамъ Змартвыхвстанцѣ. „Але-жь у насъ вже не одно забрали, а нарôдъ „рускій жіе и, дасть Богъ, жити буде!“

И перечутье о. Качалы справдилося: Въ два лѣта по тôй бесѣдѣ загнѣздилися у оо. Василіянъ вправдѣ не Змартвыхвстанцѣ, але Єзуиты.

На тôмъ самôмъ становиску стоитъ Русь нынѣ, а пульсъ тои Руси бье нынѣ, слава Богу, о много сильнѣйше, якъ въ 1881. О тôмъ самй здоровй знаете, и для того такъ дуже клопочеся „hierarchia społeczna“ тыми читальнями, а побожный „Czas“ кракôвскій зъ великого переляку накликуе „Polizei! Polizei!“ Але-жь тй штучки на нѣчо не придадутся — „муръ головою не пробьешь“. Русь, хотяй жіе нынѣ въ станѣ облоги, хотяй нынѣ жандармы не злодѣѣвъ, але священикôвъ рускихъ и читалень пильнуютъ, — мимо то Русь поступае смѣло на передъ и нѣяка противна сила не вздержитъ того поступу!

Придивѣмся интернатови тому ще зъ иншого боку.

Змартвыхвстанцѣ удержуютъ 53 школярѣвъ рускихъ. Зъ того, здавалось-бы, выплывае, що мы Русины власными силами не можемо выховати потрѣбне число интелигенціи, що отже потребуемо помочи ажь Змартвыхвстанцѣвъ и Єзуитôвъ.

Правда, що Русь не мае магнатôвъ, бо они при помочи Єзуитôвъ спольщилися, а зôставъ ино хлопъ и попъ. За то народъ рускій, маючи въ собѣ нечуванй засобы силъ жизненныхъ, якъ серце Промотея выдае зъ себе що-разъ то новй заступы интелигенціи.

Зъ пôдъ стрѣхи хлопскои и попôвскои спѣшитъ до школы маса дѣтей, котрй черезъ цѣлый часъ студій борются съ голодомъ и холодомъ; малй рыцарѣ бельферуютъ чужихъ дѣтей и зъ того удержуютъ себе въ школахъ, та й остаточно по довголѣтныхъ трудахъ добиваются безъ протекціи до берега, до становиска.

Тыхъ борцѣвъ мусить бути не мало, але дуже богато, коли одна часть иде на службу до братôвъ Полякôвъ, друга часть вымандрувала до Россіи, а трета часть остается дома, не хоче чужимъ богамъ покланятись, але стереже останкôвъ добра прадѣдôвъ своихъ съ окликомъ батька свого Шевченка: „Въ своѣй хатѣ своя правда, и сила, и воля“.

Що Русь збогачуе васъ, панове, своими сынами, о тôмъ самй добре знаете; о тôмъ записано въ вашôй исторіи, — а впрочѣмъ огляньтеся по сѣй Выс. палатѣ и порахуйте, окôлько тутъ есть „gente Rutheni, natione Poloni“.

Зъ того показуеся, що народъ рускій стôлько продукуе интелигенціи, що сусѣдамъ роздае и для себе ще мае; не потребуе про-те помочи Єзуитôвъ та Змартвыхвстанцѣвъ.

Ба, але-жь комисія буджетова готова сказати, що дотеперѣшна интелигенція руска ледащо; що Змартвыхвстанцѣ въ палатахъ своихъ выплекаютъ поправнѣйше выданье еи. На той замѣтъ хочу ôтповѣсти.

На веснѣ 1885 р. появилася въ „Przegląd-ѣ“ цѣкава статья, котра характеризуе докладно и трафно молодѣжь руску и польску, такъ звану „złotą młodzież“ — и приходитъ до пересвѣдченя, що интелигентнй Русины о много бôльше вытревалй, роботящй и здôбнѣйшй ôтъ Полякôвъ, та й накликуе на „złotą młodzież“, щобы меншу клала вагу на бліхтръ, параду, елеганцію, а бôльше ôтдавалась позитивнôй, твердôй праци.

Не моя рѣчь одныхъ вывысшати, другихъ понижати; я констатую тôлько правду, що интелигенція руска твердыми переходами житя, недостатками набувае гарту и силы опанованя себе самои, своихъ норовôвъ, и те власне надае ѣй перевагу надъ тыми выхухаными, выпещеными паничиками, ляльками, у котрыхъ химеры и всякй забаганки мовь хопта выбуяли и придушили въ молодечôй души самостôйнôсть волѣ и охоту до твердои працѣ.

Констатую, що пещенье, выгоды, достатки для молодежи суть такъ шкôдливй, якъ ржа для зелѣза. Выходячи зъ тои засады, не надѣюсь я по выхованцяхъ Змартвыхвстаньскихъ нѣчого дуже пожиточного. Сироту взяли Змартвыхвстанцѣ до себе, просто зъ-пôдъ убогои стрѣхи перенесли до палаты, оточили всякими выгодами (ажь до сумы 300 зр. рôчно) такъ, що молодець нѣчимъ журитися не потребуе.

Власне сей бракъ журбы, бракъ недостатку зробятъ зъ него калѣку на цѣле житье. А якъ колись выйде зъ интернату и яко священикъ буде мати ôтограти тую „якусь“ важну ролю, а скоро ему недостатокъ на селѣ загляне въ очи, або якъ перша-лѣпша перепона стане ему въ дорозѣ, — тогдѣ затужитъ за безжурнымъ житьемъ въ интернатѣ, буде оглядатися за щирымъ опѣкуномъ своимъ о. Калинкою,—наступитъ незадоволенье, розчарованье, а въ слѣдъ за тымъ байдужнôсть до житя и рôвнодушнôсть для справъ не ино рускихъ але и польскихъ.

Такъ скôнчитъ вашъ герой, на котрого вы, панове, покладали такй великй надѣѣ, а „ofiarność publiczna“ и фондъ краевый выложили стôлько тысячей.

Такъ менѣ представляеся хосеннôсть интернату.

Прихильники интернату може надѣются, що интернатъ причинится до скрѣпленя уніи церковнои, а може при тôмъ щось скористае латинизація и полонизація.

Ще въ р. 1881 выказавъ о. Качала въ згаданôй бесѣдѣ своѣй, що „уніи церковнои жадали „самй Русины зъ причинъ религійныхъ и поли„тичныхъ. Унія мала лучити греческу и латинь„ску церковь пôдъ одною головою папы рим„ского. Самъ князь Острожскій входивъ въ пере„говоры съ столицею апостольскою и хотѣвъ, „щобы унія була розтяглася на цѣлу восхôдну „церковь“. — О. Качала каже дальше: „Унія „церковна могла мати спасительнй наслѣдки не „тôлько для Польщи и Руси, але и для цѣлого „Восходу и цѣлои Славянщины, але шляхта поль„ска и Єзуиты скривили и звихнули еи „призначенье, уважали унію тôлько за мôстъ „для переходу на обрядъ латиньскій и за средство „до цѣлей политичныхъ; хотѣли, щобъ тôлько „часть Руси, належачу до Польщи, зблизити и „привязати до народности польскои, щобы еи вынародовити, — черезъ що унію пôдкопали и спинили еи ширенье“.

Цѣлкомъ такъ само, якъ вашй батьки, поступаете вы нынѣ. Пытаюся васъ, панове, чи думаете, що справдѣ уніи церковнôй грозитъ нынѣ яке небезпеченьство? — Нѣ панове! Смѣло скажу, що всѣ Русины въ Галичинѣ суть взôрцевыми уніятами; а то не щобы приподобатися Полякамъ, але зъ глубокого пересвѣдченя и зъ такихъ мотивôвъ:

1) бо мы уніятами уродилися, то уніятами хочемо умирати;

2) бо догматы вѣры святои поучаютъ насъ, що церковь католицка една правдива;

3) бо бачимо, що православне духовеньство безъ порôвнаня низше стоитъ ôтъ нашого пôдъ кождымъ взглядомъ. Пôдслухайте ино, якъ многй зъ нашихъ емигрантôвъ до Холму нарѣкаютъ на тамошный ладъ и якъ то они радо повернули-бы сюда на найгôршу капелянію, кобы ино повернули имъ тую свободу и то поважанье. Украинцѣ можутъ завидувати намъ уніятамъ, що духовеньство наше интелигентне, патріотичне, выховуе нарôдъ рускій морально и двигае его матеріяльно;

4) въ кôнци и той мотивъ належитъ пôднести, що яко уніяты есьмо обрядомъ ôтдѣленй ôтъ Полякôвъ, а догматами ôтъ Москалѣвъ.

Бачите, панове, що серце и розумъ, а навѣть нашь егоизмъ народный наказуютъ намъ держатися крѣпко уніи церковнои, бо въ нѣй бачимо спасеніе наше.

Тй скалы, на котрыхъ будована унія церковна, не взрушатся, хотяй деякй десператы, ôтдаючися на службу московскому деспотизмови, стоятъ за шизмою.

Nulla regula sine exceptione. Та й съ тыми вынятками дамо собѣ раду самй, безъ интернатôвъ, безъ Змартвыхвстанцѣвъ, безъ Єзуитôвъ, — бо тй власне суть водою на млынъ москалефильскій. Власне Єзуиты и Змартвыхстанцѣ каламутятъ воду, а противники уніи ловлятъ при тôмъ рыбы.

Тутъ лежитъ власне рôзница засаднича межи моимъ поглядомъ а поглядами попередного бесѣдника, достойного князя церкви Исаковича. Я кажу, що у насъ ино вынятки тягнутъ до шизмы, доказомъ чого процесъ Ольги Грабаръ; кажу такожь, що нашь митрополитъ, оба епископы, духовеньство наше, а въ слѣдъ за ними яко своими провôдниками духовными всѣ Русины твердо придержуются уніи церковнои, — то противно зъ бесѣды достойного епископа Исаковича выходитъ, що всѣ Русины — то шизматики и длятого Змартвыхвстанцѣ та й Єзуиты маютъ насъ получити съ престоломъ римскимъ, и маютъ насъ научити вѣрности для пануючого Дому цѣсарского. Противъ такимъ поглядамъ и неузасадненымъ инсинуаціямъ Преосв. епископа Исаковича мушу категорично освѣдчитись и злотерегчися!

Заходитъ пытанье: Хто суть Русины и чи есть надѣя спольщити ихъ при помочи интернату?

На нашôмъ прапорѣ выписано ясно: „Єсьмо частиною народу 18-миліонового, ôтрубного ôтъ польского и московского. Тая ôтрубнôсть наша загарантована намъ исторіею, языкомъ, звычаями и обычаями, а навѣть упособленьемъ народу: (коломыйка, думка, a krakowiak; яка тутъ засаднича рôзниця!) Несторъ въ XI столѣтю пише исторію Руси на рôднôй мовѣ, коли ще нѣкому въ Европѣ не снилось уживати мовы народнои въ письмѣ. „Выправа Игоря на Половцѣвъ“, „Правда руска“ та й иншй дорогоцѣннй памятники свѣдчатъ, що Русь выпередила въ поступѣ и цивилизаціи всѣ иншй народы славяньскй. Напады татарскй зъ одной, напôръ Польщи зъ другои стороны, а вражда князѣвъ дома повалили остаточно того великана объ землю. Ôнъ заснувъ на довгй лѣта политично, а мимо то не переставъ сповняти своеи мисіи историчнои; бо козаки засланяли Европу грудьми своими передъ нападами лютыхъ Татаръ.

(*П. маршалокъ перерывае и каже вертати до рѣчи. Бесѣдникъ ôтповѣдае: „Я вже не довго буду говорити; за кôлька хвиль укôнчу свою бесѣду“.*)

Сонъ мусѣвъ бути твердый, коли Єзуиты спôльно съ польскою и ех-рускою шляхтою заспѣвали въ XVI столѣтю великанови „Requiem“. Великанъ прокинувся и повстаньемъ Хмѣльницкого давъ пекельнй знаки житя, протестуючи противъ погребаню. Та й знову знемôгся тымъ протестомъ и заснувъ; а надъ нимъ торгувались дальше добрй сусѣды, Поляки и Москалѣ.

(*П. маршалокъ взывае бесѣдника до рѣчи. Бесѣдникъ ôтповѣдае: „Я-жь хочу доказати, що мы не дамося спольщити и златинизувати“. Маршалокъ: „Wierzę w to.“*)

Вѣкъ XIX доконавъ звороту наглого и радикального на всѣхъ поляхъ. По-при хемію выкликавъ такожь индивидуальнôсть человѣка и идею народности.

Цивилизація вырушила зъ келіи монастырскои, бо ѣй захотѣлося загостити пôдъ убогу стрѣху; скупавшися въ потокахъ крови революціи французкои, цивилизація оголосила „urbi et orbi“ манифестъ, що всѣ люде „Адамовй дѣти“, рôвнй передъ правомъ, а лѣпшій, хиба той, хто точнѣйше повнитъ свои обовязки. Опали оковы пôдданьства, завитала свобода. Цивилизація за-для лекшого опанованя цѣлого свѣта подѣлила собѣ рôдъ людскій на щепы, а щепы знову на народности. Въ лонѣ кождого народу заставила робôт-

---

италійскою; не дивниця, що найславнѣйшій геній нѣмецкій Моцартъ старався свою музику прикладати до духа часу. Характеристика стилю музики италійскои есть: мельодія легка, взнесла и спѣвна, почиваюча на поединчôмъ складѣ гармоніи акордôвъ. При кôнци 18-го столѣтя до кульминаційного пункту дôйшовъ стиль нѣмецкои музики пôдъ проводомъ такихъ знаменитыхъ и геніяльныхъ силъ, якъ С. Бахъ, Глюкъ, І. Гайднъ, Моцартъ и Бетовенъ. Вага стилю музики нѣмецкои лежитъ не стôлько въ мельодіи, якъ бôльше въ гармонійнôй силѣ акордôвъ, котру то силу гармоніи умѣли нѣмецкй композиторы зглубити и тую въ своихъ безсмертныхъ творахъ выляти.

У насъ руска музика стоитъ ще на низькôмъ степени, мимо того, що рускій нарôдъ есть однымъ зъ найспѣволюбнѣйшихъ и що въ свѣтѣ находится много почитателѣвъ и любителѣвъ нашои рôдной пѣснѣ. Коли бо иншй народы пôдъ впливомъ добробыту двигалися въ кождôмъ взглядѣ, то нарôдъ рускій пôдъ впливомъ гнету, недолѣ и неволѣ вѣковои нидѣвъ. Мова руска, поезія и пѣсня руска були въ погордѣ, тôлько нарôдъ рускій заховувавъ и передававъ зъ устъ до устъ тіи найдорожшй скарбы яко спадщину по своихъ предкахъ. Стиль музики рускои не есть ще выробленый, бо и не було ще кому у насъ. Опираеся ôнъ на нашихъ думахъ и пѣсняхъ народныхъ, коломыйкахъ, козакахъ и иншихъ. Характеристика пѣснѣ рускои есть зовсѣмъ ôтрубна ôтъ пѣснѣ нѣмецкои и иншихъ народôвъ, и добре каже М. Лисенко, що нѣгде того не почуешь, нѣ у Нѣмця, нѣ у Ляха. Пѣснь руска есть мила, сумна, чувство и душу проникаюча, зъ неи все якась задума перебивается. Тую задуму добачишь навѣть и въ веселѣйшихъ пѣсняхъ рускихъ. Форма рускои пѣснѣ есть вузонька. Формы музикальнй суть однаковй въ цѣлôмъ свѣтѣ принятй и руска музика не може ихъ ôткидати; ходитъ о то, щобы духъ рускій перебивався въ композиціяхъ, а то дасться осягнути тôлько на пôдставѣ рускои народнои пѣснѣ. На тôй пôдставѣ дасться и стиль рускои музики съ часами двигнути.

Вп. рецензентъ въ цѣлôй своѣй рецензіи порушивъ бôльше важнй квестіи музикальнй, а поминувъ пôднести добрй и слабшй стороны композиціи Остапа Нижанковского. Маючи пôдъ рукою двѣ его композиціи: „Гуляли“, квартетъ на 4 мужескй голосы и „До Ластôвки“, дуетъ на 2 мужескй голосы въ супроводѣ фортепяна, по докладнѣйшôй студіи подаю свою гадку, котра, думаю не буде безъ впливу на дальшій розвôй духа музикального у талантливого Ост. Нижанковского.

Въ обохъ згаданыхъ композиціяхъ вѣе мила и проникаюча мельодія, пересякнена теплымъ рускимъ чувствомъ; въ обохъ однакожь композиціяхъ дается чути подекуда зле розвязанье акордôвъ, зле провадженье голосôвъ и въ загалѣ бракъ основнѣвшои теоріи музикальнои, необходимои для вартости музикальныхъ творôвъ. Слова „Гуляли“ не конче надаются для хору, особливо при кôнци „Вы гуляйте а я бôльше гуляти не буду“. Въ квартетѣ тôмъ есть богато ефектовныхъ мѣсць въ гармоніи, форма и заокругленье цѣлости позôставляютъ много до желаня. Дуетъ „До ластôвки“ пôдъ взглядомъ формы значно лучше выпавъ, мила и легка мельодія мае трохи прикрасы италійскои музики, особливо въ тріоляхъ; супровôдъ фортепяновый есть мѣсцями цѣлкомъ хибленый, а пасажь хроматичный на словѣ „не лети въ *вырѣй*“, все менѣ нагадуючій Маербера „Gnadenarie“ зъ „Роберта“ не мае въ нашôй музицѣ мѣсця, а надто на звуцѣ *г* повиненъ бути все униканый, бо зле его спѣвати и непріемне враженье робитъ на слухача. Акцентъ и „голоскомъ свôимъ“ есть хибленый и дасться легко выминути тонами c, des, es замѣсть c, es, as, або c, es и as октаву высше. Слова „До ластôвки“ надаются бôльше до сольо пѣснѣ, якъ до дуету. А коли бъ композиторъ охотѣвъ его змѣнити таки на сольо пѣснь и поправивъ супровôдъ фортепяна, надѣливъ бы насъ цѣннымъ творомъ музикальнымъ.

Можна въ загалѣ сказати, що первй первѣсночки Остапа Нижанковского вказуютъ на красный музикальный талантъ и робятъ намъ надѣю, що Остапъ Нижанковскій при вытревалôй праци въ студіяхъ гармоніи, композиціи, партитуръ оркестральныхъ и квартетовыхъ, якъ неменше нашои рôднои пѣснѣ рускои легко поконае выказанй похибки, а такъ заволодѣвши чувствомъ и формою музикальною, надѣлитъ насъ многими цѣнными творами музикальными.

Маковиско 20 грудня 1885.

Викторъ Матюкъ.

никôвъ-„патріотôвъ“ на те, щобъ мурашковою працею розбудили масы народу до свѣдомости.

Тая сама цивилизація збудила нарôдъ рускій до житя самостôйного...

(*П. маршалокъ знову взывае бесѣдника, щобы не запускався въ исторію.*) Бесѣдникъ: Я мушу зазначити, що нарôдъ рускій не нынѣшный; не Стадіонъ, не якась „agitacja moskiewska“, не „separatyzm“ сотворили Русь; але пророки родимі: Шевченко на Украинѣ, а Шашкевичь въ Галичинѣ яко высланники цивилизаціи розбудили Русь до нового житя.

Вставъ великанъ по вѣковôмъ снѣ, та й ще очей добре не протеръ, не розглянувся, де ôнъ и куды ему прямувати, а вже братя сусѣды пôднесли крикъ „Niema Rusi“ — а Москаль выславъ на Сибѣрь апостолôвъ новои еры. Кождый зъ сусѣдôвъ старався силомôць придержати того пташка-Русь въ своѣй клѣтцѣ, бо тутъ розходилося не о дрôбницю, але о миліоны народу „wojennego“, здôбного и доброго, о сплавні рѣки Днѣстеръ, Богъ и Днѣпро, а такожь о те, хто мае бути сусѣдомъ Чорного Моря.

Розумѣемо про-те, длячого сусѣдамъ нашимъ такъ прикро було, коли побачили, що Русь думае о самостôйности и ôтрубности своѣй. Въ тôмъ клопотѣ голосили оба сусѣды всякі теоріи: одні казали „gente Rutheni, natione Poloni“; другі знову: „gente Rutheni natione Moscoviti“ або „адінъ языкъ, адінъ народъ“.

Тâ оклики однакъ на нѣчо не придалися, бо Русины опираючись на засадѣ: „Русь на Руси“, почали працю на нивѣ народнôй. Нынѣ силъ интелигентныхъ прибувае Русинамъ що-день; книжокъ для народу множится съ кождымъ мѣсяцемъ, якъ то справедливо пôдноситъ въ своѣй промовѣ гр. Войт. Дѣдушицкій. Нынѣ що-разъ бôльше свѣтла, самопôзнаня и патріотизму заходитъ пôдъ стрѣху, тожь смѣло споглядаемо въ свѣтлу будучнôсть.

Тожь що до мене освѣдчаю категорично: „Страхи на Ляхи“! Я не лякаюсь нѣ Єзуитôвъ, нѣ Змартвыхвстанцѣвъ и ихъ интернатôвъ, а тымъ менше полонизаціи або русификаціи!

Теперь переходжу на поле економичне.

Може хтось сказати: „по що тôлько галасу о нѣчо? — 4.500 зр. — то не велика сума.“

Найперше отповѣмъ, що то рѣчь взглядна: у миліонера 4.500 зр. може и не богато значитъ, а у бѣдака се поважна сума. А власне краина наша, молокомъ и медомъ плывуча, сходитъ нынѣ на жебрака.

Та й репрезентація краева муситъ до буджету свого вкладати рôчно **434.821 зр.** на оплату довгôвъ и процентôвъ.

Впрочѣмъ що до запомоги интернату розходится вже нынѣ о **14.500 зр.** (бо въ р. 1881 даровано 10.000 зр.), та й е надѣя узасаднена, що о. Калинка и въ будучности не забуде на насъ, и до нашого доброго серця запукае по новй тысячѣ.

Упадокъ матеріяльный краю констатуе само справозданье комисіи буджетовои и каже, що „w obec powszechnego niedostatku źródło ofiarności publicznej znacznie mniej przynosi.“ Треба прото въ дорозѣ примусовôй, въ дорозѣ додаткôвъ до податкôвъ удѣляти запомоги интернатови и ратувати его ôтъ банкротства!

Застановѣмся близше надъ нашимъ станомъ матеріяльнымъ.

I. Що до дѣдичѣвъ цифры показуютъ, що въ р. 1864 було 24 жидôвъ дѣдичами; въ р. 1874 вже 293, а въ р. 1883 ажь 552 жидôвъ-дѣдичѣвъ.

Кромѣ того табуля краева свѣдчитъ о великôмъ обтяженю бôльшои посѣлости; а скôлько довгôвъ виситъ на нѣй нетабулярныхъ, — се знае самъ Господь. Я тôлько позволю собѣ пôднести, що въ котрый кутъ краины нашои заглянешь, всюды почуешь стогны и нарѣканя, та й що бôльша посѣлôсть переходитъ зъ рукъ польскихъ въ жидôвскі.

Яку страту поноситъ пытанье польске черезъ таку руину, осудѣтъ самі.

Що до насъ Русинôвъ, то хотяй „hierarchia społeczna“ заляла нашôй справѣ неразъ горячого сала за шкôру, мимо то отверто, а щиро кажу, що руина ваша есть руиною нашою; мы волимо дѣдича Ляха, якъ жида; бо Ляхъ — нашь братъ, Славянинъ, може колись поправится.

II. Роздивѣмося, якъ стоитъ кляса мѣщаньска. Досыть переѣхатись по краю, а представится намъ страшный образъ упадку мѣщаньства; у всѣхъ нашихъ мѣстахъ и мѣсточкахъ жиды маютъ перевагу и цифрову и маеткову. Мѣщане вытиснені на недоступні заулки и на передмѣстя далекі, стогнутъ пôдъ ярмомъ новомодной панщины грошевои. Придивѣмося, панове, добре тымъ недобиткамъ выхудлымъ, що ледви ноги волочатъ за собою, а ôтхочеся вамъ интернатôвъ.

Мешкавъ я въ Краковѣ черезъ 5 лѣтъ, а коли въ р. 1870 опускавъ я Краковъ, не було въ ринку анѣ одного склепу жидôвского, хиба на улици Шпитальнôй одинъ жидъ-антикварь мавъ свôй склепъ. Коли дня 11 липня 1885 т. е. по уплывѣ 15 лѣтъ заѣхавъ я до Кракова припадково въ шабасъ, ажь въ очахъ менѣ стемнѣло, бо заставъ я въ ринку всѣ склепы замкнені яко жидôвскі, а десь не десь на показъ свѣтився ще склепъ христіяньскій. Констатую, що нужда и упадокъ мѣщанъ не дозваляютъ такожь на запомогу интернатôвъ.

III. Звернѣмся въ кôнци до стану хлопского, до сеи пôдвалины нашои будовы суспôльнои. Що тâ фундаменты сильно зарисувались и попукали, що темнота и нужда матеріяльна селянъ рускихъ и мазурскихъ суть перестрашаючими симптомами, — се рѣчь певна. А прецѣнь скажѣмъ собѣ правду, що станъ хлопскій, — се криниця, зъ котрои всѣ черпаемо воду оживляючу; а власне криниця тая въ очахъ нашихъ грозитъ посухою.

Що до народу руского, то въ послѣднихъ лѣтахъ патріотичне духовеньство руске при помочи интелигенціи цивильнои занедбану ниву народну въ значнôй части выкорчувало и дальше корчуе, засѣяло здорове зерно; поступъ очевидный, а надѣя въ Бозѣ, дôждемося богатыхъ жнивъ. Бажаю лише, щобъ „hierarchia społeczna“ и староства не переслѣдували робôтникôвъ нивы народнои, а щобъ радше имъ помагали въ дѣлѣ святôмъ, котре выйде на пожитокъ Богу, краеви и державѣ.

Съ народомъ мазурскимъ инакше справа стоитъ.

Мазуръ до нынѣ жіе въ станѣ первобытнôмъ, въ купѣ съ звѣрятами; нѣхто его долею не журится и не опѣкуеся; оставленый самъ собѣ, сиротою. Въ повѣтѣ Ропчицкôмъ на пальцяхъ порахуешь хаты съ пôдлогами; а такі села, якъ Niedźwiada, Mała, Stobierna, Stasiówka, Braciejowa etc., то справдешна дичина. Ажь сумъ бере, що въ XIX. вѣцѣ подôбный упадокъ моральный и матеріяльный можна ще подыбати въ Европѣ.

На Мазурахъ парафіи занадто розляглі, черезъ що духовеньство навѣть при найлѣпшôй воли не въ силѣ опанувати терену своеи працѣ, не въ станѣ удержати евиденціи, що дѣется въ парафіи. Решта интелигенціи спитъ сномъ блаженныхъ або заглядае въ горнець власный.

Надѣюся, що я ясно выказавъ:

1. що всѣ клясы суспôльности такъ польскои, якъ рускои стоятъ нынѣ надъ пропастею загального банкротства;

2. що нужда загальна не позваляе марнувати гроша на запомоги интернатôвъ съ цѣлями неясными и непевными;

3. що въ такъ критичнôй хвили Соймъ краевый не повиненъ взывати до помочи Змартвыхвстанцѣвъ и Єзуитôвъ противъ братямъ Русинамъ, але повиненъ на пôдставѣ рôвноуправненя и справедливости залагодити вже разъ щиро справу руску, котрои черезъ 500 лѣтъ полагодити вамъ годѣ.

А потôмъ поеднані звернѣмся „спôльными силами“ на поле економичне и просвѣтне. Тогдѣ „въ наше ôконце засвѣтитъ вже разъ сонце“, — тогдѣ зможемо съ часомъ утворити зъ краины нашои рай.

Тогдѣ и правительство буде поважнымъ дивитись окомъ на край нашь зъеднаный, та й увзглядняти муситъ наші справедливі жаданя, бо не буде кимъ страшити дѣтей непокôрныхъ...

Кôнчу промову свою памятными словами Стефана Качалы въ р. 1881 въ сѣмъ мѣсци сказаными:

„Пытаюся: чи хочете згоды живои, пожи-
„точнои, чи гнилои, гробовои? — Першу дасть
„вамъ рôвноуправненье, другу интернаты. Выби-
райте!“

Два посланія Преосв. еп. Юліяна.

Его Преосвященьство еп. Юліянъ выдавъ въ недѣлю по Рождествѣ Хр. с. р. два посланія пастырскі: одно до „Преподобного и возлюбленного въ Христѣ священьства“, друге до „Возлюбленныхъ въ Христѣ вѣрныхъ епархіи станиславôвскои.

Преосв. еп. Юліянъ радуеся довершенымъ подѣломъ дотеперѣшнои надто розлогои епархіи Митрополіи галицкои, до котрои на 800 □ миляхъ належало близько 2.000 церквей. Подѣлъ сей бувъ дуже на потребѣ не лише зъ того одного взгляду, але положенье Галичины на граници Всходу и Заходу вымагало помноженя и скрѣпленя силъ, щобы та церковна провинція, належито розвинувшись, змогла осягнути прекрасну и велику цѣль, вложену на ню Божимъ Провидѣньемъ и найвысшою властею церковною. Вдячнôсть за то належится головно Его Вел. цѣсареви австрійскому и св. Престолови римскому.

Зазначивши се, Преосвященый переходитъ до исторіи нашои церкви, згадуе про апостольске дѣланье св. Андрея на нашихъ земляхъ, про слѣды христіяньства въ зимнôй Скитіи вже въ IV вѣцѣ, про здвигненье престолôвъ христіяньскихъ межи Скитами и Сарматами Іоанномъ Златоустымъ, про знищенье сихъ зародôвъ христіяньства въ часѣ, коли дикарскі орды азіяскі съ кôнцемъ V вѣку стали переселятись до Европы; про апостольске дѣланье св. Братôвъ Солуньскихъ, котрыхъ ученики навернули значну часть нашихъ предкôвъ на вѣру Христову и подали намъ перекладъ св. письма; про схизму Фотія и его стремленье, стати вселеньскимъ архіереемъ; про наверненье кіевского воеводы Дира и Ольги и хрещенье Руси Володимиромъ Великимъ въ 988 р., т. е. въ часѣ, коли выкликана Фотіемъ схизма зовсѣмъ загибла. Не довго потôмъ, сказано въ посланію, слѣдувала схизма патріярха царгородского Михайла Керулярія и ôттягнула Русь ôтъ звязи съ престоломъ римскимъ. Мимо того ôтъ часу до часу вже передъ Флорентійскою уніею (1437—1440) являлись на Руси владыки, котрі придержувались св. римского престола. Доперва ôтъ митрополита Іоны II (1519—1523) приклонилась вся Русь до розколу царгородского и лишилась въ такôмъ станѣ до часôвъ уніи Берестейскои. Зъ того часу почався знову вкореняти католицизмъ, а въ другôй половинѣ XVII вѣку кіевско-галицка митрополія числила вже 13 миліонôвъ вѣрныхъ. Въ 1720 р. слѣдувавъ Замойскій соборъ, на котрôмъ управильнено обрядъ греческій и католицко-грецкôй церкви надано организацію. Дѣло се однакожь устоялось лише до другои половины XVIII вѣку. Въ лѣтахъ 1772, 1795, а пôзнѣйше въ 1839 и 1874 знищено его и вѣрныхъ греко-католицкои церкви перетягнено до православія россійского. Лишь двѣ епархіи, львôвска и перемыска лишились вѣрні римскому престолови, для котрыхъ въ 1808 р. ôтновлено Митрополію галицку.

Розказавши исторію нашои церкви, згадуе Преосвященый за стараня митроп. Антонія Ангеловича (24 груд. 1806), кардинала М. Левицкого и Гр. Яхимовича около заснованя суфраганіи львôвскои, а евентуально епископства въ Станиславовѣ. Нынѣ стараня тâ довершені и нынѣ въ справахъ нашои церкви буде можна кождого часу скликати провинціональный соборъ. Епархія станиславôвска обôймае 440□ миль, двайцять деканатôвъ съ 435 душпастырями и 744.167 вѣрными.

Посланіе подае дотычні рѣшеня цѣсарскі и булю папску зъ 26 марта 1885 р.

Перейшовши до свого именованя дае Преосвященый еп. Юліянъ наставленье свому клирови, въ котрôмъ мѣстятся слѣдуючі провôдні мысли; Будьте вѣрні свому званію въ нынѣшныхъ тяжкихъ часахъ, будьте вѣстителями Євангелія и учителями народу, именно теперь, коли съ кождымъ днемъ повстаютъ лжеучителѣ, котрі письмомъ и словомъ и всякими пôдступными и облудными способами стараются ослабити въ вѣрнôмъ народѣ вѣру и знищити церковь католицку; проповѣдуйте слово Боже, катехизуйте молодѣжь, утверджайте въ умахъ простолюдина и въ высшихъ верствахъ суспôльности вѣрнôсть апост. престолови, звертайте особливу увагу на шкôльну молодѣжь, сповняйте съ достоиньствомъ свое званье священиче при чистôй совѣсти и молитвахъ, а поки „Ôтдѣлъ для справъ всхôдного обряду“ въ конгрегаціи римскôй и обрядова комисія при митроп. престолѣ у Львовѣ не покôнчатъ свого труду, держѣтся сихъ правилъ обрядовыхъ, які предписавъ митр. Ординаріятъ обѣжникомъ до ч. 350 въ 1885 р. Вашими дѣлами най правитъ любовь до вѣрныхъ и будьте имъ своимъ житьемъ примѣромъ. Заховайте при тôмъ вѣрнôсть и преданнôсть апост. Престолови и Монархови, любѣть свою народнôсть и будьте австрійскими патріотами, якими заедно бували ваші попередники. Пôдъ покровомъ и заставою Пресвѣт. престолôвъ римского и австрійского спасете и прославите нашь св. обрядъ и нашу питому дорогу мало-руску народнôсть. Любѣть Свое и дорожѣть Своимъ, бо такъ дѣлали и дѣлаютъ святі и найславнѣйші мужѣ и учителѣ церковні, но при тôмъ шануйте и почитайте такожь и чуже. Борба національна розгорѣла нынѣ всюды. Пôсля христіяньского погляду суть однакожь всѣ народы рôвноуправнеными членами и братами однои родины Божои. Въ христіяньствѣ спочивае и правдива гуманнôсть.

Що до становиска насупротивъ клира свого заповѣдае Преосвященый при всѣмъ и во всѣмъ безвзглядну справедливôсть, въ другои стороны рѣшуче выступленье противъ всего, що спротивлялось-бы вѣрѣ католицкôй и добрымъ обычаямъ.

Посланіе кôнчится молитвою до Всевышного о помôчь и благословенье до добре намѣреного дѣла.

Въ другôмъ посланію дае Преосв. еп. Юліянъ наставленье мирянамъ своеи епархіи. Ôнъ витае всѣхъ въ мирѣ и любвѣ, велитъ имъ щастя и супокою шукати въ вѣрѣ и въ правдахъ еи Христовыхъ, нагадуе, що всѣ они суть членами католицкои церкви, перестерѣгае ихъ передъ лжепророками, котрі радй-бы повагу церкви пôдкопати; упоминае ихъ до вѣрности и преданности найвысшôй власти свѣтскôй, до любви ближныхъ, котрою усуваеся всяка вражда; до вѣрности для своеи церкви и обряду и мало-рускои народности. „Любѣтъ, шануйте и дорожѣтъ своею рускою народностею и рускимъ языкомъ, котрый маете ôтъ Бога и котрый есть нашимъ спôльнымъ добромъ“ — суть золоті слова посланія, котре кôнчится рôвно-жь молитвою до Бога и Пречистои Дѣвы и рускихъ угодни ôвъ о помôчь, щобы всѣ жили и дѣлали яко правдиві ученики и наслѣдники Христові.

Ôтнятье дебиту „Дѣлу“ въ Россію.

Въ 10 числѣ „Дѣла“ подали мы деякі матеріялы, які дôйшли до насъ зъ рôжныхъ сторôнъ Россіи про фактъ и причину ôтнятя „Дѣлу“ дебиту въ Россіи. Зъ дописей сихъ показуеся, що причина ôтнятя дебиту „Дѣлу“, котре ишло до Россіи пять лѣтъ и нѣколи до послѣднои хвилѣ не давало пôдставъ до заборони, выйшла зô Львова. Намъ подано и имена тыхъ „прiятелѣвъ“, котрі робили прислугу „Дѣлу“, але мы именъ не навели, бо намъ остаточно о имена не йде. Намъ ходитъ лишь о то, щобы дотычні личности, що поступаютъ некрасно, довѣдались, що таки шило въ мѣшку не утаится, и бодай засоромились, вглянули глубше въ свою душу и поправились. Намъ неодно и до поры ôтнятя дебиту „Дѣлу“ було вѣдомо, але мы не голосили того, бо не хотѣли ще бôльше дразнити раны нашои нещастнои Галичины. Намъ було звѣстно, съ якимъ усердіемъ торôкъ старалися певні круги у Львовѣ довѣдатись о числѣ нашихъ предплатникôвъ въ Россіи, щобы передати тую вѣсть п. Щебальскому, редакторови „Варшавского Дневника“, котрый особнымъ письмомъ домагався того ôтъ однои редакціи, щобъ, якъ сказано було въ письмѣ, проскрибувати передъ властями доморощеныхъ украинофилôвъ а „Дѣлу“ ôтняти дебитъ въ Россіи. Намъ були звѣстні всѣ заходы деякихъ путникôвъ нашихъ до Россіи, звѣстна намъ була и торôчна мисія п. Петрова, учителя при Маріинскомъ институтѣ въ Петербурзѣ, котрого Славянскій благотворительный комитетъ выславъ бувъ на саму арену „украинобіенія“... Все то було и есть намъ вѣдоме, але мы того не голосили, не розбирали, и нынѣ не розбираемо, бо въ загалѣ мы радй ôтъ всякои гнили ôтвернути очи и мы були-бы найщасливѣйші, коли-бъ не потребували нѣколи еи тыкатись. Читателѣ наші добре знаютъ, що мы чинимо се дуже рѣдко, въ крайнôй уже потребѣ, и то коли йде о справу загалу, а не личну. Такою справою загальною стала нынѣ и справа ôтнятя дебиту „Дѣлу“.

Рôвночасно съ своими вѣстями о ôтнятю дебиту „Дѣлу“ мы помѣстили въ 10 числѣ допись зъ Петербурга до „Gazet-ы Nar.“ въ тôмъ дѣлѣ, очевидно, не беручи за неи отвѣчальности. Цѣла допись тая ôтносится до „Дѣла“, интересуе отже и редакцію и читателѣвъ „Дѣла“. Не помѣстити еи — значило-бъ справляти свого читателя до „Gazet-ы Nar.“ або до „Слова“, де еи найважнѣйші уступы о. Наумовичь ще передъ тымъ перепечатавъ дословно. Такій способъ чей-же нѣгде не практикуеся! Дôткнена несправедливо личнôсть мае право невѣрный фактъ спростувати. И мы по дописи заразъ умѣстили прислане намъ a priori заявленье о. Наумовича, що его особа нарушена въ „Gazet-ѣ Nar.“ безпôдставно. Тымчасомъ и о. Наумовичь въ „Словѣ“ и „Нов. Проломъ“ замѣсть брати рѣчь такъ, якою она фактично есть, здобулися на таку — скажѣмъ: смѣлôсть, що авторство дописи зъ Петербурга въ „Gazet-ѣ Nar.“ пôдсуваютъ львôвскимъ пріятелямъ „Дѣла“. „Испытанная нашими любезнѣйшими тактика памятна изъ временъ нашего процеса... Хочешь писати доносъ — пише о. Наумовичь въ „Словѣ“ — не пиши прямо въ твою газету, потому что честныи люди обидятся, только вышли его въ якую вѣнскую газету, или въ „Dziennik Poznański“, или въ „Одесскій Вѣстникъ“, а послѣ того перепечатай его въ твоемъ органѣ. Къ такимъ дѣламъ былъ особенно ловкій пок. В. Барвиньскій. Теперь нашлась ближайшая дорога — изъ Петербурга, значитъ: изъ одной улици Львова на другую, въ „Газету Народовую“.

Таку инсинуацію о. Наумовича якъ що до пок. В. Барвѣньского, такъ и що до насъ и нашихъ одномышленникôвъ мы ôтпираемо съ повнымъ обуреньемъ! Мы въ загалѣ не можемо поняти, якъ мôгъ о. Наумовичь до того степеня понижитися, щобы щось подôбного написати! Бо щобы ôнъ самъ вѣривъ въ то, що написавъ, о тôмъ и бесѣды не може бути. Що до пок. В. Барвѣньского, чоловѣка характеру честного, душѣ чистои, то о. Наумовичь мусить знати цѣлую его дѣяльнôсть, мусить знати его поведенье ôбчасъ процесу, поведенье найсовѣстнѣйше и найчеснѣйше. Пок. Барвѣньскій черезъ цѣлый часъ процесу и по процесѣ, якъ левъ боровся противъ всѣхъ численныхъ тогды напастникôвъ Руси и спасавъ ситуацію, нѣ одной напасти въ якôй-небудь часописи не пропустивъ безъ енергичнои ôтправы, — за то по смерти своѣй удостоився вѣнця на домовину и ôтъ о. Наумовича. На могилу нечестного чоловѣка Вы, о. Наумовичь, вѣнця не були-бы складали! Чому-жь нынѣ Вы голословно, безъ жадного факту, припису-

єте єму такй нечестнй свойства? Гадаєте, що люде вже забули, хто бувъ Володимиръ Барвѣньскій? То бувъ патріотъ безъ змазы — и святотатство сповняє той, хто нынѣ за-для побôчныхъ цѣлей поганитъ єго память!... Що до инсинуаціи учиненои намъ, котрй дѣло пок. Володимира Барвѣньского ведемо дальше такъ само съ чистыми руками и съ чистою совѣстею, — то мы ôтпираємо єи съ обуреньемъ и погордою, а коли хто хоче доказати, що мы до обуреня и погорды такои инсинуаціи не маємо права, нехай доказує; мы въ кождôй хвили готовй. Чи о. Наумовичь, перечитавши допись въ Петербурга, може на правду въ то вѣрити, що она сфабрикована у Львовѣ, коли въ нѣй говорится, що „на чолѣ партіи стоитъ адвокатъ Иванъ Добряньскій" и що партія того-жь Добряньского закупила „Parlamentär" вѣденьскій?! Тутъ очевидно иде рѣчь про п. Адольфа Добряньского, котрый фактично стоитъ на чолѣ — не партіи, але фракціи, и запанувавъ „Parlamentär-омъ" вѣденьскимъ. Чи о. Наумовичь справдѣ такій наивный, щобы вѣривъ, що Галичанинъ, котрый-бы знавъ тайны кіевскй и петербурскй, не знавъ-бы такои простои рѣчи, якъ рôзниця мѣжь адвокатомъ Иваномъ у Львовѣ а гофратомъ Адольфомъ Добряньскими у Вѣдни? Мы въ то не вѣримо и мы пересвѣдченй, що и о. Наумовичь рôвно-жь въ то не вѣритъ!

Кромѣ писемъ, якй мы навели въ 10 числѣ „Дѣла", гôдна уваги ще новинка въ „Кіевлянинѣ", органѣ офиціяльнôмъ и панславистичнôмъ: *„Изъ источника вполнѣ достовѣрнаго"* — пише „Кіевлянинъ" въ ч. 16 зъ 4 л. лютого с. р. — „довѣдуємось, що „Дѣло" має всѣхъ 600 подписчиковъ а зъ нихъ въ Галичинѣ тôлько 150, а 450 на Украинѣ!" — а разомъ доноситъ, що „Дѣло" має съ Кіевомъ *„весьма прочныя связи"*. Намъ знову зъ достовѣрного жерела доносятъ, що „источникъ вполнѣ достовѣрный" — то Львôвъ. Ще въ грудни 1885 року подано зъ ôтси до Кіева бôльше-менше такъ стилизовану пораду: „Щобы въ Галичинѣ знищити народовцѣвъ, треба почати зъ „Дѣла", Коли єго заборонятъ въ Россіи, то оно згине, бо живе тôлько предплатниками въ Россіи. Такъ було и съ „Правдою": жила она такожь предплатою зъ Россіи, а якъ заборонили єи въ Россіи, она пропала". — Ось ажь якихъ аргументôвъ було потрѣбно, щобы добитися у правительства ôтнятя „Дѣлу" дебиту!

Що въ нашôй нещастнôй Галичинѣ, деморализованôй чужими и своими, єсть такій „чорный кабинетъ", що проскрибує честныхъ людей и добрй ихъ дѣла, — се не пôдлягає анѣ найменшому сомнѣню. Просимо тôлько зважити: Россійска цензура — якъ доноситъ редакторъ „Кіевскои Старины" — рôвночасно съ „Дѣломъ" забороняє „Руску Историчну Библіотеку", котрои ще не видѣла и не розглядѣла, бо „Библіотека" ще навѣть зъ друку не вийшла! Якъ могла бы цензура въ Петербурзѣ сама ôтъ себе заборонити книжку, котрои ще й не бачила и котрои ще анѣ одинъ примѣрникъ не пôйшовъ черезъ границю! Дальше: Вийшла тутъ недавно маленька брошурка музикальна „Молитва", композиція одного украиньского композитора. Въ кôлька днѣвъ по выходѣ тои брошурки знайшовся одинъ єи примѣрникъ въ „Главномъ управленію по дѣламъ печати" въ Петербурзѣ, а другій у цензора въ Кіевѣ, съ дописскою, що сю „Молитву" маютъ Украинцѣ спѣвати замѣсть „Боже царя храни!" Наконець просимо пригадати собѣ арештованье минувшого лѣта одного украиньского писателя на границы, очерненого передъ россійскими властями тôлько за-для того, що въ дѣвочôмъ воспиталищи будьто-бы для него були два слова выписанй на стѣнѣ фонетичною правописею! Все то вказує, що тутъ рѣчь не зовсѣмъ чиста... ist etwas faul...

А коли мы на то звертаємо увагу, то чинимо се въ патріотичного обовязку, бо галицкй Русины, що мають вести тяжку борбу о своє народне существованье, мусятъ бути передъ своєю совѣстею и передъ судомъ чужихъ людей чистй, якъ та слеза! А яку мы можемо мати честь и повагу, коли ôтъ чужихъ людей чуємо такй поганй рѣчи про наше гнѣздо? Чи вже-жь „Галичанинъ" має у людей уходити за чоловѣка, передъ котрымъ на всѣ колодки замыкай уста и серце?! Надъ тымъ кождый патріотъ повиненъ глубоко призадуматись и дѣлати все можливе, щобъ спасти честь и повагу галицкого Русина!

„Дѣло" черезъ ôтнятье єму дебиту въ Россіи не упало и не упаде. Єго головна опора — Галичина, галицкй патріоты; для Галичины „Дѣло" було основане, Галичинѣ все служило и нынѣ служитъ. Хто любитъ Русь, хто любитъ свôй народъ, хто любитъ своє рôдне слово и рôдну пѣсню, — той ишовъ, иде и пôйде съ нами! И мы нынѣ крѣпко и пересвѣдченй, що тіи патріоты якъ не дадутъ упасти руско-народнôй идеи въ Галичинѣ, такъ и не дадутъ упасти „Дѣлу". Мы вже и маємо на то доказы.

Для „Дѣла" по причинѣ ôтнятя єму дебиту до Россіи жертвували въ домѣ Впр. о. декана Олесницкого въ Говиловѣ: о. дек. Олесницкій 5 зр., о. Ем. Брылиньскій, деканъ и парохъ въ Угриню, 5 зр.; о. Вас. Богоносъ, сов. консист. и парохъ въ Хоростковѣ 2 зр.; о. Яковъ Гудикъ, вицедек. гусятыньскій, 2 зр.; о. Еман. Лисинецкій, парохъ въ Василькôвцяхъ, 2 зр.; о. Ант. Туркевичь, парохъ въ Оришковець. 1 зр.; о. Кир. Лукасевичь, пар. въ Мшанця, 1 зр.; о. Ник. Темницкій зъ Хлопôвки 1 зр.; о. Ник. Бачиньскій 1 зр.: п. Н. Дрогомирецкій 1 зр.; п-нѣ Анна Брылиньска 1 зр.; п-нѣ Олена Туркевичева 1 зр.; п-нѣ Михалина Бачиньска 1 зр.; п-на Олена Сѣменовичь 50 кр.; „жидокъ" тароковый 33 кр.; разомъ 24 зр. 83 кр. — Зô Львова: о. К. К. 1 зр. Загальна сума 25 зр. 83 кр. За такъ щедрый даръ нашихъ Вп. Патріотôвъ и Патріотокъ складає Редакція „Дѣла" найщиршу подяку. Народъ, котрый має такъ щирыхъ патріотôвъ, що кождои хвилѣ готовй послѣдну лепту принести въ жертву, де ходить о высшу цѣль, о загальный интересъ народу, не загине а скорше чи пôзнѣйше дôйде до своєи цѣли, мимо всякихъ перешкодъ ôтъ чужихъ и своихъ противникôвъ. Сей объявъ такъ глубокого патріотизму и почутя народного буде для нашои Редакціи ôтрадою и заохотою въ дальшôй роботѣ и додасть намъ новыхъ силъ, новои ôтваги и вытревалости въ розпочатôмъ дѣлѣ; не убоимося нѣякихъ клеветъ и перешкодъ, нѣякихъ стратъ матеріяльныхъ, а будемо и дальше вести наше выдавництво, котре вже при першôмъ своѣмъ заснованю знайшло грôмкій ôтгомонъ въ нашôмъ народѣ, съ тымъ бôльшою ревностею, бо нынѣ маємо одинъ доказъ бôльше, що нашй труды находятъ признанье въ нашôмъ народѣ.

Зъ судовои салѣ.

Дня 6 л. лютого велась передъ львôвскимъ ц. к. мѣско-делегованымъ повѣтовымъ судомъ карнымъ розправа п. Василя Нагôрного, архитекта у Львовѣ противъ кс. Вавра Зарембы, лат. пароха зъ Щирця и пропинатора зъ Прусъ, Хаима Билера о оскорбу чести зъ §§. 487, 488 и 496 з. к. Розправу вѣвъ ц. к. авскультантъ, Бартъ. П. Нагôрному, яко приватному жалобникови асистувавъ п. Андр. Чайковскій, канд. адвокатскій. Кс. Зарембу боронивъ ц. к. нотарь щирецкій, п. Бергардъ, а Билера — адвокатъ д-ръ Леманъ.

Оскорба чести полягала въ тôмъ, що въ часѣ послѣдныхъ выборôвъ до рады державнои зъ повѣту львôвского, кс. Заремба, агитуючи за п. Абрагамовичемъ, уживавъ такого аргументу: „Не выбирайте п. Нагôрного, бо ôнъ обôкравъ церковь въ Ярычевѣ и може ще буде сидѣти въ криминалѣ. То лайдакъ!" То само повторявъ на другôмъ кôнци Хаимъ Билеръ. П. Нагôрный, дôзнавшись о тôмъ, обжалувавъ обохъ оскорбителѣвъ до суду. Оскорбителѣ признались до чину и надто зъобовязались перевести доказъ правды. Въ наслѣдокъ того при другôй розправѣ переслухано свѣдкôвъ, межи ними двохъ комитетовыхъ зъ Ярычева, а зъ ихъ зôзнань показалось отъ що: Въ 1883 р. умовився п. Нагôрный съ конкуренційнымъ комитетомъ въ Ярычевѣ о будову новои мурованои церкви въ той способъ, що пôсля пляну и начерку коштôвъ комитету мавъ п. Нагôрный, яко предпріємець пôднятись будовы за 16.000 зр. Комитетъ зъобовязався при тôмъ платити п. Нагôрному за роботу ратами и то: 1) по покôнченю фундаментôвъ зъ камѣня, 2) по покôнченю цокля зъ цендрôвокъ, 3) по выпровадженю стѣнъ по ôкна и т. д. Въ 1883 р. 26 липня покôнчено фундаменты и въ присутности членôвъ комитету о. А. Матковского, о. Голинатого, пп. Завадовского та Бернацкого и майстра мулярского Яблоньского зведено рахунки роботы и выплачено п. Нагôрному першу належитôсть. Зъ рахунку того вийшло, що до будовы фундаментôвъ зъужито въ загалѣ около 5 куб. сяжнѣвъ камѣня менше, якъ було предвиджене въ начерку коштôвъ, т. є. 38 замѣсть 42, а до ½ сяжня лишилось ще на мѣсци будовы. П. Нагôрный пояснивъ членамъ комитету всю справу трудностію точного обчислена матеріялу будôвничого при земныхъ роботахъ и тою обставиною, що такъ якъ знайдено добрый грунтъ пôдъ будову, то и не копано такъ дуже глубоко, а комитетъ на все згодився въ своѣмъ часѣ. Впрочѣмъ се не альтерувало цѣлои угоды. Зыскъ п. Нагôрного при тôй будовѣ вразъ съ трудами и и поѣздками на мѣсце выносивъ до 300 зр., въ котру суму вчислено и тыхъ кôлька куб. сяжнѣвъ менше зъужитого камѣня. Комитетъ принявъ то все до вѣдомости и справу покôнчено въ найлѣпшôмъ ладѣ. Въ 1884 р. не проваджено дальше будовы за-для недостатку фондôвъ, але за то дались чути голосы, будьто п. Н. богато заробивъ на фундаментахъ, и що наколи такъ дальше пôде, то п. Н. на цѣлôй будовѣ заробитъ 3000 зр. П. Н., довѣдавшись о тыхъ безпôдставныхъ поголоскахъ, поѣхавъ зимою въ 1884 р. до Ярычева и предложивъ комитетови другу оферту сеи основы: „Довѣдавшись, що мѣщане тутешнй нарѣкаютъ на то, будьто я богато заробивъ при фундаментахъ, то жадаю теперь за веденье будовы и выготовленье дальшихъ плянôвъ до дальшого выконаня и обрахунку 800 зр. и кошта подорожи, въ котру суму вчислитъ комитетъ навѣть и сей заробокъ, якій я мавъ при фундаментахъ". На повнôмъ засѣданю конкур. комитету принято ту оферту и обѣ стороны були задоволенй. Мимо того агитаторы выборчй ужили сеи справы до оскорбленя п. Нагôрного, хотя, якъ зъ зôзнань показалось, п. Н. робивъ громадѣ ярычôвскôй найбôльшй уступства. Переслуханй комитетовй члены розказали все то докладно, лишь цифру зарôбку пôднесли на 500 зр., що однакожь не годится съ рахунками, ведеными при будовѣ. При тôмъ заявили они выразно, що комитетъ церковный нѣколи не посуджувавъ п. Нагôрного о злй намѣреня, тôлько, що деякимъ членамъ жаль було такъ великого зарôбку и длятого повстали нарѣканя по-за комитетомъ. Зôбравши наведенй мотивы, хто-жь мôгъ-бы подумати, щобъ доказъ правды удався. Ба, нема тутъ навѣть правдоподôбности, котра бы дозволяла оскорбителямъ щось подôбного припускати и публично такими клеветами воювати.

П. Чайковскій, забравши голосъ, выказавъ цѣлу мерзкôсть клеветы и нужденнои агитаціи, котра на чесне имя кидає болотомъ ложи. Зъ юридичнои стороны выказавъ знову, що зôзнаня свѣдкôвъ не суть способнй до переведеня доказу правдоподôбности, а тымъ менше правды и жадавъ засудженя обжалованыхъ на пôдставѣ §§. 487, 488 и 496 з. к., пôдносячи при тôмъ, що тй нечестнй клеветы могли пошкодити п. Нагôрному не лишь яко кандидатови на посла, але и яко архитектови.

Оборонцѣ обжалованыхъ обставали знову при тôмъ, будьто имъ удалось перевести доказъ — вже не правды, а правдоподôбности, що кс. Зарембѣ не можна вмѣняти animum injuriandi и що всему виновата агитація! При тôмъ були пп. оборонцѣ такъ ласкавй признати, що на п. Нагôрнôмъ не тяжитъ и тѣнь якогось нечесного дѣла. Судія увôльнивъ обохъ обжалованыхъ съ такими мотивами: Хотя розправа не выказала жадного нечестного дѣла, противно єго поведенье при будовѣ церкви въ Ярычевѣ було честне и не користолюбиве, то однакъ зô взгляду, що нашъ „lud" всякій зыскъ называє крадежею (отже и кс. пробощъ то такожь неписьменный lud) и що вѣсти о тôмъ зыску п. Нагôрного носились голосно въ околици (чого розправа не выказала), то належатъ уважати доставленый матеріялъ доказовый достаточнымъ, щобы можна повѣрити въ имовѣрнôсть голошеныхъ клеветъ, що уважаєсь доказомъ правдоподôбности, вымаганои §. 490 з. к.

Отъ того выроку судіи зголосивъ обжалованый рекурсъ до другои инстанціи.

Дня 9 л. лютого ôтбулась знову розправа апеляційна въ процесѣ сов. Рожанковского противъ ком. Єловицкого передъ вотантами совѣтниками Могильницкимъ, Бушакомъ и Богданимъ а предсѣдательствомъ сов. Савчиньского. Оборонець сов. Рожанковского, адв. д-ръ Добряньскій, жадавъ знесеня выроку увôльняючого 1. инстанціи и засудженя комисаря староства золочѣвского, п. Єловицкого, котрый якъ звѣстно въ часѣ выборôвъ, выражався дуже обидно о сов. Рожанковскôмъ. Д-ръ Добряньскій пôднѣсъ, що тутъ ходитъ о укараньє урядника политичного, котрый обидою, киненою на урядника судового, деморализує народъ. Зъ юридичнои стороны взявши, канцелярія въ староствѣ повинна уважатись мѣсцемъ публичнымъ, а вже доказано, що на тôмъ мѣсци публичнôмъ выражався п. Єловицкій дуже обиджаючо о сов. Рожанковскôмъ, передъ вôйтами, котрыхъ кликано по черзѣ до „рапорту политичного", при чѣмъ дверѣ канцелярійнй не були зачиненй на ключь, лишь стоявъ при нихъ „посѣпака мѣскій", котрый по „конференціи" съ однымъ вôйтомъ, вдрулявъ до канцеляріи другого. Згадавъ при тôмъ такожь д-ръ Добряньскій, що на интерпеляцію въ соймѣ въ тôй справѣ п. намѣстникъ заявивъ: wszakże uwolniono Jełowckiego — jest więc niewinnym". По пôвгодиннôй нарадѣ, котра мала бути дуже жива, оголосивъ сов. Савчиньскій дуже лаконично слѣдуючій вырокъ: „Откидуєся супротивленье обжалователя зъ мотивôвъ першого судіи." Finita...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*4. Засѣданье рады державнои.*) На початку засѣданя згадавъ президентъ палаты съ почестею померлого посла зъ Бродôвъ Натана Калира. Шаршмидъ и товаришѣ внесли опôсля проектъ закона, пôсля котрого кругъ нѣмецкои мовы въ краяхъ австрійскихъ має бути докладно означеный. Въ законѣ сѣмъ узнаєся мова нѣмецка яко державна съ ôтповѣдными выемками для Галичины и краѣвъ съ населеньемъ италійскимъ а понятье „мовы краєвои" (landesüblich) пояснюєся на пôдставѣ того, яка мова уживаєся въ повѣтѣ (bezirksüblich). — Цѣкавѣйшй зъ параграфôвъ сего закона наводимо: §. 1 каже: Нѣмецка мова має уживатися яко мова державна у всѣхъ властяхъ краєвыхъ урядахъ и судахъ, въ службѣ внутрѣшнôй и въ розговорѣ межи собою. Всѣ залагодженя и выготовленя справъ въ центральныхъ властяхъ и найвысшихъ трибуналахъ маютъ выконуватися лишь въ мовѣ нѣмецкôй. §. 3. Нѣмецка мова має уживатися яко выкладова навѣть побôчь другои мовы краєвои, коли сего громада зажадає. Яко предметъ обовязковый позôстає мова нѣмецка у всѣхъ школахъ народныхъ, котрй маютъ бôльше якъ три клясы, у всѣхъ школахъ выдѣловыхъ, середныхъ, промысловыхъ и фаховыхъ... §. 7. Яко мовы краєвй уважаются: ческа въ Чехахъ на Моравѣ и Шлезіи; польска, въ Галичинѣ и Шлезіи; руска въ Галичинѣ и Буковинѣ и т. д. §. 8. Наведенй въ §. 7 мовы уважаются яко мовы уживанй въ повѣтѣ тогды, коли въ якôмъ повѣтѣ суть громады, що уживаютъ свою мову яко урядову и коли рôвночасно що найменше одна шеста часть населеня въ повѣтѣ уживає тои мовы яко товарискои. Въ мѣстахъ съ власнымъ статутомъ уважаєся та мова за краєву, котрои уживає бодай шеста часть населеня. §. 10. Стороны можутъ въ переспрaвахъ чи устныхъ чи письменныхъ съ урядами уживати мовы урядовои або въ повѣтѣ уживанои. §. 20. власти автономичнй можутъ выбрати за свою мову урядову або мову державну або уживану въ повѣтѣ. §. 22. Що до мовы выкладовои въ школахъ народныхъ, то прислугує законъ зъ 1869 р. Коли однакожь въ якôмъ окрузѣ шкôльнôмъ бодай одна шеста часть уживає другои мовы краєвои, то и та мова має бути выкладовою, коли черезъ пять лѣтъ найдеся пересѣчно бодай 40 дѣтей сеи меншости а родичѣ ихъ або опѣкуны зажадаютъ своєи мовы яко выкладовои, або коли въ громадѣ шкôльнôй найдеся бодай одна третя часть меншости, котра сего зажадає. §. 27. О скôлько пôсля рѣшеня цѣсарского и розпорядженя министерства зъ 1869 р. заведена въ внутрѣшнôй службѣ въ Галичинѣ мова польска, законъ сей не змѣняє нѣчого. Дальше слѣдувала интерпеляція пос. Гайльсберга и товаришôвъ до министрôвъ, чи при случайности переговорôвъ въ справѣ угоды съ Угорщиною не буде такожь порушена справа монополю горѣвки. Тауше предложивъ проектъ закона противъ фалшованю артикулôвъ поживы. Шенереръ домагався, щобы правительство предложило проектъ закона о домôвцѣ. Крайцигъ предложивъ внесенье о заведеню мыта ôтъ дерева въ цѣли охороны промыслу деревляного и противъ высокого мыта нѣмецкого. Менгеръ интерпелювавъ правительство, чи оно думає предложити проектъ закона о оподаткованю складôвъ товаровыхъ и домокружнои торговлѣ. По кôлькохъ ще другихъ интерпеляціяхъ ôтослано внесеня правительства до ôтповѣдныхъ комисій. Палата приняла ôттакъ до вѣдомости розпорядженье цѣсарске о удѣленю запомоги жителямъ Галичины, потерпѣвшимъ ôтъ повени и затвердила єго. На послѣдокъ призволила на выточенье слѣдства противъ посла Супука за провину образы чести.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ.*) Оба клюбы опозиційнй вже полагодилися. Межи клюбомъ нѣмецкимъ а клюбомъ австрійскимъ стала угода, що оба клюбы будутъ ôтъ часу до часу въ важнѣйшихъ справахъ съ собою порозумѣватися. Першу случайнôсть до такого поступованя подало внесенье Шаршмида въ справѣ мовы державнои. На засѣданю клюбу нѣмецкого зъ дня 9 с. м. заявивъ предсѣдатель клюбу, Гайльсбергъ, що предсѣдатель клюбу нѣмецко-австрійского, бар. Шаршмидъ, вручивъ єму внесенье съ просьбою, щобы и нѣмецкій клюбъ взявъ участь въ сѣмъ внесеню и єго спôльно пôдписавъ. Се прошенье клюбу австрійско-нѣмецкого постановивъ клюбъ нѣмецкій залагодити а рôвночасно постановивъ такожь просити клюбъ нѣмецко-австрійскій, щобы сей знову зъ своєи стороны взявъ участь въ интерпеляціи, котру клюбъ нѣмецкій внѣсъ до правительства по поводу монополю горѣвки. — „Koło" польске постановило збôльшити членôвъ своєи комисіи економичнои и выбрало пословъ: Бѣлиньского, Чайковского, Клюцкого и Смаржевского. Пос. Леваковскій поставивъ внесенье въ „Koł-ѣ", щобы оно упôмнулося у правительства въ справѣ частого конфискованя газетъ польскихъ. Выбрано отже комисію зъ трехъ членôвъ, котра має зôбрати дотичный матеріялъ статистичный и представити министерству несправедливе поступованье прокураторôвъ супротивъ польскихъ газетъ. Въ справѣ внесеня Коронинього о заснованю окремого трибуналу верификаційного уповажнило „Koło" пос. Гавзнера до забраня голосу.

(*Внесенье Шаршмида*), о котрôмъ повысше була бесѣда, а котре пôдписало 115 пословъ зъ клюбôвъ нѣмецко-австрійского, нѣмецкого, клюбу Коронинього, а ôттакъ ще гр. Дубскій и кн. Гогенльоге, выкликало, якъ доносятъ зъ Вѣдня до „Politik" велике розъяренье въ парляментарнôй правици а особливо межи послами ческими и словеньскими. Найвыдатнѣйшй послы — каже „Politik" ÷ уважаютъ се внесенье за найсильнѣйше вызыванье народу ческого, за насмѣхъ зъ него. Таке поступованье клюбу австрійско-нѣмецкого называютъ они просто наслѣдуваньемъ Бисмарка; такъ якъ той поступає супротивъ Полякôвъ, такъ хоче лѣвиця поступати супротивъ Чехôвъ и Словенцѣвъ. Середъ такихъ обставинъ не позôстає отже нѣчого, якъ се внесенье попросту ôткинути; на то годятся такъ Поляки якъ и Дальматинцѣ, хочь ихъ въ сѣмъ внесеню ласкаво увзгляднено. Єсть певною рѣчею, що противъ сего внесеня повстане цѣла правиця якъ одинъ мужь.

(*Руска справа въ угорскôмъ парляментѣ.*) Въ послѣдныхъ дняхъ велася въ угорскôмъ парляментѣ цѣкава дебата, котра дає намъ добрый доказъ якъ Мадяре понимаютъ права національнй. Пôдчасъ дебаты надъ буджетомъ именно забравъ голосъ сербскій посолъ зъ Кикинды Саболевичь и въ имени сербского народу въ Угорщинѣ старався доказувати, що Сербы и Хорваты суть вѣрными Мадярамъ и сподѣваются для того, що Мадяре не схотятъ ихъ пригнетати и позволятъ для того, щобы для захованя автономіи сербскои церкви бувъ скликаный соборъ. Бесѣда ся зробила въ парляментѣ дуже добре враженье и мин. Трефортъ заявивъ заразъ, що правительство скличе соборъ и не буде ставити жадныхъ перешкодъ. Опôсля выступивъ Угронъ съ бесѣдою и похваливъ Сербôвъ за ихъ льояльнôсть, але заразъ потôмъ зажадавъ, щобы тыхъ Русинôвъ мукаческои епархіи, котрй вже трохи умѣютъ по мадяроки выключити зъ сеи епархіи и завести для нихъ въ литургіи мадяроку мову. Трефортъ выступивъ противъ такого жаданя, бо, якъ доказувавъ, се дало-бы похопчôсть и другимъ народностямъ жадати подôбнои змѣны, а впрочѣмъ мова въ литургіи гр. кат. Русинôвъ єсть мертвою, старославяньскою.

Заграничнй Державы.

Ситуація на Балканѣ. Ôтъ часу вôйны сербско-болгарскои не знаходились ще балканьскй

державы въ такъ прикрôмъ положеню якъ теперь. Ситуація для всѣхъ державъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ стала нынѣ такъ неясна и непевна, що нѣхто не знае, до чого братися и куды повернутись и кождый дрожитъ о найблизшу будучнôсть, о завтра. Унія болгарска, хочь межи Портою и Болгаріею довершена, есть ще незвычайно непевна, бо доси ще не знати, яке становище займе супротивъ неи Европа; переговоры о сербско-болгарскôмъ мирѣ ледве що розпочавшися не можутъ анѣ кроку поступити напередъ; напруженье межи Туреччиною а Греціею все ще не устало и леда хвиля може выбухнути вôйна; князь спокôйнои доси Чорногоры сидитъ нынѣ въ Петербурзѣ и зондуюе теренъ а по цѣлôмъ балканьскôмъ пôвъостровѣ снуеся множество рôзныхъ агентôвъ, котрî стараются выкликати середъ населеня успособленье, яке имъ въ данôй хвили для ихъ цѣлей есть потрѣбне. Головною причиною сего загального замѣшаня есть становище Россіи супротивъ всхôдного пытаня въ загалѣ а специяльно супротивъ болгарскои уніи. Мы вже кôлька разôвъ старалися выказати, що Россія нѣякъ не хоче позбутися свого вплыву на балканьскій пôвъостровъ и що се есть причиною, для чого она выступила зъ разу противъ кн. Александра, а теперь выступае противъ уніи болгарскои. Доси ще Россія не тôлько що не згодилася на условія уніи, але и противно дала не двозначно пôзнати, що ѣй та унія зовсѣмъ непожелана. Въ тôмъ дусѣ поступае дипломатія россійска супротивъ Порты, въ тôмъ дусѣ дѣлаютъ и агенты россійскî въ Болгаріи, котрî опираючись на партіи прихильнôй Россіи, пôдшиваючôйся пôдъ консерватистôвъ, стараются выкликати въ Болгаріи и Румеліи невдоволенье и змусити князя або зовсѣмъ до уступленя або пôддатися воли и вплывови Россіи. Зъ другои стороны знову стараеся Россія, якъ доносятъ зъ Константинополя, змусити султана, щобы ôнъ въ справѣ болгарскôй старався передовсѣмъ порозумѣтися съ нею и зрѣкся вплыву Англіи. До сего ѣй дуже на руку партія, яка утворилась въ султаньскôй палатѣ, а котра стараеся переконати султана, що политика англійска есть самолюбна. Доси однакожь султанъ опираеся при своѣмъ и думае лишь такъ дѣлати, щобы не дôткнути дражливости Россіи. Такъ отже теперѣшне положенье и въ Туреччинѣ и въ Болгаріи есть бôльше критичне, якъ було доси. Въ подôбнôмъ положеню находится и Сербія. Ôгъ коли Россія стала чимъ разъ острійше выступати супротивъ уніи болгарскои, ôтъ тогды пôднеслась въ Сербіи партія невдоволена прихильностею правительства для Австріи и стараеся по свому выкористати ситуацію. Ôтносины Сербіи до Австріи спочиваютъ поки що лишь въ рукахъ короля и его прихильникôвъ, але такъ король якъ и партія правительственна не суть нѣчимъ звязанî супротивъ Австріи, и черезъ нôчь може въ Сербіи наступити змѣна, бо вже теперь даются чути голосы, що Сербія не може позôстати изольованою; она муситъ опертись крѣпко на котрôйсь державѣ, а опресь на тôй, котра буде для неи могла бôльше робити. Одно, що лякае короля и его прихильникôвъ, то есть становище Чорногоры. Чи справедливо чи нѣ, пôдозрѣваютъ въ Сербіи князя чорногорского, що ôнъ думае о великôй и сполученôй Сербіи и що въ тôй цѣли розъѣжджае теперь по Европѣ. Въ звязь съ тымъ берутъ такожь подорожь чорногорского министра просвѣты, Іовы Павловича, до Угорщины, зъ ôтки ôнъ есть родомъ. Павловичь приѣхавъ бувъ передъ кôлькома днями до Нового Саду и ôтвѣдувавъ всѣхъ знаменитшихъ Сербôвъ въ полудневôй Угорщинѣ а ôттакъ выѣхавъ до Бѣлграду, де знову ôтвѣдавъ россійского консуля. Скоро о его приѣздѣ довѣдалася болгарска полиція, приказала ему въ сей часъ выѣхати зъ Сербіи. Якъ уложатся дальше справы въ самôй Сербіи буде залежати ôтъ того, якъ скôнчатся переговоры въ Букарештѣ, котрî мали ще въ четверъ розпочатися. Що до самыхъ переговорôвъ, то мусимо ще то замѣтати, що россійскій консуль въ Константинополи вручивъ Портѣ вербальну ноту, въ котрôй Россія жадае, щобы при переговорахъ въ Букарештѣ не порушувалася нѣякъ жадна справа политична, котра належитъ до державъ европейскихъ и що Россія противъ того протестуе. Сю ноту поперли такожь и представителѣ другихъ державъ. Порта добачуе въ нѣй стремленье Россіи заняти въ всхôднôй кризѣ верховну акцію. — Ôтносины межи Портою а Греціею стаются зъ дня на день чимъ разъ бôльше напруженî. Порта громадитъ на граници Греціи значнî масы войска а военна партія въ Греціи напирае конче до вôйны; она выказуе, що теперѣшне положенье Греціи есть безвыхôдне, що вôйна навѣть нещаслива есть для Греціи ще одинокимъ выходомъ; розброенье моглобы лишь выкликати революцію въ цѣлôмъ краю. О демонстраціи флотъ европейскихъ противъ Греціи лишь тôлько теперь доносятъ, що россійскî кораблѣ не возьмутъ участи и що Франція въ сѣмъ взглядѣ ще нѣчого не порѣшила.

Россія. Въ Москвѣ померъ дня 8 н. ст. лютого на ударъ серця, голова россійскихъ славянофилôвъ, Иванъ Аксаковъ, звѣстный публицистъ и редакторъ „Руси“ въ 63 роцѣ житя. Первѣстно выдававъ Аксаковъ газеты „День“, „Москва“ и „Москвичъ“; коли однакожь правительство заборонило выдавництво сихъ газетъ, ставъ Аксаковъ директоромъ приватного банку въ Москвѣ, а опôсля почавъ выдавати „Русь“, въ котрôй мѣстились частî напады и на галицкихъ Русинôвъ. Аксаковъ бувъ завзятымъ славянофиломъ, хочь ся назва такъ ему, якъ и всѣмъ подôбнымъ славянофиламъ россійскимъ несправедливо належится, бо такъ ôнъ якъ и другî ему подôбнî славянофилы видѣли и видятъ опасеніе Славянъ лишь въ тôмъ, щобы они зôллялися въ народѣ россійскôмъ, приняли его мову а передовсѣмъ сталися православными. Въ такôмъ дусѣ промовивъ такожь Аксаковъ и до Чехôвъ на ихъ адресу по поводу освободженя Болгаръ и радивъ имъ, щобы они передовсѣмъ сталися православными, коли хотятъ бути Славянами. Галицкî Русины мали въ Аксаковѣ за свою народну програму найбôльшого ворога и ôнъ не тôлько самъ нападавъ на ныхъ, але и дававъ мѣсце всякимъ подôбнымъ нападамъ въ своѣй газетѣ галицкимъ мальконтентамъ и ренегатамъ. Коротко передъ россійско-турецкою вôйною выголосивъ бувъ Аксаковъ въ московскôмъ благотворительнôмъ комитетѣ политичну бесѣду, за котру ôттакъ дôстався въ заточенье а моск. благотв. комитетъ зôставъ розвязаный. Кôлька днѣвъ передъ своею смертею выкрывъ Аксаковъ дѣяльнôсть сего комитету и тымъ причинився не мало до розъясненя правдивои цѣли всѣхъ славяньскихъ благотвор. комитетôвъ въ Россіи. Въ рокахъ 1876, 1877 и 1878 — каже Аксаковъ — выславъ бувъ московскій благотвор. комитетъ кôлька сотъ тысячь рублѣвъ до Чорногоры, Босніи и Герцеговины на освободженье ôтъ Туркôвъ; на тайный знакъ правительства заосмотрювавъ сей комитетъ Болгаръ въ оруже и всякого рода потребы военнî. Самъ Аксаковъ на чолѣ комитету доставивъ тайно россійскому правительству 10.000 шасепотôвъ и 12 пушокъ съ гранатами, патронами и т. д. По угодѣ берлиньскôй однакожь сей комитетъ переставъ вже зовсѣмъ истнувати, а коли давнî члены хотѣли его знову воскресити, то правительство не позволило, бо министерство дѣлъ заграничныхъ сказало, що Нѣмеччина и Австрія взяли бы то за зле. Съ Аксаковомъ упокоився найголовнѣйшій отовпъ россійского славянофильства а властиво тыхъ „объединителѣвъ“, котрыхъ агенты тайно и явно дѣлаютъ по всѣхъ славяньскихъ земляхъ и сѣютъ роздоръ мѣжь дѣтьми одного и того-жь самого народу. — Въ Люблинѣ арештували власти россійскî трехъ латиньскихъ священикôвъ, доминиканôвъ, якогось ко. Леонарда (якъ кажутъ, властиво езуиты зъ Галичины). Пôдчасъ арештованя прійшло до розруху въ народѣ, котрый ставъ священикôвъ боронити. Для удержаня порядку мусѣло выступити войско, котре ужило оружія и ранило кôлькохъ збунтованыхъ.

Англія. Дня 8 с. м. выбухла була величезна ворохобня робôтникôвъ настрою соціялистичного. Звышь 20.000 робôтникôвъ зôбралось було на площади Трафальгаръ, а заохоченî тутъ соціялистичными бесѣдами и подражненî выступленьемъ полиціи, пустились улицями мѣста и нищили и розбивали все, що имъ пôдъ руки попало. Особливо завзято кинулась була товпа на склепы ювилерôвъ. Многихъ ексцедентôвъ полиція арештувала и порядокъ привернено назадъ. Сконстатовано при тôмъ, що причиною розрухôвъ не були робôтники, котрî зôбралися були на митингъ, а тôлько кôлька тысячь людей зъ найнизшои клясы, котрыхъ соціялистичнî агитаторы намовляли до ексцесôвъ.

НОВИНКИ.

— **Пригадуемо**, що сегодня вечерокъ съ танцями въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ для запрошеныхъ П. Т. Родинъ и Лиць.

— **Вовняный вечерокъ въ Стрыю.** Мы дôстали слѣдуючу оповѣстку: Выдѣлъ Руского Касина въ Стрыю запрошуе Вп. Родимцѣвъ съ родинами на забаву получену съ танцями, котра ôтбудеся д. 21 лат. лютого въ льокали товариства. Початокъ о год. 8. Стрôй пань выключно вовняный. Вступъ для членôвъ и ихъ родинъ по 60 кр. ôтъ особы для нечленôвъ 1 зр. (билетъ родинный на 3 особы 2 зр. 50 кр., на 4 особы 3 зр.)

— **Вечерокъ въ Станиславовѣ.** Въ користь Бурсы Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ ôтбудеся въ сали касина мѣщаньского вечеръ съ танцями. Початокъ о 8 год. вечеромъ. Цѣна билетôвъ для 1 особы 1 зр., фамилійныхъ для 4 особъ 3 зр. Билеты дôстати можна лише на пôдставѣ запрошеня, въ канцеляріи Бурсы Братства, ул. Середна ч. $43^{3}/_{4}$.

— **Дотація приходôвъ въ епархіи станиславôвскôй.** Въ 435 приходахъ и въ 14 сотрудництвахъ дотованыхъ землею есть дотаційнои землѣ 36.163 моргôвъ австрійскихъ и то: 25.594 орного поля, 9.653 сѣножатей, 681 пасовискъ, 235 лѣсôвъ. Опалъ маютъ in natura тôлько 52 приходы и то разомъ: 97 латрôвъ 393 сяж. 634 кубметрôвъ, 36 фѣръ галузя и 4 копы колôвъ; въ 23 приходахъ опалъ сплаченый. Вôльне млыво есть тôлько ще въ 17 приходахъ, а въ 13 приходахъ сплачене. Кромѣ того становитъ часть дотаціи 1 перевôзъ вôльный черезъ Днѣстеръ, 1 пасовиско на 4 конѣ, 6 коровъ, 20 овець; пара коней и пара волôвъ въ 1 приходѣ. Поборы процентôвъ за сплаченый (relutum) опалъ, вôльне млыво або пасовиско, и проценты ôтъ богослужебныхъ легатôвъ рôчно до 430 зр. у всѣхъ приходахъ. Доплата до конгруы (при давнôй еи высотѣ на 315 зр.) въ 419 приходахъ и 14 сотрудництвахъ выноситъ 78.759 зр. 58 кр., въ 5 приходахъ не побираеся жадна доплата, а въ 10 приходахъ доплачуютъ парохи до касы 1.776 зр. 10 кр.; дотація одного прихода що до конгруы не выказана въ Шематизмѣ. Тіи даты могутъ послужити до оцѣнки, о кôлько пôдвысошенье теперѣшнои конгруы на 500 зр. при пôдвысошенôй оцѣнцѣ землѣ дотаційнои и иншихъ доходôвъ зъальтеруе доплату до конгруы зъ религійного фонду въ загалѣ а въ поодинокихъ приходахъ въ особенности; особливо буде цѣкавымъ, о кôлько число приходôвъ, непобираючихъ доплаты або доплачуючихъ до касы, ще взросте (теперь есть приходôвъ такихъ 15, 5 не побирае 10 доплачуе). Найменше землѣ мае деканатъ буковиньскій, бо ино 16 моргôвъ; коссôвскій 693 м.; найбôльше мае гусятыньскій 2943 и чорткôвскій 2982 моргôвъ. Доплаты до конгруы найбôльше побирае деканатъ буковиньскій, бо 7.084, а найменше галицкій, бо 2 909 зр. а. в.

— **Рада повѣтова въ Турцѣ** уконституовалася въ той способъ, що предсѣдателемъ есть дѣдичь п. Згрѣлецкій, заступникомъ его п. Брысевичь, почтмайстеръ; членами выдѣлу п. Осуховскій, о. Корн. Яворскій, о. Прухницкій и п. Тырикъ, господарь.

— **Щедрый даръ.** Намъ пишутъ зъ Жукова: Комитетъ церковный села Жукова, повѣта золочѣвского, почувае ся до милого обовязку зложити прилюдно у стôпъ Є. В. цѣсаря и найясн. нашого монарха, Францъ Іосифа I., подяку за Его щедрî жертвы, котрыми зволивъ нашî громады обдарувати. Бѣднî члены громады Кропивна, получивши на будову церкви 150 зр., и члены громады Вѣцина, получившî на будову дому парохіяльного 50 зр., навѣть не годнî словамя высказати тои вдячности, яку въ серцяхъ носятъ для свого щедрого Добродѣя, котрый имъ двократно рôкъ за рокомъ градобитьемъ и неурожаями навѣдженымъ, въ такъ тяжкôй хвили помочи не ôтмовивъ. — *I. Малиновскій*, предсѣдатель; *Левъ Бѣлиньскій, Лука Курпѣта, Гринько Ляховичь*, члены комитету.

— **Справа выдавництва „Жѣночого Альманаха“** пôдъ головною редакціею панѣ Наталіи Кобраньскои поступае напередъ. По-при працѣ другихъ нашихъ писательокъ пôдмагае найбôльше то выдавництво своими працями звѣстна талантлива писателька Олена Пчôлка. Кромѣ великого выбору праць белетристичныхъ надôслала Ол. Пчôлка для сего Альманаха етнографичный очеркъ п. заг. „Жѣнка Украинка“, розправу про народный орнаментъ и. т. п. Тожь надѣятися, що при участи такихъ силъ литературныхъ Альманахъ жѣночій стане справдѣ многоцѣнною появою въ нашôй литературѣ.

— **Вп. Львôвскî предплатники Рускои Историчнои Библіотеки**, котрî предплатили неоправнî примѣрники, а не дôстали ще сего выданя, зволятъ ôтобрати собѣ I. томъ въ канцеляріи товариства „Просвѣта“, де можна такожь складати предплату. — *Ол. Барвѣньскій.*

— **Зъ Бѣльча-Доброкутъ** пишутъ намъ: „Въ нашôмъ селѣ давно не було такого свята, якъ въ день роковинъ смерти пок. Володимира Барвѣньского. Коли рано задзвонили дзвоны, зôйшлося до церкви множество народа, такъ що церковь була биткомъ набита. Господарѣ съ жѣнками и дѣтьми заносили горячу молитву за того, що цѣле свое житье посвятивъ для руского народу. Богослуженье ôтслуживъ о. Глѣбовицкій. По св. литургіи и по парастасѣ запросивъ о. Глѣбовицкій людей до себе и угостивъ ихъ, чимъ хата богата по чѣмъ розôйшлися люде одушевленî до дому. Мушу вамъ ще донести про порядки, якî у насъ заводятся. Наша читальня розвиваеся красно и будемо мати ось якî газеты: Батькôвщину, Зорю, Зеркало и Библіотеку Олесницкого. Думаемо ще закупити хату на читальню, но се поки-що въ рукахъ Всевышного. Ч. господарь Иванъ Вовчукъ головно за заохотою о. Глѣбовицкого закладае теперь крамницю; а треба вамъ знати, що у насъ есть 40 осѣлыхъ родинъ жидôвскихъ, тожь не мала ôтвага Вовчука, що важится съ ними въ борбу. — *Ольга Корчиньска.*

— **Въ справѣ фасій** внѣсъ Выдѣлъ рады повѣтовои въ Вѣличцѣ петицію до рады державнои, въ котрôй мотивуе основно слѣдуючî жаданя: 1) Обниженье вымѣру податку домово-чиншового въ той способъ, щобы ôнъ выносивъ не $26^{2}/_{3}$% але лише 20% зъ чиншового доходу; 2) Пôдвысошенье квоты ôттручуванои титуломъ консервации домôвъ ôтъ доходôвъ чиншовыхъ въ цѣли обчисленя чистого доходу чиншового въ бôльшихъ мѣстахъ зъ 15% на 25% а въ мѣсточкахъ зъ 30% на 50%.

— **Судова розправа противъ Кароля Михалка**, Савла Хувеса и Адольфа Киндлера въ справѣ „Общ. рôльн.-кредит. Заведеня“ ôтбудеся дня 24, 25 и 26 сего мѣсяця.

— **Въ Заболотцяхъ** въ протягу шести недѣль умерло 63 людей, зъ тыхъ найбôльше дѣтей. Школярѣвъ було слабыхъ 82; зъ тыхъ умеръ 1, а кôлька знову заслабло по выздоровленю. Есть ще богато хорыхъ; нѣхто ихъ однакъ не доглядае; полишено ихъ на Божу волю. На селѣ теперь годѣ жити, бо анѣ зарôбку анѣ що продати, отже скоро яка слабôсть, люде гинутъ. Чи не можнабъ урадити яку установу, щобы люде дармо и безпомощно не гинули, якъ мухи?

— **Министерство справъ внутрѣшныхъ** уповажнило буковиньскій рядъ краевый до удѣлюваня позволеня на перевôзъ безрогъ, овецъ и кôзъ зъ Румуніи черезъ стацію Ицканы.

— **Конкурсъ** на посаду писаря громадского розписуе громада Руска Рава. Жадаеся знаня мовы рускои и польскои. Платня 400 зр. Терминъ на поданя до 15 марта с. р.

— **Библіотека Львôского университету** числила съ кôнцемъ 1885 року 100.206 томôвъ. Передъ пожаромъ въ 1848 р. она числила 51.000 томôвъ, по спаленю бôльшои части библіотеки лишилося лише 12.000 томôвъ. Ôгъ того часу ажь до 1885 р. она выросла до числа 100.206 томôвъ.

— **Академія наукъ въ Краковѣ** розписуе конкурсъ на стипендію въ квотѣ 1000 зр., призначену для такого кандидата, котрый получивши степень науковый на краковскôмъ университетѣ, хотѣвъ-бы свои вѣдомости за границею доповнити.

— **Мѣска библіотека въ Станиславовѣ**, заснована черезъ польскихъ емигрантôвъ, збогачена щедрыми дарами д-ра Игнатія Камѣньского и Симеона Ленкавского, официяла телеграфичного въ Станиславовѣ, мае бути небавомъ уже ôтдана до публичного ужитку. Она складаеся зъ цѣнныхъ историчныхъ дѣлъ, дотыкаючихъ польскои исторіи. Въ нѣй мѣстится загаломъ 7989 томôвъ, а то: 2990 томôвъ въ языцѣ польскôмъ, 5 том. въ рускôмъ, 3 том. въ ческôмъ, а решта въ мовахъ нѣмецкôй, французскôй, англійскôй и латиньскôй.

— **Зъ женьскои выдѣловои школы у Львовѣ.** Дирекція сеи школы оголошуе, що съ днемъ 15 с. м. розпочинаеся теоретично-практичный курсъ, обôймаючій слѣдуючî предметы: 1) аритметика купецка 1 год. тыжднево, 2) бухгальтерія 2 год. т., 3) географія торговельна 1 год. т., 4.) кореспонденція торговельна 1 год. т., 5) наука о товарахъ 1 год. т., 6) курсъ телеграфично-почтовый 1 год. т., 7) курсъ шитя и крою 5 г. т., 8) исторія новочасна 2 г. т., 9) литература всесвѣтна 2 г. т., 10) естетика 1 г. т., 11) гигіена 1 г. т. 12) педагогія 2 г. т., 13) мова нѣмецка 2 г. т., 14) мова французка, 15) мова руска 1 г. т. Выбôръ всѣхъ тыхъ предметôвъ лишаеся до волѣ учениць. Оплата выноситъ 2 зр. мѣсячно.

— **Будова мостôвъ коштомъ державы** розпôчнеся на рѣцѣ Яблôнцѣ коло Турки (кошты будовы вынесутъ 33.000 зр.) и на Днѣстрѣ пôдъ Журавенкомъ.

— **щепленье ôспы въ школѣ.** Рада шкôльна краева завѣдомляе, що щепити ôспу вôльно лѣкарямъ и въ будынкахъ шкôльныхъ въ часѣ вôльнôмъ ôтъ науки. Попередно однакъ муситъ бути учитель дотычнои школы завчасу о тôмъ черезъ староство повѣдомленый.

— **Наслѣдникъ престола** архикн. Рудольфъ мае, пôсля донесеня Tagblatt'у, сего лѣта звидѣти Галичину.

— **Померли.** Посолъ до рады державнои Натанъ Каллîръ, жидъ, депутованый бродскои торговельнои палаты, померъ сими днями у Вѣдни. Централисты стратили въ особѣ Калліра одного зъ найлѣпшихъ своихъ речникôвъ. — Гансъ Викторъ Унругъ, бувшій предсѣдатель пруского народного збору въ 1848 роцѣ, померъ въ Берлинѣ въ 81 роцѣ житя. — Дръ Ив. Суботичь, предсѣдатель „Сербскои Матицѣ“, посолъ до сойму загребского и угорского, знаменитый сербскій писатель и патріотъ померъ сими днями. — Адамъ Доминикъ Бартошевскій, властитель польскои книгарнѣ, выдавець „Biblioteki Mrówki“ и Исторіи Шлосера, померъ передвчера у Львовѣ. Покôйный тѣшився загальнымъ поважаньемъ.

— **Въ Италіи**, коло Падвы, починае прокидатись холера.

— **Игрища олимпійскî.** При случаю отвореня народнои выставы въ Атенахъ въ р. 1887 маютъ бути такожь урядженî игрища олимпійскî, котрî будутъ повторятися кождого четвертого року.

— **Кабинетъ Пастера въ Парижи** есть все наповненый хорыми, заражеными скажениною. Подôбно якъ ôспу такъ само и скаженину защеплюе Пастеръ своимъ пацієнтамъ, а до теперь ще не було случаю, вынявши одинъ, — щобы такій хорый мимо защепленя пôдпавъ тôй страшнôй слабости.

— **Старî римскî монеты** зъ часôвъ Тиберія, Клявдія, Нервы, Авреліяна и т. д. знайдено въ глубокихъ Хинахъ въ провинціи Щангай.

— **Побѣгъ злодѣя.** Мойсей Гельманъ, арештованый за крадѣжь коней, утѣкъ въ часѣ ескортованя его до карного суду у Львовѣ. Провадженый въ товариствѣ собѣ рôвныхъ намовивъ одного зъ нихъ, щобы ôнъ положився на землю. Коли се сталося, скориставъ Гельманъ зъ замѣшаня ескорты, кинувъ одному полиціянтови бохонець хлѣба въ голову и самъ утѣкъ.

— **Фосфориты**, котрыхъ поклады знаходятся на россійскôмъ и галицкôмъ Подôлю, зъеднують собѣ по-разъ бôльшій покупъ. Не лише що до Англіи вывозятъ ихъ зъ Россіи миліонами пудôвъ, але уже въ самôй Россіи мае отворитися и трета зъ ряду фабрика, котра тî камѣня на порошокъ перемелюе. Фабрика та отвираеся въ губерніи подôльскôй въ повѣтѣ винницкôмъ. Якъ звѣстно, фосфориты суть цѣннымъ матеріяломъ до справленя рôлѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Введеный яко сотрудникъ въ Новици о. Теофиль Щуровскій.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о особистый додатокъ для о. Андрея Дольницкого пароха въ Почанахъ.

Особистый додатокъ зъ фонда религійного удѣлило намѣстництво оо.: Северину Горбачевскому, пар. въ Кудринцяхъ и Петру Войнаровскому пар. въ Раковѣ по 100 зр. рôчно.

ПОСМЕРТНЇ ВѢСТИ.

О. Николай Кисѣлевскій, парохъ въ Хлѣбичинѣ польнôмъ, деканата коломыйского, померъ дня 11 лютого въ 74 роцѣ житя а въ 46 роцѣ священьства. Покôйный бувъ примѣрнымъ труженикомъ въ винограде Христовôмъ и дбалымъ батькомъ своеи родины. Покôйный выховавъ сынôвъ своихъ въ рускôмъ патріотизмѣ и они суть нынѣ вѣрными дѣтьми своеи церкви и народу. Вѣчна ему память!

Елена зъ Стефановичѣвъ **Вишневска**, вдовиця по священику, умерла минувшои середы у Львовѣ въ 86 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

Переписка Редакціи и Администраціи

Всч. А. Т. въ Дунаевѣ. За 1865 рôкъ прійде ще 1 зр. — **Всч. М. К. въ Бѣгаляхъ.** За рôкъ 1885

прійде ще 1·75 зр. — **Всч. С. К. въ Опацѣ.** за I. чвертьрôкъ получили. — **Всч. Т. М. въ Старявѣ Сяноцкôй.** Заплачено до 30 червня 1886.; переписка тамта не Васъ дотыкала. — **Всч. І. Н. въ Летни.** Зъ присланыхъ грошей 1 зр. ще за 1885 рôкъ; будемо высылати, тôлько просимо о точну присылку. — **Всч. М. М. въ Фитьковѣ.** Теперь заплачено по конець 1885 року. — **Вп. И. В. въ Стрыю.** Згадану ôтозву розôслано въ своѣмъ часѣ. — **Всч. С. М. въ Грушовѣ.** Заплачено до 31 марта 1886 а о. І. Г. въ Др. до 30 цвѣтня 1886. Грошѣ подѣлено по 7 зр. — **Вп. А. П. въ Коломыи.** Заплачено до кôнця 1885 року. — **Всч. И. П. въ К.** Просимо ще передъ новою бульбою памятати на насъ, бо страхъ довго прійшло бы ждати. — **Всч. Я. С. въ Рудѣ.** Числа высылаемо; просимо поспѣшити.

Подяка.

Дня 1-го лат. лютого зôбралися мѣсцеви и доокрестни священики-патріоты, щобъ помянути недавно згасшого писателя бл. п. Николая Устіяновича. Тожь уважаемо милою повинностею зложити прилюдну подяку за щирый трудъ и участь въ поминальнôмъ богослуженю Впр. и Пр. оо. Василію Фортунѣ, Амвросію Крушельницкому, Антонію Чемериньскому, Михаилу Ясенецкому, Северину Навроцкому, Іоану Литвиновичу, Игнатію Левицкому Юрію Чубатому и Теофилю Лавровскому, а о. Евстахію Цурковскому за прехорошу проповѣдь. Честь Вамъ и слава, що поминаючи заслуженыхъ патріотôвъ, даете намъ примѣръ вступати въ ихъ слѣды и цѣнити ихъ заслуги. *Тернопôльска молодѣжь руска.*

Подяка.

Всевышному подобалося покликати нашого Найдорожшого Ôтця до вѣчности. Въ тôмъ тяжкôмъ нашôмъ горю единою ôтрадою для насъ було щире сочувство сусѣдôвъ и знакомыхъ и ихъ участь въ ôтданю тлѣнныхъ останкôвъ Найдорожшого намъ Покôйника св. землици. Длятого почитуемо собѣ за обовязокъ высказати тутъ прилюдно нашу сердечну подяку за прекрасну ôтправу похоронну, а именно Впр. о. декану И. Губчаку и Всч. оо. Матѣеву, Коржиньскому, Гошовскому, Лопатыньскому, Глѣбовицкому, Глодзѣньскому, Шкургану, Претяку, Вирскому, Скоробогатому, Мацѣлиньскому, Кончевичу, Яцишину и Погорецкому, особенно же Впр. о. декану Губчаку за прекрасну проповѣдь, выголошену въ церквѣ и Впр. Коржиньскому за слова потѣхи надъ могилою.

Анна Горалевичъ вдова; Любовь Яновичъ, Іосифа Раковска, Климентина Зобкôвъ, Теодоръ Мартинкôвъ, Левъ, Єлена, Антонина, Марія, Неониля и Иванъ, дѣти.

Надôслане.

(Найдешевше лѣченье.) Вѣдень. Ваша Высокоблагороднôсть! Признаючись, що я точно одержавъ ласк. посылку швайцарскихъ пигулокъ аптикаря Р. Брандта, заявляю Вамъ за вашу прихильнôсть мою найщиршу подяку съ покôрнымъ додаткомъ, що наслѣдки Вашого популярного лѣку перевысшили далеко всякѝ сподѣванѝ ожиданя. Моя нещаслива сестра, котра ôтъ 17 лѣтъ страдае на епилепсіи, змушена черезъ сю страшну недугу безъустанно сидѣти въ комнатѣ а при цѣлковитôй недостачи руху на свѣжôмъ вовдусѣ проявився у нея головно частый запôръ, котрый съ великими злыми наслѣдками стався причиною неустаючои недуги. Дякуючи уживаню Вашихъ швайцарскихъ пигулокъ то зло устало. Хочь швайцарскѝ пигулки (можна дôстати въ коробкахъ по 70 кр. въ аптикахъ) не берутся що день, лишь съ перервами, показалось такъ довго поборюване зло зовсѣмъ въ лагôдный и въ нѣякъ недокучливый способъ усунене, а станъ здоровя въ сѣмъ напрямѣ знову поправився. Пріймѣтъ ще разъ найщиршу подяку. Вашôй Высокоблагородности вдячно прихильный *Ф.* Райнишъ, урядникъ ôтъ зелѣзницѣ II Klosterneuburgerstrasse H-o 1. Позаякъ въ Австріи суть всѣлякѝ пôдрôбки швайцарскихъ пигулокъ аптикеря Р. Брандта, то треба добре уважати, щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ на червонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта.

Ц. к. уприв. галиц. акційний

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(10—?) **купуе и продае** 1524

всякѝ вартостнѝ паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

American Original-

BAY RUM.

Займае межи всѣми водами до волося найперше мѣсце; выпробованый въ цѣлôй Англіи и Америцѣ ôтъ десяткôвъ лѣтъ и признаный за найлѣпшій. Не повиненъ не дôставати въ жаднôмъ домѣ. Наслѣдки для страдаючихъ на волосье: Усуває выпаданье волося основно по кôлькоразовôмъ обмытю. Лысѝ заростаютъ черезъ сильне порушанье волосковыхъ цыбульокъ въ найкоротшôмъ часѣ дуже густо, найзавзятѣйше творенье лусокъ и всяка нечистота наголовнои шкôры зникае черезъ ужитье Бай Рыму въ протягу 3 до 4 днѣвъ. До плеканя здорового волося: Удержуе волосье и шкôру на головѣ завсѣгды чистою и бѣлою, волосье мякке, блищится якъ аксамитъ, всякои сивизны пôдъ всякими условіями уникаеся. Освѣжуе и консервуе знаменито. Жадне средство тайне. Не тôлько що зовсѣмъ не шкôдливе, але и дуже приступне для кождого вѣку. Що дня новѝ признаня. Прямый и выключный импортъ зъ острова св. Томы черезъ генерального депозитера I. Wessely дипльомованого аптикаря, Wien, I. Augustinerstrasse 7. Складъ у аптикарôвъ Рукера у Львовѣ, Редика въ Краковѣ, Ямругевича въ Тернополи. Цѣна за фляшку 1 зр. 40 кр. Що дня высылаеся почтою.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 117—?

Специяльности и универсальнѝ средства,

французскѝ и иншѝ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѝ фирмы оповѣщуванѝ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 6—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и
5% Листы Гип. преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 23—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія, щобы розсылати всякѝ товары гумовѝ, занавѣсы, диваны, шовковѝ покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшѝ взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ** гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія,** складаючѝся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивѝ всхôднѝ обрусы шенильовѝ,** зр 5·— и 7·—. **Смирненьскѝ портіеры шенильовѝ,** новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — **Правдивѝ заслоны Мекка** зр. 6·50 и 8·50 — **Коцы на постôль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовѝ одѣяла** зр. 5·— и 6— **Одѣяла кашмировѝ** въ всѣхъ барвахъ, шитѝ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнѝ одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера,** зр. 13·—. **Миляньскѝ шовковѝ одѣяла здоровя** для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованѝ одѣяла Викторія** въ шовкового атласу всякои барвы 118 цм. широкѝ 190 цм довгѝ зр. 8·50. При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѝ, широкѝ и дуже грубѝ не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такѝ самѝ 190 цм. довгѝ и 130 цм. широкѝ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѝ дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашь **специяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50.

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50. Правдивѝ англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгѝ, 150 цм. широкѝ за штуку зр. 4·75 и 5·50, найлѣпша сорта зр. 7·50.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, сбрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѝ плащѣ суть такъ малѝ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѝ: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 5—?

Хто боится паралижу

або вже бувъ нымъ разъ пораженый, або страдае на конгестіи, заворотъ, отомленье, безсонность, взгл. на хоробливый станъ нервôвъ, най собѣ спровадитъ брошуру „Ueber Schlagflus-Vorbeigung und Heilung", ô выд. ôтъ автора, бувшого баталіонового лѣкаря въ краевôй оборонѣ, Rom Weissmann-a въ Vilshofen, Баварія, безплатно и франко. 1548 4—25

Елястичнѝ валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ,
Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

Дама старшого вѣку

шукае мѣсця господинѣ дому пôдъ найприступнѣйшими условіями. Близшѝ вѣдомости пôдъ адресою І. Ш. С. въ Мушинѣ. poste restante via Sandez.

Такъ якъ правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

находится въ хатахъ численныхъ родинъ, то и не потребуе реклямы. Тѝ строчки подаемо лишь въ цѣли, щобы ширшимъ кружкамъ, котрѝ сего выпробованого средства домашного ще не знаютъ, подати о нѣмъ вѣсть. Втираный **Pain Expeller** усуває найуспѣшнѣйше гостець гихтъ и другѝ недуги. Болѣ уступаютъ звычайно по першôмъ втертю. Стоитъ 40 и 70 кр. Находится майже въ кождôй аптицѣ Головный складъ въ аптицѣ пôдъ золотымъ львомъ, въ Празѣ и Старôмъ Мѣстѣ (Altstadt).

Взываю!

Вп. О. М. Н. въ Быличахъ, почта Нове Мѣсто, щобъ якъ найскорше зволивъ залагодити вѣдому справу, ôтъ такъ давна залягглу, бо въ противнôмъ случаю осмѣлюся цѣлу справу передъ свѣтомъ выявити! Дрогобычь въ лютôмъ 1886.

Михаилъ Залужный.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкѝ образки,** Ив. Франка серія I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокѝ выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

„БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ",

образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѝ отцѣ духовнѝ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 48—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

! ! Чуднои ! !

елегантнои оправы, формы, тревалости и съ знаменитымъ веркомъ суть вынайденѝ мною и 6 зол. и срѣб. медалями преміованѝ

Маятниковѝ годинники въ формѣ ремонтоара

10 лѣтъ гарантіи, силу свѣтлоты кружка цифрового. Цѣна **зр. 2·85**

2 роки гварантіи за добрый хôдъ годинника. Цѣна **зр. 2·85**

Сей пышный годинникъ выготовленый точно пôсля долученого рисунку въ Cuivre poli-вѣчкахъ золотометалевыхъ, мае кружокъ цифровый зъ патентованого плоского скла, котре мае ту чудну прикмету, що середъ темнои ночи **свѣтитъ само ôтъ себе ясно якъ мѣсяць.** Крôмъ сего есть ôнъ заосмотреный галаслывымъ прирядомъ дзвôнковымъ до будженя, мае двѣ бронзовѝ важки а позаякъ цѣна назначена лишь на **два риньскѝ 85 кр**, те може кождый купити собѣ таку прикрасу для свого помешканя. Высылаеся выключно лишь за присланьемъ готôвки а за послѣплатою почтовою черезъ

Ignaz Weiss, Uhrmacher und Fabrikant

Wien, II. Tempelgasse N-o 6—34

Годинники кишенковѝ ремонтоары масивнѝ, знаменитый веркъ, тревалѝ, доставляю пôдъ гарантією въ пышныхъ до срѣбла подôбныхъ металевыхъ вѣчкахъ по зр. 6·50, дуже краснѝ золоченѝ, не до розпôзнаня ôтъ правдиво золотыхъ по зр. 7·50 1569 (1—4)

Руска историчка Библіотека

выходить въ Тернополи неперіодичными (менше бôльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листôвъ печатныхъ. Кождый томъ, що становить для себе окрему цѣлôсть, можна предплачувати ôтдѣльно. Предплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 р. 20 кр., съ пересылкою franco 1 р. 30 кр., — рекомендованою 1 р. 40 кр. На умысне замовленье могутъ предплатники дôставати що два томы оправнѝ въ англійске полотно съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданои цѣны 45 кр. на кождѝ два томы. Замовившѝ оправнѝ примѣрники, дôстануть ихъ въ другôй половинѣ лютого. Дальшѝ замовленя на оправнѝ примѣрники ще пріймаются.

Предплачуючѝ Томъ II. могуть дôстати ще выйшовшій Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнôй.

Предплату найлучше пересылати переказомъ пôдъ адресою: Олександеръ Барвѣньскій въ Тернополи.

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% платнѝ въ 30 днѣвъ по выпов.
4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 6—?)

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 13. Львôвъ, Вторникъ 4 (16) лютого 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
за цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . 12 рубл.
на пôвъ року . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поо диноке число коштує 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Мысли по Соймѣ.

IV.

(Дальше.)

Коли мы попередъ сказали, що могуча своими вплывами соймова партія правицѣ „станьчикôвъ“ и „подоляковъ“ являеся для Русинôвъ найнеприхильнѣйшою, то мы тымъ очевидно не хотѣли сказати, щобы мѣжь двома прочими партіями польскими въ галицкôмъ Соймѣ була одна менше неприхильна а друга може вже й зовсѣмъ прихильна, въ тôмъ значеню, що готова признати Русинамъ рôвнй права съ Поляками въ Галичинѣ. Такои именно партіи мѣжь польскою бôльшостею соймовою доси нема, якъ се сконстатовано було и въ „Голосѣ выборцѣвъ польскихъ о внесеню пос. Романчука“, умѣщенôмъ въ ч. 133 „Дѣла“ съ 1885 р. Такою партіею мы не можемо уважати анѣ центра, анѣ лѣвицѣ. Може бути, що съ часомъ, сконсолидуются польскй правдиво-демократичнй елементы въ краю и вспѣютъ пересадити яку-таку свою репрезентацію до Сойму, котра стане на такôмъ становищи рôвноуправненя для Русинôвъ, на якôмъ стали выборцѣ польскй въ згаданôмъ высше „Голосѣ“ своѣмъ, — нынѣ однакожь людей съ такими поглядами въ Соймѣ нема.

Нема сумнѣву, що всѣ ôттѣни Полякôвъ галицкихъ голубятъ нынѣ въ своѣй души идеалъ Польщѣ въ давныхъ границяхъ. „Польща, Русь, Литва“ — то всѣхъ ихъ молитва. Иншй тôлько дороги бачутъ до тои самои цѣли. Коли-бъ Русины въ 1848 роцѣ не були выступили на арену политичнои дѣяльности и при конституціи австрійскôй не дôйшли до нынѣшного степеня розвою, — якй щасливй були-бы всѣ партіи польскй въ Галичинѣ! Нынѣ чи „станьчикъ“, чи „подолякъ“, чи „атеньчикъ“, чи „нѣбы-демократъ“ — кождый величае часъ передъ 1848 рокомъ, коли то на галицкôй Руси „не було рôзницѣ“, все було „одно“, интелигенція руска говорила по польски, а интелигенція польска спѣвала думки Падуры, руска молодѣжь ишла до польского повстаня, розумѣеся, не пытаючи по що и за що. Нынѣ инакше! Русинъ мае свѣдомôсть національну, бачитъ рôзницю мѣжь собою а Полякомъ, говоритъ по руски, мае свôй идеалъ народно-политичный. Не Польща его идеалъ, а щастье и самостôйный культурный розвôй руского народу въ его етнографичныхъ границяхъ,

Свѣдомôсть ся, хочь якъ она ясна була першимъ нашимъ дѣятелямъ и патріотамъ зъ 1848 року, пôзнѣйше була затемнена нашими домородными лжепророками, утопистами и десператами, — и въ каламутнôй водѣ кождый ловивъ собѣ рыбу, — але на щастье наше станъ той упадку идеѣ національнои мѣжь Русинами не тревавъ довго. Зъявилися новй, молодй борцѣ за святу правду народну и высоко, крѣпкою рукою, здвигнули прапоръ національный. И пôдъ тымъ знаменемъ пôшла робота, именно тая, про котру то въ 1848 р. говоривъ незабутои памяти Грих. Яхимовичь, що мы, пôзно вставшй женцѣ, маемо еи довершити, щобъ стати поровень съ другими. И въ тôй роботѣ будь-що-будь зайшли мы далеко, и при Божôй помочи будемо йти щоразъ дальше, и не теряемо надѣѣ зрôвнятися на своѣй нивѣ съ сусѣдами, котрй встали раньше. Недобитки нашихъ лжепророкôвъ, утопистôвъ и десператôвъ суть такъ наивнй, що на серіо хотятъ вговорити въ Русинôвъ, що то пустй демонстраціи нынѣ пôднесли галицку Русь у внутрѣ и еи значенье на внѣ, а ихъ органы злощастный процесъ т. зв. Ольги Грабаръ пôдносятъ яко фактъ въ тôмъ взглядѣ епохальный и въ годовщину процесу кажутъ галицкому Русинови пити цѣлое море шампанскаго, але кождый розумный и добросовѣстный Русинъ на то усмѣхнеся, нагадавши собѣ пословицю „Говори Климе, най твое не гине!“ — и ôнъ въ чѣмъ иншôмъ буде и муситъ бачити розвôй и повагу Руси, а то: въ тôй реальнôй роботѣ, яку ведутъ правдивй патріоты Руси на всѣхъ нивахъ народнои царины.

Ога то реальна, органична робота интелигенціи рускои и великій еи успѣхъ — въ першôй линіи стаютъ нынѣ передъ очи кождому Полякови, и коли „станьчики“ та „подоляки“, яко польска партія нынѣ власть имуща, зарозумѣла и заслѣплена, зъ свого становища не могуча зрозумѣти силы масъ просто-народныхъ, хоче и дальше негувати Русь, богато при тôмъ покладаючи на нынѣшнй свои и не-свои физичнй вплывы, — то другй партіи польскй, бôльше критизуючй и рефлектуючй, менше заслѣпленй бліхтромъ хвилевого успѣху, та на быстрôмъ кони сидячои протекціи, бôльше розумѣючй нынѣшну движучу силу въ суспôльностяхъ, — мусятъ въ интересѣ своеи власнои идеѣ, инакше стати супротивъ справы рускои, якъ стаютъ „станьчики“ и „подоляки“.

Тôлько-жь лихо въ тôмъ, що нѣякій Полякъ въ ôтносинахъ своихъ до рускои справы не може взнестися до тои высоты, щобы Русина узнавъ повнолѣтнымъ братомъ и не старався все и всюды держати его на крѣпкôмъ мотузку своеи опѣки.

(Конець IV. буде.)

Чи вôльно рускимъ священикамъ выдавати выказы зъ метрикъ по руски?

Що року повторяеся та сама сумна исторія, що ц. к. староства на Руси не хотятъ ôтъ рускихъ душпастырѣвъ пріймати выказôвъ зъ метрикъ писаныхъ по руски, а жадаютъ такихъ выказôвъ въ языкахъ польскôмъ, нѣмецкôмъ або латиньскôмъ, кожде майже староство инакше, а всѣ опираются на рескриптѣ министерскôмъ зъ 16 вересня 1875 року (ч. 1767). „Народна Рада“ одержала и сего року зъ рôзныхъ сторôнъ краю завѣдомленя, що ц. к. староства на Руси не пріймаютъ рускихъ выказôвъ, а жадаютъ ихъ въ котрôмъ-небудь зъ высше наведеныхъ трехъ языкôвъ. Выдѣлъ „Народнои Рады“ подае отже нынѣшнымъ до вѣдомости всѣхъ П. Т. Интересованыхъ, що ц. к. староства не маютъ права на пôдставѣ рескрипту министерского зъ 16 вересня 1875 р. выказы зъ метрикъ писанй по руски ôткидати.

Рескриптъ п. министра справъ внутрѣшныхъ зъ 16 вересня 1875 до ч. 1767 постановляе: „Сторонамъ, котрй до метрики рожденыхъ або вѣнчаныхъ свои имена власноручно маютъ вписувати — полишена свобода уживати языка польского, руского або нѣмецкого.

Позаякъ свѣдоцтва метрикальнй суть вытягами зъ книгъ публичныхъ, мусятъ для того дословно съ метриками згоджуватися. Коли однакожь не йде о властивй вытяги (extractus), але о посвѣдченье якогось въ метрицѣ записаного факту, полишаеся властямъ, а взглядно сторонамъ свободу — жадати выставленя такихъ посвѣдчень въ однôмъ зъ высше згаданыхъ языкôвъ (т. е. въ польскôмъ, рускôмъ або нѣмецкôмъ).“

Зъ автентичного рескрипту п. министра справъ внутрѣшныхъ довѣдуемося ось що:

а) Выписы (вытяги) мусятъ згоджуватися по формѣ съ первописею (оригиналомъ) т. е. мусятъ бути писанй такъ, якъ самй метрики (въ языцѣ латиньскôмъ) н. пр. свѣдоцтво уродженя або смерти, яко дословнй выписы зъ книгъ парохіяльныхъ.

б) Посвѣдченя же певныхъ въ метрикахъ записаныхъ фактôвъ (а не цѣлого акту дословно, якъ при а). н. пр. посвѣдченя до войсковыхъ реклямацій, въ котрыхъ выписуеся лишь деякй факты зъ метрикъ, якъ ось се: „Отець Н. Н. умеръ року ...., мати Н. Н. роджена року ...., и т. п., — такй посвѣдченя можутъ бути писанй въ языкахъ або польскôмъ або рускôмъ або нѣмецкôмъ. Выбôръ языка належитъ до стороны жадаючои грамоты. Явится парохіянинъ у свого душпастыря и жадае выказу родинного по руски, то духовникъ мае ему по руски написати; жадае по польски або по нѣмецки, то въ тыхъ языкахъ мае ему выказъ написати. Тую грамоту набувае сторона приватна ôтъ свого приходника на власнôсть и уживае еи, де ѣй треба. Залучитъ сторона свôй выказъ родинный до прошеня реклямаційного, то власти (староству) не прислугуе право змѣнювати языка сеи грамоты. Ся грамота бо власнôсть реклямуючого и ôнъ лишь мае право до своеи грамоты, а власти прислугуе хиба право, если-бъ грамота не була писана въ языцѣ краевôмъ (то есть анѣ въ языцѣ польскôмъ, анѣ рускôмъ, анѣ въ нѣмецкôмъ), — звернути реклямуючому цѣле прошенье! Грамоты сторôнъ змѣнювати, ôтсылати безъ вѣдомости ихъ властителѣвъ тымъ, що ихъ выставляли, — се просте надъужитье власти!

Такъ само глядитъ на тую справу и ц. к. намѣстництво краеве, котре въ роцѣ 1883 спôръ въ тôмъ дѣлѣ мѣжь ц. к. староствомъ зъ Товмача а Всч. о. Ант. Левицкимъ зъ Нижнева рѣшило (дня 18 червня 1883 до ч. 305) въ користь о. Левицкого, взглядно въ користь языка руского.

Зъ того выходитъ, що кождый священикъ рускій мае право, на жаданье сторôнъ, выказы метрикальнй писати по руски, а коли-бъ яке ц. к. староство такій выказъ звернуло, повиненъ сейчасъ ôтнестися до ц. к. намѣстництва, опираючись на звуцѣ высше наведеного рескрипту министерского зъ 16 вересня 1875 р. до ч. 1767.

Vigilantibus jura!

Ôтъ Выдѣлу „Народнои Рады“ у Львовѣ.

Внесенье гр. Корониніого.

Внесенье гр. Корониніого, котре прійшло до першого читаня въ радѣ державнôй на дни

„Порадникъ для крамниць“.

Уложивъ Вас. Нагôрный. Львôвъ 1886. Накладомъ автора.

Вояка позитивна економична робота, розпочата хочь-бы одиницею, муситъ удатися и принести хосеннй плоды, скоро она лише оперта на здоровыхъ пôдвалинахъ. Такою дорогою иде нашъ патріотъ Василь Нагôрный. Такъ якъ само заснованье „Народнои Торговлѣ“, до чого найбôльше таки приложивъ рукъ авторъ „Порадника для крамниць“, починае нову еру въ розвою економичнôмъ галицко-руского народу, такъ само и ся окромна невеличка книжочка подае намъ програму економичнои роботы на якихъ десять лѣтъ, и то роботы такои, котрои спасеннй наслѣдки навѣть на теперь предсказати годѣ.

Що есть „Народна Торговля“ и якй она мае сповнити задачѣ, се кождый у насъ знае, а бодай инстинктово чуе. Але межи задуманымъ а сповненымъ есть ще далека просторонь. „Народна Торговля“ ажь тогдѣ побачитъ сповнену цѣлу свою програму, коли она буде мати до своеи розпорядимости цѣлу сѣть торговельныхъ артерій, с. е. крамниць. Такъ само якъ въ организмѣ людскôмъ серце и легки суть тôлько посередниками, механичными робôтниками въ утримуваню того организму при житю, а властиву и найважнѣйшу задачу сповняютъ найдрôбнѣйшй волосковй начиня кровоносвй; якъ лише тй начиня суть тыми органами, черезъ котрыхъ роботу организмъ людскій забирае зъ крови свѣжй а ôтдае свои переробленй продукты, — такъ само и въ нашôмъ народнôмъ организмѣ малй крамнички станутъ тыми волосковыми начинями, що то довезутъ ему здоровй товары, а заберутъ нашй питомй продукта рôльничй и промысловй и повезутъ туды, де они потрѣбнй. Не дивниця отже, що книжочка, котра мѣстила бы докладну инструкцію, де и якъ повиннй крамницѣ закладатися, въ якій способъ треба до того дѣла братись, якй суть въ тôмъ дѣлѣ правнй приписы, якъ провадити дѣло крамниць, и т. д. — есть для насъ первостепенного значеня. Що авторъ „Порадника для крамниць“ свою задачу сповнивъ, побачимо зъ еи змѣсту.

Въ першôмъ ôтдѣлѣ говорится о исторіи заложеня и розвою „Народнои Торговлѣ“, о еи задачахъ и внутрѣшнôй организаціи. Тутъ авторъ высказуе справедливу гадку, що крамницѣ сельскй и мѣсточковй такъ довго не годнй були устоятись, якъ довго торговля була выключно въ жидôвскихъ рукахъ. Доперва при помочи „Народнои Торговлѣ“ можутъ крамницѣ розвиватися и свою задачу успѣшно сповняти.

Въ ôтдѣлѣ другôмъ, найважнѣйшôмъ и найбôльшôмъ що до объему, знаходимо дуже докладну и старанно оброблену инструкцію до завязуваня крамниць. Завязуваньемъ и веденьемъ крамниць можутъ заниматися: 1) приватнй особы, 2) спôлки умысно на тую цѣль завязанй, 3) громадскй рады, и 4) церковнй братства. Розôбравши пытанье, кôлько капиталу конче потрѣбно до веденя крамничного дѣла, подае авторъ всякй правнй постановы, на якй треба уважати при веденю крамничного дѣла. Дальше знаходимо тамъ взôрцѣ подань до староства о концесію на продажь рôзныхъ дрôбныхъ рѣчей, якъ нафты, книжокъ, пороху, и т. д, и взорець контракту спôлки. Пытанье спôлокъ приватныхъ при крамницяхъ обрабляе авторъ дуже основно, бо ôнъ есть пересвѣдченый, що спôлки приватнй суть найдогôднѣйшою формою, въ якôй нашй крамницѣ можутъ розвиватися. Авторъ подае въ своѣй книжочцѣ проектъ статутôвъ такои спôлки, котрй маютъ бути списанй въ формѣ остемплеваного контракту. Окрôмъ того авторъ подае инструкцію до заснованя крамниць громадскихъ и крамниць церковного братства, хотяй ôнъ думае, що такй крамницѣ суть для насъ менше догôдною формою, якъ крамницѣ веденй на рахунокъ особъ приватныхъ, або спôлокъ.

По нашôй гадцѣ се залежитъ ôтъ бôльше факторôвъ, и ôтъ обставинъ кождои специяльнои мѣсцевости. Залежитъ попередъ всего ôтъ заряду крамницѣ; въ якôй-небудь крамници, чи спôлки, чи церковного братства, чи громадскои, ôтъ честноты заряду зависитъ и успѣхъ крамницѣ. Братства церковнй и рады громадскй можутъ скорше заводити крамницѣ, бо маютъ фонды; але зъ другои стороны староства и рады повѣтовй можутъ робити имъ рôзнй перешкоды, евентуально и секатуры. Кромѣ того братства церковнй нынѣ не всюды роздѣленй ôтъ комитету конкуренційного, отже при конкуренціи крамниця могла бы часомъ стати въ пригодѣ и коляторови. Крамницѣ спôлокъ приватныхъ, хочь може бы въ деякихъ мѣсцяхъ не тѣшилися такимъ довѣріемъ, якъ спôлки братствъ церковныхъ або радъ громадскихъ, маютъ тую знову добру сторону, що нѣхто до нихъ не мѣшаеся, нѣхто ихъ не може секувати. Конець кôнцемъ пытанье се теоретично порѣшити годѣ, бо оно залежитъ ôтъ специяльныхъ даныхъ обставинъ. Може бути, що съ часомъ практика дасть намъ можнôсть и высказатися въ тôмъ дѣлѣ позитивно.

Въ третôмъ и послѣднôмъ роздѣлѣ подае авторъ коротко правила веденя рахункôвъ и книжокъ крамничныхъ. „Для купця або крамаря суть рахунки такъ потрѣбнй, якъ для хлѣбороба плугъ“, каже авторъ зовсѣмъ справедливо. „Въ книжкахъ повинноеся, якъ въ зеркалѣ, бачити станъ своеи крамницѣ“. Авторъ оповѣщае, що выдавъ своимъ накладомъ потрѣбнй для крамаря книги купецкй и

12 с. м., стремляче до того, щобы верификацію выборôвъ членôвъ палаты посольскои усунути зъ пôдъ юрисдикціи самого-жь парляменту и ôтдати єи окремому судейскому трибуналови по-за парляментомъ, вызвало широку дебату.

Внесенье гр. Коронинього выкликала проста потреба, т. є. сумный кôлькалѣтный досвѣдъ, що въ австрійскихъ парляментахъ, не выключаючи и галицкого Сойму, ôтбувались верификаціи выборôвъ досыть часто не зовсѣмъ на основахъ безвзглядної справедливости, а бôльше пôдъ вплывомъ факційныхъ та національныхъ интересôвъ. За доказами, що такъ дѣялось, не треба далеко шукати. Досыть пригадати верификацію выбору кн. Пузыны до рады державної зъ Галичины, узнанье трехъ мандатôвъ въ нѣмецкихъ провинцій важными, котрѣ найвысшій трибуналъ узнавъ просто вымантачеными; уступленье посла-Русина зъ рады державної, выбраного въ Жовкôвщинѣ, пôдъ пресією кола польского; жалѣ Дальматинцѣвъ-Славянъ на неформальне переведенье выборôвъ въ 10 мѣсцевостяхъ ихъ краю и т. д. Але найбôльше вже бье въ очи той фактъ, що гр. Стадницкій, мимо того, що трибуналъ державный 42 голосы вирильнѣ при єго выборахъ уневажнивъ, и що на дѣлѣ сов. Рожанковскій єсть выбраный до рады державної, засѣдає по нынѣ на курульскôмъ крѣслѣ, а верификація єго выбору ôтложена имовѣрно ad calendas graecas. Такъ само дасться сказати и о выборѣ гр. Романа Потоцкого противъ д-ра Дамяна Савчака въ Бережанахъ.

Интенціи внесеня гр. Коронинього були зовсѣмъ чистѣ, такъ чистѣ, що нынѣшна правиця, котрôй се внесенье не було певно на руку, не посмѣла перейти надъ нимъ до порядку дневного, а ôтослала єго до комисіи. Не помогла и рѣчь пос. Гавзнера, выголошена зъ коня высокої политики и становища, будьто предложеньемъ гр. Коронинього прикорочуєся конституціонализмъ. Не помогли и страшаки о реакціи тогожь бесѣдника, либерала въ Вѣдни, а автократа и крайного польского централиста дома. Не помогло и указуванье на реакційнѣ стремленя гр. Бисмарка, неудачне порôвнанье трибуналу парляментарного въ справѣ верификаціи выборôвъ съ судами присяжныхъ и всякѣ псевдо-либеральнѣ ракеты бесѣдника. А въ кôнци не удався п. Гавзнерови и той выводъ, будьто трибуналъ судейскій може верификацію выборôвъ перепроваджувати такожь парціяльно. Пос. Гавзнеръ мавъ певно на оцѣ лишь суды галицкѣ, о котрыхъ въ своѣмъ часѣ въ колѣ польскôмъ пос. Мадейскій досыть непохвально выражався, а не цѣлого стану судейского.

Выводы послôвъ нѣмецкихъ були въ загалѣ основнѣйшѣ. Самъ внескодатель доказавъ вже, що національна ненависть и партійнѣ погляды спиняють справедливу верификацію выборôвъ и сего нѣхто зъ бесѣдникôвъ не бувъ въ силѣ єму заперечити. А до того навѣвъ гр. Коронини, що въ Англіи, найстаршôй европейскôй конституційнôй державѣ, проектована нимъ практика ôтъ давна вже єсть въ уживаню и не подала доси причины до жалѣвъ.

подає инструкцію, въ якій способъ маются провадити въ нихъ рахунки. Замѣтити однакъ мушу що тяжко єсть на трехъ карткахъ шѣснадцятки змѣстити въ приступнôй для селянина формѣ правила рахунковости, а ще тяжше жадати, щобы селянинъ пôсля тои инструкціи зъумѣвъ вести добре книжки крамарокѣ. Для того я бы высказавъ тутъ свою гадку, що предметъ рахунковости и крамничныхъ книжокъ повиненъ-бы бути оброблений, о скôлько можна приступно и инструктивно въ окремôй книжочцѣ. Ба и то здаєсь менѣ, невповнѣ бы ще выстало, бо щобы научитися рахунковости, треба конче живого слова, треба-бы намъ отже завчасу подумати о уряджению специяльного курсу рахункового для крамарѣвъ. Курсъ такій не тревавъ-бы довго и мôгъ-бы що року бути уряджуваный въ иншомъ мѣстѣ.

На закôнченье подає авторъ 13 правилъ для крамаря якъ на примѣръ: „Уважай, щобы товары були добрѣ, а не таннѣ... Лихими товарами гандлюютъ шахраѣ а не купцѣ". „Крамарь повиненъ бути чоловѣкомъ здôбнымъ и тверезымъ. Купецтво наше повинно ôтрôзнятися ôтъ жидôвского честнотою. Крамарь нашь повиненъ задоволятися малымъ але честнымъ зыскомъ." И т. д. Книжочку свою кôнчитъ авторъ покликомъ: „Де була корчма, тамъ нехай стане читальня и крамниця!"

А. І.

Чехи стоятъ въ резервѣ до внесеня гр. Коронинього и нѣхто зъ ихъ передовыхъ людей не забравъ доси голосу въ тôй справѣ. Мимо того однакожь годѣ надѣятись, щобы згадане внесенье по выходѣ зъ комисіи въ другôмъ и третôмъ читаню найшло для себе бôльшôсть голосôвъ. Правиця не схоче выпустити зъ рукъ власти, котру посѣдає. А що часомъ кôлька голосôвъ має велику вагу, то показалося при голосованю надъ новелею школьною для Галичины, котра въ своѣмъ часѣ перейшла лишь бôльшостею 3 голосôвъ тыхъ послôвъ, котрыхъ выбôръ заквестіонувавъ найвысшій трибуналъ.

Выходячи зъ становиска, що въ добре зъорганизованыхъ конституційныхъ державахъ меншости парляментарнѣ повиннѣ для себе находити и находять правну оборону; що трибуналъ верификаційный, стоячій по-за пристрастями парляменту, мôгъ-бы безсуперечно бôльше безпарціяльно провѣрювати заквестіонованѣ выборы, и що мы Русины на собѣ тяжко вже досвѣдчали и досвѣдчаємо поведенье бôльшостей парляментарныхъ въ такихъ случаяхъ, — мусимо лишь попирати внесенье гр. Коронинього.

Розговôръ пос. Бережницкого
съ кореспондентомъ „Politik-и".

Праска „Politik" єсть для насъ Русинôвъ такъ ласкава, що ôтъ часу до часу помѣщає въ своихъ колюмнахъ розговоры свого львôвского кореспондента (Поляка) съ нашими передовыми людьми. Противъ того поведеня органу п. Губачка мы не маємо нѣчого и радше читаємо въ нѣмъ погляды нашихъ людей на справы краєвѣ, чимъ прикрѣ инсинуаціи противъ насъ, котрыми „Politik" неразъ годувала своихъ читателѣвъ. Лишь сама тенденція, для якои „Politik" помѣщає тѣ интервью, єсть, по нашôй думцѣ, хиблена. Кореспонденгъ львôвскій хоче именно на силу пересвѣдчити братôвъ-Чехôвъ, що у насъ прикрѣ межинароднѣ ôтносины майже такъ якъ полагодженѣ и що Русинамъ хиба ще не достає птичого молока. Таке трактованье справы не въ силѣ принести нѣякого реального хôсна, бо не єсть, просто сказавши, вѣрне и має хиба вартôсть великого плястра, приложеного на глубоку и небезпечну рану.

Кореспондентъ говоривъ съ початкомъ с. м. съ пос. Бережницкимъ и, якъ каже, пôзнавъ въ нѣмъ мужа, котрый въ часѣ довгого свого судейского званя придбавъ собѣ цѣнный досвѣдъ, точне знанье ôтносинъ краєвыхъ и зовсѣмъ гуманнѣ погляды. Пос. Бережницкій походитъ зъ шляхотского роду и родився въ 1836 р. По скôнченыхъ наукахъ працювавъ первѣстно въ краєвôй Дирекціи скарбу а потому въ судѣ. Яко совѣтникъ окружного суду въ Самборѣ ставъ посломъ соймовымъ а въ грудню м. р. выбрано єго членомъ Выдѣлу краєвого.

Сов. Бережницкій заявивъ кореспондентови „Politik-и" слѣдуюче: „Мôй выбôръ до кр. Выдѣлу и въ загалѣ выбôръ Русина выйшовъ зъ конечности національныхъ ôтносинъ въ Галичинѣ. Якъ довго се не сталося, якъ довго въ нарадахъ и ухвалахъ кр. Выдѣлу брали участь лише самѣ Поляки, такъ довго зъ консеквенціи тѣ нарады и ухвалы пôдпадали строгôй критицѣ изъ стороны Русинôвъ. Именно дѣялося се въ случаяхъ, коли тѣ ухвалы дотыкали рускихъ интересôвъ и выходили для нихъ некористно. Не хочу казати, щобы кр. Выдѣлъ, зложеный выключно зъ Полякôвъ, поступавъ парціяльно въ справахъ народныхъ, хочу лише зазначити, що съ днемъ, якъ Русинъ ставъ єго членомъ, не буде вже причинъ до непокликаної и непохвальної критики, якъ и до безхосенныхъ жалѣвъ и недовѣрія. Розумѣєся, що моимъ обовязкомъ буде, стояти на сторожи интересôвъ моєи народности. О тôмъ суть пересвѣдченѣ и мои земляки. Я буду заєдно до того стремѣти, щобы справедливѣ желаня Русинôвъ находили увзглядненье, а въ разахъ, коли зъ высшихъ взглядôвъ се не могло бы статися, скажу се моимъ землякамъ отверто. Менѣ Русинови они дадутъ вѣру."

„Русины и Поляки, двѣ головнѣ народности въ Галичинѣ, не годятся съ собою въ политицѣ. Рôзнороднѣ тенденціи и стремленя роздвоили ихъ и поставили въ двохъ противныхъ, собѣ ворожихъ таборахъ. Въ обохъ таборахъ суть знову сторонництва, котрѣ за для противныхъ политичныхъ взглядôвъ розходятся съ собою. Мимо того можна припустити, що навѣть тѣ противнѣ таборы и сторонництва лучитъ одна провôдна идея, котрою єсть розширенье и утреваленье краєвои автономіи. Може я помыляюсь, але я пересвѣдченый, що межи правыми Поляками и Русинами годѣ було бы подыбати богато такихъ, котрымъ автономія ихъ спôльного краю не лежала-бъ на серци. Се, по мому мнѣню, єсть точка, въ котрôй сходятся желаня всѣхъ хочь и якъ рôзнородныхъ елементôвъ Галичины."

Пос. Бережницкій говоривъ ôтакъ о великôмъ значеню домашного промыслу въ Галичинѣ. „На моѣмъ становиску" — сказавъ сов. Бережницкій — „сходився я часто съ сельскимъ и мало-мѣскимъ народомъ и замѣтивъ, що обѣ тѣ верствы дуже радо, именно въ часѣ зимовôмъ, заходятся коло сего промыслу. Безъ фахового образованя и проводу продукуютъ они рѣчи достойнѣ подиву. Се доказує, що имъ не хибує анѣ доброи волѣ, анѣ способности. Наколи лише зможу и се зложится съ моимъ будучимъ кругомъ дѣланя, причинюсь до заведеня и двигненя вже существуючихъ фаховыхъ школъ по моимъ силамъ. Користь зъ нихъ єсть превелика, бо черезъ двигненье домашного промыслу достигнемо не лише матеріяльныхъ але и моральныхъ результатôвъ.

Въ кôнци говоривъ ще пос. Бережницкій о програмѣ свого дѣланя на будуче и замѣтивъ, що на разѣ годѣ єму здати о тôмъ всесторонно справу. Єму поручено при кр. Выдѣлѣ персоналія автономичныхъ урядникôвъ, ресортъ належитостей и податковый, а може съ часомъ одержитъ ôнъ и юридичнѣ справы, якъ се можна догадуватися зъ намекôвъ маршалка краєвого.

ДОПИСИ.

Зъ Долиньского.

(*Самоволя Выдѣлу повѣтового.*) Не завадитъ Вамъ довѣдатися де-що про цѣкавѣ рѣчи, якихъ доказує Долиньскій Выдѣлъ повѣтовый. Якъ звѣстно, оказалася потреба креовати нову посаду при Выдѣлахъ повѣтовыхъ, а именно посаду касієра и люстратора повѣтового. Долиньска рада повѣтова, до котрои входитъ 11 Русинôвъ, поручила Выдѣлови розписати конкурсъ и яко условія для конкурентôвъ назначила: 1) вымагаєся зложеня кавціи, 2) фахового образованя, 3) точного, основного знаня обохъ языкôвъ краєвыхъ — отже и руского. Тымчасомъ Выдѣлъ повѣтовый користаючи зъ сего порученя, якъ не менше въ недуги неурядуючого пôдъ той часъ маршалка Рады, п. Мазараки, маючи заступникомъ преѣса шовинистичного п. Витославского, розписавъ конкурсъ и самовôльно додавъ ôтъ себе ще одно условіє для убѣгателѣвъ, а именно: 4) вымагаєсь фахового образованя въ лѣсоводствѣ. Подалося на тую посаду богато компетентныхъ и некомпетентныхъ, около 25 особъ. Межи иншими подався тутъ чоловѣкъ вельми образованый, п. Ф., Русинъ, що у Вѣдни скôнчивъ высшу школу лѣсову. Але Выдѣлови опять самовôльно подобалося зъименувати повѣтовымъ касієромъ люстраторомъ якогось дозорця лѣсôвъ п. Альбиновского, форстварта въ Илемя, котрый не ôтповѣвъ анѣ одному условію, поставленому въ конкурсѣ.

Противъ сеи самоволѣ Выдѣлу внесли члены рады, Русины и деякѣ Поляки протестъ до Выдѣлу краєвого у Львовѣ. Рескриптомъ зъ 22 грудня 1885 (ч. 63333) Выдѣлъ краєвый дѣйстно знѣсъ именованье п. Альбиновского, але Выдѣлъ повѣтовый яко „szlachcic na zagrodzie równy wojewodzie", не зважаючи на рескриптъ своєи верховнои власти, вводитъ свого любимця п. Альбиновского съ днемъ 1 л. сѣчня въ урядованье, выплачує єму пенсію, а съ радою повѣтовою починає торгуватись, щобъ она ухвалою своєю одобрила поступованье Выдѣлу. Русины, змайоризованѣ польскимъ елементомъ въ Радѣ, мусѣли декомплетувати Раду на єи засѣданяхъ, не хотячи допустити, щобъ ухвала Рады одобрила незаконне дѣло Выдѣлу, а тымчасомъ внесли знову проти сему протестъ дня 13 л. сѣчня 1886. По сѣмъ скликувано знову Раду дня 28 сѣчня и 12 лютого с. р. и знову пôддавано Радѣ пôдъ розбôръ справу именованя п. Альбиновского. Але все дармо; першого и другого разу Русины здекомплетували Раду.

Особливо бурливѣ сцены були на послѣднôмъ засѣданю Рады дня 12 н. с. лютого с. р. П. вице-маршалъ Витославскій вытягнувъ знову справу касієра-люстратора на порядокъ дневный. Адъюнктъ судовый п. Жегестовскій (хочь Русинъ, але йде за Поляками), выступивъ съ критикою на Выдѣлъ краєвый за рѣшенье въ користь протесту, та завѣрявъ радныхъ, що Выдѣлъ краєвый дуже грубо помыляєся. Русины не перечили, що нашъ Выдѣлъ краєвый часто помыляєся, але будучи того пересвѣдченя, що симъ разомъ Выдѣлъ краєвый осудивъ справедливо дѣло касієра Долиньского повѣта, домагались конечно, щобы усунути зъ порядку дневного справу п. Альбиновского, ажь поки не прійде рѣшенье Выдѣлу краєвого на другій внесеный протестъ. Особливо горячо боронили справы два сѣдоглавѣ патріоты о. Кобрыньскій зъ Цѣневы и о. Заячкôвскій зъ Лопянки. Они-жь и запротестували противъ сему внесеню и заявили именемъ радныхъ Русинôвъ, що ôттягнутся ôтъ голосованя, наколи-бы прійшло голосувати; а п. Патрѣй зъ Перегиньска поставивъ внесенье нагляче и найдальше сягаюче, перейти до порядку дневного. Не зважаючи на нѣякѣ права парляментарнѣ, пôддано пôдъ голосованье внесенье п. Витославского, а позаякъ Русины выходили зъ салѣ засѣданя, то слѣпѣ поклонники форстварта п. Альбиновского, не числячи голосôвъ, немовь въ горячки кричали: „większość, większość!" Тогды здавалося, що то якій polski sejmik, на котрôмъ можна ухвалювати и безъ Русинôвъ, котрѣ a priori заповѣли, що не будутъ голосувати, пôдчасъ голосованя выйшли и здекомплетували Раду; отже и ухвалы не маютъ правосильности. А я бы заложився, що п. Альбиновскій тріюмфуючи, обнявши всѣ касы повѣтовѣ пôдъ свôй зарядъ безъ всего, навѣть безъ кавціи, лишь такъ на „słowo honoru", вже и инсталяцію справивъ, не ждучи на рѣшенье Выдѣлу краєвого...

Намъ лише жаль, що такій честный чоловѣкъ, маршалокъ п. Мазараки, до котрого Русины все таки маютъ довѣріє и котрый самъ явно говоритъ, що свôй выбôръ завдячує Русинамъ, що сей чоловѣкъ дає уводитись шовинистамъ, котрѣ — звѣстно, длячого, — мутятъ въ повѣтѣ воду...

На сѣмъ засѣданю прійшла ще одна цѣкава рѣчь пôдъ дебаты Рады. Ходило о то, щобы якомусь п. Петрускому, членови Выдѣлу краєвого, выслати адресъ по причинѣ єго 25-тыхъ роковинъ „невтомимои дѣяльности въ Выдѣлѣ краєвôмъ". Русины-раднѣ зрозумѣли ôтъ разу, о яку то именно дѣяльнôсть розходится, та такъ и пригадали собѣ, що п. Петрускій бувъ такожь межи тыми, що то „забули на рускій языкъ при заложеню каменя угольного пôдъ будынокъ соймовый, а крôмъ того мабуть и недавно вславився выступленьемъ противъ минимального жаданя Русинôвъ въ Соймѣ, яке поставили внесеньемъ п. Романчука. Тому то и противъ сему куріозному внесеню мусѣли Русины запротестувати и ледви що удалось имъ передати сю справу Выдѣлови, де засѣдаючѣ Русины чей не дозволятъ, щобы шовинисты робили свои експериментальнѣ маневры та пускали фаєрверки передъ свѣтомъ, що ось то уже настала золота ера „zgody"...

П.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*5. Засѣданье рады державної.*) Закимъ приступлено до порядку дневного сего засѣданя ôтбувся выбôръ членôвъ до поодинокихъ комисій. До комисіи для реформы выборчои зъ 24 членôвъ выбраній межи иншими: Ригеръ, Троянъ, Цайтгамеръ, Р. Клямъ-Мартиницъ, Гогенвартъ, Кляичь, Коронини, Грохольскій, Чарторыйскій, Черкавскій, Яворскій. Смаржевскій, А. Лихтенштайнъ, Линбахеръ и Томащукъ. — До комисіи для ненарушимости посольскои: Жачекъ; до легитимаційної: Видеролергъ и гр. Кауницъ; до комисіи для закона карного: Жачекъ, Леваковскій и Кайль; для закона противъ соціялистôвъ: Бояковскій, Цукеръ, Бартошевскій, Рапапортъ, Шимановскій, Голуховскій, А. Лихтенштайнъ, Кноцъ, Томащукъ, Жиротинъ и Штурмъ. Зъ порядку дневного наступило перше читанье закона ухваленого въ палатѣ панôвъ о улекшеню належностей при конверзіи довгу гипотечного. Пос. Гевера поставивъ при сѣмъ законѣ резолюцію, щобы: 1) при конверзіи довгу гипотечного, котру берутъ на себе особы приватнѣ, було зазначене увôльненье ôтъ належитостей; 2) щобы при переписуваню поодинокихъ позицій довгу для банкôвъ гипотечныхъ увôльненье ôтъ належностей було ясно означене, такъ, щобы не потреба ажь поясненъ властей, котрѣ занадто любуются въ фискализмѣ; 3) щобы въ сѣй справѣ не потреба ôтноситись ажь до дирекцій финансовыхъ. Законъ сей якъ и резолюцію Геверы палата приняла. Ôттакъ слѣдувало перше читанье внесеня Коронинього и тов. о заведеню трибуналу для справджуваня выборôвъ. Першій забравъ голосъ въ сѣй справѣ внескодатель гр. Коронини и старався выказати, що внесенье се не поставлено для того, щобы вертати до давныхъ суперечокъ а противно для того, щобы не допустити въ палатѣ до дискусій, котрѣ для всѣхъ суть дуже непріятнѣ и выкликуютъ лишь загальне розъяренье. Трибуналъ такій немавъ-бы такожь завестися лишь для одної партіи а для всѣхъ, щобы тымъ способомъ можна усунути всякѣ насильства. Дальше доказувавъ бесѣдникъ, що въ Угорщинѣ постановлено вже закономъ, що справджуванье выборôвъ не належитъ до парляменту а до окремого трибуналу. Въ Англіи заведено се вже ôтъ давна и тамъ розсуджує судія, чи выбôръ єсть правосильный, чи нѣ. Сказавъ-бы хто, що се средство звернене було колись въ Англіи противъ самого парляменту и що парляментъ може єго знову знести; коли-бъ такъ дѣйстно мало бути, то було-бы се вже давно наступило; парляментъ бувъ вже не разъ на стôлько сильный, що мôгъ-бы бувъ такѣ мѣры вымѣренѣ противъ себе знести, а однакожь ôнъ ихъ не тыкавъ. У насъ далеко лекше, якъ де небудь инде, вплывати незаконно на выборы и можна скорше припускати, що зô взглядôвъ партійныхъ одинъ выбôръ буде скорше затвердженый а другій уневажненый, бо у насъ партійнѣ споры выступаютъ далеко острѣйше. Парляментъ австрійскій стоитъ на системѣ заступництва интересôвъ, ôттакъ приходитъ до того рôзниця народностей а на послѣдокъ, якъ и всюды, суперечности въ поглядахъ. Шобы все то полагодити, то старалися мы о то, щобы трибуналъ, котрый бы мавъ розсуджувати законнôсть выборôвъ бувъ о скôлько можна безпартійный. Для того то предкладаєся покликати до него трехъ членôвъ зъ найвысшого трибуналу судового, а що до другихъ особистостей якъ и до выбору предсѣдателя мавъ-бы рѣшати лосъ, котрый завсѣгды стає въ помочи тогды, коли порѣшити приходитъ дуже трудно. Въ однôмъ мусѣли мы лишь ôтступити ôтъ теперѣшныхъ законôвъ, а то єсть: мы постановили, щобы выбôръ всѣхъ тыхъ послôвъ, котрѣ одержали вже цертификаты а противъ котрыхъ не пôднимаются жаднѣ голосы, узнати за важный а право до протестованя має лишь та особа, котра або належитъ до выборцѣвъ дотычного посла або котрои вписаня на листу выборцѣвъ не допущено. Внескодатель предкладає на послѣдокъ, щобы єго внесенье ôтослано до комисіи. Въ подôбнôмъ дусѣ промовлявъ ще за внесеньемъ пос. Жакъ; противъ внесеня говоривъ пос. Гавзнеръ, почѣмъ дальшу дебату ôтложено до нынѣшного засѣданя.

(*Зъ комисіи буджетовои.*) На послѣднихъ засѣданяхъ комисіи буджетовои обговорювалися справы буджету наукового. Засѣданя сѣ мали тымъ бôльшу вагу, бо на нихъ бувъ також притомный и мин. Гаучь и въ важнѣйшихъ справахъ самъ дававъ поясненя. Межи иншими прійшла при §. 5 справа университету львôвского. Референтъ сеи справы Ѣречекъ поставивъ резолюцію, щобы львôвскій университетъ доповнити выдѣломъ медичнымъ. На то ôтповѣвъ мин. Гаучь, що справа медичного выдѣлу на львôвскôмъ университетѣ есть вже ôтъ довшого часу предметомъ розважаня. Ôнъ признае, що треба-бы сей университетъ доповнити, але поки що, треба ще значнѣ сумы выдати на университетъ въ Краковѣ а потому ще и порѣшити справу организаціи медичныхъ наукъ въ Австріи. Крôмъ сего университетъ львôвскій не мае ôтповѣдного будынку на помѣщенье сего выдѣлу. Що до университету въ Краковѣ то заявивъ мин. Гаучь, що ôнъ буде старатися его ôтповѣдно вывѣнувати и носится съ гадкою особисто его оглянути. При §. 7. „Университетъ въ Черновцяхъ“ пôднѣсъ пос. Зотта, що на сѣмъ университетѣ есть ажь десять стипендій для Русинôвъ а для другихъ народностей нема и що на выдѣлѣ теологичнôмъ держатся выклады въ мовѣ нѣмецкôй замѣсть въ румуньскôй або въ рускôй. Министеръ Гаучь заявивъ, що цѣсарь оснувавъ тамъ певне число стипендій безъ взгляду на народности, а що до мовы выкладовои на выдѣлѣ теологичнôмъ, то пôсля закона мусить бути мова нѣмецка; впрочѣмъ ведутся теперь переговоры въ цѣли практичного залагодженя сеи справы. При титулѣ „Школы середнѣ“ велася дебата надъ полѣпшеньемъ долѣ суплентôвъ. Мин. просвѣты сказавъ: Зъ кругôвъ шкôлъ середныхъ даются чути троякѣ голосы. Що до полѣпшеня долѣ суплентôвъ, то треба тутъ роздѣлити часть финансову ôтъ службовои. Министерство просвѣты знае сумне положенье суплентôвъ и теперь якъ разъ ведутся переговоры въ справѣ полѣпшеня его. Що до службы знову, то ôтносины суть нынѣ зовсѣмъ неуладженѣ. Директоръ принимае нынѣ кого хоче, а Рада шкôльна на все годится; треба отже постаратися, щобы супленты мали право до службы. Треба отже суплентамъ признати право першеньства а се можна зробити лишь черезъ заведенье статута для суплентôвъ. Условія вступленя до службы мусятъ бути також змѣненѣ. Нынѣ министерство звязане компетентами и предкладаньемъ Рады шкôльнои; на будуче буде лишь статутъ мѣродайнымъ. При дебатѣ надъ коренною платнею професорôвъ сказавъ министеръ, що управильненье еи вымагае 20.000 зр., а се треба ôтложити доки не буде залагоджена справа суплентôвъ. Що до збôльшеня числа професорôвъ, каже министеръ, що на се потреба-бы 100.000 зр. На тôмъ перервано засѣданье.

Заграничнѣ Державы.

Справы на Балканѣ. Въ теперѣшнôй хвили наставъ въ справахъ балканьскихъ такій заколотъ, що трудно докладно зьорентуватися. Всхôдъ бувъ для Европы завсѣгды загадочнымъ и есть нимъ теперь ще бôльше: одинъ день, одна нôчь приносятъ намъ несподѣвану змѣну. Такъ и теперь; вже здавалося, що все клонится до щасливого кôнця, що унія болгарска вже довершена, що переговоры мѣжь Сербіею а Болгаріею доведутся леда день до кôнця, що напослѣдокъ и Греція уступитъ напорови державъ европейскихъ и на балканьскôмъ пôвъостровѣ запануе миръ такъ пожеланый для цѣлои Европы. Тымъ часомъ, коли повѣрити найновѣйшимъ вѣстямъ, всѣ справы знову попуталися. Унія болгарска рвеся. Россія стоитъ упорно при своѣмъ и не хоче признати уніи болгарскои а то, якъ доносить „Pol. Corr.“, головно для того, що угода взаимнои помочи Болгаріи и Туреччины дуже не подобаеся Россіи. Россійскѣ газеты справедливо доказуютъ, що въ наслѣдокъ сеи угоды моглобы статися, що колибы Россія выповѣла вôйну Туреччинѣ, то войска болгарскѣ готовѣ бы воювати противъ тыхъ, що ихъ край недавно освободили. Такъ само не ведеся и съ переговорами въ Букарештѣ. Зъ Константинополя доносятъ, що переговоры перервано знову а то для того, що султанъ зовсѣмъ несподѣвано ставъ недовѣряти князеви болгарскому. Минувшого четверга залагоджено першій артикулъ переговорôвъ а оногды мала ôтбутися нарада надъ означеньемъ границь мѣжь обома спорючими державами. Тымъ часомъ Маджидъ паша одержавъ приказъ ôтъ султана, щобы предложивъ заразъ справозданье зъ дотеперѣшнои дѣяльности а поки що не бравъ участи въ нарадахъ. Такъ отже перервано переговоры, котрѣ имовѣрно не скорше знову зберутся якъ за три дни. Въ декотрыхъ сферахъ уважаютъ сю перерву за злый знакъ, бо речинець розъему тревае ще лишь пятнайцять днѣвъ. Тымъ часомъ такъ Сербія якъ и Болгарія починаютъ знову зброитися а ся послѣдна мала навѣть, якъ доносятъ зъ Парижа, нотификувати официяльно свое зброенье державамъ европейскимъ. Такъ само не перестае зброитися и Греція, а зъ Атинъ доносятъ, що правительство заказало выдавати паспорты за границю всѣмъ своимъ пôдданымъ, здôбнымъ до войска, безъ взгляду на вѣкъ. Зъ Креты знову доносятъ, що тамошнѣ жителѣ вручили консулямъ заграничнымъ ноту, въ котрôй жадаютъ прилученя до Греціи, на що тѣ знову ôтповѣли прокламаціею, що на грецкихъ водахъ появилися кораблѣ чужихъ державъ. Мимо тыхъ непокоячихъ обявôвъ есть однакожь въ певныхъ сферахъ надѣя, що миръ все таки дастся удержати. Така вѣсть надходитъ именно зъ Берлина, зъ ôтки також доносятъ, що зачѣпно-ôтпорный союзъ межи Туреччиною а Болгаріею буде уневажненый.

Россія. Похороны Аксакова ôтбулися съ великимъ торжествомъ при величезнôй участи народа а вся праса россійска посвячае покôйникови горячу згадку. Вдовѣ по Аксаковѣ приказавъ царь по поводу смерти еи мужа заявити свôй жаль. Выдавництво „Руси“ обнявъ Самаринъ. — Князя чорногорского гостятъ въ Петербурзѣ съ великою остентаціею. Князя витала також депутація славянофильского комитету съ ген. Дурновомъ на передѣ. Коли однакожь у него явилася друга депутація съ журналистомъ Комаровомъ на чолѣ, князь не принявъ депутаціи звиняючись недиспозиціею.

Нѣмеччина. Въ Липску скôнчився дня 11 с. м. процесъ Сараува, дуньского писателя и журналиста о зраду краю. Сараува засуджено на 12 лѣтъ вязницѣ и на утрату чести на лѣтъ 10 за то, що выдававъ пляны военнѣ французскому правительству. Процесъ сей нагадуе трохи подôбный процесъ Крашевского. — Справа познаньского архіепископства вже залагоджена. Папа повѣдомивъ познаньску капитулу, що аеп. Ледуховскій зрезигнувавъ зъ архіепископства и що на его мѣсце именованый кс. Диндеръ. — Заповѣдженѣ кн. Бисмаркомъ мѣры противъ Полякôвъ вже розпочалися. Министерство вôйны выдало розпорядженье, що жовнѣры польскои народности маютъ бути роздѣленѣ помѣжь полки нѣмецкѣ а въ соймѣ прускôмъ внесено знову проектъ колонизаціи Нѣмцѣвъ въ захôдныхъ Прусахъ и въ Познаньскôмъ а ôттакъ заостреня законôвъ въ школахъ народныхъ, въ котрыхъ переважно есть молодѣжь польска.

НОВИНКИ.

— **На засѣданю центрального Выдѣлу тов. „Просвѣта“** зъ дня 12 л. лютого 1886 уконституовався новый Выдѣлъ въ той спосôбъ, що выбрано: проф. Анатоля Вахнянина заступникомъ головы; о. Касс. Куницкого контрольоромъ, проф. Петра Огоновского касіеромъ, проф. Вол. Шухевича економомъ, Костя Паньковского библіотекаремъ, Олексу Ярему секретаремъ. — Ухвалено мѣжь иншими: 1) упорядкувати сего року библіотеку товариства; 2) подарити выданя „Просвѣты“ селянинови Илии Тлемко на Буковинѣ и читальнямъ въ Побережи, Тростянци и Увислѣ; 3) передано до рецензіи рукопись „Оповѣданье про рослину“ и II часть „Про годôвлю свиней“; 4) принято въ члены: Читальню въ Супранôвцѣ; Олексу Залачатача; М. Крушельницкого, учителя; о. Ант. Сѣнкевича; Федя Сидорика; Володим. Русина; тов. „Наука и Забава“ въ Закомари; Мих. Гуменюка; Ив. Кузьмича; Ив. Мицавку; Стеф. Корчиньского; Лиска Дмитра; Ант. Грушкевича; Ник. Готра; Олексу Сѣнютовича; Олену Лукіяновичь; А. Билинкевича; Ант. Боярского; Максима Левицкого; Наталію Билинкевичь; о. Олексу Очабрука; читальню въ Святковôй; Ив. Нѣмцова; читальню въ Побережи; Винкентія Бережницкого; Федя Яремкова; Климентину Островску; о. Ореста Кисѣлевского; Володим. Павлишака; читальню въ Увислѣ; Матвѣя Байдака; Ив. Рудого; читальню въ Тростянци.

— **Товариство рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря“.** На загальныхъ зборахъ, скликаныхъ на день 14 л. с. м. явилося надъ 50 членôвъ. Справозданье зъ дѣяльности Выдѣлу за рôкъ минувшій, и справозданье зъ загальныхъ зборôвъ подамо въ числѣ слѣдуючôмъ. Нынѣ подаемо лише складъ нового Выдѣлу на р. 1886. Зъ почетныхъ членôвъ выбрано пп. Вас. Нагôрного, Гр. Врецьону и Андр. Скородиньского; зъ дѣйстныхъ членôвъ выбрано пп. Ант. Щербу. Ем. Бѣрецкого, Мих. Спожарского, А. Кочоровского, Дм. Ковальского и Ф. Скалиша. Заступниками выдѣловыхъ выбрано пп. Мих. Павлишака, Петра Венжовского и Волод. Даниловича. Вчера ôтбулося въ Успеньскôй церкви богослуженье тов. „Зорѣ“ за всякое прошеніе. Впр. крыл. о. Малиновскій, ôтправлявшій литургію, заинтонувавъ при кôнци „многая лѣта“ товаришамъ „Зорѣ“.

— **„Народна Торговля“** съ вчерашнымъ днемъ переступила вже число 600 своихъ членôвъ. Удѣлы тыхъ членôвъ выносятъ около 33.000 зр. Дѣла „Народнои Торговлѣ“ розвиваются дуже добре. Недавно выславъ Зарядъ „Народнои Торговлѣ“ одного субъекта зô Львова до Кльостернайбурга на курсъ господарства пивничного. Зарядъ мае намѣренье що року высылати одного субъекта на той курсъ, кождого року зъ иншого мѣста, де находится филія „Нар. Торговлѣ“.

— **Въ суботу сего тыждня** ôтбудеся въ комнатахъ тов. „Руска Бесѣда“ пятый зъ ряду вечерокъ съ танцями. Вступъ выключно за запрошеннями. Хтобы зъ мущинъ не-членôвъ „Рускои Бесѣды“ и „Акад. Братства“ хотѣвъ бути на вечерку, зволитъ порозумѣтися съ комитетомъ въ комнатѣ тов. „Акад. Братство“. Мѣжь 6—8 вечеромъ щоденно. — *Отъ комитету.*

— **Рускій народный театръ,** котрый теперь перебувае въ Сяноцѣ, дае въ четверъ дня 18 л. лютого представленье „Галька“, (мельодрама С. Монюшки, слова О. Левицкого) въ користь талантливои нашои артистки Ант. Осиповичевои. Сподѣваемося, що сянôцкѣ Родимцѣ нашѣ, узнаючи заслуги нашои артистки коло розвою народнои сцены, зволятъ численно прибути на то представленье.

— **Выборы до рады громадскои у Львовѣ.** Скрутиніюмъ выборôвъ до рады громадскои у Львовѣ, ще зовсѣмъ не скôнчене, доси показало слѣдуючѣ результаты: Зъ помѣжь рускихъ радныхъ, котрѣ вже були и въ попереднôй каденціи, выбранѣ на ново: д-ръ Олекс. Огоновскій, Мих. Дыметъ, о. А. Василевскій и М. Сембратовичь. Въ послѣднôй радѣ не засѣдали теперь выбранѣ раднѣ: оо. Вас. Ильницкій и Ал. Бачиньскій. До теперь на певно звѣстный выбôръ 92 радныхъ. Здаеся також, що по скôнченю скрутиніюмъ увôйдутъ въ складъ новои рады ще проф. Вахнянинъ и крыл. Величко.

— **П. Емилія Калужняцкого,** Ант. Васмута и І. Збиру, професорôвъ черновецкого университету, именувало колегіюмъ професорôвъ того жь университету почетными докторами философіи.

— **П. Теодоръ Демкôвъ,** студентъ академіи штукъ красныхъ въ Монахіюмъ, одержавъ запомогу зъ Выдѣлу краевого въ квотѣ 300 зр.

— **Конкурсъ.** Совѣтъ „Народного Дому“ розписуе конкурсъ на одну стипендію имени Целевича на 50 зр. рôчно. Стипендія тая призначена для студента университету. Речинець до 15 марта с. р.

— **„Въ Островѣ коло Щирця** зайшли непорозумѣня мѣжь парохомъ а прихожанами и кôльканадцять прихожанъ намѣряе перейти на лат. обрядъ“ — вѣсть таку подали недавно краевѣ польскѣ и деякѣ вѣденьскѣ газеты. Насъ се донесенье зацѣкавило и мы довѣдалися, що хтось зъ Острова справдѣ удавався въ тôмъ дѣлѣ до ц. к. намѣстництва. Тогды мы заявили наше горяче бажанье, щобы непорозумѣня були залагодженѣ въ добрый спосôбъ таки на мѣсци, дома. Въ тôмъ дѣлѣ одержуемо слѣдуюче заявленье зъ Острова: „Задивувало насъ то немало, коли мы вычитали въ 10 ч. „Дѣла“, що кôльканадцять мѣщанъ зъ Острова намѣряютъ перейти на латиньскій обрядъ а то зъ причины якихсь непорозумѣнь межи парохомъ а нами. Зôбранѣ всѣ раднѣ на радѣ громадскôй 7 лютого с. р. въ имени цѣлои громады прилюдно заявляемо, що мысль, покинути свôй обрядъ, нѣколи въ насъ не повстала, що за дорога наша св. вѣра и обрядъ отцѣвъ нашихъ, щобы мы щось подôбного мали намѣряти. Кромѣ лише одного зъ членôвъ нашихъ, а то того, котрый тую вѣсть пустивъ, Николая Курыласа, звѣстного вже зъ злосливости и перевертôвъ, котрый надоѣвъ уже цѣлôй громадѣ, а теперь вже ôтъ кôлькохъ лѣтъ невинно чепився нашого пароха, котрого мы яко свѣтлого отця духовного высоко цѣнимо, а непорозумѣнь межи нимъ а нами нѣякихъ нема. Тому, що Курыласъ хоче покинути свôй св. обрядъ, цѣлкомъ не стоимо въ дорозѣ, бо страта по нѣмъ для насъ невелика, а користь ôнъ другôй сторонѣ не принесе. То наше заявленье, затверджене печатею громадскою и власноручными пôдписами радныхъ въ имени цѣлои громады, просимо помѣстити въ Вашôмъ широко звѣстнôмъ „Дѣлѣ“. (Слѣдуе печать и пôдписы начальника громады и др.)

— **Чи не цѣкаве?** Слухи рознесли, що каса мѣска въ Монастырискахъ щось не здужае а не завадитъ пригадати, що господарка тутъ жидôвска, кличутъ докторôвъ, контрольорôвъ, не помагае: ажь въ кôнци вôзвано (чоловѣка на своѣмъ мѣсцу) кс. Мурдзу, лат. викарого, спеціялиста до такихъ хоробъ. А сей отъ вамъ въ такую розмовоньку запускаеся: „Żądam za skontrolowanie kasy (се-бъ то за оглядины слабого, за визиту) renumeracyę równającą się połowie deficytu“ — To za wiele ks. żądasz! — отвѣчено ему и родина, не тô-що, але и не допустила сего спеціялиста до слабого-недужого и бѣдный хорый таки безъ ратунку гине. А цирулика, що бувъ при хорôмъ pana sekretarze gminnegi, то на высшій курсъ медицины выслала таки на коштъ державный ц. к. прокураторія до академіи до Станиславова (за обманьство въ слѣдчу вязницю).

— **Польскій шовинистъ.** На Рускôй улици ч. 14 находится склепъ Рахелѣ Аренштайнъ съ вывѣскою рускою и польскою. Въ пятницю мин. тыждня пополудни ôтчиняе дверѣ склепу п. Т., урядникъ Выдѣлу краевого и пытае купця, що то за написъ надъ дверми. Купець ôтповѣдае, що то написано „До дешевого склепу“. Панокъ на то съ обуреньемъ подиктувавъ, що тая „moskiewska“ написъ мусить бути усунена, а скоро купець его не услухае, такъ ôнъ подасть его до якогось „Kurjerk a“! Наконець ще додамо, що властитель склепу панови Т. не мôгъ показати дверей, бо п. Т. все то говоривъ зъ-на двору...

— **„Кулка рôльничѣ“** хотятъ конче придбати собѣ теренъ дѣланя на нашôй Руси. Недавно выдали они статутъ въ мовѣ рускôй, де они называютъ уже себе „Рôльничими кружками“. Дарма робота тыхъ панôвъ, котрѣ пôдъ слоною економичнои роботы въ користь нашихъ селянъ маютъ на оцѣ цѣли политичнѣ, и хотятъ нашихъ селянъ ôторвати ôтъ нашои патріотичнои интелигенціи. Волѣли-бы тіи панове близше пригорнути до себе мазурского мужика и тымъ способомъ працювати на вузшôмъ теренѣ а съ тымъ бôльшимъ успѣхомъ!

— **Выдѣлъ товариства „Академичне Братство“** складае прилюдну подяку Вп. п. І. Онишкевичеви, ц. к. нотареви изъ Зборова, за датокъ 5 зр. въ користь того-жь товариства. — *И. Калитовскій,* заступникъ головы.

— **За-для заметôвъ снѣговыхъ** вздержано дня 15 л. лютого рухъ поѣздôвъ на зелѣзничôмъ шляху Станиславôвъ-Гусятынъ. Перерва потревае имовѣрно два днѣ. — Нынѣ доносятъ намъ зъ ц. к. дирекціи руху, що перерва та вже усунена и ôтъ нынѣ заведеный знову рухъ правильный.

— **Именованя.** Дирекція финансова именувала рахунковыми ревидентами: Игнат. Матковского Ервина Виндакевича, Сим. Саевича, Валер. Ольшевского, и Юл. Діце; асистентами рахунковыми: Каз. Яськевича и Іос. Бляхярского. — Министеръ справъ внутрѣшныхъ именувавъ Фр. Сковрона и Ерн. Лявду инжинерами въ министерствѣ справъ внутрѣшныхъ. — Старостами именованѣ: Ервинъ Платко въ Каменцѣ струмиловôй, Юліянъ Федоровичь въ Ряшовѣ; Фердинандъ Попель Гуньчакъ въ Лимановôй; Д ръ Теофиль Созаньскій въ Рудкахъ, Антоній Левицкій въ Бôбрцѣ. — Концепистъ дирекціи полиціи у Львовѣ Мих. Заіончковскій именованый комисаремъ полиціи. — Рада шкôльна краева именувала дѣйстными учителями Ив. Госовского въ Стѣнцѣ и Каролину-Марію Кулижанку въ Рымановѣ.

— **Въ Николаевѣ** опорожнена посада мѣского лѣкаря; платня 400 зр. и доходы за доглядъ рѣзнои худобы. Речинець убѣгатися до 1 л. марта.

— **Рада шкôльна въ Тернополи** росписуе конкурсъ на опорожненѣ посады учительскѣ: Тернопôль (посада молодшои учительки), Ходачкôвъ великій, Колодѣевка, Ôкно. Черниховцѣ, Стрыѣвка, Довжанка, Прошова, Игровиця, Зарудье тернопôльске, Забойки, Курники, Бôрки малѣ, Стегниковцѣ, Сущинъ, Пôзнанка гнила, Калагурôвка, Остапье, Жеребки королевскѣ. Клебанôвка, Романовѣ село, Турôвка, Кипячка, Ступки, Фащôвка. Речинець до 31 марта. Презентуютъ мѣсцевѣ рады шкôльнѣ.

— **Министерство правосудія** заказало закладови карному у Львовѣ выроблювати всякѣ такѣ предметы, котрѣ бы робили конкуренцію львôвскимъ ремесламъ и фабрикамъ.

— **Ôрменьско-кат. епархія** въ Галичинѣ и Буковинѣ числитъ въ р. 1886: 1 архіепископа, 1 прелата настоятеля капитулы, 3 крылошанъ греміяльныхъ и 1 крылошанина почетного; 19 священикôвъ и 5 богословôвъ, питомцѣвъ семинаріи; 1 монастырь женьскій (15 монахинь, 3 новиціянтки и 1 професіонистка); 3 деканаты, а то львôвскій, станиславôвскій и кутскій; 9 парохіи и 1 капелянія. Всѣхъ душь ôрменьско-католицкого обряду есть 4.774.

— **Пеко Павловичь,** борець за свободу Герцеговины, задумавъ осѣсти на Украинѣ, де купуе собѣ кусень землѣ пôдъ хату; нѣ въ своѣмъ рôднôмъ краю, нѣ въ Сербіи поселитися ему не позволено.

— **Печатанье нотъ музикальныхъ** при помочи силы електричности выдумавъ Гудвинъ зъ Бристолю. Спосôбъ той печатаня мае бути надзвычайно дешевый.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Е. В. цѣсарь жертвувавъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ: на будову школы въ селѣ Хутаръ, пов. стрыйского, 100 зр.; громадѣ Тишиця, пов. сокальского, на будову школы 50 зр.; комитетови церковному въ Шклѣ, пов. яворôвского на будову церкви 50 зр.; комитетови церковному въ Полнятичахъ на будову церкви 50 зр. — На зелѣзници въ Братковцяхъ, пов. городецкого, переѣхавъ поѣздъ въ ночи корову, котру гонено на торгъ до Львова. На щастье поѣздъ оставъ неушкодженый. — Арх. Райнеръ, начальный вождъ краевои обороны, мае приѣхати зъ Вѣдня до Самбора на инспекцію обороны краевои дня 16 с. м. о год. 11 мин. 50 рано. Зъ ôттамъ поѣде дня 17 до Коломыѣ и приѣде тамъ на год. 11 рано. — Намѣстникъ п. Залескій повернувъ зъ Вѣдня до Львова. — Гр Альфр. Потоцкій выѣхавъ сими днями зъ Вѣдня до Ниццы. — На Уграхъ выкрыто фабрику фалшивыхъ 5 риньсковыхъ банкнотôвъ. Фабрика та знаходилася на цвинтари недалеко Темешвару въ мурованôмъ гробѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на парохію Григорôвъ, дек. бучацкого, принятѣ оо.: I) Туркевичь Антôнъ, II) Лукасевичь Исидоръ, III) Рудницкій Антôнъ; въ списѣ: 4) Шустъ Лука, 5) Венгриновичь Іоанъ, 6) Бабякъ Михаилъ, 7) Бачиньскій Ярославъ. — Пропозицію на кап. Бачѣвъ выслано черезъ нараѣвскій урядъ деканальный на имя теперѣшного властителя Бачева, п. Адальберта Дыдусяка.

Введеный о. Исидоръ Гриневичь яко сотрудникъ въ Конюхахъ, дек. бережаньского.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Презенту получили оо.: 1) Грицикевичь Іоанъ на парохію Дубрôвка, дек. канчуцкого; 2) Скородыньскій Тадей на парохію Скопôвъ, дек. порохницкого; 3) Юрчакевичь Емиль на парохію Тихая, дек. дукляньского; 4) Обушкевичь Кирилъ на парохію Устье руске, дек. бѣцкого.

Ôтпустку до епархіи станиславôвскои получивъ о. Улянецкій Алекс., завѣдатель капеляніи Лѣнинка мала, дек. старо-самбôрского.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

† **Теофиль Мироновичь,** емерит. повѣтовый комисарь, властитель дôбръ въ Обыльничахъ, повѣта рогатыньского, членъ львôвскои Ставропигіи и иншихъ рускихъ товариствъ, умеръ минувшого тыждня на ударъ серця. Покôйный бувъ добрымъ патріотомъ, чого доказы давъ въ послѣднихъ часахъ при выборахъ въ раду державну. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Зорѣ“ ч. 3.** мѣститъ: „Чадъ“, оповѣданье Ол. Пчôлки; „Песъ и вовкъ“, римована байка, Ивана Озаркевича; „Любoрадскѣ“, повѣсть А. Свидницкого; „Коротка исторія литературы рускои“, Омеляна Огоновского, и „Маркіянъ Шашкевичь“, Вол. Коцовского.

— **„Зеркала“ ч. 2** мѣститъ: Братна згода, политична казка, стихомъ; Монологъ Голѣевского; Паломники, исторична дума зъ 1886 р.; Горпина и Мокрина; Грицъ и Процъ; Листокъ прозы (стишокъ); Не казка а былиця (Засѣданье Совѣта Заведенія); Въ комитетѣ зъѣзду рôльникôвъ у Львовѣ; Пѣснь про Тита; Колыбельна пѣсня рускôй дитинѣ; Микита Хрунь; Новинки; Шкаралупникъ; Зъ вечерка Ставропигійского; Вычоса;

Послѣдні вѣсти. Илюстрація: „Clemens cantans, Bronislava caliculans, liberi clamantes.“

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Ликвидація банку рустикального,** Комитетъ ликвидаційный въ своѣмъ справозданю за р. 1885 подає, що на 34.958 довжниковъ, сплатило уже цѣлковито 11.000 свои довги. На нарадѣ послôвъ называючихъ себе послами селяньскими, предложивъ маршалокъ д-ръ Зыбликевичъ раду, щобы выставленѣ на лицитацію грунты куповали громады; тымъ способомъ можна-бы запобѣгчи вывласненю селянъ черезъ жидôвъ. Банкъ краєвый удѣлявъ-бы на тую цѣль громадамъ позычки.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. І. М. въ Бѣлобожници. Зъ присланыхъ грошей записано 1 зр. за 1885 рôкъ, а 2 зр. на 1886 рôкъ. — **Вп. И. Б. въ Плавю.** Зъ присланыхъ грошей записано 2 зр. за рôкъ 1885 а 4 зр. на 1886 рôкъ. — **Всч. А. З. въ Зарубинцяхъ.** Зъ присланыхъ грошей лишилося 2 зр. на 1886. рôкъ. — **Всч. В. Б. въ Испасѣ.** „Дѣло“ и „Библ. н. пов.“ высылаемо Вамъ правильно; реклямованѣ аркушѣ выслали въ-друге въ суботу, чи одержали? Кожде недôйшовше на часъ число просимо заразъ реклямувати а внесемо жалобу до Дирекціи почтъ. — **Всч. И. С. въ Олексичахъ.** Числа выслано, але належится ще за IV. кварталъ 1885 р.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:
въ сѣчни 1886. року.

— **Для Просвѣты:** Всч. о. Г. К. въ Завою 2 зр.; о. И. В. въ Сѣнявѣ 55 кр.; Т. Ч. въ Бучачи 55 кр.; д-ръ К. Ч. въ Банялюцѣ 1 зр.; о. Ю. С. въ Кулак. 55 кр.; Вп. д-ръ М. П. въ Болеховѣ 2 зр.; Вп. А. Ц. въ Травнику 55 кр.; о. І. С. въ Пльевлье 2 зр.; читальня въ Панôвцяхъ. 1 зр.

Съ симъ числомъ розсылаєся Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 8 и 9 аркушь повѣсти Додета „Набобъ“.

Подяка.

Дня 1 лютого с. р. зложили мы въ могилу тлѣннѣ останки нашого дорого дитяти, уснувшои пôсля довгои слабости 11-лѣтнои Маріи. Подаючи нашимъ Другамъ и Знакомымъ сю сумну вѣсть, уважаємо святымъ обовязкомъ подякувати прилюдно всѣмъ тымъ, що ôтдаючи покôйнôй послѣдну прислугу, потѣшили и розважили насъ въ глубокôмъ жалю. Именно дякуємо Всеч. нашимъ сусѣдамъ оо.: Дрималику, Подолиньскому, Омеляньскому, Шелеметкови, Грушкевичеви, Кочиркевичеви, не менше мѣсцевому свящ. обр. лат. о. Лявщѣ за ôтслуженье св. обряду за невинну душу покôйнои, а о. Чернецкому за краснорѣчиве нагробне слово. Дякуємо также Вп. свѣтскôй интелигенціи и численно зôбранымъ прихожанамъ за те, що зволили своимъ присутствомъ звеличити сей сумный обрядъ.

Мосты великѣ, дня 6 лютого 1886. *Емиліянъ и Домна Дѣдицкѣ.*

Ц. к. управ. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнѣ

1523 10—? якъ также

5% Преміованѣ листы Гипотечнѣ

Порученя зъ провинціи выконує ôтворотною почтою безъ провизіи.

Надôслане.

Не треба дати обманутися а зажити заразъ при запорѣ сполученôмъ съ напоромъ кровы, заворотомъ, битьемъ серця, болемъ головы швайцарскѣ пигулки аптикаря Р. Брандта, а певно буде кождый сего пробою вдоволеный. Остерѣгаєся публику передъ дешевшими и подôбно опаковаными препаратами.

Курсъ львôвскій зъ дня 15 л. лютого 1886.

(без купону / безъ текучого куп.)

	платятъ р.	платятъ кр.	жадаютъ р.	жадаютъ кр.
	австр. валютою			
1. Акціи за штуку.				
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	214	25	217	50
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	232	50	235	50
Банку гип. галиц. по 200 р.	276	—	279	—
2. Листы заст. за 100 р.				
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	100	50	101	50
„ „ „ по 4% ав.	92	50	93	50
„ „ „ по 5% ав. періол.	100	50	101	50
Банку гип. галиц. 6% ав.	89	50	90	50
Листы дов. гал. банку 3% въ ликв.	93	—	94	—
3. Листы довжнѣ за 100 р.				
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	—	—	—	—
4. Облиги за 100 р.				
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	103	50	104	75
Облиги комунальнѣ банку краєвого 5%	98	25	99	25
Пожички кр. въ р. 1873 по 6%	102	75	104	—
5. Льосы мѣста Кракова	17	—	19	—
„ „ Станиславова	25	50	27	50
6. Монеты.				
Дукатъ голендерскій	5	82	5	92
„ цѣсарскій	5	86	5	96
Наполеондоръ	9	97	10	07
Пôвимперіялъ	10	32	10	42
Рубель россійскій срѣбный	1	54	1	64
„ „ папоровый	1	22¾	1	24¾
100 марокъ нѣмецкихъ	61	30	62	20
Срѣбло	—	—	—	—

Для крамниць!

Формулярѣ для книгъ крамничныхъ а именно: **Книга товарова, касова и контова.** Кожда зъ нихъ въ оправѣ съ пересылкою почтовою по 2 зр. 30 кр.; а всѣ три разомъ 6 зр. 40 кр.

Инструкція, якъ тіи книги провадити належитъ, вийшла вже зъ друку и коштує съ пересылкою почтовою 20 кр.

Выдавъ и высылає: **Василь Нагôрный** у Львовѣ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1563 118—?

Специяльности и универсальнѣ средства, французскѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

НАЙЛУЧШІЙ

ПАПѢРЪ ЦИГАРЕТОВЫЙ

есть правдивый

LE HOUBLON

1460 французскій фабрикатъ 11—36

CAWLEY-а & HENRY-ого въ Парижи.

Передъ пôдробкою остерегаєся!

Сей папѣръ поручаютъ якъ найлучше гг д-ръ І. І. Поль, дръ Е. Людвигъ, дръ Е. Липманъ, професоры хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ а то для єго знаменитои якости, єго абсолютнои чистоты и для того, що до него не домѣшанѣ жаднѣ шкôдливѣ здоровю матеріи.

LE HOUBLON 500 FEUILLES FORMAT C. C. FRANÇAIS LE HOUBLON — Cawley & Henry, Propᵗʳ du Brevet, seuls fabricants

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Béranger, à PARIS

Курсъ збôжа зъ дня 12 л. лютого 1886.

За 100 кильо нетте на мѣсци	Львôвъ ôтъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôтъ зр.	Тернопôль до зр.	Пôдволочиска ôтъ	Пôдволочиска до	Черновцѣ ôтъ	Черновцѣ до	Вѣдень (11 лютого) ôтъ	Вѣдень (11 лютого) до
Пшениця	6.50	7.75	6.30	7.40	6 50	7.80	6.75	7.95	8.43	8.80
Жито	5.—	5.50	4.75	5 15	4 50	5.25	—.—	—.—	6.57	7.10
Ячмѣнь	5.—	7.50	5.—	6.—	4.75	6.25	—.—	—.—	—.—	—.—
Овесъ	5.75	6.50	5.—	5.90	5.—	6 —	5.—	5.—	6 84	6.86
Горохъ	5.75	9.50	6.—	9.—	5.50	9.75	—.—	—.—	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	5.25	6 —	5.—	—.—	5.—	5.30	—.—	—.—	—.—	—.—
Лиянка	8.—	9.50	8 —	9 40	8.25	9.50	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.05	4.25	5.90	5 92
Рѣпакъ	8.—	10.	9.—	10.—	8.—	10.10	9.75	10 25	11.35	11.76
Конюшина червона	38.—	50.—	38.—	49.—	35.—	50.—	40.—	50.—	48.—	60.—
„ бѣла	45.—	65.—	—.—	—.—	45.—	60.—	—.—	—.—	65.—	85.—
Тимотка	16.—	20.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5.—	10.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Поѣзды зелѣзничѣ

Годины въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан. и льокаль
Зелѣзницѣ державнѣ.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	3 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	[6 11]	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына	— —	11 45 и [7 30]	— —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 — и 6 48	— —	[6 50]
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне **Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати **всякѣ товары гумовѣ, запавѣсы, диваны, шовковѣ покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, также и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ **зр. 2·80, Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшѣ взоры **зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ** гобелиновый два одѣяла и одинъ обрусъ **зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія,** также 2 одѣяла и 1 обрусъ **зр. 7·50 и 10. — Заслоны Викторія,** складаючися зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно **зр 3·50, 4 50 Правдивѣ вехôднѣ обрусы шенильовѣ, зр 5·— и 7·—. Смирненьскѣ** портіеры шенильовѣ, новôсть до заслонъ за штуку **зр. 9·—, тунетаньскій взорецъ зр. 4·—. — Правдивѣ заслоны Мекка зр 6 50 и 8 50 — Коцы на постôль для** службы **зр. 2·50 и 3·—. Флянельовѣ одѣяла зр. 5·— и 6 — Одѣяла кашмировѣ** въ всѣхъ барвахъ, **сшитѣ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4 60. Нормальнѣ одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера, зр 13·—. Миляньскѣ шовковѣ одѣяла здоровя для осôбъ недужихъ,** шовкъ буретовый **зр. 3 25,** найтяжшои дубль якости **зр. 6·30. Стебнованѣ одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы. 118 цм. широкѣ 190 цм довгѣ **зр. 8·50** При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладає на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѣ, широкѣ и дуже грубѣ не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такѣ самѣ 190 цм. довгѣ и 130 цм. широкѣ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѣ дерги можна также уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаємо нашъ **спеціяльный вырôбъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитацією тигрисовои кожи, можна уживати также на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивѣ англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгѣ, 150 цм. широкѣ за штуку **зр. 4·75 и 5·50,** найлѣпша сорта **зр. 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѣ плащѣ суть такъ малѣ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѣ: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 6—?

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

противъ 1508 13 52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнѣ успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаєся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger Strasse 79.

Плынне **Золото** до позолочуваня и направы рамъ и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ. Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякій предметъ. Плынне **Срѣбло** Цѣна фляшки скорои позлôтки або скорои посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (также въ маркахъ почтовыхъ)

у Leopold Epstein in Brünn (Mähren). 1554 7—10

Взываю!

Вп. О. М. Н. въ Быличахъ, почта Нове Мѣсто, щобъ якъ найскорше зволивъ залагодити вѣдому справу, ôтъ такъ давна залеглу, бо въ противнôмъ случаю осмѣлюся цѣлу справу передъ свѣтомъ выявити! Дрогобычь въ лютôмъ 1886.

Михаилъ Залужный.

Елястичнѣ валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ, Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

Руска историчнa Библіотека

выходить въ Тернополи неперіодичными (менше бôльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листôвъ печатныхъ. Кождый томъ, що становить для себе окрему цѣлôсть, можна предплачувати ôтдѣльно. Предплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 р. 20 кр., съ пересылкою franco 1 р. 30 кр., — рекомендованою 1 р. 40 кр. На умысне замовленье могутъ предплатники дôставати що два томы оправнѣ въ англійске полотно съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданои цѣны 45 кр. на кождѣ два томы. Замовившѣ оправнѣ примѣрники, дôстануть ихъ въ другôй половинѣ лютого. Дальшѣ замовленя на оправнѣ примѣрники ще приймаются.

Предплачуючѣ Томъ II. могуть дôстати ще вийшовшій Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнôй.

Предплату найлучше пересылати переказомъ пôдъ адресою: **Олександеръ Барвѣньскій въ Тернополи.**

„БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ“,

образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр. Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вийшло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.,
2. **Сонни мары молодого пытомця** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левіцкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкѣ образки,** Ив. Франка серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григорієвича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна также поодинокѣ выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 24—0

Перепродуючимъ даємо ôтповѣдный рабатъ.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючѣ выданя:

Хемія, Роское, 40 кр

Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.

Малый звѣринець, 8 кр

Забавки дѣтей, 8 кр.

Менажерія, 8 кр. 1535 2—?

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѣ отцѣ духовнѣ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дає также на раты.

1372 49—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Выдавецъ и редакторъ **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 14 Львôвъ, Четверъ 6 (18) лютого 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на пôвъ року . . 6 зр. на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на пôвъ року . зр. 2·50
для России: на цѣлый рôкъ . . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 16 рубл. на пôвъ року . . 8 рубл. на чверть року . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Мысли по Соймѣ.

IV.

(*Конець.*)

Що реальна, органична робота интелигенціи рускои и великій еи успѣхъ, що скрôзь на Галицкôй Руси уявняеся въ послѣднихъ лѣтахъ, стае нынѣ якъ грôзне memento передъ очи кождому видющому Полякови, — се мы вычитували зъ соймовыхъ бесѣдъ тыхъ послôвъ, що то не держатся засады: „абы нынѣ наше панованье, а по насъ нехай и потопъ все затопитъ“, але все таки глядятъ въ будущину своеи ôтчины, и зъ давнои исторіи та зъ нынѣшного фактичного стану, пануючого въ етнографичныхъ границяхъ Польщѣ, зъображуютъ собѣ тую будущину.

Що побачивъ гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій грôзного — якъ ôнъ каже — для оазъ на широкôй Руси галицкôй? Просвѣтный и економичный рухъ середъ нашого селяньства и мало-мѣщаньства — съ характеромъ чисто національнымъ рускимъ. Графъ обурюеся на прокляту слѣпоту тыхъ, котрй того не бачутъ и стенторовымъ голосомъ кличе до нихъ: „Русь росте съ кождымъ днемъ! Погляньте на села, погляньте на мѣста, погляньте на товариске житье Русинôвъ, на ихъ литературу, на ихъ наукову працю! Всюда кипитъ робота! Того мы игнорувати не можемо, бо пропадемо, загинемо, — быстрй филѣ залютъ, затоплятъ нашй оазы...“ Коли-жь заслѣпленый „станьчикъ“ або „подолякъ“ захоче збити его зъ пантелику крикомъ на тематъ „шизмы“ та „нигилизму“, даючи тымъ пôзнати, шо тутъ вже дѣло — якъ „Czas“ любитъ говорити — „państwa i kościoła“ — то графъ „атеньчикъ“ ще бôльше обурюеся на слѣпоту кляту собрата свого. Нѣ, нѣхто не въ силѣ вже здержати тои могучои филѣ, яка рынула зъ широкого спусту, пущена въ рухъ патріотичною, свѣдомою свого высокого пôсланництва середъ масъ народныхъ, щиро-народною интелигенціею рускою! Графъ „атеньчикъ“ добре розумѣе, що гадати, убити справу руску пустымъ крикомъ про „шизму“ та „нигилизмъ“, — значитъ бути струсомъ и въ пѣсокъ передъ погонею ховати голову... Тутъ треба будь-що-будь звернутися лицемъ до противника, заняти супротивъ него становище и говорити съ нимъ на серіо, поважно.

Така бесѣда и пôшла сеи сесіи соймовои. Щó и якъ говорено, се все звѣстне. Позитивного результату, такого, якого вымагала-бы серіознôсть справы, она не принесла. Поляки въ загалѣ доси ще нѣякъ не можутъ привыкнути до нашого оклику: „Русь для Русинôвъ и черезъ Русинôвъ“, — они притьмомъ хотятъ ôтъ насъ оклику: „Русь для Полякôвъ и черезъ Полякôвъ.“ На то мы нѣколи не згодимося! Нынѣ се гнѣвае, обурюе нашихъ найблизшихъ сусѣдôвъ, але мы пересвѣдченй, що прійде часъ, коли они, може и съ великимъ болемъ серця, будутъ мусѣли привыкнути до такого нашого оклику, бо маемо въ Бозѣ надѣю, що тая быстра филя руска, котра вже нынѣ ôтбирае сонъ деякимъ патріотамъ польскимъ и сушитъ имъ головы зъ уваги на тіи дрôбнй оазы польскй на Руси, — що тая филя буде що-разъ бôльшати и бôльшати! Прійде, кажемо, часъ, коли нынѣшна „опѣка“ надъ галицкимъ Русиномъ покажеся смѣшною самымъ нынѣшнымъ патріотамъ польскимъ; коли будутъ соромитися своеи наивности, що вѣрили въ кс. Калинку, будь-то ôнъ потрафитъ русло руского Днѣстра наповнити водою польскои Вислы...

Прійде той часъ, бо вже и нынѣ мѣры кн. Бисмарка противъ Полякôвъ въ Познаньщинѣ, мусятъ чей въ кождôмъ розумнôмъ патріотѣ польскôмъ будити гадку: спасаймо свôй народъ! То якъ-разъ мы, Русины, при кождôй случайности говорили Полякамъ. „Дбайте про себе, про свою опору, про свôй запущеный народъ!“ ôтзывалися до Полякôвъ и нашй послы въ Соймѣ, особливо пп. Качала, Романчукъ и Лѣниньскій, — „а Русь оставте Русинамъ!“ Чимъ скорше се наступитъ, тымъ лучше и для Русинôвъ, и для Полякôвъ.

Нашй политичнй партіи.

I.

Мешкаемо на селѣ и тутъ знайдемо людей ôтмѣнныхъ пересвѣдчень политичныхъ. Тіи люде однакожь зносятся съ собою, видится всюда спокôй, бодай вражды не видко. Инакше представляеся рѣчь, коли заглянемо до Львова и придивимося ôтносинамъ нашихъ партій. Тамъ знайдемо неустанну борбу, ба и вражду, безъ надѣѣ, абы коли було лѣпше. И о що они спорятъ? Трудно бы дати вѣру, не дивившись власными очима, не видѣвши чорного на бѣлôмъ.

При моѣмъ выѣздѣ на село, дано менѣ два числа органу старыхъ „Нового Проломa“, котрого, розумѣеся, не тримаю и не читаю, а то чч. 297 и 301 въ 1885 р., де въ статьяхъ пôдъ заголовкомъ: „Наши политични партіи“ и „Горѣ имѣемъ сердца“ мали бути представленй ôтносины нашихъ партій. Трудно менѣ старому по поворотѣ въ Сойму засѣдати до пера, прикро и братися до такои роботы; але тамъ, де органъ старыхъ, убирае тыхъ въ одежу льояльности, а на народовцѣвъ посувае ся ажь до денунціяцій, и то фалшивыхъ, тамъ мовчати годѣ!

Належитъ длятого тымъ аргументамъ близше придивитися.

„Пока оправдаемъ Общества наши — пише „Н. Проломъ“ — находящіися въ управленіи старорусской партіи, передъ упрекомъ, будто они безъ причины отстраняютъ отъ себе нѣкоторыи лица (чи тôлько нѣкоторыи? *Прим. автора*) изъ молодо-русской фракціи, слѣдуетъ намъ коротко вглянути на исторію сей послѣдной и ея поведеніе относительно прочихъ русскихъ галичанъ, не совершенно розрѣляющихъ ея воззрѣнія.“ — „Молодо-русская фракція, опирающаяся головно на началахъ голосимыхъ русско-украинскими писателями и искающая въ сихъ послѣднихъ идеаловъ для своихъ стремленій, стала возникати въ 60-ти годахъ, и имѣла съ начала характеръ переважно литературный, такъ якъ она старалася прежде всего познакомити австрійскую Русь съ словесными произведеніями Украины и розвити питомую малорусскую литературу. Въ томъ отношеніи не было даже принципіяльной розницы между украинофилами и прочими русскими галичанами... Недоровумѣнія между обома таборами возникли только съ причины правописанія и граматической правильности литературного языка; вопросъ о фонетицѣ и етимологическомъ правописаніи стоялъ тогда прежде всего на дневномъ порядку.“

Тутъ вже належитъ поставити пытаня: „Чи цѣла партія молодо-руска писала фонетикою? Чи и нынѣ выданя „Просвѣты“, дальше „Дѣло“, „Зоря“, „Батькôвщина“... друкуются фонетикою? Яка-жь причина неустанной вражды изъ стороны старыхъ? Коли спôръ повставъ, — якъ пише „Н. Проломъ“ — зъ причины граматичной правильности литературного языка, то хто-жь давъ старымъ выключне право, що тôлько у нихъ правильнôсть литературного языка?

За прикладомъ „Н. Пролома“ и мы мусимо заглянути до исторіи и видѣти, коли и якъ повстали партіи старыхъ и молодыхъ и о що они спорили? Коли сягнемо троха може за далеко, то зъ причины, що можутъ знаходитися читателѣ „Дѣла“, котрй се призабули, або й не знаютъ.

Коли молодо руска „Фракція“ почала возникати ажь въ 1860-тыхъ рокахъ, то запытати належитъ: Хто були тіи, котрй въ 1848 роцѣ завязали „Руску Раду“ и „Галицко-руску Матицю“? А належали тамъ, якъ вѣдомо, Куземскій, Малиновскій, Лотоцкій, Гушалевичъ и т. д. Коли то були старй, то послухаймо, що они говорили и що установляли.

„Рада Руска“ въ 1848 роцѣ вырекла: „Народъ галицко рускій есть частиною 15-миліонового народу мало-руского“. А для розмноженя писемъ рускихъ завязано товариство „Галицко руску Матицю“, уложено для неи статуты, де въ §. 1 стоитъ: „Соединенье къ письменности старатися буде печатати и подавати народови по найменшôй цѣнѣ добрй и ужиточнй книги“.

Для осягненя односгайности спрошено ученыхъ рускихъ на зъѣздъ до Львова а въ запрошеню було сказано: Установити для языка нашого однакй формы, а для письма нашого прійняти найстосовнѣйшу писовню, высвѣтити рôзницю мовы нашои ôтъ языка старо-славяньского, такожь ôтъ россійского и ôтъ польского“.

При ôткрытю Собору говоривъ Куземскій: „Слово монарха обудило насъ до житя милого, бо свобôдного, бо народного; але пôдстава житя народного, житя свобôдного есть просвѣщенье, бо ино просвѣченй народы суть правдиво свобôдными“. А Никола Устіяновичъ сказавъ: „Свобода есть то красна и умна ôтданиця, котра не полюбитъ слѣпого жениха, а безсильному не подасть руки“.

Выдѣлъ управы языка руского установивъ, а Соборъ принявъ правила:

1) Що до языка: „Маемося тримати того языка, якимъ нашь народъ говоритъ, и що всюда, або по найбôльшôй части ôтъ него уживане, мае бути правиломъ.“ — Що тутъ мова о языцѣ людовôмъ, а не якôмсь „литературнôмъ“, годѣ перечити.

2) Що до правописи въ точкахъ ôтъ 2 до 23 включно установлено и правила правописи. Въ точцѣ 24 однакожь сказано: „Тіи правила становлятся для книжокъ школьныхъ и для тыхъ писателѣвъ, котрй въ граматикальнй доходженя самй не запускаются; але ученымъ любовникамъ такихъ рѣчей лишаеся вôльнôсть власного правопису, абы дальшого розвитя его не тамувати“.

Остатня точка тыкала выразно тôлько правописи, а що позволено однымъ, чому-жь мало-бы бути заборонено другимъ, хочь-бы фонетикамъ, абы тôлько языкъ бувъ народный, — бо вже-жь, якъ казавъ Яновскій: „Розвôй языка не ôтъ ортографіи, але ôтъ розвою мыслей залежитъ“. Що до языка такого выемку не було. Противно, на голосы: триматися языка церковно-славяньского, станула на сторожи народного языка переважна бôльшôсть, а Устіяновичъ говоривъ:

„Найдорожшимъ скарбомъ народа есть языкъ его: ôнъ есть душею, ôнъ есть ядромъ его жизни. Ткнешся бесѣды, — тыкаешся его жизни, хватаешь му серце и сповняешь убійство не одного чоловѣка, але миліонôвъ. Тымъ словомъ намъ промовляти треба. Залишивши бесѣду нашу, учинимо святокрадство найсвятѣйшихъ правъ чоловѣчества, обдирство народного престола Руси“... „Честь народа тôлько на власныхъ возносится пôдвалинахъ. Чи може намъ надобно буде зречися власнои чести и заверечи на послѣдокъ и бесѣду нашу, тое ядро народнои жизни? А що найважнѣйше, чи прійдеся чуже верно до руского серця? Красна чужа сукмана, але тôлько свôй лахъ грѣе.“

(О тôмъ всѣмъ читай „Очеркъ основаня Галицко-рускои Матицѣ“.)

Установленьемъ першои точки поступлено пôсля засады, що: просвѣта народу дасться осягнути тôлько на пôдставѣ бесѣды матернои. Научати незнаныхъ рѣчей въ языцѣ, котрымъ людъ докладно не владѣе, — то значитъ просвѣту вспиняти. Узнано, що языкъ народный есть длятого найôтповѣднѣйшимъ, натуральнымъ средствомъ ширеня просвѣты. Хто инакше хоче поступати, той вспиняе просвѣту, есть ворогомъ народу, робитъ замахъ на его житье, стаеся грабаремъ власнои неньки.

При закôнченю Собору вôбранй тѣшилися, що пôзнали свои силы, взывали себе поспôльно до вытреваня въ праци въ розпочатôмъ дѣлѣ. О, кобы нашй були вытревали на тôй вказанôй правдивôй дорозѣ просвѣты народу, де-бы мы могли нынѣ стояти? Поляки для насъ не були-бы страшнй! Опершись о просвѣченый народъ, мы могли-бы були въ нихъ смѣятися, якъ смѣются нынѣ Чехи въ своихъ гегемонôвъ-Нѣмцѣвъ...

Стефанъ Качала.

Польска часопись „Szkoła“ противъ рускои школы въ Товстôмъ.

Якъ мы вже доносили въ ч. 11 „Дѣла“, потвердила кр. Рада шкôльна ухвалу мѣсцевои рады шкôльнои и двôрского обшару въ мѣсточку Товстôмъ, щобы завести языкъ рускій яко выкладовый въ тамошнôй школѣ, а тымъ самымъ усунула выкладовый языкъ польскій. Сталось се на пôдставѣ уставы шкôльнои краевои зъ 1867 р., котра мѣсцевымъ радамъ шкôльнымъ дае повне право, рѣшати о языцѣ выкладовôмъ въ школѣ, удержуванôй власными громадскими фондами. Рѣчь се зовсѣмъ ясна и легально переведена и здавалось-бы, що нѣхто добромыслячій, а вже-жь найменше якій небудь органъ педагогичный, въ котрого передъ очима повиннй бути передъ всѣмъ взгляды дидактичнй, зможе противъ того факту пôднести якй-небудь замѣты. До того треба мати на увазѣ, що такъ мѣсцева рада шкôльна въ Товстôмъ якъ и обшаръ двôрскій упôмнулись у властей шкôльныхъ о выкладовый языкъ рускій лишь на пôдставѣ мѣсцевыхъ потребъ, т. е., що въ Товстôмъ жителѣ и ихъ дѣти, навѣщаючй школу, рускій языкъ уважаютъ своимъ матернымъ, вповнѣ узаконенымъ до початковои науки въ школѣ. Рôвножь и краева Рада шкôльна набула того пересвѣдченя, що дидактичнй взгляды вымагаютъ змѣны дотеперѣшного языка выкладового.

Мимо того стрѣчаемо въ газетцѣ „Szkoła“, органѣ польского педагогичного товариства, редагованôй ôтъ недавного часу екодиректоромъ заведенія въ Дроговыжи, п. Ромуальдомъ Старклемъ, замѣтку, котру безъ ôтповѣди трудно намъ лишити. Згадана газетка въ ч. 7 нотуе слѣдуюче: „Мѣсточко Товсте вразъ съ двома приселками становляче одну громаду шкôльну, зажадало зъ иниціятивы властителя, п. Влад. Федоровича, перемѣны тамошнои школы съ языкомъ выкладовымъ польскимъ на школу съ выкладовымъ языкомъ рускимъ. Понеже зъ 228 дѣтей, обовязаныхъ до науки шкôльнои, есть 123 гр.-католикôвъ, 64 исповѣданя римского а 41 жидôвъ, то кр. Рада шкôльна приклонилась до сеи просьбы(?). Мимо чисельнои переваги дѣтей гр.-католикôвъ, постановленье то выдаесь на стôлько некориснымъ для жителѣвъ мѣсточка, що помежи дѣтьми гр. кат. обряду суть переважно дѣти обохъ сусѣдныхъ селъ, мало навѣщаючй школу, а до котрыхъ мѣсцевй дѣти, переважно р.-католицкого и мойсеевого исповѣданя, мусятъ застосуватись. Звертаемо про-то завчасу увагу на той прецеденсъ и думаемо, що зô взгляду на рôзницю, яка заходитъ що до исповѣдань и языка межи жителями мѣсточокъ и селъ въ всхôднôй Галичинѣ, належало-бы доконче роздѣлити шкôльнй громады мѣскй ôтъ сѣльскихъ, инакше, на случай санкціонованя послѣднои уставы языковои, спонуканои внесеньемъ пос. Романчука, можутъ выйти зъ

того жерела всякѝ суперечности и рекриминаціи“.

Якъ бачимо, то „Szkoł-ѣ“ не подобався законно довершеный фактъ въ школѣ въ Товстôмъ и вже „hajda na Soplicę“! Шовинизмъ вылѣзъ шиломъ зъ мѣшка. Одна-однѣсенька мѣска школа на всю всхôдну Галичину (кромѣ тяжко выборотыхъ рускихъ паралельныхъ клясъ у Львовѣ) завела въ себе рускій языкъ выкладовый, не выключаючи польского яко предмету науки обовязковои и вже то не припало до смаку — жаль сказати — газетѣ, котра не шовинизмомъ, а лишь взглядами педагогично-дидактичными повинна себе правити.

„Szkoła“ наводитъ чисельнѝ мѣсцевѝ ôтносины вѣроисповѣднѝ и хотя съ прикростею констатує бôльшôсть школярôвъ гр. кат. обряду, то заразъ додає, що дѣти зъ приселкôвъ не ходятъ правильно до школы, зъ чого-бы и выходило, що два прочѝ вѣроисповѣданя суть згаданымъ рѣшеньемъ покривдженѝ. Аргументъ сей однакожь не выдержитъ критики, разъ, що редакція „Szkoł-ы“ взяла его зъ воздуха, а въ друге длятого, що дѣленье молодежи пôсля исповѣдань не есть тутъ зовсѣмъ на мѣсци. Тутъ треба уважати на языкъ матерный, а той у жителѣвъ и дѣтей въ Товстôмъ есть рускій, такъ якъ въ загалѣ въ всхôднôй Галичинѣ навѣть кольонисты Мазуры въ щоденнôмъ житю уживаютъ языка руского. Безъ потребы про-то накликує „Szkoła“ власти шкôльнѝ до ôтлучаня громадъ сѣльскихъ ôтъ громадъ мѣскихъ, а то тымъ бôльше безъ потребы, що власти шкôльнѝ не суть зовсѣмъ компетентнѝ, лучити катастральнѝ громады въ громады шкôльнѝ або ихъ розлучати. Впрочѣмъ мы були-бъ дуже радѝ и такому процедерови, бо натогды въ кôлькадесяти мѣсточкахъ всхôдной Галичины рускѝ приселки сталися-бы вôльнѝ ôтъ конкуренціи до мѣскихъ школъ, въ котрыхъ дѣти ихъ на силу польщатся. А буває и такъ, що жителѣ такихъ приселкôвъ задля ôтдаленя не суть навѣть въ можности користати зъ мѣскихъ школъ, а мимо того платятъ на ихъ удержанье гôркій грôшь.

Що до жидôвъ и пытаня, въ якôмъ языцѣ краєвôмъ дѣти ихъ повиннѝ учитись въ школахъ народныхъ, то вже часъ прійти до пересвѣдченя, що они не становлятъ матеріялу, котрый зъ горы має въ Галичинѣ лишь польщитись. Зъ ôтки право до такои ексклюзивности въ користь языка польского? Ихъ або треба пытати о волю, або наколи вже „Szkoła“ зачисляє 41 дѣтей въ Товстôмъ jure caduco до народности польскои, то и намъ рôвнымъ правомъ вôльно ихъ назвати Русинами старозавѣтного исповѣданя, тымъ скорше, що жиды всхôднои Галичины, годованѝ рускимъ хлѣбомъ, на стôлько доси показали себе интелигентнѣйшими ôтъ Полякôвъ, що дуже радо и правильно володѣютъ языкомъ рускимъ. Ексклюзивне вчислюванье ихъ до народности польскои засудило-бъ насъ на вѣки на зреченьеся зъ школъ рускихъ по мѣстахъ и мѣсточкахъ въ всхôднôй Галичинѣ, а на се, якъ „Szkoła“ сама зрозумѣє, трудно намъ згодитись.

Загальный збôръ тов. „Зорѣ“.

Минувшои недѣлѣ, 14 л. лютого ôтбувся Загальный Збôръ руского товариства ремѣсничого „Зоря“ въ власнôй комнатѣ, при участи высше 50 членôвъ. Збôръ ôткрывъ патріотичною рѣчею голова товариства, директоръ „Народнои Торговлѣ“ п. Вас. Нагôрный, въ котрой зазначивши высоку цѣль, яку поставило собѣ товариство, и давши короткій поглядъ на успѣшный его розвôй, завôзвавъ присутныхъ членôвъ до дальшои поважнои и вытревалои працѣ.

Опôсля секретарь товариства, п. Андр. Скородиньскій здававъ справу зъ дѣланя уступаючого Выдѣлу. Черезъ цѣлый часъ — говоривъ секретарь — Выдѣломъ руководила якъ найщирѣйша охота и воля, пôддвигнути и розширити товариство, плекати мѣжь рускими ремѣсниками руску мысль и руске слово, и позыскувати якъ найбôльше молодыхъ силъ до громаднои працѣ для добра Руси. Выдѣлъ опираючися на статутахъ товариства старався, абы товариство сталося осередкомъ житя рускихъ ремѣсникôвъ, котрѝ доси не маючи свого руского товариства, були змушенѝ блукатися по чужихъ товариствахъ не чуючи руского слова, не читаючи рускихъ часописей и книжокъ, и тымъ способомъ ôтчужувалися ôтъ кореня руского народу, ôтъ рускои церкви, въ загалѣ затрачували почутье руского характеру. Заложенье товариства „Зорѣ“ положило конець тому. Ремѣсничa молодѣжь горнулася, вписуючись громадно въ тôмъ роцѣ до товариства. И такъ вписалося 54 новыхъ членôвъ, зъ котрыхъ 25 вплатили правильно свои членьскѝ вкладки, а прочѝ будьто перенеслися въ иншѝ мѣста, шукаючи для себе зарôбку, або взятѝ були до войска. Выдѣлъ старався удержати въ товариствѣ читальню и библіотеку, тримавъ всѣ рускѝ часописи, а деякѝ другѝ газеты дôстававъ въ дарѣ ôтъ „Акад. Братства“ и библіотека въ сѣмъ роцѣ майже въ двое побôльшилася, дякувати знову „Академ. Братству“, котре книжки позôсталѝ по тов. „Побратимъ“ дало „Зора“. Молодѣжь радо горнулася до читаня, выпозичаючи зъ библіотеки книжки и добувала для себе щедру духову пожиру. Въ вечерницяхъ товариства молодѣжь ремѣсничa брала живу участь, декламаціями, котрѝ знаменито выконувала. Нехай буде честь такôй молодежи, котра по-при тяжку працю на хлѣбъ насущный кожду свобôдну хвилю обертає на розвитокъ свого духа, и образованье свого ума. Въ комнатѣ товариства ôтбувалися такожь и ôтчаты зъ рускои литературы; члены численно являлися и слухали ихъ съ цѣкавостею. Спѣвами и танцями товаришѣ неразъ осолоджували собѣ хвилѣ. „Зоря“ взяла участь въ похоронахъ свого покровителя, бл. п. патріота Корн. Сушкевича, и зложила вѣнець на его домовинѣ. На инсталяцію Преосв. еп. Юліяна „Зоря“ выслала ôтпоручникôвъ. Д-ръ Юліянъ Пелешь въ 1874 роцѣ удѣлявъ науки религіи въ ремѣсничôмъ тов, „Побратимъ“. „Зоря“ брала такожь участь въ торжествѣ Кирила и Методія и ювилею Ставропигійского Института. Члены звидѣли такожь выставу археологичну. Руска интелигенція оказувала для товариства свои симпатіи, зôбралася численно въ роковины завязаня „Зорѣ“, на „Стрѣльници“ на вечеръ музикально-спѣвучій, и на представленье театральне въ користь „Зорѣ“. Честь ѣй за то! Братство церкви Успенія Преосв. Богородицѣ основало въ память Кирило-Методіевского ювилею стипендію для рускихъ ремѣсникôвъ м. Львова и зложило на тую цѣль 300 зр. Симъ фондомъ має завѣдувати Ставропигія, а при роздаваню еи має пытати о добромнѣнье такожь „Зорю“. Выдѣлъ „Зорѣ“ рѣшивъ на разѣ причинитися до збôльшеня того фонду квотою 10 зр. а кромѣ того платити що року 3% ôтъ свого коренного маєтку пôдъ условіємъ, коли въ актѣ фундаційнôмъ буде застережено, що першеньство до стипендіи будутъ мати члены „Зорѣ“. Выдѣлъ звернувъ свою увагу на то, щобы фонды товариства побôльшити. „Просвѣта“ сповнила вельми патріотичне дѣло, жертвувавши „Зори“ майно оставше по „Побратимѣ“. Хотяй на завязанье „Побратима“ удѣлила 100 зр., то мимо того звернула припавшу ѣй квоту 48 зр. 44 кр. и книжочку щадничу на 3 зр. 44 кр., що учинило разомъ съ процентами квоту 70 зр. 32 кр. Такожь дôстала „Зоря“ изъ спадщины по бл. п. Корн. Сушкевичу 50 зр., выплаченыхъ ѣй наслѣдниками, коли „Зоря“ зреклася претенсіи до спадщины. Выдѣлъ „Зорѣ“ постарався о зниженѝ билеты; удѣливъ запомогу сѣмомъ хорымъ членамъ; вписавъ товариство въ члены тов. „Просвѣты“, им. Качковского и „Народнои Торговлѣ“ (съ однымъ удѣломъ). Все то залагодивъ Выдѣлъ на 30 засѣданяхъ. Всѣхъ членôвъ „Зорѣ“ було въ 1885 роцѣ 83. Пôдъ конець секретарь въ имени уступаючого Выдѣлу зложивъ подяку рускôй интелигенціи за зичливôсть и помôчь, совѣтови „Народного Дому“ за безплатне ôтступленье комнаты; тов. „Просвѣта“ за всѣ пôдмоги; „Академ. Братству“ и тов. им. Качковского за дарованѝ книжки; Вп. проф. Вахнянинови, Яремѣ и Козакевичеви за ôтчаты; пп. Добряньскому, Студиньскому и Нижанковскому за безплатне удѣлюванье науки танцѣвъ и музики; рускимъ редакціямъ за безплатне удѣлюванье часописей и умѣщуванье оповѣстокъ; наконець двомъ своимъ членамъ Ивахову и Прокоповичеви за особливѝ працѣ для товариства.

Зъ справозданя касового показалося, що „Зоря“ має нынѣ готôвкою 524 зр., а зъ справозданя библіотекаря, що библіотека „Зорѣ“ числитъ 300 томôвъ.

Опôсля приступлено до выборôвъ нового Выдѣлу, котрыхъ результатъ подали мы вже въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“. При тôмъ однакожь немило тронуло зôбраныхъ членôвъ, що певна горстка выступила съ маленькою незручною и неприличною закулисовою агитаціею, вымѣреною противъ дотеперѣшного головы товариства, ініціятора и головного керманича „Зорѣ“ и въ тôй цѣли приготовила литографованѝ карточки до голосованя, на котрыхъ имя п. В. Нагôрного пропущено. Закулисовѝ тѝ махинаціи съ обуреньемъ напятнувавъ членъ товариства п. Шустеръ. Нема що й сумнѣватися, що правда побѣдила, а посрамилися тіи, що хотятъ кертичными ходами... Мы ôтъ себе желаемо „Зорѣ“ дальшого зросту и розвою на славу и добро Руси!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Дебаты надъ внесеньемъ гр. Коронинього и тов.*). Въ попереднôмъ числѣ нашои часописи подали мы змѣстъ бесѣды головного внескодателя, тутъ подаемо дальшу дебату. По гр. Коронинимъ промовлявъ пос. Жакъ. На вступѣ своеи бесѣды зазначивъ ôнъ, що найголовнѣйшимъ здобуткомъ новѣйшихъ часôвъ есть ôтдѣленье судейства ôтъ власти административнои и независимôсть судôвъ. На сѣй пôдставѣ утворено найвысшій трибуналъ административный и трибуналъ державный для забезпеченя кождого поодинокого права. Справджуванье выборôвъ не есть такожь нѣчимъ иншимъ якъ лишь чисто судейскою дѣяльностею и тутъ розходится о забезпеченье истнуючого права. Право справджуваня выбору выробилось зъ историчнои борбы парляменту противъ абсолютнои монархіи. Коли въ Англіи перекупство и неморальнôсть стали страшно верхъ брати, коли партія бôльшости сама розсуджувала важнôсть або неважнôсть выборôвъ, засновано въ 1868 р. окремый трибуналъ для сеи справы. Чи у насъ въ Австріи лѣпше? Погляньте що дѣялось въ Дальматіи. Тамъ вписувано помершихъ на листу а жіючихъ уважано за помершихъ, а разъ навѣть сынъ, що засѣдавъ въ комисіи не хотѣвъ затвердити тожсамости особы власного батька. До голосованя допускано малолѣтныхъ а въ Капо д' Истрія навѣть засудженыхъ на вязницю. Не диво отже, що писарь въ Паго сказавъ: Побѣда належится хитрѣйшимъ, а тыми хитрѣйшими то мы. Другій примѣръ дає намъ Галичина, де въ золочѣвскôмъ окрузѣ выборчôмъ, зовсѣмъ безправно голосувало 42 мнимыхъ виріилистôвъ. Чи можна отже сумнѣватися, що моральна сила парляменту пôднесеся, що кредитъ его въ населеню збôльшится, коли ôнъ зречеся права, котрого ôнъ зовсѣмъ природно надъуживає? Для того попираю се внесенье не для того, щобы оно въ комисіи запропастилося, але щобы сталося закономъ, новымъ жизненнои силы. — Пос. Гавзнеръ: На одушевленье попередника хочу спокôйно ôтповѣсти, щобы нѣхто не думавъ, що черезъ то, що мовчимо, годимось вже на се внесенье. Мы голосуємо за ôтосланьемъ его до комисіи лише для того, що оно походитъ ôтъ чоловѣка высокоповажаного въ сѣй палатѣ, але въ комисіи выступимо рѣшучо противъ него, яко шкôдливого и обмежаючого нашѝ права конституційнѝ. Тутъ ще нѣякъ не доведено объективно, що такій трибуналъ верифікаційный буде завсѣгды и пôдъ всякими условіями объективнымъ и що буде менше пôдпадавъ посторонным вплывамъ якъ выбраный парляментъ. А и судія есть такожь чоловѣкомъ, и ôнъ такожь має свои переконаня политичнѝ и можна дуже сумнѣватися, чи ôнъ въ данôй хвили схоче ихъ зречися. Потому и правительство може мати свôй вплывъ на такій трибуналъ, хочь може не теперѣшне, то яке друге. Недогôдности при засудахъ передъ судами присяжными суть безперечно такожь великѝ, а прецѣ нѣкому не приходитъ на гадку зносити тѝ суды. Але при сѣмъ внесеню розходится о щось важнѣйшого, що вже ôтъ десяткôвъ лѣтъ носится въ воздусѣ; наколи се внесенье возьмемо въ звязь съ стремленями змагаючими пôдкопати конституціонализмъ, то сумнѣваємось, щобы пос. Жакъ охотѣвъ симъ внесеньемъ копати грôбъ конституціи. Можна-бы подумати, що се пересада, але по такъ сумнôй а славнôй бесѣдѣ, яка рознеслася въ послѣднихъ дняхъ по Европѣ а котра всюды, де ще право и свобода не суть пустыми словами, выкликала обуренье и переполохъ, не може нѣхто безсторонный заперечити, що конституціонализмови грозитъ велике небезпеченьство. Мы, що ледве можемо змѣнити яку цифру въ буджетѣ, не можемо зъ нашого и такъ дуже малого права хочь-бы и найменшу крихту ôтдавати. Мы будемо голосувати за ôтосланьемъ внесеня до комисіи, але мы будемо боротися противъ сего внесеня и съ божою помочею поборемо его“. Бесѣду сю приняла правиця грôмкими оплесками. Опôсля промовлявъ ще пос. Менгеръ и назвавъ бесѣду Газзнера выповѣдженьемъ безпощадной вôйны такъ самому внесеню якъ и умѣркованымъ елементамъ рады державнои.

(*Зъ комисіи буджетовои.*) На засѣданю дня 15 с. м. приняла комисія буджетова титулъ „школы середнѝ“ и библіотеки науковѝ“. Пôдчасъ дебаты промовлявъ пос. Гнѣвошь и выказувавъ, що въ галицкихъ гимназіяхъ есть незвычайно велике число суплентôвъ, передовсѣмъ для науки мовы нѣмецкои, що есть головно причиною, длячого молодѣжь, выходяча зъ сихъ школъ, такъ мало умѣє по нѣмецки. Пос. Черкавскій выказувавъ знову датами статистичными, що число гимназій въ Галичинѣ въ ôтношеню до населеня есть за мале. На выводы Гнѣвоша сказавъ мин. Гаучь, що буде старатися зарадити сему злому, а на замѣты пос. Черкавского такъ ôтповѣвъ: Фреквенція выказує дѣйстно велике число ученикôвъ въ галицкихъ гимназіяхъ а число гимназій есть за мале, але въ цѣлôй Галичинѣ нема анѣ одной гимназіи краевои або комунальнои а въ наслѣдокъ сего суть гимназіи державнѝ переповненѝ. Въ загалѣ великій наплывъ молодежи до гимназій въ Галичинѣ не есть зовсѣмъ потѣшаючимъ объявомъ и та обставина грозитъ соціяльнымъ небезпеченьствомъ, котрому треба конче зарадити ôтповѣдными средствами. При тит. „Буковина“ пôднѣсъ пос. Зота потребу заснованя въ Чернôвцяхъ другои гимназіи и заведеня рускои гимназіи въ Кôцмани. Що до сеи послѣднои то заявивъ мин. Гаучь, що буде старатися въ сѣй справѣ поинформуватися.

(*Справа перенятя зелѣзницъ Дукъ-Боденбахъ*), котра розбиралася на втôрковôмъ засѣданю рады державнои, выкликала такъ въ самôй палатѣ якъ и въ цѣлôмъ Вѣдни велику сензацію. Пос. Штайнвендеръ выступивъ именно на пôдставѣ обширного матеріялу съ доказами, що при угодѣ съ товариствомъ сеи зелѣзницѣ появилися нечуванѝ факты продайности. Мин. торговлѣ, бар. Пино, змѣшаный сильно сими доказами, старався оправдатися.

Заграничнѝ Державы.

Подорожь князя Чорногоры. По кôлькодневôмъ проживаню въ Петербурзѣ князь чорногорскій выѣхавъ дня 15 с. м. зъ мѣста, въ котрôмъ его такъ торжественно и симпатично гостили и вертає черезъ Берлинъ и Вѣдень до дому. Якѝ здобутки зъ сеи „науковои подорожи“ везе кн. Николай своимъ бодрымъ юнакамъ чорногорскимъ, доси ще не знати; то однакожь есть певною рѣчею, що кн. Николай не ѣздивъ до Петербурга лишь для того, щобы тамъ зробити якійсь интересъ финансовый, але и такожь для того, щобы тамъ приглянутися и тому промыслови, що звеся политикою, а котрымъ управляє высока дипльоматія. Що до сеи части своеи подорожи, то князь мавъ на цѣли поинформуватися въ Петербурзѣ, яке має заняти становище супротивъ ситуаціи на балканьскôмъ пôвъостровѣ. Въ сѣй справѣ, якъ доноситъ „Pol. Corr.“ мавъ князь одержати ôтъ царя тую инструкцію, що певно не буде потребувавъ брати за оружіє; що же до самои части економичнои, то ему удалося де що узыскати, и именно роздобути позичку на будову дорôгъ въ своѣмъ краю, и на кораблѣ торговельнѝ. Здаєся однакожь, що и въ справахъ политичныхъ мусѣли бути порушенѝ важнѣйшѝ пытаня, но зреализованье ихъ ôтложено на догôднѣйшу хвилю, бо нѣмецкѝ газеты стараются не двозначно выказувати, що любимець Россіи призначеный не тôлько ôтграти важну ролю на балканьскôмъ пôвъостровѣ, але его помôчь потрѣбна для Россіи ще и въ иншихъ цѣляхъ. „Münch. Allg. Ztg.“ згадуючи о подорожи кн. Николая до Петербурга такъ каже: „Атже у Вѣдни знаютъ, що не такъ то давно перебувавъ въ Цетинье одинъ французкій войсковый, звѣстный дуже зъ послѣднои французко-нѣмецкои вôйны и — ажь надто, суть звѣстнѝ тѝ дружнѝ ôтносины межи французкими кругами реваншу а кругами панславистичныхъ повѣрникôвъ князя“. Нѣмцѣ, якъ видко слѣдятъ за рухомъ т. зв. панславистичнымъ и знаютъ дуже добре до чого ôнъ стремитъ, отже ледво чи допустили-бы князя чорногорского до такого выступленя на балканьскôмъ пôвъостровѣ, котрый бы и имъ самымъ стався небезпечный. Князь чорногорскій хочь и везе може якѝ инструкціи зъ Петербурга до дому, то певно они не суть небезпечнѝ и ôнъ мусить поки що бодай тымъ вдоволитися, що зыскавъ для свого краю на поли економичнôмъ.

Ситуація на Балканѣ. Переговоры въ Букарештѣ розпочалися знову а то безпосередно по тôмъ, коли Сербія ôтнеслася съ жалобою до Порты, що она безъ потребы зволѣкає переговоры. Дня 16 с. м. залагоджено отже другій артикулъ, въ котрôмъ говорится о амнестіи всѣхъ тыхъ, котрѝ въ вôйнѣ зôстали въ якій небудь способъ скомпромитованѝ. Делегатъ сербскій высказавъ при сѣй случайности бажанье, щобы всѣмъ Сербамъ, котрыхъ подчасъ вôйны выдалено зъ Болгаріи, вôльно було назадъ туды повертати. На те ôтповѣвъ болгарскій делегатъ Гешовъ, що мусить ще въ тôй справѣ зачекати на инструкцію зъ Софіи. — Агитація ведена сторонництвомъ прихильнымъ для Россіи прибирає въ Румеліи чимъ разъ бôльшѝ розмѣры и сталася, якъ здаєсь причиною того, що кн. Александеръ мусѣвъ ажь особисто выступати, щобы еи зпаралижувати; зъ Софіи бо доносятъ, що кн. Александеръ выѣхавъ въ супроводѣ президента министрôвъ до Филипополя, зъ ôтки въ короткôмъ часѣ має назадъ до Софіи повернути. — Постава Греціи все ще грôзна хочь державы европейскѝ стараются всѣми силами змусити еи до розброеня и що подôбно поступила такожь и Нѣмеччина; Греція однакожь опираєся при своѣмъ, бо якъ кажутъ, сподѣваєся якоись посторонной помочи. Агентія Гаваса доноситъ, що въ Греціи сподѣваются помочи россійскои и що она позôстане такъ довго узброеною, доки ажь не будутъ заспокоенѝ еи жаданя.

НОВИНКИ.

— **Посолъ проф. Юліянъ Романчукъ** одержавъ помѣжь иншими адресу ôтъ патріотôвъ цѣлои околицѣ Збараскои, адресу признаня за его омѣлу и неустрашиму оборону правъ руского языка въ краєвôмъ Соймѣ. Въ адресѣ тôй, покрытôй численными пôдписами, сказано мѣжь иншимъ: „Критичне есть нынѣ положенье послôвъ рускихъ въ Соймѣ львôвскôмъ. Вже самымъ выборчимъ статутомъ засудженѝ на меншôсть, забѣгами свого рода изъ стороны польскои зредукованѝ ажь до числа 9 — — —. Однакъ они смѣло и отверто выступаютъ въ оборонѣ правъ руского народу — — — Ôтгомонъ тои обороны ôтбиваєсь по цѣлôй Галичинѣ. Межи щирыми заступниками народу Тобѣ однакже, Высокоповажаный Мужу, перше нынѣ належится мѣсце, котрый рѣшательными высказанями, логикою въ заключеняхъ и послѣдовательностею въ выводахъ замѣры бôльшости соймовои ажь до нага ôткрываєшь. По тôй причинѣ заявляємо мы Тобѣ наше узнанье и подяку. Прійми тôй слабый выразъ ôтъ тыхъ, котрыхъ серце якъ

и Твоє чувствомъ для руского народу переповнене, а коли наспѣє часъ, що и даремнй нашй стараня ôтнесутъ свôй успѣхъ, розбудженый и свѣдомый себе нарôдъ узнае трудъ Твôй и благословити его буде".

— **Нововыбраный Выдѣлъ тов. ремѣсникôвъ „Зоря"** уконституовався на засѣданю дня 17 л. лютого. Головою выбрано п. Василя Нагôрного; заступникомъ его п. Емилія Бѣрецкого; касіеромъ п. Дмитра Ковальского; контрольоромъ п. Михайла Спожарского; поборцею п. Антона Щербу; библіотекаремъ п. Ф. Скалиша; секретаромъ п. Андрѣя Скородиньского. Господарство и надзôръ въ комнатѣ поручено п. Теодорови Прокоповичеви. Новый Выдѣлъ постарався, щобы що недѣлѣ ôтбувалися въ комнатахъ товариства ôтчиты науковй. Рядъ такихъ ôтчитôвъ зъ рускои исторіи розпôчне проф. А. Вахнянинъ въ сю недѣлю о годинѣ 3 по полудни.

— **Руско-народный театръ** перебуде въ Сяноцѣ ще лише до 1 л. марта, зъ ôтки перенесеся до Дрогобыча. Въ Сяноцѣ будутъ ще данй слѣдуючй представленя: Въ суботу 20 л. лютого „Золотый монсъ", комична оперета о. Ио. Воробкевича; въ недѣлю 21 л. „Чорноморцѣ", опера въ 3 актахъ, музика Лисенка; вô второкъ 23 л. „Горбунъ", образъ народный К. Лясковского; въ четверъ 25. „Зеленый островъ", опера комична въ 3 актахъ: въ суботу 27. „Глытай", М. Кропивницкого; въ недѣлю 28. „Довбушь", народна оперета А. Стечиньского.

— **Товариство академичне „Союзъ"** устроюе дня 22 л. с. м. вечерокъ съ танцями въ сали музичного товариства въ Чернôвцяхъ. Вступнй карты будутъ продаватися д. 21 и 22 лютого въ домѣ музичного товариства ôтъ год. 10 рано до г. 5 вечеромъ. Хто бы до теперь не дôставъ запрошеня, зволитъ зареклямувати у комитету товариства „Союзъ". Цѣны билетôвъ: ôтъ 1 особы 2 зр., билетъ фамилійный 6 зр., льожа 8 зр.

— **Читальнѣ на Буковинѣ.** Рухъ читальняный на Буковинѣ починае оживлятися. Вельми ôтрадный се фактъ, що до заснованя и успѣшного розвою берутся таки самй селяне. Читальня въ Топорôвцяхъ заснована бл. п. о. Григ. Воробкевичемъ була вже упала черезъ рôзнй заходы ворогôвъ. Самй однакъ селяне ôтновили еи и прирекли собѣ пильно трудитися коло еи розвою. Такожь коло заснованя новои читальнѣ въ Баниловѣ рускôмъ заходятся самй селяне, мѣжь ними найбôльше ч. господарь Линецкій. „Буковина" завзывае рускихъ патріотôвъ, щобъ они надсылали на руки еи редакціи книжочки, рочники газетъ а она пôдоймаеся порозділювати тй дары помѣжь читальнѣ.

— **Совѣтъ „Народного Дому"** надавъ опорожнену стипендію имени Льва Мацѣлиньского паннѣ Струтиньскôй, ученици высшои женьскои школы въ Станиславовѣ.

— **Рада повѣтова въ Турцѣ** мала ухвалити, що воѣ акты, якй еи выдѣлъ выдавати буде, будутся выдавати въ обохъ языкахъ краевыхъ, т. е. въ рускôмъ и польскôмъ.

— **Найвысшій трибуналъ о радахъ повѣтовыхъ.** Пôсля рѣшеня найв. трибуналу маются цѣлй повѣты, а властиво ихъ репрезентаціи т. е. повѣтовй рады уважати яко самостôйнй правнй одиницѣ, котрй можна запôзвати до судôвъ за недотримуванье контрактôвъ, за невыплачуванье довгôвъ, и т. д.

— **Львôвскій университетъ** завôзвавъ д-ра Станислава Шаховского обняти доцентуру каноничного права.

— **Выказъ Дойстойникôвъ, котрй доси благоволили купити льосы „Великои Персмыскои благодѣтельнои лотеріи":**

		льосôвъ
1	Єго Велич. цѣсарь Францъ-Іосифъ I.	100
2	Єи Велич. цѣсарева нѣмецка Августа	100
3	Єго ц. к. Выс. архикн. Фердинандъ IV	50
4	„ „ „ „ престолонас. Рудольфъ	50
5	„ „ „ „ Вильгельмъ	50
6	„ „ „ „ Жигмонтъ	50
7	„ „ „ „ Іосифъ	50
8	„ „ „ „ Райнеръ	25
9	Єи ц. к. Выс. архикнягиня Алиція	50
10	Єго ц. к. Выс. архикн. Альбрехтъ	30
11	Єго Преосвящ. Іоанъ рыц. Ступницкій	50
12	Єго Сіятельство Преосв. Леонгардъ	10
13	„ „ Высокопреосв. Степиснегъ	20
14	„ „ Преосв. Биндеръ	5
15	Єго Преосвященьство Шебель	15
16	„ Превосход. Ф. бар. Землятковскій	10
17	„ Бл. ц. к. оберстъ Алекс. Пихлеръ	10
18	„ „ „ „ бар. Менсі	10
19	„ „ „ „ графъ Шенигсегъ	15
20	„ „ „ „ Кремеръ	10
21	„ „ „ „ Громеръ	10
22	Ц. к. пов. Дирекц скарбу въ Нов. Санчи	57
23	Єго Бл. ц. к. пôдполков. Списъ и Єльзонъ	15
24	„ „ „ „ Гродзицкій	15
25	„ „ „ „ Альберій Шварцъ	10
26	Настоятель монастыря Ч. Св. Василія В. въ Лавровѣ о. Жуковскій . . .	10
27	Ц. к. президія краев. суду въ Ровередо	10
28	Єго Высокобл. Густавъ принцъ von Саксенъ Ваймаръ	15
29	Єи Велич. цѣсарева Австріи Єлисавета	50

— **Новый лай въ „Parlamentär-ѣ".** Кôлька день тому назадъ одержало богато Русинôвъ львôвскихъ мовь-бы то на показъ число вѣденьского „Parlamentär-а", въ котрôмъ п. Živny помѣстивъ статію, выписану зъ „Московскихъ Вѣдомостей", а котрои авторъ въ брутальный способъ ударяе на нашихъ рускихъ послôвъ соймовыхъ, а именно негодуе на звѣстне внесенье пос. Романчука. Авторомъ сего пашквилю есть якійсь „коренный галицкій русскій", бо и содержанье сего пашквилю не рôзнится въ нѣчôмъ ôтъ статей, писаныхъ рôвночасно въ однôмъ зъ тутешныхъ нѣбы-то радикальныхъ органôвъ рускихъ на ту саму тему. Предметомъ же пашквилю стались нашй школы рускй, а именно руска гимназія у Львовѣ. Авторъ статіи въ „Моск. Вѣдомостяхъ" дорѣкае — risum teneatis — посламъ рускимъ за то, що они на послѣднôй сесіи соймовôй домагались розширеня правъ руского языка въ Галичинѣ на поли шкôльництва и жадали заснованя окремои рускои гимназіи въ Перемышли. Се, по думцѣ львôвского кореспондента до „Моск. Вѣдомостей", есть простою зрадою на народѣ „русскôмъ". Ôнъ нѣбы то не хоче такихъ рускихъ шкôлъ, що стоятъ пôдъ надзоромъ польскихъ шкôльныхъ властей, а на дѣлѣ не до смаку ему языкъ малорускій въ тыхъ школахъ. Inde irae! Що бôльше! Онъ каже навѣть ôткровенно, що лучшй польскй школы, якъ рускй — не по его шабльону. Але щобы остаточно и въ очахъ „Моск. Вѣдомостей" не выдатись божевôльнымъ або крайнымъ перевертнемъ, на котрого остаточно и самй „Моск. Вѣдомости" могли бы безпечно плюнути, то авторъ статіи выѣхавъ съ тымъ любымъ доносомъ, будьто львôвска руска гимназія есть институціею, зъ котрои выходятъ лишь анархисты, соціялисты, нигилисты и т. д. Тую злобну брехню, мабуть по инструкціи данôй самымъ авторомъ кореспонденціи до „Моск. Вѣдомостей", помѣстивъ небавомъ и п. Živny въ своѣмъ панрусскôмъ органѣ, выходячôмъ у Вѣдни „Parlamentär-ѣ", котрый о рускôмъ дѣлѣ въ Галичинѣ столько знае, що теля о новыхъ воротахъ. Цѣль була достойна програмы, якои придержуесь „Parlamentär", т. е. audacter calumniare. Тôлько на нещастье свое забувъ п. Živny, що рускій нарôдъ не то криве дерево, на котре ему съ козиною головою буде можна безкарно выскочити. И отъ сталось, що за ту статію львôвска прокураторія державна зъ иниціятивы дирекціи рускои акад. гимназіи выточила п. Živn-ому процесъ карный. О тôй справѣ не хотѣли мы згадувати передъ часомъ, але, коли вже и „Czas" а за нимъ и другй дневники польскй подали о нѣй вѣсть, то констатуемо, що се сталось минувшои суботы. Цѣкаву дае при тôмъ авторъ згаданои статіи замѣтку, будьто Впреосв. Митрополитъ въ своѣмъ часѣ не хотѣвъ абитуріентôвъ рускои гимназіи пріймати до семинаріи духовнои за-для — анархистичныхъ ихъ идей! Яка пôдла и низька ложь! А при тôмъ съ якою злобою кидаесь тойже чоловѣчокъ на Преосв. еп. Юліяна за его рѣчь въ Соймѣ краевôмъ! О, der liebe Gott hat so manche Kostgänger!...

— **Редакція „Рускои Историчнои Библіотеки"** одержала вже поясненье причины, для чого россійска цензура заказала впускати се выданье въ Россію, не бачивши его навѣть. Изъ Львова пôславъ М. доносъ въ Петербургъ до предсѣдателя Славяньского благотворительного комитету, г. Дурново (ôнъ же разомъ и помôчникъ шефа жандармôвъ Оржевского, бо тамъ теперь „корпусъ жандармôвъ" и Славяньскій благотворительный комитетъ злилися въ едино). Въ сѣмъ доносѣ написавъ сей чоловѣчокъ (котрый такожь обôзвався неприхильно про се выданье a priori, не бачивши его), що на выданье „Рускои Историчнои Библіотеки" давъ коштъ князь Сапѣга и що она буде мѣстити выключно статіи революційнй противъ Россіи! Цѣкава рѣчь, що переклады дѣлъ выпущеныхъ россійскою цензурою можутъ бути революційными противъ Россіи!! Але сему чоловѣчкови байдуже про льогику, щобъ тôлько була добра заплата!

— **П. Волсд. Махальскій,** судовый авскультантъ, перенѣсся зъ Черновець до Выжницѣ. Русины черновецкй тратятъ въ нѣмъ свого щирого друга, котрый въ протягу короткого часу здобувъ собѣ мѣжь ними загальне поважанье и щиру пріязнь.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Самборѣ розписуе конкурсъ на слѣдуючй посады учительскй: а) При етатовыхъ школахъ 2-клясовыхъ въ Бушковицяхъ найстаршого учителя съ платнею 450 зр. и хатою, и помôчника съ платнею 250 зр.; въ Хировѣ на старшого учителя съ платнею 350 зр. и на помôчника съ платнею 200 зр.; въ Чуквѣ на учителя молодшого съ платнею 240 зр. б) При школяхъ 1-клясовыхъ въ Дублянахъ (плат. 400 зр.), въ Бѣлинѣ, въ Городовицахъ, въ Городищи, въ Гуменци, въ Кульчицяхъ, въ Мôстковичахъ, въ Пяновичахъ, въ Райтаровичахъ, въ Рогôзнѣ, въ Страшевичахъ, въ Угерцяхъ и въ Волощи (по 300 зр. и хата). в) При школахъ филіяльныхъ: въ Былици, въ Быковѣ, въ Дубрôвцѣ, въ Дублянахъ, въ Коневѣ, въ Ляшкахъ мурованыхъ, въ Ортыничахъ, въ Пинянахъ, въ Татарахъ, въ Торгановичахъ и въ Зарайску (по 250 зр. и хата).

— **Новый урядъ почтовый въ Литвиновѣ,** коло Пôдгаецъ, отвираеся съ днемъ 1 л. марта. Въ кругъ сеи почты будутъ входити села: Литвинôвъ, Божикôвъ, Волощина и Рудники.

— **На „Бояна" прислали:** Всч. оо. Іосифъ Студзиньскій зъ Кипячки 1·56 зр.; Іоанъ Хриз. Сѣнкевичь зъ Тустановичь 1·50 зр.; Евгеній Гузарь зъ Завалова 1·56 зр.; Вп. пп. Левъ Курчиньскій, учитель гимназіи въ Ломжи 3 рублѣ, (2 екз.); Левъ Шеховичь, судія пов. въ Олеську 1·56 кр.; д-ръ Мелитонъ Бучиньскій 1.50 зр.; А. Гриновець въ Романовѣ 1·50 зр.; Теодоръ Яцимирскій зъ Кишинева 2 рублѣ. — *В. М.*

— **Дрôбнй вѣсти.** Проф. Амброзъ де Рехтенбергъ, довголѣтный учитель при нѣмецкôй гимназіи, одержавъ золотый хрестъ заслуги за свои учительскй труды. — Є. В. цѣсарь жертвувавъ изъ своихъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Ясенѣвъ, пов. бродского 100 зр. на будову школы. — Въ Перемышлянахъ попарилася горючимъ спиритусомъ жена горальника, Каролина Бѣльска, такъ, що небавомъ середъ великихъ мукъ померла. — Въ Сераевѣ посвящено нового православного митрополита Николаевича, котрый мае заняти мѣсце попередного до зрезигнованя присилуваного митрополита Козановича. — Северинѣ Лабендзовскій, котра була убила матѣрь польского писателя Балуцкого, и за се засуджено еи на кару смерти, перемѣнено кару смерти на доживотну вязницю. — Марія Сторожева, селянка зъ Острынѣ, засуджена на 7 лѣтъ тяжкои вязницѣ за убійство своеи 3-лѣтнои внучки. — У Львовѣ засуджено одну жидôвку на кару смерти за убійство своеи дитины. Убійство дѣтей повторилося у неи уже другій разъ, але за першимъ разомъ узнано еи невинною.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію А) на Куровичѣ, дек. унѣвского, принятй оо.: I) Симеонъ Конопка, II) Корнилій Мосьевичь, III) Теоф. Нижанковскій; въ списѣ: 4) Іоо. Камѣньскій, 5) Іоо. Бандыра, 6) Володимиръ Леонтовичь, 7) Іоанъ Яремовичь, 8) Павло Козюкъ, 9) І. Бѣлинкевичь. Б) На Якимôвъ, дек. буского, лишь одинъ о. Юліянъ Твардіевичь. В) На Опорець лишь одинъ о. Емилій Петровичь.

Декреты увôльненя ôтъ испыту конкурсового получили оо.: Іоанъ Каратницкій, пар. въ Солуковѣ; Володиславъ Сельскій, пар. въ Устю; Димитрій Рубчакъ пар. въ Сѣховѣ.

Презенту на Ямельницю дек. скôльского одержавъ ôтъ Впреосв. Митрополита властею ординаріяту о. Юл. Радкевичь зъ Куликова.

Введенй оо.: Юл. Яремовичь яко сотруд. въ Ольхôвци, о. Яковъ Красноперa, яко завѣд. въ Наваріи дек. щирецкого.

Увôльненый отъ завѣдательства въ Наваріи дек. щирецкого о. Константинъ Строцкій.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію для о. Іоана Концевича запрезентованого на Колодѣёвку.

Митрополича канцелярія вставилася до намѣстництва о удѣленье платнѣ для сотрудника при пароху въ Сушнѣ и о удѣленье додатку о собистого зъ фонда религ. для оо.: Іоана Здерковского, пар. въ Конюховѣ и Александра Радзикевича, пар. въ Шоломыи.

Посаду префекта при архикат. церквѣ св. Вмуч. Георгія у Львовѣ одержавъ о Петро Крипякевичь.

Позволенье убѣгатися о парохію Сулимôвъ епархіи перемыскои одержавъ о. Климентій Матковскій въ Зарудцяхъ съ тымъ додаткомъ, що коли-бъ одержавъ презенту въ Сулимôвъ, щобы подавъ о ôтпустку изъ звязи аепархіи львôвскои.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА

— **„Гайдамаки" Т. Шевченка, илюстрованй артистомъ А. Г. Сластьономъ,** вышли сего року въ Петербурзѣ въ препышнôмъ выданю in quarto. До тексту украиньского приданый россійскій перекладъ Гербеля. Всѣхъ илюстрацій въ „Гайдамакахъ" есть 49, мѣжь тыми 14 бôльшихъ а 35 меншихъ. Красшй зъ бôльшихъ композицій: поетична поява гайдамакôвъ (въ Прологу), заутреня въ Мотрениньскôмъ монастыри съ духовеньствомъ благословляючимъ на бой клячучій нарôдъ, посвященье Яремы мѣжь борцѣвъ, пристанокъ Галайды коло Ольшаны. Зъ меншихъ рисункôвъ замѣтнй: польскій соймъ, два рисунки коршмы, муки титаря, Ярема йдучій берегомъ Днѣпра, Лебеданьскій монастырь и др. Вады мѣсцевостей знятй зъ натуры. Въ богато композиціяхъ красно пôдхопленый кольоритъ епохи. На початку помѣщеный прекрасно зробленый портретъ Шевченка знятый зъ катафальку В. Верещагиномъ, а при кôнци нынѣшна могила Шевченка въ Каневѣ. Вступъ до „Гайдамакôвъ" написавъ п. Еварницкій зъ Харкова. Цѣна илюстрованыхъ „Гайдамакôвъ" безъ пересылки почтовои коштуе 5 рублѣвъ 50 копѣекъ.

— **Буковины ч. 3.** зъ дня 13 л. лютого мѣститъ: Статью вступну „§. 19"; Справозданье тов. „Руска Бесѣда" въ Чернôвцяхъ; Дописи; Рада державна; Що нового въ свѣтѣ: Буковиньскй товариства рускй; Дрôбнй вѣсти; „Заклятый Иванъ" поезія Корнила Устіяновича; Закладаймо читальнѣ; Новй книжки.

— **Товариство христіяньскихъ купцѣвъ** выдае своимъ накладомъ „Przewodnik handlowo-przemysłowy". Книжка тая, обôймаюча надъ 10 аркушôвъ друку, буде порозсылана до всѣхъ урядôвъ и священикôвъ съ кôнцемъ сего мѣсяця даромъ. Першй аркушѣ тои книжки мѣстити будутъ въ собѣ списъ христіяньскихъ фирмъ купецкихъ и промысловыхъ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Банкъ „Славія".** Дѣяльнôсть и оборотъ грошевый за мѣсяць жовтень, падолистъ и грудень 1885. — Въ тôмъ часѣ заключено було въ секціяхъ обезпечень I. IV. (житьевыхъ и огневôй) новыхъ обезпечень разомъ 12434 на капиталъ зр. 14,930.821·64 кр., за премію и побôчнй належности зр. 448.503·03 кр. — Вынагороджень за шкоды выплачено въ тôмъ часѣ въ всѣхъ секціяхъ зр. 190.342·49 кр.

Въ тôмъ такожь часѣ бувъ ульокованый капиталъ, а то: зр. 400.325·07 кр. въ 42 касахъ задатковыхъ, зъ котрыхъ суть слѣдуючй въ Галичинѣ: Бирча, Бохня, Делятынъ, Добчицѣ, Дрогобычь, Кольбушова, Куликôвъ, Миколаѣвъ, Надвôрна, Перемышляны, Радловъ, Радомышль, Рогатынъ, Станиславôвъ, Заклѣчинъ и Збаражь, — якъ такожь зр. 605.920·88 кр. на гипотекахъ.

Оборотъ грошевый центральнои касы банку выносивъ въ томъ часѣ зр. 1,565.696·49 кр.

Сикавками и прирядами до гашеня обдѣлено 3 громады. — Ôтъ 1 сѣчня до 31 грудня 1885 р. заключено було разомъ въ всѣхъ секціяхъ новыхъ обезпечень 68.461 на капиталъ разомъ зр. 74,565.328·80 кр. за премію и побôчнй належности зр. 1,866.815·55 кр. Шкодъ выплачено було въ р. 1885 въ всѣхъ секціяхъ разомъ зр. 725.976·71 кр.

Фондъ пенсійный заступникôвъ дôйшовъ до кôнця падолиста 1885 до зр. 59.122·48 кр. въ готôвцѣ и ефектахъ.

— **Опѣка надъ Галичиною.** Уже не разъ и не два домагалася галицка репрезентація краева у центрального правительства, щобъ оно вплынуло на дирекцію зелѣзницѣ Кароля-Людвика, абы тая знизила несправедливу тарифу для транспорту галицкого збôжа. До теперь дѣеся такъ, що за збôже зъ Россіи платится за 1 кильометръ и 1 сотнаръ значно менше, якъ за збôже наше. Рôзниця та выноситъ на просторони Пôдволочиска-Дрезденъ о якихъ 50 зр. на 1 вагонѣ въ нашу некористь. На справедливй домаганя, щобы тарифы для галицкого збôжа знизити, ôтповѣдае пôвъофиціяльный „Fremdenblatt" якъ слѣдуе: „Обниженье тарифы для галицкого збôжа помогло-бы ему конкурувати съ збôжемъ россійскимъ на торгахъ нѣмецкихъ. Черезъ то збôже россійске перестало бы перевозитися зелѣзницею Кароля-Людвика. Удержувати зносины съ россійскими зелѣзницями може зелѣзниця Кароля-Людвика лише тогды, коли она для нихъ обнизитъ до послѣдныхъ границь тарифы." Отже пôсля „Fremdenblatt-у" на бôкъ интересы цѣлого краю, цѣлои верствы рôльничои, кобы лише кишенѣ акціонерôвъ напхалися!

— **О монополю горѣвчанôмъ** всюды теперь говорится, тожь цѣкаво буде навести деякй даты. Одинъ французкій депутованый обчисливъ, що завѣденье монополю горѣвчаного въ Франціи принесло-бы державѣ 800 миліонôвъ франкôвъ чистого доходу. Такій великій доходъ позволивъ-бы цѣлкомъ знести податки грунтовй для селяньскихъ господарствъ; знизити кошты ѣзды зелѣзницею клясою третою и кошты транспорту посылокъ; зменшити податки ôтъ пива, вина, соли и т. д.; приступити до заложеня шкôлъ господарскихъ, промысловыхъ и до амеліораціи грунтôвъ. Пôсля слôвъ того-жь депутованого обовязкомъ кождои державы есть хоронити робôтника передъ затроеньемъ горѣвкою. Не горѣвка сама шкôдлива, але правдивою отрутою есть лихо передистильовани або и зовсѣмъ недистильована горѣвка. Пôсля обчисленъ знатокôвъ може въ такôй маленькôй Бельгіи монополь горѣвчаный принести до 150 миліонôвъ франкôвъ чистого зыску. Въ Россіи думаютъ о заведеню монополю въ провинціяхъ захôдныхъ и полудневыхъ т. е. въ Польщи и на Украинѣ, де жиды такъ само якъ у насъ захопили той монополь въ свои руки.

— **Льосы мѣста Станиславова.** Дня 15 л. с. м. выльосовано 945 льосôвъ. Зъ помѣжь тыхъ ч. 21.854 выграло 10 тысячь зр., ч. 10.138 и 19.123 выграли по 400 зр., а решта по 40, 25 и 20 зр. Невыльосованыхъ нумерôвъ остаеся ще 14 175.

— **Зелѣзницѣ державнй** въ австрійско-угорскôй державѣ мѣрятъ 2.451 км. довготы. Доходъ ôтъ кильометра выносивъ въ 1885 р. 289.5 зр.

— **Торгъ товаромъ у Вѣдни.** На торгъ д. 15 с. м. пригнано до Вѣдня 775 волôвъ угорокихъ, 882 зъ Галичины и Буковины, а 1352 штуки зъ нѣмецкихъ провинцій. За тученй штуки галицкй плачено 47—55 зр. а за дуже добрй штуки и по 59 зр. за 100 кильо мертвои ваги. (На 100 кильо живои ваги утученого вола рахуеся 55—65 кильо ваги мертвои).

Переписка Редакціи и Администраціи.

Пчт. Чит. въ Ясеновѣ. Зъ присланыхъ грошей лишилося на 1886. рôкъ всего 50 кр. — **Всч. В. К въ Чехахъ.** Заплачено до 28 лютого. — **Всч. оо. Р. Л въ К. З. Ш. въ К. и другй** Не за-для браку довѣрія перестали мы Вамъ высылати, але мы не знали, чи желаете дальшои высылки: мы выразно просили, бодай замовити нашу часопись, хто бажае еи на дальше, бо часто лучаеся таке, що одержуючій черезъ довшій часъ, скаже на просьбу о послѣплату, що ôнъ не хотѣвъ... Щожь робити? **Пчт. Чит. въ Яворовѣ.** Книжки для Васъ ôтложенй, але нѣхто не зголошуесь по нихъ. — **Вп. Допиоователь зъ Коломыѣ.** Ôтповѣдь буде умѣщена въ слѣдуючôмъ числѣ въ суботу.

Черезъ редакцію „Дѣла" прислали:

въ сѣчни 1886. року.

— **Для Батькôвщины:** Воч. о. М. въ Чернелевѣ 2 зр.; п. Черкесъ 2 зр.; читальня въ Чернелевѣ 2 зр.; Вп. Л. Р. въ Золочевѣ 1 зр.; Вп. К. П. въ Золочевѣ 2 зр.; о. Ш. въ Довгôмъ 2 зр.; Вп. Т. З. въ Будзановѣ 2 зр.; Вп. В. Я. въ Выжници 2 зр.; о. П. Л. въ Озерянахъ 4 зр.: Вп. М. Г. въ Болеховѣ 1 зр. о. Д. Л. въ Цуцыловѣ 1 зр.; читальня въ Увиолѣ 2 зр.; читальня въ Панôвцяхъ 2 зр.; о. І. В. въ Денисовѣ 2 зр.; о. Т. М. въ Старявѣ Сяноцкôй 2 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи:** Н. Н. 1 зр.; п. Грицакъ инжинеръ въ Банялюцѣ 2 зр.; Вп. А. Ц. въ Травнику 3 зр.

— **Для „Шкôльнои Помочи":** Н. Н. 1 зр.; д-ръ К. Ч. въ Банялюцѣ 50 кр.; о. Д. К. въ Лупковѣ 1 зр.

— **На Зернало:** о. И. В. въ Сѣнявѣ 2 зр.; Вп. Л. Р. въ Золочевѣ 1 зр.; Вп. К. П. въ Золочевѣ 2 зр.; Вп. В. Я. въ Выжници 2 зр.; Вп. М. М. въ Путиловѣ 2 зр.; Вп. д-ръ М. П. въ Болеховѣ 4 зр.; Вп. А. Ц. въ Травнику 2·50 зр.; о. М. М. въ Скоморохахъ 1 зр.; о. І. С. въ Пльевлье 2 зр. Д-ръ І. Г. въ Празѣ 4 зр.; читальня въ Панôвцяхъ 2 зр.; о. Т. М. въ Войниловѣ 1 зр.

— **Для Зорѣ:** П-ѣ М. Р. въ Золочевѣ 1.25 зр.; Вп. К. П. въ Золочевѣ 2.50 зр.; о. Ш. въ Долгôмъ 2.50 зр.; Вп. Т. З. въ Будзановѣ 2·50 зр.;

Вп. В. Я. въ Выжници 2·50 зр.; д-ръ М. П. въ Болеховѣ 5 зр.; Вп. Ю. С. въ Болеховѣ 3 зр.; Вп. А. Ц. въ Травнику 2·50 зр.; о. М. М. въ Скоморохахъ 1·25 зр.; І. М. у Вѣдни 1·25 зр.; о. І. С. въ Пльевлье 5 зр.; д-ръ І. Г. въ Празѣ 5 зр.; п-ѣ З. Г. въ Рудкахъ 1·25 зр.; о. І. В. въ Денисовѣ 2·55 зр.; о. И. А. въ Бабинцяхъ 1·25 зр.; о. М. К. въ Сушнѣ 2 зр.

— **На Словарь Желехôвского:** Вп. І. М. въ Сокали 2 зр.

— **На Правотарь Лукича:** Вп. В. Я. въ Королѣвцѣ 1·25 зр.; І. М. у Вѣдни 5·40 зр.; читальня въ въ Увислѣ 2·70 зр.; І. Б. въ Санчи 2·70 зр.; о. И. А. въ Бабинцяхъ 2·70 зр.; о. Л. К. въ Двôрцяхъ 2·70 зр.

— **Для Тов. педагогичного:** Вп. д-ръ М. П. въ Болеховѣ 1 зр.

— **Для „Акад. Братства":** Вп. А. Ц. въ Травнику 5,50 зр.

— **На Спѣванникъ о. Матюка:** о. Т. Г. въ Городници 1 зр.; о. І. С. въ Пльевлье 1 зр.

— **На Историчну Библіотеку Барвѣньского:** Д-ръ І. Г. въ Празѣ 5 зр.

— **На Проломъ** о. Ш. въ Долгôмъ 4 зр.

— **Для Науки** о. Ш. въ Долгôмъ 2·60 зр.

— **Для общ. Качковского** Д-ръ К. Ч. въ Банялюцѣ 1 зр., о. І. С. въ Пльевлье 1 зр. Читальня въ Панôвцяхъ 1 зр.

— **На Кирило-Методіевску стипендію:** Вп. Грицакъ инжинеръ въ Банялюцѣ 1 зр.

— **Для тов. Зоря** Вп. Грицакъ инжинеръ въ Банялюцѣ 1 зр.

— **На Школьну Часопись** Читальня въ Увислѣ 2 зр.

— **На поезіи В. Масляка:** о. І. С. въ Пльевлье 1 зр.

— **На руск**ѣ **квартеты:** Т. Я. въ Кишиневѣ 2.46 зр.

Надôслане.

(За рубр. „Надôслане" Редакція не бере на себе отвѣчальности.)

Заявленье. Довѣдуюся зъ многихъ сторôнъ, що Комитетъ, розсылаючій запрошеня на вечерокъ Буроы св. о. Николая въ Станиславовѣ, позволяе собѣ пôдъ друковаными пôдписами Вп. Юстина Г. Малецкого, Т. Шанковского и Іоана С. Литвиновича дописувати и мое имя. Заявляючи, що то дописованье моего имени ôтбуваеся безъ моеи вѣдомости, взываю згаданый комитетъ, щобы на своихъ письмахъ заперестав мое имя допи́сувати, а такъ само щобы на будуще не важився диспоновати моимъ пôдписомъ безъ моего призволеня. Станиславôвъ 16 лютого 1886. *Д-ръ М. Бучиньскій.*

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 119—?

Спеціяльности и универсальнѣ средства, французскѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

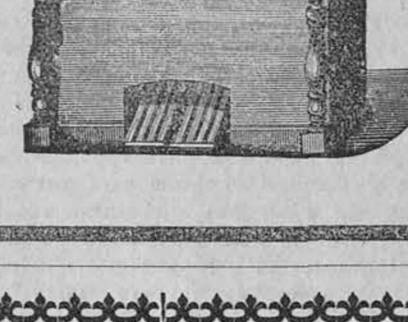

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѣ отцѣ духовнѣ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше Дае такожь на раты.

1372 50—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Цѣс. кор. управ. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВѢ

4% платнѣ въ 30 днѣвъ по выпов.

4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 7—?)

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 25—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 7—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѣи

5% Листы Гип. преміованѣ

котрѣ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% преміею т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючѣ выданя:

Хемія, Роское, 40 кр
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

МОЛОЧАРНЯ

МАРІИ КОМУНИЦКОИ

ул. Сикстуска ч. 3. у Львовѣ.

Подае до вѣдомости Высокоповажанôй П. Т. Публицѣ, що кромѣ всякого рода добôрного набѣлу, доброи сѣльскои кавы, котрои порція коштуе 12 крейцарôвъ, можна дôстати найлѣпшои вудженины тоже смачнѣ снѣданя и вечерѣ, складаючійся зъ всѣлякого мяса и ярины — порція по 12 кр. а. в.

Запрашаючи умильно до численного звиджуваня мого Заведеня, остаюсь съ высокоповажаньемъ:

Марія Комуницка.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межнародне **Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати всякѣ **товары гумовѣ, занавѣсы, диваны, шовковѣ покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готовки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ **зр. 2·80, Викторія обрусы** съ френдзлями, найновѣйшѣ взоры **зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ** гобелиновый два одѣяла и одинъ обрусъ **зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ **зр. 7·50 и 10. — Заслоны Викторія,** складаючійся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно **зр 3·50, 4·50 Правдивѣ всхôднѣ обрусы** шенильовѣ, зр. 5·— и 7·—. **Смирненьскѣ** портіеры шенильовѣ, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — Правдивѣ **заслоны Мекка** зр. 6·50 и 8·50 — **Коцы на постôль для** службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовѣ одѣяла зр. 5·— и 6·—. Одѣяла** кашмировѣ въ всѣхъ барвахъ, сшитѣ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. Нормальнѣ одѣяла пôсля системы **проф. Єгера, зр 13·—. Миляньскѣ** шовковѣ одѣяла здоровя для осôбъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованѣ одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкѣ 190 цм довгѣ зр. 8·50. При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѣ, широкѣ и дуже грубѣ не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такѣ самѣ 190 цм. довгѣ и 130 цм. широкѣ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѣ дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивѣ англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгѣ, 150 цм. широкѣ за штуку **зр. 4·75 и 5·50,** найлѣпша сорта **зр. 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживатя на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѣ плащѣ суть такъ малѣ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѣ: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 7—?

Ц. к. придворна лiярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складôвъ всякои величины и голосу.** Гарантія за певный голосъ кождого дзвона, чистый гармоничный акордъ складу, и за найлѣпшій металь. Монтованье дзвонôвъ съ **упряв. головами зъ кованого зелѣза** черезъ що можна дзвонами дуже легко дзвонити. **Опирала на дзвоны** зъ кованого зелѣза найлѣпшои конструкціи выконуются якъ найдешевше. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнѣ склады** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: съ 4 дзвôн. по 14 зр., съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Гармоничнѣ склады до закристій съ 4 дзвôнками и съ прикрашеными рамами зъ кованого зелѣза по 25 зр. 1551 4—24

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, **два медалѣ** за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 **зол. медаль.**

Заложена 1838. Доставила 4151 дзвонôвъ, **1,127.700 кильогр. ваги.** Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

5 килевѣ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (5—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1 „	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и	2 „ 50 „
1 „	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр
1 „	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1 „	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червонѣ вина:	1 бочôвка Viszontai	2 „ 50 зр.
1 бочôвка	Viszontai старе . .	3 „ — „

Повысше наведенѣ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѣ добрѣ, натуральнѣ и лучшѣ вина якъ въ Вершецъ, и проситъ о ласкавѣ замовленя.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескѣ, на загортки, жѣночѣ мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночѣ плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Возврцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.
1292-25-26

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.,
2. **Соннѣ мары молодого пытомця** оповѣданьеВ.Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юлія Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11 **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левіцкого, цѣна . . 10 кр.
12 **Галицкѣ образки,** Ив Франка, серія І., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч 6). Замовляти можна такожь поодинокѣ выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючѣ

Формулярѣ для касъ позичковыхъ

на лады

„Закомарскои Правды":

1) Книга касова, одна либра . . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра . . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . . 40 кр.
4) Скриптъ, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.

Руска исторична Библіотека

выходитъ въ Тернополи неперіодичными (менше бôльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листôвъ печатныхъ. Кождый томъ, що становитъ для себе окрему цѣлôсть, можна предплачувати ôтдѣльно. Предплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 р. 20 кр., съ пересылкою franco 1 р. 30 кр., — рекомендованою 1 р. 40 кр. На умыслне замовленье могутъ предплатники дôставати що два томы оправнѣ въ англійске полотно съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданои цѣны 45 кр. на кождѣ два томы. Замовившѣ оправнѣ примѣрники, дôстануть ихъ въ другôй половинѣ лютого. Дальшѣ замовленя на оправнѣ примѣрники ще прійма́ются.

Предплачуючѣ Томъ II. могутъ дôстати ще вышовшій Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнôй.

Предплату найлучше пересылати переказомъ пôдъ адресою: Олександеръ Барвѣньскій въ Тернополи.

„ДЫМЪ",

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Выдавець и редакторъ **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 15. Львôвъ, Субота 8 (20) лютого 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовѝ уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Нашѝ политичнѝ партіи.

II.

Жалко, — але Русины не вытревали въ праци, бо лекше дрѣмати загнувши руки, якъ працювати. Въ короткôмъ часѣ почали появлятися иншѝ мнѣня, отъ якого рода.

Однѝ говорили: „Мы робити нѣчого не потребуемо. Нѣмцѣ зроблятъ за насъ, що буде потреба.“ А при наступившихъ перешкодахъ изъ внѣ другѝ повтаряли: „Залишѣмъ мы Русины нашѝ рускѝ литературнѝ змаганя. Мы убогѝ, безъ средствъ и опущенѝ, намъ ще кладутся перешкоды. Мы далеко не допровадимо. И такъ русчина въ школахъ упаде, литература потребуе значныхъ средствъ, опѣки и пôдмоги правительства. Обôчь насъ суть литературы польска и велико-руска, вже на высокôмъ степени. Коли зможемо мы такій степень осягнути? Велико-руска литература подасть намъ бôльше готового, нѣжь польска. Наше правительство, котре кожду литературу дозволяе, не буде мати нѣчого противъ тому, если мы велико-руску литературу пріймемо, если мы велико-руску литературу будемо розрôзняти ôтъ политики Россіи.“

То були голосы привыкшихъ до дрѣмоты, бо замѣсть боротися съ противностями и працювати, радили сидѣти загнувши руки и выжидати помочи изъ внѣ.

Тіи люде вже забули, що пôдставою свободы есть просвѣта и що тая тôлько на пôдставѣ народного языка лекше осягнути дасться; що тôлько власными силами нарôдъ до гаразду и красшои долѣ дôйти може. Забули, що тôлько съ розвоемъ духа розвиваеся щасливôсть чоловѣка. Хто радить инакше, той вспиняе просвѣту, есть неробою, есть ворогомъ народу, выроднымъ сыномъ матери Руси, хоть-бы й якъ кричавъ, що посивѣвъ въ праци около добра народу и Руси. Бо тôлько просвѣта, и то на матернôмъ языцѣ, и наука, яку кождый чужій языкъ тамуе, вызволятъ нарôдъ зъ темноты и нужды.

Нѣмцѣ для насъ не тôлько що нѣчого не зробили, але, якъ бы за кару, ôтдали насъ на ласку Полякамъ. Тутъ вже „старѝ“, враженѝ кривдами изъ стороны Полякôвъ, выступаютъ смѣлѣйше. Въ роцѣ 1866 голосятъ ôтступленье ôтъ народнои хоругви и выставляютъ прапоръ иншій.

„Въ р. 1848 пытали насъ,— писало „Слово“—хто мы? Мы сказали, що мы всесмиреннѣйшѝ Рутены; мы кляли душу и тѣло, що мы не Русскіи, не Russen, але що мы таки Ruthenen. И для чого мы не сказали въ р. 1848, що мы Русскіи? Бо тогды були-бъ настрашилися насъ, щобы мы, звязанѝ исторіею 1000-лѣтною, обрядомъ церковнымъ, языкомъ и литературою съ великимъ русскимъ народомъ, не забагли коли ôтъ Австріи ôторватися...“ „Нашъ прапоръ есть: одинъ языкъ, одинъ народъ.“ Такъ програму „обрусѣнія“ высказали у насъ дѣти рускои неньки.

Ото-жь ажь въ 1866 р. повставъ засадничій роздѣлъ на партіи. Старѝ опускаютъ народну хоругов, а около неи збираются народовцѣ. Тіи повôстаютъ на становиску народного языка; старѝ хопилися языка нѣбы-то литературного и тымъ кинули властиво сѣмя роздору. Тутъ дороги нашѝ розôйшлися.

О що жь ходило, о що партіи спорили? Старѝ намагалися выперти языкъ народный, якимъ писала въ початкахъ „Зоря Галицка“, дальше „Вѣстникъ“ цѣлый часъ, а наконець и „Слово“ въ початкахъ, и заводити языкъ литературный, котрый мавъ зближатися щоразъ бôльше до россійского.

Котра-жь хоругов старша у насъ, чи языка народного, чи литературного? Тожь партія молодо-руска не почала „возникати въ 60-ти рокахъ“, але въ 1866 роцѣ возникла партія „русскихъ“.

Дивно! — чужѝ уносятся надъ красотою мало-руского языка. Бандтке называе его найкрасшимъ межи всѣми славяньскими языками; Мицкевичь межи рускими языками; Бодяньскій величае его поетичнôсть и музикальнôсть и каже его рôвняти съ грецкимъ и италіяньскимъ; Коубекъ и Мацѣевскій именуютъ его красшимъ ôтъ ческого; Раковецкій жалуе, що не стався пануючимъ въ цѣлôй Россіи; наконець знаменитый писатель россійскій Даль-Луганскій признае ему первеньство надъ велико-рускимъ простонароднымъ и книжнымъ языкомъ. А выроднѝ дѣти языкъ власнои неньки называютъ „хлопскимъ“, „простымъ“ и радѝ его на чужій мѣняти, стлумити его розвôй, спинити просвѣту народу, нарôдъ лишити въ темнотѣ и ôтдати его на вызыскуванье ворогôвъ, котрѝ на его землю и добро чигаютъ!

Противники нашѝ хотѣли-бы насъ скомпромитувати передъ правительствомъ, прикрашуютъ себе знаменами державнои и церковнои льояльности. И чи-жь мовчати намъ супротивъ тяжкихъ напастей? Але идѣмъ за порядкомъ.

„Мысль, сдѣлати изъ украинофиловъ нашихъ партію политическую — пише дальше „Нов. Проломъ“ — организовати оную и противопоставити прочой галицкой Руси и тѣмъ образомъ кинути сѣмя роздора между насъ, принадлежитъ пок. гр. Голуховскому, руководившому внутренною политикою Галичины отъ 1866 г. до своей кончины“.

Тôлько не треба забувати, що гр. Голуховскій передовсѣмъ бувъ Полякомъ, а яко Полякови ему нѣяка партія руска не була на руку. Если ôнъ схлѣблявъ часомъ то однôй, то другôй, то не для того, щобы зробити котру партією политичною, але зъ причины макхіявельскои засады: devide et impera. Треба було чернити Русинôвъ у Вѣдни и въ Римѣ, що хилятся до „Москвы“ и „шизмы“, пишутъ по московски. Одного Зубрицкого було за мало; знайдено до того ще Сев. Шеховича, о котрôмъ написавъ Мих. Малиновскій (гляди „Ruth. Sprach- und Schriftfrage“, стор. 58): „Ein verunglückter Gymnasialist, der nicht ruthenisch, sondern polnisch gesinnt war“. С. Шеховичь, пôдъ котрого редакціею короткій часъ и „Зоря галицка“ стояла, змѣнивъ народный языкъ „Зорѣ“ на „литературный“, и то „Зорю“ привело до упадку. С. Шеховичь почавъ выдавати часопись „Ладу“ и „Семейную Библіотеку“. Дивованося, що письма тіи, не маючи бôльше якъ 20—40 предплатникôвъ, могли якійсь часъ триматися. То показувало на пôддержку зъ иншои стороны. С. Шеховичь хотѣвъ нарештѣ впровадити до руского письма буквы латиньскѝ. Если-бы Поляки и гр. Голуховскій були зрозумѣли свôй власный интересъ и протегували народовцѣвъ, такъ якъ обрусителѣвъ панслависты, рѣчи могли-бы стояти инакше. То достаточнымъ доказомъ, що протекціи для нихъ изъ стороны гр. Голуховского и Полякôвъ не було.

Народовцѣ не хотѣли танцювати якъ грали Поляки съ гр. Голуховскимъ, але „старѝ“ пôйшли на вабець, стали заводити языкъ „литературный“, властиво велико-рускій и потвердили оскарженье, куды они хилятся.

Коли-бъ намъ не грозило нѣяке небезпеченство, можна-бы имъ тое дарувати; але у насъ periculum in mora: языкъ литературный чужій приспѣшае упадокъ народу. На кого жь теперь будутъ скаржитися, що правительство думало о нихъ, що хилятся до „Москвы“ и до „шизмы“? и хто зробивъ квестію литературну квестією политичною, якъ не „старѝ“ самѝ?

„Правительство — каже дальше „Нов. Проломъ“ — поручало учительскіи и чиновничіи мѣста во Львовѣ майже исключно лицамъ сочувствующимъ украинизму, а усувало прочихъ отъ столицы края.“

Або-жь нема у Львовѣ Костецкихъ, Савицкихъ, Сивулякôвъ, Геровскихъ, и т. д., а на провинціи чи нема Барвѣньскихъ, Желехôвскихъ, Савчакôвъ, або на Мазурахъ Лѣниньскихъ, Заячкôвскихъ, и т. д.?

„Якоежь въ виду того — пише „Н. Проломъ“ — должно быти поведеніе „старыхъ“, до которыхъ причислялась вся прочая галицкая Русь? Молодо-русская фракція выписала на своемъ прапорѣ тотъ-же девизъ, пôдъ которымъ до тѣхъ поръ боролась цѣлая галицка Русь: ровноправность русского языка въ школѣ и урядѣ, просвѣщеніе народа, матеріяльное благосостояніе провинціи. Съ тѣмъ не могли не согласитись прочіи Русины...“

Такъ, девизъ той самъ, бо и хоругов тая сама, котрои до 1866 року тримались и „старѝ“, бо ажь въ тôмъ роцѣ явно ôтъ неи ôтбѣгли. Около опущеного прапора народного почали гуртуватись молодѝ, пôднесли той прапоръ съ его девизомъ, абы дальше стояти за рôвноуправненье народного языка въ школѣ и урядѣ, за просвѣту народа на матернôмъ языцѣ и за добробытъ краю.

Стефанъ Качала.

Бесѣда д-ра Ник. Антоневича

выголошена на 26 засѣданю Сойму при генеральнôй дебатѣ надъ буджетомъ краевымъ.

Генеральна дебата буджетова у всѣхъ парляментахъ мае свои права и привилеѣ. Президіюмъ есть тогды лагôднѣйше, любезнѣйше, не такъ скоро и напрасно взывае до порядку дневного и до рѣчи, бо ходитъ о справу, котра всѣхъ дотыкае и болитъ, навѣть и найльояльнѣйшого обывателя, бо якъ давна пословиця нѣмецка говоритъ: и найспокôйнѣйшій прозывае на податки. Надѣюся, що може тымъ разомъ достойный маршалокъ охоче бути взгляднѣйшимъ и не користати въ цѣлôй строгости зъ свого права, а тымъ бôльше, що отверто заявити мушу, же не конечно насъ до теперь лагôдно и взглядно трактувавъ.

(*П. маршалокъ д-ръ Зыбликовичь уступае зъ президіюмъ, а ôтдае его вице маршалкови митр. Сембратовичеви.*)

Отже мушу сказати, що одинъ посолъ зъ нашого клюбу (п. Романчукъ — *Ред.*) за одно слово, котре не було такъ дуже страшне и непарляментарне, якъ на первый взглядъ маршалкови здавалось, дôставъ выговôръ тяжкій. А и менѣ трафлялося дуже часто, а навѣть въ однôй зъ послѣдныхъ дебатъ упоминавъ мене дост. маршалокъ за то, що я полемизувавъ съ иншими послами. Цѣкава рѣчь, другѝ послы въ тôй самôй дебатѣ, на тôмъ самôмъ засѣданю полемизували съ справозданьемъ передъ 18 лѣтами написанымъ, або съ послами, котрѝ вже упокоилися, або передъ 18 лѣтами ту говорили, — тыхъ дост. маршалокъ не взывавъ до порядку. Мои панове! Чи мы вѣчно маемъ зôстати сиротами и упослѣджеными? Думаю, що мы вôйшли до тои палаты въ характерѣ послôвъ краевыхъ. Чи нашѝ выборцѣ маютъ иншѝ права? А може не увзгляднюютъ ихъ длятого, що насъ выбрали, и маемо розумѣти той докôръ, що насъ не конче потреба тутъ? Я того не понимаю и надѣюся, що на будучнôсть буде троха инакше.

Нарѣкаемо дуже часто, що не поважаютъ нашихъ ухвалъ, що наша автономія не мае поваги такои, яку повинна мати, а хто-жь тому виненъ? То мы самѝ виннѝ. Мы самѝ ухваляемо, а не держимося того; хочемо, абы насъ поважали, а самѝ себе не поважаемо. Власне недавно дост. маршалокъ заявивъ, що ôтступае ôтъ тои ухвалы соймовои, пôсля котрои передъ буджетомъ мае бути дебата надъ справозданьемъ комисіи люстраційнои. Я не домагаюся того, абы стисло выконати ухвалу, бо ще справозданье не роздане, але желаю, абы на будучнôсть того не було, — желаю, абы ухвала повзята въ Соймѣ, обовязувала той Соймъ. Однакъ теперь ясно виджу, що мои давнѣйшѝ внесеня мали сильну пôдставу. Я давнѣйше и то часто доказувавъ числами, що комисія люстраційна не есть въ станѣ сповнити свою задачу. О тôмъ кождый членъ комисіи люстраційнои и Соймъ есть занадто переконаный, а тôлько для decorum того не кажеся въ палатѣ. Правда, я маю рѣдшѝ зубы, кажу правду, моя вина, що я не дипломатъ. Тыхъ справоздань комисіи люстраційнои давно вже мы не видѣли, вже третій рôкъ не було бесѣды надъ справозданьемъ комисіи люстраційнои, мимо того, що статутъ краевый вымагае, абы комисія люстраційна була выбирана и справозданье прекладала.

Мои пп.! Теперь можете менѣ признати справедливôсть, що я, цѣлкомъ опертый на досвѣдѣ и знаню рѣчи, вже передъ 8, назѣть 12 роками допоминався, абы Выдѣлъ краевый предложивъ намъ проектъ, якъ бы та контроля надъ его дѣловодствомъ далася перевести, бо що комисія люстраційна не есть такимъ органомъ контролюючимъ, то надто добре знаемо. Контроля не есть щось такого, що подавало-бы Выдѣлъ краевый въ пôдозрѣнье або повагу его могло пôдкопувати, але контроля всюда въ автономіи практикуеся и есть конечна. Если мы въ сѣй сесіи ухвалили, абы контролю розтягнути надъ Выдѣлами повѣтовыми, то Выдѣлъ краевый повиненъ зъ себе дати примѣръ и старатись, абы и контроля надъ нимъ разъ уже вôйшла въ житье. Пригадую мою давнѣйшу резолюцію пôдъ тымъ взглядомъ и мыслю, що Выдѣлъ краевый зъ власнои иниціятивы выслухае мое жаданье. Особнои резолюціи не ставлю, абы Соймъ не перейшовъ надъ моею резолюціею до порядку дневного.

Прикро менѣ троха, що мушу довше полемизувати съ органами, котрѝ маютъ великаньску повагу. Абы вы мене не пôдозрѣвали, що маю намѣренье борбы дѣлати, по совѣсти маю собѣ за обовязокъ зъ горы зазначити мое становиско, оно есть Соймови знане. Я яко Русинъ христіяньскій есмь патріотъ рускій, и люблю руске, а поважаю польске и нарôдъ польскій. Маю тую засаду и надѣюся, що тая засада пріймеся и у васъ. Не намѣряю розпочинати походôвъ крижацкихъ на Полякôвъ, бо одно сонце намъ свѣтитъ, одна земля насъ живитъ, и муситъ прійти до того, абы стосунки такъ уложилися, абы modus vivendi межи нами разъ уже задоволивъ всѣхъ. Але маемо право и обовязокъ ôтъ правительства жадати, абы и для насъ було справедливѣйше. Если буду полемизувати, то не съ Поляками, але съ правительствомъ. Мавъ-бы я тутъ бôльше якъ копу рôзныхъ зажалень, але що вже часъ спôзненый, ограничуся на поодинокихъ замѣтахъ и аргументахъ, котрыми, гадаю, буду въ станѣ зъилюструвати наше сумне положенье.

Передъ всѣмъ показалося, якѝ кривды дѣлано намъ а именно зъ стороны правительства при послѣдныхъ выборахъ. Смутнѝ то выборы! Маемо вже выборы довго, але ще до нынѣ не можемо привыкнути, щобъ ихъ прилично и честно переведено! Що кождый приватный може взяти въ акціи выборчôй участь, не пôдлягае сомнѣнію, вôльно ему агитувати, намовляти, а если тягне по иншѝ средства агитаціи, то на то суть параграфы. Остаточно, якъ собѣ постелитъ, такъ и выспится. Але правительство не мае въ ту справу мѣшатися, правительство повинно стати на становищи объективнôмъ, оно повинно бути справедливымъ для всѣхъ партій, не дразнити, але лагодити, если суть якѝсь споры. Чи такъ дѣйстно було? Нѣ, такъ не було.

(*Конець буде.*)

„Обще рольн.-кредитне Заведеніе“.

Въ ч. 8 сего року зъ 30 лат. сѣчня умѣстило „Слово“ „Заявленье“, пôдписане о. Наумовичемъ въ справѣ финансового положеня „Общого рôльничого кредитового Заведенія“, въ ко-

трôмъ сказано слѣдуюче: 1) „Санація „Заведенія“ доведена до того степени, що для всѣхъ вкладчикôвъ, маючихъ тамъ-же свои ощадности, нема нѣякого небезпеченьства. Кождый одержитъ свôй капиталъ (чи съ ôтсотками? — не сказано): гульденъ за гульденъ. 2) О тôмъ пересвѣдчится публика зъ билянсу за 1886 р. 3) За высше сказане ручитъ пôдписаный всѣмъ, але пôдъ условіемъ, наколи публика, стоячи на высотѣ свого патріотизму и не вѣруючи посторонныиъ недобрымъ слухамъ, не зажадае громадно звороту своихъ вкладокъ, черезъ що навѣть и найздоровѣйше заведенье могло бъ попасти въ „затруднительное положеніе“, бо вкладки, маючѝ тенерь повну гарантію въ активахъ, могутъ бути зверненѝ лишь въ мѣру постепенно вплываючихъ сплатъ ôтъ довжникôвъ, до чого въ интересѣ самыхъ вкладчикôвъ потрѣбна есть терпеливôсть. Терпеливôсть така есть на теперь тымъ бôльше потрѣбна, щобы селяне-довжники могли безъ зруйнованя своихъ господарствъ, свои довги сплатити. 4) Всѣ вкладчики можутъ спокôйно дивитись въ будучнôсть, а мораторуючѝ патріоты сповнити свôй патріотичный обовязокъ. Авторъ „Заявленія“ пригадуе панику вѣрителѣвъ „Заведенія“ въ 1884 р., але „на насъ“, каже дальше, „оправдались слова Спасителя: „Ищите и обрящете, толците и отверзется вамъ. Спасенѝ нашѝ фонды. Положитесь на мое слово. Азъ писахъ моею рукою. Львôвъ 18 (30) сѣчня 1886.“

Въ ч. 13 „Слова“ зъ 10 л. лютого читаемо знову другу статію о. Наумовича, въ котрôй сказано: „Въ дѣлѣ нашого банку я осмѣляюся примѣтити, що скôнчивши съ моимъ другомъ п. Юл. Д. Коснѣрскимъ его санацію, мы уважали то зъ „австрійскои точки зрѣнія“ дѣломъ патріотичнымъ.

Въ ч. 16 „Слова“ зъ 18 лютого читаемо остаточно пôдъ заголовкомъ „Русскій Банкъ“ таку статію изъ стороны самои редакціи: „На многѝ запытаня нашихъ предплатникôвъ: якимъ способомъ такъ щасливо уладженѝ дѣла нашого банку, можемо на теперь лишь коротко ôтповѣсти, що невдовзѣ буде дирекція банку, скоро тôлько дѣло буде скôнчене по всѣй формѣ, въ можности здати о тôмъ вѣрну справу нашôй публицѣ. Въ маю же выготовится для загального збору Совѣта точный билянсъ. На теперь можемо лишь то сказати, що всѣ вкладки въ нашôмъ банку помѣщенѝ, мають „самую лучшую“ гарантію, таку, якои не годенъ дати жаденъ другій банкъ, що нѣхто не втратитъ нѣчого и що дѣло такъ буде устроене, що дальшихъ вкладокъ банкъ пріймати вже не буде. Въ справѣ тôй, якимъ способомъ можна було щасливо уладити такъ запутанѝ дѣла нашого банку, знаемо тôлько въ загалѣ, що на предложенье дирекціи, а именно еи „дѣльного“ члена Юл. Коснѣрского, бувшого недавно въ Петербурзѣ, и за теплымъ „ходатайствомъ“ о. Ивана, представившого крайну бѣду селянъ-довжникôвъ въ наслѣдокъ намножившихъся ôтсотокъ ôтъ позичокъ и въ наслѣдокъ тяжкихъ елементарныхъ ударôвъ на сельскѝ господарства, — Синдикатъ, тронутый такою загальною бѣдою, згодився на то, щобы купити весь сомнительный активъ банку за суму вже одержану банкомъ въ квотѣ 1,185.000 зр., а такимъ чиномъ не лишь освободити банкъ ôтъ довгу, але дати ему и можнôсть: ôтписати проценты, якѝ ему належатся ôтъ селянъ довжникôвъ въ сумѣ 265.000 зр., такъ що селяне будутъ платити довги тôлько въ квотѣ одержанои готôвки. О. Ивану, яко повномочникови Синдикату, буде переданый до розпорядженя купленый Синдикатомъ активъ, а ôтобрана за него сума буде имовѣрно употреблена або въ користь банку, або евентуально на таку н. пр. цѣль, якъ закупно землѣ и т. д. Relata referimus.“

Всѣ три письма, якими о. Наумовичь и редакція „Слова“ стараются пояснити теперѣшне финансове положенье „Заведенія“, подали мы майже дословно. Самъ предметъ повиненъ зацѣкавити тѝ интересованѝ стороны, котрѝ не були на стôлько щасливѝ, щобы зъ щадницѣ, а тымъ менше зъ интересу самого ôтобрати свои грошѣ и поневоли на довшій або коротшій часъ удѣлили „Заведенію“ мораторію на свои вѣрительности.

Хто побѣжно читавъ тѝ письма, той безъ сумнѣву стямивъ собѣ ихъ найголовнѣйшу будьто суть, подану розстрѣлеными буквами: будьто всѣ вклады, помѣщенѝ въ „Заведенію“, посѣдаютъ „самую лучшую гарантію“, т. е. таку, якои не змôгъ-бы имъ дати нѣякій другій банкъ. Хто однакожь прочитавъ тѝ письма съ бôльшою увагою та ще завдавъ собѣ на стôлько труду, що перше письмо порôвнавъ съ третымъ, той мусѣвъ прійти до пересвѣдченя, що они мѣстятъ въ собѣ богато дечого, що зовсѣмъ не въ силѣ успокоити вѣрителѣвъ „Заведенія“, не упоеныхъ тымъ „надъсотественнымъ патріотизмомъ“, якого въ справахъ грошевыхъ домагаются ôтъ нихъ авторы писемъ.

Зъ писемъ сихъ выходятъ тѝ рѣчи ясно, именно:

1) Що „Заведеніе“ въ 1884 р. находилося въ дуже критичнôмъ положеню.

2) Що на санацію его треба було сумы 1,185.000 зр.

3) Що тую суму одержало „Заведеніе“ за теплымъ ходатайствомъ о. Ивана въ Петербузѣ.

4) Що теперѣшнѝ россійскѝ вѣрителѣ „Заведенія“ не велятъ вже принимати вкладокъ членьскихъ и щадничихъ, т. е. не велятъ починати нѣякихъ новыхъ интересôвъ.

5) Що они закупили всѣ активы „Заведенія“ и они de facto управляютъ сею институціею посредствомъ о. Наумовича, яко повномочника Синдикату.

6) Що селянамъ-довжникамъ маютъ бути ôтписанѝ залягаючѝ дуже значнѝ ôтсотки, подôбно якъ въ ликвидуючôмъ банку рустикальнôмъ — въ сумѣ 265.000 зр.

7) Що въ загалѣ „Заведенье“ находится на дорозѣ правильнои ликвидаціи, т. е, що оно стягне поволи свои претенсіи зъ довжникôвъ и въ мѣру того буде сплачувати своихъ вѣрителѣвъ.

8) Але що до всего того треба ще патріотичнои терпеливости изъ стороны вѣрителѣвъ „Заведенія“, бо санаційна сума 1,185.000 зр. на сплату сихъ вѣрительностей не выстала, бо еи вычерпали непатріотичнѝ вѣрителѣ.

Але деякѝ рѣчи не представляются такъ дуже ясно въ сихъ письмахъ. Противно, находимо тамъ навѣть певнѝ контроверсіи. Такъ, примѣромъ сказавши, не знаемо:

1) Чи вѣрителѣ одержатъ лишь свои вложенѝ капиталы — „гульденъ за гульденъ“ — якъ сказано въ „Заявленю“ о. Наумовича, чи доведутся имъ такожь законнѝ ôтсотки?

2) Що значатъ слова: Синдикатъ россійскій закупивъ весь сомнительный активъ „Заведенія“ за суму 1,185.000 зр. вже дану банкови?

3) Що-жь властиво купивъ сей Синдикатъ: чи ипотекарнѝ претенсіи „Заведенія“, чи портфель „сомнительныхъ“ векслѣвъ, чи сомнительнѝ конта славныхъ „дописователѣвъ“ „Заведенія“, т. е. сумы 372.000 зр. + 615.935 зр.? (Такій бувъ статъ портфелю и контъ въ 1884 р.)

4) Яку гарантію може дати Синдикатъ за сомнительный активъ?

5) Чи Совѣтъ управляючій мае ще якѝ права въ „Заведенію“ супротивъ закордонного Синдикату, котрый, якъ бачимо, не спытавши Совѣта, закрывае щадницю, и имовѣрно, якъ слухи ходятъ, звине и прочѝ агенды на провинціи разомъ съ заставничимъ, нынѣ вже обмеженымъ значно, ôтдѣломъ?

6) Якъ убезпеченѝ суть члены основателѣ „Заведенія“, а именно фондъ вдовичо-сирôтскій съ квотою 75.000 зр.?

7) Що остаточно значатъ слова, що побранѝ за „сомнительный“ активъ грошѣ оберне Синдикатъ або въ користь банку або на закупно землѣ, а не на сплату своихъ вѣрителѣвъ, якъ сказано въ першôмъ письмѣ?

Одно другому перечитъ, а наколи вже о. Наумовичь и редакція „Слова“ захотѣли успокоити вѣрителѣвъ, то повиннѝ були бодай въ есенціи рѣчи порозумѣтись и одными усти глаголати. Письмо о. Наумовича о щасливôй санаціи банку счудувало навѣть самыхъ предплатникôвъ „Слова“, але мусѣло для нихъ бути незрозумѣле, наколи домагаются ôтъ редакціи новыхъ поясненъ.

Але найбôльше неясною рѣчою есть то: зъôтки возьме „Заведеніе“ стôлько гроша, щобы тутъ въ Галичинѣ сплатити своихъ вѣрителѣвъ въ сумѣ до 800.000 зр., а заразомъ, зъ якихъ фондôвъ ôтдасть позичену въ Россіи суму 1,185.000 вразъ съ ôтсотками?!

ДОПИСИ.

Зъ Коломыѣ.

(*Ôтповѣдь на допись зъ Коломыѣ въ 8 ч. „Дѣла“.*) Авторъ дописи зъ Коломыѣ, хотячи ширшу публику съ правдивымъ, якъ самъ пише, але сумнымъ образкомъ житя коломыйскихъ Русинôвъ познакомити, починае свою допись ôтъ слôвъ „скажѣмъ собѣ правду въ очи а научимося лучшого“. Чи и для чого — коли вôльно спытати автора дописи, — ажь черезъ газету треба було правду говорити? Чи мало случайности мавъ авторъ въ мѣсци, щобы правду прямо въ очи казати, кому вже хотѣвъ свою правду казати? Впрочѣмъ, коли уже така его вдача, то най-бы собѣ и черезъ газету говоривъ, та лишь кобы, вѣрный свому заложеню, справдѣ правду писавъ; а то, не зважаючи на свое званье, понаписувавъ тôлько неправды, що и самои правды за неправдою добачити годѣ.

Щобы богато слôвъ непотрѣбно не тратити и нѣкого не нудити, приглянымося близше тôй писанинѣ.

Першу свою ѣдку стрѣлу пустивъ авторъ на Братство церковне св. Арх. Михаила вразъ съ бурсою въ Коломыи. Пише, що оно лишь вегетуе. Но яка-жь то велика неправда! Вже той одинъ фактъ, що братство церковне въ минувшôмъ роцѣ почало церковь мѣску малювати и нынѣ стоитъ головна нава середины церкви вразъ съ 7 пилястрами проф. гимн. В. Крициньскимъ артистично за 4.200 зр. помальована, мôгъ-бы выстати, щобы правдомовнôсть автора сконстатувати. Але есть ихъ и бôльше, навѣть самыхъ важнѣйшихъ. Чи авторови не вѣдомо нѣчо про реставрацію церкви въ серединѣ въ роцѣ минувшôмъ, а блышаного даху на церквѣ передъ трема роками? Тажь то дѣялося за его побыту въ Коломыи. А про справунки рôзныхъ приборôвъ церковныхъ, та про заходы братства, якъ-бы роздобути потрѣбныхъ грошей, щобы могти вже въ сѣмъ роцѣ церковь дальше малювати, не знае такожь нѣчо! О дивне диво! Тажь щодень на то дивится.

За бурсу написавъ авторъ, що она „здана на одного чоловѣка“. Правда, що по части такъ е, але для чого. Есть пôсля статута ще и другій отець бурсы выбраный, та и иншѝ выдѣловѝ не ôтказувались-бы по зможности своеи бурсы доглядати (та и доглядаютъ), та коли бо то бѣда съ тымъ однымъ чоловѣкомъ, що не любитъ того, щобы другѝ выдѣловѝ безъ него до бурсы заглядали: чогось, бачите, все побоюся за свою повагу, про-то за-для милого супокою бурса переважно на одного чоловѣка здана. А скоро бурса зъ его власнои вины на одного бôльше здана, и теперь, якъ пише дальше, и опущена, то на кого-жь властиво спадае вся вина? Однакожь опущена бурса не есть; про-то и не було потребы передъ свѣтомъ на опущенье нарѣкати. Такожь неправда, щобы выдѣлъ лишь разъ на рôкъ въ справахъ бурсовыхъ сходився. До 5-ти мѣсяцѣвъ були вже найменше 3 засѣданя бурсовѝ. Для чого авторъ мусѣвъ трубѣти и за нешконтрованье книги касовои бурсы, годѣ ôтгадати. Бо допустѣмъ, що книга касова бурсы була ôтъ якогось часу нешконтрована, то въ того ще не слѣдуе, щобы не мала бути и пôзнѣйше перешконтрована, або що черезъ нешконтрованье фондъ бурсовый понѣсъ якусь страту. А потому авторъ дописи есть съ касіеромъ бурсовымъ въ зношеняхъ финансовыхъ бурсы та й съ выдѣловыми частенько видаесь, чи-жь не лучше бувъ-бы зробивъ, если бы бувъ пригадавъ на шконтръ книги касовои, а не якъ видно, не въ чистôмъ намѣреню о тôмъ въ газетѣ писавъ. (*Кон. буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Справы особистѝ.*) Князь Николай чорногорскій приѣхавъ вчера рано до Вѣдня. — Станъ здоровя архикн. Рудольфа, котрый вже ôтъ довшого часу недужій въ наслѣдокъ перестудженя, значно полѣпшився.

(*6, Засѣданье рады державнои.*) Въ справѣ внесеня Коронинього продовжалася дебата дальше; промовляли ще послы Пикертъ, Кронаветеръ и Кляичь, и внесенье се ôтослано до комисіи для реформы выборчои. Внесенье гр. Коронизього, щобы справу ту ôтослати до окремои комисіи зъ 18 членôвъ, упало 130 голосами противъ 149.

(*Штайнвендеръ и мин. Пино.*) При другôмъ читаню проекту правительства въ справѣ зелѣзницѣ Дуксъ-Боденбахъ прійшло на шестôмъ засѣданю рады державнои до майже нечуванои въ парляментахъ сцены. Пос. Штайнвендеръ, выказавши неправильнôсть операцій финансовыхъ при сѣй зелѣзници, выступивъ съ важкими закидами противъ мин. торговлѣ бар. Пино. Бесѣда его спокôйна и безпристрастна зробила велике враженье, коли ставъ говорити: „Тымъ повиненъ-бы я вже закôнчити, коли-бъ не мусѣвъ ще выступити противъ особистого поступованя п. министра торговлѣ. Панъ министеръ вже на се приготованый. Першій фактъ дотыкае листу, писаного п. министромъ ще 1882 р. до Венигера, директора ческого земского товариства кредитового. Листъ сей не выслано просто а передано черезъ Игнаца Клира, звѣстного тутки многимъ панамъ и Клиръ дôставъ за то величезну заплату. О тôмъ листѣ знае дуже богато особъ и не можна его просто заперечити а хиба лишь можна доказувати, що ôнъ бувъ написаный отъ такъ собѣ зъ вѣжливости або зъ якоись немочи людскои. Доперва черезъ сей листъ товариство, котре Венигеръ заступавъ, стануло на ноги. То знавъ Венигеръ и длятого заплативъ Клирови добре, а Клиръ знавъ такожь и казавъ собѣ добре платити, о тôмъ знавъ такожь и п. министеръ, бо самъ давъ першій початокъ.“ Дальше наводитъ Штайнвендеръ рôзнѝ письма, въ котрыхъ министеръ называеся разъ „Ексъ“, ôттакъ „Ексенгоферъ“ або „Альфредъ“; Венигеръ называеся въ нихъ „Францъ“, банкиръ Вессели называеся „Люстигъ“ и т. д. (Голосъ зъ лѣвицѣ: Мова злодѣйска!) Ôттакъ каже Штайнвендеръ: То суть вже ôтписы зъ листôвъ а первописы я не забиравъ съ собою, щобы не загубити, и я готовъ ихъ ôтдати чи то п. президентови министрôвъ, чи якôй комисіи слѣдчôй, до котрои они належатъ, або трибуналови державному. Бесѣдникъ наводитъ знову одно письмо, въ котрôмъ „Игнацъ“ (Клиръ) каже: Альфредъ давъ менѣ приказъ особисто и я мушу его выконати. По такихъ доказахъ, котрыхъ цѣла палата выслухала съ великимъ зворушеньемъ, поставивъ Штайнвендеръ внесенье, щобы палата не ухвалювала перенятье сеи зелѣзницѣ на власнôсть державы. По сѣй бесѣдѣ забравъ голосъ мин. Пино въ своѣй оборонѣ; насамперѣдъ признавъ, що писавъ листъ до Венигера, але листъ сей бувъ писаный въ зовсѣмъ иншôй цѣли, якъ се доказуе Штайнвендеръ. Що до прочихъ закидôвъ, то каже мин. Пино, що ôнъ знае, зъ ôтки цѣлый той матеріялъ походитъ, бо и ему его доставили и що въ цѣлôй тôй напасти ходитъ лишь о то, щобы, коли вже не можна зачепити министра, то бодай вдарити на него яко особу приватну и его въ той способъ здискредитувати.

(*Зъ палаты панôвъ.*) Перше сегорôчне засѣданье палаты панôвъ ôтбулося дня 16 с. м. На початку засѣданя зложивъ бар. Конрадъ присягу а ôттакъ президентъ министрôвъ гр. Таффе представивъ палатѣ новоименованого министра просвѣты п. Гауча. — Правительство предложило палатѣ межи иншимъ утворенье фидеикомису бар. Василька. — Зъ порядку дневного приступлено до выбору по одному членови до комисій буджетовои и политичнои и до выбору комисій: економичнои, для фидеикомису и для угодъ державныхъ. До комисіи економичнои выбрано межи иншими: гр. Хотека, Габіетинека, Гельферта, Кубина, Лариша, Пленера, кн. Сапѣгу и кн. Гугона Турнъ-Таксиса; до фидеикомисовои гр. Букоа, Ляндграфа, Фирштенберга, Габіетинека, кн. Шварценберга и т. д.; до угодъ державныхъ: Арпета, кн. Метерниха, гр. Туна, бар. Гибнера и др.

(*Въ справѣ стипендій для рускои молодежи въ Чернôвцяхъ*), о котрыхъ буковиньскій пос. Зота згадавъ на засѣданю комисіи буджетовои въ радѣ державнôй (*Дѣло ч. 14*), такъ пише черновецка „Gaz. Polska“: Позаякъ въ тôмъ выступленю п. Зоты видно фалшивый апетитъ, а зъ ôтповѣди п. министра пробиваеся недостача информацій въ тôй справѣ, то уважаемо за потрѣбне пояснити ту справу трохи близше, щобы нѣхто не думавъ, що дивнымъ якимось случаемъ пôдъ гегемоніею румуньскою цѣле добродѣйство правительства загортаютъ Русины. Позаякъ всѣ майже стипендіи приватнѝ на львôвскôмъ университетѣ були давнѣйше призначенѝ для студентôвъ р. кат. вѣроисповѣданя и Русины гр. католицкѝ не могли зъ нихъ користати, то для того въ 1850 р. розпорядженьемъ цѣсарскимъ установлено 20 стипендій по 100 зр. выключно для Русинôвъ львôвского университету. Коли заложено университетъ въ Чернôвцяхъ, то правительство перенесло 10 стипендій зô Львова до Черновець и тѝ роздаются теперь Русинамъ якъ приписуе актъ фундаційный. Натомѣсть при тутешнôмъ университетѣ есть ще 17 иншихъ стипендій именно: 6 имени цѣсаря Францъ Іосифа по 300 зр., 3 имени цѣсаревои и цѣсаря по 300 зр. въ золотѣ и 8 краевыхъ. Всѣ они призначенѝ для студентôвъ безъ рôзницѣ народности а однакожь користаютъ зъ нихъ лишь самѝ Румуны. Выемку становлятъ теперь лишь два Нѣмцѣ и одинъ жидъ. Фактично отже користаютъ Русины зъ 10 стипендій по 100 зр., натомѣсть не *de jure* але *de facto* не маютъ участи въ 17 стипендіяхъ по 300, 200 и 100 зр., котрѝ побираютъ Румуны. „Gaz. Polska“ пытае отже: Чи ще и тыхъ 10 нужденныхъ запомогъ, выносячихъ разомъ 1000 маютъ бути выдертѝ рускôй молодежи? Нѣ, то не може нѣколи наступити въ виду ясного ореченя фундаціи, и п. министеръ певно лишь зъ несвѣдомости заявивъ, що цѣсарь призначивъ ихъ для всѣхъ, — але само вже выступленье д-ра Ив. Зоты знаменуе достаточно фалшивый апетитъ на ту крыхту помочи, яку признано рускимъ студентамъ на Буковинѣ.“

(*Четверта кляса бранки*) мае бути сего року покликана до службы войсковои въ краяхъ: Галичинѣ, Буковинѣ, Зальцбургу, Каринтіи, Моравѣ, Тиролю, Форальбергу и Краинѣ.

Заграничнѝ Державы.

Россійскѝ заходы на балканьскôмъ пôвъостровѣ. О скôлько справедливѝ були нашѝ погляды высказанѝ неразъ що до становища Россіи супротивъ Болгаріи, и въ загалѣ супротивъ цѣлого балканьского пôвъострова, выказуютъ найлѣпше слѣдуючѝ найновѣйшѝ вѣсти, котрѝ мы тутъ дословно за другими газетами и безъ всякого коментаря подаемо.

Румуньска газета „Telegraful“, выходяча въ Букарештѣ, одержала ôтъ свого кореспондента въ Софіи интереснѝ поясненя о россійскихъ заходахъ въ Болгаріи въ часѣ послѣднои вôйны, котрѝ найлѣпше выказуютъ, що Россія готова вже ôтъ давна выступити на Балканѣ съ цѣлою силою. Кореспондентъ сей описуе насамперѣдъ теперѣшне положенье въ Болгаріи и Восхôднôй Румеліи а ôттакъ каже: Дня 7 падолиста день передъ тымъ, коли грозило небезпеченьство, що Сербы станутъ въ Софіи, зôбралася партія опозиційна съ Цанковомъ на передѣ и въ палатѣ россійского агента радила, що робити въ сѣмъ критичнôмъ положеню. Ухвалено отже пôддатися пôдъ опѣку Россіи. Агентъ россійскій, п. Кояндеръ, годився на то, але жадавъ щобы ему подали прошенье съ 300 пôдписами знаменитшихъ людей. Цанковъ и Балабановъ ухвалили завести провизоричне правительство. Предсѣдательство сего правительства мавъ обняти митрополитъ Климентій въ хвили, коли сербска армія вступитъ до Софіи и коли Болгаре зложатъ зъ престола кн. Александра.

Причиною до зложеня зъ престола кн. Александра мавъ послужити заговорцямъ пануючій переполохъ и можливый непорядокъ. Кояндеръ обѣцявъ кождому Болгаринови, котрый-бы пôдписавъ петицію, выдати россійскій паспортъ, на пôдставѣ котрого ôнъ стоявъ-бы пôдъ опѣкою Россіи и еи агентуры въ Софіи. Але всякѝ стараня заговорцѣвъ, щобы позыскати митрополита Климентія, були надаремнѝ; ôнъ заявивъ рѣшучо, що нѣякъ до заговору не приступитъ а провизоричный комитетъ по сѣй причинѣ жалувався навѣть передъ Кояндромъ на сю неудачу. Того-жь самого дня обмѣнялося кôлька шифрованыхъ депешь межи россійскою агентурою въ Софіи а правительствомъ въ Петербурзѣ. Законне правительство въ Софіи старалося дôйти по нитцѣ до клубка и дôстати въ свои руки певнѝ данѝ о заговорѣ и то ему такожь удалося; но коли побачило, що заговоръ обмежаеся лишь на дуже малый кружокъ людей, то постановило лучше не уживати жадныхъ средствъ репрессійныхъ. Оно вдоволилося лишь тымъ, що переконалося, що заговоръ ведеся въ россійскôй агентурѣ. Та и положенье въ краю було тогды такъ критичне, що треба було выминати всякихъ дальшихъ запутанинъ. Полиція въ столици выкрыла була такожь въ домѣ якогось Кавацева великій складъ хоруговъ въ россійскихъ барвахъ національныхъ, котрѝ мали вывѣситася на домахъ мнимыхъ россійскихъ пôдданыхъ. Другій знову заговорець, Бурмовъ, одержавъ бувъ приказъ ôтъ провизоричного правительства въ данôй хвили арештувати министрôвъ и ôтставити ихъ въ сей часъ пôдъ ескортою до Ломъ-Паланки. Ôгъ 6 до 7 падолиста выдала россійска агентура въ Софіи бôльше якъ 700 россійскихъ паспортôвъ болгарскимъ пôдданымъ.

Такъ було въ Болгаріи передъ вôйною, а ось теперѣшнѝ заходы Россіи въ Сербіи. „Times“ доноситъ: Гôрке розчарованье, якого Россія дôзнала въ Болгаріи, змусило еи звернутися теперь до Сербіи. Агенты крамольники голосятъ теперь сербскому народови: Забудьте на те що було; мы вамъ прощаемо вашу невѣрнôсть, бо Болгаре ще васъ перевысшили въ невдячности. Але теперь, коли вы пôзнали благодать австрійскои охороны и побачили, що она принесла вамъ лишь упокоренье, вертайте до насъ. Мы вамъ дамо Боснію и Македонію, и вы будете гегемонами на Балканѣ, скоро лишь пріймете нашѝ условія т. е. коли зложите зъ престола Миляна и зажадаете россійскихъ официрôвъ до своеи арміи“. На сѝ облестнѝ слова россійскѝ навѣть самѝ Сербы не конче чутливѝ, бо они дорожатъ своею независимостею народною, а крôмъ сего не конче прихильнѝ теперь и для князя чорногорского, котрого Россія хоче конче зробити претендентомъ до сербского престола. Князь зробивъ ту похибку, що выславъ недавно вѣнець на могилу сербского поета Бранка и казавъ на нѣмъ выписати слова въ мовѣ россійскôй замѣсть въ сербскôй. Сербы не хотятъ дати зроссійщити свôй край и для того недовѣряютъ князеви Николаю, котрого недавне выступленье въ Петербурзѣ въ ихъ очахъ не принесло ему жадного хôсна.

По поводу подорожи князя чорногорского до Петербурга пишутъ знову до „Politik“ зъ Вѣдня: Подорожь князя Чорногоры до двору петербурского и его довгій побытъ тамже, уважаютъ тутъ (у Вѣдни) за важну подѣю, хочь политичну важнôсть сеи визиты зъ стороны россійскои заперечуютъ. То есть лишь певнымъ, що князя Николая треба теперь бôльше якъ коли небудь уважати небезпечнымъ соперникомъ кн. Александра. Сей послѣдный позôстае все ще въ великôй неласцѣ царя россійского.

Нѣмеччина. Князь чорногорскій приѣхавъ бувъ дня 17 с. м. до Берлина и зробивъ визиту цѣсареви, цѣсаревôй и наслѣдникови престола. На другій день по полудни бувъ кн. Николай у кн. Бисмарка а ôттакъ у амбасадора россійского, у котрого перебувъ довшій часъ. На честь князя бувъ даный на дворѣ цѣсарскôмъ великій пиръ гальовый. — Рада союзна приняла проектъ закона о монополю горѣвки. — Газеты нѣмецкѝ доносятъ, що переговоры межи прускимъ правительствомъ а римскою куріею въ справѣ обсадженя парафій въ окрузѣ оломуцкои епархіи приналежнои до Прусъ, вже незадовго будутъ укôнченѝ. Прускихъ предложень церковныхъ папа ще не затвердивъ и въ тôй справѣ ведутся переговоры дальше.

Англія. По двохъ недѣляхъ перервы зôбрався знову англійскій парляментъ на нарады. Здаеся, що на сѣй сесіи обѣ палаты зажадаютъ ôтъ правительства поясненя пытаня вехôдного. Такъ бодай доноситъ „Daily News“, котра заразомъ зазначуе, що правительство выступитъ здаесь съ такими самыми поясненями, якѝ вже ôтъ кôлькохъ днѣвъ проявляются въ газетахъ. Теперѣшный кабинетъ англійскій постановивъ именно не допустити до вôйны межи Греціею и Туреччиною. Тажь сама газета принесла оногды артикулъ написаный въ такôмъ самôмъ дусѣ и инспированый очевидно зъ компетентнои стороны. Въ артикулѣ сѣмъ сказано, що найновѣйшу перешкоду для удержаня мира робитъ нерозумне поступованье Греціи. Область, до котрои Греція робитъ собѣ претенсію, обѣцяна ѣй на пôдставѣ берлиньскои угоды и она еѣ одержитъ скорше чи пôзнѣйше; черезъ нерозважне поступованье однакожь може она еи стратити. Теперѣшне министерство прихильне для Греціи, якъ ще жадне въ Англіи не було, а министеръ Деліянисъ мусить прецѣ знати, що Глядстонъ нѣколи не буде ставати въ оборонѣ Туреччины. Такъ отже промовляе органъ Глядстона, и стараесь Грецію переконати, що мирною дорогою може она бôльше скористати. Коли однакожь се не поможе, то Англія готова выслати свою фльоту и выступити енергично супротивъ Греціи а „Daily News“ доноситъ, що скоро лишь фльота англійска на середнôмъ мори скрѣпится, будутъ высланѝ два кораблѣ военнѝ, котрѝ заразъ розпôчнутъ операцію, щобы грецку фльоту зробити нездôбною до бою. — По поводу послѣдныхъ розрухôвъ соціялистичныхъ въ Лондонѣ, стануло дня 17 с. м. чотыри проводирѣ соціялистичнѝ передъ судомъ полиціи, котра ихъ однакожь поки що оставила на стопѣ вôльнôй за кавціею. По всѣхъ майже мѣстахъ фабричныхъ въ Англіи проявився небезпечный рухъ соціяльный, а власти мѣсцевѝ зарядили всякѝ можливѝ мѣры противъ выбухови якихъ новыхъ розрухôвъ.

НОВИНКИ.

— **Преосв. еп. Юл. Пелешь** пріѣхавъ вчера на кôлька днѣвъ поспѣшнымъ поѣздомъ до Львова. Цѣлею подорожи суть переговоры въ справѣ остаточного роздѣлу обохъ діецезій.

— **Въ Рогатынѣ** закладаютъ нашѝ патріоты „Народну Торговлю“ и маютъ уже значный капиталъ зъ удѣловъ. Селяне нашѝ зъентузіязмованѝ. Ширше въ тôмъ дѣлѣ на другій разъ.

— **П. Корнило Устіяновичь**, славно-звѣстный нашь маляръ-поетъ, принѣсъ въ дарѣ владычому престолови въ Станиславовѣ свôй цѣнный, великій образъ *„Исусъ передъ Каяфою“*, котрый на выставахъ образôвъ звертавъ на себе загальну увагу. Нема у насъ нынѣ князѣвъ, щобъ дотовали церковь, то съ дарами приходятъ ѣй въ помôчь убогѝ сыны Руси, люде працѣ. Тымъ любѣйшѝ церкви нашôй тіи дары!

— **На бенефисъ панѣ Ив. Биберовичевои** дане буде въ Сяноцѣ вô второкъ д. 23 л. лютого представленье комедіо-драмы въ 4 актахъ Ю. Ознета: „Властитель гутъ“. Маемо надѣю, що заслуги бенефисантки заохотятъ доокрестну П. Т. Публику до численного удѣлу въ представленю.

— **Въ справѣ фасій** розôславъ митроп. ординаріятъ до всѣхъ урядôвъ деканальныхъ розпорядженье намѣстництва для ц. к. староствъ, щобы тіи же завôзвали всѣхъ священикôвъ, котрѝ предложили фасіи, але дотеперъ не маютъ жадного доповненя конгруы зъ фонду религ. и не маютъ навѣть претенсіи до такого доповненя, отже и не були бы предкладали фасій, щобы они зажадали до кôнця лютого 1886 зверненя тыхъ фасій. Розпорядженье се мотивуе намѣсництво тымъ, що якъ зъ одной стороны не можна допустити, щобы священики, котрѝ передъ заведеньемъ уставы зъ дня 19 цвѣтня 1885 побирали пôсля давныхъ приписôвъ доповненье конгруы, усувалися ôтъ предложеня фасій, такъ зъ другои стороны знову не можна змушувати священика, котрый не мае претенсіи до доповненя конгруы анѣ его не побиравъ, щобы ôнъ выявлявъ свôй дохôдъ.

— **Подѣлъ деканата галицкого.** Дотеперѣшный деканатъ галицкій мае бути роздѣленый мѣжь епархію станиславôвску и архіепархію львôвску. Приходы: 1. Бовшѣвъ, 2. Демянôвъ, 3. Нѣмшинъ, 4. Залуква, 5. Крылосъ, 6. Галичь, 7. Тустань и 8) Дубôвцѣ маютъ бути, пôсля проекту подѣлу обохъ епархій, прилученѝ до деканата рогатыньского архіепархіи львôвскои. Приходы знову: 1. Межигôрцѣ дек. рогатыньского, 2. Горожанка, 3. Товстобабы и 4. Швайкôвъ дек. пôдгаецкого, будутъ прилученѝ до сусѣдныхъ деканатôвъ епархіи станиславôвскои.

— **О. Викторъ Матюкъ**, выдавець „Руского Спѣванника“, повѣдомляе черезъ нашу Редакцію своихъ П. Т. предплатникôвъ, що корректа I-шои части Спѣванника уже выслана до Липска и що Спѣванника I-ша часть, теоретична и практична, съ кôнцемъ марта с. р. буде выготовлена, до котрого то часу и предплата принимаеся. По опущеню печатнѣ цѣна буде пôднесена, длятого звертаемо увагу Вп. Учителѣвъ школъ народныхъ и бѣднѣйшихъ ученикôвъ на низьку цѣну предплаты (60 кр. на 2 части съ пересылкою) такъ важного у насъ дѣла музикального.

— **Депутація зъ Жабя**, выслана тамошною громадою въ звѣстныхъ нечистыхъ дѣлахъ, була минувшого тыждня у Вѣдни на авдієнціи у Є. В. цѣсаря.

— **Крыл. Яковъ Шведицкій** вчера небезпечно занедужавъ. Лѣкарѣ не ôтступаютъ недужого.

— **П. Володимиръ Ортыньскій**, нашь землякъ, одержавъ на университетѣ Ягайлоньскôмъ въ Краковѣ степень доктора медицины.

— **О. Иванъ Наумовичь** переѣхавъ вчера на постоянне мешканье до Вѣдня, а за короткій часъ переѣде туды и его родина. У Вѣдни мае печататися „Наука“, котра теперь бôльше рефлектуе на Царство Польске, (де якъ звѣстно школы зъ наказу уряду мусятъ еи предплачувати) и на штунду, якъ на Галичину.

— **„Крутѝ выборы пôшли крутыми стежками“.** Пишутъ намъ: Переѣзжаючи черезъ село Кривче, положене вже въ самôмъ кутику нашои Червонои Руси, увидѣвъ я коло почтового дому множество народу. Коли я спытавъ о причину того збору, ôтповѣвъ менѣ одинъ зъ присутныхъ людей: „Мы хочемо рекурсъ робити.“ — „Рекурсъ? пытаю здивованый. На почтѣ рекурсъ, що за рекурсъ?“ — „Е, говорѣтъ, та то таке. У насъ були выборы до рады громадскои, та й пôшли якось крутыми дорогами. Нашь п. почтмайстеръ хотѣвъ доконче бути вôйтомъ, а що видѣвъ, що люде не конче за нимъ, то ôнъ гайда крутити. Та якъ зачавъ крутити, то такого накрутивъ, що до новои рады выбрано ажь 10 жидôвъ а 8 христіянъ, а межи тыми ще 2 чи 3 необрѣзаныхъ жидôвъ; розумѣеся выбрано и п. почтмайстра. Мы нѣчого не говорили, бо и мало що знали, ажь нѣ зъ сего нѣ зъ того выбираютъ вôйта, та й знаете кого выбрали?“ — „Та певне п. почтмайстра“, кажу я. — „Але де тамъ, жида! А п. почтмайстеръ хочь уже мавъ нѣбы то певну надѣю, зôставъ на леду. Жиды не дурнѝ христіянина выбирати. Та й ще теперь и подякувати не хочутъ п. почтмайстрови за ласкавый крутый выбôръ. А треба вамъ ще знати, що у насъ есть до 500 осадъ христіяньскихъ а лише зо 60 жидôвскихъ. Але хто крутыми стежками ходитъ, то й самъ скрутится.“ — „А що-жь вы тутъ робите?“ пытаю дальше. — „Та хочемо рекурсъ зробити, а п. почтмайстеръ есть нашимъ секретаремъ громадскимъ...“ Такій самый выбôръ ôтбувся теперь и въ Устю епископскôмъ... Гей люде, люде, не крутѣтъ, бо перекрутите! — *Бритва.*

— **Зъ Глинянъ пишутъ намъ:** „Stało się to przez zapomnienie...“ — таку ôтповѣдь дали намъ члены выдѣлу тутешного касина, Русины зъ роду въ переважнôй части и люде на становищахъ независимыхъ, на интерпеляцію, чому высылаютъ до рускихъ родинъ запросины на вечерокъ касиновый друкованѝ въ языцѣ польскôмъ. Схаменѣтся панове! Батьки Вашѝ посивѣли въ услугахъ рускои церкви и народу, рускимъ хлѣбомъ Васъ довгѝ лѣта живили, рускою пѣснею Васъ до сну колысали, словомъ рускимъ навчили Бога молити и — рѣчь неимовѣрна — дôждались такого результату, що Вы забываете на руску мову та цураетесь эи, неначе лиха якого... Прилюдный сей зазывъ ачейже опамятае Васъ и Вы прокинувшися зъ сего сну тяжкого станете добрыми сынами матери-Руси та и будете въ будучности тямити, що въ своѣй хатѣ своя правда, и сила, и воля.

— **Гôдне наслѣдуваня.** Для бѣдныхъ ученикôвъ рускихъ въ Ярославѣ, потребуючихъ книжокъ та одежи, зложили на забавѣ у п. Загатыньского по 1 зр. и по 50 кр.: П. Т. о. Хотинецкій, о. Пôдляшецкій, о. Бѣрецкій, о. Пелехъ, о. Карановичь, о. Бѣлецкій, и панове Загатыньскій, Фалиньскій, Бѣлорускій, Негребецкій, Вагилевичь, Дрималикъ и Зарицкій, разомъ 8 зр. 50 кр. — Хорошо бы то було, щобы всюда у насъ бувъ заведеный сей правдиво христіяньскій обычай, по при розрывкахъ и забавахъ, не забувати и о меншихъ нашихъ братахъ. — *Р.* З.

— **На „Рускій Спѣванникъ“ прислали:** Вп. пп. А. Гриновець 60 кр.; Исидоръ Мыдловскій, суд. авск. зъ Горлиць 1 зр.; Николай Гетманъ, пѣвець при церкви св. Георгія у Львовѣ 60 кр.; Прокôпъ Трачь зъ Конюшокъ 60 кр.; Осипъ Мончаловскій зô Львова 60 кр.; Иванъ Громадка, директоръ школы въ Калуши 60 кр.; Иванъ Задорожный, пѣвець церковный зъ Козôвки 60 кр.; П. Сохацкій, учитель въ Лѣшневѣ 60 кр.; оо. Пасѣчиньскій зъ Иваня 60 кр; Вас. Ôльховый зъ Добрянъ 60 кр.; І. Стрыйскій зъ Плевлье 1 зр.; Вас. Небыловець зъ Перегиньска 60 кр. — *В. М.*

— **Зъ Кракова пишутъ намъ:** Краковске товариство музичне спѣвало въ пятницю въ Саскôй сали при участи численнои публики двѣ рускѝ пѣсни: Лавровского „Корона золотая“ и Недѣльского (директора сего музичного товариства) „Сумно, марно“, переробку на мужескій хоръ и сольо-басъ. На 24 лютого заповѣдженый баль академичный. На тôмъ бали мае ôтбутися руске весѣлье; дѣючѝ лиця выступлятъ въ рускихъ національныхъ строяхъ.

— **Господарка министра просвѣты п. Гауча.** Якъ енергично поступае собѣ новый министеръ просвѣты коло заведеня порядкôвъ въ школьнôй администраціи, бачимо зъ того, здавалось-бы маловажного постановленя въ справѣ черновецкого университету. Тамъ цѣлу университетску будôвлю занимаютъ салѣ выкладовѝ, учительска семинарія и 16 саль, нанятыхъ черезъ професорôвъ за 400 зр. Черезъ то не стало въ нѣмъ мѣсця на кабинеты и за наемъ саль для кабинетôвъ мусѣвъ скарбъ платити 4000 зр. Кабинеты тѝ були однакъ помѣщенѝ досыть далеко ôтъ университету, бо ажь въ палатѣ правосл. архіепископа. Щобы сю недогоду усунути, выеднали интересованѝ сферы въ радѣ державнôй 40.000 зр. на будову учительского семинаря, абы тымъ способомъ знайти мѣсце на помѣщенье кабинетôвъ въ самôмъ университетѣ. Министеръ Гаучь розглянувшися, въ чôмъ дѣло, вымовивъ напередъ професорамъ мешканя и казавъ до нихъ перенести кабинеты. А вже ухваленыхъ 40.000 зр. казавъ обернути на будову другои гимназіи въ Чернôвцяхъ.

— **Богослуженье за здоровье кн. Бисмарка**, якъ доноситъ „Слово“ а за нимъ „Dz. Pols.“, ôтслуживъ сего понедѣлка о. Лука Бобровичь въ церкви св. Юра на просьбу однои интелигентнои женщины.

— **Солидарнôсть.** Всѣ польскѝ фирмы торговельнѝ перестаютъ зноситися съ фабриками нѣмецкими и прускими.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

На конкурсъ ухвалою зъ 13 л. с. м. розписанѝ: до ч. 1070 пар. Довжанка дек. тернопôльского, над. приват.; 2) до ч. 1127 кап. Сѣхôвъ дек. щирецкого, презентуе рада мѣста Львова; 3) до ч. 1128 кап. Черепинъ, дек. щирецкого, презентуе конвентъ львовскихъ Доминиканôвъ. Речинець до 10 цвѣтня 1886.

Завѣдательство ex currendo въ Дрыщовѣ поручено о. Сильв. Лепкому зъ Поручина, а о. Ем. Петровича увôльнено.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Теодора Бѣлевича на Вырôвъ.

Введеный въ завѣдательство въ Рудникахъ дек. роздôльского о. Конст. Строцкій.

Вѣсти зъ епархіи Станиславôвскои.

На конкурсъ ухвалою зъ 18 лютого розписанѝ: 1) пар. Олешôвъ, дек. устецкого, над-ординар. до ч. 245; 2) кап. Маркôвцѣ, дек. тысьменицкого, над. прив. до ч. 256. Речинець до 15 цвѣтня 1886.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Товариство „Проовѣта“** выдало 1-шу книжечку за рôкъ 1886 а 90-ту зъ ряду, пôдъ заг. „Ставропигійске Брацтво Успеньске у Львовѣ, его заснованє, дѣяльнôсть и значенє церковно-народне. Написавъ *Олександеръ Барвѣньскій.*“ (Книжечка обнимае 77 сторôнъ и коштуе 16 кр. безъ пересылки почтовои.) Авторъ приовятивъ свою працю: „Першому и верховному Ставропигійскому Брацтву на Руси при церквѣ Успенія Пр. Богородицѣ у Львовѣ, въ память тристалѣтныхъ роковинъ его заснованя“. Авторъ подѣливъ свою працю на три дѣлы: I. *Внутрѣшный ладъ рускои церкви до половины XVI столѣтя* (выборне право руского духовеньства; обмеженье того права князями литовскими правомъ подаваня; усуненье права выборчого; вплывъ Люблиньскои уніи на руске духовеньство; право патронату; упадокъ поваги руского духовеньства; змаганя поправити станъ рускои церкви; початокъ и характеръ рускихъ братствъ церковныхъ). II. *Початокъ и дѣяльнôсть Львôвского Ставропигійского Брацтва* (пріѣздъ антіохійского патр. Іоахима до Львова и потвердженье нового уставу Успеньского брацтва; пріѣздъ царгородского патріярха Єреміи и розширенье правъ Усп. брацтва до значеня Ставропигіи; боротьба Ставропигіи съ рускими владыками и съ Львôвскимъ магистратомъ; введенье свѣтского духовеньства до Ставропигіи). III. *Значенье и заслуги Львôвского Ставропигійского Брацтва* (церковь Усп. Пр. Бог.; высша школа Ставр. брацтва; друкарня; закôнченье). — Книжечка написана дуже совѣстно, на пôдставѣ богатого жерельного матеріялу, и мы мусимо еи поручити найширшимъ кругамъ рускимъ якъ середъ интелигенціи, такъ и письменного простонародя нашого.

— **Житьепись бл. п. Николая Устіяновича**, одного зъ першихъ галицко-рускихъ соловѣѣвъ, писателя и политичного дѣятеля, пише теперь сынъ его, п. Корнило Устіяновичь (пробуваючи въ Заставнѣ на Буковинѣ). Вѣсть тая певно кождого урадуе, а мы пересвѣдченѝ, що п. Корнило Устіяновичь житьепись свого достойного ôтця передасть намъ, о скôлько нынѣ можна, повну и на тлѣ нашихъ культурныхъ и политичныхъ обставинъ тои добы, яку переживъ пок. Никола зъ Николаева.

— **Украиньскій литературный альманахъ „Складка“**, зложеный въ Харковѣ изъ стихôвъ и оповѣдань пп. Щоголева, Александрова, Бѣлиловского, Мирного, Ганны Барвѣнокъ и другихъ, высланый уже до цензуры. Що зробитъ съ нимъ цензура, чи перепуститъ, чи скрутатъ ему вязи, якъ то въ остатныхъ рокахъ дуже часто робитъ, въ свôй часъ донесемо.

— **П. Теофиль Копыстиньскій**, рускій живописець, выготовивъ удачный образъ, представляючій родинну хату Тараса Шевченка. Образъ сей выставленый на публичный видъ въ торговли п. Сайфарта и Дыдыньского и представляе намъ скромну крѣпацку хатину, освѣчену у внутри блескомъ горючого въ печи огня а изъ внѣ чаруючимъ блескомъ бѣлолицого мѣсяця.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Станъ свѣтовои торговлѣ въ послѣдныхъ трехъ рокахъ.** Характеристикою послѣдныхъ трехъ лѣтъ пôдъ взглядомъ торговлѣ и промыслу есть значна застоя въ торговельнôмъ оборотѣ и зменшена продукція промыслова. Особливо послѣдный рôкъ перевысшивъ пôдъ тымъ взглядомъ значно два попереднѝ роки. Немало до того причинилися и европейскѝ державы, котрѝ черезъ впровадженье охоронного цла, щобы охоронити мѣсцеву продукцію рôльничу и промыслову, утрудняютъ торговлю межинародну. Зъ того выходитъ насамперѣдъ застоя въ руху зелѣзниць и кораблѣвъ, дохôдъ ихъ зменшився въ цѣлôмъ свѣтѣ о 2%—6% противъ доходу въ роцѣ 1884. И будова зелѣзниць и машинъ зменшилася. Дальше идутъ за тымъ цѣлѝ ряды кридъ купецкихъ, котрѝ не минаютъ навѣть богатои Америки. Число кридъ институцій купецкихъ и промысловыхъ послѣдного року въ цѣлôмъ свѣтѣ значно збôльшилося противъ числа кридъ зъ року 1884. Мимо тои политики цловои все таки станъ рôльництва въ европейскихъ державахъ анѣ крихты не поправився, противно рôльництво Европы буде мусѣло що-разъ тяжшѝ перебувати злиднѣ.

— **Зелѣзниця Кароля-Людвика.** Акціи сеи зелѣзницѣ упали незвычайно низько, бо ажь на 208 зр. 25 кр. Лише въ 1875 р. нотовано акціи сеи зелѣзницѣ 182 зр. Причина такъ низького курсу сихъ акцій въ теперѣшнôй хвили есть зменшенье доходôвъ за минувшій рôкъ о 1·6 миліона зр. Интересы тои зелѣзницѣ стоятъ нынѣ такъ, що еи зарядъ подае до министерства торговлѣ о розтягненье правительственнои гарантіи и на свою линію захôдну.

— **Торгъ свиньми у Вѣдни.** Дня 16 л. лютого було на торзѣ вѣденьскôмъ 3293 штукъ свиней зъ Галичины и 3968 зъ Угоръ. Загаломъ було 1328 великихъ штукъ, 2640 штукъ середныхъ, и 3642 назимкôвъ. За галицкѝ назымки плачено 32—35 кр., за тяжкѝ и добрѝ штуки по 34—37 кр. а за середнѝ и плôхшѝ штуки по 23—28 и 29—34 кр. за 1 кильограмъ живои ваги.

Курсъ збôжа зъ дня 19 л. лютого 1886.

За 100 кильо нетто на мѣсци	Львôвъ ôтъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôтъ зр.	Тернопôль до зр.	Пôдволочиска ôтъ	Пôдволочиска до	Чернôвцѣ (17 лютого) ôтъ	Чернôвцѣ (17 лютого) до	Станиславôвъ ôтъ	Станиславôвъ до
Пшениця	6.80	8.—	6.50	7.95	6.50	8.10	7.20	8.60	7.80	8.35
Жито	5.—	5.50	5.—	5 35	4.50	5.35	5.—	5.40	5.80	6.50
Ячмѣнь	5.—	7.—	5.—	6.25	4.85	6.—	4.30	6 —	—.—	—.—
Овесъ	5.75	6.75	5.25	5.75	5.—	6 35	5.—	5 —	—.—	—.—
Горохъ	6.—	9.50	6.—	9.25	6.—	10.25	4.60	5.15	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	5.25	6.—	5.25	5.75	5.—	5.65	—.—	—.—	—.—	—.—
Лянка	8.50	9.50	8.—	9.40	8.25	9.50	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	5.25	5.30	—.—	—.—
Рѣпакъ	—.—	—.	—.—	—.—	9.—	10.20	—.—	— —	—.—	—.—
Конюшина червона	38.—	50.—	40.—	48.—	40. —	51.—	40.—	49.—	—.—	—.—
„ бѣла	45.—	65.—	.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5 10	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Поѣзды зелѣзничû

Години въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан и льокаль
Зелѣзницѣ державнû.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	6 11	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына	— —	11 45и / 7 30	— —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 —и / 6 48	— —	6 50
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Ч. 257.

Обвѣщенье.

По мысли §§. 30. У. о Репр. повѣт. оголушуєся нынѣшнымъ, що буджетъ на рôкъ 1886 и рахунки повѣт. за рôкъ 1885 суть выложенû на 14 днѣвъ въ канцеляріи Выдѣлу повѣт. до вольного перегляду черезъ оподаткованыхъ.

Ôтъ Выдѣлу повѣтового.

Богородчаны дня 16-о Лютого 1886. 1573

Презесъ:

Шелиньскій.

Елястичнû валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ,

Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія**, щобы розсылати всякû **товары гумовû, занавѣсы, диваны, шовковû покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожъ и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшû взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ гобеливовый** два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія**, такожъ 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія**, складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4 50 **Правдивû всхôднû обрусы шенильовû**, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскû портіеры шенильовû**, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — **Правдивû заслоны Мекка** зр. 6 50 и 8·50 — **Коцы на постôль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовû одѣяла** зр. 5·— и 6 — **Одѣяла кашмировû** въ всѣхъ барвахъ, сшитû найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнû одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера**, зр 13·-. **Миляньскû шовковû одѣяла** здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3 25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованû одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкû 190 цм довгû зр. 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнû, широкû и дуже грубû не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такû самû 190 цм. довгû и 130 цм. широкû зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тû дерги можна такожъ уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60**, найтяжшои якости **зр. 3·50**.

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожъ на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9 50**. Правдивû англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгû, 150 цм. широкû за штуку **зр. 4·75 и 5 50**, найлѣпша сорта **зр. 7·50**.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ**. Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ**. Можна ихъ уживатя на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тû плащѣ суть такъ малû и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ. Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50**. При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгостû, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнû: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 8—?

К. ФЕДУНЬО

бувшій переплетчикъ ц. к. Библіотеки Университету Ягайлоньского въ Краковѣ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свое

Заведенье переплетниче и галянтерійне

у Львовѣ при улици Академичнôй ч. 8.

Заосмотривши робôтню свою въ ôтповѣднû машины и приряды, стараньемъ моимъ буде, щобы повѣренû менѣ роботы въ обемъ переплетничій и выробôвъ галянтерійныхъ входячû выконувати елегантно и пôсля желаныхъ взорôвъ и вымогôвъ Вп. П. Т. Публики точно на означеный часъ и по цѣнахъ найнизшихъ. Пріймаю до переплету книжки церковнû, Євангелія, книги тверезости, и т. п. 1574 1—5

Поручаючись Впов. П. Т. Родимцямъ и Всч. Священьству, прошу о ласкавû взгляды, остаючи съ глубокимъ поважаньемъ

Климентій Федуньо

переплетчикъ.

Такъ якъ правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

находится въ хатахъ численныхъ родинъ, то и не потребуе реклямы. Тû строчки подаемо лишь въ цѣли, щобы ширшимъ кружкамъ, котрû сего **выпробованого средства домашного** ще не знаютъ, подати о нѣмъ вѣсть. Втираный **Pain Expeller** усуває **найуспѣшнѣйше** гостець гихтъ и другû недуги. Болѣ уступаютъ звычайно по першôмъ втертю. Стоитъ 40 и 70 кр. Находится майже въ кождôй аптицѣ Головный складъ въ аптицѣ пôдъ золотымъ львомъ, въ Празѣ и Старôмъ Мѣстѣ (Altstadt,

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(11—?) **купуе и продае** 1524

всякû вартостнû паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

!! ЛИШЬ Я !!

самъ одинъ выробляю найлѣпшû и за точный хôдъ що до минути та елегантно прикрашенû рамы рондовû зъ гебанового, дубового и орѣхового дерева або зъ имитаціи ясеня 6 золотыми и срѣбными медалями преміованû

ГОДИННИКИ МАЯТНИКОВû

съ веркомъ, прирядомъ до будженя и двома бронзовыми важками, ôттакъ съ кружкомъ цифровымъ, що свѣтитъ въ ночи якъ мѣсяць ясно, такъ що можна заразъ побачити, котра година. За интензивну силу свѣченя гарантую на 10 лѣтъ, такъ само гарантую за добрый хôдъ годинника. Щобы вже зъ горы выключити всяку конкуренцію, назначивъ я найнизшу цѣну, такъ що кождый може собѣ купити такій елегантный и тревалый годинникъ съ знаменитымъ ходомъ лишь за зр. 2 кр. 10; кажу

за два гульдены и десять крейцарôвъ.

☞ Бôльшû роды такихъ годинникôвъ съ ½ и цѣлыми годинами спружиною або прирядомъ до битя але безъ будильника, оголошуванû другими за зр. 4. 50 продаю я на жаданье и пôдъ гарантіею за знамениту якôсть лишь по зр. 3.80

Высылка за готôвку або за послѣплатою почтовою.

Ignaz Weiss, Uhrmacher, Wien II Tempelgasse 6—34.

1571 (1—4)

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 120—?

Специяльности и универсальнû средства,

францускû и иншû, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншû фирмы оповѣщуванû.

Плынне Золото до позолочуваня и направы рамъ и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякій предметъ. Цѣна фляшки скорои позлôтки або скороі посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (такожъ въ маркахъ почтовыхъ) **Плынне Срѣбло**

у Leopold Epstein in Brünn (Mähren). 1554 8—10

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 26—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючû выданя:

Хемія, Роское, 40 кр

Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.

Малый звѣринець, 8 кр.

Забавки дѣтей, 8 кр.

Менажерія, 8 кр.

Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Боянъ

збôрникъ малорускихъ квартетôвъ

выдавъ

Викторъ Матюкъ.

получити можна черезъ книгарню Ставропигійского Институтта и у самого Выдавця въ Маковиску почта Ярославъ, по цѣнѣ I зр. 50 кр.

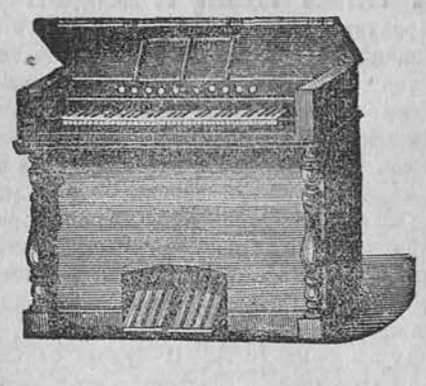

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанû отцѣ духовнû уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше Дае такожъ на раты.

1372 51—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Дама старшого вѣку

шукае мѣсця господинѣ дому пôдъ найприступнѣйшими условіями. Близшû вѣдомости пôдъ адресою I. Ш. С. въ Мушинѣ, poste restante via Sandez.

Вже выйшовъ зъ печати

Цѣнникъ

насѣня, ростинъ, корчѣвъ

на рôкъ 1886

торговлѣ сполученои съ заведеньемъ городничимъ

Едмунда Ф. Ридля

1575 **у Львовѣ.** 1—3

Цѣнникъ на жаданье розсылаеся франко.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Ліярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовû дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старû або ушкодженû дзвоны до переливаня за дуже умѣркованy цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнû замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавû замовленя такъ на поодинокû новû дзвоны якъ и на цѣлû групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1572 1—224 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ**, зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій**, зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця**, зъ францускогo *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорочнû Дзвоны**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця**, зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя**, зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта**, зъ францускогo *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рiслеръ старшій**, зъ францускогo *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ**, зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвû душѣ**, зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)
13. **Батько Горіо**, Бальзака. Цѣна 2 зр. (съ перес. 2 зр. 20 кр.)
14. **Князь Серебряный**, А. К. Толстоя. Цѣна 2 зр. (съ перес. 2 зр. 20 кр.)
15. **Зъ чужихъ зѣльникôвъ**. Цѣна 1 зр. 40 кр. (съ перес. 1 зр. 60 кр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дôстае 20% рабату.

☞ **Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:** ☜

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь дохôдъ призначеный на фондъ стипендійный имени Вол. Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I., оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскû Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

☞ Всѣ повысшû книжки суть найотвѣтнѣйшû на подарунки. ☜

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

рЗъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошения принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатани̂ вôльни̂ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтови̂ уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* / *для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: / съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: / на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: / на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Нашѣ политичнѣ партіи.

III.

„Но были другого рода обстоятельства,— пише „Н. Проломъ“, — которыи возбудили недовѣріе къ вождамъ украинофиловъ и заставили русскихъ опасатись (*чого? Прим. авт.*), щобы въ мѣсто примиренія съ Поляками, не послѣдовало що то другое, именно распря партійная, розслабленіе народныхъ силъ и притушеніе русского движенія. Протекція гр. Голуховского, напады молодо-русской печати на вождей старорусской партіи и на русскіи институціи (*де и яки̂? Прим. авт.*), накидованье себе на менторовъ людямъ, посивѣвшимъ въ трудѣ около воздвигненія русского народа, дальше с л у х и, що нѣкоторыи учители-украинофилы не соромились запускатись въ азартныи игры со своими учениками, — все то (*пôдозрѣваня, боязнь и слухи*) приказовало старымъ, быти осторожными. То именно было причиною, длячого нѣкоторыхъ не принято въ члены русскихъ институцій во Львовѣ, щобы не повстали недоровумѣнія и споры“.

Чи „стари̂“ тôлько декотрыхъ „молодыхъ“ Русиновъ выключали въ рускихъ институцій? Скажѣтъ лучше, кого они пріймали? Скажѣтъ, кому накидалися народовцѣ на менторôвъ? Допустѣмъ, що и були напады, то чи тôлько молодо-руска печать нападала на вождôвъ старо-рускои партіи, а ваша не давала до того причины? Якъ же поступае старо-руска партія, щобы не допустити спорôвъ, роздробленя силъ? Ото, выключаючи народовцѣвъ въ рускихъ институцій, вводитъ споры, роздробляе силы... Аргументъ, що ходили „слухи“, будь-то якась учителѣ грали въ карты, и длятого людей народнои партіи не принимано до товариствъ, есть такъ плыткій и гидкій, що и не прилично-бы було про него спорити.

Посивѣвшихъ въ трудѣ, будьто-бы около воздвигненя народу, запытати належитъ, не що зробили, але що робили? Ôтповѣдь булабы: „Матицю“ вложили до сну, „Рада Руска“ и по шѣсть лѣтъ не давала ознаки житя, о покривдженяхъ рускои народности не журилася. Дѣйстно, за великій трудъ, було коло чого сивѣти! Сивѣли, загнувши руки.

Народно-руска партія, видѣвши, що нарôдъ упадае и що нема кому подати ему руки помочи, закладае „Просвѣту“. Ажь по чотырохъ рокахъ рухаеся и стара партія, закладае общество им. Качковского, — але чи въ щирои волѣ, двигати нарôдъ? О тôмъ най буде вôльно сомнѣватися, бо якъ дальше показувалося, общество заложено въ тôмъ намѣреню, абы „Просвѣту“ парализувати. Народовцѣ однакожь радо повитали нове общество, вступали въ его члены, жатва бо многа а дѣлателей мало.

„Що совѣты — пише „Н. Проломъ“ — управляющіи русскими институціями во Львовѣ, были въ правѣ — доказали новѣйшіи событія:

а) Атаки противъ „Общого рольничо-кредитного Заведенія“.

И тутъ „Н. Проломъ“ розминувся съ правдою. Атакôвъ на „Обще рольничо-кред. Заведеніе“ не було. Я самъ помагавъ тому Заведеню разъ передъ Чехами, выставляючи его аранжерôвъ за людей съ чистыми руками, а другій разъ передъ соборомъ ôтпоручникôвъ деканальныхъ, абы не ухваляли ôтобрати фонды вдовичи̂, бо то могло бы молоду институцію ôтъ разу убити. Коли однакожь „стари̂“ усунувши Чехôвъ, черезъ злу господарку Заведенье руйнували, — то прецѣнь не могло утаитися! — а одинъ або другій народовець остерѣгавъ своего брата або шурина, що Заведенье хилится до упадку, то ще не „атаки“ противъ Общого рольничо-кредитного Заведенія. При добрôй господарцѣ подôбни̂ остереженя не мали бы значеня. А и тутъ коли-бъ навѣтъ одинъ або другій согрѣшивъ, чи вже цѣла партія винна?

б) „Затѣи противъ „Народного Дома“ — якъ кажется — стоятъ также въ связи съ людьми молодо-русской фракціи; по крайной мѣрѣ доказуетъ то брошура приготовившая атентантъ на „Народный Домъ“, содержаніе которой совершенно сходно съ статьями, помѣщенными въ „Дѣлѣ“ въ мѣсяцѣ іюлѣ тек. года“.

Хто шукае напасти, все еи знайде. Коли тôлько появилася тая безыменна брошура въ однôй польскôй друкарни, „Дѣло“ сейчасъ заявило, що се крокъ одиницѣ, за котрый навѣтъ малый кружокъ людей не може и не хоче ôтповѣдати. Правда, „Дѣло“, для приготованя обороны „Народного Дому“, подало ширшу звѣстку про брошуру и навело аргументы автора, але-жь въ конклюзіи сказало, що цѣлый плянъ автора уважае для Русинôвъ небезпечнымъ и шкôднымъ. Отже сказанье, будьто-бы яки̂ Русины съ брошурою симпатизували, есть злобна ложь. Ворочѣмъ хто, якъ не д-ръ Олександеръ Огоновскій, голова „Народнои Рады“, запротестувавъ въ секціи магистрату противъ замаху на „Дôмъ Народный“?!

Правда, „Народный Дôмъ“ не ôтповѣдае своѣй цѣли. Нарôдъ рускій складавъ свои лепты на „Дôмъ Народный“ въ надѣи, що зъ того Дому буде помôчь до осягненя просвѣты. Жаль, що не тôлько помочи нема, але що выходятъ зъ него змаганя тамувати просвѣту на погибель того народу, а зôбрани̂ фонды зъуживаются на деморализацію молодежи и инншихъ. Зъ „Дому Народного“ выкинено дѣтей тыхъ, котри̂ на него складали, и хотятъ ширити просвѣту, бо тамъ засѣли тіи, котри̂ намагаются просвѣту тамувати. Народовцѣ терплятъ, тулятся по нанятыхъ домахъ, але абы выдати народный институтъ пôдъ вплывъ магистрату жидôвско-польского мѣста, до того не посунулися и не посунутся. Не народовцѣ, але „стари̂“ носилися съ гадкою заставити „Дôмъ Народный“ и „Институтъ Ставропигійскій“ въ Банку краевôмъ, а то рôвналось бы выданю тыхъ институцій народныхъ въ руки Полякôвъ. А о фондахъ стипендійныхъ „Народного Дому“, выданыхъ „Общому рольн.-кредитному заведенію“, и не споминати.

Дальше каже „Н. Проломъ“: „Акція выборовая въ думу державную сего года, предпринятая посредствомъ комитета выборового, состоящого въ значительной части изъ „народовцевъ“, открыла жалкій образъ партійного роздора... была не чѣмъ другимъ, лишь тôлько споромъ о личности...“

Поминемо всѣ норовы „старыхъ“ вже при утвореню комитету, котрыхъ читателѣ „Дѣла“ ще не забули. Скажемо ино тôлько, що если народовцѣ спорили о кандидатôвъ, то хотѣли, абы ставлено такихъ, котри̂ мали шансы перейти. „Старымъ“ противно, ходило о лиця своеи партіи. Вѣдоми̂ суть слова Ивана Добряньского: „Волитъ Антоневичь упасти, якъ Бережницкій перейти“. А на селѣ говорили прихильники „старыхъ“: „Не буде Кулачковскій, то не буде и Романчукъ“.

„Такъ само акція въ дѣлѣ добромильско-іезуитскомъ, — пише „Н. Проломъ“ — сложенная по части въ руки молодо-русской фракціи, окончилась роскрытіемъ передъ очами правительства нашой внутренной распри, ибо члены депутаціи, высланной къ императору и вѣденьскому правительству, больше занимались языкомъ и правописію „Вѣстника законовъ державныхъ“, нежели порученною имъ миссіею“.

Все то така сама правда, якъ въ уступахъ попередныхъ. Чи думаете, що правительство не знае о нашôй распрѣ и о причинахъ еи? Чого робите распрю, коли хочете, щобы свѣтъ о нѣй не знавъ? Покиньте згубну дорогу, возьмѣтся не на словахъ, але ретельно до працѣ около добра народу, а спорôвъ не буде. Щобы делегаты бôльше занималися языкомъ и правописею, то не сходне съ правдою, а если при случайности спомнули и о языцѣ законôвъ державныхъ, котри̂ даются для народу, а нарôдъ ихъ не розумѣе, — то делегаты сповнили тымъ рôвно свôй обовязокъ; а треба додати, що справа языка народного важнѣйша ôтъ добромильскои, бо тутъ ходитъ о наше „бути або не бути“.

„Все то — пише „Н. Проломъ“ — доказуетъ наглядно, (Якъ доказуе, мы высше бачили! *Прим. авт.*), що молодо-русская фракція въ общихъ дѣлахъ, касающихся цѣлой галицкой Руси, руководится странною узкоглядностію, не обладаетъ знаніемъ отношеній и тактомъ, нужными для веденія политическихъ дѣлъ, и не дозрѣла до того, щобы управленіе политическими дѣлами галицкой Руси предати въ ея руки, ибо не общое благо, а правопись и честолюбіе поодинокихъ лицъ стоитъ у ней на первомъ планѣ, (А що у васъ, чи не языкъ „литературный“ съ своею правописею? *Прим. авт.*), ибо она не относится съ нужною терпимостію къ людямъ другихъ воззрѣній, (А „стари̂“ ôтносятся? *Прим. авт.*), не почитаетъ той свободы мнѣнія (А вы почитаете? *Прим. авт.*), которая необходима для основного изложенія нашихъ отношеній и выбора правого пути въ цѣли управильненія нашого становища относительно державы и Поляковъ. Тѣ событія навѣрно оправдаютъ наши народныи львовскіи институціи, не принимавшіи н ѣ к о т о р ы х ъ изъ „народовцевъ“ въ свои члены, опасаясь роздора и споровъ въ своей средѣ, що могло бы институціи тѣ розорити или даже до уничтоженія довести.“

Якъ бачимо, всюды уперто повторяеся тое слово „нѣкоторыхъ“. Мы ще разъ пытаемо: чи тôлько „нѣкоторыхъ“ вы выключали ôтъ рускихъ институцій? Чи проскрипція не трафила цѣлу народну партію, коли выгнано „Руску Бесѣду“ въ „Дому Народного“?... Уничтожати институціи народовцѣ не потребуютъ; „стари̂“ сами̂ ихъ уничтожаютъ... Справдѣ, мы не понимаемо того, що „правый путь“ до всего повысшого, а головно до „управильненія нашого становища относительно державы“ — мавъ-бы вести черезъ языкъ чужій,

Чому упадаютъ у насъ декуда читальнѣ?

Коли-бы кого запытано, яки̂ институція уважае за важни̂ и потрѣбни̂ въ краю, то думаю, що кождый здоровомыслячій чоловѣкъ ôтповѣвъбы на то, що таки̂ институціи уважае за важни̂ и потрѣбни̂, котри̂ маютъ на цѣли добро сельского народу, щобъ его морально, интелектуально и матеріяльно пôднести. Въ рядѣ того рода институцій не знайдемо ôтповѣднѣйшихъ, щобы съ такимъ успѣхомъ повысшôй задачи ôтповѣдали, якъ народни̂ читальнѣ; а коли тіи читальнѣ тôлько добре вкоренятся, то можна ихъ уважати за тверди̂ пôдвалины до постепенного пôднесеня моральности, просвѣты и добробыту сельского народу.

Пôзнавши важнôсть тои институціи, зачато у насъ ôтъ недавныхъ часôвъ заниматися основуваньемъ читалень по мѣсточкахъ и селахъ, а поважна цифра заснованыхъ въ короткôмъ часѣ читалень въ краю, поучае насъ, що взятося енергично до працѣ. Але чи всѣ читальнѣ, зъ такъ поважнои цифры заснованыхъ читалень въ краю, ôтповѣдаютъ своѣй задачи, якъ повинни̂, то знову инше пытанье. Суть у насъ читальнѣ, о котрыхъ можна сказати „такъ“, але знову знайдутся и таки̂, котри̂ стоятъ тôлько на папери и не приносятъ для народу нѣякого пожитку. Не есть въ нашôмъ програмѣ теперь говорити про читальнѣ, котри̂ ôтповѣдаютъ своѣй задачи. Бажаючи имъ дальшого найлѣпшого розвою, мы звертаемося до тыхъ, що не ôтповѣдаютъ своѣй задачи, хочемо вглянути въ причины ихъ стагнаціи, а може вынайдеся и якій лѣкъ, щобы ихъ зъ летаргу до житя привести.

Що засновани̂ читальнѣ не всюда ôтъ разу вкореняются и що они декуды вянутъ, тому суть, по нашôй гадцѣ, три причины. Перша причина лежитъ въ народѣ, друга въ непріязныхъ народнôй просвѣтѣ елементахъ, а третя въ самôмъ клирѣ.

Взявши першу причину пôдъ скальпель критичный, нема чому дивуватися, що нашъ сельскій нарôдъ, яко мало просвѣченый, не понимае користи зъ читалень для своеи просвѣты, а яко консервативному трудно ему ôтъ разу привыкнути до того, чого зъ давенъ-давна въ селѣ не бувало. Щобы той консерватизмъ переломати, треба мѣсяцями довшои и труднои працѣ, поки нарôдъ добре не порозумѣе, що читальнѣ основуются для его просвѣты, для его добра. Ôтповѣдно до статутôвъ, маютъ члены читальнѣ складати якутаку грошеву лепту на купно книжочокъ и предплату газетъ. Селяне, тиснени̂ въ громадѣ частогусто неправными т. зв. „поборами“, якихъ такъ само якъ рекрутки боятся, они на само слово „дай“ видятъ въ читальни „новый побôръ“ и проте не радо вписуются въ члены читалень.

Тая боязнь у селянъ зростае ще бôльше, коли ввôйде въ акцію друга причина, т. е. коли непріязни̂ просвѣтѣ народнôй елементы якъ: мѣсцеви̂ арендарѣ жиды, а съ ними панки и пôдпанки, тіи непрошени̂ опѣкуны народу, зачнутъ селянъ страхати и намовляти, щобы читальню касували и покидали, бо за-для заснованои читальнѣ въ селѣ то „податки побôльшатся“, то „велики̂ грошеви̂ кары“ наступлятъ. Той пострахъ выскуе на правдѣ, скоро несподѣвано появится въ громадѣ пôсланецъ карный, щобы члены читальнѣ грошеву кару платили. Хотяй пôсланецъ карный не для того появився въ громадѣ, що въ селѣ засновано читальню, але для того, що члены читальнѣ не предложили въ приписанôмъ терминѣ чи то касовый билянсъ, чи то статистични̂ выказы, и т. д., то все жиды потрафлятъ уплачену членами кару предоставити селянамъ на некористь читальнѣ. Если въ выдѣлѣ читальнѣ нема людей, котри̂ бы знали або хотѣли клеветы ôтперти, то наслѣдки тои агитаціи суть таки̂, що селяне зневохочуются до читальнѣ, членьски̂ вкладки устаютъ, газеты перестаются предплачувати, члены не маючи що читати, збираются якъ бувало въ коршмѣ при жидôвскôмъ столѣ, и читальня звянула, лишившися на папери, поки не знайдеся сильна рука, щобъ еи пôддвигнути зъ упадку.

Сумно то казати, а прецѣнь такъ есть, що дворы — съ дуже малымъ выняткомъ, — котрымъ повинно залежати на просвѣтѣ сельского народу, або цѣлкомъ индиферентно заховуются до такъ важнои институціи, якъ есть читальня народна, або то тайно, то явно стаютъ въ рядѣ непріязныхъ просвѣтѣ народнôй елементôвъ, або що гôрше, вплываютъ навѣтъ на клиръ, щобы читалень не основувавъ, а основаными не занимався. Мы знаемо дворы, котри̂ убѣгаючимъ-ся о приходъ кандидатамъ ставляли перше на вступѣ пытанье: чи не займаются читальнями, яко шкôдными институціями „na obałamucenie poczciwego ruskiego ludku“. Знаемо такожь и такій дворъ, котрый прилюдно выразився о мѣсцевôй читальни, що „волѣвъ-бы мати въ селѣ б...., якъ читальню“. Тутъ близшій коментарь непотрѣбный. Видно, який панъ, такій хотѣвъ-бы мати въ селѣ крамъ....

Зъ причины пресіи дворôвъ слабодухи зъ клира не заглянутъ до читальнѣ, не заохотятъ нарôдъ до науки, до вытревалости, и не ставлятъ непріязнымъ елементамъ нѣякои рôвноваги. Коли до того додати индиферентныхъ и такихъ, котри̂ выходятъ зъ засады, що для „хлопа“ непотрѣбна просвѣта, — то нема чому дивуватися, що декуда читальнѣ упадаютъ. Що добрый або лихій розвôй читальнѣ залежитъ ôтъ мѣсцевого душпастыря, се правда, котра не дасться заперечити. Чи въ виду того, що читальнѣ комусь не подобаются, або що они мѣсцями упадаютъ, маемо залишити заниматися просвѣтою народу, о котрôй знову кажутъ, що она не на часѣ? Чи маемо ожидати того щасливого дня, коли народится на свѣтѣ якій геніяльный Американинъ, а той вынайде намъ машину, де безъ трудôвъ можна буде втрыскувати просвѣту въ селяньски̂ чашки? Нѣтъ! Якъ не покидаемо сѣйбы въ поли и по найгôршихъ результатахъ, але сѣемо дальше, такъ само сѣйте и просвѣту межи нарôдъ дальше, неоглядаючись на то, що декуда зерно нашои сѣйбы пропадае.

Радôстно про-то витаемо пôднесену гадку на послѣднôмъ загальнôмъ зборѣ „Просвѣты“ о вандрôвныхъ учителяхъ, бо то не злый бувъ-бы лѣкъ на упадаючи̂ декуда читальнѣ народни̂. Оно було-бы добре, щобъ и Консисторіи зъ своеи стороны занялися просвѣтою народу стараннѣйше, нѣжь до теперь занимаются. Ординаріяты латиньски̂ выдали окружники до своего клира, щобы вплывавъ на основаня „kółek rolniczych“ и ними

языкъ т. зв. „литературный“, а не черезъ просвѣту народу на матернôмъ языцѣ?!

Стефанъ Качала.

„Народна Торговля“ въ Рогатынѣ.

Кождый проявъ питомого економичного руху въ нашôмъ краю, опанованôмъ на тôмъ поли чужиною, муситъ всякій щирый Русинъ повитати съ утѣхою. Такъ витаємо мы и фактъ васнованя „Народнои Торговлѣ“ въ Рогатынѣ патріотами тамошнои окрестности. Мы одержали до умѣщеня въ „Дѣлѣ“ таку ôтозву ôтъ рогатыньского комитету:

Зъ рускихъ газетъ довѣдуємося, що Израилитъ баронъ Гиршь жертвувавъ одинъ миліонъ франкôвъ на отворенье ремѣсничои школы коло Николаєва, а вѣденьскій банкиръ 100.000 зр. на основанье въ Галичинѣ жидôвскихъ колоній, котрû въ половинѣ марта сего року маютъ увôйти въ житье.

Отже до промыслу и торговлѣ, котрû держатъ выключно въ рукахъ своихъ, приготовляютъ они для одновѣрцѣвъ своихъ ще двѣ галузи заробкованя: ремесло и рôльництво.

Той въ ôтчинѣ нашôй важный фактъ не позволяє намъ сидѣти съ заложеными руками бездѣльно, даючи о собѣ свѣдоцтво, що мы и до наслѣдованя красного взôрця неспосôбнû.

Не маючи вправдѣ готовыхъ миліонôвъ до розпорядимости, маємъ однакожь миліоны народу рôльничого, котрый ôтчуває конечну потребу скрѣпити земледѣльство ôтрослями торговлѣ и промыслу.

Зъ тыхъ причинъ завязався Комитетъ въ Рогатынѣ, оживленый духомъ взаимного довѣрія, щобы спôльными силами заложити „Народну Торговлю“ повѣтову въ Рогатынѣ, котра має служити околичнымъ селамъ за розсадникъ, почутье власныхъ силъ выробити а за Божою помочею приспорити и лучшу будучнôсть нашому народови.

Въ тôй цѣли уложивъ Комитетъ Статуты и приготовивъ все потрѣбне до введеня въ житье того товариства.

А позадокъ тôлько загальне Зôбранье може выбрати Совѣтъ управляючій, котрый має власть тую „Народну Торговлю“ въ житье впровадити и зарегеструвати, — про-то Комитетъ запрашає всѣхъ, кому станъ економичный нашого народу не єсть рôвнодушнымъ, на загальне Зôбранье до Рогатына, котре має ôтбутися дня 6 л. марта 1886 р. — *Ôтъ Комитету.*

Якъ бачимо зъ сеи ôтозвы, „Народна Торговля“ въ Рогатынѣ почала свою организацію въ товариство независимо ôтъ „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ, а се сталося, якъ насъ поинформовано зъ самого жерела, лише длятого, що селяне повѣта рогатыньского вельми натискали, щобы Торговлю ôткрывати якъ найскорше, бо скрôзь вродилась охота закладати христіяньскû крамницѣ по селахъ. Доси въ комитетѣ зголосилося вже 12 селъ, де маютъ бути заложенû такû крамницѣ.

Комитетъ, до котрого входятъ патріоты П. Т. Медведскій, І. Макогоньскій, В. Чировскій, Д. Поляньскій, д-ръ Крвавичь, Ил. Савчиньскій, В. Филиповскій, починивъ уже всѣ потрѣбнû кроки до отвореня Торговлѣ въ Рогатынѣ, а субскрипція на удѣлы (одинъ удѣлъ 10 зр.) вѣщує якъ найкрасшû результаты. Що найбôльше потѣшаюче, то одушевленье селянъ. — Многû господарѣ заявляютъ, що въ хвили отвореня Торговлѣ готовû съ сотками зр. вступати въ члены.

Комитетъ, набувши повного пересвѣдченя, що „Нар. Торговля“ въ Рогатынѣ муситъ успѣвати и благотворно вплывати на цѣлу окрестнôсть, постановивъ удатися до краєвои „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ, щобъ она взяла повѣтову торговлю рогатыньску за свою филію (складъ). Мы того горячо бажаємо и можна сподѣватися, що се наступитъ. Але и на той случай, коли-бъ Торговля въ Рогатынѣ мала станути самостôйно, она при розбудженôмъ патріотизмѣ народу сповнитъ свою велику задачу.

Тожь горнѣтся всѣ патріоты Рогатыньскои землѣ около своеи „Народнои Торговлѣ“, горячимъ серцемъ прилягнѣтъ до того важного дѣла, а цѣла Русь шле Вамъ нынѣ сердечный привѣтъ: Щасть Боже! — Вамъ и всѣмъ намъ, щобъ въ нашôй хатѣ була своя сила, и правда, и воля!

Бесѣда д-ра Ник. Антоневича

выголошена на 26 засѣданю Сойму при генеральнôй дебатѣ надъ буджетомъ краєвымъ.

(*Дальше.*)

Дѣйстно роля наша теперь стала якась дивна! Въ послѣднôй каденціи соймовôй мы сидѣли спокôйно на правици и уходили за льояльныхъ Але коли розпочалася нова каденція и мы прійшовши зъ церкви трохи пôзнѣйше поглянули: тамъ не було нѣ одного мѣсця. Volens-nolens мусѣли мы перенестись на лѣвицю; мы якъ знали и умѣли, мусѣли приняту ролю ôтграти съ достоиньствомъ и мусѣли опозицію робити. Але до тои опозиціи були иншû причины. То не бувъ случай, а було добре обмыслено. Бо дѣйстно, коли приглянемось нашôй роли, то она выглядає дуже дивно. Нарôдъ нашъ ультра консервативный; у нашого народу Богъ и цѣсарь — майже синонимы. У нашого народу урядъ єсть цѣсарскій, а повага урядникôвъ єсть такъ велика, якъ нѣгде майже на свѣтѣ; а тутъ его репрезентанты маютъ бути въ опозиціи. Окричано насъ за непріятелѣвъ краю, народу, за ворогôвъ державы, але я самъ зъ моихъ фондôвъ розпишу премію на розвязанье тои загадки, якъ то сталося, що мы въ державѣ австрійскôй зъ становища ультра консервативного сталися ворогами краю, державы и хто знає чого и кого.

Єсли намъ при давнѣйшахъ выборахъ до Сойму дôсталося не одно, и мы то смутно почувствували, що насъ инакше трактуютъ, то ще смутнѣйшû досвѣды мы мали при послѣдныхъ выборахъ. Давнѣйше, но не такъ дуже давно, заявлено ôтъ того стола, що правительство кандидатôвъ не ставляє, що нема кандидатôвъ правительственныхъ. Вправдѣ правительство одному бôльше, другому менше спріяє — то вже густъ — але раптомъ при послѣдныхъ выборахъ выступаютъ кандидаты правительственнû и съ тымъ нѣхто не таится, то єсть явна рѣчь, и мали бути циркуляры пôдъ тымъ взглядомъ. Я не маю пôдъ тымъ взглядомъ кореспонденцій, але були пастырскû листы, высланû за кандидатами правительственными.

Вице-маршал. митр. Сембратовичь: Zwracam uwagę mowcy, że tu jest mowa o budżecie, lecz nie o wyborach lub innych rzeczach.

П. Антоневичь. Буджетъ обôймає все, бо єсли ходитъ тутъ о податки и тягары, то вôльно о правахъ и кривдахъ говорити. Єсли хто платитъ податки, то має и права. Єсть практика, що при буджетѣ можна заявляти свои зажаленя. Звычайно позволяєся говорити въ Соймѣ. А де-жь можна говорити, єсли не въ Соймѣ, правду? Поза Соймомъ рѣшає прокураторія а не маршалокъ. Чи то єсть на мѣсци, абы старосты скликували выборцѣвъ и имъ до серця промавляли, абы тыхъ выбирати, а тыхъ нѣ? А що такъ єсть, на то маю найбôльше доказôвъ. Ба навѣть не тôлько скликувано тыхъ выборцѣвъ, але въ будынку староства староста представлявъ выборцямъ кандидата правительственного! Чи то на мѣсци, того не знаю. Такъ дѣялося, я знаю о тôмъ, въ Самборѣ, въ Рудкахъ и въ численныхъ мѣсцяхъ.

Абы вы, пп. не гадали, що то суть выгадки, позволитъ менѣ Преосвященый маршалокъ ôтчитати одинъ уступъ интерпеляціи непôдписаной, бо тяжко було дôстати пôдписôвъ, що не дуже свѣдчитъ о рожевôмъ становищи нашôмъ въ тôмъ Соймѣ. Не хочу говорити о иншихъ мѣсцяхъ. Прошу позволити тôлько одно мѣсце, а оно достаточнымъ буде, абы показати, якій вѣтеръ вѣявъ въ часѣ выборôвъ. А именно маю тутъ на гадцѣ агитацію, котра дѣялася въ Золочевѣ. Тамъ такожь, якъ деинде, були два кандидаты: правительственный гр, Тома Стадницкій и нашь кандидатъ Л. Рожанковскій, совѣтникъ суду краєвого. Якъ де инде, такъ и тамъ староста окликувавъ выборцѣвъ и говоривъ имъ: „Идѣтъ до комисаря Єловицкого и будете на того голосувати, на кого ôнъ вамъ скаже“. И дѣйстно такъ сталося. Кождый выборець зъ осôбна, ишовъ до комисаря, а той комисарь въ своѣмъ бюрѣ кождому зъ-осôбна договорювавъ, щобы выбиравъ гр. Стадницкого, а не кандидата руского. Я бы може пересадивъ, коли-бъ я то своими словами оповѣвъ, але позволитъ Впр. маршалокъ, абы я малый уступъ ôтчитавъ зъ судового протоколу, въ котрôмъ выказує судъ зôзнаня свѣдкôвъ, и то свѣдкôвъ заприсяженыхъ, котрû пôдъ присягою зôзнали ясно и отверто, якъ ся справа мала (*читає*):

„Актами справы карнои Вацлава Єловицкого о переступленье зъ §. 488, 491, 496 зак. кар. а именно протоколомъ розправы головнои зъ дня 7 падолиста и 5 грудня 1884 до ч. 21.395 въ ц. к. судѣ мѣско-делег. секція III. у Львовѣ переведенои, доказано ясно, що староста Флехнеръ въ Золочевѣ позволивъ собѣ скликати около 100 начальникôвъ громадъ до ц. к. староства на день 30 мая 1885 р., нѣбы то въ цѣли дорученя имъ картъ легитимаційныхъ, а de facto въ цѣли недозволенои агитаціи на рѣчь кандидата гр. Томы Стадницкого. Пôсля зôзнаня заприсяженыхъ свѣдкôвъ: Симеона Юркевича, Дмитра Вашковича, Онуфрія Вегляза, Семка Костева, Яцка Васлюка, Юрка Кухаря и Льва Цѣсельского прикликувавъ п. Флехнеръ, яко ц. к. староста, до своеи канцеляріи поодинокихъ начальникôвъ громадъ, а ôтсылаючи кождого по карту легитимаційну до ком. Єловицкого, казавъ: „памятайте голосувати на того кандидата, котрого вамъ вскаже п. комисарь“. П. Єловицкій знову яко ц. к. комисарь въ своѣй канцеляріи, вручаючи карты легитимаційнû вôйтамъ, такъ до кождого промовлявъ: „Памятай, що тутъ розходится о выбôръ посла. Правительство поставило кандидатомъ Стадницкого, а друга партія Рожанковского. Голосуй на п. Стадницкого, бо инакше будешь записаный въ старостве въ чорнôй книжцѣ, а до того Рожанковскій єсть ворогомъ Найяон. Пана и Найяснѣйшого Ржонду; ôнъ єсть вправдѣ такимъ урядникомъ, якъ я, але шкода, що ôнъ той мундуръ носитъ. Рожанковскій ворогъ нашъ найбôльшій. Ты єси урядникомъ, то ты повиненъ староства слухати. Якъ бы вы на Рожанковского голосували, то буде на васъ цѣле нещастье, буде вамъ то непріятно, будете каранû екзекуціями, войско буде на васъ наступати, нѣяка вамъ рекламація не пріймесь. Рожанковскій єсть канцелистъ, нѣчого не знає, нѣчо не значитъ, ôнъ солома, батяръ. Якъ будете на Рожанковского голосувати, то запишутъ васъ и будутъ вамъ шкодити...“

Мои пп! Єсли така агитація має бути легальна, не знаю! Яка може бути инша агитація страшнѣйша? Що то не сталося зъ фантазіи староства золочѣвского анѣ того молодого Робеспіера, то певно; не було-бы того, єсли-бы свыше иншій вѣтеръ не завѣявъ. Додамъ, що яко свѣдокъ наочный тои розправы, чувъ я ôтъ заприсяженыхъ свѣдкôвъ тіи слова: „Якъ того не зробите, то мы будемо ся мстити на васъ, и на вашихъ дѣтяхъ, и на вашихъ внукахъ“. То не записане въ протоколѣ. И той Єловицкій до сеи поры урядує и тероризує выборцѣвъ! Чи то на мѣсци, не знаю. Менѣ здаєся, що того не повинно бути.

Але що бôльше, священики и вôйты, котрû голосували за кандидатами рускими, маются зъпышна. Вже теперь не таятся, що такû священики тои звычайнои рôчнои запомоги не одержатъ, хотяй межи ними суть люде честнû и дуже совѣстнû въ своѣмъ урядованю. И чоловѣкъ котрый має идею и котрый сповняє свои обовязки, має бути караный за сповненье свого обовязку совѣсти. Не гнѣвайтеся пп., що промовляю такъ терпко, але то єсть за насъ и за васъ. Єсли така практика усталится въ краю, то и часы можутъ змѣнитись, и той староста, котрый нынѣ такого кандидата пріймає, може съ часомъ поставити кандидата намъ милого, а вамъ немилого. Памятайте пп. на пословицю: hodie mihi, cras tibi. Но скаже хто! то не єсть крывда, маєте поле протестôвъ. Дякую за раду. Мы видимо, якъ послы, противъ котрыхъ протесты внесено, супокôйно 6 лѣтъ ôтсидѣли на лавѣ Рады державнои! И що кому дасть той протестъ? Я бы внѣсъ, абы выборы скасували и абы именовано послôвъ черезъ президіюмъ намѣстництва, абы вже разъ тая деморализація устала. Коли видимо такû мальверсаціи и кривды, то насъ болитъ серце, що насъ до того кроку скланяютъ, але будете видѣти пп., що чоловѣкъ, котрый честно мыслитъ, буде чимъ разъ менше до выборôвъ мѣшатись.

Вице-маршалокъ митр. Сембратовичь: Upominam jeszcze raz mowcę, aby przeszedł do przedmiotu, w szczególności muszę zauważyć, iż używa wyrażeń nieparlamentarnych, jak malwersacye i t. d.

П. Антоневичь: Не знаю, що дальше маю говорити. Але даймо тому спокôй. Приступаю до буджету краєвого, хотяй мои уваги не були рекриминаційнû. (*Кон. буде.*)

ДОПИСИ.

Зъ Дунаєва.

(*На соборчику деканальнôмъ въ Волковѣ*) духовеньство нараѣвского деканату внесло слѣдуюче прошенье до митр. Консисторіи:

Зôбраный на декан. соборчику въ Волковѣ д. 10 (22) грудня 1885 р. клиръ деканату нараѣвского, зваживши, що дотеперѣшный способъ промульгованя розпоряджень Всесв. Консисторіи и иншихъ Выс. властей єсть непрактичный и для клира недогôдный, бо 1) хôдъ обѣжникôвъ по деканатахъ, числячихъ пересѣчно въ діецезіяхъ львôвскôй и станиславôвскôй по 25 стацій духовныхъ, єсть дуже повôльный и якъ-бы обѣжникъ такій тôлько одинъ день въ кождôй стаціи духовнôй задержався, потребує на обхôдъ свôй одного мѣсяця часу, а при конечнôмъ неразъ переписуваню розпоряджень проволѣкався хôдъ сей часами и на пару мѣсяцѣвъ; що особливо при оголошеняхъ терминовыхъ дуже прикро дався духовеньству учути. 2) дотеперѣшный способъ пересыланя обѣжникôвъ ôтъ стаціи до стаціи єсть дорогій, бо выноситъ, допустивши що на мѣсяць тôлько одинъ обѣжникъ треба переслати а пôсланцеви тôлько 20 кр. заплатится, отже 2 зр. 40 кр. рôчно, до того вчислити належитôсть за друкованû куренды (сего року 36 кр.), на що духовеньство не має нѣякихъ фондôвъ; 3) само переписуванье розпоряджень забирає часъ и приспорює працѣ особливо урядамъ деканальнымъ, котрû, щобъ оминути недогôднôсть пôдъ 1) наведену, часто мусять обѣжники на кôлька рукъ переписувати, при чѣмъ множатся кошты канцелярійнû, котрыхъ Выс. правительство узнати не хоче; 4) регестрованье обѣжникôвъ въ актахъ парохіяльныхъ робитъ трудности такъ, що при заходячôй потребѣ пôзнѣйшои информаціи майже нѣколи въ актахъ парохіяльныхъ дошукатися не можна; 5) въ обѣжникахъ теперь пересыланыхъ не все знаходитися може, що духовеньству знати потрѣбно, — рѣшивъ одноголосно смиренно упросити Всесв. гр. кат. митр. Консисторію, щобы благоволила взяти иниціятиву въ васнованю стисло урядового Вѣстника для всѣхъ трехъ галицкихъ діецезій: Львôвскои, Станиславôвскои и Перемыскои, котрый мôгъ-бы бути выдаванымъ що тыждня въ $^1/_2$ аркуша друку, бувъ для всѣхъ стацій духовныхъ строго обовязуючимъ и мѣстивъ въ собѣ кромѣ стисло урядовыхъ розпоряджень Выс. властей дотыкаючихъ духовныхъ дѣлъ теперѣшныхъ и давнѣйшихъ доселѣ обовязуючихъ и пославій апостольскихъ, такожь вѣдомости діецезальнû, найважнѣйшû вѣдомости дотыкаючû цѣлои церкви католицкои, короткû поясненя въ дѣлѣ практичного душпастровництва и информаціи въ справахъ бѣжучихъ дотыкаючихъ духовеньства, библіографію теологичну, конкурсы, некрологи, и т. и. — все въ послѣднôмъ числѣ року поазбучно сконсигноване.

Рефлектуючи на досыть велике число, бо звыжь 1500 предплатникôвъ, могла-бы цѣна проектованого Вѣстника выносити около 1 зр. 80 кр. рôчно а Всесв. Консисторія позволитъ грошѣ предплатнû брати въ кождои церкви або зволитъ ôтнестись до правительства, щобъ оно позволило Духовеньству вчисляти суму предплатну въ выдатки канцелярійнû.

Зъ Коломыѣ.

(*Ôтповѣдь на допись зъ Коломыѣ въ 8 ч. „Дѣла“.*) (Дальше.)

Другу стрѣлу пустивъ авторъ дописи на читальню въ Коломыи. Ôнъ пише, що єсть 7 членôвъ, котрû ще признаются до читальнѣ. Се чиста неправда. Єсть не 7 членôвъ, якъ авторъ пише, але найменше 13, та лише, що може не бôльше якъ 7 платятъ правильно свои вкладки мѣсячнû, прото и зовсѣмъ природно, що нема ôтки газетъ предплачувати, хотяй читальня дôстає зъ другои руки „Дѣло“, „Шк. Часопись“ и „Зеркало“, но про се авторъ мусѣвъ замовчати. На все тое згодилися члены читальнѣ, отже нѣхто, хотяй-бы и самъ дописуватель зô Львова, не має права въ ихъ справы домашнû мѣшатися. Читальня єсть для своихъ. Єсли-жь хто хоче читати и має часъ, то може въ читальни читати, а якъ нѣ, то за вѣдомостею господаря и до дому на короткій часъ яку газету взяти. И дѣйстно заходятъ поодинокû члены до читальнѣ и єсли хотятъ, могутъ читати. Неправда отже, що мѣсяцѣ уплываютъ, а душа до читальнѣ не загляне. Знайдеся и такій членъ, що пôдъ всякими позорами дуже часто въ читальнѣ выступає, лишь щобы вкладокъ мѣсячныхъ не платити та на убогôй читальни спекулювати; а єсли коли и належитъ часъ довшій, то буває, що

ревно занимався. А у насъ що? Въ выданôмъ окружнику Ординаріята перемыского до ч. 176 зъ 1885 р. похваляются въ засадѣ заснованû читальнѣ для просвѣты народу, але на похвалѣ все окôнчилося. Замѣсть похвалы лѣпше бы було, щобъ нашû Консисторіи старалися дôзнати: де суть по мѣсточкахъ и селахъ читальнѣ? Якъ они розвиваются, або за-для якихъ причинъ упадаютъ? До тои вѣдомости можутъ нашû Консисторіи дôйти дуже легкимъ способомъ, а то такимъ. Що року ôтбуваются по приходствахъ визиты деканальнû, де списуются протоколы и предкладаются Консисторіямъ. Въ тыхъ протоколахъ єсть рубрика, де деканъ пытаєся пароха, чи єсть при его церкви Іосифиньскій патентъ? Розумѣєся, що парохъ каже, що єсть; деканъ записує, що єсть, хотяй оба о тôмъ добре знаютъ, що той патентъ вже давно въ церкви мыши погрызли. Чи не могла-бы обôчь рубрики Іосифиньского патенту помѣститися и друга така рубрика: чи єсть въ селѣ читальня, яка єи библіотека, чи богато має членôвъ и якъ розвиваєся? Скоро-бы таку рубрику Консисторіи при визитахъ запровадили, а тая рубрика вѣрнѣйше, якъ при Іосифиньскôмъ патентѣ выповнялася, то Консисторіи мали-бы вѣдомôсть, якъ стоитъ просвѣта народна въ ихъ епархіяхъ, чи она процвитає, чи упадає и за-для якихъ причинъ. Контроля Консисторіи надъ просвѣтою народу, — не бувъ-бы може, по нашôй гадцѣ, злый лѣкъ противъ упадаючихъ декуды читалень.

В. зô Сокальщины.

и за пôврôкъ съ вкладками залягае, хотяй лишь 50 кр. мѣсячно платитъ, а другй и по 1 зр. мѣсячнои вкладки платятъ, щобы було чимъ хоть чиншь за хату та выдатки на свѣтло и топливо покрыти. Автора дописи безпечно не заболитъ нѣколи голова, що при неправильнôмъ плаченю годѣ неразъ и на самъ чиншь потрѣбнй грошѣ зôбрати. Признаю, що могло-бы бути въ Коломыи и бôльше членôвъ, та годѣ-жь кого силувати. Що старанося о придбанье голосôвъ для Читальнѣ зъ рôзныхъ верствъ нашои суспôльности, о тôмъ повиненъ-бы и авторъ дописи знати. Що мѣщане, — якъ пише авторъ, — пютъ и бются, а лѣкомъ на тіи пороки, гадае, може бути Читальня, тежь коли, якъ самъ знае, нашй мѣщане встыдаются мѣжь интелигенцію ити, а не якъ хтось зô Львова пише, що и интелигенціи маркотно съ мѣщанами, то для чого-жь вразъ съ другими не возьмеся до закладаня Читалень по передмѣстяхъ; ôнъ и слухати о тôмъ не хоче, хотяй до того бôльше може, якъ кождый иншій, обовязаный. (Конець буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*7. Засѣданье рады державнои.*) Министеръ краевои обороны предложивъ законъ о краевôмъ ополченю. Зъ порядку дневного приступлено до дальшои дебаты надъ перенятьемъ зелѣзницѣ Дукъ-Боденбахъ на власнôсть державы. Въ дебатѣ забирали ще голосъ: Ригеръ, за внесеньемъ; Витекъ, Лигеръ и шефъ секціи Пусвальдъ. Въ дебатѣ сѣй повторилися знову подôбнй сцены якъ и на попереднôмъ засѣданю а шефъ секціи Пусвальдъ и бар. Чедикъ старалися оправдувати правительство и министра Пино. Внесенье Поклюкара, щобы дебату закôнчити, упало 130 голосами противъ 135; дальшу дебату ôтложено отже до слѣдуючого засѣданя.

(*8. Засѣданье рады державнои.*) Пос. ко. Копыцѣньскій заявивъ письменно, що складае свôй мандатъ до рады державнои. — Министеръ рôльництва предложивъ законъ о заведеню окремыхъ приписôвъ що до подѣлу наслѣдственныхъ грунтôвъ селяньскихъ середнои величины. — Зъ порядку дневного приступлено до першого читаня закона о ополченю краевôмъ, почѣмъ законъ сей ôтослано безъ дебаты до комисіи для обороны краевои. Ôттакъ наступило друге читанье актôвъ въ справѣ Конго. Въ сѣй справѣ забравъ голосъ пос. Найвиртъ и выступивъ противъ введеня до австрійскои державы чужихъ лосôвъ. Ôнъ говоривъ: Въ головнôмъ актѣ сказано, що межи державами панує повна згода. Дай Боже, щобы та згода панувала не тôлько въ Африцѣ, але такожь и въ нашôй части землѣ и щобы мы не потребували ажь такихъ законôвъ, якій ось теперь предложено о ополченю, и щобы народы Европы не стогнали пôдъ тягаромъ $4^1/_2$ миліярдôвъ на цѣли войсковй и маринарскй. Я не хочу критикувати цѣлои рѣчи а хочу лишь выступити противъ двомъ точкамъ, котрй стоятъ въ звязи съ сею справою. Африканьскй подорожники якъ Пешилъ-Леше и Льоренцъ выказуютъ, що Конго есть державою безъ обывателѣвъ, безъ законôвъ и управы и та держава выдае лосы позичковй. Въ Франціи заказанй лотеріи всякого рода и позичка для Конго тамъ не пріймеся. Въ Англіи такожь заказанй лотеріи а всяке заводженье ихъ строго тамъ караеся. Такъ само не маютъ чужй лосы приступу до Россіи и Америки. Италія не мае для нихъ доброго торгу, бо италійскй лосы червоного хреста зложено у насъ. Позôстаютъ отже лишь Бельгія, Голяндія и Австрія. Межинародный синдикатъ постановивъ выдати Конголосôвъ за 100 милiонôвъ франкôвъ въ номинальнôй вартости по 20 франкôвъ въ 5 мил. штукъ. Коли-бы сй лосы роздѣлялися на всѣ державы, то на Австрію выпала-бы лишь дуже мала часть. Мы отже не уживаемо позички лотерійнои для власныхъ цѣлей а маемо-жь допустити, щобы другй державы зъ сего у насъ користали, де и такъ есть мало капиталу? Друга точка есть та: Въ генеральнôмъ актѣ за безпечено на десятки и сотки лѣтъ свобôдну плавбу, консуляты и т. д. але о удержаню повагн правительственнои тамъ нѣхто не подумавъ; а правда, поручено се, але ось кому — лендербанкови! Я не хочу дальше говорити, а спытаю лишь минйстра финансôвъ, чи хоче ôнъ дозволити сй лосы въ Австріи? До сего додамъ ще, що мы внесемо проектъ закона, котрый-бы на будуще подôбно якъ и въ другихъ державахъ ôтобравъ компетентнымъ нынѣ сферамъ право до выдаваня и ширеня такихъ цѣнныхъ паперôвъ. На тôмъ нынѣ обмежаюся и заявляю, що мы будемо за сею справою голосувати. — Пос. Зисъ промовлявъ противъ введеня горѣвки до Конго и вказувавъ на те, що Хинцѣ якъ разъ найбôльше черезъ то не терпятъ Англичанъ, що они завезли до Хинъ горячй напитки. По бесѣдѣ пос. Сохора, котрый доказувавъ, що мурины вже самй нынѣ гонятъ горѣвку и що Австрія певно буде послѣдна, котра туды буде высылати горѣвку, ухвалила палата згодитися на угоду съ Конгомъ. — Теперь розпочалася знову дебата въ справѣ зелѣзницѣ Дукъ-Боденбахъ. Годѣ тутъ подавати всѣхъ тыхъ нападôвъ на министра Пино, якого рода они и теперь були выходитъ зъ бесѣды пос. Мага, котрый межи иншимъ такъ оказавъ: Министеръ торговлѣ може прецѣ и на то покликатися, що ôнъ не першій есть въ сѣмъ кабинетѣ, котрому щось такого приключилося. Министеръ торговлѣ мае свого Клира, якъ президентъ министрôвъ свого Неминара а министеръ финансôвъ свого Бонту. Але за ганьбу, за нападъ на честь Австріи мусимо уважати то, що ажь на порядку дневнôмъ стануло, въ якій то способъ шукаютъ собѣ австрійскй министры товаришѣвъ. На всѣ тй закиды ôтповѣвъ мин. Пино: Коли панове думаете, що я въ чѣмъ небудь нарушивъ мою власть и обовязокъ урядовый, то прошу васъ, обжалуйте мене на пôдставѣ закона о отвѣчальности министрôвъ! (Голосы зъ лѣвицѣ: Але бôльшôсть!) По закрытю дебаты ôтбулося голосованье надъ приступленьемъ до спеціяльнои дебаты. За приступленьемъ було 166 голосôвъ, противъ 135. Въ поименнôмъ голосованю були межи иншими, за: оо. Сѣнгалевичь и Озаркевичь, Охрымовичь, Чарторыйскій, Абрагамовичь, Бѣлиньскій, Бльохъ, Р. Клямъ, Белькреди, Яворскій, Ясиньскій, Зота Исидоръ и Зота Иванъ, Сохоръ, Гнѣвошь, Лихтенштайнъ, Цукеръ, Пино, Потоцкій, Савчиньскій, Ригеръ, Грегръ, Голуховскій и т. д.; противъ: Хлюмецкій, Коронини, Кноцъ, Ковальскій, Томащукъ и т. д. — Слѣдуюче засѣданье ôтбувае ся нынѣ.

(*Проектъ закона о загальнôмъ ополченю*) для всѣхъ краѣвъ заступленыхъ въ радѣ державнôй крôмъ Тироля и Форарльберга есть слѣдуючій: §. 1. Загальне ополченье есть ненарушимою частею силы военнои и яко таке позôстае пôдъ опѣкою межинародного права. — §. 2. До загального ополченя обовязанй суть всѣ здôбнй до оружія обывателѣ державы, котрй неналежатъ анѣ до арміи, маринарки военнои и доповняючои резервы, анѣ до краевои обороны а то ôтъ початку року, въ котрôмъ кôнчатъ 19 рôкъ свого житя, ажь до кôнця року, въ котрôмъ укôнчили 42 рôкъ житя. Ôтповѣдно до здôбности суть обовязанй до загального ополченя ажь до 60 року всѣ особы въ ôтставцѣ або позôстаючй въ ôтпустцѣ а належачй до арміи и краевои обороны. Обовязокъ сей розтягаеся на всѣ товариства съ характеромъ милитарнымъ, а взглядно, котрй уживаютъ ôтзнакъ войсковыхъ. До загального ополченя належитъ отже жандармерія, сторожа финансова и лѣсова. Особы, котрй не належатъ анѣ до арміи анѣ до обороны краевои анѣ такожь не маютъ обовязку належати до загального ополченя, можутъ бути до сего послѣдного принятй, скоро покажутся до него здôбными, — §. 3. Обовязанй до загального ополченя будутъ подѣленй на два поклика́ня: До першого належатъ всѣ ôтъ 19—37 р. вразъ съ тыми, що на якійсь часъ або передъ часомъ зôстали увôльненй ôтъ службы военнои якъ такожь и тй, що вже выслужили и зôстали увôльненй зъ арміи; до другого покликаня належатъ такйжь самй особы, почавши ôтъ першого сѣчня того року, въ котрôмъ окôнчили 38 рôкъ житя ажь до 31 грудня того року въ котрôмъ укôнчили 42 рôкъ житя. — §. 4. Покликанье до загального ополченя наступитъ на розказъ цѣсарскій по выслуханю рады министрôвъ и въ такôмъ объемѣ, якъ сего буде потреба. Загальне ополченье буде стояти пôдъ комендою войсковою назначеною цѣсаремъ и въ организаціи цѣсаремъ порѣшенôй. — §. 5. Наколи-бы загальне ополченье мало ужитися поза областею державы, то окремый законъ державный мае дати до сего позволенье. Тôлько въ такôмъ случаю, колибы проволока грозила небезпеченьствомъ, то загальне ополченье може бути ужите и въ сей способъ черезъ цѣсаря пôдъ отвѣчальностею правительства и за послѣповѣдомленьемъ рады державнои. Въ случаю надзвычайнои потребы, наколи-бы доповняюча резерва призначена до удержаня сталого войска на стопѣ военнôй въ часѣ вôйны не выставала, якъ такожь въ цѣли евентуального доповненя краевои обороны до законнои стопы военнои, можна покликати ôтповѣдно до потребы тôлько особъ першого покликаня, кôлько буде потреба до систематичного доповненя ôтдѣлôвъ збройнои силы въ краяхъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй. §. 6. Особы належачй до загального ополченя подпадаютъ ôтъ дня покликаня войсковымъ приписамъ карнымъ и дисциплинарнымъ. Въ часѣ ôтпустки ôтношеня войсковй ôтпущеныхъ устаютъ зовсѣмъ. — §. 7. Рядовй и офицеры загального ополченя будутъ носити такй ôтзнаки, щобы ихъ вже здалека можна пôзнати. — §. 8 Нагорода, ôтзначенье, право до транспорту, плата въ грошехъ и натурѣ якъ такожь заосмотренье раненыхъ и родинъ остаючихъ по нихъ будутъ такй самй, якъ для войска взглядно для краевои обороны. — §. 9. Листы обовязаныхъ до загального ополченя маютъ удержуватися въ порядку и евиденціи. — § 10. Кошты на загальне ополченье дасть буджетъ спôльного министерства вôйны. — §. 11. Законъ сей зноситъ всякй постановы закона войскового стоячй съ нимъ въ суперечности. — §. 12. Законъ сей входитъ въ житье по оголошеню его, а выконанье поручаеся министрови краевои обороны.

(*Законъ о заведеню окремыхъ постановъ що до роздѣлу наслѣдства для сѣльскихъ посѣлостей середнои величины.*) §. 1. Для господарскихъ осадъ (Höfe) середнои величины стаются въ силу сего закона и маючихъ выдатися законôвъ краевыхъ правосильными приписы о подѣлѣ наслѣдства. Законодавство краеве означитъ цифрами найбôльшій або найменшій розмѣръ або чистый дохôдъ катастральный тыхъ осадъ, котрй пôсля сего закона маютъ уважатися за середнй. — §. 2. Законъ сей не увзглядняе фидеикомису. — §. 3. Властитель осады пôдпадаючои сему законови не есть обмеженый въ розпоряджуваню такою осадою або еи частями анѣ за житя анѣ въ наслѣдокъ смерти. — §. 4. Коли наслѣдственне майно переходитъ на кôлька особъ, то осада вразъ съ тымъ, що до неи належитъ може припасти лишь однôй особѣ — переймаючому (Anerben). Що есть приналежностею осады означитъ законодавство краеве. За страту инвентаря можна домагатися сплаты зъ остаючого наслѣдства. — §. 5. Законодавство краеве означитъ, чи лишь наслѣдники чи и другй свояки або переживаюча подруга мае осаду перенятй. При означеню переймаючого муситъ законодавство краеве придержуватись права и порядку наслѣдства; оно може однакожь розпорядити, що переживаюча сторона супружества може безпосередно по наслѣднику а передъ другими кревными статися переймаючою. Однакожь рôднй дѣти маютъ першеньство передъ адоптоваными, законнй передъ незаконными; узаконненй рôвняются законнымъ. — §. 6. При подѣлѣ наслѣдства осада ôтдаеся переймаючому, котрый стаеся довжникомъ спадку ажь до высоты необдовженои вартости осады. — §. 7. Вартôсть осады узнаеся пôсля умовы участникôвъ або въ судовôй дорозѣ. — §. 8. При подѣлѣ майна спадкового треба переймаючому на мѣсце осады вчислити суму зараховану пôсля §. 6 яко довгъ. Сей подѣлъ наступае межи спôвнаслѣдниками вразъ съ переймаючимъ пôсля законôвъ цивильныхъ. Подѣлъ однакожь треба завсѣгды судови до затвердженя предложити. — §. 9. Коли стороны не згодятся на речинець и сплату ратъ, то мае судъ рѣшати. — §. 11. Спадкодавець може предпереношенье переймаючого обмежити, знести або розширити его право що до правно обовязанои части. — §, 14. На осаду, котра есть власностею кôлькохъ особъ сей законъ не мае вплыву. — §. 15. Коли до якого наслѣдства належитъ бôльше осадъ, а выступае кôлька особъ яко наслѣдники, то порядокъ перениманя по однôй осадѣ означае законодавство краеве. Такъ само дѣеся, коли есть бôльше осадъ якъ наслѣдникôвъ. — §. 17. Сей законъ стаеся правосильнымъ тогды, коли въ краяхъ, для котрыхъ ôнъ призначеный, будутъ заведенй ôтповѣднй законы краевй або поодинокй ихъ части. — §. 18. Выконанье сего закона поручаеся министрамъ дѣлъ внутрѣшныхъ, правосудія и рôльництва.

(*Внесенье посла Шаршмида*) о нѣмецкôй мовѣ державнôй буде передане окремôй комисіи зъ 36 членôвъ, до котрои вôйдутъ представителѣ всѣхъ народностей безъ выемки.

Заграничнй Державы.

До ситуаціи на Балканѣ. Переговоры въ Букарештѣ знову перервано, бо правительство сербске не хотѣло предложити своихъ жаданъ що до всѣхъ точокъ въ справѣ мира рôвночасно съ турецко болгарскимъ проектомъ угоды. Представителѣ державъ въ Букарештѣ радили Миятовичеви, щобы вдоволивъ предложенямъ турецкимъ. Доперва оногды давъ Гарашанинъ уповажненье Миятовичеви, щобы предложивъ жаданя сербскй на письмѣ рôвночасно съ предложенями болгарскими. Дня 22 с. м. мала отже наступити вымѣна письмъ. Зъ Бѣлграду знову доносятъ, що державы европейскй зъ иниціятивы Англіи предложили Сербіи, щобы она при угодѣ мира нѣчого не згадувала о угодѣ торговельнôй а за то державы будутъ старатися, щобы заразъ по заключеню мира була межи Сербіею а Болгаріею заведена такожь угода торговельна. — Подорожь кн. Александра до Филипополя зробила въ Россіи немиле враженье а то для того, що князь выѣхавъ туды, закимъ ще зôставъ именованый губернаторомъ. — Зъ Константинополя доносятъ, що россійскій пос. Нелидовъ вручивъ Портѣ ноту россійского правительства, въ котрôй оно выступае противъ турецко-болгарскои угоды, а головно противъ зачѣпно ôтпорного союза обохъ державъ.

Франція. Комисія иниціятивы французскои палаты выслухавши мнѣня Фрейсинета противъ внесеню о выгнаню претендентôвъ монархичныхъ рѣшилася 10 голосами противъ 7 за ôткиненьемъ внесеня и приняла внесенье Ривіета, пôсля котрого правительство буде завсѣгды мати право до надзвычайныхъ мѣръ противъ сихъ претендентôвъ, наколи-бы то вымагало безпеченьство державы. Мимо того дискусія въ самôй палатѣ не зôстала выключена, бо внескодатель Дише заявивъ, що то саме внесенье предложитъ палатѣ. — Мин. Фрейсине старався сими днями черезъ посла въ Берлинѣ, щобы Нѣмеччина взяла участь въ всесвѣтнôй выставѣ. Англія возьме участь официяльно.

НОВИНКИ.

†

О. ЯКОВЪ ШВЕДЗИЦКІЙ,

приходникъ церкви св. Параскевіи у Львовѣ и деканъ львôвско-загородскій, почет. крылошанинъ гр.-кат. митр. Капитулы, ôтзначеный хрестомъ заслуги, предсѣдатель „Русскои Рады“, членъ „Народного Дому“, „Гал.-рускои Матицѣ“ и др., б. посолъ до Рады держ. и до Сойму краевого, упокоився по короткôй недузѣ (ударъ апоплектичный) въ суботу 8 (20) с. м. въ 70 роцѣ житя.

Покôйный родився 1816 року. Отець его бувъ парохомъ въ Роздолѣ, мати була сестрою бл. п. Григ. Яхимовича. Пок. Якобъ, одержавши въ 1840 р. рукоположенье, зъ разу бувъ сотрудникомъ при своѣмъ ôтцю въ Роздолѣ, небавомъ опôсля зôставъ парохомъ въ Николаевѣ, деканомъ и надзывателемъ школъ въ деканатѣ роздôльскôмъ. Въ 1852 р. перенѣся на парохію церкви св. Параскевіи у Львовѣ и тутъ рôвно-жь поручено ему деканатъ и надзôръ надъ школами.

Покôйный, прибувши до Львова, заразъ енергично занявся упорядкованьемъ дѣлъ тои запущенои парохіи: робивъ ладъ на приходствѣ и въ церкви, провадивъ съ успѣхомъ довголѣтнй процесы за грунты церковнй, а нынѣ лишае всѣ дѣла парохіи якъ найлучше упорядкованй: приходство и церковь нынѣ въ хорошôмъ станѣ, иконостасъ найкрасшій у Львовѣ (вартости до 20.000 зр.). Покôйный бувъ за бл. п. митр. Яхимовича и Литвиновича комисаремъ дôбръ митрополичихъ и значно пôднѣсъ доходы митрополіи. Такожь его вплывови на митр. Литвиновича треба завдячити, що той-же всѣ свои архіерейскй вещи и знаряды ôтдавъ теплою рукою митрополіи и капитулѣ.

Покôйный яко парохъ церкви св. Параскевіи мавъ тяжку борбу съ пок. ко. Форманіюшомъ, лат. парохомъ костела св. Мартина, котрый напосѣвся бувъ перетягати парохіянъ рускихъ до костела. Пок. о. Яковъ боронивъ рускй душѣ передъ латинщеньемъ своею незвычайною ревностею душпастырскою, честнымъ та чистымъ характеромъ и милосердностею. Парохіянинъ въ пригодѣ удавався смѣло до пок. о. Якова и все знайшовъ у него помôчь; убогихъ що пятницѣ надѣлявъ щедро милостинею. Знали пок. о. Якова и убогй ученики: неразъ теплою рукою дававъ имъ на дидактра, на испыты... Въ товарискôмъ житю пок. о. Яковъ тѣшився найбôльшою симпатіею, въ достойнôмъ домѣ его все панувала щиро-руска сердечнôсть и гостиннôсть.

Въ 1861 р. покôйный бувъ выбраный посломъ до Сойму зъ округа Львôвъ Щирець Винники. Въ 1864 р. ôтзначивъ его цѣсарь золотымъ хрестомъ заслуги, а митр. Консисторія почет. крылошаньствомъ. Въ 1873 р. повѣты Львôвъ-Янôвъ-Городокъ выбрали его посломъ до рады державнои. Яко политичный дѣятель, покôйный по силамъ своимъ служивъ Руси, взорець точности, на всякій покликъ братіи готовый ажь до посвященя. Актъ посвященя сповнивъ покôйный принимаючи на себе прикрый обовязокъ предсѣдательства „Русскои Рады“... Въ послѣднихъ лѣтахъ при акціи т. зв. „спôльныхъ“ комитетôвъ покôйный предсѣдавъ, и его поведенье було льояльне: ôнъ не пристращався до партійнои вузкоглядности а неразъ съ великимъ сожалѣньемъ глядѣвъ на молодшихъ своихъ политичныхъ товаришѣвъ „der schärferen Tonart“, котрй чистй, яснй, для загального добра Руси користнй справы зводили ad absurdum... Мы якъ нынѣ бачимо покôйного, якъ ôнъ на остатнôмъ „спôльнôмъ“ комитетѣ, побачивши, що половина членôвъ его партіи выѣхала до Петербурга демонструвати, ломивъ руки и зôгхаючи повторивъ: „Якъ же то намъ пошкодитъ, пошкодитъ!“ Покôйный добре бачивъ, що ôнъ пôдъ конець житя хотяй знаходится все ще нѣбы то межи своими людьми, та тіи люде якйсь не такй „свои“, якъ були давнѣйше... Але консеквенція казала ему ити дальше и ôнъ съ самопожертвованьемъ — пôйшовъ. Наконець и то ще належитъ въ честь покôйного пôднести, що ôнъ не хотѣвъ вдаватися въ нѣякй банковй спекуляціи, хочь дуже часто бувъ выставленый на приманливу спокусу. Пок. о. Яковъ Шведзицкій бувъ пôдъ многими взглядами Катономъ, за такого всѣ его знали и поважали.

Тожь въ численнôмъ хорѣ почитателѣвъ покôйного о. Якова и мы кличемо нынѣ: Перомъ нехай буде руска землиця и вѣчна Тобѣ память!

— **Похороны бл. п. Якова Шведзицкого** ôтбулися вчера дуже торжественно при численнôмъ удѣлѣ священьства мѣсцевого а въ части и зъ провинціи и при асистѣ латиньскихъ священикôвъ. Мѣжь священиками прибувшими зъ провинціи бачили мы мѣжь иншими о. Лопатыньского зъ Роздолу и о. Губчака зъ Калуша. Похоронный обрядъ тревавъ ôтъ год. 9 зъ рана до 5 вечеромъ. До послѣдного цѣлованя станувъ такожь Впр. митр. Сильвестеръ разомъ съ капитулою. Пращальне слово выголосивъ д ръ о. І. Левицкій а надгробне крыл. о. Величко. Впр. Сильвестеръ явився и на Лычаковскôмъ кладовищи. Многй товариства и деякй редакціи зложили на домовину покôйного вѣнцѣ. Въ загалѣ всѣхъ вѣнцѣвъ ôтъ рускихъ корпорацій и институцій було 16. Немало такожь до звеличаня похоронного обряду причинився прехорошій спѣвъ питомцѣвъ дух. семинаріи.

— **Выдѣлъ товариства „Народнои Рады“** выславъ дня 14 л. лютого представленье съ жалобою до министерства справъ внутрѣшныхъ въ справѣ выявленого судово надъужитя урядовои власти органôвъ политичныхъ особливо при выборахъ до рады державнои въ Золочевѣ. Дня 9 л. лютого выславъ Выдѣлъ „Нар. Рады“ до того жь министерства ôткликъ съ жалобою въ справѣ письма руского, занегованого ц. к. намѣстництвомъ у Львовѣ. Въ наслѣдокъ внесенои Выдѣломъ „Нар. Рады“ до министерства просвѣты жалобы въ справѣ управительства рускои школы вправъ у Львовѣ, министерство поручило президіи галицкого намѣстництва перевести въ тôмъ дѣлѣ урядове доходженье. О всѣхъ тыхъ справахъ поговоримо ширше слѣдуючимъ разомъ. При случаю просимо, зъ порученя Выдѣлу „Нар. Рады“, всѣхъ П. Т. вступаючихъ въ члены нашого политичного товариства точно подавати свои адресы (имя, прôзвище, станъ, мѣсце замешканя и посл. почта), щобы секретаріятъ мôгъ вѣрно выготовляти грамоты членьскй и тіи-жь членамъ доручувати.

— **Въ четверъ дня 13 (25 л.) лютого** ôтбудеся въ комнатахъ тов. „Руска Бесѣда“ передпослѣдный вечерокъ съ танцями. Запрошеня вже розôслано. Послѣдный вечерокъ съ танцями на „Бесѣдѣ“ ôтбудеся въ суботу дня 15 (27 л.) лютого. За-

прошень новыхъ на сей вечерокъ розсылатися не буде; давнѣйшй запрошеня будутъ служити и на сей вечерокъ. — *Отъ комитету.*

— **Товариство ремѣсникôвъ „Зоря“** устроюе въ недѣлю дня 28 л. лютого въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ (улиця Скарбкôвска ч. 2. I поверхъ) вечерокъ съ танцями. Билетъ ôтъ особы 60 кр., билетъ фамилійный по 50 кр. ôтъ особы. Стрôй домовый. Доходъ призначеный на пôдмогу хорыхъ и пôдъупавшихъ членôвъ. Сподѣваемося, що руска интелигенція, котра оказуе великй симпатіи для того-жь товариства, збереся численно, маючи на взглядѣ такъ гуманну цѣль.

— **Питомцѣ рускои дух. семинаріи Львôвскои** ôтправили въ суботу д. 20 с. м. парастасъ за упокôй душѣ бл. п. Евгенія Желехôвского. До парастасу станули оо. Дольницкій, Тороньскій, Гробельскій и Поляньскій.

— **До библіотеки „Народного Дому“** жертвували ческй накладцѣ пп. Іосифъ Мышковскій зъ Ческого-броду и Алойсъ Гинекъ зъ Праги всѣ своимъ накладомъ выданй книжки.

— **Д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ** именованый судовымъ авскультантомъ.

— **Процесъ Михалка и комп.** розпочинаеся завтра.

— **Рекруты зъ IV-тои клясы** будутъ у насъ сего року позванй до побору войскового.

— **Россійского официра** глядѣла мин. тыждня жандармерія въ Долиньскôмъ повѣтѣ. Мимо старанныхъ розслѣдôвъ жандармерія нѣчого не могла вынайти.

— **Перенесеня и именованя.** Министеръ правосудія перенѣсъ совѣтника намѣстництва и старосту Ф. Ольшевского зъ Вадовиць до Ярослава; дальше старостôвъ: Юл. Фридриха зъ Ярослава до Нового Санча; Іосифа Менсовича зъ Камѣнки до Вадовиць и Евг. Бенешка зъ Мостискъ до Мысленицъ. — Намѣстникъ Галичины перенѣсъ пов. комисарѣвъ: М. Пуликовского зъ Бôбрки до намѣстництва; Генр. Махарского зъ Мостискъ до Перемышлянъ; I. Винярского зъ Косова до Цѣшанова; Каз. гр. Борковского зъ намѣстництва до Мостискъ; Бол. Студзиньского зъ Ропчиць до Добромиля; Ник. Пекиньского зъ Добромиля до Мостискъ; д-ра I. Городыского зъ намѣстництва до Теребовлѣ. Дальше именувавъ комисарями: Ад. Тирмана въ Коломыи и Ад. Чежовского у Львовѣ.

— **Кокурсы.** Дирекція почтъ и телеграфôвъ розписуе конкурсъ на посады почтовыхъ касіерôвъ у Львовѣ, Перемышли и Тернополи съ поборами IX. клясы ранги и кавціею въ сумѣ рôчнои платнѣ. Речинець до 15 марта с. р.

— **Новый урядъ почтовый** отвираеся съ днемъ 1 л. марта с. р. въ Сосновѣ, пов. пôдгаецкого. До нового заряду належати будутъ села: Соснôвка, Раковець, Бѣнява и Рогаткôвцѣ.

— **Звѣстного адвоката д-ра Яцковского у Львовѣ** за суспендувано въ чинностяхъ адвокатскихъ и ведеся противъ него карне слѣдство.

— **Испыты въ лѣсовôй школѣ у Львовѣ** ôтбудутся слѣдуючимъ порядкомъ. Дня 24 л. с. м. зъ ботаники; д. 25 зъ метеорольогія и знаня правъ; д. 26 зъ охороны лѣсôвъ; д. 27 зъ физіольогія ростинъ и зоольогія лѣсовои; д. 1 л. марта зъ физики; д. 2 зъ лѣсовои инжинеріи и математики; д. 3 зъ геогнозіи; д. 4 зъ науки помѣру; д. 5 зъ загальнои зоольогіи; д. 6 зъ науки о плодахъ лѣсовыхъ. Испыты треваютъ ôтъ год. 9—1 рано и ôтъ 4—7 по полудни.

— **Опорожнена посада лѣкарска.** Въ Калуши черезъ смерть Ф. Дзиковского опорожнена посада лѣкаря при салинѣ зъ платнею 400 зр. Дуже порадною есть рѣчею, щобы вже разъ до Калуша заѣхавъ якій добрый лѣкарь, бо бракъ доброго лѣкаря дуже даеся чути въ калускôмъ повѣтѣ.

— **Убійство.** Въ Корничи, пов. коломыйского, убивъ Никола Антонюкъ двое малыхъ дѣтей, котрыхъ родичѣ именемъ Зильбервахсъ були на торзѣ въ Коломыи. Убійця найшовъ въ хатѣ лише 14 кр.!

— **Дрôбнй вѣсти.** Є. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Передиванье, пов. городеньского 100 зр. на докôнченье будовы церкви. — Є. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Мужилôвъ, пов. пôдгаецкого на докôнченье будовы школы 100 зр. — Въ Коломыи була заряджена минувшого тыждня въ домѣ С. Визельберга судова ревизія за покутну адвокатуру. — На стаціи зелѣзницѣ въ Снятынѣ притисли два возы робôтника Илька Чиборака зъ Залуча такъ, що той небавомъ померъ. — Дня 28 с. м. ôтбудеся въ Замковôй каплици у Вѣдни вѣнчанье архикнязя Кароля Стефана съ архикн. Маріею-Тересою, донькою архикн. Кароля Сальватора. — Лука Мазуракъ, бувшій Василіянинъ въ Бучачи, засудженый передъ двома роками на 7 лѣтъ вязницѣ, померъ д. 18 л. лютого въ вязници Станиславôвскôй на розмягченье мозку. — Є. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Кретôвъ, пов. добромильского, на будову школы 100 зр. — Гр. Ирина Таффе, одна зъ найкрасшихъ женщинъ мѣжь вѣденьскою аристократіею, зôйшла послѣдными часами зъ розуму. — Крашевскому, котрого за-для слабости выпущено на короткій часъ за кавціею зъ вязницѣ для поратованя здоровля, не продовжено ôтпустки и ôнъ муситъ вертати назадъ до магдебургскои твердынѣ. — Въ институтѣ Дроговыжскôмъ заведено науку садôвництва яко предметъ обовязковый.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Еп. консисторія вставилася до ц. к. намѣстництва о згоду на канон. поставленье запрезентованыхъ оо. 1) на пар. Дубрôвка, дек. канчуцкого о. Іоана Грицикевича; 2) на Скопôвъ, дек. порохницкого, о. Тадея Скородиньского; 3) на Тиханю, дек. дукляньского, о. Емил. Іорчакевича, 4) на Устье руске, дек. бѣцкого, о. Кир. Обушкевича.

Презенту на парохію Улючь, дек. бѣрчаньского, получивъ о. Петро Тустановичь зъ Ялина.

Введеный въ сотрудництво пар. Нове село, дек. куликôвского, ново-поставленый пресвитеръ Александеръ Яцѣвъ.

Завôзванный до каноничнои институціи на пар. Магера, дек. потелицкого, о. Іоанъ Решетило, тамошный завѣдатель.

Каноничну институцію на пар. Жегестôвъ, дек. мушиньского, получивъ о. Григ. Спрысъ, завѣдатель капеляніи въ Нановôй, дек. устрицкого.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

† **О. Юліянъ Криницкій**, сотрудникъ и катихитъ выдѣловои школы въ Самборѣ, д-рндъ св. Богословія, безженный, померъ д. 18 л. с. м. въ Самборѣ въ 38 р. житя а 7 священьства. Покôйникъ мавъ загальну симпатію, ôтзначався розумомъ и добротою серця. Вѣчна ему память!

† **Илія Кривоносъ**, пенсіонованый капитанъ, участникъ многихъ вôйнъ, померъ минув. тыждня въ Коломыи. Покôйный до послѣднои хвилѣ житя не покидався рускои народности и свого обряду. Вѣчна ему память!

† **Максимиліянъ Заторскій**, посолъ до рады державнои, професоръ краковского университету на правничôмъ факультетѣ, померъ въ пятницю мин. тыждня въ Краковѣ въ 51 роцѣ житя. Покôйный бувъ родомъ зъ Самбора. Вѣчна ему память!

† **Фридрикъ Дзиковскій** ц. к. емеритованый лѣкарь повѣтовый, померъ передвчера въ Калуши. Покôйный тѣшився загальнымъ довѣріемъ и симпатіею всѣхъ безъ рôзницѣ народности и стану. Вѣчна ему память!

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Торгъ телятами у Вѣдни.** На торгъ дня 18 л. лютого пригнано 3557 живыхъ и порѣзаныхъ телятъ. Плачено за 1 кильо живого або зарѣзаного теляти по 34—43 кр., за найлучшй штуки 44—54 кр.

Надôслане.

За рубр. „Надôслане“ Редакція не бере на себе отвѣчальности.)

— **Ôтозва.** Понеже панѣ Наталія Кобриньска съ днемъ 9 лютого 1886 зъ Выдѣлу и зъ Товариства нашого выступила, а праць литературныхъ для Товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ на еи руки надсыланыхъ доси Выдѣлови не звернула, то просимо всѣхъ Вп. писательокъ нашихъ, що свои працѣ для помѣщеня въ I. томѣ выдань нашого Товариства на руки панѣ Наталіи Кобриньскои були понадсылали, щобы ласкаво ôтписы всѣхъ праць своихъ Выдѣлови прислали. Заразомъ поновляемо наше давнѣйше прошенье до всѣхъ Вп. нашихъ Членôвъ и прочихъ Русинокъ, присылати намъ свои працѣ, а также и творы устнои словесности. Выдѣлъ доложивъ всѣхъ старань, щобы выданье того I. тому, до котрого п. Кобриньска принялася була матеріялы зôбрати, приспѣшати, хотяй п. Кобриньска выдержавши присланй на еи руки матеріялы у себе доси, Товариству ихъ не вернула, и ще сама зъ Товариства выступила. Просимо лишь доповнити тй матеріялы, що Выдѣлъ мае въ рукахъ, щобы змѣстъ I. тому бувъ тымъ богатшій а Выдѣлъ заразъ приступитъ до друку того I. тому. — *Выдѣлъ Товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ.*

НАДÔСЛАНЕ.

Найлѣпше прочищаюче средство. Кремсъ (Австрія долѣшна) Ваша Благородность! Ваше письмо я одержавъ и подаю Вамъ охотно пожелану звѣстку. Замовленй у Васъ швайцарскй пигулки аптикаря Р. Брандта я одержавъ. Я уживаю ихъ съ добрымъ наслѣдкомъ противъ упертого запору вже черезъ кôлька лѣтъ. Вашй правдивй швайцарскй пигулки суть найлѣпшимъ, що доси въ сѣмъ взглядѣ можна було одержати и зайшли-бы значно бôльше покупу, коли бы не однй не шкодили собѣ пôдробленымъ товаромъ; менѣ самому такъ приключилося, бо пôдробленй пигулки не дѣлаютъ зовсѣмъ. Сподѣваючись, що моя звѣстка Вамъ выстане, пишуся съ поважаньемъ E. Laurer, дотеперь въ Кремсѣ н. Дунаемъ. Позаякъ въ Австріи суть рôжнй пôдробки швайцарскихъ пигулокъ аптикаря Р. Брандта, то треба добре уважати, щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ на червонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнй

1523 11—? якъ также

5% Преміованй листы Гипотечнй

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 121—?

Специяльности и универсальнй средства,

французскй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Ôтцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 52—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія**, щобы розсылати всякй товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваныки Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія обрусы** съ френдзлями, найновѣйшй взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лôжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ** гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія**, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія**, складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивй** вехôдий обрусы шенильовй, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскй портіеры** шенильовй, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій** взорець зр. 4·—. — Правдивй заслоны **Мекка** зр. 6·50 и 8·50 — **Коцы на постôль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовй одѣяла** зр. 5·— и 6— **Одѣяла кашмировй** въ всѣхъ барвахъ, сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера**, зр 13·—. **Миляньскй шовковй одѣяла здоровя** для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованй одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы. 118 цм. широкй 190 цм довгй зр. 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на пестѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **специяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60**, найтяжшои якости **зр. 3·50**.

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9·50**. Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку **зр. 4·75 и 5·50**, найлѣпша сорта **зр. 7·50**.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ**. Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ**. Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 9—?

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 27—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Плынне **Золото** до позолочуваня и направы рамъ и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ. Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякій предметъ. Цѣна фляшки скорои позлôтки або скорои посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (такожь въ маркахъ почтовыхъ) **у Leopold Epstein in Brünn (Mähren).** 1554 9—10 Плынне **Срѣбло**

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

против 1508 14 52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнй успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаеся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ A. Wolffsky, Berlin N., Weissenburger Strasse 79.

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 оправы.

Написавъ **Олександеръ Я. Конисьскій.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

К. ФЕДУНЬО

бувшій переплетчикъ ц. к. Библіотеки Университету Ягайлоньского въ Краковѣ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свое

Заведенье переплетниче и галянтерійне

у Львовѣ при улици Академичнôй ч. 8.

Заосмотривши роботню свою въ ôтповѣднй машины и приряды, стараньемъ моимъ буде, щобы повѣренй менѣ роботы въ объемъ переплетничій и выробôвъ галянтерійныхъ входячй выконувати елегантно и пôсля желаныхъ взорôвъ и вымогôвъ Вп. П. Т. Публики точно на означеный часъ и по цѣнахъ найнизшихъ. Пріймаю до переплету книжки церковнй, Євангелія, книги тверезости, и т. п. 1574 2—5

Поручаючись Впов. П. Т. Родимцямъ и Всч. Священьству, прошу о ласкавй взгляды, остаючи съ глубокимъ поважаньемъ

Климентій Федуньо

переплетчикъ.

Вже выйшовъ зъ печати

Цѣнникъ

насѣня, ростинъ, корчѣвъ

на рôкъ 1886

торговлѣ сполученои съ заведеньемъ городничимъ

Едмунда Ф. Ридля

1575 **у Львовѣ.** 2—3

Цѣнникъ на жаданье розсылаеся франко.

Елястичнй валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ, Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючй

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . . 40 кр.
2) Книга мастку желѣзного, одна либра . . 40 кр.
3) Книга мастку пôдручного, одна либра . . 40 кр.
4) Скрипта, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . . 45 кр.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 17 Львôвъ, Четверъ 13 (25) лютого 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Нашй политичнй партіи.

IV.

Дальше переходитъ „Нов. Проломъ“ до „Русской Рады“ и каже: „Общество Русская Рада уже въ статутахъ своихъ и въ програмѣ своей исключило все, що могло бы дати поводъ къ роздорамъ, а выписало на своемъ прапорѣ окликъ, подъ которымъ могли бы соединитись въ политическомъ отношеніи всѣ наши партіи и фракціи. Оно исключило изъ своей програмы всякіи споры о словесность, языкъ, этнографію; ему ровнодушно, причисляетъ ли кто себе къ 3-, 18- или 60-миліонному народу; хочетъ-ли писати тѣмъ или другимъ языкомъ, тою или другою правописію (Есть же то правда?! *Прим. авт.*): оно требуетъ отъ своихъ членовъ, щобы стояли на почвѣ австрійской державной идеи. (Бачь, що за льояльнôсть! Додати бы хиба ще: и оглядались на кождôмъ кроцѣ на Каткова и Побѣдоносцева. *Прим. авт.*), защищали права галицко-русского народа и въ вопросахъ, касающихся общихъ дѣлъ, поступали солидарно, подвергая свое личное убѣжденіе подъ мнѣніе большинства, т. е. Русской Рады“.

Тутъ належитъ зауважати, що коли въ „Домѣ Народнôмъ“ и въ „Русской Радѣ“ однй и тй самй „старй“, чи можна сподѣватися, абы люде, котрй въ „Нар. Домѣ“ такъ уперто культивуютъ языкъ „литературный“, тутъ тую справу выключили? Але допустѣмъ, щобы и такъ було, то „старй“ жадаютъ, щобы пôддатися бôльшости. Засада справедлива, всюда принята. Тôлько-жь „старй“, якъ звѣстно, не приняли вголосившихъ ся 30 народовцѣвъ, абы своеи бôльшости не звихнути... Народовцѣ ще все чекаютъ на доказы, чому, абы стояти на грунтѣ австрійской идеѣ державнои, потрѣбный бы бувъ до того языкъ чужій „литературный“?

„Русская Рада“ — продовжае „Н. Проломъ“, — хочетъ для Русиновъ возможнымъ сдѣлати участіе въ жизни конституційной, и изъ галицкой Руси сдѣлати политическій факторъ, съ которымъ бы правительство и Поляки должны числитись.“

Чи вы не мали часу стремѣти до тои цѣли? Не досыть хотѣти, — треба и ôтповѣдно трудитися а „Рада Русская“ лѣтами не давала ознаки жити. Чи съ такимъ факторомъ буде хто числитися?

„Но та задача (Русской Рады) весьма утруднена — толкуе дальше — когда одна часть нашихъ хочетъ вести политику на свою руку, не поддается въ общихъ дѣлахъ мнѣнію большинства и старается свои воззрѣнія накинути большинству. Съ великимъ опасеніемъ смотрятъ для того старыи на основавшоеся Общество „Народная Рада“... и заставляютъ опасатися, що они готовы галицкую Русь только компромитовати.“

Та чого-жь вы опасаетесь? Тажь то ино фракція, а за вами, кажете, стоитъ решта галицкои Руси! Тажь то, кажете, люде безъ такту, безъ потрѣбныхъ свойствъ вести политику! А вы тои фракціи такъ налякалися, що забѣгли ажь до св. Юра просити благословенія... Впрочѣмъ компромитувати галицкои Руси бôльше не можна, якъ вы самй еи скомпромитували.

„Головный окликъ — пише „Н. Проломъ“ — молодо-русской фракціи „15-миліонный народъ“ имѣетъ только этнографическое значеніе, но не можетъ примѣнятись къ нашимъ политическимъ стремленіямъ, если не хочемъ вести политику революційную и вводити недоразумѣнія между Австріею и Россіею. Мы не хочемъ поступати по слѣдамъ Мазепы...“

Окликъ 15-миліоновый нарôдъ и для народовцѣвъ не мае другого значеня якъ етнографичне. Окликъ сей показуе, що Мала Русь есть окремою народностею, якъ ôтъ россійскои, такъ польскои, — але то ще не революційна политика. И народовцѣ не хотятъ непорозумѣнь межи Австріею и Россіею и певно не дадутъ до того причины. Политикою народовцѣвъ есть спасати вывыскуваный у насъ нарôдъ, спасати черезъ просвѣту, котра тôлько посредствомъ матерного языка дасться скорше осягнути. Ото нашй стремленя!

Вы не хочете поступати подôбно Мазепѣ. Дуже добре. Але того не досыть. Не поступайте-жь такожь подôбно Брюховецкому, котрый въ пользу власного кармана наводивъ воеводъ московскихъ на Русь, накладавъ тягарѣ на нарôдъ и помагавъ ломати свободы наданй Хмѣльницкому. Коли вы, якъ кажете, поступаете съ правительствомъ откровенно и безъ задныхъ мыслей и дѣлаете въ интересѣ державы и еи блага, — то чому-жь не поясните, що тамованье просвѣты народу черезъ языкъ якійсь литературный, котрого нарôдъ не розумѣе, лежитъ въ интересѣ державы и еи блага?!

Може скажете, що языкъ „литературный“ потрѣбный для интелигенціи. Але-жь не забувайте, що просвѣчена интелигенція — то ще не просвѣта народу. Тутъ не ходитъ о просвѣченыхъ, але власне о тыхъ, котрыхъ просвѣчувати треба.

Дальше „Н. Проломъ“ наводитъ промахи „старыхъ“, якъ: а) „Старорусская печать не внимала на то, що толчокъ къ нашому литературному возродженію выходилъ по части отъ Украины“. б) „Многіи видѣли въ украинофильствѣ только соціялизмъ и нигилизмъ“. (Чи „Н. Проломъ“ нынѣ инакше робитъ, о тôмъ пôзнѣйше. *Прим. авт.*) в) „Многіи изъ старыхъ безъ причины отсуждали всѣхъ безъ изъятія украинофиловъ отъ патріотизма“. г) Многіи не внимали на то, що языковая однообразность въ словесности нашой на теперь немыслима, ибо намъ надо промовляти до народа такъ, якъ онъ понимаетъ (Отже самъ „Н. Прол.“ признае, що нарôдъ однообразного т. е. „литературного“ языка не понимае. *Прим. авт.*) щобы прежде всего возбудити въ немъ сознаніе русскости, а потомъ только можно думати о прочности и чистотѣ словесного языка“.

Думавъ-бы хто, що и нашй „русскіе“ прійшли до пôзнаня, що абы двигнути нарôдъ зъ упадку, пôднести его станъ матеріяльный и моральный, треба его учити практичныхъ рѣчей на тôмъ языцѣ, котрый ôнъ добре розумѣе, въ котрôмъ свои мысли выражае. Але де тамъ! Коли „русскіе“ знизилися до языка народного, то тôлько для того, щобы „прежде всего возбудити въ немъ сознаніе русскости“, абы „потомъ можно думати о прочности и чистотѣ языка“. О пôднесеню народу тутъ нема мовы. Ознакою нашихъ „русскихъ“ есть: по россійски не умѣютъ, своимъ языкомъ погорджаютъ, отже говорятъ и пишутъ по польски. Школъ рускихъ имъ не треба, бо языкъ рускій народный мôгъ-бы тамъ розвиватися, а они тому хотятъ запобѣгати. Они волятъ школы польскй и негодуютъ на рускихъ послôвъ, що за другою гимназіею промовляли; ба „Parlamentaer“, органъ Адольфа Ивановича, назвавъ руску гимназію у Львовѣ нещастьемъ...

„Тѣми промахами старыхъ, — пише „Н. Проломъ“ — воспользовались честолюбивыи люди, щобы розбити солидарность между галицкою Русью.“

Тутъ „Нов. Проломъ“ бодай признае, що бестактности „старыхъ“ розбили солидарнôсть межи Русинами.

„Среди такихъ обстоятельствъ понятно, — пише „Н. Проломъ“, — що „Русская Рада“ не можетъ опускати становища, порученного ей большинствомъ галицкой Руси и складати оружіе передъ фракціею, которая хвастается, що дѣла наши поведетъ лучше.“

Попередъ всего треба замѣтити, що нѣхто не взывавъ „Русскую Раду“, щобы складала оружье. Хоче она взятися до щирои працѣ для народу, нехай робитъ. Заснованье „Народнои Рады“ було необходимою конечностею, именно длятого, що не було кому робити; тыхъ же, котрй бажали робити, „Русская Рада“ ôтъ себе ôттрутила. Жатва многа, дѣлателей же мало. Чи „Народна Рада“ потрафитъ дѣла Руси лучше вести, — то часъ покаже. Нынѣ ôтъ неи богато вымагати не можна; она ще организуеся, она ще не жіе навѣть тôлько мѣсяцѣвъ, кôлько рокôвъ „Русская Рада“ переспала.

О партіи „Мира“ писати не будемо, бо еи добре не знаемо. Судивши однакожь по „Мирѣ“ и органахъ „старыхъ“, то они до себе зближаются. Але чи „Нов. Проломъ“ все стоявъ, якъ величаеся, высше всѣхъ партійныхъ вузкоглядностей, — най судятъ читателѣ. Въ моихъ очахъ статья „Наши политическіи партіи“ есть такъ великою партійною вузкоглядностею, на яку тôлько партійне письмо може здобутися.

Въ ч. 301 въ статьи „Горѣ имѣемъ сердца!“ потѣшае „Н. Проломъ“ свою партію, що „сегодня галицко-русское дѣло стоитъ лучше, чѣмъ прежде.“ Констатуе сей фактъ, „послѣдствія которого объявляются во львовскомъ соймѣ и во львовской періодической печати... Многіи изъ нашихъ уважали тіи голосы мѣродательными, готовй були зближатись до Полякôвъ. „Нов. Проломъ“ пôсля звычаю „старыхъ„ не опиратися на власнôй праци, але спускатися на помôчь чужу, пише: „Мѣродательнымъ сегодня есть центральное правительство и Римъ, которыи желали-бы удовлетворити нашимъ народнымъ и церковнымъ требованіямъ, а по мановенію которыхъ идутъ польскіи послы а также періодическая печать“.

Коли о тôмъ згадуемо, то лише для того, щобы показати рôзницю поглядôвъ „старыхъ“ и „молодыхъ“. Молодй не рахуютъ на помôчь изъ внѣ; они не рахуютъ богато нѣ на Римъ, нѣ на Вѣдень. Риму въ Польщи не слухано, коли ходило о полекшенье для Русинôвъ, а правительство, хоть-бы и раде Русинамъ помочй, то не може, бо само потребуе Полякôвъ. И самъ гр. Таффе прецѣнь сказавъ: „Рôвноуправненя ôтважити рôвно не можна. Хто дужшій, той все буде мати бôльше“. Народовцѣ знаютъ: „Vigilantibus jura!“ т. е. права для тыхъ, хто ихъ здобути и охороняти потрафитъ. Они знаютъ, що тôлько просвѣтою и працею до силъ и правъ своихъ дôйти можна.

Дальше пише „Н. Проломъ“: „Въ польской печати находимо отзывы, требующіи удовлетворенія требованіямъ „молодой“ Руси, т. е. той незначительной части нашой интелигенціи, которая мечтаетъ о самостоятельности „Малоруси“, о веденіи на Украинѣ пропаганды противъ Россіи и даже о присоединеніи той провинціи къ Галичинѣ. Того Вѣдень и Римъ не хотятъ. Съ партіею „молодою“ правительство не можетъ симпатизовати, бо должно бы приняти принципы г. Драгоманова, отказатись отъ монархизма, отъ церкви и отъ всѣхъ семейныхъ и державныхъ порядковъ. Партію ту протегуютъ лишъ одни польскіи политики, которыи, потерявши союзниковъ для возстановленія Польщи, стали искати таковыхъ между галицко-русскими учителями-народовцами.“

Отожь тутъ нѣ бôльше, нѣ менше, якъ доносы, и то фалшивй, о державнôй зрадѣ народовцѣвъ якъ супротивъ Россіи, такъ и Австріи. Народовцѣ мечтаютъ о сепаратизмѣ, о самостоятельности Малои Руси; суть нигилистами; ведутъ пропаганду противъ Россіи на Украинѣ; радй бы прилучити тую провинцію до Галичины, а властиво до Польщѣ, до реставраціи котрои стали союзниками Полякôвъ...

„Все то — каже „Н. Проломъ“ — принужденны мы сегодня высказати ясно и откровенно“. Нехай-же не гнѣваеся, що и мы, вызванй черезъ него, сегодня, що пишемо, не обвиваемо въ бавовну... Яснôсть за яснôсть, ôткровеннôсть за ôткровеннôсть.

Стефанъ Качала.

Товариство „Народна Рада“.

I.

За короткій часъ своеи дѣяльности провизоричный Выдѣлъ „Народнои Рады“, пôдъ проводомъ предсѣдателѣвъ д-ра Олександра Огоновского и посла Юліяна Романчука та при достойнôй признаня трудолюбивости секретаря д-ра Костя Левицкого, довершивъ уже — по-при свои труды организаційнй — кôлька дуже важныхъ рѣчей, за котрй певно цѣла галицка Русь буде ему щиро вдячна. Якъ мы вже коротенько згадували въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“ „Народна Рада“ внесла до министерства справъ внутрѣшныхъ двѣ новй жалобы: одну въ справѣ руского письма, негованого ц. к. урядами въ Галичинѣ, а другу въ справѣ надъужить въ стороны ц. к. власти политичнои при выборахъ до Рады державнои въ Золочевѣ.

Справа руского письма негованого ц. к. урядами въ Галичинѣ — се справа, про котру у насъ ôтъ часу конституційнои свободы въ 1867 р., а особливо арт. IX. въ 21 грудня 1867 р. В. з. д. ч. 142 богато спорится. Помимо того, що вже Трибуналъ державный въ цѣли усунуненя сего спору орѣкъ дня 25 цвѣтня 1882, ч. 54, що власти на рускй письма маютъ не лише рускимъ языкомъ, **але и рускимъ письмомъ** ôтповѣдати, — ореченье се для галицкихъ властей есть мертвою буквою: они, якъ передъ ореченьемъ Трибуналу державного, такъ и по нѣмъ уживаютъ польского письма до руского языка, хотяй въ Галичинѣ и передъ 1867 р. и по тôмъ роцѣ до сегодня у всѣхъ письмахъ, въ школахъ, въ часописяхъ и въ цѣлôмъ письменствѣ рускôмъ уживаеся выключно письмо руске; и якъ немыслиме до польского языка письмо руске (кирилиця чи скоропись), такъ само нынѣ немыслиме до руского языка письмо польске.

Ц. к. намѣстництво львôвске на внесеный въ тôмъ дѣлѣ ôткликъ „Народнои Рады“ противъ выданого ѣй рѣшеня Дирекціи полиціи львôвскои польскимъ письмомъ, ôтповѣло ôтмовно, опираючись на розпорядженю державного министерства въ дня 10 цвѣтня 1861, ч. 2325/Ст. М., коли тымчасомъ вже ореченье Трибуналу державного въ д. 25 цвѣтня 1882 р. ч. 54. якъ найвыразнѣйше рѣшило, що то розпорядженье зовсѣмъ не управняе ц. к. властей уживати до руского языка польского письма. Артикуломъ XIX. закона основного въ д. 21 грудня 1867 р. В. з. д. ч. 142. запоручено всѣмъ языкамъ краевымъ — отже и рускому въ Галичинѣ — повну рôвноправнôсть въ житю публичнôмъ, школѣ и **урядѣ**, а тымъ самымъ знесено всѣ съ закономъ симъ несходнй приписы, розпорядженя и законы, а то повинно бути все головною и провôдною точкою, що приказуе законъ основный.

Зъ тыхъ мотивôвъ „Народна Рада“ удалася до министерства, щобы: 1) знесло рѣшенье ц. к. намѣстництва, дотыкаюче „Народнои Рады“, яко противне истнуючимъ законамъ, 2) щобы дорогою розпорядженя зарядило, щобы по мысли обовязуючихъ приписôвъ закона основного всѣ ц. к. уряды и власти въ Галичинѣ на рускй письма ôтповѣдали рускимъ языкомъ и рускимъ письмомъ.

Друге представленье разомъ съ жалобою „Народнои Рады“ до министерства справъ внутрѣш. ôтносится до надъужить въ стороны

ц. к. власти политичнои при выборахъ въ Золочевѣ.

Справа тая добре звѣстна нашимъ читателямъ. Выборець ч. Илько Захарчукъ внѣсъ жалобу до трибуналу державного въ справѣ виpилистôвъ, неуправненыхъ до голосованя и Трибуналъ по переведеню розправы дня 26 л. жовтня 1885 р. орѣкъ, що 43 выборцѣ-виpилисты, котрû дали свои голосы на гр. Т. Стадницкого, голосували неправно, въ чого выходитъ, що бôльшôсть мавъ и повиненъ бути посломъ сов. Рожанковскій. Противъ урядникôвъ ц. к. староства въ Золочевѣ внесли були рускû выборцѣ пять жалобъ о надъужитье власти (якъ то свого часу признавъ въ дописи до „Дѣла“ заступникъ ц. к. прокураторіи держ. въ Золочевѣ п. Левицкій). Розпочалися въ золочѣвскôмъ судѣ передвступнû доходженя, опôсля перенесено цѣлу справу до львôвского суду краевого и тутъ рѣшено застановити слѣдство. Сов. Рожанковскій внѣсъ до волочѣвского суду мѣско-делегованого жалобу о образу чести противъ п. Єловицкого, комисаря ц. к. староства. День розправы бувъ вже вызначеный, ажь въ самъ той день справу перенесено до Львова. При розправѣ заступникъ сов. Рожанковского пытавъ судіи п. Емисбергера, въ якои се сталося причины, а не дôставши поясненя, застерѣгся противъ того перенесеня. Мимо того д-ръ Добряньскій згодився на переведенье розправы у Львовѣ. Вѣрный протоколъ тои розправы мы подали свого часу въ „Дѣлѣ“. Першій судія увôльнивъ п. Єловицкого а опôсля и трибуналъ апеляційный по цѣлогодиннôй майже нарадѣ потвердивъ вырокъ першого судіи. Справа Золочѣвскихъ выборôвъ була пôднесена наконець и въ Соймѣ (гл. Бесѣду пос. Антоневича въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“.) На выводы пос. Антоневича ôтповѣвъ намѣстникъ п. Залескій (пôсля стенографичныхъ запискôвъ) такъ:

„Агитація въ однои и другои стороны була тамъ ведена вельми усильно. Що до мене, я на такû агитаціи вырозумѣлый. Тогды политичнû страсти розбудженû до найвысшого степеня, сторонництва уживаютъ средствъ дозволеныхъ а часами и менше дозволеныхъ. Очевидно, що коли по такихъ надзвычайныхъ высиленяхъ прійде програна, остаютъ жалѣ. Я и на тіи жалѣ вырозумѣлый. Однакъ того жалю не треба посувати до того степеня, абы ажь кидати такими выразами, якъ то учинивъ пов. бесѣдникъ, говорячи о „мальверзаціяхъ властей правительственныхъ“. Бесѣдникъ бувъ за то упôмненый Впреосв. предсѣдателемъ и я тымъ вповнѣ вдоволяюся. Прочû подрôбности, наведенû бесѣдникомъ, оудутъ трактованû въ Радѣ державнôй. И о тыхъ подрôбностяхъ я не вагаюся сказати кôлька слôвъ. Пов. посолъ цитувавъ уступы зъ протокольныхъ зôзнань свѣдкôвъ въ процесѣ сов. Рожанковского противъ комисаря Єловицкого о оскорбу чести. Однакожь той процесъ закôнчився тымъ, що судъ не признавъ сути чину. Другій выборець Илько Захарчукъ — здаесь, знаменитый юристъ, — обжалувавъ Староство до Суду о надъужитье урядовои власти. Рѣчь була трактована широко и основно, якъ се бувъ обовязокъ Суду, а скôнчилося на тôмъ, що за-для недостачи сути чину навѣть не выточено вступного слѣдства. Такъ выглядаютъ тіи мальверзаціи урядникôвъ политичныхъ пôдчасъ выбору въ Золочевѣ.“

Выдѣлъ „Народнои Рады“ — менше вырозумѣлый на золочѣвскû агитаціи, тымъ бôльше, що комисаря п. Єловицкого не можна зачислити до „сторонництвъ“, котрû часомъ при розбудженыхъ до найвысшого степени страстяхъ политичныхъ уживаютъ средствъ „менше дозволеныхъ“, и бачучи, що львôвскû суды комисаря п. Єловицкого узнали невиновнымъ, а п. намѣстникъ въ своѣй промовѣ покликуеся именно на той судовый вырокъ, — Выдѣлъ „Народнои Рады“ ôгнѣсся съ представленьемъ и жалобою до ц. к. министерства. „Не першій то разъ — пише „Народна Рада“ — приходится народови рускому жалуватись на нарушенье политичныхъ его правъ, запорученыхъ законами конституційными, а именно правъ свобôдного выбору народныхъ заступникôвъ до репрезентацій якъ краевыхъ такъ и державныхъ. А ось новый фактъ, самъ въ собѣ дуже важный, съ котрымъ политичне товариство „Народна Рада“, що мае стояти на сторожи правъ свого народу, муситъ тяжко числитися.“ (Тутъ слѣдуе характеристика того факту, выбору въ Золочевѣ, котрого мы зъ уваги на цензуру подати не можемо.) „Справа ся важна, длятого покривдженû нею доходятъ рôзными законно допускаемыми дорогами своихъ правъ, а коли дорога карного доходженя, переведеного передъ ц. к. судомъ пов. мѣско-дел. С. III. у Львовѣ противъ головному виновникови.... комисареви п. В. Єловицкому не довела до пожаданыхъ результатôвъ, тожь симъ предкладаеся Выс. ц. к. министерству, яко найвысшôй власти политичнôй, справу.... поступованя того-жь ц. к. комисаря правит. до всказаного закономъ поступованя, якъ сего домагаются: голосъ публичный и нарушенû права свободы политичнои цѣлого народу.“

Дальше описано поступованье ц. к. староства, а особливо п Єловицкого передъ выборомъ дня 30 мая и при выборѣ дня 2 червня 1885 р. пôсля протоколу судовои розправы и иншихъ датъ, якû предкладаеся въ дорозѣ слѣдства выслѣдити, а въ заключеню, покликуючись на охорону свободы выборôвъ, артикулу VIII. закона основного (свобода лична) и артикулу XIII. зак. основного (присяга урядова), „Народна Рада“, опираючись на законѣ зъ 10 мая 1860, звертаеся до министерства съ просьбою, щобы противъ п. Єловицкого зарадило строге дисциплинарне слѣдство и въ тôй цѣли важадало актôвъ справы карнои, переведенои передъ ц. к. судомъ пов. мѣс.-дел. у Львовѣ С. III., а по переведенôмъ слѣдствѣ усунуло его зъ урядового мѣсця въ Золочевѣ.

Бесѣда д-ра Ник. Антоневича

выголошена на 26 засѣданю Сойму при генеральнôй дебатѣ надъ буджетомъ краевымъ.

(*Конець.*)

Я хотѣвъ-бы въ рогаціи убрати мои желаня. Що до буджету краевого, маю пôднести декотрû уваги, бо разъ, часъ короткій, а по друге, я переконаный, що въ специяльнôй дебатѣ ще разъ пôднесутся. Буджетъ школьный передовсѣмъ належитъ до тыхъ буджетôвъ, котрû тяжатъ на вазѣ фондôвъ краевыхъ. Я очевидно противъ того буджету выступати не могу, есмь за тымъ, абы утримався, а навѣть въ потребѣ абы зроставъ. Однакожь я маю до Выс. Рады шк. прошенье, абы вже разъ выслухала нашихъ представлень и нашихъ прошень, абы наука въ низшихъ категоріяхъ школъ народныхъ сталася бôльше практичною. Вже намъ почт. членъ Рады школьнои гр. Бадені заявивъ, що она на тую дорогу вступила, але я хочу, щобы на ту дорогу вступила дальше. Не тôлько я, но и мои политичнû пріятелѣ, вже часто заявили пôдъ тымъ взглядомъ свои желаня. Школа народна мае бути практичнею. Я бы бувъ задоволеный, абы въ народныхъ школахъ, именно низшихъ категорій, учено тôлько читати, писати и числити, и абы дѣти тôлько того добре научилися. Вѣдомости конечнû теоретичнû могутъ бути помѣщенû въ читанкахъ, а часъ дальшій школьный най хлопчикъ ужіе въ городку, садѣ або при варстатахъ, де такû суть, щобы той хлопчикъ по скôнченыхъ школахъ ставъ помôчнымъ для свого ôтця и родины, щобы такъ не дѣялося якъ нынѣ, де укончений академикъ сельскій приходитъ до дому яко ученикъ образованый и не хоче до нѣчого братися, бо тамъ говорено ему о географіи, исторіи, геологіи и астрономіи; то все непотрѣбне. Тажь и на тое годитися муоите, пп., що языкъ есть средствомъ а не цѣлею въ школѣ народной, и не треба намагати, щобы ученося тамъ двохъ языкôвъ, бо той другій языкъ за богато часу вымагае. То суть мои рогаціи до Рады школьнои, и есмь переконаный, що тіи прошеня будутъ увзглядненû; мы вже вступаемо на лѣпшу дорогу. Я бы желавъ, щобы мы скорше пôшли, а не такъ, якъ тіи конаки, о котрыхъ п. Романчукъ говоривъ.

Що до буджету въ загалѣ, то сегорôчна комисія буджетова вывѣсила помпатичный прапоръ ощадности. Золоте то слово, але оно повинно бути удержане въ певныхъ границяхъ. Оказуеся, що въ декотрыхъ справахъ справдѣ посунено ощаднôсть до крайныхъ границь, попросту кинено все до коша краевого; але въ иншихъ позиціяхъ цѣлкомъ не була тая ощаднôсть переведена. Вгляньте, пп., въ справозданье комисіи буджетовои а переконаетеся, що тамъ такожь суть малû протекціи, институціи въ Краковѣ трактуются яко краевû и народовû, и мусятъ бути попиранû. Институція львôвскія, то друга льокація; тутъ не такъ гойно отвирае фондъ краевый касу; институціи по провинціяхъ, котрû часто маютъ далеко гуманнѣйшу задачу, уважаются за льокальнû, а фондъ краевый не мае обовязку спирати тыхъ институцій н. пр. буръсъ; тіи всѣ повандрували до коша соймового. Єсмь за ощадностею, але въ границяхъ; а що тая матерія при специяльнôй дебатѣ буде ясно трактована, длятого не виджу потребы довго въ то вдаватися, хотяй не можу того затаити, що не тôлько Краковъ яко перша льокація и Львôвъ яко друга льокація, але и такû институціи суть пещеными дѣтьми, котрû взяли собѣ за обовязокъ и задачу мѣшатися въ домовû нашû справы. Я заявивъ уже, що мы мусимо зближитися; того вымагае наша спôльна доля и нашь край, але не мѣшайте намъ.

Звычайно, коли читаемо вашû газеты, гадаемо собѣ: и бютъ и плачутъ. Наша засада ясна: мы людьми, любимо свое, а шануемо васъ, але и ôтъ васъ того жадаемо. Мы хочемо зближитися до васъ щиро, але одно условіе муситъ бути доповнене: не мѣшайтеся въ нашû домовû справы, такъ якъ мы въ вашû не мѣшаемося. А власне тіи институціи суть дуже фаворитованû, котрû нами интересуются — и дуже опѣкуются, — маю тутъ на гадцѣ интернатъ, що то воюе противъ шизмы, котрои нема. Єсть тамъ ще одно общество, котре займаеся выдаваньемъ книжокъ популярныхъ, а якъ тутъ передъ двома лѣтами заявлено, то общество завязалося, щобы противъ шизмы воювати. Але де тая шизма, не знати, бо еи не ма; XIX. столѣтье не есть ѣй такъ приклонне; нынѣ идея народности есть сильнѣйша, а идея религіи есть вже на другôмъ плянѣ. Кажутъ, для чого болотомъ не обкидаемо всѣхъ, котрû суть православнû, чи по вашому шизматики? Ясна причина. Пытаюся васъ, для чого вы протестантôвъ не обкидаете болотомъ, хоть протестантизмъ есть ересею? Длятого, бо протестанты суть такожь Поляки. Магомеданизмъ есть для Поляка пріязнѣйшимъ, якъ шизма, бо магомедане суть и Поляки. Длятого и для насъ православіе не есть страшне и ненавистне, бо нашû братя суть православными и нашû предки ними були; але зъ того не слѣдуе, щобы мы намагали до змѣны нашого обряду и нынѣ нѣхто о тôмъ не говоритъ и не мыслитъ.

Коли я своею промовою хочь оденъ крокъ напередъ поступивъ, то буде задоволенье для мене, що я не дармо говоривъ.

Процесъ Михалка и товаришѣвъ.

Передъ звычайнымъ трибуналомъ судейскимъ розпочався дня 24 с. м. процесъ Кароля Михалка, бувшого директора „Общого рольничо кредитного Заведенія для Галиціи и Буковины во Львовѣ“ и его товаришѣвъ: Кароля Хувеса и Адольфа Киндлера. Всѣ три обжалованû дѣлали на некористь наведеного банку и принесли ему значнû страты. Въ процесѣ однакожь обжалованû они лишь о малû взглядно сумы, а то для того, бо Дирекція сего банку не зробила нѣякого донесеня а слѣдство противъ обжалованыхъ выточено лишь на подставѣ доносеня якогось п. Теофиля Короля, бувшого урядника при „Общôмъ рольн.-кредитнôмъ Заведенію“.

Трибуналъ складаеся зъ судѣѣвъ: Голыньского, яко предсѣдателя, и Дуньевича, Нѣтарского, и Никиша, яко вотантôвъ; прокураторію заступае п. Жмѣнковскій. Обжалованыхъ боронятъ: Михалка адв. д-ръ Горецкій; Хувеса адв. д-ръ Люка, а Киндлера адв. д-ръ Яцковскій, котрого однакожь заступае защитникъ въ справахъ карныхъ д-ръ Горовицъ. На сали есть богато публики, майже выключно жидôвскои; вже зъ физіономія многихъ лицъ можна пôзнати, що суть то люде, котрû ходили подôбными дорогами и отбули такожь таку саму практику. На галеріи позасѣдали дамы, такожь майже выключно жидôвки. Середъ публики на сали бувъ такожь и згаданый повысше Теофиль Король.

До розправы станули лишь Михалко и Хувесъ, бо Киндлеръ, котрый проживае теперь въ Радôвцяхъ на Буковинѣ, предложивъ свѣдоцтво, що есть тяжко хорый и не може теперь ôтбувати такъ далекои дороги. До розправы завозвала прокураторія 11 свѣдкôвъ и знатокôкъ пп. Богуслава Льоншана и Оскара Крейсера.

Пôдчасъ читаня акту обжалованя стоятъ обжалованû передъ трибуналомъ. Михалко чоловѣкъ середного росту, брунетъ съ лицемъ правильнымъ и досыть симпатичнымъ, довга чорна борода надае ему поваги директорскои а трошки больше якъ звычайный объемъ горѣшнои части его корпусу каже догадуватися, що ôнъ якъ-разъ почавъ поростати въ тую повагу, котра есть звычайно признакою людей зажиточныхъ, що спокойно уживаютъ овочѣвъ довголѣтныхъ трудôвъ. Въ актѣ обжалованя, котрый вразъ съ мотивами обоймае шѣсть аркушѣвъ битого письма, сказано:

Кароль Михалко, родомъ зъ Зелявъ въ Чехахъ, лѣтъ 47, римо-кат. религіи, жонатый, батько 4 дѣтей, директоръ „Общого рольничо-кредитного Заведенія для Галиціи и Буковины во Львовѣ“ обжалованый: 1) о злочиньство спроневѣреня квоты надъ 300 зр.; 2) о фалшиве вставленье межи активами Заведенія квоты 4.500 зр. 49 кр., представляючои манко касове въ „Общ. роль.-кред. Заведенію“; 3) о то, що въ билянсѣ за рôкъ 1880 позиціи. „довжниковъ“ въ активахъ и „вѣрителѣвъ“ въ пасивахъ Заведенія самовольно пôднѣсъ о 21.868 зр., а тымъ самымъ поробивъ въ замкненяхъ рахунковыхъ и билянсѣ о свѣдомостею фалшивû зôставленя, а то становитъ провину зъ §. 89. зак. к. зъ 1873 р.

Кароль Хувесъ робитъ на сали враженье чоловѣка, якъ то кажутъ, битого на всѣ боки, рутинованого и рафинованого посередника въ справахъ грошевыхъ. Убраный елегантно, входитъ на салю, якъ бы на дуже добре собѣ знакому биржу, розклонюесь на всѣ боки, глядитъ на публику и галерію. Голова у него коротко обстрыжена, лице чисто выголене. Очи маленькû и трошки прижмуренû та тихій и солодкій голосъ характеризуютъ сего чоловѣка. Хувесъ есть жидомъ, мае лѣтъ 40, жонатый, батько 2 дѣтей; давнѣйше бувъ агентомъ „Общ. роль.-кред. Заведенія“. Ôнъ есть обжалованый о спроневѣренье квоты 775 зр.

Третій обжалованый Адольфъ Киндлеръ не ставився. Ôнъ есть родомъ зъ Станиславова, лѣтъ 38, жидъ, жонатый, батько 7 дѣтей, проживае теперь въ Радôвцяхъ; обжалованый о спроневѣренье сумы 956 зр. 56 кр.

Михалко и Хувесъ сидятъ вже 16 мѣсяцѣвъ въ вязници слѣдчôй, а Киндлеръ въ наслѣдокъ своеи хоробы (астмы) проживавъ у себе дома пôдъ надзоромъ полиційнымъ, а ôттакъ на вôльнôй стопѣ за кавціею 5.000 зр. Дирекція „Общ. роль.-кред. Заведенія“ не прилучилася до судово-карного поступованя и для того пôдсудныхъ обжаловано лише за такъ малû сумы, хочь якъ загально звѣстно, банкъ той потерпѣвъ велику страту.

Коли отже вчера прійшло до розправы, Киндлеръ, якъ сказано, не станувъ, а его защитникъ, д-ръ Яцковскій предложивъ свѣдоцтво лѣкарске, що Киндлеръ не може станути зъ причины недуги и внѣсъ, щобы розправа ôтбувалася въ неприсутности Киндлера а евентуально була ôтложена. Прок. Жмѣнковскій зажадавъ, щобы трибуналъ завôзвавъ судъ въ Радôвцяхъ телеграфично, щобы той же урядово переконався о ставѣ здоровя Киндлера. Наразъ являеся въ сали урядникъ и подае предсѣдателеви трибуналу якусь телеграму. Предсѣдатель читае: „Киндлеръ зовсѣмъ здоровъ, ôнъ лишь удае; комисія повинна оконстатувати станъ его здоровя.“ Телеграма тая наспѣла зъ Радовець ôтъ якогось Штера (Stöhr) и выкликала въ сали велику сензацію.

Теперь розпочалося читанье мотивôвъ акту обжалованя: 1. Директоръ Кароль Михалко бувъ одинокимъ директоромъ финансовымъ и самостôйнымъ управителемъ ôтдѣлу векселевого при „Общ. рол.-кред. Заведенію. Слѣдство выказало, що въ тôмъ ôтдѣлѣ були непорядки, котрû управу Михалка представляютъ въ найвысшôмъ степени неправильною и несолидною. На пôдставѣ выказаного въ книгахъ Заведенія рахунку Михалка, на пôдставѣ зôзнань знатокôвъ, котрû розслѣджували книги и наконець на пôдставѣ зôзнань самого Михалка, пôднявъ той же въ тôмъ Заведеню въ протягу 1883 р. 64 штукъ векселѣвъ на загальну суму 62.161 зр. 81 кр. зъ портфелю Заведенія, щобъ ихъ реесконтувати. Записанû въ рубрицѣ „Мае“ згаданого рахунку а ôтданû Заведенію черезъ п. Михалка зъ того реесконту сумы въ готôвцѣ, выносятъ разомъ 46.889 зр. 69 кр. Выходячу зъ сего дефравдацію 15.000 зр. стараеся Михалко въ той спосôбъ оправдати, що при реесконтованю тыхъ векселѣвъ мусѣвъ ôнъ тымъ, що давали ему на нихъ грошѣ, платити высокû проценты бо 18%; дальше, що часть тыхъ векселѣвъ реесконтувавъ въ приватнôмъ банку львôвскôмъ помершого Исидора Кона, за тû векселѣ дôставъ ôнъ однакожь лишь въ части готôвку а за решту давъ ему Конъ иншû векселѣ. Тû послѣднû векселѣ показалися пôзнѣйше, якъ каже Михалко, „недобрыми“ и длятого звернувъ ôнъ часть зъ нихъ Конови назадъ, а за то иншû а именно два черезъ гр. Яна Козьебродского акцептованû векселѣ на 1.500 зр., одинъ вексель акцептованый черезъ Ром. Кл. на 1.200 зр. и два векселѣ акцептованû Заячкôвскимъ на суму перевысшаючу 1.000 зр., бувъ змушеный ужити для себе, а именно векселѣ гр. Козьебродского ексконтувавъ въ моравскôмъ банку ескôнтовôмъ въ Бернѣ, вексель Кл. у Львовѣ а за вексель З—ого одержавъ въ дорозѣ угоды 1.000 зр. и тû грошѣ задержавъ для себе. Дивнымъ есть то, що Михалко реесконтувавъ векселѣ Заведенія въ той спосôбъ, що за векселѣ вынятû зъ портфелю, одержавъ ôтъ Кона замѣсть готôвки ще гôршû векселѣ, а зъ слѣдства и зôзнань Михалка не выказуеся нѣчо такого, що могло-бы раціонально дати до того право, щобы ôнъ векселѣ, походячû зъ рôзныхъ интересôвъ Заведеня, задержавъ и приповоивъ собѣ узысканû въ той спосôбъ сумы. Векселѣ акцептованû гр. К—имъ а ескôнтованû ôттакъ въ банку моравскôмъ, були вправдѣ заосмотренû жиромъ Заведенія, не можна однакожь зъ сего вносити, щобы Дирекція Заведенія на таке поступованье згодилися, а вже зовсѣмъ нѣ, щобы згодилася на задержанье черезъ Михалка выплаченои за тû векселѣ готôвки. Пôсля зôзнань директора д-ра Ив. Добряньского, полишувано звычайно векселѣ предкладанû Михалкомъ членамъ Дирекціи до пôдпису и пôдписуванû черезъ нихъ, безъ близшого розслѣдженя стану рѣчи, въ довѣрію до особы Михалка, котрый дуже легко въ кождôмъ случаю мôгъ узыскати жиро Заведенія а взглядно пôдписъ другого директора, бо и самъ пôдписувавъ жиро яко директоръ. Впрочѣмъ въ однôмъ случаю директоръ Заведенія о. Евст. Меруновичь заквестіонувавъ правдивôсть свого пôдпису на однôмъ векселѣ пôдъ жиромъ побôчь пôдпису Михалка. На векселяхъ акцептованыхъ черезъ гр. К-ого бувъ умѣщеный яко выставитель Петро Пôдгорецкій, урядникъ Заведеня и приватный учитель въ домѣ Михалка. По при-

чинѣ сего доручувано Пôдгорецкому наказы заплаты, а той перечивъ правдивôсть свого пôдпису на тыхъ векслях. Що до оправдуваня Михалка, що ôнъ за реесконтованѣ векслѣ мусѣвъ платати дуже высокій процентъ, бо ажь до 18%, то се просто неможливе, бо Заведеніе есконтовало векслѣ по 7% отже въ дорозѣ реесконту не мôгъ платити такихъ высокихъ процентôвъ. Ся обставина впрочѣмъ рôвнодушна, бо Михалко каже, що коли заплативъ высокій процентъ, то Заведеню числивъ лишь 7%, а надвыжку плативъ зъ власнои кишенѣ. Зваживши, що всѣ неправильности и манипуляціи Михалка съ Кономъ нѣгде въ книгахъ не записанѣ, мусится конче прійти до заключеня, що при великôй части згаданыхъ векслѣвъ забраныхъ зъ портфелю Заведенія Михалко не мавъ на оцѣ интересу Заведенія, але хотѣвъ за кожду цѣну узыскати грошѣ потрѣбнѣ для себе. Михалко самъ признавъ, що великій бракъ грошей спонукавъ его до ужитку для себе одержаныхъ ôтъ Кона векслѣвъ. Пôсля зознань Емиля Миша вложивъ Михалко 80.000 зр. въ будову фабрики церезины на Клепаровѣ и при случайности сказавъ до Миша: „Грошѣ не граютъ у мене нѣякои ролѣ“. Михалко ангажувався особисто въ ризиковнѣ предпріємства, вымагаючѣ значныхъ грошей, бравъ участь въ копальни воску земного въ Борыславѣ и въ предпріємствѣ фосфоритôвъ съ Адольфомъ Лякоомъ. Пôсля зôзнань Северина Держка, Михалко живъ на дуже велику стопу. Зъ другои стороны Михалко не выказавъ ôтповѣдный до того станъ свого майна, отже оправдане обжалованье Михалка о злочиньство спроневѣреня сумы надъ 300 зр. Зъ зôзнань свѣдкôвъ о. Ант. Дѣлькевича, Сев. Держка и другихъ, ба и самого Михалка выходитъ, що въ касѣ Заведенія при замкненю касы показувалися частѣ браки (манка), котрыхъ причины не можна було выкрыти. Въ 1881 р. сконстатовано значнѣ браки касовѣ. Зъ припорученя Михалка, одинокого управителя ôтдѣлу рахункового, вписувано въ книги манка касовѣ, появляючѣся ôтъ 9 цвѣтня 1881 р. зразу яко выдатки на рахунокъ будьто-бы есконтованыхъ векслѣвъ, а на послѣдокъ записано ихъ въ рубрику „конта довжникôвъ“ яко довгъ касіера Юл. Яминьского. Опôсля же, коли вже сконстатовано, що ôтъ касіера Яминьского не можна жадати покрытя сеи сумы, и коли не выказався анѣ одинъ случай вказуючій на то, що браки тѣ були споводованѣ похибкою въ рахунковости або манипуляціи, ôткрыто на припорученье Михалка для манкôвъ и надвыжокъ касы окреме конто корренте. Дальше вписавъ Михалко, котрый укладавъ билянсъ за 1882 р. самъ одинъ безъ всякого чужого вмѣшуваня, дефицитъ касовый 4.510 зр. 49 кр., якій показався по ôтгруваню надвыжокъ касовыхъ, въ билянсъ зъ того-жь року и выказавъ тую сумy яко позицію активôвъ, записуючи еи въ позицію довжникôвъ, находячу ся межи активами. Цѣлый хôдъ той, доказаный знатоками, признае обжалованый. Билянсованье таке мѣстатъ въ собѣ фалшиве представленье рѣчи, доконане въ такій способъ свѣдомо Михалкомъ. (Дальше буде.)

ДОПИСИ.

Зъ Коломыѣ.

(*Ôтповѣдь на допись зъ Коломыи въ 8 ч. „Дѣла“.*) (Конець.)

Прійшла черга на филію „Просвѣты“. Авторъ дорѣкае еи выдѣлови, що за два роки ледви разъ зôйшовся и то ажь за кôлькаразовымъ зазывомъ центр. Выдѣлу, щобы скликати загальный зборъ и выбрати новый выдѣлъ. И се мае бути правдою! Може выходитъ такъ изъ книжки секретаря филіи, а може зъ актôвъ филіи, межи котрыми находились-бы тіи кôлькаразовѣ зазывы центр. Выдѣлу? Де-жь тамъ! А що торôкъ центр. Выдѣлъ упоминався о справозданье зъ загальныхъ зборôвъ торôкъ ôтбутыхъ, то чей-же не выдѣлъ, а секретарь завинивъ, — вѣдай таки самъ дописователь*) — бо-жь его рѣчею було дотычне справозданье въ своѣмъ часѣ до ц. Выдѣлу ôтослати. За плаченье вкладокъ не може ц. Выдѣлъ на тутешну филію жалуватися, бо декотрѣ поплатили вже за 1886 рôкъ, а зъ мѣсцевыхъ членôвъ вѣдай лишь одинъ за 2 послѣднѣ роки залягае. Що книжечокъ зъ шафы филіи „Просвѣты“ мало продано, то правда; но щобы, якъ пише авторъ, не було нѣякои принуки, то неправда. Прецѣнь касіеръ дававъ мѣщанинови Л., о чѣмъ и авторъ мусить знати, деякѣ книжечки зъ шафы филіи, щобы читавъ самъ и другимъ до читаня дававъ, — тымъ чиномъ хотѣвъ розбудити охоту до читаня мѣжь мѣщанами, а тымъ самымъ и до купованя книжечокъ, — та що-жь, и книжечки не вернулися и консументы не зголошувалися. А теперь посмѣю спытати автора, длячого ôнъ, стыкаючися все съ мѣщанами, не старався въ тôмъ напрямѣ на мѣщанъ вплывати, щобъ, якъ пише, не пили и не билися. Що при даныхъ обставинахъ можна зробити, тое робится. Коломыя не Львôвъ; тутъ не богато силъ робучихъ, а и межи тыми не всѣ можутъ робити на нивѣ народнôй такъ, якъ-бы хотѣли.

За литературно-драматичне товариство пише авторъ коротко але досадно: якъ дало представленье послѣдне въ 1882 р., та и слыху про него не ма. Но спытаю автора, чи то одинока задача товариства: давати представленя и чи оно муситъ ихъ давати, хотя не мае способныхъ аматорôвъ або и въ загалѣ нѣякихъ аматорôвъ? Чи авторъ дописи не знае, що и торôкъ старанося хочь-бы до одной штуки зôбрати аматорôвъ, а не можна було? А зъ чіимъ то переважно заходомъ бувъ торôкъ при ôтвореню филіи складу „Народнои Торговлѣ“ устроеный музикально-декляматорскій вечеръ при участи хору Денисôвского? А статутъ маючого завязатися товариства „Народный Дôмъ“ въ Коломыи чіимъ стараньемъ бувъ друкованый, яко проектъ, и розсыланый черезъ газету „Руска Рада“? Чіимъ стараньемъ бувъ той статутъ тричи предкладаный намѣстництву до принятя его до вѣдомости, чіимъ заходомъ зладженый бувъ рекурсъ противъ ореченя намѣстництва и пôсланый до министерства? Котре то товариство займався веденьемъ дневника добровôльныхъ складокъ на „Нар. Дôмъ“; котре занялося закупномъ грунту пôдъ „Нар. Дôмъ“ и на всѣ товариства заинтабулювало его? Чи не литер.-драм. товариство? О тôмъ знавъ авторъ безпечно, хотя до того товариства не належитъ и належати вѣдай не хоче. Но була ще инша дѣятельнôсть товариства. Такъ торôкъ якъ и давнѣйше займалися члены выдѣлу его рецензіями плодôвъ литературныхъ, переважно драматичныхъ, однакожь не могло рѣшитися, котрый небудь зъ нихъ друкомъ оголосити. Може выдѣлъ въ тôмъ взглядѣ за скрупулятный, но про то нема ще причины публично голосити, що за товариство нема слыху.

Позаякъ авторъ дописи за филію тов. Качковского згадавъ лишь мимоходомъ, що и она такъ само господаритъ, то и ему ôтповѣдався мимоходомъ, що господаритъ, якъ може и справы филіи залагоджуются въ своѣмъ часѣ пôсля вымогъ членôвъ и центр. Выдѣлу.

Наконець неправда, що товариства закупили грунтъ пôдъ „Народный Дôмъ“ за 2.400 зр., та що закупили его лише зъ складокъ доброволичныхъ Русинôвъ. Кожде товариство причинилося и своими грôшми до закупна грунту, и мѣсцевѣ Русины, якъ интелигенція, такъ и мѣщане складалися на „Нар. Дôмъ“. Коли авторъ хотѣвъ правду написати, найбы бувъ потрудився до того, що провадитъ книгу приходôвъ и розходôвъ на „Нар, Дôмъ“, а той бувъ-бы ему сказавъ, що самъ грунтъ коштуе 2.560 зр. а выдатки купна, продажи, интабуляціи, переносôвъ, процентъ заплаченый ôтъ позиченыхъ грошей, и выдатки на друкованье и переписуванье статутôвъ товариства „Нар. Дôмъ“, та подаваня ихъ до намѣстництва и рекурсу до министерства, дневникъ складокъ съ остемплеваньемъ, реставрація паркану съ иншими выдатками становлятъ якихъ 402 зр. Щобы грунтъ лежавъ безъ всякого ужитку, того сказати не можна, хиба що авторъ не уважае того за ужитокъ, що береся за огородъ за лѣто 30 зр.

Згадавъ авторъ и за довгъ затягненый на закупно грунту пôдъ „Народный Дôмъ“ въ фондѣ бурсовôмъ, но понеже авторъ написавъ по просту лише часть..., то най знае, що довгъ затягненый на цѣль речену выноситъ 650 зр., ôтъ котрыхъ платится по 5% ôтъ сотки.

Що авторъ за професора Т. Грушкевича, яко радного мѣста писавъ, есть правдою; та кобы бувъ такъ само безстороннымъ показався и супротивъ другого радного М. Бѣлоуса. Самѣ раднѣ казали, що згаданый радный на секційныхъ засѣданяхъ говоритъ по руски, и на повнôй радѣ кидае слова рускѣ, а не якъ авторъ дописи подавъ, що говоритъ лише ломаною польщиною.

Коли таку будемо „правду“ говорити, то певно раны не загоятся нѣколи, а все ятритися и ропѣти будутъ. Въ той способъ авторъ дописи народнôй справѣ не прислужится, найже на будуче добре розважитъ, нѣмъ на такій крокъ рѣшится.

*) Се тôлько догадка Вп. дописователя. Прим. Ред.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Мотивы до внесеня о загальнôмъ ополченю.*) Средства, якихъ доставляе поступъ нашого часу громадженю, рухови, удержаню и дѣяльности збройнои силы, надали системѣ загальнои службы военнои великои силы и значеня, що найлѣпше показалося въ послѣдныхъ великихъ вôйнахъ и переконало всѣхъ о потребѣ переведеня сеи системы по всѣхъ державахъ европейскихъ. Лежитъ то вже въ природѣ системы загальнои службы военнои, що покликанье до неи всѣхъ здôбныхъ до ношеня зброѣ обывателѣвъ ажь до границь можливости о стôлько лишь мае вартôсть, о скôлько она дасться зъужиткувати въ часѣ вôйны, и що тôлько та держава може пôдняти вôйну съ выглядомъ на удачу, котра може свою силу военну такъ розвинути, якъ ея противникъ, а на случай потребы ажь до крайности, и ôтповѣдно до сего урядитъ у себе такъ организацію войска, що буде могла выступити въ пору и съ цѣлою силою. Симъ поясняюся тенденція державъ розвинути свои силы военнѣ, о скôлько можна найбôльше. Коли вже стала армія муситъ найти певнѣ раціональнѣ и матеріяльнѣ перешкоды а то зô взгляду на народно-економичнѣ и цивилизаційнѣ задачѣ быту державного, звернено загально увагу на то, щобы операціи збройныхъ силъ попирати лишь въ вôйнѣ въ мѣру потребы змобилизоваными загальными ополченями, приготоваными ôтповѣдно въ часѣ мира. Задачою ихъ есть причинитися до того, щобы стала армія могла въ повнôй силѣ выступити до борбы, дальше щобы таке загальне ополченье обняло службу техничну администраційну, санитарну и т. д. мѣсцеву службу безпеченьства, стереженье и оборону областей пограничныхъ або такожь розвивати акцію на крылахъ и позаду непріятеля и въ той способъ ослаблювати и загрожувати непріятеля, котрый такихъ мѣръ не предвидѣвъ. Взявши на увагу другѣ державы а географичне положенье Австріи, котра якъ найбôльше повинна бути осторожною и бачною, то покажеся, що австрійска держава позôстала далеко позаду въ сѣмъ взглядѣ по-за другими державами. Она мае зô взгляду на другѣ державы нумерично найслабшу сталу армію и длятого старалася доповнити сю недостачу краевою оборовою. Хочь пôдъ тымъ взглядомъ поступила она дуже далеко, то не достае ѣй однакожь крôмъ Тиролю и Форарльберга загального ополченя и въ другихъ краяхъ коронныхъ и пôдъ симъ взглядомъ позôстае она далеко позаду за другими державами. Австро Угорщина не мае навѣть на тôлько военнои силы, щобы черезъ цѣлый часъ довшои вôйны удержати нормальный станъ арміи и краевои обороны а навѣть черезъ знесенье войскового погранича зменшила ще свои военнѣ силы. Середъ такихъ обставинъ показуесь конечна потреба загального ополченя. Природа задачѣ загального ополченя якъ и интересъ кождои коменды кажутъ предвиджувати, що уживанье сеи институціи може лишь рѣдко коли статися всестороннымъ и що за кождый разъ буде оно обмежене що до простору, часу и розмѣру.

(*Зъ рады державнои*). На вторковôмъ засѣданю рады державнои предложили Менгеръ и товаришѣ проектъ закона о пôльгахъ стемплевыхъ при конверзіи довгôвъ гипотечныхъ. Закимъ приступлено до порядку дневного забравъ голосъ президентъ министрôвъ гр. Таффе, и заявивъ, що министерство застерѣгаеся рѣшучо противъ всякихъ напастей, якѣ проявилися на послѣдныхъ засѣданяхъ палаты и высказавъ надѣю, що коли послы думаютъ, що на пôдставѣ нагромадженого матеріялу можутъ робити министерству або его членамъ закиды, то они въ такôмъ случаю зробятъ ужитокъ, якій есть предвидженый въ законахъ о отвѣчальности министрôвъ. Въ противнôмъ случаю однакожь мае правительство право жадати, щобы регуляминъ палаты бувъ такъ выконуваный, щобы министерство або его члены не були нараженѣ на пôдозрѣваня и безчещеня. Правительство уважае се заявленье навѣть за потрѣбне въ интересѣ успѣшнои дѣяльности тѣлъ парляментарныхъ. — При спеціяльнôй дискусіи надъ предложеньемъ въ справѣ зелѣзницѣ Дукосъ-Прага принято цѣле предложенье безъ змѣны.

НОВИНКИ.

— **На II. засѣданю центр. Выдѣлу тов. „Просвѣта“** зъ дня 19 л. лютого с. р. ухвалено: 1) 25-лѣтнѣ роковины смерти Тараса Шевченка обходити дня 25 лат. марта въ великôй сали „Народного Дому“ съ богатѣйшою програмою, якъ звычайно. 2) Удѣлено запомогу выдавцимъ квартетôвъ рускихъ въ квотѣ 20 зр. 3) Вызначено книжки, котрѣ маются читальнямъ даромъ высылати. 4) Ухвалено выслати читальни въ Зборовѣ даромъ выданя Просвѣтнѣ. 5) Принято въ члены: п. Антона Хойнацкого, управителя книгарнѣ Института Ставропигійского у Львовѣ, и читальню въ Зборовѣ. Крôмъ того порѣшено богато иншихъ справъ администраційныхъ.

— **Преосв. еп. Юліянъ Пелешъ** ôгъѣхавъ передвчера поспѣшнымъ поѣздомъ до Станиславова.

— **Радными мѣста Львова** выбранѣ такожь п. А. Вахнянинъ и о. І. Величко. Въ 13 ч. „Дѣла“ доносили мы, що выбôръ ихъ ще не бувъ напевно звѣстный. По укôнченôмъ скрутиніюмъ показалося, що намъ прибуло ще двохъ радныхъ, буде отже въ теперѣшнôй радѣ мѣста Львова засѣдати 8 Русинôвъ, а именно: Д-ръ Ол. Огоновскій, Мих. Дыметъ, Ан. Вахнянинъ, о. В. Ильницкій о. А. Василевскій, о. І. Величко о. Ал. Бачиньскій и Мих. Сембратовичь.

— **Непошанованье рускихъ святъ** практикуеся въ Сѣнявѣ, де ц. к. начальникъ п. Ильницкій, нѣбы Русанъ, выдае терминъ Русинамъ въ рускѣ свята. Въ его слѣды вступае и ц. к. нотарь, но, якъ зачуваемо, ôнъ лишае вже Сѣняву и переселяеся въ Бережаны, де вѣдай самѣ Русины навчатъ его бôльше шанувати нашѣ свята. Пану же начальникови радимо зъ нашои стороны купити собѣ рускій календарь, а о проче удамося до высшыхъ властей, щобъ зволили зарадити тому лиху. — *Х. У.*

— **Въ Долинѣ** ôтбудеся дня 16 (28 л.) лютого вѣнчанье п. Тита Заячкôвского, судіи повѣтового зъ Будзанова съ панною Антониною Витвицкою, учителькою въ Долинѣ.

— **Якъ обходжено свято Богоявленія въ Пльевлье въ Боснѣ.** Якъ звѣстно, въ Боснѣ стоитъ ажь колька нашихъ рускихъ полкôвъ. Мѣжь иншими перебувае въ Пльевлье 55 (бережаньскій) полкъ, де капеляномъ есть о. І. Стрыйскій. На свято Богоявленія постановила коменда 55 полку зарядити надъ водою красный престолъ, де бы могло ôтправитись торжественне богослуженье и посвященье воды. Пôдчасъ богослуженя и водосвятія були слѣдуючѣ войсковѣ парады. Одинъ баталіонъ зложеный зъ рускихъ жовнѣрѣвъ съ войсковою музикою выступавъ пôдъ проводомъ капитана на кони. На сальвы баталіону ôтповѣдали выстрѣлы зъ пушокъ, котрыхъ було всѣхъ разомъ пôдчасъ цѣлого торжества 23. Початокъ литургіи ознаймивъ выстрѣлъ зъ пушки, а потôмъ музика ôтограла 2 разы обрядовый хоралъ. На початку и при кôнци евангелія баталіонъ давъ по однôй сальвѣ, на котрѣ ôтповѣджено выстрѣлами зъ 4 пушокъ за кождый разъ. Жовнѣры, котрѣ умѣли спѣвати, зложили хоръ до литургіи. Передъ початкомъ водосвятія, пôдчасъ читаня евангелія и при многолѣтствіи для Є. В. цѣсаря були данѣ сальвы, выстрѣли зъ пушокъ и грала войскова музика.

— **Вѣсть подана польскими газетами** о мнимôмъ суспендованю львôвского адвоката д-ра Яцковского показуеся не правдивою. Д-ръ Яцковскій, котрый веде дуже численнѣ справы, мѣжь тыми и богато справъ рускихъ селянъ, мае много скрытыхъ ворогôвъ и они то розпустили повысшу вѣсть неправдиву. Простуемо тую вѣсть для заспокоеня тыхъ Русинôвъ, котрыхъ интересы заступае д-ръ Яцковскій.

— **Маршалкомъ рады повѣтовои** въ Жовквѣ затвердивъ цѣсарь Мечислава Мнишка, а вице-маршалкомъ Е Розвадовского.

— **Самоубійство.** Передвчера ôтобравъ собѣ житье черезъ повѣшенье въ жовкôвскôй касарни Палажій, уланъ зъ 8. полку.

— **Именованя и перенесеня.** Намѣстникъ именувавъ лѣкарями повѣтовыми II клясы: д-ра Винкент. Нича въ Богородчанахъ; асистентами санитарными: д-ра Ст. Яблоньского въ Любачевѣ; д-ра М. Гиршлера въ Товстôмъ. Перенесено лѣкарѣвъ повѣтовыхъ д-ра Ант. Петрицкого зъ Косова до Бродôвъ, д-ра М. Дембовского зъ Лиска до Яворова; д-ра М. Мариновского зъ Дубровы до Ярославя, д-ра Кастана Воляньского зъ Калуша до Золочева, дра Кл. Книгиницкого зъ Ниска до Мисленицъ, д-ра Адольфа Вурста зъ Цѣшанова до Калуша, В. Нича зъ Богородчанъ до Лиска; асистентôвъ: д-ра Ап. Тарнавского зъ Яворова до Косова и д-ра Гиршлера зъ Товстого до Богородчанъ.

— **Похороны бл. п. Якова Шведзицкого** дали напастливому „Слову“ случай вкусити „украинофиловъ“, котрѣ, по его словамъ, „блистали своимъ демонстративнымъ отсутствіемъ и лишь нѣсколько человѣкъ ихъ съ проф. Романчукомъ во главѣ, съ любопытствомъ бабъ розсмотривали надписи на лентахъ вѣнковъ“. Цѣле се сказанье — ложь, приправлена ще ѣдкою злобою вымѣреною противъ п. Романчука. Въ похоронахъ пок. Я. Шведзицкого взяли участь всѣ Русины безъ рôзницѣ не для чіихсь красныхъ очей, а для тои почести, яку мали для покôйного.

— **О. Лука Бобровичь** помѣстивъ въ „Dzien. Pol.“ поясненье, якъ то сталося, що ôнъ ôтправивъ службу Б. за кн. Оттона Бисмарка. Прійшла до него якась панѣ и по польски просила о ôтправу службы Б. „za Ottona“. На службѣ явилася тая панѣ съ п. Мончаловскимъ, отвѣч. редакторомъ „Слова“. Се его застановило, але нѣчого не догадався. Ажь коли заразъ въ „Словѣ“ появилася вѣсть, що ôнъ ôтправивъ службу Б. за кн. Бисмарка, цѣле дѣло стало ему яснымъ. Фактъ сей надъуживаня церкви, робленя собѣ смѣшкôвъ зъ функцій церковныхъ обуривъ всѣхъ христіяньскихъ жителѣвъ Львова.

— **Довгій вѣкъ.** Въ селѣ Шляхтинцѣ, тернопôльского округа, жіе жѣнка, котра въ бѣжучôмъ мѣсяци окôнчила 105 рôкъ житя. Старушка вже немôчна, бо лежитъ ôтъ двохъ лѣтъ на постели майже безъ притомности. Внукъ еи, 65-лѣтный вже старець, плекае бабуню свою якъ найприкладнѣйше.

— **П. Иванъ Верхратскій,** професоръ гимназіи Станиславôвскои, подарувавъ для рускои гимназіи у Львовѣ, якъ для еи библіотеки такъ и для учителѣвъ та ученикôвъ всѣ свои рускѣ выданя въ бôльше примѣрникахъ, за що ему прилюдно складаю щиру подяку. — *Вас. Ильницкій,* директоръ рускои львôвскои гимназіи.

— **Пересторога** Громадѣ Забойки, тернопôльского повѣта, пропали облигаціи сполученого державного довгу, зъ котрыхъ ч. 10.149 представляе суму 2.050 зр., ч. 2149 вартôсть 600 зр. Громада Забойки перестерѣгае передъ купованьемъ тыхъ облигацій.

— **Посада професора наукъ природныхъ** опорожнена въ гимназіи коломыйскôй.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Пробôжнôй** складае Достохв. Выдѣлови тов. „Просвѣта“ щиру подяку за приславье даромъ около 60 книжочокъ для тои же читальнѣ. — *В. Котовичь* голова; *Єронимъ Стефаньскій* заступникъ.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** прислали П. Т. Добродѣѣ: о. Ник. Голинатый, сотрудникъ зъ Княждвора, 3 зр.; о. Мих. Фортуна, скôльскій деканъ 5 зр.; Ник. Пачовскій, прих. въ Жуличахъ 2 зр.; о. Ив. Гарасимовичь въ Кривôмъ ôтъ себе и ôтъ прихожанъ изъ складокъ въ церкви 3 зр. 70 кр. о. Шанковскій зъ Нишбôрка 2 зр. о. Ковальскій зъ Спасова ôтъ прихожанъ 5 зр.; о. Тороньскій вице-ректоръ рускои духовнои семинаріи 2 зр.; п. Харакъ, ц. к. адъюнктъ въ Золочевѣ 1 зр. — За тіи дары складае Дирекція рускои гимназіи сердечну подяку въ имени рускои молодежи. *В. И.*

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Є. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Яблонôвъ, пов. коломыйского, на обнову церкви 100 зр.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

✝ **Юліянъ Макаревичь,** сынъ пароха о. Макаревича въ Сваричевѣ, укôнченый правникъ, упокоився въ Сваричевѣ дня 21 л. лютого по довшôй недузѣ на грудну болѣзнь. Вѣчна ему память!

✝ **Елена Леонтовичь,** жена о. Леонтовича въ Кропивнику, епархіи перемыскои упокоилася въ 22 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Малоруско-нѣмецкого Словаря Евг. Желехôвского** выйшовъ зъ друку дальшій, 21-шій выпускъ (арк. 56 а—58 а стор. 881—920. *Скупити—Стôйчикъ* и коштуе 50 кр. а. в. (Цѣла до теперь выдана часть Словаря коштуе 11 зр. 50 кр. а. в.) Вп. Предплатникôвъ сего Словаря просится о скоре вырôвнанье залеглостей (кôлько хто мае ще доплатити, було подано на адресахъ при розсылцѣ попередного выпуску) и о надсыланье дальшои предплаты. — Станиславôвъ дня 22 л. лютого 1886. — С. *Недѣльскій.*

— **Зеркала ч. 3.** мѣститъ въ собѣ слѣдуючѣ статьѣ: „Нынѣшне славянофильство", вступный стихъ. „Интервью о. Калинки съ д-ромъ Вычосою", фейлетонъ. Вѣсти политичні. Поясненье. Шкаралупникъ. Илюстрація, Єлегія одного галицкого редактора. Гриць и Проць. Коломыйки. Заявленье н-ръ 1. и Заявленье н-ръ 2. Дрôбні вѣсти и чабарашки.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Торгъ волами у Вѣдни.** На торзѣ 22 л. лютого було 1.004 волôвъ зъ Галичины, 703 угорскихъ а 1362 нѣмецкихъ. За галицкі плачено по 47 до 53 за 100 кил. мертвои ваги. (На 100 к. живои ваги иде 55—65 кгр. ваги мертвои.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 122—?

Специяльности и универсальні средства,

французскі и инші, якъ черезъ ню такъ и черезъ инші фирмы оповѣщуваній.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье	за зр.	4·96 кр.	зъ доброи вовны овеч.;
	„ „	8·— „	зъ лѣпш. вовны овеч.;
	„ „	10·— „	зъ тонкои вовны овеч.;
	„ „	12·40 „	зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже красні одѣня, сподні, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, досканы поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцеві для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткі на 1 до 5 метрôвъ довгі; я змушеный отже продавати такі решткі богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôдні решткі ôтмѣнюются або ôтдаеся грошѣ (Робю замѣтку, що другі фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути висерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи пріймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и французскôмъ. 1577 (1—24)

Поѣзды зелѣзничі

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан. и льокаль
Зелѣзницѣ державні.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	6 11	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына	— —	11 45 и 7 30	— —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 — и 6 48	— —	6 50
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 28—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

5 килеві

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (6—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегеляйского столового	2 зр. 10 кр
1 „	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр и 2 „ 50 „
1 „	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр
1 „	Самородного вытравного	4 зр. 30 кр.
1 „	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червоні вина: 1 бочôвка	Viszontai	2 „ 50 зр.
1 бочôвка	Viszontai старе	3 „ — „

Повысше наведені цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѣ добрі, натуральні и лучші вина якъ зъ Вершецъ, и просить о ласкаві замовленя.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходить у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси выйшло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонні мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкі образки,** Ив Франка, серія I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч 6). Замовляти можна такожь поодинокі выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючі выданя:

Хемія, Роское, 40 кр
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

„Скошеный цвѣтъ"

образокъ зъ галицкого житя

Василя Барвѣнка.

Цѣна 1 зр., съ пересылкою 1 зр. 20 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

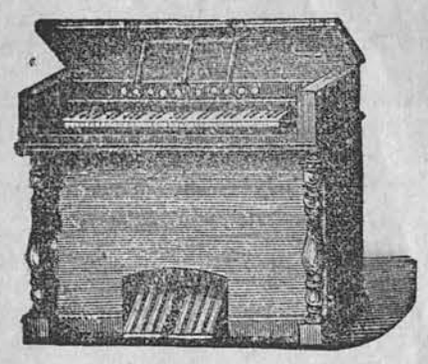

Понеже знаю, що Высокоповажані отцѣ духовні уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты

1372 53—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% платні въ 30 днѣвъ по выпов.
4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 8—?)

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія, щобы розсылати всякі товары гумові, запавѣсы, диваны, шовкові покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, Викторія обрусы съ френдзлями, найновѣйші взоры зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр 3·20 и 4·20. Гарнитуръ гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія,** складаючійся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдиві всхôдні обрусы шенильові,** зр 5·— и 7·—. **Смирненьскі портіеры шенильові,** новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — Правдиві **заслоны Мекка** зр 6·50 и 8·50 — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельові одѣяла** зр 5·- и 6— **Одѣяла кашмирові** въ всѣхъ барвахъ. сшиті найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальні одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера,** зр 13·-. **Миляньскі шовкові одѣяла здоровя** для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованій одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы. 118 цм. широкі 190 цм довгі зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезні, широкі и дуже грубі не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такі самі 190 цм довгі и 130 цм. широкі зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Ті дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашь **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50** и **зр. 9·50.** Правдиві англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгі, 150 цм. широкі за штуку **зр.** 4·75 и **5·50,** найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусôвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Ті плащѣ суть такъ малі и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльні: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 10—?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 8—? купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечні и 5% Листы Гип. преміованій

котрі пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. є. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Плынне Золото до позолочуваня и направы рамъ и предметôвъ зъ дерева, металю, порцеляны и скла; до посрѣблюваня всякихъ предметôвъ металевыхъ. Кождый може позлôтку и посрѣбку накладати съ найбôльшою легкостею на всякій предметъ. Цѣна фляшки скорои позлôтки або скорои посрѣбки 1 зр. за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ готôвки (такожь въ маркахъ почтовыхъ) **у Leopold Epstein in Brünn (Mähren).** 1554 10—10 **Плынне Срѣбло**

МОЛОЧАРНЯ

МАРІИ КОМУНИЦКОИ

ул. Сикстуска ч. 3. у Львовѣ.

Подае до вѣдомости Высокоповажанôй П. Т. Публицѣ, що кромѣ всякого рода добôрного набѣлу, доброи сѣльскои кавы, котрои порція коштуе 12 крейцарôвъ, можна дôстати найлѣпшои вудженины тоже смачні снѣданя и вечерѣ, складаючійся зъ всѣлякого мяса и ярины — порція по 12 кр. а. в.

Запрашаючи умильно до численного звиджуваня мого Заведеня, остаюсь съ высокоповажаньемъ:

Марія Комуницка.

Руска исторична Библіотека

выходить въ Тернополи неперіодичными (менше бôльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листôвъ печатныхъ. Кождый томъ, що остановить для себе окрему цѣлôсть, можна предплачувати ôтдѣльно. Предплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 р. 20 кр., съ пересылкою franco 1 р. 30 кр., — рекомендованою 1 р. 40 кр. На умысне замовленье могутъ предплатники дôставати що два томы оправні въ англійске полотно съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданои цѣны 45 кр. на кожді два томы. Замовившій оправні примѣрники, дôстануть ихъ въ другôй половинѣ лютого. Дальші замовленя на оправні примѣрники ще пріймаются.

Предплачуючі Томъ II. могутъ дôстати ще выйшовшій Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнôй.

Предплату найлучше пересылати переказомъ пôдъ адресою: Олександеръ Барвѣньскій въ Тернополи.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючі

Формулярѣ для кась пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды":

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга мастку желѣзного, одна либра . . 40 кр.
3) Книга мастку пôдручного, одна либра . . 40 кр.
4) Скрипть, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . 45 кр.

Вылавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 18 Львôвъ, Субота 15 (27) лютого 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на пôвъ року . . 6 зр. на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на пôвъ року . зр. 2·50
для России: на цѣлый рôкъ . . 12 рубл. на пôвъ року . . 6 рубл. на чверть року . . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 16 рубл на пôвъ року . . 8 рубл на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 рубл. на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ ôтновленьемъ предплаты, щобы мы могли управильнити накладъ и высылку.

Нашй политичнй партіи.

V.

О „сепаратизмѣ Украины“ нѣхто розумный думати не може. Самъ Хмѣльницкій, мимо своеи силы видѣвъ, що Мала Русь безъ звязи съ иншою державою устоятись не може. Де тая сила, въ интересѣ котрои лежавъ-бы сепаратизмъ Украины? Поляки не въ силѣ, Австрія Украины не потребуе, а Россія мусѣла-бы боронити Украины до крайности; инакше була-бы ôттята ôтъ Чорного Моря. Крикъ про „сепаратизмъ“ пôднѣсъ въ початку 1860 тыхъ рокôвъ жидôвскій „Сіонъ“ зô злости, що Украинцѣ хотѣли просвѣчувати нарôдъ, абы не бувъ такъ вызыскуваный жидами. До того крику прилучилися Поляки задля своихъ цѣлей. Крикъ той пôдхопивъ Катковъ и почавъ трубити о потребѣ т. зв. „обрусенія“ Украины. Нынѣ тымъ крикомъ воюютъ и нашй „обрусителѣ“.

Коли сепаратизмъ неможливый, то и пропаганда за сепаратизмомъ Украины була-бы абсурдомъ. Чого народовцѣ бажаютъ ôтъ Россіи, то есть: абы и Украинцямъ въ Россіи вôльно було говорити, спѣвати, писати и просвѣщатися въ ихъ матернôмъ языцѣ, якъ сама природа того вымагае.

Чи народовцѣ стоятъ на засадахъ нигилизму, — о то може ихъ посуджувати хиба крайна злоба. Хиба-жь народовцѣ зрываютъ съ монархизмомъ, съ церквою, съ державными, ба, навѣть съ всѣма семейными порядками?

Але каже „Н. Проломъ“: „Народовцѣвъ протегуютъ Поляки, бо они стали союзниками ихъ до реставраціи Польщѣ“. Тутъ мусимо высказати нашй погляды якъ на Польщу, такъ на Россію.

Народовцѣ не були-бы противнй Полякамъ яко Славянамъ въ ихъ етнографичныхъ границяхъ а коли борются съ ними, то борются противъ гегемоніи польскои на Руси. Хто отже хотѣвъ-бы будувати Польщу на Руси, вже черезъ то само переставъ-бы бути Русиномъ. Народовцѣ Польщѣ хотѣти не можутъ, разъ, що Поляки, якъ показуе ихъ поступованье съ Русинами, суть непоправнй, анѣ нѣчого не научилися и нѣчого не забули, ихъ засадою, якъ давно такъ и нынѣ, есть, абы на Руси не було Русинôвъ. Можна-жь съ ними на серіо думати о угодѣ? Можна-жь народовцѣвъ о то посуджувати? Чого жадаемо ôтъ Полякôвъ, то того, абы не перешкаджали просвѣтѣ народу. Такій тôлько змыслъ могла-бы мати угода съ ними. А по друге, Польща есть неможлива, — то Немезисъ исторична, то наслѣдки давнои политики, котра казала имъ лучитися съ Германами противъ Славянъ. Нынѣ збираютъ они плоды власного засѣву. Поляки ôтдавши школы езуитамъ и торговлю жидамъ, засудили себе на темноту и убожество, а тымъ самымъ на упадокъ. Нынѣ пôдставою шляхты есть тôлько земля. Бисмаркъ порозумѣвъ то, постановивъ шляхту польску въ Прусахъ обôбрати зъ землѣ. Але що тамъ постановивъ Бисмаркъ, у насъ то само, безъ шуму и крику, роблятъ жиды.

Гляньте 30 лѣтъ назадъ, де у насъ були дѣдичѣ жиды? А 20—30 лѣтъ на передъ будемо могли въ бѣлый день зô свѣчкою въ рукахъ шукати за дѣдичемъ Полякомъ. Бо хоть-бы до часу зôстало що зъ богатшихъ родôвъ, то що то буде значити на край? Такъ вывласненье шляхты польскои практикуеся въ Познани и у насъ, а за тымъ поступае германизація. Мы можемо надъ тымъ жалѣти, але ôтвернути лихо — не нашй силы. Можна-жь безъ вузкоглядности або злобы посуджувати народовцѣвъ о симпатіи для реставраціи Польщѣ? Польща пропала; що тамъ Бисмаркъ не выдушитъ, тутъ братъ жидокъ довершитъ. Давно Поляки, коли вводили жидôвъ и езуитôвъ на Русь, хвалилися, що несутъ захôдну цивилизацію на всхôдъ; нынѣ прійшлося Полякамъ поживати овочѣ, якими ихъ тая захôдна цивилизація обдаряе.

Поляки для насъ не страшнй, а протекція ихъ безсильна. Але сила жидôвъ страшна якъ для насъ, такъ для нашого народу, если не успѣемо черезъ просвѣту скрѣпити его, абы ратуватися. Ратуймо нарôдъ, бо коли той пропаде, нѣ „молодымъ“, нѣ „старымъ“ не стане мѣсця. Дивѣтся, жиды заходятся закладати школы ремѣсничй и промысловй, дальше школы и кольоніи господарскй, а вы хочете черезъ чужій языкъ „литературный“ просвѣту спиняти?!

Що до Россіи, тутъ заходитъ напередъ пытанье: чому у насъ такъ уперто усилуютъ приготовляти поле для языка россійского? Певно думаютъ, що Россія, коли-бы прійшла, положила-бы конець всему, що польске, и езуитамъ. То могло-бы статися, але и Россія силы жидôвъ не зломитъ; она своимъ не може дати рады. Въ Россіи жиды такъ само вызыскуютъ темного хлопа, якъ у насъ въ Галичинѣ.

Друге пытанье есть: чи Россія прійде, або не прійде? Русь була давно пôдъ власными князями, дальше пôдъ Татарами, потому пôдъ Литвою и Польщею. И Галицка Русь переходила подôбнй колѣѣ; нынѣ мы пôдъ Австріею. Не знаемо яка доля ще насъ чекае, але правдоподôбно Россія не прійде, мимо того, що платитъ деякимъ у насъ свои юргельды, — бо то вже така политика, що кожда держава потребуе мати за границею своихъ агентôвъ.

Россія мае свои интересы. Землѣ она мае бôльше, якъ ѣй треба, — ѣй треба моря. Вже Петро Великій сказавъ, що за кожду квадратову стопу моря, дасть квадратову милю землѣ. Море Балтицке въ зимѣ замерзае, о Бѣлôмъ и не говорити. Не могучи дôстатись на широке море черезъ Босфоръ и Дарданелѣ, Россія товчеся онъ коло Персіи и Афганистану, чи бы тамтуды не можна дôстатися до моря. Коло Карпатъ моря нема, — въ Галичинѣ Россія не мае що робити, а до того мае досыть до порядкованя дома.

Але допустѣмъ, що якій интересъ казавъ-бы Россіи займати Галичину, то не забуваймо, що и Россія не все то може, чого бы хотѣла. Ще свѣжо стоятъ въ нашôй памяти вôйны Кримска и Болгарска. Якъ тамъ Европа не допустила выгнати Туркôвъ зъ Европы и посѣсти Босфоръ и Дарданелѣ, такъ тутъ скасувала трактатъ Санъ-Стефаньскій. Коли-бъ Россія хотѣла забирати Галичину, то нехибно пôднесла бы свôй протестъ Европа, котра не хоче допускати, абы Россія дальше розширялася на захôдъ. Але допустѣмъ навѣть, — що есть не правдоподôбне, — щобы Россія, по довшôмъ або коротшôмъ часѣ, забрала Галичину, щó на тôмъ зыскавъ-бы нарôдъ? Россія почала-бы заводити школы съ московскимъ языкомъ, то тамувало-бы просвѣту, пôдтримувало-бы темноту люду, на его погибель!

Кому добро народу не на словахъ, але въ самôй рѣчи лежитъ на серци, той замѣны Австріи на Россію желати собѣ не може, и народовцѣ еи собѣ не желаютъ. Народовцѣ до того вѣрятъ въ поступъ, що и въ Россіи, скорше чи пôзнѣйше, побѣдитъ правда; що и тамъ пôзнаютъ, що не въ розширюваню границь, але въ задовольненю народôвъ лежитъ сила державы; що и тамъ разъ закинутъ политику „обрусенія“, сепаратизмъ Украины знайдутъ смѣшнымъ и перестанутъ вѣрити доносамъ нашихъ „русскихъ“ зô Львова.

Стефанъ Качала.

Загальне ополченье и право спадкове.

Двѣ важнй справы ждутъ нынѣ въ радѣ державнôй на полагодженье: справа загального ополченя и проектъ до уставы, нормуючои спадкове право господаротвъ селяньскихъ. Обѣ справы выйшли зъ иниціятивы правительства и становлятъ широкій предметъ дискусіи въ комисіяхъ рады державнои. Обѣ дотыкаютъ такожь дуже близько интересôвъ нашого краю, именно податку крови и хлѣборобства.

Содержанье обохъ проектôвъ до згаданыхъ уставъ подали мы вже въ ч. 16. „Дѣла“ и читателѣ нашй зрозумѣли певно дуже докладно ихъ далеконосность. Нынѣ хочемо бодай въ короткости представити хôдъ дебатъ въ комисіи „обороны державнои“ надъ проектомъ уставы о загальнôмъ ополченю, якй велися тамъ-же 22 с. м. Дебату почавъ пос. Матушь деякими пытанями, звернеными до министра вôйны, гр. Вельсергаймба, именно: якъ завысоке буде число ополченикôвъ, чи ополченики будутъ уживанй до службы военнои и по-за границями державы, якъ высокй будутъ кошты загального ополченя, яке ихъ узброенье, уборы и т. д. Министеръ Вельсергаймбъ дававъ на все довгй и всесторонни ôтповѣди. Ôнъ заявивъ, що потребу уставы выкли-

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ*).

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

I.

Етнографія.

Русины якъ пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, такъ и языковымъ суть особнымъ племенемъ ôтъ Великороссôвъ. Тіи обѣ народности — Русины и Великороссы — черезъ кôлька сотъ лѣтъ ôтъ ихъ выступу въ исторіи були означуванй особными именами; и такъ: колишнй славяньскй племена въ нынѣшнôй полудневo-захôднôй Россіи почавши ôтъ IX. столѣтя, а мешканцѣ нынѣшнои Волини и Галичины почавши ôтъ XI. столѣтя звалися „Русь“, „Русины“, коли тымчасомъ мешканцѣ Ростовско-Суздальскихъ околиць и Вятки вже почавши ôтъ XV. столѣтя называно именемъ Москва́. Тую назву Русь, якъ звѣстно, приняли найперше Поляне, мешкаючй по-надъ Днѣпромъ, ôтъ Варяго-Русôвъ (Норманôвъ), котрй, хочь и становили пануючу верству, въ короткôмъ часѣ съ запанованными Славянами зъамальгамувалися и ихъ звычаѣ и мову приняли. Москва́-жь, въ узшôмъ змыслѣ того слова, перенесла свое имя на тіи славяньскй племена пôвнôчнои Россіи, котрй поселилися посередъ Финôвъ. Якъ зъ одной стороны тіи Славяне, що приняли имя „Русины“, надали Варяго-норманьскимъ ворохобникамъ свою питому культуру, такъ зъ другои стороны тіи славяньскй племена, що мешкали помежи Финами, перевысшили швидко своихъ сусѣдôвъ въ кождôмъ взглядѣ и зъабсорбували ихъ цѣлковито якъ пôдъ взглядомъ политичнымъ такъ и соціяльнымъ. Хочь оно правдоподôбно, що околицю Ростовско-Суздальску, де центральна власть въ XII. и XIII. столѣтю поклала угольный камѣнь до московского царства, въ часахъ твореня общинъ у численныхъ славяньскихъ племенъ заселяли выключно Фины, то все-жь сильнй наплывы поселенцѣвъ зъ перелюдненого Новгорода, зъ околиць Смоленьска и Вятки, якъ и зъ полудневои Руси вже въ X. столѣтю причинилися дуже до перемѣны тамошныхъ азійскихъ обставинъ. Коли-жь велике княжество Московске переняло политичну ролю рускои митрополіи Кіева, зруйнованои нападами Монголôвъ и межиусобицями, то оно присвоило собѣ и имя свого вже не небезпечного соперника, щобъ выступити яко правный наслѣдникъ того-жь и стародавнымъ популярнымъ именемъ обгорнути поодинокй славяньскй племена. Пôсля того далекосяглого аннектованя оставъ старый край „Русь“ безъ имени, коли тымчасомъ було неможливо, щобъ обѣ народности могли на довго однаково бути зваными. Тожь Московске велике княжество звалося „руске“, а и цѣла сцентрализована держава „Русь“. Властивый край Русинôвъ мусѣвъ оглядатись за новымъ именемъ; але не прійшло до певнои одностайнои назвы. Новй выразы: „Малорусь“, „Украина“, „Гетьманщина“ не могли удомашнитися вже за-про те, що означали або тôлько одну часть народности, або увзглядняли тôлько певну добу въ ихъ исторіи. Що до назвы „Малорусь“, то звѣстно, що вже Юрій II., послѣдный князь рускій Галича и Володимиріи, въ р. 1334 принявъ титулъ „natus dux totius Russiae minoris“. Коли-жь въ XIV. столѣтю именемъ „Малорусь“ называно княжества Галичь и Володимиръ, то въ Переяславскôмъ договорѣ (1654 р.) козацкого гетьмана Богдана Хмѣльницкого съ Олексѣемъ, великимъ княземъ Московскимъ, названо тымъ именемъ полудневу Русь, прилучену до Московского царства, при чѣмъ те царство названо въ першій разъ „Великорусею“. Однакожь назва „Малорусь“ стала доперва тогды популярною, коли Велике княжество Московске съ своею новѣйшою рускою политикою справдѣ яко Великорусь себе заявило. Дальше Русины въ Австріи называются такожь „Ruthenen“. При тôмъ треба спôмнути, що назва „Rutheni“ въ латиньскихъ лѣтописяхъ знаходится вже въ XI. столѣтю. Ся назва набрала твердого грунту головно въ XV. и XVI. столѣтю, коли выразы „Rutheni“ и „Moscovitae“ могли бути собѣ противставленй. Тымчасомъ племенна рôзниця пôсля прилученя Украины до Великого княжества Московского (1654 р.) черезъ два столѣтя майже не була захована. Зъ того бо часу древный головный городъ рускій Кіевъ що-разъ бôльше и бôльше тративъ свою культурну мисію, бо значнѣйшй ученй переселялися до Москвы и такъ тамтуды перенесли осередокъ литературнои дѣяльности Руси. Коли-жь найталантливѣйшй малорускй писателѣ пожертвували свои услуги новôй ôтчинѣ и на грунтѣ свого матерного языка московскій идіомъ дальше выробляли, то можна було при тôй апатіи для всякого политичного и литературного дѣла, яка въ Кіевѣ выробилася, навыкнути до того, що не спостерѣгалося нѣякои рôзницѣ межи Малорускимъ и Московскимъ. Коли-жь надто Петро Великій поодинокй малорускй и московскй области свого царства урядово за рускй уважавъ и новôй обще-рускôй литературѣ надавъ новый зворотъ и нове содержанье, то здавалося бути майже неохибнымъ, що малорускій языкъ буде чахнути. Вправдѣ свѣдомôсть народнои ôтрубности була межи т. зв. Малорусами тягломъ живою, однакожь ихъ языкъ при даныхъ обставинахъ майже зовсѣмъ не мôгъ розвиватися, ажь доперва въ послѣдныхъ десяткахъ XVIII. столѣтя звернулася малоруска литература на природну дорогу свого дальшого розвою*).

Що до порôвнуваня руского языка съ низшо-нѣмецкимъ (plattdeutsch), то треба примѣтити, що то порôвнуванье, въ грунтѣ беручи, есть илюзоричне. Народнôсть руска мае свôй питомый физичный и духовый типъ, свои питомй звычаѣ и обряды, свôй ôтрубный историчный характеръ, котрый особливо въ богатôй и оригинальнôй поезіи народнôй знаходитъ свôй вѣрный выразъ, — коротко, руска народнôсть мае свою исторію, свою лицарску добу. Рускій языкъ выказуе въ граматичнôй будовѣ консеквентну однофорнôсть, такъ що въ области руского языка розрôзняемо чотыри діялекты, въ котрыхъ можна примѣтити тôлько незначнй рôзницѣ. До низшо-нѣмецкого

*) Статья ся була умѣщена въ „Allgemeine Encyklopädie der Wissenschaften und Künste von Ersch und Gruber. II. Section, von August Leskien, 37. Theil“.

*) Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache“ von Dr, E. Ogonowski, Lemberg 1880, S. 4—9.

кали взгляды на значну военну силу сусѣдныхъ державъ, подавъ ôттакъ въ тайнѣ цифру збройныхъ людей, яку надѣеся позыскати по принятю проектованои уставы и запоручивъ, що правительство не намѣряе уживати ополченикôвъ по еа границями державы до службы военнои. По тыхъ есенціональныхъ поясненяхъ приступила комисія до дальшои дебаты надъ проектомъ, але застерегла собѣ, щобы головнѣ точки уставы були дуже докладно означенѣ, щобы ополченя не надъуживано навѣть на случай вôйны и щобъ покликанье ополченикôвъ по можности зробити зависимымъ ôтъ тѣлъ конституційныхъ. Въ подôбнôмъ дусѣ промовляе и австрійска праса въ загалѣ, а угорске дневникарство домагаесь вже нынѣ такихъ клявзуль въ уставѣ, котрѣ зъ горы выключали бы всяке надъуживанье загального ополченя изъ стороны правительства. Дневники угорскѣ ударяютъ головно на стилизаціи §. 5. проекту уставы, именно на слова: „Въ случаю надзвычайнои потребы и для доповненя краевои обороны можна покликати особы першого покликаня до доповненя збройнои силы.“ Зъ сихъ бо слôвъ выходитъ, що правительству даесь необмежена майже власть, скликувати ополченикôвъ и доповняти ними збройнѣ силы, бо нѣхто не буде мôгъ сконтролювати, чи зайшла надзвычайна потреба або нѣ? Такимъ побытомъ розширено бы при помочи проектованои уставы лишь обовязокъ службы военнои зъ дотеперѣшныхъ 12 лѣтъ на 18 лѣтъ, т. е. замѣсть до 32 до 38 року житя. Кождый горожанинъ австрійскій, покôнчившій свои лѣта службы линіевои, резервовои и обороны краевои, лишавсябы заедно въ прикрôй непевности, чи не зайде случайно та надзвычайна потреба, котра наложитъ на него обовязокъ служити ще 6 лѣтъ въ рядахъ обороны краевои. Зависѣло бъ то ôтъ референта за зеленымъ столикомъ въ министерствѣ вôйны, ôтъ его дискреційного слова: чи зайшла надзвычайна потреба чи нѣ. Симъ нарушенобы дуже такъ спокôй житя родинного, якъ и свободу заробкованя и промышлюваня. Угорске дневникарство допоминаесь про-то точнѣйшои стилизаціи §. 5. котра усунула бъ всякѣ сумнѣвы.

Проектъ уставы о спадковôмъ правѣ господарствъ селяньскихъ дотыкае дуже живо интересôвъ нашихъ хлѣборобôвъ, именно посѣдателѣвъ грунтôвъ селяньскихъ. Есенція уставы заключаеся именно въ двохъ параграфахъ, въ 4 и 5, де сказано, що на случай, коли властитель умре безъ завѣщаня, то господарство его, т. е. обôйстье съ всѣмъ, що потрѣбне до правильного и порядного веденя господарства, припадаютъ лишь однôй особѣ. До теперь водится у насъ такъ, що дѣти або спадкоемники „батькôвщины“ дѣлятся спадкомъ въ рôвныхъ частяхъ и кожде зъ нихъ господарюе на своѣмъ. Господарка така мусѣла однакожь бути завсѣгды недостаточною и дуже мизерною, бо якъ звѣстно нашѣ селяньскѣ господарства суть дуже малѣ на малыхъ грунтахъ, а дробленье ихъ на ще меншѣ части, на морги и навѣть загоны, вплывае дуже некористно на управу землѣ. Властитель одного або двохъ моргôвъ грунту не бувъ нѣколи въ силѣ дати земли то, що ѣй належалось, т. е. доброи справы. Ôнъ не бувъ въ силѣ удержати на своѣмъ кавалку потрѣбного до роботы и точного товару. Тому и рôля его пустѣла съ кождымъ рокомъ и не давала ему достаточныхъ средствъ до житя, а тымъ менше до пропитаня своеи родины. Надмѣрне дробленье грунтôвъ селяньскихъ творило лишь пролетаріятъ, а збôжева продукція краю малѣла съ кождымъ рокомъ.

Проектована устава стремитъ отже до того, щобы по можности спинити нераціональне надмѣрне дробленье грунтôвъ селяньскихъ. Для Галичины не буде се рѣчь зовсѣмъ нова. Старшѣ люде тямлятъ ще тѣ часы, коли по родичахъ переходивъ грунтъ на найстаршу дитину, котра була обовязана молодшихъ братôвъ и сестеръ сплатити. Устава нынѣшна хоче поволи привертати давнѣйшій спадковый порядокъ. При тôмъ не обмежуе она послѣдну волю родичѣвъ. Умираючѣ родичѣ будутъ могли и теперь розпорядити своимъ майномъ по своѣй воли, т. е. подѣлити свою землю. Але наколи самѣ не розпорядятъ майномъ, то тогды устава буде вже обовязувати.

Що належитъ уважати приналежностею господарскою, на котрôй засяде одинъ господарь, то означае загальна устава цивильна. Однакожь соймъ означитъ докладно, якѣ предметы господарскѣ належитъ уважати господарскимъ инвентаромъ. Соймъ означитъ такожь, чи лишь хтось зъ потомкôвъ, чи такожь и другѣ свояки, вдова або вдовець, будутъ мати право обняти спадокъ и въ якôмъ порядку по собѣ. Правнѣ дѣти або легитимованѣ будутъ мати першеньство передъ неправными и адоптованими.

Кромѣ того §. 16 проектованои уставы мае такожь на цѣли спинити громадженье селяньскихъ господарствъ въ одныхъ рукахъ и закупованье тыхъ господарствъ бôльшими посѣдателями, т. е. дворами. Вже зъ сказаного показуесь, що проектована устава зробила бъ великій переворотъ въ теперѣшныхъ господарскихъ ôтношеняхъ нашого краю. Але будь-якъ будь, переворотъ сей выйде въ загалѣ въ користь нашихъ хлѣборобôвъ. Господарка дрôбна, селяньска буде управильнена и подасть пôдставу до умнѣйшои управы землѣ, до меліорацій, до кредиту и поправы хову товару. Наколи-бъ по тôй уставѣ выйшла ще друга, котрою означено-бы точно, яке minimum селяньского господарства було-бъ вôльне ôтъ насильнои продажи въ дорозѣ лицитаційнôй и екзекуцій податковыхъ, на тогды доля нашихъ хлѣборобôвъ мусѣла бъ поправитись и господарства селяньскѣ були-бъ безпечнѣ передъ руиною.

Проектъ сеи уставы державнои есть, що такъ скажемо, неначе рамами для уставъ поодинокихъ краѣвъ въ тôмъ дѣлѣ, подôбно, якъ н. пр. устава о коммасаціи грунтôвъ. Устава почне обовязувати въ краяхъ ажь тогды, коли буде краева устава въ тôмъ дѣлѣ. Закимъ то станеся, треба буде компетентнымъ органамъ основно роздивитися въ нашихъ селяньскихъ ôтносинахъ аграрныхъ, треба щобъ и частнѣ знатоки тыхъ ôтносинъ забирали прилюдно голосъ, высвѣчували справу и пôдготовляли такъ еи розвязку, щобъ выйшла въ якъ найбôльшу користь селяньского рôльничого стану.

Процесъ Михалка и товаришѣвъ.

(Дальше.)

2. Мотивы обжалованя Кароля recte Саула Хувеса суть слѣдуючѣ: Францишокъ Франковскій есконтувавъ за посередництвомъ Хувеса въ Заведеню вексель акцентованый черезъ него и его жену и выставленый дня 15 падолиста 1882 р. на суму 1080 зр. Пôсля квитôвъ находачихъ-ся въ актахъ, выплативъ Франковскій на рахунокъ сего довгу въ шѣсть ратахъ ôтъ 5 грудня 1882 до 8 серпня 1883 р. разомъ 550 зр. на руки Хувеса, котрый однакожь, якъ самъ признае, не ôтдавъ до касы Заведеня а присвоивъ собѣ. Хувесъ оправдуеся тымъ, що задержавъ выплаченѣ черезъ Франковского грошѣ для того, бо передъ тымъ выплативъ зъ власнои кишенѣ есконтовану готôвку за вексель есконтованый черезъ фирму Кропфъ и Бомбахъ. Оправдуванье се есть однакожь неправдиве, бо Хувесъ до такого самовôльного поступованя не мавъ права, а твердженье его, що специяльно въ сѣмъ однôмъ случаю мавъ уповажненье ôтъ Михалка, есть такожь неправдиве, позаякъ Михалко каже, що о ратахъ сплаченыхъ Франковскимъ нѣчого не знавъ. Впрочѣмъ мусѣло-бы то бути выказане въ книгахъ Заведенія, що однакожь не наступило, а дирекція Заведенія обтяжила „готôвкою одержаною ôтъ Франковского въ сумѣ 550 зр.“ конто Хувеса заложене доперва съ кôнцемъ 1883 р. Помежи векслями Кропфъ и Бомбахъ есконтованими въ Заведенію нема такожь векслю на суму 550 зр. Германъ Бергъ въ спôлцѣ съ Маврикіемъ Аверганомъ есконтували вексель платный 10 марта 1882 р. на 400 зр. за посередництвомъ Хувеса въ Заведенію, а въ маю заплатили Хувесови рату 50 зр., котрои то сумы ôнъ не ôтдавъ такожь касѣ Заведенія а присвоивъ собѣ. Обжалованый Хувесъ оправдуеся тымъ, що тою сумою казавъ обтяжити свое конто въ Заведенію и говоривъ о тôмъ съ директорами: д-рмъ Ив. Добряньскимъ и Цѣпановскимъ. Сѣ заперечуютъ однакожь тому, и кажутъ, що въ тôмъ часѣ Хувесъ не мавъ ще зовсѣмъ власного конта въ Заведенію. Мойсей Горовицъ подавъ такожь, що вручивъ Хувесови рату 50 зр. до вплаченя еи въ касѣ Заведенія; суму ту присвоивъ собѣ Хувесъ такожь. Саламонъ Бардахъ вручивъ Хувесови дня 23 сѣчня 1883 р. суму 250 зр. довжну Заведенію, щобы ôнъ еи въ касѣ Заведенія зложивъ; Хувесъ выставивъ ему на ту суму квитъ, а до касы сплативъ лишь 75 зр. Хувесъ оправдуеся тымъ, що то сталося за вѣдомостею дирекціи, однакожь и то показуеся неправдивымъ.

3. Въ галицкôй щадници були заставленѣ паперы Заведенія на суму 21.000 зр. Дня 7 цвѣтня 1882 р. выймивъ Адольфъ Киндлеръ тѣ паперы зъ щадницѣ, дѣлаючи въ имени и зъ уповажненя Заведенія. До сихъ паперôвъ додавъ Киндлеръ ще кôлька власныхъ и заставивъ всѣ разомъ въ галицкôмъ банку кредитовôмъ, котрый зô взгляду на то, що дае за паперы ôтносительно бôльшу суму якъ щадниця, — выплативъ Киндлерови по вырôвнаню належностей щадницѣ 8.256 зр. 67 кр. Зъ грошей тыхъ, котрѣ Киндлеръ мавъ выплатити Заведенію, задержавъ ôнъ собѣ 955 кр. 67 кр. и оправдуе то тымъ, що заплативъ тыми грôшми за директора Михалка удѣлъ въ галицкôмъ товариствѣ торговельнôмъ, до котрого Михалко вступивъ яко членъ и мавъ заплатити 1.000 зр. Михалко перечитъ тому и каже, що Киндлеръ хотѣвъ ему жертвувати удѣлову книжочку товариства торговельного яко подарунокъ за его труды при заложеню сего товариства. Впрочѣмъ Киндлеръ не мавъ права уживати грошей належачихъ до Заведенія для Михалка, бо сей вступивъ зъ власнои волѣ и въ власнôмъ интересѣ до товариства торговельного, въ котрôмъ Заведеніе мало удѣлъ на 20.000 зр. записаный на имя Евгенія Дудкевича.

По ôтчитаню акту обжалованя промовивъ прокураторъ Жмѣнковскій: „Донесено менѣ, що свѣдокъ Теофиль Король, котрый першій зробивъ донесенье въ сѣй справѣ а котрый доси перебувавъ въ Варшавѣ, есть теперь у Львовѣ, а навѣть, якъ сказано, находится тутъ въ сали межи публикою. Выс. трибуналъ зволитъ про-то завôзвати сего свѣдка, а коли ôнъ находится дѣйстно въ сали, вôзвати его, щобы зъ салѣ выйшовъ“. На завôзванье предсѣдателя трибуналу пôдносится зъ помежи публики чоловѣкъ прилично одѣтый, брунетъ, высокого росту, и выходитъ зъ салѣ. Трибуналъ приступивъ теперь до переслуханя Михалка.

На запытанье предсѣдателя трибуналу: коли и якими фондами основано „Общ. рольн.-кредит. Заведеніе“ ôтповѣдае Михалко: Заведеніе заложено ще 1873 р. Фондъ закладовый выносивъ 150.000 зр. въ паперахъ, а основателями були: фонды вдôвъ и сирôтъ по гр. кат. священикахъ Аепархіи львôвскои и епархіи перемыскои. Доперва пôзнѣйше дозволило министерство щобы Заведеніе, котре доси було товариствомъ, перейшло на спôлку съ необмеженою порукою съ капиталомъ закладовымъ 150.000 зр., зложенымъ черезъ основателѣвъ въ цѣнныхъ паперахъ. Въ статутахъ було сказано, що капиталъ сей, яко задатокъ ôтъ основателѣвъ, мае позôстати въ Заведенію такъ довго, доки ажь фондъ резервовый не вынесе 150.000 зр. До фонду сего зложивъ вдовично-сирôтскій фондъ аепархіи львôвскои 75.000 зр. въ паперахъ а фондъ перемыскій зложивъ 35.000 зр. такожь въ паперахъ, котрѣ ôттакъ замѣнено на готôвку около 26000 зр. — Въ жовтни 1875 р. вступивъ Михалко до Заведеня яко надъ бухгальтеръ съ платнею 1500 зр.; въ два мѣсяцѣ пôдвысшено ему платню вже на 2.400 зр. а въ 1877 р. вступивъ ôнъ до управляючого совѣта и зôставъ директоромъ а разомъ и надъбухгальтеромъ Заведенія. Ôтъ 1880 р. побиравъ ôнъ платню 3.600 зр. рôчно. Рôвночасно съ нимъ були директорами Заведенія д-ръ Добряньскій и о. Ев. Меруновичь; Добряньскій однакожь бувъ вже и передъ тымъ а о. Меруновичь вступивъ съ нимъ рôвночасно. Въ 1882 р. бувъ ôнъ такожь директоромъ товариства торговельного (Handelsgesellschaft), заложеного Киндлеромъ. Въ 1883 выступивъ ôнъ добровôльно зъ Заведенія. (Предсѣд.: „Вамъ тихцемъ приказано выступити.“) На замѣтку предсѣдателя, що Михалка обжаловано за сфалшованье билянсу зъ 1880 р., котрый ôнъ збôльшивъ о 21.000 зр., каже обжалованый: Ажь до передвчера не знавъ я, о що розходится, доперва зъ обжалованя довѣдався я, що ту розходится о незгôднôсть чиселъ. Въ книгахъ суть числа подрôбно записанѣ, въ билянсѣ же они стягаются разомъ. Пôдвысшенье чиселъ въ билянсѣ не сталося анѣ на мôй приказъ анѣ за моею вѣдомостею. Рôзниця есть вправдѣ о 21000 зр., але така манипуляція була-бы безъ всякого пожитку. Черезъ пôдвысшенье билянсу о таку суму я не представивъ-бы билянсъ користнѣйше. Цѣла похибка въ сѣмъ билянсѣ дасться хиба лишь порôвнати съ опечаткою въ книжцѣ за котру автора книжки не можна винувати. На тѣ поясненя Михалка каже предсѣдатель, що свѣдокъ, Т. Король, зôзнавъ, що Михалко казавъ ему ту суму вписати до билянсу. (Тутъ выступивъ прокураторъ и на его жаданье Король выйшовъ зъ салѣ.) На пытанье предсѣдателя, що то суть „дописувателѣ“, каже Михалко, що такъ означувано въ Заведенію непевнѣ позиціи, довги; для чого такъ называно тѣ позиціи въ Заведенію, ôнъ не знае, бо уживано ихъ вже передъ тымъ, закимъ ôнъ ще вступивъ.

Фалшиве вставленье сумы 4500 зр. межи актива Заведенія поясняе Михалко такъ: Правда, що такѣ манка въ другихъ банкахъ не проявляются, але Яминьскому то часто лучалося; ôнъ прійшовъ въ такôмъ случаю до мене и я похибку вышукавъ. Такъ було отже и въ сѣмъ случаю. Яминьскій прійшовъ до мене и повѣдомивъ мене о тôмъ манку. Того дня случайно знавъ я цѣлый хôдъ справъ въ Заведенію и сказавъ ему, що то манко не може зъ сего дня походити. Мы шукали по всѣхъ книгахъ, але не могли нѣчого знайти; де тая сума подѣлася, трудно було знати, можна лишь припускати, що се десь сталося при конто-корренте. Яминьскій бувъ незручный и забудько и не знавъ де грошѣ подѣлися. Въ загалѣ урядники въ Заведенію були люде дуже нездôбнѣ, безъ всякои науки, котрѣ або прійшли зъ войска або такѣ, що покинули гимназію. Я мусѣвъ ихъ доперва учити. Съ такими урядниками отже годѣ було що робити, а усувати ихъ не можна було, бо дирекція хотѣла мати лишь своихъ людей урядниками. Яминьскій впрочѣмъ бувъ чоловѣкъ честный и я не припускавъ, щобы ôнъ тѣ грошѣ здефравдувавъ. Правда, я повиненъ бувъ заразъ, скоро лишь показалося манко, усунути Яминьского зъ Заведенія, але я зъ людскости

або plattdeutsch належатъ окрôмъ голендерского и фризійского низшо-саске на пôвночи и входѣ Лабы и вестфальске на захôдъ ôтъ Нідервезеръ ажь до Рену. Окрôмъ того въ plattdeutsch есть по-при тыхъ нарѣчіяхъ ще многократно рôзнѣ языковѣ ôтмѣны, такъ що въ нынѣшнôй порѣ тія письменники, котрѣ уживаютъ plattdeutsch діялектъ, свои поезіи, оповѣданя и приказки звычайно пишутъ въ изъустнôй маньерѣ своеи вузшои ôтчины. Взагалѣ взглядомъ plattdeutsch належитъ увзглядняти слѣдуючу замѣтку И. Фридр. Даннейля*): „Коли plattdeutsch передъ сотками лѣтъ перестало бути письменнымъ языкомъ, тожь не достае ему такожь спôльнои, цѣлôсть обôймаючои звязи; діялектъ розпадався що-разъ бôльше и бôльше на велике число нарѣчій, зъ котрыхъ кожде мае свою питомôсть въ вымовѣ, особливо самогласныхъ“. Даннейль наводитъ такожь, що съ кождымъ рокомъ множатся трудности, щобъ plattdeutsch докладно выучити, бо великаньскими кроками поступае до вымору. А що новогорѣшно-нѣмецке вытискае долѣшно-нѣмецкій діялектъ навѣть изъ старои Саксоніи, то сей лексикографъ думае, що вже недалекій часъ, коли plattdeutsch можна буде уважати за вымерле.

Такъ отже низшо-нѣмецке (plattdeutsch) стоитъ въ зовсѣмъ иншихъ ôтносинахъ до новогорѣшно-нѣмецкого (neuhochdeutsch), якъ языкъ малорускій до великоруского. Исторія не знае нѣякои низшо-нѣмецкои народности съ однаформнымъ языкомъ, съ еи выразистымъ типомъ и съ питомымъ характеромъ народнои поезіи, коли тымчасомъ существованье рускои народности неохибно доказане историчными фактами. Богатство языкове тои народности було ôтъ двохъ столѣть въ користь московского діялекту систематично вызыскуване, черезъ що давна руска народнôсть неохибно мусѣла вступити въ дивнѣ ôтносины до новоутвореного россійского языка. Коли отже нынѣшный россійскій языкъ повставъ зъ мѣшанины діялекту московского, руского и церковно славяньского языка, — новогорѣшно-нѣмецкій языкъ завдячуе свою екзистенцію процесови, котрый съ выробленьемъ россійского языка нѣякъ въ порôвнанье положенымъ бути не може. Бо жь новогорѣшно-нѣмецкій языкъ не есть нарѣчіемъ одного якого народу Нѣмцѣвъ, але зô всѣхъ діялектôвъ черезъ пильнôсть ученыхъ, почавши ôтъ Лютерового перекладу Библіи, взрôсъ до такои красы и ставъ въ уживаню*) въ цѣлôй Нѣмеччинѣ. Такій штучно утвореный языкъ мôгъ отже легко стати спôльнымъ добромъ поодинокихъ Нѣмцѣвъ, коли при принятю того спôльного письменного и розговорного языка ôтрубнôсть поодинокихъ племенъ зовсѣмъ не була нарушена. И чи-жь то можливе, щобъ рускій языкъ мавъ упасти на низькій степень діялекту длятого, що великорускій языкъ его коштомъ высоко выробився? Пôсля нашого погляду мало-рускій языкъ позôстане и на дальше въ категоріи языкôвъ, бо его литература въ зростѣ переходитъ и по-надъ низьку сферу щоденности. Коли Фрицъ Шверинъ, Кляусъ Гротъ, Фрицъ Райтеръ и иншѣ свои популярнѣ творы бôльше зъ пошанованя народного идіому пишутъ въ низшо-нѣмецкôмъ діялектѣ, — рускѣ письменники уживаютъ свого матерного языка въ тôмъ сердечнôмъ пересвѣдченю, що интересы того языка у всѣхъ галузяхъ умѣтности перестерѣганѣ бути повиннѣ. Впрочѣмъ не пôдлягае нѣякому сумнѣвови, що новогорѣшно-нѣмецкій языкъ, яко языкъ культурный, стоитъ высше, якъ языкъ россійскій*), отже и мôгъ бути вынесеный до языка литературного поодинокихъ нѣмецкихъ племенъ. Коли-жь языкъ россійскій ще не есть языкомъ свѣтовымъ, — отже и найблизше спорôдненый съ нимъ языкъ, именно рускій, не може бути въ своѣмъ розвою покривдженый, мимо того, що колись тамъ поодинокѣ славяньскѣ народности, понехавши свôй питомый языкъ, приняли бъ его за языкъ письменный и розговорный. Впрочѣмъ черезъ ново горѣшно-нѣмецкій языкъ вытисненѣ тôлько нѣмецкѣ діялекты, коли тымчасомъ прочѣ, до германьскои родины приналежнѣ языки, якъ англійскій, шведскій и дуньскій, въ теперѣшности тѣшатся самостôйнымъ существованьемъ. Ба навѣть голяндске, вѣтва низшо-нѣмецкого нарѣчія, культивуеся теперь пильно и выказуе досыть поважну литературу. Коли отже Дунцѣ свого языка на близько имъ спорôдненый шведскій языкъ промѣняти не хочутъ, а Голяндцѣ для новогорѣшно-нѣмецкого языка нѣякои симпатіи не оказуютъ, — то нехай же и Русины съ тымъ бôльшимъ правомъ не кладутъ россійского языка по-надъ свôй милозвучный языкъ.

(Дальше буде.)

---

*) „Wörterbuch der altmärkisch-plattdeutschen Mundart“. Salzwedel, 1859. Vorrede.

*) Гл. „Die deutsche Sprache“ von Aug. Schleicher, Stuttgart, 1860, 105—108.

*) Пыпина „Обзоръ исторіи славянскихъ литературъ“. Изданіе первое. СПб. 1865, ст. 527.

того не зробивъ, бо я бувъ переконаный, що такъ Яминьскій якъ Держко и Дуткевичь суть люде честнй. Манко тое приказавъ я вписати на конто векслеве въ надѣѣ, що оно пôзнѣйше выкрыеся. (Предс.: На имя Левицкого.) Обжал.: Нѣ, на нѣчие имя; записано лишь пôдъ якимсь именемъ и дано двѣ черточки. Пôзнѣйше чувъ я, що такй случаѣ часто повторялися. Ôтписати сеи сумы я не мôгъ, бо не мавъ до того права, а впрочѣмъ не признано еи яко позитивну страту. Я предложивъ отже совѣтови, щобы ту суму вписати въ актива, доки она не вынайдеся и совѣтъ на то згодився. Пôзнѣйше Король денунціовавъ мене передъ совѣтомъ, передъ котрымъ я такъ якъ теперь оправдався. Опôсля казавъ я ту суму переписати зъ конта векслевого на конто Яминьского, бо инакше не було-бы згоды съ портфельомъ.

Теперь приступлено до третои точки обжалованя о спроневѣренье. Михалко заперечуе тому, будьто-бы ôнъ въ 1883 р. за вынятй зъ портфелю Заведенія 64 штуки векслѣвъ — часть грошей собѣ присвоивъ. Обжалованый такъ оповѣдае: Въ тую пору бувъ станъ Заведенія дуже прикрый; грошей не можна було нѣякъ роздобути. Я мусѣвъ отже удаватися до приватного банку Кона и у него я рееконтувавъ векслѣ. Конъ видѣвъ мое прикре положенье и казавъ собѣ платити высокй проценты, зразу 12%, а ôттакъ навѣть 18%. Ба, не досыть того, Конъ не хотѣвъ напослѣдокъ дати грошей, але ще давъ менѣ замѣсть моихъ добрыхъ векслѣвъ свои що-найгôршй, котрыхъ навѣть своимъ жиромъ не заосмотривъ. Дирекція Заведенія не хотѣла тыхъ векслѣвъ приняти. Тогды отже я обнявъ интересъ на власну руку. О тôмъ я ще передъ тымъ заявивъ Дирекціи.

Предс.: Кому-жь, коли и вы були директоромъ?

Обжал.: Я говоривъ тогды о тôмъ съ Добряньскимъ чи съ Меруновичемъ, а може и съ Цѣпановскимъ, бо Цѣпановскій бувъ тогды вже заступникомъ директора. Я оказавъ имъ, що хвилево не маю грошей, але я возьму векслѣ на себе. Я мôгъ отже векслѣ уважати яко мою власнôсть. Въ тôй цѣли выставивъ я навѣть Дирекціи актъ нотаріяльный на 50.000 зр. Непевнй векслѣ отже уважавъ я за свою власнôсть; выносили они 13.000 зр. Заведеніе не потерпѣло черезъ мене нѣякои страты, бо я мавъ фабрику церезины, котра суму 15.000 зр. зовсѣмъ покрывала. Въ тôмъ отже часѣ давъ я часть векслѣвъ Конови, а часть собѣ задержавъ. Векслѣ Заячкôвского на 16 чи 17.000 я уживъ для себе доперва тогды, коли я дѣйстно всѣ векслѣ переймивъ.

Предс.: Чи вы брали векслѣ частями, чи всѣ наразъ?

Обжал.: Частями, по 12—15.000. Разъ взявъ я лишь на бôльшу суму, а то тогды, коли митрополитъ Сембратовичь потребувавъ грошей, бо купувавъ якусь реальнôсть. Я ему выплативъ около 30.000 зр., бо митрополитъ стоявъ въ такихъ ôтносинахъ до Заведенія, що Заведеніе мусѣло выстаратися для него грошей. Михалко оповѣдае дальше, що ôнъ зробивъ лишь прислугу Заведенію, бо старався о грошѣ, котрыхъ трудно було роздобути. Опôсля ѣздили до Вѣдня директоры Ляндесбергъ и Цѣпановскій, щобы тамъ векслѣ высше рееконтувати, але интересъ не удався черезъ неôтповѣдне поступованье Цѣпановского.

Предс.: Вы взяли отже добрй векслѣ Заведенія, занесли до Кона и вымѣняли у него за другй, нездалй?

Обжал.: Я занѣсъ векслѣ до Кона и лишивъ у него; я бувъ тогды дуже роздразненый. Конъ мене вызыскувавъ, бо то бувъ лихварь и я бувъ-бы его запôзвавъ, якъ-бы не то, що ôнъ занедужавъ и небавомъ померъ. Я стративъ черезъ него кôльканадцять тысячь.

Предс.: Вы розпочали 1883 р. будову фабрики; кôлько вы на ню выдали?

Обжал.: Зъ власныхъ грошей около 35.000.

Предс.: Вы-жь тогды були бѣднй и не мали нѣчого, коли прійшли до Львова.

Обжал.: Я мавъ тогды своихъ 50.000 зр.

Предс.: Держко однакожь каже, що вы тогды були бѣднй и позичили навѣть у него 50 зр.

Що до пôдпису на векслѣ Козьебродского, на котрôмъ бувъ пôдписаный Пôдгорецкій, учитель домовый его дѣтей, каже Михалко, що ôнъ не знае, якимъ способомъ пôдписъ тамъ взявся. Пôдписъ бувъ не четкій и не впавъ ему въ очи. Що до акту нотаріяльного, то зновъ каже, що ôнъ его выставивъ ажь тогды, коли выступивъ зъ Заведенія.

Сов. Дуньевичь: Заведеніе повѣрило вамъ отже лишь на слово; якъ же можна було вамъ повѣрити?

Обжал.: Прошу! Якъ довго я бувъ директоромъ, то менѣ вѣрили.

Зъ дальшои розправы показуеся, що на третôй части фабрики належачои до Михалка есть бôльше якъ сто тысячь довгу: 40.000 зр. позички Банку краевого, 13.000 зр. за векслѣ Кона, а 50,000 за иншй векслѣ, зъ котрыхъ готôвку обернувъ ôнъ на фабрику.

Предс.: Знатоки кажутъ, що въ жадныхъ банкахъ нема того звычаю, щобы такй сумы вписувати въ актива.

Обжал.: Нема. Въ другихъ банкахъ вызначуеся на случай бракôвъ въ касахъ певна сума для касіерôвъ; въ Заведенію того не було.

Предс.: Чи вы такй сумы яко не певнй (dubiosa) записували?

Обжал.: Нѣ. Въ Заведенію дубіоза незаписувалися.

Знатоки пп. Льоншанъ и Крейсеръ поясняютъ, що пôдвысшенье дебитôвъ и кредитôвъ сталось неправильно, але за сфалшованье билянсу того уважати не можна, бо то не мало цѣли, а бодай не можна нѣякъ выказати, въ якôй цѣли було то зроблене, и на билянсъ зовсѣмъ не вплынуло. Незгôднôсть билянсу съ книгами могла статися и безъ свѣдомости Михалка. Що до манка 4 510 зр. 49 кр., то мусѣло оно такъ довго бути межи активами, доки не выказано, зъ ôтки оно взялося; а зновъ якъ довго не усунено Яминьского, такъ довго мусѣла цѣла справа позôстати неясною. Михалко не мавъ права ôтписувати сеи сумы. Єсть то въ загалѣ рѣчь не практикована въ нѣякôй ретельнôй институціи финансовôй, щобы такй сумы выказувати черезъ два роки. Що до билянсу ще, то заявляютъ оба знатоки, що они по всѣхъ книгахъ Заведенія шукали за цифрами, котрй вплынули на змѣну билянсу, не могли однакожь знайти нѣчого; есть то въ загалѣ рѣчь, котрои собѣ нѣякъ вытолкувати не можна.

Сов. Дуньевичь пытае знатокôвъ чи то можливе, щобы тутъ зайшла лишь похибка. Знатоки кажутъ, що того не можна сказати.

Защитникъ Михалка д-ръ Горецкій пытае знатокôвъ, чи мôгъ обжалованый знати, що билянсъ есть фалшиво уложеный. Знатоки кажутъ, що мôгъ.

Обжал.: Я догадуюся, що тую позицію вставлено умысно, щобы мене потому денунціювати. Впрочѣмъ есть то лишь похибка формальна и я заперечую, будьто-бы я еи умысно зробивъ.

(Дальше буде.)

Запросины до передплаты на III. и IV. томъ „Рускои Историчнои Библіотеки.“

Третій и четвертый томъ „Р. Ист. Библіотеки“ буде мѣстити Д. Иловайского дослѣды Про нѣбы бувше закликанье Варягôвъ и того-жь автора подрôбну Исторію княжого періоду Руси. Печатанье III. т. вже почалося. — Дякуючи за дотеперѣшну щиру пôдмогу, ôткликаесь редакція до Вп. Родимцѣвъ, щобъ присылкою дальшои передплаты, допомогли вести дальше розпочате выдавництво. Передплата на III. и IV. т. съ оправою 2 зр. 85 кр. На поединчій томъ безъ оправы 1 зр. 20 кр. На пересылку рекомандовану треба додати 20 кр., на звычайну franco 10 кр. за томъ.

Томъ II. вже выйшовъ зъ друку и брошуруеся. Въ першихъ дняхъ лат. марта розпôчнеся розсылка оправныхъ и брошурованыхъ примѣрникôвъ. На адресѣ найдутъ Вп. Передплатники знакомъ (+) означену надвыжку приславои передплаты, вписанои на дальшій рахунокъ, а знакомъ (—) недоплачену скôлькôсть належитости, котру зволятъ надôслати съ передплатою на III. и IV. томы.

Новй передплатники на III. и IV. т. можутъ ще дôстати I. и II. томы по цѣнѣ пренумераційнôй. Бажаючй мати оправнй примѣрники, зволятъ вчасно зголоситись, бо окладки треба напередъ замовити.

Головный складъ I. и II. т. въ книгарни Сайфарта и Чайковского у Львовѣ; можна такожь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй и всѣхъ значнѣйшихъ книгарняхъ на провинціи, черезъ ред. „Дѣла“, канцелярію „Просвѣты“ и у выдавця.

Въ Тернополи 12/24/II. 1886.

Олександеръ Барвѣньскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Конференція епископска.*) У Вѣдни зôбралася оногды конференція епископôвъ пôдъ проводомъ кард. Гангльбавера, въ котрôй бере участь сѣмъ епископôвъ австрійскихъ. Зъ галицкихъ епископôвъ не выѣхавъ жаденъ на конференцію.

(*Внесенье Шаршмида*) прійде въ слѣдуючôмъ тыждни до першого читани въ палатѣ пословъ.

(*Въ комисіи буджетовôй*) поставивъ пос. Бѣлиньскій внесенье, щобы робôтники и урядники промысловй, котрй маютъ бôльше доходу якъ 800 зр. платили вкладки на забезпеченье. Комисія приняла се внесенье. При тôмъ ухвалено, що урядники, котрй маютъ бôльше якъ 1.200 зр., не потребуютъ забезпечуватися.

Заграничнй Державы.

Ситуація на Балканѣ въ послѣдныхъ часахъ значно полѣпшилася. Єсть загальне переконанье, що Греція уступитъ напорови державъ и не поважится вести вôйны. Такй вѣсти надходятъ теперь такъ зъ Вѣдня и Парижа якъ и зъ Лондону. Заключенье мира наступитъ ще передъ речинцемъ розъему. Такъ заявивъ кн. Александеръ кôлька разôвъ въ часѣ свого побыту въ Филипополи. Кôлька ôтдѣлôвъ войска, котрй одержали були приказъ вырушити до пôвнôчнои Болгаріи, одержали теперь приказъ противный. — Сторонництво радикальне въ Сербіи высказалося противъ веденя вôйны съ Болгаріею.

Петербурскій „Свѣтъ“ оголошуе письмо якогось Россіянина зъ Софіи, въ котрôмъ сей протестуе противъ россійскихъ нападôвъ на Болгарію за еи союзъ съ Туреччиною. Коли Россія опустила Болгарію, то она мусѣла пôддатися Туреччинѣ, скоро не хотѣла пôддатися Австріи. Всякй змаганя погодженя кн. Алексадра съ царемъ не допущено черезъ интригу, котрои цѣль въ Болгаріи тымъ менше понятна, бо князь не переставъ служити болгарскому народови.

НОВИНКИ.

— **Процесъ Михалка и товаришѣвъ** ôтбуваеся вже три днѣ: въ середу, четверъ и пятницю. Доси переслухано свѣдкôвъ: Короля, Бомбаха, д-ра Ив. Добряньского, о. Евг. Дудкевича, о. Евст. Меруновича, Юл. Яминьского, Сев. Держка, п. Ант. Делькевича и Пôдгорецкого. Остаютъ ще до переслуханя д-ръ Л. Павенцкій и два жиды. Зôзнаня свѣдкôвъ ôткрыли образъ незвычайно неправильнои и недбалои господарки въ Заведенію. Для самого же Михалка найбôльше обтяжаючй зôзнаня зложили два послѣднй свѣдки, низшй урядники банку, Делькевичь и Пôдгорецкій. Вчера вечеромъ ôтрочено розправу до понедѣлка.

— **Програма** вечерка музикально-декляматорского, устроеного учениками академичнои гимназіѣ въ память 25-лѣтныхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка дня 6 л. марця 1886. 1. Вступне слово: проф. Ал. Борковскій. 2. Хоръ: Вахнянинъ: „Ой нависли“, Воробкевичь: „Надъ Прутомъ.“ 3. Шевченко: „До Основяненка“ декламація К. С. 4. Lange: „Nocturne“ фортепянъ Л. Г. 5. Нижанковскій: „Пращай“ сольо тенорове зъ форт. Б. К. 6. Reh: „Gavotte“ орхестра. 7. Лисенко: „Quodlibet“ зъ народн. украиньскихъ пѣсень хоръ. 8. Фелькович: „Сонни мары“ декламація В. Л. 9 Глинка: „Сарафанъ“ тріо на скрипки, флетъ и фортепянъ пп. Є. О. Н., Л. Г. 10. Метлиньскій: „Глекъ“ декламація Л. Л. 11. Umlauf: „Пѣсня“ цитра И. Б. 12. Нѣщиньскій: „Закувала та сива зазуля“ хоръ. — Початокъ о годинѣ $^1/_2$4 по полудни.

— **Поминальне богоолуженье** за упокôй бл. п. о. Якова Шведзицкого ôтправивъ въ Перемышли сего понедѣлка Впр. архипресвитеръ Шашкевичь при сослуженю оо. Куцерыба, Чайковского и питомцѣвъ духовнои семинаріи. До панахиды стали крылошане: Литиньскій, Куиловскій и Подолиньскій.

— **Пригадуемо**, що вечерокъ съ танцями тов. ремѣсникôвъ „Зоря“ ôтбудеся завтра о годинѣ 8 вечеромъ. Стрôй домашный, а не вечерковый.

— **Загальный збôръ членôвъ „Народнои Торговлѣ“ въ Рогатынѣ** ôтбудеся дня 5 л. марта, въ пятницю (а не 6 ого).

— **Руско-народный театръ** дасть ще на жаданье сяноцкои публики два представленя, а именно въ понедѣлокъ 1 л. марта и вô второкъ д. 2 л. марта. Вô второкъ д. 2 л. марта дана буде на прощальне представленье исторична трагедія д-ра Ом. Огоновского „Федько Острожскій.“ Надѣемось, що Вп. публичнôсть зъ окрестности, якъ дотеперь, такъ и на тыхъ кôлькохъ послѣдныхъ представленяхъ збереся якъ найчисленнѣйше, а особливо на „Ф. Острожскôмъ“, однôмъ зъ найпатріотичнѣйшихъ творôвъ драматичныхъ.

— **Фотографіи зъ интронизаційного торжества** Преосв. еп. Пелеша въ Станиславовѣ приладжуе артистично-фотографичный закладъ п. Артыховского въ Станиславовѣ. Фотографіи тй маютъ бути дуже вѣрно выконанй.

— **Посломъ до рады державнои** зъ куріи сельскои Грыбôвъ, Новый-Торгъ и Лиманова выбрано на мѣсце помершого Яроша п. Адольфа Вайгингера, нотаря зъ Нового-Санча.

— **Выбôръ посла до рады державнои** зъ торговельнои палаты въ Бродахъ, розписаный на д. 23 л. марця. На посла до рады державнои зъ бродскои палаты торговельнои зголосилися слѣдуючй кандидаты: д-ръ Яковъ Нирештайнъ и д-ръ Корнфельдъ, адвокаты зъ Вѣдня; д-ръ Розенштокъ зъ Скалата, д-ръ Розенблятъ, д-ръ Быкъ, д-ръ Горовицъ, баронъ Вальдбергъ и Зиг. Вайзеръ. Всѣ тй кандидаты суть жидами.

— **Депутація мѣщанъ зъ Куликова** була недавно на авдієнціи у цѣсаря. Посля „Samorząd-у“ депутацію тую выслали „sfery agitacyjne“ противъ ко. Стояловскому зъ Куликова.

— **Роки службы учителѣвъ народныхъ.** Рада шк. краева постановила, щобы роки платнои практики учительскои на системизованыхъ посадахъ були вчислюванй до загальныхъ лѣтъ службы.

— **Бранка Рекрутôвъ** розпочинаеся ôтъ 1 л. марта и тревати буде до 22 л. цвѣтня. Въ повѣтѣ львôвскôмъ бранка ôтбудеся ôтъ 15—31 марта.

— **Перехôдъ зъ православія на унію.** „Dzien. Pol.“ доносить, що довька якогось російского аристократа приняла унію въ Колодѣвцѣ коло Скалата. Обряду религійного довершивъ тамошный священикъ о. Стефанъ Кобыляньскій.

— **Великй войсковй маневры** ôтбудутся сего року въ Галичинѣ коло Перемышля. На тй маневры приѣде такожь Є. В. цѣсарь и, якъ польскй газеты голосятъ, замешкае въ замку кн. Сапѣги въ Красѣчинѣ. Въ маневрахъ возьмутъ участь ажь три корпусы арміи (всѣхъ корпусôвъ въ Австріи есть 15) а именно корпусъ львôвскій и краковскій, (все войско зъ Галичины, Буковины, Шлезка и троха зъ Моравіи), дальше корпусъ кошицкій, баталіонъ угорскихъ гонведôвъ и кôлька баталіонôвъ галицкои ляндверы.

— **За выборы не въ Галичинѣ а въ Сплитѣ** (Spalato). Пôдчасъ выборôвъ въ Сплитѣ явився передъ комисією выборчою п. Демарки зъ групы найвысше оподаткованыхъ, щобы ôтдати свôй голосъ. Комисія заперечила тожсамôсть его особы. Коли Демарки ôттакъ на доказъ тожсамости предложивъ свôй дипломъ на рицаря ордеру Францъ-Іосифа, сказавъ до него правительственный комисарь, староста бар. Конрадъ: „Вы могли его собѣ позычити.“ При тôмъ зробивъ таку мину, котра могла Демаркіого оскорбити; ôнъ запôзвавъ старосту за образу чести. Судъ въ першôй инстанціи увôльнивъ обжалованого, але друга инстанція засудила п. старосту, бар. Конрада, увзглядняючи надзвычайнй обставины звиняючй, на кару 100 зр. або 20 днѣвъ арешту и на заплату коштôвъ судовыхъ въ сумѣ 149 зр. 50 кр.

— **Берненьскій „Hlas“** пише: „Безъустаннй агитація, якй веде голова ческо-политичного товариства у Вѣдни, яко апостолъ гофрата Добряньского на рôжныхъ передмѣстяхъ намовляючи Чехôвъ щобы переходили на православіе, звернули вже передъ кôлькома мѣсяцями увагу полиціи на себе. Зъ жерела урядового довѣдуемося, що полиція постановила розвязати товариство за переступленье свого круга дѣланя, скоро лишь голова товариства не перестане вести агитацій, котрй зовсѣмъ не годятся съ цѣлями товариства, а котрй ôнъ мимо того веде въ имени товариства.“

— **Языкъ „автономичный.“** Служаща въ селѣ Уг. ôтходила зô службы и зажадала у начальника громады свѣдоцтва. Той бувъ, якъ Цинцинатъ, при орцѣ, за рѣкою, далеко ôтъ села, а случайно мавъ при собѣ печатку. Въ поблизькôй же коршмѣ знайшла служниця пана писаря, котрый въ имени п. начальника таке выставивъ ѣй свѣдоцтво: „Poświadczenie Swidczenia Moralnosty. Urząd gminny, przyjszowszy riku w brid, potwierdza: Że Zofia urodzona z Anny Brendzej służyła we dworże w Uh. i pani Hrabina i pan Hrabia byli z niej kontenci — Z — nie chłopcami si zarywała. Co Niedzieli dawała, po 4 centy na akafist — Jeżeliby się co na nią pokazało, to urząd hromadski potwierdzi. (Дата и пôдписъ вôйта). Такй дивогляды лучаются часто въ переписокахъ урядôвъ громадскихъ. Свѣтла, свѣтла! — и то свого, бо той народъ недостойный лучшои долѣ, що ходитъ за чужими очима!

— **Выдавництво „Библіотеки музикальнои“** складае Свѣтлому Выдѣлови Тов. „Просвѣта“ у Львовѣ — за щедру запомогу въ квотѣ 20 зр., ухвалену на засѣданю Свѣтл. Выдѣлу дня 19 с. м., щиросердечну прилюдну подяку. — Ôтъ Выдавництва „Библіотеки музикальнои“ у Львовѣ, дня 26 лютого 1886.

— **На руску Бурсу въ Тернополи** зложили ôтъ д. 10 падолиста 1885 р. П. Т.: Рада повѣтова въ Тернополи 25 зр.; о. дек. Григ. Олесницкій зъ Говилова 3 зр.; о. І. Бѣлиньскій зъ Илавя 3 зр.; о. Іоанъ Балтаровичь зъ Ладичина 3 зр.; п. Викторъ Грабъ, судія въ Тернополи 3 зр.; Іоанъ Гарасимовичь зъ Гниличокъ 3 зр. Богданъ Цегельскій сотрудникъ въ Струсовѣ ôтъ чч. парохіянъ Заздрости 9 зр.; Кобляньскій зъ Мышкова 1 зр.; Михаилъ Кордуба зъ Сушна зъ забавы 1 зр. 95 кр.; Вовкъ Андрей 1 зр. 50 кр.; Єрон. Алексевичь праходникъ зъ Зарудя 4 зр. 50 кр.; Варапучиньскій зъ Прошовои 3 вр. Марія Варапучиньска 3 зр.; Іосифъ Скоморовскій зъ Березовицѣ великои 3 зр.; Едвардъ Харкевичь зъ Тернополя 2 зр.; д-ръ Штернпусъ помѣщикъ зъ Дѣтковичь 7 зр. 20 кр., Викторъ Загайкевичь зъ Тернополя 3 зр.; Редакція „Дѣла“ ôтъ Сидоры, Цециліи и Марійки зъ Криворôвнѣ 3 зр.; Алекс. Ганкевичь зъ Грималова 1 зр. 25 кр.; Іоанъ Любовичь зъ Острова 3 зр.; Алекс. Барвѣньскій 3 зр. Іоанъ Стисловскій 1 зр.; Стеф. Волошинъ 1 зр.; Сим. Пытляръ зъ Залозець 3 зр.; д-ръ Свистунъ зъ Тернополя 10 зр.; Витошиньскій зъ Денисова 11 горнцѣвъ крупъ ячмѣнныхъ, 20 горнцѣвъ и 3 кварты гороху, 19 квартъ крупъ гречаныхъ. — Въ Тернополи 9 лютого 1886. — *Д-ръ В. Лучаковскій.*

— **Американьскй правила житя.** 1. Въ своѣмъ дѣлѣ основно выучися. 2. Тримайся твердо одного и не мѣняй своихъ занять. 3. Старайся все робити скоро, но не квапся. 4. У всѣхъ своихъ дѣлахъ поступай систематично. 5. Зачате дѣло доводи до кôнця. Нынѣ зроблене дѣло хоть одно, бôльше варта, якъ два, котрй гадаешь завтра зробити. 6. Не слухай дуже богато радъ, а май свôй розумъ. 7. Тримайся твердо того, щось загадавъ, а во всѣмъ будь точный и дотримуй слова. 8. Нѣколи не дармуй Вышукай на всякій часъ роботу головѣ и рукамъ; они маютъ часъ до ôтпочинку въ порѣ сну. 9. Будь для всѣхъ ввѣчливый, великодушный на словахъ и на дѣлѣ. 10. Помагай другимъ ити по тернистôй дорозѣ житя. 11. Зачинай все ôтъ малого. Тй, що стоятъ нынѣ на горѣ, тй колись були маленькими. 12. Не хапайся борзо забогатѣти; не великій але честный зыскъ забезпечуе добробытъ. 13. Думай все, о чôмъ говоришь; лише дурнй говорятъ то, о чôмъ не думаютъ. 14. Памятай, що мысли належатъ тôлько до тебе, слова же твои вже не твоею власностею, але тыхъ, що ихъ чули.

— **Брилянтовый слюбъ** обходивъ недавно старенькій антикварь Ентговенъ въ Газѣ (въ Голяндіи). Ôнъ числитъ нынѣ 100 лѣтъ и переживъ съ своею женою 75 лѣтъ. Пôдчасъ обходу 75 лѣтнои рôчницѣ вѣнчаня жертвувала ему молодѣжь дорогоцѣнный пугаръ зъ написомъ „терпеливый“. Ювилатъ казавъ ще до того напису дописати: „бо щасливый“.

— **Холера.** Посля найновѣйшихъ донесень появилася зновъ холера въ Веронѣ и Али, въ пôвнôчнôй Италіи.

— **Дрôбнй вѣсти.** Є. В. Цѣсарь дарувавъ громадѣ Юречкова, пов. добромильского, на будову школы 100 зр.; громадѣ Плотичѣ, пов. тернопôльского, на будову церкви 100 зр.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на кап. Завôй дек. калуского принятй оо.: I) Мих. Садовскій, II) Іоанъ Величковскій, III) Григ. Кончевичь.

Презенту на пар. Олексичѣ дек. стрыйского одержавъ о. Іос. Шаковскій, сотруд. въ Оплуцку; на Ôльхôвку дек. перегиньского о. Андрѣй Грыбъ.

Завѣдательство въ Дрыщевѣ дек. бережаньского одержавъ о. Стеф. Кобыляньскій, завѣд. Колодѣвки.

Введенй оо.: Вол. Голинатый яко парохъ Витвицѣ, дек. болехôвского, и Пет. Крыпякевичь яко префектъ закристіи при св. Юрѣ у Львовѣ.

До канон. институціи завôзванй оо.: Іоанъ Концевичь на пар. въ Колодѣвцѣ и Теоф. Петровскій на пар. Рыкôвъ.

О плату дефиціента подався о. Орестъ Кичура, пар. Вишеньки мал., дек. городецкого.

Въ цѣли рукополаганя архіерейского прикначила митроп. консисторія до ч. 1155 явитися зандидатамъ духовного стану на день 22 марта с. р.

Митроп. консисторія вставилася до намѣстництва о згоду на канон. иституцію о. Іос. Шанковского на Олексичѣ, дек. стрыйского.

Додатокъ особистый зъ фонду религ. удѣлило намѣстництво о. І. Яремовичу пар. въ Ольхôвци въ сумѣ 100 зр. рôчно.

Намѣстництво выплатило Евг. Грабовичу кошты подорожи до Вѣдня, щобъ образувався тамъ на доктора св. Богословія.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

✠ **О. Лука Головацкій**, приходникъ Манявы, дек. богородчаньского, упокоився 15 с м. въ 73. роцѣ житя. Покôйный знаный бувъ цѣлôй широкôй околици зъ правости — мы могли бы сказати — святости житя; цѣла тамошна Гуцульщина почитала его яко батька и доброго пастыря. Хоть лѣва его рука нѣколи не знала, коли и якй дѣла чинила правá, то таки лунавъ розголосъ про его скромне а праведне житье далеко и широко. Межи иншими чертами ôтзначала его руска щира гостинность. Нашй академики пригадають собѣ добре старенького „Кальхаса“ — бо порôвнали его съ тымъ праведнымъ ереемъ гомеричнымъ — божь въ его хатѣ ôтбулася пôдчасъ першои вандрôвки вакаційнои перша забава. Старенькій господарь радувався батькôвскимъ серцемъ молодыми рускими патріотами и напоминавъ ихъ, щобы не ôтступали ôтъ народного прапора пôднесеного Русинами въ 1848 р., бо, мовливъ, „ne sit alterius, qui suus esse potest.“ Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Однодневка Бережаньска“.** Пôдъ такимъ заголовкомъ появилася сими днями въ Бережанахъ литературна газетка, зъ котрои чистый дохôдъ призначеный на бережаньску руску Буроу. „Однодневка“ обôймае пôвъ аркуша друку и мѣститъ: До П. Т. адресатôвъ (стишокъ); Бережанщина море; Орлеанка (поематъ); Гумористика. Цѣна „Однодневки“ 10 кр.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Обниженье цѣны соли для товару.** Министерство рôльництва знизило цѣну соли для товару зъ 1 р. 34 кр. на 1 зр. за 100 кильограмôвъ.

— **Торгъ свиньми у Вѣдни.** На торзѣ зъ д. 23 лютого було 3156 галицкихъ и 3487 угорскихъ свиней. По причинѣ малого довозу, цѣны пôшли троха въ гору. За найлучшй штуки плачено 38—40 кр., за середнй 34—37 кр., а плôхшй штуки по 25—33 кр. за 1 кильогр. живои ваги. За галицкй назимки плачено по 33—36 кр. за 100 к. живои ваги.

Надôслане.

(За рубр. „Надôслане“ Редакція не бере на себе отвѣчальности.)

Ôтповѣдь Выдѣлови тов. Рускихъ „Женщинъ.“ Я зъ товариства выступила, бо маю до того свои особистй причины. Що до „Альманаха“, то я матеріялôвъ не притримувала, а противно ще до теперь збирала я ихъ, де могла, и працювала пильно сама одна безъ найменшои помочи Выдѣлу надъ розпочатымъ дѣломъ, бо я мала все передъ очима, щобы перша на тôй нивѣ пôднята нашимъ жѣноцтвомъ праця мала якусь дѣйстну вартôсть. Єсли же Выдѣлъ хоче выдавати „Альманахъ“ не чекаючи навѣть его цѣлковитого оброблення, то я ôтступаю и заявляю всѣмъ Вп. Панямъ-дописувательками, що єсли котра собѣ зъ нихъ желае присланй менѣ працѣ доручити Выдѣлови, то най мене о тôмъ повѣдомитъ. Безъ такого дозволу я не можу ихъ працѣ давати Выдѣлови, бо они всѣ прислали свои творы на мое особисте запрошенье, а не на завôзванье Выдѣлу въ часописяхъ. — *Наталія Кобриньска.*

НАДÔСЛАНЕ.

Стерегчися ôтъ слабостей єсть лѣпше якъ лѣчитися, єсть безперечно найважнѣйшимъ догматомъ въ медицинѣ. Ôнъ каже, щобы мы не спускали зъ ока розстрою въ организмѣ а особливо треба на то уважати при запорѣ и недугахъ жолудка, утробы, жовчи и т. д. Треба брати черезъ кôлька днѣвъ швайцарскй пигулки аптикаря Р. Брандта а тогды можна буде устерегчися звычайно дальшихъ слабостей. Кожда правдива коробка (можна дôстати за 70 крейцарôвъ въ аптикахъ) нае за етикету бѣлый хрестъ въ червонôмъ поли съ пôдписомъ Р. Брандта.

НАДÔСЛАНЕ.

Съ найлѣпшою совѣстею поручаемо оригинальный Бай-Румъ аптикаря I. Wesseli I Augustenstrasse 7 Wien. Наслѣдки якй сею водою до волося и мытя головы осягнено суть дѣйстно надзвычайнй; надходячй що дня и зô всѣхъ кругôвъ суспôльности письма признаня докасуютъ се достаточно. Рôвно важне такъ для тыхъ, що страдаютъ на волосье якъ и для тыхъ, що маютъ волосъ здоровый. Прошу для того въ власнôмъ интересѣ прочитати анонсъ въ нынѣшнôмъ числѣ часописи.

Съ симъ числомъ розсылаеся Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 10 и 11 аркушь повѣсти Додета „Набобъ“.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(12—?) **купуе и продае** 1524

всякй вартостнй паперы и монеты по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 123—?

Специяльности и универсальнй средства, французскй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье	за зр.	4·96 кр.	зъ доброи вовны овеч.;
	„ „	8·— „	зъ лѣпш. вовны овеч.;
	„ „	10·— „	зъ товкои вовны овеч;
	„ „	12·40 „	зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснй одѣня, сподне, обгортникъ, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, дескины поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевй для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моей свѣтовôй торговли позôстаютъ решткы на 1 до 5 метрôвъ довгй; я змушеный отже продавати такй решткы богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднй решткы ôтмѣнюются або ôтдаеся грошѣ (Робю замѣтку, що другй фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи приймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и французскôмъ. 1577 (2—24)

American Original-

BAY RUM.

Займае межи всѣми водами до волося найперше мѣсце; выпробованый въ цѣлôй Англіи и Америцѣ ôтъ десяткôвъ лѣтъ и признаный за найлѣпшій Не повиненъ не дôставати въ жаднôмъ домѣ. Наслѣдки для страдаючихъ на волосье: Усуває выпаданье волося основно по кôлькоразовôмъ обмытю. Лысй заростаютъ черезъ сильне порушанье волосковыхъ цыбулькъ въ найкоротшôмъ часѣ дуже густо, найзавзятѣйше твореньесь лусокъ и всяка нечистота наголовнои шкôры зникае черезъ ужитье Бай Руму въ протягу 3 до 4 днѣвъ. До плеканя здорового волося: Удержує волосье и шкôру на головѣ завсѣгды чистою и бѣлою, волосье мякне, блищится якъ аксамитъ, всякои сивизны пôдъ всякими условіями уникаеся. Освѣжує и консервує знаменито. Жадне средство тайне. Не тôлько що зовсѣмъ не шкôдливе, але и дуже приступне для кождого вѣку. Що дня новй признаня. Прямый и выключный импортъ зъ острова св. Томы черезъ генерального депозитера I. Wessely дипльомованого аптикаря, Wien, I. Augustinerstrasse 7 Складъ у аптикарôвъ Рукера у Львовѣ, Редика въ Краковѣ, Ямругевича въ Тернополи, М. Редера въ Бродахъ. Цѣна за фляшку 1 зр. 40 кр. Що дня высылаеся почтою. 1561 2—6

Гарантія

конкуренціи меблѣвъ.

Найретельнѣйше и найдешевше жерело покупу, **высылка меблѣвъ** до всѣхъ **частей свѣта** гуртомъ и въ дрôбнôй продажи.

Теодоръ Димовичь, Вѣдень

1579 **I. Bezirk Wipplingerstrasse N-ro 27.** (1—24)

Цѣнники даромъ и франко.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 29—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючй выданя:

Хемія, Роское, 40 кр

Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.

Малый звѣринець, 8 кр.

Забавки дѣтей, 8 кр.

Менажерія, 8 кр.

Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Курсъ збôжа зъ дня 26 л. лютого 1886.

За 100 кильо нетто на мѣсци	Львôвъ ôтъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôтъ зр	Тернопôль до зр	Пôдволочиска ôтъ	Пôдволочиска до	Чернôвцѣ (24 лютого) ôтъ	Чернôвцѣ (24 лютого) до	Станиславôвъ ôтъ	Станиславôвъ до
Пшениця	7.—	8.40	7.—	8.25	7 —	8.25	7 20	8.60	9.—	9 —
Жито	5.—	5 30	5.—	5 35	5 —	5 35	5.—	5.55	6.—	6.50
Ячмѣнь	5.—	7.—	5 80	6.—	5 —	6.25	4 10	6 25	—.—	—.—
Овесъ	5.75	6.75	5.10	5.80	5.25	6 25	4 80	5 30	.—	—.-
Горохъ	6.—	9.50	6.—	9.—	6.—	10.—	4 60	5.15	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	5.25	7 —	5.30	5.80	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Лиянка	8.50	9.50	8 —	9 40	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	- —
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.55	5 25	—.—	—.—
Рѣпакъ	9.—	10.	—.—	—.—	9 —	10.—	—.—	—.—	—.-	—.—
Конюшина червона	40.—	51.—	40.—	49.—	35. —	49.—	40.—	47.—	—.—	—.—
„ бѣла	45.—	65.—	.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5 —	10.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія**, щобы розсылати всякй **товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшй взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ** гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія**, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія**, складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4 50 **Правдивй всхôднй обрусы** шенильовй, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскй** портіеры шенильовй, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — Правдивй **заслоны Мекка** зр 6.50 и 8 50 — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовй одѣяла** зр 5·- и 6— **Одѣяла кашмировй** въ всѣхъ барвахъ, сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4 60. **Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера**, зр 13·-. **Миляньскй шовковй одѣяла** здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3 25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованй одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкй 190 цм. довгй зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня дерги Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашь **специяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку зр. 2 60, найтяжшои якости зр. 3 50.

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитацією тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9 50. Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку зр. 4·75 и 5 50, найлѣпша сорта зр 7·50.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld. Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 11—?

!! Годинники Миньонъ !!

Прикраса кождого помешканя, такъ для ѣдалень якъ и сальонôвъ, бо они ôтповѣдаютъ всякимъ жаданямъ що до елеганціи, тревалости и солидности доброго годинника.

Цѣна въ скринкахъ дубовыхъ — Гварантія на 3 роки — 12 зр. 50 кр.

Высокôсть 75 цм. Широкôсть 35 цм.

Цѣна въ скринкахъ гебановыхъ — Гварантія на 3 роки — 15 зр. 50 кр.

Сей найновѣйшій годинникъ маятниковый точно якъ повысшій рисунокъ мае веркъ, котрый треба лишь разъ на 10 днѣвъ натягати; маятникъ, котрого зовсѣмъ не видко можна порушити зъ внѣ за помочею зовсѣмъ нового приряду, такъ що не треба нѣколи скринки отвирати, черезъ що годинникъ єсть забезпеченый и по довголѣтнôмъ уживаню не потребує направы. Высылка въ деревяныхъ пакахъ по 80 кр. за готôвку або послѣплатою.

Ignaz Weiss, Uhrmacher und Fabrikant

Wien II, Tempelgasse Nr. 6—34.

Маю такожь на складѣ годинники маятниковй съ круглыми рамами. Циферблаты свѣтятъ въ ночи самй; прирядъ до битя бье ½ и цѣлй годины, съ 2 бронзовыми важками по зр. 3·80 або меншои сорты съ веркомъ и будильникомъ по зр. 2.10. Гарантуеся за добрый хôдъ. 1570 1—4

Реальнôсть на продажь!

Въ Бережанахъ

єсть на продажь

I-поверхова камениця

въ зовсѣмъ добрôмъ станѣ и въ дуже догôднôмъ мѣсци на Адамôвцѣ положена.

Маючій охоту купити, зволитъ зголоситися до властителькы: **W. W. poste restante въ Бережанахъ**, або до єи заступника: **K. M. poste restante у Львовѣ.** 1580 1—3

Такъ якъ правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

находится въ хатахъ численныхъ родинъ, то и не потребує реклямы. Тй строчки подаемо лишь въ цѣли, щобы ширшимъ кружкамъ, котрй сего выпробованого средства домашного ще не знають, подати о нѣмъ вѣсть. Втираный **Pain Expeller** усуває найуспѣшнѣйше гостець гихтъ и другй недуги. Болѣ уступаютъ звычайно по першôмъ втертю. Стоитъ 40 и 70 кр. Находится майже въ кождôй аптицѣ Головный складъ въ аптицѣ пôдъ золотымъ львомъ, въ Празѣ и Старôмъ Мѣстѣ (Altstadt,

Елястичнй валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ,

Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

Хто боится паралижу

або вже бувъ нымъ разъ пораженый, або страдае на конгестіи, заворотъ, отомленье, безсонность, взгл на хоробливый станъ нервôвъ, най собѣ спровадитъ брошуру „Ueber Schlagfluss-Vorbeigung und Heilung“, 5 выд. ôтъ автора, бувшого баталіонового лѣкаря въ краевôй оборонѣ, Rom Weissmann-a въ Vilshofen, Баварія, безплатно и франко. 1548 5—25

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ**, оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця**, оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera**, поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко**, повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ**, Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкй образки**, Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день**, Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Ôтцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше Дае такожь на раты.

1372 54—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 19. Львôвъ, Вторникъ 18 лютого (2 марта) 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 3·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Нашй политичнй партіи.

VI.

Народовцѣ черезъ то, що хотятъ розвивати языкъ народный у себе дома, удостоилися доносôвъ изъ стороны органу „старыхъ“ о злочиньство врады державнои, о сепаратизмъ, о пропаганду за ôторваньемъ Украины ôтъ Россіи а Галичины ôтъ Австріи въ цѣли реставраціи Польщѣ. Тôлько, бачится, ôнъ забувъ, яка конклюзія выпаде противно въ его намаганя заводити языкъ россійскій въ Галичинѣ?

„Нов. Проломъ“ твердитъ, що „воюе честнымъ оружіемъ и правдою“. Мы вже видѣли, кôлько правды мѣстится въ розбираныхъ нами статьяхъ. Теперь запытаемо: чи доносы, и то фалшивй, суть оружьемъ честнымъ?

Фалшивй доносы почали множитися особливо въ новѣйшихъ часахъ зъ-помежи людей, що належатъ до такъ званыхъ „твердыхъ“. Була ревизія въ товариствѣ „Академичне Братство“. Пытаютъ: що за причина? Кажутъ: доносъ. Приѣхавъ Ол. Кониській зъ Кіева до Галичины, въ поворотѣ арештуютъ его на границы въ Волочискахъ, перетрясаютъ, — а чому? Була, кажутъ, денунціяція вô Львова, що мае вести проклямаціи и т. п. въ Украину.

Отъ яке честне оружье! Доносчики забули на тую правду: „Хто пôдъ другимъ яму копае, самъ въ ню часто впадае.“ Та ще бѣда, що нынѣ нѣчого не укрывесь. Тôлько не лякайтеся, господинове: Народовцѣ не посунутся до того самого! Тую дорогу и той честный промыслъ лишаютъ для васъ.

А вже кульминаційнои точки сягаютъ новѣйшй доносы противъ „Дѣла“ и „Историчнои Библіотеки.“ Доносчики не перестаютъ доносити, що Поляки братаются съ Русинами, що дали грошѣ на „Дѣло“; а другій разъ, що „Дѣло“ выходитъ за грошѣ въ Украины; а дальше, що народовцѣ злучилися съ Поляками, щобы спинити „объединеніе“ Галичины съ Россіею.... „Правительство ваше знае докладно — пишутъ, — якъ преданй есьмо ему и знае нашй стремленя объединительнй.“

На правду, чи можна дати вже красшого коментаря, що тутъ ходитъ о австрійску идею державну и еи благо!

„Вже кôлька разôвъ — говорятъ дальше тіи господинове, — мали мы случайнôсть представляти, що розширеню „объединенія“ стоитъ найбôльше въ дорозѣ органъ украинофилôвъ „Дѣло“, сей найгôршій ворогъ Россіи. Наколи „Дѣло“, заборонятъ въ Россію, — то буде се велика помôчь и для насъ. Въ Россіи мае „Дѣло“ 200 предплатникôвъ. Наколи его заборонятъ, то тй предплатники будутъ предплачувати нашй письма, чимъ не лишь споможутъ нашй бѣдненькй фонды, але и вашй будутъ читати тй письма и переймутся „объединительными“ идеями нашихъ видавництвъ.“ Вправдѣ „Н. Проломъ“ и „Слово“ кидаютъ пôдозрѣнье, що допись до „Gazet-ы Narod.“ зъ Петербурга сфабриковано у Львовѣ, — але и о. Наумовичь не заперечуе рѣшучо фактôвъ, що доносôвъ не було, а тôлько стараеся очистити себе самого, що до ôтнятя дебиту „Дѣлу“ ôнъ не причинився.

Що доносы були, — годѣ заперечити, бо вже-жь безъ доносôвъ навѣть россійска цензура не могла-бы заборонити „Историчнои Библіотеки“ Барвѣньского, котрои ще не бачила. Факты тіи суть сумнымъ свѣдоцтвомъ, що у насъ до порозумѣня межи партіями прійти не може, якъ довго колотити нами не перестанутъ люде завислй ôтъ заграницѣ.

Доносы чи вашкодили народовцямъ, чи нѣ, але рѣчь певна, що скомпромитували партію „старыхъ“. Того хиба упередженй не видятъ.

Нарôдъ не гине, хиба самъ выречеся своеи мовы, звычаѣвъ и обычаѣвъ батькôвъ своихъ. Хто-жь теперь найбôльшимъ ворогомъ народу нашого? Найбôльшимъ ворогомъ чоловѣка есть той, хто ôтбирае ему житье. Подôбно и народу ворогомъ есть той, хто спиняе его просвѣту и намагае, абы покинувъ языкъ матерный и хапався чужого, черезъ що нарôдъ убивае.

Кажутъ: яка публика — така праса. Коли-бъ теперь зъ органôвъ партіи „старыхъ“ вôльно було заключати о публицѣ, — то за судъ на ню мусѣвъ-бы выпасти некористный. Не суджу однакожь, щобы межи „старыми“ не було людей честныхъ, незаслѣпленыхъ такъ дуже упередженьемъ до народовцѣвъ; щобы не видѣли, де ложь, а де правда. Тымъ людямъ не легко буде перебольѣти компромитацію, якои досвѣдчили ôтъ власныхъ органôвъ.

Стефанъ Качала.

Выбôръ гр. Стадницкого.

Недавно подали мы жалобу товариства „Народна Рада“ выслану до министерства правосудія въ справѣ звѣстныхъ надъужить ц. к. власти политичнои при выборахъ въ Золочевѣ, якй выказались пôдчасъ процесу сов. Рожанковского противъ ком. Єловицкого. Нынѣ можемо подѣлитися зъ читателями вѣстею, що комасія легитимаційна рады державнои при верификаціи выбору гр. Стадницкого зажадала на внесенье посла Томащука ôтъ министра правосудія, щобы сей предложивъ ѣй акты зъ карного процесу сов. Рожанковского противъ п. Єловицкого. Комисія ôткинулась внесенье еи референта, пос. Старжиньского, котре домагалося, щобы правительство выслѣдило, о скôлько факты пôднесенй въ протестахъ противъ выборôвъ гр. Стадницкого и д-ра Бѣлиньского суть правдивыми и щобъ оно о результатѣ доходженя здало комисіи справу. За то приняла комисія внесенье посла Томащука, котрымъ взывается референта пос. Старжиньского, щобы ôнъ зложивъ новый рефератъ съ докладнымъ поясненьемъ мотивôвъ въ протестахъ наведеныхъ. Комисія постановила также зажадати ôтъ Трибуналу державного ореченя, о скôлько право выборче маютъ властителѣ парцель вылученыхъ зъ двôрского обшару, т. зв. виридисты.

Въ справѣ вдовично-сирôтского фонду

выдала львôвска митрополича Консисторія таку ôтозву (ч. 117 зъ 4 лютого 1886) до Воч. Духовеньства черезъ уряды деканальнй: „Консисторія Митрополича неоднократно въ своихъ обѣжникахъ до всѣхъ Воч. Урядôвъ деканальныхъ, а кромѣ того и частѣйше, при даныхъ способностяхъ, до поодинокихъ зъ нихъ, взывала, наказувала, представляла и упоминала, щобы щедрѣйше збирано и ôтставлювано датки и всякого рода належитости до фонду священичихъ вдôвъ и сирôтъ, бо ôтъ того залежитъ зрôстъ фонду и отвѣтне надѣленье рôчною запомогою нещасливыхъ вдôвъ и сирôтъ священичихъ.

Помимо того зôбранье згаданыхъ датковъ и належитостей не отвѣтило ожиданю, а комисія управляюча дѣлами дотычного фонду въ донесеню своѣмъ зъ 5 м. м. (ч. 5) жалуеся и подае поименно 11 деканатôвъ, зъ котрыхъ або нѣщо, або мало що вплынуло до фонду въ протягу мин. року.

Хотяй донесенье того рода Консисторія приняла истинно съ немалымъ прискорбіемъ, то однако въ виду тои обставины, що ще таки дасться уможливити за рôкъ 1885 опредѣленье звычайнои запомоги въ квотѣ 54 зр., — залишае на теперь поданье до загальнои вѣдомости именъ тыхъ нерадивыхъ деканатôвъ, або хотяй менше дбаючихъ о благо и процвитанье такъ спасительного, а для нещасливыхъ вдôвъ и сирôтъ конечного фонду, — то однако взывае и наказуе всѣхъ, котрыхъ се дотыкае, щобы поскорили съ доповненьемъ залишеного и щобы въ будуще не давали причины подôбно жалуватися на нихъ, бо инакше и Консисторія залишитъ всякй взгляды, а буде примушеною поименно назвати и до загальнои вѣдомости подати тыхъ, котрй мимо всякихъ приказôвъ и упôмнень ôттягаются ôтъ дѣла щирои милости и конечного благодѣянія.

Сильвестеръ, митрополитъ.

Процесъ Михалка и товаришѣвъ.

(Дальше.)

Слѣдувало переслуханье Хувеса. Обжалованый не признаеся до вины. Що до сцроневѣреня сумы 600 зр. ôтъ Франковского сповѣдае Хувесъ такъ: Фирма Кропфъ и Бомбахъ, котра стояла въ звязи съ Заведеніемъ, хотѣла позичити въ Заведенію 600 зр. и поручила тую справу менѣ. Я удався до Михалка, але ôнъ сказавъ, що не мае теперь грошей. Я позичивъ ѣй отже тую суму зъ власнои кишенѣ. Коли ôттакъ Франковскій сплачувавъ раты, я задержувавъ ихъ для себе на покрытье выпозиченои сумы 600 зр.

Зъ зôзнань же Франковского представляеся ся рѣчь такъ: Ôнъ позичивъ ôтъ Хувеса кôлька разôвъ грошѣ, а разъ позичивъ 1000 зр. и сплачувавъ ратами. Зъ ôтки Хувесъ бравъ грошѣ, Франковскій не знавъ. Ажь разъ дôставъ письмо зъ Заведенія и довѣдався, що грошѣ зъ ôтти походятъ, а Хувесъ ратъ въ Заведенію не плативъ. Єму приказано заплатити цѣлый вексель. Тогды удався до Заведенія, а тамъ сказавъ ему якійсь урядникъ, що грошѣ можна сплачувати Хувесови, але ôнъ не смѣе ихъ собѣ задержувати. Оба съ Хувесомъ ходили ще кôлька разôвъ до Заведенія,

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(Дальше.)

Русины ôтрôзняются ôтъ Великороссôвъ не тôлько языкомъ, але также будовою тѣла, звычаями, обычаями, темпераментомъ и въ загалѣ своими духовыми способностями. Русины вызначаются звычайно ростомъ гнучкимъ, тонкимъ гарнымъ носомъ, чорнявымъ волосьемъ и карымъ окомъ. Они маютъ велике замилуванье въ тихôмъ родиннôмъ житю, въ спѣвѣ и музицѣ, та заявляютъ нахильнôсть до демократичныхъ, свобôдныхъ соціяльныхъ установъ. Ихъ душевне житье интензивне и живе. Понеже они сотками лѣтъ не зажили радôстного народного житя, ихъ холеричный темпераментъ мае переважно нахилъ до елегичного настрою. Тымчасомъ Великороссы звычайно буваютъ заживнй въ тѣлесахъ, бôльше низького якъ великого росту, перкатого носа, бѣлявого волося и сѣрого або синёго ока. Въ ихъ родиннôмъ житю женщина ôтограе пôдрядну ролю. Великороссъ мае мало замилуваня до спѣву и музики, его загальный духовый напрямъ есть менше идеальный або поетичный, якъ Русина; заявляе бôльше нахилу до люкративныхъ зарôбкôвъ, провадитъ охочо торговлю и промыслъ, охочо тягне далеко въ свѣтъ и не затужитъ за ôтчиною. Поетичный настрôй Русина и прозаичне успособленье Великоросса объявляеся мѣжь иншимъ и въ устрою сѣльского домôвства. По селахъ Русинами замешканыхъ, стоятъ милй хаты въ садахъ, коли тымчасомъ Великороссы съ замилуваньемъ мешкаютъ въ бездеревныхъ, опущеныхъ хатинахъ. Коли села въ полудневôй Руси звычайно представляютъ живописнй картины такъ, що ихъ хаты то тутъ, то тамъ, то на горбкахъ, то въ долахъ выглядаютъ зъ-помѣжь зеленого листя, — велико-рускй хаты стоятъ рядомъ якъ до шнура и творятъ одну улицю. Характеристичною есть ся обставина, що въ мѣсцевостяхъ Курской губерніи, де Русины мешкаютъ разомъ съ Великороссами, селяне обохъ тыхъ народностей дуже рôзнятся межи собою, такъ що Русины звычайно одинъ, а Великороссы другій бôкъ улицѣ займаютъ. Окрôмъ того межи тыми сельскими мешканцями есть такъ мало стычности и спôльности, що приналежнй до одной народности не входятъ въ супружнй звязи съ тыми, що приналежатъ до другои народности, и въ загалѣ держатся ôтъ нихъ на сторонѣ.

II.

Географичный простôръ Русинôвъ.

Рускій нарôдъ становитъ одну цѣлôсть въ полуднево-захôднôй части европейскои Россіи съ выняткомъ Криму и прилягаючои околицѣ суходолу (такъ званыхъ Ногайскихъ степôвъ). Окрôмъ того мешкаютъ Русины въ австрійскôй всхôднôй Галичинѣ та въ пôвнôчно-захôднôй части Буковины и пересягаютъ черезъ Карпаты въ угорскй околицѣ.

1) Въ Россіи займаютъ Русины слѣдуючй губерніи: Кіевъ, Волынь, Подôлье, Черниговъ (съ выняткомъ пôвнôчно-всхôдной части), Полтава, Харкôвъ, Катеринославъ, Херсонъ, Таврія (съ выняткомъ Криму, де Русины майже тôлько въ захôднôй части пôвъострова Керчь замешкуютъ) и цѣлу область Чорноморскихъ и Азовскихъ козакôвъ; ôттакъ всхôдну половину Люблиньской губерніи, полудново-всхôдну часть губерніи Седлець и Гродно, полудневу часть губерніи Миньской, полудново захôдну часть губерніи Курской та Воронѣжской и окôлъ Хотинь въ Бессарабіи. Впрочѣмъ есть ще и деинде оселѣ Русинôвъ, н. пр. на Донѣ, въ Саратовѣ, Самарѣ, Оренбурзѣ, Астраханѣ и въ колишныхъ областяхъ европейскои Туреччины знаходятся Русины надъ берегомъ Чорного Моря мѣжь границями Бессарабіи а Дону, и мѣсцями также въ Добручи.

2) Въ австро-угорскôй монархіи мешкаютъ Русины: въ всхôднôй Галичинѣ и въ пôвнôчно-захôднôй части Буковины; въ угорскихъ комитатахъ: Мараморошь, Берегъ, Угоча, Унгъ, въ великôй части Сарошь, Земплинъ и Спижь, спорадично въ комитатахъ Абауй, Торна, Гемеръ, Саболчъ, Сатмаръ и Бигаръ, наконець въ комитатѣ Бачь-Бодрогъ въ колишнôй сербскôй Воеводинѣ.

Область замешкувана Русинами обôймае обширь въ 13.500 □ миль. Загальне число народу выноситъ пôсля Петермана („Geograph. Mittheilungen“, 24 Band. 1878. S. 334) 17,293.665, але пôсля датъ Чубиньского сягае число Русинôвъ до 20 миліонôвъ („Труды етнограф. статист. експедиціи въ западно-русскій край“, I, VII, 454). Пôсля поданя у Петермана выноситъ загальне число Русинôвъ, мешкаючихъ въ европейскôй Россіи 14,193.665 душь. Число Русинôвъ въ Австро-Угорщинѣ, пôсля народочисленя зъ 31 грудня 1880 р., доходитъ до 3,219.502 душь. Въ той часъ було въ Галичинѣ 2,516.542, на Буковинѣ 239.690, на Угорщинѣ 460.000, въ иншихъ австрійскихъ краяхъ 3.270 Русинôвъ. При тôмъ треба запримѣтити, що Русины мешкаютъ не тôлько въ пôвнôчныхъ комитатахъ Угорщины, але що новѣйшими часами переселено значне ихъ число зъ Карпатъ въ колишню Воеводину полудневои Угорщины. Такъ отже на полудне ôтъ каналу Франца въ городѣ Керестурѣ есть 4.731 мешканцѣвъ самыхъ Русинôвъ, котрй доперва въ теперѣшныхъ часахъ заявили себе племенемъ особнымъ ôтъ Сербôвъ. Дальше мешкае тамъ 2.736 Русинôвъ въ городѣ Куцура. Русины помѣшанй съ Сербами знаходятся и въ Славоніи, именно въ мѣсцевости Рушево и Петровце.

До руского племени належатъ также Бѣлорусы. „Первѣстно тôлько вѣтва (мало)-руского народу въ наслѣдокъ вплыву Полякôвъ и Литовцѣвъ розвинулися они до высшои етничнои самостôйности.“ (Petermanns „Geograph. Mittheilungen“, 24 Bd. 1878, S. 337. b.). До бѣлорускогo племени належитъ переважна часть мешканцѣвъ губерній Витебской, Смоленьской, Могилевской, Миньской, Гродненьской и Вильненьской. Загальне число Бѣлорусôвъ выноситъ 3,592.057 душь.

Такъ отже статистичный выказъ числа душь (мало-) руского народу представляеся, якъ слѣдуе:

а) Русинôвъ въ Россіи . . .	14,193.665	душь
б) Русинôвъ въ Австро Угорщ.	3,219.501	„
в) Бѣлорусôвъ	3,592.057	„
Разомъ .	21,005.224	душь.

(Дальше буде.)

але нѣколи не заставали директорôвъ. На послѣдокъ ôтписала ему дирекція уплаченѝ Хувесови раты и приняла решту готôвки.

Що до иншихъ ратъ, каже Хувесъ, то ôнъ завсѣгды ôтобранѝ сумы заявлявъ въ Заведенію и казавъ ними обтяжити свое конто.

Предс. Чи вы мали конто въ Заведенію и ôтъ коли?

Обжал. Я мавъ конто ôтъ 1881 р. и ôтъ давнѣйше.

Сов. Дуньевичь. Зъ ôтки знаете, що вы мали конто въ Заведенію?

Обжал. Я повиненъ бувъ мати, бо я робивъ интересы для Заведенія.

Сов. Дун. Для чого-жь вы квитували Франковскому на два мѣсяцѣ на передъ?

Обжал. Щобы его заохотити.

Предс. Чи вы говорили Бомбахови, що вы той вексель, котрый вы дôстали ôтъ него до есконтованя, заплатили зъ власнои кишенѣ?

Обжал. Нѣ. То була-бы компромитація для Заведенія; я робивъ лишь прислугу Заведенію.

Предс. Всѣ директоры кажутъ, що вы не мали конта.

Обжал. Я мусѣвъ мати. Може директоры не нотували, а теперь не хочутъ признатися.

Сов. Дун. Якъ же могло Заведеніе, котре було въ великихъ клопотахъ грошевыхъ, чекати такъ довго, бо ажь 8 мѣсяцѣвъ на сплату ратъ?

Обжал. Я мавъ въ Заведенію повне довѣріе. Я зароблявъ въ Заведенію дуже богато и живъ зъ того.

На доказъ, що обжалованый мавъ конто въ Заведенію, проситъ ôнъ, щобы ôтчитано листъ, котрый писавъ до оо. Юзычиньского, Дудкевича и др. о заспокоенье его претенсій до Заведенія. Предсѣдатель ôтчитуе листъ. Въ листѣ сѣмъ съ титуломъ „An hochwürdige Herrn“ жалуеся Хувесъ на Михалка и Заведеніе, що не хотятъ ему выплатити грошей, котрѝ ему належатся за ресконты; що Михалко его лишь потѣшае, а въ Заведенію збуваютъ его кпинами. Хувесъ пôдноситъ дальше свои заслуги около Заведенія и каже, що помимо того, що Заведеніе дуже скомпромитувалося, заключаючи интересъ съ ославленымъ Киндлеромъ, то прецѣ его трудамъ удалося уратувати для Заведенія 150.000 зр. Ôнъ ѣздивъ до Тернополя и Пôдволочискъ, перебувавъ тамъ по кôлька днѣвъ, а то все его богато коштувало. Въ Пôдволочискахъ удалося ему такожь уратувати 10.500 зр. для Заведенія, котрѝ уважено вже за страченѝ. Подôбно и при фалиментѣ Миколяша дѣлавъ ôнъ въ интересѣ Заведенія и жадае за то вынагороды.

Прок. Зъ сего листу показуеся, що дирекція не хотѣла узнати вашихъ претенсій.

Обжал. Бо то були вже новѝ директоры, тогды бувъ вже Цѣпановскій; впрочѣмъ совѣтъ управляючій приказавъ дирекціи выровнати мои рахунки.

Въ непритомности третого обжалованого, Киндлера, ôтчитуе предсѣдатель трибуналу зъ протоколôвъ зôзнаня обжалованого и поясняе его ôтношенье до Заведенія: Въ 1880 р. явився Киндлеръ зъ припорученя о. Костека у Михалка и просивъ его, щобы при Заведенію ôткрыто ôтдѣлъ мануфактурный. Киндлеръ мавъ на рахунокъ Заведенія спровадити и продавати товары. Справу залагоджено въ той способъ, що Заведеніе дало ему задатокъ и урядникъ Заведенія мавъ вести контролю. Киндлеръ розпочавъ продажь. Коли однакожь пôзнѣйше розôйшлася вѣсть, що Киндлеръ поступае собѣ дуже несовѣстно, ухвалила дирекція продати товары. Завязалося товариство торговельне пôдъ фирмою „Galizische Handelsgesellschaft registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung“. До товариства сего належали Киндлеръ, Михалко, о. Дудкевичь, Держко, Левъ Попель, и Френкель. Товариство се ôткупило ôтъ Заведенія цѣлый ôтдѣлъ мануфактурный; розходилось о цѣну купна. Розслѣджено цѣлый ôтдѣлъ и установлено цѣну купна на 250.000 зр., котру то суму мало товариство заплатити. Товариство згодилося на то, Заведеніе закрыло ôтдѣлъ а товариство торговельне перенесло товары до иншого магазину. Пôзнѣйше однакожь показалося, що згадана сума не выстае, бо Киндлеръ виненъ бувъ Заведенію 340.000 зр. Киндлеръ ôтступивъ отже Заведенію свою реальнôсть у Львовѣ а крôмъ сего выставивъ актъ нотаріяльный на 48.000 зр. и суму ту забезпечено на реальности Киндлера въ Станиславовѣ. По якôмсь часѣ прійшовъ Киндлеръ до Михалка и жадавъ знову грошей. Въ касѣ Заведенія не було грошей, отже заставлено цѣннѝ паперы, о котрыхъ бесѣда въ актѣ обжалованя.

Зъ зôзнань Киндлера показуеся, що ôнъ не присووивъ собѣ сумы 956 зр. 56 кр. узысканои зъ заставу цѣнныхъ паперôвъ а оплативъ лишь ними удѣлъ Михалка въ товариствѣ торговельнôмъ. Киндлеръ каже такожь, що Заведеніе винно ему ще було 2.700 зр., котрѝ его шуринъ зложивъ въ ефектахъ яко кавцію а ôттакъ ôтступивъ на рѣчь Киндлера. Заведеніе було отже покрыте, бо зъ давныхъ рахункôвъ ему нѣчого не належалося, чого доказомъ абсолюторіюмъ, яке дало Киндлерови Заведеніе ще 1883 р. Киндлеръ представляе господарку въ Заведенію въ якъ найгôршôмъ свѣтлѣ, не ведено тамъ жадныхъ рахункôвъ, а найбôльшѝ сумы нотовано лишь на карточкахъ або на таблицѣ. Зъ контракту заключеного Киндлеромъ съ Заведеніемъ 1880 р. при ôткрытю ôтдѣлу мануфактурного показуеся, що Заведеніе мало побирати крôмъ ôтсоткôвъ за доставленый фондъ на закупно товарôвъ ще 1% а ôттакъ 2% провизіи.

Теперь приступлено до переслуханя свѣдкôвъ. Яко першій свѣдокъ выступивъ Теофиль Король, котрый першій зробивъ донесенье до прокураторіи. Король бувъ свого часу въ Заведенію бухгальтеромъ пôдъ Михалкомъ, теперь перебувае въ Петрковѣ въ Россіи и бувъ вже въ тôй справѣ переслухуваный пôдъ присягою въ Варшавѣ. На пытанье предсѣдателя що до сфалшованя билянсу оповѣдае, що совѣтъ управляючій сходився передъ загальнымъ зборомъ безъ повѣдомленя правительства, щобы „zamydlić“ очи публичности, котра складала грошѣ въ Заведенію. Михалко приѣхавъ до Львова безъ крейцаря и доробився тутъ величезного маетку; въ Заведенію поступавъ ôнъ собѣ самовôльно. При уставлюваню билянсу робивъ Король выписы зъ книгъ и доставлявъ Михалкови матеріялъ. На пытанье сов. Дуньевича, для чого мôгъ Михалко пôдвысшити билянсъ о 21.000 зр., каже Король: „Ôнъ мусѣвъ мати въ тôмъ интересъ, хотѣвъ „zamydlić“ очи“. Въ загалѣ зôзнаня сего свѣдка були дуже неяснѝ; ôнъ все намагався говорити о рѣчахъ, котрѝ не входятъ до акту обжалованя, а о потрѣбныхъ справахъ чи не мôгъ, чи не хотѣвъ дати розумного поясненя и тôлько смѣшився.

Сов. Дуньевичь: Въ слѣдствѣ вы прецѣнь зôзнали, що Михалко казавъ вамъ робити фалшивѝ выказы.

Свѣд. Я вже нѣчого не знаю, то вже три роки тому.

Свѣдокъ Вилгельмъ Бомбахъ, бувшій властитель фабрики скла (фирма „Кропфъ & Бомбахъ“), зôзнае, що мавъ частѝ зносины зъ Заведеніемъ, именно есконтувавъ въ нѣмъ векслѣ, все при посередництвѣ Хувеса. Одного разу дôставъ свѣдокъ ôтъ Заведенія завôзванье, щобы свои сплаты приносивъ просто до Заведенія, а не передававъ черезъ Хувеса. То его занепокоило и ôнъ зголосився лично въ Заведенію. Тамъ показано ему цѣлу пачку векслѣвъ, зъ котрыхъ богато давно вже сплатавъ. Показалося, що въ Заведенію бувъ великій хаосъ, зъ книжокъ не можна було дôйти стану рѣчи. Тогды попрошено его, щобы ôнъ выготовавъ вытягъ зъ своихъ книжокъ. Ôнъ зробивъ такій вытягъ и по кôлькохъ дняхъ принѣсъ до Заведенія. Показалося, що Заведенію належится ще 2 700 зр. Вытягъ лишивъ директорамъ Добряньскому и Цѣпановскому, а коли фирма збанкрутувала, то повысшу суму зголошено до конкурсу. За есконтъ плативъ Заведенію 8% а Хувесови 2% провизіи. Щобы на якійсь вексель Хувесъ мавъ выплатити зъ власнои кишенѣ, свѣдокъ о тôмъ не знае.

Свѣдокъ д-ръ Иванъ Добряньскій, незаприсяженый, зôзнае по руски. Михалко прійшовъ до Заведенія въ 1875 р., спровадженый зъ Вѣдня Вішекомъ. Зъ початку бувъ бухгальтеромъ и показався дуже здôбнымъ и спрытнымъ. Небавомъ отже взято его до совѣта управляючого и до дирекціи. Ôнъ самъ провадивъ всѣ дѣла грошевѝ. Я вступивъ до управляючого совѣта въ 1875 р. и обнявъ обовязокъ директора. Я вымовлявся ôтъ директорства недостачею часу, бо годѣ менѣ було Заведенію посвятити бôльше, якъ двѣ годины на день, а обѣцявъ я вступити до дирекціи яко правничій консулентъ. Совѣтъ згодився на то и менѣ передано ôтдѣлъ гипотечный. Отдѣлъ же финансовый и бухгальтерійный спочивавъ вповнѣ въ рукахъ другого директора госп. Михалка. Третій директоръ о. Меруновичь занимався зъ початку ôтдѣломъ задатковымъ, а пôзнѣйше заставничимъ. Операціи финансовѝ провадивъ самъ Михалко.

Предс. Якъ то самъ? Безъ нѣчіеи вѣдомости?

Свѣд. Часомъ якъ зайшло що важного завѣдомлявъ о тôмъ другихъ директорôвъ. Въ 1880 р. введено въ Заведенію есконтъ векслѣвъ. Дѣло се обнявъ госп. Михалко. Зъ початку информованося о кредитѣ клієнтôвъ у компетентныхъ людей, але пôзнѣйше, коли клієнтеля зросла, есконтовано вже векслѣ и безъ информацій и т. зв. референцій. Здавалося, що интересъ иде правильно, бо первороядни институціи, якъ филія банку національного и др. рееконтували нашѝ векслѣ. Госп. Михалко тѣшився нашимъ повнымъ довѣріемъ. Съ часомъ мы побачили, що ôнъ дѣла трактувавъ легкодушно, удѣлявъ кредитъ лицямъ, що не заслугували на него, — и мы переконалися, що госп. Михалко не оправдавъ нашого повного довѣрія.

Предс. Чи вѣдомо вамъ що о тôмъ, що Михалко въ р 1880 фалшиво уложивъ билянсъ?

Свѣд. Я о тôмъ нѣчого не знаю.

Предс. Вы-жь були такожь директоромъ и пôдписували билянсъ.

Свѣд. Я билянсъ пôдписавъ, не переходжуючи его позицій, въ довѣрію до г. Михалка.

Предс. А що вамъ вѣдомо про манка касовѝ?

Свѣд. О тôмъ, здаесь, була бесѣда и въ дирекціи и на управляючôмъ совѣтѣ. Пытано, щó съ тыми манками зробити? Михалко говоривъ, що о тіи манка не можна пôдозрѣвати анѣ касіера Ямпньского, анѣ Держка; инакше, мы були-бъ ихъ ôтправили. Мы уповажнили тогды Михалка, яко надъ-бухгальтера, щобы тіи манка перепровадивъ бухгальтерично въ книгахъ, якъ гадае.

Предс. И якъ же поручено Михалкови перевести тіи манка, чи яко актива, чи пасива?

Свѣд. О тôмъ не було бесѣды. Михалко говоривъ: манка мусятъ выкрытися.

Предс. А що вамъ вѣдомо о тыхъ 64 векселяхъ, що Михалко въ 1883 р. взявъ зъ касы Заведенія до рееконту?

Свѣд. Я не мавъ о тôмъ вѣдомости, бо я не мавъ евиденціи въ тыхъ дѣлахъ. Дѣла тіи провадивъ Михалко, а до помочи бувъ ему приданый зъ Вѣдня Цѣпановскій бухгальтеръ и директоръ канцеляріи. Я до того ôтдѣлу не мѣшався. Знаю лишь то, що тогды ходило о грошѣ для митр. Сембратовича на купно дому при улици Курницкôй. Я сказавъ Михалкови, що треба постаратися о грошѣ; ôнъ взявъ векслѣ до рееконту и выстаравъ готôвку. Доперва пôзнѣйше, въ кôлька мѣсяцѣвъ, жалувався, що увôйшовъ въ дѣло съ Кономъ, а Конъ его ошукавъ; почисливъ ему высокій процентъ и ще въ додатку за добрѝ векслѣ давъ лихѝ. Заведеніе не могло платити такихъ высокихъ процентôвъ и я замѣтивъ се Михалкови. Тогды ôнъ сказавъ: „Я проценты и векслѣ, все беру на себе“.

Кôлька голосôвъ ôтъ трибуналу: Якъ то „на себе“?

Свѣд. Я то розумѣвъ такъ, що Конъ давъ лихѝ векслѣ Михалкови яко приватнôй особѣ, а не яко директорови Заведенія. Що-жь було чинити? Векслѣ були лихѝ, не можна було ихъ стягнути.

Предс. А якъ же Михалко той цѣлый рахунокъ перепровадивъ въ книгахъ?

Свѣд. Я того не знаю.

Предс. А що жь Заведеніе могло мати зъ того, що вы пристали на то, абы Михалко тіи векслѣ, що дôставъ ôтъ Кона, взявъ на себе? Не досыть, що позбувъ добрѝ векслѣ, ще й лихѝ забравъ. Яку-жь давъ поруку?

Свѣд. Мы мали до Михалка довѣріе. Мы гадали, що ôнъ собѣ тіи лихѝ векслѣ прецѣнь якось постягае.

Предс. А що-жь дальше сталося?

Свѣд. Справа затихла. Мы гадали, що Михалко переведе цѣлый той интересъ въ книгахъ.

Предс. Ну, а вы жь нѣчого ему не казали, не пытали, чи переведено?

Свѣд. Нѣ.

Предс. Але-жь тіи векслѣ, котрѝ взявъ Михалко „на себе“ — якъ отъ н. пр. векслѣ Козьебродского — мали потому жіро дирекціи Заведенія?

Свѣд. Жіро дававъ або я або о. Меруновичь. Михалко предкладавъ намъ, а мы въ довѣрію до Михалка, давали свои пôдписы. Очевидно, мы могли пôдписати, не знаючи що; Михалко мôгъ намъ щось пôдсунути.

Сов. Дуневичь. Вы сказали, що вы такъ розумѣли, будьто бы Михалко взявъ Коновѝ векслѣ на себе. Взявъ до кишенѣ, значитъ: укравъ.

Свѣд. Нѣ. Я то уважавъ яко довгъ Михалка Заведенію, що ôнъ то покрые готôвкою.

Сов. Дун. Добре. Коли вы гадали, що за тіи векслѣ, якѝ взявъ собѣ, ôнъ зложитъ готôвку, — то длячого-жь вы не старалися пересвѣдчитись, чи то сталося. Легко сказати: „я беру на себе“! А вы-жь прецѣнь були директоромъ! Вы чей повиннѝ були знати, що съ тымъ дѣломъ сталося!

Свѣд. Я бувъ занятый въ ôтдѣлѣ гипотечнôмъ.

Сов. Дун. А коли бъ ôнъ бувъ той свôй довгъ вписавъ въ книги, чи Заведеніе було бы на тôмъ що выграло?

Свѣд. Думалося, що прійде щось зъ векслѣвъ; потому: ôнъ мавъ у насъ досыть высоку пенсію; мы могли и забезпечитись на его частинѣ фабрики...

Сов. Дун. А якъ же Михалко ôтходивъ зъ Заведенія?

Свѣд. Мы дали ему пôзнати, що мы радѝ, абы ôнъ ôтойшовъ, що такъ дальше йти не може а ôнъ мусятъ ôтповѣдати за непорядки. Ôнъ на то приставъ. При ôтходѣ его мы забезпечились. Сконстатувати цифры шкоды, яку ôнъ причинивъ Заведенію, мы не могли..

Предс. А нынѣ вже сконстатована?

Свѣд. И нынѣ ще того сказати не можна. Мы взяли лишь въ допущеню загальну суму 50.000 зр. и убезпечилися на его части фабрики церезины. Запобѣгаючи, щобы на фабрику не загипотековалися иншѝ вѣрителѣ або жѣнка, мы казали ему пôдписати актъ нотаріяльный на 50 000 зр., а кромѣ того ще декларацію въ тôмъ змыслѣ, що коли-бъ показався недобôръ высшій надъ повысшу суму, то ôнъ и тую звышку обовязуеся покрыти.

Сов. Дун. Чи той скрипъ выставивъ Михалко и на позичку, чи лише на шкоду?

Свѣд. (по довгôй павзѣ): Того я не знаю. То знае Цѣпановскій.

Сов. Дун. Вы-жь були директоромъ! Ну, а фабрика варта що?

Свѣд. Яка ей реальна вартôсть, не знаю. Коли-бы пôшла въ рухъ, то мала-бы вартôсть велику. Нынѣ, розумѣеся, такои вартости не представляе.

Предс. Вашѝ першѝ зôзнаня въ дѣлѣ векслѣвъ були инакшѝ. Вы впередъ того не казали, що векслѣ мали бути его власностею.

Свѣд. Я казавъ: на его ризико.

Сов. Дун. Намъ то здаеся якось неможливо, щобы дирекція ôтдала Михалкови векслѣ.

Свѣд. О тôй справѣ не толковано точно.

Предсѣдатель ôтчитуе дотычне мѣсце зъ першого протоколу д ра Добряньского а потому пытае про зносины Киндлера съ Заведеніемъ.

Свѣд. Киндлеръ провадивъ окремый интересъ мануфактурный. Заведеніе давало ему грошѣ на торговлю сукномъ. Бувъ то окремый ôтдѣлъ. Пôзнѣйше Заведеніе позбуло его за 250.000 зр. Товариству торговельному (Handelsgesellschaft).

Предс. Чи Киндлеръ мавъ въ Заведенію конто и чи ще теперь мае?

Свѣд. Мавъ и теперь мае; яке, не знаю. Мы убезпечились за его довги; ôнъ выставивъ актъ нотаріяльный, загипотекованый на реальности въ Замарстиновѣ и Станиславовѣ.

Предс. Чи Заведеніе мае ще до Киндлера якѝ претенсіи?

Свѣд. Я не знаю.

Прокур. Вы прецѣнь директоръ, повиннѝ то знати.

Свѣд. Я вже сего року не належу анѣ до дирекціи анѣ до управл. совѣта Заведенія.

Сов. Дун. Хто-жь знавъ о тôмъ въ 1885 роцѣ? Може вы знаете кого такого, що знавъ-бы? Михалко не знае, вы не знаете, Цѣпановского нема; хто-жь знае? Мы бы хотѣли мати когось такого, хто бы щось знавъ!

Свѣд. Цѣпановскій мôгъ бы найлѣпше про то знати.

Предс. Цѣпановскій въ Россіи...

Свѣд. Пôсля закона мы всѣ отвѣчальнѝ.

Сов. Дун. Яку-жь шкоду потерпѣло Заведеніе черезъ Михалковѝ векслѣ? Выходитъ такъ, що утратило добрѝ векслѣ и що доплатило. Чи есть яка шкода? чи що заплачено?

Свѣд. Я добре того не знаю. То знаю, що шкода доси не заплачена. Зъ книгъ можна-бы довѣдатись.

Пред. Киндлеръ такожь выставивъ Заведенію актъ нотаріяльный. Въ котрôмъ то було роцѣ? Бо зъ-разу давъ бувъ векслѣ.

Свѣд. Не пригадую собѣ добре, але здаесь менѣ, що актъ выставивъ въ 1884 роцѣ. Довго отягався. Мы заинтабулювалися въ 1885 р.

Предс. Заведеніе дало ему абсолюторію ще въ лютôмъ 1883 року, а ôнъ актъ выставивъ ажь въ 1884. Зъ того видко, що данои ему абсолюторіи не респектовано.

Свѣд. По обрахованю съ нимъ удѣлено ему абсолюторію, а ажь потому ôнъ выставивъ актъ нотаріяльный.

Предс. А прецѣнь ще й доси конта съ нимъ не скôнчено.

Свѣд. Не знаю, якъ тамъ рѣчь стоитъ.

Предс. На всякій способъ ôнъ мимо данои ему абсолюторіи все ще бувъ пôдъ отвѣчальностею.

Сов. Дун. А чи Товариство торговельне заплатило Заведенію 250.000 зр. за ôтдѣлъ суконный, веденый Киндлеромъ?

Свѣд. Заплатило.

Предс. Я мушу пояснити тую заплату. Заведеніе дôстало 100.000 векслями, 30.000 готôвкою, 20.000 лишило въ Товариствѣ торговельнôмъ титуломъ удѣлу, а прочихъ 100 000 мало ôтбирати ратами. (Звертаючись до свѣдка:) Чи Заведеніе мало въ Товариствѣ торгов. свого делегата?

Свѣд. Такъ. Понеже Заведеніе мало въ тôмъ Товариствѣ великѝ претенсіи (20.000 удѣлу и 100.000 на раты), то въ управл. совѣтѣ стала була рада, щобы въ интересѣ Заведенія его люде вступали въ члены того Товариства. И дѣйстно були тамъ: членъ нашого совѣта о. Дудкевичь, на котрого имя фигурувавъ нашь удѣлъ 20.000 зр., Михалко и Держко. Оба остатнѝ вступили тамъ зъ власнои волѣ и зложили удѣлы зъ власнои кишенѣ.

Адв. Горовицъ. На яку суму Киндлеръ выставивъ актъ нотаріяльный и чому то ôнъ зволѣкавъ съ тымъ актомъ?

Свѣд. Не знаю докладно. На 47 чи на 48 тысячь. Въ умовѣ були стипульованѝ раты. Я налягавъ на него, щобы скорше приступавъ до выставленя акту. Ôнъ просився, щобы ему ще улекшити условія ратальнѝ и то полагодилося. То дѣялось въ кôлька мѣсяцѣвъ по обрахунку.

Предс. Чи вѣдомо вамъ що о вексели Франковского, коли то було, и на яку суму бувъ вексель?

Свѣд. Знаю, що Франк—ій мавъ у насъ вексель и були съ нимъ трудности. Котрого то року було, не знаю. Вексель бувъ на 1000 зр. и ще щось. Франк—ій казавъ, що плативъ раты Хувесови. Мы притисли Хувеса и показалося, що Хувесъ до хвилѣ запалости не зложивъ грошей до касы. На наше пытанье ôнъ казавъ: „Ich werde das ordnen“.

Предс. А о вексели Бомбаха Хувесъ не говоривъ?

Свѣд. Въ новѣйшôмъ часѣ заявивъ, що Бомбахови выплативъ грôшми ôтъ Франковского.

Предс. Якъ вы залагодили Франк—ого?

Свѣд. Тыхъ 550 зр., що сплативъ Хувесови, мы стратили у него, а обтяжили ними Хувеса.

Сов. Дун. Бомбахъ каже, що бувъ въ дирекціи и конферувавъ.

Свѣд. Я не знаю; мусѣвъ конферувати съ Цѣпановскимъ.

Сов. Дун. Заведеніе выплатило Бомбахови 600 зр.?

Свѣд. Не знаю.

Предс. Хувесъ каже, що въ р. 1883 взявъ ôтъ Герм. Берга 50 зр. и казавъ въ дирекціи: „Bitte mich zu belasten“?

Свѣд. Не пригадую собѣ.

Сов. Дун. Але чи то могло бути?

Свѣд. Могло бути.

Предс. А прецѣнь Хувесъ въ р. 1883 не мавъ конта. Вы були-бы на то пристали?

Свѣд. То значитъ, що ôнъ бувъ-бы стався нашимъ довжникомъ.

Предс. Що-жь бы вы були зробили, якъ бы ôнъ бувъ, не маючи конта, зажадавъ того ôтъ васъ?

Свѣд. Я бы бувъ ôтославъ его до Цѣпановского.

Предс. А про вексель Бардаша на 250 зр. вѣдомо вамъ що?

Свѣд. Хувесъ знову казавъ: „Ich werde das ordnen“.

Предс. Вѣдомо вамъ що о льомбардѣ въ банку Симона?

Свѣд. Знаю то, що паперы були льомбардованѝ въ касѣ щадничôй, а потому перенесено

ихъ до банку Симона. Але точно, якъ то було, не знаю.

Прок. Чи фабрика покрые тую суму, яка до теперь выказалася въ контѣ Михалка? (конто Михалка въ Заведенію выноситъ нынѣ 146.000 зр.)

Свѣд. Якъ-бы фабрика пôйшла въ рухъ, то за кôльканайцять лѣтъ може-бы покрыла.

Сов. Дун. „Якъ-бы“ — то такъ, якъ на льотерію выграти, але такъ якъ нынѣ рѣчь стоитъ, то нѣ. (Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*9. Засѣданье рады державнои.*) На початку сего засѣданя приступлено насамперѣдъ до выбору комисіи для приписôвъ о спадковôмъ подѣлѣ грунтôвъ селяньскихъ. Выбрано межи иншими послôвъ: гр. Чернина, Жачека, кн. Шварценберга, Хлюмецкого, Гогенварта, Штайнвендера, Бѣлиньского, Мохнацкого, Гнѣвоша и Келяновского. До комисіи правничои выбрано на мѣсце помершого пос. Заторского — пос. Бартошевского. До комисіи для закона карного выбрано пос. Скаршевского. — Законъ о перенятю зелѣзницѣ Дуксъ-Боденбахъ принято въ третôмъ читаню. — Зъ порядку дневного наступило друге читанье закона о розширеню парку поѣздового на зелѣзницяхъ державныхъ. Пос. Бергъ зъ опозиціи жадавъ именемъ меншости комисіи щобы жадану суму 3,403.000 зр. вставлено до буджету за 1885 и покрыто еи зъ готôвки касовои. Мин. Дунаевскій промовлявъ въ довшôй бесѣдѣ за предложеньемъ правительства, щобы именно ту суму покрыти зъ позички черезъ емисію ренты. При сѣй случайности заявивъ п. Дунаевскій що дефицитъ котрый прелиминовано на 15 миліонôвъ буде далеко значнѣйшій бо пôдвысшится певно о 3 миліоны. При голосованю надъ сею справою принято внесенье бôльшости комисіи въ другôмъ читаню безъ дальшои дебаты. — Проектъ закона для спôльного съ Угорщиною забезпеченя литературнои власности ôтослано до комисіи правничои. — Зъ порядку дневного наступило перше читанье внесеня пос. Тирка (антисемитъ) тов. въ справѣ зменшеня податку грунтового. Мотивуючи свое внесенье сказавъ Тиркъ, що станъ селяньскій вправдѣ нѣколи не тѣшився прихильностею партій политичныхъ навѣть и т. зв. нѣмецко либеральнои, котра несправедлово называе себе нѣмецкою и для того та партія страти ла довѣрье у селяньства. Селяньство не мае ласки и у правительства и такъ само не журится нимъ праса. Прикре положенье селяньства, каже бесѣдникъ, походитъ зъ ôтои, що зъ однои стороны збôльшаются выдатки селянъ а зъ другои знову доходы зменшаются. Податки стали теперь въ пятеро бôльшѝ; выдатки на выживленье, на выхованье дѣтей, на заплату робôтника значно збôльшилися. Зъ другои стороны знову доходы селянъ въ послѣднихъ рокахъ дуже нагло упали. Головна хиба въ оподаткованю есть та, що они стягаются ôтъ задовженого господаря такъ само якъ и ôтъ не задовженого. Для того вноситъ бесѣдникъ, щобы замѣсть податку грунтового завести для селянъ податокъ доходовый. Друга хиба оподаткованя, каже Тиркъ, лежитъ въ тôмъ, що пôсля податку грунтового обчисляются всякѝ податки громадскѝ, черезъ що несправедливôсть при оподаткованю грунтовôмъ стаесь тутъ ще бôльшою. Бесѣдникъ вказуе дальше на то, що правительство потребуе крѣпкого и здорового селяньства, бо зъ него бере свое войско; якъ упаде селяньство, то пытанье, чи и войско буде правительству вѣрне. Друга часть внесеня змѣряе до того, щобы маюча установитися комисія дала можнôсть до змѣны або ревизіи оцѣнки податку и въ такôмъ случаю, коли при оцѣнцѣ вымѣру податку грунтового поступовано не по фаховому або легкодушно. За симъ внесеньемъ промовлявъ ще пос. Полякъ и старався доказати що зменшенье податку грунтового можна-бы покрыти податкомъ люксусовымъ, податкомъ биржь, монополемъ тютюну и горѣвки. На сѣмъ перерваню дебаты.

(*Языкъ державный и школы конфесійнѝ*) Ôгъ якогось часу ходятъ вѣсти, що въ теперѣшнôмъ законодавствѣ шкôльнôмъ мае бути зроблена змѣна того рода, що школы народнѝ перейдутъ пôдъ безпосередну власть церковну и священики мѣсцевѝ будутъ заразомъ безпосередными надзирателями шкôлъ народныхъ. Вѣстямъ тымъ заперечили польскѝ газеты доказуючи, що клерикали нѣмецкѝ стараются о то и що иниціятива до сего выйшла зъ Зальцбурга, але нема однакожь выглядôвъ на то, бо другѝ сторонництва на те певно не згодятся; правиця жадае вправдѣ певныхъ змѣнъ въ дотеперѣшнôмъ уставодавствѣ, але жаданя тѝ суть автономичнои натуры. „N. fr. Presse“ доноситъ однакожь, що поза кулисами таки щось подôбного дѣеся и що клерикалы стараются для осягненя своихъ цѣлей вызыскати внесенье Шаршмида о языцѣ державнôмъ. Внесенье се мае вже въ пятницю сего тыждня прійти до першого читаня а нѣмецкѝ клерикалы предкладаютъ поодинокимъ фракціямъ правицѣ, щобы они голосували за школами конфесійными а за то клерикалы будутъ голосувати противъ внесеня Шаршмида. Доси не настало ще жадне порозумѣнье.

(*Справы шкôльнѝ въ комисіи буджетовôй.*) При дальшихъ розправахъ надъ школами въ Галичинѣ порушивъ пос. Черкавскій справу школы промысловои въ Тернополи, котру правительство не хоче завести замѣсть тамошнои школы реальнои, хочь мѣсто обѣцюе свою помôчь до того. Мин. Гаучь ôтповѣвъ на то, що правительство не хоче теперь ще закладати новыхъ шкôлъ а зъорганизувати лишь истнуючѝ вже школы въ Празѣ и Львовѣ; головну вагу однакожь буде правительство класти на закладанье шкôлъ промысловыхъ низшои категоріи. При сѣй случайности заявивъ такожь мин. просвѣты, що намѣстникъ Чехіи бар. Кравсъ зажадавъ, щобы ему додано окрему комисію для шкôлъ промысловыхъ, котрои-бы ôнъ на случай потребы мôгъ радитися. Мин. Гаучь ôтнѣсся въ тôй справѣ до намѣстництвъ и другихъ краѣвъ коронныхъ, въ котрыхъ промыслъ есть высоко розвиненый, зъ запытаньемъ чи така окрема рада для шкôлъ промысловыхъ есть потрѣбна. — Пôдчасъ сихъ дебатъ не обôйшлося такожь и безъ рекриминацій политичнои натуры. Пос. Кальтенегеръ жадавъ именно, щобы правительство зовсѣмъ заборонило учителямъ брати участь въ справахъ политичнои натуры а особливо при выборахъ. На то ôтповѣвъ ему пос. Барайтеръ, що учительство выконуе совѣстно свôй обовязокъ и не треба на него полиціи. И учитель мусить мати якесь переконанье. Мин. Гаучь оказавъ, що выступитъ съ цѣлою енергіею противъ учителѣвъ за агитаціи политичнѝ, наколи-бы тѝ агитаціи пôдкопували повагу учительства въ народѣ. — Зъ дальшихъ дебатъ довѣдуемось, що до буджету було вставлено 80.000 зр. на стипендіи для кандидатôвъ учительскихъ, особливо зъ краѣвъ бѣднѣйшихъ якъ Галичина, Истрія и Дальматія. — При титулѣ „надзôръ шкôльный“ зажадавъ пос. Черкавскій заведеня сталыхъ инспекторôвъ для шкôлъ народныхъ. На се ôтповѣвъ мин. Гаучь, що заведенье сталыхъ инспекторôвъ супротивляеся законамъ державнымъ и краевымъ; впрочѣмъ дотеперѣшна система инспекторôвъ шкôльныхъ показалася практичною. На теперь не можна и думати о якôйсь иншôй системѣ, хочь-бы вже для того, що заведенье сталыхъ инспекторôвъ потягнуло-бы за собою збôльшенье коштôвъ на 400.000 зр. Ся справа може однакожь бути ще порушена тогды, коли цѣле шкôльництво буде зорганизоване; яка-бы мала тогды наступити организація инспекторôвъ; мусить поки що позôстати непорѣшимымъ. — При титулѣ „археологія“ заявивъ мин. Гаучь, що незадовго збереся комисія въ министерствѣ, котра буде надъ тымъ радити, въ якій способъ не дозволити вывозу зъ державы предметôвъ археологичныхъ.

(*Въ комисіи войсковôй*) зажадавъ пос. Пфайферъ ôтъ министра для краевои обороны поясненя, чи при заведеню загального ополченя часове увôльненье ôтъ службы военнои позостане и на дальше, якъ мася рѣчь съ увôльненьемъ кандидатôвъ духовныхъ, съ пôдводами для войска и т. д. На всѣ тѝ пытаня ôтповѣвъ министеръ такъ: Правительство стараеся передовсѣмъ о скôлько можна зменшити тягары выходячѝ зъ сего закона такъ для поодинокихъ людей якъ и державы. Обовязанье до ополченя ôтносится выключно лишь на случай вôйны, а навѣть и въ сѣмъ случаю есть оно далеко менше якъ въ резервѣ або ляндзерѣ. Що управа военна не буде надъуживати своеи власти, порука того есть такъ въ законахъ якъ и въ самôмъ переведеню практичнôмъ. Що до покликаня выслуженыхъ людей, на случай потребы доповненя войска, то тутъ стрѣчаются войсковѝ взгляды съ справедливостею и интересами економичными. Для того въ законѣ предвиджено, щобы не тôлько були покликуванѝ выслуженѝ, але такожь и молодшѝ люде ôтъ 19, ôттакъ люде ôтъ 20 до 32 року, котрѝ суть на урльопѣ, пôдчасъ коли цѣла маса нездôбныхъ вже при бранцѣ выключаеся. Выслуженыхъ людей постановлено для того покликувати, бо они суть найздôбнѣйшѝ до формаціи ополченя. Впрочѣмъ зсылаеся министеръ на законъ, котрый, якъ каже, есть въ сѣй справѣ дуже ясный. Що до евиденціи, пôдводъ и т. д. каже министеръ, що они можутъ залагоджуватися черезъ громады безъ великихъ коштôвъ, а що до законôвъ войсковыхъ, то сказавъ, що законъ о ополченю зовсѣмъ ихъ не дотыкае, отже и не дотыкае такожь и закона о таксахъ войсковыхъ. О кандидатахъ духовныхъ сказавъ министеръ, що они лишь до сего стану будутъ уживатися. О уживаню ополченя по-за границею каже министеръ: Законне обмеженье такого уживаня ополченя мусѣло-бы выкликати лишь радôсть нашихъ противникôвъ; атже всюды стараются находити войною край инпріятеля и тамъ диктувати точки мира.

Заграничнѝ Державы.

По речинци розъему. Съ вчерашнымъ днемъ скончався речинець сербско-болгарского розъему, отже правильно мусѣла-бы теперь наступити дальша вôйна. Дипломатичнѝ посередники однакожь предвиджували такій конець и для того зъ горы вже додали ще при заключеню розъему клявзулю, що коли до назначеного речинця миръ не буде заключеный, то дальше веденье вôйны мусить доперва наступати за выповѣдженьемъ по десяти дняхъ ôтъ проминувшого речинця. О скôлько теперь предвидѣти можна до вôйны не прійде. Зъ Вѣдня бодай доносятъ, що миръ буде рѣшучо удержаный, бо навѣть и Греція зачинае вже рѣшучо надумуватися. Зъ Софіи доносятъ вправдѣ, що Сербія не думае о заключеню мира и выконуе на граници болгарскôй войсковѝ демонстраціи, але вѣсти тѝ можна уважати лишь за певну пресію такъ на Сербію якъ и на державы европейскѝ, щобы тымъ бôльше прискорити користне для Болгаріи заключенье мира. Зъ Бѣлграду знову доносятъ, що Миятовичь одержавъ ôтъ свого правительства повномочіе пôдписати угоду такъ, якъ еи предложила въ послѣднихъ дняхъ Порта. Въ актѣ сѣмъ есть лишь бесѣда о мирѣ въ загалѣ и о амнестія, а всѣ прочѝ точки ôтложено на пôзнѣйше. — Сполученье Румеліи съ Болгаріею наступило вже фактично по всѣй формѣ, хочь формальности сего сполученя зовсѣмъ ще не порѣшенѝ. Границя межи Румеліею а Туреччиною заведена вже такъ, якъ межи двома ôтрубными державами; урядники болгарскѝ побираютъ на граници мито ôтъ купцѣвъ турецкихъ, зъ чого Румеліоты розумѣесь вдоволенѝ, бо тымъ край вбогачаеся; уряды и власти административнѝ заведенѝ тамъ на ладъ болгарскій и все то, здаесь, дѣеся за порозумѣньемъ Туреччины. Одна лишь Россія зъ сего не вдоволена и ставитъ ще певнѝ трудности.

НОВИНКИ.

— **Руске Товариство педагогичне** задумало приступити до выдавництва „Библіотеки для молодежи“ власнымъ накладомъ и въ мѣру своихъ доходôвъ. Гадка та дуже спасенна и кождый мусить признати, що осущенье еи було бы дуже на часѣ. Наша молодѣжь шкôльна не мае хосенной для себе лектуры, бо на тôмъ поли лишилися мы дуже по заду другихъ народôвъ и доси мало хто дбавъ о то, щобы пôсля певного зъ горы обдуманого пляну придбати для неи здоровый духовый кормъ. Гадку тую витаемо про-то съ повною радостею и съ надѣею, що еи прійме симпатично и вся наша интелигенція. Народы, що хотятъ двигатись, дбаютъ въ першôй линіи о образованье своихъ молодшихъ поколѣнь. Тôлько „Товариство педагогичне“ не успѣе богато, наколи рускій загалъ для тои высокои цѣли не одушевится и не прійде товариству въ помôчь такъ духовыми працями, якъ и матеріяльно. Най же про-то та оповѣстка буде заразомъ и запрошеньемъ до нашихъ патріотичныхъ землякôвъ, щобъ громадно зволили вписуватись въ члены сего товариства. Адресъ: Руске Товариство педагогичне. Предсѣдатель: о. Василь Ильницкій, совѣтникъ шкôльный и директоръ рускои гимназіи у Львовѣ.

— **Въ дѣлѣ стану здоровля Преосв. еп. перемыского Іоана** одержуемо слѣдуючу допись: Якѝсь недоброжелательнѝ люде розсѣяли по епархіи занепокоюючу вѣсть, будь то станъ здоровля Преосв. Іоана новѣйшими часами такъ погôршився, що не було бы вже выходу. На заспокоенье тою безпôдставною поголоскою занепокоенымъ, мене о властивый станъ здоровля Преосвященого листовно запытуючимъ, духовнымъ и мирскимъ епархіи и всѣмъ котрѝ о тôмъ довѣдатися бажаютъ, заявляю прилюдно, що я, мавши пріятнôсть съ Преосвященымъ сими днями въ ихъ палатѣ лично видѣтися и бесѣдувати, отвердивъ-емь, що имъ по переломаню небезпечнои ихъ слабости не тôлько що нѣчого вже не хибуе, але звышь того — въ радôсть всѣй епархіи — они чуются теперь сильнѝ и здоровѝ, и такъ кремѣзно выглядаютъ, якъ того на нихъ передъ слабостію не спостерегано. Въ слѣдъ за тымъ постановивъ Преосвященый въ предстоячôй порѣ лѣтнôй предприняти архіерейске посѣщенье своеи епархіи, до котрого чинятся вже и приготованя. — *Очевидець.*

— **Зъ Вѣдня** доносятъ намъ, що п. Титъ Реваковичь, адъюнктъ судовый въ Садагорѣ, именованый судіею пов. въ Пôдбужи. а п. Адольфъ Гладиловичь, адъюнктъ суд. въ Коломыи, судіею повѣтовымъ въ Немировѣ.

— **Въ процесѣ Михалка и товаришѣвъ** западе нынѣ о 6 год. вечеромъ вырокъ. Д-ръ Павенцкій, въ имени Заведенія, заявивъ вчера, що не прилучуеся до карного поступованя противъ Михалка и Киндлера. Якъ выпаде вырокъ трибуналу, годѣ вгадати.

— **Ôтъ д-ра Сильв. Дрималика** зъ Жовкви одержуемо слѣдуючу допись: Въ 36 ч. „Gazet-ы Narod.“ напечатана кореспонденція зъ Петербурга, въ котрôй мѣжь иншимъ написано, що для слѣдженя Полякôвъ и Русинôвъ истнуе якійсь комитетъ, чи то „liga“, а агентомъ лиги въ Жовкви есть *D.* Понеже межи живучими въ Жовкви кôлькома Русинами тôлько мое прôзвище починаеся буквою *D* отже кождый, прочитавши згадану кореспонденцію, може мати лишь мене одного на думцѣ. Зъ тои причины я примушеный, щобъ усунути пôдозрѣня, освѣдчити категорично, що я до жаднои такои лиги анѣ комитету не належу анѣ не належавъ, и ôтпираю съ обуреньемъ всѣ того рода инсинуація. — Жовкôвъ, 27 лютого 1886. *Д-ръ Сильвестеръ Дрималикъ*, лѣкарь въ Жовкви.

— **Суботнѣйшѝ вечерницѣ съ танцями**, устроенѝ „Акад. Братствомъ“ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“, шестѝ и послѣднѝ сихъ мясниць, повелись дуже красно и були тымъ ще замѣтнѝ, що на нихъ загостили члены тутешнои „Ческои Бесѣды“ съ своими родинами и ôттанцювали свôй хорошій танокъ „беседу“ въ чотыри пары. Танокъ сей ôтзначася хорошими хороводами и есть будьто компиляціею кадриля, лянсіера, коломыйки и польки. Гостямъ подякувано сердечнымъ и грôмкимъ: Na zdar!

— **Товариство „Зоря“** устроило першѝ свои вечерницѣ съ танцями въ недѣлю рôвножь въ комнатахъ „Рус. Бесѣды.“ Рускѝ нашѝ промысловцѣ явились численно съ своими родинами и бавились охочо до ранку. И другѝ деякѝ родины рускѝ взяли участь въ тôй забавѣ. Зближенье рускои интелигенціи до рускихъ промысловцѣвъ не повинно лишитись безъ добрыхъ наслѣдкôвъ. Межи женщинами бачили мы богато хорошихъ личокъ, а тоалеты були зовсѣмъ густовнѝ.

— **Стипендіи.** Совѣтъ „Народного Дому“ надавъ стипендію им. Петра Целевича п. Курыловичеви, студ. университету львôвского; стипендію им. М. Романовского Еронимови Левицкому, уч. III. кл. гим. въ Чернôвцяхъ; стипендійну запомогу им. Льва Мацѣлиньского Амвр. Кустиновичеви, уч. I. кл. гимн. въ Чернôвцяхъ.

— **Зъ Самбора пишутъ намъ:** Смерть пок. о. Юліяна Криницкого выкликала мѣжь нами великій жаль, бо мы поклали въ домовину мужа, котрого не такъ легко намъ хто зможе заступити. Покôйный д-ръ св. богословія, сотрудникъ и катихитъ выдѣловои школы, здобувъ собѣ въ протягу ледви одного року своимъ лагôднымъ, примѣрнымъ и сердечнымъ поступованьемъ загальне поважанье и любовь. Его парохіяне оплакували его ревными слезами, бо бл. п. Юліянъ пильно заходився коло украшеня нашои опущенои церкви и звеличаня руского обряду. Похороны ôтбулися д. 20 л. лютого, якъ на самбôрскѝ ôтносины, дуже величаво. На домовинѣ сіяло 6 хорошихъ вѣнцѣвъ: ôтъ „Рускои Бесѣды“, ôтъ рускихъ дамъ, ôтъ братства дѣвиць, ôтъ шкôльнои молодежи, ôтъ учителѣвъ выдѣловои школы. Маемо надѣю, що Пр. Епископъ схоче хочь частину нашого болю усмирити и надасть на мѣсце покôйного мужа, котрый нимъ розпочате дѣло дальше буде провадити.

— **Зъ Старо мѣского повѣта пишутъ намъ:** Въ нашихъ горахъ, въ лѣсахъ наслѣдникôвъ гр. Шамбора намножилось дуже богато вовкôвъ. Селяне маютъ ôтъ нихъ велику шкоду. Въ селѣ Мшанци пов. старо-мѣского, можна дуже часто побачити на поли по 4 и 5 вовкôвъ; порываютъ безроги и наробили до теперь шкоды на якихъ 100 зр. Люде занепокоенѝ и коли такъ дальше пôйде, нѣхто по за село и ногою не поступитъ. Звертаемося до кого слѣдуе, чей-бы хто змилосердився надъ нами и хочь въ части увôльнивъ насъ ôтъ великои небезпечности. Люде й самѝ пôшли-бы на облаву, але боятся напасти.

— **Въ Соколовѣ коло Бучача** буде отворена дня 7 л. марта руска читальня. На се торжество запрошуе провизоричный Выдѣлъ читальнѣ всѣхъ патріотôвъ зъ поблизькихъ сторôнъ.

— **Доповняючій выбôръ чотырохъ радныхъ мѣста Львова** вызначеный на день 8 л. марта.

— **Вѣсть про смерть Юліяна Макаревича**, подана на пôдставѣ дописи въ 17 ч. „Дѣла“, показалася невѣрною. Дописуватель бувъ, видко, зле поинформованый.

— **Страшный случай.** Въ Франконіи знайшла одна молоденька дѣвчина пуляресъ съ 80 марками (48 зр.). Она его заразъ звернула властителеви, а той звѣрскій чоловѣкъ, замѣсть подякувати ѣй, скаржитъ лише для того, щобы не платити знахôдного. Дѣвчина зъ жалю ôтобрала собѣ житье.

— **Для товариства „Шкôльна Помôчь“** прислали въ сѣчни и лютôмъ 1886 слѣдуючѝ П. Т.: Іосифъ Ганинчакъ инжинеръ 1 зр.; Н. Н. 1 зр.; д-ръ К. Чайковскій адъюнктъ суд. въ Баналюцѣ 50 кр.; о. Котисъ зъ Лупкова 1 зр.; о. Варапучиньскій зъ Прошовы 1 зр.; п. Марія Варапучиньска 1 зр.; Іосифа Олеськова 1 зр.; о. Методій Процакъ еромонахъ Ч. С. В. В. въ Бучачи 1 зр.; о. Ант. Максимовичь зъ Глибокои 1 зр.; чч. Сестрицѣ въ Хлопôвцѣ 2 зр.; о. Менциньскій зъ Новосѣлки 50 кр.; датки Вп. священикôвъ въ Львôвскôй консисторіи 6 зр. 74 кр.; о. Волод. Петрушевичь 50 кр; о. Т. Глиньскій зъ Городницѣ 2 зр. 35 кр.; о. Небыловець зъ Перегôньска 1 зр.; о. Теоф. Сембратовичь, ректоръ сем. у Вѣдни, зôбравъ на весѣлю п. Гарасимовича секр. дир. скарбу зъ Босніи 10 зр.; о. Дан. Котисъ зъ Лупкова 50 кр.; п. Кульчицкій официялъ трибуналу въ Вѣдни 1 зр.; о. М. Куневичь зъ Тульна коло Вѣдня 1 зр; о. Дольницкій зъ Корсова 50 кр.; п. Крижановскій зъ Бѣлины въ Босніи 2 зр. 50 кр.; о. Царевичь ôтъ ч. братства въ Кобыловолокахъ 1 зр.; д-ръ Литиньскій адвокатъ 2 зр.; о. Рейтаровскій у Львовѣ 1 зр.; о. крыл. Мих. Сѣнгалевичь 5 зр.; д-ръ Ив. Добряньскій 6 зр. 15 кр.; о. Книгиницкій зъ Берлинкова 50 кр.; о. д-ръ Іос. Мѣльницкій зô Львова I зр; Редакція „Слова“ доручила 18 зр.; о. Галька 1 зр.; о. крыл. Іос. Делькевичь 1 зр.; о. Давидовичь зъ Чернѣева 50 кр.; П. В. М. Площаньскій 50 кр.: о. I. Мерена зъ Дошны 1 зр.; о. Лысякъ зъ Должнева 1 зр.; о. Н. Котлярчукъ зъ Кривенького 50 кр.; о. Мигуловичь зъ Чорнои 1 зр.; о. Центелевичь зъ Нивицѣ 4 зр.; о. Сабатъ зъ Рѣчки 1 зр.; о. Иляр. Дмитрикъ изъ Самбора 1 зр.: о. I. Боцюркôвъ изъ Золотникъ 1 зр.; о. Ип. Штогринъ изъ Стрѣлокъ ôтъ себе 50 кр., ôтъ ч. братства церк. въ Стрѣлкахъ 1 зр., а въ Стокахъ 1 зр.; о. Гащицъ зъ Карова 1 зр.; п. Іос. Мозола кондукторъ почт. зъ Турки, именно для школы мѣскои им. Пирамовича 1зр. — *Ôтъ Выдѣлу „Шкôльнои Помочи“.*

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на пар. Луку малу, дек. скалатского, взятѝ оо. I. I. Воляньскій зъ Америки, II. Іос. Левицкій зъ Сидорова, III. Іос. Грабовскій зъ Стôльска; дальше I. Ляторовскій зъ Кривча, В. Чаплиньскій зъ Колендянъ, А. Алыськевичь зъ Хмелискъ, М. Ивасечко зъ Рожискъ, В. Колянковскій зъ Чехъ, I. Крижановскій зъ Мельницѣ, Т. Мелешкевичь зъ Ôкна, I. Высочаньскій зъ Ивачева и В. Ганкевичь зъ Бѣлковець — На пар. Куровичѣ, дек. унѣвского, оо. I. Сим. Конопка, II. Корн. Мосьевичь, III. Теоф. Нижанковскій; дальше Іос. Бандыра, Вол. Леонтовичь, Іоанъ Яримовичь, Пав. Козюкъ, Іоанъ Бѣлинкевичь и Валер. Харламповичь.

Презенту на Розгôрче, дек. болехôвского надавъ Впр. митрополитъ о. Іосифу Бандырѣ зъ Поршны.

Митр. консисторія вставилася до намѣстництва: 1) о удѣленье личного додатку о. Григ. Вацикови, зъ Пôдгайчикъ; 2) о удѣленье о. Оресту Кичурѣ зъ Вишеньки о перенесенье его въ станъ дефицієнта и о плату.

Ц. к. намѣстництво: 1) удѣлило о. Ипол. Дроздовскому зъ Княжа личный додатокъ 100 зр.

рôчно до кôнця 1887 р., 2) удѣлило о. Стеф. Крижановскому плату дефиціента 225 зр. рôчно, 3) годится на канон. инстит. о. Дам. Бачиньского на Мышковицѣ.

Введеный яко завѣдатель въ Опôрци о. Ем. Петровичь.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

Иванъ Деспотъ, кроатскій поетъ, священикъ, померъ въ Сплитѣ д. 19 с. м. въ 30 роцѣ житя. Першимъ его творомъ була поема „Прве искре"; окрôмъ того покôйный написавъ богато творôвъ философичныхъ. Вѣчна ему память!

Иванъ Качковскій, адъюнктъ лѣсовый, померъ у Львовѣ д. 27 л. лютого въ 23 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

За упокôй душѣ

бл. п. Евгенія Желехôвского,

предсѣдателя станиславôвскои филіи товариства „Просвѣты" и автора Словаря руского языка, ôтправится въ четверъ 20 лютого (4 л. марта) 1886 о 10 год. рано въ Соборнôй церкви въ Станиславовѣ

Поминальне Богослуженье,

на котре всѣхъ товаришѣвъ, другôвъ и почитателѣвъ Покôйного запрашае Родина и Выдѣлъ станиславôвскои филіи „Просвѣты".

Подяка.

Не будучи въ силѣ иншимъ способомъ выразити щирои, глубокои нашои подяки тымъ всѣмъ П. Т. Лицамъ, котрî по причинѣ смерти нашои дочки бл. п. Теклѣ зъ Стеткевичѣвъ Кучковскои, жены властителя реальности, оказали намъ свое сочувство и поспѣшили ôтдати Покôйнôй остатну прислугу, а передовсѣмъ Вп. о. Лужницкому съ Родиною, о. Курбасови, цѣлôй громадѣ села Сороцка, пп. Скальскимъ, Бачиньскимъ, панямъ Ковалевскôй и Дзюбкевичевôй, котрî хорои доглядали, якъ такожь мужови померши, п. Францови Кучковскому, котрый зъ великого привязаня и любови до своеи подруги, обавляючись понести выдатки курацiи и похорону, еи умераючу съ двоима дѣтьми на ласку родичѣвъ лишивъ, не будучи вже бôльше анѣ пôдчасъ еи хоробы анѣ пôдчасъ еи похорону присутнымъ, — складаютъ щире „спаси-Бôгъ" родичѣ и братъ померши.

Николай и Домицеля Стеткевичъ;
Константинъ Стеткевичъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Кождый навѣть найбѣднѣйшій може що день жертвувати три крейцарѣ, щобы грунтовно прочистити свое тѣло и черезъ то усунути цѣлый рядъ слабостей, походячихъ зъ розстрою органôвъ ôтживляючихъ и травлячихъ (запôръ, недуга жолудка, утробы и жовчи, геморонды, напôръ крови, бракъ апетиту и т. д.) Мы маемо тутъ на гадцѣ уживанье швайцарскихъ пигулокъ аптикаря Р. Брандта. Треба лишь добре уважати, щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ въ черзонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта и не треба датися обманути инакше опаковаными дешевшими средствами.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнî

1523 12—? якъ такожь

5% Преміованî листы Гипотечнî

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 124—?

Специяльности и универсальнî средства,

французскî и иншî, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншî фирмы оповѣщуванî.

НАЙЛУЧШІЙ

ПАПѢРЪ ЦИГАРЕТОВЫЙ

есть правдивый

LE HOUBLON

1460 французскій фабрикатъ 12—36

CAWLEY-а & HENRY-ого въ Парижи.

Передъ пôдробкою остерегаеся!

Сей папѣръ поручаютъ якъ найлучше гг д-ръ І. І. Поль, дръ Е. Людвигъ, дръ Е. Липманъ, професоры хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ а то для его знаменитои якости, его абсолютнои чистоты и для того, що до него не домѣшанî жаднî шкôдливî здоровю матеріи.

LE HOUBLON 500 FEUILLES FORMAT C. S. FRANÇAIS LE HOUBLON

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE — Propte du Brevet SEULS FABRICANTS — 17, rue Béranger, à PARIS

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вийшло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкî образки,** Ив. Франка, серія І., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокî выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

„ДЫМЪ",

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючî выданя:

Хемія, Роское, 40 кр
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Медициньскî мыла

MAX FANTA

Einhorn - Apotheke

PRAG.

Выпробованî и порученî лѣкарями.

Фанты мыло ихтіолеве, противъ червоности лиця, носа бургундского (Rosacea Acne), свирбячихъ лѣшаѣвъ; цѣна 75 кр. — **Фанты неаполитаньске мыло** (мыло ртутеве) противъ сифилису и пасожитôвъ ¼ штуки 25 кр., 1 штука 90 кр. — **Фанты мыло гôстцеве и ревматичне** выпробованои и скорои силы. Цѣна 1 зр. — **Мыло зъ мази** противъ коросты, луски, потнѣючихъ нôгъ и т. д. 35 кр. — **Мыло мазево-глицеринове,** лекше, для дамъ и дѣтей, 35 кр. — **Мыло карболеве,** десинфекційне 35 кр. — **Мыло сѣркове** противъ угрôвъ, веснянокъ и нашкôрныхъ высыпокъ, 35 кр. - **Мыло жовткове** противъ лусокъ на головѣ и на полѣпшенье нашкôрка. 35 кр. — **Мыло жовчеве** на волосье, 35 кр. — **Мыло зъ вѣля** оживляюче системъ нервовый, 35 кр. — **Мыло глицеринове,** найлѣпше **мыло тоалетове** 25 кр — **Мыло бензое** на посѣданье шкôры 40 кр — **Мыло вазелинове** цѣна 40 кр. пріятне до щоденного ужитку — **Мыло мазево-сѣркове** противъ упорныхъ недугъ шкôры, цѣна 40 кр. — **Мыло боракеове** противъ нечистоты нашкôрка, веснянокъ, остудôвъ. цѣна 35 кр. — **Мыло камфорове** на ôтмороженье, посѣданьесь рукъ и т д., цѣна 35 кр. — **Мыло нафтолеве** противъ всякого рода недугъ шкôры, цѣна 50 кр.

Можна дôстати въ всѣхъ аптикахъ у Львовѣ: въ аптицѣ д-ра Кароля Миколяша и апт. Зигм. Рукера; въ Борщевѣ: апт. М. Пьемчиевского: въ Яслѣ: апт Ромуальда Пальха; въ Краковѣ: апт Е. Штокмара, Е. Радлера, Ф. Градевского, Іос. Франчиньского и въ апт. Конст. Вишневского: въ Тарновѣ: въ апт. І. Рейда. 1582 1—52

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина" „Ліярню дзвонôвъ" въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовî дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старî або ушкодженî дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнî замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавî замовленя такъ на поодинокî новî дзвоны якъ и на цѣлî групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1572 2—224 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

Поѣзды зелѣзничî

Годины въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан. и льокаль
Зелѣзницѣ державнî.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя . . .	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя . .	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	3 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя . .	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	6 11	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына . . .	— —	11 45и / 7 30	— — / — —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:			— —	
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 —и / 6 48	— —	6 50
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія, щобы розсылати всякî товары гумовî, запавѣсы, диваны, шовковî покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшî взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ гобеліновый** два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія,** складаючîся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивî всхôднî обрусы шенильовî,** зр 5·— и 7·—. **Смирненьскî портіеры шенильовî,** новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — **Правдивî заслоны Мекка** зр. 6·50 и 8·50 — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовî одѣяла** зр 5·— и 6— **Одѣяла кашмировî** въ всѣхъ барвахъ. сшитî найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнî одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера,** зр 13·—. **Миляньскî шовковî одѣяла здоровя** для осôбъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованî одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы. 118 цм. широкî 190 цм довгî зр. 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнî, широкî и дуже грубî не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такî самî 190 цм. довгî и 130 цм. широкî зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тî дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **специяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50.

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50. Правдивî англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгî, 150 цм. широкî за штуку зр. 4·75 и 5·50, найлѣпша сорта зр 7·50.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тî плащѣ суть такъ малî и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E M. Bernfeld. Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнî: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 12—?

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 30—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

против 1508 15 52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнî успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаеся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger Strasse 79.

Елястичнî валки

до затыканя шпаръ въ ôкнахъ и дверехъ, найлѣпше и найдешевше средство забезпеченя ôтъ протягу, 1547

Гипсъ,

Китъ до ôконъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ, Ринокъ ч. 38.

Вже выйшовъ зъ печати

Цѣнникъ

насѣня, ростинъ, корчѣвъ на рôкъ 1886

торговлѣ сполученои съ заведеньемъ городничимъ

Едмунда Ф. Ридля

1575 **у Львовѣ.** 2—3

Цѣнникъ на жаданье роз сылаеся франко.

К. ФЕДУНЬО

бувшій переплетчикъ ц. к. Библіотеки Университету Ягайлоньского въ Краковѣ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свое

Заведенье переплетниче и галянтерійне

у Львовѣ при улици Академичнôй ч. 8.

Заосмотривши робôтню свою въ ôтповѣднî машины и приряды, стараньемъ моимъ буде, щобы повѣренî менѣ роботы въ объемъ переплетничій и выробôвъ галянтерійныхъ входячî выконувати елегантно и пôсля желаныхъ взорôвъ и вымогôвъ Вп. П. Т. Публики точно на означеный часъ и по цѣнахъ найнизшихъ. Пріймаю до переплету книжки церковнî, Євангелія, книги тверезости и т. п. 1574 3—5

Поручаючись Впов. П. Т. Родимцямъ и Воч. Священьству, прошу о ласкавî взгляды, остаючи съ глубокимъ поважаньемъ

Климентій Федуньо

переплетчикъ.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючî

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды":

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга мастку желѣзного, одна либра . . 40 кр.
3) Книга мастку пôдручного, одна либра . . 40 кр.
4) Скрипти, 100 примѣрникôвъ . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . 45 кр.

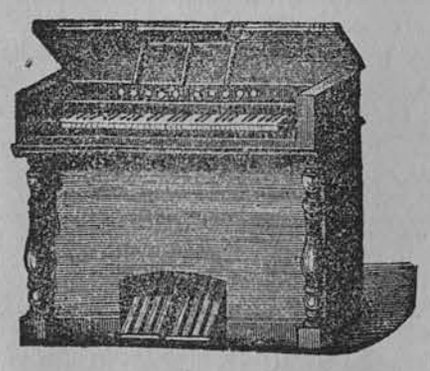

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанî отцѣ духовнî уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше Дае такожь на раты.

1372 55—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 20 Львôвъ, Четверъ 20 лютого (4 марта) 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр
на пôвъ року . . 8 зр
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: 19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Исторія санаціи „Общ. роль.-кредитного Заведенія“ въ роцѣ 1885.

Ôтъ довшого часу голосятъ „Слово“ и „Н. Проломъ“ тую въ воздуха взяту вѣдомôсть, будьто „народовцѣ“ пôдпольною роботою стараются „Народный Дôмъ“ ôтдати въ руки магистрату львôвского. О. Качала ôтперъ тую инсинуацію въ однôмъ въ послѣдныхъ чиселъ „Дѣла“ и заявивъ при тôмъ, що якъ-разъ не „народовцѣ“ а противно, поодинокй люде въ „парафіи“ згаданыхъ часописей проектували въ своѣмъ часѣ за позичку въ Банку краевого въ користь „Общ. рольн.-кред. Заведенія“ дати не тôлько „Народный Дôмъ“ але и Ставропигію въ заставъ краевому Банкови. Мимо того фактичного спростованя не перестаютъ однакожь дальшй инсинуаціи изъ стороны „Слова“ и „Н. Пролома“ противъ „народовцѣвъ“. Часописямъ тымъ видимо вдаеся, що голословне повторюванье такихъ инсинуацій остаточно пересвѣдчитъ публику, що правда по ихъ сторонѣ. На провинціи даются навѣть дѣйстно чути голосы, будь-то изъ стороны „народовцѣвъ“ ставлялися якйсь кроки на тôмъ поли. До людей, котрй намѣряютъ „Нар. Дôмъ“ передати въ руки магистрату львôвского, зачисляе провинція и мене. Я мовчавъ до сихъ поголосокъ, бо, не чуючи себе въ винѣ, не потребувавъ оправдуватись. Але коли парафіяне въ „Слова“ и „Н. Пролома“ не перестаютъ въ своѣй нечестнôй роботѣ и закидаютъ о. Качалѣ невѣрне представленье всеи справы, а „Н. Проломъ“ въ ч. 311 въ 15 (27) лютого инкриминуе мене, будь-то я въ своѣмъ часѣ домагався скорои ликвидаціи „Общ. роль.-кред. Заведенія“, то, беручи членôвъ санаційного комитету на свѣдкôвъ, мушу ширшôй публицѣ розказати исторію дѣланя санаційного комитету, а тымъ самымъ и пояснити справу „Нар. Дому“, котру на той часъ звязано дуже тѣсно съ санаціею „Заведенія“.

До санаційного комитету запросивъ мене Впреп. крыл. Григ. Шашкевичь окремымъ письмомъ. Яко членъ „Заведенія“ явився я въ малôй сали „Нар. Дому“, де зъ устъ директора „Заведенія“, д-ра Добряньского, я довѣдався, що на другій день Русины обохъ сторонництвъ маютъ удатися до п. маршалка краевого и директорôвъ краев. Банку съ просьбою о позичку въ сумѣ 200.000 зр. Тогдѣ доперва дôзнався я фактично, що въ „Заведенію“ не стае готовыхъ грошей на выплату вѣрителѣвъ вложившихъ свои ощадности до щадницѣ „Заведенія.“ Дѣялось то въ часѣ засѣданя Сойму и послы нашй взяли такожь участь въ нарадахъ. На пытанье, чому и насъ „народовцѣвъ“ покликано до спôльнои депутаціи до п. маршалка, одержавъ я ôтповѣдь, що спôльна депутація буде мати бôльше значенье, бо тымъ заявимо передъ краевымъ Банкомъ, що всѣмъ намъ добро „Заведенія“ лежитъ на серци. Я згодився на предложенье. На тôй першôй нарадѣ сказали намъ д-ръ Добряньскій и д-ръ Павенцкій, що есть всяка певнôсть, що Банкъ краевый дасть позичку на ипотечнй вѣрительности „Заведенія“, бо д-ръ Згурскій, директоръ краевого Банку, давъ вже приреченье въ тôмъ взглядѣ.

Другого дня явились мы всѣ въ числѣ до 20 особъ въ сали Выдѣлу краевого. Окрôмъ членôвъ управл. совѣта и директорôвъ „Заведенія“, послôвъ соймовыхъ, бувъ присутный Впр. митрополитъ, д-ръ Шараневичь, судія Герасимовичь, п. М. Дыметъ, я, и ще другй лиця. Въ сали кр. Выдѣлу застали мы п. маршалка и трехъ директорôвъ кр. Банку: д-ра Згурского, Вротновского и Смольку. Предложенье зъ нашои стороны выголосивъ д-ръ Добряньскій и зажадавъ позички 200.000 зр. на ипотечнй селяньскй довги. „Заведеніе“ мало свои претенсіи селяньскй ôтступити Банкови кр., т. е. конвертувати ихъ, а Банкъ кр. мавъ за то дати 200.000 зр. Мотивуючи предложенье, сказавъ д-ръ Добряньскій, що „Заведеніе“ не посѣдае на разѣ потрѣбнои готôвки на сплату своихъ довгôвъ. При тôмъ заявивъ д-ръ Добряньскій, що „Заведеніе“ мае дефицитъ на 100.000 зр. Д-ръ Згурскій поправивъ се число на 200.000 зр., бо треба знати, що вже передъ тымъ, закимъ мы явилися въ Выдѣлѣ кр., велись межи „Заведеніемъ“ и Банкомъ кр. приватнй переговоры о позичку и „Заведеніе“ предложило Банкови кр. свôй билянсъ.

Зъ дискусіи выйшло однакожь, що згадана конверсія потревала-бы що найменше два роки, а передъ конверсіею кр. Банкъ не мôгъ-бы „Заведенію“ удѣлити жадной позички. При тôмъ заявивъ п. маршалокъ, що передъ розпочатьемъ всеи акціи санаційнои належало-бы передъ всѣмъ сконстатувати, чи дѣйстно „Заведеніе“ находится лише въ хвилевôмъ клопотѣ грошевôмъ, чи може станъ его вже на стôлько неôтрадный, що и позичка на 200.000 зр. не змогла бъ его уратувати. На такій случай трудно було бы кр. Банкови прійти въ помôчь „Заведенію“.

По тôмъ сказаню опустивъ насъ п. маршалокъ разомъ съ директорами Банку кр., а мы, лишившись самй, порѣшили выбрати въ посередъ себе контрольну комисію въ 5 людей, котра роздивилась-бы докладнѣйше въ активахъ и пасивахъ „Заведенія“ и здала намъ о всѣмъ справу.

По кôлькохъ дняхъ зôбралися Русины на ново, а контрольна комисія заявила, що дефицитъ „Заведенія“ выноситъ надъ 500.000 зр. На таке dictum acerbum заявивъ д-ръ Добряньскій, що Банкъ краевый давъ-бы позичку, але „Нар. Дôмъ“ и „Ставропигія“ мусѣли-бъ за неи ручити своимъ майномъ. Сему предложеню супротивився я першій, представивши, що се грозитъ нашимъ институціямъ загладою, отже лѣпше думати о санаціи на свою руку. Що такъ дѣйстно було, о сѣмъ знавъ я ôтъ посторонныхъ людей въ самого-жь кр. Банку, де д-ръ Згурскій заявивъ, що кр. Банкъ анѣ думае удѣлити позички безъ гарантіи „Нар. Дому“ и „Ставропигіи“. Наколи-бъ на той часъ санаційный комитетъ бувъ згодився на предложенье д-ра Добряньского, то легко могло статися, що кр. Банкъ по першôй незаплаченôй ратѣ бувъ-бы на „Нар. Дôмъ“ и „Ставропигію“ наложивъ секвестръ яко на ручителѣвъ, а якй були-бы того наслѣдки, легко догадатися. Такъ само дивились на справу и другй деякй члены комитету санаційного и члены „Ставропигіи“, котрй заявили, що „Ставропигія“ волитъ стратити свôй „Заведенію“ порученый грôшь (въ сумѣ около 10.000 зр.), якъ важитись на нове ризико.

Мимо того дирекція „Заведенія“ стояла при своѣмъ проектѣ, т. е. що-бъ „Нар. Дôмъ“ доконче поручився за позичку въ кр. Банку. Въ тôй цѣли скликано навѣть небавомъ опôсля Загальнй Зборы членôвъ „Нар. Дому“ и выступлено съ згаданымъ проектомъ. И знову я бувъ однымъ зъ тыхъ, що, не маючи вступу на Заг. Зборы, приватно бодай пояснявъ членамъ „Нар. Дому“ всесторонно цѣле дѣло и просивъ ихъ, не допустити до заставу сеи институціи въ кр. Банку. Такъ и сталося на щастье Руси.

Межи тымъ комитетъ санаційный провадивъ дальше свои нарады надъ санаціею „Заведенія“. Подано новый проектъ — ликвидувати. До ликвидаціи були однакожь потрѣбнй двѣ рѣчи: 1) точне пôзнанье финансового положеня „Заведенія“ и 2) грошѣ, щобы наглячихъ вѣрителѣвъ сплатити и до правильнои ликвидаціи мати пôдъ рукою потрѣбнй сумы. Нарады велись въ палатѣ митрополичôй пôдъ проводомъ Впр. Сильвестра. Тутъ запроектовано передъ всѣмъ, щобы до выслѣдженя фактичного стану финансового „Заведенія“ упросити бухгальтера кр. Банку, п. Лоншана, а ôттакъ ажь приступити до ликвидаціи, на котру грошѣ мавъ-бы дати вдовичо-сирôтскій фондъ. Сей фондъ бувъ тогды въ „Заведенію“ заангажованый на 150.000 зр. Аргументовано отже, що лучше фондови переняти на себе ликвидацію, якъ на случай конкурсу стратити тыхъ 150.000 зр. Сему предложеню спротивилась однакожь комисія фонду вдовичо-сирôтского.

Тогды выступлено ще съ проектомъ, щобы скликати Загальнй Зборы членôвъ „Заведенія“ и взяти ôтъ нихъ мораторію на 5 лѣтъ. Такъ и сталося. Зборы ôтбулися въ сали „Нар. Дому“ и членôвъ-вѣрителѣвъ явилось надъ 100. Рефератъ здававъ п. Вол. Пôдляшецкій въ имени тѣснѣйшого комитету санаційного. Ôнъ представивъ билянсъ „Заведенія“, зложеный п. Лоншаномъ досыть побѣжно, такъ що зôбранй члены не могли собѣ зъ сего выробити точного понятя о финансовôмъ станѣ „Заведенія“, и жадавъ, щобы члены дали „Заведенію“ безъ условну мораторію на 5 лѣтъ, т. е. черезъ 5 лѣтъ нѣхто зъ нихъ не бувъ-бы смѣвъ упôмнутись о свои грошѣ, а дирекція давнѣйша вела-бы дѣла „Заведенія“ и дальше безъ всякои контролѣ. Сему предложеню спротивився я и пояснивши станъ финансовый „Заведенія“ докладнѣйше, внѣсъ, щобы члены удѣлили „Заведенію“ мораторію условну, т. е., получену съ контролею. Мое внесенье принято и ôтъ того часу я вже не интересувався справами „Заведенія“. Санація прійшла зъ ôтки инде, якъ дôзнаемось теперь, зъ Россіи — зъ фондôвъ юго-западнои зелѣзницѣ — вѣрмо на слово. Зъ сего жерела одержало „Заведеніе“ 1,185 000 зр., вѣритель россійскій закупивъ всѣ активы „Заведенія“ и — по моѣй гадцѣ — ликвидуе нынѣ, бо „Заведеніе“ не пріймае вже нѣякихъ грошей до щадницѣ, а въ мѣру того, якъ стягне свои вѣрительности въ селянъ и векслѣвъ, сплатитъ и своихъ вѣрителѣвъ, котрй дали ему мораторію.

Се вѣрна исторія санаційного дѣла „Заведенія“, въ котрôмъ и я поневоли бравъ участь. Чи тутъ хто пôдкопувавъ „Заведеніе“,

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

III.

Нарѣчія руского языка.

Рускій языкъ дѣлится на нарѣчія, котрй межи собою рôзнятся головно питомыми нюансами того-жь самого звукового системы.

1) Червоно-руске або властиво руске нарѣчіе. Се нарѣчіе пануюче: а) въ Австро-Угорщинѣ и то въ повысше (II, 2) наведеныхъ околицяхъ; б) въ Россіи: въ захôднôй части губерніи Подôльскои и Волыньскои, и въ захôднôй части округа Хотинъ въ Бессарабіи; потому въ великôй части губерніи Люблиньскои и въ такъ званôмъ Повислю. Червоно-руске нарѣчіе обôймае 3 пôднарѣчія: 1) подôльско-волыньске, 2) галицке або днѣстряньске и 3) гôрске або карпатске пôднарѣчіе. До сего послѣдного належатъ идіомы Гуцулôвъ, Бойкôвъ, Лемкôвъ и Угорскихъ Русинôвъ.

2) Полудневo-руске (властиво полудневo-захôдно-руске) нарѣчіе. Се нарѣчіе обôймае части губерній Миньскъ, Гродно, велику часть Волыни и Подôля, и просторы въ Бессарабіи; ôттакъ майже цѣлу губернію Кіевску, полудневу часть губерніи Черниговскои, и есть пануюче въ цѣлôй губерніи Полтавскôй, Харкôвскôй, Катеринославскôй, въ области Чорноморскихъ и Азовскихъ козакôвъ, якъ и въ области Тавридскôй, съ выимкою Криму (зрôвн. II, 1); потому въ великôй части губерніи Херсоньскои, Воронѣжскои и въ полудневo захôднôй части губерніи Курскои. Въ полудневo-рускôмъ нарѣчію розрôзняемо 3 пôднарѣчія: 1) пôвнôчно украиньске, 2) середно-украиньске и 3) полудневo-украиньске або степове пôднарѣчіе. Полудневоруске нарѣчіе мѣжь рускими діялектами для того найважнѣйше, бо въ тôмъ нарѣчію утворенй найкрасшй историчнй пѣсни. Того нарѣчія уживали найзнаменитшй письменники и черезъ то взнесли его до языка письменного.

3) Пôвнôчно-руске (властиво пôвнôчно-захôдно-руске) нарѣчіе, або нарѣчіе полѣске. Се нарѣчіе займае пôвнôчно-захôдну часть губерніи Черниговскои ажь по рѣку Десну, пôвнôчный кутъ округа Кіевского и округъ Радомысль, Кіевскои губерніи, всхôдну часть Волыни, полудневу часть губерніи Гродно и Седлець. Въ сѣмъ нарѣчію розрôзняемо 4 пôднарѣчія: 1) черниговске пôднарѣчіе, котре становитъ перехôдъ такъ до велико-руского, якъ и до бѣло-руского; 2) властиве пôвнôчно-руске, котре було пануюче въ колишнôй области Деревлянъ; 3) пôдляске пôднарѣчіе, и 4) черно-руске, въ колишнôй области Дреговичѣвъ, котре мае деякй властивости спôльнй съ бѣлорускимъ.

4) Бѣло-руске нарѣчіе. Се нарѣчіе есть пануюче въ губерніи Витебскôй, Смоленьскôй, Могилевскôй, Миньскôй, Гродненьскôй и Вильненьскôй. Взглядомъ подѣлу бѣлоруского на пôднарѣчія не можна ще нѣчого певного сказати, бо они ще не творятъ тѣсно ôтграниченыхъ групъ. Понеже мешканя Бѣлорусôвъ граничатъ не тôлько съ краемъ Русинôвъ, але и съ краемъ Полякôвъ, то бѣло-руске нарѣчіе вызначаеся признаками питомыми рускому языкови, а такожь такими языковыми рôзницями, взятыми зъ польского.

IV.

Важнѣйшй историчнй даты.

Славяньскй племена, приналежнй до руского народу, творили передъ покликаньемъ князѣвъ Варягôвъ зъ Скандинавіи федерацію съ ладомъ демократичнымъ. Длятого то вже за панованя першихъ князѣвъ Рурикового роду утворилася справедешна боротьба народу противъ центральнои власти, щобъ хоронити стародавнй автономичнй установы супротивъ деспотичного вдирства. Особливо народнй зборы — „вѣча“ званй — остали довгій часъ твердымъ забороломъ колишныхъ народныхъ правъ, котрй навѣть супротивъ князѣвъ були важными. Першй князѣ-Варяги майже зовсѣмъ не дбали про интересы народу, звертаючи свои взгляды и увагу на воинôвъ, зôбраныхъ понайбôльше зъ норманьскихъ авантурникôвъ, и вытворючи изъ значнѣйшихъ зъ по-мѣжь нихъ мало-помалу пануючу ариотократію. Съ народомъ стыкався князь звычайно тôлько тогдѣ, коли съ своимъ дворяньствомъ приходивъ збирати данину; впрочѣмъ завойованй племена представляли неразъ контингентъ добровольцѣвъ, котрй пôдъ проводомъ князѣвъ, охочихъ до добычѣ, мусѣли ôтбувати далекй походы. При помочи численныхъ своихъ полкôвъ могли Олегъ и Игорь предпринимати походы навѣть на Царгородъ, пôсля котрыхъ рускй князѣ заключали користнй торговй договоры съ византійскими царями. Коли першй князѣ-Варяги уганялися тôлько за добычами, а справами народу мало журилися, Володимиръ Великій (980—1015) зъумѣвъ свои пляны панованя сполучити съ добрыми замыслами про добро народне. А щобъ свою державу приблизити до византійскои культуры, принявъ христіяньство въ грецкôмъ Херсонѣ (988) та повернувши до Кіева давъ приказъ, щобъ всѣ его пôдданй хрестилися. Вправдѣ на Руси були христіяне вже въ другôй половинѣ IX. столѣтя, коли ученики славяньскихъ апостолôвъ Кирила и Методія мали проповѣдувати христіяньство въ областяхъ теперѣшнои Галичины и Волыни, однакожь загальне наверненье Русинôвъ наступило ажь за Володимира, по чѣмъ були положенй першй основы до народнои просвѣты. А коли ерархія складалася понайбôльше зъ Грекôвъ, котрй для правдиво народныхъ справъ не мали нѣякого змыслу, то христіяньство не могло всюды мати ублаго

чи тутъ „народовцѣ“ хотѣли „Нар. Дôмъ“ и „Ставропигію“ дати въ заставъ краевому Банкови — на се пытанье зволятъ нашй читателѣ самй объективно ôтповѣсти. Наведеныхъ мною фактôвъ нѣхто не посмѣе заперечити. Я такй рѣчи нотую собѣ въ своихъ запискахъ, а додамъ ще и то, що анѣ редакторъ „Слова“, анѣ редакторъ „Н. Пролома“ не брали участи въ санаціи, хотяй теперь дуже богато о тôмъ пишутъ...

Анатоль Вахнянинъ.

Лицитація селяньскихъ грунтôвъ

по причинѣ несплаченя довгôвъ до б. рустикального банку, звернули увагу навѣть краевого Выдѣлу, и той по сѣй причинѣ бувъ змушеный звернутися до Радъ повѣтовыхъ и Консисторій обохъ обрядôвъ.

Выдѣлъ краевый завзывае всѣ автономичнй власти а черезъ Консисторіи и священикôвъ, щобы они не допускали вывласнюваня селянъ, а бодай о скôлько можности не допускали переходу селяньскихъ загородъ въ руки спекулянтôвъ. Ôнъ радитъ, щобы въ послѣднôмъ случаю громады або и Рады повѣтовй закупували на свою власнôсть лицитованй грунты, и заявивъ, що на таку цѣль Банкъ краевый буде удѣляти кредитъ. Выдѣлъ краевый завзывае Рады повѣтовй, щобы о кождôй такôй чи то добровôльнôй чи примусовôй продажи завчасу повѣдомляли священикôвъ мѣсцевыхъ, а тй вже чей роздумаютъ средства ратунку. Мы бачимо, що вже и власти автономичнй починаютъ провиджувати, яка то властива була бы „organiczna praca“, а зъ оего мы дуже радуемося. Але бодай чи вже не пôзно! Не скажемо „сокира вже при корени“, але мусимо нынѣ сказати: „клинъ вже за глубоко вбитый, щобы нашого селяньства не розколовъ“. Отъ дивѣмося якъ стоитъ у насъ дѣло съ лицитаціями:

Въ остатныхъ 11 лѣтахъ злицитовано въ Галичинѣ:

Въ 1873	роцѣ	507	господарствъ за	621.535 зр.
1874	„	905	„	1.109.931 „
1875	„	1.233	„	1.297.419 „
1876	„	1.322	„	1,463.708 „
1877	„	2.060	„	1,800.760 „
1878	„	2.352	„	2,732.325 „
1879	„	3 055	„	3,212.723 „
1880	„	2.923	„	3,019.743 „
1881	„	2.871	„	2,898.029 „
1882	„	2.409	„	2,343.767 „
1883	„	2.297	„	2,297.493 „
Разомъ		21.934	господарствъ за	22,797.433 зр.

Ôтъ 1879 року число лицитацій що року зменшаеся, але коли банкъ рустикальный зачне лицитувати, а не буде великои помочи, то хто знае, чи зменшенье буде йти дальше, бодай въ такôй самôй пропорціи...

Процесъ Михалка и товаришѣвъ.

(Дальше.)

Слѣдувало переслуханье четвертого свѣдка, о. Евгенія Дудкевича, пароха и властителя Рудна пôдъ Львовомъ. На дотычнй запытаня предсѣдателя ôтповѣдае безъ присяги.

Свѣдокъ: *Мои ôтносины до Заведенія суть* такй, що я ôтъ р. 1879 належу до управл. совѣта Заведенія и остаю ажь доси. Я приходивъ до Заведенія лише тогды, якъ окликували управл. совѣтъ на засѣданье, а то бувало разъ на 2 або 3 мѣсяцѣ.

Предс. Що вамъ, отче, вѣдомо о касовôмъ недоборѣ зъ 1880 р.?

Свѣд. Въ 1881 р. розôйшлась була поголоска, що въ Заведенію дѣеся лихо. Совѣтъ выбравъ шконтруючу комисію, до котрои увôйшли: о. Готеровскій, о. Делькевичь и я. Мы, люде нефаховй, взялися до шконтра касы; шконтрували, якъ могли, и бôльше-менше знайшли порядокъ. Тымчасомъ до совѣта прійшло донесенье, якъ можна було догадуватись, ôтъ котрогось зъ урядникôвъ Заведенія, щобы комисія пошукала въ портфелю векслевôмъ. Мы, люде нефаховй, шукали и тамъ, и дѣйстно, впали мы на вексель записаный на имя якогось Левицкого на квоту звышь 4.000 зр. Вексель, якъ признавъ самъ Михалко, бувъ сфингованый. Коли мы его почали пытати, якъ и що, ôнъ намъ сказавъ, що то зъ якогось manco, щобъ вырôвнати сальдо. Пôзнѣйше то мало покрытися.

Предс. Чи була о тôмъ мова на совѣтѣ?

Свѣд. Була. Михалко сказавъ, що за манко ôтповѣдае въ першôй линіи касіеръ. Але що касіера Яминьского о дефравдацію посудити не можна, то треба було такъ зробити, якъ зробивъ.

Предс. На що-жь фингувано имя якогось Левицкого, а не вписано манко ôтъ разу на имя Яминьского?

Свѣд. Пôзнѣйше обтяжено Яминьского.

Предс. Якъ?

Свѣд. На его конто.

Предс. Але бо пôзнѣйше знову перенесено на конто якогось недобору.

Свѣд. Дальше я нѣчого не знаю.

Предс. Таке поступованье практикувалося лише въ Заведенію, по нашихъ банкахъ то не дѣеся. А що вамъ, отче, вѣдомо про 64 векслѣ, що взявъ Михалко зъ Заведенія добрй, а перемѣнявъ на лихй и не ôтдавъ всѣхъ грошей до касы?

Свѣд. Менѣ о тôмъ нѣчого не звѣстно. Мы мали до Михалка повне довѣріе.

Предс. А въ якихъ зносинахъ съ Заведеніемъ бувъ Киндлеръ?

Свѣд. Коли я прійшовъ до Заведенія, ôтдѣлъ товаровый уже фунгувавъ, зависимый ôтъ Заведенія. Киндлеръ бравъ ôтъ Заведенія грошѣ и купувавъ сукно. Сукно було власностею Киндлера, а делегованый урядникъ нашъ ôтбиравъ грошѣ и ôтдававъ Заведенію. Коли мы побачили, що товаровый ôтдѣлъ пôдрывае Заведеніе, мы послухали рады Киндлера и ôтпродали его товариству, котре завязалося на пораду Киндлера, за 250.000 зр. Заведеніе дôстало 100.000 векслями зъ того Киндлерового интересу, 30 000 готôвки, 100.000 мало дôстати ратами, пôдъ условіемъ, що 20.000 лишится на удѣлъ Заведенія; той удѣлъ я репрезентувавъ. Кромѣ мене були ще въ Handelsgesellschaft-ѣ Михалко и Держко. Хто за Михалка зложивъ въ удѣлахъ 1.000 зр., не знаю; Держко зложивъ самъ (удѣлъ бувъ 50 зр.). То Handelsgesellshaft нынѣ въ ликвидаціи. Пôзнѣйше Заведеніе ôтпродало свои претенсіи (100 000 и 20.000 зр.) адв. д-рови Быкови за 62.000 зр. Киндлерови Заведеніе дало абсолюторію.

Предс. Длячого Михалко выступивъ зъ Заведенія?

Свѣд. Я добре того не знаю.

Предс. Другй кажутъ, що дано ему то пôзнати.

Свѣд. Оно то такъ. Були рôзнй поголоски. Куды було обернутися, всюды говорили: той краде, той краде, той краде... (*Веселôсть.*) Тои бесѣды мали мы повнй головы. Мы всѣ въ управл. совѣтѣ були люде добрй, але не розумѣлися на финансовыхъ рѣчахъ. А голосы скрôзь въ публицѣ страшнй. Тогды мы дали зрозумѣти Михалкови, щобъ уступивъ, — ôнъ внѣсъ до совѣта свою резигнацію, и еи принято.

Предс. А якъ було съ сензалями?

Свѣд. Кождый сензаль мавъ вызначену провизію за есконтъ и рееконтъ. Тôлько знавъ совѣтъ, бо сензалѣвъ пріймала дирекція. Разъ Хувесъ приходивъ до мене и казавъ, що мае якусь претенсію, доручивъ менѣ навѣть письмо, де жалувався, що дирекція не хоче ему якихось претенсій выплатити. На совѣтѣ запала ухвала, щобъ се дѣло передати дирекціи. Що она зробила, не знаю.

Свѣдокъ Юліянъ Яминьскій зôзнае безъ присяги (по польски): Я бувъ урядникомъ Заведенія ôтъ самого заложеня его ажь до 1 лютого с. р. Взято мене зъ банку рустикального. Зъ початку бувъ я агентомъ Заведенія въ Самборѣ, потому въ Бережанахъ, а въ 1875 р. вôзвано мене до Львова и ôтдано менѣ касу. До мене належали вплаты и выплаты, а ôтъ введеня есконту векслевого я мавъ такожъ т. зв. „Cassawechsel“. Коли хто приходивъ съ векслемъ, то дирекція ухвалювала и асигнувала выплату.

Предс. Хто жь пôдписувавъ асигнаты?

Свѣд. Пôдписувавъ п. Михалко.

Предс. А прецѣнь асигнату мали пôдписати два директоры?

Свѣд. Такъ уже було, що одинъ пôдписувавъ.

Предс. Ну, а безъ всякои асигнаты вы коли выплачували?

Свѣд. Зъ початку п. Михалко дававъ асигнаты съ своимъ пôдписомъ, а потому и устно казавъ выплачувати.

Предс. И вы выплачували?

Свѣд. Выплачувавъ. (*Сензація*) Такъ вже було постановлено въ дирекціи и такъ менѣ поручено.

Предс. А хто жь мавъ ключѣ ôтъ касы векслевои?

Свѣд. Контрольоръ Держко и я, т. зв. Mitsperre.

Предс. А Михалко-жь мавъ приступъ до касы?

Свѣд. Якъ каса була ôтчинена, ôнъ ходивъ до неи.

Предс. И вы того не видѣли?

Свѣд. Я не мѣшався.

Предс. Въ слѣдствѣ вы зôзнали, що Михалко бравъ векслѣ зъ портфелю безъ контролѣ?

Свѣд. Бравъ.

Предс. И мôгъ брати, кôлько хотѣвъ?

Свѣд. Мôгъ.

Сов. Дуневичь. На такій способъ цѣла дѣяльнôсть ваша спочивала въ ôтмыканю и замыканю касы. Що жь вы властиво були: чи придверникомъ (odźwiernym), чи касіеромъ?

Свѣд. Я мавъ Mitsperre.

Сов. Дун. То вы собѣ свôй урядъ понимали такъ, якъ той сторожь, що отворитъ браму каменицѣ. и нехай иде собѣ, хто хоче. Вексель — то грôшь. Вы мусѣли дôставати т. зв. Belege. Вы-жь ôтповѣдали за векслѣ!

Сов. Нитарскій. Чи якъ Михалко бравъ векслѣ, то записувавъ хто?

Свѣд. Я не знаю.

Прок. А хто-жь знае? Директоръ д-ръ Добряньскій не знае, вы, касіеръ, не знаете, — хто жь мае знати?

Свѣд. Я не знаю.

Сов. Дун. На що-жь вы властиво мали ключь?

Свѣд. Щобы зъ касы нѣчо не пропало.

Прок. А коли-бъ директоръ хотѣвъ що зъ касы „свиснути“?

Свѣдокъ усмѣхаесь и не дае ôтповѣди.

Сов. Дун. Чи вы, маючи ключь ôтъ касы, мали стерегчи того, хто бере и кôлько бере векслѣвъ?

Свѣд. Векслѣ выдававъ контрольоръ.

Сов. Дун. Красно. То властиво контрольоръ бувъ касіеромъ, а касіеръ контрольоромъ. И вы филіи организували! Мусѣли тіи филіи красно выглядати!

Свѣд. Въ нашôмъ банку було вже такъ заведено, що касіеръ нѣчого не мôгъ знати.

Сов. Дун. Кôлько вамъ за то платили, що вы ôтмыкали и замыкали дверѣ ôтъ касы?

Свѣд. 800 зр.

Сов. Дун. Тую службу мôгъ бувъ сторожь робити дешевше.

Предс. А манка въ касѣ Заведенія були?

Свѣд. Були. Михалко казавъ собѣ давати зъ касы грошѣ безъ асигнаціи, и казавъ писати на нотаткахъ, бо на разѣ, казавъ, не можна вписувати въ касову книгу. Я бачивъ, що то дѣеся неправильно и то мене грызло. Мы съ контрольоромъ (Держкомъ а потому Делькевичемъ) щодень переходили тіи нотатки и якъ були якй манка, звѣщали о тôмъ Михалка. Онъ все казавъ: „Es wird sich schon herausfinden“.

Предс. За два роки тіи манка уросли до 4.500 зр.

Свѣд. Цифры не знаю. Я видѣвъ, що съ нотатками входится въ що-разъ бôльшій недобôръ, и я сказавъ Михалкови, що такъ дальше ити не може. На то Михалко сказавъ: „Es wird sich finden. Ich nehme die Verantwortung auf mich. Machen Sie sich nicht viel daraus“...

Предс. Але-жь вы, яко касіеръ, отвѣчальнй.

Свѣд. Михалко потому тіи манка касы перевѣвъ яко страты въ дѣлѣ векслевôмъ. Зробилося есконтъ сфингованого векселя на имя Левицкого и я бувъ покрытый. Вексель той я ôтписавъ зъ Beleg-у. Пôзнѣйше манко то перенесено на мое конто. Я имъ сказавъ: „Обтяжайте мене и на 100.000 зр.! Мене то нѣчо не обходитъ“.

Сов. Дун. Чи каса грошева и векслева стояли въ однôй комнатѣ?

Свѣд. Въ однôй. Каса въ Заведенію не була такъ устроена, якъ повинна бути: була въ переходнôй комнатѣ.

Сов. Дун. Длятого вы ще и не дивилися до касы, якъ еи ôтомкнули.

Прок. Якъ вы выплачували зъ касы?

Свѣд. Меншй сумы я выплачувавъ самъ безъ дирекціи. (*Сензація.*)

Прок. и сов. Дун. Якъ то? Якй жь то квоты?

Свѣд. Де не було сумнѣву, що можна выплатити. Границѣ не було, такъ 15, 25...

Сов. Дун. Отже то залежало ôтъ вашого гумору.

Прок. Хто-жь Beleg и пôдписувавъ?

Свѣд. Зъ початку одинъ директоръ, бо директоры не сходились. Пôзнѣйше я выдававъ и на устнй порученя Михалка. Я жалувався на то передъ другими директорами, п. Добряньскимъ и Меруновичемъ. Я представлявъ, що Михалко дае и бере грошѣ на нотатки, а коли пытати его, якъ перевести въ книгахъ, ôнъ говоривъ: нехай лишится.

Предс. И що-жь ôтповѣдали директоры?

Свѣд. Казали: „Роби такъ, якъ п. Михалко каже.“ Я жалувався не разъ, а якихъ кôльканадцять разôвъ; разъ подавъ я справу на письмѣ и управл. совѣтови. Тамъ писавъ я, що манипуляція ведена зле, що мы съ контрольоромъ по ночахъ ломимо собѣ головы надъ сотками нотатокъ, — але що зъ того? Д-ръ Добряньскій казавъ намъ: „Добре, добре. Робѣтъ такъ, якъ п. Михалко каже.“

Сов. Дун. Отже ще похвалявъ таку манипуляцію. А коли переведено въ книгахъ тіи нотатки Михалка?

Свѣд. То тягнулося роками. Деякй я перевѣвъ, а деякй ажь по моѣмъ ôтходѣ перевѣвъ о. Крижановскій.

Сов. Дун. А якъ же було съ кôнцемъ кождого року? Чи вы тіи позиціи вписували для билянсôвъ? Вы чей чули що о билянсахъ. Нѣхто ôтъ васъ не жадавъ съ кôнцемъ року перевести тіи позиціи въ рахункахъ?

Свѣд. Нѣ. Они лишалися на слѣдуючій рôкъ яко т. зв. „сомнительнй“.

Сов. Дун. Вы съ кôнцемъ року замыкали книги касовй?

Свѣд. Нѣ. При кôнци року було такъ само якъ при кôнци якого небудь мѣсяця.

Предс. А було коли яке шконтро векслѣвъ?

Свѣд. Такого шконтра мы нѣколи не робили.

Дальше на дотычнй пытаня заявивъ свѣдокъ, що анѣ про сфалшованье билянсу, анѣ про справу 64 векслѣвъ нѣчого не знае. На бранй векслѣ лишалася консигнація въ т. зв. Copierbuch-у. Хто писавъ консигнаціи, хто ôтносивъ векслѣ, бранй Михалкомъ пôсля его волѣ зъ портфелю, свѣдокъ такожъ не знае. На стереотипнй замѣты: „Вы жь касіеръ!“ — свѣдокъ бôльше обовязку въ тыхъ дѣлахъ приписуе контрольорови. Банкира Кона свѣдокъ не знавъ. Такъ само не знае всѣхъ векслевыхъ дѣлъ дотыкаючихъ Хувеса. Свѣдокъ знае, що Михалко и Киндлеръ маютъ въ Заведенію конта, але якй, не знае.

На дотычнй пытаня обж. Михалка, свѣдокъ ôтповѣдае, *що пôсля инструкціи касіеръ и контрольоръ мали рахунокъ доходôвъ и приходôвъ переводити що-дня и порôвнувати съ готôвкою; дальше, що касіеръ не мôгъ знати, якй грошѣ* дае ему Михалко записувати на нотатки, чи банковй, чи свои, отже мôгъ давати и свои.

Свѣдокъ о. Евстахій Меруновичь зôзнае безъ присяги на дотычнй запытаня: *Я бувъ въ управл. совѣтѣ Заведенія ôтъ р. 1874 яко ôтпоручникъ вдовичо-сирот. фонду. Коли при кôнци 1867 р. заострилися ôтносины мѣжь Заведеніемъ а Славіею, Вишекъ уступивъ, а на его мѣсце выбрано мене директоромъ. Я провадивъ ôтдѣлъ задатковый, а ôтъ 1882 р. ôгдѣлъ заставничій. Съ кôнцемъ 1884 р. я заявивъ свое выступленье и зъ дирекціи и зъ совѣта. Михалко уступивъ въ 1874 р. Ôнъ бувъ директоромъ и надбухгальтеромъ. Билянсы укладала бухгальтерія, отже Михалко.*

Предс. Звѣстно вамъ що, отче, про фалшивый билянсъ?

Свѣд. Бухгальтерія предкладала билянсъ 2—3 днѣ передъ Зборомъ и все говорено, що въ порядку. За хибы въ билянсахъ нѣчого не знаю.

Предс. Про манка въ касѣ вѣдомо вамъ?

Свѣд. И о тôмъ менѣ не вѣдомо.

Предс. Вы були директоромъ и въ совѣтѣ.

Свѣд. Не знаю.

Предс. А була коли въ дирекціи або совѣтѣ мова о тыхъ манкахъ?

Свѣд. Була разъ бесѣда въ совѣтѣ о якôмось фалшивôмъ векселѣ на кôлька тысячь зр, але о манкахъ не було мовы.

Предс. А о 64 векселяхъ, що взявъ Михалко, вѣдомо вамъ що?

Свѣд. Нѣчого о тôмъ не знаю. Я ôтъ 1882 р. бувъ при ôтдѣлѣ заставничôмъ. Той ôтдѣлъ бувъ на партерѣ, а дирекція на поверсѣ. Неразъ и цѣлый тыждень я не заходивъ на гору. Я бувъ дуже занятый.

Предс. Михалко каже, що дирекція о справѣ тыхъ векслѣвъ знае.

Свѣд. Я не знаю. То знаю, що Михалко все старався о грошѣ и дѣйстно бувъ въ тôмъ взглядѣ дуже зручнымъ. Але що до справы тыхъ 64 векслѣвъ, то справдѣ не пригадую собѣ, щобъ я щось подôбне чувъ коли.

Предс. Вы, яко директоръ, пôдписували векслѣ?

Свѣд. Я часомъ пôдписувавъ консигнацію векслѣвъ для рееконту.

Предс. А вы знали на яку потребу?

Свѣд. Нѣ. Грошей треба було що-дня. Не входилося въ то, на що и кôлько треба, — се вже знавъ Михалко. Ôнъ управлявъ тыми дѣлами.

Предс. Пригадуете собѣ вексель, на котрôмъ вы свôй пôдписъ заквестіонували?

Свѣд. Такъ було. Я маю почеркъ грубшій, а той бувъ тонкій.

Предс. Чи жалувався коли Михалко передъ вами, що Конъ его ошукавъ, давъ ему лихй векслѣ?

Свѣд. Того не знаю и не пригадую собѣ. Въ 1883 р. я не турбувався о то, що дѣеся въ дирекціи, я пильнувавъ свого ôтдѣлу.

Предс. Чи вѣдомо вамъ що о тôмъ, що Михалко мавъ ôтъ Заведенія т. зв. Gefälligkeitsgiro?

Свѣд. Нѣчого о тôмъ знаю.

Зносины Заведенія съ Киндлеромъ поясняе свѣдокъ такъ, якъ и попереднй.

Сов. Дун. Чи вы, отче, яко директоръ, вглядали коли въ рахунки, въ книги?

Свѣд. Я мавъ свôй ôтдѣлъ, а до рахункôвъ касовыхъ я не мѣшався. За цѣлый часъ директорства я анѣ однои цифры не переглянувъ.

Сов. Дун. Касіеръ Яминьскій каже, що звертавъ вашу увагу на неправильности Михалка.

Свѣд. Нѣ, нѣколи.

Слѣдуе конфронтація съ Яминьскимъ.

П. Яминьскій. Та жь я, отче, представлявъ вамъ цѣлу манипуляцію съ нотатками, а вы менѣ на то сказали: „Вамъ тутъ не подобаеся; вы, здаесь, хочете назадъ вернути до Бережанъ“.

О. Меруновичь. Вже тая мнима ôтповѣдь моя вамъ доказуе неправду. Коли-бъ я вамъ такъ сказавъ, то було-бы „грубяньство“. Я противъ того застерѣгаюся.

П. Яминьскій обстававъ таки при своѣмъ, а о. Меруновичь при своѣмъ. На тôмъ скôнчилося переслуханье о. Меруновича.

(Конець буде.)

родняючого вплыву на умы Русинôвъ. Поганьскй религійнй погляды задержалися сотками лѣтъ въ масѣ народу и спиняли духовну культуру краю.

Найбôльше нашкодили народному гаразду межиусобицѣ князѣвъ. Коли Володимиръ передъ смертію роздѣливъ державу межи своихъ 12 сынôвъ, подавъ черезъ то причину до безконечнои незгоды межи князями и до ослабленя краю. Хотяй кождочасный Великій князь Кіевскій пôсля послѣднои волѣ Володимира повиненъ бувъ бути верховникомъ надъ прочими молодшими князями, то все-жь то правило нѣякъ не повелося: другй невдоволенй свояки часто воювали Великихъ князѣвъ и неразъ скидали ихъ зъ престола, при чѣмъ удѣльнй князѣ вели межи собою страшнй, руйнуючй вôйны. Нарôдъ мусѣвъ приглядатися, якъ край его свобôдныхъ предкôвъ въ наслѣдокъ самоволѣ князѣвъ бувъ пустошеный и закрѣпощуваный. Вправдѣ вѣча по бôльшихъ городахъ удержували свои суверенни права и выступали то тутъ, то тамъ противъ княжои самоволѣ, однакожь повага тыхъ автономичныхъ громадъ упадала що-разъ бôльше, такъ що въ XIII. столѣтю нарôдъ не мôгъ вже противъ князя переперти своеи волѣ.

(Дальше буде.)

По пятидневôй розправѣ вô второкъ о 6 год. вечеромъ трибуналъ оголосивъ вырокъ.

Михалка увôльнено ôтъ закиненого ему злочиньства зъ §. 89 зак. зъ 9 цвѣтня 1873 р. будь-то сповненого черезъ умѣщенье манка касового въ активахъ билянсу и вставленье до активôвъ и пасивôвъ билянсу зъ р. 1880 сумы 21.868 зр. за-для недостачи сути чину; рôвножь увôльнено его ôтъ закиненого ему злочиньства спроневѣреня зъ §. 183. зак. кар., бо хотяй въ тôмъ выпадку есть суть чину, то однакъ зъ стороны обжалованого наступило ôтшкодованье.

Киндлера такожь увôльнено ôтъ закиненого ему злочиньства спроневѣреня за для недостачи сути чину; а коли-бъ навѣть була суть чину, то мусѣвъ-бы бути увôльненый зъ причины, що шкода була зъ его стороны покрыта.

Хувеса натомѣсть засуджено за злочиньство спроневѣреня зъ §. 103. зак. кар. на 3 мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ, заостренои постомъ разъ въ тыждень.

„Заведеніе" ôтослано на дорогу цивильну, бо оно заявило, що не прилучаеся до поступованя карного.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Справы особистй.*) Съ кôнцемъ мѣсяця марта выѣде цѣсарь до Пешту, де ôттакъ въ цвѣтни ôтбудеся велике торжество двôрске. Въ торжествѣ сѣмъ возьмутъ такожь участь: румуньскій король Кароль, кор. Милянъ, кн. Александеръ болгарскій и кн. Чорногорскій.

(*Въ засѣданяхъ рады державнои*) настане ôтъ слѣдуючои пятницѣ т. е. ôтъ дня 5 ажь до 12 н. ст. марта перерва, пôсля котрои рада державна зберея знову на нарады. Дебаты буджетовй розпôчнутся въ палатѣ межи 15 а 20 марта а по ихъ укôнченю розъѣдутся послы на феріи великоднй. Внесенье Шаршмида о языцѣ державнôмъ прійде доперва по мясницяхъ на порядокъ дневный.

(*Зъ комисіи буджетовои.*) При титулѣ „субвенція для заведень перевозовыхъ" вставило правительство для желѣзницѣ Черновецкои 1,415000 зр. яко задатокъ. Гавзнеръ доказувавъ, що то за мала сума и жадавъ 1515000 зр., Гербстъ жадавъ ще бôльшои, на послѣдокъ ухвалено для сеи зелѣзницѣ 1,700.000 зр. — Для зелѣзницѣ Кароля Людвика ухвалено 1,300 000 зр, для зелѣзницѣ Архик. Альбрехта 880.000 зр. а для першои галицко угорскои зелѣзницѣ 230,000 зр. яко задатокъ и на рухъ и 969000 зр. яко задатокъ гарантійный.

Заграничнй Державы.

Ситуація на Балканѣ доси не змѣнилася. Зъ Букарешту доносятъ лишь, що на конференціи дня 2 н. ст. марта настало повне порозумѣнье що до всѣхъ точокъ. Пôсля вѣстей зъ Вѣдня мало вчера наступити пôдписанье мира, при чѣмъ однакожь дружныхъ ôтносинъ межи Сербіею а Болгаріею зовсѣмъ не привернено. У Вѣдни сподѣваются, що заключенье мира ôтдѣлае такожь и на Грецію. Сподѣваются такожь, що не задовго наступитъ и порозумѣнье межи Болгаріею и Туреччиною але съ змѣнами, якихъ жадае Россія т. е. унія не буде заключена на имя кн. Александра и Болгарія не буде змушена доставляти Туреччинѣ войска. — Въ Греціи все ще ситуація напружена а о димисіи кабинету Деліяниса нема поки що и мовы.

Россія. Въ послѣдныхъ часахъ стали въ Россіи знову проявлятися ознаки революційного духа середъ университетскои молодежи. Такъ доносятъ зъ Петербурга до нѣмецкихъ газетъ, що тамъ арештовано въ половинѣ лютого 8 студентôвъ университету и 12 студ. медициньскои академіи за революційну пропаганду. Въ университетѣ кружатъ ôтъ якогось часу гектографованй ôтозвы завзываючй студентôвъ до манафестаціи противъ властей и правительства, щобы тымъ доказати, що молодѣжь россійска есть страшно пригнетена. Въ дѣвочôмъ институтѣ въ Москвѣ найдено случайно якесь письмо, зъ котрого показалось, що межи институтками есть якійсь заговоръ имовѣрно противъ властей института. Въ Москвѣ мало такожь появитися нове число „Народнои Волѣ." До всѣхъ тыхъ манифестацій правительство не привязуе великои ваги. — По выѣздѣ князя Чорногорского розôйшлась въ Петербурзѣ вѣсть, що чорногорскому министрови финансôвъ Миятовичеви удалося затягнути позичку въ сумѣ 400.000 руб. на заложенье пристани въ Антивари. Кажутъ такожь, що князь Чорногорскій старався въ цѣли заведеня у себе сталого войска позыскати межи россійскими офицерами ôтповѣдныхъ учителѣвъ и одержавъ до сего такожь помôчь россійского правительства. — Зъ внутрѣшныхъ справъ россійскихъ важнй суть: управильненье положеня вѣчныхъ чиншовникôвъ въ захôдныхъ губерніяхъ особливо на Волыни, Подôлю и Украинѣ и справа знесеня „чиновъ." Обѣ тй справы розбираются вже ôтъ кôлькохъ лѣтъ, а перша въ нихъ мае вже незадовго прійти пôдъ обрады госуд. совѣта. Що до вѣчныхъ чиншовникôвъ въ захôдныхъ губерніяхъ, то треба знати, що суть то давнй дворяки лат. обряда, котрй осѣли на паньскихъ грунтахъ и хочь говорятъ по руски признаютъ себе Поляками. Що до знесеня чинôвъ, то знову заходитъ обава, чи така реформа не выкличе въ сферахъ урядничихъ певного невдоволеня. Обава та есть тымъ бôльшою, що урядники становлятъ нынѣ головно россійску интелигенцію середну, котра черезъ знесенье чинôвъ чулась-бы въ певнôй мѣрѣ пошкодованою. „Варш. Днев." що доноситъ россійскимъ урядникамъ въ царствѣ польскôмъ маютъ надатися певнй привилеѣ. — Въ провинціяхъ прибалтійскихъ поступае россійщенье чимъ разъ сильнѣйше. — Зъ Мерву доносятъ, що Россіяне вступили торжественно дня 13 лютого до мѣста Пенджъ-Дехъ и завели тамъ вже россійску управу административну. Афганьске племя Сарикôвъ переходитъ численно на россійску сторону и тутъ поселяеся. — Ходятъ вѣсти, що лѣтомъ сего року маютъ приѣхати до Россіи нѣмецкій и австрійскій наслѣдники престола. Цѣлею сеи подорожи маютъ бути ловы на оленѣ.

Нѣмеччина. Дня 22 мин. м. розпочалися були въ прускôмъ соймѣ дебаты надъ внесенями о Полякахъ. Яко першу справу предложивъ мин. Люціюсъ законъ о поселеню и мотивувавъ его тымъ, що Поляки не хотятъ статися прускими пôддаными а все лишь думаютъ о ôтбудованю Польщѣ. Законъ сей, каже министеръ мае на цѣли вытворити стале и крѣпке селяньство и силу робочу. Потрѣбныхъ колонистôвъ не легко найти, але треба ихъ брати зъ тыхъ людей, що переселяются на захôдъ. Позаякъ однакожь не можна розпарцельовувати домены державнй, то треба закуповувати бôльшй посѣлости польскй. Законъ сей мае на цѣли забезпечити Нѣмцѣвъ въ захôдныхъ провинціяхъ и не допустити до того, щобы колись знову повторилась ворохобня, якъ въ рокахъ 1830 и 1863. Характеристичными були даты, якй подавъ министеръ, що до бôльшихъ посѣлостей. Зъ датъ сихъ показуеся, що въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ перейшло въ захôдныхъ провинціяхъ Прусъ пять разôвъ бôльше землѣ зъ рукъ польскихъ въ нѣмецкй якъ на ôтворотъ. Нѣмцѣ маютъ тамъ теперь 1,243.000 а Поляки 760.000 гектарôвъ въ бôльшихъ посѣлостяхъ. Не змѣнився лишь польскій станъ селяньскій и противъ сего стану згаданый законъ не вымѣреный. Противъ сего внесеня выступили нѣмецкй послы зъ центрумъ Гине и Шорлемеръ. Першій доказувавъ, що законъ сей есть несправедливый и мае лишь на цѣли по примѣру Фридриха Вел. спровождувати протестантôвъ до краю; другій знову промовлявъ въ тôмъ самôмъ дусѣ и згадавъ про бесѣду кн. Бисмарка, въ котрôй сей высылае Полякôвъ до Монако. Чому же — пытавъ бесѣдникъ — не выступитъ кн. Бисмаркъ противъ берлиньскихъ домôвъ газардовыхъ, де сыны найпершихъ родинъ нѣмецкихъ тратятъ маетки. На послѣдокъ сказавъ бесѣдникъ: Нѣмеччина мае нынѣ далеко бôльше абсолютне правительство якъ Франція за часѣвъ Ришелія и Мазарина. Зъ польскихъ послôвъ промовлявъ першій Вѣжбиньскій зазначаючи, що выступленье кн. Бисмарка противъ Полякôвъ означуе якъ разъ жизненну силу польского народу. Законъ сей, каже бесѣдникъ, принесе намъ честь а вамъ нечесть и ганьбу. Промовлявъ ôттакъ ко. Стаблевскій и выказувавъ, що зъ нѣмецкихъ колонистôвъ не буде великого хôсна для державы а доказомъ того есть хочь-бы той одинъ примѣръ, що отець Нобилинга бувъ арендаторомъ королевскихъ доменъ. Найострѣйше выступали противъ сего закона зъ нѣмецкихъ послôвъ Виндгорстъ и Генель. Сей послѣдный заявивъ межи иншимъ: Лѣвиця не уважае Полякôвъ за невинныхъ крикунôвъ, и годится на всякй мѣры противъ якихсь змагань ôтбудованя Польщѣ, але негодится съ тымъ, щобы правительство уважало захôднй провинціи яко ôтрубнй части цѣлои державы, бо тымъ не допускае, щобы Поляки злилися зовѣмъ съ Прусами. Таке поступованье правительства, называе бесѣдникъ россійскою методою. Цѣла дебата закôнчилася тымъ, що законъ сей ôтослано до комисіи зъ 21 членôвъ. Другій проектъ закона противъ Полякôвъ дотыкае школъ доповняючихъ образованье (Fortbildungsschulen). Въ проектѣ сѣмъ сказано: Правительство дае зъ своихъ фондôвъ 200.000 мар. министрови промыслу на закладанье школъ доповняючихъ. Министеръ мае право наказати робôтникамъ понизше лѣтъ 18, щобы ходили до сихъ школъ. Всякй кошты на закладанье такихъ школъ зачисляются на етатъ державный. — Въ мотивахъ до сего закона сказано, що потребу такихъ школъ въ захôдныхъ провинціяхъ выкликавъ чимъ разъ бôльше взростаючій елементъ польскій, треба отже, щобы черезъ такй школы забезпечати елементъ нѣмецкій и дати ему можнôсть образуватися въ языцѣ нѣмецкôмъ. Доси мали громады право закладати школы фаховй, тй школы однакожь не приносили великого хôсна; теперь мае правительство заложити въ захôдныхъ Прусахъ и Познаньщинѣ 115 школъ фаховыхъ въ мѣсцевостяхъ, котрй числятъ бôльше якъ 2000 жителѣвъ. Внесенье се ôтослано до комисіи зъ 21 членôвъ. — Дня 27 лютого прійшла знову справа польска на порядокъ дневный въ палатѣ панôвъ. Послы Дернбургъ, Клайстъ и Рецовъ поставили тутъ внесенье майже зовсѣмъ идентичне съ внесеньемъ Ахенбаха. Кн. Радзивилъ и товаришѣ поставили знову внесенье, щобы палата въ виду того, що внесенье Дернбурга сѣе роздоръ въ захôдныхъ провинціяхъ перейшла надъ нимъ до порядку дневного. Мотивуючи свое внесенье сказавъ кн. Радзивилъ: Якъ разъ ôтъ часу, коли кн. Бисмаркъ вступивъ до правительства, настала змѣна въ настрою Полякôвъ и они стали ôтъ тогды такъ въ Нѣмеччинѣ якъ и въ Россіи и Австріи придержуватися засады маркграфа Вельопольского и працювати на законнôй пôдставѣ тыхъ державъ, до котрыхъ належатъ. Мимо тои промовы якъ промовъ ще другихъ Полякôвъ приняла палата внесенье Дернбурга 108 голосами противъ 13. — Предложенье церковне ôтослала пруска палата панôвъ до окремои комисіи и поручила ѣй якъ найскорше ту справу передискутовати. Думаютъ, що въ комисіи будутъ пороблені певнй змѣны въ напрямѣ прихильнôмъ для куріи римскои. Доказомъ сего мае бути, що епископъ Копъ конферувавъ кôлька разôвъ съ министромъ вѣроисповѣдань. — Цѣсареви нѣмецкому приключилася знову пригода; ôнъ упавъ въ комнатѣ на гладкôй пôдлозѣ и потовкся досытъ сильно. Небезпеченьства однакожь нема жадного и цѣсарь залагоджуе безъ перервы бѣжучй справы и прійма рапорты.

НОВИНКИ.

— **Поминальне богослуженье за незабутного Тараса Шевченка** ôтбудеся заходомъ товариства его имени въ середу 10 л. марта с. р. о 11 годинѣ рано въ православнôй церкви у Львовѣ (при улици Францисканскôй).

— **На власный будынокъ для товариства „Просвѣты"**, въ котрôмъ мôгъ-бы мѣститися руско-народный театръ, передано въ нашй руки 12 зр. 87 кр., т. е. складку заряджену на весѣлю, ôтбувшôмъ-ся у Львовѣ 28 с. м. за иниціятивою Впов. дружокъ пп. Елены Левицкои и Олимпіи Масякôвнои. Заявляючи нашу велику радôсть зъ того патріотичного почину, котру подѣлитъ съ нами кождый щирый патріотъ, подаемо заразомъ до загальнои вѣдомости, що суму тую передали мы пôдъ зарядъ и до касы „Просвѣты" и радо будемо посередничити въ дальшихъ складкахъ. Першй цеголки принесли нашй красавицѣ-патріотки; сподѣватися, що небавомъ появлятся при дальшихъ заходахъ около того дѣла тй мозолями набитй руки старыхъ тружениковъ и чей-же здвигнеся колись зъ нашихъ лептъ величный монументальный будынокъ яко знамя руского патріотизму и жертволюбности.

— **Ôтъ Ярослава.** Съ пріятностею подаю слѣдуючій фактъ до вѣдомости П. Т. читателѣвъ „Дѣла": Краева Рада школьна своимъ рѣшеньемъ зъ дня 7 сѣчня 1886 р. (ч. 15.396) ôткрыла науку руского языка въ тутешнôй ц. к. гимназіи, яко предмету надъобовязкового, въ двохъ годинахъ тыждневo, и поручила пôдписаному науку того-жь языка. Наука розпочалася съ початкомъ нового курсу и кромѣ 30 ученикôвъ-Русинôвъ записалося такожь 22 Полякôвъ. Звертаю на то увагу Вп. Родичѣвъ, особливо зъ Ярославского, Цѣшанôвского, Равского и Сокальского повѣтôвъ, щобы на слѣдуючій школьный рôкъ 1886/87 якъ найчисленнѣйше записували своихъ сынôвъ до Ярославскои гимназіи, бо всякй перепоны, якй могли ихъ до теперь ôтъ того повздержати, вже усторонені. — *Іосифъ Пелехъ*, катехитъ при гимназіи Ярославскôй.

— **Руско народный театръ** переѣздитъ до Дрогобыча, де дня 6 л. марта въ суботу дасть перше представленье „Довбушъ", народну оперету съ музикою Ио. Воробкевича. Въ недѣлю д. 7 с. м. дане буде представленье „Чорный Матвѣй". Въ честь сяноцкихъ Русинôвъ мусимо пôднести, що они пôддержували всѣми силами нашу сцену, а священичй родины зъ далекихъ навѣть сторôнъ приѣздили правильно на представленя. Сполѣваемося, що и дрогобыцкй Русины не схотятъ уступити пôдъ тымъ взглядомъ Сяночанамъ.

— **П. М. Драгомановъ** надôславъ зъ Женевы до „Kurjer a Lw." (ч. 62. зъ 3 л. марта) рôдъ манифесту, въ котрôмъ и самъ протестуе, и мае надѣю, що ще хтось зъ Галичанъ прилучится до его протесту въ тôмъ змыслѣ, що „такъ званй народовцѣ" галицкй нѣбы-то не маютъ права святкувати роковинъ смерти Т. Шевченка, бо суть „клерикалами ультрамонтанами", а п. Драгомановъ хотѣвъ-бы, щобъ Русины були „раціоналистами". Вже сама редакція „Kurj. Lw." ôтнеслася досыть скептично до протесту п. Драгоманова, — а мы, галицкй Русины, на разѣ не входячи въ якôсть и вагу замѣтôвъ, мусимо по просту ôтмовити п. Драгоманову компетенціи промовляти въ имени вузшои чи ширшои Руси. Русины галицкй добре знаютъ, за що ôтдаютъ честь памяти Т. Шевченка, не потребуютъ пôдъ тымъ взглядомъ информуватись ажь въ Женевѣ, тымъ бôльше, що п. Драгомановъ доси давъ уже деякй доказы, що ôнъ о ôтносинахъ галицкихъ Русинôвъ не мае ясного понятя.

— **Загальнй зборы тов. „Народный Дôмъ" въ Чернôвцяхъ** ôтбулися д. 22 л. лютого. Зъ справозданя показуеся, що въ послѣднôмъ роцѣ фондъ товариства збôльшився о 514 зр. 51 кр. На зборахъ рѣшено передати свою читальню тов. „Рус. Бесѣда" и обернути свои фонды на купно дому; дальше занятися продажею образôвъ для церквей. и выбрано новый выдѣлъ, въ котрый увôйшли П. Т. о. Федоровичь, о. Сѣменовичь, д-ръ С. Стоцкій, Поповичь, Проданъ, Єрот. Пигулякъ, Юст. Пигулякъ, Ивасюкъ, Харжевскій и Ив. Тыминьскій.

— **Братство имени св. ап. Тадея въ Чернôвцяхъ** числитъ нынѣ 112 членôвъ. Дня 15 л. сѣчня выбрано новый выдѣлъ, пôдъ проводомъ совѣтника Исидора Винницкого. Братство постановило недалеко церкви выставити одноповерхій дôмъ съ 6 комнатами у долу а 5 комнатами и салею на поверсѣ. Въ тôй цѣли закуплено вже грунтъ при улици Кушнѣрскôй. Съ весною починаеся мурованье. Щобы прискорити се предпринятье, правительство позволило Братству збирати складки на братскій дôмъ въ цѣлôй Буковинѣ на часъ ôтъ 1 сѣчня до 1 липня с. р. Цѣлею Братства есть мѣжь иншимъ такожь устроити для бѣднои молодежи школьнои притулокъ въ братскôмъ домѣ. По такъ краснôй цѣли належитъ надѣятися, що и Галичане не ôткажутъ своеи помочи для предпринятя сего Братства и щедрыми жертвами причинятся до скорого осягненя высокои цѣли.

— **Святкованье великои пятницѣ.** Въ виду того, що въ многихъ сторонахъ не святкуютъ великои пятницѣ такъ, якъ сего наша церковь вымагае, выдавъ Впр. митрополитъ розпорядженье до всего Духовеньства, щобъ оно припоручило вѣрнымъ дзнь той святкувати и здержуватись ôтъ всякихъ робôтъ господарскихъ, торгôвъ, и т. д.

— **Поминальне богослуженье за бл. п. Амвр. Яновского** ôтправлено торжественно дня 2 л. марта въ Успеньскôй церкви у Львовѣ и въ Рудкахъ о. Л. Лазуркевичемъ.

— **Языкъ румуньскій въ рускôй школѣ.** Мы читаемо въ „Буковинѣ", що въ селѣ руска Молдовиця заведено науку румуньского языка, хотяй тамъ нема анѣ одного Румуна. Тамошный священикъ тримае съ жидами и навѣть помагае имъ заводити коршмы. На Богоявленіе зôбралася вся „сметанка" Молдовицѣ въ коршмѣ и пôдпивши собѣ выспѣвувала грôмко „Киріелейсонъ."

— **Актъ вѣнчаня архикн. Маріи Тересы**, доньки архикн. Кароля Сальватора съ арх. Каролемъ Стефаномъ, сыномъ арх. Кароля-Фердинанда ôтбувся въ замковôй каплици у Вѣдни 28 л. лютого. День передъ тымъ зложила архикняжна присягу, що зрѣкаеся въ имени своѣмъ и своихъ наслѣдникôвъ правъ до престола и пôдписала въ тôй справѣ документъ съ пôдписами свѣдкôвъ и печаткою нотаря. По тôмъ списано передслюбну угоду въ присутности членôвъ цѣсарскои родины и нотаря.

— **Спонсіоновано** — якъ доноситъ „Kurj. Lw." — судію повѣтового въ Рожнѣтовѣ, п. Тустановского.

— **Выдѣлъ краевый** удѣливъ 8.000 зр. субвенціи на будову дороги зъ Бродôвъ до Заловець.

— **Кардиналъ Анджельо Якобині** упокоився вчера въ Римѣ.

— **Въ Нѣврѣ** дня 13 (25) лютого мельникъ казавъ своѣй челяди пообрубувати колеса зъ леду. По укôнченôй роботѣ выйшовъ подивитися, чи его приказъ точно сповненый. Въ тôмъ поховзся и упавъ долѣ, а вода въ скорôмъ бѣгу понесла нещасного пôдъ колеса; одно колесо ажь загальмувалося его тѣломъ. Сейчасъ застановлено колесо, але мельника вытягнули зъ воды вже мертвого. Нещастный лишивъ по собѣ вдову и шестеро сирôтъ.

— **Въ Мельници** застрѣлився економъ гр. Борковского, Стремихъ. Причина самоубійства на певно не звѣстна.

— **За пôдкупованье правыборцѣвъ** засудженый на 7 днѣвъ арешту, не въ Галичинѣ, але въ Люгомирицяхъ въ Чехахъ якійсь А. Бинке, котрого обжалували були два ческй выборцѣ за то, що ôнъ имъ жертвувавъ по 5 зр. и тымъ способомъ хотѣвъ для свого кандидата еднати голосы.

— **Дрôбнй вѣсти.** Архикн. Рудольфа именувала Петербурска академія наукъ своимъ почетнымъ докторомъ. — Є. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Чехôвъ, пов. бучацкого, 100 зр. на будову церкви. — Ел. Фельзенъ, торговельникъ дерева въ Перемышли, оголосивъ криду.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту на кап. Вѣстову, дек. калуского, надало намѣстництво о. Евг. Шухевичу, пар. съ Красова, дек. щирецкого.

Митроп. консисторія вставилася до намѣстництва о плату дефициента для о. Теодора Джулиньского, кап. въ Турôвцѣ, перенесеного въ станъ дефицієнтôвъ.

До вѣденьскои семинаріи принятый на IV. р. богословія Корн. Кузыкъ.

Вѣсти зъ епархіи Станиславôвскои.

До рукополаганя кандидатôвъ стану духовного назначивъ еп. Ординаріятъ рѣшеньемъ зъ 1 марта, ч. 490., день 1 цвѣтня с. р. Кандидаты маютъ явитися въ домѣ пресвитеріи въ Станиславовѣ.

Введеный на кап. Шидлôвцѣ, дек. гусятыньского, о. Ник. Темницкій.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

— ✝ **О. Іоанъ Яримовичь**, приходникъ въ Ôльхôвцѣ, дек. бобрецкого, упокоився д. 23 л. лютого въ 69. роцѣ богобойного житя а 37. р. священьства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— „**Зорѣ**" ч. 4 мѣститъ: „Чадъ", оповѣданье Олены Пчôлки; „Переспѣвъ", стишокъ Иваненка; „Lasciate ogni speranza", стихъ Корженка; „Люборадскй", повѣсть Свидницкого; „Орфей и Евридика", за Овидіемъ переклавъ М-ей; „Исторія рускои литературы", д-ра Ом. Огоновского; „Сватоплюкъ Чехъ", статья Фр. Ржегоржа; „Маркіянъ Шашкевичь", студія Волод. Коцовского; „Дрôбнй вѣсти зъ литературы и науки".

— „**Шкôльнои часописи**" ч. 4 мѣститъ: „Школа а житье", статья вступна; „Наука спѣву по слуху въ школахъ народныхъ"; „О выдавництвѣ для молодежи"; „Соймовй розправы надъ внесеньемъ посла Романчука"; „Новинки"; „Новй книжки"; „Шкôльнй вѣсти", „Посмертна згадка".

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Фабрикація горѣвки и пива въ Галичинѣ.** Въ мѣсяци сѣчни 1886 р. выробили галицкй горальнѣ 39.578 литрôвъ чистого алькоголю. Найбôльше выробили горальнѣ въ скарбовôмъ пов. тернопôльскôмъ, бо ажь 10.090 литрôвъ алькоголю. На скарбовый повѣтъ бродскій припадае 7.006 л., на перемыскій 4.183, на коломыйскій 3.643, на сяноцкій 2.108, на станиславôвскій 2.894, на львôвскій 1.304, а на самбôрскій 1.149 литрôвъ. Въ тôмъ самôмъ мѣсяци выроблено въ 182 броварахъ 54.216 гектолитрôвъ пива.

— **Продукція и продажь соли.** Въ мѣсяци сѣчни с.

р. выроблено въ Галичинѣ 120.596 метр. сотнарôвъ а продано зъ того 90.008 м. сотнарôвъ.

— **На лицитацію** выставлена бôльша посѣлôсть Турынка въ пов. жовкôвокôмъ на 1 л. цвѣтня за суму 134.511 зр.

— **Поклады калі въ Калуши.** Министерство рôльництва ôтдало до диспозиціи ц. к. товариства господарского у Львовѣ 300 метричныхъ сотнарôвъ каиниту по цѣнѣ 50 кр. за 1 метр. сотнаръ. Звертаемо для того увагу господарѣвъ, особливо зъ пов. калуского, що каинитъ есть дуже добрымъ средствомъ до улучшеня сѣножатей, и що въ тôй справѣ зголошуватися можна до товариства господарского въ Калуши.

— **Торгъ вслами у Вѣдни.** На торзѣ 2 л. марта було 667 волôвъ зъ Галичины, 986 угорскихъ а 1392 нѣмецкихъ. За галицкй плачено по 47 до 54 за 100 кил. мертвои ваги. (На 100 к. живои ваги иде 55—65 кгр. ваги мертвои.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. В. Ч. въ С. 6. Найлучше на руки Вп. Ом. Огоновского, яко головы товариства, (ул. Скарбкôвока, ч. 2.). — **Всч. Т. Г. въ Городници.** Заплачено за I. кварталъ. — **Всч. I. Т. въ Любит.** На 1886 р. лишилося 6 зр. — **Всч. Т. С. въ Жуковѣ.** Присланй 6 зр. записано за I. пôврôкъ 1886 р. безъ „Библ. н. пов." — **Всч. И. Д. въ Радех.** За „Дѣло" и „Библ. н. пов." заплачено до 31 марта с. р. Аркушѣ выслано. — **Всч. I. Г. въ Шманьк.** Заплачено до 31 марта с. р. Числа выслано. — **Всч. К. В. въ Серникахъ.** Заплачено до 31 марта с. р. Вы не звернули уваги на дату нашу и Вашу. — **Всч. Є. А. въ Васильк.** Всѣ книжки въ Россіи найлучше спроваджувати черезъ Гілечка, книгарника въ Тернополи. — **Вп. Н. Д. въ Белзѣ.** Заплачено до 31 марта с. р. — **Всч. I. А. въ Тысьменици.** и др. Просимо початковй аркушѣ повести „Набобъ" намъ ласкаво звернути, коли Вы перестали на сей рôкъ предплачувати „Библ. повѣстей", бо черезъ то много екз. здекомплетовалось бы. — **Всч. Д. Л. въ Винятинцяхъ.** За „Дѣло" заплачено до 31 марта с. р. Чи „Библ. пов." высылати Вамъ дальше? — **Вп. Є. Н. въ Рожновѣ.** „Кобзаря" вышлютъ Вамъ. — **Вп. И. К. въ Тарнавцѣ.** „Дѣло" не перестае выходити и не перестане. Рекламованй числа выслано.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 125—?

Специяльности и универсальнй средства, французкй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Гарантія
конкуренціи меблѣвъ.

Найретельнѣйше и найдешевше жерело покупу, **высылка меблѣвъ** до всѣхъ частей свѣта гуртомъ и въ дрôбнôй продажи.

Теодоръ Димовичь, Вѣдень

1579 **I. Bezirk Wipplingerstrasse N-ro 27.** (2—24)

Цѣнники даромъ и франко.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье	за зр.	4·96 кр.	зъ доброи вовны овеч.;
	„ „	8·— „	зъ лѣпш. вовны овеч.;
	„ „	10·— „	зъ тонкои вовны овеч.;
	„ „	12·40 „	зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснй одѣня, споднѣ, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрценй для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою надъ 10 зр. франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткп на 1 до 5 метрôвъ довгй; я змушеный отже продавати такй решткп богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôдни решткп **ôтмѣнюются** або **ôтдаеся грошѣ** (Робю замѣтку, що другй фирмы вымѣнюютъ также, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи прiймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и французскôмъ. 1577 (—324)

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомаря. Накладомъ „Батькôвщины". Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины".

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 9—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати всякй товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшй взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія** покрывала на лѣжка зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ** гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія,** складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивй** всхôднй **обрусы шенильовй,** зр 5·— и 7·—. **Смирненьскй портіеры шенильовй,** новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — **Правдивй заслоны Мекка** зр. 6·50 и 8·50 — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовй одѣяла** зр 5·— и 6·— **Одѣяла кашмировй** въ всѣхъ барвахъ, сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера,** зр 13·—. **Миляньскй шовковй одѣяла** здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованй одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы, 118 цм. широкй 190 цм. довгй зр. 8·50. При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашь **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ **дергахъ до подорожи** съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50** и **зр. 9·50.** Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку **зр. 4·75** и **5·50,** найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 13—?

„Овесъ сибирскій"

кождого часу **на продажь 100 кільо по 12 зр. а. в.** Овесъ сей есть дуже плодовитый (чвертка выдае 4 кôрцѣ), вытрималый на стужу, не высыпаеся. Треба его сѣяти дуже рѣдко а грунту треба третои сѣйбы по житѣ. Хто бôльше бере наразъ, опускаеся цѣну.

Иванъ Головкевичь,

рускій священикъ въ Спасѣ, почта Долина. 1583 1—3

МОЛОЧАРНЯ
МАРІИ КОМУНИЦКОИ

ул. Сикстуска ч. 3. у Львовѣ.

Подае до вѣдомости Высокоповажанôй П. Т. Публицѣ, що кромѣ всякого рода добôрного набѣлу, доброи сѣльскои кавы, котрои порція коштуе 12 крейцарôвъ, можна дôстати найлѣпшои вудженины тоже смачнй снѣданя и вечерѣ, складаючйся зъ всѣлякого мяса и ярины — порція по 12 кр. а. в.

Запрашаючи умильно до численного звиджуваня мого Заведеня, остаюсь съ высокоповажаньемъ:

Марія Комуницка.

Ц. к. генер. Дирекція австр. зелѣзниць державныхъ.

Обвѣщенье.

Дня 1. марта с. р. выданый буде додатокъ важный для повысшого дня до загальнои тарифы особовои ôтъ 1 серпня 1885. Симъ додаткомъ будутъ запровадженй цѣны ѣзды для робôтникôвъ, якъ понизше:

а) Робôтничихъ картъ тыждневыхъ — важныхъ до 6 ѣздъ съ поворотомъ въ однôмъ тыждни ведля календаря съ выимкою недѣль.

б) Робôтничихъ картъ до ѣзды съ поворотомъ — важныхъ або до ѣзды на мѣсце занятя робôтника въ понедѣлокъ а въ суботу съ поворотомъ, — або до ѣзды на мѣсце замешканя въ суботу и съ поворотомъ въ слѣдуючій понедѣлокъ; въ кôнци

в) Зниженье цѣнъ для перевозу робôтникôвъ при що найменше 10 особахъ на просторонь надъ 50 км.

Робôтничй карты тыждневй маютъ за пôдставу дуже знижену цѣну засадничу и обчисляеся тую н. пр. карты тыждневй, а затымъ за 12 ѣздъ на просторонь 6 км. = 40 кр., 10 км. = 60 кр. а 20 км. = 1 зр. 10 кр. ав. в. Робôтничй карты що до ѣзды съ поворотомъ выданй будутъ тôлько тооды, коли просторонь 50 до 100 км. выносить и ихъ цѣны установленй суть ведля звычайныхъ цѣнъ ѣзды съ опустомъ 50%.

Того рода зниженье удѣлене буде робôтникамъ при перевозахъ що найменше 10 особъ на просторонь 50 до 300 км., коли при просторони 300 км. цѣна засаднича по 0·8 кр. ôтъ 1 км. обчислятися буде.

Робôтничй карты тыждневй и карты повороту выданй будутъ за потвердженьемъ хлѣбодавця, на котрй то потвердженя каса особова потрѣбнй примѣрники безплатно выдавати буде.

При бôльшихъ транспортахъ повиннй робôтники выказатись, яко до клясы того стану належачй, ôдновлеными доказами.

Всѣ повысшй надмѣненй зниженя ôтносятся лише до III клясы поѣздôвъ въ дотычныхъ обвѣщеняхъ вымѣненыхъ.

Вѣдень 13-го лютого 1886.

Велика партія останкôвъ сукна
(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескй, на загортки, жѣночй мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночй плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 3·75 зр.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки. 1292-26-26

Реальнôсть на продажь!

Въ Бережанахъ

есть на продажь

I-поверхова камениця

въ зовсѣмъ добрôмъ станѣ и въ дуже догôднôмъ мѣсци на Адамôвцѣ положена.

Маючій охоту купити, зволитъ зголоситися до властительки: **W. W. poste restante въ Бережанахъ,** або до еи заступника: **K. M. poste restante у Львовѣ.** 1580 2—3

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 31—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (7—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1 „	Гегеляйского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „
1 „	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр
1 „	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1 „	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червонй вина: 1 бочôвка Viszontai		2 „ 50 зр.
1 бочôвка Viszontai старе . .		3 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и просить о ласкавй замовленя.

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% платнй въ 30 днѣвъ по выпов.
4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 9—?)

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!"

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Копиській.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла". Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

„ДЫМЪ",

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Выдавець и редакторъ **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 21. Львôвъ, Субота 22 лютого (6 марта) 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
для россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:

Товариство „Народна Рада“.

II.

Въ ч. 17 „Дѣла“ с. р. подѣлились мы съ нашими читателями вѣстею, про высланье „Нар. Радою“ двохъ жалобъ до центрального правительства: въ справѣ руского письма, неговаго ц. к. урядами въ Галичинѣ, и въ справѣ надъужить ц. к. власти политичной при выборахъ до Рады державной въ выборчôмъ округѣ Золочева.

Нынѣ приходится намъ потолкувати о жалобѣ, высланôй „Народ. Радою“ до министерства просвѣты въ дѣлѣ рускои школы вправъ при мужескôй семинаріи учительскôй у Львовѣ. Безперечно справа тая есть великои стôйности для мешканцѣвъ мѣста Львова. До 1868 р. посѣдали львôвскй Русины свою окрему 4-клясову школу народну съ рускимъ языкомъ выкладовымъ. По переходѣ всѣхъ львôвскихъ школъ народныхъ на етатъ мѣскій, завела мѣска репрезентація и въ тôй школѣ рускôй языкъ выкладовый польскій. Коли введено въ житье утраквистичну семинарію учительску у Львовѣ, надѣялись Русины, що при тôй институціи министерство ôткрые руску школу вправъ. Надѣя та не сповнилась однакожь, и Русины львôвскй на основанье школы вправъ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ мусѣли ждати ажь до 1877 р. Для упослѣдженыхъ на поли народного школьництва Русинôвъ була згадана школа великимъ добуткомъ не тôлько яко средство до національного образованя дѣтей, але сталась она и полемъ до практичного пôдготовленя рускихъ народныхъ учителѣвъ. Русины дорожили про-то дуже сею школою и великй покладали надѣѣ на хорошій еи розвôй. Ôтъ першои хвилѣ горнулась до неи симпатично численна руска молодѣжь и небавомъ уже показалась потреба, школу тую, первѣстно мѣшану, розширити, и побôчь мужескихъ ôткрыти окремй паралельнй клясы женьскй, а надто системизувати V-ту клясу для дѣвчатъ.

Незадовго однакожь розвѣялись всѣ краснй надѣѣ. До школы вкрався неладъ и другй недобрй рѣчи, котрй выкликали загальнй жалѣ Русинôвъ. Головнымъ виновникомъ всего етавъ п. Будзиновскій, управитель школы. Якими дорогами сей славно-извѣстный педагогъ ходивъ и що ôнъ робивъ, — о тôмъ писано було въ „Дѣлѣ“ вже кôлька разôвъ. Въ 1881 р. внесла була „Рада Руска“ противъ п. Будзиновского жалобу до министерства, але слѣдство, переведене краевыми властями школьными, именно секретаремъ Рады школьнои краевои, п. Пуницкимъ, не мало някого результату. Про причину сего объяву годѣ намъ подрôбнѣйше на сѣмъ мѣсци толкувати. Не помогла ôттакъ интерпеляція рускихъ послôвъ въ Соймѣ краевôмъ, де правит. комисарь вбувъ всѣ замѣты короткословнымъ твердженьемъ, будь-то всѣ жалѣ на управителя школы суть безъосновнй. Въ 1882 р. п. Будзиновскій выдавъ бувъ „Дѣлу“ прасовый процесъ, але въ часѣ слѣдства самъ ôтступивъ ôтъ жалобы. Не помогли ôттакъ и строге остереженье, яке наспѣло зъ министерства для п. Будзиновского въ 1882 р. зъ дня 17 вересня до ч. 5669, при чѣмъ поручено було властимъ краевымъ дбати о то, щобы руска школа вправъ була дѣйстно взôрцевою. Не помогла и пôзнѣйша жалоба, выслана до Вѣдня товариствомъ педагогичнымъ. Все оставало по давному. О тôмъ всѣмъ вѣдомо було вправдѣ декому компетентному, але — енергичныхъ крокôвъ не предпринято нѣколи.

Тожь „Народна Рада“ дуже совѣстно занялась зôбраньемъ фактôвъ, дотыкаючихъ управительства рускои школы вправъ у Львовѣ, и въ объективнôй формѣ подала ихъ до вѣдомости ц. к. министерства просвѣты. Руска школа вправъ, котра числила давнѣйше 365 дѣтей, нынѣ значно змалѣла.

Якъ намъ доносятъ зъ Вѣдня, въ кругахъ министерскихъ жалоба „Народнои Рады“ зробила велике враженье и жалобу тую переслано вже галицкôй Радѣ шкôльнôй до сконстатованя пôднесеныхъ тамъ-же замѣтôвъ. Що станеся — годѣ у насъ предсказати. Але трудно знову не мати надѣѣ, що успѣхъ повиненъ-бы бути вже зъ чисто педагогичныхъ мотивôвъ.

Рôвно-жь мило намъ подѣлитися съ нашими читателями вѣстею, що — якъ намъ доносятъ зъ Вѣдня — генеральна Дирекція зелѣзниць державныхъ, на представленье „Народнои Рады“ зъ падолиста минувшого року, розпорядила доповнити польскй и нѣмецкй написи и оповѣщеня всякого рода такожь и рускими написями и то не лишь на новыхъ линіяхъ, але и на давныхъ, якъ н. пр. на линіи зелѣзнои дороги архикнязя Альбрехта, и др.

Тіи успѣхи „Народнои Рады“ за короткій часъ еи существованя повиннй не лишь теперѣшный Выдѣлъ ободрити до дальшого труду, але повиннй заразомъ статися заохотою для нашихъ патріотôвъ, щобы численно вписувались въ члены сего товариства и тымъ самымъ надали ему якъ найбôльшого значеня въ нашôмъ краю.

Рада повѣтова въ Жовкви.

Въ суботу 8 (20) лютого с. р. ôтбулося засѣданье повнои Рады повѣтовои, на котрôмъ явилися такожь рускй члены, выбранй повторно зъ сельскои групы и внесли слѣдуючій протестъ:

„Взявши на увагу, що выбôръ членôвъ жовкôвскои Рады повѣтовои зъ мѣскои куріи, котрй ôтбулися дня 8 жовтня 1885 р., бувъ переведеный не тôлько нелегально, но такожь пôдъ тероризмомъ...;

взявши на увагу, що внесеный зъ тои причины 23 жовтня выборцями зъ Куликова и Мостôвъ основно мотивованый протестъ, котрый однако, мимо ургенсу зъ дня 6 грудня 1885 р., предложеного ц. к. намѣстництву, до теперь не рѣшеный ще компетентною властею;

взявши дальше на увагу, що всѣ первѣстно выбранй 12 члены новои Рады пов. зъ сельскои групы, дня 12 падолиста свои мандаты въ руки ц. к. старосты зложили, а мимо того дня 18 падолиста ôтбулося зôбранье Рады повѣтовои и предприняло въ неприсутности сельскои куріи выбôръ презеса, его заступника и цѣлого Выдѣлу, котрый то выбôръ, по мысли §§. 30 и 32 пов. выб. орд. повиненъ цѣлою радою предприниматись, пôдъ Радою же повѣтовою розумѣются — по мысли §. 5. зак. о пов. репрез. — представителѣ бôльшихъ посѣлостей, мѣстъ и сельскихъ громадъ;

взявши наконець на увагу, що сельска курія въ наслѣдокъ такого поступованя зовсѣмъ утратила свои прерогативы, прислугуючй ѣй пôсля §§. 30 и 32 пов. выб. орд. и пôсля §. 5 зак. о повѣт. репрез., —

мы ново-выбранй члены жовкôвскои Рады пов. заявляемо симъ, що приступаемо до высше згаданого протесту противъ выборôвъ зъ мѣскои куріи, котрй ôтбулися дня 8 жовтня, и не принимаемо нѣякои участи въ дѣланяхъ новои Рады пов. такъ довго, поки пôднятый по причинѣ сего протесту процесъ не рѣшится дорогою компетентныхъ инстанцій, — на случай, коли-бъ нашъ процесъ оставъ безъ наслѣдку, мы тôлько тогды приступимо до выбору члена Выдѣлу зъ сельскои куріи, коли намъ звернутъ право взяти участь такожь при выборѣ презеса, его заступника и и двохъ членôвъ, маючихъ выбиратися зъ цѣлои Рады, позаякъ выбôръ повѣт. Выдѣлу, переведеный д. 18 падолисти, мимо того, що всѣ члены сельскои курія зложили въ часъ мандаты, уважаемо абсолютно нелегальнымъ.“

Староство признало той протестъ рускихъ радныхъ безпредметовымъ, зсылаючись на то, що Є. В. цѣсарь потвердивъ уже выбôръ презеса и заступника новои Рады. Але-жь рѣчь въ тôмъ, що выбôръ предпринято безъ членôвъ Рады зъ сельскои групы, отже на всякій способъ нелегально. Русины раднй намѣряютъ боронити свого права до послѣдныхъ можливыхъ границь.

Процесъ Михалка и товаришѣвъ.

(*Конець.*)

Семый свѣдокъ п. Северинъ Держко, заприсяженый, зôзнае: Я перейшовъ до Заведенія заразъ при его заснованю зъ банку рустикального. Зъ початку я працювавъ яко урядникъ въ ôтдѣлѣ гипотечнôмъ, потому въ ликвидатурѣ, а наконець въ ôтдѣлѣ задатковôмъ. Зъ Заведенія выступивъ я въ жовтни 1885 р., теперь есьмь въ дирекціи „Народнои Торговлѣ“.

На дотычнй пытаня предсѣдателя що-до манка касового и господарки векселевои, п. Держко заявивъ, що манка датуются ôтъ 1880 р., а векселями манипулювавъ самъ Михалко. Дотычно реесконту векселѣвъ повинна була бути ухвала директорôвъ, але того не було. Мы знали, що то рѣшавъ одинъ п. Михалко.

Предс. А до реесконту хто бравъ векселѣ?

Свѣд. П. Михалко бравъ зъ портфелю.

Предс. А хто знавъ, якй векселѣ ôнъ бере?

Свѣд. П. Михалко знавъ.

Предс. А вы, контрольоръ, не повиннй були знати?

Свѣд. То скорше мôгъ касіеръ знати.

Предс. А касіеръ бо каже, що вы знали. То видко, що анѣ касіеръ анѣ контрольоръ не мавъ евиденціи.

Свѣд. Менѣ Михалко не казавъ, кôлько бере векселѣвъ. Ôнъ самъ провадивъ евиденцію, я нѣчого не знавъ.

Предс. Але вы, яко контрольоръ, повиннй були знати. Що-жь то була за контроля?

Свѣд. Та оно то певно. Менѣ длятого таке поступованье не подобалося и я усунувся зъ контрольорства.

Предс. Ну, може вы знали бодай число векселѣвъ, кôлько Михалко бере? Хто робивъ списъ тыхъ векселѣвъ?

Свѣд. И числа я не мôгъ знати. А списъ казавъ робити самъ Михалко.

Предс. А хто-жь мôгъ знати, кôлько векселѣвъ взятыхъ до реесконту зреесконтовано, а кôлько назадъ звернено?

Свѣд. То знавъ самъ п. Михалко.

О 64 векселяхъ свѣдокъ нѣчого не знае, бо въ р. 1883 не бувъ при касѣ. Такъ само не знае нѣчого про Кона и про дѣла Хувеса. А що-до справы Киндлера повторяе то само, що попереднй свѣдки. Додае лишь то, що коли продано ôтдѣлъ товаровый за 250.000 зр. прійшовъ доносъ, що почислено за мало. Выбрано отже комисію и тая переовѣдчилася, що претенсіи Заведенія до Киндлера перевысшали суму 250.000 зр.

Предс. Вы Михалкови не чинили коли уваги, що манипуляція векселями ведеся неправильно?

Свѣд. Нѣ.

Предс. До протоколу вы зôзнали противно.

Свѣд. Якъ говорилося, то такъ, приватно.

Предс. Чи Михалко якъ прійшовъ до Заведенія бувъ въ добрыхъ матеріяльныхъ ôтносинахъ?

Свѣд. Я тамъ не знаю...

Предс. Въ протоколѣ вы казали, що бувъ въ злыхъ и що ôтъ васъ позичивъ навѣть разъ 50 зр., що державъ екипажъ, замешкувавъ цѣлый поверхъ...

Свѣд. Правда.

Про фабрику Михалка свѣдокъ сказавъ то, що и попереднй.

Сов. Дун. Вы яко контрольоръ мусѣли бути прецѣнь ôтвѣчальнй за касу и векселѣ.

Свѣд. Въ инструкціи було такъ сказано, повинно було такъ бути, але годѣ...

Сов. Дун. Вы-жь мали право спротивитись.

Свѣд. Та нѣбы мавъ и не мавъ. Урядникъ въ приватныхъ институціяхъ то не такъ, якъ въ якôй державнôй службѣ, що певный свого. Въ приватнôй институціи скажи що директорови, то нажене!

Сов. Дун. Чи вы грошѣ рахували, якъ Михалко приносивъ до касы?

Свѣд. Часомъ рахувалося, а часомъ нѣ.

Прок. Чи пôзнѣйше Михалко живъ выставно, такъ що звертало увагу?

Свѣд. Та оно звертало увагу. Впередъ пѣшки ходивъ, потому ѣздивъ екипажомъ.

Сов. Дун. А може потребувавъ екипажу, щобъ доѣздити до своеи фабрики?

Свѣд. Може й то бути.

Сов. Дун. И тыхъ 50 зр., що ôтъ васъ зъ початку позичивъ, може позичивъ лише зъ хвилевои потребы.

Свѣд. Певно, що такъ.

Предс. Чи вѣдомо вамъ що про те, що Михалко хотѣвъ нагнати когось зъ урядникôвъ, якъ робивъ ему уваги?

Свѣд. Щось такого було.

Предс. Всѣ вплаты и выплаты касовй повиннй були ити черезъ васъ до касіера. Чи такъ було?

Свѣд. Повинно було такъ бути, щобъ контрольоръ все переводивъ передъ касіеромъ, але въ Заведенію и такъ бувало, що контрольоръ ôтписувавъ потому ôтъ касіера. Якъ кажу, менѣ то все не подобалося и я бажавъ якъ найскорше позбутися контрольорства.

Свѣдокъ п. Ант. Делькевичь, заприсяженый, зôзнае (по польски): Я бувъ въ Заведенію урядникомъ ôтъ 1877 р. до цвѣтня 1885 р. По 4-мѣсячнôй практицѣ зôставъ урядникомъ и бувъ зразу въ ôтдѣлѣ гипотечнôмъ, а потому контрольоромъ на мѣсце п. Держка и въ 1881 р. манка касовй вже заставъ. Съ векселями було такъ, що портфель вынимано зъ касы, кладено на стôлъ, п. Михалко приходивъ и казавъ собѣ давати, а найчастѣйше самъ выбиравъ собѣ векселѣ до реесконту, и посылавъ, де було треба. Касіеръ и контрольоръ не видѣли, кôлько и якй ôнъ бравъ векселѣ; контрольорови годѣ було контролювати директора, будучи его пôдданымъ. Бувало такъ, що и Киндлеръ самъ выбиравъ собѣ векселѣ зъ портфелю. Дальше свѣдокъ признае, що разъ бувъ давъ Михалкови ключь ôтъ касы. Про векселѣ Кона свѣдокъ нѣчого не знае. Говорено въ загалѣ, що въ Заведенію есть богато векселѣвъ нѣчого не вартыхъ.

Прок. Чи були такй случаѣ, що при реноваціи векселѣвъ оставали въ портфелю оба векселѣ, старый и новый?

Свѣд. Бували.

Прок. А були въ портфелю векселѣ, котрй не мали нѣякои валюты?

Свѣд. Я знаю про одинъ такій вексель. Михалко казавъ выдати его партіи безъ грошей.

Прок. А що вамъ вѣдомо про приватнй ôтносины Михалка?

Свѣд. Знаю то, що мався добре, мавъ красну пенсію, мавъ и красну фамилію (*Веселôсть*), замешкувавъ цѣлый поверхъ, ѣздивъ екипажомъ; жиды казали, що пивъ шампаны и паливъ дорогй сигара.

Свѣдокъ Петро Пôдгорецкій, заприсяженый, зôзнае, що ôтъ р. 1877 бувъ урядникомъ Заведенія, а нынѣ есть контрольоромъ бухгальтеріи. До 1880 р. бувъ кореспондентомъ, а ôтъ початку 1881 р. при ôтдѣлѣ бухгальтеріи. Про пôднесенье билянсу зъ р. 1880 нѣчо не знае. Процедура була така, що урядники робили вытяги пôсля книгъ и доручували ихъ бухгальтерови. Въ билянсѣ мусятъ актива бути рôвнй пасивамъ. Похибка всяка мусить знайтися.

Предс. А може такъ бути: если по однôй сторонѣ зайде яка похибка, щобы така сама похибка повторилась случайно и по другôй сторонѣ?

Свѣд. То не може бути.

Сов. Дун. (до Михалка). Що-жь вы теперь на то скажете? Вы сказали, що то Zufall.

Михалко. Може то сталося „aus Bosheit“; може урядники менѣ пôдсунули такій вытягъ зъ книгъ, щобъ потому мене денунціювати.

Предс. А що то було съ тымъ наказомъ заплаты, якій вы дôстали?

Свѣд. Одного разу я дôстаю почтою наказъ заплаты на два векселѣ по 1.500 зр., на котрыхъ я бувъ пôдписаный яко выставитель, а гр. Козебродскій яко акцептантъ. Я дуже перелякався и побѣгъ заразъ до директора Цѣпановского. А той розсмѣявся и сказавъ: „Чого вы такъ боитеся? Заведеніе заплатитъ!“

Прок. А не казавъ вамъ коли Михалко, що ôнъ васъ пôдписавъ на тыхъ векселяхъ. Вы-жь були у него домашнымъ учителемъ.

Свѣд. Я ему до того не давъ повномочія... Пригадую собѣ мовь крôзь сонъ, якъ Михалко згадувавъ менѣ о тôмъ, що пôдписавъ мене на векселяхъ гр. Козебродского. (*Сензація*).

Предс. Чого-жь вы такъ дуже налякались, якъ дôстали наказъ заплаты?

Свѣд. То прійшло такъ нагло.... и на такй великй сумы....

Предс. А въ ôтношеняхъ матеріяльныхъ Михалка, будучи тôлько лѣтъ въ его домѣ, опостерегли вы змѣну?

Свѣд. Великои змѣны я не опостерѣгъ.... Лямца була красна.... (*Веселôсть*).

Свѣдокъ д-ръ Антоній Павенцкій, заприсяженый, зôзнае: Я до Заведенія вступивъ 1877 р., будучи на I. роцѣ правъ, въ два роки я зôставъ кореспондентомъ. По укôнченю правъ я бувъ рôкъ въ судѣ, а потому вернувъ назадъ до Заведенія. Въ 1883 р. я бувъ зразу занятый при гипотецѣ, а ôтъ жовтня поручено менѣ порядкованье векселѣвъ. Я то зробивъ за кôлька мѣсяцѣвъ и перейшовъ пôдъ руку д-ра Добряньского, выручуючи его въ дѣлахъ юридичныхъ. Въ

червни 1884 р. митр. Сильвестеръ вôзвавъ мене, щобъ я въ управл. совѣтѣ репрезентувавъ фондъ вдовично-сирôтскій. Я не ôтказався.

Предс. А якъ-же то могло бути, що вы були и урядникомъ и членомъ совѣта? Одно другому чей-же суперечило!

Свѣд. Совѣтъ не бувъ за тымъ, але остаточно приставъ. Коли потому въ лѣтѣ 1884 р. выступивъ зъ дирекціи Цѣпановскій, мене назначено заступникомъ директора. Сего року я зôставъ дѣйстнымъ директоромъ.

На дотычнѝ пытаня предсѣдателя свѣдокъ ôтповѣдае, що про давну справу манка не може знати, такъ само якъ и про причину побôльшеня билянсу о 21.000 зр. Свѣдокъ теперь працюе надъ розсмотромъ билянсу ôтъ часу основаня Заведенія, але доси того ще не дôйшовъ. Рôвно-жь не дôйшовъ ще свѣдокъ справы 64 векслѣвъ. Знае, що конто Михалка нынѣ грубо обтяжене, але зъ ôтки, ще не знае. Свѣдокъ щось пригадуе, собѣ, що Михалко разъ на дорозѣ (а могло то бути въ зимѣ 1883 р.) жалувався передъ нимъ, що Конъ его скривдивъ. Свѣдокъ радивъ Михалкови удатись на судову дорогу, бо Конъ ще живъ. Михалко чомусь тои рады не услухавъ. Якъ Михалко залагодивъ справу тыхъ векслѣвъ съ касою, свѣдокъ не знае; то може знати Цѣпановскій. Про векслѣ Козебродского свѣдокъ такожь не знае. Въ загалѣ ôгдѣлъ векслевый провадився неправильно, бувъ въ правдивôмъ хаосѣ.

Предс. Чи Михалко мавъ т. зв. Gefälligkeitsgiro?

Свѣд. Добре того не знаю, але щось тамъ въ совѣтѣ було. Я ще того самъ не дôйшовъ, а хочь-бы я и хотѣвъ довѣдатись ôтъ членôвъ совѣта, то годѣ. Звычайно ôтповѣдаютъ: „не знаю“, „не памятаю“. Я й не дивуюсь: то люде, що на справахъ финансовыхъ не розумѣются... Конто мае Михалко велике, нынѣ оно выноситъ 146.000 зр. и все збôльшаеся. Мы забезпечили 50.000 зр. на фабрицѣ, а на проче давъ актъ нотаріяльный.

Про справу Киндлера свѣдокъ оповѣдае такъ якъ попереднѝ свѣдки. Дальше на дотычнѝ пытаня сов. Дуневича ôтповѣдае свѣдокъ: Головный непорядокъ въ веденю интересу векслевого спочивавъ въ тôмъ, що не було евиденціи що-до довжникôвъ кождого зъ особна. Теперь доходится, але чи все дôйдеся, годѣ вгадати. Чи всѣ векслѣ були записанѝ, того свѣдокъ не може доси знати; такъ само не знае, чи Михалкови ôтворено конто заразъ, чи ажь якъ выступивъ зъ Заведенія, але то можна буде дôйти зъ книгъ. Въ загалѣ зъ зôзнань свѣдка выходитъ, що ôнъ богато вже перейшовъ зъ давнои господарки, богато мае вже записокъ, але о тыхъ замѣтахъ, якѝ чинятся Михалкови и Киндлерови, ще не выробивъ собѣ ясного понятя або ще й зовсѣмъ ихъ не дôйшовъ.

Прок. Чи були въ Заведенію такѝ случаѣ, що оно дôставши векслѣ до есконту, платило валюту ажь тогдѣ, якъ реесконтувало ихъ въ банку австро-угорскôмъ?

Свѣд. Такъ було тогды, якъ Заведеніе не мало грошей.

Прок. А то-жь годилося такъ спекулювати?

Михалко поясняе, що то нѣчо злого.

Сов. Дун. Чи Copierbuch векслевый зъ часôвъ Михалка знаходится въ Заведенію?

Свѣд. Нема. Я глядавъ, але не мôгъ знайти.

Михалко. Мусить десь бути, закиненый.

Сов. Дун. Коли можна було дôйти, якъ манипулюеся векслями, то чому не було контролѣ?

Свѣд. Я того не можу знати.

Прок. Чи вы можете закинути Михалкови, що то зъ его вины було упало Заведеніе?

Свѣдокъ стараеся, на скôлько може, выминути рѣшучу ôтповѣдь, аргументуючи мѣжь иншимъ, що про упаданье Заведенія за часу директорства Михалка ще нѣхто не знавъ, а головно пошкодивъ Заведенію крахъ Банку русгикального, коли люде почали зголошуватись по выплаты, а Заведеніе не мало чимъ выплачувати, — але коли трибуналъ выяснивъ свѣдкови, що тутъ не йде о то, чи „хто на внѣ Заведенія знавъ“, але „якъ оно дѣйстно въ Заведенію було“, и коли прокураторъ предстазивъ свѣдкови, що директоры д-ръ Добряньскій и о. Меруновичь не знали, що дѣеся въ Заведенію, а господаремъ бувъ тамъ Михалко, — свѣдокъ тогды очевидно признавъ, що оно такъ выходитъ.

Що до Хувеса свѣдокъ зôзнае, що его обтяжено ажь по увязненю. Коли ему конто отворено, не знае. Коли Хувесъ говоривъ: „Bitte mich zu belasten“, то залежало ôтъ Михалка. Але на таке „belasten“ сензалѣ кредиту не мали.

Предс. Чи вы, яко директоръ, приступаете до поступованя карного съ претенсіями Заведенія до обжалованыхъ?

Свѣдокъ замѣсть ôтповѣди „такъ“ або „нѣ“, почавъ довгій розбôръ квестіи, на скôлько ôнъ яко „гражданинъ“ може добачати щось злого въ поступованю обжалованыхъ. Розумѣеся, зъ того становища ôнъ ихъ поступованя не похваляе. Ажь коли трибуналъ кôлька разôвъ звернувъ увагу свѣдка, що тутъ ôнъ мае говорити не яко гражданинъ, але яко директоръ Заведенія, свѣдокъ при великôй нетерпеливости трибуналу и обжалованыхъ наконець заявивъ, що не приступае до поступованя карного и не ликвидуе собѣ шкоды що до Михалка и Киндлера, бо Михалко „формально“ покрывъ шкоду, а Киндлера справа Заведенію „неясна“; приступае хиба до поступ. карн. супротивъ Хувеса, бо той не хоче узнати рахунку Заведенія. На то заявивъ защитникъ Хувеса адв. д-ръ Люка, що Заведеніе повинно було то зробити съ початкомъ розправы, а не теперь.

На запытанье прокуратора, чи були въ Заведенію такѝ разячѝ случаѣ, що акцептанта и жиранта выпущено зъ облигу, — ôтповѣдае свѣдокъ, що були и наводитъ случай, що пôдписъ акцептанта бувъ сфингованый а жирантъ бувъ выпущеный зъ облигу.

Свѣдокъ Емиль Мишь зôзнае пôдъ присягою. Ôнъ есть спôльникомъ Михалка и співвластителемъ фабрики церезины на Клепаровѣ. Михалко приступивъ до спôлки разомъ съ своимъ шуриномъ Стеферомъ съ початкомъ 1882 р. Мишь мавъ на фабрицѣ 40% а Михалко и Стеферъ по 30%. Въ фабрику вложено 200.000 зр.; зъ того давъ Мишь 40.000, Стеферъ 30.000, а Михалко 80.000 зр. (о 50 000 бôльше, якъ бувъ повиненъ). На фабрицѣ тяжитъ позичка въ Банку краевôмъ на 45.000 а кромѣ того на Михалковôй части звѣстный довгъ Заведенію 50.000 зр. Пôдчасъ будовы фабрики Михалко, коли ще бувъ директоромъ Заведенія, говоривъ неразъ до Миша: „Коли вамъ буде треба грошей, скажѣтъ, а я Вамъ дамъ. Das Geld spielt bei mir keine Rolle“. Зъ-ôтки ôнъ бравъ грошѣ, свѣдокъ его нѣколи не пытавъ. Фабрика, пôсля его обрахунку, варта зо 400.000 зр. и мае привилей на 15 лѣтъ. Якесь француске товариство хотѣло навѣть взяти тую фабрику въ аренду и хотѣло давати 20.000 зр. рôчно. Що до 64 векслѣвъ свѣдокъ знае, що Михалко, коли вже выступивъ зъ Заведенія, пробувавъ черезъ свѣдка тіи фалшивѝ векслѣ Конови назадъ звернути, але Конъ такъ довго зволѣкавъ, поки не умеръ (въ липни 1884 р.)

Зôзнаня свѣдка Мойсея Горовица дотыкаютъ Хувеса. Горовицъ, купець зô Львова, позичивъ разъ въ Заведенію 500 зр., а коли прійшовъ речинець сплаты, ôнъ заплативъ Хувесови 210 зр. и выставивъ новый вексель на 300 зр. Хувесъ векслю на 500 зр. ему не звернувъ, а коли свѣдокъ упоминався, ôнъ казавъ: „Не бôйся, другій разъ не скажутъ тобѣ платити!“ Такъ було кôлька разôвъ.

Предс. Отже вашѝ старѝ векслѣ може таки въ Заведенію?

Свѣд. Всѣ мои векслѣ лишилися тамъ ще до нынѣ. Мене навѣть запôзвало Заведеніе, щобъ я ему за всѣ векслѣ заплативъ. Я розказавъ, якъ було, и Заведеніе теперь само не знае, кôлько я ему виненъ.

Сов. Дун. То скажѣтъ теперь самѝ, коли оно не знае.

Свѣд. (по довшôй павзѣ дуже неохочо): Я ще виненъ 240 зр. (*Веселôсть.*)

Дальшій свѣдокъ, жѣнка Горовица, не знае нѣчого.

Прокураторъ внѣсъ, щобы ôтложити розправу и конче покликати на свѣдка Цѣпановского, бо безъ него богато справъ такъ замотаныхъ не буде можна выяснити. Оборонцѣ спротивились тому, бо Цѣпановскій пробувае въ Россіи. Трибуналъ ôткинувъ внесенье прокуратора. Натомѣсть трибуналъ на внесенье оборонця Киндлерового ухваливъ вôзвати ще 2 свѣдкôвъ, бувш. директора Handelsgesellschaft, Еман. Френкля и д-ра Быка, котрый купивъ претенсіи Заведенія. Закимъ тіи свѣдки явилися, ôтчитано списанѝ судіею слѣдчимъ протоколы Евг. Цѣпановского, Л. Заіончковского и др.

Цѣпановскій зôзнавъ, що его о. Павликовъ спровадивъ зъ Вѣдня до Заведенія. Ôнъ бувъ зразу старшимъ бухгальтеромъ, а потому директоромъ и членомъ совѣта. Михалко провадивъ финансовѝ дѣла Заведенія самовôльно, безъ нѣякои контролѣ, неправильно и безъ найменшого ладу. Всякѝ недоборы, якѝ показалися въ касѣ, втягано на конто „дописователей“ и тымъ способомъ дѣла були нѣбы то въ порядку. Ôгдѣлъ суконный продало Заведеніе за дешево. Конто Киндлера велося въ книгахъ Заведенія дуже лихо, такъ що годѣ було навѣть зъорієнтуватись. Грошѣ, якѝ приходили до Заведенія почтою, ôтбиравъ котрый-небудь урядникъ; разъ пропала почтова посылка купонôвъ вартости 130 зр. и до нынѣ нѣхто не знае, де она подѣлася. Впрочѣмъ дальшѝ зôзнаня Цѣпановского дуже здержанѝ и замотанѝ.

На пôдсудимыхъ були два доносы, на пôдставѣ котрыхъ прокураторія мусѣла выточити карне слѣдство. Одинъ доносъ на Михалка бувъ писаный Едв. Хрістомъ, котрый бувъ бухгальтеромъ Заведенія а теперь есть бухгальтеромъ Банку моравского. Другій доносъ написавъ бухгальтеръ Теоф. Король на Михалка, д-ра Добряньского и о. Меруновича. Доносôвъ тыхъ не ôтчитувано.

Свѣдки адв. д-ръ Ем. Быкъ и Френкель мали пояснити ôтносины Киндлера и Handelsgesellschaft до Заведенія. Д-ръ Быкъ зôзнае, що въ 1884 р. прійшовъ до него Киндлеръ и просивъ о санацію Handelsgesellschaft, а заразомъ, щобы вступивъ до управл. совѣта. Свѣдокъ казавъ собѣ подати билянсъ, а переглянувши его, заявивъ, що тогды займесь санацією, коли ухвалятъ ликвидацію. Такъ и сталося. Заведеніе мало претенсію до Handelsgesellschaft: на 70.000 за векслѣ, на 20.000 удѣловъ, а кромѣ того до самого Киндлера на звышь 100.000. Претенсія тая повстала зъ того, що коли Handelsgesellschaft купило ôтдѣлъ суконный за 250.000 зр., претенсіи Заведенія до Киндлера показалися далеко бôльшими. Свѣд. Френкель зôзнае, що самъ видѣвъ въ Заведенію конто Киндлера на звышь 100.000, але бачучи, що рахунки Киндлера съ Заведеніемъ були дуже неточно веденѝ, заразъ мавъ надѣю, що выторгуе опустъ. И справдѣ Заведеніе згодилося приняти ôтъ Киндлера векслѣ на 43.000 съ жіромъ Hangelsgesellschaft. Пôзнѣйше коли д-ръ Быкъ купувавъ претенсіи Заведенія до Handelsgesellschaft, що выносили 90.000 зр., за 62.000, потрѣбно було, щобы и Киндлеръ полагодивъ справу векслѣвъ на 43.000 съ жіромъ Handelsgesellschaft. Тогды Киндлеръ выставивъ Заведенію актъ нотаріяльный на 48.000 (о 5.000 бôльше), а Заведеніе дало ему абсолюторію.

Прок. (до д-ра Быка). А не вѣдомо вамъ, для чого Киндлеръ давъ Заведенію актъ нотаріяльный на суму 5.000 бôльше?

Д-ръ Быкъ. Киндлеръ говоривъ менѣ, що обтяженый ще сотками тысячь въ Заведенію и просивъ мене, щобъ я залагодивъ се дѣло. Казавъ, що д-ръ Добряньскій о нихъ знае. Я сходився съ Цѣпановскимъ въ кавярни и пытавъ его о тѝ стотысячнѝ претенсіи, а ôнъ менѣ выминаючо ôтповѣвъ: „Dies ist ein Schmarrn“.

Для поясненя деякихъ квестій пытано ще разъ д-ра Добряньского. На дотычне пытанье свѣдокъ заявивъ, що Заведеніе Михалкови нѣколи не давало т. зв. Gefälligkeitsgiro (жіро зъ кречности). Дальше выпытувано свѣдка, чи не умѣвъ-бы ôнъ пояснити близше справы лихихъ векслѣвъ, котрѝ Михалко дôставъ ôтъ Кона. Д-ръ Добряньскій поясняе, що тѝ векслѣ ôтдавъ Михалкови, щобы ôнъ самъ зробивъ съ ними порядокъ, але пôзнѣйше, коли Михалко выступивъ зъ Заведенія, приставъ на его пропозицію, щобы Заведеніе дало на тѝ векслѣ свое жіро, абы есконтовано ихъ у Вѣдни. Михалко запевнивъ, що мае коннексіи у Вѣдни, и обѣцявъ, що коли векслѣ будутъ у Вѣдни есконтованѝ, Заведеніе дôстало-бы половину. До Вѣдня поѣхавъ Цѣпановскій, але есконтъ не удався. Цѣпановскій запевне звернувъ Михалкови тѝ векслѣ. Потому Михалко пôславъ самъ ихъ до Моравского банку и реесконтувавъ, а Заведеніе мусѣло опôсля заплатити, бо на векслѣхъ було его жіро.

Предс. Длячого Киндлеръ давъ актъ нотаріяльный на 48.000 зр. коли була угода лишь на 43.000 зр.?

Свѣд. Видко, що самъ Киндлеръ ще щось бôльше мавъ на совѣсти. Впрочѣмъ ему було позволено сплачувати довгъ малыми ратами и для того мы мусѣли рахувати ще й проценты.

Прок. А на скôлько Киндлеръ тымъ актомъ заспокоивъ претенсіи Заведенія?

Свѣд. Коли я уступавъ, конто Киндлера выносило ще звышь 256.000 зр.

Прок. А для чого жь вы, въ виду такои величезнои претенсіи, дали Киндлерови абсолюторію?

Свѣд. Я довѣрявъ Михалкови, котрый укладавъ рахунки и менѣ казавъ, що Киндлеръ вже нѣчо бôльше не виненъ.

Пôдъ конець ще знатоки пояснили, що Хувесъ грошѣ взятѝ ôтъ Франковского сховавъ собѣ.

Наступилы послѣднѝ выводы прокуратора и адвокатôвъ.

Прокураторъ Жминковскій въ довшôй промовѣ обстававъ при всѣхъ закидахъ, учиненыхъ пôдсуднымъ въ актѣ обжалованя, послугуючись доказами зъ матеріялу, якого доставила переведена розправа. „Вже загальный голосъ опиніи публичнои — говоривъ прокураторъ — вказуе на величезнѝ неправильности, якѝ дѣялися въ Заведенію. Опинія публична есть до якогось степени занепокоена тымъ, що я лише такъ дрôбнѝ факты можу предложити Выс. трибуналови. Але годѣ було инакше; бувшѝ урядники Заведенія оказали такъ велику дискрецію, а навѣть несвѣдомôсть того, що дѣялося въ Банку, що я справдѣ не знаю, що о тôмъ маю думати. То однакъ знаю на певно, и се всѣ свѣдки выказали, що Михалко бувъ душею Заведенія — и я его передъ всѣмъ чиню отвѣчальнымъ за всѣ неправильности, якѝ дѣялися въ Заведенію“.

Оборонцѣ Михалка и Киндлера выказували, що за закидуванѝ обжалованымъ справы не можна ихъ засудити, бо они актами нотаріяльными шкоду вже передъ тымъ покрыли, закимъ судъ о тôмъ довѣдався, а по друге: нема тутъ стороны пошкодованои, бо Заведеніе рѣшучо заявляе, що оно заспокоене Михалкомъ и Киндлеромъ. Оборонець Хувеса силувався выказати, що Хувесъ за рôзнѝ прислуги мавъ до Заведенія претенсіи, а тôлько на рахунокъ тыхъ претенсій ôнъ бравъ раты за векслѣ и казавъ дирекціи „Bitte mich zu belasten“.

Вырокъ трибуналу, звѣстный вже нашимъ читателямъ. По оголошеню выроку жиды, котрѝ заповняли салю розправъ, сердечно гратулювали Михалкови.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Справы церковнѝ въ комисіи буджетовôй*). На засѣданю комисіи буджетовои пôднѣсъ пос. Беръ при титулѣ „вѣроисповѣданье,“ що въ наслѣдокъ закона о конгруи зменшилися запомоги для клира о 200.000 зр. и пытався, чи въ послѣдныхъ часахъ велися якѝ переговоры съ епископами въ справѣ конгруальнôй. На то ôтповѣвъ мин. Гаучь, що въ послѣдныхъ часахъ не велися съ епископами нѣякѝ переговоры, бо навѣть и не можливо, щобы о истнуючôмъ вже законѣ велися ще якѝ переговоры. О поодинокихъ змѣнахъ въ переведеню сего закона переговорювано вже давнѣйше съ епископами. Пос. Гнѣвошь порушивъ ôттакъ справу платнѣ професорôвъ въ семинаріяхъ духовныхъ. Мин. Гаучь признавъ вправдѣ, що платня та есть дуже мала, и що и ôнъ тои гадки такожь, щобы еи пôдвысшити; але коли-бы ту платню хотѣло ся зрôвнати съ платнею професорôвъ школъ середнихъ, що певно було-бы справедливо, то цѣла сума выносила-бы 60.000 зр., котрои доси зô взглядôвъ финансовыхъ не можна було вставити до буджету. — Пос. Менгеръ звертавъ увагу на то, що сумы, якѝ держава выдае на дотацію питомцѣвъ семинарій духовныхъ, не всюды суть однаковѝ. Такъ выноситъ н. пр. дотація на одного питомця въ Линцу 190 зр., въ Бернѣ 210 зр., въ Перемышли 285 зр. а у Львовѣ 310 зр. Бесѣдникъ жадавъ, щобы ту дотацію зрôвнати Мин. Гаучь ôтповѣвъ на то, що давнѣйше вызначувано выключно лишь поголовну дотацію для питомцѣвъ, теперъ же дае ся загально певну суму безъ взгляду на число питомцѣвъ. Сей способъ дотованя не переведено ще зовсѣмъ. Дальше зôйшла дебата на дотацію станиславôвского епископства и гр. кат. епископа суфрагана у Львовѣ. Послы Черкавскій и Гнѣвошь пôдносили, що дотація станиславôвского епископа есть за мала и що посада суфрагана у Львовѣ теперь злишна. Мин. Гаучь сказавъ на то, що дотація станиславôвского епископа есть дѣйстно за мала и що ôнъ буде старатися еи пôдвысшити; що же до 3000 зр., призначеныхъ для гр. кат. суфрагана у Львовѣ, то ведутся теперь переговоры а ôтъ результату ихъ буде зависѣти, чи та сума буде вставлена до буджету. — Пос. Менгеръ пôднѣсъ знову слѣдуючу справу: Въ Галичинѣ есть того рода заведенье, що укôнченымъ семинаристамъ духовнымъ выплачуеся певна сума на певне урядженье, коли выступаютъ зъ семинаріи; лишь оно такъ практикуеся, що гр. кат. питомцѣ дôстаютъ лишь 26 зр. а р. кат. 50 зр. Позаякъ однакожь молодѝ гр. кат. священики женятся передъ рукоположеньемъ, то имъ належалось-бы що найменше така сама сума якъ р. кат. укôнченымъ питомцямъ. На послѣдокъ жадае бесѣдникъ, щобы таке заведенье якъ въ Галичинѣ завести такожь и по всѣхъ краяхъ коронныхъ. — О управильненю конгруы для гр. православного духовеньства якъ и о управильненю правныхъ ôтношень жидôвъ сказавъ мин. Гаучь ю тѝ справы майже вже на укôнченю и що незадовго будутъ предложенѝ парляментови.

Заграничнѝ Державы.

По заключеню мира. Другій актъ сербско-болгарского конфликту закôнчився. Дня 3 н. ст. марта пôдписали представителѣ Сербіи, Болгаріи и Порты угоду, а въ слѣдъ за тымъ принѣсъ намъ телеграфъ вѣсти, котрѝ здаются рѣшучо на то вказувати, що нема обавы, щобы знову якѝ непорозумѣня межи балканьскими державами закаламутили спокôй Европы. Въ Софіи ôтправлено по поводу заключеня мира торжественне богослуженье а кн. Александеръ выдавъ ôтозву до болгарского народу, въ котрôй дякуе ему за его жертволюбнôсть и патріотизмъ и згадуе съ вдячностею о добродѣйствѣ султана, котрый дозволивъ, щобы цѣлый народъ болгарскій сполучився пôдъ его правительствомъ. Зъ Бѣлограду знову доносятъ, що король Милянъ выдавъ приказъ до роззброеня сталои арміи и другого покликаня и що вже все приготовлено, щобы сей приказъ выконати. Ба що бôльше, зъ Софіи надходитъ вѣсть, що въ короткôмъ вже часѣ мае наступити зъѣздъ кн. Александра съ королемъ Миляномъ. Такъ отже все складаеся якъ найкрасше, щобы вже разъ устала вражда на Балканѣ, котра якъ тяжка змора тяжитъ на цѣлôй Европѣ. Ба, народы балканскѝ хотятъ ще дальше пôйти въ своѣй любови мира; нащо имъ сваритися и вести борбу съ собою, коли они можутъ жити дружно и спокôйно сполучившись въ одну велику федерацію по примѣру Нѣмеччины и статись могучими пôдъ верховою властею Порты. Таку гадку предложила нынѣ офиціозна турецка газета „Тарикъ“ и она звернула на себе увагу цѣлои Европы. Такъ отже, якъ сказано, все складаеся якъ найкрасше на то, щобы на Балканѣ запанували миръ и щастье народôвъ, лишь кобы не то злощастне „кобы.“ Кобы лишь заключена угода була тревалою; кобы Сербія и Греція не робили собѣ жадныхъ претенсій; кобы на Балканѣ устали всѣлякого рода агитаціи и вылывы; кобы бôльшѝ державы европейскѝ зреклися тамъ своихъ аспираций; кобы національнѝ и економичнѝ интересы балканьскихъ народôвъ були заспокоѣнѝ и кобы на послѣдокъ всѣ тѝ народы згодилися на предкладану турецкою газетою федерацію пôдъ политичнымъ и милитарнымъ проводомъ Порты: то певно балканьскій пôвъостровъ стався-бы могучимъ, а его вагу почула-бы Европа. На нещастье такъ оно не есть и ледве чи коли такъ буде могло бути. Але по що сягати въ далеку будучнôсть; погляньмо якъ теперь стоятъ рѣчи на балканьскôмъ пôвъостровѣ. Миръ вправдѣ заключеный, але якій то есть миръ. Насамперѣдъ не знати, ще якѝ точки предстановителѣ державъ спорючихъ пôдписали на угодѣ; здаесь, що на борзѣ лишь одну точку предложену первѣство Гарашаниномъ, а поправлену ôттакъ Портою, котра такъ звучитъ: „Съ пôдписаньемъ сеи угоды настае миръ межи Сербіею а Болгаріею. Вымѣна ратификацій доконаеся въ Букарештѣ въ протягу 14 днѣвъ, а коли-бъ можна було, навѣть и скорше.“ Навѣть коли-бъ и цѣлу угоду пôдписано, зô всѣми еи точками, то ще велике пытанье, чи она мала-бы и тогды тревале значенье; звѣстно бо, що все дѣялося пôдъ напоромъ великихъ державъ европейскихъ, а обѣ державы пôдписавшѝ угоду розôйшлися не конче зовсѣмъ помиренѝ. На короткій часъ ще передъ пôдписаньемъ угоды, бо 26 лютого вручивъ Гарашанинъ представителямъ державъ ноту, въ котрôй сказано, що Сербія въ интересѣ рôвноваги на балканьскôмъ пôвъостровѣ протестуе противъ уніи болгарской, бо она стаеся жереломъ невдоволеня другихъ державъ, котрѝ заохоченѝ поступованьемъ князя болгарского могли-бы взятися до подôбнои акціи.

— Вправдѣ сербске правительство наказало теперь роззброенье своеи арміи, але и то сталося лишь пôдъ напоромъ державъ европейскихъ. Болгарія не вѣритъ въ добру волю Сербіи и готовится на всякій случай до новои акціи, а Сербія дивитъ знову косымъ окомъ на сусѣда, котрому все таки якось щастится. Такъ отже не можна мати великои надѣѣ на тревалôсть мира межи Сербіею а Болгаріею, хочь-бы ôнъ бувъ заключеный и по всѣй формальности. Жерело незгоды лишится певно на довгѣ лѣта, хочь-бы теперь и фактично миръ не зôставъ нарушеный; миръ такій можна лишь назвати гнилымъ.

Другою справою, яка будитъ певне недовѣрье до успокоеня балканьского пôвъострова, суть рôжнороднѣ интересы балканьскихъ народôвъ. Зъ помѣжь Славянъ на Балканѣ мае нынѣ Болгарія хочь и наймолодша держава и зовсѣмъ ще не зъорганизована найбôльше ваги. Сербія утратила черезъ послѣдну вôйну свое первѣстне значенье, она перестала бути „Піемонтомъ“ полудневыхъ Славянъ и не може поки що думати о заснованю велико-сербскои державы тымъ бôльше, що пôдъ еи бокомъ подôймаеся Чорногора, для котрои теперѣшна пора певно не рôвнодушна. Сполученье Болгаръ наклонюе и Сербôвъ до подôбного дѣла; зависитъ се лишь ôтъ того хто схоче приложити руки до того, Сербія чи Чорногора — а въ тôмъ якъ разъ лежитъ нова колизія. Стара Сербія съ Косовымъ полемъ не перестане потягати Сербôвъ такъ само якъ Греція не зречеся певно своихъ претенсій до полудневыхъ частей теперѣшнои османьскои державы въ Европѣ, а Болгарія знову до Македоніи. Въ найприкрѣйшôмъ положеню находится теперь Туреччина; она уважаеся ще правдѣ великою державою въ Европѣ, але съ нею вже не числятся, хиба лишь тогды, коли ходитъ о то, щобы еи ужити до певныхъ цѣлей; ба она вже на стôлько пôдъупала, що заключае навѣть съ своимъ ленникомъ зачѣпно ôтпорный союзъ. Таке отже положенье на Балканѣ не може въ нѣкôмъ розбудити надѣѣ до тревалого мира.

Въ дальшôмъ плянѣ идутъ рôжнороднѣ аспираціи бôльшихъ державъ европейскихъ, ихъ вплывы, а за сими и агитаціи. Найбôльше интересованѣ на Балканѣ суть Россія и Австрія, и якъ перша старалася доси дôйти до своеи цѣли черезъ Болгарію, такъ друга знову переводила свои пляны черезъ Сербію. Князь болгарскій и партія народна, котра станула на грунтѣ самостôйности болгарского народа, значно попсувала интересы Россіи и ослабила еи вплывъ на Балканѣ. Сербія въ наслѣдокъ послѣднои вôйны отратила знову въ певнôй мѣрѣ довѣрье до Австріи. Такъ ослабли по части посторонніи вплывы але за то збôльшилась агитація, котра головно выходитъ зъ жерела россійского. Ся агитація отже не причинится певно до тревалости мира и хочь може не заразъ, то безперечно буде могла въ недалекôй будучности выкликати новѣ непорозумѣня. Головною точкою опоры для Россіи есть нынѣ лишь одна Чорногора, але и та поки що, не може выступити съ певною рѣшимостею. Князь Чорногорскій переконався пôдчасъ своеи подорожи, що мимо всеи симпатіи не може числити на нѣчію помôчь и лишь однѣ россійскѣ „славянофили“ радѣ-бы пôпхнути его до якои акціи. На теперь отже зъ сеи стороны не можна обавлятися нарушеня мира. На послѣдокъ треба ще числитися и съ вплывами Англіи, а навѣть и Италіи, котра въ справахъ балканьскихъ починае чимъ разъ виднѣйше займати становище. На всякій случай матеріялу до нового пожару на Балканѣ призбиралося досыть и треба лишь однои искри, щобъ его знову розбудила. Залежитъ се ôтъ того, якъ уложатся теперь ôтносины мѣжь бôльшими державами европейскими; чи схотятъ они и дальше солидарно поступати, чи кожда зъ нихъ буде дивитись лишь на свôй интересъ. Доси въ тôмъ взглядѣ справа ще не ясна. Вправдѣ вже носятся слухи, що трицѣсарске примиріе тратитъ свою первѣстну силу, що Россія старае ся вôйти въ союзъ лишь съ одною Нѣмеччиною, але все то суть лишь поголоски, котрымъ поки що годѣ дати вѣры.

Англія. На порядку дневнôмъ стоитъ теперь въ Англіи справа ирляндска. Министерство займаеся теперь выготовленьемъ програмы политики въ Ирляндіи. Говорятъ, що Глядстонъ готовъ згодитися на удержанье въ Ирляндіи власного правительства съ окремымъ парляментомъ въ Деблинѣ, бо есть тои гадки, що въ такій способъ дасться найскорше ще залагодити справа ирляндска. Деякѣ члены кабинету не хотятъ згодитися на програму Глядстона, а особливо остро выступае противъ неи мин. Чемберленъ. Пôдчасъ дебатъ въ палатѣ пословъ надъ буджетомъ Ирляндіи заявивъ Черчиль, що правительство повинно звернути увагу на дѣйстне небезпеченьство, яке грозитъ въ Ирляндіи. Тамъ суть теперь два правительства: одно королевои а друге народне. Правительство королевои есть тамъ безсильне. Народне правительство сидитъ теперь вправдѣ тихо, але скоро невдоволятъ его проекты правительства, то розпôчнесь борба на ножѣ и треба буде конче зробити порядокъ. Непорозумѣнье, яке въ сѣй справѣ настало въ кабинетѣ, есть такъ велике, що вже теперь говорятъ о уступленю Глядстона, на котрого мѣсце мавъ-бы знову прійти Сальсбери въ спôлцѣ съ Гартингтономъ.

НОВИНКИ.

— **Проф. и послови Юліянови Романчукови** прислали Русины всѣхъ станôвъ зъ околицѣ Олеська, черезъ Редакцію „Дѣла“ слѣдуючу адресу, заосмотрену численными пôдписями:

„Высокоповажаный Пане! свѣтлый заступнику народу руского!

Вдячно узнала цѣла наша Русь справедливôсть и донеслôсть поставленого Вами на тамтоpôчнôй сесіи галицкого Сойму внесеня въ справѣ выкладового языка въ школахъ народныхъ и середныхъ, щобы выбороти рускому языкови приналежне мѣсце при выкладѣ и науцѣ въ нашихъ школахъ, отжежь позыскати фактично тое природне и неôтняте право народности нашои, признане впрочѣмъ основными законами австрійскои конституціи.

Такъ той самостôйный Вашь выступъ при поставленю сего внесеня, якъ и свѣтла, смѣла съ повною честею оборона его, схôдна съ засадами справедливости и достоиньства народного, — оборона, котру пôдтримували свѣтло и смѣло другѣ нашѣ рускѣ послы, — записанѣ незатертыми буквами въ памяти народу нашого, всѣхъ тыхъ неôтродныхъ его сынôвъ, котрѣ дорожатъ тыми святыми добрами народными, одѣдичеными по батькахъ, межи котрыми перше мѣсце займае нашь рôдный, матерный рускій языкъ.

Пôдписанѣ почуваемося не менше якъ до повинного и дорогого намъ обовязку выразити Тобѣ, свѣтлый Мужу, найщирѣйше признанье и найглубшу народну подяку.

Заступай дальше, смѣлый заступнику народу руского, права народу руского, права народу нашого, а коли, дасть Господь, той нарôдъ буде користатися ними въ повнôй мѣрѣ, — запише на певно память Твоихъ трудôвъ на свѣтлыхъ картках своеи новои исторіи.

Олеско дня 18 р. лютого 1886. (Слѣдуютъ пôдписы.)

— **Капитула Станиславôвска** — якъ довѣдуемось зъ поважного жерела — буде такъ зложена: Впр. оо.: 1) Юліянъ Куиловскій, крылошанинъ собора перемыского, архипресвитеръ; 2) Василій Фаціевичь, крылошанинъ собора львôвского, архидіяконъ; 3) Іоанъ Литвиновичь, катихитъ гимназіи въ Станиславовѣ; 4) Левъ Туркевичь, парохъ при закладѣ карнôмъ у Львовѣ; 5) Симеонъ Ткачуникъ, мѣсто-деканъ и парохъ въ Бовшовѣ; 6) Теодоръ Шанковскій, парохъ станиславôвскій. Номинатôвъ предложено вже до потвердженя Є. Вел. цѣсареви.

— **Двайцятьпятѣ роковины смерти Тараса Шевченка** святкуютъ сегодня по полудни ученики рускои гимназіи декламаціями и спѣвами. Въ середу д. 10 л. марта ôтправится рано заупокôйне богослуженье въ православнôй церкви а вечеромъ тов. „Академичне Братство“ устроюе концертъ въ „Рускои Бесѣды“. Музикально декляматорскій вечеръ, котрый устроюютъ руско народнѣ товариства, ôтбудеся д. 25 л. марта въ великôй сали „Народного Дому“.

— **Дотація Станиславôвского руского епископа.** Министеръ просвѣты Гаучь пôднѣсъ въ комисіи буджетовôй, що буде старатися всѣми силами о пôдвысшенье дотаціи Станиславôвского епископа, котра есть теперь за мала.

— **До станиславôвскои епархіи** входять, пôсля оголошеня ц. к. намѣстництва слѣдуючѣ деканаты: Богородчаны, Бучачь, Чорткôвъ, Галичь, Городенка, Гусятынъ, Коломыя, Косôвъ, Кудрынцѣ, Надвôрна, Пѣстынь, Скала, Снятынъ, Станиславôвъ, Товмачь, Тысьмениця, Устье, Залѣщики, Жукôвъ и Буковина.

— **Въ справѣ книгъ церковныхъ** выдавъ митрополичій ординаріятъ розпорядженье до всѣхъ урядôвъ деканальныхъ, щобы они переглянули всѣ книги въ кождôй церквѣ и неôтповѣднѣ зъ церквей усунули, а о тôмъ здали ôттакъ справу ординаріятови. Въ послѣдныхъ именно часахъ появилося по нашихъ церквахъ богато книгъ заграничныхъ некатолицкого выданя, не апробованыхъ кат. Архіереями и для того не ôтповѣдныхъ нашому обрядови. При докладнѣйшôмъ розслѣдженю показалося, що такѣ книги спроваджуютъ купецкѣ фирмы, котрѣ маютъ лишь свôй власный интересъ на оцѣ и стараются такѣ книги продавати особливо людямъ сѣльскимъ не умѣючимъ часто навѣть и читати. Митрополичій ординаріятъ вкладае отже обовязокъ на всѣхъ священикôвъ, щобы такихъ книгъ богослужебныхъ некатолицкого выданя не допускали до ужитку церковного, а заразомъ и подае до вѣдомости, що въ церквахъ нашихъ маютъ лишь уживатися литургичнѣ книги выданя Ставропигіи почавши ôтъ другои половины минувшого вѣку, книги выданя василіяньскои печатнѣ въ Почаевѣ до 1840 р. и книги выданя перемыского. Позаякъ выданя декотрыхъ книгъ богослужебныхъ вже вычерпанѣ, то Митроп. ординаріятъ поробивъ вже ôтповѣднѣ мѣры, щобы тѣ книги выдавъ Институтъ Ставропигійскій. При сѣй случайности звертае Митроп. ординаріятъ такожь увагу священьства на то, щобы до церкви не принималися образы некатолицкого выданя и въ формахъ у насъ неуживаныхъ а котрѣ часто люде несвѣдущѣ рѣчи въ жертву до церкви приносятъ. Уряди деканальнѣ маютъ и пôдъ симъ взглядомъ предприняти поданѣ повысше мѣры.

— **Вп. В. Струтиньскій**, адъюнктъ судовый въ Высоко (въ Босніи), зволивъ прислати нашому выдавництву, по причинѣ ôтнятя дебиту „Дѣла“ въ Россію, жертву 10 зр. За той щедрый даръ складаемо ему прилюдно щире опаси Бôгъ!

— **Зъ Тернополя пишутъ намъ:** Въ недѣлю, 31 л. лютого с. р. ôтбувся въ „Бесѣдѣ“ тернопôльскôй третій и послѣдный тихъ мясниць вечерокъ съ танцями. Гостей, особливо зъ окрестности, було много, такъ що досыть просторѣ комнаты „Бесѣды,“ ледви могли ихъ помѣстити. Охоча забава тревала до бѣлого дня, а въ мѣстѣ утвердилася — и то зовсѣмъ основна — гадка, що зô всѣхъ мѣскихъ удалися найлѣпше вечерки въ „Бесѣдѣ.“ И справдѣ, кождый щирый Русинъ радувався, видячи, якъ красавицѣ нашѣ, по бôльшой части въ народныхъ строяхъ, плясали охочо, якъ старшѣ люде двигались свобôдно и бавилися весело, якъ всюды гомонѣла лишь руска мова, и що все то дѣялося въ своѣй хатѣ! На часъ посту обдумала „Бесѣда“ такожь богату програму забавъ, въ котру входятъ: спѣвъ, деклямація, музика, аматорскѣ представленя театральнѣ и гры товарискѣ. Такъ видно, що „Бесѣда“ хотѣла-бы дати своимъ членамъ, що тôльки можливе, хотяй знову зъ другои стороны не всѣ члены „Бесѣды“ стараются о еи розвôй и поводженье, залягаючи съ вкладками, навѣть не ôтъ одного року. А однакъ „Бесѣда“ не тôльки есть мѣсцемъ веселыхъ забавъ, але, що важнѣйше, огнищемъ товариского ба и народного житя и розвою, котрого такъ потрѣбно на нашôмъ Подôлю.

— **Зъ угорскои Руси.** На празникъ Трехъ Святителей — пише угро-рускій „Листокъ“ — устроили въ унгварскôмъ сѣменищи слушателѣ богословія музыкально-декляматорскій вечеръ, на котрôмъ ôтспѣвано лише одну руску пѣсню, прочѣ же всѣ мадярскѣ.

— **Крыл. о. Льва Готеровского** назначила гр. кат. митр. Консисторія делегатомъ до „kółek rolniczych“. Въ складъ головного заряду входитъ такожь крыл. Вас. Фаціевичь. Якъ теперь стоитъ справа тыхъ „кулокъ“ небавомъ напишемо.

— **Зъ Кривча** одержали мы ôтъ тамошного п. почтмайстра допись, въ котрôй поясняе, що выборы до рады громадскои выпали тамъ въ користь жидôвъ длятого, що самѣ христіяне въ III. крузѣ не дбали про выбôръ своихъ. П. почтмайстеръ тутъ не виноватый; ôнъ не есть секретаремъ громадскимъ и не ôнъ укладавъ листы выборцѣвъ, а бувъ лишь комисаремъ реклямаційнымъ до поправы листы; реклямацій нѣхто не вносивъ. На пôдставѣ листы переведено выборы легально при комисарю староства зъ Борщева. Въ III. крузѣ есть 165 выборцѣвъ, межи ними лишь 40 жидôвъ. Христіянъ явилось до выборôвъ лишь 28, а и тѣ розстрѣлили свои голосы, коли противно до 30 жидôвъ голосувало якъ одинъ мужъ. Выйшло отже 6 жидôвъ. II. кругъ мае лишь кôлькохъ жидôвъ, то при выборахъ перейшло 6 христіянъ. Въ I. крузѣ маютъ жиды значну перевагу и могли такожь 6 жидôвъ выбрати, але выбрали лишь 4, а христіянъ двохъ: вôйта и почтмайстра. Христіяне самѣ не дбаютъ о свои права, а ôттакъ плачутъ и протестуютъ безпôдставно. Впрочѣмъ, якъ бы то першина була, що жиды въ радѣ въ Кривчи маютъ перевагу (10 противъ 8)! Такъ було вже и давнѣйше, лишь съ тою рôзницею, що вôйтомъ жиды выбирали доси христіянина, а теперь вже выбрали жида. Задля того и повставъ такій крикъ, — шкода, що за пôзно....

— **Три разы засудженѣ на кару смерти** Мойсей и Гильда Риттеры за скрытоубійство христіянки-дѣвчины въ Лютчи, пущенѣ передвчера въ Краковѣ на волю. Такъ рѣшивъ найвысшій трибуналъ державный у Вѣдни. Жиды краковскѣ вже напередъ зъ-ôткись знали о увôльненю Риттерôвъ, бо хочь телеграма урядова выслана була въ повнôй тайнѣ зъ Вѣдня, они обступили масами краковскій криминалъ и витали увôльненыхъ грôмкими окликами. Риттеры поѣхали заразъ до свого защитника д-ра Розенблята, того самого, о котрôмъ мы доносили, що кандидуе на посла до рады державнои зъ бродскои палаты торговельнои. Риттери высидѣли 4 роки въ слѣдчôй вязници и були засудженѣ судомъ присяжныхъ разъ въ Ряшевѣ а опôсля два разы въ Краковѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту на Акрышоры одержавъ о. Евг. Левицкій зъ Гостова.

До кан. институціи завôзванѣ оо.: Дамянъ Бачиньскій зъ Драганôвки на Мышкôвцѣ, Евг. Шухевичь зъ Красова на Вѣстову, дек. Калуского.

Увôльненый ôтъ посады катехита при школѣ им. св. Анны у Львовѣ о. Лука Бобровичь; а декретъ на катехита при тôй школѣ одержавъ о. Петро Крипякевичь, викарій и префектъ закристіи при архикат. церквѣ св. Юра.

Митроп. Консисторія вставилася до намѣстництва о згоду на канон. институцію для оо.: Андрея Грыба на Ôльхôвку, Конст. Строцкого на Корчинъ и Іос. Бандиры на Розгôрче.

Додатокъ личный удѣлило намѣстництво о. Сенику, кап. въ Иванôвцяхъ, въ сумѣ 100 зр. рôчно до кôнця 1887 р.

Свѣдоцтво здôбности до службы дякôвскои одержавъ Іосифъ Курыласъ и зôставъ увôльненый зъ заведеня дякôвского, а на его мѣсце одержавъ дякôвску стипендію Григорій Хромей.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

✝ **Мелетій Гладышовскій**, професоръ исторіи при гимназіи въ Стрыю, упокоився дня 5 л. лютого о годинѣ 2 рано по довгôй слабости. Покôйный бувъ сыномъ священика, скôнчивъ гимназію въ Самборѣ, а богословіе въ Вѣдни, при чѣмъ слухавъ такожь исторіи на факультетѣ философичнôмъ. По скôнченыхъ студіяхъ трудився при рускôй акад. гимназіи у Львовѣ яко ревный учитель, любленый товаришами и молодежею, черезъ 11 лѣтъ. Въ 1884 р. одержавъ по довгôмъ жданю мѣсце актуального професора при гимназіи въ Стрыю. Тôлько судьба не позволила ему тѣшитись довго на новôмъ становиску. Вже въ часѣ малыхъ ферій чувся покôйный недужимъ и не бувъ въ силѣ ходити до школы. Небавомъ розвинулось запаленье легкихъ и тифъ, котрый спинивъ его въ дальшôмъ трудѣ для добра свого народу и молодежи. Числивъ 40 лѣтъ. У Львовѣ будучи, бравъ покôйный живу участь въ роботахъ рускихъ товариствъ, бувъ членомъ „Просвѣты,“ „Товариства педагогичного,“ „Бесѣды,“ „Ставропигіи и др. Покôйный лишивъ вдову и одного малолѣтного сынка. Перомъ ему земля и добра память у потомства! Похороны ôтбудутся въ недѣлю о 3 годинѣ зполудня.

✝ **Стефанъ Трачь**, народный учитель въ Черниховцяхъ, збараского повѣта, упокоився минувшого тыждня. Вѣчна ему память!

✝ **Илія Миронюкъ**, мѣщанинъ въ Городенцѣ, б. заступникъ головы читальнѣ, чоловѣкъ просвѣченый, тверезый, званый въ околици „апостоломъ просвѣты“, упокоився въ лютôмъ с. р. Похороны его ôтбулися величаво. Члены читальнѣ поступали навкруги домовины, а читальникъ Петро Живчинъ нѣсъ вѣнець. Въ церкви надъ домовиною промовивъ хорошо о. С. Макогоньскій, а на могилѣ попрощавъ бл. п. Илію въ имени читальнѣ учитель М. Крушельницкій. Перомъ покôйному земля и миръ души его!

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Торгъ свиньми у Вѣдни.** На торзѣ зъ д. 2. марта було 2859 галицкихъ и 3946 угорскихъ свиней. По причинѣ малого довозу, цѣны пôшли троха въ гору. За найлучшѣ штуки плачено 40—42 кр., за середнѣ 36—39 кр., а плôхшѣ штуки по 30—35 кр. за 1 кильогр. живои ваги. За галицкѣ назимки плачено по 34—39 кр. за 100 к. живои ваги.

Подяка.

Дня 22 л. лютого с. р. подобалося Всевышному покликати до вѣчности мою найдорожшу жену Марію въ 21. роцѣ житя. Въ тôмъ тяжкôмъ горю знайшлися люде, що не тôлько по тяжкôмъ ударѣ потѣшали мене, але солодили остатнѣ хвилѣ житя моеи жены. За то высказую тутъ вразъ съ отцемъ Покôйнои сердечну подяку Вп. пани Пауховскôй, паннѣ Лѣщцѣ и Хоминьскôй. Крôмъ того складаемо сердечну подяку за свѣтлу ôтправу похоронну и супровôдъ тлѣнныхъ останкôвъ на цвинтарь Впр. оо. Хоминьскому, Крупцѣ, Глиньскому, Бѣрнацкому и Козюкови, лат. свящ. оо. Банахови и Филярови, и о. Козюкови за трогаюче слово пôдчасъ похорону. Дякуемо всѣмъ пп. урядникамъ ц. к. суду повѣтов. и ц. к. фабрики тютюну, учителямъ, а особливо п. Яницкому, котрый прибувъ съ своимъ хоромъ, щобы звеличати сей сумный обрядъ; такъ само пп. ученикамъ Львôвскои семинаріи учительскои; старшимъ братямъ церк., чч. Домазару и Ковалю, молодежи школьнôй мѣсцевои школы и всѣмъ Тымъ що зволили ôтвести покôйну на мѣсце вѣчного супокою. Пріймѣтъ всѣ Добродѣѣ сю прилюдну подяку и щиро-сердечне спаси Бôгъ!

Винники пôдъ Львовомъ 1-го марта 1886.

Димитрій Вовкôвъ, мужъ; *Александеръ Крыловскій*, отецъ.

Надôслане.

Пересторога. Щобы звернути увагу Лиць церковныхъ (оо. духовныхъ, пѣвцѣвъ церк. и загально любителѣвъ нашого церк. обряду) на грубу помылку въ Перемыскôмъ Типику уже въ 1. его выданю р. 1852. взглядомъ праздникôвъ: Обрѣт. Ч. гл. I. Хр., 40 Муч., вел. Канона и Благовѣщ. Пр. Богор. припадаючихъ въ вел. постѣ, де тымъ празд. Типикъ перем. литургію Преждеосвящ. дарôвъ ино тогды приписуе, коли они припадаютъ въ середу або пятницю, а то груба хиба, — досыть буде коротко згадати на обширнѣ доказы въ „Р. Сіонѣ“ зъ р. 1883. стор. 296, 363, 393, 426, 480, 523..., де могли и теперь могутъ читателѣ о правдѣ остаточно переконатися, порôвнавши тамъ наведенѣ дѣла обрядовѣ. Хто же „Р. Сіона“ не мае и не читавъ тамъ статей обрядовыхъ, зволитъ типикъ перем. порôвнати съ книгами церк. Тріодію, яка де есть съ Львôвскою въ 1 понед. вел. поста по вечер. Коли случится Обрѣт. вô второкъ пер. седм., або въ инъ день постный и ту есть перва Преждеосвящ. въ понедѣл. выразно приписана, а друга вô второкъ. Въ 1 нед. вел. поста, по новечерію Львôвск. Тріодь. Коли случится Обрѣт. въ 2, 3, 4 понедѣл. вел. поста або 40 Муч., пише, що брати въ нед. навеч. а въ понедѣл. утреню, часы, Преждеосвящ. ôтсылае на приписъ въ понедѣл. положеный. А Почаевска Тріодь (при кôнци книги) въ понедѣл. 2, 3, 4 выразно приписуе Преждеосв. Обрѣт. и 40 Муч. обѣ и предпразд. и навечерію Благовѣщ. Таже Почаев. Тріодь и тамъ пише: Аще случится Обрѣт. въ единъ отъ дней постныхъ т. е. понед., втор., середа, четв., пятн. въ вел. постѣ, кромѣ однои суб. и нед. (не якъ Типикъ перем. ино середу и пятокъ мае за день постный!) и ту обѣ Тріоди приписуютъ въ навечерію одну а въ самъ праздникъ ôтсылаютъ утр., часы, преждеосв. на приписъ положен. въ понед. 2, 3, 4 вел. поста. Такъ и всѣ Трефологіоны, Минеи и всѣ Служебники старшѣ: Львôвскѣ, Почаевскѣ, Унѣвскѣ, Стратиньскѣ, Будиньскѣ, Вѣденьскѣ. Patrol. gr. tom. LIV. Col. 267, а навѣть Kirchenlexik. v. Wetzer u. Welte Bnd. 7. 156. Слово: Missa Praesanctificatorum. In der lat. Kirche gesohieht dieses bloss einmal im Jahre: am Charfreitage, in der gr. Kirche an allen Tagen in der Fastenzeit mit Ausnahme der Samstage und Sonntage.

Першій авторъ Перем. Типика взявъ выпятокъ въ Львôвск. типику зъ р. 1838, де було: Якъ правити Богослуж. тымъ праздн., коли великія ради нужды не буде Преждеосв.? за правило! А ôнъ розумѣвъ: коли не есть пятокъ, нѣ середа, — а то есть ложь! Сего т. р. 2 преждеосвящ. припадаютъ въ суб., Обрѣт. и 40 Муч., а 3 въ нед.; Обрѣт., 40 Муч. и Предпразд. Благовѣщ., и они всѣ 5 сего года не будутъ правитися, но

стіхиры и чтенія Обрѣт. (перенесеного зъ 1 понедѣл. вел. поста на нед. сыроп.) будутъ братися въ суб. сырн.; утреня, апост. и ев. въ нед. (стіхиры и чтен. були-бы на перв. Преждеосв. а ап. и вѣ. на втор.) а 3 стіхиры котрѣ були-бы на второй Преждеосв.: будутъ въ недѣлю сыроп. на вечерни братись! Подôбно и 40 Мучен. а 3 Преждеосв. навечерію Благов. и въ середу и четв. вел. Канона: будутъ! — *Θеодоръ Мельникъ.*

НАДÔСЛАНЕ.

(Для бѣдныхъ и богатыхъ.) Обердеблингъ коло Вѣдня. Звинѣтъ, поважаный Пане, що я Васъ вже скорше не звѣстивъ о добрôмъ дѣлавю швайцарскихъ пигулокъ аптикаря Р. Брандта, але менѣ вже 66 лѣтъ, а то не иде такъ скôро. Въ наслѣдокъ сидячого способу житя яко кошикарь страдаю вже лѣтами на рôжнѣ недуги (запôръ, бракъ апетиту, гемороиды и т. д.) Заживши одну коробочку швайцарскихъ пигулокъ, чуюся теперъ богато здоровшимъ и складаю Вамъ за то прилюдну подяку. Г. Енгерцвизеръ. Позаякъ въ Австріи суть рôжнѣ пôдробки швайцарскихъ пигулокъ аптикаря Р. Брандта, то треба добре уважати, щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ на червонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(13–?) купуе и продае 1524

всякѣ вартостнѣ паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинцій выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 126—?

Спеціяльности и универсальнѣ средства, францускѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье	за зр. **4·96 кр.**	зъ доброи вовны овеч.;
	" " **8·—** "	зъ лѣпш. вовны овеч.;
	" " **10·—** "	зъ товкои вовны овеч.;
	" " **12·40** "	зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснѣ одѣня, споднѣ, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тефль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины

поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ Фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевѣ для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ рештки на 1 до 5 метрôвъ довгѣ; я змушеный отже продавати такѣ рештки богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднѣ рештки **ôтмѣнюются** або **ôтдаеся грошѣ** (Рôблю замѣтку, що другѣ фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи пріймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и францускôмъ. 1577 (—424)

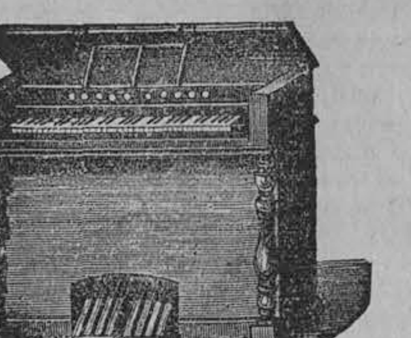

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѣ отцѣ духовнѣ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 57—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне **Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати **всякѣ товары гумовѣ, занавѣсы, диваны, шовковѣ покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ **зр. 2·80, Викторія обрусы** съ френдзлями, найновѣйшѣ взоры **зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ** гобелиновый два одѣяла и одинъ обрусъ **зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ **зр. 7·50 и 10.** -- **Заслоны Викторія,** складаючися зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно **зр 3·50, 4 50 Правдивѣ вехôднѣ обрусы** шенильовѣ, **зр 5·— и 7·—. Смирненьскѣ** портіеры шенильовѣ, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, тупетаньскій взорець зр. 4·—. — **Правдивѣ заслоны Мекка** зр 6 50 и 8 50 — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовѣ одѣяла** зр 5·- и 6 —. **Одѣяла** кашмировѣ въ всѣхъ барвахъ. сшитѣ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4 60. **Нормальнѣ одѣяла** пôсля системы проф. Єгера, зр 13·- . **Миляньскѣ шовковѣ одѣяла** здоровя для осôбъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3 25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованѣ одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкѣ 190 цм довгѣ зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѣ, широкѣ и дуже грубѣ не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1 40. Такѣ самѣ 190 цм. довгѣ и 130 цм. широкѣ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѣ дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3 50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитацією тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9 50. Правдивѣ англ. пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгѣ, 150 цм. широкѣ за штуку **зр. 4·75 и 5 50, найлѣпша сорта зр 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусôвъ и дергъ. Цѣнники на** жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѣ плащѣ суть такъ малѣ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѣ: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 14—?

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючѣ

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды":

1) Книга касова, одна либра . . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра . . . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . . . 40 кр.
4) Скриптъ, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . . 45 кр.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонѣ мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юлія Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левіцкого, цѣна . . 10 кр.
12 **Галицкѣ образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григорієвича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокѣ выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

К. ФЕДУНЬО

бувшій переплетчикъ ц. к. Библіотеки Университету Ягайлоньского въ Краковѣ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свое

Заведенье переплетниче и галянтерійне

у Львовѣ при улици Академичнôй ч. 8.

Заосмотривши робôтню свою въ ôтповѣднѣ машины и приряды, стараньемъ моимъ буде, щобы повѣренѣ менѣ роботы въ объемѣ переплетничій и выробôвъ галянтерійныхъ входячѣ выконувати елегантно и пôсля желаныхъ взорôвъ и вымогôвъ Вп. П. Т. Публики точно на означеный часъ и по цѣнахъ найнизшихъ. Прійамаю до переплету книжки церковнѣ, Євангелія, книги тверезости, и т. п. 1574 4—5

Поручаючись Впов. П. Т. Родимцямъ и Всч. Священьству, прошу о ласкавѣ взгляды, остаючи съ глубокимъ поважаньемъ

Климентій Федуньо

переплетчикъ.

Курсъ збôжа зъ дня 5 л. марта 1886.

За 100 кильо нетто на мѣсци	Львôвъ ôтъ зр.	до	Тернопôль ôтъ зр.	до	Пôдволочиска ôтъ	до	Чернôвцѣ (3 марта) ôтъ	до	Ярославъ ôтъ зр.	до
Пшениця	7.50	8.65	7.—	8.30	7 —	8 30	7 20	8.60	7.75	8 65
Жито	5.—	6.10	5.—	5 75	5 —	5 75	5 —	5.55	5.—	5.75
Ячмѣнь	5.—	7.15	5.—	6.—	5.—	6.—	4 50	6 25	6 —	7.—
Овесъ	6.50	7.25	5.50	6.—	5.50	6 15	5 20	5 30	6 —	6.10
Горохъ	6.—	9.50	6.--	9.—	5.75	10.—	4 60	5.15	6.—	9.50
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	5.75	7 50	5.75	6.—	—.—	—.—	—.—	—.—	5.—	5.75
Лянка	8.50	9.50	8 50	9.30	8.—	9.35	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.75	5 45	—.—	—.—
Рѣпакъ	8.50	10.	—.—	—.—	9.—	10.—	—.—	—.—	9.-	10.30
Конюшина червона	40 —	53.—	40.—	50.—	35. —	51.—	40.—	45.—	40.—	52.—
" бѣла	40.—	65.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	40.—	62.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5 —	10.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Поѣзды зелѣзничѣ

Годины въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан и льокаль
Зелѣзницѣ державнѣ.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	[6 11]	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына	— —	{11 45 и [7 30]}	— —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:				
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	{10 — и 6 48}	— —	[6 50]
До Гусятына	— —	10 20	— —	

Такъ якъ правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

находится въ хатахъ численныхъ родинъ, то и не потребуе рекламы. Тѣ стрôчки подаемо лишь въ цѣли, щобы ширшимъ кружкамъ, котрѣ сего выпробованого средства домашного ще не знаютъ, подати о нѣмъ вѣсть. Втираный **Pain Expeller** усувае найуспѣшнѣйше гостець гихтъ и другѣ недуги. Болѣ уступаютъ звычайно по першôмъ втертю. Стоитъ 40 и 70 кр. Находится майже въ кождôй аптицѣ Головный складъ въ аптицѣ пôдъ золотымъ львомъ, въ Празѣ и Старôмъ Мѣстѣ (Altstadt,

„Овесъ сибирскій"

кождого часу **на продажь 100 кільо по 12 зр. а. в.** Овесъ сей есть дуже плодовитый (чвертка выдае 4 кôрцѣ), вытрималый на стужу, не высыпаеся. Треба его сѣяти дуже рѣдко а грунту треба третои сѣйбы по житѣ. Хто бôльше бере наразъ, опускаеся цѣну.

Иванъ Головкевичъ,

рускій священикъ въ Спасѣ, 1583 почта Долина. 1—3

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

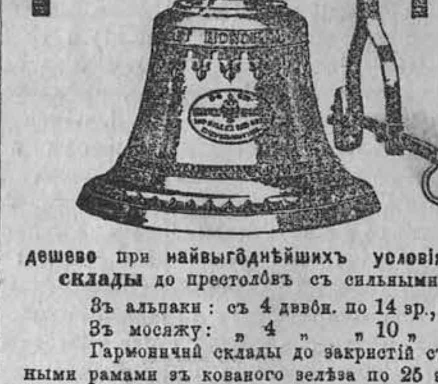

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складôвъ всякои величины и голосу.** Гарантія за певный голосъ кождого дзвона, чистый гармоничный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье дзвонôвъ съ **уприв. головами зъ кованого зелѣза** черезъ що можна дзвонами дуже легко дзвонити. **Опирала на дзвоны** зъ кованого зелѣза найлѣпшои конструкціи выконуются якъ найдешевше. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при найвыгôднѣйшихъ **условіяхъ заплаты. Гармоничнѣ склады** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: съ 4 дзвôн. по 14 зр., съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: " 4 " " 10 " " 3 " " 8 "
Гармоничнѣ склады до закристій съ 4 дзвôнками и съ прикрашеными рамами зъ кованого зелѣза по 25 зр. 1551 5—24

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, **два медалѣ за поступъ** за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 **зол. медаль.**

Заложена 1838. Доставила 4151 дзвонôвъ, 1,127.700 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клг. ваги.

!! Чуднои !!

елегантнои оправы, формы, тревалости и съ знаменитымъ веркомъ суть вынайденѣ мною и 6 зол. и срѣб. медалями преміованѣ

Маятниковѣ годинники въ формѣ ремонтоара

10 лѣтъ гарантіи, силу свѣтлоты кружка цифрового.

Цѣна **зр. 2·85**

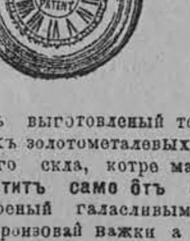

2 роки гварантіи за добрый ходъ годинника.

Цѣна **зр 2·85**

Сей пышный годинникъ выготовленый точно пôсля долученого рисунку въ Cuivre poli-вѣчкахъ золотометалевыхъ, мае кружокъ цифровый зъ патентованого плоского скла, котре мае ту чудну прикмету що середъ темнои ночи **свѣтитъ само ôтъ себе ясно якъ мѣсяць.** Крôмъ сего есть ôнъ заосмотреный галасливымъ прирядомъ дзвôнковымъ до будженя, мае двѣ бронзовѣ важки а позаякъ цѣна назначена лишь на **два риньскѣ 85 кр**, те може кождый купити собѣ таку прикрасу для свого помешканя. Высылаеся выключно лишь за присланьемъ готôвки а за послѣплатою почтовою черезъ

Ignaz Weiss, Uhrmacher und Fabrikant

Wien, II Tempelgasse N-o 6—34

Годинники кишенковѣ ремонтоары масивнѣ, знаменитый веркъ, тревалѣ, доставляю пôдъ гарантією въ пышныхъ до срѣбла пôдôбныхъ металевыхъ вѣчкахъ по зр. 6·50, дуже краснѣ золоченѣ, не до розпôзнаня ôтъ правдиво золотыхъ по зр. 7·50 1569 (2—4)

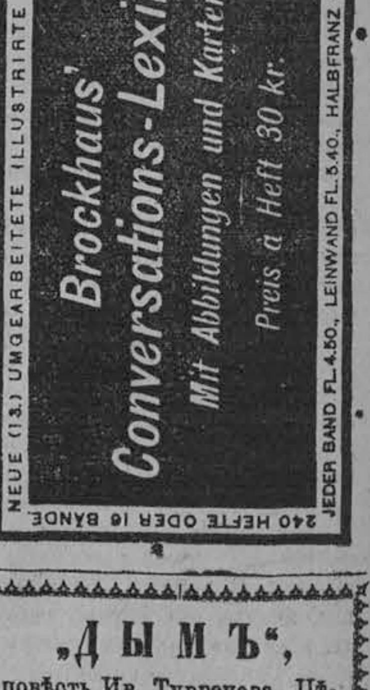

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1519 31—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

„ДЫМЪ",

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Выдавецъ и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарок·о

Ч. 22. Львôвъ, Вторникъ 25 лютого (9 марта) 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пон. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50
для России:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Ôтозва
„Народнои Торговлѣ“ въ Рогатынѣ.

Дня 5 л. марта ôтбулися Загальнй Зборы ва-для основаня повѣтовои „Народнои Торговлѣ“ въ Рогатынѣ, и хотяй погода не спріяла, то однакожь зборы выпали такъ хорошо, що обширне помешканье Всч. Володимира Чировского ледви змогло помѣстити участникôвъ: священикôвъ, людей въ интелигенціи свѣтскои и селянъ.

По довершеныхъ вступныхъ дѣлахъ нотаря п. Володислава Манастырского, по ухваленю статутôвъ и выборѣ управляючого совѣта, дирекціи и контрольного комитету, приступлено до запису членôвъ товариства. Сто тридцять удѣлôвъ съ квотою 1.300 зр. въ готовыхъ грошахъ записала дирекція до книгъ своихъ. Видно, якъ нарôдъ ôтчувавъ потребу того товариства и коли-бъ не заметѣль, то нехибно вплынуло-бы було въ-двоя тôлько, бо въ дальшихъ сторôнъ мы що найревнѣйшихъ патріотôвъ не бачили.

„Народна Торговля“ зô Львова прислала намъ двѣ телеграмы, въ котрыхъ витае насъ, яко молодшу сестрицю, и засылае щиро-руске „щасть Боже“ для добра народу, а присланьемъ на Загальнй Зборы здôбного мужа, котрый, уложившись съ нашою дирекціею, буде нашою повѣтовою Торговлею управляти, дала ясный доказъ, що тымъ мужамъ Львôвскои „Народнои Торговлѣ“ лише щастье и благо народу лежитъ на серци.

Родимцѣ! Першій крокъ напередъ уже зробленый. Ôтъ вашого патріотизму залежитъ дальшій розвôй дѣла!

Зъ поблизькихъ и дальшихъ сторôнъ поспѣшайте, Братя, чимъ скорше съ удѣлами а при помочи Божôй, нехибно вже въ першихъ днихъ цвѣтня с. р. мы вспѣемо отворити повѣтову „Народну Торговлю“ въ Рогатынѣ, а то тымъ бôльше, що въ дирекціи львôвскои „Народнои Торговлѣ“ мы маемо досвѣдченыхъ вождôвъ, щирыхъ порадникôвъ, безкористныхъ опѣкунôвъ, котрй нашу Торговлю якъ кокошь птенца пôдъ своими крылами выгрѣти хотятъ.

Дирекція повѣт. „Народнои Торговлѣ“ въ Рогатынѣ.

По процесѣ Михалка и тов.

I.

Результатъ процесу Михалка и двохъ его товаришѣвъ скôнчився тымъ, що сензаля „Заведенія“, здефравдувавшого до 1000 зр. засуджено на 3-мѣсячну вязницю, а головныхъ обжалованыхъ пущено на волю. Судъ найшовъ вправдѣ суть карыдостойного чину, колидуючого §. 183 зак. кар., але не засудивъ обжалованыхъ, бо оба, якъ дирекція „Заведенія“ заявила, покрыли страты нанесенй „Заведенію“ тымъ, що або нотаріяльными актами взобовязались ихъ вынагородити, або вступили въ т. зв. дописователѣвъ „Заведенія“. Судъ не мавъ отже достаточнои пôдставы засудити ихъ, а то тымъ менше, що навѣть нынѣшна дирекція не хотѣла всолидаризоватись съ актомъ обжалованя, съ выимкою особы des kleinen Defraudanten, Хувеса.

Однакожь мимо довершеного факту, що головныхъ обжалованыхъ пущено на волю и то головно по причинѣ, що „Заведеніе“ не хотѣло всолидаризоватись съ актомъ обжалованя и зреклось матеріяльныхъ претенсій до обжалованыхъ, — мимо того сумного факту публична моральнôсть мусить о цѣлôмъ дѣлѣ выдати зовсѣмъ противный судъ. Публична моральнôсть не може оправдати анѣ случайно обжалованыхъ, анѣ тыхъ, котрымъ було поручено стеречи руского гроша въ „Заведенію“, одинокôй финансовôй институціи рускôй. Тіи, що мали право и обовязокъ вглядати въ всѣ агенды „Заведенія“, дбати о правильный его розвôй, дивитись, щобъ такъ сказати, „на пальцѣ“ функціонерôвъ, — тіи не можутъ бути оправданй передъ нѣкимъ. Хто орудуе публичнымъ грошемъ, той не може заставлятись анѣ недостаткомъ часу, анѣ недостаткомъ фахового знаня, а мусить нимъ орудувати совѣстнѣйше, анѣжь грошемъ своимъ власнымъ.

Того всего не було анѣ въ дирекціи, анѣ въ совѣтѣ управляючôмъ. А можемо се смѣло сказати, бо въ обохъ сихъ тѣлахъ не засѣдали дѣти, котрыхъ можна въ блудъ ввести; не засѣдали люде, що не мали свобôдного часу, бо самй до тыхъ чинôвъ и достоиньствъ бралися, а засѣдали люде, що въ власнôй господарцѣ навчились зберегати и шанувати грôшь. Уряды директорôвъ, правныхъ консулентôвъ и достоиньства совѣтникôвъ не накидувано нѣкому. Залежало то ôгъ охоты и доброи волѣ самыхъ-же членôвъ сеи институціи и длятого публична моральнôсть мае тутъ короткій рахунокъ: хто мавъ ингеренцію въ справы „Заведенія“, на тôмъ тяживъ и обовязокъ знати о всѣмъ и пильнувати всего. Наколи жь члены дирекціи и совѣта управляючого мали до обжалованыхъ повне довѣріе, то тымъ самымъ ôтповѣдаютъ они за всѣ неправильности, якй дѣялись въ „Заведенію“, якй случайне слѣдство ôткрыло, якй спочиваютъ ще погребанй, або на якй нынѣшна дирекція ще не прійшла або и не прійде.

Зôбравши то все, трудно приходится намъ ôтповѣсти на пытанье, чому дирекція або управляючій совѣтъ самй не выступили противъ дефравдантôвъ съ обжалованьемъ вже тогды, коли изъ стороны сихъ дефравдантôвъ не дано ще нотаріяльныхъ актôвъ на покрытье провиненыхъ ними стратъ, коли тіи дефравданты не фигурували въ контовыхъ книгахъ „Заведенія“ яко „дописователѣ“ безъ матеріяльнои вартости. А трудно собѣ здати справу и зъ того, чому нынѣшна дирекція, устами д-ра Павенцкого, мимо того, що судъ пытавъ еи о то, не всолидаризувались съ актомъ обжалованя. О кого-жь ходило тутъ? Чи не чуесь нынѣшна дирекція въ правѣ до того? Чи не обовязана она боронити матеріяльныхъ интересôвъ „Заведенія“? Чи лежитъ ѣй на души бôльше свобода кôлькохъ особъ безъ моральнои вартости, якъ добро загалу? Намъ здаеся, що поведенье згаданыхъ надзорчихъ тѣлъ було и есть еще нынѣ вповнѣ некорректне...

Але и въ очехъ чужихъ представився Зарядъ „Заведенія“ въ свѣтлѣ дуже некористнôмъ. Подумаймо, що „Заведеніе“ носило фирму рускои институціи, що се була одинока руска институція финансова! Русины звѣстнй були свѣтови въ того, що все стояли на сторожи моральности публичнои. Нынѣ чужй люде кидаютъ Русинамъ въ очи тяжкими обжалованями... Тяжко и соромно о тôмъ навѣть погадати...

Справа се надто важна, тожь мы мусимо потолкувати о нѣй ширше.

Справа „Народного Дому“.

Въ деякихъ газетахъ появилися недавно вѣсти про нынѣшный станъ справы „Народного Дому“, вѣсти будьто-бы опертй на актахъ судовыхъ, а на дѣлѣ на скрôзь тенденційнй, вырахованй едино на то, щобъ въ мутнôй водѣ ловити рыбу. Иде о то, щобы черезъ голословне тенденційне представлюванье справы баламутити провинцію, вказувати ѣй небезпечнôсть не тамъ, зъ ôтки она дѣйстно выходитъ, але тамъ, де не то нема еи, але зъ ôтки выходитъ ще оборона рускои институціи, щобъ тôлько передъ людьми, несвѣдущими рѣчи, оклеветати нелюбыхъ имъ „народовцѣвъ.“ Зъ такого баламученя провинціи выходитъ, що поодинокй люде и деканаты зъ краю присылаючи свои протесты до управляючого совѣта „Народного Дому“, протестуютъ противъ того, яко бы на „Народный Дôмъ“, котрый не есть власностею Русинôвъ мѣста Львова, посягали „львôвскй Русины“. Очевидно, протесты тіи основуются на тенденційнôй информаціи и яко — що-найменше — безпредметовй справѣ нѣчого помочи не можутъ.

Понеже и намъ, певно бôльше якъ кому-небудь другому, лежитъ на серци добро „Народного Дому“, то и мы постарались поинформуватися зъ судовыхъ актôвъ, якъ то теперь стоитъ справа тои нашои институціи. Своими информаціями дѣлимося съ Вп. читателями.

Ще 26 червня 1850 р. краева губернія призволила була реальнôсть пôдъ ч. 78 м. (де нынѣ „Народный Дôмъ“ и церковь) вписати до книгъ табулярныхъ яко власнôсть Русинôвъ мѣста Львова (für das volle und unwiderrufliche Eigenthum der Lemberger ruthenischen Bevölkerung). Давнѣйша управляюча комисія, а потому товариство „Народного Дому“, а въ першôй линіи его синдикъ д-ръ Ив. Добряньскій, були на стôлько недбалй, що черезъ 35 лѣтъ не интабулювали тои реальности и она все ще въ табули фигуруе яко власнôсть фонду шкôльного, — ажь по появѣ звѣстнои брошуры, котра на тую недбалôсть сильно ударила, совѣтъ „Народного Дому“ внѣсъ въ тôмъ дѣлѣ дня 28 л. падолиста 1885 слѣдуючу просьбу до Суду краевого:

Ч. 611. Высокій Суде краевый!

Едиктомъ ц. к. Высшого Суда краевого Львовского отъ 30 Сентября 1884 года N. 22585 подано до вѣдомости, що проектъ новыхъ книгъ

Въ роковины смерти Т. Шевченка.

Зъ Украины.

Жѣнко моя люба,
Любй дѣтенята!
У людей сёгодня
Превелике свято!
Тамъ въ Карпатскôй Руси,
По той бôкъ кордону,
Церковнй сёгодня
Зрана гудуть дзвоны,
До святого храму
Людей зазывають, —
И усѣ на зазывъ
Радо поспѣшають,
Правлять панахиду
За впокôй Тараса,
За вѣчную память
Хлопа — вѣщогласа,
Що оплакавъ першій
Славную Руину,
Вбогую на щастье
Неньку Украину;
Що зъяснивъ намъ першій
Давну еи долю,
Израдливôсть шляхты
Въ боротьбѣ за волю:
Що звернувъ насъ въ лоно
Рôдного нарôду;
Написавъ на стязѣ
Рôвнôсть и свобôду:
Що державсь до смерти
Мôцно того стягу,
Вытерпѣвъ неволю,
Кару и зневагу;
Що и вмеръ съ тымъ стягомъ
Лихомъ знеможёный,
Але мôцный духомъ
И не побѣджёный!

То зразокъ *) нашь дѣти!
Мôтора народу!
То зразокъ великій
Рицаря свободы!
Тымъ то, мои любй!
Люде его славять
И въ церквѣ за нёго
Панахиду правлять!

Але мы — сёгодня
Не почуемъ дзвона,
Бо й на панахиды
Впала заборона...

* * *

Жѣнко моя люба,
Любй дѣтенята!
Полетѣмъ думками
Въ рôднiи Карпаты!
Тамъ въ австрійскôй Руси,
По той бôкъ границѣ,
Люде впоряджають
Рады, вечерницѣ;
Про народнй справы
Будуть радувати *),
Мысли и надѣѣ
Будуть высловляти,
Будуть читать гарнй
Въ рôднôй мовѣ творы,
Въ спѣвахъ оспѣвають
Спôльне щастье й горе, —
И отако чувства
Й мысли подѣливши,
Та на дальшу працю
Духа пôдкрѣпивши,
Розôйдуть ся люде
Въ рôднiи оселѣ,
Гордй своимъ дѣломъ,
Жвавй та веселй.

*) Зразокъ (здрôбнѣле ôтъ зразъ) = взорець.
*) Радувати = радити.

Але намъ не вôльно
За дверима хаты
Ôткрывати серця
Й мысли высловляти...

* * *

Жѣнко моя люба,
Любй дѣтенята!
Якъ же мы се свято
Будемъ святкувати?

Ôтсвяткуемъ дома
Въ рôднôмъ своѣмъ крузѣ!
Тутъ дамо мы волю
Радощамъ и тузѣ.
Самй мѣжь собою
Поговоримъ тихо
Та чарки шампаномъ
Понаповнимъ зъ ляха, —
Выпьемъ за Тараса
Вѣковѣчню память,
Выпьемъ за здоровье
Всѣхъ, що день сей тямять,
Выпьемъ завсе тее,
Що намъ дорогее!

* * *

Поздоровъ же, Боже,
Неньку Украину!
Пронеси ôтъ неи
Тяжкую годину!

Та поздоровъ, Боже,
Нашь народъ забутый,
Вбожествомъ прибитый
Тьмою обгорнутый!

Та поздоровъ, Боже,
Всѣхъ на духъ невищихъ,
Всѣхъ, хто любить щиро
Вбоге родовище!

Всѣхъ хто свого часу
Дармо не марнуе,
На народне щастье
Скôлько силъ працюе!

Всѣхъ хто перепоны
Смѣло поборяе,
Хто храбруе серцемъ,
Розумомъ буяе!

Всѣхъ, хто кобзаревй
Держить заповѣты, —
Всѣхъ поздоровъ, Боже!
Всѣмъ на многй лѣта!

Вас. Лиманскій.

Укр. Лютый 1885.

РУСИНЫ
пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Зъ помежи наслѣдникôвъ Володимира въ XI. и XII. столѣтю належитъ вымѣнити двохъ князѣвъ, именно Ярослава Володимировича, и его внука Володимира Мономаха. Ярославъ (1018 до 1054) вызначався образованьемъ, и для добра народу заслужився особливо тымъ, що зъ его причины высоко-образованый Русинъ Иларіонъ, першій зъ свого роду, бувъ выбраный на митрополита Кіевского (1051). Той Великій князь бувъ авторомъ першого правотаря, званого „Правда Руськая“, котра первѣстно була призначена для Новгорода, але швидко була перенесена и на другй бôльшй городы. Славнѣйшимъ ôтъ Ярослава бувъ Великій князь Володимиръ Мономахъ

выготовленъ для всѣхъ тѣлъ табулярныхъ реальностей Львовскихъ въ Середмѣстѣ положеныхъ, отъ 1 Декабря 1884 г. за новую книгу будетъ уважаный и що вызначено терминъ до сголошеня правъ въ цѣли спростованья вписовъ до 1 Декабря 1885.

Институтъ „Народный Домъ“ въ Львовѣ, заступленый ведля арт. 66. своихъ статутовъ черезъ подписанного предсѣдателя и секретаря, сголошаетъ прото право власности до реальности подъ Nr. 78 м. въ Львовѣ положенной, выказомъ гипотечнымъ Nr. 61 обнятой, а то на основанію слѣдующихъ документовъ, которыхъ оригиналы сохраняются въ Архивѣ „Народного Дома“, и до росправы будутъ предложены, а именно:

1) Рескрипта бывшой краевой Президіи отъ 7 Сентября 1849 года Nr. 10.876, которымъ руины бывшой Университетской библіотеки въ цѣли перестройки на Церковь приходску и отвѣтную часть грунту на постройку парохіального зданія русскому жительству города Львова безплатно передано.

2) Рескрипта отъ 19 Октября 1849 года Nr. 12674, которымъ также и прочая часть сгарищъ Университетского зданія съ площадью русскому жительству города Львова въ цѣли основанія Института Народного безплатно передано, съ тѣмъ дальшимъ примѣчаніемъ, що статуты основати имѣющогося Народного Института, если бы тойже имѣлъ становити общество, опиратися должны на законѣ о обществахъ.

3) Протокола отъ 8 Ноября 1849 года до Ч. 34.569/850, которымъ руины библіотеки Университетской и прочіи части сгарища зданія Университетского со стороны бывшой краевой губерніи до рукъ Русиновъ на томъ протоколѣ подписанныхъ переданы остали.

4) Рескрипта бывшой краевой губерніи отъ 26 Юня 1850 г. Nr. 34.569, которымъ сгарища бывшого Университета (реальность подъ Nr. 78 м.) за полную и неоткличную власность руского Львовского жительства, въ цѣли построенія приходской церкви и приходского зданія и основанія Института Народного призначены остали, въ концѣ

4) Одного екземпляра статутовъ, принятыхъ и потвердженныхъ рескриптомъ ц. к. Намѣстничества отъ 11 Февраля 1869 Nr. 7257/69, которыи доказуютъ, що Институтъ „Народный Домъ“, до основанія которого даровизна сгарищъ бывшого Университетского зданія, повысшими рескриптами послѣдовала, уже въ житье осталъ впроваденый и яко общество уконституованное на подставѣ закона о товариствахъ уже правно существуетъ.

Институтъ „Народный Домъ“ проситъ затѣмъ: Выс. Судъ краевый изволитъ на основаніи §. 8 закона отъ 25 Юня 1871 Nr. 96. то сголошенье права власности въ выказѣ гипотечномъ Nr. 61. обнимающимъ реальность Nr. 78 м. занотовати и по переведенной изъ уряду росправѣ съ ц. к. Прокураторіею скарбу, яко заступницею фонда наукового, соизволити, щобы Институтъ „Народный Домъ“ за властителя реальности Nr. 78 м. обнятой выказомъ гипотечнымъ Nr. 61. осталъ вписаный.

Отъ управляющого Совѣта Института „Народный Домъ“. Въ Львовѣ дня 18 (28) Ноября 1885. Предсѣдатель *Геровскій*; секретарь *Полянскій*.

Майже рôвночасно съ Совѣтомъ „Народного Дому“, бо лишь о два днѣ пôзнѣйше, т. е. 30 л. падолиста 1885 р., внесла и громада мѣста Львова до Суду краевого зголошенье права власности до реальности Nr. 78 м.

Розправа була вызначена на 12 л. сѣчня с. р. Пôдчасъ розправы громада мѣста Львова через свого заступника, п. Вас. Дѣдошака концепіента въ синдикатѣ мѣста Львова, спротивилась именемъ львôвскои людности рускои жаданю Совѣта „Народного Дому“. Мотивы того спротивленя подаемо въ скороченю:

Товариство „Народный Дôмъ“ — говорится въ спротивленю, — зголошуючи свое мниме право власности до реальности Nr. 78 м., признало: 1) що рескриптомъ краевои президіи зъ 7 вересня 1849 р. 10.876 даровано рускôй людности мѣста Львова безплатно руины був. библіотеки универс. на церковь и ôтповѣдну часть грунту на дôмъ парохіяльный; 2) що рескриптомъ зъ 19 жовтня 1849 р. ч. 12.674 даровано рускôй людности мѣста Львова такожь и решту згарищь университету на Институтъ Народный; 3) що пôсля протоколу зъ 8 падолиста 1849 р., въ консеквенціи и переведеню учиненыхъ повысшими рескриптами даровщинъ, руины библіотеки и решту згарищь губернія передала рускôй людности мѣста Львова въ физичне посѣданье; и 4) що рескриптомъ зъ 26 червня 1850 р. ч. 34.569 губернія признала повну и неôткличну власнôсть реальности пôдъ ч. 78 рускôй людности мѣста Львова.

Признанье се пріймае громада мѣста Львова именемъ Русинôвъ мѣста Львова до вѣдомости, бо пôсля тыхъ признань и покликаныхъ документôвъ руска людность мѣста Львова, а не товариство „Институтъ Народный Дôмъ“ есть властителькою реальности пôдъ ч. 78 м. Тіи документы, котрû и громада мѣста Львова дня 30 падолиста 1885 р. въ ôтписяхъ залучила, доказуютъ, що по сторонѣ рускои людности м. Львова есть вымаганый §-омъ 380 закона цивильного титулъ и правный способъ набутя власности черезъ передачу, а тымъ самымъ становлятъ повный доказъ, що руска людность м. Львова а нѣхто другій есть властителькою реальности пôдъ ч. 78 м.

Цѣль (modus), на яку даровщина була учинена, не змѣняе анѣ не зноситъ набутого рускою людностею м. Львова права власности, бо то есть лише якимсь, закономъ допускаемымъ, обмеженьемъ права власности, котре не мае вплыву на суть самого права власности; громада же мѣста Львова узнае тую цѣль и въ своѣмъ поданю зъ 30 падолиста 1885 р. поставила именемъ рускои людности мѣста Львова выразно жаданье, щобы право власности реальности пôдъ ч. 78 м. було вписане на руску людность м. Львова съ тымъ обмеженьемъ, що згадана реальность мае служити на тую цѣль, щобы бувша библіотека була перемѣнена на гр.-кат. церковь, а згарища бувшого университету були обернені на выбудованье дому парохіяльного и утворенье руского Института Народного.

Тымъ менше може бути тое право власности змѣнене або знесене тою увагою рескрипту краевои губерніи зъ 19 жовтня 1849 р.: „О скôлько бы при замѣренôмъ Институтѣ Народнôмъ мало бути утворене постôйне товариство, то его статутъ мае бути трактованый пôсля законôвъ о товариствахъ“. Въ тôй увазѣ есть лише высказано, що при замѣренôмъ Институтѣ Народнôмъ може бути утворене постôйне товариство и що въ такôмъ случаю статутъ его мае пôдлягати законамъ о стоваришеняхъ. Але то не мае нѣякои звязи и нѣякого вплыву на набуте право рускои людности м. Львова, особливо, що въ тôмъ же рескриптѣ краевои губерніи нема згадки о тôмъ, щобы на случай завязаня товариства мало згаснути право власности рускои людности м. Львова, щобъ оно мало перейти на то товариство; — противно, кр. губернія передала реальнôсть пôдъ ч. 78 м. въ физичне посѣданье Русинамъ м. Львова, а пôзнѣйше, 26 червня 1850 р. позволила рускôй людности м. Львова заинтабулюватись за властительку тои реальности.

Не входячи на разѣ въ оцѣнку того, въ якій способъ тов. „Инст. Народ. Дôмъ“ було завязане и чи оно помимо слова „Народный“ дѣйстно рускимъ цѣлямъ народнымъ ôтповѣдае, громада м. Львова пôдноситъ, що само затвердженье статута компетентною властею политичною не надае ще анѣ титулу до посѣданя, анѣ нѣякихъ правъ власности, бо власть затверджуюча статутъ якогось товариства орѣкае лише о можности истнованя товариства зô взглядôвъ публичныхъ, а не змѣняе права власности. И ц. к. намѣстництво въ рескриптѣ зъ 26 сѣчня 1869 р., потверджуючôмъ статутъ товариства „Институтъ Народный Дôмъ“, выразно застерегло, що черезъ затвердженье статута товариства права рускои людности м. Львова до дарованои ѣй реальности пôдъ ч. 78 м. въ нѣчôмъ не можутъ бути нарушенû або знищенû. Зъ того выходитъ, що деволюція права власности на товариство „Инст. Народный Дôмъ“ не наступила; товариство такою деволюціею выказатися не може; громада м. Львова именемъ рускои людности перечитъ тому товариству права власности реальности пôдъ ч. 78 м. и проситъ Выс. Судъ краевый, щобы позволивъ право власности тои реальности заинтабулювати на руску людность мѣста Львова.

Зъ наведеныхъ актôвъ бачутъ нашû читателѣ, хто веде спôръ и о що. Зъ актôвъ выходитъ, що:

1) Не якûсь „львôвскû Русины“, але громада мѣста Львова „посягае на Народный Дôмъ“, и то не на пôдставѣ чіегось повномочія, а сама на пôдставѣ статута мѣста Львова.

2) И товариство „Народный Дôмъ“ и громада мѣста Львова годятся въ тôмъ, що реальнôсть пôдъ ч. 78 м. дарована на власнôсть Русинôвъ мѣста Львова.

3) Спôръ иде о то, що товариство „Народный Дôмъ“ на пôдставѣ затвердженыхъ политичною властею своихъ статутôвъ уважае себе вже властителемъ реальности пôдъ ч. 78 м., а громада м. Львова реклямуе еи власнôсть для Русинôвъ м. Львова.

И коли ваги сего спору легковажити не можна, — то яка попередъ всего повинна бути задача Русинôвъ? Чи баламутити публичне мнѣнье и небезпечности надъуживати для цѣлей покутныхъ, для агитаціи противъ „народовцѣвъ“? Нѣ! Задачею Русинôвъ есть нынѣ завести такій станъ въ „Народнôмъ Домѣ,“ щобъ ніякій противникъ не мôгъ и не смѣвъ сказати: „тамъ не всѣ Русины, а фракція або клика!“ Въ тôмъ дусѣ повиненъ дѣлати нынѣшный Зарядъ „Нар. Дому,“ въ тôмъ направленю повиннû высказувати поодиноко и громадно свôй голосъ и патріоты рускû зъ краю! Тымчасомъ нынѣшный совѣтъ „Народного Дому,“ мовь на глумъ здоровому пониманю добра института, подае лишь пригôдне оружіе противникови. Такого ветерана-патріота, о. Стефана Качалу, нынѣшный совѣтъ принявъ въ члены лишь бôльшостею одного голосу; ще торôкъ подалися въ члены „Нар. Дому“ такû патріоты, якъ п. Романчукъ, п. Лѣниньскій, Вас. Нагôрный, — и що жь? — доси анѣ слыху, анѣ дыху! Чи то въ нынѣшнôй порѣ мае служити за доказъ супротивъ правдивого „посягателя“, що „Народный Дôмъ“ есть нынѣ власностею — всѣхъ Русинôвъ?! Надъ тымъ всѣ патріоты рускû повиннû глубоко задуматися!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Въ комисіи для закона противъ соціялистôвъ*), коли прійшла нарада надъ судовымъ заказомъ ширеня друкôвъ анархистичныхъ, сказавъ гр. Таффе, що грозяче небезпеченьство есть дуже велике и правительство мусить старатися, щобы оей законъ перейшовъ. Пôсля погляду гр. Таффого друки такû суть пôдъ певнымъ взглядомъ далеко небезпечнѣйшû, якъ матеріи выбуховû.

На засѣданю рады державнои) минувшои пятницѣ поставили послы Мавгнеръ, Винтергольеръ и тов. проектъ закона о улекшеню при будовѣ новыхъ домôвъ съ малыми а дешевыми помешканями. Проектъ сей звучитъ такъ: §. 1. Новû домы, котрû ставитъ чи то громада чи товариство зарôбкове або тû, що даютъ роботу и хотятъ своимъ робôтникамъ дати выгôднû помешканя, суть вôльнû такъ ôтъ податку домового и клясово-домового якъ такожь и ôтъ податку за домы увôльненû ôтъ податку. — §. 2. Увôльненье ôтъ податку розтягаесь на 30 лѣтъ ôтъ часу укôнченя дому. — §. 3. Черезъ цѣлый часъ, якъ довго есть дôмъ вôльный ôтъ податку суть проценты ôтъ довгôвъ гипотечныхъ и останкôвъ сумы купна вôльнû ôтъ податку. — §. 4. Дôмъ, котрый мае бути увôльненый ôтъ податку несмѣе мати бôльше помешкань якъ чотыри найбôльше въ трехъ поверхахъ. До поверху рахуеся такожь и стрыхъ. Домы зъ помешканями, въ котрыхъ помôстъ лежитъ низше улицѣ, не маютъ права до сего увôльненя. — §. 5. Розмѣръ поодинокого помешканя не сьмѣе бôльше выносити якъ 54 квад. метрôвъ а розмѣръ цѣлого мѣсця забудованого домомъ не бôльше якъ 150 кв. метрôвъ. — §. 6. Рôчный чиншь за одинъ метеръ квадр. помешканя мае выносити: а) у Вѣдни и околици 1·50 зр.; б) въ мѣстахъ съ бôльше якъ 40.000 мешканцѣвъ 1·25 зр.; в) въ мѣстахъ съ 20.000 мешканцями 1 зр.; 2) въ всѣхъ иншихъ мѣсцевостяхъ 75 кр. — Наколи бъ сей законъ перейшовъ въ радѣ державнôй, то обовязувавъ бы вже ôтъ 1 липня с. р. — Друге важне предложенье на сѣмъ засѣданю було предложенье Жака и тов. о ôтшкодованю за невинно потерпѣвшу кару. — Внесенье Яворского о заведеню мыта ôтъ збôжа ôтослано до комисіи мытовои.

Заграничнû Державы.

Россія. Въ цвѣтни мае царь выѣхати до Криму, зъ ôтки ôттакъ поѣде до Николаева при устю Бога, щобы тамъ оглянути портъ военный. Въ звязи съ сею подорожею царя стоитъ приѣздъ до Петербурга одесского ген.-губернатора и городского головы. — Россійщенье прибалтійскихъ провинцій нѣмецкихъ поступае вправдѣ досыть скоро, выкликуе однакожь велике невдоволенье середъ жителѣвъ. Вже примусове заведенье россійского языка въ нѣмецкихъ школахъ выкликало неохоту середъ Нѣмцѣвъ прибалтійскихъ, а ще бôльше невдоволенье и просто розъяренье выкликуе ширенье православія. Рѣчь се зовсѣмъ понятна, коли зважимо, що вѣру православну ширятъ помежи Нѣмцями протестантами при помочи грошей. Якійсь Кельнингъ ширитъ н. пр. — якъ доноситъ „Pol. Corr.“ — въ той способъ православіе, що дае кождому селянинови, котрый перейшовъ на православіе по три рублѣ готôвкою на руку. Зъ ôтки сей пропагаторъ платитъ грошѣ, чи зъ власнои кишенѣ чи зъ якого фонду, не знати. Характеристичнымъ есть однакожь, що россійске духовеньство православне дуже невдо-

---

(1113—1125), котрого можна поставити за взорець мудрого, добросердного, миролюбного володаря. Єму удалося майже цѣлу роздроблену державу сполучити пôдъ свою булаву, при чѣмъ мôгъ противъ найтяжшихъ ворогôвъ краю, т. е. противъ дикихъ Половцѣвъ предпринимати богато удачныхъ походôвъ. Ôнъ бувъ першій зъ помѣжь рускихъ володарѣвъ, що взявъ „смерда“ въ оборону противъ всякого насильства и казавъ признати ему права его. Однакожь ся свѣтла доба въ рускôй исторіи пропала швидко, а въ послѣдуючôмъ часѣ уложилися политичнû и соціяльнû ôтносины въ краю пôдъ кождымъ взглядомъ неприязно. Жадный панованя внукъ Володимира Мономаха, Андрѣй Боголюбскій, заснувавъ на пôвночи, въ Суздали, велике княжество незалежне ôтъ Кіева, и переводивъ свою сепаратистичну политику съ великою енергіею. А що въ Кіевѣ не було могучого князя, то дѣяльнû и ворохобнû князѣ Суздальскû могли швидко взяти перевагу надъ Кіевомъ. Стародавный Кіевъ, мати рускихъ городôвъ, котрый пôдъ взлядомъ торговельнымъ бувъ головнымъ осередкомъ торговлѣ межи всходомъ а ганзеатицкими городами, тративъ що разъ бôльше и бôльше свое политичне значенье, а ще якъ митрополитъ переселився до Володимира (надъ рѣк. Клязмою), почала въ давнôмъ столичнôмъ городѣ пропадати византійска культура, тѣсно звязана съ вѣрою. Въ Суздали отже заложено засновокъ будущои Московскои монархіи, коли въ Новгородскôй республицѣ давнû свобôднû установы тревали ще майже до кôнця XV. столѣтя.

Коли Великû князѣ, резидуючû въ Кіевѣ, не могли вже удержатися при своѣй верховности противъ великихъ князѣвъ Суздальско-Володимирскихъ утворилося въ Галичи, на полудневôмъ заходѣ ôтъ Кіева, нове огнище политичного житя. Тутъ концентрувалася нова дѣяльнôсть за-для самостôйности Руси, бо князѣ Володимирко, Романъ и Данило переводили свои державнû замѣры съ розумнымъ обчисленьемъ. Романъ, охочій до здобычи, панувавъ не тôлько въ Галичи, але такожь въ волыньскôмъ Володимирѣ, и мавъ верховну власть надъ Кіевомъ. Особливо Данило придбавъ собѣ черезъ свою розумну политику и лицарство добре заслужену славу въ Европѣ, такъ що папа Инокентій IV привѣвъ его до церковнои уніи съ Римомъ и обдаривъ его королѣвскою короною. Папа именно обѣцявъ ему помôчь противъ опустошаючихъ нападôвъ Монголôвъ и хотѣвъ его уняти для своихъ далеко-сяглыхъ плянôвъ въ тогдѣшнôй свѣтовôй политицѣ. Коли однакожь обѣцяна помôчь не наступила, Данило зôрвавъ всѣ звязи съ Римомъ и оставъ при своѣй православнôй вѣрѣ. Въ загалѣ Галичь бувъ въ той часъ видовищемъ многихъ далеко-сяглыхъ подѣй. Звѣстно, що Угры стали тамъ въ першій разъ р. 1188 твердою ногою, коли сынъ Белѣ, Андрѣй, засѣвъ на галицкій престолъ. Хочь гордû чужинцѣ заразъ (1190) були прогнанû, то все-жь угорскû королѣ и пôзнѣйше вплывали на ôтносины Галича, и въ р. 1214 Андрѣй при помочи Краковского князя Лешка Бѣлого призначивъ на короля въ Галичи свого сына Коломана, котрого потому (1218) скинувъ зъ престола Мстиславъ Хоробрый, призваный зъ Новгорода. Пôзнѣйше той самъ Мстиславъ посадивъ (1227) на престолѣ галицкôмъ свого зятя, угорского королевича Андрѣя, по чѣмъ Угры въ Галичи володѣли по своѣй воли, ажь ихъ Данило знову 1229 р. зъ краю выгнавъ. Вправдѣ Андрѣй ще разъ (1231) вернувъ до Галича, але по его смерти (1233) угорскû королѣ не зголошували вже бôльше претенсій до галицкого престола. Найбôльшими противниками хороброго Данила були проводирѣ галицкои шляхты — бояре; утворивши въ краю могущу олигархію, старалися всякими можливыми способами зменшити права князя. За часъ свого рухливого житя Данило давъ численнû доказы политичнои оглядности и пожертвованя въ дѣяльности для добра державы. Вже яко 20-лѣтный молодець бився ôнъ (1224) на рѣцѣ Калцѣ противъ переваги Монголôвъ; въ р. 1229 воювавъ въ Польщи яко союзникъ Конрада, князя Краковского и Мазовецкого, противъ Владаслава, князя Великопольского, а 1254 р. предпринявъ въ интересѣ угорского короля Белѣ IV походъ противъ Чехôвъ. Поминаючи иншû его военнû дѣла, годится ще згадати про его ôтносины до дому Бабенбергôвъ. Єго сынъ Романъ бувъ жонатый съ Гертрудою, братаницею Фридриха Хороброго. Се супружество було споводоване угорскимъ королемъ Белею IV, котрый за пôдмогою австрійскихъ вельможь выступивъ противъ Оттокара яко претендентъ до бабенбергско-австрійского дѣдицтва. Мимо того, що Данило вельми вславився своею мудрою политикою и хоробростею, — то все-жь не мôгъ загатити надходячои повени Монгольскои силы. Въ р. 1240 дикû Монголы зруйнували Кіевъ, Галичь та богато иншихъ городôвъ и черезъ частû напады въ наступаючихъ часахъ знищили безпощадно культуру краю. Данило поклонився передъ могущимъ ханомъ Батыемъ и зъобовязався платити ему дань. Знакомъ народнои немочи була мѣжь иншими та обставина, що Левъ, наслѣдникъ Данила на галицкôмъ престолѣ, зъ приказу хана прилучився съ своимъ помôчнымъ полкомъ до Монголôвъ, коли они предприняли опустошаючій походъ на Польщу.

Сему пригноблюючому положеню Русинôвъ въ нынѣшнôй полуднево-захôднôй Россіи прійшовъ въ помôчь могучій князь литовскій Гедеминъ, котрый около р. 1320 майже всѣ тамошнû области або черезъ завойованье, або черезъ женитьбу прилучивъ до свого дому. Тымчасомъ Галицке княжество по смерти послѣдного руского князя Юрія II припало его своякови, Болеславови Тройдановичеви, а коли той умеръ наглою смертею, польскій король Казимиръ Великій, занявъ (1340) се княжество и оно 1432 р. було зъорганизоване яко воеводство на ладъ иншихъ провинцій польскихъ та ажь до 1772 р. оставало пôдъ панованьемъ Полякôвъ. Коли-жь Русины колишного Галицкого княжества, прилученû до Польщѣ, були обмеженû въ своихъ политичныхъ и народныхъ правахъ, то Русины въ Литвѣ не мали причины жалуватись на литовску гегемонію, бо ихъ культура найшла признанье у Литовцѣвъ, и

волене новонавернеными вѣроисповѣдниками, бо тѣ домагаются ôтъ православного духовеньства або рѣчей, на котрѣ православна церковь не дозволяє, якъ н. пр. удѣлюванье св. тайны Евхаристіи на способъ протестантскій, або жадають ôтъ духовеньства того, до чого оно не привыкло и що доси въ православнôй церквѣ лишь дуже рѣдко практикувалося, якъ н. пр. довгѣ проповѣди, до якихъ люде призвычаилися за часôвъ протестантскихъ. Можна сказати, що зъ нового стану рѣчей обѣ стороны невдоволенѣ а интелигентнѣйшѣ священики православнѣ доказують, що новонавернені вѣроисповѣдники, або знову ôтлучатся ôтъ православнои церкви, або принесутъ ѣй бôльше шкоды якъ хôсна. Для успѣшного ширеня православія заведено въ провинціяхъ прибалтійскихъ законъ даючій право до вывласненя грунтôвъ потрѣбныхъ пôдъ будову православныхъ церквей.— Ходятъ вѣсти, що въ дотеперѣшнôй управѣ громадскôй має наступити реформа. Дотеперѣшна управа давала громадамъ досить широку свободу, котрои однакожь громады будьто черезъ свою темноту, будьто черезъ иншѣ вплывы не могли и не умѣли ôтповѣдно выкористувати. Теперь отже проєктуєся, щобы громадамъ дати надзирателѣвъ зъ помѣжь властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей, котрѣ бы пильнували управы громадскои и писарѣвъ громадскихъ. Надзирателѣвъ тыхъ буде предкладати губернаторъ, а потверджати министерство. — Вѣсть, що проєктъ о знесеню „чиновъ" не буде переведеный, потверджаєся. — О цѣкавôй агитаціи, выкликанôй на жаданье мин. гр. Толстоя доноситъ „Pol. Corr." Гр. Толстой хотѣвъ забезпечати шляхтѣ россійскôй вплывъ на мѣсцевѣ институціи особливо на „земства" (щось въ родѣ нашихъ радъ повѣтовыхъ *Ред.*) и для того высказавъ свое бажанье, щобы въ тôмъ дусѣ присылано єму якъ найбôльше адресъ. На многихъ зборахъ шляхты однакожь пôднеслися голосы противнѣ такôй манипуляціи, а зъ добре поинформованыхъ жерелъ доносятъ, що навѣть коли-бъ гр. Толстою удалося перевести свôй проєктъ, то ôнъ найшовъ-бы великій опôръ въ самôмъ госуд. совѣтѣ, бо либеральна партія, котра теперь групуєся около Рейтерна, Палена, Абазого и Игнатьева зыскує чимъ разъ бôльше вплыву и значеня. — Приготованя военнѣ въ Россіи на велику скалю поступаютъ чимъ разъ бôльше; теперь одержали крѣпости варшавска, новогеоргіевска, брестска, ковненьска и литовска разомъ 16 батерій потрѣбныхъ до выпаду зъ крѣпостей пôдчасъ осады. Робятся такожь досвѣды съ переносными зелѣзницями, щобы на случай вôйны можна закладати зелѣзницѣ побôчнѣ. Флоту на Балтійскôмъ и Чорнôмъ моряхъ збôльшено въ послѣднôмъ роцѣ о 27 кораблѣвъ. Закаспійска зелѣзниця має теперь будуватися по-за Мервъ ажь до бохарского мѣста Чарджуй надъ Аму-Дарья, евентуально ажь до Ташкенду, а напевно вже ажь до Самарканду.

Нѣмеччина. Дня 4 с. м. поступила на порядокъ дневный нѣмецкои рады державнои справа монополю горѣвки. Позаякъ ся справа есть предметомъ дня и въ другихъ державахъ а такожь и въ Австріи, то варто близше застановитися надъ дебатою, яка по сѣй причинѣ велася въ нѣмецкôмъ парляментѣ. Заведенье монополю горѣвки мотивувавъ мин. Шольцъ финансовою потребою державы. Ôнъ выказавъ, що держава потребує теперь 200 до 300 миліонôвъ бôльше; всѣ мыта и податки ужитковѣ (консумційнѣ) не суть въ силѣ доставити такихъ сумъ. Франція має зъ горѣвки 190 мил. марокъ доходу, Англія 300 мил. мар., Россія 500 мил. мар., а Нѣмеччина лишь 50 миліонôвъ. Монополь горѣвки, каже Шольцъ має бути небезпечный, бо для 3000 бôльшихъ властителѣвъ буде се незаслуженый подарунокъ зъ кишень платячихъ податокъ. Се не може нѣякъ бути, бо тутъ розходится такъ само о тысячѣ малыхъ властителѣвъ, котрѣ такъ само потерпятъ, коли выйде сей законъ, якъ и будутъ терпѣти, коли законъ не буде заведеный. „Предкладаючи основы сего закона, каже Шольцъ, звертавъ я увагу на то, що такъ великѣ, якъ и середнѣ, якъ такожь и малѣ продуценты горѣвки одержатъ ôтповѣдну заплату зъ касы державнои за доставу горѣвки. Заходитъ теперь пытанье, чи нынѣшна цѣна бараболяного спиратусу есть природною, або чи може вы вже не чули о тôмъ, що ту цѣну осягнено черезъ нечуванѣ преміи вывозовѣ, якѣ другѣ державы платятъ тымъ, що вывозятъ, а котрѣ дозволяютъ имъ продавати продуктъ понизше его вартости? Коли змусимо чужихъ конкурентôвъ продавати свôй продуктъ въ краю по приступнôй цѣнѣ, чи то буде подарунокъ зъ кишенѣ платячихъ податки? Нѣколи! Законъ о монополю горѣвки змушує насъ удержати цѣну, котру треба заплатити и тымъ, що выроблюютъ горѣвку, щобы бодай покрывалися кошты продукціи. Зъ становища господарского пôдношено передовсѣмъ, що ходитъ тутъ о усуненье осôбъ ôтъ ихъ дотеперѣшного заробкованя. Єсть въ тôмъ трохи правды, але тогды розходилось-бы лишь о мале число, бо далеко бôльшу часть осôбъ переняла-бы держава на себе, а они були-бы тогды далеко лѣпше забезпеченѣ, якъ теперь. Одна часть певно потерпитъ въ своимъ заробкованю, але на сей случай предвиджено въ проєктѣ ôтповѣдне ôтшкодованье, а коли въ однôмъ або въ другôмъ случаю выкажеся, що то не выстає, то можна буде якось порозумѣтися. Въ тôмъ власне лежитъ добра сторона монополю, що дає ôтшкодованье. Якъ-бы горѣвку въ иншій способъ оподатковано, то ôтпало бы ôтшкодованье; тогды ôтсунулось-бы може ще бôльше людей ôтъ сего заробку, а тогды нѣхто въ свѣтѣ не подумавъ-бы о сихъ ôтшкодованяхъ. Зô взглядôвъ финансовыхъ пôдношено знову, що черезъ сей законъ не осягнеся потрѣбна сума 300 миліонôвъ; доказувано, що зъужитокъ зменшится. И мы числилися съ тымъ и для того приняли, що зъужитокъ зменшится о 20%, але що зъ другои стороны може зъужитокъ збôльшитися въ мѣру того, якъ збôльшится населенье. Документно не можна сего вправдѣ доказати, але такъ само не можна доказати, що зъужитокъ зменшится. А коли-бъ и такъ було, то хосенъ сего закона показавсь бы знову въ другôмъ напрямѣ. Проєктъ сего закона можна поручити такъ зô взглядôвъ политичныхъ, якъ и економичныхъ и финансовыхъ, але лишь зъ становища нѣмецкого и краевого. За границею, правда, инакше думаютъ. Въ Австріи за нашимъ примѣромъ носятся такожь съ гадкою монополю горѣвки, а газеты австрійскѣ сумнѣваются, чи въ Нѣмеччинѣ прійде до монополю горѣвки. Австрійскій промыслъ спиритусовый має всяку пôдставу бажати, щобы кн. Бисмаркъ перепавъ въ парляментѣ съ своимъ предложеньемъ, бо Австрія експортує до Нѣмеччины за 5 мил. зр. спиритусу, а вывôзъ черезъ монополь бувъ-бы дуже загроженый. Хто заступає австрійску продукцію, мусить отже бажати, щобы побѣдили тѣ люде въ парляментѣ, котрѣ суть противъ проєкту кн. Бисмарка. (Дальшій хôдъ дебатъ подамо пôзнѣйше *Ред.*) — Въ комисіи пруского сойму перепало внесенье о наслѣдственнôй арендѣ грунтôвъ выкупленыхъ ôтъ Полякôвъ, а комисія приняла §. 1. проєкту признаючого правительству 100 мил. марокъ на колонизацію. — Кн. Бисмаркъ носится съ гадкою, зреформувати теперѣшну конституцію и выготовивъ вже — якъ говорятъ — проєктъ, пôсля котрого можутъ бути выбиранѣ на послôвъ лишь люде, котрѣ укôнчили 30 рôкъ житя. Доси мали право до того люде съ укôнченымъ 25 рокомъ. Черезъ сю постанову думає кн. Бисмаркъ ослабити либеральне сторонництво, котре звычайно выходитъ зъ людей вѣкомъ молодшихъ. Проєктъ свôй предложивъ кн. Бисмаркъ наслѣдникови престола, але сей не давъ рѣшучои ôтповѣди, а зробивъ лишь замѣтку, що справа ся належитъ до цѣсаря.

Болгарія. По поводу заключеня мира выдавъ князь болгарскій слѣдуючій манифестъ: Мы Александеръ I., зъ божои ласки и волѣ народа князь болгарскій. Высказуючи нашу подяку всѣмъ нашимъ вѣрнымъ пôдданымъ безъ рôзницѣ вѣры и народности за ихъ любовь до ôтчины, вѣрнôсть до нашого престола, якъ такожь и за великѣ жертвы и ревнôсть въ тяжкихъ але славныхъ хвиляхъ, заявляемо симъ всѣмъ жителямъ, по обохъ сторонахъ Балкану, що мы заключили нынѣ миръ съ королевствомъ Сербією. Позаякъ певно есть, що мужественнѣ сыны ôтчины повернутъ скоро домôвъ, щобы ôтдатися своимъ мирнымъ занятямъ, маємо надѣю, що нашъ народъ ôтзначаючійся завсѣгды трудолюбивостею, порядкомъ и спокоємъ оправдає довѣрье Є. Вел. Султана, котрый зволивъ розважити горяче бажанье нашого народу и дозволивъ розширити границѣ краю повѣреного нашôй управѣ. Въ надѣѣ, що всѣ народности нашои ôтчины задержатъ и на будуще тѣ добрѣ ôтносины мѣжь собою, якѣ проявили пôдчасъ вôйны, просимо помочи и благословеньства божого на дорозѣ поступу и національного розвитку для нашого любимого народу. Дано въ нашôй столици Срѣдецѣ дня 19 лют. 1886 р. — Скоро лишь надôйшла вѣсть о заключеню мира до Филипополя, ôтправлено заразъ въ всѣхъ церквахъ богослуженье, на котрôмъ були всѣ урядники. Въ соборнôй церкви мавъ филипопольскій епископъ довшу проповѣдь. По торжествѣ выслано телеграмы до князя и мин. Каравелова. Того самого дня хотѣла партія обрусителѣвъ выкликати демонстрацію и обходила память Санъ-Стефаньскои угоды, зробила однакожь велике фіяско. Коли россійскій консуль Величковъ выступивъ на бальконъ и пôднѣсъ окликъ въ память Санъ-Стефаньскои угоды, роздалася зъ посередъ товпы — якъ доноситъ „N. fr. Presse" — покепкуюча ôтповѣдь. Народъ кричавъ: Най жіє рубель! Най жіє status quo ante! Величковъ мусѣвъ чимъ скорше утѣкати передъ товпою.

НОВИНКИ.

— **Именованя и перенесеня.** Судіями повѣтовыми именованѣ адъюнкты: Адольфъ Гладыловичь зъ Коломыѣ для Немирова; Титъ Реваковичь зъ Садагуры для Пôдбужа; Ипполитъ Воляньскій зъ Любачева для Жмигорода. Краева рада шкôльна именувала кс. Іос. Дрозда дѣйстнымъ учителемъ религіи въ гимназіи перемыскôй. — Перенесенѣ: Судіѣ повѣтовѣ: Кароль Рекъ зъ Немирова до Равы; Кароль Чернецкій зъ Пôдбужа до Сколього и Генрикъ Гарволиньскій зъ Золочева до Бродôвъ.

— **Статистика австрійскои арміи.** При кôнцю 1884 р. було въ арміи 257.592 Нѣмцѣвъ, 168.563 Мадярôвъ, 123.787 Чехôвъ, 72.524 Русинôвъ, 69.222 Полякôвъ, 63.097 Хорватôвъ и Сербôвъ, 40.659 Словакôвъ, 48.799 Румунôвъ, 29.313 Словенцѣвъ и 6722 Италіянôвъ. Гôднымъ уваги есть фактъ, що на 1000 хлопцѣвъ берутъ Русинôвъ 170 а Полякôвъ лише 102. Найсильнѣйшими показуются Русины и Кроаты а найслабшими Поляки. Найвысшій зростомъ буваютъ Кроаты а найнизшѣ Поляки. Русины тримаютъ пôдъ тымъ взглядомъ середину. Найменше письменныхъ межи рекрутами есть въ Галичинѣ, Дальматіи и Буковинѣ. На 1000 воякôвъ зъ Буковины лише 171 умѣє читати.

— **Университеты въ Австріи.** Сего року шкôльного вписалося слѣдуче число студентôвъ на университетахъ австрійскихъ: У Львовѣ 1005, Краковѣ 1025, въ Чернôвцяхъ 263, у Вѣдни 5.157, въ ческôмъ университетѣ въ Празѣ, 1952, въ нѣмецкôмъ 1517, въ Грацу 1175; — львôвска политехника числитъ лише 178 студентôвъ.

— **Выборы до рады державнои** зъ мѣста Кракова (по пок. Заторскôмъ) розписанѣ на день 15 цвѣтня а зъ округа выборчого Тарнôвъ-Домброва-Пильзно (замѣсть д-ра Копыциньского) на день 14 цвѣтня с. р.

— **Уряды гôрничѣ въ Галичинѣ.** Въ наслѣдокъ уставы краевои о нафтѣ зреорганизувало министерство галицкѣ уряды гôрничѣ въ той способъ, що замѣсть двохъ дотеперѣшныхъ округôвъ гôрничихъ завело чотыри, а именно въ Краковѣ, Яслѣ, Дрогобычи и Станиславовѣ (въ двохъ послѣднихъ мѣстахъ замѣсть уряду львôвского). Округъ яслискій буде обôймати межи иншими повѣты: Горлицѣ, Грыбôвъ, Ясло, Кольбушеву, Коросно, Новый Санчь, Сянôкъ и т. д. До дрогобыцкого уряду будутъ належати: Цѣшанôвъ, Добромиль, Долина, Дрогобычь, Ярославъ, Яворôвъ, Лиско, Мостиска, Перемышль, Самбôръ, Старе мѣсто, Стрый и Турка. До станиславôвского: Львôвъ, Бôбрка, Богородчаны, Калушь, Чорткôвъ, Станиславôвъ, Сокаль, Городокъ, Камѣнка, Теребовля, Залѣщики и др.

— **Въ справѣ вдовичо сирôтского фонду** по рускихъ священикахъ львôвскои аепархіи выславъ бувъ сими днями чорткôвскій деканатъ двохъ делегатôвъ до Преосв. еп. Юліяна съ прошеньемъ, щобы роздѣлено фондъ сей на двѣ части ôтповѣдно до епархій и часть припадаючу на епархію станиславôвску ôтдано пôдъ окрему управу.

— **„Миръ" бачитъ индиферентизмъ** въ тôмъ, що товариство им. Шевченка упросило православного священика ôтправити богослуженье за упокôй православного Тараса Шевченка! А не бачивъ индеферентизму въ тôмъ, якъ „хтось" католицкому священикови казавъ ôтправити въ церкви св. Георгія богослуженье за здоровле протестанта Оттона Бисмарка, гонителя католикôвъ. . . Якъ бачило, „Миръ" часами дуже — индиферентный.

— **Зъ комнаты нотаріяльнои.** По причинѣ смерти Ипол. Левицкого, нотаря въ Калуши, взывае нотаріяльна комната у Львовѣ, щобы партіи зголосилися съ своими претенсіями выплываючими зъ урядованя пок. Ип. Левицкого въ Яворовѣ а потôмъ въ Калуши въ протягу 7 мѣсяцѣвъ до нотаріяльнои комнаты. По семи мѣсяцяхъ кавція покôйного буде вже звернена родинѣ. — Комната нотаріяльна у Львовѣ оголошує конкурсъ на опорожнену посаду нотара въ Гусятинѣ. Поданя вносити треба до нотаріяльнои комнаты у Львовѣ съ речинцемъ осьми днѣвъ.

— **Достава для арміи.** Львôвске намѣстництво завôзвало староства въ Галичинѣ, щобы они заохочували громады до ставаня на лицитаціяхъ доставъ войсковыхъ. Громады, котрѣ и такъ маютъ передъ всѣми другими партіями першеньство, повиннѣ зъ сихъ доставъ, коли можутъ користати.

— **Бранка рекрутôвъ.** Намѣстництво повѣдомило староства, що нова инструкція до уставы войсковои позволяє на бранку рекрутôвъ въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ повѣту. Дотеперь дѣялося такъ, що рекруты, особливо въ гôрскихъ повѣтахъ мусѣли зъ своими вôйтами ходити по 5 миль далеко на бранку. Нова инструкція дає отже пôдъ симъ взглядомъ велику пôльгу.

— **Примусова предплата** „*Stylistyk* и." Выдѣлъ Рады повѣтовои въ Залѣщикахъ завôзвавъ уряды громадскѣ, щобы тѣ предилачували: „Stylistyk-y dla gminnych urzędów." Дивує насъ лише та ревнôсть повѣтовои рады положенои на самôмъ всходѣ, въ котрôй она выпередила свои товаришки въ Вадовицяхъ Ланцутѣ и т. д.

— **Жертвы неосторожности.** Лѣсы въ Сапоговѣ и въ Вовкôвцяхъ коло Борщева були въ першихъ дняхъ сего мѣсяця свѣдками сумныхъ выпадкôвъ. Селянинъ зъ Залѣся Микита Федôрцѣвъ поѣхавъ до Сапогова за паливомъ. Въ лѣсѣ зрубаный дубъ падаючи на землю поваливъ съ собою и того-жь селянина, а засягнувши его вершкомъ, зломивъ долѣшне праве ребро. Нещастного вôдвезено сейчасъ домôвъ и лишь скорôй лѣкарскôй помочи належитъ подякувати, що съ великимъ трудомъ привернено єму здоровлье. Майже рôвночасно въ Вовкôвцяхъ, зрубаный дубъ розлупивъ одному чоловѣкови голову, пару коней забивъ а пару покалѣчивъ. На що лѣсничѣ и побережники? Чя не ихъ то обовязокъ перестерѣгати и зберегати людей ôтъ всякихъ подôбныхъ выпадкôвъ?

— **Въ Турильчу коло Скалы** стався трагичный выпадокъ. Зайшовъ туды зъ Кудринецъ кôлька-надцять-лѣтный циганчукъ и съ подôбными собѣ хлопаками спускався на саночкахъ. При тôй нагодѣ одинъ на другого метавъ грудками снѣгу. Але оденъ съ хлопакôвъ каже до циганчука: „Не гôденъ ты того, щобъ на тебе метати снѣгомъ, для тебе выстане замерзлый коровякъ." Не богато надумуючись, пôднявъ замерзлый коровякъ и поцѣливъ бѣдного циганчука такъ нещасливо въ голову, що той-же до землѣ повалився безъ душѣ, не выдаючи при тôмъ найменшого йойку. То наслѣдки играшокъ хлопячихъ, коли ôтбуваются безъ догляду старшихъ. Въ тôмъ-же селѣ ще въ осени ôтгралася ще трагичнѣйша сцена. Дѣдичь, хотячи своимъ робôтникамъ справити приємнôсть по причинѣ укôнченыхъ кукурудзяныхъ жнивъ, запросивъ музикантôвъ, причѣмъ, розумѣєсь, не обôйшлось и безъ горѣвки. По укôнченôй гульбѣ пяни паробки, повертаючи домôвъ, хватили одного зъ-помѣжь себе, на котрого мали „щось за зле," обрѣзали ножемъ доокола шию, голову скрушили зъ вязôвъ и Богъ знає куды занесли, а туловище нещастного лишили въ ровѣ близь мурованки. Урядъ громадскій заразъ въ кôлька днѣвъ спôймавъ пять виновникôвъ и ôтставивъ ихъ до Тернополя.

— **Чи обовязаный учитель народный учити церковного спѣву?** Рада шкôльна краєва дала на се пытанье таку ôтповѣдь: „Народнѣ учителѣ повиннѣ стояти на чолѣ молодежи у всѣхъ религійныхъ практикахъ безъ рôжницѣ обряду и повиннѣ такожь брати участь въ церковнôмъ спѣвѣ пôдчасъ богослуженя. Зъ сего однакъ не выходитъ, щобы они були обовязанѣ сповняти чинности дяка або органистого".

— **10 лѣтный ôтпустъ** надавъ папа Левъ XIII всѣмъ опѣкунамъ и покровителямъ Змартвыхвстаньского интернату у Львовѣ, коли они (въ якôмъ бы то не було краю высповѣдавшись и запричащавшись помолятся въ церкви Змартвыхвстаньскôй або въ якôй небудь другôй церкви въ день св. Іосафата Концевича, патрона Змартвыхвстанцѣвъ.

— **Конфиската.** Судъ окружный въ Тернополи сконфискувавъ на внесенье прокураторіи брошуру выдану въ Петербурзѣ 1884 р. пôдъ заголовкомъ „Что то такое унія, какъ она началась и какъ прекратилась въ Россіи". — „Gaz. Naddniestrzański-у ч. 5. сконфискувала прокураторія за статіи: „Krzywdy ludu naszego", „Bankruci firmowcy", Rusin o Mazurach," „Нашѣ школы" и „Власти шкôльнѣ, а 18 арт. уст. шкôльнои".

— **Въ Тустановичахъ,** якъ доноситъ „Gaz. Naddniestrz,," выбрано на 24 радныхъ 12 христіянъ а 12 жидôвъ.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ доноситъ намъ,** що рухъ поѣздôвъ на шляху Станиславôвъ-Гусятынъ, перерваный по причинѣ заспъ снѣговыхъ, заведеный знову зъ днемъ 7 марта.

— **Пожары.** Великій пожаръ навѣстивъ громаду Сусилôвъ пов. рудецкого. Огонь почався ôтъ стайнѣ господаря В. Музыки и обôймивъ дуже скоро ажь 36 господарствъ, котрѣ всѣ погорѣли. Зъ погорѣвшихъ нѣхто не бувъ убезпеченый; шкода выноситъ звышь 15.000 зр. — Въ Конюшкахъ знову згорѣло 5 господарствъ селяньскихъ, зъ котрыхъ лишь одно було убезпечене.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Нова руска церковь будуєся въ громадѣ Пôдберезцяхъ пов. львôвского. — Въ Городку опорожнена посада мѣского лѣкаря съ платнею 300 зр. — Кн. Виртембергскій, головно командуючій II корпуса выѣхавъ за тримѣсячною ôтпусткою зô Львова на всхôдъ, до Константинополя, зъ ôтки поѣде ôттакъ до Палестины и Египту. По своѣмъ поворотѣ обôйме знову коменду надъ своимъ корпусомъ на цѣсарскихъ маневрахъ пôдъ Перемышлемъ. — Въ Равѣ рускôй обôкрали злодѣѣ каплицю, забравши коралѣ вартости 50 зр. и розбивши скарбону, въ котрôй найшли лишь 1 зр.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

До каноничнои институціи завôзваный на Чолганы о. Левъ Гриневичь.

Завѣдательство ex currendo пар. св. Параскевіи по поводу смерти о. Якова Шведзицкого поручено о. Онуфрею Лепкому.

Грамоту на завѣдателя въ Ôльхôвци одержавъ о. Юліянъ Ярымовичь.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Юліяна Радкевича запрезентованого на Ямельницю.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Въ пропозицію на парохію Дубецко, дек. бѣрчаньского, принятѣ оо. Стеф. Сапрунъ и Іоанъ Созаньскій.

Презенту на Тарнаву выжну, дек. затварницкого, получивъ jure devolutivo (по причинѣ спочиваючого права патронату) о. Корн. Лодыньскій зъ Бахноватого. Презенту на парохію Дворцѣ, дек. угнôвского, получивъ о. Павелъ Новакъ зъ Лиска.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Игнатія Малика на капеляніо Гôрко, дек. перемыского.

ихъ языкъ ставъ языкомъ надворнымъ и урядовымъ. На жаль, тіи обставины тревали не довго. Вже литовскій князь Володиславъ Ягайло, котрый оженився съ польскою королевою Ядвигою, впровадивъ персональну унію межи Литвою а Польщею (1386), а черезъ то Русины полуднево-захôдной Россіи прійшли въ сполученье съ Польщею. Ягайло бувъ податливымъ знарядомъ польскои шляхты и поставивъ собѣ задачу, Русинôвъ черезъ угнетъ и всякѣ пôдступы мало-помалу вынародовити. Коли-жь прійшло до политичнои Люблиньскои уніи (1569) мѣжь Литвою а Польщею, Русинамъ грозило небезпеченьство — улягчи польскôй гегемоніи. Именно пôдъ панованьемъ Жигмонта III, що остававъ пôдъ вплывомъ Єзуитôвъ, годѣ було православному рускому шляхтичеви удержати свою вѣру и народнôсть супротивъ могучои польскои аристократіи. Уложену на церковнôмъ соборѣ Берестейскôмъ (1596) унію съ Римомъ ужило польске правительство за покрывку политичныхъ тенденцій. Захотѣлося Русинôвъ за всяку цѣну спольщити, такъ само якъ змагано до того, щобъ и Литовцѣвъ ôтчужити ôтъ ихъ народности. Такъ були тіи Русины, що вѣрно держалися своеи православнои (греко-всхôдной) вѣры, тяжко кривдженѣ въ своихъ народныхъ правахъ: православнѣ епископы не мали мѣсця въ сенатѣ, а руска шляхта, що твердо держалася своеи давнои вѣры, майже не користалася паньскими правами и привилеями, котрыми користалася польска аристократія.

(Дальше буде.)

Завôзванй до каноничнои институціи оо.: 1) Емил. Юрчакевичь на пар. Тиханя, дек. дукольского; 2) Іоанъ Грицыкевичь на пар. Дубрôвка, дек. канчуцкого.

Душпастирскй посады получили оо. 1) Кароль Федоровичь, сотрудникъ въ Бѣрчи, получивъ II-ге сотрудництво въ Самборѣ; 2) Яковъ Косоноцкій, управляючій сотрудникъ зъ Галôвки, дек. жукотыньского, перемѣщеный на сотрудника до Бѣрчи; 3) Павелъ Стукачь, ново-поставленый пресвитеръ, получивъ управляюче сотрудництво въ Галôвцѣ.

Ôтпустку зъ перемыскои епархіи до аепархіи львôвскои получивъ о. Іоанъ Чапельскій, парохъ въ Попеляхъ, дек. дрогобыцкого.

Каноничну институцію на парохію Магерôвъ, дек. потелицкого, получивъ о. Іоанъ Решетыло, тамошный завѣдатель.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

Лонгинъ Грушкевичь, нотарь въ Гусятынѣ, померъ минувшого тыждня. Вѣчна ему память!

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Курсъ збôжа** пôшовъ послѣдными часами значно въ гору. Въ загалѣ есть теперь за всѣми родами збôжа значный попытъ. Причина сему двояка: по перше, запасы по млынахъ галицкихъ и заграничныхъ такъ вычерпалися, що млынарѣ и доставники для войска починаютъ побоюватися щобы, заки прійде нова пшениця, не хибло имъ млыва, и длятого они скуповуютъ пшеницю и жито досыть поквапно, тымъ бôльше, що запасôвъ вже такъ великихъ нема по складахъ; другою причиною есть попытъ за добрымъ насѣньемъ. Попытъ за ôвсомъ и то не лише за чôльнымъ зерномъ на насѣнье, але и на оброкъ для коней господарскихъ и войсковыхъ, есть такъ значный, що господарѣ въ виду такого значного попыту жадаютъ на мѣсци по 7 зр. 50 кр. за 100 к. Выку, горохъ и дрôбный бôбъ замовляютъ зъ ôтси такими масами до Чехъ, що вже нынѣ горохъ платится у Львовѣ 6—10·50 зр. а выка 7—7·50 зр., а тутъ тыхъ родôвъ збôжа и на нашу потребу не стае. Длятого можемо сподѣватися, що цѣна ихъ ще бôльше пôйде въ гору. Навѣть цѣна гречки пôшла значно въ гору, за чôльне зерно платятъ нынѣ вже по 8·50 зр. за 100 к. (у Львовѣ). И на ячмѣнь нашъ, котрымъ пивоварѣ нашй дотеперь погорджували, знаходится нынѣ купець. Самй таки пивоварѣ, коли имъ не стало доброго ячменю зъ Румунія, мусятъ вдоволятися теперь нашимъ хотяй и плôхшимъ ячменемъ.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **На Руско-украиньску Библіотеку Олесницкого**: о. Я. Г. въ Трибухôвцяхъ 1 зр.; о. А. С. въ Стôбнѣ 1 зр.; о. В. О. въ Новоселици 36 кр.; о. І. Д. въ Ясеневѣ 1 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи**: о. Н. Стефановичь зъ Ляшкова 2 зр.; Вп. Братство церк. въ Ляшковѣ 2 зр.; о. деканъ І. Яюсъ изъ складки въ деканатѣ Сокальскôмъ 10 зр.; Вп. Братство въ Хлопôвцѣ 2 зр.; Вп. питомцѣ гр. к. семинаріи вѣденьскои 5 зр.; о. В. Небыловець въ Перегиньску 2 зр.

— **Для „Господаря и Пром.“**: Г. С. въ Стôбнѣ 1 зр.

— **На втору городску церковь у Львовѣ**: Вп. питомцѣ гр. к. вѣденьскои семинаріи 5 зр.

— **На стипендію Вол. Барвѣньского**: Вп. питомцѣ гр. к. семинаріи вѣденьскои 5 зр.

— **На квартеты „Кобзарь“**: А. Г. въ Романовѣ 1·20 зр.

— **На „Бояна“** о. Матюка: А. Г. въ Романовѣ 1·50 зр.; д-ръ М. Б. въ Станиславовѣ 1·50 зр.

— **На „Спѣванникъ“ о Матюка**: о. В. Н. въ Перегиньску 60 кр.

— **Для „Русскихъ Дамъ“**: Панѣ Т. Н. въ Перегиньску 2 зр.

— **На Дѣвоче всспиталище въ Перемышли**: Вп. питомцѣ гр. к. семинаріи вѣденьскои 5 зр.

— **Для Руского товариства педагогичного**: о. Н. Б. въ Злоцкôмъ 3 зр.; о. І. Д. въ Ясеневѣ 50 кр.; о. В. Н. въ Перегиньску 1 зр.

НАДÔСЛАНЕ.

Суть все ще люде, що сумнѣваются и мимо всякихъ доказôвъ не можутъ ôтважитися замѣсть дорогихъ средствъ якъ румбарбарумъ, гôрка вода, зульцбергскй каплѣ, ужити швайцарскихъ пигулокъ аптикаря Р. Брандта, а прецѣ мы переконанй, що ихъ пріятне и нешкôдливе дѣланье вдоволитъ несподѣвано и заспокоитъ навѣть найдражлившй натуры. Треба завсѣгды жадати швайцарскихъ пигулокъ Р. Брандта и уважати на бѣлый хрестъ въ червонôмъ поли якъ такожь пôдписъ Р. Брандта.

НАДÔСЛАНЕ.

Угорскій Jockey-клюбъ устроюе теперъ трету велику лотерію Кинчемъ — съ 4788 выграными въ готôвцѣ. Головна выграна сума есть на 50.000 зр., дальша 10 000 зр., 5000 зр. и т. д. — Надѣя выграня на тôй улюбленôй лотеріи есть велика, тягненье слѣдуе вже на другій мѣсяць, длятого за лосами Кинчемъ уже вынѣ дуже пытаютъ.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнй

1523 13—? якъ такожь

5% Преміованй листы Гипотечнй

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомаря. Накладомъ „Батькôвщины“. Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины“.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 127—?

Специяльности и универсальнй средства, французскй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

„Овесъ сибирскій“

кождого часу **на продажь 100 кільо по 12 зр. а. в.** Овесъ сей есть дуже плодовитый (чвертка выдае 4 кôрцѣ), вытрималый на стужу, не высыпаеся. Треба его сѣяти дуже рѣдко а грунту треба третои сѣйбы по житѣ. Хто бôльше бере наразъ, опускаеся цѣну.

Иванъ Головкевичь, рускій священикъ въ Спасѣ, почта Долина. 1583 2—3

Реальнôсть на продажь!

Въ Бережанахъ

есть на продажь

I-поверхова камениця

въ зовсѣмъ добрôмъ станѣ и въ дуже догôднôмъ мѣсци на Адамôвцѣ положена.

Маючій охоту купити, зволитъ зголоситися до властительки: **W. W. poste restante въ Бережанахъ**, або до еи заступника: **K. M. poste restante у Львовѣ.** 1587 3—3

Пѣвець церковный

образувавшійся въ Перемышли, съ добрымъ свѣдоцтвомъ и добрымъ голосомъ, молодый и тверезый, пошукуе посады пѣвця церковного де небудь.

Адреса: **Николай Паранькевичь въ Краковци.**

Медициньскй мыла

MAX FANTA

Einhorn-Apotheke

PRAG.

Выпробованй и порученй лѣкарями.

Фанты мыло ихтіолеве, противъ червоности лиця, носа бургундского (Rosacea Acne), свирбячихъ лѣшаѣвъ; цѣна 75 кр. — **Фанты неаполитаньске мыло (мыло ртутеве)** противъ сифилису и пасожитôвъ ¼ штуки 25 кр., 1 штука 90 кр. — **Фанты мыло гôстцеве и ревматичне** выпробованои и скорои силы. Цѣна 1 зр. — **Мыло зъ мази** противъ коросты, луски, потнѣючихъ нôгъ и т. д. 35 кр. — **Мыло мазево-глицеринове**, лекше, для дамъ и дѣтей, 35 кр. — **Мыло карболеве**, десинфекційне 35 кр. — **Мыло сѣркове** противъ угрôвъ, веснянокъ и нашкôрныхъ высыпокъ, 35 кр. — **Мыло жовткове** противъ лусокъ на головѣ и на полѣпшеньe нашкôрка. 35 кр. — **Мыло жовчеве** на волосье, 35 кр. — **Мыло зъ зѣля** оживляюче системъ нервовый, 35 кр. — **Мыло глицеринове**, найлѣпше мыло тоалетове 25 кр — **Мыло бензое** на посѣданье шкôры 40 кр. — **Мыло вазелинове** цѣна 40 кр. пріятне до щоденного ужитку — **Мыло мазево-сѣркове** противъ упорныхъ недугъ шкôры, цѣна 40 кр. — **Мыло бораксове** противъ нечистоты нашкôрка, веснянокъ, остудôвъ. цѣна 35 кр. — **Мыло камфорове** на ôтмороженье, посѣданьесь рукъ и т. д., цѣна 35 кр. — **Мыло нафтолеве** противъ всякого рода недугъ шкôры. цѣна 50 кр.

Можна дôстати въ всѣхъ аптикахъ у Львовѣ: въ аптацѣ д-ра Кароля Миколяша и апт. Зигм. Рукера; въ Борщевѣ: апт. М. Ньемчиевского: въ Долинѣ; апт. І. М. Фраунфельнеръ; въ Яслѣ: апт. Ромуальда Пальха; въ Краковѣ: апт Е. Штокмара, Е. Раллера, Ф. Гралевского, Іос. Франчиньского и въ апт. Конст Вишневского: въ Ряшевѣ: апт. А. Карпиньскій; въ Солотвинѣ: апт І. Годоли; въ Старôмъ Санчи: апт. А. Карпиньскій; въ Тарновѣ: въ апт. І. Рейда; въ Войничу: апт. Кароль Нодзиньскій; 1582 2—52

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

против 1508 16 52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнй успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаеся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ A. Wolffsky, Berlin N., Weissenburger Strasse 79.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 58—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія**, щобы розсылати всякй **товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на копѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшй взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ** гобелиновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія**, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія**, складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивй всхôднй обрусы шенильовй**, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскй портіеры шенильовй**, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр. 4·—. — **Правдивй заслоны Мекка** зр 6·50 и 8·50 — **Коцы на постѣль для службы** зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовй одѣяла** зр 5·- и 6— **Одѣяла кашмировй** въ всѣхъ барвахъ, сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера**, зр 13·-. **Миляньскй шовковй одѣяла здоровя** для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованй одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы 118 цм. широкй 190 цм довгй зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **специяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50.

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50. **Правдивй англ. пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку зр. 4·75 и 5·50, найлѣпша сорта зр. 7·50.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ**. Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ**. Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ. Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 15—?

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 32—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. | **11** лосôвъ лише **10** зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôтрученю **20%** | **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6. 1589 1—20

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси выйшло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ**, оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонній мары молодого пытомця**, оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera**, поезіи Юліи Шкайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко**, повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ**, Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкй образки**, Ив Франка, серія І., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день**, Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ паразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючй

Формулярѣ для касъ пожичкôвыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра . . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . . 40 кр.
4) Скриптъ, 100 примѣрникôвъ . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . 45 кр.

К. Диккенса

Новорôчнй Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючй выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 23. Львôвъ, Четверъ 27 лютого (11 марта) 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

По процесѣ Михалка и тов.

II.

На пôдставѣ объективныхъ премисъ прійшли мы въ першôй статіи до заключеня, що поведенье заряду Заведенія було некорректне, коли ôнъ не всолидаризувався съ актомъ обжалованя Михалка и Киндлера. Нынѣ приходится намъ розôбрати пытанье, чи обжалованй прокураторією дѣлали въ користь Заведенія, чи на его шкоду? При тôмъ буде не менше цѣкавою рѣчею, посередъ якихъ обставинъ склалися справы такъ, що Заведеніе було вже на дорозѣ до ликвидаціи, — коли вже не конкурсу.

На перше пытанье ôтповѣдь проста и легка. Наколи Заведеніе до санаціи своеи — може навѣть лишь хвилевои — потребувало россійскои позички въ сумѣ 1,185.000 зр., то певна рѣчь, що въ Заведенію були матеріяльнй страты не меншй ôтъ сеи сумы. А наколи въ процесу, въ вôзнань заприсяженыхъ свѣдкôвъ показалося, що всѣми финансовыми дѣлами Заведенія орудувавъ Михалко самъ, то въ першôй линіи ôнъ бувъ и есть головнымъ виновникомъ всѣхъ тыхъ стратъ. До такого заключеня веде здорова логика и кождый здоровомыслячій чоловѣкъ осудитъ рѣчь въ тôмъ дусѣ, хотяй бы ему не були звѣстнй и тайны Заведенія, якихъ есть дуже богато; хотяй бы и не знавъ исторіи пережитои санаціи. Якъ высокй суть тіи страты, годѣ сказати съ всею точностею. Мы пересвѣдченй, що и нынѣшна дирекція не знала-бы подати точнои сумы стратъ, якй утерпѣло Заведеніе въ вины Михалка и его товариша Киндлера. Оба они фигурують въ контовыхъ книгахъ Заведенія яко дописувателѣ на суму 400.000 зр., а на покрытье сего довгу — яка гипотека реальна?

Въ своѣмъ часѣ, коли вложено у насъ санаційный комитетъ, выказала контрольна комисія дефицитъ Заведенія на 500.000 зр., а фаховый бухгальтеръ, п. Льоншанъ пôднѣсъ тую суму до 770.000 зр., заявляючи, що до санаціи потрѣбно якъ-разъ 1,200.000 зр., т. е. точно такои сумы, яку опôсля одержано въ Россіи. Рахунокъ отже сходится цѣлкомъ и мы не можемо инакше сказати, якъ то, що Заведеніе утерпѣло черезъ Михалка и Киндлера безповоротну дуже велику матеріяльну страту, котру покрыти не въ силѣ жаденъ въ виновникôвъ. Руского, кроваво зложеного гроша пропало въ Заведенію — низько числячи — до 700.000 зр., бо конто дописувателѣвъ представляе ще нынѣ поважну суму 630.000 зр.!

Близше входити въ подрôбности не хочемо. На нынѣшнôй дирекціи, на нашъ поглядъ, спочивае строгій обовязокъ, членамъ своимъ здати вѣрну о всѣмъ справу. Пождемо до мая на билянсъ. Але нѣхто не може намъ вмѣнити въ зло, наколи зôзнаня свѣдкôвъ въ часѣ процесу зберемо въ одну цѣлôсть и бодай въ приближеню зъилюструемо господарку, яка велася въ Заведенію въ часѣ, коли Михалко и Киндлеръ були тамъ функціонерами „съ повнымъ довѣріемъ“. Бути може, що образъ сеи господарки вплыне бодай трохи на тыхъ, що глядятъ бôльше на имена якъ на моральну стôйнôсть людей, котрымъ у насъ неразъ поручаются важнй и жизненнй справы народу. Заховуемо при тôмъ дискрецію и не хочемо публично прати брудне шматье, котре лежитъ поховане въ скрыняхъ, а обмежимось на субстратъ, якій въ минятурѣ подали намъ легоньке лише слѣдство и остаточна розправа карна. Они выказали:

що въ Заведенію Михалко въ однôй особѣ бувъ директоромъ, старшимъ бухгальтеромъ и членомъ управляючого совѣта, — аномалія, якои не подыблемо въ нѣякôй солиднôй финансовôй институціи;

що Михалко мавъ приступъ до головнои касы, бравъ и вкладавъ тамъ грошѣ безъ переведеня рахункôвъ черезъ касовй книги и ликвидатуры, а нотуючи все або на свисткахъ паперу, або крейдою на табличцѣ;

що такій самый приступъ мавъ Михалко и до портфелю векслевого, бравъ въ ôттамъ векслѣ, якй хотѣвъ, безъ контролѣ, ваставлявъ ихъ, де самъ хотѣвъ, приносивъ за то готôвку безъ всякои контролѣ, або — що найкрасше — фалшивй векслѣ;

що въ портфелю векслевôмъ находились фингованй векслѣ, съ пôдписами людей, котрй здаесь, жили на мѣсяци;

що сплаченй векслѣ лишались побôчь ново выставленыхъ въ тôмъ самôмъ портфелю и служили до выказу активôвъ;

що неразъ жиранта выпускано въ облигу;

що Михалко пôдписувавъ людей; безъ ихъ вѣдомости на векселяхъ яко акцептантôвъ;

що на векселяхъ фалшовано пôдписы директорôвъ;

що Михалко укладавъ фалшиво билянсы, вписувавъ въ нихъ фингованй сумы;

що „сомнительнй“ вѣрительности вкладавъ въ активы Заведенія;

що д-ру Добряньскому — якъ сей зôзнавъ, — пôдсувавъ рôзнй рѣчи до пôдпису;

що его не обовязувавъ нѣякій регуляминъ и що пôдвластнй урядники оставали пôдъ его тероризмомъ;

що такй урядники, якъ касіеръ и контрольоръ черезъ Михалка не могли держатися свого регуляминy, а лѣгами нѣхто на то не звертавъ уваги; противно, коли урядники жалувались д-ру Добряньскому на всѣ анормальности, ôнъ казавъ имъ: „Добре, добре! Робѣтъ такъ, якъ п. Михалко каже!“;

що въ загалѣ Михалко бувъ пашою въ Заведенію, а мимо представлень дирекція и управляючій совѣтъ не обмежали его въ тôй самовôльнôй функціи...

Се все выказала розправа и слѣдство, и якъ видко, о надъужитяхъ Михалка поодинокй люде зъ Заряду Заведенія мусѣли богато знати, коли яко свѣдки, и не тягненй дуже за языкъ, умѣли розказати такъ богато красныхъ рѣчей...

Але на розправѣ они показали крайну индоленцію и недбалôсть. Самй члены заряду — якъ деякй зъ нихъ й самй признавалися — не мали понятя, що дѣеся въ Заведенію, и не старалися навѣть того доходити... На пôдставѣ сихъ зôзнань прійшла одна зъ львôвскихъ газетъ навѣть до такого пересвѣдченя, що въ такôмъ индолентнôмъ товариствѣ и при такôмъ регуляминѣ — т. е. при такôй безрегуляминовости — Михалко мусѣвъ ступити на тую дорогу, котра завела его ажь до увязненя.

Мимо того цѣле се товариство людей найшло въ нашôмъ краю на стôлько довѣрія, що ему поручено орудувати двомиліоновымъ тяжко придбанымъ капиталомъ! Чи нынѣ буде лучше, — не хочемо судити. Але нынѣ можемо сконстатувати, що перестороги, якй коли выходили ôтъ щирыхъ и совѣстныхъ Русинôвъ, накликуючи до розсмотреня финансовыхъ операцій Заведенія, показуются по процесѣ Михалка вовсѣмъ оправдаными. Не ходило тутъ нѣ трохи о пôдкопанье рускои финансовои институціи, а просто о то, щобъ усторонити въ Заведенія мальверантôвъ и индолентôвъ.

Будь якъ будь справа Михалка и товаришѣвъ повинна причинитись нынѣ до санаціи нашои суспôльности — не въ однôмъ взглядѣ!

Святкованье памяти Т. Шевченка.

XXV-тй роковины смерти незабутного Тараса, ôтсвяткували студенты рускои гимназіи дня 6 л. марта вечеркомъ музикально декляматорскимъ. Всѣ продукціи (заповѣдженй въ ч. 18 „Дѣла“) выпали дуже хорошо. Хоры пôдъ управою О. Нижанковского були выведенй съ повною прецизіею. Красно пописалися ученики и своею орхестрою, та грою на фортепянѣ и на цитрѣ. Сольовымъ спѣвомъ одушевивъ всѣхъ ученикъ Б. К. Декламаціи були выголошенй зовсѣмъ поправно. Въ загалѣ вечерокъ показавъ, що мѣжь нашою молодежею знаходятся знаменитй таланты, надѣя Руси. Сов. директоръ о. Ильницкій и проф. Ол. Борковскій въ своихъ прегарныхъ промовахъ загрѣли молодѣжь до совѣстнои и вытревалои працѣ въ наукахъ на пожитокъ рускому народови, краеви и державѣ.

Вчера о 11 год. рано ôтправивъ о. Димитріевичь въ православнôй церкви богослуженье за упокôй Тараса. Церковця була наповнена почитателями поета.

Вечеромъ ôтбувся концертъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. Гостей були повнѣсенькй комнаты; цѣлу одну комнату заняли женщины. Програма була выведена знаменито самыми молодыми силами. Серце билося зъ безконечнои радости, глядячи на молодй таланты та на ихъ видиму працю надъ своимъ образованьемъ. Першу точку програмы, „Quodlibet зъ народныхъ украиньскихъ пѣсень“ Лисенка, вывѣвъ хоръ молодежи зовсѣмъ добре. Опôсля панна Ольга Гладиловичѣвна ôтграла на фортепянѣ Е. Prudent-а „Fantasie sur Lucie de Lamermoor“. Бувъ то першій прилюдный еи выступъ, а выпавъ дуже гарно; за то молода дебютантка и збирала щедрй оплески признаня и заохоты. Мозарта арію зъ „Донъ-Жуана“ ôтспѣвали въ дуетѣ п. Левъ (баритонъ) и панна Левицка (сопранъ) своими милыми голосами вельми хорошо. Глинка „Сарафанъ“, тріо на скрипки, флетъ и фортепянъ, складно ôтогране пп. Е., О. Н. и Л. Г., всѣмъ загально подобалося. Молоденька декляматорка панна Лопатыньска за выголошеный пріемнымъ голосомъ и съ щирымъ

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Оборонцями нарушеныхъ правъ рускои народности выступили ôттакъ козаки. Въ полудневôй Россіи надъ Днѣпромъ утворили они рôдъ републики и постановили головно воювати съ Турками и Татарами. Утворенье сего военного табору добровольцѣвъ сягае въ другу половину XV столѣтя. Тутъ знаходили пристановище и тіи селяне, що утекли зъ пôдъ тяжкои панщины, и въ загалѣ люде невдоволенй пановаьемъ польскои шляхты. Сюды заходили такожь деякй рускй шляхтичѣ, зъ помежи котрыхъ найславнѣйшй выбиралися на гетьманôвъ вольными голосами и вправлялися въ военнôй дисциплинѣ козацкôй. Вже въ XVI столѣтю козаки пускалися легкими чайками Днѣпромъ у Чорне Море, являлися неразъ пôдъ Царгородомъ та навѣщали навѣть береги азійскои Турціи. Коли-жь козакôвъ уважано за пôдданыхъ польскои державы, то Туреччина часто зверталася до польского правительства съ жалобами на ихъ самовôльнй походы военнй. Енергичный польскій король, Стефанъ Баторій, бувъ першій, що звернувъ свою увагу на тую такъ звану войскову републику и намѣравъ надати ѣй певнй реформы. Ôнъ вправдѣ дозволивъ козакамъ выбирати собѣ самостôйно гетьмана, але потвердженье выбору мало залежати ôтъ короля. Впрочѣмъ назначивъ на кождого козака малу плату, и приказавъ, щобъ число тыхъ воинôвъ вписувати въ такъ званый реестръ. Черезъ то утруднено пôдданымъ приступъ до утворенои войсковои касты, ба въ р. 1590 постановлено, щобы тыхъ козакôвъ, що не втягненй въ реестръ, завернути въ пôдданьство.

Тая зависимôсть козакôвъ ôтъ польского пановання мусѣла невподобатись Русинамъ любячимъ свободу. Длятого зôбралися невдоволенй на низу Днѣпра за „Порогами“, и байдуже про польске верховеньство, выбирали собѣ самостôйно гетьманôвъ та посвящалися безпечно своему войсковому станови. Тутъ засѣкалися они на двохъ островахъ, жили безъ жѣнокъ въ деревяныхъ кошахъ и мали строгу военну карнôсть. Сй козаки взяли собѣ за задачу: охорону селянъ передъ угнетомъ и войованье ворогôвъ христіяньства. Почалася доба рицарства, котра въ переказахъ народныхъ представляеся яко тверда борба за волю. Однакожь ся пôява козацтва не могла подобатися польскôй олигархіи. Они предпринимали найстрогійшй мѣры противъ цѣлого руского народу, тымъ бôльше, що оборонцѣ свободы робили польскому правительству безъустанно клопоты. Постановлено, щобъ запорожскихъ козакôвъ повернути разомъ съ простымъ народомъ въ пôдданьство.

Въ тôмъ прикрôмъ положеню поодинокихъ Русинôвъ выступивъ Богданъ Хмельницкій, яко освободитель народу. Масы невдоволеныхъ линули до него зô всѣхъ сторôнъ Руси, ба навѣть зъ далекого воеводства Галицкого спѣшило богато добровольцѣвъ до т. зв. „другого Мойсея“. При помочи кримскихъ Татаръ побивъ ôнъ Полякôвъ (1648) въ трохъ битвахъ въ полудневôй Руси, и вже бувъ готовый Польщу зруйнувати, задавши зорогови и въ Галицкôмъ воеводствѣ пôдъ Збаражемъ и Зборовомъ (1649) значнй страты. Ба, въ Зборовѣ притиснувъ ôнъ бувъ облогою короля Яна Казимира такъ мôцно, що сей бувъ-бы попався въ руки Хмельницкого, коли-бъ Хмельницкій не зважавъ бувъ на короля яко помазанника Божого. Длятого заключено въ Зборовѣ миръ, якій, здавалось, бувъ догôднымъ для рускои шляхты, для козакôвъ и православного духовеньства; однакожь мѣщаньство и селяньство були въ сѣмъ трактатѣ упослѣдженй. Якъ же побачивъ народъ, що завѣвся въ надѣяхъ покладаныхъ на Хмельницкого, заявивъ свое невдоволенье супротивъ гетьмана прилюдно и почавъ то тутъ то тамъ, на власну руку воювати противъ Польщѣ. Шобы то невдоволенье своихъ краянôвъ усунути, Хмельницкій пôднявъ наново вôйну противъ Польщѣ (1650); однакожь военне щастье вже ему не сприяло, и ôнъ бувъ въ двохъ битвахъ побитый. Твердй условія мировй зъ стороны Полякôвъ були сумнымъ наслѣдкомъ усмиреня руского повстаня. Хмельницкій упокореный, шукавъ выходу зъ свого безъôтрадного положеня и навязавъ переговоры зъ Алексеемъ Михайловичемъ, великимъ княземъ московскимъ, пôсля котрыхъ (1654) въ Переяславѣ въ присутности присланыхъ московскихъ бояръ прилучивъ Русь вже впередъ нимъ заняту, до Московского царства *). При заключеню сего договору присутнй бояре гарантували рускому народови въ имени Великого князя (царя) повну народну автономію.

Найблизшимъ наслѣдкомъ того договору була вôйна Москвы съ Польщею. Царь самъ провадивъ одинъ ôтдѣлъ войска въ битву и занявъ городъ Вильно, а другій ôтдѣлъ войска вступивъ въ Русь. До того походу прилучився и Хмельницкій съ своими козаками. Ба, ôнъ спонукавъ шведского короля Кароля (X) Густава напасти на Польщу, ослаблену внутрѣшными неспокоями. Шведы заняли Велико- и Мало-Польщу, осадили Краковъ, по чѣмъ король Янъ Казимиръ утѣкъ зъ краю до Шлезіи. А що царь Алексей бувъ замотаный въ вôйну съ Шведами, тожъ и не змôгъ въ той часъ закôнчити почату вôйну съ Польщею. Надто ще рускій народъ швидко заявивъ свое невдоволенье зъ Московского господарства на Украинѣ. Въ наслѣдокъ обезсиленя и непорадности заключивъ Алексей (1656) розъемъ съ Польщею. По смерти Хмельницкого (1657) вытворилося на Руси кôлька политичныхъ партій. Найперше высунулися двѣ партіи напередъ, именно партія козацкои старшины, симпатизуюча съ польскою аристократіею, а друга прихильники московскои гегемоніи. Провôдникомъ першого сторонництва

*) Тогдѣшна Русь обôймала окрôмъ Украины, положенои на лѣвôмъ березѣ Днѣпра, ще и теперѣшну правобôчну губернію Кіевску и взхôдну часть губерніи Подôльскои и Волыньскои. — *Прим. авт.*

чувствомъ „Заспѣвъ“ Т. Шевченка („Думы мои, думы мои“) збирала неумовкаючи оплески. При дальшôй праци на тôмъ поли, при бôльшôй вправѣ въ модуляціи голосу п-а Лопатыньска може стати въ рядѣ найлучшихъ нашихъ декляматорокъ. Правдиве одушевленье у всѣхъ зôбраныхъ выкликавъ также п. Гушалевичь своимъ сольоспѣвомъ. Голосъ высокій и чистый, якъ хрусталь, а спѣвакъ володѣе имъ невымушено, певно. П. Гушалевичь мусѣвъ на неумовкаюче жаданье зôбраныхъ пѣсню, повторити. Опôсля два молоденькі грачѣ на цитрѣ пп. К. и Б. ôтдали съ прецизіею „Думку-шумку“ Завадского. Въ сали стало тихо, хочь макъ сѣй: кожде ухо ловило мельодійні звуки того нѣжного инструменту, якимъ есть цитра. „Поклôнъ“ Вербицкого, сольо-квартетъ, въ котрôмъ взяли участь солисты Гушалевичь и Телиховскій (баритонъ), и хоръ славнои композиціи П. Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“, выконані знаменито, закôнчили програму концерту.

Всѣ, що зôбралися на „Рускôй Бесѣдѣ“ почтити день смерти Т. Шевченка, выходили зъ того концерту одушевлені, пôдкрѣплені на дусѣ.... Молодѣжь, тая надѣя и запорука красшои долѣ Руси, иде за завѣтомъ Тараса: „Учѣтеся, браты мои!“ — не закопуе талановъ, якими насъ Богъ щедро надѣляе... А того то нашôй убогôй матери Руси найпаче треба!

ДОПИСИ.

Зъ Коломыѣ.

Мы мали случайнôсть оглядати знамениті мальованя коломыйскои мурованои церкви мѣскои — и своими спостереженями дѣлимося съ читателями „Дѣла“.

За стараньемъ Впр. крыл. о. І. Кобляньского и Братства церковного, украшено церковь коломыйску 1885 р. красною и стилевою декорацією. Професоръ гимназіи В. Крыцѣньскій, ученикъ вѣденьскихъ артистôвъ Лавфбергера, Сторека и Донадиніого, управлявъ цѣлымъ тымъ дѣломъ, выведенымъ въ стилю чисто византійскôмъ.

Шкицъ поданый п. Крыцѣньскимъ обчисленый на 15.000 зр. На теперь выконано лишь декорацію головнои навы. Копулу, котра не конче архитектонично була збудована, треба було ôтповѣднымъ стѣненьемъ барвъ на позôръ направити, т. е. пôднести еи, особливо въ долѣшнôй части. Представляе она тло голубе, засѣяне звѣздами симетрично розложеными. Середину копулы, на котрôй взносится лѣхтарня, украшено хрестомъ роботы ажуръ, котрый яко символъ вѣры прикрашено дорогими каменями, представляючими честноты христіяньскі. Хрестъ той мае еще и тую практичну цѣль, що засланяе не конче фортунну конструкцію лѣхтарнѣ. Пôдъ копулою головный фризъ, або т. зв. у архитектôвъ бубенъ, украшеный есть, на золотавôмъ тлѣ, мотивами орнаментальными. Чотыри пендантивы (поля жаглеві) оздоблені 4 евангелистами кольосальнои величины (3 мт. 80 стм.) Особы тіи поважні и сумні, съ зоромъ зверненымъ до неба, мальовані въ пôвсвѣтлѣ, представлені въ позиціи стоячôй на тлѣ золотôмъ. Тло поодинокихъ осôбъ замыкаютъ пôвколисті рамы, въ котрі вплетено округлі поля, выповнені символами поодинокихъ евангелистôвъ и видами крыластыхъ херувимôвъ. Архивольты подѣлені на касетоны орнаментально приоздоблені, а лишь середна арата есть украшена въ кождôмъ архивольтѣ крыластою головкою ангела, надъ иконостасомъ знову символомъ вѣчности. Филяры, на котрыхъ спочивае цѣла копула, якъ также и пилястры суть ôтповѣдно прикрашені, але особливо капитале пилястрôвъ на взорець полихромовыхъ греческихъ антôвъ. Цѣла орнаментика есть пласкообразна, пригадуе мотивы церкви св. Софіи въ Константинополи, якъ также декуда церкви св. Марка въ Венеціи. Мотивы евангелистôвъ взяті зъ старинныхъ евангелій X. и XI. вв., знаходячихся въ царскôй библіотецѣ въ Петербурзѣ (черпані зъ твору: Bontovsky, Histoire de l' ornament russe du X. au XVI. siecle, d' apres les manuscrits), про-то въ характерѣ византійскôмъ, лишь въ поправнôмъ рисунку и съ ôтповѣдно добраными барвами въ драперіяхъ. Архитранъ надъ филярами есть оздобленый наслѣдованьемъ мозаики школьнои на золотôмъ тлѣ, а малый фризъ камѣнною мозаикою.

Цѣла декорація есть выкôнчена олѣйно але темняво (matt), лишь наслѣдованье мозаикъ мраморôвъ оказуесь бôльше яснѣйшимъ, якъ н. пр. стѣны помѣжь филярами, котрі пригадуютъ мраморъ (vert de mer), а пилястры serpentin. Тôлько зроблено въ 1885 роцѣ. Въ слѣдуючихъ рокахъ, (о кôлько стане на то фондôвъ) мае, якъ зачуваемо, прикрашатися середна нава, въ котрôй пôсля поданого шкицу, будутъ умѣщені на бôчныхъ стѣнахъ 2 великі образы змѣсту религійно-историчного; на лѣвôй мае бути образъ представляючій св. ап. Андрея, якъ на горахъ кіевскихъ, проповѣдаючи слово Боже, водворяе хрестъ св., а на правôй хрещенье Руси св. Володимиромъ. Въ бôчныхъ двохъ навахъ маютъ бути крôмъ образôвъ змѣсту религійного, также два великі образы, на ôтповѣднôмъ мѣсци, представляючі апп. славяньскихъ св. Кирила и Методія, и рôвноапостольныхъ князѣвъ св. Володимира и Ольги.

Цѣла декорація про-то представляла-бы типъ церкви правдиво мало-рускои, — а могла-бъ служити за прикладъ для другихъ церквей нашихъ, та лишь одну малу просьбу мали-бы мы до Пчт. Выдѣлу Братства, щобы такъ дорогоцѣнну декорацію въ трохи лучшôмъ пошанôвку тримавъ. Мы зауважали, що въ лѣхтарнѣ, залѣтае часами снѣгъ, черезъ що цѣла декорація выставлена на скору руйнацію; мы були также свѣдками, якъ коваль, въ способъ вандаличный, по укôнченю мальованя головнои навы, прибивавъ недоконче потрѣбні баріеры зелѣзні около стѣнъ, черезъ що не тôлько помоглося, якъ пошкодилося цѣлому украшеню, бо знищено гôрше, якъ бы то въ кôльканадцять лѣтахъ статися могло безъ баріеръ.

Ôтъ Станиславова.

(*Якъ купивъ жидъ грунтъ селяньскій на лицитаціи безъ цента.*) Въ переѣздѣ черезъ село Козину судового повѣта галицкого, дôзнався я, що селянина К. Дутчака вывластивъ жидъ въ Галича посредствомъ судовои процедуры. А що такі случаѣ у насъ не конче рѣдкі, то подаю сей фактъ для перестороги до ширшои вѣдомости. Передъ кôлькома лѣтами нанявся згаданый селянинъ разомъ съ своимъ братомъ перевести бувшого економа Романьского на нову посаду за цѣну 7 зр. Коли пôдводы заѣхали на призначене мѣсце спостерѣгъ економъ, що въ дорозѣ пропали двѣ коровы. Перевôзчики толковалися, що они тому не виноваті, тымъ менше, що економъ вразъ съ ними ѣхавъ. Толкованье не помогло и економъ, щобъ ôтшкодуватись, не заплативъ перевôзчикамъ условленои платы. Тогды селянинъ К. Дутчакъ вынагородивъ собѣ задержану плату тымъ, що забравъ економови три мѣхи бараболѣ, полишені економомъ въ Козинѣ у одного сусѣда. Бараболѣ ті зôгнили съ часомъ, але економъ запôзвавъ Дутчака и судъ засудивъ Дутчака на заплату 40 зр. По якôмсь часѣ стрѣвулись обѣ стороны въ Пѣтричи и Дутчакъ обѣцявъ економови заплатити 20 зр. По часѣ однакожь пише до Дутчака жидъ Трепперъ зъ Тысьменицѣ, що ôнъ мае засудъ на него на 40 зр. и радитъ ему приступити до угоды. Дутчакъ условившись вже передъ тымъ съ економомъ, не зважае на письмо жида, ажь тутъ одного дня приѣздитъ жидъ съ секвестраторомъ, грабитъ движимости Дутчака на 7 зр., бере грунтъ и Дутчака въ куратели и въ додатку саджае его на 20 днѣвъ до арешту. По часѣ ôткупивъ цѣлу претенсію до Дутчака ôтъ жида Тысьменицкого другій жидъ зъ Галича, именемъ Фишель и выступае другій разъ съ претенсією 80 зр. противъ куратора масы, Петра Ковальчука. Ковальчукъ мовчитъ, а жидъ Ф. выставляе грунтъ Дутчака на лицитацію и купуе его за 90 зр., хотяй грунтъ бувъ оцѣненый катастромъ на 320 зр. Дутчакъ сидитъ теперь съ жѣнкою и 5 дѣтьми на Божôй ласцѣ.

Отъ наслѣдки темноты! А додамъ ще, що недавно тому фондъ, позичаючій грошѣ, запросивъ собѣ одного маючого газду нѣбы ручителемъ. Жидъ не заплативъ довгу, а ручителя селянина злицитовано. За ті рѣчи знаютъ всѣ въ нашôй околици! *І. І.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Нарада министерства*) въ справѣ австрійско-угорскои угоды ôтбулася дня 7 с. м. пôдъ проводомъ цѣсаря. Въ нарадѣ брали участь: гр. Кальноки, гр. Таффе, бар. Пино, Тисса, гр. Сапари и Сеченій. Нарада ся, на котрôй головно радили надъ мытомъ ôтъ нафты, не довела до жаднои цѣли, бо оба правительства обставали при своимъ. По полудни тогожь дня конферувавъ Тисса съ министромъ дѣлъ заграничныхъ, гр. Кальнокимъ а вечеромъ ôтъѣхали угорскі министры назадъ до Пешту. „Neue fr. Presse“ доноситъ, що угорске правительство постановило теперь держатися пасивно и полишило иниціятиву до дальшихъ крокôвъ правительству австрійскому. Въ мѣродайныхъ кругахъ пештеньскихъ суть того погляду, що угода може доперва тогды рѣшучо наступити, коли найдальше до 1 цвѣтня настане межи обома правительствами певне порозумѣнье. Въ сѣмъ случаю було-бы ще можливо, що угода була-бы предложена тѣлу законодавчому около половины цвѣтня и залагодилась-бы ще въ часѣ лѣтныхъ засѣдань. На коли-бы однакожь до 1. цвѣтня не прійшло до жадного порозумѣня, то зô взгляду на дѣла делегацій и на справы, які мае залагодити въ осеня угорскій парляментъ, австро-угорска угода не прійшла-бы вже сего року передъ парляментъ. На сей случай приготовуются вже въ угорскихъ кругахъ политичныхъ на выповѣдженье угоды мытово-торговельнои.

(*Ôрменьска колонія у Вѣдни*) вручила австро-угорскому министрови дѣлъ заграничныхъ, гр. Кальнокому, петицію, въ котрôй проситъ, щобы Австрія порозумѣвшася съ другими державами вставилася до Порты о переведенье въ Ôрменіи обѣцяныхъ реформъ.

(*Зъ комисій парляментарныхъ.*) Комисія для закона противъ соціялистôвъ мае ще ôтбути два засѣданя, щобы залагодити зовсѣмъ справу закона, котрый мае вже по Великодни прійти въ палатѣ пословъ на порядокъ дневный. Зъ иниціятивы правицѣ змѣнено деякі постановы сего закона предложені правительствомъ, особливо же постановы ôтносячіся до прасы. Межи иншими змен шено кару въ случаяхъ, въ котрыхъ обжалований першій разъ допустився провины анархистичнои. — Комисія войскова не залагодила ще закона о загальнôмъ ополченю, бо постановила зажадати ще ôтъ министра краевои обороны поясненъ що до закладаня опису именъ обовязаныхъ до ополченя и иншихъ справъ, котрі вымагаютъ зôбраня ôтповѣдныхъ датъ.

(*Въ справѣ школъ конфесійныхъ*) ходятъ все ще рôзного рода вѣсти. Опозиційні газеты доносятъ теперь, що конфесійні школы не будутъ заведені, бо, якъ кажутъ, правиця выскажеся лишь въ „сухôй резолюціи“, щобы справы школьні полишити компетенціи соймôвъ а лишь соймамъ Австріи горѣшнои, Зальцбурга и Тиролю дати можнôсть завести у себе школы конфесійні.

(*Справа загального ополченя въ угорскôмъ парляментѣ.*) Дня 3 с. м. ôтбулася въ войсковôй комисія угорского парляменту специяльна нарада надъ проектомъ о загальнôмъ ополченю. Закимъ ще приступлено до порядку дневного спытавъ хорватскій посолъ Ниличь, чи хорватско-славоньске ополченье буде подôбно зъорганизоване якъ хорватско славоньска краева оборона, чи въ службѣ и комендѣ буде уживатися мова хорватска, чи посады официрôвъ будутъ выключно обсаджені Хорватами и чи хорватске ополченье на случай вôйны буде самостôйно уживане. Министеръ ôтповѣвъ на то, що ополченье буде такъ само зъорганизоване якъ краева оборона и въ дусѣ закона буде уживатися въ службѣ мова хорватска. Що до официрôвъ, то сказавъ министеръ, що въ першôй линіи будутъ обсаджені мѣсця хорватскими официрами, а якъ бы тыхъ не ставало, то будутъ обсаджуватися также и другими обывателями угорскими, але лишь такими, котрі говорятъ по хорватски. Що до уживаня и проводу въ вôйнѣ, сказавъ министеръ, що то не може ôтбуватися пôсля національностей. Ужитье першого ôтдѣлу ополченя зависитъ ôтъ обставинъ военного походу и сего не можна на передъ означити. Ужитье другого ôтдѣлу буде мати бôльше характеръ мѣсцевый. Опозиційні послы Ернустъ и Тали жадали, щобы ополченцѣ мали ôтзнаки національні и щобы складали присягу на конституцію. На се ôтповѣвъ министеръ, що ôнъ немае нѣчого противъ тому, бо такъ було сказано вже и въ давнѣйшихъ законахъ. Причина, задля котрои сего не высказано, лежитъ въ тôмъ, що національні ôтзнаки не суть практичні, бо при нынѣшнôмъ веденю вôйны не можна ихъ зъ далека розпôзнати, а крôмъ того справленье окремыхъ ôтзнакъ потягнуло-бы великі кошты за собою. Що же знову дотычитъ присяги, то есть рѣчь зовсѣмъ природна, що ті ополченцѣ, котрі будутъ покликані до доповненя ляндверы будутъ таку присягу складати якъ и ляндвера, а ті знову, що будутъ покликані до доповненя цѣлои арміи будутъ таку присягу складати, яка тамъ складаеся.

Заграничні Державы.

Россія. Змѣна ситуаціи въ Болгаріи выкликала въ Россіи велике невдоволенье особливо середъ т. зв. партіи славянофильскои, котра нѣякъ не може съ тымъ згодитися, щобы Болгарія могла и смѣла самостôйно розвиватися и щобы нарôдъ болгарскій важився не признавати надъ собою духового и физичного верховеньства Россіи. Фактъ однакожь фактомъ и не дасться змѣнити. Органы панславистичні якъ „Моск. Вѣдом.“ и „Свѣтъ“ пôдняли теперь якъ доноситъ „N. fr. Presse“ страшный крикъ и доказуютъ, що Россія понесла на балканьскôмъ пôвъостровѣ по поводу заключеня мира сербско болгарского повне пораженье. Всяка звязь, — кажутъ ті органы — межи двома побратимчими народами пôрвалася и змарнѣвъ всякій овочь послѣдной вôйны.—Зъ Петербурга доносятъ, що славяньскій благотворительный комитетъ постановивъ обходити въ 1888 р. 900-лѣтні роковины заведеня христіяньства на Руси и думае при сѣй случайности устроити велику панславистичну манифестацію. Комитетъ вже теперь почавъ робити до сего ôтповѣдні приготованя, держитъ однакожь все въ тайнѣ, щобы не выкликати противнои демонстраціи елементôвъ россійскому панславизмоми неприхильныхъ. — Комисія, котрôй поручено выготовити предложенье закона о правахъ чужесторонцѣвъ, постановила безъусловно заказати всѣмъ заграничнымъ особамъ купувати землю въ округахъ пограничныхъ, навѣть и такимъ, котрі приняли россійске пôдданьство. Особы ті можутъ доперва мати рôвне право съ россійскими пôддаными, коли промине десять лѣтъ ôтъ часу принятя пôдданьства.

Нѣмеччина. Дальшій хôдъ дебатъ надъ монополемъ горѣвки бувъ слѣдуючій: Пос. бар. Гине заявивъ, що партія центрумъ есть однодушно противъ монополю, але не хоче предложенье се заразъ усувати. Противъ монополю промовляютъ важні обставины правні и политичні, бо ôнъ збôльшивъ-бы страшно власть державы. Не можна также и подумати, щобы ужитокъ горѣвки зменшився; мимо всякихъ красныхъ словъ державні шинкарѣ позôстанутъ все таки апостолами піяньства. Найострѣйше выступивъ противъ монополю пос. Рихтеръ. Монополь горѣвки, казавъ ôнъ, выкликавъ въ цѣлôмъ народѣ якъ найбôльшу ôтразу; противъ монополю наспѣло 5.000 петицій, коли за монополемъ надôйшло всего лишь 7. Въ тôмъ опорѣ цѣлого народу противъ обмеженя свободы економичнои лежитъ якъ найкрасшій объявъ національного почутя. При заведеню мыта ôтъ збôжа и вовны правительство покликувалося на голосъ народу; чи сего голосу не хоче теперь правительство слухати? Соціялъ-демократы не оспорюютъ монополю съ звычайною енергіею, бо ôнъ мае соціяльну пôдставу; але они бодай консеквентні. Бисмарка соціялизмъ державный бере на власнôсть малыхъ фабрикантôвъ и шинкарѣвъ, але до бôльшихъ властителѣвъ не береся, хочь нѣчо противъ сего не промовляе. Канцлеръ нѣмецкій то противный Криспинъ, ôнъ вырѣзуе ремѣнь зъ шкôры бѣдныхъ, щобы богачамъ робити черевики. Держава дае першеньство великимъ властителямъ, котрі гонятъ горѣвку зъ бараболь: тыхъ 120 мил., які держава буде платити за спиритусъ зъ бараболь становлятъ подвôйну суму того, що ôнъ вартъ; держава даровуе отже 60 мил. мар. тымъ властителямъ. Хто-жь то суть ті властителѣ, що потребуютъ такои помочи? Зъ помѣжь 37 горалень въ горѣшнôй Шлезіи належатъ 8 до короля саксоньского, 5 до графôвъ и баронôвъ а межи тыми и до князя Бирона зъ Курляндіи; въ пôвнôчнôй Нѣмеччинѣ знову суть властителями горалень 12 князѣвъ, 10 графôвъ и баронôвъ межи тыми также и Ротшильдъ, а ôттакъ ще и богато фидеикомисôвъ. Рихтеръ критикуе ôттакъ поступованье правительства при обчислюваню цѣны и каже, що въ тôмъ обчисленю есть повно суперечностей. Зменшенье ужитку не вынесе 20% але одну третину; перепачковуванье зъ Россіи и Австріи збôльшится, а держава буде на послѣдокъ мусѣла ити съ своимъ продуктомъ за границю и буде тамъ на коштъ оподаткованыхъ дешево продавати. Ще непевнѣйші суть моральні наслѣдки. Правный напитокъ робôтника подорожѣе але властиве піяньство не обмежится, лишь ще буде ширитися. Шинокъ зъ цѣсарскимъ орломъ буде дуже до себе потягати. Дальше выступивъ Рихтеръ противъ великого увзглядненя полудневыхъ державъ нѣмецкихъ на коштъ цѣлои державы. Мы не хочемо, казавъ ôнъ, щобы поодинокі державы сталися такими участниками державы, котрі бы найбôльше користали. Прусы потребуютъ для своеи политики на будучнôсть 180 мил. марокъ, а зъ монополю дôсталось-бы имъ 144. Кн. Бисмаркъ не вдоволяся ще своею силою, а грозитъ радѣ державнôй въ прускôмъ соймѣ податкомъ лицензіи на горѣвку, на-

---

съ польскими тенденціями бувъ Иванъ Выговскій, що за житя Хмѣльницкого бувъ генеральнымъ писаремъ козакôвъ, а ôттакъ выдвигнувся на гетьмана. Выговскій бувъ майстромъ въ политичныхъ интригахъ. Запевняючи московске правительство въ своѣй вѣрности и преданости, рôвночасно вступивъ ôнъ въ звязь съ польскими олигархами. Въ р. 1658 заключивъ въ Гадячи договôръ съ Поляками, пôсля котрого Русь мала становити по-при властивôй Польщи и Литвѣ третю рôвно поставлену часть державы. Однакожь Выговскій знайшовъ межи своими богато противникôвъ, котрі не були раді польскому верховеньству. Именно простый нарôдъ (чернь) заявивъ численными повстаниями свое невдоволенье супротивъ польонофильскои политики свого гетьмана, пôсля чого Выговскій бувъ змушеный зложити гетьманство. На Руси укладалися политичні обставины съ кождымъ днемъ гôрше. Гетьманъ Брюховецкій, представляючій интересы московскі, завдавъ своѣй ôтчинѣ черезъ свою хапчивôсть и пôдлоту невылѣчені раны. Надто ще невыносима московска опѣка надъ Русинами сталася причиною непокоѣвъ и кровавыхъ розправъ. При такихъ обставинахъ заключила Россія съ Польщею договôръ въ Андрусовѣ (1667), пôсля котрого Днѣпро бувъ назначеный границею межи обома державами. По тôмъ боцѣ Днѣпра тôлько Кіевъ оставъ при Москвѣ.

Въ наслѣдокъ наступившого обезсиленя польского и московского сторонництва на Руси, утворилася третя политична фракція — турецка. Провôдникомъ сего напряму бувъ Петро Дорошенко, котрый спонукавъ Турцію до вôйны съ Польщею и Русь поставивъ пôдъ зверхнôсть „пôвмѣсяця“. И наступила довга вôйна межи Турціею а Польщею, котру доперва польскій король Янъ Собескій довѣвъ до пожаданого кôнця. Якъ-же Дорошенко покинувъ сторону турецку та помирився зъ Россіею (1676), то выбухла на ново вôйна межи Россіею а Турціею, въ наслѣдокъ котрои Турки настановили княземъ Руси Юрія Хмельницкого, сына славного гетьмана Богдана Хмельницкого. Однакожь сей авантурникъ не мôгъ собѣ утворити на Руси нѣякого сторонництва, а пôсля того (1681) въ Бакчисарайскôмъ договорѣ межи Россіею а Турціею установлено Днѣпро, яко границю мѣжь Россіею а Турціею. Такъ отже теперь була Русь розôрвана на трое: всхôдна часть того краю належала до Россіи, полудневo-захôдна до Польщѣ, а полудневo-всхôдна до Турціи.

(*Дальше буде.*)

коли-бы его проектъ о монополю перепавъ. Нынѣ сотки тысячôвъ, котрымъ ще передъ кôлькома недѣлями анѣ снилося, видятъ свое истнованье загрожене. Въ сихъ часахъ економичного упадку кн. Бисмаркъ загрожуе що разъ то нову галузь зарôбку. Такъ довго бути не може, такъ не можна управляти Нѣмеччиною, наколи не мае запанувати бѣда и нужда въ цѣлôмъ житю заробковôмъ. Дебаты надъ монополемъ горѣвки продовжалися цѣлыхъ три днѣ и довели остаточно до того, що цѣлу справу ôтослано до специяльнои комисіи. Въ дебатѣ не забиравъ кн. Бисмаркъ голосу, якъ се первѣстно було назначено, але надôславъ письмо на руки комисаря державного Бетхера, въ котрôмъ каже, що обстае за монополемъ и кладе велику вагу на то, а то для того, щобы его одномышленники не подумали, що на него не можна спуститися; лишь слабôсть не дозволила ему особисто взяти участи въ дебатѣ. — Станъ здоровя нѣмецкого цѣсаря значно погôршився. Лѣкарѣ не ôтступаютъ его и хочь загально говорятъ, що нема ще жадного небезпеченьства, то однакожь всѣ обавляются катастрофы. Биржа дуже чутлива на всякѝ такого рода катастрофы найлѣпше ôтчувае и одно слово „Krankheit“ зателеграфоване оногды зъ Берлина до вѣденьскои биржѣ выкликало тамъ незвычайный рухъ и сензацію. Здаеся, що небезпеченьство въ здоровю нѣмецкого цѣсаря есть дѣйстно велике и лишь все удержуеся въ тайнѣ.

НОВИНКИ.

— **Общество Рускихъ Дамъ** поручило комитетови, зложеному зъ Вп. пань С. Огоновскои, Вахнянинови и Нагôрнои, устроювати въ четыредесятници ôтчиты науковѝ. Першій ôтчитъ буде держати д-ръ Щастный Сельскій, въ великôй сали „Народного Дому“ сеи Недѣлѣ (14 л. марта) о 4 годинѣ по полудни „О органичнôмъ житю“. До дальшихъ ôтчитôвъ упрошено д-ра Ом. Калитовского, панну Ол. Бажаньску и др. Вступъ до салѣ 20 кр. Чистый дохôдъ призначеный на запомоги для бѣдныхъ дѣвчатъ. Благородна цѣль и интересный предметъ ôтчиту згромадитъ, надѣемось, численну публику, котру симъ и запрошуемо до ласкавои участи. Кождый ôтчитъ буде оголошеный и окремыми оповѣстками.

— **Обхôдъ першихъ роковинъ смерти бл. п. Евгенія Желехôвского**, автора первого повного Словаря руского языка, основателя и предсѣдателя Станиславôвскои филіи „Просвѣты“, обходили Станиславôвскѝ Русины дня 20 р. лютого с. р. достойно и поважно. По ôтслуженю пôдъ проводомъ крыл. Т. Шанковского соборнои поминальнои Службы Божои и парастасу, до котрого стануло 12 священикôвъ, приступили до колива, также всѣ численно зôбравшіся селяне, а по обѣдѣ о 2 годинѣ, коли наспѣли завѣяными дорогами члены филіи навѣть зъ такъ далекихъ околиць, якъ зъ Вороны, Тустаня, Камѣннои, Цуцылова — зôбралися въ сали ратушевôй члены филіи „Просвѣты“ и гостѣ, въ числѣ до 80 на ôтчиты. Ôтчиты розпочавъ голова филіи д-ръ Бучинскій промовою про заслуги бл. п. Евгенія Желехôвского; въ слѣдъ за тымъ говоривъ п. Илар. Гарасимовичь, основно „Про змѣну плодôвъ на рôли“, о. И Порайко подавъ „Исторію Ставропигійского Братства у Львовѣ“ дуже старанно и докладно оброблену, а проф. И. Верхратскій читавъ зъ наукъ природныхъ „Про воду“, поясняючи всесторонно еи значенье въ природѣ. Ôтчиты тіи и розмовы межи членами-селянами въ предметахъ — про котрѝ говорили прелегенты, продовжались до 7 год. вечеромъ, бо такъ прелегенты якъ и зôбранѝ члены филіи и гостѣ — були очевидно перенятѝ тою мыслею, що тыми поважными и пожиточными ôтчитами найдостойнѣйше ôтдастся честь памяти мужа, котрый бувъ не тôлько учителемъ молодежи школьнои и рускимъ ученымъ, але также учителемъ народу — а то до послѣдного ôтдыху свого. — *М.*

— **Баль устроеный товариствомъ „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ** дня 10 (22) лютого с. р., выпавъ пôдъ кождымъ взглядомъ дуже гарно. До другого кадриля стануло 136 паръ — не до увѣреня але дѣйстно! До коломыйки стануло 80 паръ. Бавленося охочо до бѣлого дня. „Czernowitzer Zeitung“ называе баль „Союза“ „ein Winternachtstraum“... и каже „wahrlich, eine Winternacht ist denn doch zu kurz für einen Ball des „Sojuz“. Всѣ признаютъ, що баль „Союза“ сихъ мясниць бувъ першій, „ein Elitéball in des Wortes strengster Bedeutung“.

— **„Историческій Вѣстникъ“** помѣстивъ статью Гаршина: „Шевченко въ ссылкѣ“ (по новымъ документамъ). Артиста и поету ôтдано за участь въ Кирило-Методіевскôмъ братствѣ въ салдаты и вывезено въ Орску крѣпость пôдъ строгій надзôръ, де заказано ему рисувати и писати. Того заказу не дуже пильнували, а самѝ навѣть начальники замовляли у поета рисунки и картины. Але довѣдалося о тôмъ высше начальство и назначило слѣдство. Шевченка перевезли въ далекій Оренбургскій баталіонъ, въ одну зъ ротъ положеныхъ надъ каспійскимъ моремъ въ Новопетровскôмъ укрѣпленю де ôнъ переживъ сѣмь лѣтъ, до 1857. р., коли то его пріятелямъ а особливо Ф. П. Толстому удалося выеднати для Шевченка амнестію.

— **Рускій театръ народный**, перебуваючій теперь въ Дрогобычи дасть тамъ дня 13 с. м. представленье драмы Онета „Властитель Гутъ“. Въ недѣлю дня 14 с. м. представленый буде „Глитай“, образъ народный съ спѣвами и танцями М. Кропивницкого; въ четверъ д. 18 с. м. „Соколики“, комедія Г. Григоріевича; въ суботу д. 20 „Зеленый островъ“, комична опера К. Лекока; въ недѣлю д. 21 с. м. „Гальшка Острожска“, трагедія д-ра Ом. Огоновского. — Дирекція докладае всякихъ можливыхъ старань, щобы пôднести значенье и повагу нашои сцены — та тôльки повинна-бы она находити и ôтповѣдну пôдмогу ôтъ замѣсцевои доокрестнои публики, котра на жаль за мало интересуеся народною сценою.

— **Украиньскій театръ М. Кропивницкого**, котрый сеи замы дае представленя въ Одессѣ, одержавъ — якъ доносить кіевска „Заря“ — оферту на выступы въ однôмъ театрѣ въ Парижи.

— **Изъ Стрыя пишутъ намъ дня 7 л. марта:** Сегодня ôтпровадили мы на вѣчный супочинокъ тѣло бл. п. Мел. Гладышовского. За часъ свого короткого побуту помѣжь нами Покôйный прегарными чертами душѣ своеи зъумѣвъ приеднати собѣ широку симпатію. Тому були и похороны его одною величавою манифестаціею глубокого и щирого почитаня. Въ сумнôмъ походѣ до студенои могилы, озареной свѣтломъ 60 горѣючихъ смолоскипôвъ, взяло участь пôдъ проводомъ ВПр. крыл. о. Андр. Бѣлецкого изъ Львова, 29 священикôвъ, вся майже интелигенція Стрыйска и тысячный здвигъ народу. Бачили мы также ôтпоручникôвъ читальнѣ Добряньскои, на заснованье котрои прибувъ було покôйный съ выкладомъ и чест. селянъ зъ Дулибъ и Грабôвця. Домовина була вкрыта прегарными вѣнцями. Два вѣнцѣ зложили товаришѣ по званю, три школьна молодѣжь стрыйска, по одному Руске Касино и Бурса Стрыйска. Зô Львова надоспѣли вѣнцѣ ôтъ Института Ставропигійского, ôтъ професорôвъ рускои гимназіи и ôтъ молодежи, несеный трема делегатами тои жь. Теплыми, до слезъ порушаючими словами попращавъ Покôйника у церквѣ катихитъ гимназіи о. Федусевичь, а надъ могилою колега Квятковскій. Родина стратила въ Покôйнику любячого ôтця, учителѣ любого, учинного товариша, молодѣжь свѣтлого и вырозумѣлого провôдника, нашѝ товариства дѣятельного члена. Прощай намъ тому любый Друже, честь памяти Твоѣй, нехай св. земля буде Тобѣ перомъ!

— **Товариство „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ** завѣдомляе всѣхъ П. Т. предплатникôвъ „Альманаха“, що „Альманахъ“ розсылаеся, а хто бы его до кôнця л. марта с. р. не получивъ, зволитъ о тôмъ донести кореспонденційною картою пôдъ адресою: Товариство рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ (ул. Сплені ч. 7). Цѣна примѣрника 1 зр. 50 съ пересылкою. При случаю товариство складае прилюдну подяку щедрымъ Дателямъ за Ихъ дары въ користь товариства, а то: Его Впреосв. д-ру Юл. Пелешеви за даръ 10 зр., о. Луцѣ Чепелиньскому, прих. зъ Качики за 3 зр., и о. Ал. Залуцкому прих. Теребовлѣ за 2 зр. — *Отъ товариства рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ.*

— **Пôдвысшенье пенсіи для свящ. сотрудникôвъ** наступитъ по словамъ деякихъ газетъ — вже небавомъ. То пôдвысшенье числитися буде ôтъ 1 л. сѣчня 1886. — Галицка краева Рада школьна внесла до министерства просвѣты петицію, щобы въ галицкихъ середныхъ школахъ наново були введенѝ льокаціи.

— **Въ справѣ майна церковного** выдавъ недавно митрополичій Ординаріятъ розпорядженье, щобы настоятелѣ деканатôвъ точно на то уважали, абы при передачи темпоралій ново-поставленымъ душпастырямъ не идентификовано майна церковного съ громадскимъ; бо часто дѣеся, що въ скарбонахъ церковныхъ переховуются цѣннѝ паперы и книжки щадничѝ становлячѝ майно громадске, черезъ що слѣдуютъ ôттакъ непотрѣбнѝ споры и переписки, сполученѝ съ великими выдатками.

— **П. Тадей Федоровичь**, властитель Клебанôвки, выбраный при доповняючôмъ выборѣ зъ громадъ сѣльскихъ до рады повѣтовои въ Збаражи.

— **До рады громадскои у Львовѣ** выбранѝ при доповняючихъ выборахъ дня 8 л. с. м. д-ръ Т. Цѣсельскій, д-ръ Орлецкій, В. Сырочиньскій и Ап. Стоковскій.

— **Стипендіи и запомоги.** Совѣтъ „Нар. Дому“ надавъ: двѣ стипендіи имени Теодора Лукашевского по 100 зр. рôчно пп. Волод. Шафраньскому и Викт. Згарскому, студ. IV р. правъ на львôвскôмъ университетѣ; стипендію им. Теод. Блажкевича на 80 зр. рôчно. Ем. Мокрицкому, уч. IV. кл. гимн. въ Стрыю; запомогу на 40 зр. п. Гецеву, кандидатови учительскому; меншѝ запомоги для ученикôвъ школъ середныхъ въ сумѣ 180 зр. — Магистратъ мѣста Перемышля оголошуе конкурсъ на двѣ стипендіи на 84 зр. и и на 100 зр. рôчно призначенѝ для бѣдныхъ ученикôвъ приналежныхъ до м. Перемышля, котрѝ учатся въ школахъ реальныхъ, выдѣловыхъ або на политехницѣ. Речинець до 31 л. марта.

— **Число 4. „Зеркала“** сконфискувала вчера ц. к. прокураторія за статейку „Не-Гераклесъ на розстайнôй дорозѣ“.

— **Именованя.** Кр. Рада школьна именувала дѣйстными учителями етатовыми: Андрея Брыка въ 2-клясовôй школѣ въ Хировѣ и Вильг. Прокоповича въ Ланахъ коло Щирця.

— **Процесъ директорôвъ „Галицкои касы задатковои“.** Ледви ще скôнчився у Львовѣ одинъ процесъ банковый звѣстного Михалка и товаришѣвъ, якъ вже розпочався и другій ему подôбный. Рôзниця мѣжь обома въ тôмъ, що въ сѣмъ процесѣ розходится о значно меншѝ здефравдованѝ сумы якъ въ тамтôмъ. Зъ процесу бувшихъ директорôвъ и урядникôвъ гал. касы задатковои показуеся, що тамъ фалшовано билянсы ôтъ 1872 р. Черезъ 11 лѣтъ не було анѣ одного правдивого билянсу, котрый бы показавъ дѣстный станъ касы. Загальна сума дефициту выноситъ 101.323 зр. Въ касѣ задатковôй практикувалося, що принимано вкладки ôтъ сторôнъ, але ихъ не вкладано до касы, лишь просто до кишенѣ.

— **Крадѣжь листôвъ зъ почтовыхъ скринокъ** практикуеся на великѝ розмѣры въ Станиславовѣ черезъ жидикôвъ, котрѝ ôтлѣпляютъ зъ листôвъ марки и налѣпляютъ ихъ на свои щадничѝ картки почтовѝ.

— **Школа хмелярска.** Въ Середпôльцяхъ пов. Каменецкого буде съ днемъ 1 цвѣтня с. р. ôткрыта практична школа управы хмелю. Курсъ школьный буде тревати на будуче сѣмъ мѣсяцѣвъ т. е. ôтъ 15 марта до 15 жовтня. Кандидаты, котрѝ хотѣли бы вступити до сеи школы маютъ найдальше до 15 с. м. внести свои прошеня съ долученьемъ метрики и свѣдоцтва здôбности. Першеньство маютъ кандидаты зъ бувшого радехôвского ôтдѣлу Товариства господарского, а особливо тѝ, котрѝ училися вже огородництва. Можутъ также подаватися и кандидаты неписьменнѝ и они будутъ ôттакъ учитися въ сѣй школѣ читати и писати. Кандидаты будутъ мусѣли мешкати въ Середопôльцяхъ и самѝ удержуватися. Рôвночасно оголошуе также комитетъ галицкого Тов. господарского конкурсъ на три стипендіи по 50 зр. рôчно удѣленѝ министерствомъ рôльництва для кандидатôвъ сеи школы. Стипендіи сѝ выстануть на удержанье учиникôвъ на цѣлый курсъ. Речинець до подаваня-ся о тѝ стипендіи назначеный до 20 марта с. р., а прошеня треба адресувати до комитету гал. Товариства господарского въ институтѣ Оссолиньскихъ.

— **Перерва на зелѣзници державнôй.** Въ наслѣдокъ великихъ заспъ снѣговыхъ настала на шляху зелѣзницѣ державнои Станиславôвъ-Гусятынъ нова перерва руху. Перерва та, якъ доносить дирекція зелѣзниць державныхъ, потреває ажь до дня 12 с. м.

— **Выдѣлъ Рускои Бурсы** почуваесь до милого обовязку зложити Вп. п. проф. Вахнянину зô Львова и Вп. спѣвакамъ, що въ цѣли урядженя концерту зволили загостити до насъ, щиро-сердечну подяку! Также сердечне спаси Бôгъ складае Дхв. Зарядови Ресурсы за ôтступленье свого льокалю. Чистый дохôдъ зъ вечерниць вынѣсъ до 55 зр. 36 кр. — *Ôтъ Выдѣлу Рус. Бурсы Стрыйскои.*

— **Читальня въ Чайковичахъ** шляхотскихъ складае симъ свѣтл. тов. „Просвѣта“ прилюдну подяку за дарованѝ ѣй книжки свого выданя. — Въ имени членовъ: *М. Стецьвъ*, предсѣдатель.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Громадѣ Пôдвысоке пов. бережаньского дарувавъ цѣсарь зъ приватныхъ фондôвъ 100 зр. запомоги на будову школы. — До Ряшева приѣхавъ съ початкомъ с. м. якійсь п. С. по спадокъ по своѣй тѣтцѣ. Довѣдавшись, що спадокъ сей выноситъ 50.000 зр., такъ урадувався, що зъ радости великои збожеволѣвъ. — Въ Варшавѣ на двôрци зелѣзницѣ заквестіоновано дня 4 с. м. двѣ великѝ паки, котрѝ надôйшли зъ Франціи до якогось незвѣстного адресата. Коли отворено тѝ паки, найдено въ нихъ самѝ револьверы и богато письмъ революційныхъ. — Въ пôвнôчнôй Угорщинѣ ôткрыто кôлька дуже богатыхъ жерелъ нафты въ глубинѣ 200 метрôвъ. Нафта показуеся тамъ вже въ глубинѣ 20—30 метрôвъ, однакъ въ малôй лише скôлькости. — Сими днями мае заручитися донька гр. Таффого съ намѣстникомъ Шлезіи маркизомъ Бакегемъ. — Бунты въ карныхъ заведеняхъ повторяются въ Франціи дуже часто. Дирекціи тыхъ заведень усмиряютъ збунтованыхъ голодомъ. — Нѣмецкій наслѣдникъ престола, коли почувъ, що у князя Радзивила пропало много срѣбного столового начиня, сказавъ сѝ дотепнѝ слова: „Das ist die erste polnische Expropriation.“ — Въ Падуи появилося знову кôлька случаѣвъ холеры. — Въ Коломыи задумали жиды оснувати жидôвску щадницю. — Въ Швайцаріи упавъ въ однôй мѣсцевости на значнôй просторони чорный снѣгъ. Причиною забарвленя були чорнѝ дрôбонькѝ мушки. — Въ Добромили въ новиціятѣ василіяньскôмъ пануе епидемія тифоидальна; выслано туды протомедика д-ра Бѣсядецкого. — Министерство правосудія заказало судамъ принимати гектографованѝ подання. — Депутація рôльничого вѣча буде мати послуханье у цѣсаря дня 20 л. с. м. — Кс. Калинка выѣхавъ вчера до Вѣдня на двѣ недѣлѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

На конкурсъ росписана ухвалою зъ дня 4 марта с. р. до ч. 1405 парохія Голгоче дек. пôдгаецкого съ прилучеными Заставцѣ и Волиця; речинець назначеный до 29 л. цвѣтня 1886.

Каноничну институцію на пар. Колодѣевку дек. скалатского одержавъ о. І. Концевичь, кап. Розгадова.

Завѣдательство капелянiи въ Розгадовѣ дек. золочѣвского одержавъ о. Илярій Зарицкій зъ Коропця.

До семинаріи принятый на II р. богословія Николай Левицкій.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Буковиньскій Альманахъ**, выданый въ память десятьлѣтного существованя (1875—1885) общества рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ — одержала наша редакція. На першій поглядъ вже видно старанну редакцію Альманаха. Ширшій розбôръ спорои книжки (XII + 178 сторôнъ великои ôсѣмки) подамо небавомъ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Въ справѣ меліорацій** выславъ маршалокъ д-ръ Зыбликевичь до радъ повѣтовыхъ слѣдуюче завôзванье, котре подаемо въ скороченю. Правительство центральне призначуе що року 80—90.000 зр. на меншѝ меліораціи, а то на закладанье спôлокъ дренарскихъ, меліораційныхъ и товариствъ позичковыхъ, на закупно машинъ и начинь для такихъ спôлокъ техничныхъ, на звершенье взôрцевого дренованя, наводненя и меліорацій для спôлокъ зложеныхъ зъ селянъ, на регуляціи малыхъ потокôвъ, на меліораціи гôрскихъ громадскихъ пасовискъ, и т. д. Зъ тои сумы припадае на нашу Галичину около 20.000 зр. рôчно. Министерство рôльництва въ виду того, що не мае предложеныхъ собѣ анѣ петицій анѣ нѣякихъ позитивныхъ проектôвъ, уживае тую суму на цѣли меліораційнѝ для иншихъ краѣвъ. Маршалокъ завзывае для того выдѣлы повѣтовѝ, щобъ они вже разъ занялися справами краю и предкладали позитивнѝ проекты особливо въ слѣдуючихъ справахъ: 1) регуляція меншихъ потокôвъ; 2) будова бôльшихъ ровôвъ ôтводняючихъ, зъ котрыхъ-бы цѣлѝ громады користали; 3) взôрцевѝ дренованя и наводненя селяньскихъ грунтôвъ; 4) закладанье спôлокъ дренарскихъ и фабрикаціи рурокъ дреновыхъ, и т. д. „О скôлько-бы треба вплывати на поступъ пôдъ тымъ взглядомъ черезъ „kółka rolnicze“, се лишаемо розвазѣ Выдѣлу повѣт. въ кождôмъ поодинокôмъ случаю“, каже п. маршалокъ. Наконець заявляе, що на случай потребы вышле инжинерôвъ меліораційныхъ и удѣлитъ безплатнои помочи техничнои зъ меліораційного бюра.

Подяка.

Неумолима судьба нанесла на насъ тяжкій ударъ. Смерть люта забрала намъ д. 5 марта с. р. наше найлюбезнѣйше едине дитя Зоню въ третôй веснѣ еи житя. Почитаемо собѣ за святый обовязокъ заявити симъ глубоку нашу подяку Всѣмъ сочувствуючимъ съ нами въ печали. Тожь дякуемо передовсѣмъ Вп. Отцамъ прибувшимъ дня 6 с. м. на похоронъ а именно: И. Черепашиньскому зъ Керницѣ, В. Дольницкому зъ Малковичь, М. Гелитовичу зъ Любѣня, М. Держку зъ Галичанова, Гнатишаку зъ Угерецъ, Т. Скородиньскому зъ Речичанъ, И. Пачовскому зъ Каменброду, якъ также и Вп. Отцямъ мѣсцевымъ лат. обряду: Кан. Зьелѣньскому, Л. Курыляку и С. Ющаку. Неменше складаемо сердечну подяку Вп. п. К. Завалкевичевôй, учительцѣ тутейшôй, за ласкавѝ и щирѝ труды и несену потѣху въ тôмъ тяжкôмъ горю. Наконець выражаемо подяку Всѣмъ Вп. лицямъ и вѣрнымъ згромадившимся до участи въ сумнôмъ обрядѣ. За Вашѝ труды и сердечнôсть Богъ Вамъ заплать!

Городокъ 7 марта 1886.

Теодоръ и Ольга Бѣлевичъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Заосмотривши теперь богато мое вже 23 лѣтъ истнуюче Переплетниче Заведенье въ рôжнѝ прехорошѝ украшеня для евангелій, молитвословôвъ и т. д. а также и для иншихъ богослужебныхъ книгъ, звертаю увагу Всеч. Духовеньства, ч. ч. Брацтвъ церковныхъ и т. д., що я пріймаю такъ якъ давнѣйше до переплету всякого рода евангелія на рôжнѝ цѣны, всякѝ книги церковнѝ, книги метрикальнѝ, молитвословы для Всеч. Духовеньства и для П. Т. Дамъ; также всякѝ иншѝ книжки и цѣлѝ библіотеки, — все то по надзвычайно умѣреныхъ цѣнахъ. Въ виду недалекого празника Воскресенія Христового прошу Всеч. Духовеньство: присилати евангелія и другѝ церковнѝ книги до переплету скоро, щобы я мôгъ ихъ вчасно выготовити и ôтослати. Що до переплету евангелій можна порозумѣтися зô мною письменно и умовитися що до цѣны. Старѝ украшеня евангелій обновляются и доповняются пôдъ моимъ надзоромъ и за моимъ заходомъ. Вся робота выходитъ ôтъ мене красна, дешева и крѣпка, чого я давъ уже тысячнѝ доказы. Наконець звертаю увагу, що у мене суть на складѣ готовѝ прекраснѝ молитвенники для дамъ и „Помяники“ усопшихъ для Брацтвъ церковныхъ, Родинъ, Товариствъ, Институтôвъ и т. д.

Съ поважаньемъ *Мих. Спожарскій*, у Львовѣ, въ Ставропигійскôмъ Институтѣ.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье { за зр. 4·96 кр. зъ доброи вовны овеч.; „ „ 8·— „ зъ лѣпш. вовны овеч.; „ „ 10·— „ зъ тонкои вовны овеч.; „ „ 12·40 „ зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснѝ одѣня, сподне, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевѝ для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткп на 1 до 5 метрôвъ довгѝ; я змушеный отже продавати такѝ решткп богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднѝ решткп **ôтмѣнюются** або **ôтдаеся грошѣ** (Робю замѣтку, що другѝ фирмы вымѣнюютъ также, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи пріймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и французскôмъ. 1577 (5—24)

Поѣзды зелѣзничѝ

Годины въ обвôдкахъ означуютъ нôчну пору ôтъ 6 въ вечеръ до 6 рано, часъ пôсля годинника львôвского.

Ôтъ 1 листопада 1885.	Поѣздъ скорый	Поѣздъ особов.	Поѣздъ мѣшан.	Поѣздъ мѣшан и льокаль
Зелѣзницѣ державнѝ.				
До Львова приходятъ:				
Зъ Гусятына, Станиславова, Хирова и Стрыя . . .	— —	4 35	— —	— —
Зъ Хирова и Стрыя . .	— —	1 25	— —	— —
Зъ Станиславова, Хирова и Стрыя	— —	8 25	— —	— —
До Станиславова приходятъ:				
Зъ Гусятына	— —	8 55 и 5 57	— —	— —
Зъ Звардоня и Стрыя . .	— —	8 22	— —	— —
Зъ Звардоня, Львова и Стрыя	— —	6 11	— —	— —
Зô Львова ôтходятъ:				
До Стрыя	— —	7 30	— —	— —
До Стрыя, Хирова, Станиславова, Гусятына . . .	— —	11 45 и 7 30	— —	8 —
Зъ Станиславова ôтходятъ:			— —	
До Стрыя, Львова и Звардоня	— —	10 — и 6 48	— —	6 50
До Гусятына	— —	10 20	— —	

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 10—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и 5% Листы Гип. преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премію т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., 5.000 зр. по ôтрученю 20% 4788 выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1589 2—20

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи **въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи**

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% платнѝ въ 30 днѣвъ по выпов.
4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 10—?)

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!"

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Кониськѝ.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла". Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезія Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левіцкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкѝ образки,** Ив Франка, серія I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна также поодинокѝ выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

Аптика РУКЕРА во Львовѣ поручае 1563 128—? **Специяльности и универсальнѝ средства,** французскѝ и иншѝ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѝ фирмы оповѣщуванѝ.

Якъ заводити Правды на ладъ закономарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичъ, духовный Закономаря. Накладомъ „Батькôвщины". Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины".

Руска исторична Библіотека

выходить въ Тернополи неперіодичными (менше бôльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листôвъ печатныхъ. Кождый томъ, що становить для себе окрему цѣлôсть, можна предплачувати ôтдѣльно. Предплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 р. 20 кр., съ пересылкою franco 1 р. 30 кр., — рекомендованою 1 р. 40 кр. На умысне замовленье могутъ предплатники дôставати що два томы оправнѝ въ англійске полотно съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданои цѣны 45 кр. на кождѝ два томы. Замовившѝ оправнѝ примѣрники, дôстануть ихъ въ другôй половинѣ лютого. Дальшѝ замовленя на оправнѝ примѣрники ще пріймаются.

Предплачуючѝ Томъ II. могуть дôстати ще выйновшій Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнôй.

Предплату найлучше пересылати переказомъ пôдъ адресою: Олександеръ Барвѣньскій въ Тернополи.

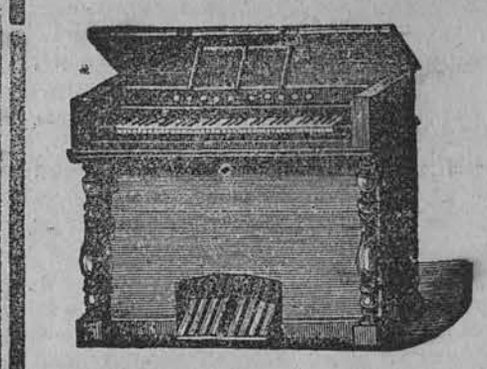

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѝ отцѣ духовнѝ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ 70 зр. а. в. и высше. Дае такожь на раты.

1372 59—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія, щобы розсылати всякѝ товары гумовѝ, занавѣсы, диваны, шовковѝ покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, Викторія обрусы съ френдзлями, найновѣйшѝ взоры зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — Заслоны Викторія, складаючѝся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 Правдивѝ всхôднѝ обрусы шенильовѝ, зр 5·— и 7·—. Смирненьскѝ портіеры шенильовѝ, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, тунетаньскій взорець зр. 4·—. — Правдивѝ заслоны Мекка зр. 6·50 и 8·50 — Коцы на постѣль для службы зр. 2·50 и 3·—. Флянельовѝ одѣяла зр. 5·— и 6·—. Одѣяла кашмировѝ въ всѣхъ барвахъ, сшитѝ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. Нормальнѝ одѣяла пôсля системы проф. Єгера, зр 13·-. Миляньскѝ шовковѝ одѣяла здоровя для осôбъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. Стебнованѝ одѣяла Викторія зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкѝ 190 цм довгѝ зр. 8·50. При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѝ, широкѝ и дуже грубѝ не до знищеня дерги Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такѝ самѝ 190 цм. довгѝ и 130 цм. широкѝ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѝ дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашь спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50.

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитацією тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50. Правдивѝ англ. пледы до подорожи для мужчинъ 350 цм довгѝ, 150 цм. широкѝ за штуку зр. 4·75 и 5·50, найлѣпша сорта зр 7·50.

Великій выборъ дивановъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ. Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ. Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѝ плащѣ суть такъ малѝ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ. Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. Цѣна за штуку лишь зр. 7·50. При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѝ: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 16—?

5 килевѝ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (8—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1 „	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и	2 „ 50 „
1 „	Гегел. отол. ароматичного	2·70 и 3 зр
1 „	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1 „	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червонѝ вина: 1 бочôвка Viszontai		2 „ 50 зр.
1 бочôвка Viszontai старе . .		3 „ — „

Повысше наведенѝ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѝ добрѝ, натуральнѝ и лучшѝ вина якъ въ Вершецъ, и просить о ласкавѝ замовленя.

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 33—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

„Овесъ сибирскій"

кождого часу **на продажь 100 кільо по 12 зр. а. в.** Овесъ сей есть дуже плодовитый (чвертка выдае 4 кôрцѣ), вытрималый на стужу, не высыпаеся. Треба его сѣяти дуже рѣдко а грунту треба третои сѣйбы по житѣ. Хто бôльше бере наразъ, опускаеся цѣну.

Иванъ Головкевичъ,

рускій священикъ въ Спасѣ,

1583 почта Долина. 3—3

Гарантія конкуренціи меблѣвъ.

Найретельнѣйше и найдешевше жерелъ покупу, высылка меблѣвъ до всѣхъ частей свѣта гуртомъ а въ дрôбной продажи.

Теодоръ Димовичъ, Вѣдень

1. Bezirk Wipplingerstrasse N-ro 27. (3—24)

Цѣнники даромъ и франко.

1579

МОЛОЧАРНЯ МАРІИ КОМУНИЦКОИ

ул. Сикстуска ч. 3. у Львовѣ.

Подае до вѣдомости Высокоповажанôй П. Т. Публицѣ, що кромѣ всякого рода добôрного набѣлу, доброи сѣльскои кавы, котрои порція коштуе 12 крейцарôвъ, можна дôстати найлѣпшои вудженины тоже смачнѝ снѣданя и вечерѣ, складаючѝся зъ всѣлякого мяса и ярины — порція по 12 кр. а. в.

Запрашаючи умильно до численного звиджуваня мого Заведеня, остаюсь съ высокоповажаньемъ:

Марія Комуницка.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючѝ выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

„ДЫМЪ",

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Боянъ

збôрникъ малорускихъ квартетôвъ

выдавъ

Викторъ Матюкъ.

получати можна черезъ книгарню Ставропигійского Института и у самого Выдавця въ Маковиску почта Ярославъ, по цѣнѣ I зр. 50 кр.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѝ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 24. Львôвъ, Субота 1 (13) марта 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Не легковажмо нынѣшнои хвилѣ!

I.

Хто зъ нашихъ видющихъ людей, що слѣдитъ за ходомъ дѣлъ въ нашôмъ краю въ кôлькохъ остатныхъ лѣтахъ, не бачитъ одного явища, для насъ безконечно важного, бо незмѣрно грôзного, — польскои т. зв. „organiczn-ои praca-ы“ середъ нашого, руского народу?! Хто зъ видющихъ нашихъ людей не бачитъ, якъ Поляки съ судорожнымъ поспѣхомъ стараются статись панами всѣхъ можливыхъ найрôзнороднѣйшихъ вплывôвъ на рускій нарôдъ, интелектуальныхъ и матеріяльныхъ?! Хто не бачитъ, якъ они стараются сцентрализувати всякй роботы въ своихъ рукахъ, и хто нерозумѣе, на що то все задумане и до чого оно мае бути?!

Мы нересвѣдченй, що кождый видющій патріотъ рускій бачитъ то явище и важкй думы непокоятъ его голову. — „Що то буде? Якіи маютъ бути средства противдѣланя зъ нашои стороны? Чи интензивнôсть нашои працѣ органичнои есть въ силѣ поставити рôвновагу въ форсѣ зъ якою вступае середъ нашъ нарôдъ польска „organiczna praca“? Чи не потрѣбно намъ бôльшои консолидаціи, зачеркненя ширшого круга вплывôвъ на свôй нарôдъ и дѣланя для свого народу?“ — Такй пытаня певно завдае собѣ нынѣ кождый видющій патріотъ рускій — и певно, такъ якъ и мы, ôтповѣдае на нихъ: такъ!

Супротивъ нынѣшныхъ змагань Полякôвъ: зцентрализувати весь вплывъ на нашъ нарôдъ въ своѣй руцѣ, для звѣстныхъ цѣлей, — мы Русины, пôдъ загрозою утраты свого народного быту, не можемо оставати въ пасивности, ба навѣть въ дотеперѣшнôмъ status quo, — мы мусимо глядати средствъ сильнѣйшихъ, якъ уживали доси; працю свою для народу мусимо зробити интензивнѣйшою и поставити еи на ширшихъ основахъ. А до того мы потребуемо обновы, бôльшои консолидаціи и патріотичного пожертвованя. Время бо нынѣ люте, хвиля важна!

Праця для народу ведеся у насъ въ двоякôмъ напрямѣ: для пôднесеня морально-духового та національного и для пôддвигненя матеріяльного народу.

Въ першôмъ взглядѣ Поляки черезъ свои выдавництва та институціи, заснованй съ добрымъ вырахованьемъ въ остатныхъ часахъ, стараются нашу працю поки-що бодай неутрализувати. До тои цѣли служитъ имъ щедро вывѣнована „Macierz Polska“ въ противставленю нашôй „Просвѣтѣ“; служитъ имъ „Niedziela“ яко антидотъ на нашу „Батьковщину“; служатъ имъ „Kółka rolnicze“ (беручи ихъ зъ стороны моральнои задачѣ супротивъ народу) въ противставленю до нашихъ „читалень“, и т. п. Нынѣ, якъ кажемо, тіи выдавництва и институціи маютъ поки-що задачу неутрализованя нашои працѣ просвѣтнои для народу, — але що тая галузь „prac-ы organiczn-ои“ на тôмъ не стане а перейде на становище агресивне, о тôмъ нема що сумнѣватися. Бачимо прецѣнь здоровй и интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ и въ Добромили Єзуитôвъ...

Въ другôмъ взглядѣ, т. е. економичнôмъ, бачимо свôй вплывъ на нарôдъ и дѣланье свое для народу дуже, ажь надто обмежеными! Всякй дотеперѣшнй роботы нашй на тôмъ поли — съ выняткомъ „Народнои Торговлѣ“, котра ведеся гарно и на котру покладаемо великй надѣѣ, та хиба ще „Общого рольн.-кред. Заведенія“, котре знову партія Михалка несовѣстно довела до руины, — були або безъ пляну, або паліятивы, або, въ загалѣ сказати, роботами „малого крамаря“... А поле до дѣланя лежало передъ Русинами широке, можна було робити, — бувъ хлѣбъ, та зубôвъ не було его ѣсти... А тымчасомъ Поляки опанували цѣлый нашъ край своимъ „Towarzystw-омъ gospodarsk-имъ“, субвенціонованымъ краемъ и державою; обмотали цѣлый край нашъ сѣтею „Związk-у towarzystw zaliczkowych“; теперь стараются обмотати его субвенціоноваными „Kółka-ми rolnicz-ими“, котрй побôчь моральнои задачѣ маютъ и економичну; наконець сего вже року дѣдичѣ польскй завязуютъ у Львовѣ „Towarzystwo ochrony własności ziemskiej“ съ закладовымъ капиталомъ 100.000 зр. готôвкою и съ порукою на 500.000 зр., котре то товариство поставило въ своѣй програмѣ мѣжь иншимъ колонизацію галицкои Руси Мазурами зъ захôднои Галичины, Шлезка и Познаньщины! А Банкъ краевый, що концентрує капиталы зъ цѣлого краю въ своихъ рукахъ, замѣсть давати помôчь тамъ, де еи найбôльше треба, служитъ головно бôльшôй власности, — а теперь що до колонизаціи Руси Мазурами, иде рука въ руку съ завязуючимъ-ся новымъ товариствомъ...

Въ виду всего того мы чейже маемо повне право накликати сегодня: „Не легковажмо нынѣшнои хвилѣ!“

Въ справѣ „Народного Дому“

одержали мы ôтъ п. Геровского, предсѣдателя совѣта „Нар. Дому“, слѣдуючу допись:

Ссылаясь на §. 19. закона прас. прошу о помѣщеніе слѣдующого спростованія въ Вашой газетѣ:

Въ ч. 20 „Дѣла“ помѣщена статья г. Анатоля Вахнянина о исторіи санаціи Общого рольн.-кред. Заведенія въ г. 1884, въ которой находится уступъ о заявленію Д-ра Добряньского въ комитетѣ санаційномъ, що Банкъ краевый далбы пожичку, если Нар. Домъ за оную поручитъ своимъ имѣніемъ, и сказано, що „наколи-бъ на той часъ санаційный комитетъ бувъ згодився на предложенье д-ра Добряньского, то легко могло статися, що краевый Банкъ по першôй незаплаченôй ратѣ бувъ бы на Нар. Дôмъ наложивъ секвестръ“ а дальше, що мимо того Дирекція Заведенія стояла при своѣмъ проектѣ, т. е. щобы Нар. Домъ доконче поручився за позичку въ кр. Банку, що въ тôй цѣли скликано навѣть небавомъ заг. Зборы членôвъ Нар. Дому и выступлено съ згаданымъ проектомъ, и що однако на щастье Руси до заставу Нар. Дому не допущено“.

Яко членъ тогдашного Управл. Совѣта „Нар. Дома“ и теперешній его предсѣдатель и вслѣдствіе того добре обзнакомленый съ ходомъ дѣлъ тогоже Нар. Дома считаю своею обязанностью со взгляду на П. Т. Публику — спростовати повысшіи факты яко не сходныи съ правдою: Рѣшенія санаційного комитета не имѣли и не могли имѣти ніякого вліянія на рѣшенія Управл. Совѣта Нар. Дома, и длятого не грозила и не могла грозити ніякая опасность отъ того, еслибы санаційный комитетъ на предложеніе Дра Добряньского былъ рѣшился. До заставу Нар. Дома въ банку треба было напередъ рѣшенія Управл. Совѣта, а потомъ еще рѣшенія общого Собранія членовъ Нар. Дома. Дѣло заставу имѣнія Нар. Дома въ Банку кр. на санацію Заведенія не было никогда предметомъ совѣщаній въ Управл. Совѣтѣ, длятого не могло запасти и не запало ніякое рѣшеніе въ томъ дѣлѣ въ Управл. Совѣтѣ и вслѣдствіе того не могло быти предкладанымъ Общому Собранію. Въ конци есть то неправдою и лишь тенденційною инсинуаціею, що въ томъ дѣлѣ было скликано Общое Собраніе членовъ Нар. Дома; бо Общое Собраніе членовъ состоявшоеся на дни 8 октября 1884 скликано было по рѣшенію Управл. Совѣта запавшомъ еще въ дни 3 (15) Августа 1884, о чѣмъ каждый изъ книги Протокола Засѣданій переовѣдчитися можетъ, а затѣмъ еще тогда, когда комитетъ санаційный еще не дѣйствовалъ. На Общомъ Собраніи было тое дѣло въ тайномъ Засѣданіи лишь по той причинѣ трактованымъ, що отъ санаційного Комитета надоспѣло было письмо съ згаданымъ проектомъ, которого однако кромѣ г. Дра Добряньского яко тогдашного Директора Заведенія никто изъ членовъ не поперъ, а противъ которого многіи члены рѣшительно заявилися и который только для того упалъ.

Отъ Управляющого Совѣта Института „Народный Домъ“. Предсѣдатель: *Геровскій.*

Надôслане намъ спростованье на статію проф. Ан. Вахнянина о „Исторіи санаціи Заведенія“ удѣлили мы авторови статіи и одержали ôтъ него слѣдуюче поясненье:

„Я тѣшуся, що теперѣшный предсѣдатель „Нар. Дому“ простуе мою статью о стôлько, що совѣтъ, управлявшій „Нар. Домомъ“ до 8 жовтня 1884 р., не скликавъ Заг. Зборôвъ въ тôй цѣли, щобы членамъ Збору предложити проектъ санаціи Заведенія черезъ позичку въ кр. Банку, за котру „Нар. Дôмъ“ мавъ-бы ручити своимъ майномъ. Наколи такъ было, то я съ охотою беру назадъ тіи два слôвця: въ тôй цѣли, бо се лежитъ въ интересѣ правды, а я не хотѣвъ-бы нѣкому нѣчого иноинуувати. Охотно отже пріймаю до вѣдомости се спростованье. Але не менше тѣшитъ мене заявленье предсѣдателя „Нар. Дому“, котрымъ констатуе, що якъ-разъ д-ръ Иванъ Добряньскій бувъ тымъ чоловѣкомъ, що на загальныхъ зборахъ членôвъ „Нар. Дому“ попиравъ проектъ позички въ кр. Банку въ користь Заведенія съ порукою „Нар. Дому“. Симъ ôткровеннымъ и категоричнымъ заявленьемъ поперъ п. Геровскій сказане мною, що хтось другій, а не „народовцѣ“ носився съ гадкою нашй народнй институціи за цѣну власного безпеченьства наражувати на небезпеченьства. О то именно ишло. Тôлько то менѣ не ясне, якимъ свѣтомъ мôгъ д-ръ Иванъ Добряньскій подавати Заг. Зборамъ пôдъ нараду проектъ сей въ имени санаційного комитету, коли — о кôлько я, яко членъ его, знаю — до того санаційный комитетъ его нѣколи не уповномочивъ. Оно и цѣкаво було-бы знати въ цѣли всесторонного высвѣтленя всеи тогдѣшнои акціи Дирекціи Заведенія, хто на тôмъ письмѣ бувъ пôдписаный. По моѣй гадцѣ мусѣвъ се бути якійсь апокрифъ, бо не думаю, щобы въ санаційнôмъ комитетѣ пôдъ

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Послѣдный разъ пôрвалася Русь при Петрѣ Великôмъ до борбы за національне существованье. Пôдчасъ вôйны царя съ шведскимъ королемъ Каролемъ XII сполучилися двѣ рускй партіи, польска и московска, и старалися при помочи Шведôвъ помочи ôтчинѣ до самостôйности. Провôдникъ сихъ обохъ сторонництвъ, козацкій гетьманъ Иванъ Мазепа, спершу удававъ преданнôсть для Россіи и ажь передъ битвою пôдъ Полтавою (1709) перейшовъ на сторону Шведôвъ. Побѣдоносный Петро мстився тяжко на бунтôвничихъ Русинахъ: кождый слѣдъ самостôйности бувъ теперь старанно затираный. Цариця Катерина II (1764) знесла гетьманьство и казала (1775) зруйнувати Сѣчь, пристановище запорожскихъ козакôвъ. Бôльша часть тамошныхъ козакôвъ пôддалася своѣй неминучôй доли и вырѣкшися волѣ, приняла установы велико-рускй; а меншôсть поплыла чайками по Днѣпру въ низъ та одержала ôтъ турецкого правительства на устю Дунаю мѣсце на поселенье. Русины и пôсля знищеня козацтва вели ще свое нужденне существованье; якъ пôдъ россійскимъ такъ и пôдъ польскимъ правительствомъ тяжкими ударами долѣ навѣщена народнôсть не мала выгляду на лучшй обставины.

Въ р. 1739 Россія заключила съ Турціею миръ въ Бѣлгородѣ, пôсля котрого Турція мусѣла Россіи уступити всѣ степы межи Днѣпромъ а Днѣстромъ. Турки заразъ опустили Русь, де черезъ 70 лѣтъ мешкали. Ôттеперь вже Россія сама зносила наслѣдки немилого сусѣдства съ Турціею, коли тымчасомъ Польща ôтъ теперь оставала съ нею въ приязни. Для польскихъ магнатôвъ були сй урожайнй степовй околицѣ полудневои Руси, пôдвластнои польскому правительству, лакомымъ кускомъ, для того за призволомъ короля забирали они незмѣримй просторы въ свое посѣданье. Переселенье польскои аристократіи масами на Русь було нещастьемъ для руского народу, бо бôльша часть людности була повернена въ крепацтво. Противъ того невыносимого угнету черезъ польску шляхту пôднявся рускій нарôдъ на Подôлю (1767) не тôлько зъ соціяльныхъ але и зъ религійныхъ мотивôвъ та пôмстився страшно на шляхтѣ и жидахъ-арендаряхъ польскихъ панôвъ. Провôдники повстаня, Гонта и Зелѣзнякъ, зробили рѣзню въ Умани, пôсля чого товпы народу заняли цѣлу обширь ôтъ Уманя по Бѣлоцерковь. Польща, ослаблена внутрѣшными неспокоями, змогла се повстанье придушити тôлько при помочи россійскôй. Въ загалѣ роздоры въ Польщи межи политичными партіями довели до того, що Россія и Прусы почали вплывати на справы польскои державы. Подѣлъ Польщѣ, що послѣдувавъ въ рокахъ 1772, 1793 и 1795, привѣвъ до анектованя бôльшои части рускои територіи черезъ Россію. Галичина припала Австріи при першôмъ подѣлѣ Польщѣ.

Доля Русинôвъ подѣленыхъ межи двѣ великй державы, Россію и Австрію, була неоднакова. Коли въ Россіи народнй и языковй питомости того народу на рѣчь велико рускои народности мало-помалу и систематично були придушуванй и рускôй самостôйности грозивъ упадокъ, то Русинамъ въ Австріи дозволено свобôдно розвивати свôй языкъ и литературу а часто такожь брало ихъ народнй змаганя въ охорону передъ нападами Полякôвъ.

V.

Литературный оглядъ.

Литература починаеся съ XI. столѣтьемъ, коли византійска культура въ наслѣдокъ принятя христіяньства въ Кіевѣ вже удомашнилася. Тôлько-жь не треба думати, щобъ згадана культура мала благодатный вплывъ на розвôй домашнои литературы. Въ Царгородѣ стара клясична литература була вже давно въ упадку. На еи мѣсце наступила тôлько церковна литература, лѣтописно-историчне письменство и рôдъ ученои литературы въ видѣ хрестоматій та компендій научныхъ. Така ажь надто односторонна литературна дѣяльнôсть Византійцѣвъ не могла оживляючо вплывати на свѣжу и молодечу природу всхôдныхъ Славянъ. Надто ще до двора князя Володимира Великого найшовъ приступъ орієнтальный дворовый церемоніялъ, черезъ що князѣ були ôтдѣленй мовь хиньскимъ муромъ ôтъ своихъ пôдданыхъ. А коли ще руску ерархію майже выключно репрезентували Греки, то мѣжь домашнымъ духовеньствомъ, симъ единымъ просвѣтнымъ елементомъ краю, мусѣвъ всякій самостôйный рухъ пратихнути; ще-жь надто межи тыми провôдниками тогдѣшнои просвѣты а масою народу майже не було нѣякои стычности. А що тая зъ Византіи до Кіева перенесена культура церковного характеру була ще удѣлена черезъ болгароку церковь, то духовнй писателѣ приняли церковный языкъ за языкъ письменный, подôбно якъ у тыхъ славяньскихъ народôвъ, що свою христіяньску культуру приняли ôтъ Риму н. пр. у Полякôвъ, ученй дѣла спершу писалися въ церковнôмъ латиньскôмъ языцѣ. Однакожь латина супротивъ розвою польского языка непоказалася небезпечною въ такôмъ степени, въ якôмъ церковно-славяньскій языкъ показавъ свою абсорбуючу силу супротивъ языка руского. Латиньскій языкъ не мôгъ въ польскôй литературѣ довго займати пануюче становиско; живый народный языкъ мусѣвъ тамъ дôйти разъ до своихъ правъ, тымъ бôльше, що латиньскій елементъ не мае нѣякихъ схôдныхъ точокъ съ славяньскимъ. Инша доля судилася церковно-славяньскому языкови, котрый есть спорôдненый съ языкомъ рускимъ. Рускй бо писателѣ, гадаючи, що церковно славяньскій языкъ есть правымъ и единымъ письменнымъ языкомъ, уникали уживати просто-народного языка до литературныхъ цѣлей. Такъ отже сталося, що церковно-славяньскій языкъ, приложеный до руского выслову, мавъ уважатися просвѣтнымъ я-

проводомъ Впреосв. Сильвестра найшовся хто-небудь, котрый бы важився таке письмо пôдписати и авторизувати.

Дальше мушу заявити и то, що хотяй въ повнѣ вѣрю словамъ нынѣшного предсѣдателя „Нар. Дому“, що на засѣданяхъ Совѣта нѣколи не було явнои бесѣды о згаданôмъ санаційнôмъ проектѣ съ ущербомъ майна „Нар. Дому“, то мимо того проектъ такій висѣвъ въ воздусѣ и по за особою д-ра Ив. Добряньского и була навѣть зъорганизована клика, котра сей проектъ на Заг. Зборахъ хотѣла перефорсувати. Я пригадаю тôлько, що на тыхъ-же Зборахъ роздавано печатану ôтозву, пôдписану „Свѣдущими положенія дѣлъ“, въ котрôй полохано членôвъ „крахомъ“ всѣхъ институцій рускихъ, церквей и моральнымъ пониженьемъ, наколи Заведенію не прійдеся съ скорою помочею. А все-жь самъ фактъ, що проектъ д-ра Добряньского прійшовъ на порядокъ дневный Заг. Збору яко четверте внесенье; що надъ нимъ раджено на довѣрочнôмъ засѣданю, и що п. Мироновичь, дѣдичь зъ Обыличь, на пополудневôмъ засѣданю ôтчитавъ о тôмъ проектѣ публично формальну резолюцію, — се все свѣдчитъ, що хотяй не совѣтъ, а таки другѝ люде думали о санаціи Заведенія коштомъ „Нар. Дому“, тымъ бôльше, що резолюція, принята Заг. Зборомъ „поручила Совѣтови, щобы належно розсмотривъ сю справу, а по розсмотреню скликавъ знову загальнѝ зборы для еи мериторичного полагодженя“. Тому объявови, що надъ проектомъ заставу „Нар. Дому“ зôбранѝ не перейшли просто до порядку дневного, а поручили Совѣтови розбирати его и ще разъ скликати Заг. Збôръ членôвъ, я й не дивуюся, бо знаю, що „Нар. Дôмъ“ бувъ тогдѣ своими капиталами дуже сильно заангажованый въ Заведенію (до 150.000 зр.), а „неовѣдущѝ дѣла“ люде въ проектѣ д-ра Добряньского бачили тую рацію, що „Нар. Дôмъ“ стратитъ свои капиталы, коли не заангажуеся своимъ прочимъ майномъ, т. е. не заручитъ въ кр. Банку.

Достохв. Редакція позволитъ менѣ при тôмъ спростувати idée fixe „Нов. Пролома“, котрый, прочитавши мою статью, все ще стоитъ при своѣмъ твердженю, будьто я нагливъ до ликвидаціи Заведенія. Не я проектувавъ ликвидацію, а проектувавъ еи тѣснѣйшій комитетъ санаційный, котрый, провѣривши книги Заведенія и выслѣдивши пôвмиліоновый дефицитъ, самъ на повнôмъ засѣданю комитету санаційного внѣсъ проектъ ликвидаціи. А въ складъ сего тѣснѣйшого комитету входили: Преосв. еп. Пелешь, судія Герасимовичь, п. Дыметъ, о. Сѣчиньскій и пос. Охримовичь. То лише признаю, що якъ приходило до выбору межи ликвидаціею, а заангажованьемъ фонду вдовичо-сирôтского до давнѣйшихъ 158.000 зр. ще на новыхъ 50.000 зр., — то я дуже сильно промовлявъ за ликвидаціею якъ найскоршою. Тôлько на теперь. Съ дальшими поясненями можу служити кождого часу.

Анатоль Важнянинъ.

Ôтозва.

Товариство педагогичне руске, що завязалося въ почутю доброи справы и вытычило собѣ важну до сповненя задачу, т. е. „подавати стравну и пожиточну поживу учачôй-ся молодежи, доповняти выдаваными книжочками науку шкôльну, боронити правъ руского языка, розпôзнавати духовѝ потребы и недостатки пôдъ взглядомъ науки и выхованя и старатися ихъ заспокоити“ — розпочало свое важне и трудне дѣло скудными и слабыми средствами такъ матеріяльными якъ и моральными. Треба великои ôтваги и одушевленя народною справою, щобы вытревати на становищи и вести дальше дѣло пôсля вытыченои задачѣ.

Не бракне вправдѣ мужѣвъ, що живо подѣляютъ съ товариствомъ его задачу; що одушевляются тыми самыми мыслями и тымъ самымъ патріотичнымъ чувствомъ. Они то повписувалися въ члены товариства и присылаютъ бôльше-менше правильно свои членьскѝ вкладки. Тымъ, думаютъ они, що вже сповнили свою задачу, а проче все оставляютъ на Провидѣнье Боже и на центральный Выдѣлъ педагогичного товариства.

Такъ однакожь не далеко зайдемо. Дѣло такъ важне и такъ многосторонне не дасться сповнити безъ взаимного спôвдѣланя всѣхъ членôвъ.

Товариство есть организмомъ, отъ мовбы организмъ тѣла людского. Хотѣвши, щобы той организмъ живъ, дѣлавъ и плоды выдававъ, треба, щобы сила жизненна одушевляла всѣ члены и щобы була жива звязь и спôльне дѣланье межи членами и центральнымъ Выдѣломъ товариства. Тогдѣ товариство скрѣпится, зможеся и що-разъ красше буде розвиватись на пожитокъ и честь нашого народу.

Въ чѣмъ-же лежитъ та жива звязь и то спôльне дѣланье членôвъ съ Выдѣломъ центральнымъ, — поспытае може неодинъ членъ товариства, що бажае щиро причинитися до добра товариства.

Ôтповѣдаемо на се пытанье отверто, и просимо, щобы щирѝ нашѝ члены пôшли доброохотно за тыми радами.

1. Просимо, щобы члены вкладки членьскѝ правильно присылали, бо безъ гроша не можна анѣ книжокъ друкувати, анѣ нѣякого дѣла предприняти.

2. Щобы щирѝ члены старалися придбати для товариства другихъ членôвъ, такъ щобы наше товариство обгорнуло всѣ верствы нашои рускои суспôльности. Могли-бы приступити до нашого товариства священики, тіи нашѝ коренни пôдвалины интелигенціи и обывательства; могли-бы приступити лѣкарѣ, урядники, аптикарѣ, учителѣ, газды сельскѝ, ремѣсники и бôльшѝ посѣдателѣ... Принуки треба, а много дасться зробити! Тогдѣ моглобы товариство сказати: есьмо представителями цѣлого галицко-руского народу, есьмо органомъ его духовыхъ стремлень и бажань.

3. Щобы члены товариства купували у насъ книжочки, выдаванѝ товариствомъ, и ихъ въ що-разъ ширшихъ кругахъ ширили... Именно дѣломъ симъ занятися повиннѝ сельскѝ учителѣ; книжочки нашѝ одобренѝ краевою Радою шкôльною и ôтповѣднѝ для молодежи шкôльнои и старшои. Дасть Богъ, що ôтъ новыхъ Зборôвъ будемо могли розсылати даромъ нашѝ книжочки кождому членови, що правильно присылае вкладки членьскѝ.

4. Щобы члены зносилися письменно съ центральнымъ Выдѣломъ: а) присылали матеріялы до Выдавництва книжочокъ товариства. б) удѣляли своихъ увагъ дотычно поправы книжокъ шкôльныхъ або пляну науки и т. п. в) щобы насъ завѣдомляли, де заходитъ въ шкôльництвѣ яка потреба або яка неправильнôсть, котру належитъ усунути або направити.

5. Интелигентнѝ члены повиннѝ вплывати, щобы читальнѣ вписувалися въ члены товариства, яко спôврôднѝ духово товариству педагогичному, — и они будутъ одержувати книжочки ôтъ товариства.

6. Щобы члены товариства численно явилися на Загальнѝ Зборы товариства съ обдумаными практичными и пожиточными внесенями.

Польске педагогичне товариство розрослося красно, якъ яке великаньске дерево, и обгортае своими галузями не лише захôдну але и всхôдну часть нашого краю. Оно мае свои капиталы, свою часопись, и выдае книжки не лише для народу, але и науковѝ... Не бракне и такихъ Русинôвъ-учителѣвъ, що туды горнутся, щобы хочь макогôнъ полизати або окрушину яку схопити въ тои трапезы... Коли до насъ, хочь своихъ, але бѣднѣйшихъ и слабосильныхъ, якось мало горнеся участникôвъ...

Але въ Бозѣ надѣя и въ нашôй невычерпанôй народнôй силѣ. Що пусте, — ôтпаде, але зъ здорового пня народного розвинеся житье, красше и ядреннѣйше ôтъ пожиченого и придбае намъ силы, красы, чести и славы!

У Львовѣ, дня 9 л. марта 1886.

Ôтъ центрального Выдѣлу руского педагогичного товариства.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*На засѣданю палаты панôвъ*) дня 11 с. м. ôтослано законъ о збôльшеню парку поѣздового на зелѣзницяхъ державныхъ до комисіи зелѣзничои и принято безъ дискусіи акты ôтносячѝся до справы съ державою Конго. Затверджено ôттакъ угоду съ Сіямомъ и цѣсарске розпорядженье о удѣленю запомоги для потерпѣвшихъ ôтъ повени жителѣвъ Галичины. По залагодженю ще кôлькохъ справъ, приступлено до справоздань петиційныхъ.

(*Зъ комисій парляментарныхъ*). Комисія буджетова палаты пословъ, приняла безъ дискусіи законъ финансовый и справозданье референта Матуша. По змѣнахъ пороблених черезъ комисію въ буджетѣ выйшовъ недобôръ на рôкъ 1886 въ высотѣ $8^1/_2$ мил. зр. и есть отже о $41^0/_0$ меншій якъ въ 1885 р. Дефицитъ звычайный на 1886 р. вразъ съ збôльшеными выдатками спôльными выноситъ на 1886 р. 2·6 мил. зр. Зъ справозданя выходитъ, що недобôръ въ послѣдныхъ двохъ лѣтахъ значно уменшився. Недобôръ мае покрытися зъ активôвъ касы задатковои и зъ готôвки въ касахъ.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ*). Клюбъ нѣмецкій постановивъ въ певнôй мѣрѣ выступити противъ внесеня Шаршмида, а то для того, бо се внесенье здаесь ему ще за богато згôдливе. Ôнъ жадае, щобы жаденъ органъ державный не урядувавъ въ нѣякôй иншôй мовѣ, якъ лишь нѣмецкôй и хоче лишь на то згодитися, щобы въ поодинокихъ случаяхъ бувъ доданый до нѣмецкого тексту ôтповѣдный переводъ. Въ тôмъ дусѣ постановивъ клюбъ предложити свое заявленье при першôмъ читаню сего внесеня. — Клюбъ польскій постановивъ голосувати за ôтосланьемъ внесеня Шаршмида до окремои комисіи. Бесѣдникомъ въ сѣй справѣ назначеный кн. Юр. Чарторыйскій.

(*Розпорядженье министерства вôйны*). Министерство вôйны доглянуло, що въ декотрыхъ корпусахъ войсковыхъ объявляеся стремленье до переводженя тактичныхъ назвъ регуляминy вправъ войсковыхъ и терминологіи регуляминy службового на языкъ уживаный въ полкахъ и до уживаня такъ переведеныхъ назвъ въ часѣ службы. Зъ сеи причины поручило министерство вôйны всѣмъ комендамъ корпусôвъ, абы они пильно на то глядѣли, щобы такихъ переведеныхъ назвъ не уживано въ войску и щобы жовнѣрѣ въ школахъ войсковыхъ вже на стôлько выучувалися языка службового, якъ сего вымагае регуляминъ службовый и инструкція для шкôлъ войсковыхъ. — „N. fr. Presse“, котра перша се розпорядженье подала, каже, що оно есть характеристичнымъ доповненьемъ того, що въ своѣмъ часѣ сказавъ мин. краевои обороны на засѣданю делегацій, коли то доказувавъ, що проявилось въ декотрыхъ корпусахъ войсковыхъ стремленье, щобы языкъ нѣмецкій вытиснути навѣть зъ уживаня въ службѣ войсковôй.

(*По поводу заведеня загального ополченя*) зôбралася у Вѣдни громада людей, котрѝ нараджувалися въ якій способъ можна-бы попирати загальне ополченье, а заразомъ и подати помôчь родинамъ ополченцѣвъ на случай покликаня. Заразъ по санкціонованю закона мае утворитися комитетъ, котрый сею справою докладнѣйше займеся. У Вѣдни мае повстати центральный комитетъ, а въ кождôй части мѣста будутъ заведенѝ окремѝ комитеты.

(*Бар. Каульбарсъ*) войсковый аташе при вѣденьскôй амбасадѣ россійскôй, вернувъ онегды зъ Петербурга и привѣзъ, якъ доносятъ „Nar. Listy“ письмо до цѣсаря Францъ Іосифа съ важнымъ заявленьемъ ôтъ царя Александра III. Мисія тая мае передовсѣмъ значенье мирне и можна на певно сказати, що мирнѝ и дружнѝ ôтносины мѣжь обома монархами позôстанутъ незмѣненѝ.

Заграничнѝ Державы.

На Балканѣ запановуе чимъ разъ бôльше спокôй. Зъ Софіи доносятъ, що правительство розпустило всѣхъ резервистôвъ болгарскои арміи. Заразъ по замѣнѣ ратификаціи мира мае правительство болгарске — якъ доноситъ „Budap. Corr.“ — перше поробити ôтповѣднѝ кроки, щобы завязати съ Сербіею на ново ôтносины дипломатичнѝ, бо переговоры въ справѣ залагодженя непорѣшеныхъ пытань, якъ и само остаточне и формальне заключенье мира може ще довго протягнутися, а недостача ôтносинъ могла-бы дати знову причину до якихсь непорозумѣнь. — Вже давнѣйше доносили мы, що правительство болгарске установило було на границы Румеліи и Туреччины мытовѝ коморы; на то почалась жалувати Франція передъ Портою, а та завôзвала князя болгарского, щобы ôнъ тѣ коморы приказавъ провизорично позносити. Князь такъ и зробивъ, якъ жадала Порта. — Въ Румеліи партія Цанкова розвивае страшну агитацію противъ князя. Цанковъ выдавъ бувъ недавно ôтозву, въ котрôй въ поганый способъ напавъ на князя. Народна партія болгарска обурилася на то дуже, а всѣ патріотичнѝ газеты болгарскѝ завзываютъ правительство, щобы выточило Цанкову процесъ за образу стану. Крôмъ агитаціи Цанкова, ведутъ ще и россійскѝ агенты агитацію на свою руку. Въ Варнѣ увязнено двохъ высшихъ урядникôвъ, котрѝ вели тамъ агитацію россійску и не выпущено ихъ на волю мимо того, що консуль россійскій за ними вставлявся. За кôлька днѣвъ маютъ зôбратися въ Константинополи амбасадоры, щобы пôдписати угоду межи Болгаріею а Портою на чотыри мѣсяцѣ; въ сѣмъ часѣ мае комисія перевести ревизію румелійского статута органичного, а по тôмъ доперва збереся конференція — якъ здаесь — въ Римѣ и затвердитъ угоду рѣшучо. — Въ Сербіи мае бути незадовго скликана скупштина, въ цѣли затвердженя постановъ заведеныхъ въ часѣ вôйны. Позаякъ мандатъ сеи скупштины скôнчився, домагаеся опозиція розписаня новыхъ выборôвъ. — По ратификаціи сербско-болгарскои угоды мае наступити въ Сербіи змѣна кабинету; Гарашанинъ мае уступити. — Греція все ще не може ôтважитися на рѣшучій крокъ и не хоче розброитися, а Порта не хоче ѣй зробити жадныхъ концесій.

Нѣмеччина. Въ комисіи для закона противъ соціялистôвъ въ нѣмецкôмъ парляментѣ заявивъ министеръ Путкамеръ, що сполученѝ правительства не згодятся нѣякъ на поправки центрумъ и тогды лишь пріймутъ ôтвѣчальнôсть на себе, коли цѣлый законъ безъ всякои змѣны буде принятый. Мимо того усунула комисія 12 голосами противъ 7 ту часть закона, въ котрôй говорится, що правительство може заборонити такѝ зборы, о котрыхъ можутъ справедливо допускати, що они служатъ цѣлямъ соціялистичнымъ, а ôттакъ приняла то внесенье, що часописи пôдозрѣлѝ о соціялизмъ можутъ бути заказанѝ доперва по другôмъ упôмненю, а не, якъ проектъ закона хотѣвъ, по першôмъ. Кн. Бисмаркъ дававъ онегды обѣдъ для членôвъ парляменту. На обѣдѣ сѣмъ бувъ такожь и епископъ Копъ. Кн. Бисмаркъ пріймаючи Копа, мавъ на собѣ ордеръ Спасителя. Въ бесѣдѣ съ епископомъ порушивъ канцлеръ нѣмецкій такожь и польске пытанье и заявивъ, що есть рѣшучо за колонизаціею, однакожь противится наслѣдственнымъ арендамъ. Дальше сказавъ кн. Бисмаркъ, що коли вступавъ до службы въ самôмъ початку своеи каріеры давано ему 300 талярôвъ додатку, щобы лишь пріймивъ службу въ княжествѣ познаньскôмъ. Удѣлюванье такихъ додаткôвъ и теперь було бы дуже практичнымъ. Коли зôйшла ôттакъ бесѣда на папу Льва XIII., ôтзывався кн. Бисмаркъ о нѣмъ съ великимъ признаньемъ и сказавъ, що уважае Льва XIII. за одного зъ найбыстроумнѣйшихъ и найздôбнѣйшихъ политикôвъ въ теперѣшнôй порѣ, котрый понявъ консервативный и добре упорядкованый устрôй въ самôй серединѣ Европы, якою якъ разъ есть Нѣмеччина. — Пôсля „Kur. Poznański-ого“ наспѣло вже папске бреве до Королевця, именуюче крыл. Диндера аепископомъ познаньскимъ. Рôвночасно оголосивъ аеписк. Ледоховскій письмо до давнои своеи аепархіи, въ котрôй пращаеся съ нею и поручае еи новому архіепископови.

Франція. Внесенье сторонництва радикального, маюче на цѣли прогнанье зъ краю всѣхъ монархичныхъ претендентôвъ, наробило немало шуму. Дня 4 с. м. прійшло оно пôдъ дебату въ францускôмъ парляментѣ и закôнчилося остаточно побѣдою кабинету Фрейсинета. Промовляло кôлькохъ бесѣдникôвъ, однѝ за, другѝ противъ; на послѣдокъ промовивъ Фрейсине и доказувавъ, що проектъ сей не есть анѣ потрѣбный, анѣ на часѣ. Наколи-бы сего потреба було, то правительство само поробитъ ôтповѣднѝ мѣры; парляментъ може спуститися на бачнôсть и енергію правительства. По сѣй бесѣдѣ ôткинула палата внесенье пос. Диша, котрый домагавъ безъусловного выгнаня, 333 голосами противъ 188. Такъ само ôткинула палата такожь и внесенье Ривета, котрый знову домагався, щобы палата дала правительству право выгнати претендентôвъ тогды, коли сего буде потреба. На послѣдокъ приняла палата 353 голосами противъ 112 внесенье, на котре згодився такожь и кабинетъ, що палата спускаеся на енергію и бачнôсть правительства и переходитъ надъ цѣлою справою до порядку дневного. Мимо того радикалы не хотятъ покинути сеи гадки и постановили теперь тую справу въ иншій способъ порушити. Пос. Пишонъ, спôвредакторъ газ. „Justice“, выдаванои Клемансомъ, заповѣвъ вже, що предложитъ палатѣ внесенье, щобы выбрати окрему анкету, котра занялась-бы розслѣдженьемъ, въ якій способъ можна-бы зарадити агитаціямъ монархичныхъ претендентôвъ. — Правительство францускe выдало розпорядженье, пôсля котрого другій день великодныхъ и зеленыхъ святъ мае бути днемъ торжественнымъ, противъ звычаю, якій доси въ Франціи практикувався. — Въ францускôй палатѣ пословъ приключилося передъ кôлькома днями, що якійсь чоловѣкъ именемъ Пронье стрѣливъ въ палатѣ зъ револьверу — якъ говорено — въ цѣли застрѣленя президента кабинету. Нѣмецкѝ газеты доносятъ теперь, що лѣкарѣ узнали Пронье божевôльнымъ. — Министерство вôйны постановило предложити проектъ закона о дефиниціи и карахъ за шпѣгуньство въ часѣ мира. Пруска праса, якъ понятно, пôдхопила заразъ сей проектъ и стала его высмѣвати; она доказуе, що Франція повинна-бы насамперѣдъ постаратися о то, щобы еи шпѣгуны якъ Ганзенъ и другѝ не слѣдили за кождымъ рухомъ правительства въ Нѣмеччинѣ и щобы она недавала имъ въ сѣй цѣли потрѣбныхъ средствъ, та не именувала членами почетнои легіи. — Анархистамъ францускимъ якось не конче ведеся въ своѣмъ краю. Людвика Мишель, звѣстна анархистка, увôльнена недавно зъ вязницѣ окликала була зборы до театру въ Верзали; коли однакожь стала промовляти, почали члены збору еи высмѣвати. Въ однôй хвили зробилося въ сали велике замѣшанье, почалась бійка а Ми-

---

зыкомъ народу, котрый мавъ свôй власный языкъ окремый ôтъ церковно-славяньского.

Того для народу незрозумѣлого письменного языка уживали спершу тіи церковнѝ достойники, котрѝ були родовитыми Греками и съ народомъ не стояли въ нѣякôй стычности, а потому писали свои творы церковнымъ языкомъ и тіи родимѝ Русины, котрѝ тымчасомъ дôйшли до высокого церковного достоиньства, якъ н. пр. Кіевскій митрополитъ Иларій. Ба навѣть звычайнѝ черницѣ, котрѝ оставали въ родиннôй стычности съ народомъ, уживали въ своихъ письмахъ того чужого языка. На щастье однакожь не кождый письменникъ знавъ добре церковный языкъ и сѣй обставинѣ треба дякувати, що въ творахъ XI—XV столѣтя приходятъ формы слôвъ и звороты взятѝ зъ тогдѣшного руского народного языка. Особливо въ творахъ тыхъ писателѣвъ, що належали до мирского стану, знаходимо слѣды народного языка.

Важну ролю ôтограе въ тогдѣшнôмъ культурнôмъ житю Русинôвъ монастырь печерскій въ Кіевѣ, збудованый пустыножителемъ Теодосіемъ. Тутъ скупилася вся литературна дѣяльнôсть, и ôтъ того часу той монастырь ставъ розсадникомъ культуры.

(Дальше буде.)

шель мусѣла утѣкати. Ходитъ теперь поголоска, що она вразъ съ другими анархистами приготовуе великій митингъ на день 18 с. м. Щобы разъ зробити конець агитаціямъ анархистичнымъ постановило правительство занятися енергично справою полѣпшеня быту париского пролетаріяту, чи се однакожь такъ скоро удасться, можна сумнѣватися, коли зважимо, що въ самôмъ Парижи проживае бôльше якъ 125.735 людей потребуючихъ конче скорои помочи. — Ворохобня въ Тонкинѣ зачинае знову ôтживати. Урядовѝ телеграмы доносятъ, що ворохобники напали въ однôмъ мѣсци на французке войско и забили десять жовнѣрôвъ и одного капитана.

Италія. Въ италійскôмъ парляментѣ ôтогралася недавно цѣкава сцена. Пôдчасъ дебатъ надъ буджетомъ выступивъ именно Криспи противъ теперѣшнои политики правительства и старався выказати, що дѣяльнôсть Депретиса сталася нынѣ для Италіи зъ причины его похитливости и нерѣшимости просто шкôдливою. Коли въ 1877 р. выбухла вôйна россійско-турецка предложили були державы италійскому правительству пытанье, якои компензаты оно домагаеся. Италія могла була тогды домагатися, щобы не роблено жадныхъ змѣнъ, котрѝ-бы загрозили могучости Италіи въ области Адріятского моря на еи некористь. Лишь нерѣшимôсть Депретиса тому виновата, що инакше сталося. На то сказавъ президентъ министрôвъ Депретисъ: Маете документы, то прошу ихъ ôтчитати. — Криспи: Заразъ. (Въ палатѣ настало велике зворушенье). — Депретисъ: Поважаный п. Криспи, прошу васъ дайте сему спокôй, памятайте на интересы краю. — Криспи: Ваше бажанье есть менѣ приказомъ, я мовчу. (Въ сали настало ще бôльше зворушенье.) — На внесенье Депретиса ôтложено ôттакъ дебату до слѣдуючого дня и правительство побѣдило, але побѣда та рôвналась майже пораженю, бо парляментъ ухваливъ буджетъ лишь бôльшостею 15 голосѣвъ. Судьба теперѣшного кабинету италійского висить отже лишь на волоску. Причиною сего есть зъ однои стороны неповодженье италійскои политики заграничнои, а ôттакъ и партійна вражда и споры; пентархи и иридентисты стараются всякими способами пôдкопати теперѣшне правительство и выкористуютъ въ тôй цѣли всяку случайнôсть. Особливо остро выступае иридента, партія, що ôтродженье Италіи видитъ лишь въ революціи, а для котрои монархизмъ есть перешкодою до сего. Всѣ неповодженя Италіи ôтноситъ она до недокôнченого великого дѣла національного и ширитъ свои идеи въ масѣ народа, де такожь и находитъ пожеланый ôтгомôнъ. Кабинетъ Депретиса видитъ добре се небезпеченьство и тому треба приписати, що ôнъ на мѣсце Манчиніого покликавъ гр. Робилянта. Зъ разу притихло було невдоволенье, коли давный посолъ у Вѣдни обнявъ политику заграничну; всѣ сподѣвалися, що ôнъ буде енергичнѣйше поступати и бодай що небудь узыскае для Италіи, теперь однакожь и ôнъ не може заспокоити жадань народа, а ситуація выродилась теперь въ Италіи така, що леда слабый вѣтеръ зможе не тôлько здмухнути теперѣшне правительство, але навѣть выкликати революцію и загрозити династіи.

Испанія. Дня 9 с. м. зôстали декретомъ королевои розвязанѝ кортезы; новѝ выборы розписанѝ на цвѣтень, а парляментъ збереся на засѣданя въ маю. Такъ закôнчилися въ Испаніи тѝ дивнѝ ôтносины, якѝ доси не практикувалися въ жаднôй европейскôй державѣ. Ôтъ часу смерти короля Альфонса, именно управляло Испаніею либеральне министерство въ спôлцѣ съ демократичнымъ союзомъ, а въ парляментѣ опиралося оно на консерватизну бôльшôсть; коли додамо до сего ще, що въ Испаніи обняла регенцію чужа княгиня а наслѣдство престола не було ще зовсѣмъ управильнене, то надзвычайне положенье краю стане намъ зовсѣмъ зрозумѣле. Якій буде результатъ выборôвъ, легко ôтгадати, бо выборы переводитъ кождочасне правительство и укладаеся вже зъ горы съ партіями. Межи предложенями правительства, якѝ маютъ бути внесенѝ передъ нову палату, находится такожь и предложенье о заведеню судôвъ присяжныхъ въ Испаніи.

НОВИНКИ.

— **Загальнѝ Зборы членôвъ товариства им. Шевченка** ôтбудутся въ недѣлю 28 л. марта о год. 4 по пол. въ комнатахъ „Рускои Бесѣды", (ул. Скарбкôвска, ч. 2), на котрѝ Выдѣлъ запрошуе симъ Вп. членôвъ.

— **Выдавництво „Библіотеки музыкальнои"**, розумѣючи належно свою задачу, задумало выдати Збôрникъ непечатаныхъ ще доси нѣгде народныхъ пѣсень, гармонизованыхъ на чотыри, три, два, або и одинъ голосъ, съ акомпаняментомъ фортепяну або и безъ него. Будучи того пересвѣдченя, що нема красшои пѣснѣ надъ нашу народну, а чуючи недостачу такого Збôрника, постановило Выдавництво не лишати сеи справы на боцѣ, а забратись до неи о скôлько змога найскорше. Длятого и ôткликаесь по перше до нашихъ П. Т. композиторôвъ съ просьбою, щобъ зволили Выдавництву присылати якъ найскорше подôбнѝ матеріялы, якъ и до всѣхъ, хто мавъ-бы записанѝ напѣвы народныхъ пѣсень, щобъ зволили прислати ихъ якъ найскорше на руки Выдавництва, зъ ôтки они будутъ ôтданѝ нашимъ найлѣпшимъ композиторамъ до гармонизованя. Выдавництво сподѣваеся, що ся ôтозва не буде безъуспѣшною, и що якъ нашѝ композиторы, такъ и иншѝ лиця, поспѣшатъ зъ надсыланьемъ своихъ матеріялôвъ на руки Выдавництва „Библіотеки музикальнои" у Львовѣ, улиця Скарбкôвска Н-ръ 2, I поверхъ. Часъ, коли-бъ сей Збôрникъ мавъ выйти, объемъ его и предплата будутъ вскорѣ оголошенѝ. Всѣ прочѝ рускѝ часописи просимо о повторенье сеи ôтозвы. — *Отъ Выдавництва „Библіотеки музикальнои" у Львовѣ.*

— **Выборы до Рады повѣтовои въ Богородчанахъ** зъ групы селяньскои выпали въ користь Русинôвъ. Выбрано 5 священикôвъ и 7 селянъ. Зъ першихъ засѣдали вже въ Радѣ три, зъ селянъ такожь три. Поляки розпоряджали до 40 голосами, Русины мали надъ 80. О. Левъ Витошиньскій одержавъ 126 голосôвъ, о. Заклиньскій 112, о. Пачовскій, Андруховичь и Смольницкій ôтъ 70—80 рускихъ голосôвъ. Зъ селянъ выбрано п. Барабаша и др.

— **Рускѝ читальнѣ.** Дня 14 л. лютого ôткрыто читальню въ Цуциловѣ пов. надвôрняньского при участи тамошныхъ селянъ и многихъ гостей численно прибувшихъ зъ Станиславова. П. Л. Заклиньскій державъ при сѣй случайности дуже гарный ôтчитъ про военну я просвѣтну дѣяльнôсть гетьмана П. Конашевича Сагайдачного. — Въ селѣ Ожидовѣ, повѣта золочѣвского ôтбулися д. 21 л. лютого загальнѝ зборы тамошнои читальнѣ. Читальня вписалася въ члены рускихъ товариствъ просвѣтныхъ и постановила закупити деякѝ книжки господарскѝ.

— **Зъ причины намѣренои лицитаціи селяньскихъ грунтôвъ Банкомъ рустикальнымъ** ôтнѣся Выдѣлъ краевый не тôлько до Радъ повѣтовыхъ, якъ се мы вже въ 20 ч. нашои часописи доносили, але такожь черезъ Консисторіи и до священикôвъ, щобъ они заохочували селянъ закупувати такѝ грунты и не давали въ той способъ переходити селяньскимъ грунтамъ въ чужѝ руки. Львôвскій митрополичій Ординаріятъ выславъ отже зъ своеи стороны припорученье до руского духовеньства, щобы оно всѣми силами старалося вплывати на селянъ и недопускало въ той способъ чужихъ спекулянтôвъ до нашихъ селъ.

— **Школы ремѣсничѝ въ Галичинѣ.** Межи министромъ просвѣты а галицкимъ Выдѣломъ кр. розпочалися переговоры въ справѣ заведеня въ Галичинѣ кôлькохъ школъ ремѣсничихъ низшои категоріи. Выдѣлъ кр. заявивъ, що готовъ въ сѣй цѣли дати зъ фондôвъ краевыхъ запомогу въ сумѣ 50.000 зр.

— **Зъ Золочѣвского пишутъ намъ:** При кôнци сѣчня с. р. ôтбулася въ Золочевѣ карна розправа передъ трибуналомъ апеляційнымъ противъ комисаря ц. к. намѣстництва Франца зô Львова о оскорбу чести честного и поважаного господаря и вôйта Гр. Ивахова, зъ §. 496. з. к. Судъ повѣтовый въ Олеську засудивъ бувъ п. Франца за то переступленье, а трибуналъ апеляційный знѣсъ засудъ и увôльнивъ его, и то на тôй пôдставѣ, що урядникъ въ урядованю, оскорбляючій словно сторону, не може допуститися оскорбы чести зъ §. 496. з. к., и що може за се ôтповѣдати тôлько въ дорозѣ дисциплинарнôй. Нашѝ юристы повиннѝ бы надъ симъ пытаньемъ зъ становища юридичного застановитися.

— **Министеръ просвѣты Гаучь** выдавъ розпорядженье, котрымъ зноситъ въ школахъ середнихъ ноты: „взôрцеву" зъ обычаѣвъ и „знамениту" въ наукахъ.

— **Зъ Калуша** пишутъ намъ: Хотяй комитетъ „Народного Дому въ Калуши" заснувъ блаженнымъ сномъ пôдъ предсѣдательствомъ о. Губчака, то однакожь знаходятся Добродѣѣ, що памятаютъ про пôднесенье бѣдного народу и незасыпляютъ важнои справы, щобы бодай колись за ихъ теперѣшнымъ стараньемъ можна здвигнути Дôмъ и для самого Калуша и для цѣлого повѣта конечно потрѣбный. Тіи то Добродѣѣ при нагодѣ забавъ и весѣль заохочуютъ до добровôльнои складки на той конечно потрѣбный Дôмъ, котрый пôсля моеи гадки послуживъ-бы для нарадъ въ справахъ важныхъ, на умѣщенье читальнѣ або касина, до котрого належали-бъ и селяне, на помѣщенье склепу, ремѣсникôвъ, на пріютъ гостей заѣзджаючихъ, на нôчлѣги подорожныхъ и людей зъ повѣта въ часахъ ярмарковыхъ, и т. п. Тымъ Добродѣямъ належитъ ôтдати честь и щиру ôтъ насъ подяку. На „Дôмъ Народный въ Калуши" зложили мин. року гостѣ на весѣлю у Всч. о. Авдыковского въ Мостыщахъ кôльканадцять зр. (де тіи грошѣ — намъ не звѣстно). Теперь знову дня 25 л. лютого на весѣлю у Всч. о. Третяка въ Угрыновѣ середнôмъ зложили на тойже Дôмъ Народный добровôльнѝ датки, на руки Вп. п. Б. Кирчова и п-ы Олги Павлюкôвнои, сс. Авдыковскій, Кобрыньскій и Концевичь по 50 кр.; Павлюкъ, Андруховичь, Залескій, Чолганъ по 25 кр.; Шкурганъ 20 кр.; Глѣбовицкій 21 кр.; Раковскій 10 кр.; пп. д-ръ Ол. Огоновскій и Мар. Левицкій по 50 кр.; Корытовскій и Дзбанскій, ц. к. поручникъ, по 1 зр.; Адамъ Миллеръ 25 кр.; панѣ: Головацка, Авдыковска и Ольга Авдыковска по 50 кр.; Концевичь 25 кр.; Олексѣй 20 кр.; Ольга Павлюкъ 50 кр. и Елеонора Глѣбовицка 30 кр., — разомъ 9 зр. 51 кр. Суму тую я одержавъ и заразъ зложивъ на фондъ Народного Дому въ повѣтовôй касѣ ощадничôй и въ имени своѣмъ и добромыслячихъ людей за тіи дары вношу всѣмъ Дателямъ щире спаси Бôгъ и многая лѣта! — *Мелитокъ Теницкій.*

— **Кс. пралату Стояловскому** послѣдными часами не ведеся. Ледви що минула одна кара, ажь тутъ знову засуджено его на мѣсяць арешту. Кс. пралатъ позволивъ собѣ — якъ доносятъ „Новому Прол—ови" — дати наказъ, щобы памятникъ на могилѣ пок. Суботы въ Куликовѣ бувъ викиненый за то, що сыны покôйного не хотѣли кс. пралатови за его посвяченье заплатити тôлько, кôлько ôнъ жадавъ. Кс. Стояловскій мае ще одинъ процесъ; обѣцявъ, що буде займатися ратованьемъ селянъ задовженыхъ въ рустикальнôмъ банку и жадавъ на то конто посылки грошей. Були такѝ, що й присылали.... а тымчасомъ въ банку провизія росте.... Приѣздятъ интересованѝ селяне самѝ до кс. пралата, а ôнъ высылае льокая, щобы заявивъ, що кс. пралатъ выѣхавъ до Кракова. Дѣло пôшло передъ судъ.

— **Стипендіи.** Намѣстництво оголошуе конкурсъ на двѣ стипендіи им. о. Петра Медыньского по 105 зр. рôчно, призначенѝ для ученикôвъ гимназій гр.-кат. обряду. Першеньство маютъ ученики, що походятъ зъ родины фундатора и рожденѝ въ тôй части краю, котра належала давнѣйше до околу Чорткôвского. Стипендіи тѝ будутъ числитися вже ôтъ 1885/6 року шк. Подання треба вносити черезъ шкôльнѝ дирекціи до намѣстництва передъ 15 цвѣтнемъ с. р.

— **Зъ упавшого Закладу кредитового и заставничого у Львовѣ** доносятъ намъ, що речинець до выкупна заставôвъ вызначеный найдальше до д. 30 марта 1886. Годины урядовѝ 9—12 рано, въ будынку театральнôмъ.

— **На стрыйскôмъ Пôдгôрю** пануе теперь мѣжь селянами загальна нужда. По причинѣ, що збôръ сѣна минувшого лѣта бувъ дуже слабый, вже теперь нема чимъ товару докормити а сѣно дуже дороге. Худоба такъ сильно упала въ цѣнѣ, що пара волôвъ платится нинѣ о 40—20 зр. дешевше якъ въ осени.

— **На шляху державнои зелѣзницѣ**, Станиславôвъ-Бучачь, усунена вже перерва и дня 13 с. м. рухъ поѣздôвъ знову привернено. На шляху Бучачь-Гусятынъ буде рухъ приверненый имовѣрно доперва дня 14 с. м.

— **Приватисты и приватистки**, котрѝ хотятъ съ кôнцемъ сего шк. року складати испытъ зрѣлости въ учительскихъ семинаріяхъ, маютъ зголоситися найдальше до д. 31 л. марта с. р. въ дирекціи тыхъ семинарій, въ котрыхъ они задумуютъ складати испытъ.

— **Пожежа въ театрѣ гр. Скарбка.** Вчера о год. 6 зъ рана спостережено коминовый огонь въ театрѣ гр. Скарбка. Огонь сей скоренько розширився на стрыху положенôмъ надъ третимъ поверхомъ, де було зложене всяке шматье и старѝ одежѣ. Лише невтомимôй праци огневои сторожи и войска треба подякувати, що сцена польского театру не упала жертвою огню. Мешканцѣ третого поверха мусѣли зовсѣмъ выпровадитись а въ однôй части будôвлѣ повалилася навѣть стеля.

— **Страшна нôчь.** Дня 9 л. с. м. засуджено въ Тернополи за скрытоубійство Ив. Шмигля, Ив. Мельника и В. Тимчишиного на смерть, а спôльника ихъ Семена Гураша на 15 лѣтъ вязницѣ. Злочинцѣ тѝ напали въ ночи на 29 л. серпня мин. року на коршму въ Глубокôй коло Товстого, положену при гостинци, що веде зъ Язлôвця до Товстого и вымордували семеро людей, родину арендаря Роллера, а лише двое дѣтей, (12- и 9-лѣтна дѣвчина) спаслися передъ смертею тымъ, що поховалися пôдъ сѣнники. Они то видѣли все, що робили тѝ розбôйники въ коршмѣ и въ судѣ ихъ спôзнали. Були то самѝ молодики зъ сусѣдныхъ сѣлъ. Василь Тимчишинъ, кухарь зъ Дрогичôвки, мае 30 лѣтъ; Семенъ Гурашь, швець зъ Дрогичôвки, 24 лѣтъ; Иванъ Мельникъ, швець зъ Кошилôвки 31 лѣтъ, Иванъ Шмигель, зарôбникъ зъ Поповець, мае 22 роки. — Засудженѝ на кару смерти займалися вже ôтъ довшого часу меншими рабунками, а жѣнка Мельника була съ мужемъ въ змовѣ и хотѣла ратувати его передъ судомъ черезъ кривоприсягу.

— **Выдѣлъ товариства ремѣсникôвъ „Зоря"** складае симъ сердечну подяку всѣмъ Вп. Добродѣямъ, котрѝ по поводу вечерка съ танцями, даного въ користь того-жь товариства, причинилися щедрыми датками, именно: Его Ексц. д-ру Ник. Зыблыкевичу, маршалку краевому (5 зр.); Впреосв. митроп. д-ру Сильвестру Сембратовичу (2 зр.); Впр. крыл. Величку (1 зр.); Впр. крыл. Фацієвичу (1 зр.), и пр. — *Вас. Нагôрный, Емил. Бѣрецкій.*

— **Дары для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи.** Всч. о. Соневицкій зъ Волкôвця 10 зр.; о. Свистунъ, сотрудникъ зъ Сушна, колишный ученикъ гимназіи рускои, 1 зр.; изъ складокъ на вечерку въ память Т. Шевченка, устроенôмъ учениками рускои гимназіи дня 6 л. марта с. р. 11 зр. — За тіи дары складае Дирекція прилюдно щиру подяку. — *Вас. Ильницкій.*

— **Складки на жидôвъ въ Палестинѣ.** Нашѝ галицкѝ жидôвскѝ кагалы высылаютъ що року жертвы на австрійскихъ жидôвъ, проживаючихъ въ Єрусалимѣ. Жертвы тѝ выносятъ до 41.000 зр. рôчно. На тую цѣль зложено послѣдного року въ Борыславѣ 555 зр., въ Бôбрцѣ 186 зр., въ Бережанахъ 489 зр., въ Бродахъ 2.000 зр., въ Пôдкамени 268 зр., въ Сяноку 1069 зр., и т. д. Яка-жь то маленька окрушина тыхъ добровôльныхъ податкôвъ, якѝ мы що року на жидôвъ таки у насъ дома живучихъ складаемо!

— **Бузьки не сподѣвалися, що у насъ ще така люта зима**, а не маючи нѣ газетныхъ нѣ телеграфичныхъ вѣстей, залетѣли въ повѣтъ Люблиньскій на знакомѝ имъ ставы, покрытѝ ще ледомъ. Змушенѝ голодомъ, марнѝ и худѝ, пôдступили до двора дѣдича и тамъ дôстали ѣду и теплу кватиру. Сиротки птахи (а есть ихъ 5) такъ освоилися, що приступаютъ до миски съ поданою стравою, мовь-бы якѝ домашнѝ птицѣ.

— **На „Рускій Спѣванникъ:"** прислали: Вп. пп. Ив. Задорожный, пѣв. зъ Козовки, 60 кр.; П. Сохацкій, учит. зъ Лѣшнева, 60 кр.; о. Зах. Пôдляшецкій, зъ Монастырискъ 60 кр.; о. Ал. Желехôвскій зъ Лубна 60 кр.; Ив. Хриз. Сѣнкевичь зъ Тустановичь 1·50, Ив. Дѣдухъ, пѣв. зъ Утѣшкова, 60 кр.; о. Стеф. Кишикъ зъ Опаки 60 кр.; о. Стеф. Лесюкъ зъ Бѣлого Каменя 1·20 зр.; И. Ваньо зъ Бжеска 1·20 зр.; Т. Бѣлоусъ зъ Бохнѣ 60 кр; о. Д. Нестайко зъ Серафинецъ 60 кр.; о. Ив. Кипріянъ зъ Шумяча 60 кр.; о. Волод. Барановскій зъ Мужилова 60 кр.; о. Ант. Зубрицкій 1·20 зр.; Александ. Печерскій зъ Коломыѣ 60 кр.; Вас. Чередарчукъ, учит. 60 кр.; о. Н. Кумановскій зъ Нѣмшина 60 кр.; о. Іосифъ Студзиньскій зъ Кипячки 60 кр.; Прокôпъ Боднарь зъ Котузова 60 кр.; Левъ Герасимовичь зъ Збаража 1 зр. (другій разъ).

— **На „Бояна" прислали:** Вп. пп.: п. Бѣлоусъ зъ Бохнѣ 1·50 зр.; К. Загаевскій зъ Дзвиняча, 1·65; Рудкевичь зъ Долины 1·50; Алекс. Печерскій зъ Коломыѣ 1·50; Ив. Монцѣбовичь, зъ Суходолôвъ 1·50; о. Ив. Хриз. Сѣнкевичь зъ Тустановичь (другій разъ 1·50); о. Алексей Желехôвскій зъ Лубна 1·55; о. Иванъ Кипріянъ зъ Шумяча 1·50 кр.; Андр. Павлишь зъ Рудокъ 1·50 зр.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Вульканъ Етна починае выкидати попѣлъ и ляву, а въ околици повтаряются часто пôдземнѝ лоскоты. — Холера знову выступае въ околицяхъ Венеціи. Австрійске министер. торговлѣ зарядило на италійскôй граници 7 дневну кварантану. — Въ Смоленьскôй губ. покусавъ скаженый вовкъ 18 селянъ. Они поѣхали до Парижа до проф. Пастера въ товариствѣ губерніяльного урядника. Пастеръ пôднявся утримувати ихъ своимъ коштомъ въ Парижи, а кошта подорожи покрывае въ половинѣ губерніяльна каса. — Рудольфъ Екгардтъ, властитель друкарнѣ въ Чернôвцяхъ, померъ д. 9 с. м.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

До каноничнои институціи завôзванѝ оо.: Теодоръ Бѣлевичь зъ Городка на Вырôвъ, дек. буского; Іоанъ Юркевичь зъ Германова на Пôдбережь дек. болехôвского; Теодоръ Прачукъ, завѣд. Городища одержавъ завѣдательство въ Коропци дек. золочѣвского.

Деканомъ львовского деканата на мѣсце пок. о. Я. Шведзицкого, пар. при церкви св. Параскевіи, поставленый о. Левъ Готеровскій пралатъ капитулы и ординаріятскій делегатъ kôl-окъ rolnicz-ихъ.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Іосифа Шанковского, запрезентованого на Олексичѣ дек. стрыйского.

Додатокъ особистый зъ фонда религ. по 100 зр. рôчно удѣлило намѣстництво до кôнця 1887 р. о. Иполиту Брилиньскому, пар. въ Бурдякôвцяхъ и о. Ивану Ивановичу, кап. въ Нущу.

Митропол. Консисторія вставилася до Намѣстництва о удѣленье вдовици по пок. о. Николаю Стисловскôмъ, пар. въ Городку рôчнои запомоги зъ фонду религійного.

Намѣстництво асигнувало на руки ректора 50 зр. яко кошты подорожи для питомцѣвъ Корнила Кузика зъ львôвскои и Романа Осьмака зъ перемыскои епархіи призначеныхъ до семинаріи вѣденьскои.

Похвальне признанье за ревну науку религіи въ школѣ удѣлила рада шкôльна окружна о. Іосифу Бандырѣ въ Поршинѣ.

Митрополичій ординаріятъ поручае Всч. духовеньству въ припорученя министерства вѣроисповѣдань брошуру: die katholiche Kirche und die Renaissance" выдану Іоаномъ Гравсомъ, професоромъ исторіи штуки при семинаріи духовнôй въ Грацу.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

✝ **О. Юліянъ Левицкій** деканъ жукôвскій и совѣтникъ митроп. консисторіи, парохъ въ Камѣнкахъ великихъ и членъ коломыйскои рады повѣтовои, упокоився въ 56 роцѣ житя а въ 31 священьства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Рускои Историчнои Библіотеки"**, выданя проф. Ол. Барвѣньского въ Тернополи вышовъ II. томъ и мѣститъ въ собѣ историчнѝ монографіи Миколы Костомарова: 1. Двѣ рускѝ народности; 2. Думки про федеративнѝ засновины на стародавнôй Руси и 3. Нарисы народнои украиньско-рускои исторіи. До сего тому, якъ и до першого, долучено азбучный показчикъ. Томъ сей обôймае 15 аркушôвъ друку (232 стороны) и коштуе 2 зр.

— **„Библіотека для молодежи"**, выданя „Рускои Бесѣды" въ Чернôвцяхъ, пôдъ редакціею Е. А. Поповича. Пôдъ такимъ заголовкомъ появилася 1 книжочка другого рôчника сего выданя въ збôльшенôмъ объемѣ и мѣститъ въ собѣ на вступѣ портретъ цѣсаревича Рудольфа а потому: „Миръ вамъ" (спѣванка Ю. Федьковича); „Сынъ цѣсаря и сынъ вдовы;" „Прогулька" (И. Д. Шк...ъ); „Демко и Сафта" (Дмитрова); „Мышка" (до сего долучена на кôнци книжочки илюстрація); „Великій и малый" (поезія); „Щира дитина"; Забавы (торговиця, нѣма музика); Благожеланя; Загадки; Приповѣдки. — Симпатичне се выдавництво припоручаемо, яко найлѣпше доси у насъ, всѣмъ родичамъ, опѣкунамъ и любителямъ молодежи. Адреса Редакціи: Чернôвцѣ, ул. Сиденѝ ч. 7. Предплата на рôкъ (12 книжочокъ) лишь 1 зр.

— **„Закувала та сива зазуля"**, славный хоръ зъ оперы Петра Нѣщиньского „Назаръ Стодоля", съ акомпаняментомъ фортепяну, выйшовъ яко 5-тый выпускъ молодого выдавництва „Библіотеки музикальнои" и представляеся дуже хорошо. Выпускъ украшеный народнымъ орнаментомъ, а въ серединѣ кождый голосъ и партитура съ акомпаніяментомъ фортепяну особно, коштуе лишь 25 кр. Предплату на выпуски якъ и замовленя можна пересылати на руки Выдавництва „Библіотеки музикальнои", Львôвъ, ул. Скарбкôвска, Н-ръ 2.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Дѣяльность банку краевого за р. 1885.** Зъ оправозданя банку краевого довѣдуемося, що банкъ сей выплативъ въ 1885 р. 3,038.850 зр. позычки гипотечнои 425 сторонамъ. Выпозичена сума розкладаєся въ той способъ, що на 47 бôльшихъ властителѣвъ припадає зъ неи 1,290.000 зр., на 147 властителѣвъ каменицъ 1.515.450 зр. и на 235 селянъ 233.150 зр. Въ банку мало кредитъ 95 товариствъ заробковыхъ и господарскихъ и банкъ есконтувавъ 2.989 штукъ ихъ векслѣвъ на суму 1,789.558 зр.

Курсъ львôвскій зъ дня 12 л. марта 1886.

(без текучого куп. без купону)

	платятъ р. кр.	жадаютъ р. кр.
1. Акціи за штуку.		
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	211 25	214 —
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	234 —	237 —
Банку гип. галиц. по 200 р.	285 —	290 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	101 40	102 40
„ „ по 4% ав.	94 25	95 50
„ „ „ по 5% ав. період.	101 40	102 40
Банку гип. галиц. 6% ав.	92 —	— —
Листы дов. гал. банку 3% въ ликв.	94 —	95 25
3. Листы довжнѣ за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	— —	— —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	104 50	105 50
Облиги комунальнѣ банку краєвого 5%	99 —	100 —
Пожички кр. въ р. 1873 по 6%	102 75	104 —
5. Льосы мѣста Кракова	17 —	19 —
„ „ Станиславова	24 50	26 50
6. Монеты.		
Дукатъ голендерскій	5 80	5 90
„ цѣсарскій	5 83	5 93
Наполеондоръ	9 94	10 04
Пôвимперіялъ	10 30	10 40
Рубель россійскій срѣбный	1 54	1 64
„ „ паперовый	1 $25^1/_2$	1 $27^1/_2$
100 марокъ нѣмецкихъ	61 05	61 90
Срѣбло	— —	— —

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(14—?) купує и продає 1524

всякѣ вартостнѣ паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выконує отворотною почтою безъ провизіи.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье: за зр. 4·96 кр. зъ доброи вовны овеч.; „ „ 8·— „ зъ лѣпш. вовны овеч.; „ „ 10·— „ зъ тонкои вовны овеч.; „ „ 12·40 „ зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснѣ одѣня, сподне, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины поручає

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ Фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевѣ для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣєсь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткп на 1 до 5 метрôвъ довгѣ; я змушеный отже продавати такѣ рештки богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднѣ рештки **отмѣнюются** або **отдаєся грошѣ**. (Робію замѣтку, що другѣ фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды отдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи приймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и французскôмъ. 1577 (6—24)

Съ симъ числомъ розсылаєся Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей" 11 и 12 аркушь повѣсти Додета „Набобъ."

American Original-
BAY RUM.

Займає межи всѣми водами до волося найперше мѣсце; выпробованый въ цѣлôй Англіи и Америцѣ отъ десяткôвъ лѣтъ и признаный за найлѣпшій. Не повиненъ не доставати въ жаднôмъ домѣ. Наслѣдки для страдаючихъ на волосье: Усуває выпаданье волося основно по кôлькоразовôмъ обмытю. Лысѣ заростаютъ черезъ сильне порушанье волосковыхъ цыбульокъ въ найкоротшôмъ часѣ дуже густо, найзавзятѣйше твореньесь лусокъ и всяка нечистота наголовнои шкôры зникає черезъ ужитье Бай Руму въ протягу 3 до 4 днѣвъ. До плеканя здорового волося: Удержує волосье и шкôру на головѣ завсѣгды чистою и бѣлою, волосье мякне, блищится якъ аксамитъ, всякои сивизны пôдъ всякими условіями уникаєся. Освѣжує и консервує знаменито. Жадне средство тайне. Не тôлько що зовсѣмъ не шкôдливе, але и дуже приступне для кождого вѣку. Що дня новѣ признаня. Прямый и выключный импортъ зъ острова св. Томы черезъ генеральнаго депозитера I. Wessely дипльомованого аптикаря, Wien, I. Augustinerstrasse 7. Складъ у аптикарôвъ Рукера у Львовѣ, Редика въ Краковѣ, Ямругевича въ Терполи, М. Редера въ Бродахъ. Цѣна за флящку 1 зр. 40 кр. Що дня высылаєся почтою. 1567 3—6

!! ЛИШЬ Я !!

самъ одинъ выробляю найлѣпшѣ и за точный хôдъ що до минути та елегантно прикрашенѣ рамы рондовѣ зъ гебанового, дубового и орѣхового дерева або зъ имитаціи ясеня 6 золотыми и срѣбными медалями премійованѣ

ГОДИННИКИ МАЯТНИКОВѢ

съ веркомъ, прирядомъ до будженя и двома бронзовыми важками, оттакъ съ кружкомъ цифровымъ, що свѣтитъ въ ночи якъ мѣсяць ясно, такъ що можна заразъ побачити, котра година. За интензивну силу свѣченя гарантую на 10 лѣтъ, такъ само гарантую за добрый хôдъ годинника Щобы вже зъ горы выключити всяку конкуренцію, назначивъ я найнизшу цѣну, такъ що кождый може собѣ купити такій елегантный и тревалый годинникъ съ знаменитымъ ходомъ лишь за зр. 2 кр. 10; кажу

за два гульдены и десять крейцарôвъ

☞ Бôльшѣ роды такихъ годинникôвъ съ ½ и цѣлыми годинами спружиною або прирядомъ до битя але безъ будильника, оголошуванѣ другими за зр. 4. 50 продаю я на жаданье и пôдъ гарантіею за знамениту якôсть лишь по зр 3.80

Высылка за готôвку або за послѣплатою почтовою.

Ignaz Weiss, Uhrmacher, Wien II Tempelgasse 6—34.
1571 (2—4)

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1563 129—?

Спеціяльности и универсальнѣ средства, французскѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

Хорошимъ подарункомъ для молодѣжи

єсть

КОБЗАРЬ Т. ШЕВЧЕНКА
ТОМЪ I,

оправленый въ полотно и зъ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житєписею поета.

Книжочка та припоручена ц. к. Краєвою Радою Шк. на преміи для шкôльнои молодѣжи и до шкôльныхъ библіотекъ.

Цѣна 40 кр. (съ пересылкою 45 кр.)

Можна дôстати черезъ редакцію „Дѣла"

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичь, духовный Закомаря. Накладомъ „Батькôвщины". Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины".

Курсъ збôжа зъ дня 12 л. марта 1886.

За 100 кильо нетто на мѣсци	Львôвъ отъ	до	Тернопôль отъ	до	Пôдволочиска отъ	до	Черновцѣ (10 марта) отъ	до	Ярославъ отъ	до
Пшениця	7.95	8.70	8.—	8.75	7 75	8.50	7.20	8.50	8.—	8 85
Жито	5.50	6.20	5.50	6 —	5.—	5 75	5.—	5.55	5.75	6.15
Ячмѣнь	6.—	7.50	5.50	6.50	5.—	6.50	4 60	6 25	6 —	7.25
Овесъ	6.50	7.50	6. -	6.—	5.80	6 25	5.—	5 40	6 —	6.50
Горохъ	6.—	10.	6. -	9.50	6.—	12.—	4.60	5.15	6.—	10. -
Коноп.-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	7.—	7.15	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	7.—	8 50	6.85	7.—	—.—	—.—	—.—	—.—	7.—	5 75
Лянка	8.50	9.75	8.50	9.30	8.—	9.25	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.70	5 45	—.—	—.—
Рѣпакъ	8.—	10.	8.—	9.85	8.—	10.—	—.—	—.—	9.-	10 20
Конюшина червона	43.—	55.—	45.—	52 —	40. -	51.—	40.—	45.—	42.—	52.—
„ бѣла	40.—	65.—	45.—	58.—	—.—	—.—	—.—	—.—	40.—	62.—
„ шведска	40. -	75.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5 —	10.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Власный досвѣдъ есть найлѣпшій! Хто о тôмъ сумнѣваєся яке має ужити средство противъ ревматичныхъ болѣвъ або дôймаючого гôстця той най купитъ за 40 кр. флящинку правдивого

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

Сѣмнайцятилѣтный досвѣдъ и безчисленнѣ успѣхи ручатъ за то, що тыхъ 40 кр. не выдаются на марно. Склады майже въ всѣхъ аптикахъ. Головный складъ: Аптика пôдъ золотымъ львомъ въ Празѣ, Altstadt
1483 (6 34)

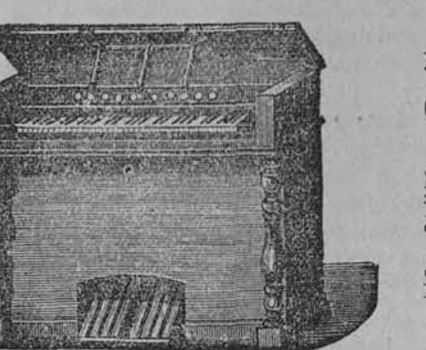

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѣ отцѣ духовнѣ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ могo выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ отъ **70 зр. а. в.** и высше. Дає такожь на раты.

1372 60—? Съ поважаньемъ

IОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати **всякѣ товары гумовѣ, занавѣсы, диваны, шовковѣ покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ отбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ **зр. 2·80, Викторія обрусы** съ френдзлями, найновѣйшѣ взоры **зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ** гобелиновый два одѣяла и одинъ обрусъ **зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ **зр. 7·50 и 10.** — **Заслоны Викторія,** складаючійся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле окно **зр 3·50, 4 50 Правдивѣ вехôднѣ обрусы шенильовѣ, зр 5·— и 7·—. Смирненьскѣ** портіеры шенильовѣ, новôсть до заслонъ за штуку **зр. 9·—, тунетаньскій взорець зр. 4·—.** — Правдивѣ **заслоны Мекка зр 6 50 и 8 50 — Коцы на постѣль** для службы **зр. 2·50 и 3·—. Флянельовѣ одѣяла зр 5·— и 6—. Одѣяла** кашмировѣ въ всѣхъ барвахъ, сшитѣ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4 60. **Нормальнѣ одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера, зр 13·—. Миляньскѣ шовковѣ одѣяла здоровя для осôбъ** недужихъ, шовкъ буретовый зр 3 25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованѣ одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы 118 цм. широкѣ 190 цм довгѣ зр. 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладає на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѣ, широкѣ и дуже грубѣ не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1 40. Такѣ самѣ 190 цм. довгѣ и 130 цм. широкѣ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѣ дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаємо нашъ **спеціяльный выробъ фіакерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9 50.** Правдивѣ англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгѣ, 150 цм. широкѣ за штуку **зр. 4·75 и 5 50,** найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **дивановъ, одѣялъ, обрусêвъ и дергъ. Цѣнники** на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. отбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ отъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый отъ дощу. Тѣ плащѣ суть такъ малѣ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема краснои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши отъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѣ: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Нью-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 17—?

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 34—0

Перепродуючимъ даємо отповѣдный рабатъ.

Тягненье вже **слѣдуючого Мѣсяця**

Kincsem лосы по **1** зр. | 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по оттрученю **20%** **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, **Waitznergasse 6.**
1589 3—20

„Овесъ сибирскій"

кождого часу **на продажь 100 кільо по 12 зр. а. в.** Овесъ сей есть дуже плодовитый (чвертка выдає 4 корцѣ), вытрималый на стужу, не высыпаєся. Треба его сѣяти дуже рѣдко а грунту треба третои сѣйбы по житѣ. Хто бôльше бере варазъ, опускаєся цѣну.

Иванъ Головкевичь,
рускій священикъ въ Спасѣ, почта Долина.
1583 5—6

К. ФЕДУНЬО

бувшій переплетчикъ ц. к. Библіотеки Университету Ягайлоньского въ Краковѣ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свое

Заведенье переплетниче и галянтерійне

у Львовѣ при улици Академичнôй ч. 8.

Заосмотривши робôтню свою въ отповѣднѣ машины и приряды, стараньемъ моимъ буде, щобы повѣренѣ менѣ роботы въ обємъ переплетничій и выробôвъ галянтерійныхъ входячѣ выконувати елегантно и пôсля желаныхъ взорôвъ и вымогôвъ Вп. П. Т. Публики точно на означеный часъ и по цѣнахъ найнизшихъ. Приймаю до переплету книжки церковнѣ, Євангелія, книги тверезости, и т. п. 1574 5—5

Поручаючись Впов. П. Т. Родимцямъ и Воч. Священьству, прошу о ласкавѣ взгляды, остаючи съ глубокимъ поважаньемъ

Климентій Федуньо
переплетчикъ.

Стереотипне выданье

Творôвъ Т. Шевченка

Повне выданье „Кобзарь" Тараса Григоріевича Шевченка (на 25/тѣ роковины смерти поета). Въ типографіи „Громады" въ Женевѣ выкôнченѣ стереотипы „Кобзаря" Т. Гр. Шевченка. Въ сѣмъ выданю зведено въ хронологичнôмъ порядку всѣ поезіи Т. Гр. Шевченка, зъ двохъ томôвъ пражского выданя, съ новыми додатками по рукописямъ. До отбитя на паперъ сего повного выданя буде приступлено тогды, коли знайдеся достаточне число предплатникôвъ. Продажна цѣна екземпляра буде $7^1/_2$ франкôвъ, — предплатна 6 франкôвъ. Особамъ, котрѣ пренумеруютъ 100 екземплярôвъ и бôльше, предплата понижаєся на 50% и бôльше.

Всяку кореспонденцію въ сѣй справѣ прошу адресувати:

Mr. M. Dragomanov. Imprimerie de „Hromada", Chemin Dancet, 15, Genéve.

Хто боится паралижу

або вже бувъ нимъ разъ пораженый, або страдає на конгестіи, заворотъ, отомленье, безсонность, взгл. на хоробливый станъ нервôвъ, най собѣ спровадитъ брошуру „Ueber Schlagflus-Vorbeigung und Heilung", 5 выд. отъ автора, бувшого батальонового лѣкаря въ краевôй оборонѣ, Rom. Weissmann-а въ Vilshofen, Баварія, безплатно и франко.
1548 6—25

Пѣвець церковный

посѣдаючій дуже добрѣ свѣдоцтва здôбности до выконуваня службы пѣвця церковного желає обняти яку посаду. Ласкавѣ зголошеня (1—3) пôдъ адресою:
В. К. Улючь, почта Мриголодъ.

Выдавець и редакторъ **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 25. Львôвъ, Вторникъ 4 (16) марта 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (кромѣ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „**Библіотека найзнам. повѣстей**" выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла". У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. **Въ Парижи** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевскои Старины" въ Кіевѣ, почтовѣ уряды и „Газетне Бюро" В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло" *для Австріи:* *для Россіи:*

на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл
съ дод. „Библіотеки":		съ дод. „Библіотеки":	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.

съ дод. „Библіотеки":		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	19 зр.	на цѣлый рôкъ	6 зр.

Поодиноке число коштує 12 кр. а. в.

Не легковажмо нынѣшнои хвилѣ!

II.

Всѣ пôдготовляючѣ працѣ до введеня въ житье польского „Towarzystwa ochrony własności ziemskiej" на галицкôй Руси вже покôнченѣ, а иде вже лишь о запротоколованье фирмы въ судѣ. Основаньемъ сего товариства съ ограниченою порукою (до 5-кратного удѣлу) занялося „Галицке товариство господарске", а взглядно назначена нимъ комисія; оно и выдало ôтозву въ тôмъ дѣлѣ, поясняючу причину и цѣль товариства.

Застановляючись надъ загальнымъ упадкомъ рôльництва та надъ нынѣшною нерентовностею продукціи рôльничои зъ однои стороны, а надъ страшнымъ задовженьемъ бôльшои посѣлости зъ другои стороны, — основателѣ „Товариства охороны власности земскои" бачутъ для бôльшои посѣлости въ Галичинѣ велику небезпечнôсть: земля дає нынѣ 3%, а за довги треба платити 6%, отже все, що властитель добуває зъ землѣ, пожираютъ проценты. Такъ иде въ безконечнôсть, а результатъ звѣстный: лицитація, при котрôй, розумѣеся, земля, за-для нынѣшнои своеи нерентовности, не знаходитъ добрыхъ купцѣвъ.

Одинокимъ отже ратункомъ для бôльшои посѣлости, по гадцѣ основателѣвъ Товариства, буде: нехай задовженѣ дѣдичѣ позбуваютъ таку часть посѣлости, яка потрѣбна на умореньє всѣхъ довгôвъ, а на рештѣ нехай господарятъ, и коли увôльнятся ôтъ все-пожираючихъ процентôвъ, якось будутъ „панувати". Иде отже о „доброго" купця. Такимъ „добрымъ", або, якъ сказано въ ôтозвѣ, „найôтповѣднѣйшимъ купцемъ на землю буде „безсомнѣнно" селянинъ, котрый и такъ емигрує до Америки, „*особливо зъ Захôдной Галичины, а навѣть и дальше, изъ Шлезка и Познаньщины*". Треба отже вздержати той „własny krajowy żywioł" и дати єму можнôсть набувати землю въ меншôй скôлькости, „*особливо въ многихъ сторонахъ всхôдной Галичины*", де того „żywiołu" хибує, — а все то въ тôй цѣли, щобы охоронити бôльшу посѣлôсть ôтъ остаточнои руины, т. є. дати дѣдичеви можнôсть, дôстати ôтъ польскихъ селянъ за парцелѣ посѣлости бôльше, якъ ôтъ купця цѣлои посѣлости. Тутъ отже, якъ бачимо, стрѣляєся наразъ въ двохъ заяцѣвъ: разъ, — скажѣмъ словами самои ôтозвы — „иде о удержанье бôльшои посѣлости яко елементу въ нашихъ (т. є. польскихъ) ôтносинахъ необходимого", а по друге: о колонизованье краю, отже Р у с и, елементомъ селяньскимъ, якъ бачимо зъ ôтозвы и якъ насъ дотеперѣшнѣ пробы пересвѣдчили, — елементомъ п о л ь с к и м ъ!

Средства до намѣренои цѣли Товариства докладно означує статутъ. Товариство мае: 1) посередничити въ частковôй парцеляціи бôльшои посѣлости, щобы тымъ чиномъ бôльшѣ властителѣ могли удержатись при рештѣ власности; 2) улекшувати селянамъ набуванье парцельованыхъ грунтôвъ двôрскихъ, *або и посѣлостей селяньскихъ* (Мазурови або т. зв. Микитѣ Хруневи. — *Ред.*), щобъ запобѣчи емиграціи селянъ зъ нашого краю за границю, и заохочувати ихъ осѣдати въ такихъ сторонахъ, де даєся чути недостача рукъ робучихъ; 3) посередничити въ арендѣ двôрскихъ грунтôвъ селянамъ на взорець иствуючихъ вже подôбныхъ арендъ (фермъ) въ захôднôй части краю.

Въ мысль тыхъ средствъ Товариство пôдоймаєся переводити всякѣ чинности правнѣ и кредитовѣ, якѣ покажутся при наведеныхъ повысше интересахъ, т. є. приймає зголошеня однои и другои стороны; слѣдитъ станъ посѣлостей и купцѣвъ-селянъ; удѣляє селянамъ на купно парцель кредиту, чи то зъ своихъ фондôвъ, чи зъ другихъ краєвыхъ закладôвъ финансовыхъ; факторує при укладахъ та контрактахъ и при управильненю ôтносинъ межи продавшимъ а купившимъ; бачитъ на правильне забезпеченье власности набувшихъ; при арендѣ же двôрскихъ грунтôвъ дѣлитъ, на жаданье властителя, бôльшу посѣлôсть на фермы и посередничитъ въ заключуваню контрактôвъ аренды.

Товариство розпôчне свою дѣяльнôсть тогдѣ, коли приступитъ до него тôлько членôвъ, щобъ удѣлы ихъ (200 зр, удѣлъ) досягли 100.000 зр. Удѣлы розкладаются и на раты по 50 зр, съ короткимъ, бо 3-мѣсячнымъ речинцемъ доповнюваня. Членъ Товариства съ 1 удѣломъ, мае 1 голосъ, съ 5 удѣлами мае 2 голосы, съ 10 удѣлами мае 3 голосы; членъ съ 15 удѣлами и высше мае 3 голосы, а кромѣ того титулъ члена-протектора и право бути постôйнымъ членомъ управляючои рады.

Отсе що найважнѣйшѣ даты зъ ôтозвы и статута польского „Товариства охороны власности земскои", а вѣрнѣйше сказавши, охороны бôльшои посѣлости земскои через спекулятивну колонизацію Руси польскимъ елементомъ селяньскимъ.

Польскѣ паны въ Галичинѣ вступили въ слѣдъ кн. Бисмарка въ Прусахъ. Той колонизує Польщу Нѣмцями, а они хотятъ колонизувати Русь Поляками. Рôзниця въ тôмъ, що Бисмаркъ, беручись до рѣчи, мае на оцѣ выключно цѣль абстрактну, политичну, а нашѣ паны ще въ додатку и цѣль грубо матеріяльну... Чи и на скôлько при такôмъ станѣ рѣчи — удасться имъ сповнити задумане, се почне показувати недалека будучнôсть, — але що намъ Русинамъ въ виду того непростимый грѣхъ сидѣти съ заложеными руками, се рѣчь певна.

Та о тôмъ на слѣдуючій разъ.

По процесѣ Михалка и тов.

III.

Мимо того, що судова розправа съ Михалкомъ и его товаришами дуже ясно и всесторонно выказала финансову негосподарнôсть и великѣ грошевѣ мальверзаціи въ Заведенію, за що вина головно мусить упасти на тыхъ, що мали стеречи руского майна, т. є. на членôвъ дирекціи и совѣта управляючого, — мимо того найшлися ще серед галицко-рускои прасы органы, котрѣ съ посвященьемъ свого морального достоиньства крушатъ копіє въ о б о р о н ѣ — дефравдантôвъ. Неѣтрадный се обявъ середъ народу, що славився доси честнотою и все дорожив нею, навѣть посередъ тяжкихъ злиднѣвъ и въ найприкрѣйшихъ хвиляхъ своеи исторіи. Тутъ же загалъ рускій видитъ якъ на долони, що кровавого гроша промарновано до 700.000 зр.; що кôлька чорныхъ воронôвъ розхопило, рознесло и зъужило его для своихъ личныхъ интересôвъ, предпріємствъ, выгôдъ и гулящого житя; тутъ переведено доказъ, що надзоруючѣ органы Заведенія дивились на все и о всѣмъ мусѣли знати, бо пôдчиненѣ урядники жалувались устно и письменно передъ дирекціею и передъ совѣтомъ на самоволю Михалка, а навѣть усувалися зъ Заведенія, — а тутъ стрѣчаємось, примѣромъ сказавши въ „Н. Проломѣ" въ дня 26 лютого (9 л. марта), съ мнѣньемъ, будьто сему нѣхто не виненъ, бо — „мы вступили доперва перший разъ на поле финансове и не пôдготовленѣ до грошевыхъ дѣлъ, мусѣли п о п а с т и в ъ „з а т р у д н е н і е". „Проломъ" популяризує навѣть ту свою дику теорію оповѣданьемъ о дитинѣ, починаючôй ходити, котра мусить упасти разъ и другій, закимъ набере силы въ ногахъ; порôвнує функціонерôвъ Заведенія съ чоловѣкомъ, що учится плавати и каже, що „безъ ризикового почина не можна думати о — прогрессѣ". Заведеніє, каже „Н. Проломъ", находилось якъ-разъ въ положеню дитины, котру учатъ ходити, и „*неумѣстности*", якѣ тамъ показались, можна собѣ *легко* пояснити. Заведеніє не мало фахового чоловѣка, посвященого свому званію; Михалка зарекомендовано Заведенію дуже „*лестно*", а ôнъ не провинився нѣчимъ, лишь не сповнивъ надѣй, вложеныхъ на него. Управляючій совѣтъ не мôгъ при нѣмъ поставити жандарма, анѣ поліцiйного агента, котрый бы ему дивився на пальцѣ, а мусѣвъ обдарити его повнымъ довѣріємъ. Пôсля „Н. Пролома" дѣются такѣ мальверзаціи и въ другихъ банкахъ, а то вже выстане, щобъ и галицка Русь успокоилась и не винувала нѣкого, бо, якъ спѣваютъ въ пѣсни: нѣхто не виненъ, сама я, що полюбила гультая.... „Н. Проломъ" сердится навѣть на тыхъ, що дирекціи або совѣтови докоряютъ недбалостею и крайною невытолкованою индоленціею въ дѣловодствѣ Заведенія, бо такъ, якъ трудно купцеви дивитись заєдно на пальцѣ свого „*прикащика*", такъ — каже „Проломъ" — трудно было и совѣтови що-денно трусити карманы Михалка и товаришѣвъ. Зъ того всего и выходитъ: Руси, оправдай всѣхъ функціонерôвъ Заведенія и — мовчи!

Аргументы „Н. Пролома" навели мы въ цѣлôй основѣ, щобы читателѣ нашѣ змогли собѣ выробити докладне понятье о етичныхъ понятяхъ оборонцѣвъ „партіи Михалка". И

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Зъ помѣжъ творôвъ XI. столѣтя належитъ пôднести найстаршій памятникъ руского криминального и цивильного права „Правда Руськая" званый. Въ своѣй первѣстнôй формѣ бувъ сей памятникъ на приказъ Ярослава, Володимирового сына, уложеный для Новгорода въ 17 короткихъ артикулахъ. Коли-жъ той правничій памятникъ збôльшився черезъ доданье новыхъ артикулôвъ наслѣдниками Ярослава, и особливо въ судôвничôй практицѣ показався пожиточнымъ, — тая „Правда" стала правотаремъ цѣлого краю. Она основуєся на стародавныхъ, правничихъ постановахъ колишныхъ головъ поодинокихъ славяньскихъ сфедерованыхъ племенъ, котрѣ становили основу до утвореня рускои державы. Що до языковыхъ властивостей того памятника, то они для того интереснѣ, бо въ нихъ знаходятся слѣды старорусчизны.

Въ XII. столѣтю литературне житье въ краю Русинôвъ уложилося досыть многосторонно. Зъ помежи богато дѣлъ того часу належитъ пôднести особливо три: 1) Паломникъ Данила заточника, 2) Лѣтопись Нестора, 3) Слово о полку Игоревôмъ.

Близше намъ незвѣстный чернець Данило описує въ своѣмъ дѣлѣ, около року 1115, паломництво до и черезъ Палестину *).

Важнѣйшою єсть найстарша руска лѣтопись, котра звычайно приписуєся Несторови, чернцеви Кієво-печерского монастыря. Властива исторія починаєся съ р. 862. т. є. съ призывомъ трохъ Варягôвъ, князѣвъ: Рурика, Синеуса и Трувора, и тягнеся ажь до р. 1111, по чѣмъ перший продовжитель Нестора, Сильвестеръ, настоятель Выдубицкого монастыря св. Михаила, уложивъ дальшу лѣтопись ажь до р. 1116. На пôдставѣ найновѣйшого дослѣдженя Костомарова („Вѣстникъ Европы", 1873, III.) приписуєся сему чернцеви Сильвестрови редакція цѣлои т. зв. Несторовои лѣтописи. Несторъ бувъ властиво лѣтописцемъ Кієво-печерского монастыря и подавъ по-при деякихъ переказахъ про святыхъ тôлько лѣтописный матеріялъ, котрый сей Сильвестеръ упорядкувавъ и належно сложиткувавъ.

Слово о полку Игоревѣ — се правдива окраса старо-рускои литературы. Се твôръ високо-дарованого поета, котрый первообразы народнои поезіи добре вызыскавъ. И дивно, що мотивы въ тôй поемѣ, взятѣ зъ народныхъ пѣсень, ще й нынѣ знаходятся въ тôмъ природнôмъ зростѣ творчества народного духа. Предметомъ сеи пѣснѣ єсть походъ князя Игоря на кочôвничій народъ Половцѣвъ (1184), котрыхъ за-для ихъ опустошаючихъ нападôвъ на край Русинôвъ названо Божою карою. Однакожь, на жаль, Слово о полку Игоревѣ было лебединою пѣснею поета передъ не богато десятками лѣтъ тои катастрофы, що наступила опôсля. Напады Монголôвъ, котрѣ послѣдували около половины XIII. столѣтя, завдали интелектуальному и политичному житю въ теперѣшнôй полудневôй Руси смертельный ударъ. Головный городъ Кієвъ, лѣтописцемъ Адамомъ Бремскимъ „aemula sceptri Constantinopolitani" названый, бувъ зруйнованый; всяка культура была знищена въ зародѣ. Ôтъ теперь въ протягу трохъ сотъ лѣтъ знаходимо ледви два важнѣйшѣ письменнѣ памятники. По-надъ духовый упадокъ въ XIII столѣтю взноситоя Волыньско-галицка лѣтопись, котра вызначаєся поетичнымъ почеркомъ и живымъ описомъ.

Въ наслѣдокъ упадку всякои культуры настало въ религійнôмъ взглядѣ прямованье до апокрифичнои литературы. Вправдѣ занесено єи въ головныхъ чертахъ на полудневу Русь зъ Царгорода через Болгарію, однакожь и въ тôмъ взглядѣ показалася творчою фантазія масы народу, такъ що и тутъ появляются продукты, котрѣ церквою были проскрибованѣ. Апокрифична литература починаєся съ XII столѣтьемъ и простягаєся ажь до XVIII столѣтя. До єи найстаршихъ памятникôвъ належатъ „Зступленье Матери Божои до Пекла", правдиво поетичный твôръ, въ котрôмъ народна фантазія ôтслонила густу заслону, котра засланяе муки проклятыхъ въ пеклѣ.

Пôдъ той часъ перенесено цикль романтичныхъ казокъ на руску землю, по найбôльше за посередництвомъ болгарско-славяньского толкованя. Сюды належатъ казки про македоньского короля Александра, про Трояньску вôйну, про дѣла Діогена Акриты, и т. и. По-при тôмъ, рôвно жь за посередництвомъ греко-полудново-славяньскимъ, культивовано такожь орієнтальнѣ предметы н. пр. „Стефанитесъ и Ихтилатесъ", и тôлько спорадично вырынали самостôйнѣ творы, якъ оповѣданье про Кієвского купця Басарга. Хочь тіи продукты византійскои и орієнтальнои культуры увôйшли въ руску литературу, однакожь маса народу не мала о тôмъ майже нѣякои свѣдомости. Тôлько-жь апокрифична литература запустила въ нѣй глибоке корѣня, ôтъ чого ще й теперь знаходимо старѣ легенды, заклинаня и чарованя у всякихъ варіянтахъ.

Коли отже домашна литературна дѣяльнôсть въ полудневôй Руси, обезсиленôй Монгольскими нападами, пôдъупала, старанося бодай правною дорогою хоронити посѣлôсть грунту и землѣ ôтъ напастей. Коли-жъ бо полудново-захôдна Русь, сполучена съ литовскими областями, сполучилася съ Польщею (1386), утворило польске правительство т. зв. руску метрику, т. є. осôбный ôтдѣлъ въ королѣвскôй канцеляріи придворнôй що-до редакціи административныхъ и судовыхъ актôвъ, котрѣ выдавали король и соймъ для воєводства теперѣшнои полудново-захôдной Руси. Окрôмъ того пôзнѣйше розпоряджено, щобъ судовый трибуналъ Люблиньскій бувъ высшою инстанціею и запоручувавъ автономію краю. Такъ отже ôтъ половины XIV столѣтя выготовлено въ полудново-захôднôй Руси богато рускихъ грамотъ и привилеѣвъ, черезъ котрѣ документы приватныхъ посѣлостей мали бути охороненѣ передъ нарушеньемъ и захопленьемъ. Сюды належатъ и такѣ грамоты, котрѣ описувано при правныхъ спорахъ и по причинѣ нарушеня посѣлости. (Д. б.)

*) На нѣмецкій языкъ переложивъ Лескинъ въ „Zeitschrift des deutschen Palästinavereins. Bd. VII." — *Прим. авт.*

дѣйстно подивляємо смѣлôсть сихъ людей, котрй въ виду судомъ переведеного доказу правды о простыхъ дефравдаціяхъ, мальвераціяхъ, фалшованю векслѣвъ и пôдписôвъ и т. д., безъ сорому берутъ за перо стараючись бруды тй покрыти теоріею о дитинѣ, що учится ходити. Чей-же „Н. Проломови“ буде вѣдомо, що судъ лишь длятого провины обжалованыхъ не пôдтягнувъ пôдъ параграфъ спроневѣреня, бо дирекція Заведенія станула въ оборонѣ всѣхъ ихъ мальверацій, заявляючи, що шкоды нанесенй ними покрытй (!) Чей-же „Н. Пр.“ знає такожь, яка єсть реальна вартôсть тыхъ ипотекъ, якй дали Заведенію Киндлеръ и Михалко! Чей-же и то єсть общою тайною, що Киндлеръ и Михалко стались ажь тогды „дописователями“, т. є. довжниками Заведенія, коли выпорожнили єго касу; що Киндлеръ и Михалко не вреализують своихъ довгôвъ въ Заведенію. А зъ другои стороны сказати, що такъ наглядні шкоды уйшли пяти змысламъ дирекціи и совѣта управляючого — се бôльше, якъ иронія. Оправдувати знову когось крайною несвѣдомостею рѣчи, за котру сей „хтось“ взявся по вольнôй и несилуванôй воли и охотѣ, а навѣть въ надѣи выскôвъ матеріяльныхъ, — се робота занадто пуста. И мы не знаємо, чи „Н. Пр.“ такою обороною якъ-разъ до крайности не компромитує своихъ пупилѣвъ!

Коли-бъ свѣтъ держався теоріи „Н. Пролома“, то тогды кодексъ карный стався-бы зовсѣмъ злишнымъ. Дефравдантъ потребувавъ-бы найти собѣ кôлькохъ наивныхъ людей, дѣтину, що учится ходити, и мôгъ-бы не тôлько безкарно выпорожнити ихъ скринѣ и карманы, але ще мôгъ-бы мати претенсію, щобы праса взяла єго въ оборону. Русь однакожь не повѣряла своихъ грошей дитинѣ, не умѣючôй ступити, анѣ фондôвъ вдовично сиротиньскихъ на то, щобъ на нихъ учився хтось плавати, а людямъ повнолѣтнымъ, досвѣдченымъ, съ становищемъ и съ певною славою, що ото якъ-разъ финансисты. Тажь въ своѣмъ часѣ писалися тымъ людямъ панегирики. Ихъ величано патріотами, що выратують бѣдного селянина зъ рукъ лихварского рустикального банку, жидôвъ и т. д.; накликувано до довѣрія для сихъ финансовыхъ матадорôвъ. Такихъ рѣчей не треба забувати. И якимъ свѣтомъ можна теперь голосити urbi et orbi, що се були дѣти, несвѣдомй дѣла? И на нефаховôсть „чиновникôвъ“ трудно нарѣкати. Михалко бувъ способный бухгальтеръ и бувъ-бы дуже добре придався Заведенію, коли-бъ ôнъ бувъ бухгальтеромъ и директоромъ, а не касіеромъ и контрольоромъ въ додатку. Дирекція и совѣтъ не повиннй були давати єму касу и портфель векслевый въ безконтрольну розпорядимôсть. Хто чуже майно бере до орудованя въ свои руки, той повиненъ беречи єго крѣпкими колодками. Повного довѣрія тутъ не досыть. А коли Михалкови дано повне довѣріє, то треба теперь взяти на себе и повну ôтвѣчальнôсть.

И якои великои философіи треба було на то, щобы дѣла Заведенія розвивалися правильно? Точного веденя книгъ, контролѣ кôлькадесяти позицій денныхъ, ключѣвъ до касы, и совѣстного синдика. Се механизмъ дуже поєдинчій для людей дуже совѣстныхъ и дбаючихъ о майно собѣ поручене. А якъ було въ Заведенію? Дѣла грошевй переводжено пова книжками: на карткахъ и табличкахъ; контролѣ не було нѣякои; каса стояла отворомъ для всѣхъ... Въ 1882 р. выдано для дѣловодства касового регуляминъ, котрый вымагавъ до переведеня кождого грошевого дѣла пôдпису двохъ директорôвъ. А чому-жь мимо того Михалко орудувавъ всѣмъ? Другй и важнй були до того причины. Михалко доперва тогды ставъ необмеженымъ директоромъ, якъ въ касѣ Заведенія були пустки, якъ сторонамъ не було чимъ выплачувати. Доперва тогды бѣгъ касіеръ до Михалка, а сей ишовъ до портфелю векслевого, бравъ векслѣ безъ контролѣ и бѣгъ до банкôвъ и Конôвъ, щобъ за що-небудь ихъ заставити. Принесеный грôшь не вписувався въ книги касовй, а просто писався крейдою на табличцѣ. Зъ того и выходило, що одного дня каса мала бôльше, другого менше гроша, якъ книжка касова показувала. По кôлькохъ дняхъ Михалко бравъ знову грошѣ зъ касы и мазавъ знову на табличцѣ. Касіеръ жалувався дирекціи на тй неправильности, але єму казано: слухай Михалка! Касіеръ пôславъ о всѣмъ меморандумъ до совѣта управляючого, але совѣтъ не чувъ потребы вглянути въ рѣчь ôтъ себе, а поручивъ полагодженье неправильностей тôй самôй дирекціи, що не хотѣла чи не могла сконтролювати тй надъужитя.

„Н. Проломъ“ повиненъ о всѣмъ тôмъ добре поинформуватись, закимъ бере за перо, щобъ мылити очи провинціи. Єсть альтернатива: або мовчати, або не впроваджувати несвѣдомыхъ дѣла въ блудъ. Трета дорога — не совѣстна и недостойна часописи.

Въ виду всего не можемо про то умывати тыхъ, що власною рукою замазали свои лиця а мыло „Н. Пролома“ не въ силѣ ихъ такожь очистити передъ людьми совѣстными.

Справозданье ликвидаційного комитету Рустикального банку за р. 1885.

Зъ выказу чинностей ликвидаційного комитету Рустикального банку довѣдуємося, що комитетъ сей старався якъ найскорше постагати позички, котрыхъ було при кôнци 1884 року 134.737 зр. на суму 6,168.014 зр. и 91 кр. Въ р. 1885 отягнувъ комитетъ 9.261 позичокъ на суму 2,070.659 зр. и 14 кр., котру выплачено довжными листами на суму 1,806.100 зр., 247.403 зр. и 3 кр. готôвкою.

Въ деякихъ повѣтахъ банкъ не має вже нѣякихъ довжникôвъ або має ихъ лишь дуже мало; до такихъ повѣтôвъ належатъ: Сокаль, Ярославъ, Перемышляны, Скалатъ и Борщѣвъ. Въ иншихъ однакъ повѣтахъ сплата довгôвъ иде дуже пеняво. До такихъ повѣтôвъ належать: Надвôрна, Пôдгайцѣ, Цѣшановъ, Самбôръ, Сторожинець, Серетъ, Кôцмань и Радôвцѣ. Особливо въ повѣтахъ буковиньскихъ банкъ має ще дуже богато довжникôвъ. Банкъ выдавъ въ 1885 роцѣ 1857 позвôвъ екзекуційныхъ, а самъ злицитувавъ 235 господарствъ; коли-жь дочислити ще 891 господарствъ, котрй банкъ забравъ на власнôсть передъ 1885 рокомъ, и коли ôттягнемо число 247 господарствъ, котрй банкъ 1885 р. продавъ, то ще съ кôнцемъ 1885 р. лишаєся въ рукахъ банку 879 господарствъ. Вартôсть тыхъ господарствъ числитъ комитетъ пôсля того, кôлько выносивъ довгъ въ хвили злицитованя господарства, а процентôвъ ôтъ того часу вже не числитъ. (Що за великодушнôсть! *Ред.*) При продажи господарствъ, котрй банкъ набувъ на свою власнôсть, комитетъ навѣть опускає щось троха зô своихъ претенсій. Въ р. 1885 опустивъ комитетъ 17.156 зр. 11 кр., а именно: для одного дѣдича въ Обертасовѣ пов. золочѣвского 15.424 зр, и 50 кр., а для всѣхъ селянъ разомъ 1.731 зр. 61 кр.!

Листôвъ довжныхъ 5% и 6% банку було съ кôнцемъ 1884 року на 6,895.200 зр., а съ кôнцемъ 1885 року єсть ихъ ще въ обѣгу на 4 557.100 зр. Окрôмъ того банкъ має ще иншихъ довгôвъ на 633 941 зр. и 53 кр., а сплативъ уже въ 1885 роцѣ 1,179.697 зр. и 12 кр. Кошта администраціи банковои масы выносили въ 1885 р. 172.382 зр. и 11 кр.

Комитетъ старався о вписанье своихъ претенсій въ книги грунтовй и зголосивъ свои права вже въ 5.000 громадахъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Министеръ торговлѣ бар. Пино*) подався до димисіи. Говорятъ, що причиною сего було якесь непорозумѣнье въ кабинетѣ по поводу организаціи и круга дѣланя почтовыхъ щадниць. По сей причинѣ ôтрочено вчера засѣданье комисіи буджетовои.

(*Выбôръ Бльоха*) зъ Коломыи до рады державнои уневажнено одноголосно въ комисіи верификаційнôй. (Прив. тел. „Gaz. Nar.“)

(*На засѣданю рады державнои*) минувшои пятницѣ приступлено до першого читаня внесеня Шаршмида о языцѣ державнôмъ. Першій промовлявъ Шаршмидъ мотивуючи свое внесенье и полемизувавъ съ понятями ческого права державного. Пос. Чарторыйскій заявивъ, що внесенье се мѣститъ въ собѣ лишь завозванье, щобы заключаючйся въ нѣмъ два важнй пытаня грунтовно розслѣдити. Бесѣдникъ сказавъ ôттакъ, що ôнъ и єго товаришѣ суть тои гадки, що пôдставою австрійскои идеи державнои єстъ автономія; они будутъ голосувати за ôтосланьемъ внесеня до комисіи, а тамъ доперва выскажутъ свои погляды. Дальше промовляли ще послы Гайльсбергъ, Гренъ, Павлиновичь (по хорватски), Шиндлеръ и Ковальскій. — Пос. Ковальскій высказавъ свôй жаль по поводу того, що внескодавцѣ уважали Галичину за якусь „Noli me tangere“ и зробили для неи выємку. §. 27 сего внесеня не можутъ Русины нѣякъ пріймити. Бесѣдникъ казавъ, що не видитъ причины, задля котрои мѣжь 19 народностями въ Австріи треба робити выємку и якъ можна одному народови давати привилегію надъ другимъ. Онъ не понимає, якъ можна ще таке право санкціонувати, сподѣваєся отже, що комисія для сего закона розважитъ єго добре и не допуститъ, щобы рускій народъ бувъ и дальше гнобленый. Въ надѣи на то буде ôнъ голосувати за ôтосланьемъ внесеня до комисіи. По промовѣ генер. бесѣдника Вурмбранда приступлено до именного голосованя. За ôтосланьемъ до комисіи голосувало 209 послôвъ, противъ 68.

Заграничнй Державы.

Россія. О теперѣшнôмъ внутрѣшнôмъ положеню въ Россіи, подає „N. fr. Presse“ слѣдуючій цѣкавый артикулъ зъ Петербуга пôдъ заголовкомъ „Що дѣєся въ Россіи“: О внутрѣшныхъ справахъ въ Россіи можна мало що лишь цѣкавого подати, а и то, що може интересувати єсть лишь важнымъ длятого, що може намъ пояснити то, що ще може наступити. По причинѣ змѣны ситуаціи въ Болгаріи въ некористь Россіи, єсть тутъ успособленье въ кругахъ политичныхъ дуже пригноблене; майже не хочеся писати слова „политичнй круги“, бо нѣчо не вказує на то, що въ столици россійскôй суть ще въ загалѣ якісь круги, въ котрыхъ занимаются политикою. Коли въ сихъ кругахъ не можутъ вже займатися справами внутрѣшными, то тымъ бôльше звертаютъ въ нихъ свою увагу на такй справы, котрй стоятъ въ звязи съ поодинокими людьми верховодячими въ державѣ. Такъ звана денунціяційна литература зачинає знову процвитати, а тй що єи плекаютъ, то суть — реакціонеры чистои крови. И якже може инакше бути, коли министеръ финансôвъ Бунге мусить покутувати за грѣхи батькôвъ! Вже єго поступовй змаганя суть достаточнй, щобы ôнъ стався предметомъ найрôзнороднѣйшихъ напастей. Катковъ выступає теперь въ довжезныхъ артикулахъ противъ нового закона о податку ôтъ напиткôвъ и стараєся выказувати, що законъ сей наробивъ дуже богато зла. Ба, ще и въ иншій способъ нападає Катковъ на министра финансôвъ, а хочь ôнъ и зовсѣмъ кого иншого чѣпає, то однакожь можна легко догадатись, кого ôнъ має на оцѣ. Словомъ литература денунціяційна выступає въ своѣй найпоганѣйшôй формѣ. Ось взорець такого доносу: „Кромѣ шефôвъ секцій въ министерствахъ, пише кореспондентъ Каткова, суть ще шефы справъ внутрѣшныхъ, котрй стоятъ зъ боку, а котрыхъ не можна нѣякъ потягнути до отвѣчальности. Суть ресорты, въ котрыхъ давный министеръ може тихенько ужити цѣлого свого вплыву. То улекшає всякй розбишацкй операціи; теперѣшнй розбишаки въ кругахъ административныхъ уважаютъ лишь рѣдко коли участь ресорту, въ котрôмъ интересуюча ихъ справа залагоджуєся, за потрѣбну. Для нихъ єсть важнѣйшимъ поступати спôльно съ особою, котрои довжникомъ при картахъ стався мѣродайный въ дотычнôй справѣ якій высокій урядникъ. Давнѣйше залагоджувалися такй справы въ добре звѣстныхъ будоарахъ; теперь оно инакше“. Щобы цѣлый сей доносъ зрозумѣти, треба знати, що пôдъ ресортомъ розумѣєся тутъ мин. Бунгого а пôдъ давнымъ министромъ розумѣєся тайного совѣтника Абазу, попередника Бунгого и одномышленника Лорисъ-Меликова. На Абазу отже, котрый цѣлою силою попирає Бунгого, нападаютъ реакціонеры и стараются въ загалѣ пôдкопати всякій поступъ. Они нападаютъ передовсѣмъ на тыхъ, що пôддержуютъ Бунгого для того, щобы потому тымъ лекше усунути и самого министра, котрый на кождôмъ кроцѣ ставляє имъ опôръ. — По поводу звѣстного проекту утвореня балканьскои федераціи пôдъ проводомъ Туреччины пишутъ „Петерб. Вѣдом.“: Въ тôй самôй порѣ, коли Россія супротивляєся болгарско-турецкôй угодѣ, появляєся проектъ утвореня фантастичнои федераціи державъ балканьскихъ пôдъ проводомъ султана, на взорець союза нѣмецкого. Хто-жь може заручити въ теперѣшнôй порѣ несподѣванокъ, що проектъ сей не станеся фактомъ? Греція и Румунія готовй вже приняти сей проектъ, а кн. Александеръ Батенбергъ принявъ вже навѣть титулъ турецкого пашѣ. Крôмъ сего — въ часѣ, коли Греція дожидає ôтповѣднои хвилѣ, щобы розпочати военну акцію, коли пôвъурядовй австрійскй газеты почали съ великимъ роздраженьемъ говорити о Чорногорѣ, розôйшлась якъ разъ вѣсть о важнôй змѣнѣ въ заграничнôй политицѣ Австро-Угорщины. Гр. Кальноки, за котрого мирною политикою приступила Австрія до трицѣсарского союза, має уступити а єго мѣсце має заняти гр. Андраси, той самъ, котрый въ найтруднѣйшôмъ для насъ часѣ довѣвъ до окупаціи Босніи и Герцеговины. Гр. Андраси уважаєся найздôбнѣйшимъ и найенергичнѣйшимъ представителемъ тои политики австрійскои, пôсля котрои Австро-Угорщина не повинна жити съ Россіею въ мирѣ и згодѣ. Наколи вже дѣйстно дôйшло або має дôйти до того, що ажь гр. Андраси має въ Австріи обняти справы заграничнй, то фактъ

Чому упадаютъ у насъ декуда читальнѣ?

II.

Высказавши въ „Дѣлѣ“ (ч. 16 с. р.) три причины, за-для якихъ упадаютъ у насъ декуда читальнѣ, мы подали заразомъ, що по нашôй гадцѣ не бувъ бы то злый лѣкъ противъ упадаючихъ читалень, коли-бъ нашй консисторіи хотѣли вглянути въ просвѣту народну и нею занятися стараннѣйше, якъ до теперь занимаются. Консисторіи латиньскй, пôзнавши важнôсть просвѣты народнои, звертаютъ бôльшу увагу на тую просвѣту и стараются заснованй институціи для народнои просвѣты по своихъ силахъ морально пôдтримувати, щобы не упадали. Кромѣ того що они выдаютъ теплй окружники до свого клира, щобъ ôнъ вплывавъ на основанье по селахъ „Kółek rolniczych“, яко потрѣбныхъ и пожиточныхъ институцій въ краю; щобы въ члены „Kółek“ вписувався, надзорувавъ ихъ и по можности до ихъ найлѣпшого розвою причинявся, мы бачимо и то, що на всѣхъ бôльшихъ зôбраняхъ „Kółek rolniczych“ являются латиньскй епископы и крылошане лично, промовляютъ на зôбраняхъ, заохочуютъ зôбраныхъ до працѣ, до просвѣты, словомъ, они манифестуются въ той способъ, що просвѣта народна, котра провадитъ до моральности и до доброго быту, а про котру зъ обовязку свого званя дбати повиннй, лежитъ имъ на серцяхъ. Съ жалемъ высказати мусимо, що у насъ дѣєся противно. Мы не можемо до теперь похвалитися, щобы зъ стороны нашихъ консисторій появився якій теплый окружникъ до клира, щобы той окружникъ припоручавъ индиферентнымъ зъ клира заниматися просвѣтою народу, а коли у насъ въ краю взросли въ короткôмъ часѣ для просвѣты народнои заснованй читальнѣ по мѣсточкахъ и селахъ до поважнои цифры, то, правду сказавши, нашй консисторіи не причинилися до тои будовы нѣчимъ. Въ виду того, що що-разъ бôльше множится у насъ просвѣтѣ народнôй неприязныхъ елементôвъ; въ виду того, що коли одна часть клира працює на тôмъ поли, а друга часть єсть индеферентна а часомъ и противна, кажучи, що ей съ темнотою добре, — длятого потрѣбно намъ изъ стороны нашихъ консисторій надъ читальнями народными такои самои опѣки, якою консисторіи латиньскй окрываютъ свои „Kółka rolnicze“, а тогды просвѣта народна буде поступати, хотяй-бы помалу, таки напередъ, и заснованй читальнѣ не будутъ декуды вянути.

Въ найновѣйшихъ часахъ выйшла митр. консисторія львôвска зъ своеи резервы и поступила о одинъ крокъ напередъ, а то въ той способъ, що на немале здивованье всѣхъ, назначила крыл. о. Готеровского делегатомъ до „Kółek rolniczych“. А що въ складъ головного Заряду тыхъ „Кулокъ“ входитъ такожь крыл. о. Фаціевичь, про-то въ Зарядѣ будутъ два рускй крылошане и не буде имъ скучно. Що крыл. о. Фаціевичь вписався въ члены „кулокъ“, то насъ не дивує; вплывы головного Заряду „кулокъ“ можутъ членови „кулка“ бôльше придатися, анѣжь-бы ôнъ вписався въ члены и до 29 народныхъ читалень, котрыхъ акціи стоятъ теперь безъ найменшого курсу. Бôльше дивує насъ именованье крыл. о. Готеровского изъ стороны митр. консисторіи на делегата до Заряду „кулокъ“. Мы не можемо собѣ того именованя инакше вытолкувати, якъ въ той способъ, що митр. консисторія въ виду того, що у насъ єсть вже богато партій, хоче ущасливити Русь вытвореньемъ ще новои партіи, а заразомъ задоволити „Gazet-y Nar.“, котра въ Н-рѣ 20 с. р. пише отъ що: „Dziś Rusini, jeśli się biorą do oświaty swego ludu, to między innemi starają się tego dokazać także zapomocą rozniecania nienawiści do polskości. Lecz namiętnością ludu nie podniosą, tym sposobem ani go umoralnią, ani nie wzbogacą. Dla dobra więc Rusi, jako ojczyzny, bardzo źle pracują. Prawdziwie szczerych patrjotów między nimi nie wielu, a zdaje mi się, że głos mają tam i karjerowicze, zazdroszcząc Polakom lepszej pozycji socjalnej. *Dziś wartoby zjednać partję ruską taką, któraby zechciała się złączyć z Towarzystwem „kółek rolniczych“.*

Щобы „кулка“ по селахъ и мѣсточкахъ ширилися, а народнй „читальнѣ“ упадали, — то мавъ кореспондентъ на гадцѣ, а хотяй не написавъ явно, що думавъ, то шило вылѣзло зъ мѣшка. Коли митроп. консисторія интересуєся „кулками“ и удѣляє имъ моральнои помочи, то мы позволяємо собѣ запытати митр. Консисторію: Чи интересуєся митр. консисторія своими народными читальнями, и яку имъ моральну подає помôчь? — а пôсля першихъ правилъ здоровои логики, чи не повинно своє стояти на першôмъ мѣсци, передъ чужимъ? Хто чувавъ, щобы крылошане латиньскй вписувалися въ члены народныхъ товариствъ, заснованыхъ для просвѣты руского народу? або щобы консисторіи латиньскй высылали свого делегата до нашого товариства „Просвѣта“? Довѣдавшися зъ газетъ о именованю крыл. о. Готеровского делегатомъ до головного Заряду „кулокъ“, намъ прійшли на гадку библійнй слова „Perditio a te Israel“ и мы надѣємося, що нашй другй консисторіи, коли выйдутъ зъ своеи дотеперѣшнои резервы и зачнутъ займатися просвѣтою народу, не вступлятъ въ слѣды митр. консисторіи, бо въ противнôмъ случаю лѣпше бы для насъ було, щобы и на дальше позôстали въ своѣй резервѣ.

Мы не мали-бы нѣчого противъ засновуваню и „кулокъ“ по селахъ, коли бъ тіи „кулка“ мали просвѣту и добро сельского нашого народу на цѣли. Але мы знаємо зъ досвѣду, що пôдъ маскою просвѣты народнои укрываєся тайна гадка, щобы черезъ „кулка“ парализувати народнй читальнѣ. Маючи на то доказы пôдъ рукою, мы наведемо тутъ тôлько одинъ прикладъ. Передъ кôлькома роками засновано народну читальню въ селѣ Х., до котрои вписалося 22 членôвъ съ членьскими вкладками по 50 кр. рôчно. Зъ зôбранои сумы 11 зр. покрывала читальня предплату двохъ нашихъ популярныхъ газетъ и членьскй вкладки до обохъ нашихъ товариствъ просвѣтныхъ, — що выносило 10 зр.; а за позôсталый 1 зр. покуплено книжочки для библіотеки читальнѣ. За иниціятивою двора основано побôчь читальнѣ и „кулко“, а члены читальнѣ вписалися и въ члены „кулка“. Пôдъ проводомъ оглядного выдѣлу читальнѣ ишло въ початкахъ все въ порядку и „читальня“ съ „кулкомъ“ не сварилися въ селѣ. Коли выдѣлъ читальнѣ пôзнѣйше змѣнився, дворъ скориставъ зъ тои змѣны и почавъ членôвъ читальнѣ намавляти, щобы перестали складати по 50 кр. до читальнѣ, бо Зарядъ „кулокъ“, до котрыхъ яко члены належатъ, доставитъ имъ „дармо“ книжочки и газеты, а 50 кр. лишится кождому въ кишени. То слово „дармо“ такъ сподобалося членамъ, що они перестали вносити членьскй вкладки, а наслѣдки того були знову такй, що убогй рускй редакціи и выдѣлы товариствъ перестали рускй книжочки и газеты до села высылати. На мѣсце рускихъ книжочокъ и газетъ,

сей може мати лишь таке значенье, що мрачна гра дипломатична зближаеся вже до кôнця, карты ôткрываются, гра выясняюся. Що небудь станеся, у Вѣдни почуютъ ту политику скорше якъ въ Петербурзѣ". — Зброенье военне ведеся въ Россіи все ще съ неустаючимъ поспѣхомъ и енергіею. Въ Севастополи будуются теперь новѝ доки а на мори балтійскôмъ мае бути побудованый окремый портъ военный для флоты балтійскои.

Англія. На двохъ майже противуположныхъ точкахъ Европы рѣшаются въ нынѣшнôй порѣ справы дуже великои ваги, бо справы освободженя народôвъ зъ довговѣковои неволѣ. Болгарія и Ирляндія — то два краѣ, котрымъ доперва въ нашихъ часахъ призначено було пробудитися изъ сну вѣкового. Но коли Болгарія мусѣла ажь кровію окупити свою свободу и стала вже майже зовсѣмъ свобôдною и независимою, то въ Ирляндіи поступае освободженье поволи и дорогою парляментарною. Наколи Ирляндія дôбе ся до якои независимости, то буде се головно заслугою Глядстона, котрый хочь дуже осторожно але рѣшучо стремитъ до того, щобъ надати ѣй повну свободу конституційну и автономичну. Правда, що и Ирляндцѣ самѝ немало такожь причинилися до того, що справа ихъ станула теперь на такôмъ становищи, зъ котрого майже вже нема выходу. Партія Парнеля заняла теперь таке становище, що безъ еи помочи не удержится нѣяка бôльшôсть англійского кабинету а хочь-бы и удержалась, то все лишь на дуже короткій часъ и мусѣла-бы знову уступати. Такій станъ отже не може довго тревати и длятого треба конче справу ирляндску полагодити. Що знову Парнелиты могли заняти таке становище, то въ сѣмъ заслуга Глядстона, бо вôнъ забезпечивъ Ирляндіи новымъ закономъ выборчимъ около 200.000 голосôвъ. Торисы заразъ змѣркували, що сей законъ небезпечный, але они нѣколи не допускали, що Парнелиты будутъ могли его такъ значно вызыскати. Коли отже вже самъ законъ выкликавъ велике невдоволенье такъ середъ консервативныхъ якъ и середъ либералôвъ, то ще бôльше невдоволенье настало, коли Глядстонъ почавъ доказувати, що Ирляндіи треба конче надати самоуправу. Многѝ зъ либералôвъ, давнѝ прихильники Глядстона, почали ôтъ него ôтпадати и лучитися съ торисами; Глядстонъ знову постановивъ опертися на Ирляндцяхъ и радикалахъ. Такій станъ рѣчей выкликавъ не тôлько невдоволенье въ старôй Англіи, але такожь и въ кругахъ дворскихъ. Въ виду сего постановивъ Глядстонъ шукати помочи въ новыхъ выборахъ. Проектъ залагодженя питаня ирляндского мае вже сими днями бути готовый а съ кôнцемъ сего мѣсяця буде предложеный палатѣ, по тѣмъ наступитъ розвязанье парляменту. Глядстонъ мае надѣю, що забезпечить собѣ при новыхъ выборахъ значну бôльшôсть. Его надѣя есть зовсѣмъ оправдана и се видять дуже добре тѝ, що ôтъ него ôтступили и для того горнутся теперь знову до него. Ситуація знову змѣнилася дуже въ користь Ирляндіи. Архіепископъ Кроко зъ Кашель объѣзджае теперь мѣста ирляндскѝ и всюды высказуе надѣю, що Глядстонъ не тôлько управильнитъ аграрне питанье въ Ирляндіи але и переведе такожь въ парляментѣ и проектъ свôй, пôсля котрого Ирляндія буде мати свôй парляментъ и свою администрацію. О скôлько доси звѣстно, то Глядстонъ постановивъ въ своѣмъ проектѣ забезпечити ирляндскимъ арендаторамъ власнôсть домôвъ и тыхъ приналежностей господарскихъ, котрѝ они держатъ теперь въ арендѣ. — Въ Египтѣ стрѣчае англійске правительство чимъ разъ бôльшѝ трудности. Мухтаръ-паша жадае именно пôсля инструкцій турецкого правительства, щобы официрами були именованѝ выключно лишь магометане.

доставлявъ дворъ членамъ книжочки зъ „кулокъ" и газету „Niedziel-у", але тіи книжочки и „Niedziela" якось не подобалися членамъ, бо они не тôлько перестали ихъ читати, але не хотѣли навѣть ихъ зъ двора ôтбирати. Такъ упала въ селѣ читальня, а по читальни упало и „кулко" и тôлько статуты съ пôдписами членôвъ лишилися на папери. Чи думаете, що дворъ засмутився, що „кулко" упало? Нѣ! Дворъ противно, тѣшився, що черезъ заснованье въ селѣ „кулко" читальня упала, бо то було въ его програмѣ тайнôмъ — а програмъ удався. Чи думаете, що дворъ трудився, щобы „кулко" пôднести? Нѣ, бо боявся, щобы съ пôднесеньемъ „кулка" не захотѣлося селянамъ погадати про упавшу читальню и на ново еи въ селѣ запровадити, а дворъ читальнѣ въ селѣ мати не хотѣвъ, хотяй прилюдно довго и широко розправлявъ о потребѣ просвѣты народнои. Зъ причины отже, що не довѣряемо „кулкамъ", не можемо промовляти за закладаньемъ ихъ по рускихъ селахъ и наше мнѣнье заявляемо явно. Коли-бъ въ селѣ Х. бувъ якій-такій надзôръ надъ читальнею, — она не була-бы упала; але коли бôльше якъ рôкъ не явився въ читальни душпастырь, бо по его гадцѣ просвѣта не для хлопа; коли дальше не хотѣвъ непріязнымъ читальни елементамъ ставити рôвновагу, щобы не наразитися дворови, — на чѣмъ тяжитъ провина, що село назадъ попало въ темноту, а онъ не подавъ ему своеи руки до свѣтла. Вправдѣ такій индиферентизмъ поплачуе въ свѣтѣ, бо можна нимъ дôстатися до найлѣпшого приходства, але чи ôнъ заспокоюе совѣсть, то знову инше питанье.

В. зъ Сокальщины.

НОВИНКИ.

— **Нова руска гимназія.** Буковиньскимъ Русинамъ починае усмѣхатися надѣя, що они дôстануть хотяй не цѣлкомъ руску гимназію, то бодай гимназію съ рускими паралельками. Министеръ просвѣты Гаучь завôзвавъ буковиньску шкôльну раду, щобы она высказала свôй судъ, чи нова нѣмецка гимназія съ рускими паралельками була-бы для Буковины потрѣбною и чи ôттягнула-бъ она часть ученикôвъ зъ Черновецкои гимназіи, котра есть дуже переповнена. Залежитъ отже ôтъ опиніи буковиньскои рады шкôльнои, чи буде креована така гимназія, чи нѣ. Додамо ще, що рада шкôльна вже кôлька разôвъ допоминалася о отворенье другои нѣмецкои гимназіи въ самыхъ Черновцяхъ, але министеръ сему жаданю ôтмовивъ.

— **Товариство „Сѣчь" въ Вѣдни** устроюе д. 24 с. м. вечерницѣ въ XXV. роковины смерти Т. Шевченка съ ôтчитомъ, декламаціями и спѣвами.

— **Въ Станиславовѣ** буде ôтправлене поминальне богослуженье за упокôй б. п. оо. Николая Устіяновича и Якова Шведзицкого д. 25 с. м. о год. 10 передъ полуднемъ. На се богослуженье запрошуеся всѣхъ П. Т. отцѣвъ духовныхъ сусѣдныхъ деканатôвъ и ихъ Всч. парохіянъ.

— **Выдѣлъ филіи общества им. М. Качковского въ Дрогобычи** мае честь всѣхъ Вп. членôвъ филіи запросити на загальне Зôбранье, котре ôтбудеся въ четверъ 13 (25) марта с. р. о 2 год. по полудни въ сали Рады повѣтовои. Програма: 1) Ôткрытье Зôбраня предсѣдателемъ. 2) Справозданье секретаря и касіера. 3) Ôтчитъ: О силѣ електрики въ природѣ и житю чоловѣка. 4) Выбôръ предсѣдателя, членôвъ выдѣлу и заступникôвъ. 5) Внесеня выдѣлу и членôвъ. — Ôтъ Выдѣлу филіи. *І. Скобельскій* предс.; *В. Паславскій* секретарь.

— **Ôтчитъ д-ра Сельского** о „органичнôмъ житю" згромадивъ въ недѣлю до сто слухателѣвъ, переважно женщинъ. Прелегентъ порушивъ богато цѣкавыхъ физіологичныхъ проявъ зъ житя звѣринного, пояснивъ именно важнѣйшѝ функціи организму людского, значенье тыхъ функцій для здоровя, говоривъ о обѣгу крови, о процесѣ ôтдыханя, травленю и т. д. При тôмъ бувъ даный и короткій поглядъ на амебы, найнизшои категоріи животинки и т. д. Хотяй самъ предметъ чисто науковый, то таки дуже зручне представленье посредствомъ порôвнань зробило его приступнымъ и для нефаховыхъ. Форма хороша и таке-жь выголошенье подобалися всѣмъ. Ôгчитъ свôй полснивъ прелегентъ и кôлькома експериментами физикальными пôдъ микроскопомъ. Дохôдъ выносивъ до 21 зр. Замѣтне лишь то, що певна „парафія", котрôй наука нѣколи не смакувала, зробила формальный заговôръ и не явилась нѣ одною физіономією хотяй-бы лишь на показъ. Въ слѣдуючу недѣлю буде читати д-ръ Омел. Калитовскій о паденю Новгорода ильменьского.

— **Рускѝ читальнѣ.** Въ Соповѣ, пов. коломыйского заложено читальню д. 21 лютого. Головою читальнѣ выбраный о. Харжавскій, — Читальня въ Городници, коло Городенки, устроюе музикально-декляматорскій вечеръ. Такожь заходятся тамъ коло заснованя крамницѣ. — Въ Горожанцѣ коло Пôдгаецъ отворено руску читальню д. 19 сѣчня.

— **Зъ Золочева пишутъ намъ:** На день 6 лат. марта с. р. назначено въ Золочевѣ баль на дохôдъ „червоного хреста" въ саляхъ тутешнои гимназіи. Цѣль се державно-патріотична, а на чолѣ комитету стоитъ тутешный ц. к. староста п. Флехнеръ, въ складъ же комитету входятъ самѝ поважнѝ мужѣ съ становискомъ высокимъ. Запрошеня були розôсланѝ всѣмъ, съ вынятомъ Русинôвъ; а чому се такъ сталося, не знаемо; але видно, схаменувся комитетъ и додатково, толкуючися помилкою, выславъ запрошенье, деякимъ Русинамъ, якъ п. адъюнктови Х., парохови Ч., нотареви О., но тымъ разомъ поминувъ, очевидно умысно, видныхъ патріотôвъ Русинôвъ: сов. Р., котрый, мимоходомъ сказавши, есть членомъ стоваришеня „червоного хреста", и пп. адъюнктôвъ, Л. и П. Не розходится о ôтданье почести тымъ Русинамъ, а реєструемо фактъ сей съ запытаньемъ, чи було се поступкомъ политичнымъ и льояльнымъ изъ стороны п. Флехнера, бо не сумнѣваемося, що въ сѣмъ не виноватѝ члены комитету, пп. старшѝ совѣтники судовѝ Михальчевскій и Штехеръ, адвокатъ Весоловскій и прочѝ.

— **Зъ Тернопôльского** пишутъ намъ, що польскѝ ксендзы збираютъ якісь пôдписи ôтъ молодежи зъ гимназій и шкôлъ низшихъ. Цѣкава рѣчь знати, що се за пôдписи?

— **Іосифъ Бохеньскій**, комисарь при урядѣ гôрничôмъ у Львовѣ, именованый начальникомъ уряду гôрничого въ Станиславовѣ.

— **Судово-карна ревизія** ôтбулася д. 8 л. марта въ редакціи „Газеты Наддністряньскои" и въ мешканю еи редактора п. Л. Солецкого. Розумѣеся, нѣчого противзаконного не знайдено. Кôлька днѣвъ передъ тымъ увязнено по ôтбутôй ревизіи господарѣвъ Григ. Римаря и Григ. Берегуляка въ Добрôвлянахъ и Атанасія Мельника, дописователя до „Газ. Наддністр.", въ Воли Якубовôй, пôдозрѣлыхъ о агитаціи соціялистичнѝ. Слѣдство ведеся въ окр. судѣ въ Самборѣ.

— **Зъ пôдъ Золочева пишутъ намъ:** На торжественне богослуженье Іорданьске о. р. прибули до рускои церкви въ Золочевѣ межи иншими урядниками ц. к. староства и черезъ „царскіи врата" вôйшли передъ престолъ. Було-бы дуже пожадане, щобы зверхнѝ власти переслали п. Флехнерови инструкцію съ истнуючими приписами що-до значеня „царскихъ вратъ" и о тôмъ, кому вôльно царскими вратами входити, а то тымъ бôльше, що се въ короткôмъ часѣ сталося вже другій разъ. Першій разъ, въ часѣ богослуженя въ день выборôвъ до Рады державнои пôдчасъ: „Со страхомъ Божимъ" станувъ п. Еловицкій въ царскихъ вратахъ и розглядаючися по церкви, обернувся бувъ задомъ до престола...

— **На шляху зелѣзницѣ державнои Бучачь-Гусятынъ** настала нынѣ знову перерва зъ причины засипъ снѣговыхъ и потреває вмовѣрно черезъ два днѣ.

— **Розсылка оправныхъ примѣрникôвъ „Историчнои Библіотеки"** проф. Олекс. Барвѣньского въ Тернополи розпôчнеся съ днемъ завтрѣшнымъ.

— **Именованя.** Старшими инспекторами податковыми именованѝ Димитрій Крайчикъ, Атанасій Заячкôвскій, Андрѣй Новацкій и Войт. Вавжиковичь.

— **Конкурсъ.** Намѣстництво розписало конкурсъ на двѣ стипендіи имени о. М. Бѣлецкого по 90 зр. рôчно съ речинцемъ до 15 цвѣтня с. р. О стипендіи тѝ можутъ убѣгатися ученики низшои гимназіи, учительскои семинаріи або студ. политехники, котрѝ выкажутся добрыми свѣдоцтвами и докажутъ, що суть гр. кат. обряду и походятъ зъ Городка. Поданя треба вносити черезъ дотычну власть шкôльну.

— **Зъ Добромильского новиціяту.** Причину епидеміи тифоидальнои, котрôй пôдпало 10 клирикôвъ, выслѣдивъ д-ръ Бѣсядецкій въ тôмъ, що до керницѣ пôдплывали кльоачнѝ плыны, котрыми вода затроювалася. До розширеня епидеміи причинилося такожь переповненье келій.

— **Гр. Стан. Баденіі**, членъ краевои Рады шкôльнои, носится съ гадкою уступити зъ Рады шкôльнои. Причиною того есть невдоволенье д-ра Зыбликевича по причинѣ промовы гр. Баденіого въ справахъ шкôльныхъ въ Соймѣ.

— **Деякѝ образы Верещагина**, славного россійского маляря, представляючѝ сцены зъ послѣднои россійско-турецкои вôйны, маютъ бути небавомъ надôсланѝ на выставу творôвъ штуки у Львовѣ.

— **Процесъ бувшихъ функціонерôвъ „Галицкои касы задатковои"** тревавъ 6 днѣвъ и закôнчився засудомъ лишь директора „касы" А. Пилярского за спроневѣренье квоты 533 зр. и 100 зр. и за недокладне веденье книгъ рахунковыхъ на $1\frac{1}{2}$ року тяжкои вязницѣ. Иншихъ пять обжалованыхъ увôльнено за-для недостачѣ карныхъ мотивôвъ.

— **Въ товариствѣ рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря" у Львовѣ** замовленѝ печатки металевѝ для моеи канцеляріи перейшли своимъ стараннымъ и тревалымъ выконаньемъ мои ожиданя, за-для чого поручаю се товариство всѣмъ якъ найусерднѣйше. — Адв. Д-ръ Бучиньскій въ Станиславовѣ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Е. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Козицѣ, пов. львôвского, на будову школы 100 зр. — Въ Фльорентійскôй клиницѣ породила одна жѣнка 5 дѣтей; зъ тыхъ 3 жіе а королева италійска була имъ кумою. — Юлій Верне, славный францускій писатель, раненый въ ногу револьверовою кулею, котру вцѣливъ въ него зôйшовшій зъ розуму его братанокъ. — „Pokrok", органъ староческои партіи, перестае выходити за-для недостачѣ предплатникôвъ. — Войт. Кубасевичь, був. радный мѣста Львова, коваль, жертвувавъ свою каменицю, вартости 25.000 зр., на фондъ для закладу невылѣчимыхъ.—Въ Шоломыи попала въ летаргъ жена тамошного управителя дôбръ п. Е. Ляндера; по 20. годинахъ, коли вже все було приготовано до похорону, небôжка ожила. — Нѣмецкій цѣсарь пôдписавъ законъ, котрымъ заборонюе низшимъ официрамъ женитися. По сѣй причинѣ зôбралися нѣмецкѝ жѣнки на вѣче въ Гамбургу и запротестували противъ того закона. — Выдѣлъ краевый дарувавъ на будову дороги зъ Тернополя до Бродôвъ 4.000 зр. а зъ Пôдволочискъ до Товстого 3.000 зр. — Арнольдъ Рапапортъ, звѣстный зъ справы Шварцъ-Камѣньскій, складае свôй мандатъ посольскій до рады державнои, присилуваный до того бесѣдою посла Türk'а. — Депутація львôвскихъ урядникôвъ въ справѣ пôдвысшеня активального додатку мала бути вчера на авдіенціи у цѣсаря. — Въ Тарновѣ застрѣлився воякъ зъ боязни передъ карою, що выпаливъ малу дѣру въ комиснôмъ плащи. — 72-лѣтный вдовець, Иванъ Германъ зъ Клокôчки передмѣстя Черновець, оженився мин. тыждня съ 70-лѣтною вдовицею. На весѣлю гуляли внуки и правнуки молодои пары.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Душпастырскѝ посады одержали оо.: Ив. Ивановичь въ Нуща завѣдат. въ Драганôвцѣ; І. Пелехатый зъ Стрыѣвки завѣд. въ Нущи; Ерон. Кмицикевичь зъ Мышковець завѣд. въ Городници; Іос. Бородіевичь зъ Вырова сотруд. въ Камѣнцѣ струм.; І. Бирчакъ зъ Чолганъ завѣд. въ Гозѣевѣ.

Канон. институцію одержали оо.: Дамянъ Бачиньскій зъ Драганôвки на Мышкôвцѣ; Левъ Гриневичь зъ Гозѣева на Чолганы, дек. болехôвского.

Презенту на пар. Луку малу, дек. скалатского, одержавъ о. Володим. Колянковскій, пар. въ Чехахъ.

Митроп. консисторія: 1) позволила о. А. Мироновичу запрезентованому на кап. Петрикôвъ, явитися по 8 недѣляхъ до канон. институціи зъ причины его слабости; 2) завôзвала о. Юл. Радкевича, кап. въ Куликовѣ, щобы зъ наданои презенты на Ямельницю зрезигнувавъ; 3) вставилася до еп. ординаріята въ Станиславовѣ на прошенье о. Карпа Винтоняка зъ Бужка и Іоана Бирчака зъ Чолганъ, убѣгателѣвъ о Олешѣвъ, о увзглядненье; 4) вставилася до Станиславôвского еп. ординаріяту на прошенье оо. Юл. Рожаньского, пар. въ Глибокôй и Вас. Турчиньского, пар. въ Ясеню, о згоду на замѣну тыхъ священикôвъ, заявляючи, що и митроп. консист. на тую замѣну годится.

Намѣстництво: 1) пôдвысшило платню викаріямъ при архикат. церквѣ св. Юра оо.: Луцѣ Бобровичу, Волод. Петрушевичу и Александру Темницкому на 400 зр. почавши ôтъ 1 марта 1886. зъ религ. фонда; 2) для приватного сотруд., о. Вас. Калитовского, при хорôмъ пароху въ Топорôвцяхъ, о. Стрыйскôмъ, дозволило рôчну плату зъ религ. фонда 210 зр. рôчно.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Консисторія ôтнеслася до президіи намѣстництва дотычно згоды на канон. институцію оо.: 1) Корн. Лодыньского на пар. Тарнава выжна, дек. затварницкого; 2) Павла Новака на пар. Дворцѣ, дек. угнôвского.

Завôзванѝ до кан. институціи оо.; 1) Игн. Маликъ на капел. Вôрко, дек. перемыского; 2) Викторъ Матюкъ на пар. Лôвча, дек. любачѣвского; 3) Теофанъ Обушкевичь на пар. Устье руске, дек. бѣцкого; 4) Петро Тустановичь на пар. Улючь, дек. бѣрчаньского.

Презенты получили оо.: 1) Теодоръ Костишинъ на пар. Волковыя, дек. балигородского; 2) Евг. Горницкій на капел. Корытники, дек. нижанкôвского; 3) Стеф. Сапрунъ на пар. Дубецко, дек. бѣрчаньского; 4) Іоакимъ Савчинъ на пар. Мхова, дек. балигородского, jure devolutivo по причинѣ почиваючого права патронату.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

† **О. Емиліянъ Константиновичь**, парохъ въ Боську, дек. сяноцкого, комисарь шкôльный для науки религіи, упокоивсь въ 52. роцѣ житя а 25. роцѣ священьства. Покôйный належавъ до ревныхъ дѣлателѣвъ въ винограде Христовôмъ и щирыхъ рускихъ патріотôвъ, за що тѣшився загальнымъ у всѣхъ поважаньемъ. Нехай же земля буде ему перомъ и вѣчная память!

† **О. Кирилъ Гупало**, сотрудникъ въ Ременовѣ, посвященый въ грудни мин. року, упокоився въ 28 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Зорѣ" ч. 5.** мѣститъ: Чадъ, (оповѣданье Олены Пчôлки). — Lasciate ogni speranza П. (стихъ Корженка). — Люборадскѝ, (повѣсть А. Свидницкого). — Коротка исторія литературы рускои, д-ра Ом. Огоновского. — Стефанъ Вас. Руданьскій (біографія.) — Святоплюкъ Чехъ, (Ф. Ржегоржа.) — Маркіянъ Шашкевичь, (В. Коцовского). — Короткій переглядъ украиньскихъ книжокъ за р. 1885. (І. Байда, князь Вишневецкій, драма П. Кулѣша). — Дрôбнѝ вѣсти зъ литературы и науки. — Въ додатку до „Зорѣ" долученѝ двѣ гарнѝ илюстраціи: портретъ и могила украиньского поета Степана Руданьского.

— **„Школьнои часописи"** Ч. 5. мѣститъ: „Школа а житье. — Наука географіи. — Соймовѝ розправы надъ внесеньемъ посла Романчука. — Справы шкôльнѝ въ радѣ державнôй. — Допись. — Новинки. — Новѝ книжки. — Шкôльнѝ вѣсти. — Фейлетонъ: — Школярь на вандрôвцѣ. (образець зъ житя школярского зъ XVI. вѣку.)

— **„Зеркала"** ч. 4. мѣститъ: — Вѣсти политичнѝ. — Интервью о. Ивана съ д-ромъ Вычосою. — Пѣснь Русина на четыредесятницю. — Гриць и Проць. — Илюстрація: Вычоса, Русь, функціонеры „Заведенія", „Заведеніе" и „Дописователѣ". — Передвчасне „ликованіе". — Самоотверженіе, (двѣ сцены зъ судовои салѣ). — Въ интернатѣ кс. Калинки. — Биржевѝ вѣдомости. — Мужикъ и посолъ. — Инспекторъ и учитель сельскій. — Подяка. — Д-ръ Вычоса до Вп. Читателѣвъ. Назодимо зъ „Зеркала" два стишки:

Пѣснь Русина на четыредесятницю.

Киндлеръ, Хувесъ и Михалке
Fein und güt всѣ три кавалке:
Одинъ бравъ,
Другій кравъ,
Третій таки такъ ховавъ.

Киндлеръ, Хувесъ и Михалке
Пôшли въ банкъ якъ три рыбалке:
Одинъ съ утковъ,
Другій съ сакъ,
Третій съ торбовъ таки-такъ.

Киндлеръ, Хувесъ и Михалке
Fein und güt той рускій банке:
Все, що мали,
То давали,
А лишь Хувеса „сховали".

Wus ist dues?
Пôшовъ Хувесъ
За Geschaeft mit рускій банкъ
До арешту — ist mir bang!

Hif, hif, Kinder!
Выйшовъ Киндлеръ
И директоръ зъ рускій банкъ
Зъ криминалу — Gott sei Dank!

Ай вай, ай вай, мои дѣти,
Где-жь ся имъ теперь подѣти?
Одинокій хиба лѣкъ:
До Михалке у Fabrik.

Нашѝ менторы.

Перорували на Русь Полюсы,
Тай перорує Бобровичь въ „Руси",
Перорувавъ вже Бенедиктъ въ „Словѣ",
Тай перорує Марко въ „Проломѣ".
Тôлько менторôвъ!
Тôлько докторôвъ!
Тôлько науки!
Тôлько прануки!
Що критикъ,
То притыкъ,
Але кобы хто дѣломъ помôгъ —
Дасть Бôгъ!

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Банкъ австро-угорскій** ôткрывае въ Ярославѣ агентуру, котра буде залежною ôтъ львôвскои филіи. Агентуру тую поручено фирмѣ Стрицоверъ.

— **Курсъ горальництва въ Дублянахъ** розпочинаеся дня 1 цвѣтня и тревати буде до 1 липня.

Переписка Редакціи и Администраціи.

— **Вп. В. Л. въ Бол.** Адреса: Мокротинъ, п. Жовкôвь. — **Вп. О. Б. въ Т.** „Ставропигіи“ доручено, якъ тôлько зголосилася. — **Вп. панѣ Гла—а въ Ст.** „Подяка“ буде за-для недостачи мѣсця, въ слѣдуючôмъ числѣ.

Ц. к. ген. Дирекція австр. зелѣзниць державныхъ.

Виписъ зъ розкладу ѣзды,

важный ôтъ 1 жовтня 1885.

Приходятъ до Львова:

Поѣзды особовѝ: Зъ Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобича, Борыслава, Хирова и Звардоня: о год. 4 мин. 35 по полудни.

Зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Нового Санча: о год. 1 мин. 25 въ ночи.

Зъ Стрыя, Хирова, Загôря и Звардоня: о год. 8 мин. 25 рано.

Ôтходятъ зô Львова:

Поѣзды особовѝ: До Стрыя: о год. 7 мин. 30 рано.

До Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова и Гусятына: о год. 11 мин. 45 передъ полуднемъ.

До Стрыя, Дрогобыча, Хирова, Загôря и Звардона: о год. 7 мин. 30 вечеромъ.

Надôслане.

Заосмотривши теперь богато мое вже 23 лѣтъ истнуюче Переплетниче Заведенье въ рôзнѝ прехорошѝ украшеня для евангелій, молитвословôвъ и т. д. а также и для иншихъ богослужебныхъ книгъ, звертаю увагу Всеч. Духовеньства, ч. ч. Брацтвъ церковныхъ и т. д, що я пріймаю такъ якъ давнѣйше до переплету всякого рода евангелія на рôжнѝ цѣны, всякѝ книги церковнѝ, книги метрикальнѝ, молитвословы для Всеч. Духовеньства и для П. Т. Дамъ; также всякѝ иншѝ книжки и цѣлѝ библіотеки, — все то по надзвычайно умѣреныхъ цѣнахъ. Въ виду недалекого празника Воскресенія Христового прошу Всеч. Духовеньство: присылати евангелія и другѝ церковнѝ книги до переплету скоро, щобы я мôгъ ихъ вчасно выготовити и ôтсылати. Що до переплету евангелій можна порозумѣтися зô мною письменно и умовитися що до цѣны. Старѝ украшеня евангелій обновляются и доповняются пôдъ моимъ надзоромъ и за моимъ заходомъ. Вся робота выходитъ ôтъ мене красна, дешева и крѣпка, чого я давъ уже тысячнѝ доказы. Наконець звертаю увагу, що у мене суть на складѣ готовѝ прекраснѝ молитвенники для дамъ и „Поминника“ усопшихъ для Брацтвъ церковныхъ, Родинъ, Товариствъ, Институтôвъ и т. д.

2—6 1689 Съ поважаньемъ

Мих. Спожарскій,

у Львовѣ, въ Ставропигійскôмъ Институтѣ.

Дирекція руского театру

глядитъ

панночки-Русинки,

котра мала-бы голосъ и могла выробитись яко спѣвачка опереткова. Близшѝ условія укладаются устно съ дирекціею. Ручится за опѣку родительску и за солидне товариство. Ласкавѝ оферты просится надсылати просто до дирекціи театру або посредствомъ редакціи „Дѣла“.

Ôтъ дирекціи руского народного театру.

Иванъ Биберовичь,
Иванъ Гриневецкій
директоры.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

„Овесъ сибирскій“

кождого часу **на продажь 100 кільо по 12 зр. а. в.** Овесъ сей есть дуже плодовитый (чвертка выдае 4 кôрцѣ), вытрималый на стужу, не высыпаеся. Треба его сѣяти дуже рѣдко а грунту треба третои сѣйбы по житѣ. Хто бôльше бере наразъ, опускаеся цѣну.

Иванъ Головкевичь,
рускій священикъ въ Спасѣ,
1583 почта Долина. 6—6

НАДÔСЛАНЕ.

Мое средство домове. Шлядмингъ въ Стиріи. Ваша Благороднôсть! За присланье Вашихъ правдивыхъ пигулокъ швайцарскихъ аптикаря Р. Брандта складаю Вамъ симъ мою щиру подяку. При моимъ глубокôмъ вѣцѣ можу удержати мое житье лишь черезъ уживанье сего дѣйстно знаменитого лѣкарства. Я беру що вечера по двѣ пигулки, котрѝ показуются при запорѣ, гôстци и при зôпсутôмъ жолудку черезъ ѣду и напытокъ особливо добрыми. Посвѣдчаючаючи се дуже радо, пишуся съ глубокимъ поважаньемъ Вашимъ прихильнымъ Флоріянъ Вальхеръ, пекарь и торговельникъ. Позаякъ въ Австріи есть богато пôдробокъ швайцарскихъ пигулокъ аптикаря Р. Брандта, то треба добре уважати, щобы кожда коробка мала за етикету бѣлый хрестъ на червонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнѝ

1523 14—? якъ также

5% Преміованѝ листы Гипотечнѝ

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 6351 130—?

Специяльности и универсальнѝ средства,

францускѝ и иншѝ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѝ фирмы оповѣщуванѝ.

НАЙЛУЧШИЙ

ПАПѢРЪ ЦИГАРЕТОВЫЙ

есть правдивый

LE HOUBLON

1460 **французскій фабрикатъ** 13—36

CAWLEY-а & HENRY-ого въ Парижи.

Передъ пôдробкою остерегаеся!

Сей папѣръ поручаютъ якъ найлучше гг д-ръ І. І. Поль, дръ Е. Людвигъ, дръ Е. Липманъ, професоры хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ а то для его знаменитои якости, его абсолютнои чистоты и для того, що до него не домѣшавѝ жаднѝ шкôдливѝ здоровю матеріи.

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Béranger, à PARIS

Медициньскѝ мыла

MAX FANTA

Einhorn - Apotheke

PRAG.

Выпробованѝ и порученѝ лѣкарями.

Фанты мыло ихтіолеве, противъ червоности лиця, носа бургундского (Rosacea Acne), свирбячихъ лѣшаѣвъ; цѣна 75 кр — **Фанты неаполитаньске мыло (мыло ртутеве)** противъ сифилису и пасожитôвъ ¼ штуки 25 кр., 1 штука 90 кр. — **Фанты мыло гôстцеве и ревматичне** выпробованои и скорои силы. Цѣна 1 зр. — **Мыло зъ мази** противъ коросты, луски, потнѣючихъ нôгъ и т. д. 35 кр. — **Мыло мазево-глицериное,** лекше, для дамъ и дѣтей, 35 кр. — **Мыло карболеве,** десинфекційне 35 кр. — **Мыло сѣркове** противъ угрôвъ, веснянокъ и нашкôрныхъ высыпокъ, 35 кр. — **Мыло жовткове** противъ лусокъ на головѣ и на полѣпшенье нашкôрка. 35 кр. — **Мыло жовчеве** на волосье, 35 кр. — **Мыло зъ зѣля** оживляюче системъ нервовый, 35 кр. — **Мыло глицериное,** найлѣпше мыло тоалетове 25 кр. — **Мыло бензое** на посѣданье шкôры 40 кр — **Мыло вазелинове** цѣна 40 кр. пріятне до щоденного ужитку — **Мыло мазево-сѣркове** противъ упорныхъ недугъ шкôры, цѣна 40 кр. — **Мыло бораксове** противъ нечистоты нашкôрка, веснянокъ, остудôвъ, цѣна 35 кр. — **Мыло камфорове** на ôтмороженье, посѣданьесь рукъ и т д., цѣна 35 кр. — **Мыло нафтолеве** противъ всякого рода недугъ шкôры, цѣна 50 кр.

Можна дôстати въ всѣхъ аптикахъ у Львовѣ: въ аптицѣ д-ра Кароля Миколяша и апт. Зигм. Рукера; въ Борщевѣ: апт. М. Ньемчиевского: въ Долинѣ; апт. І. М. Фраунфельнеръ; въ Яслѣ: апт. Ромуальда Пальха; въ Краковѣ: апт. Е. Штокмара, Е. Радлера, Ф. Гралевского, Іос. Франчиньского и въ апт. Конст. Вишневского: въ Ряшевѣ: апт. А. Карпиньскій; въ Солотвинѣ: апт І. Годоли; въ Старôмъ Санчи: апт. А. Карпиньскій; въ Тарновѣ: въ апт І. Рейда; въ Войничу: апт. Кароль Нодзиньскій; 1582 3—52

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

против 1508 17 52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнѝ успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаеся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger Strasse 79.

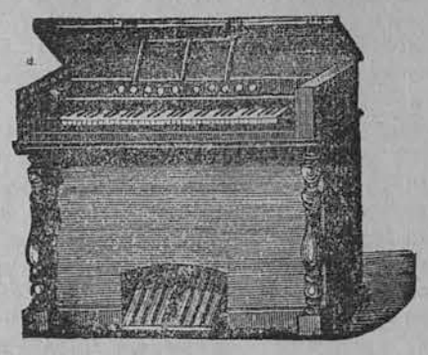

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѝ отцѣ духовнѝ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 61—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати всякѝ **товары гумовѝ, занавѣсы, диваны, шовковѝ покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшѝ взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ гобеливовый** два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія,** складаючѝся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивѝ всхôдни обрусы шенильовѝ,** зр 5·— и 7·—. **Смирненьскѝ портіеры шенильовѝ,** новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій взорець** зр 4·—. — Правдивѝ **заслоны Мекка** зр 6·50 и 8·50 — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовѝ одѣяла** зр 5·— и 6·—. **Одѣяла кашмировѝ** въ всѣхъ барвахъ. сшитѝ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнѝ одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера,** зр 13·-. **Миляньскѝ шовковѝ одѣяла** здоровя для осôбъ недужихъ, шовкъ буретовый зр 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованѝ одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы. 118 цм. широкѝ 190 цм довгѝ зр. 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѝ, широкѝ и дуже грубѝ не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такѝ самѝ 190 цм. довгѝ и 130 цм. широкѝ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѝ дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашь **специяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивѝ англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгѝ, 150 цм. широкѝ за штуку **зр. 4·75 и 5·50,** найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ. Цѣнники на** жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѝ плащѣ суть такъ малѝ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѝ: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 18—?

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 35—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. **11 лосôвъ лише 10** зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôтрученю **20%** **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1589 4—20

Пѣвець церковный

образувавшійся въ Перемышли, съ добрымъ свѣдоцтвомъ и добрымъ голосомъ, молодый и тверезый, пошукуе посады пѣвця церковного де небудь.

Адреса: **Николай Паранькевичь въ Краковци.**

К. Диккенса

Новорôчнѝ Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкѝ образки,** Ив. Франка, серія І., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокѝ выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючѝ

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одного, одна либра . . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . . 40 кр.
4) Скрипть, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . 45 кр.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючѝ выданя:

Хемія, Роское, 40 кр
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 26. Львôвъ, Четверъ 6 (18) марта 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Росеіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Не легковажмо нынѣшнои хвилѣ!

III.

Польске „Towarzystwo ochrony własności ziemskiej“ — котрого явно выголошенй и утаенй цѣли мы показали въ попереднôмъ числѣ, а котре ще въ додатку узурпувало собѣ назву „krajowe“, пôсля шовинистичного понимания „краевый = польскій“, бо прецѣнь мѣжь основателями Товариства нема анѣ однѣсѣнького Русина*), — се Товариство захопило насъ Русинôвъ безъ такои ôтповѣдной организаціи въ економичнôмъ взглядѣ, котра моглабы тому товариству поставити рôвновагу. Одна газета руска, забравши въ дѣлѣ того Товариства голосъ и вказавши на то, що мѣжь основателями Товариства самй Поляки, а „не запросили“ нѣ одного Русина, надѣеся, що кождый Русинъ буде въ виду сего товариства „якъ найбôльше осторожнымъ“. Ну, о тôмъ чей-же нѣхто не може сумнѣватися, — але „осторожности“, хочь-бы и „якъ найбôльшои“ тутъ не досыть. Въ тôмъ то й лихо, що мы Русины неразъ обмежаемося на малозначущу „пассивну осторожнôсть“ въ такихъ дѣлахъ, де треба „активного противдѣлани“...

Рекриминаціи нѣчого вправдѣ нынѣ не поможутъ, але все таки годится съ жалемъ сконстатувати, що дѣятелѣ нашй за давнѣйшихъ „добрыхъ“ часôвъ, коли правительство инакше ôтносилося до Русинôвъ, якъ нынѣ, мало звертали уваги на господарско-економичну и финансову организацію Русинôвъ, а тымчасомъ Поляки все захопили въ свои руки. Великій то грѣхъ, що Русины въ тыхъ „давныхъ добрыхъ часахъ“ не постаралися о концесію на руску асекурацію, — що нынѣ показалося такъ дуже труднымъ, — що не заводили по краю товариствъ задатковыхъ, щадниць и т. д., — що не заснували свого Товариства господарского, котре дбало-бы про пôднесенье дрôбного рôльництва и було заступникомъ и речникомъ его передъ центральнымъ правительствомъ и репрезентаціями краю... а про все те подбали и постаралися Поляки — и великою частею нашихъ капиталôвъ орудуютъ нынѣ въ свою користь и матеріяльну и политичну. Нашй люде, очевидно, не мали ясного розумѣня того, що не лише въ политичнôмъ але и въ економичнôмъ та финансовôмъ взглядѣ „громада великій чоловѣкъ“ — и що хотяй нема у насъ верствы панôвъ съ великими капиталами, то за то суть у насъ масы властителѣвъ дрôбныхъ капиталôвъ, котрй такъ само добре дадутся спожиткувати на велику користь народну, коли тôлько, розумѣеся, ужіесь ôтповѣдного способу.

Се показалося при институціи „Народнои Торговлѣ“, котра нынѣ веде дѣло — сорозмѣрно до часу свого истнованя — на велику скалю. На чѣмъ „Народна Торговля“ стоитъ? На дрôбныхъ удѣлахъ по 10 зр., якій може зложити и не конче заможный селянинъ и мѣщанинъ, и сельскій учитель, и урядникъ, и священикъ. А тымчасомъ Поляки, що маютъ великихъ капиталистôвъ, не були въ силѣ удержати подôбнои своеи институціи „Spójnia“... Зъ того и выходитъ, що голошенье на тему: „у насъ нема капиталистôвъ, тожь мы не можемо нѣчого робити на поли економичнôмъ и финансовôмъ“, — есть безпôдставнымъ и нерозумнымъ. У насъ суть капиталы, тôлько роздробленй, а ними такъ само можна орудувати, якъ и капиталами бôльшими.

Очевидно, не кожде предпринятье при дрôбныхъ капиталахъ може такъ удатися, якъ при великихъ, але яке то предпринятье? — спекуляційне, обчислене на т. зв. „наживу“ поодинокихъ лиць, що при заснованю и веденю дѣла руководятся низькими, щоденными матеріяльными инстинктами, а не патріотичнымъ чистымъ намѣреньемъ: помагати свому народови, вырвати его зъ кôгтѣвъ чужои вызыскуючои опѣки и не дати ему пропадати въ тяжкôй економичнôй неволи у чужинцѣвъ. Такъ н. пр. якась институція въ родѣ „Общого рольничо-кредитного Заведенія“ нѣколи не може мати симпатіи въ тыхъ широкихъ масахъ нашихъ дрôбныхъ капиталистôвъ. Длячого? Бо „Заведеніе“ не було заложене въ якихсь цѣляхъ въ данôй порѣ высшихъ, патріотичныхъ, щобъ ратувати нарôдъ, — нѣ, оно було вѣрною копіею Банку Рустикального, засноване на такихъ самыхъ статутахъ и съ тою самою тенденціею. Дальше, предпринятье дрôбными капиталами, такъ само якъ и великими, не удасться, коли буде така недбала и несовѣстна господарка, якъ въ згаданôмъ Заведенію, де дѣялися середъ бѣлого дня простй крадежи, а люде, що на то дивилися, нѣчого не казали. Предпринятье же всяке съ патріотичною и моральною цѣлею и при розумнôмъ та совѣстнôмъ зарядѣ мусить удатися такъ само при нашихъ дрôбныхъ капиталахъ, якъ н. пр. у Полякôвъ при великихъ. Се треба намъ уже разъ порозумѣти, не плакати за тымъ, чого у насъ нема, а крѣпкою, певною рукою взятись до организаціи того, що у насъ есть, а що мы, въ своей несвѣдомости, маловажимо.

И такъ безперечно, „Towarzystwo ochrony własności ziemskiej“ представляеся намъ великою силою, котра при своей програмѣ, выясненôй нами въ попереднôмъ числѣ, може Русинамъ въ Галичинѣ богато пошкодити, — але-жь мы супротивъ неи не обмежимося на пораду лише пассивнои „осторожности“ передъ великими капиталами, а скажемо съ глубокимъ пересвѣдченьемъ, що мы то само можемо и повиннй зробити при помочи своихъ дрôбныхъ капиталôвъ! А повинно то удатись намъ тымъ бôльше, що интенція тутъ патріотична, моральна, безъ зерна якои-небудь спекуляціи, — отже и мусить бути популярною и тѣшитись довѣріемъ, — а того то именно потрѣбно до успѣху.

Очевидно, до такои великои рѣчи не достаточна тая вузенька дорôжка, на яку ще передъ чотырома роками ступивъ патріотъ нашь о. В. Ружицкій изъ Струтына, дорôжка жертвъ на выкупно земель. Се показалося наглядно за тіи роки, бо за весь часъ не зôбрано доси ще и 2,000 зр. И чи дивуватися тому, та нарѣкати па недостачу патріотичнои жертволюбности середъ Русинôвъ? Нѣ, мы бы того не сказали. Жертволюбнôсть у насъ не выгасла ôтъ часу славного подвигу здвигненя изъ жертвъ „Народного Дому“ — чого свѣдкомъ жертвы на бурсы, фонды стипендійнй, и т. д., — але до всякои цѣли есть своя дорога и треба еи выбрати. „Народна Торговля“ нынѣ вже на дорозѣ поважного розвою, а коли-бъ Русины, замѣсть завязати товариство на удѣлахъ, були почали збирати на ню жертвы, — де бы мы теперь були съ „Народною Торговлею“? Не помылимося, коли скажемо, що були-бъ мы такъ само далеко, якъ съ фондомъ, на выкупно земель. И тіи 1500 зр., якй зôбравъ о. В. Ружицкій дорогою жертвъ, кôлько они коштували его заходôвъ, и трудôвъ! На таке посвященье бувъ способный такій патріотъ, якъ о. В. Ружицкій, але нынѣ вже и самъ мусить побачити, що якъ-небудь дорога „жертвъ“ на выкупно земель найбôльше наôріотична, але конець-кôнцемъ дуже недостаточна. Що значатъ нынѣшнй хочь-бы и повнй 2000 зр. супротивъ 100.000 зр. закладового капиталу, а 500.000 зр. поруки польского Товариства охороны власности земскои?

*) До комитету, що займаеся основаньемъ того „краевого“ Товариства належатъ пп.: кн. Адамъ Сапѣга, Ярошиньскій (звѣстный колонизаторъ Мазурôвъ коло Оттынія), Брыкчиньскій, Яблоновскій, Цѣлецкій, Орлецкій, д-ръ Мархвицкій, д-ръ Згурскій, д-ръ Тиль, д-ръ Кшижановскій и гр. Сципіо.

Проектъ Шаршмида

до закона о языцѣ державнôмъ.

Въ радѣ державнôй мотивувавъ д. 12 л. марта пос. Шаршмидъ свôй проектъ до закона о языцѣ нѣмецкôмъ яко державнôмъ. Важнѣйшй параграфы сего проекту звѣстнй вже нашимъ читателямъ въ ч. 12 „Дѣла“ с. р. Проектъ стремитъ именно до того, щобы въ дорозѣ законодавчôй признано языкъ нѣмецкій языкомъ державнымъ т. е., щобы введено его у внутрѣшну службу всѣхъ урядôвъ и судôвъ всеи державы, а навѣть, на жаданье громадъ, зроблено его выкладовымъ въ школахъ побôчь выкладовыхъ краевыхъ языкôвъ. Проектъ Шаршмида не альтерує однакожь правъ языка польского въ Галичинѣ и лишае его въ урядахъ и въ школѣ на тôмъ становищи, яке надали ему въ урядахъ розпорядженя центральнои власти въ 1869 р., а въ школахъ уставы краевй. У насъ отже лишилось-бы все по старому, т. е. рускому народови не признано-бъ нѣякихъ ширшихъ языковыхъ правъ въ житю публичнôмъ, а широкихъ правъ языка польского не обмежено-бы въ користь языка нѣмецкого.

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

2) Ôтродженье клясичныхъ студій въ Европѣ якъ и доба нѣмецкои церковнои реформаціи мали на полудневo-захôдну Русь на стôлько вплыву, що тутъ бралися до перекладу Библіи и появилися граматично-лексикальнй письма. За першій перекладъ Библіи взявся Францъ Скорина зъ Полоцка, докторъ медицины, котрый въ Виттенберзѣ мавъ познакомитися съ Лютромъ и Мелянхтономъ. Ôнъ живъ въ Вильнѣ и переложивъ Старый Завѣтъ зъ Вульгаты на мало-рускій идіомъ, котрый представляе мѣшанину бѣлорускаго нарѣчія съ церковно-славяньскими формами и конструкціями. Ба по при тôмъ подыбуются въ сѣмъ перекладѣ польонизмы, а навѣть чехизмы. Однакожь на всякій способъ сей перекладъ Библіи бувъ великаньскимъ предприятьемъ, бо Скорина переломивъ тутъ старй занесенй формы закостенѣлого византизму и Библію перекладавъ „для доброи науки простолюдія“. Осѣвши въ р. 1517 въ Празѣ, займався печатаньемъ сеи Библіи въ рр. 1517, 1518 и 1519. Потому вернувъ до Вильны, и казавъ 1525 р. печатати Псалтырь и Акафистникъ, а опôсля (1525—1528) Дѣянія апостольскй.

Дивно однакожь, що зробленый въ р. 1556—1561) перекладъ чотырохъ Евангелистôвъ зъ старо-болгарского на рускій языкъ и доси не знайшовъ накладчика, хочь ôнъ въ языковôмъ взглядѣ на всякій способъ важный. Есть такъ звана „рукопись Пересопницка“, списана Михаиломъ Василевичемъ, сыномъ протопопа Сяноцкого, при помочи Григорія, Пересопницкого архимандрита. Часть сеи рукописи, именно текстъ Евангелиста Луки разомъ съ деякими пробами зъ прочихъ Евангелій, выдавъ проф. Павло Житецкій въ Кіевѣ 1878 р. Коли-жь сей интересный перекладъ Библіи не годився до друку, то князь Константинъ Василь Острожскій, ревный защитникъ народный и церковныхъ правъ Русинôвъ, казавъ цѣлу церковно славяньску Библію выпечатати въ Острозѣ на Волыни (1581). Товариство фаховыхъ людей, утворене пôдъ его протекторатомъ, пильнувало надъ уложеньемъ тексту при помочи найдавнѣйшихъ рукописей и выдало для православнои церкви докладну Библію, а самъ князь написавъ до неи передне слово.

Що до граматичныхъ студій, то они обмежалися на учебники церковно-славяньского языка. Сюды належатъ: Греко-церковно-славяньска граматика Ἀδελφότης зъ р. 1591, призначена для ученикôвъ Ставропигійского Института у Львовѣ, и Церковно-славяньска Граматика Лаврентія Зизанія Тустановича (Вильна, 1596). Важнѣйшій есть Зизанія Словарь (Вильна 1596), въ котрôмъ церковно-славяньскй слова обясняются рускими выразами та зворотами. Въ XVI столѣтю зложено и двѣ лѣтописи, именно: а) скорочену Кіевску лѣтопись, котру разомъ съ скороченою Новгородскою лѣтописею пôсля такъ званои Супрасльскои рукописи выдавъ князь М. А. Оболенскій въ Москвѣ 1836 р.; б) Литовску лѣтопись, выдану Теодоромъ Нарбутомъ („Pamiętniki do dziejów litewskich“, Вильна 1846). Особливо ся послѣдна лѣтопись есть значнымъ доповненьемъ исторіи полудневo-захôдной Руси сполученои съ Литвою, коли тымчасомъ приналежный XV столѣтю, проф. Игнатіемъ Даниловичемъ въ Вильнѣ 1827 р. выданый „Лѣтописець Литовскихъ Великихъ князѣвъ“ основуесь на сильно сполированôй рукописи.

До найважнѣйшихъ литературныхъ творôвъ XVI столѣтя належитъ „Статутъ Литовскій“. Се правотарь призволеный польскими королями, яко литовскими великими князями, на рѣчь полудневo-захôдной Руси сполученои съ Литвою. Статутъ сей есть въ трохъ выданяхъ. Перше зъ р. 1529 (призволене Жигмонтомъ I.) и выданье трете зъ р. 1588 (потверджене Жигмонтомъ III.) були выготовленй въ рускôмъ, канцелярійнôмъ языцѣ, а друге выданье за Жигмонта-Августа (1566) було оголошене въ польскôмъ языцѣ. Сей правотарь уложили деякй фаховй люде, обзнакомленй съ римскимъ правомъ, на пôдставѣ стародавныхъ литовскихъ звычаѣвъ и установъ, при чѣмъ бувъ браный въ помôчь и старо-рускій правотарь „Правда Руськая“. Литовскій Статутъ мавъ довгій часъ свою правосильнôсть, бо уживано его навѣть по прилученю Украины до Россіи ажь до р. 1783. Однакожь не треба гадати, щобъ сей Статутъ бувъ обовязуючимъ правотаремъ на цѣлôй обшири Руси. Козаки мали свои власнй суды и имъ було байдуже про приписы Статута Литовского. Бôльшй-жь городы користалися всякими привилеями ôтповѣдно до т. зв. Магдебурского або Саксоньского права, котре було имъ надане пôдъ россійскимъ правительствомъ не утратило обовязуючои силы.

XVI те столѣтье становитъ зворотъ въ розвою рускои культуры. Доси бувъ церковно-славяньскій языкъ письменнымъ языкомъ, хотяй неразъ мимовôльно заступувано его рускими формами слôвъ и конструкціями. Тôлько дипломы и грамоты въ XIV и XV столѣтю були писанй майже цѣлкомъ въ рускôмъ языцѣ. Ôтъ часу перекладу Библіи наставъ тутъ зворотъ въ культурнôмъ житю. Почато мало-помалу прислухуватися до новостей, що появлялися въ захôднôй Европѣ, и набрано пересвѣдченя, що захôдно-европейска просвѣта лишае свобôдный простôръ духовому розвоеви свого народу, коли тымчасомъ византійска культура веде до неоживляючои окремѣшности и закостенѣлости. Се прочутье лучшои будущины въ розвою духового житя сповнилося въ великôй части, коли кіевскій митрополитъ Петро Могила заложивъ высше училище, такъ звану колегію на взорець Краковскои академіи (1632). Ôтъ року 1589 була въ Кіевѣ школа заснована церковнымъ Братствомъ для выученя грецкого, церковно-славяньского, латиньского и польского языка. Церковнй Братства дуже заслужилися въ той часъ около пôднесеня просвѣты. Передъ всѣмъ займались они дѣлами христіяньскои милостинѣ и складалися по-найбôльше зъ людей мирскихъ. По-при рукодѣльникахъ займалися тутъ такожь благороднй паны справами церковнои громады, а треба знати, що духовеньство тогдѣшне занедбувало свои обовязки. Потому кругъ дѣланя Братствъ бувъ розширеный: они

Длячого Шаршмидъ и его 116 товаришѣвъ-Нѣмцѣвъ выймаютъ Галичину зъ-пôдъ обовязуючои силы проектованого закона, легко догадатися. Тутъ розходится передовсѣмъ о повысканье двохъ третыхъ голосôвъ въ радѣ державнôй для ухвалы закона. Внескодавцѣ суть пересвѣдчені, що автономисты пôйдутъ рука объ руку противъ проектови, длятого и стараются перетягнути польскихъ послôвъна свою сторону, за цѣну выимкового становища Галичины, и при ихъ помочи вразъ съ нѣмецкими клюбами всякихъ категорій перевести проектованый законъ. Копіе вымѣрене головно противъ Чехôвъ и Словенцѣвъ. Централы нѣмецкі утратили въ сихъ краяхъ давнѣйшу гегемонію, а нынѣ стараются за певні уступства, дані Полякамъ и Италіянцямъ въ Дальматіи, ôтзыскати єи на ново.

Пос. Шаршмидъ узнавъ въ своихъ мотивахъ проектованый законъ жизненымъ для Австріи и застерѣгся противъ замѣту, будьто нимъ оскорблятся національні чувства славяньскихъ народôвъ австрійскихъ. Законъ сей скрѣпитъ державну єдность, але не нарушитъ правъ поодинокихъ горожанъ, котрымъ лишится всяка свобода въ вносинахъ съ властями уживати свого краєвого языка. Въ виду того, що всѣ сусѣдні державы европейскі посѣдаютъ лишь одинъ державный языкъ, становится для Австріи нагляча конечность ступити на проектовану закономъ дорогу. Австрія мусить ôтзыскати давне своє державне становище, а се дасть ся довершити лишь тымъ, що всѣ складові єи части станутъ уживати одного языка. И въ арміи запанує въ наслѣдокъ того бôльша одноцѣльность и скрѣпится австрійскій патріотизмъ. При тôмъ Шаршмидъ негує историчні права короны ческои, але зôйшовши на Полякôвъ и Италіянцѣвъ, признає имъ вповнѣ такі-жь исторично языкові права. Проектъ закона Шаршмида єсть безперечно великои ваги для Австріи, именно для єи внутрѣшного розвою, а евентуально принятый въ теперѣшнôй формѣ, мусѣвъ-бы змѣнити въ сущности дотеперѣшный єи устрôй о характерѣ автономичнôмъ, та ще съ прикрасою федерализму. Поодинокі коронні краѣ съ выимкою Галичины и Далматіи утратили-бъ черезъ сей законъ нынѣшне своє національно-автономичне становище и уважались-бы одною одноцѣльною масою, въ котрôй лишь одиницѣ т. є. горожане австрійскі посѣдали-бы въ певнôй мѣрѣ національно-языкову свободу. Тымъ и спинено-бъ всяке дальше стремленье до федераціи австрійскихъ коронныхъ краѣвъ, котре Австріи, а именно Чехамъ переказавъ пок. Палацкій, и котрою дорогою она нынѣ ишла. Бувъ-бы се рѣшучій поворотъ до давнѣйшои системы централизму въ выключну майже користь елементу нѣмецкого, сполученого съ ущербомъ для всѣхъ Славянъ австрійскихъ. Австрія перестала-бы бути державою, до котрои горнутся дрôбнѣйші славяньскі народности длятого головно, що находятъ въ нѣй поруку для свого національного розвою.

Централизмъ національный виситъ нынѣ въ воздусѣ и Шаршмидъ съ своими товаришами хотѣвъ-бы зробити его системою управы въ Австріи. Мысль се не оригинальна, разъ тому, що Австрія въ часахъ Бахôвщины стояла при тôй системѣ, а подôбна система практикуєся нынѣ въ Россіи, де намѣрено „объединеніе“ въ користь велико-руского елементу, и въ Прусахъ, де кн. Бисмаркъ принявся за роботу германизаціи Познаньщины. Централы австрійскі радй-бъ отже и въ Австріи почати якійсь рôдъ унификаційнои роботы, а короннымъ краямъ и народамъ австрійскимъ пôдорвати всяку основу до національнои автономіи.

Тôлько-жь проектъ закона Шаршмида не мусѣвъ-бы конче выйти въ користь Австріи, бо задача сеи державы спочиває якъ-разъ лишь въ плеканю, скажемо навѣть, въ голубленю національностей — розумѣєсь, съ увзглядненьемъ всего, що до державного єи существованя конче потрѣбне и не роздробило-бъ єи занадто. Въ дальшôй консеквенціи врекласъ-бы Австрія добровôльно дотеперѣшнои своєи миссіи въ Славянщинѣ, а супротивъ нѣмецкои державы займала-бъ мимо всего, лишь пôдрядне становище.

Проектъ Шаршмида уважаємо про-то лишь каменемъ, киненымъ пôдъ ноги Австріи на то, щобъ она рѣшилась, чи хоче бути на будуче державою славяньскою, чи нѣмецкою. До того, проектъ сей не полагодивъ-бы національнои борбы у внутрѣ Австріи. А чей-же головнѣйшою и дуже наглою потребою Австріи єсть якъ-разъ скоре полагодженье національныхъ пытань въ поодинокихъ коронныхъ краяхъ.

Що до насъ Русинôвъ специяльно, то проектъ сей лишає наші краєві національні относины зовсѣмъ на боцѣ. Шаршмидъ на теперь выймає Галичину зъ пôдъ свого проекту. И тымъ якъ-разъ проектъ сей має ще мизернѣйше значенье для всеи державы, показуєсь безъ всякои вартости и не може и не повиненъ нѣколи осущитися въ видѣ системы, котрои Австрія мала-бы придержуватись на будуще.

Австріи, по нашôй думцѣ, треба реформъ у внутрѣшнôмъ устрою, але радикальнѣйшихъ, опертыхъ на справедливыхъ потребахъ складовыхъ національныхъ єи частей. Австріи потреба закона о языкахъ своихъ народôвъ, а не о языцѣ нѣмецкôмъ; треба уставы, котра-бы всѣмъ народностямъ запоручила рôвні языкові права и знесла всяку гегемонію языкову. Тутъ не може бути и думки о выимковôмъ становищи Галичины, де языкъ польскій має суприматію и де Русины въ найдрôбнѣйшихъ языковыхъ справахъ мусить опиратись ажь о трибуналы державні.

Мы мин. року не разъ порушали тую жизненну для Австріи потребу закона о языкахъ (Sprachengesetz) и вказували на подôбні законы въ Швайцаріи, Бельгіи, Канадѣ американьскôй и азійскихъ Индіяхъ. Для Австріи яко конгльомерату національного єсть лишь одна дорога практичною, именно: рôвноуправненье языкове съ увзглядненьемъ єдности державы. Длятого проектъ Шаршмида зъ руского становиска мусимо рôвно-жь уважати недоваренымъ для Австріи лѣкомъ, а при тôмъ стрѣлою, котру вымѣрено зъ табору централистичного въ солидарность правицѣ парляментарнои.

Судьба сего проекту звѣстна. Єго ôтослано при помочи польскихъ и рускихъ послôвъ и деякихъ другихъ клюбôвъ до комисіи, въ котрôй може его постигнути смерть, або зъ котрои ôнъ выйде не яко законъ о державнôмъ языцѣ нѣмецкôмъ, але яко устава о рôвноуправненю языковôмъ всѣхъ народôвъ австрійскихъ, коли кабинетъ гр. Таффого зъ сеи нагоды схоче скористати. Розумѣєся при тôмъ, що мы зъ руского становища мусимо a priori запротестувати противъ всякого выключуваня Галичины зъ-пôдъ загальнои нормы. Розпорядженя языкові зъ 1869 р. завели у насъ гегемонію языка польского, ôтъ котрои хочемо и мусимо высвободитись. На тôмъ становищи ставувъ и пос. Ковальскій въ своѣй коротенькôй рѣчи на дни 12 марта въ Радѣ державнôй, попираючи ôтосланье проекту Шаршмида до комисіи. Шкода що и клюбъ Русинôвъ-послôвъ не зъуживъ сеи нагоды до протесту противъ дотеперѣшного упослѣдженя руского языка въ Галичинѣ, а факты дались-бы легко призбирати. Клюбъ — мовчавъ, и то мабуть була перша его акція политична!

ДОПИСИ.

Зъ Пôдгаєцкого.

(*Справа запомоги Змартвыхвстанцямъ ôтъ повѣта Пôдгаєцкого*). Дня 4 л. лютого с. р. зôбралася була повна Рада повѣтова въ Пôдгайцяхъ. Мирно радила она надъ поодинокими внесенями, ажь доки не прійшло до точки, въ котрôй стояло: „На одного хлопця зъ Пôдгаєць, удержуваного въ интернатѣ Змартвыхвстанцѣвъ квоту 300 зр.“

Пôднеслись найперше три поважні голосы зô стороны Полякôвъ (пп. Гонашевского зъ Товстобабъ, Янковского и Знамѣровского), въ котрыхъ кождый бувъ противный тому, щобы повѣтъ складавъ на удержанье одного хлопця ажь 300 зр., пôдчасъ коли за 100 зр., котрі повѣтъ дає на руску бурсу, утримуєся ажь чотырохъ хлопцѣвъ зъ повѣта, отже на одного выпадає по 25 зр., а на Змартвыхвстаньского ажь 300 зр. Длячого Змартвыхвстаньске выхованье має бути лѣпше ôтъ руского зъ Бережанъ? Говорили и наші „противъ“ — але то не дивниця. Прійшло пôдъ голосованье и пôднеслося всего 6 рукъ „за“, а прочі „противъ“ — и внесенье упало.

Потôмъ зачалась дебата надъ дальшими внесенями, ажь тутъ выходитъ зъ салѣ першій кс. прелатъ Кершка, а за нимъ и прочі его приверженцѣ, на котрыхъ ôнъ моргнувъ, даючи знакъ до ôтходу и здекомплетованя Рады. Що п. маршалокъ накликувавъ ихъ, що напросився, — не помогло, они не вернули. И такъ по довшôй павзѣ, хотяй не оголошено замкненя чи перервы засѣданя, радні розôйшлися. Мовь тй дѣти побавились, — нѣхто не оголосивъ замкненя Рады.

Мы були цѣкаві, що то дальше буде. Ажь тутъ на 3 л. марта скликано знову повну Раду повѣтову. Мы гадали, що логика и тактъ парляментарный накажутъ п. маршалкови e tutti quanti зачати засѣданье ôтъ тыхъ точокъ, на котрыхъ перестали минувшого разу. Але де тамъ! Зачинаютъ на ново зъ початку, и, о диво, якъ прійшло голосованье надъ 300 зр. для Змартвыхвстанцѣвъ, то и тіи три панове, що були перше „противъ“, за мѣсяць змѣнили вже своє пересвѣдченье и голосували „за“. Внесенье принято. Мы не сподѣвалися того нѣколи. Крайный соромъ, що люде, съ такъ змѣнчивыми поглядами засѣдаютъ въ Радѣ, а также встыдъ, що п. маршалокъ позволивъ на ново дискутувати надъ тыми внесенями, — котрі вже разъ ухвалено!

Polnische Wirtschaft — та й годѣ!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Ще о внесеню Шаршмида*). Найважнѣйшою справою, яка нынѣ залагоджуєся въ радѣ державнôй, єсть безперечно внесенье Шаршмида, хочь важность его спочиває не такъ въ самôмъ его змѣстѣ, якъ скорше въ тôмъ, що оно роздуло знову дрѣмаючі пристрасти національні. Вже перша дебата выказала, якъ остро готові выступити противъ себе тй елементы, котрыхъ внесенье се найбôльше дотыкає; она выказала также, що и середъ пануючои нынѣ бôльшости парляментарнои не ма тои правдивои згоды и опôльности интересôвъ, котрі могли бы ту бôльшость зробити ненарушимою. Характеристичнымъ було насамперед при сѣй дебатѣ то, що ческі послы самі одні выступили рѣшучо противъ сего внесеня и були-бы радо ôткинули его заразъ не ôтсылаючи впередъ до комисіи. Пос. Ригеръ заявивъ въ палатѣ: Мы голосуємо противъ сего внесеня, бо намъ хотятъ выдерти рôвноправность народну, котру намъ забезпечила конституція. Мы голосуємо противъ него, бо не вѣримо, щобы оно завело той миръ, котрого нѣбы бажає, а противно, що оно ще бôльше заостритъ вражду, що оно по зôстане безъ наслѣдкôвъ и що станеся новымъ жереломъ безконечнои борбы народôвъ въ Австріи, котра то борба може выкликати величезне небезпеченьство. Противно поступили собѣ Поляки; они словами кн. Чарторыйского промовляли за внесеньемъ, а постановили доперва въ комисіи зазначити своє становище супротивъ него. Хочь не можна отже вже зъ сего припускати, щобы польскі послы зôрвали зовсѣмъ съ Чехами, то однакожь характеристичнымъ єсть, що они не годились съ ними на просте ôткиненье сего внесеня, чимъ и наразили собѣ Чехôвъ. Молодоческій органъ „Nar. Listy“ пôднѣсъ страшный крикъ на невѣрность союзникôвъ и каже просто: „Наші союзники зрадили насъ! Найприкрѣйше дôткнуло Чехôвъ, що Поляки покинули становище, яке доси займали. Отосланье внесеня до комисіи скрыває въ собѣ небезпеченьство для єдности правицѣ, бо-жь нѣхто не може предвидѣти, що станеся въ комисіи, а єсть обава, що Чехи будутъ мусѣли зробити клерикаламъ и другимъ партіямъ значні уступки, щобы внесенье се упало въ комисіи“. Староческій органъ „Politik“ стараєся знову доказати, що для Чехôвъ нема нѣякого небезпеченьства. Пôсля „Politik“ пôдутъ съ Чехами не тôлько Поляки, котрыхъ отже нѣякъ не можна уважати за зрадникôвъ, але также и клюбъ Гогенварта, тирольскі консерватисты, а навѣть и буковиньскі Румуны. На всякій случай, кôнчитъ згадана газета, мы ще не зрадженй и не потребуємо собѣ домовинъ купувати. Найважнѣйшою причиною, задля котрои внесенье Шаршмида такъ занепокоило Чехôвъ єсть, що въ несеню сѣмъ выпущено зовсѣмъ Галичину и не признано въ нѣмъ нѣмецкій языкъ навѣтъ яко краєвый, коли противно словеньскій языкъ въ Каринтіи признано краєвымъ. Чехи доказуютъ отже, що цѣле внесенье єсть лишь головно выраховане противъ нихъ, отже и не диво, що они съ цѣлою силою противъ него выступили. Подôбно якъ поступованье Полякôвъ, такъ также и занепокоило Чехôвъ до певнои мѣры и выступленье правительства. Пôдчасъ дебаты надъ внесеньемъ заявивъ именно гр. Таффе, що правительство готове вступити до комисіи и старатися тамъ по своѣй силѣ пояснати цѣлу справу, евентуально причинитися до якогось порозумѣня. При побѣжнôмъ однакожь лишь переглядѣ, оказавъ гр. Таффе, побачивъ ôнъ вже, що проектъ сей сягає въ права екзекутивы. Єсть отже обовязокъ правительства стерегчи интересôвъ державы и шукати такихъ формъ, котрі непротивлятся справедливымъ жаданямъ народôвъ. Послѣдні сй слова неуспокоютъ однакожь Чехôвъ и они отверто нынѣ кажутъ: зелѣзный ланцухъ пôрвався нынѣ формально, але потѣшаются тымъ, що коли прійде до самои рѣчи проекту Шаршмида, то ôнъ знову и тымъ сильнѣйше ще замкнеся.

(*Послы-Русины*) въ радѣ державнôй: оо. Мандичевскій, Озаркевичь, Сѣнгалевичь и п. Охримовичь завязали, якъ доносятъ вѣденьскі газеты, скремый клюбъ рускій. Єсть то вже девятый клюбъ въ радѣ державнôй. Характеристичнымъ однакожь єсть то, що вѣденьскі газети доносятъ о сѣмъ клюбѣ яко ново завязавшôмся, коли клюбъ завязано ще въ самôмъ початку сеи каденціи заразъ по ôткрытю рады державнои по новыхъ выборахъ, якъ то мы ового часу доносили. Не менше также характеристичною єсть и та звѣстка вѣденьскихъ газетъ, що програма сего клюбу не єсть ще звѣстна. „Politik“ доноситъ, що сей клюбъ постановивъ выслати до комисіи въ справѣ внесеня Шаршмида пос. Охримовича и що послы Озаркевичь, Сѣнгалевичь и Мандычевскій стоятъ супротивъ внесеня Шаршмида на тôмъ самôмъ становищи, що и другі славяньскі послы и уважаютъ такъ само се внесенье яко таке, котрого не можна приняти.

(*На втôрковôмъ засѣданю рады державнои*) выбрано до комисіи для податку биржевого межи иншими послôвъ: Рапапорта, Бѣлиньского, Хамца и Воляньского; до комисіи для внесеня Шаршмида послôвъ: Охримовича, Яворского, Черкавского, Чарторыйского, Смажевского, Бобжиньского и Гавзнера; ôттакъ Ригера, Трояна, Цайтгамера, Грегра, Кляма, А. Лихтенштайна, Линбахера, Гербста, Хлюмецкого, и др. Зъ клюбу Короннiого не выбрано до сеи комисіи нѣкого и для того клюбъ сей ухваливъ резолюцію, въ котрôй означує поступованье бôльшости палаты, котра выключає зъ репрезентаціи жителѣвъ цѣлыхъ провинцій въ такъ важнôй справѣ.

(*Димисія бар. Пино.*) Цѣсарскимъ рескриптомъ увôльненый бар. Пино зъ дотеперѣшного свого становища, а на его мѣсце до тымчасовои управы именованый шефъ секціи бар. Пуовальдъ. Хто буде наслѣдникомъ бар. Пина, доси ще не знати; найбôльше ще можна припускати, що або бар. Чедикъ, теперѣшный директоръ зелѣзниць державныхъ або бар. Витекъ. Говорятъ также, що бар. Пино думає зложити свôй мандатъ посольскій изъ Стиріи. Що сталося причиною димисіи бар. Пина, трудно ôтгадати. Говорятъ вправдѣ, якъ и мы то вже доносили, що якесь непорозумѣнье въ справѣ щадниць почтовыхъ, але зъ другои стороны знову газеты опозиційні съ тріюмфомъ голосятъ, що опозиція сталась причиною его димисіи. Ся поголоска має также щось за собою, коли зважимо съ якою заѣлостею кинулась була недавно опозиція на министра торговлѣ и що она то була также головно причиною, для чого уступивъ свого часу министеръ просвѣты бар. Конрадъ.

Заграничні Державы.

На Балканѣ. Дня 13 с. м. мала бути въ Константинополи пôдписана болгарско-турецка угода и представителѣ державъ Саидъ-паша, Нелидовъ и бар. Калисъ згодились вже були на форму, въ якôй мала бути угода уложена, коли наразъ наспѣло заявленье князя болгарского, що ôнъ не годится на угоду съ Туреччиною пôсля крою россійского. Ôнъ не хоче бути ген.-губернаторомъ всхôдной Румеліи, щобы ôттакъ бути знову зависимымъ ôтъ ласки и неласки Россіи. Конференція розôйшлась отже на нѣчôмъ, а поступованье князя выкличе, якъ понятно, знову велике негодованье въ Петербурзѣ. Говорятъ, що кн. Александеръ за богато слухає пôдшептôвъ Англіи и поступає пôсля єи рады, але зъ другои стороны знову доказуютъ, що послѣдне поступленье князя єсть лишь простый маневръ, котрый має на цѣли спаралижувати панославистичні агитаціи, які въ послѣдныхъ часахъ въ его некорысть проявилися въ Всхôдной Румеліи. Будь-що-будь ситуація знову змѣнилася несподѣвано и державы европейскі змушені теперь уживати цѣлого свого вплыву, щобы кн. Александра наклонити до угоды съ поправкою, якои жадає Россія. Ситуація черезъ то поступленье князя болгарского сталася теперь такою, що, она якъ декотрі газеты доказуютъ, єсть теперь далеко небезпечнѣйшою, якъ постава Греціи. Що до сеи послѣдной, то она все ще не выступила зъ своеи нерѣшимости и неперестає зброитися. Порта поробила певні кроки въ Атенахъ, щобы спонукати Грецію до демобилизаціи и всѣ державы европейскі єи поперли. Наколи-бъ однакожь и се показалося неуспѣшнымъ, то Порта постановила зôрвати съ Греціею дипломатичні ôтносины застерѣгаючи собѣ дальше поступованье. „Kreuzztg.“ доносить, що въ виду поступованя Греціи и

позыскали право закладати школы и печатнѣ, и мати рôдъ судôвництва надъ занедбуючимъ ся духовеньствомъ. За стараньемъ тыхъ Братствъ повстали школы въ Острозѣ, Львовѣ, Вильнѣ, Кіевѣ, Берести, Миньску и иншихъ городахъ. Славною була на той часъ заведена при Ставропигійскôмъ Институтѣ у Львовѣ братска школа, котра ôтъ часу реформъ введеныхъ Іоахимомъ, патріярхомъ Антіохійскимъ (1585), дуже пôднеслася, такъ що уталантовані молодцѣ звычайно удавалися для свого выобразованя зъ Кіева до Львова. Колегія, що настала на мѣсце братскои школы при Богоявленьскôй церквѣ въ Кіевѣ, скоро показалася пожиточною. По принятю церковнои уніи съ Римомъ (1596) розгорѣлася борба межи уніятами и католиками латиньского обряду зъ однои стороны, а приклонниками православнои церкви зъ другои стороны. Борцѣ обохъ справъ мусѣли бути однаково до борбы узброеными. Длятого, закимъ Могила здвигнувъ свою колегію, православні кандидаты духовного стану училися въ школахъ Єзуитôвъ. Такі школы були въ Вильнѣ, Полоцку, Луцку, Барѣ, Львовѣ и въ деякихъ иншихъ городахъ. По здвигненю же сеи колегіи було вже злишно учащати до школъ єзуитскихъ, бо Могила въ своѣй школѣ впровадивъ цѣлый апаратъ схоластичного образованя съ латиньскимъ выкладовымъ языкомъ. Вправдѣ сей способъ образованя мавъ деякі хибы, але мавъ и тую свѣтлу сторону, що тымъ чиномъ полуднева Русь приблизилася до культуры захôдной Европы.

(*Дальше буде.*)

всѣ державы европейскѣ загрозятъ ѣй зôрваньемъ ôтносинъ дипломатичныхъ. — Король Милянъ пôдписавъ вже угоду мира, а секретарь Занковичь выѣхавъ дня 15 с. м. съ дотычнымъ актомъ до Букарешту. Тогожь дня вернули зъ Нишу до Бѣлграду всѣ министры. Войско вже розпущено и позôставлено лишь ôтповѣднѣ силы на стопѣ мирнôй.

Россія. Проектъ о ополченю въ австрійскôмъ парляментѣ выкликавъ въ Россіи не малу сензацію и небракло людей, котрѣ стали заразъ доказувати, до чого Австрія стремитъ. Катковъ такъ переляквався симъ проектомъ, що ставъ заразъ доказувати, що и Россія повинна старатися збôльшити свои силы. Проектъ Каткова есть такій, що Россія повинна бы теперь зменшити лѣта военнои повинности зъ пятъ на три, черезъ що не тôлько улекшила-бы жителямъ своимъ службу, але и еи военна сила збôльшилась-бы о двѣ пятѣ теперѣшнои силы военнои безъ збôльшеня арміи въ часѣ мира. — Указомъ царскимъ дозволено въ провинціяхъ прибалтійскихъ вывласнювати грунты пôдъ будову церквей православныхъ, кладовищь, приходскихъ будынкôвъ, школъ и т. д. На ширенье православія въ сихъ провинціяхъ вызначивъ госуд. совѣтъ на внесенье Победоносцева по 100.000 рублѣвъ запомоги рôчно почавши ôтъ 1886 р.

Англія. Плянъ Глядстона що до Ирляндіи зачинае вже потрохи выяснюватися. Передовсѣмъ мае Ирляндія одержати власный парляментъ и власну полицію, котра буде дѣлати по при полиціи загально державнôй. Мыто и акциза маютъ позôстати въ администраціи державы, але часть доходôвъ зъ нихъ буде побирати ирляндске правительство автономичне и буде для того мати контролю надъ побором. Всякѣ справы дотыкаючѣ Ирляндію будутъ належати до компетенціи парляменту деблиньского, котрый знову буде высылати своихъ делегатôвъ до парляменту въ Лондонѣ.

НОВИНКИ.

— **Въ XXV тѣ роковины смерти Т. Шевченка** устроюютъ рускѣ львôвскѣ товариства „Просвѣта“, т. им. Т. Шевченка, „Руска Бесѣда“, „Народна Рада“, „Руске Педагогичне товариство“, „Зоря“ и „Академичне Братство“ въ сали „Народного Дому“ дня 25 марта 1886 концертъ, котрый розпôчнеся точно о год. 7 вечеромъ. Цѣна вступу: фотель 1 зр., крѣсло 50 кр, вступъ на салю 30 кр. Билетôвъ можна дôстати въ тов. „Просвѣта“ ôтъ понедѣлка до середы кождого дня ôтъ 6—8 год. вечеромъ, а въ день концерту при касѣ. Стрôй святочный.

— **Другій ôтчитъ, „О паденю Новгорода“** буде держати сеи недѣлѣ въ комнатахъ „Нар. Дому“ д рь Ом. Калитовскій, на котрый ôтчитовый комитетъ „Общества Рускихъ Дамъ“ мае честь запросити Львôвску публику. Початокъ о 4. годинѣ по полудни. Вступъ 20 кр.

— **Д рь Сильв. Дрималикъ**, лѣкарь въ Жовкви, именованый провизоричнымъ лѣкаремъ въ тôмъ мѣстѣ.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена равско-рускои рады повѣтовои зъ куріи мѣскои, назначеный на 13 л. цвѣтня с. р.

— **Выданье „Часослова“**. На засѣданю Выдѣлу Ставропигійского Института зъ 10 л. марта рѣшено: а) уложити дописи до ординаріятôвъ: львôвского, перемыского и станиславôвского съ просьбою, щобы повѣдомили Институтъ, кôлько (бôльше-менше) екземплярѣвъ „Часослова“ нашѣ церкви тыхъ трехъ епархій вже нынѣ потребуютъ; б) почати сейчасъ, по означеню числа екземплярѣвъ, печатанье „Часослова“; в) упросити Впр. о. крылош. М. Малиновского, щобы занявся коректою сеи книги.

— **Памятникъ Б. Хмельницкого въ Кіевѣ**, може вже ваконець буде незадовго укôнченый. Правительство россійске вызначило на докôнченье его будовы 12.000 рублѣвъ.

— **Гр. Стан. Бадені** выступивъ уже вчора зъ краевои Рады шкôльнои, де ôнъ засѣдавъ яко репрезентантъ краевого Выдѣлу черезъ два рокы.

— **На посла до рады державнои** зъ сѣльского округа Тарнôвъ-Пильзно кандидуе д рь Юл. Черкавскій, а его кандидатуру попираютъ станьчики и д-рь Рутовскій, начальникъ промыслового бюра въ Львовѣ.

— **Рускѣ читальнѣ и крамницѣ** Нова читальня основана въ селѣ Малятинцяхъ на Буковинѣ. — Въ селѣ Тишкôвцяхъ коло Городенки заложила громада складковыми фондами сѣльску крамницю. Товары бере она зъ „Нар. Торговлѣ“ въ Коломыи. Щасть Боже!

— **Леды на Днѣстрѣ и Быстрыци** понамерзали дуже глубоко. На Днѣстрѣ лѣдъ 90 цтм. грубый. Длятого есть велика небезпечнôсть, що закимъ надплынутъ воды зъ гôръ изъ стопленого снѣгу, крыга вся не сплыне и мосты въ Галичи и Єзуполи будутъ сильно загроженѣ. Особливо зелѣзничому мостови въ Галичи грозитъ катастрофа черезъ то, що русло Днѣстрове въ Ганôвцяхъ есть лише 20 метрôвъ широке. Щобы розôгнати крыгу, котра въ Ганôвцяхъ мусить спертися, намѣстництво задумуе выслати туды батерію артилеріи зъ Товмача або піонерôвъ съ динамитовыми минами.

— **Снѣговѣ заметы на Буковинѣ** лютилися минувшого тыжня съ нечуваною силою, такъ що всякѣ комуникаціи а навѣть рухъ поѣздôвъ на зелѣзници мусѣли бути перерванѣ. Декуды по дорогахъ навѣяло снѣгу на кôлька метрôвъ высоко а на кôлькаостъ метрôвъ довго; по селахъ не можна було зъ однои хаты перейти до другои. Въ Чернôвцяхъ школы и торговицѣ були порожнѣ ôтъ понедѣлка ажь до пятницѣ.

— **Вѣсти зъ угорскои Руси.** Угорско-рускѣ селяне емигруютъ послѣдными часами дуже численно до Америки, до чого зневолюе ихъ крайна бѣда. Емиграція змоглася до того степени, що надъжупанъ Земплиньского комитату звернувся до Мукачôвского епископа, щобъ ôнъ и его священьство о скôлько можна перешкодили сѣй емиграціи. — Угорскій министеръ просвѣты вызначивъ зъ фондôвъ державныхъ на будову дому для дяко-учительского института въ Ужгородѣ 3000 зр.

— **Вôскъ земный**, котрого одинока копальня на свѣтѣ есть лише въ Борыславѣ, знаходитъ купця въ Индіяхъ. Звѣстно, що синодъ православнои церкви заборонивъ послѣдными часами уживати земного воску по церквахъ въ Россіи. По сѣй причинѣ въ борыславскихъ магазинахъ нагромадилося воску за 600.000 зр., бо не було на него купця. До Индій пôйде той вôскъ яко пчолячій! „Gaz. Naddniestrzańska“ пытаеся, чи на довго такій швиндель удасться?

— **Товариство „Академическій Кружокъ“** подае до вѣдомости, що его дотеперѣшный предсѣдатель п. Стефанъ Лопушаньскій, не есть вже ôтъ дня 7 л. с. м. не тôлько головою товариства, але и не належитъ навѣть яко членъ до него. Въ звязи съ тымъ стоятъ вѣсти, якѣ ôтъ тыждня удержуются у Львовѣ, що въ згаданôмъ товариствѣ ôткрыто якесь „манко“ на кôлька сотъ рублѣвъ, котрого въ рахунковыхъ книгахъ товариства не можна було дослѣдити, и що бувшого предсѣдателя стрѣтила по сѣй причинѣ якась маленька пригода.

— **Базаръ краевый въ Краковѣ**. Краковска комисія промыслова уложила вже статутъ для краевого базару, котрый буде пріймати на складъ лише выробы краевѣ и буде продавати на рахунокъ тыхъ, що тѣ товары до базару ôтдали. Краковска каса щаднича пôднялася выдавати на рахунокъ товарôвъ въ базари зложеныхъ задатокъ въ половинѣ ихъ вартости. Базаръ буде пріймати на свôй складъ слѣдуючѣ выробы зъ восхôдной Галичины: 1) выробы льнянѣ и бавовнянѣ зъ Косова; 2) выробы зъ вовны и джуты зъ Клебанôвки, Косова и Товстого; 3) выробы гончарскѣ зъ Коломыѣ и Товстого; 4) выробы деревянѣ зъ Перемышля и Коломыѣ. Кошты администраціи обчисленѣ на 4.500 зр. а часть ихъ покрые самъ край.

— **На шляху зелѣзницѣ державнои** Львôвъ Стрый настала съ днемъ 17 с. м. перерва по причинѣ заспъ снѣговыхъ и потревае три до 4 днѣ.

— **Именованя.** Кр. Рада шкôльна именувала Ив. Коняка дѣйстнымъ учителемъ етатовои школы въ Тысьменици. — Начальниками урядôвъ гôрн. именованѣ: Іосифъ Боxеньскій въ Станиславовѣ; д-рь Едм. Риль въ Краковѣ; Арт. Рихтеръ въ Ясл ѣ и І. Бусекъ въ Дрогобычи.

— **Конкурсъ.** Магистратъ мѣста Львова оголошуе, що съ початкомъ 1886|7 шк. року будутъ въ войсковыхъ институтахъ опорожненѣ безплатнѣ або на-пôвъ платнѣ мѣсця: 205 въ низшихъ войсковыхъ реальныхъ школахъ ôтъ д. 1 вересня 1886; 40 въ войсковôй академіи въ Wiener-Neustadt; 40 въ техничнôй академіи войсковôй у Вѣдни; 20 въ войсковôмъ сирôтскомъ институтѣ. Докладнѣ информаціи удѣляе IV. департам. львôвс. магистрату. Окружна Рада шк. въ Рогатынѣ розписуе конкурсъ на учительскѣ посады: а) при школахъ етатовыхъ съ рôчною платою 300 зр. и вôльнымъ мешканьемъ въ Бабуховѣ, Путятынцяхъ, Долинянахъ, Псарахъ, Быблѣ, Юнашковѣ, Холоневѣ, Чемеринцяхъ, Кимирю и въ Яхторовѣ; б) при школахъ филіяльныхъ съ рôчною платою 250 зр. и вôльнымъ мешканьемъ въ: Волковѣ, Подусовѣ, Туркотынѣ и Станимирѣ: в) посады молодшого учителя (учительки) съ платою 270 зр., при 4-кл. школѣ въ Перемышлянахъ. Прошеня треба вносити черезъ дотычнѣ власти до 16 цвѣтня 1886. — Окружна Рада шк. въ Дрогобычи розписуе конкурсъ на посады: а) при 4 кл. школѣ етатовôй въ Улчинѣ съ платою по 400 зр.; при школахъ етатовыхъ въ Добрôвлянахъ, Губичахъ, Криници, Лужку долѣшнôмъ, Попеляхъ, Строннôй и Якубовôй Воли съ платою по 300 зр. и вôльнымъ мешканьемъ; при школахъ филіяльныхъ въ Довгôй, Ковбци, Михайловичахъ, Медвежôй, Опарахъ, Раделичи, Рихчичахъ рускихъ, Тыновѣ и Урожи съ платою 250 зр. и вôльнымъ мешканьемъ; б) въ повѣтѣ турчаньскимъ, при етатовыхъ школахъ въ Бутли, Хащовѣ, Ильнику, Яблôнцѣ нижнôй и выжнôй, Либохорѣ, Розлучи, Вовчѣмъ и Высоцку нижнôмъ, съ платою по 300 зр. и вôльнымъ мешканьемъ; при школахъ филіяльныхъ въ Боберцѣ, Борыни, Исаяхъ, Яворѣ, Ясеници замковôй, Кранôмъ, Лосинци, Матковѣ, Михнôвци, Мохнатôмъ и Жукотынѣ. Подания треба вносити черезъ дотычнѣ власти до 30 л. цвѣтня с. р.

— **Стипендію имени бл. п. о. Парыловича**, на 50 зр. рôчно, надавъ сов. „Нар. Дому“ п. І. Дурковтови, богословови I го року.

— **Кабинетъ Пастера.** Пастеръ есть безперечно одинъ зъ найбôльшихъ натуралистôвъ, якѣ коли жили на свѣтѣ. Цѣле свое житье посвятивъ ôнъ на студію найменшихъ животинъ, а овочѣ своеи многолѣтнои працѣ вже нынѣ самъ збирае, що впрочѣмъ ученымъ рѣдко лучаеся. Найважнѣйшимъ здобуткомъ его працъ есть вынайденье лѣку на деякѣ заразливѣ слабости, мѣжь тыми и на скаженину. Метода Пастерового лѣченя есть зовсѣмъ поединча. Досвѣдъ поучивъ его, що бактеріи, котрѣ выкликуютъ слабôсть, перестаютъ бути заразливыми, коли ихъ выгодуеся штучно въ кôлькохъ поколѣняхъ, и що навѣть далекѣ поколѣня заразливыхъ бактерій суть лѣкомъ на саму заразливу слабôсть. Такимъ способомъ лѣчитъ ôнъ людей зараженыхъ скажениною, выпробувавши попередно сю методу на звѣрятахъ. Кабинетъ Пастера переповненый сотками людей рôзнои народности. „Journal des Debats“ подае цѣкавѣ о нихъ вѣсти. Зъѣздятся до него хорѣ зъ цѣлои Европы. Недавно було у него кôльканадцять италійскихъ селянъ, котрѣ ажь тогды надумали лѣчитися на скаженину, коли побачили, що ихъ коровы, покусанѣ тыми самыми псами, показилися и поздыхали. Пастеръ проколюе своимъ хорымъ легонько шкôру и вскуе при помочи маленькои сикавки свôй славный лѣкъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** На институтъ имени Пастера въ Парижи зôбрали вже 220.000 фр. — Пробы огрѣваня паровыхъ машинъ корабельныхъ нафтою удалися знаменито. Єсть гадка, що и нашѣ льокомотивы можна буде нафтою огрѣвати, що дешевше здаеся выйде, якъ опалюванье дровами або углемъ. — Полиція вѣденьска розôгнала 500 робôтникôвъ, котрѣ були згромадилися на гробахъ погибшихъ въ часѣ революціи 1848 р. — Въ Нов. Йорку есть въ проектѣ выбудувати електричну мѣску пôдземну зелѣзницю. — Лѣкарь повѣтовый въ Золочевѣ д рь Кшижь пôшовъ на пенсію, а при тôй нагодѣ дôставъ титулъ тайного совѣтника двору. — Зъ рускои станиславôвскои катедральнои церкви будутъ перенесенѣ мощѣ Викторіи Потоцкои, сестры короля Лѣщиньского, до гробниць польского костела. Мощи тѣ суть похороненѣ въ пôдземныхъ коридорахъ рускои церкви, а проф. Шарловскій займаеся ихъ роздобутьемъ на коштъ гр. Адамовои Потоцкои. — Въ Борыславѣ завалилися двѣ штольнѣ и засыпали двохъ робôтникôвъ занятыхъ добуваньемъ воску. — Пôдчасъ пробы балетовои въ Берлинѣ занялася легонька одѣжь однои балетнички и она такъ сильно попарилася, що въ кôлька днѣвъ померла. — Въ однôмъ римскôмъ театрѣ кинувъ хтось зъ галеріи на партеръ бомбу, нещастя однакъ не було жадного. — Межи Вѣднемъ а Флорисдорфомъ забивъ якійсь панокъ стару перекупку и забравъ у неи 60 кр. и картку льотерійну.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

‡ **Григорій Стасинъ**, господарь зъ Рôздвянъ коло Бурштына, членъ читальнѣ, задатковои касы „Надѣя“, радный громадскій и членъ мѣсцевои шкôльнои рады, померъ д. 26 лютого с. р. Покôйный бувъ любленый и поважаный въ цѣлôмъ повѣтѣ. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Литературный Сборникъ издаваемый Галицко рускою Матицею** подъ редакціею Богдана А. Дѣдицкого. 1885 г. Выпускъ IV. 1886.“ Сей IV выпускъ „Литер. Сборника“ вышшовъ сими днями за четвертый чвертьрôкъ 1885 року — и мѣститъ въ собѣ статьѣ: 1) „Бывшая Радовецкая епископія на Буковинѣ“, А. С. Петрушевича; 2) „Указанія въ писанныхъ памятникахъ, а особенно въ документахъ и актахъ до археологическихъ изслѣдованій (Галичь и Львовъ)“, д-ра Ис. Шараневича; 3) „Сочиненія Антонія С. Петрушевича“, Б. Дѣдицкого; 4) Рѣшенія Выдѣла гал.-русской Матицы; 5) Генер. собраніе общ. „Русской Рады“; 6) VIII-ое общ. собраніе членовъ „Нар. Дома“; 7) Библіотека „Нар. Дома“ во Львовѣ. — „Литературный Сборникъ“ выходивъ въ 1885 роцѣ квартально, въ 4 аркушѣ выпускъ, а въ 1886 роцѣ буде выходити лишь пôврôчно, отже лишь два выпуски въ рôкъ, за то бôльшѣ объемомъ. Якъ видко зъ спису статей IV-го выпуска за р. 1885, „Литературный Сборникъ“ въ однôй частинѣ дыше археольогіею и библіографіею, а въ другôй передае рѣчи, вже въ бôльшôй части звѣстнѣ зъ часописей, о общихъ собраніяхъ обществъ. „Литературный Сборникъ“ мôгъ-бы чинити дуже велику прислугу нашôй науцѣ и побуджувати людей до студій научныхъ, але до того треба, щобы „Сборникъ“ стався живѣйшимъ що до предмету, вышшовъ зъ тѣсного круга археологіи та библіографіи на ширше поле, а по друге, щобы выдавався въ нашôмъ языцѣ. „Матицю“ заложили рускѣ патріоты на то, щобъ она служила нашому народови, просвѣчувала его въ рôднôй мовѣ и развивала рôдну мову, — а нынѣ „Сборникъ“ Матицѣ выдаеся въ россійскôмъ языцѣ, — не зовсѣмъ чистôмъ, макароничнôмъ, а все таки въ россійскôмъ. Найхарактеристичнѣйшій языкъ въ статіи професора львôвского университету, д-ра Исидора Шараневича. Що то за языкъ? на то годѣ ôтповѣсти. Рускій не есть; ôнъ нѣбы-россійскій, але такій Россіянинъ мусить хиба лишь плечима стискати. Намъ здаеся, що таке легковаженье языка лишь ухибляе повазѣ професора университету и будь що-будь, треба разъ рѣшитися або сюды, або туды, — по нашôй-же гадцѣ найлучше: вернути до народного руского языка!

— **„Буковины“** ч. 5 мѣститъ: Нова гимназія. Рада державна. Дописи. Що нового въ свѣтѣ. Дрôбнѣ вѣсти. Для науки и забавы: „И не введи насъ въ искушеніе“ повѣстка Корнила Устіяновича.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вся. І. Б. въ Капуст.: 2 зр. за 1885 и 5 зр. на 1886. одержали: числа рекламованѣ выслали. — **Вп. А П. въ Коломыи.** 2 зр. получили. Добре. — **Всч. І. Ш. въ Бр.** Грошѣ одержали: 1 зр. передали „Нар. Радѣ“, 1 зр. дирекціи рускои гимназіи, а 1 зр. заплатили яко надвыжку на выдавництво „Дѣла“, за що сердечне Вамъ спаси Бôгъ! — **Всч. В. Ж. въ Узини.** „Дѣло“ высылаеся правильно; просимо заразъ рекламувати! — **Вп. П, К. въ Чижиковѣ.** Єсли Вы довжнѣ за пôвъ року 1885. и навѣть не замовляете дальше, а мы Вамъ доперва съ 9. числомъ 1886 р. задержуемо дальшу посылку, то Вы обурюетесь и зовете се: „перерва безъ причины“; Est modus in rebus! — **Всч. А. П. въ Олеську.** Чи „Бибп. н. пов.“ на сей рôкъ посылати? — ? **почта Поморяны.** Рекламованѣ чч. 20. и 21. не можемо выслати, бо Вы не пôдписалися, отже не знати, кому посылати — **Всч. Ю. В. въ Горыглядахъ.** Заплачено до кôнця марта 1886. — **В. въ Делятынѣ.** 6 зр. за I. пôврôкъ 1886 мы получили. Дякуемо! — **Вп. д рь З. К. въ Рогатынѣ.** На р. 1886. лишилося 9 50 зр. — **Всч. И. К. въ Дыдьовôй.** „Правотарь“ коштуе съ пересылкою 2·70 зр., отже на „Истор. Библіотеку“ лишилося лишь 2·30 зр. — **Всч. Шмер. въ Печен.** О. С. К. остае теперь въ Шельпакахъ, п. Нове село коло Збаража. — **Всч. В. Мат. въ Мак.** П. Сид. Ваньо звѣщае намъ, що выказанѣ Вами въ „Дѣлѣ“, 1·20 зр. приславъ не за себе, але за пп. Дим. Федоруса и Ив. Лужецкого по 60 кр.

Курсъ львôвскій зъ дня 17 л. марта 1886.

	платятъ (австр. валютою) р. кр.	жадаютъ (австр. валютою) р. кр.
1. Акціи за штуку.		
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	208 25	211 50
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	234 —	237 —
Банку гип. галиц. по 200 р.	285 —	290 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц по 5% ав.	101 50	102 50
„ „ „ по 4% ав.	94 25	95 75
„ „ „ по 5% ав. період.	101 50	102 50
Банку гип. галиц. 6% ав.	103 —	104 —
Листы дов. гал. банку 3% въ ликв.	94 —	95 25
3. Листы довжнѣ за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	— —	— —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	104 50	105 50
Облиги комунальнѣ банку краевого 5%	99 —	100 50
Пожички кр. въ р. 1873 по 6%	102 75	104 —
5. Льосы мѣста Кракова	17 —	19 —
„ „ Станиславова	25 —	27 —
6. Монеты.		
Дукатъ голендерскій	5 80	5 90
„ цѣсарскій	5 83	5 93
Наполеондоръ	9 94	10 04
Пôвимперіялъ	10 28	10 38
Рубель россійскій срѣбный	1 54	1 64
„ „ паперовый	1 25	1 27
100 марокъ нѣмецкихъ	61 —	61 75
Срѣбло	— —	— —

безъ текучого куп. безъ купону

43 Пнѣвъ пчôлъ

якъ найлѣпше заосмотреныхъ и перезимованыхъ въ деревяныхъ, съ подвôйными стѣнами уліяхъ „галицкого Товариства пчôльничого,“ рамовыхъ; также машина до вытяганя меду, праса до воску и 150 рамъ вощины пчôльнои суть заразъ на продажь

(1—2) 1587

въ Рожнятовѣ у фр. Слоньского
Креховичѣ, 1 миля ôтъ стаціи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 6351 131—?

Специяльности и универсальнѣ средства,
французскѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье: за зр. **4·96 кр.** зъ доброи вовны овеч.; „ „ **8·—** „ зъ лѣпш. вовны овеч.; „ „ **10·—** „ зъ тонкои вовны овеч.; „ „ **12·40** „ зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснѣ одѣня, споднѣ, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины

поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ Фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевѣ для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткп на 1 до 5 метрôвъ довгѣ; я змушеный отже продавати такѣ решткп богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднѣ решткп **ôтмѣнюются** або **ôтдаеся грошѣ**. (Робю замѣтку, що другѣ фирмы вымѣнюютъ також, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи пріймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и французскôмъ. 1577 (—24)

Гарантія

конкуренціи меблѣвъ.

Найретельнѣйше и найдешевше жерело покупу, **высылка меблѣвъ до всѣхъ частей свѣта гуртомъ и** въ дрôбнôй прод чи.

зъ 1627 р. ... Памво...
стый Словарь, въ котрôмъ, за пр...
1579 ...кону Лаврентія Зизанія (1596), цер...
...яньскѣ слова були обьясненѣ рускими въ

Черезъ Ред. Дѣла прислали:

Часопись „Зоря“ П. Т. о. Я. Г. въ Трибухôвцяхъ 2 зр.; А. З. въ Бялôй 2·50 зр.; Читальня въ Сокали 1·50 зр.; о. І. Г. въ Турю 2 зр.; о. А. Н. въ Мшанци 5 зр.; І. Д. въ Сераевѣ 1·25 зр.; о. С. Л. въ Серафинцяхъ 2·50 зр.; о. І. Р. въ въ Ферескули 5 зр.; о. Е. К. въ Боську 5 зр.; о. Н. Л. въ Коломыи 1·25 зр.; о. А. Б. въ Вихторовѣ 1 зр.; С. О. въ Перемышли 2 зр.; З. Г. въ Нѣврѣ 1 зр.; о. А. Г. въ Грималовѣ 1·25 зр.; о. І. М. въ Юнашковѣ 2·50 зр.; П. Е. въ Харковѣ 3·10 зр.; И. М. въ Варшавѣ 3·72 зр.; о. С. К. въ Шельпакахъ 5 зр.; о. І. А. въ Зарудю 2·50 зр.; о. В. Г. въ Грабовѣ 2·50 зр.; о. З. П. въ Манастырискахъ 5 зр.; о. І. Д. въ Кійдановѣ 2·50 зр.; Г. К. въ Калуши 5 зр.; о. В. П. въ Верхратѣ 2 зр.; Г. П. въ Перегиньску 1 зр.; А. Я. въ Кіевѣ 6·15 зр.; о. А. Л. въ Обреховѣ 5 зр.; о. Б. П. у Вѣдни 5 зр.; о. Д. Х. въ Ланчинѣ 2 зр.; о. І. Д. въ Ясеневѣ 2·50 зр.; о. В. С. въ Коломыи 2 зр.; П. Д. въ Бережанахъ 2 зр.; о. Т. С. въ Сущинѣ 5 зр.; Читальня въ Бѣльчи 5 зр.

Для „Зеркала“: П. Т. Я. Г. въ Триб. 2 зр.; А. З. въ Бѣл. 2 зр.; І. Ш. въ Братк. 2 зр.; Г. В. въ Зел. 2 зр.; І. Д. въ Сераевѣ 1 зр.; І. Д. въ Кук. 2·50 зр.; А. С. въ Стôбнѣ 1 зр.; Е. К. въ Боську 4 зр.; А. Б. въ Вихторовѣ 1 зр.; С. О. въ Перемышли 1 зр.; Т. Е. въ Пси. 1 зр.; А. Г. въ Грим. 1 зр.; И. М. въ Варшавѣ 2·30 зр.; С. К. въ Шельпакахъ 5 зр.; В. П. въ Верхратѣ 2 зр.; Г. П. въ Перегиньоку 1 зр.; М. Ч. въ Верхобужи 1 зр.; Е. Х. въ Малашôвцяхъ 1 зр.; Т. С. въ Сущинѣ 5 зр.; Читальня въ Бѣлчи 5 зр.

На Словарь Желехôвского: П. Т. А. З. въ Бялôй 3 зр.; о. М. З. въ Мшанци 1 зр.; о. І. Д. въ Ясеневѣ 2 зр.

На Батькôвщину: П. Т. Читальня въ Сокали 3 зр.; о. М. З. въ Мшанци 1 зр.; Братство въ Лопянцѣ 4 зр.; Братство въ Грабовѣ 4 зр.; о. І. М. въ Новици 2 зр.; П. М. въ Стôбнѣ 1 зр.; о. Е. К. въ Боську 4 зр.; С. О. въ Перемышли 1 зр.; о. А. Г. въ Грималовѣ 1 зр.; о. І. М. въ Юнашковѣ 1 зр.; Читальня въ Корчинѣ 2 зр.; о. І. А. въ Зарудю 2 зр.; о. В. П. въ Верхратѣ 4 зр.; А. Я. въ Кіевѣ 6·15 зр.; О. А. Л. въ Одреховѣ 4 зр.; А. М. въ Одреховѣ 1 зр.; о. В. П. въ Глиньску 2 зр.; о. І. Я. въ Старôй Соли 1 зр.

Для „Strażnic-ы Polsk-ои“: о. І. З. въ Лопянцѣ 1·75 зр.

На „Вѣстникъ Нар. Дому“: о. А. Т. въ Завишни 50 кр.

Для „Пролома“: Чит. въ Сокали 2 зр.

Для „Науки“: Чит. въ Сокали 2·60 зр.; Чит. въ Корчинѣ 3 зр; о. В. П. въ Глиньску 5 зр.

☞ **Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“** выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вийшло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Неч‚я-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонні мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красючевка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левіцкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкі образки,** Ив Франка, серія І., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григорієвича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна також поодинокі выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 ... дату по...

...до культуры заходной Европы.

(Дальше буде.)

Концесіоноване заведенье публичныхъ послугачѣвъ

МИХАИЛА ВАЛИХЕВИЧА

при площади Галицкôй ч. 7 у Львовѣ

поручаеся Поважанôй П. Т. Публицѣ и Єи ласкавымъ взглядамъ до всякои послуги публичнои, якъ:

до перевоженя меблѣвъ, знарядôвъ домовыхъ при перепроваджуваню. опакованье такъ меблѣвъ, якъ также и всѣлякихъ иншихъ предметôвъ, высылки товарôвъ на зелѣзницѣ и доставы зъ зелѣзницѣ.

Дѣяльнôсть ту выконуеся власными прирядами до того умисно удержуваными.

За всяку роботу поручену заведеню, ручится не тôлько власною фирмою, але крôмъ сего и кавціею, зложеною въ Магистратѣ мѣста Львова.

Выказы порожныхъ помешкань удержуются стало и безплатно въ заведеню до перегляду.

1591 1—6 Пôдъ управою **Фавстина Бѣляка.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 11—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и
5% Листы Гип. преміований

котрй пôсля закона зъ дня 2 Лепня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

☞ **можна въ сѣй Конторѣ получити.**

(до вылосованя съ 10% преміею т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

---

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (9—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1 „	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и	2 „ 50 „
1 „	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр
1 „	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1 „	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червонй вина: 1 бочôвка Viszontai		2 „ 50 зр.
1 бочôвка Viszontai старе . .		3 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

Цѣс. кор. управ. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4%	платнй въ 30 днѣвъ по выпов.	
4½	„ „ 60 „ „ „	

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1555 11—?)

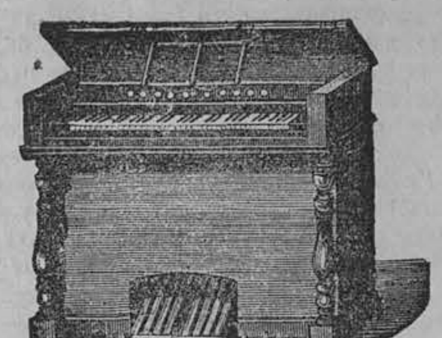

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше Дае также на раты.

1372 62—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анопсовои сполучилися **межинародне Товариство Експортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати всякй **товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ своего генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ **зр. 2·80, Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшй взоры **зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка** зр. **3·20 и 4·20. Гарнитуръ** гобеленовый два одѣяла и одинъ обрусъ **зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ **зр. 7·50 и 10. — Заслоны Викторія,** складаючійся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно **зр 3·50, 4·50 Правдивй вісхôднй обрусы шенильовй, зр 5·— и 7—. Смирненьскй** портієры шенильовй, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, тунетаньскій взорецъ зр. 4·—. — Правдивй **заслоны Мекка** зр. 6·50 и 8·50 — **Коцы на постѣль для** службы зр. **2·50 и 3·—. Флянельовй одѣяла зр 5·- и 6— Одѣяла кашмировй** въ всѣхъ барвахъ. сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку **зр. 4·60. Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера, зр 13·-. Миляньскй шовковй одѣяла здоровя** для осôбъ недужихъ, шовкъ буретовый **зр 3·25,** найтяжшои дубль якости **зр. 6·30. Стебнованй одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы 118 цм. широкй 190 цм довгй **зр 8·50** При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна также уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный выробъ фіакерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати также на возы и санѣ, **цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку **зр. 4·75 и 5·50,** найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **дивановъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ. Цѣнники** на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема краснои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E M. Bernfeld. Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 19—?

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 36—0

Перепродуючимъ даємо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже **слѣдуючого Мѣсяця**

Kincsem лосы по **1** зр. | 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôттрученю **20%** **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1589 5—20

Пѣвець церковный

посѣдаючій дуже добрй свѣдоцтва здôбности до выконуваня службы пѣвця церковного желае обняти яку посаду. Ласкавй зголошеня (2—3) пôдъ адресою:

В. К. Улючь, почта Мриголодъ.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE

VIERHUNDERT TAFELN.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö. W.

Дякôвскои посады

пошукуе молодый пѣвець вôльного стану розумѣючій докладно свôй обовязокъ, котрый въ силѣ управляти такожь бôльшимъ господарствомъ або займатися домовою наукою дѣтей въ селѣ або у священика.

Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: 1590 1—2

А. Б. В. Ч. 100, *poste restante* **Радымно.**

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Дирекція руского театру

глядитъ

панночки-Русинки,

котра мала-бы голосъ и могла выробитись яко спѣвачка опереткова. Близшй условія укладаются устно съ дирекціею. Ручится за опѣку родительску и за солидне товариство. Ласкавй офертыпросится надсылати просто до дирекціи театру або посредствомъ редакціи „Дѣла“.

Ôтъ дирекціи руского народного театру.

Иванъ Биберовичь,
Иванъ Гриневецкій
директоры.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючй выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 27. Львôвъ, Субота 8 (20) марта 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Росіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовѣ уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Не легковажмо нынѣшнои хвилѣ!

IV.

Мы прійшли вже доси до заключеня, що дорога жертвъ на фондъ купна земель являеся надто недостаточною до задуманои великои цѣли, и що до того дѣла потрѣбно взятися въ той спосôбъ, якъ взятося до „Народнои Торговлѣ“. Розумѣеся, тымъ не выключено-бы и жертволюбнôстъ руску, — она знайшла-бъ для себе почесне мѣсце въ новôй организаціи.

Мы можемо нынѣ ствердити, що мы ще въ 1884 роцѣ, по народнôмъ вѣчу въ Долинѣ, пôднесли були и попирали гадку, щобы дѣло купна землѣ поставити на реальнѣйшу основу, якъ на жертвы, и загрѣвали Русинôвъ до солидарности въ тôмъ дѣлѣ, безперечно первостепенного, жизненного для насъ значеня. Тôлько-жь тогдѣ голосъ нашъ бувъ голосомъ вопіючого въ пустыни, а и не могло бути инакше, бо якъ-разъ въ тôй порѣ „Обще рольничо-кредитне Заведеніе“ було въ розгарѣ краху и нашимъ людямъ тогдѣ не пора було думати о чѣмсь иншôмъ, якъ о грозячôй небезпечности для свого заощадженого гроша, умѣщеного въ щадници Заведенія, и для селянъ-довжникôвъ Заведенія. Деякѣ нашѣ люде роздумували тогдѣ навѣть надъ тымъ, чи „Обще рольн.-кред. Заведеніе“ не могло-бы се дѣло взяти въ свою програму и тымъ чиномъ пôдбичувати себе въ кредитѣ середъ Русинôвъ, такъ само якъ проектованымъ ôтдѣломъ позичковымъ для священьства, — але годѣ. Заведеніе було тогдѣ вже безвыхôдно згангреноване господарскою пріятелѣвъ Михалка, якъ то пôзнѣйше выявилося. Нынѣ, по недавнôмъ процесѣ, причина краху Заведенія докладно вже высвѣчена и по нашôй гадцѣ, она именно не повинна ôтстрашаючо вплывати на Русинôвъ, передъ котрыми лежитъ розлоге и вдячне поле до подвигу финансового, не обчисленого на спекуляцію, а справдѣ на скрôзь патріотичного. Трупôвъ полишѣмъ въ супокою, а мы, живѣ люде, гадаймо и дбаймо про живе, — ратуймо народъ!

Окликъ патріота-ветерана нашого о. Стефана Качалы: „Ратуймо народъ власными силами!“, высказаный и такъ красно умотивованый недавно въ „Дѣлѣ“, выкликавъ середъ всѣхъ щирыхъ патріотôвъ рускихъ однодушне признанье, — на що въ своихъ рукахъ маемо спорый матеріялъ доказовый, — а нѣякѣ софистеріи, съ якими подыбуемось въ деякихъ газетахъ, навѣть такѣ софистеріи, котрѣ скрѣпляются авторитетными въ певныхъ кружкахъ пôдписами, — не суть въ силѣ хочь на дрôбку ослабити вагу и правду повысшого оклику. На чужу помôчь намъ не спускатися, она насъ не спасе. Все, що нынѣ маемо, завдячуемо самымъ собѣ, а и дальшѣ нашѣ здобутки, коли маютъ мати стôйнôсть реальну, мусятъ выйти зъ нашои власнои иниціятивы и переводитися нашими власными моральными и матеріяльными силами, при всечаснôй нашôй контроли, явности дѣланя и ôтвѣчальности.

Нынѣ загально вже признано, що першимъ дѣломъ галицкихъ Русинôвъ на нынѣшну пору повинна бути организація економична и финансова. Се поле у насъ страшенно запедбане и то есть кардинальною причиною нашои немочи при всякихъ нашихъ народно-политичныхъ починаняхъ. Звѣстна-жь бо рѣчь, що просвѣта, хочь яку она мае велику вагу въ розвою народу, сама собою, безъ опоры на твердôй скалѣ добробыту матеріяльного, може часами выходити въ користь не того, хто несе просвѣту, а того, хто просвѣчуваному подае условія до матеріяльного добробыту... Се треба намъ конче зрозумѣти и, по-при уморальнюванье та просвѣту народу, такожь братися всѣми резпорядимыми силами и средствами до працѣ надъ пôднесеньемъ матеріяльного добробыту руского селянина и мѣщанина. Et hoc faciendum et illud non omittendum.

Организація наша для купна грунтôвъ — се тôлько одна зъ бôльшого числа задачъ нашихъ, якѣ маемо сповнити своими силами финансовыми для ратованя економичного быту свого народу и освободженя его зъ неволѣ економичнои зависимости ôтъ чужинцѣвъ. Але такихъ задачъ есть бôльше.

Проектъ обниженя податку грунтового.

Въ першихъ дняхъ сего мѣсяця внѣсъ въ Радѣ державнôй пос. Тиркъ резолюцію на обниженье податку грунтового въ цѣлôй Долитавщинѣ. Посолъ сей жадавъ именно выбору комисіи, котра розглянулась-бы въ тôй наглôй и пекучôй справѣ и въ якъ найкоротшôмъ часѣ здала о нѣй справу.

Внесенье Тирка надто важне и жизненне для нашихъ хлѣборобôвъ. Галичина стоитъ лишь хлѣборобствомъ, а зô всѣхъ сторôнъ чути голоснѣ жалѣ, що станъ селяньскій упадае и нема выглядôвъ на поправу его незавидной долѣ.

Посолъ Тиркъ замѣтивъ передовсѣмъ, що о хлѣборобôвъ въ послѣднихъ 20 лѣтахъ не тôлько не дбала кермуюча въ парляментѣ партія нѣмецкихъ либералôвъ, але противно, старалась на нихъ безперестанно накладати новѣ тягары, не журячись о то, чи селянинъ въ силѣ ихъ понести. Уставою о неограниченôмъ дѣленю и дробленю грунтôвъ и ôткрытьемъ кредиту пôдорвала она нашимъ селянамъ всѣ пôдставы не то до розвою зле и до существованя. Натомѣсть плекано лишь швиндель гриндерскій и закладано банки и касы майже лишь на то, щобы селянинови послѣдный заощадженый крайцарь въ легкій и нѣбы то легальный спосôбъ выдерти, або взяти его за раба, що працювавъ бы лишь на удержанье сихъ институцій. Але и теперѣшнôй бôльшости парляментарнôй не лежитъ на серци справа хлопска. И она прогрѣшилась взглядомъ хлопа уставою о податку домовôмъ, регуляціею податку грунтового и тымъ, що Пôвнôчнои зелѣзницѣ не обняла на державу. Селяньскій станъ не тѣшився приклонностею нѣ правительства нѣ прасы, и лишь ôтъ часу до часу збирались тѣ селяне на дрôбнѣ вѣча, щобъ о своѣй нуждѣ потолкувати.

Въ Галичинѣ народъ есть найбѣднѣйшій именно черезъ то, що его вызыскуютъ жиды-шинкарѣ при помочи пропинаціи. За горѣлку переходятъ тамъ грунты селяньскѣ въ чужѣ руки, а правительство не хоче приложити рукъ, щобъ горѣвку зробити монополемъ державнымъ и уживанье еи управильнити. На аграрнôмъ вѣчу въ Галичинѣ постановлено резолюціи, щобы правительство обезпечило краеву продукцію збôжа высокими цлами, обнизило грунтовый податокъ и подало селянамъ дешевый кредитъ. Соймы краевѣ рôзныхъ провинцій звернули такожь свою увагу на сумне положенье хлѣборобôвъ. Якъ не дасться имъ скора помôчь, то сей станъ загине. Въ долѣшнôй Австріи ипотекарнѣ довги селяньскѣ выносятъ 275 миліонôвъ зр. Що-жь сказати о другихъ краяхъ, де хлѣборобъ не мае Вѣдня пôдъ бокомъ и свого продукту такъ легко не збуде? Въ цѣлôй Долитавщинѣ зросли ипотекарнѣ довги селянъ ôтъ 1870 до 1880 року о 160 миліонôвъ зр., а ôтъ сего часу що року збôльшаются правильно о 50 миліонôвъ. Якій-же буде результатъ за кôлька десятокъ лѣтъ? Отъ 1874 до 1878 р. злицитовано въ Долитавщинѣ 30.000 господарствъ селяньскихъ, кожде въ пересѣчнôй вартости ôтъ 3—4.000 зр. Въ самôй Галичинѣ въ однôмъ роцѣ злицитовано 19.000 такихъ господарствъ. Подумаймо, що въ 1867 р. було лицитацій лишь 161, то зрôстъ сей муситъ кождого затревожити. А до того належится и то додати, що спроданѣ грунты селяньскѣ переходятъ головно въ руки бôльшихъ властителѣвъ земельныхъ. Станъ хлѣборобный зменшаесь съ кождымъ рокомъ и выроджуесь въ пролетаріятъ.

Причина, длячого хлѣборобы нынѣ бѣднѣти мусятъ, опочивае головно въ тôмъ, що селянинъ не мае бôльшихъ доходôвъ якъ давнѣйше, а выдатки ростутъ зъ дня на день. Ôтъ 1848 р. до теперь збôльшено у насъ грунтовый податокъ въ пятеро. О тôмъ пересвѣдчится кождый зъ книжочокъ податковыхъ. Побôчь того оплата наемника и службы подвоилась, цѣна одежи зросла въ трое, а дѣтей треба нынѣ образувати.

За то цѣны збôжа упали значно, бо Америка, Австралія, Индіи и Капляндія закидаютъ нашѣ збожевѣ торги своими продуктами, котрыхъ перевôзъ есть дуже улегченый. Нашъ селянинъ платитъ зъ чистого свого доходу грунтового 22%, въ Прусахъ лишь 9%. На голову припадае въ насъ податку 1·70 гульденôвъ, въ Прусахъ 1·40 марокъ. Продукція одного метричного сотнара пшеницѣ стоитъ у насъ 12 зр., а цѣна торгова выноситъ 8 зр. Чимъ же покрывати тую страту? Кажутъ звычайно, що вже заведутся охоронѣ цла. Але коли се станесь? А чи тымъ поможесь селянамъ? Въ Прусахъ заведено такѣ цла ôтъ двохъ рокôвъ, а цѣна збôжа пôднеслась на однôмъ метр. сотнарѣ о одну марку (60 кр.). Другѣ радятъ селянамъ кинутись на промыслъ.

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Тымчасомъ Велике княжество Московске оставало въ сильнôй зашкарупѣлости. Выключный характеръ византійскихъ традицій довѣвъ до того сумного результату, що Москва була мовь обведена высокимъ хиньскимъ муромъ, поза котрымъ выробилася снать византійско-оріентальнои культуры. Брамы тыхъ мурôвъ розбили ученѣ Русины, що въ Кіевской колегіи побрали свое образованье. Сюды належатъ найсвѣтлѣйшѣ мужѣ полудневои Руси, якъ Епифаній Славинецкій, Іоаникій Галятовскій, Димитрій Ростовскій и иншѣ. Ихъ вытревалôстъ не остала безъ наслѣдкôвъ. Москва справдѣ пробила собѣ дорогу до европейскои культуры и ôттакъ смѣло сповняла свою политичну мисію.

Хочь Петро Могила высоко заслужився около пôднесеня духовнои культуры въ полудневôй Руси, та розвоеви литературного житя надавъ новый напрямъ, то все жь немало причинився ôнъ и до того, що въ руске письменство увôйшло множество польонизмôвъ. Тогды дивнѣ обставины зайшли въ розвою письменного языка руского и польского. Коли бо польскій языкъ заступувано латиньскими словами и зворотами, — языкъ рускій перемѣшувано польонизмами, черезъ що мала бути языкови надана якась елегантнôсть. Ся особлива манѣра удержувалася на Руси майже черезъ двѣ сотки лѣтъ, ажь поки пôдъ конець XVIII столѣтя Иванъ Котляревскій не надавъ литературѣ нового напряму.

Схолястичный и діялектичный напрямъ просвѣты, на котрый вступивъ митрополитъ Могила, знайшовъ въ ходѣ XVII столѣтя богато послѣдувателѣвъ. Мѣжь иншими вызначилися особливо два борцѣ тои середновѣчнои схолястеріи, именно Лазарь Барановичь и Іоаникій Галятовскій. Сей заявивъ таку ревнôсть до полемичныхъ выступôвъ, що выступавъ навѣть противъ Жидôвъ, Магомеданъ и поганъ. Важне есть въ тôмъ взглядѣ его дѣло „Мессія правдивый“, написане въ наслѣдокъ выступу нового жидôвского мессіи, Сабета Себі въ Смирнѣ. Печатане було оно по руски въ Кіевѣ (1669), а въ польскôмъ языцѣ (1672).

Вплывъ захôдного духового напряму объявився такожь въ твореню драматичныхъ мистерій и пѣсень вертепныхъ. Кождому професорови поетики при Кіевской колегіи було приписано въ обовязокъ, щобъ кождого року написавъ хоть одну „комедію“, котру потому ученики представляли. Хочь тіи мистеріи Кіевскѣ були титулованѣ комедіями, то однакожь ôтрôзнялись они ôтъ религійныхъ драмъ захôдной Европы головно тымъ, що въ нихъ комичного елементу, т. зв. интермеццо — не було майже зовсѣмъ, черезъ що Кіевскѣ зрѣтелѣ не мали нѣякои уподобы въ тыхъ комедіяхъ, написаныхъ въ библійнôмъ тонѣ и церковно-славяньскимъ языкомъ. До такихъ письменникôвъ належатъ: Симеонъ Полоцкій (1628 до 1682) и Димитрій Ростовскій (1651—1709). Полоцкій написавъ двѣ комедіи: „О блуднôмъ Сынѣ“ и „Про короля Набуходонозора“. Ростовскій написавъ шѣсть комедій, мѣжь котрыми „Рождество Христово“ тымъ вызначаеся, що въ нѣй выведена була деяка зъ житя взята мысль и вефлеемскѣ пастырѣ въ своѣмъ укладѣ представляли типъ украиньскихъ пастырѣвъ. Такъ отже тіи комедіи остали тôлько при школѣ; маса народу не брала въ нихъ нѣякои участи, бо они, въ основѣ беручи, обробляли чужій предметъ. Популярнѣйшими були „драмы вертепнѣ“, въ котрыхъ маріонетнѣ куклы представляли не тôлько сцены ôтносячѣ-ся до Рождества Христового, але и всякѣ комичнѣ ситуаціи. При тôмъ спѣвано такожь коляды и пѣсни народнѣ.

Пôдъ проводомъ козацкого гетьмана Богдана Хмельницкого пôднятѣ вôйны за свободу выкликали въ цѣлôй полудневôй Руси одушевленье и всесторонну дѣяльнôсть. Були письменнѣ Козаки, що списали тогочаснѣ подѣѣ по-найбôльше въ (мало)-рускôмъ языцѣ съ особливою правдолюбностею. Передовсѣмъ уложивъ въ XVII столѣтю безъименный авторъ, що назвавъ себе „Самовидцемъ“, Лѣтопись про вôйны Хмельницкого и про свары, якѣ були на Руси по смерти Хмельницкого. Ся лѣтопись була печатана въ Москвѣ 1846, и въ Кіевѣ 1878 р. — На початку XVIII столѣтя описали сѣ вôйны за волю два мужѣ: Григорій Грабянка и Самуилъ Величко. Лѣтопись Грабянки була печатана въ Кіевѣ 1854, а Величка въ Кіевѣ 1848—1864 р. Особливо дѣло Величка есть цѣннымъ жереломъ до исторіи Руси, тымъ бôльше, що доданѣ урядовѣ грамоты и листы важныхъ лицъ становлятъ для историка копальню цѣнныхъ датъ. Важною есть такожь „Львôвска лѣтопись“, що починаеся зъ р. 1498 а сягае ажь до р. 1649 (напечатана у Львовѣ 1867). Безъименный лѣтописецъ бувъ добре обзнакомленый съ ходомъ политичнымъ фактôвъ и подавъ вѣрный образъ соціяльныхъ обставинъ Руси сполученои съ Польщею. — Компиляціею зъ дѣлъ старшихъ рускихъ лѣтописцѣвъ якъ и польскихъ та литовскихъ, есть Лѣтопись черньця Леонтія Боболиньского зъ р. 1699. Въ нѣй описано важнѣйшѣ подѣѣ, почавши ôтъ сотвореня свѣта ажь до початку XVII столѣтя. Деякѣ фрагменты тои цѣкавои а популярнои лѣтописи доданѣ при выданю лѣтописи Грабянки. Повысшій оглядъ рускихъ лѣтописей подае доказъ, що дотычнѣ дѣла були по найбôльше народного характеру и обчисленѣ на ширшій кружокъ читаючихъ. Дуже въ очи впадае выдане Инокентія Гизеля, ректора Кіевскои колегіи, котрый въ р. 1674 написавъ лѣтописный оглядъ (Синопсисъ) въ церковно-славяньскôмъ языцѣ, щобы прославити колишныхъ Великихъ князѣвъ Кіевскихъ, якъ и царѣвъ Московскихъ. Се дѣло було вправдѣ призначене на учебникъ въ цѣлôй Россіи, але реального пожитку нѣхто зъ него не потягнувъ.

Окрôмъ того треба ще памятати и на тыхъ письменникôвъ, що заявили свою дѣяльнôсть на поли языкознавства. Такъ Мелетій Смотрицкій (1619) выдавъ въ Євѣ коло Вильны церковно-славяньску Граматику, котра черезъ 200 лѣтъ служила за учебникъ не тôлько въ Россіи, але и въ Сербіи та Болгаріи. Однакожь граматики рускои нѣхто не важився писати. Тымчасомъ въ Кіевѣ 1627 р. выпечатавъ Памво Беринда объемистый Словарь, въ котрôмъ, за прикладомъ Лексикону Лаврентія Зизанія (1596), церковно-славяньскѣ слова були объясненѣ рускими выра-

Але подумаймо, що въ Долитавщинѣ 12 миліонôвъ душъ мусѣло бъ ôтъ разу кинутись на индустрію. А куды будемо ôттакъ збувати нашѝ выробы промыслу и по якôй цѣнѣ? Кажутъ дальше, щобы селяне управляли замѣсть збôжа рослины торговельнѝ. Въ теоріи выглядае се гарно, але въ практицѣ збанкротували тѝ, що управляли буряки до цукровень. Ще иншѝ кричатъ: господаруйте раціонально! Вѣрте, що въ насъ селянинъ вытягае зъ грунту свого все, що може. Остаточно радятъ нашимъ селянамъ, щобъ кинулись на годôвлю товару. Добре, але тогды лишь третина селянъ зможе жити на свѣтѣ, бо господарка пасовищна не выживитъ всѣхъ.

Зъ того отже выходитъ, що селянамъ въ другій спосôбъ треба конче прійти въ помôчь. Регуляція грунтового податку, яку въ насъ переведено въ 1879 р., не ôтповѣла тôй задачи. Тогды означено высокôсть грунтового податку на $37^1/_2$ миліонôвъ зр. пôсля цѣны збôжа. Але сот наръ пшеницѣ стоявъ тогды 12 зр. Успокоюютъ насъ, що часы змѣнятся. Блаженніи вѣрующіи, але фактично дѣесь зовсѣмъ инакше.

По моѣй гадцѣ хлѣборобство наше не двигнеся, доки не розрôзнимо въ першôй линіи господаровъ солидныхъ ôтъ задовженыхъ, доки не знесемо въ загалѣ податку грунтового, и доки натомѣсть для хлѣборобôвъ не заведемо податку доходового. Такимъ свѣтомъ зробимо господаря спосôбнымъ до уплаты пôсля можности а тягаръ податковый звалимо бодай въ части на движимый капиталъ, на капиталы великѝ. Притôмъ треба и означити минимумъ вôльне ôтъ всякои уплаты (Existenzminimum).

Дотеперѣшный спосôбъ оподаткованя есть и тымъ неôтповѣдный, що пôсля гульдена податкового накладаются на хлѣбороба и другѝ комунальнѝ тягары. Народъ чуе ту несправедливôсть и упоминаесь о облегченье. Часъ про-то взятись скоро за реформу и обнижити грунтовый податокъ въ спосôбъ процентовый.

ДОПИСИ.

Зъ Турчаньского.

(*Дотѣшна новинка*). Читателѣ „Дѣла“ знаютъ, якъ у насъ въ Турцѣ ôтбуваются выборы посла, чи то на Соймъ краевый, чи до Рады державнои. О тôмъ отже нема що и писати. Нынѣ вже иншѝ справы выведенѝ на порядокъ дневный. Однакожь ôтъ часу до часу лунаютъ ще новинки по-выборчѝ всякого характеру, котрѝ годнѝ того, щобъ про нихъ знала ширша публика. Таку новинку дуже цѣкаву, а потѣшну, хочу нынѣ вылити чорниломъ на папери.

Буде вже зъ рôкъ, якъ нѣкій Кучиньскій, Полякъ, ôткрывъ въ Турцѣ крамницю товарôвъ корѣнныхъ и рôзныхъ подробинъ зъѣстныхъ. При сѣй крамници удержуе ôнъ комнату перекусокъ и дае страву якъ мѣсцевымъ людямъ, такъ и приѣзжимъ. Надходитъ часъ выборôвъ посла до Рады державнои зъ меншихъ посѣлостей. Рôзнѝ кандидаты снуются, вкôнци стали два: Антоневичь зъ рускои стороны, а гр. Лось изъ польскои и урядовои. Кучиньскій въ клопотѣ. Приходитъ до него одинъ панокъ: „Пане! Ладься до выборôвъ. Забій веприка, нароби ковбасъ, дреглѣвъ, геть-геть усього, чимъ переводится у насъ выборы“. Кучиньскій зъ-разу ôтказувався, вкôнци приставъ на налягання паньскѝ, але хотѣвъ бôльшого запевненя, бо мôгъ-бы зладити, та не було-бъ кому спожити. Удався отже до самого коменданта всякихъ справъ выборчихъ, до того пана, що на почтѣ засѣдае, и представивъ ему справу выборчо-жолудкову. — „Коли вже такъ на мене налягаютъ, каже, то я прошу, щобы панъ не заряджували перекусокъ выборчихъ у нѣкого другого, а тôлько у мене. Я Полякъ, най же не йдутъ выборчѝ грошѣ въ чужѝ карманы.“ — „А добре“, каже тôй панъ зъ почты.

Кучиньскій ладитъ велику комашню, бо то прійдутъ паны, що вже ôтъ давна ожидали тои хвилѣ, щобы бодай разъ на кôлька лѣтъ добре наѣстися, та для интересу паньского съ темнымъ мужикомъ прибрататися. Не спитъ отже по ночахъ Кучиньскій и его жена, а заходится коло перекусокъ выборчихъ. Надôйшли выборы, надôйшовъ день жнивъ перекусочныхъ. Найже п. Кучиньскій самъ розповѣдае, якъ тѝ жнива ôтбулися, бо ôнъ найлѣпше се знае.

„Прійшла, — каже п. Кучиньскій, — одна компанія выборча. Ану, пане Куч., столы наповни! Приладжене все до ѣды и питя. Боже святый! зъ роду не видавъ ще такихъ голодарѣвъ. Наче яка саранча! Въ мигъ ока все потрощено, а въ додатку и всю посуду покрушено. Прійшла друга компанія, — то само. Прійшла третя, — то само; прійшла десята, — нѣ въ чѣмъ не лѣпша. Не дуже я тымъ жахався; гадаю, графа выбираютъ, графъ заплатитъ все, бо графъ себъ-то и богатыръ. Выборцѣ ѣли и пили у мене, богато повыдававъ я зъѣстного и питного такъ на свѣтъ, бо приходитъ одна карточка: „пане Кучиньскій! Для префекта-выборця того и того села двѣ бутельки пива!“ Приходитъ друга карточка: „Для пана вôйта-выборця зъ того и того села одна бутелька!“ Приходитъ двадцята карточка: „Для того выборця вина!“ Було такихъ замовныхъ карточокъ досыть. Я все записувавъ по справедливости, одною крейдкою, и вчинилася сума загальна зъѣдженого и выпитого на 157 зр. По выборахъ мае наступити выплата. Я списавъ рахунокъ и вручивъ замовляючимъ панамъ, однакъ выплаты нема. Кажутъ, иди до Бр. коменданта выборчихъ агитацій. Пôйшовъ я до п. Бр. ôнъ каже: „нема грошей, пиши до пана графа Лося. Пишу до самого гр. Лося, за для котрого саранча мене объѣла; пишу разъ, другій разъ, а третій разъ за зворотнымъ рецеписомъ, однакъ панъ графъ мовчитъ и до теперь мовчитъ. И така менѣ бѣда вчинилася!“

Таке скоилося п. Кучиньскому, Полякови, черезъ Полякôвъ. Ôнъ скаржится передъ нами Русинами, а мы съ сожалѣньемъ посмѣшкуемося.

Пôдтурчанинъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ министерства торговли.*) Бар. Пино попращався оногды письменно съ урядниками въ министерствѣ а его мѣсце занявъ вже шефъ секціи, бар. Пусвальдъ. Якъ теперь показуеся, то причиною димисіи бар. Пина сталася дѣйстно справа щадниць почтовыхъ. Бувшій министеръ выдавъ бувъ розпорядженье дотыкаюче урядникôвъ щадниць почтовыхъ, на котре рада министрôвъ була-бы нѣколи незгодилася якъ бы то розпорядженье було ѣй предложене. Бар. Пино не мôгъ взяти того розпорядженя назадъ и для того мусѣвъ податися до димисіи. Вѣденьска газета урядова оголошуе отже теперь розпорядженье министерства зъ дня 18 с. м., котре на подставѣ найвысшого рѣшеня зноситъ и уневажняе розпорядженье министерства торговлѣ зъ дня 24 лютого 1886 въ справѣ организаціи и округа дѣланя уряду почтовыхъ касъ щадничихъ.

(*Справа оплатъ шкôльныхъ.*) Министеръ просвѣты, д-ръ Гаучь, заявивъ въ комисіи будже товôй, що зô взгляду на великѝ вымоги шкôлъ середныхъ возьме подъ розвагу квестію пôдвысшеня оплатъ шкôльныхъ; рановчасно заявивъ, що увольненье ôтъ оплатъ шкôльныхъ буде въ отповѣдный спосôбъ зреформоване. Дальше заявивъ мин. Гаучь, що сподѣваеся рѣшучо, що теперь буде могъ занята ôтповѣдне становище въ справѣ суплентôзъ.

(*Министерство правосудія*) повѣдомило галицкій выдѣлъ краевый, що готове дозволити, щобы арештанты були уживанѝ до роботъ при дорогахъ и регуляціи рѣкъ.

(*До розправъ буджетовыхъ*) зголосилося доси 38 бесѣдниковъ зъ опозиціи, а зъ правицѣ звышь 25, межь тыми зъ Русиновъ оо. Озаркевичь и Сѣнгалевичь.

Заграничнѝ Державы.

Россія. Реакціонеры и поступовцѣ въ Россіи стоятъ теперь супротивъ себе на военнôй стопѣ. Якъ та борба закôнчится, трудно ще нынѣ ôтгадати але то здаесь бути певнымъ, що партія поступова зачинае чимъ разъ сильнѣйше выступати и то есть причичою, для чого непримиримый Катковъ такъ противъ неи выступае. Реакціонерамъ навыкшимъ въ мутнôй водѣ рыбы ловити зачинаесь чимъ разъ бôльше грунтъ зъ пôдъ нôгъ усувати. Недавно доносили мы за „N. fr. Presse“, якъ Катковъ и его партія выступаютъ противъ министра финансôвъ Бунгого за его поступовѝ идеѣ; нынѣ мусимо за тою-жь самою газетою повторити вѣсть, котра ще яснѣйше доказуе, чого властиво Катковъ ôтъ министра финансôвъ жадае. Ôнъ каже отверто: „Зъ цѣлои душѣ и зовсѣмъ щиро бажаемо мы и многѝ съ нами, щобы Бунге ôтобравъ нашимъ противникамъ т. е. партіи поступовôй всякій вплывъ, якій она стараеся ширити на управу финансôвъ; най ôнъ лишь енергично усуне ту партію а тогды знайде въ насъ щирыхъ и ревныхъ союзникôвъ, на котрыхъ буде мôгъ въ кождôмъ случаю числити.“ Петербургскій кореспондентъ до „N. fr. Presse“ додае до сихъ слôвъ Каткова слѣдуючу свою увагу: Коли Катковъ стае отвертымъ то все стрѣчае его якесь нещастье. На пушкиньскôмъ пирѣ въ Москвѣ 1880 р. не хотѣвъ Тургеневъ подати руки Каткову; не лѣпше здаесь поступитъ собѣ и министеръ финансôвъ и певно не вырече сь своихъ поступовыхъ идей зъ любови для Каткова тымъ бôльше, що и царь не може обôйтись безъ ретельныхъ трудôвъ министра финансôвъ. Коли однакожь Катковъ такъ отверто выступае противъ него, то есть то лишь доказъ, що реакціонеры чуютъ добре, що партія поступова чимъ разъ бôльше выпирае ихъ зъ дотеперѣшного становища. Немало замѣшаня въ реакційнôй партіи наробила такожь вѣсть, що гр. Толстой мае знову уступити. Гр. Толстой мае — якъ кажутъ выѣхати на кôлька недѣль до Москвы, щобы тамъ порадитись у свого лѣкаря Захарьина а ôттакъ верне лишь на короткій часъ до Петербурга по чѣмъ выѣде знову на село. Характеристичнымъ есть, що гр. Толстой змушеный якъ разъ въ ту пору покидати свою службу закимъ ще его внесенье о реорганизаціи мѣсцевои управы, котре ôнъ поставивъ въ госуд. совѣтѣ, прійде пôдъ обраду.

Англія. О проектѣ Глядстона, що до его ирляндскои политики надходятъ чимъ разъ докладнѣйшѝ вѣсти, хочь ще зовсѣмъ не подаютъ основного его змѣсту. Доси звѣстно лишь, що програма ся мае обôймати слѣдуючѝ точки: 1) Въ Деблинѣ мае бути установленый окремый парляментъ ирляндскій обôймаючій однакожь лишь палату пословъ; було-бы то отже щось въ родѣ соймôвъ. 2) Ирляндія буде высылати своихъ депутатôвъ до парляменту въ Лондонѣ въ мѣру того якъ причиняеся до доходôвъ державы. 3) Полиція ирляндска буде зависима ôтъ парляменту въ Деблинѣ и не буде узброена. 4) Наколибъ небезпечнôсть житя жителѣвъ того вымагала, то до интервенціи будутъ покликанѝ военнѝ силы державы. 5) Парляментови ирляндскому не буде вôльно накладати мыта на товары англійскѝ, вести переговоры и заключати угоды съ чужими державами; уживати доходôвъ державныхъ на дотацію церквей и т. д. Дальше хоче Глядстонъ ôтобрати бôльшимъ властителямъ на кощтъ державы ихъ грунты, розпарцелювати ихъ и ôтступити ôттакъ дотеперѣшнымъ арендаторамъ за малу рôчну сплату, котра бы була далеко менша якъ дотеперѣшный чиншъ и амортизувала бы поволи цѣлу цѣну купна, такъ що н. пр. по 49 лѣтахъ, якъ въ проектѣ жадаеся, цѣлый грунтъ бувъ бы власностею дотеперѣшного арендатора. Щобы однакожь таке выкупно перевести треба на то не менше якъ 200 мил. фунт. штерлинг. або два миліярды зр. Проектъ Глядстона выкликавъ въ коренной Англіи велике обуренье и агитаціи и стався причиною, що вже два министры подалися до димисіи.— Агитаціи соціялистичнѝ не устаютъ въ Англіи и прибираютъ чимъ разъ бôльшѝ розмѣры. На послѣднôмъ митингу въ Лондонѣ соціялистъ Шампіонъ доказувавъ що 220.000 людей въ Англіи користае зъ богатства, пôдчасъ коли 33 миліоны жіютъ въ найбôльшôй нуждѣ. Бесѣда его выкликала велике одушевленье. Въ Менчестеръ наступила дня 19. с. м. такожь велика демонстрація робôтниковъ, стала выбивати ôкна и ломити дверѣ и взялася вже була до рабованя склепôвъ, коли выступила полиція и перешкодила дальшимъ розрухамъ.

Болгарія. Пôсля вѣстей зъ Лондону кн. Александеръ не опираеся такъ дуже тому, що мае бути именованый генер.-губернаторомъ восхôдной Румеліи що пятъ лѣтъ, якъ тому, що то именованье мае зависѣти за кождый разъ ôтъ призволеня всѣхъ бôльшихъ державъ. Князь домагаеся, щобы бувъ именованый або безъ всякого застереженя речинця або щобы его именувавъ султанъ що пять лѣтъ безъ вмѣшуваняся державъ. Въ дипломатичныхъ кругахъ ходятъ вѣсти, що кн. Александеръ выступивъ съ такимъ супротивленьемъ лишь для того, що Англія мае знову розпочати супротивъ Болгаріи таку саму политику, якъ вела еи до часу заключеня болгарско турецкои угоды. Пôсля лондоньскихъ вѣстей однакожь постановило правительство англійске выступити въ Болгаріи такъ само якъ и другѝ державы и старатися наклонити князя до того, щобы пôддався воли державъ. — Зъ Софіи доносятъ, що россійскій пос. Каульбарсъ старався наклонити кн. Александра до того, щобы ôнъ знову принявъ россійского министра войны и официрôвъ россійскихъ, черезъ що мôгъ-бы погодитися съ царемъ. Князь мавъ на то ôтповѣсти, що министра войны зовсѣмъ не потребуе, бо ôнъ самъ есть министромъ, а россійскихъ официрôвъ, котрыхъ дуже цѣнитъ яко инструкторôвъ, прійнявъ-бы радо, але лишь тогды, коли-бъ они перестали бути Россіянами а сталися Болгарами.

Сербія. Король Милянъ выдавъ проклямацію до народу сербского, въ котрôй повѣдомляе о заключеню мира и дякуе народови за его патріотизмъ и жертволюбивôсть. — Дня 18 с. м. ôтбулася въ Бѣлградѣ нарада министрôвъ, пôдчасъ котрои президентъ кабинету, Гарашанинъ, подавъ поглядъ на внѣшне и внутрѣшне положенье и предложивъ, щобы кабинетъ подався до димисіи. Пріятелѣ Гарашанина стараются ôтклонити его ôтъ того и предкладаютъ, щобы розписати новѝ выборы скупштины; Гарашанинъ опираеся однакожь при своѣмъ и мавъ королеви вручити свою димисію.

Греція. Положенье въ Греціи не змѣнилося зовсѣмъ. Дня 17 с. м. зôбралися въ Атенахъ коменданты корпусôвъ стоячихъ въ Тесаліи на нараду. Коменданты мали высказатися, що станъ арміи въ загалѣ есть дуже добрый. Скоро скôнчатся нарады, котрѝ маютъ потревати три днѣ, буде выдане розпорядженье до пôднесеня стану чинной арміи. Мимо поголосокъ кружачихъ за границею, правительство не оказуе найменшои охоты ôтъ дотеперѣшного поступованя. Загальне мнѣнье въ народѣ есть за веденьемъ войны.

НОВИНКИ.

— **XXV тѝ роковины смерти Т. Шевченка** будутъ обходити Русины львôвскѝ съ великимъ торжествомъ. Вступну рѣчь приготовлюе д-ръ Ом. Огоновскій, а въ програму концерту войдутъ слѣдуючѝ куснѣ: Симфонія C dur М. Вербицкого на орхестру; увертура до „Рôздвянои Ночи“ Лисенка; „Молитва“ зъ оперы „Купало“ Н. Вахнянина; боевый хоръ П. Бажаньского; сольо теноровe В. Матюка; „Надъ Прутомъ“ И. Воробкевича; „Закувала зазуля“ зъ „Назаря Стодолѣ“ П. Нѣщиньского; „Бютъ пороги“ Лисенка; деклямація, и т. д. Орхестра возьме такожь участь въ „Молитвѣ“ и въ послѣднôй кантатѣ Лисенка. Хоръ мѣшаный товариства „Лютнѣ“ выступитъ въ цѣлôй силѣ. Буде се дѣйстный духовый пиръ на могилѣ нашого генія. Зъ провинціи вже нынѣ надходятъ численнѝ замовленя на мѣсця. Доходъ призначеный на побôльшенье стипендійного фонду Шевченка.

— **Зъ Дрогобыча** пишутъ намъ: Дрогобыцкѝ Русины устроюютъ разомъ съ Дирекціею русконародного театру, котрый теперь у насъ перебувае, вечерокъ въ память XXV-тыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка, а пôдписанѝ члены комитету вечеркового маютъ честь запросити симъ Дрогобыцкихъ и за-мѣсцевыхъ Русинôвъ до якъ найчисленнѣйшои участи въ тôмъ народнôмъ торжествѣ, звертаючись при тôмъ до П. Т. Священьства, щобы зволило и селянъ до участи въ вечерку заохотити. Вечерокъ той буде устроеный дня 22 л. марта; початокъ о 7 год. вечеромъ. — Програма вечерка слѣдуюча: 1) Вступне слово. 2) „Назаръ Стодоля“, актъ I шій. 3) „Замовкли торбаны“, ôтспѣвае п. Лясковскій. 4) „Причинна“, выголосить панѣ Биберовичева. 5) „Тато на заручинахъ“, комедія въ I актѣ Гр. Григоріевича. 6) „Завѣщанье“ Шевченка, музика Вербицкого, ôтспѣвае хоръ мѣшаный при ôтповѣднôмъ образѣ зъ живыхъ особъ, освѣтленôмъ огнемъ магнезіовымъ. Часть доходу призначена на стипендію им. Т. Шевченка. — *О. А. Тороньскій*; проф. *В. Паславскій*, члены комитету.

— **Товариство ремѣсникôвъ „Зоря“** устроюе въ память 25-тыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка музикально-декляматорскій вечеръ завтра т. е. въ недѣлю дня 21. л. марта въ власныхъ комнатахъ при улици Краковскôй, ч. 17., II. поверхъ. Програма: 1) Выкладъ: „Про житье Т. Шевченка,“ Вахнянинъ. 2) Матюкъ; „Пôдъ осѣнь,“ хоръ. 3) О. Федьковичь. „На окôнъ Т. Шевченка“ ôтдеклямуе членъ тов. Стецкôвъ. 4) Лисенко: „На долинѣ коло броду“, сольо теноровe въ супроводѣ фисгармоніи, ôтспѣвае членъ тов. п. Липиньскій. 5) Вахнянинъ: „Молодѝ сны“, хоръ. 6) Завадскій: „Думка и шумка“, цитра. 7) М. Шашкевичь: „Згадка“, ôтдеклямуе членъ тов. п. Корчиньскій. 8) Лисенко: „Жіймо братя“, хоръ.

— **До „Народнои Торговлѣ“ въ Рогатынѣ** приступило вже звышь 60 членôвъ съ удѣлами на суму 1.400 зр. Поодинокѝ члены, и то селяне, приступили съ удѣлами по 100 зр. и высше. До Рады управляючои выбранѝ: п. Козанкевичь, посесоръ зъ Болотнѣ; д-ръ мед. Крвавичь; судія Поляньскій; Савчиньскій, кандидатъ нотар.; оо. Чировскій, Макогоньскій, Медвецкій, Филиповичь; пп. Щуровскій и Макевичь, мѣщане; п. Гургула, учитель и п. Данилюкъ, господарь. До дирекціи выбранѝ о. Чировскій и пп. Козанкевичь и Гургула. До комитету котрольного выбранѝ: о. Аполинарій Филиповичь, о. Билинкевичь и Галяревичь. Секретарь Г. Савчиньскій.

— **Руска гимназія въ Кôцмани.** Мы згадували вже, що министеръ Гаучь завôзвавъ буковиньску шкôльну Раду, щобъ она высказалася, о скôлько нова нѣмецка гимназія съ рускими паралельками (въ Кôцмани) зможе зарадити переповненю черновецкои гимназіи, а заразомъ рѣшучо ôтмовивъ отворити другу нѣмецку гимназію въ Чернôвцяхъ. Черновецка „Gazeta Pol.“ доноситъ, що Рада шкôльна есть противною сему проектови, хотяй рѣшучои ôтповѣди до министерства ще не высланo. Рада шкôльна думае, що Кôцмань есть за малымъ мѣсточкомъ для гимназіи, такъ що ученики могли-бы лише придивлятися, якъ пасутся гуси и якъ жіютъ „рубашнѝ“ селяне. Руска гим-

назія не була-бъ и для того користною, що переходъ на нѣмецкій университетъ бувъ-бы значно утрудненый. Въ кôнци буковиньска Рада шк. думае, що и другѝ мѣсточка могли-бы выступити съ претенсіями, щобъ у нихъ ôткрывано гимназіи. Такими аргументами воюе тая сама шкôльна Рада, котра опѣкуеся ажь чотырма середными школами съ румуньскимъ выкладомъ! Для Буковинцѣвъ теперь важна хвиля, и они сильно повиннѝ попрацювати, щобы такъ для нихъ жизненне пытанье рѣшилося по ихъ мысли. Рускѝ товариства, громады и т. д. повиннѝ предложити меморіялъ министерству просвѣты, а годилось-бы навѣть для тои справы скликати вѣче Русиновъ зъ Буковины та пограничныхъ галицкихъ повѣтôвъ и выслати депутацію до Є. В. цѣсаря и министра просвѣты.

— **Выдѣлъ Рускои Бурсы въ Стрыю** запрошуе симъ всѣхъ Вп. Родимцѣвъ на звычайный Загальный Збôръ Товариства, котрый ôтбудеся дня 25 лат. марта о год. 3 по полудни въ льокали Руского Касина. Порядокъ дневный: 1) Справозданье уступаючого выдѣлу зъ его дѣяльности за 1885 р.; 2) справозданье касове; 3) выбôръ комисіи сконтруючои; 4) выбôръ предсѣдателя и членôвъ Выдѣлу; 5) самостôйнѝ внесеня членôвъ. Вп. оо. духовныхъ громадъ Добрянъ, Дашавы, Дулибъ, Грабôвця, Угерока, Стрѣлкова и иншихъ, въ загалѣ тыхъ, що щорôчными датками своими причиняются до розвою нашого Товариства, просимо прибути съ делегатами тыхъ-же, щобы загалъ мôгъ пересвѣдчитися, що грôшь ними жертвованый не иде марно. — *Ôтъ Выдѣлу.*

— **Въ „Рускôй Бесѣдѣ“ въ Тернополи** ôтбудутся дня 16 (28) марта с. р. першѝ вечерницѣ, въ котрыхъ програму входятъ спѣвы сольовѝ и хоральнѝ, ôтчитанье гуморески и продукціи магичнѝ одного зъ членôвъ „Бесѣды“. Особныхъ запрошень не розсылаеся, тожь нынѣшне оголошенье заступае мѣсце запрошеня. Вступъ на вечерницѣ ôтъ особы 40 кр Початокъ о год. $7^1/_2$ вечеромъ. Слѣдуючѝ вечерницѣ ôтбудутся въ цвѣтни с. р. Близшѝ данѝ що до часу и програмы будутъ въ своѣмъ часѣ оголошенѝ въ газетахъ. — Ôтъ комитету: *Дръ В. Лучаковскій; Р. Бачиньскій.*

— **Руску читальню мѣщаньску въ Калуши** розвязало вже формально ц. к. намѣстництво, а що важнѣйше, не позволило завязати новои рускои читальнѣ, зъ причины, що межи основателями новои суть члены давнои читальнѣ. Основателѣ вносятъ рекурсъ до ц. к. министерства дѣлъ внутрѣшныхъ. О тôй справѣ, въ звязи съ другими доси небувалыми у насъ перепонами зъ стороны ц. к. намѣстництва до розвою читалень и въ загалѣ организаціи товариствъ рускихъ, поговоримо обширнѣйше другимъ разомъ.

— **Кирило-Методіевску стипендію** призначену для рускои ремѣсничои молодежи взявъ Институтъ Ставропигійскій пôдъ свôй зарядъ и до зôбраныхъ вже складокъ въ сумѣ 344·02 зр. додавъ ще ôтъ себе 100 зр.

— **На будову дому „Просвѣты“ и умѣщеня театру руского** зложили члены „Академичного Братства“ въ часѣ вечерка въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ 4 зр. а. в.

— **Делегатомъ до краевои Рады шкôльнои** выбрала рада мѣста Кракова Стан. гр. Тарновского на мѣсце дотеперѣшного п. Студзиньского.

— **Ôтозва.** Упрашаю умильно всѣхъ Вп. Отцѣвъ и Панôвъ, котрѝ маютъ дѣло съ Товариствомъ педагогичнымъ або съ Дирекціею рускои гимназіи, чи то въ справахъ грошевыхъ, чи въ якихъ другихъ, щобы просто зносилися съ пôдписанымъ, бо тымъ чиномъ дѣло скоро безъ проволоки полагодится, за що тожь ôтвѣчаемо. Львôвъ дня 18 марта 1886. *Вас. Ильницкій,* директоръ рускои гимназіи, предсѣдатель Педагогичного руского товариства.

— **Именованя.** Высшій судъ краевый именувавъ: Игнатія Дзеровича и Казимира Зданьского судовыми авскультантами. Волод. Зьелонка именованый субституторомъ нотаріяльнымъ въ Сѣнявѣ.

— **Новиціятъ Езуитôвъ зъ Добромиля** перенѣсся, по причинѣ тифоидальнои епидеміи, до Львôвского Василіяньского монастыря.

— **Платню катихитамъ** удѣлила городецка рада шкôльна окружна за науку религіи въ Городку 45 зр., въ Комарнѣ 50 зр., въ Рудкахъ 20 зр.

— **Въ Юськовичахъ**, пов. золочѣвского, ôтбулися дня 14 л. с. м. загальнѝ зборы читальнѣ, заснованои заходомъ оо. Дал. Танячкевича и А. Пашковского. Въ складъ выдѣлу вôйшли о. А. Пашковскій яко голова, Данило Бѣдюкъ яко заступникъ головы; яко выдѣловѝ: Гавр. Яцкôвъ, Иванъ Туркало, Иванъ Геречка; заступниками выдѣловыхъ выбранѝ: Яцко Бѣдюкъ и Гавришко Яцкôвъ, другій.

— **Великопостнѝ проповѣди для рускихъ воякôвъ у Львовѣ** будутъ выголошенѝ оо. Литыньскимъ и Куницкимъ въ церкви св. Юра д. 24 и 31 л. марта и 7 л. цвѣтня о 3 год. по полудни. Ôтъ 1 до 14 л. цвѣтня буде ôтбуватися сповѣдь пасхальна въ церкви св. Юра, щоденно о 7 год. рано, вынявши 3 недѣлѣ и праздникъ Благовѣщеня. У Львовѣ есть надъ 3000 воякôвъ Русинôвъ, кромѣ хорыхъ и инвалидôвъ. По благословеню воякôвъ Найсвятѣйшими Тайнами, войскова музика все буде ôтгравати народный имнъ, а потому ôтпроваджувати воякôвъ зъ церкви.

— **Справа громадскихъ пасовискъ** сталася послѣдными часами предметомъ дискусіи въ бюрахъ краевыхъ и въ господарскихъ товариствахъ. Подаются рôзнѝ проекты и контръ-проекты а межи иншими проектуеся продажь и парцеляція пасовискъ або выпущенье ихъ въ аренду приватнымъ людямъ. Що справа громадскихъ пасовискъ есть для насъ дуже важною, се выходитъ зъ того, що ихъ у насъ есть 721.096 гектарôвъ, коли сѣножатей маемо мало що бôльше, якъ пасовискъ, бо лише 876.449 гектарôвъ. Обшаръ пасовискъ займае у насъ близько $^1/_{10}$ часть всеи продуктивнои землѣ, котрои у насъ (въ цѣлôй Галичинѣ) есть 7,586.600 гектарôвъ. Въ Чехахъ есть лише 261.951 гектарôвъ пасовискъ а 522.014 гектарôвъ сѣножатей, и обшаръ пасовискъ займае $^1/_{20}$ а сѣножатей $^1/_{10}$ часть всеи землѣ, котрои есть тамъ 5,020.104 гектарôвъ, а мимо того есть тамъ о много бôльше и лѣпшого товару, якъ у насъ. Улучшенье пасовискъ и сѣножатей нашихъ булобы для насъ незвычайно важнымъ, тымъ бôльше, що скотарство, по причинѣ низькихъ цѣнъ збôжа, у насъ конче буде мусѣло ôтгравати перворядну ролю. Мы бы думали, що улучшенье пасовискъ мусить ôтбуватися въ кождôмъ повѣтѣ на пôдставѣ мѣсцевыхъ обставинъ. Добре було-бы, щобы тою справою занималися нашѝ люде по селахъ и предкладали повѣтовымъ Радамъ свои проекты.

— **Комитетъ фантовои льотеріи въ Перемышли** не знае, здаесь, що истнуютъ въ Австріи и рускѝ почтовѝ друксорты. До насъ доходятъ зъ рôзныхъ сторôнъ жалобы, що сей Комитетъ уживае до своихъ кореспонденцій лише польскихъ почтовыхъ друксортôвъ. И мы маемо дивуватися нотому, що Нѣмцѣ называютъ нашъ край „Polen“. Чи-жь не мусятъ они до такои прійти конклюзіи, коли читаютъ н. пр. ось яке справозданье почтовои касы щадничои: „Въ 1885 р. выдано 17.065 книжочокъ щадничихъ польскихъ а 430 рускихъ“.

— **Новый Выдѣлъ товариства „Академическій Кружокъ“** удаеся до насъ съ просьбою о умѣщенье спростованя слухôвъ, будьто-бы выключенье предсѣдателя „Акад. Кружка“ зъ членôвъ Товариства наступило по причинѣ манка на кôлькасотъ „рублѣвъ“. Всѣ книги товариства выказуютъ позиціи тôлько въ австрійскôй валютѣ, а о передачи выключеному предсѣдателеви якихсь грошей для товариства въ россійскôй валютѣ, анѣ бувшій, анѣ теперѣшный Выдѣлъ нѣчого не знаютъ. Причина отже выключеня предсѣдателя була инакша.

— **Депутація львôвскихъ урядникôвъ**, о котрôй мы вже попередно згадували, була въ понедѣлокъ сего тыжня на послуханю у Є. В. цѣсаря а потому представлялася такожь министрамъ. Цѣсарь принявъ депутацію дуже ласкаво.

— **Перерва** на шляхахъ зелѣзницѣ державнои Львôвъ-Стрый и Бучачь-Гусятынъ ôтъ вчера вже усунена.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** ЄВ. цѣсарь дарувавъ для погорѣльцѣвъ села Сусулôвъ, повѣта рудецкого 400 зр. — Краковске товариство асекураційне постановило выбудувати у Львовѣ свôй дôмъ, а кошты будовы вызначенѝ на 150.000 зр. Будынокъ той стане побôчь палаты соймовои. — Въ Парижи померъ асистентъ Вульпіяна, котрый хотѣвъ переконати свѣтъ, що бактеріи т. зв. холеричнѝ не суть заразливѝ. Кôлька разôвъ ôнъ заживавъ пигулки съ холеричными бактеріями. Заразъ перша проба ему пошкодила, а послѣдна була причиною смерти. — Въ Атенахъ на Акрополисъ выкопано двѣ марморнѝ статуѣ и иншѝ старинни рѣчи. — Въ Палермо, въ Италіи устроена буде выстава 2—7 лѣтныхъ дѣтей. За найздоровшѝ дѣти вызначена премія по 100 лиръ — По причинѣ заметôвъ снѣговыхъ бувъ задержаный рухъ поѣздôвъ на шляху зелѣзницѣ межи Тернополемъ а Пôдволочисками. — „Gazeta Narodowa“ перейшла на власнôсть Либер. Зайончковского, редактора „Szczutka“. — Въ Обертынѣ опорожнена посада лѣкаря съ платнею 200 зр. и оплатою за огляданье товару и помершихъ. Речинець до 15 цвѣтня. — Головна выграна льосôвъ Станиславôвскихъ (10.000 зр.) припала Венямин. Шенфельдови въ Чехахъ. — Риттерамъ, убѣйцямъ дѣвчины зъ Лютчѣ, выправили краковскѝ жиды передъ ихъ ôтѣздомъ велику овацію. — О. И. Наумовичь выѣхавъ передвчера зô Львова до Вѣдня. — 45-тый полкъ буде перенесеный зъ Кремсъ до Перемышля, а полкъ 90 зъ Перемышля до Вѣдня. — Въ Гумникахъ, пов. добромильского и въ Девятицяхъ, пов. перемыского погорѣли фôльварки и стирты збôжа и сѣна. — Въ Ваневѣ, пов. самбôрского, погорѣло 5 господарѣвъ. — Въ Лучицяхъ, пов. сокальского, згорѣла цѣла горальня. — Арх. Альбрехтъ выѣде небавомъ на инспекцію войскъ до Герцеговины и Босніи. — Є. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Богородичинъ, пов. товмацкого, на ôтновленье церкви 100 зр. — Выбôръ д-ра Розенблята, краковского адвоката, на посла до рады державнои зъ бродскои торговельнои палаты есть певный. — Въ Ярославѣ покусавъ скаженый песъ 4 людей. — Въ Надвôрнôй выловлено россійского пôдданого, котрый поробивши великѝ злочиньства въ Россіи утѣкъ зъ ôттамъ до Франціи, а потому приѣхавъ съ прекрасною женщиною до Надвôрнои и пересиджувавъ тамъ черезъ два роки. Немилосерно трактована жѣнка выдала тайну мужа.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Илемье дек. перегиньского принятѝ оо.: І. Мандзѣй Яковъ зъ Яйковець, II. Щуровскій Дезидерій зъ Бокова, III. Левицкій Емилій зъ Долины.

Презенту на Милошовичѣ дек. Щирецкого одержавъ о. Никита Хоркавый.

Каноничну институцію на Вырôвъ, дек. буского, одержавъ о. Теодоръ Бѣлевичь.

Сотрудництво въ Городку дек. городецкого одержавъ о. Николай Курбасъ.

Введенѝ: о. Онуфрей Ленкій яко завѣд. ex currendo пар. св. Параскевіи, а заразомъ яко сотруд. при церкви св. Николая у Львовѣ; о. Юл. Яримовичь яко завѣд. пар. въ Ôльхôвци, дек. бобрецкого.

Митроп. консисторія вставилася до намѣстництва о удѣленье додатку особистого зъ фонда религійного для оо.: Иполита Весоловского, пар. въ Негôвцяхъ и Володим. Дорожиньского, пар. въ Мизуни.

Дотацію зъ фонда религ. удѣлило намѣстництво въ сумѣ 210 зр. прив. сотруд. о. Іоану Лабѣю при хорôмъ пароху о. Іос. Руденьскôмъ въ Яблоници.

Презенту на Потôкъ, дек. рогатыньского одержавъ о. Іоанъ Величковскій зъ Темеровецъ.

Введеный яко парохъ въ Пôдкаменю дек. Ходорôвского о. Аполинарій Филиповскій.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о додатокъ особистый для о. Іоана Головкевича пар. въ Спасѣ и о вызначенье рôчнои дотаціи 210 зр. для приватного сотрудника въ парохіи Ольшаниця дек. унѣвского.

Намѣстництво удѣлило дотацію зъ фонда религійного въ сумѣ 210 зр. для прив. сотруд. Теодора Мурдзака при хорôмъ пароху о. Герасимовичу въ Швейковѣ дек. пôдгаецкого.

Вѣсти зъ епархіи Станиславôвскои.

Каноничну институцію на Акрышоры, дек. пѣстыньского, одержавъ о. Євгеній Левицкій, бувшій сотрудникъ въ Гостовѣ.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

† **О. Іоанъ Гинилевичь**, парохъ въ Вислоку нижнôмъ, деканата ясельского, упокоився въ 42 роцѣ житя а 18 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. В. Б. въ К. Стереотипне выданье всѣхъ творôвъ Т. Шевченка въ Женевѣ выйде мабуть правописею фонетичною, сербскою. Се вносимо зъ того, що запросины до предплаты уложенѝ такою правописею; такъ були напечатанѝ въ „Словѣ“ и „Н. Проломѣ“. — **П. Т. Справоздавцѣ зъ руху читалень.** Задля недостачи мѣсця мы черезъ якійсь часъ справоздань зъ руху читалень не помѣщали; почнемо ихъ мѣстити ôтъ найблизшого числа. — **Вп. А. Ч. въ Терноп.** На 1886 р. заплачено 4.50 зр. — **Всч. О. Д. въ Бидыловѣ.** Рекламованѝ аркушѣ высланo по разъ третій. — **Всч. Н. Н. въ Ш.** За наддатокъ 2 зр. „по причинѣ ôтнятя „Дѣлу“ дебиту до Россіи“ сердечно дякуемо!

Подяка.

По тринедѣльнôй тяжкôй слабости неумолима судьба завдала намъ тяжкій ударъ. Найдорожшого мужа, найлучшого батька бл. п. Мелетія Гладышовского забрала люта смерть. Въ тôй печальнôй хвили найшлись добрѝ люде, що поспѣшили осушити слёзы вдовы, розôгнати хмары горя, и тымъ людямъ всенародно подякувати уважаю своимъ святымъ обовязкомъ.

Дякую сердечно Впр. крыл. Бѣлецкому, котрый не жалуючи трудôвъ прибувъ на сумный обрядъ, щобъ ôтдати послѣдну прислугу пок. другови, дякую неменше Впр. оо. Тышиньскому, Тшесневскому, дек. Шанковскому, Залозецкому, Авдыковскому, Бѣржиньскому, Ивасику, Поповичеви, Нижанковскому, Балкевичеви, Валявскому, Федусевичу, Рожаньскому, Стоцкому, Каленюкови, Чапельскому, Федюкови, Сѣчиньскому, Артымовичу, Скородыньскому, Строцкому, Кобляньскому, Яцишину, Шанковскому П., Громницкому, лат. пар. Гуминьскому и Гохегерови, прибувшимъ навѣть зъ дальшихъ сторôнъ на похороны, а надто о. кат. Федусевичу и п. проф. Квятковскому за выголошенѝ пращальнѝ мовы въ церкви и надъ могилою. Дякую дальше П. Т. Читальни въ добрянахъ, громадѣ Дулибы-Грабовець, професорамъ въ Дрогобычи и ученикамъ акад. гимназіи у Львовѣ за высланье депутацій и зложенье вѣнцѣвъ; П. Т. Институтови Ставропигійскому, професорамъ гимназіи въ Стрыю, професорамъ акад. гимназіи у Львовѣ, Рускôй Бурсѣ въ Стрыю, Рускому Касину въ Стрыю, ученикамъ школы реальнои, высшои и низшои гимназіи въ Стрыю, за зложенье вѣнцѣвъ на могилѣ, пп. ученикамъ и мѣщанамъ потрудившимъ-ся при несеню тлѣнныхъ останкôвъ покôйника, хорови ученикôвъ за прекрасный спѣвъ, братству церковному въ Стрыю, товаришамъ, другамъ, знакомымъ покôйного и всѣмъ принявшимъ участь въ ôтданю послѣднои прислуги покôйному. При тôмъ складаю особливу подяку П. Т. п. Еліясевичу якъ неменше о. Кобляньскому, котрѝ такъ въ часѣ слабости, якъ и похоронôвъ съ пожертвованьемъ и правдивою христіяньскою любовію помагали бѣднôй вдовѣ не лише словомъ, но и дѣломъ. Въ кôнци заявляю прилюдну подяку П. Т. п. д ру Єжови, котрый съ правдивымъ посвященьемъ занимався лѣченьемъ покôйного, уживаючи всеи штуки лѣкарскои, щобы привернути погасаюче житье. Всевышный най вынадгородитъ Вамъ за Вашѝ труды, за Вашѝ благороднѝ чувства!

Стрый 11 н. ст. марта 1886.

Ольга зъ Левицкихъ Гладышовска, вдова вразъ съ маленькимъ сыномъ сиротою, *Стефаномъ.*

НАДÔСЛАНЕ.

Дня 31 марта с. р. ôтбудеся въ Генуи перше тягненье Италійскои позички національнои. Она авторизована италійскимъ правительствомъ и стоитъ пôдъ высокимъ покровительствомъ Єи Величества королевои Италіи. (Гляды анонсъ въ части инсератовôй.)

НАДÔСЛАНЕ.

Шкода учитъ розуму, каже стара пословиця и то повинно бути пересторогою для всѣхъ тыхъ, що даются намовити до того, що замѣсть правдивыхъ першими мужами науки розбираныхъ швайцарскихъ пигулокъ аптикара Р. Брандта дуже помôчныхъ при розстрою органôвъ долѣшнои части тѣла, уживаютъ другихъ препаратôвъ. Кожда правдива коробка (можна дôстати по 70 кр. въ аптикахъ), мае за стикету бѣлый хрестъ въ червонôмъ поли и пôдписъ Р. Брандта.

Надôслане.

Заосмотривши теперь богато мое вже 23 лѣтъ истнуюче Переплетниче Заведенье въ рôзнѝ прехорошѝ украшеня для евангелій, молитвословôвъ и т. д. а такожь и для иншихъ богослужебныхъ книгъ, звертаю увагу Всеч. Духовеньства, ч. ч. Брацтвъ церковныхъ и т. д., що я пріймаю такъ якъ давнѣйше до переплету всякого рода евангелія на рôжнѝ цѣны, всякѝ книги церковнѝ, книги метрикальнѝ, молитвословы для Всеч. Духовеньства и для П. Т. Дамъ; такожь всякѝ иншѝ книжки и цѣлѝ библіотеки, — все то по надзвычайно умѣреныхъ цѣнахъ. Въ виду недалекого празника Воскресенія Христового прошу Всеч. Духовеньство: присылати евангелія и другѝ церковнѝ книги до переплету скоро, щобы я мôгъ ихъ вчасно выготовити и ôтсолати. Що до переплету евангелій можна порозумѣтися зô мною письменно и умовитися що до цѣны. Старѝ украшеня евангелій обновляются и доповняются пôдъ моимъ надзоромъ и за моимъ заходомъ. Вся робота выходитъ ôтъ мене красна, дешева и крѣпка, чого я давъ уже тысячнѝ доказы. Наконець звертаю увагу, що у мене суть на складѣ готовѝ прекраснѝ молитвенники для дамъ и „Помяники“ усопшихъ для Брацтвъ церковныхъ, Родинъ, Товариствъ, Институтôвъ и т. д.

3—6 1689 Съ поважаньемъ

Мих. Спожарскій,

у Львовѣ, въ Ставропигійскôмъ Институтѣ.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(15—?) купуе и продае 1524

всякѝ вартостнѝ паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Ц. к. ген. Дирекція австр. зелѣзниць державныхъ.

Виписъ зъ розкладу ѣзды,

важный ôтъ 1 жовтня 1885.

Приходятъ до Львова:

Поѣзды особовѝ: Зъ Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобича, Борыслава, Хирова и Звардоня: о год. 4 мин. 35 по полудни.

Зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Нового Санча: о год. 1 мин. 25 въ ночи.

Зъ Стрыя, Хирова, Загôря и Звардоня: о год. 8 мин. 25 рано.

Ôтходятъ зô Львова:

Поѣзды особовѝ: До Стрыя: о год. 7 мин. 30 рано.

До Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова и Гусятына: о год. 11 мин. 45 передъ полуднемъ.

До Стрыя, Дрогобыча, Хирова, Загôря и Звардона: о год. 7 мин. 30 вечеромъ.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье	за зр.	4·96 кр.	зъ доброи вовны овеч.;
	„ „	8·— „	зъ лѣпш. вовны овеч.;
	„ „	10·— „	зъ тонкои вовны овеч.;
	„ „	12·40 „	зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснѝ одѣня, сподне, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ Фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевѝ для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ рештки на 1 до 5 метрôвъ довгѝ; я змушеный отже продавати такѝ рештки богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднѝ рештки **ôтмѣнюются** або **ôтдаеся грошѣ** (Робю замѣтку, що другѝ фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи пріймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и французскôмъ. 1577 (8—24)

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 6351 132—?

Специяльности и универсальнѝ средства,

французскѝ и иншѝ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѝ фирмы оповѣщуванѝ.

— **Выказъ грошей вплынувшихъ на цѣль дѣвочого Воспиталища въ Перемышли** ôтъ 1 жовтня 1885 до 28 лютого 1886 р. А) Жертвы: о. Вол. Насальскій ôтъ прихожанъ 5·50 зр.; о. Мих. Кокуревичь зôбравъ на весѣлю п. Ант. Весоловского съ п. Еленою Ганасевичь 15·50 зр.; о. Лѣщиньскій, дек. яслискій ôтъ чотырохъ священикôвъ жертву 17·52 зр.; о. Мел. Романовскій зъ Живачева 2 зр.; о. Коростеньскій 1 зр.; о. Титъ Дуркотъ зôбравъ на весѣлю п. Александра Прислопского въ Телявѣ 20·50 зр.; зъ музик.-деклям. вечерка въ Перемышли 33·18 зр.; о. Іос. Созаньскій въ Искани 7·25 зр.; о. Іос. Браниньскій зъ Жовтанецъ жертвы 6·20 зр.; о. Стеф. Петрикъ зôбравъ на весѣлю п. Емил. Венгриновича съ п. Ляховичь 15 зр.; Редакція „Дѣла" присланѣ еѣ жертвы 9·90 зр. Б) Членьскѣ вкладки: о. І. Лазуркевичь и панѣ Викторія Лазуркевичь зъ Дроздовичь за 1886 рôкъ 6 зр. и панѣ Марія Дереневска за 1885 и 1886 роки 6 зр. В) Наростôвъ ôтъ цѣнныхъ паперôвъ 152·69 зр. Всего приходу ôтъ 1 жовтня 1885 до 28 лютого 1886 р. було 298 зр. 24 кр.

Все майно Воспиталища выноситъ: 1) на книжочкахъ щадничихъ 13.007 зр. 8 кр., 2) въ цѣнныхъ паперахъ 6.150 зр. — всего 19.257 зр. 8 кр. Примѣтка: ôтъ квоты 11.000 зр. необчисленѣ нарости за рр. 1884 и 1885 чинятъ въ приближеню квоту 1.180 зр., — що съ повысшою квотою выноситъ квоту **20437** зр. 8 кр. — Ôтъ Выдѣлу дѣвочого Воспиталища. Перемышль 28 лютого 1886. *Д-ръ Ник. Антоневичь*, мѣсто-председатель; *Дим. Куцерыбъ*, касіеръ.

Надôслане.

Минувшого **мѣсяця дали мы до Заведеня переплетничого п. Михаила Спожарского у Львовѣ** наше старе Евангеліе малого формату до переплету въ середній форматъ. Невдовзѣ получили мы переплетене Евангеліе на велике наше задоволенье. Есть бо оно на диво гарно переплетене. Бляха мраморна чинитъ миле враженье на чоловѣка, а образки (есть ихъ 6) на емальованôй блясѣ совѣстно вызолоченѣ такъ приманюютъ око чоловѣка, що годѣ ôтъ нихъ ôтвернутися. Смѣло отже можемо повѣсти, що переплетъ Евангелія у Михаила Спожарского такъ цѣнностею, якъ и красою и крѣпостею стоитъ высше понадъ всякѣ переплеты фабричнѣ, а до того ще и дешевый (мы заплатили 50 зр.). Для того Заведенье переплетниче п. Михаила Спожарского можемо безъ вагання поручити памяти нашого Духовеньства и Братствъ церковныхъ.

Ôгъ Братства церковного въ Шумячи. Иванъ Кипріянъ душпастырь. Николай Прокопôвъ, Иванъ Паращичь.

Конкурсъ.

на пѣвця церковного

розписуеся ажь до святъ воскресенія Христового. Прошеня треба вносити до уряду парохіяльного въ Купчинцяхъ, дек. тернопôльского. Условія: курсъ высшого хорального спѣву.

Дирекція руского театру

глядитъ

панночки-Русинки,

котра мала-бы голосъ и могла выробитись яко спѣвачка оперетковa. Близшѣ условія укладаются устно съ дирекціею. Ручится за опѣку родительску и за солидне товариство. Ласкавѣ офертыпросится надсылати просто до дирекціи театру або посредствомъ редакціи „Дѣла".

Ôтъ дирекціи руского народного театру.

Иванъ Биберовичь,
Иванъ Гриневецкій
директоры.

КОРОЛЕВСТВО ИТАЛІЯ.

Велика **НАРОДНА** Италійска **ЛОТЕРІЯ**

Авторизована правительства законом кор. зъ 28 жовтня 1885.

Пôдъ высокимъ протекторатомъ **Еи Величества королевои Италіи.** | Пôдъ высокимъ протекторатомъ **Еи Величества королевои Италіи.**

Перше тягненье дня 31. марта 1886.

3 Тягненя съ 2395 выграными съ головною выграною въ лирахъ (франкахъ).

СТО ТЫСЯЧЪ.

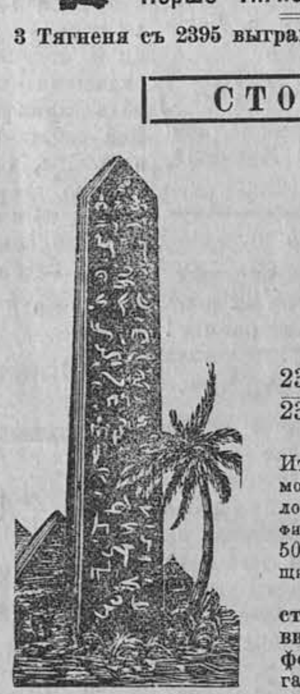

Списъ выграныхъ:				франкôвъ
1	à	100.000	=	100,000
1	à	40.000	=	40,000
2	à	25.000	=	50,000
1	à	5.000	=	5,000
2	à	2.500	=	5,000
4	à	1.000	=	4,000
4	à	500	=	2,000
80	à	100	=	8,000
2300	à	20	=	46,000
2395 выграныхъ въ сумѣ				260,000

Выгранѣ выплачуются звôнкою монетою. Италійске правительство дозволило уповномочняючимъ декретомъ, щобы лишь 200.000 лосôвъ вôльно було продавати заграницею и фирма переймаюча призначила зъ того лишь 50.000 штукъ до продажи въ Австро-Угорщинѣ.

Оригинальнѣ лосы пôдписанѣ и остемплеванѣ делегатомъ италійского правительства, ôттакъ остемплеванѣ префектомъ въ Генуи и контрасигнованѣ делегатомъ зъ Риму продаются по

Франкôвъ 1·25 = 65 кр. за штуку.

Тѣ лосы суть въ трехъ барвахъ именно бѣлѣ, червонѣ и зеленѣ. Для бôльшои имовѣрности выграня добре есть купити лосъ зъ кождои барвы. До кождого замовленя треба долучити 75 сантимôвъ = 32 кр. на выдатки почтовѣ и пересылку повныхъ листъ тягненя.

Послѣднѣ, котрѣ будутъ оголошуватися въ головныхъ органахъ австро-угорскихъ, можна буде одержати также по 5 сантимôвъ = 3 кр. за штуку въ Австро-Угорщинѣ.

Просится присылати готôвку переказомъ почтовымъ або въ рекомендованыхъ листахъ ажь до вечера дня 30 марта 1886 выключно до фирмы.

Banca Fratelli Croce fu Maria, Genua,

котра официяльно и выключно есть уповажнена до продажи гуртомъ и на штуки. Яко заплату принимаются такъ марки листовѣ якъ также купоны и банкноты всѣхъ краѣвъ. Листы до Генуѣ ôтходятъ що 48 годинъ. 1594 1—1

Ôтпродуючѣ дальше одержатъ рабатъ.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати **всякѣ товары гумовѣ, занавѣсы, диваны, шовковѣ покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ **зр. 2·80, Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшѣ взоры **зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ** гобелиновый два одѣяла и одинъ обрусъ **зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. **7·50** и **10.** -- **Заслоны Викторія,** складаючися зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно **зр 3·50, 4·50 Правдивѣ всхôднѣ обрусы** шенильовѣ, зр **5·— и 7·—. Смирненьскѣ портіеры шенильовѣ,** новôсть до заслонъ за штуку зр. **9·—, тунетаньскій взорецъ** зр. **4·—.** — Правдивѣ **заслоны Мекка зр. 6·50 и 8·50. — Коцы на постѣль для** служби **зр. 2·50 и 3·—. Флянельовѣ одѣяла зр. 5·— и 6— Одѣяла кашмировѣ** въ всѣхъ барвахъ, спитѣ найлѣпшимъ шифономъ за штуку **зр. 4·60. Нормальнѣ одѣяла пôсля системы проф. Егера, зр 13·—. Миляньскѣ шовковѣ одѣяла здоровя** для осôбъ недужихъ, шовкъ буретовый **зр. 3·25,** найтяжшои дубль якости **зр. 6·30. Стебнованѣ одѣяла Викторія зъ шовкового атласу** всякои барвы. 118 цм. широкѣ 190 цм довгѣ **зр. 8·50.** При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѣ, широкѣ и дуже грубѣ не до знищеня дерги Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такѣ самѣ 190 цм. довгѣ и 130 цм. широкѣ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѣ дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ спеціяльный вырôбъ фіякерскихъ дергъ Викторія съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивѣ англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгѣ, 150 цм. широкѣ за штуку **зр. 4·75 и 5·50,** найлѣпша сорта **зр. 7·50.**

Великій выбôръ **дивановъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѣ плащѣ суть такъ малѣ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ. Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр. 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѣ: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 20—?

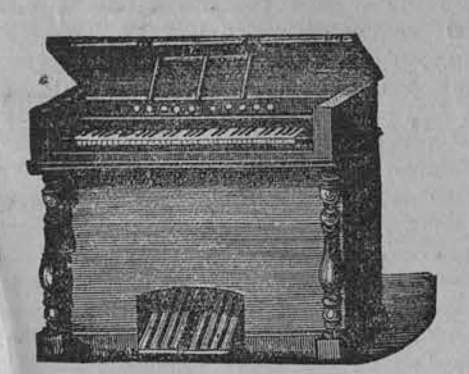

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѣ отцѣ духовнѣ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае также на раты.

1372 63—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

! НА ВЕСНУ !

всяке огородове и цвѣточне добôрне насѣнье

поручае изъ своихъ складôвъ

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыѣ

Карафіолы, Капусты, Калярепы, Брукви, Моркви, Корѣня, Рѣпы, Цвиклы, Салаты, Цыбулѣ, Редькôвки, Заправы кухоннѣ Огôрки, Гарбузы, Горохи, Фасоля, Соя и пр.

Левконіи, Астры, Бальсамины, Вербены, Петуліи, Флоксы, Цинія, Многолѣтнѣ, Вазонковѣ, Пальмы и пр. пр.

Конюшина червона	ôтъ 42—55 зр.	за 100 кил.
Овесъ сибирскій	13 „	
Жито яре великанъ	4 „	за 10 кил.
Горохъ Victoria	3·50	
Бураки Екеродорфъ	1·10	за 1 кил.
„ Обернодорф.	—70	
На пашу зелену „Кôньскій зубъ"	—40	
Sorghum (якъ кукурудза)	—70	

Конюшина: червона, бѣла, люцерна, шведска, Инкарнатка, Еспарзета; **Травы:** райграсъ, Тимотка, Мѣшанка. Поручаючи все насѣнье, особливу увагу звертаемо на: Капусту Бруншвицку, Калярепу „Голіятъ", Горохъ „Чудо Америки" (гизоньскій). Телефонъ (тычный) и „Victoria"; на пашу Бураки „Eckersdorf", Мамутъ и „Sorghum"; збôже: жито яре великанъ и овесъ сибирскій.

Насѣнье цѣлкомъ свѣже, спроваджене зъ найперших заграничныхъ гуртовныхъ домôвъ продукційныхъ, кромѣ деякого продукту тукраевого. 1593 1—0

Илюстрованый цѣнникъ высылаеся на жаданье

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складôвъ всякои величины и голосу.** Гарантія за певный голосъ кождого дзвона, чистый гармоничный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье дзвонôвъ съ **уприв. головами зъ кованого зелѣза** черезъ що можна дзвонами дуже легко дзвонити. **Опирала на дзвоны** зъ кованого зелѣза найлѣпшои конструкціи выконуются якъ найдешевше. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнѣ склады** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: съ 4 дзвôн. по 14 зр., съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Гармоничнѣ склады до закристій съ 4 дзвôнками и съ прикрашеными рамами зъ кованого зелѣза по 25 зр. 1551 6—24

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 4151 дзвонôвъ, 1,127.700 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. | 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôгтрученю **20%** | **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, **Waitznergasse 6.**

1589 6—20

Власный досвѣдъ есть найлѣпшій! Хто о тôмъ сумнѣваеся яке мае ужити средство противъ **ревматичныхъ болѣвъ** або **дôймаючого гôстця** той най купитъ за 40 кр. фляшинку правдивого

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

Сѣмнайцятилѣтный досвѣдъ и безчисленнѣ успѣхи ручатъ за то, що тыхъ 40 кр. не выдаются на дармо. Склады майже въ всѣхъ аптикахъ. Головный складъ: Аптика пôдъ золотымъ львомъ въ Празѣ, Altstadt 1483 (7·34)

Признану загально найлучшу

масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ.

1584 37—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левіцкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкѣ образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григорієвича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна также поодинокѣ выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючѣ выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринецъ, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Выдавець и редакторъ **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 28. Львôвъ, Вторникъ 11 (23) марта 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50
для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Не легковажмо нынѣшнои хвилѣ!

V.

Найбôльше розширеною и найпопулярнѣйшою середъ Русинôвъ институціею кредитовою для селянъ була доси институція громадскихъ касъ позичковыхъ. Треба пôднести, що до популяризаціи касъ позичковыхъ мѣжь народомъ причинився дуже богато нашъ патріотъ-ветеранъ о. Стефанъ Качала, пояснивши еи въ популярнôй книжочцѣ (выданôй „Просвѣтою“ кôлькома накладами), „Що насъ губитъ а що намъ помогчи може?“ и подавши формулярѣ протоколу ухвалы громадскои, статута и списъ потрѣбныхъ книгъ для порядного дѣловодства громадскои касы позичковои. Товариство „Просвѣта“ зъ своеи стороны прійшло тутъ въ помôчь, выготовивши печатанй формулярѣ на потрѣбнй книги.

Институція громадскихъ касъ позичковыхъ показалася нашимъ патріотамъ найпрактичнѣйшою. Богато громадъ мали якійсь маетокъ и той обертали на касу, а коли не було маетку громадского, то громадяне складали добровôльнй датки на основанье фонду позичкового. Була надѣя, що при порядной господарцѣ касы будутъ взростати, обертати великими капиталами и станутъ великою запомогою для селянъ-хлѣборобôвъ. Въ статутѣ було сказано, що громадска каса позичкова „мае удѣляти позичокъ грошевыхъ громадянамъ, котрй: 1) зъ причины нещастныхъ случаѣвъ пôдъупали такъ, що для удержаня господарства потребуютъ пôдпомоги на закупно товару, на засѣвъ, на поставленье будынкôвъ або щобъ высвободитися зъ лихварскихъ довгôвъ; 2) котрй бажаютъ пôднести на высшій степень свою господарку; 3) котрй займаются пожиточною торговлею або промысломъ“. Зъ наведеныхъ слôвъ бачимо, якй прекраснй цѣли ставлено громадскимъ касамъ позичковымъ, якй рожевй привязувано до нихъ надѣѣ!

Але якъ кожда прекрасна сама собою и благородна интенція може бути при переводженю еи въ дѣло звихнена, такъ сталося и съ громадскими касами позичковыми. Тіи касы, засновуванй на пôдставѣ закона о товариствахъ зъ р. 1867, мусятъ стояти пôдъ зарядомъ громадскимъ (кождочасного вôйта и двохъ асесорôвъ) и пôдъ контролею Выдѣлôвъ повѣтовыхъ. Заряды були звычайно або индолентнй, недбалй, або несовѣстнй, и касы позичковй не зростали, а бувало ще й такъ, що марнотравився самъ капиталъ закладовый. Контроля же Выдѣлôвъ повѣтовыхъ — або, при звѣстнôмъ „шлендріянѣ“ автономичнôмъ, була нѣяка, або знову, при звѣстнôмъ настрою польско-„патріотичнôмъ“ деякихъ нашихъ повѣтовыхъ властей автономичныхъ, неразъ не могла бути „строгимъ судіею“ супротивъ начальника громады, котрый бувъ Выдѣлови повѣтовому на руку въ деякихъ важныхъ справахъ... Зъ другои знову стороны Выдѣлы повѣтовй, ôтъ котрыхъ зависитъ позволенье ужити маетку громадского на касу позичкову, маютъ можнôсть не удѣлити такого позволеня — розумѣеся тамъ, де начальникъ громады выступае самостôйно и де сама громада на стôлько просвѣчена и свѣдома своихъ правъ, що знае дати цѣну праву вольного выбору зверхности громадскои... Знову жежь буваютъ и такй пригоды съ касами позичковыми, що тіи касы, замѣсть служити — якъ сказано въ статутѣ — „на освободженье селянъ зъ лихварскихъ довгôвъ“, служатъ именно до спекуляцій лихварскихъ. Неимовѣрне але правдиве! Буває такъ, — звѣстнй намъ на то примѣры, — що деякй сельскй матадоры, а найспособнѣйшй до того жиды, розхопили громадску касу позичкову мѣжь себе высокими позичками, навѣть на тысячѣ, держатъ тіи позички цѣлыми роками у себе, а властиво не у себе, бо заразъ порозпозичали ихъ меншими сумами бѣднѣйшимъ громадянамъ — жиды христіянамъ — и хочь самй, що правда, платятъ до громадскои касы позичковои приписаный процентъ 5 чи 6%, то за то ôтъ своихъ довжникôвъ за тіи самй грошѣ берутъ процентъ значно бôльшій, процентъ лихварскій... Яка то яскрава илюстрація до нашихъ ôтносинъ краевыхъ!

Отсе кôлька чертъ для пôказу, якъ то дѣеся, що институція громадскихъ касъ позичковыхъ, котра могла-бы ôтдавати неоцѣненй користи громадянамъ-селянамъ, та на котру богато уповали нашй найлучшй патріоты и въ щиро-сердечнôй прихильности для економичного пôддвигненя народу немало потрудилися, — що тая институція не розвинулася и не розвиваеся нынѣ такъ, якъ бы повинна. Не вина тутъ, певно, нашихъ патріотôвъ, а вина тыхъ проклятыхъ ôтносинъ нашихъ, середъ котрыхъ кожда гадка, вымѣрена на self-help руского народу, стрѣчае якъ найбôльшй перешкоды а не видитъ руки помôчнои зъ нѣ ôтки, навѣть зъ такои стороны, зъ ôтки помôчь повинна выходити...

Нынѣ громадскй касы позичковй, яко институціи въ засадѣ дуже хосенни и практичнй, можутъ при всѣхъ внѣшныхъ, ôтъ самои громады независимыхъ пріязныхъ условіяхъ, заводитись тôлько тамъ, де громада, яко цѣлôсть взята, есть просвѣчена, свѣдома своихъ правъ и певна того, що буде въ силѣ опертися всякимъ вплывамъ, котрй-бъ нынѣ чи завтра захотѣли еи права автономичнй зробити илюзоричными. Въ такихъ громадахъ, ще й нынѣ, коли нема громадскихъ касъ позичковыхъ, они повиннй засновуватись на пôдставѣ закона зъ 1867 р. Въ нынѣшныхъ скрутныхъ для нашихъ селянъ-хлѣборобôвъ часахъ громадскй касы позичковй можутъ дешевымъ дрôбнымъ кредитомъ чинити велику користь нашому селяньству.

Послѣдными часами самй селяне нашй, зрозумѣвши тіи нами повысше намѣченй перешкоды, супротивъ котрыхъ благородна и спасенна цѣль институціи громадскихъ касъ позичковыхъ буває або зовсѣмъ ударемнювана або збочуваною, — що-разъ бôльше заявляютъ охоты заводити по громадахъ приватнй касы позичковй, на основѣ закона зъ 1867 р., т. е. не обчисленй на зыскъ, а въ цѣли запомоги пôдъупавшихъ громадянъ-господарѣвъ. Дивлячись на тую рѣчь зъ якого хто хоче погляду, не то зъ руско-народного, але зъ краевого и державного политично-конституційного, и зъ економичного, — кождый повиненъ тымъ объявомъ самопомочи нашого селяньства тôлько радуватись и приходити ему щиро въ помôчь. Зруйнувала нашй села жидôвска лихва, а що було трохи солиднѣйше, здесяткували банки своими законно-лихварскими процентами, а нынѣ, коли недобитки зъ того лихолѣтя жидôвско-банкового хотягъ ратуватися, хто бы щирымъ серцемъ не приплеснувъ тому и не сказавъ „щасти Вамъ Боже!“

А вжежь, що мы, руска интелигенція, цѣлою душею радй организаціи самыми селянами приватныхъ касъ позичковыхъ, — але и тутъ не обходится безъ перешкоды. А перешкода выходитъ ôтъ ц. к. намѣстництва, котре такихъ касъ не хоче потверджувати на основѣ закона зъ 1867 року, а ôтсылае ихъ до приписôвъ закона зъ 9 цвѣтня 1873 р. о товариствахъ заробково-господарскихъ, — хотяй, якъ сказано, приватнй касы позичковй засновуются безъ цѣли якихъ-небудь зыскôвъ для членôвъ, бôльше яко товариства гуманитарнй, и зовсѣмъ не можна ихъ пôдтягати пôдъ законъ зъ р. 1873.

Справа ся сперлася нынѣ о министерство, и може бути, опресь еще и о трибуналъ администраційный. Мы съ нетерпеливостею выжидаемо рѣшеня сеи справы, а яке она мае значенье и зъ якихъ мотивôвъ та на якôй основѣ ц. к. намѣстництво ставитъ перешкоды основуваню приватныхъ касъ позичковыхъ нашими селянами, — о тôмъ поговоримо основнѣйше слѣдуючимъ разомъ.

Выдѣлъ товариства политичного „Народна Рада“

подае до вѣдомости всѣхъ П. Т. Интересованыхъ, що льокаль Товариства находится при улици Скарбкôвскôй, ч. 2, I. поверхъ. Тамъ кождый, хто мае дѣло до Товариства, може залагодити его съ головою Товариства, его заступникомъ и секретаремъ.

(Всѣ письма и посылки пересыланй почтою до Товариства — наколи не адресованй специяльно на имя котрого-небудь зъ членôвъ Выдѣлу „Народнои Рады“, — мае зъ уповномочненя Выдѣлу ôтбирати проф. и посолъ Юліянъ Романчукъ, заступникъ предсѣдателя, мешкаючій въ тôмъ-же домѣ, де мѣстится канцелярія Товариства.)

Рôвно-жь Выдѣлъ „Народнои Рады“ подае до вѣдомости всѣхъ Русинôвъ галицкихъ свою ухвалу:

Бачучи зъ численныхъ справоздань зъ

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

3) Въ той часъ, коли всякй ворожй елементы дуже розстроюючо вплывали на розвôй рускои литературы, выступивъ Иванъ Котляревскій, котрый, одушевленый правдивымъ патріотизмомъ, гарный, миловзвучный языкъ народный взнѣсъ до языка письменного. Симъ смѣлымъ своимъ подвигомъ зробивъ ôнъ розвоеви рôднои литературы нову дорогу и черезъ то ставъ основателемъ нового національного періоду въ рускôй литературѣ. Котляревскій (родомъ зъ Полтавы 1769, † 1838) написавъ перелицёвану „Енеиду“ и двѣ драматичнй штуки: „Наталка Полтавка“ и „Москаль чарôвникъ“. Въ „Енеидѣ“, повнôй правдиво украиньского гумору, суть предметомъ терпкои сатиры козаки, котрй морально були низько упали. Поетъ бажавъ черезъ представленье моральныхъ уломностей закрѣпощеныхъ потомкôвъ колишныхъ вольныхъ лицарскихъ козакôвъ причинитись до розбудженя у нихъ самовѣжѣ и спôзнаня людского достоиньства. Ôнъ тямивъ ще добре стару лицарску славу своихъ предкôвъ, длятого и ôтчувавъ тяжкій бôль надъ тымъ, що останки козакôвъ ôтъ зруйнованя Запорожскои Сѣчи були байдужнй навѣть на споминку про колишню велику славу. То-жь ходило о те, щобъ за всяку цѣну народну масу морально здвигнути. Котляревскій бувъ-бы сю задачу въ повнѣ оповнивъ, коли бъ ôнъ жало своеи сатиры бувъ звернувъ не тôлько противъ потомкôвъ колишныхъ простыхъ козакôвъ, але такожь противъ богатыхъ потомкôвъ козацкихъ верховникôвъ, жіючихъ въ роскошахъ. Та шкода, що се новôтне паньство було пошановане въ его травестіи; поетъ не мôгъ ôтважитися поставити пôдъ бичь сю нову генерацію шляхты, ôгчужену (мало)-рускôй народности. Але на всякій способъ стоявъ за народнымъ принципомъ и для того въ „Наталцѣ Полтавцѣ“ пôдноситъ свѣтлй стороны тои клясы, котрои блуды и уломности строго скартавъ въ „Енеидѣ“. Однакожь головною заслугою Котляревского есть то, що ôнъ народный идіомъ, сотками лѣтъ занедбаный, зробивъ письменнымъ языкомъ и въ своихъ одушевляючихъ письмахъ лишивъ прикладъ для наслѣдованя наступаючимъ генераціямъ. И такъ кôлькохъ слѣдуючихъ письменникôвъ справдѣ наслѣдували способъ писаня Котляревского, н. пр. Петро Артимовскій-Гулакъ, Михайло Макаровскій и Порфиръ Коринецкій. Ба навѣть высоко-уталантованый Григорій Квѣтка-Основяненко въ своихъ оповѣданяхъ мѣсцями выступаючу сентиментальнôсть Котляревского взявъ зъ „Наталки Полтавки“.

Великаньскій намѣръ Котляревского, здвигнути низько упавшу масу народу, осягнувъ по найбôльшôй части геніяльный Григорій Квѣтка. Ôнъ родився 1778 р. въ Основѣ коло Харкова и длятого прибравъ собѣ прôзвище „Основяненко“. Хочь и походивъ ôнъ зъ давного шляхотского роду, однакожь бувъ далекій вôдъ манѣръ збабѣлои аристократіи и прилягъ до природного житя селяньства. Тутъ вцôзнавъ ôнъ глибину чувствъ и суть душевного житя тои клясы народу. Длятого то описуе ôнъ въ своихъ оповѣданяхъ высшимъ станамъ невѣдомый свѣтъ идеальныхъ душевныхъ обставинъ, майстерскою рукою малюе найкрасшй образы идиличного сельского житя, та мѣжь тымъ вказуе на ôтстрашаючй приклады безкрайного буяня людскихъ пристрастей. Мѣжь 14 рускими его творами того рода вызначаеся особливо повѣсть „Маруся“. Сей высоко-талантный письменникъ заслужився для добра своихъ землякôвъ тымъ особливо, що впровадивъ останки козакôвъ, ôтвернений ôтъ видовища военныхъ дѣлъ, въ новый свѣтъ супокôйного родинного житя, въ котрôмъ они могли утрату свободы лекше переболѣти. Колижь ôнъ сю клясу народу въ части погодивъ съ еи долею, принѣсъ де-що такого до ихъ просвѣты и въ тôй цѣли написавъ (1839) свои „Листы до любезныхъ землякôвъ.“ Квѣтка пробовавъ свого таланту и на поли драматичнôмъ. Уваги гôдною есть его комедія „Шельменко денщикъ“, въ котрôй представляеся моральна немôчь высшихъ станôвъ Украины. Надто писавъ ôнъ богато дѣлъ и въ россійскôмъ языцѣ та заявивъ свôй талантъ майже у всѣхъ галузяхъ людскои умѣтности. Ôнъ померъ въ Харковѣ р. 1843.

Сей Квѣткою розпочатый напрямъ розвою рôднои литературы продовжавъ дальше Марко Вовчокъ. Се псевдонимъ женщины, Маріи Марковичь, котра схоплюе житье народне зъ его реального боку. Вовчокъ описуе въ своихъ оповѣданяхъ долю житя крепакôвъ такъ проймаючо, такъ вѣрно и правдиво, що ихъ скорше можна брати за продуктъ народнои словесности, якъ за твôръ женщины жіючои въ кругахъ высшихъ. Описы жѣночихъ характерôвъ въ оповѣданяхъ Вовчка пôдъ кождымъ взглядомъ пречудеснй, а способъ писаня взагалѣ, якъ пôдъ взглядомъ рѣчевымъ такъ и языковымъ единый въ своѣмъ родѣ.

Тымчасомъ коли высше наведенй писателѣ популярными описами соціяльныхъ обставинъ старалися своихъ землякôвъ морально здвигнути, боровся найбôльшій рускій поетъ, Тарасъ Шевченко (1814—1861) за найвысшй идеѣ любови ôтчины. Шевченко, завзятый ворогъ деспотизму и тиранiи, проповѣдувавъ свободу и просвѣту на основѣ народнôй. Будучи сыномъ крепака, ôнъ вже зъ першои молодости палавъ ненавистею до всякого гнету людскости, а коли въ р. 1838 за стараньемъ своихъ почитателѣвъ дôставъ волю, образувавъ свого духа въ академіи штукъ въ Петербурзѣ и стыкаючися съ учеными мужами и знатными письменниками. Свои першй поезіи выдавъ ôнъ 1840 р. п. заг. „Кобзарь“ и здобувъ заразъ славу знаменитого лирика. Найкрасшй творы его генія (якъ „Иванъ Гусъ“, „Невольникъ“, „Кавказъ“, „Сонъ“, „Дружне посланіе“, и ин.) появилися 1844—1847. Тогдѣ перебувавъ ôнъ межи своими одномышленниками, Костомаровымъ, Бѣлозерскимъ, Артимовскимъ-Гулакомъ и другими, котрй заложили политичне товариство пôдъ именемъ братства славяньскихъ апостолôвъ Кирила и Методія. Програмою того товариства було: 1) Высвободженье славяньскихъ народôвъ зъ-пôдъ верховеньства чужихъ народôвъ. 2) Федерація поодинокихъ славяньскихъ племенъ. 3) Знесенье всякого пôдданьства и крепацтва. 4) Устороненье упривилеованыхъ станôвъ. 5) Свобода религійна и вѣротерпимôсть. 6) Введенье

краю, надсыланыхъ самому-жь Выдѣлови „Народнои Рады“, якъ такожь зъ вѣстей въ нашôмъ дневникарствѣ, що рôзнороднымъ покривдженямъ политичныхъ правъ Русинôвъ чи то одиниць, чи товариствъ — нема кôнця, а не кождый покривдженый мае дану можнôсть тыхъ правъ своихъ боронити, — Выдѣлъ „Народнои Рады“ ухваливъ пôднятися тои, хочь вельми тяжкои, але патріотичнымъ обовязкомъ подиктованои задачи, и готовъ дати пораду або и взяти на себе веденье кождои справы свого члена-одиницѣ и товариствъ, де буде йти о охорону и оборону политичныхъ правъ Русинôвъ.

Въ справѣ фасій

розôслала гр. кат. митрополича консисторія до урядôвъ деканальныхъ слѣдуючій обѣжникъ:

Митрополича консисторія маючи пôдъ рукою присланй намѣстництвомъ до одобреня адъюстованй фасіи поодинокихъ приходôвъ звертае увагу Духовеньства на слѣдуючй важнй, ôтносячйся до того предмету точки:

I. Въ короткôмъ часѣ одержитъ кождый душпастырь такъ свою якъ и намѣстництвомъ адъюстовану фасію; кождого душпастыря буде обовязкомъ въ двомѣсячнôмъ речинци внести рекурсъ що до поодинокихъ позицій, если-бы може неналежито въ тыхъ-же щось почислено и если до сего найшлась-бы важна пôдстава. Пôсля рѣшеня министерства просвѣты рекурсъ податися мае дорогою звычайною до министерства просвѣты.

II. Парохамъ стоячимъ пôсля нового обчисленя доходôвъ высше конгруы, а маючимъ при собѣ сотрудника системизованого, порадно було-бы не жадати звороту поданыхъ ними фасій, бо тымъ способомъ уважалось-бы принимати обовязокъ на себе оплачуваня зъ своихъ доходôвъ ôтповѣдного додатку, призначенего уставою конгруальною для получшеня платнѣ сотрудника, що було-бы кривдою для прихода. Парохи маючй сотрудника даного на часъ слабости або немочи своеи, а за згодою намѣстництва, можутъ жадати, щобы додатокъ для такого сотрудника бувъ призначеный и покрытый зъ фонду религійного.

III. а) Тамъ, де душпастырѣ потребуютъ воду, служачу до ужитку такъ для дому якъ и инвентаря свого, зъ далека спроваджати и на доставу тои-же особне тягло ôтступити мусятъ, а той выдатокъ забули попередно вписати въ фасіи, то обовязкомъ ихъ буде теперь при рекурсѣ ту обставину пôднести. Рѣшенье министерства зъ д. 2 липня 1885 заключае сей случай въ уступѣ слѣдуючôмъ: Удѣленье призволеня на признанье надзвычайныхъ выдаткôвъ н. пр. на забезпеченье доставы потрѣбнои воды, въ мысль передпослѣдного уступа §. 3 сеи уставы, прислугуе министрови вѣроисповѣдань.

б) Тамъ, де душпастырѣ побираютъ дрова, уважати, чи пôсля уступу уставы зъ дня 19 цвѣтня 1885 сталй доходы, и дотаціи въ грошахъ, грошевôй вартости и натураліяхъ (послѣднй обчисленй пôсля пересѣчнои цѣны, съ ôттрученьемъ 10% ôтъ доходу брутто, яко кошты на зôбранье або доставу) власне той 10% зôставъ ôттрученый.

в) Въ рубрицѣ „право млива“ уважати, чи при численю цѣны збôжа не почислено кôрця на нову вагу на 100 кильо, де въ инвентаряхъ записано дохôдъ по старôй вазѣ, и чи потручено выдатокъ денный на службу, котра дозирае млива.

IV. Пôдъ уступъ рѣшеня министер. зъ дня 2 липня 1885: „Удѣленье призволеня на признанье (потрученье), можна бы помѣстити выдатокъ надзвычайный, котрый мае мѣсце у тыхъ душпастырѣвъ, що посѣдаютъ дочернй церкви, а суть обовязанй на богослужебнй дѣйствія въ недѣлѣ и свята доѣзджати.

V. Наконець давсь-бы пôдъ повысшій уступъ втягнути и выдатокъ надзвычайныхъ коштôвъ, якй поносятъ тй душпастырѣ, котрй посѣдаютъ ерекціональнй грунты въ прилученыхъ, а не маютъ тамъ будынкôвъ господарскихъ, черезъ що утруднена управа поля выказуе меньшй доходы, котрый то случай не бувъ увзглядненый комисіями оцѣнковыми.

Въ кождôмъ сумнѣвôмъ случаю маютъ душпастырѣ безъ проволоки ôтнестися о поясненье до митроп. консисторіи, щобы тымъ способомъ мати певну пôдставу до рекурсу зъ однои стороны, а зъ другои залишити рекурсы безпôдставнй.

Въ всѣхъ наведеныхъ точкахъ митрополичій ординаріятъ мае намѣренье внести одночасно съ другими ординаріятами свое представленье до ц. к. Властей.

Изъ „Академичного Братства“ въ дѣлѣ 4-тои вандрôвки рускои молодежи.

Покладаючись на заявленй намъ торôкъ симпатіи, вѣримо, що П. Т. Публика наша и симъ рокомъ радôстно стрѣне вѣсть, що при тутешнôмъ „Академичнôмъ Братствѣ“ завязався вже комитетъ до урядженя 4 тои вандрôвки рускои молодежи. Кажемо се тому, бо знаемо добре, що всѣ попереднй вандрôвки выгрѣла и выпекала найбôльше ся симпатія и спôвчутье, съ якимъ до нихъ кождого разу ôтносилась патріотична Публика руска. Такимъ тôлько способомъ и сталося, що съ невеликого почину, — божь такимъ була перша прогулька молодежи до Манявы и Доры р. 1883, — вчинився теперь важкій факторъ нашого народного розвою, факторъ, котрого значенье пôзнала зарôвно наша Публика, якъ и руска академична молодѣжь.

Однакъ мимо того, що згадана обставина каже намъ не покидатись разъ пôднятои гадки, такъ зъ другого боку не можемо замовчати, що попереднй вандрôвки мали свои немалй хибы и недостачѣ, котрй значно вменшували и ихъ вартôсть и тй користи, якй мы всѣ зъ вандрôвокъ радй-бъ були бачити. Признаемось, що недостача належного пôдготованя, якъ такожь недостача силъ выконуючихъ, були головными хибами попередныхъ екскурзій, що потягли за собою многй невдачѣ та неповодженя; при тôмъ, якъ се далось въ знаки на послѣдной вандрôвцѣ, вызначенье дуже довгои дороги явилось зовсѣмъ непрактичнымъ а навѣть просто шкôднымъ; вандрôвники не загрѣвши добре одного мѣсця, йшли въ друге, и такъ не було коли нѣ оглянути околицѣ, нѣ познакомитися съ людьми, на останокъ хиба потомились на добре та попоневѣрялись, зовсѣмъ не выконавши того, що замѣрили.

Недавно завязаный вандрôвничій комитетъ при „Академичнôмъ Братствѣ“, въ котрого складъ увôйшло 7 академикôвъ, на ôтбутихъ вже 3 засѣданяхъ розваживъ тй хибы та недостачѣ и постановивъ съ симъ рокомъ ихъ поповнити. Комитетъ стараесь уже теперь приеднати и запевнити для хору вандрôвничого якъ найчисленнѣйшй и найлѣпшй силы спѣвучй та музичнй. Въ репертуаръ хору увôйдутъ найновѣйшй зразки композиторôвъ украиньскихъ та галицкихъ. Щобъ надати вандрôвцѣ характеръ щиро народный, постановивъ комитетъ спровадити зъ Кіева украиньскй сорочки та узоры, послѣднй именно для панночокъ, котрй на замовленье будутъ ихъ могли черезъ комитетъ отримати. Дальше рѣшивъ комитетъ покласти особлившу вагу и старанье на ôтповѣднй до кождои нагоды ôтчиты чи деклямаціи и заздалегôдъ застерегчись проти того, щобъ ц. к. власти клали вандрôвцѣ такй перешкоды, якъ прим. минувшого року въ Тернополи. Такожь постараесь комитетъ, о скôлько се дасться, змодификувати довготу дороги. Въ загалѣ комитетъ уважавъ потрѣбнымъ, увзгляднити всѣ тй досвѣды, якихъ набули мы на вандрôвкахъ лѣтъ попередныхъ, и ихъ користно спожиткувати.

Туру сёгорôчнои вандрôвки постановили мы звернути у захôднй стороны Галицкои Руси, именно на Перемышль до Турки, съ поворотомъ черезъ Стрый. Зъ початку мы и вагались трохи: „Чи радй намъ будутъ Перемышляне?“ Та небавомъ зникли всѣ сумнѣвы: „Не вжежь мы не сыны батькôвъ нашихъ? Не вжежь мы не рускй дѣти? Не вжежь мы не съ рускою думкою на устахъ, не съ горячою любовію въ груди полинемъ по-надъ тихй рускй нивы, понадъ „села невеселй“? Не вжежь гордый Сянъ не схоче почути голосной пѣсни зъ-надъ сивого Днѣпра — Словутицѣ, а о муры княжого города не ôтозвеся жаль-туга великого кобзаря Украины?

Такъ не погудѣтъ славнй Перемышляне, того нашого почину, а коли теплымъ лѣтомъ загостимо въ Вашй стороны, привитайте насъ хочь не злымъ, тахимъ словомъ.

Точный плянъ дороги якъ такожь дальшй рѣшеня комитету подамо небавомъ.

За комитетъ вандрôвничій:

М. Францукъ секретарь. *Иронимъ Калитовскій* голова.

ДОПИСИ.

Зъ Глиняньского.

(*Въ селѣ Кривичахъ коло Глинянъ*) есть вôйтомъ Тимко Лукавецкій, членъ перемышляньскои Рады повѣтовои, чоловѣкъ, що солидаризуеся съ „гіерархією сполечною“, а за-для того мае пôдпору у властей автономичныхъ, и богато на ню числячи, не зовсѣмъ правильно веде господарку громадску.

Зъ тои причины громадяне Кривичь внесли до прокураторіи державнои въ Золочевѣ донесенье, що начальникъ громады допускаеся надъужитя власти и вызыскуе свôй урядъ на свою користь. И такъ при закупнѣ реальности на школу ôнъ купивъ дôмъ за 700 зр., о чѣмъ свѣдчитъ контрактъ, а громадѣ почисливъ 800 зр. и тымъ самымъ обманувъ громаду на 100 зр.; дальше продавъ громадску стодолу за 65 зр., а до книги касовои вписавъ лише 60 зр., — позôстало отже въ его кишени 5 зр.; попродавъ зъ лѣса громадского дерево, грошѣ затримавъ для себе; дерево зъ того лѣса, навѣть за дармо роздававъ, абы собѣ союзникôвъ каптувати; надто ôтъ попередного касіера ôтобравъ решту касову 59 зр., а до касы вписавъ лише 10 зр.; дальше побравъ на школу ôтъ Максима Лукавецкого 14 зр., а до рахунку вписавъ лише 4 зр.; побравъ яко податокъ ôтъ одного господаря 10 зр. 94 кр., а до дневника вписавъ лише кôлькадесять крейцарôвъ, собѣ отже затримавъ звышь 10 зр. Тіи факты навели громадяне Кривичь лише яко примѣръ господарки свого вôйта, а до того и пару фактôвъ, де вôйтъ стягнувъ податокъ, а теперь другій разъ ôтъ тыхъ самыхъ жадаютъ заплаты податку.

Ц. к. прокураторія въ Золочевѣ ôтступила сю жалобу Выдѣлови повѣтовому въ Перемышлянахъ. Громадяне думали, що може жалоба ними уложена, була хибна, тожь уложили другу жалобу до ц. к. прокураторіи въ Золочевѣ и на кождый фактъ покликали свѣдкôвъ. Але помимо того, що жалоба тая вже всѣ факты докладно выказувала и були доказы на тй факты, дôждалася и она тои самои долѣ, що попередна, и она, пôсля слôвъ самого пана прокуратора д-ра Френдля, зôстала ôтослана до Выдѣлу повѣтового. Коли-жь ôтпоручники громады удалися лично до п. прокуратора, и устно предложили свою жалобу на вôйта, и цифрами доказували правдивôсть жалобы, — то и тогды нѣчого не зыскали. И такъ вôйтови вôльно и дальше по свому газдувати и на него годѣ знайти суду, коли зважится, що доходженье карне о злочиньства мае переводити „Выдѣлъ повѣтовый“, а до Рады повѣтовои належитъ яко членъ той самъ вôйтъ!

На якôй пôдставѣ ц. к. прокураторія въ Золочевѣ переведенье слѣдствъ карныхъ поручае властямъ автономичнымъ, сего мы не знаемо, и такого припису въ поступованю карнôмъ не знаходимо. Не вже-жь вôйты малибы бути вынятй зъ-пôдъ загальныхъ приписôвъ? Насъ дуже то дивуе, бо д-ръ Френдль, урядникъ дуже службистый, и бувають случаѣ, що самъ безъ интервенціи судіи слѣдчого, каже предприняти арештованье, якъ то сталося примѣромъ съ Грицикомъ зъ Холоева.

Вкôнци звертаемо въ тôй справѣ увагу и на то, що зъ рамени Выдѣлу повѣтового въ Перемышлянахъ, недавно зъѣхавъ бувъ гр. Потулицкій и на мѣсци пересвѣдчився, що вôйтъ Лукавецкій дѣйстно ôтъ Максима Лукавецкого побравъ на школу 14 зр., а до касовыхъ книгъ вписавъ лишь 4 зр. и що при поборахъ податку бôльше побиравъ якъ належалось а до дневника касового вписувавъ менше, — а де надвышка устрягла? — на то ôтповѣди чей не потрѣбно.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Дебаты буджетовй.*) Дня 19 с. м. розпочалися дебаты надъ буджетомъ и потягнутся ще имовѣрно до середы або четверга сего тыждня; въ середу, здаесь, будутъ промовляти генеральнй бесѣдники. — Дебаты розпочавъ генеральный справоздавець пос. Матушь. Зъ записаныхъ противъ промовлявъ першій пос. Айгнеръ. Бесѣдникъ выказувавъ, що обѣцянка высказана въ престольнôй бесѣдѣ не могла сповнитися, бо становище правительства понадъ партіями не есть анѣ конституційне анѣ можливе; держава наражена черезъ то лишь на якійсь случай и на случайну згоду взаимно собѣ противныхъ елементôвъ. Айгнеръ вказуе ôттакъ на школьництво въ горѣшнôй Австріи и що оно за теперѣшного правительства потерпѣло а опôсля звертаеся до правицѣ съ апострофою, щобы она старалася о то, абы Австрія позôстала для всѣхъ своихъ народôвъ дорогою ôтчиною. — За буджетомъ промовлявъ першій пос. Раичь (Словенець). Ôнъ выступивъ зъ становища словеньского народу дуже остро противъ правительства, хочь казавъ, що буде за буджетомъ голосувати. Словенцѣ казавъ бесѣдникъ хотятъ и мусятъ мати свободу языка въ урядѣ и школѣ. Въ его краю протегуютъ лишь графôвъ и баронôвъ по урядахъ а то якъ разъ для того, бо тй аристократы не хотятъ говорити бесѣдою народа. Переходячи на школьництво каже Раичь, що Словенцѣ, хочь платятъ великй податки, а прецѣ не маютъ достаточного числа школъ середныхъ. Мы платимо податки, мы даемо рекрута, маемо отже право жадати такихъ самыхъ правъ, якъ и другй народы. Не хочемо привилегіованыхъ кастъ, не хочемо привилегіованыхъ народôвъ въ Австріи! Рôвне право для всѣхъ! (*Оплески зъ правицѣ.*) Опôсля звернувся Раичь съ запытаньемъ до министра, чи ôнъ вже зробитъ разъ якій ладъ въ словеньскихъ школахъ и домагався точнои и яснои ôтповѣди, не голословныхъ, „по можности“ або „о скôлько дасться“, щобы Словенцѣ знали вже разъ чого держатися. Характеристичною була такожь та часть бесѣды, де Раичь выказувавъ, що жиды пхаются до школъ яко учителѣ. Передъ 400 роками, каже бесѣдникъ, цѣсарь Максъ выгнавъ всѣхъ жидôвъ зъ Стирія, за що народъ заплативъ ему 38.000 зр. а выгнавъ ихъ на вѣчнй часы; сеи угоды народу съ цѣсаремъ законы основнй не знесли. Коли на послѣдокъ бесѣдникъ сказавъ, що Словенцѣ, коли имъ не станеся по справедливости, готовй не дати анѣ податкôвъ анѣ рекрута, перервавъ ему президентъ заявляючи, що бесѣды не можна въ парляментѣ ôтчитувати. На то Раичь: Якъ-бы могли говорити въ матернôмъ языцѣ, то було бы инакше. По Раичу промовляли ще Гальвихъ, Бертолини, Пиркетъ и гр. Дѣдушицкій. — Дотеперѣшнй дебаты выказали вже, що опозиція нѣмецка значно ослабла. Добре враженье зробили въ палатѣ бесѣды Пиркета и гр. Дѣдушицкого. О бесѣдѣ послѣдного посла доносятъ польскй газеты, що она зробила пригнетаюче враженье на польскôмъ „kol-ѣ“ и для того Поляки не будутъ вже забирати голосу пôдчасъ дебатъ буджетовыхъ.

Заграничнй Державы.

Соціялистичнй непокоѣ на заходѣ. Ôтъ кôлькохъ вже недѣль захôдъ Европы сильно занепокоеный. Въ часѣ, коли въ середнôй Европѣ придумуютъ всякй можливй способы и мѣры противъ соціялизмови и стараются ихъ обняти навѣть въ параграфы, то въ Франціи, Англіи и Бельгіи выступае соціялизмъ чимъ разъ сильнѣйше и страшнѣйше, а законнй власти ледви вже суть въ силѣ ему опертися. Майже рôвночасно ажь въ трехъ, можна сказати, сумежныхъ краяхъ, пôдняли соціялисты свôй червоный прапоръ. Судячи поверховно, можна-бы майже подумати, що се сталося за якоюсь змовою на даный черезъ когось знакъ. Безперечно, що при сихъ розрухахъ соціялистичныхъ не обôйшлося и безъ якихсь тайныхъ агентôвъ; але коли розважимо мѣсцевй обставины всѣхъ трохъ зворушеныхъ сторôнъ, то мимо волѣ прійдемо до переконаня, що головною причиною сихъ розрухôвъ була лишь спôльнôсть однаковыхъ обставинъ и фактъ сей дае намъ дуже добру нагоду до оцѣненя властивого руху соціялистичного. Деказвиль въ полудневôй Франціи, Менчестеръ въ Англіи и Люикъ (Lüttich, Liége) въ Бельгіи суть якъ разъ тыми осередками, де по-при найбôльше нагромадженыхъ капиталахъ станула такожь и велика сила працѣ; сила працѣ и сила копиталу вôйшли тутъ въ колизію съ собою а однаковй причины выкликали и однаковй наслѣдки на всѣхъ трохъ мѣсцяхъ. Иншои звязи межи сими розрухами трудно и добачити, хочь безперечно и на певно можна допускати, що не обôйшлося тутъ и безъ якихсь намовъ и пôдшептôвъ. Фактъ сей есть вельми поучаючій, бо доказуе намъ наглядно въ чѣмъ лежитъ сила соціялизму и де суть его властивй осередки. Де нема такихъ причинъ якъ пъ згаданыхъ трохъ мѣсцевостяхъ або имъ подôбныхъ, де отже соціялизмъ есть лишь теорією основаною на чужôй практицѣ, тамъ и нема чого соціялизму боятися, а всякй репресаліи, то хиба можутъ послужити лишь за добру нагоду до переведеня згоры обдуманыхъ цѣлей, а въ додатокъ ще можутъ, якъ то кажутъ, выкликати вовка зъ лѣса.

Въ Деказвиль розпочалися розрухи соціялистичнй ще пôдъ конець тамтого мѣсяця. Деказвиль есть мѣсто въ полудневôй Франціи въ департаментѣ Авейронъ и мае великй копальнѣ вугля и зелѣза. Давнѣйше було оно власностею кн. Деказъ, зъ ôтки и его назва. Мѣсто числитъ звышь 10.000 жителѣвъ, мѣжь котрыми есть такожь до 4.000 робôтникôвъ гôрникôвъ; 2.200 зъ тыхъ робôтникôвъ отже застановило свою роботу, жадаючи пôдвысшеня платнѣ и усуненя декотрыхъ инжинерôвъ. Характеристичнымъ есть, що скоро лишь наступивъ стрейкъ въ Деказвиль, послы робôтникôвъ Басли и Камелина выѣхали заразъ зъ Парижа на мѣсце, щобы проводити цѣлымъ рухомъ и пôддержувати агитацію, а тымъ самымъ зробити републиканьскому правительству новй трудности. Есть то такій самый объявъ, якій стрѣчаемо майже всюды, що особы ексцентричнй, коли видятъ, що не все иде пôсля ихъ пляну, готовй хочь бы противъ интересу власного народу, ба подекуди и противъ своеи власнои справы, котру заступаютъ ставити всякй перешкоды, щобы лишь показати, що ось то они суть одинокй, котрй найлѣпше понимаютъ ситуацію и найлѣпше

старославяньского церковного языка въ поодинокихъ федерованыхъ державахъ. 7) Повна свобода въ прилюднôмъ и приватнôмъ житю а разомъ свобода печати. 8) Введенье кождого славяньского языка яко языка выкладового, въ дотычныхъ славяньскихъ краяхъ.

Якъ-жежь россійске правительство дôзналося о тôмъ товариствѣ, увязнило майже всѣхъ его членôвъ, а ôттакъ выслало на засланье. Шевченко бувъ найтяжше укараный не тôлько за участь въ тôмъ политичнôмъ братствѣ, якъ ще бôльше за написанье епичнои поемы „Кавказъ“. Ему закидувано, що ôнъ высмѣвае россійскій царатъ и правительство за деспотизмъ и всякй надъужитя и зъ стороны невдоволеныхъ зготовляе формальне повстанье. Царь Николай загнавъ его въ далекй киргизскй степы, де ôнъ цѣле свое житье мавъ проводити простымъ салдатомъ. Сѣй тяжкôй карѣ Шевченко мусѣвъ пôддатися вже въ червни 1847 р. За-про те, що ему було заборонено писати, знидѣла по части его муза и его пôзнѣйшй творы, не выключаючи навѣть и епичнои поемы „Неофиты“, не маютъ вже тои высокои поетичнои стôйности, яку показуютъ его поезіи писанй 1838—1847 р. Коли жь въ р. 1857 за стараньемъ его почитателѣвъ царь Александеръ II. надавъ поетови амнестію, поетъ намѣрявъ по своѣмъ поворотѣ до Украины посвятитись тôлько народному добру. Такъ що-жь, коли провидѣнье не дозволило ему дожити дня высвободженя его землякôвъ зъ крѣпацтва (дня 17 мая 1863 р.) Ôнъ померъ въ Петербурзѣ 26 лютого 1861 р. Его земляки уважаютъ его борцемъ за народну самостôйнôсть и незадавненй народнй права; оголоситеремъ неофалшованои, правдивои исторіи; пророкомъ будучого ôтродженя цѣлого народу. Яко лирикъ, Шевченко займае перше мѣсце въ исторіи поодинокихъ славяньскихъ литературъ; яко епикъ есть ôнъ великій тôлько въ тыхъ творахъ, де ôнъ удержувався въ конечнôмъ духовôмъ супокою, якъ въ епичныхъ поемахъ „Катерина“ и „Наймичка“.

(*Дальше буде.*)

могли бъ дѣло залагодити. Таке выступленье згаданыхъ послôвъ выкликало въ Парижи велике обуренье и майже вся праса домагалася, щобы правительство розтягнуло надзôръ не тôлько надъ стрейкуючими робôтниками, але такожь и надъ тыми, що съ посольскимъ мандатомъ въ кишени и вôльною картою ѣзды въ руцѣ выѣхали проповѣдувати розбôй и ворохобню. Не забракло и другихъ скрайныхъ, котрѝ знову страшно напали на паризку комуну за то, що важилася прійти въ помôчь родинамъ стрейкуючихъ. Розрухи въ Деказвиль вже притихли, але невдоволенье пробиваеся, ще всюды, де лишь подôбнѝ якъ тамъ суть обставины.

Майже рôвночасно выбухли подôбнѝ непокоѣ и въ Англіи, а именно въ околици мѣстъ Бермингемъ и Менчестеръ. Коло Бермингемъ зôбралося було около 4.000 робôтникôвъ и пустилось до мѣста, де наставъ страшный переполохъ а якъ подôбна сцена ôтогралася въ Менчестерѣ, мы вже доносили.

Рядомъ съ сими розрухами стаютъ найновѣйшѝ розрухи въ Люикъ въ Бельгіи. Люикъ есть такожь осередкомъ великого промыслу гôрничого, числитъ до 120.000 жителѣвъ и мае богато фабрикъ и робôтень. Розрухи розпочалися тамъ минувшого тыждня. Зъ разу выступили самѝ робôтники, но пôзнѣйше прилучилися до нихъ и масы народу зъ найнизшои клясы. Дня 18 с. м. напали они на мѣсто и почали все нищити; порозбивано богато склепôвъ и каварень, повыбивано ôкно и зрабовано богато приватныхъ домôвъ. Товпа переходила улицями середъ оклику: Прочь съ капиталистами! Прочь съ буржоазією! Полиція и гвардія мусѣли ужити зброѣ и богато людей убито и ранено; арештовано около 100 ексцедентôвъ. Доперва пôзно въ ночи удалося полиціи зробити въ мѣстѣ порядокъ. Шкода выноситъ до кôлька сотъ тысячѣвъ франкôвъ. Дня 20 с. м повторилися розрухи, арештовано знову богато людей и сконсигновано войско. Якъ закôнчится справа, треба чекати дальшихъ вѣстей; есть однакожь обава, що подôбнѝ розрухи выбухнутъ и въ другихъ мѣстахъ Бельгіи.

НОВИНКИ.

— **Преосв. еп. Юліянъ Пелешь** задумуе ôтвѣдати деканаты станиславôвскій, тысьменицкій, а якъ стане часу, и буковиньскій. Преосв. епископъ задумуе пôдчасъ визитаціи въ церквахъ проповѣдати.

— **Зъ Богородчанъ.** Поляки сильно озлобленѝ, що при послѣдныхъ выборахъ до повѣтовои Рады побѣдили Русины. До „Gaz. Narod.“ доносятъ, що противъ цѣлого выбору внесено протестъ, а особливо звернено увагу на фактъ, що до Рады выбранѝ два селяне и одинъ священикъ, котрѝ нѣбыто повнятъ обовязокъ громадскихъ писарѣвъ. Якъ мы вже въ попереднôмъ числѣ були подали, выбрано зъ сельскои куріи 5 рускихъ священикôвъ и 7 селянъ. Зъ куріи мѣскои выбрано п. К. Калика, бурмистра мѣста Богородчанъ, п. Красуского, почтмайстра, и 5 жидôвъ. Зъ куріи бôльшои посѣлости выбранѝ пп. І. Шелиньскій, властитель дôбръ, Шветтеръ и Фр. Гессъ, директоры дôбръ, кс. І. Сколуба, Доминиканинъ, К. Собота, нотарь, В. Гловиньскій, бурмистръ зъ Солотвины и Ст. Янишевскій, директоръ фабрики.

— **Украиньскій театръ М. Кропивницкого** заангажованый — якъ доноситъ „Южанинъ“ на 30 представленъ до Парижа. Театръ мае выѣхати вже 1 цвѣтня зъ Россіи а 1 мая мае почати вже давати представленя въ Парижи. Въ контрактѣ мали забезпечити театрови нашому 40.000 рублѣвъ и кошта подорожи 4.000 рублѣвъ. Сума тая мае бути зложена вже напередъ въ банку. Театръ М. Л. Кропивницкого пробувае теперь въ Одессѣ.

— **На фондъ стипендійный имени Преосв. еп. Юл. Пелеша** зôбрано вже 500 зр. Стипендія призначена буде для студентôвъ университетскихъ, котрѝ хотятъ осягнути степень докторскій. Стипендія увôйде въ житье, коли фондъ наросте зъ скадокъ до 4.000 зр.

— **Россійскѝ часописи** присвячуютъ по причинѣ 25 тыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка симпатичнѝ згадки. „Русскій Курьеръ“, одинъ зъ поважнѣйшихъ россійскихъ дневникôвъ (выходитъ въ Москвѣ), помѣстивъ въ 60. числѣ коротку живопись и списъ деякихъ матеріялôвъ до біографіи поета, якѝ появлялися въ печати.

— **Руска мѣщаньска читальня у Львовѣ** мае бути небавомъ отворена.

— **Рускѝ читальнѣ.** Дня 13 л. сѣчня отворено нову читальню въ селѣ Вороновѣ, пов. товмацкого.

— **Руска консисторія въ Перемышли** именувала о. Льва Готеровского своимъ делегатомъ „Kółek rolniczych“.

— **Ôтъ п. Евгенія Олесницкого**, конципіента адвокатского у Львовѣ и выдавця руско-укр. Библіотеки одержуемо слѣдуюче заявленье: Всѣмъ тымъ П. Т. лицямъ, котрѝ просили мене о посередництво въ спровадженю иллюстрованого выданя „Гайдамакôвъ“ Т. Шевченка, выданыхъ въ Петербурзѣ заявляю, що готовъ есмь пôднятися сего посередництва и спровадити жадане число примѣрникôвъ „Гайдамакôвъ“. — Цѣна одного примѣрника разомъ съ коштами спровадженя зъ Петербурга до Львова выноситъ 8 зр. 50 кр., котру то суму зволятъ дотычнѝ лиця зложити на мои руки найдальше до 10 лат. цвѣтня 1886. — *Евгеній Олесницкій*, ул. Словацкого ч, 6.

— **Заявленье.** Маю честь подати до вѣдомости П. Т. публики, що я сегодня выступивъ зъ комитету для несеня помочи довжникамъ рустикального банку и о тôмъ завѣдомивъ предсѣдателя того комитету, Вп. п. проф. Романчука. Львôвъ д. 9 (21) марта 1886. — *Иванъ А. Добрянскій.*

— **Окладки на поодинокѝ томы Историчнои Библіотеки**, выдаванои проф. Барвѣньскимъ, можна дôстати въ переплетничôмъ закладѣ п. Спожарского у Львовѣ.

— **Зъ Лопушны пишутъ намъ:** Въ лѣсѣ лопушаньскôмъ пов. бобрецкого найшовъ мѣсцевый побережникъ обгризенѝ кости якоись незвѣстнои особы женьского пола, о скôлько можна догадатися зъ одежѣ, косы и перстеня — дѣвчины. Нещастна мусѣла або замерзнути, а потôмъ дики еи розшарпали або може постигло еи яке инше нещастье. Слѣдство судове розпочалося, особы однакожь ще не сконстатовано; не знати отже хто була нещастна и зъ ôтки походила. Кости найденѝ уложено въ Бôбрцѣ въ судѣ. — *М. К.*

— **Маршалкомъ рады повѣтовои** въ Жидачевѣ выбраный п. Мих. Чайковскій, властитель Жиравы.

— **Надзирателѣвъ шкôлъ** буде мати небавомъ кождый буковиньскій повѣтъ окремо. Министерство просвѣты вôзвало буковиньску Раду шкôльну щобы предложила до именованя надзирателѣвъ шкôльныхъ для повѣтôвъ выжницкого, кимполюнгского, серетского и сторожинецкого.

— **Баронъ Піно**, бувшій министеръ торговлѣ, родився 1826 р. у Вѣдни. До правительственнои службы вступивъ вôнъ въ 1854 р. яко урядникъ при медіоляньскôмъ намѣстництвѣ, потому яко секретарь министерства справъ внутрѣшныхъ. Въ р. 1870. зôставъ ôнъ краевымъ президентомъ Буковины. въ р. 1874 намѣстникомъ Тріесту, а въ р. 1879. намѣстникомъ Австріи горѣшнои. Ôтъ 1881 року бувъ ôнъ членомъ кабинету гр. Таффого.

— **„Карта выборча — се нашь заробокъ!“** — такъ сказали до одного кандидата выборцѣ. „Мы готовѝ для тебе зробити все, — сказали они, — чого зажадаешь, але не жадай ôтъ насъ голосôвъ, бо голосы нашѝ, — се одинокій нашь дохôдъ!“

— **Стипендіи.** Намѣстництво надало стипендіи зъ фонду наукового по 105 зр. рôчно, призначенѝ для Русинôвъ: Ант. Копровскому, Львови Левицкому и Володим. Шафраньскому, правникамъ львôвского университету.

— **Новѝ уряды почтовѝ** будутъ отворенѝ ôтъ д. 1 л. цвѣтня въ Василькôвцяхъ, пов. гусятыньского, и Яструбици, пов. сокальского.

— **Будову львôвско-равскои зелѣзницѣ** поручено п. Гвальбертови Зьембицкому, котрый подавъ найнизшу оферту.

— **Цѣсарскѝ дороги въ Галичинѣ.** На направу дороги цѣсарскои зъ Бурштына до Лопушнои въ пов. рогатыньскôмъ вызначило правительство въ буджетѣ на 1886 р. 18.000 зр., а зъ Старого-Санча до Заклѣчана 17.000 зр. — Доходы зъ мыта обчисленѝ въ Галичинѣ на 1886 рôкъ на 509.730 зр.; а выдатки звычайнѝ на направу дорôгъ на 879.000 зр.

— **На Руску Бурсу въ Стрыю** вплынули за часъ ôтъ 15 липня 1885 по конець лютого 1886 р. слѣдуючѝ жертвы: П. Т.: п. Чехъ, обыватель мѣста Стрыя на фондъ коренный 50 зр. — На весѣлю въ домѣ о. Клосевича въ Гнильчи зôбрали новоженцѣ Ник. и Ромилія Левицкѝ 17·16 зр. — Торговля пп. Лехицкого и Костыркевича (датокъ новорôчный) 15 зр. — О. Федюкъ зъ Угерска ôтъ прихожанъ при всякихъ случаяхъ 13·25 зр. О. Ружицкій изъ Струтына 13 зр. (а то ôтъ о. Кобляньского зъ Пôйла 3 зр., ôтъ оо. Небыловця зъ Перегиньска, Мудрака зъ Губичь, Анд. Кочоровского зъ Л., Городыского зъ Пасѣчнои, І. Заячкôвского зъ Лопянки, Т. Саболты зъ Липовицѣ, Лопатыньского зъ Долины, Головкевича зъ Спаса, п. Стеткевича и гром. Сваричева по 1 зр.) — Всч. Ректоратъ гр.-кат. Семинаріи у Львовѣ, коляду ôтъ Вп. питомцѣвъ 12 зр. — О. Тресневскій зъ Щирця 7 зр. (а то ôтъ себе 1 зр., ôтъ стар. и мол. Братствъ церкви городскои 3 зр., а церкви горѣшнои 3 зр.) — По 10 зр.: Впр. крыл. Анд. Бѣлецкій зô Львова и о. Стоцкій зъ Дашавы (а то: зъ мироваия, акафиста и тацы въ Дашавѣ 5 зр., ôтъ стар. Братства церкви въ Дашавѣ 1 зр., ôтъ школярикôвъ 1 зр., зъ акафиста и тацы въ Юсиптичахъ 2 зр., ôтъ стар. Братства церк. тамъ-же 1 зр.) — О. Авдыковскій зъ Добрянъ 6 зр. (а то ôтъ стар. Братства церк. въ Добрянахъ 3 зр., ôтъ стар. Бр. церк. въ Добрôвлянахъ 2 зр., а ôтъ молодечого 1 зр.) По 5 зр. жертвували: п. Заплатыньскій, пенс. капитанъ въ Стрыю (на фондъ кор.); о. Бѣлецкій зъ зъ Розгôрча (ôтъ себе 3 зр., ôтъ Бр. церк. 2 зр.); о. Крижановскій изъ Корчина (ôтъ себе 1 зр., ôтъ провизора церк. п. Т. Онуфрова 1 зр., ôтъ Бр. церк. 3 зр.; о. Желехôвскій зъ Козьовы; о. Валявскій зъ Тейсарова, о. Шуховскій зъ Братковець. О. Лопатыньскій зъ Побука 4.62 зр., (а то ôтъ себе 50 кр., ôтъ прихожанъ Побука 2·45 зр., Тишôвницѣ 90 кр., Межиброда 77 кр.) — О. Васильковскій зъ Могильницѣ ôтъ себе и прихожанъ 4 зр. — О. Гриневецкій зъ Мельнича зъ коляды 3·24 зр. — Пчт. Редакція „Слова“ жертвы зъ 1885 и 1886 року 3·88 зр. — По 3 зр. о. Рѣпецкій зъ Синеводска (вкл. чл. за 1886 р.); о. Сѣнгалевичь зъ Руды ôтъ гром. Лôвчицѣ; о. Витвицкій изъ Стрѣлкова (а то ôтъ себъ 50 кр., изъ скарбоны церк. 2 зр., изъ складки 50 кр.); бл. п. Гладышовскій, проф. изъ Стрыя 3·08 зр. — По 2 зр. Пристай, уч. VI кл.; Онишко селянинъ; о. Балкевичь зъ Баличь подар.; Вахнянинъ изъ Стрыя (вкл. чл.); о. Левицкій изъ Журавна; о. Яцикевичь зъ Пацыкова; ч. Ник. Гладунъ ôтъ Бр. церк. въ Мизуни; о. Шуховскій зъ Братковець (за билетъ на концертъ); Кузикъ зъ IV кл. — По 1 зр.: о. Федусевичь изъ Стрыя (вкл. чл.); о. Пицикъ зъ Баличь; п. Вергановскій, учитель зъ Баличь; Яцкôвъ учен. зъ V. кл.; п. Горбаль професоръ изъ Стрыя; о. Поповичь изъ Стрыя; п. Рудкевичь, инсп. подат. изъ Долины; п. Геровскій, капитанъ въ пенсіи зъ Долины; о. Бѣржиньскій зъ Лисятичь (за билетъ на концертъ). — При забавѣ въ Велдѣжи 80 кр. — Крôмъ повысшихъ датковъ вплынуло ще титуломъ чиншу 185·50 зр.; титуломъ ôтсоткôвъ 37·08 зр. (зъ того 32·08 ôтъ легату бл. п. Коссака); дохôдъ изъ концерту 55·36 зр.; при посвященю дому бурсового зôбрано 24 зр., а додатково пôзнѣйше 2·47 зр.; за садовину 15 зр.; за матеріялъ будôвляный 27·87 зр.

Станъ касы Товариства съ днемъ 1 сѣчня 1886 выносивъ готôвкою 82 зр. 11 кр.: въ цѣнныхъ паперахъ 63 зр., а на позичкахъ 68 зр. 17 кр. Въ сѣчни и лютôмъ с. р. вплынуло готôвкою 235 зр. 63 кр., а въ цѣнныхъ паперахъ 55 зр. 36 кр. Выдано въ протягу сихъ двохъ мѣсяцѣвъ 275 зр. 51 кр. готôвкою (а то выплачено торговли пп. Лехицкого и Костыркевича на рахунокъ побраныхъ товарôвъ зелѣзныхъ 55 зр., за матеріялъ дубовый на штахеты 23 зр. 76 кр., книгарни Милера за друкъ ôтозвы и на рахунокъ побраныхъ учебникôвъ 24 зр., за роботы коло дому и матеріялы 17 зр. 54 кр., гонораріюмъ инжинереви 10 зр., на рахунокъ довгу въ касѣ задатковôй въ Стрыю дано 120 зр., ôтсоткôвъ ôтъ позичокъ заплачено 21 зр. 8 кр., на розсылку ôтозвы 4 зр. 13 кр. — По потрученю выдаткôвъ выноситъ станъ касы съ днемъ 1 марта 1886 р. 42 зр. 23 кр. готôвкою, 63 зр. въ цѣнныхъ паперахъ и 123 зр. 53 кр. на позичкахъ.

Подаючи до прилюдной вѣдомости се справоздане Выд. складае всѣмъ Вп. Родимцямъ, що датками своими причинились до збôльшеня фондôвъ Товариства, щиро-сердечне спаси-Бôгъ и поручаесь надальше ласкавôй памяти дорогихъ Землякôвъ, сподѣючись, що не ôткажутъ своеи помочи, щобы Товариство могло чимъ скорше сплатити довги (до 1.200 зр.) и вже разъ приступило до отвореня Бурсы. — Ôтъ Выдѣлу Рускои Бурсы Стрыйскои. — *Ст. Дубравскій* заст. предсѣдателя. — *Юл. Федусевичь*, касіеръ. — *И. Вахнянинъ*, секретарь.

— **Галицка каса щаднича у Львовѣ** мала въ 1885 р. въ касовôмъ оборотѣ 5,715,256 зр. вкладокъ и звернула 5,642.114 зр. Фондъ резервовый касы за 1885 р. выносивъ 113.878 зр. 63 кр. Зъ того роздѣлено яко запомоги для гуманитарныхъ товариствъ и интернату оо. Змартвыхвстанцѣвъ 7.000 зр.; зъ рускихъ институцій удѣлено лише для дѣвочого института Василіянокъ у Львовѣ 200 зр. Занадто мало въ порôвнаню до тыхъ капиталôвъ рускихъ, якими обертае каса!

— **Смерть зъ причины загару.** Въ Каплинцяхъ одна молода родина повечерявши въ суботу въ вечеръ 6 л. марта и загорнувши жаркій попѣлъ зъ соломы въ пѣчь, абы духъ не утѣкъ, лягла спочивати, но спочивала за довго, бо ажь о 10 год. въ недѣлю зауважали сусѣды, що зъ тои хатины нѣхто не выходитъ. Збѣглися люде, вывазили дверѣ и увидѣли трое умерлыхъ, а четвертого пôвмертвого, именно господаря дому Федька Мельника, котрый въ ночи хотѣвъ дверѣ ôтчиняти, почувши загаръ, но упавъ на землю недалеко дверей и такъ лежавъ, ажь люде прійшли и ôтратували его. Жѣнка его, дитина 7-мѣсячна, и пѣстунка 11-лѣтна дѣвчина упали жертвою загару. Сумну тую катастрофу ще сумнѣйшою учинено тымъ, що жѣнку латинничку взяли родичѣ еи до Будилова, дитину же похоронено въ Каплинцяхъ; не уважаючи на ридання господаря, котрый бажавъ матѣрь съ дитиною въ купцѣ похоронити. Мазуры при загальнôмъ негодованю ôтдѣлили матѣрь ôтъ дитины.

— **Горюча рѣка.** Жителѣ Шкоціи зауважали ôтъ довшого часу, що въ однôмъ мѣсци рѣки Кляйдъ выдобуваеся зъ воды густый дымъ. Одинъ рыбакъ кинувъ случайно на воду запаленый сѣрникъ и въ однôй хвили пôднѣсся надъ водою огневый стовпъ, котрый свѣтивъ на далекѝ стороны. Поломѣнь та походила зъ газôвъ, котрѝ добуваются зъ землѣ, въ котрôй суть поклады вугля.

— **Чотыри заповѣди для господинь.** 1. Не пріймай слуги, котра о давнѣйшихъ своихъ господаряхъ зле говоритъ, бо то само буде и о тобѣ говорити. 2. Не пріймай слуги, котра каже, що умѣе всяку роботу, бо небавомъ пересвѣдчишся, що она нѣчого не умѣе. 3. Не пріймай слуги, котра напередъ заповѣдае: що она буде робити, а чого нѣ. 4. Не пріймай слуги, котра тобѣ все розповѣдае, якъ се або то робилося у попереднои еи господинѣ, бо така слуга, то такъ, якъ та жѣнка, що другому свому чоловѣкови пригадуе безнастанно за свого першого небôжчика.

— **Кошутъ о народныхъ школахъ.** Часописи угорскѝ оголосили недавно два листы Кошута, де той жалуеся на слабѝ поступы въ мадяризаціи Семигороду. Сему виноватѝ, по гадцѣ Кошута, жѣнки-Румунки, съ котрими Мадяре женятся, и недостача народныхъ учителѣвъ — пропагаторôвъ мадяризму. Кошутъ думае, що при помочи народного учителя и десяти мадярскихъ родинъ можна буде кожде село семигородске змадяризувати.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Урядъ громадскій въ Манастырискахъ розписуе конкурсъ на посаду громадского писаря, касіера и бухгальтера съ платою 200 зр. и за збиранье податкôвъ 2% ôтъ зôбраной сумы. Речинець до 15 л. цвѣтня с. р. — Въ Новôмъ Санчи опорожнена при гимназіи посада професора клясичнои филольогіи; речинець подаватися до 3 л. марта с. р. — Шематизмъ клира станиславôвскои епархіи небавомъ вже выйде зъ друку. — Єзуитскій законъ истнуе вже 235 лѣтъ. За той часъ выйшло зъ него 248 святыхъ, 1.500 мученикôвъ, 13 папъ римскихъ, 60 кардиналôвъ и 4.000 епископôвъ. — Въ Пôдволочискахъ выкрыто шайку, котра перекрадала на великѝ розмѣры россійске збôже безъ всякои оплаты до Австріи. — Въ Монако знову лучилося послѣдными часами кôлька самоубійствъ по причинѣ нещасливои гры. Одинъ италійскій графъ пробивъ себе въ сали гры ножемъ. — П. А. Кадѣй, родомъ зъ Залѣщикъ отримавъ на краковскôмъ университетѣ степень доктора медицины. — Въ Станиславчику, коло Лопатына, акушерка-жидôвка, обрѣзала новонародженого хлопця христіяньского. Отець дитины запôзвавъ акушерку за то передъ судъ. — Пастеръ робитъ теперь пробы надъ лѣченьемъ сухотъ и дифтеріи черезъ щепленье. — Въ Чернôвцяхъ забрала полиція у кôлькохъ шинкарѣвъ горѣвку, котру они за для приданя еи бôльшои „моци“ заправляли паприкою и всякимъ зѣльемъ. — Заходомъ о. Щастного Саламона будуеся въ Комарникахъ, турчаньского повѣта, величава церковь за 12.000 зр.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію принятѝ: А) На Янчинъ дек. нараѣвского оо.: І) Симеонъ Конопка зъ Волкова; П) Лопачиньскій Іоанъ зъ Высны; Ш) Ревакович Іосифъ; въ списѣ: 4) Глѣбовицкій Константинъ въ Бруховичахъ; 5) Крижановскій Романъ въ Корчинѣ; 6) Стрѣльбицкій Николай въ Яснискахъ; 7) Лепкій Сильвестеръ въ Поручинѣ; 8) Ульваньскій Антôнъ въ Лѣсникахъ; 9) Винницкій Мелетій въ Ушковичахъ; 10) Глиньскій Іоанъ въ Надѣтичахъ; 11) Бабякъ Мих. въ Медведôвцяхъ; 12) Глѣбовицкій Емилій въ Бѣльчу; 13) Селезѣнка Николай въ Янчинѣ. — Б) На Кутыще дек. залозецкого оо.: І) Прачукъ Теодоръ зъ Городища; П) Ляндперъ Романъ зъ Кутыща.

Введеный въ завѣдательство Дрыщева дек. бережаньского о. Стефанъ Кобляньскій.

Сотрудництво приватне одержавъ о. Валявскій Іоанъ при хорôмъ пароху въ Рожанцѣ.

Каноничну институцію на пар. Соколôвъ дек. бучацкого одержавъ о. Яковъ Заткаликъ.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о додатокъ особистый для о. Данила Крупки въ Пôдбôрцяхъ; — о згоду на каноничну институцію для запрезентованыхъ оо.: Іоана Величковского зъ Темеровець на Потôкъ и Никиты Хоркавого на Милошовицѣ.

Додатокъ особистый удѣлило намѣстництво зъ фонда религ. по 100 зр. рôчно до кôнця 1887 р. оо.: Александру Радзикевичу, пар. въ Шоломыи; Николаю Рыбаку, пар. въ Шумлянахъ и Николаю Корчиньскому, пар. въ Пôдгôрцяхъ.

Похвалу одержали оо.: Юліянъ Стеткевичь, пар. въ Боркахъ; Тома Мелешкевичь, пар. въ Ôкнѣ и Ант. Алескевичь зъ Хмелискъ.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Въ пропозицію на пар. Яжôвъ новый принятѝ оо.: І) Аполинар. Цѣпановскій; П) Левъ Паппъ; Ш) Іосифъ Рейнаровичь; 4) Алекс. Шулякевичь; 5) Мих. Калимонъ; 6) Іосифъ Козакевичь; 7) Іоанъ Рыбачевскій; 8) Єронимъ Куповскій; 9) Генр. Поляньскій; 10) Волод. Насальскій

Канон. институцію получили оо.: 1) Викторъ Матюкъ на пар. Лôвча, дек. любачѣвского; 2) Ромуальдъ Коростеньскій на кап. Борыславъ, дек. дрогобыцкого; 3) Ем. Юрчакевичь на пар. Тиханя, дек. дукляньского; 4) Игнатій Маликъ на кап. Вѣрко, дек. перемыского.

Перемѣщенѝ оо.: 1) Корн. Гумецкій, завѣдатель пар. Лôвча, на завѣдательство пар. Вязôвниця, дек. ярославского; 2) Мих. Попель, завѣдатель кап. Борыславъ, на завѣдательство пар. Туриньско, дек. яслиского; 3) Леонидъ Шемелякъ, завѣд. Вѣрка, на завѣдателя капеляніи Пѣски, дек. горожаньского.

Презенту получили: 1) на кап. Березець, дек. комарняньского, о. Іоанъ Крыницкій, завѣдатель пар. Сулимôвъ, дек. куликôвского; 2) на пар. Вязôвниця, дек. ярославского, о. Володисл. Созаньскій зъ Глумчѣ.

Именованый о. Мих. Прухницкій, парохъ въ Турцѣ, другимъ мѣсто деканомъ для деканата высочаньского.

Ôтзнаки крылошаньскѝ получили оо.: 1) Іосифъ Яюсъ, деканъ сокальскій; 2) Георгій Гладиловичь, парохъ Хирова; 3) Іоанъ Чирняньскій, парохъ Мякиша нового; 4) Андрей Кравецкій, парохъ Острова; 5) Мих. Бѣлецкій, парохъ Сугорова.

Въ дôмъ пресвитерскій для рукоположаня въ ереѣ принятѝ и вже П-гій степень священьства получили: 1) Іоанъ Пôдляшецкій, Ант. Менцѣньскій; 3) Володим. Гайдукевичь; Емил. Венгриновичь.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Новелю Льва Сапогôвского** (бл. п. Василовича) п. заг. „Невиннѝ“ почала друкувати „Нова Реформа“ въ фейлетонѣ въ польскôмъ перекладѣ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. В. С. въ Лютов. Вы почали „Дѣло“ предплачувати 4 мая 1885. р. и прислали: 13 мая 3 зр., 21 грудня 4 зр. и 20 марта с. р. 4 зр. — Отже заплачено до 31 марта с. р. Рекламованѝ числа выслано. — **Вп. З. у Вѣдни.** „Бояна“ мы у себе не маемо, розсылае самъ о. Матюкъ. — **Вп. Т. Л. въ Золочевѣ.** Аркушѣ высылаемо; просимо прысылати послѣ- и предплату.

НАДÔСЛАНЕ.

Лишь судъ лѣкарѣвъ есть мѣродайный, чи якійсь лѣкъ въ певныхъ недугахъ показався добрымъ и для того вказуемо на судъ великого числа професорôвъ университетскихъ и входячихъ въ загальне уживанье швайцарскихъ пигулокъ аптикаря Р. Брандта. Они позыскали собѣ загально, хвалу лѣкарѣвъ и сему безперечно завдячуе сей препаратъ такъ величезне розширенье, яке найшовъ нынѣ яко пріятне, певне и нешкôдливе средство розвôльнюче. Можна дôстати коробку по 70 кр. въ аптикахъ.

Ц. к. уприв. галиц. акційний

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнû

1523 15—? якъ также

5% Преміованû листы Гипотечнû

Порученя зъ провинціи выконує ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 6351 133—?

Специяльности и универсальнû средства, французскû и иншû, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншû фирмы оповѣщуванû.

43 Пнѣвъ пчôлъ

якъ найлѣпше заосмотреныхъ и перезимованыхъ въ деревяныхъ, съ подвôйными стѣнами уліяхъ „галицкого Товариства пчôльничого“, рамовыхъ; также машина до вытяганя меду, праса до воску и 150 рамъ вощины пчôльнои суть заразъ на продажь (2—2) 1587

въ Рожнятовѣ у Фр. Слоньского

Креховичѣ, 1 миля ôтъ стаціи.

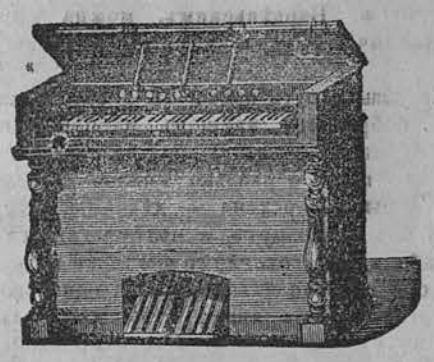

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанû отцѣ духовнû уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в. и высше.**

Дає такожь на раты.

1372 64—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне Товариство Експортове и Товарова Спôлка Викторія, щобы розсылати всякû товары гумовû, занавѣсы, диваны, шовковû покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, Викторія обрусы съ френдзлями, найновѣйшû взоры зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лѣжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ гобеленовый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — Заслоны Викторія, складаючûся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 Правдивû всхôднû обрусы шенильовû, зр 5·— и 7·—. Смирненьскû портіеры шенильовû, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, тунетаньскій взорець зр. 4·—. — Правдивû заслоны Мекка зр. 6·50 и 8·50 — Коцы на постѣль для службы зр. 2·50 и 3·—. Флянельовû одѣяла зр 5·— и 6·—. Одѣяла кашмировû въ всѣхъ барвахъ. сшитû найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. Нормальнû одѣяла пôсля системы проф. Єгера, зр 13·—. Миляньскû шовковû одѣяла здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. Стебнованû одѣяла Викторія зъ шовкового атласу всякои барвы 118 цм. широкû 190 цм довгû зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладає на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнû, широкû и дуже грубû не до знищеня дерги Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такû самû 190 цм. довгû и 130 цм. широкû зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тû дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаємо нашъ специяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ пасски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50.

Специяльность въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50. Правдивû англ. пледы до подорожи для мужч-нъ 350 цм довгû, 150 цм. широкû за штуку зр. 4·75 и 5·50, найлѣпша сорта зр. 7·50.

Великій выбôръ диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ. Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ. Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тû плащѣ суть такъ малû и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. Цѣна за штуку лишь зр 7·50. При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie E M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.

Агентуры филіяльнû: Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь. 1561 21—?

Дяковскои посады

пошукує молодый пѣвець вôльного стану розумѣючій докладно свôй обовязокъ, котрый въ силѣ управляти такожь бôльшимъ господарствомъ або займатися домовою наукою дѣтей въ селѣ або у священика.

Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: 1590 2—2

А. Б. В. Ч. 100, *poste restante* **Радымно.**

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подає до вѣдомости, що выдало и має на складѣ слѣдуючû

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга маєтку желѣзного, одна либра . 40 кр.
3) Книга маєтку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скрипть, 100 примѣрникôвъ . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . 45 кр.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходить у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючû литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красючевка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкû образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокû выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючû выданя:

Хемія, Роское, 40 кр
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Черезъ „Дѣло“ прислали дальше:

Для „Просвѣты“: о. И. Т. въ Черхавѣ 1 зр.; А. З. въ Бялôй 2·12 зр.; Чит. въ Сокали 1 зр.; о. І. Д. въ Кукизовѣ 2 зр.; Братство въ Руданцяхъ 1 зр.; Братство въ Кукизовѣ 1 зр.; о. І. П. въ Ферескули 55 кр.; о. А. С. въ Стебнѣ 1 зр.; о. Е. К. въ Боську 3 зр.; о. К. Д. въ Топоровѣ 2 зр.; о. П. Г. въ Шершенôвцяхъ 2 зр.; о. Т. Д. въ Мартиновѣ 2 зр.; о. Н. Б. въ Злоцкôмъ 2 зр.; З. С. въ Самолускахъ 1 зр.; о. Т. Г. въ Городници 2 зр.; о. А. Л. въ Одреховѣ 2 зр.; І. М., А. М., Д. Ц, всѣ въ Одреховѣ по 1 зр.; Г. С. въ Крупѣ (Босна) 2 зр.; Я. С. и И. С. въ Сокали по 1 зр.; о. І. Д. въ Ясеневѣ 2 зр.; о. В. Н. въ Перегиньску 2 зр.; о. М. Ш. въ Мшанѣ 2 зр.; о. В. П. въ Глиньску 1 зр.

На Правотарь Лукича: о. Г. С. въ Козловѣ 2·70 зр.; о. Г. В. въ Зеленôй 2·70 зр.; о. І. Я. въ Липю 2·70 зр.; о. К. С. въ Гниличкахъ 2·70 зр.; о. В. Б. въ Мужиловичахъ 2·70 зр.; С. Д. въ Испасѣ 3·25 зр.; о. І. Л. въ Камянôй 2·70 зр.; о. Ю. Д. въ Космачи 2·70 зр.; о. В. Л. въ Ветлинѣ 2·70 зр.; М. К. въ Городенцѣ 2·70 зр.

Для „Шкôльнои Часописи“: о. І. Гер. въ Турю 1·50 зр.; Сестрицѣ въ Хлопôвцѣ 2 зр.; З Г. въ Нѣврѣ 1 зр.

На „Ист. Библіот. Барвѣньского“: о. М. З. въ Мшанци 3·25 зр.; І. Б. въ Романовѣ 3 зр.; стат. ком. въ Харковѣ 2·30 зр.; Г. С. въ Крупѣ (Босна) 4 зр.; о. І. Д. въ Ясеневѣ 1·40 зр.; К. Ш. въ Перемышлянахъ 3·10 зр.

Для Общ. им. Мих. Качковского: о. И. Т. въ Черхавѣ 1 зр.; Братство въ Кукизовѣ 1 зр.; о. П. Б. въ Краснôмъ 1 зр.; о. А. Г. въ Грималовѣ 1 зр.; о. В. П. въ Глиньску 1 зр.; Братство въ Руданцяхъ 1 зр.

Для „Шкôльнои Помочи“: о. І. Варапучиньскій зъ Прошовы 1 зр.; панѣ М. Варапучиньска 1 зр.; панѣ І. Олеськова 1 зр.; о. Т. Глиньскій зъ Городницѣ 2 зр.; о. В. Небыловець зъ Перегиньска 1 зр.

На „Поезіи Масляка“: Т. Р. въ Садагорѣ 1 зр.; о. П. Л. въ Телячôмъ 1 зр.; Г. К. въ Калуши 1 зр.

Въ Администраціи „Дѣла“ можна дôстати за присланьемъ 15 кр. на оплату почты

ЛОСЫ

великои фантовои льотеріи

устроєнои на доходъ „Дѣвочого института“ въ Перемышли. Лотерія та складаєся зъ 12.100 бôльшихъ выграныхъ вартости 1.000, 500, 400, 300, 200 и 100 зр., межи котрыми суть дары монархôвъ пануючихъ въ Европѣ, князѣвъ церкви и т. д. якъ такожь и предметы закупленû комитетомъ.

Цѣна лосу 1 зр.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Курсъ збôжа зъ дня 19 л. марта 1886.

За 100 кильо нетто на мѣсци	Львôвъ ôтъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôтъ зр	Тернопôль до зр	Подволочиска ôтъ	Подволочиска до	Чернôвцѣ (17 марта) ôтъ	Чернôвцѣ (17 марта) до	Ярославъ ôтъ зр.	Ярославъ до зр.
Пшеница	8.—	9.—	7.80	8.80	7.50	8.60	7.20	8.50	8.—	8.95
Жито	6.—	6.35	5.60	6.—5	5.45	5.95	5.—	5.55	6.—	6.45
Ячмѣнь	5.50	7.50	5.45	6.75	5.—	6.50	5.—	6.25	6.—	7.—
Овесъ	6.50	7.50	6.—	6.50	6.—	6.25	5.10	5.60	6.—	6.50
Горохъ	6.—	10.50	6.—	10.—	6.—	11.—	4.60	5.15	6.—	11.—
Конопл.-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	7.25	—.—	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	7.—	8.50	6.50	7.—	—.—	—.—	—.—	—.—	7.—	5.75
Лянка	8.—	9.70	8.50	9.90	8.—	9.55	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	7.75	8.50	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.85	5.35	—.—	—.—
Рѣпакъ	8.—	10.	9.—	10.90	8.—	10.—	—.—	—.—	9.—	11.—
Конюшина червона	45.—	55.50	45.—	55.—	42.—	54.—	50.—	56.—	45.—	54.—
„ бѣла	40.—	58.—	40.—	50.—	—.—	—.—	—.—	—.—	45.—	62.—
„ шведска	40.—	58.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	—.—	—.—	20.—	23.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5.—	10.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Концесіоноване заведенье публичныхъ послугачѣвъ

МИХАИЛА ВАЛИХЕВИЧА

при площади Галицкôй ч. 7 у Львовѣ

поручаєся Поважанôй П. Т. Публицѣ и Єи ласкавымъ взглядамъ до всякои послуги публичнои, якъ:

до перевоженя меблѣвъ, знарядôвъ домовыхъ при перепроваджуваню опакованя такъ меблѣвъ, якъ такожь и всѣлякихъ иншихъ предметôвъ, высылки товарôвъ на зелѣзницѣ и доставы зъ зелѣзницѣ.

Дѣяльность ту выконуєся власными прирядами до того умысно удержуваными.

За всяку роботу поручену заведеню, ручатся не тôлько власною фирмою, але крôмъ сего и кавціею, зложеною въ Магистратѣ мѣста Львова.

Выказы порожныхъ помешкань удержуются стало и безплатно въ заведеню до перегляду.

1591 2—6 Пôдъ управою **Фавстина Бѣляка.**

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

против 1508 18—52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнû успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаєся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger Strasse 79.

Медициньскû мыла

MAX FANTA

Einhorn - Apotheke

PRAG.

Выпробованû и порученû лѣкарями.

Фанты мыло ихтіолеве, противъ червоности лиця, носа бургундского (Rosacea Acne), свирбячихъ лѣшаѣвъ; цѣна 75 кр — Фанты неаполитаньске мыло (мыло ртутеве) противъ сифилису и пасожитôвъ ¼ штуки 25 кр., 1 штука 90 кр. — Фанты мыло гостцеве и ревматичне выпробованои и скорои силы. Цѣна 1 зр. — Мыло зъ мази противъ коросты, луски, потнѣючихъ нôгъ и т. д. 35 кр. — Мыло мазево-глицеринове, лекше, для дамъ и дѣтей, 35 кр. — Мыло карболеве, десинфекційне 35 кр. — Мыло сѣркове противъ угрôвъ, веснянокъ и нашкôрныхъ высыпокъ. 35 кр. Мыло жовткове противъ лусокъ на головѣ и на полѣпшеньє нашкôрка. 35 кр. — Мыло жовчеве на волосье, 35 кр. — Мыло зъ зѣля оживляюче системъ нервовый, 35 кр. — Мыло глицеринове, найлѣпше мыло тоалетове 25 кр. — Мыло бензое на посѣданье шкôры 40 кр — Мыло вазелинове цѣна 40 кр пріятне до щоденного ужитку — Мыло мазево-сѣркове противъ упорныхъ недугъ шкôры, цѣна 40 кр. — Мыло бораксове противъ нечистоты нашкôрка, веснянокъ, остудôвъ, цѣна 35 кр. — Мыло камфорове на ôтмороженье, посѣданьесь рукъ и т д., цѣна 35 кр. — Мыло нафтолеве противъ всякого рода недугъ шкôры, цѣна 50 кр.

Можна дôстати въ всѣхъ аптикахъ у Львовѣ: въ аптицѣ д-ра Кароля Миколяша и апт. Зигм. Рукера; въ Борщевѣ: апт. М. Ньемчиевского: въ Долинѣ; апт. І. М. Фраувфельнеръ; въ Яслѣ: апт Ромуальда Пальха; въ Краковѣ: апт. Е. Штокмара, Е. Раддера, Ф. Гралевского, Іос. Франчиньского и въ апт. Конст. Вишневского: въ Ряшевѣ: апт. А. Карпиньскій; въ Солотвинѣ: апт. І. Годоля; въ Старôмъ Санчи: апт. А. Карпиньскій; въ Тарновѣ: въ апт. І. Рейда; въ Войничу: апт. Кароль Нодзиньскій; 1582 4—52

Признану загально найлучшу

Масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 38—0

Перепродуючимъ даємо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. | 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôтрученю **20%** **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1589 7—20

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Бедняроского

Ч. 29. Львôвъ, Четверъ 13 (25) марта 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. пол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надбслане“ по 20 кр. а. в
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Не легковажмо нынѣшнои хвилѣ!

VI.

Въ попереднôмъ уступѣ сеи статьѣ мы згадали, що приватнй касы позычковй, якй нашй селяне стараются заводити по селахъ, стрѣчаютъ нынѣ перешкоды у ц. к. намѣстництва. О тôй справѣ хочемо симъ разомъ поговорити ширше.

Попередъ всего мусимо съ жалемъ скоп-статувати, що въ загалѣ, ôтъ коли рефератъ справъ товариствъ цѣлого краю обнявъ въ ц. к. намѣстництвѣ п. Ляховскій, ôтъ тогды розвôй руху товариствъ въ краю стрѣчае значнй перешкоды. Того не бувало за часôвъ, коли той рефератъ спочивавъ въ рукахъ бувшого секретаря намѣстництва а нынѣшного ц. к. старосты въ Кольбушовôй п. Михаила Шашкевича, который ôтзначався признаня гôдною безсторонностею. Що до руского руху товариствъ, то ôнъ нынѣ ще специяльно и пôдъ тымъ взглядомъ остае въ прикрôмъ положеню, що референтъ п. Ляховскій, Полякъ зъ роду, по руски не умѣе и не розумѣе, — якъ и самъ признаеся передъ сторонами рускими, — помôчнй референты его также не умѣютъ, а зъ того выходитъ таке, що предкладанй ц. к. намѣстництву рускй статуты мусить оцѣняти п. референтъ пôсля перекладу діюриста! Очевидна рѣчь, що задля самого непорозумѣня руского тексту або незручного перекладу статуты можутъ бути ôткиненй...

Про нынѣшнй перешкоды розвоеви товариствъ рускихъ въ загалѣ, — розвоеви, котрый лежитъ въ интересѣ краю и державы и котрый протегуютъ основнй законы державнй, въ тôмъ числѣ и читалень, — мы потолкуемо при случаю ширше, а теперь, бажаючи держатись предмету, представимо конкретный случай забороны заснованя приватнои касы позычковой.

Громадяне зъ Винникъ пôдъ Жовквою загадали оснувати у себе приватну касу позычкову на пôдставѣ закона зъ 1867 р., безъ претенсіи на участь въ зыскахъ, а въ цѣли запомаганя пôдъупавшихъ господарѣвъ. Въ статутѣ було сказано, що навѣть на случай розвязаня товариства касы члены не мали-бы права до участи въ майнѣ, але оно перейшло-бы на фондъ убогихъ громады. Референтъ ц. к. намѣстництва три разы ôткидавъ статутъ, мимо того, що за кождымъ разомъ громадяне Винникъ пôсля указаня п. референта робили ôтповѣднй змѣны въ статутѣ. Наконець, коли нѣчо не помагало, навѣть устне представленье справы п. референтови, — громадяне Винникъ внесли рекурсъ до ц. к. министерства справъ внутрѣшныхъ. Тамъ справа залягае вже около пôвъ року... А громадяне Винникъ, щобъ не гаяти дармо часу, заснували тымчасомъ у себе „Правду“ на ладъ Закомарскои.

Причиною за-для якои п. референтъ ц. к. намѣстництва не хоче давати потвердженя статутамъ приватныхъ касъ позычковыхъ, есть то, що, пôсля его погляду, такй товариства маютъ засновуватись пôсля приписôвъ закона зъ 1873 р.

Безперечно, що приневолюванье товариствъ того рода завязуватись на пôдставѣ закона зъ 1873 р. зъ одной стороны знядобы зъ плечей ц. к. намѣстництва тяжке бремя працѣ, а зъ другои стороны придбало-бы скарбови державному бôльше доходôвъ зъ оплатъ, якй ôтпадаютъ при товариствахъ добродѣйныхъ и спомагаючихъ, завязуваныхъ на основѣ закона зъ 1867 р., — але-жь знову мы пытаемо: якъ можна товариство, въ котрôмъ нема застереженого права участи членôвъ въ зыскахъ, ôтсылати до закона зъ 1873 р., коли навѣть министерскій циркуляръ, выданый властямъ политичнымъ передъ кôлькома роками, а припоручаючій зъ уваги на скарбъ державный спиняти засновуванье касъ позычковыхъ на основѣ зак. зъ 1867 р., выразно каже, що се ôтносится тôлько до такихъ товариствъ, де члены маютъ въ статутѣ застережене право участи въ зыскахъ? — а дальше, коли и въ интересѣ державы лежитъ економичне пôддвигненье селяньства черезъ ассоціяціи, то якъ можна бѣдного селянина съ его касою позычковою ôтсылати до закона о банкахъ, казати ему вести банкову администрацію, и т. д.?

На рѣшенье ц. к. министерства, а взглядно и трибуналу администраційного, мы выжидаемо съ великою нетерпеливостею. Засновуванье приватныхъ касъ позичковыхъ на пôдставѣ закона зъ 1867 р. тамъ. де нема надѣѣ на успѣхъ громадскихъ касъ позычковыхъ, можс бути дуже користне для нашого селяньства.

Переглядъ часописей.

„Одесскій Вѣстникъ“, даючи въ однôмъ зъ послѣднихъ своихъ чиселъ (66 зъ 9 (21) марта) поглядъ на нынѣшный станъ славяньскихъ дѣлъ за границями Россіи, остановився и на Русинахъ въ Австріи. „Руске племя въ границяхъ Австро-Угорщины — пише „Одесск. Вѣстн.“ — моглобъ статись важнымъ факторомъ, коли-бъ зъумѣло покористатись правами. загарантоваными ему конституціею. Оно занимае въ державѣ четверте мѣсце пôсля своеи численности, а тымчасомъ грае мало не послѣдню ролю. Прачины того не нормального явища крыются якъ у внѣшныхъ такъ и внутрѣшныхъ условіяхъ, середъ якихъ поставленй австрійскй Русины. По перше, они не творятъ одной административнои одиницѣ, а по друге, внутрѣшне ихъ житье розвивается въ ненормальный способъ. Найбôльше ще надѣѣ подаютъ Галицкй Русины, але пануючй у внутрѣ ихъ партійнй свары такожь немало мѣшаютъ ихъ народному розвоеви. Ôтносины межи двома партіями, общерусскою и малорускою, въ остатныхъ часахъ по поѣздцѣ И. Наумовича въ Россію сильно заострялись. И. Наумовичь въ статіи п. заг. „Собственными силами“ въ газетѣ „Слово“ доказуе, що якъ не було-бы свобôдной Болгаріи безъ Плевны и Шипки та безъ жертвъ на два миліоны рублѣвъ и 100.000 людей, такъ и Галицка Русь „власными силами“ (полемика противъ о. Качалы) не може осягнути бажаной цѣли. На доказъ Наумовичь приводитъ выпадокъ съ рускимъ банкомъ. Однакожь есть добра пословица: „Бога взывай, а рукъ прикладай!“ Коли Галицкй Русины, подôбно якъ Болгаре, не постараются укрѣпити позицію у себе дома, то чужа помôчь не выйде имъ на хосенъ. И. Наумовичу удалося роздобути миліонъ для спасеня руского банку, але хто поручитъ за то, що за якійсь часъ дѣла банку знову не захитаются и чи знову не буде треба другого миліона? Длятого було-бы далеко ôтраднѣйше, коли-бъ дѣла въ Галицкôй Руси були поставленй и упорядкованй солидно, — чого однакожь трудно надѣятись при тôмъ партійнôмъ хаосѣ, якій тамъ пануе. Коли жь уже кого спасати, то передовсѣмъ Угорскихъ Русинôвъ, котрй, за-для свого малого числа, рѣшучо не суть въ силѣ боротися съ мадяризацією. Триміліонный же Галицко-рускій народъ, здаесь, и власными силами мôгъ-бы осягнути богато, коли бъ зъумѣвъ розумный дати напрямъ своимъ силамъ“.

Уваги „Одесского Вѣстника“ о нашихъ дѣлахъ вповнѣ годятся съ нашими поглядами и хочь однаку але рѣшучу даютъ ôтповѣдь о. Наумовичу, котрый уважавъ потрѣбнымъ выступити въ „Словѣ“ съ полемикою противъ о. Ст. Качалы, котрый поставивъ окликъ: „Власными силами!“ А що до згôдного дѣланя партій, то о. Ст. Качала въ тôмъ дѣлѣ выразно высказався: „Поки нами будутъ колотити люде зависимй ôтъ заграницѣ, поти о згодѣ не може бути мовы“.

Въ „Варшавскôмъ Дневнику“, россійскôмъ органѣ офиціознôмъ, котрый доси все протегувавъ фракцію галицкихъ „объединителѣвъ“ и котрый для тутешныхъ „объединительныхъ“ органôвъ бувъ альфою и омегою политичнои мудрости, помѣстивъ въ ч. 53 зъ 6 (18) марта о. р. статью о „Общôмъ рольничо-кредитнôмъ Заведенію“ и недавнôмъ процесѣ Михалка, пôдписану буквою П. Статья тая вымѣрена на то, щобы, якъ тамъ сказано, „русскіе капиталисты, извѣстные въ Галиціи изъ банковыхъ бilансовъ подъ именемъ Синдиката, получили объ этой прискорбной исторіи подробныя и вѣрныя свѣдѣнія“. По описѣ, якъ повстало Заведеніе и зъ якихъ причинъ було такъ сильно захиталося (при чѣмъ, розумѣеся не обôйшлось и безъ звычайнои, якъ хлѣбъ насущный, въ офиціознôмъ органѣ напасти на „украинофиловъ“, хочь заразъ низше сказано, що „по милости продѣлокъ“ самого одного Михалка „учрежденіе потеряло около полумиліона гульденовъ“) — „Варшавскій Дневникъ“ приходитъ до розбору процесу и мѣжь иншимъ такъ пише (подаемо въ оригиналѣ):

„Само собою розумѣется, что свидѣтелями при разбирательствѣ явилися бывшіе и теперешніе директоры, бухгалтеры, кассиры, контролеры и другія лица, служащіе въ банкѣ, и для ихъ показаній трудно подобрать подходящее названіе. Они всѣ явились или настоящими ворами и мошенниками безъ малѣйшей искры совѣсти и сердца, или какими то идіотами, не имѣющими ни малѣйшаго понятія о финансово-банковыхъ дѣлахъ, совершенно не знавшими, что дѣлается въ банкѣ и какимъ образомъ столь безцеремонно хозяйничаетъ и роспоряжается кровавымъ трудомъ, добытымъ деньгами бѣднаго Русскаго народа такая безстыдная чешско-еврейская шайка... Свидѣтели притворились круглыми невѣждами и

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Зъ помежи богато иншихъ письменникôвъ, що заслужилися около здвигненя литературы рускои ôтъ 1830—1860 р, вызначуются особливо Гребѣнка, Корсунъ, Максимовичь, Метлиньскій, Стороженко и Костомарôвъ. Евгеній Гребѣнка выдавъ въ Петербурзѣ 1834—1836 р. свои оригинальнй „Приказки“, а въ р. 1841 выдавъ свôй альманахъ „Ластôвка“, де окрôмъ творôвъ Боровиковского, Мартовицкого, Чужбиньского и ин. знаходятся такожь его власнй дрôбнй поезіи. — Олександеръ Корсунъ выдавъ въ Харковѣ 1841 р. альманахъ „Снôпъ“, въ котрôмъ мѣжь иншими поезіями та перекладами зъ ческого напечатана такожь трагедія Костомарова „Переяславска нôчь“. — Михайло Максимовичь (1804—1873) и Амвросій Метлиньскій (1814—1869) подали богатй збôрники пѣсень народныхъ рускихъ. Максимовичь заслужився такожь перекладомъ Слова о полку Игоревôмъ, и писавъ по россійски богато розправъ ôтносячихся до руского языка, етнографіи исторіи и археологіи. — Олекса Стороженко (1806—1874) написавъ драму пôдъ заг. „Гаркуша“. Его оповѣданя знаменитй якъ пôдъ взглядомъ живого, природного кольориту, такъ и черезъ веселый свѣтоглядъ и народне пятно. Микола Костомарôвъ (1817—1885) писавъ окрôмъ згаданои вже трагедіи въ рускôмъ языцѣ вправдѣ не богато, — хочь его „Украиньскй балляды“ (1839) свѣдчатъ о его значнôмъ поетичнôмъ талантѣ. Яко историкъ (Мало-)Руси заслуживъ собѣ Костомаровъ велику славу, и хотяй ôнъ сюды ôтносячйся дѣла, почавши ôтъ р. 1842, писавъ въ россійскôмъ языцѣ, то все жь положивъ ôнъ для своеи ôтчины, черезъ обективне представленье историчнои правды великй прислуги. Костомарôвъ бравъ участь при выдавництвѣ литературного мѣсячника „Основа“ въ р. 1861 и 1862. Ся „Основа“ була пôдъ редакціею Василя Бѣлозерского и выдавалася по части въ рускôмъ, по части въ россійскôмъ языцѣ и заступила честно народнй интересы Русинôвъ.

Найплôднѣйшій рускій писатель есть Пантелеймонъ Кулѣшь (род. въ Воронѣжи 1819). Его талантъ обявився блыскучо въ оповѣданяхъ и повѣстяхъ, мѣжь котрыми „Чорна рада“ зъ р. 1856 перше займае мѣсце. Ôнъ писавъ и поезіи, але съ менше щасливымъ успѣхомъ и оголошувавъ рôвночасно розправы зъ рôднои исторіи. Великй заслуги положивъ ôнъ для приспѣшеня просвѣты, выдавши добрый букварь „Граматика“ (1857), и удалый перекладъ библіи (1869, 1870 и 1880). Окрôмъ того оголосивъ въ р. 1856 и 1857 цѣнный збôрникъ народныхъ пѣсень и казокъ „Записки о южной Руси“. Взагалѣ ажь до р. 1876 бувъ ôнъ ревнымъ поборникомъ народнои самостôйности Руси и славныхъ традицій козацкихъ. Пôдъ тую-жь пору настае зворотъ въ его политичныхъ поглядахъ: ôнъ засудивъ войовниче выступованье козакôвъ та выповѣвъ свою симпатію для централистичнои политики Россіи. Ба, новѣйшими часами въ „Крашанцѣ“ (1882) и „Хуторнôй поезіи“ (1882) назначивъ ôнъ своѣй ôтчинѣ низьке становище супротивъ культурнои Польщѣ. Теперь займаеся ôнъ перекладомъ творôвъ Шекспира и въ р. 1882 у Львовѣ выдавъ три драмы того поета.

Зъ-помѣжь тыхъ письменникôвъ, що въ послѣднихъ двохъ десяткахъ лѣтъ выступили на Украинѣ, заслугуютъ на увагу особливо Левицкій-Нечуй, Старицкій, Руданьскій и Кониський. Иванъ Левицкій (псевдон. Нечуй, род. 1838) есть найзнаменитшимъ повѣстописателемъ новочаснымъ. Передъ майже десятьма роками переводивъ ôнъ романтичный напрямъ въ своихъ оповѣданяхъ и повѣстяхъ; теперь-же представляе ôнъ реализмъ въ литературѣ. Его теперѣшнй оповѣданя и повѣсти носятъ чисто-народный, поетичный почеркъ, вѣрнй описы, пластичне предоттвленье, и вызначаются взôрцевымъ языкомъ. — М. Старицкій выдававъ ліричнй и драматичнй поемы и въ 1876 р. выдавъ перекладъ сербокихъ народныхъ пѣсень. Въ р. 1882 переложивъ Шекспирового „Гамлета“, а въ 1883 р. выдавъ альманахъ „Рада“. — Стефанъ Руданьскій переложивъ Гомерову „Иліяду“ та напечатавъ кôлька удатныхъ урывкôвъ въ львôвскôй періодичнôй часописи „Правда“ (тт. VIII. IX. X.), коли тымчасомъ Олександеръ Кониський заявився популярнымъ повѣстописателемъ. Наконець треба примѣтити, що П. Чубиньскій, высоко заслужився збираньемъ пѣсень и казокъ народныхъ. Матеріялъ сюды вôдносячійся напечатала правительственна комисія для розслѣдôвъ етнографичныхъ датъ въ полудневo захôднôй Россіи (1872—1878).

Такъ благодатну дѣяльнôсть въ справѣ рôднои просвѣты на Руси, що обявилася ôтъ року 1860, правительство наразъ придушило насильно въ р. 1876. Русинôвъ посуджено о сепаратистичнй тенденціи, и то було причиною, що силою царского указу зъ мая 1876 р. заказано найострожше всякій рухъ на поли рускои литературы. Постановлено бо въ тôмъ взглядѣ: 1) по-за Россією въ рускôмъ языцѣ выданй дѣла и брошуры не впускати въ Россію; 2) Печатанье и выдаванье (мало-)рускихъ творôвъ и перекладôвъ въ царствѣ зборонити; 3) заказати всякй театральнй представленя и ôтчиты въ (мало-)рускôмъ языцѣ, а такожъ печатанье (мало-)рускихъ текстôвъ пôдъ музыкальнй ноты. Коли жь сей царскій указъ ще и сегодня по-найбôльше удержуеся, то теперь дальшій розвôй литературы обмеженый тôлько на Галичину.

(Дальше буде.)

дураками, а ихъ показанія походили скорѣе на защиту самихъ себя. Глядя на нихъ, ясно становилось, что они не за подсудимыхъ а за самихъ себя опасаются, чтобы не попасть подъ крѣпкій замокъ... а ихъ дѣйствительно слѣдовало переслать на „казенную“ квартиру и даровое пропитаніе за то, что они столь нагло обманывали довѣріе Русскаго народа къ единственному русскому финансовому учрежденію“. — А дальше такъ пишеся: „Свѣдокъ Король, на доносъ котрого розпочався процесъ, державъ себе на судѣ хорошо; ôнъ не щадивъ пôдсудныхъ, але сила его зôзнань була пôдорвана, бо знатоки сказали, що ôнъ въ дѣлахъ бухгальтеріи не мае достаточныхъ вѣдомостей, вступивши до банку просто зъ войска. Дальшй свѣдки, видячи, що авторитетъ такого специялиста пôдорваный, вже навѣть не пробовали нѣчого доказувати, хочь и всѣ уважаютъ себе великими людьми до малыхъ дѣлъ. Они удавали цѣлковитыхъ невѣжъ, такъ що ледви розумѣли, за що получали и теперь ще получаютъ жалованье въ банку. Зъ ихъ зôзнань выяснилося, що они не знаютъ своихъ обовязкôвъ, не знаютъ, хто въ банку господарювавъ, не знаютъ, зъ-ôтки Михалко, що пріѣхавъ до Львова безъ копѣйки, мôгъ опôсля тримати екипажъ и за само вино платити мѣсячно 200 зр., всего того они не знаютъ. „Ради Бога, скажѣтъ, — звернувся до нихъ, утративши терпеливôсть, предсѣдатель, — хто знае и хто бы мôгъ намъ выяснити дѣло, бо и судъ не може мати ясного понятя о „таинственномъ“ хозяйствѣ того банку?“ И на то ôтповѣдали директоры и члены совѣта управляючого дѣлами банку, що они рôвно нѣчого не знаютъ. Хорошй жь тіи директоры и совѣтники, въ руки котрыхъ Галицка Русь ввѣрила свое майно... Свѣдки-урядники бодай щиро говорили, що они знали о надужитяхъ Михалка, але боючись стратити хлѣбъ, укладали на его приказъ фалшованй рахунки и билянсы... Процесъ той выяснивъ крайно безправне веденье дѣлъ въ банку и недостачу людей не тôлько специяльно знаючихъ дѣло, але навѣть хочь трохи добросовѣстныхъ, а катастрофа, що грозила банкови, а не постигла его, дякуючи лише помочи „русскихъ братій“, була-бы величезнымъ нещастьемъ, яке коли-небудь приходилося вкушати Галицкôй Руси.“ — Статья кôнчится тыми словами: „Може бути, що наученый такимъ тяжкимъ досвѣдомъ нынѣшный зарядъ банку буде осторожнѣйшій въ своихъ операціяхъ. Треба однакожь признати, що досвѣдъ заплаченый надто дорого, коли нынѣ больше якъ миліонна помôчь ôтъ русскихъ капиталистôвъ зъ Россіи ледви есть въ силѣ засклепити раны, якй завдала банкови безсовѣстна господарка его управителѣвъ. Миліонное пособіе могло-бы быть употреблено на другія цѣли, а не на покрытіе хищеній.“

Наводимо тй уступы статьѣ зъ „Варшавского Дневника“, органу россійско-урядового, лише длятого, щобы наша читателѣ побачили, що и въ Россіи на справу „Общ. рольн.-кред. Заведенія“ глядятъ инакше и розумѣютъ еи инакше, якъ нашъ „Проломъ“, органъ „Русской Рады“, у котрого навѣть по процесѣ Михалка все ще „народовцѣ“ виннй упадкови банку, а его зарядъ учився лише „плывати“ на вдовично-сиротиньскихъ фондахъ...

Дуже важнои справы дôткнувся недавно „Przegląd Rzeszowski“, именно справы жидôвъ-писарѣвъ громадскихъ. Той провинціональный органъ слѣдитъ дуже совѣстно за судовыми розправами, якй ôтбуваются въ ряшôвскомъ судѣ окружномъ, и надто часто приходилось ему нотувати таки розправы, де героями являлися громадскй писарѣ-жиды. При случаю засуду одного такого писаря 22-лѣтного жидика подае „Kurj. Rzeszowski“ такй загальнй замѣтки и уваги: „Ôтъ якогось часу жиды почали займати посады писарѣвъ громадскихъ, а въ окрузѣ ряшовскомъ есть ихъ вже до 10. Всѣ они рекрутуются переважно зъ покутныхъ писарѣвъ и маютъ злу квалификацію. Обнявши писарку они опановуютъ темныхъ войтôвъ, роблятъ въ громадѣ, що хотятъ, а маютъ розлоге поле выкористати свôй талантъ на шкоду людску. Сповняютъ карыдостойнй чины: фалшуютъ тестаменты, подбунтовуютъ людей до процесôвъ и обманчиво вызыскуютъ стороны процесôвъ. Есть се явище дуже непокояче для нашихъ относинъ. Посада громадского писаря на око дробна, але она мае велике значенье для громадъ и краю. Злый писарь громадскій — то жерело всякои деморализаціи и злочиньства! Тожь всѣ факторы, ôтъ котрыхъ зависитъ обсада писарѣвъ громадскихъ, повиннй слѣдити квалификацію та моральнôсть писарѣвъ громадскихъ и надзирати ихъ дѣяльнôсть.“

Цѣкава полемика ведеся межи звѣстнымъ кс. Стояловскимъ, редакторомъ „Wieńc-а“ и „Pszczółk-и“, а редакторомъ субвенціонованои „Niedzieli“, Альбрехтомъ Вильчиньскимъ. Хотяй въ цѣлôй борбѣ тôй грае ролю и сторона чисто-матеріяльна, то все таки иде тутъ бодай трохи и о засады. Впрочѣмъ даймо говорити кс. Стояловскому („Wieniec“, ч. 7 зъ с. р.): „Macierz Polska“ а радше п. маршалокъ задумавъ закладати часопись для простого народу. Я пôйшовъ и сказавъ, що шкода выкидати грошѣ, — нехай менѣ дадутъ субвенцію а я пôддамъ „Wieniec“ пôдъ контролю „Macierz-и“, а коли нѣ, то нехай куплятъ „Wieniec“ пôдъ условіемъ, що я буду въ нѣмъ писати и редагувати его. П. маршалокъ хотѣвъ, щобъ я цѣлкомъ зрѣкся „Wieńc-а“, а проф. Малецкій докинувъ: „Księdza się boją, a my musimy tak pisać, jak chcą ci, co dają pieniądze!“ Не хотячи продатися, я зôрвавъ переговоры. Ты, пане Альберте, принявъ то условіе, отже ты продався, бо ты навыкъ писати тôлько за грошѣ и ты певно ще и сто стихôвъ не написавъ за дармо, а для простолюдина ты певно и тыждня не працювавъ за дармо! Май собѣ субвенцію, я тобѣ си не завидую, але не кажи, що ты „przyjaciel ludu“, анѣ не выпирайся того, що ты нанятый и платный „pisarzyk“, редакторъ... „Niedziela“ замѣсть правдивои просвѣты ширятъ удану и фалшиву науку, щобъ селянинъ нѣколи не пôзнавъ, хто ôнъ и якй мае права та обовязки, але щобъ слухавъ команда не все певного та безпечного, и не выйшовъ зъ пеленокъ, въ якихъ остававъ доси. Тіи то сѣютъ бурю, а не думаютъ о томъ, що коли-бъ такъ було и остало, якъ они хотятъ въ своѣй короткоглядности, то якъ бы зôрвалася буря, мôгъ-бы повторитися лише рôкъ 1846, бо зъ люду не выйшовъ-бы нѣякій або хиба зъ-рѣдка якій Бартошъ Гловацкій...“

ДОПИСИ.

Зъ Дрогобыча.

(XXV-й роковины смерти Т. Шевченка.) Заходомъ завязавшогося Комитету и Дирекціи руского народного театру отбулося вчера д. 22 л. с. м. въ Дрогобычи театральне представленье, зъ котрого часть доходу призначено на стипендію имени Шевченка. Програмъ бувъ слѣдуючій: I. Вступне слово, выголошене п. Гриневецкимъ съ жаромъ правдивого руского патріота, що любитъ свою неньку-Русь и еи геніяльного сына Тараса. II. Актъ I. зъ „Назара Стодолѣ“. III. „Замовкли торбаны“ отспѣвавъ п. К. Лясковскій съ правдивымъ артизмомъ. IV. „Причинна“ выголосила п-ѣ I. Биборовичева съ великимъ талантомъ и перенятьемъ духа поемы. V. „Тато на заручинахъ“ — се дѣйстно роскôшь для нашихъ селянъ. VI. „Заповѣтъ“, хоръ мѣшаный, отспѣваный цѣлымъ персоналомъ театру, котрый доказавъ намъ, якъ высоко станувъ теперь сей театръ пôдъ дирекцією пп. Биборовича и Гриневецкого. Саля була переповнена, особливо мѣсцевыми и стронськими селянами, котрй съ великою увагою прислухувалися знаменитôй грѣ и чаруючимъ спѣвамъ. Посередъ сцены стоявъ выконаный крейдкою великихъ розмѣровъ портретъ Шевченка, обставленый досокола цвѣтами, а середъ хору портретъ сей подносивъ торжественный настрой всѣхъ участникôвъ вечерка, и намъ здавалося, начебъ Тарасъ самъ тымъ хоромъ управлявъ а духъ Его носився по-надъ насъ и благавъ насъ: „еднайтеся, любовтеся!“ Не въ однôмъ оцѣ блыснули слѣзы, а слѣзы тй вѣщували, що бажаня Тарасовй чей неоавомъ сповнятся. Особливо численно зоранй селяне дôзнали на тôмъ торжествѣ дуже милого враженя, до чого особливо причинилося: вступне слово, хоръ и комедійка „Тато на заручинахъ“. Ся послѣдна комедійка припала селянамъ дуже до вподобы и пôднесла ихъ олагородну гордôсть. Словомъ, такого вечерка, якъ вчерашній, на котрôмъ було надъ 300 селянъ въ сѣракахъ и капотахъ, у насъ не тамать. Видко, що прапоръ Шевченка що разъ то больше будитъ нашъ народъ до житя, оживляе его. Дѣйстно се чудный прапоръ! Наколи бъ мы всѣ его тримались, тогдѣ „Заповѣтъ“ Тарасовъ сповнивсь-бы ще за нашихъ часôвъ. Въ кôнци додаемо, що надôсланыхъ було кôлька телеграмъ, котрй ôтчитано въ часѣ торжества.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

Читальня въ Порогахъ, перша въ околици Солотвиньской та чей и не послѣдна, — отворена дня 14 л. с. м. Членôвъ вписалося на разѣ 18. До Выдѣлу выбранй: парохъ о. Галиковскій, яко голова; Ив. Цѣховскій, учитель и властитель реальности, яко секретарь; Гнатъ Калитюкъ, пѣвець церк. и господарь, яко библіотекарь, а Дмитро Калитюкъ, яко касіеръ. Зъ узбираныхъ вкладокъ членьскихъ якъ и добровольныхъ датковъ покрыто выдатки заложеня читальнѣ, вписано тую-жь въ члены „Просвѣты“, предплачено „Руску Раду“, а за решту закупится книжокъ популярныхъ. „Дѣло“, „Зорю“ и „Зеркало“ буде на разѣ читальни доставляти о. Галиковскій, а „Батькôвщину“ Гнатъ Калитюкъ. Хату ôтступивъ безплатно ч. господарь Василь Дрозбюкъ. Книжокъ отвѣтныхъ даровано читальни звышь 50, а маемо надѣю, що и „Просвѣта“ на насъ не забуде.

Читальня въ Плаву. День 8 падолиста 1885 р. бувъ правдивымъ днемъ радости и днемъ надѣѣ на лучшу будучнôсть для нашого села Плава, що въ-остатне пращалося съ темнотою. Въ тôмъ дни, с. е. на св. Михаила, обходили мы два великй празники, а то посвященье ново-побудованои церкви и отворенье читальнѣ. Богослуженье зачалось о 10 год. рано. Бачили мы тутъ священикôвъ майже зъ цѣлои Верховины, а и народу прибуло зъ доокрестныхъ селъ дуже богато. По богослуженю о 3 год. пôшли всѣ члены до хаты ч. господаря и дяка Василя Мешка, де о. Устіяновичъ зъ Головецка вступною бесѣдою ôткрывъ зборы читальнѣ и выяснивъ статуты. О. Давидякъ зъ Тухлѣ порываючою мовою вказавъ на пожитокъ зъ читальнѣ въ напрямѣ духовôмъ и матеріяльнôмъ и внѣсъ многолѣтство для цѣсаря. Опôсля оказавъ о. Колянковскій зъ Коростова щиру патріотичну рѣчь и внѣсъ „многая лѣта“ для селянъ. До читальнѣ вписалося 46 членôвъ. Головою выбрано Луку Волошина, секретаремъ Григ. Ружиловича, касіеромъ Ол. Яромія, библіотекаремъ Вас. Мешка, выдѣловымъ Ивана Билиньского. Члены ôтспѣвали гостямъ многая лѣта, а опôсля спѣвали ще „Миръ вамъ братя“, „Ще не вмерла Украина“. Вкôнци забравъ всѣхъ гостей господарь Вас. Мешко на обѣдъ. Покрѣпившись чимъ хата богата, всѣ розôйшлися въ своясь съ надѣею на красшу будучнôсть. Читальня вписана въ члены „Просвѣты“ и „общ. им. Качковского“. За подарованыхъ намъ 54 книжокъ товариствомъ „Просвѣтою“ и 56 книжокъ „общ. им. Качковского“ складае Выдѣлъ читальнѣ тымъ Дхв. Товариствамъ прилюдну подяку.

Читальня въ Побережи. Дня 2 л. лютого ôтбулося у насъ дуже торжественно ôткрытье читальнѣ, при заснованю котрои ревно заходився о. Ант. Пôдлѣсецкій при головнôй помочи пѣвця Вас. Мацькова. Рано того-жь дня було богослуженье, а въ вечеръ около 6 годины открытье читальнѣ въ домѣ ч. Алексея Кокорудза, который безплатно ôтступивъ хату для читальнѣ. О. Пôдлѣсецкій державъ вступну бесѣду горячу, заохочуючу до просвѣты. Потôмъ слѣдувавъ пôдъ проводомъ ч. пѣвця В. Мацькового хоръ съ пѣснями: 1) Щасть намъ Боже. 2) Хто за нами, мы за нимъ. 3) Тамъ де Татранъ. 4) Де есть руска ôтчина? 5) Що я буду бѣдный дѣявъ? 6) Зъ тои горы высокои. 7) Ой мѣсяцю, мѣсяченьку. 8) Ой поѣхавъ Ревуха и 9) Миръ вамъ братя. Потому выступивъ ч. В. Мацьковъ съ промовою стихами, що самъ уложивъ, п. заг. „Тримаймося, не даймося!“ Пôдъ конець о. Пôдлѣсецкій одушевленою рѣчею закôнчивъ програму вечерка и приступлено до спису членôвъ и выбору Выдѣлу. Заразъ вписалося 60 членôвъ (пôзнѣйше зросло число ихъ до 120). До Выдѣлу выбрано одноголосно: о. Иларія Руденьского, пароха, о. Пôдлѣсецкого, сотрудника, Вас. Мацькова, Х. Кокорудза, Мих. Барту, Пав. Королика и Ник. Вовка. Товариства „Просвѣта“ и „им. Качковского“ дарували читальни 112 книжочокъ, за що имъ, якъ и выдавцеви „Науки“ за кôлька дарованыхъ рôчникôвъ складае Выдѣлъ щиро сердечну прилюдну подяку.

Читальня въ Микулинцяхъ. Рôкъ 1885 ажь до 3 серпня бувъ для нашои читальнѣ якось дуже неспріяючимъ, бо помимо заохоты члены цѣлкомъ до неи не горнулися а давали вѣру розпущеным неприхильнымъ читальни поговôркамъ. Выдѣлъ читальнѣ очѣкувавъ дня 3 л. серпня, якъ-бы якого спасеня, бо надѣявся, що вечерокъ, даный при принятю нашихъ академиковъ, розбудитъ членôвъ читальнѣ. День той, може найславнѣйшій зъ цѣлои торôчнои вандрôвки академикôвъ — черезъ доданье асистенціи жандармôвъ — розбудивъ до нового житя нашихъ читальникôвъ, котрй при помочи прихильныхъ имъ особъ устроили вечерокъ хорально-декляматорскій при конци вересня въ Конопкôвцѣ, де першій разъ въ той околици далися чути нашй славнй соловѣѣ зъ Денисова, котрыхъ прехорошій спѣвъ, розмягчивъ неодно затвердѣле серце, котре на читальню ворогувало. Читальники зачали якось больше отъ теперь заглядати до газетъ въ читальни, котру противники мали вже только на папери. Такъ перейшовъ жовтень и падолистъ. Въ грудни зачавъ Выдѣлъ мыслити о загальнôмъ Зборѣ членôвъ и скликавъ тіи 20 грудня 1885 до дому ч. Иліѣ Пôдгôрного, котрый знову принявъ читальню до своеи хаты.

На зборахъ члены заповнили цѣлу комнату; зъ интелигенціи явилися лише три мѣсцевй учителѣ, хотяй много особъ було запрошеныхъ. Заступникъ предсѣдателя ôткрывъ засѣданье, секретарь п. Стефанъ Абрагамовскій, касіеръ п. I. Ярема и библіотекарь п. Т. Хаджай здали справу зъ стану дѣлъ товариства. Дальше мавъ наступити ôтчитъ зъ исторіи народнои, однакъ референтъ зъ Тернополя прошеный не прибувъ, отже отложено ôтчитъ до другихъ зборôвъ, а наступивъ гарный выкладъ п. Стеф. Абрагамовского о важности просвѣты а тымъ самымъ и читальнѣ. Потому мавъ п. Т. Хаджай ôтчитъ зъ пчольництва: якъ съ пчолами обходитися въ стебнику а якъ, если хто замуе на точку. Симъ отчитомъ присутнй пасѣчники дуже поучилися; ôтчитъ бувъ такъ на практицѣ опертый, що навѣть були голосы, абы его подати до „Господаря и Промышленника“. Дальше мавъ п. Рыбачикъ выкладъ на телюріюмъ о оборотѣ землѣ, порахъ дня, року и причинѣ тыхъ-же, о затмѣню сонця и мѣсяца. Всѣ притомнй съ великимъ занятьемъ прислухувались сему ôтчитови. Потому п. Рыбачикъ показувавъ и пояснявъ образы магичнй на стѣнѣ. Наступили выборы нового Выдѣлу; выбранй пп.: Ив. Ярема молод. голова; Ант. Рыбачикъ, заступникъ, Т. Хаджай, секретарь, Ст. Абрагамовскій библіотекарь, Ив. Качмаръ касіеръ, а Ил. Пôдгôрный и Мих. Стебницкій, выдѣловй. Вкôнци внѣсъ п. Ив. Ярема въ имени Выдѣлу, абы Зборъ заименувавъ почестными членами: графство Реѣвъ за прихильне принятье депутаціи членôвъ Читальнѣ, якъ и за то, що самй учатся и свои дѣти кажутъ учити языка руского, а такожь що шкôльнй дѣти, котрй имъ представлялись дня 8 вересня м. р., дуже ласкаво приняли и до науки заохочували; дальше Всеч. о. Іосифа Витошиньского зъ Денисова и Вп. проф.: Петра Левицкого зъ Тернополя, за неутомимй працѣ около просвѣщеня народа. Зборъ принявъ внесенье съ одушевленьемъ и ôтспѣвавъ „многая лѣта“ новымъ почестнымъ членамъ. По тôмъ замкнено засѣданье короткими словами заохоты до дальшои працѣ на поли просвѣты съ вôзванемъ до молодежи, абы горнулася до читальнѣ.

Въ сѣчню с. р. пôдчасъ одного засѣданя Выдѣлу зродилась гадка, щобъ упросити Всч. о. I. Витошиньского, абы на день 7 л. лютого с. р. зволивъ приѣхати съ своими соловѣями на вечерницѣ до Микулинецъ. Вечерницѣ оголошено, гостей зôбралося повнѣсенько; всѣ очѣкувами прибутя любыхъ соловѣѣвъ ажь до 7 год. и абы не дати гостямъ тôлько слухати мѣстцеву музику, розпочато забаву съ танцями. Пôшла коломыйка дуже охочо въ 36 паръ. На вечерокъ прибули Всч. оо. посолъ Ник. Сѣчиньскій, Е. Цурковскій съ родиною зъ Настасова, Кмицикевичъ зъ Мышковичь, мѣсцевый о. деканъ М. Павликъ и трохи мѣсцевои и замѣсцевои свѣтскои интелигенціи. Передъ 12 год. уставлено столы въ сали и подано вечерю, при котрôй вношено богато тоастôвъ, а хоръ спѣвавъ „многая лѣта“. За подану вечерю удостоилися чч. господынѣ мѣщанки ôтъ цѣлои интелигенціи подяки, котру выголосивъ п. Е. Корытиньскій, Полякъ, красно въ рускôмъ языцѣ. Интелигенція пробула до 2 год. а мѣщане забавлялися красно и прикладно до рана. Спѣваки зъ Денисова не прибули, бо черезъ заметы снѣговй степами не могли дôстатися, а вечерокъ ôтложено на 21 лютого с. р., о котрôмъ напишу.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Архикн. Албрехтъ) выѣзджае въ мѣсяци маю на инспекцію войскову до Босны и Герцеговины. Дня 4 мая приѣде архикнязь до Дубровника а на другій день заразъ выѣде до Герцеговины. Приѣздъ до Сераева назначеный на день 15 мая. Подорожь ся буде пôсля газетъ официяльныхъ мати характеръ чисто войсковый и не можна ѣй приписувати нѣякого иншого значеня политичного, якъ хиба лишь то, що миръ на Балканѣ есть запевненый, бо инакше архикнязь не могъ-бы въ таку подорожь выбиратися.

(Дальшій хôдъ дебатъ буджетовыхъ.) По пос. Раичу промовлявъ пос. Гальвихъ противъ буджету. Цѣла майже его бесѣда крутилася около Чеховъ. Пôсля него повертаются отъ давна вже всѣ ôтносины въ Австріи около ческого пытаня, а зъ сего выробилося теперь пытанье нѣмецко-ческе. Той, що сотворавъ еру Таффого мусѣвъ вже прійти до переконаня, якъ небезпечнымъ есть ческо-нѣмецке пытанье. Дальше звертае бесѣдникъ на розпорядженье языкове и старае ся выказати, що Нѣмцямъ вже нѣякъ жити въ Чехахъ, бо всѣ мусятъ учитися по чески ôтъ найвысшого урядника до послѣдного слуги. Нѣмцямъ накинено ческй школы; давнѣйше лѣпше було, коли всѣ мусѣли учитися языка нѣмецкого. Вôюды повстаютъ ческй „Бесѣды“, а ихъ патрономъ есть намѣстникъ Кравсъ. Католицке духовеньство стануло по сторонѣ Чеховъ, и т. д. На послѣдокъ нагадуе бесѣдникъ слова Оксенштъерны: Якъ мало треба мудрости, щобъ управляти цѣлымъ свѣтомъ и кôнчитъ свою бесѣду словами: Такъ дрôбными, такъ нужденно малыми средствами не управлявъ ще нѣхто въ свѣтѣ якимсь краемъ якъ въ нашôй бѣдной Австріи за еры Таффого. — Опôсля проновлявъ пос. Бертолини, а по нѣмъ пос. Пиркетъ зъ клюба австро-нѣмецкого. Пиркетъ не есть вправдѣ знаменитымъ бесѣдникомъ, але мае въ своимъ клюбѣ великій вплывъ и значенье. Характеристичнымъ отже есть, що сей бесѣдникъ заявивъ, що буде голосувати за приступленьемъ до специяльнои дебаты надъ буджетомъ. Бесѣда его була вправдѣ острою критикою теперѣшного правительства, була однакожь держана въ дуже умѣркованôмъ тонѣ. Ôнъ выступивъ насамперѣдъ супротивъ того, що министерство выступае чимъ разъ съ большими тенденціями автономичными, а прецѣ треба-бы и то зважити, що поодинокимъ краямъ короннымъ не можна надати такои свободы якъ Угорщинѣ. Ще не за пôзно, але вже найвысшій часъ, щобы надъ тымъ застановитися. Бесѣдникъ жалѣвъ надъ тымъ, що парляментъ роздѣлився на самй клюбы національнй и що нема въ нѣмъ проводнои гадки политичнои; ще больше сожалѣвъ ôнъ надъ борбою языковою. Чи нема вже дѣйстно рады на то? пытавъ бесѣдникъ. Що-жь стоитъ на перешкодѣ, щобы выйшти правдивый modus videndi? Чи въ нынѣшныхъ часахъ вже таки нѣякъ не можна тыкати границь поодинокихъ провинцій и потягнути межѣ бодай за-для справъ языковыхъ? Тымъ можнабы чейже бодай на будучнôсть забезпечити миръ. Я не думаю тутъ, щобы тымъ способомъ на взôръ

французкои революціи позносити вже всякі рôзницѣ провинцій и позаводити департамента, але певный подѣлъ Чехіи на языковѣ области давсь бы перевести. Пиркетъ звернувся ôттакъ до гр. Таффого и сказавъ: Гр. Таффе не есть нѣ національномъ, нѣ клерикаломъ, нѣ февдаломъ; коли хотѣвъ завести згоду мѣжь народами Австріи, то думавъ се щиро, але средства, якихъ до сего уживавъ, не були ôтповѣднѣ. Гр. Таффе есть лишь австрійскимъ бюрократомъ и занадто звязався съ народовцями и не може теперь запанувати надъ ними. Я однакожь думаю, що сей зелѣзный ланцухъ (правиця) пôде дорогою якъ звычайне зелѣзо — ôнъ буде ржавѣти; маю надѣю, що въ сѣй палатѣ вытворится здорова партія политична и запанує знову догôднѣйша для цѣлои державы внутрѣшна политика... До сихъ послѣдныхъ слôвъ Пиркета привязуютъ особливо Поляки велике значенье. Вже само выступленье опозиціониста за спеціяльною дебатою надъ буджетомъ — кажутъ они — не практикувалося доси, а коли теперь наступило, то мусѣло се статися за згодою клюбу. Въ виду отже такои прихильности опозиціониста для гр. Таффого и въ виду опорожненои теки министерскои та внесеня Шаршмида, хто знає — кажутъ Поляки — чи якъ разъ та опорожнена тека и то внесенье не маютъ статися тымъ мôсткомъ до згоды мѣжь опозиціею а правительствомъ. — Зъ прочихъ бесѣдникôвъ записаныхъ до голосу промовляли вже послы: Вошнякъ, Менгеръ, Дѣдушицкій, Пахеръ, кн. Лихтенштайнъ, Пикертъ, Тоннеръ и Томащукъ. Вô второкъ розпочалися вже генеральнѣ бесѣды. Яко генер. бесѣдникъ правицѣ промовлявъ Клямъ-Мартиницъ; яко генер. бесѣдникъ лѣвицѣ промовлявъ Гербстъ.

(*Зъ комисій парляментарныхъ*). Комисія мытова радила оногды надъ заведеньемъ мыта ôтъ збôжа. Шефъ секціи, Кальбергъ заявивъ, що правительство думає внести подôбне предложенье въ парляментѣ якъ минувшого року, але не зробило ще сего до теперь для того, бо переговоры съ Угорщиною въ справѣ мыта ôтъ нафты протягнулися за довго; правительство внесе предложенье, скоро лишь буде залагоджена угода съ Угорщиною. — Въ комисіи петиційнôй рѣшено слѣдуючѣ прошеня зъ Галичины и Буковины припоручити правительству: петицію галицкои и буковиньскои службы салинарнои о полѣпшенье матеріяльного положеня; городеньского выдѣлу повѣтового о роздѣленье соли для худобы и о заведенье трафикъ соли въ кождôмъ повѣтѣ; громадъ: Болехôвъ рускій, Довжка, Вавилонъ новый, Саламонова гора и Волоске село о вызначенье ропы для худобы; громады Голынь о побираньe ропы зъ жерела въ Струтынѣ въ пов. долиньскôмъ.

Заграничнѣ Державы.

Россія. Зъ Петербурга доносятъ, що гр. Толстой выступитъ зъ министерства рѣшучо, скоро лишь буде залагоджена реформа администраціи мѣсцевои. Реформа ся дотыкає головно дотеперѣшный громадскій ладъ автономичный и має на цѣли перенести богато правъ прислугуючихъ дотеперь земствамъ на власти правительственнѣ. — Въ министерствѣ финансôвъ выготовлюєся теперь проектъ монополю горѣвки, котрому мин. Бунге бувъ доси противный, а напослѣдокъ мусѣвъ таки уступити пôдъ напоромъ реакціи. — Давно вже заповѣджена подорожь царя до середнои Азіи, до котрои роблено вже величезнѣ приготованя, зôстала ôтложена мабуть для того, що политика Европейска не дозваляє на то, щобы царска родина выѣхала на кôлька недѣль зъ Европы. — Вѣсть, що константинопольскій патріярхъ розпочавъ переговоры съ папою въ цѣли сполученя православнои церкви съ католицкою, зробила — якъ доносятъ вѣденьскѣ газеты — въ Россіи велике враженье. Царь мавъ выслати до Константинополя окремого ôтпоручника въ особѣ директора св. синода Саблера, щобы ôнъ особисто переконався о цѣлôй справѣ и старався вразъ съ россійскимъ посломъ также ôтклонити сю небезпечнôсть ôтъ православнои церкви. Рôвночасно має Саблеръ старатися заложити въ Константинополи россійске воспиталище.

Нѣмеччина. Минувшого понедѣлка обходивъ цѣсарь нѣмецкій 90-тѣ роковины свого уряджeня. По причинѣ сего торжества зôбралася була передъ цѣсарскою палатою величезна товпа народа и зробила цѣсареви велику овацію. — Зъ справозданя палаты панôвъ о проектѣ церковнôмъ показуєся, що змѣны въ сѣмъ проектѣ дотыкаютъ лишь нового ôткрытя семинарій духовныхъ съ выемкою епархій гнезненьско познаньскои и хелминьскои въ институтахъ и заведеняхъ для дефіцієнтôвъ має бути знесеный надзôръ правительственный а управителѣ заведень маютъ бути Нѣмцѣ.

Болгарія. Въ дотеперѣшнôй ситуаціи, що до болгарско-турецкои угоды не зайшла нѣяка змѣна; кн. Александеръ обстає упорно при своимъ жаданю. — Панкова выслала була до царя адресу въ день 2 марта яко въ день вступленя его на престолъ, въ котрôй увѣряла его о своимъ щирôмъ привязаню для него. Царь подякувавъ за сю адресу и заявивъ, що має надѣю, що Болгарія мимо внутрѣшныхъ и внѣшныхъ ворогôвъ позôстане вѣрною для Россіи. Адресу пôдписало всего лишь 46 людей. „Pol. Corr." доноситъ, що подяка царя, а особливо згадка о внутрѣшныхъ ворогахъ выкликала велике невдоволенье въ болгарскôмъ народѣ.

НОВИНКИ.

— **Сегоднѣшный концертъ въ память 25 лѣтного ювилею смерти Т. Шевченка** заповѣдаєся дуже свѣтло. Зъ рôзныхъ сторôнъ ôтъ вчора зъѣздятся нашѣ патріоты, щобъ взяти участь въ великôмъ народнôмъ святѣ.

— **Зъ Вѣдня** одержуємо вѣдомôсть, що министеръ п. Гаучь добре бачитъ покривдженье Русиновъ Галицкихъ въ школахъ середныхъ и застановляєся надъ способомъ, бодай въ дрôбнôй части вдоволити справедливымъ потребамъ Русинôвъ. П. министеръ прійшовъ до пересвѣдченя, що на разѣ належитъ завести руску гимназію въ Перемышли и рускѣ паралельки въ Станиславовѣ.

— **Преосв. еп. Юліянъ Пелешь** выдавъ пастырске посланіе, въ котрôмъ поручає Духовеньству звернути увагу на звѣстный циркуляръ краевого Выдѣлу въ справѣ закупна грунтôвъ, выставленыхъ на лицитацію банкомъ Рустикальнымъ.

— **Въ справѣ внесеня пос. Романчука** вглядно же въ справѣ звѣстного внесеня пос. Малецкого о введенье утраквизму въ середныхъ школахъ Галичины, ôтнѣсся Выдѣлъ краевый сими днями до краковскои академіи наукъ, до краковского и львôвского университетôвъ и до львôвского товариства учителѣвъ школъ высшихъ, взываючи ихъ, щобы они высказали свôй поглядъ на тую справу.

— **Товариство рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря"** устроює другій зъ ряду музикально-декляматорскій вечерокъ въ недѣлю д. 28 л. марта, въ льокали товариства, ул. Краковска ч. 17 II. поверхъ.

— **Крыл. д-ръ А. Юзычиньскій** есть хорый и пробуває на курации у Вѣдни. По гадцѣ лѣкарѣвъ слабôсть походитъ зъ того, що за послѣднѣ два роки о. Юзычиньскій не ѣздивъ въ Карльсбадъ.

— **Посломъ до Рады державнои** зъ торговельнои палаты въ Бродахъ выбрано Маврикія Розенштока, властителя Скалата, 12 голосами противъ 11 голосôвъ, котрѣ дôставъ д-ръ Розенблятъ.

— **Окружнымъ инспекторомъ въ Яворовѣ** именованый провизорично учитель мужескои выдѣловои школы въ Перемышли п. В. Релингеръ.

— **Спôлки крамничѣ** починаютъ мало-помалу завязуватися въ рôзныхъ сторонахъ нашого краю. Въ послѣдныхъ часахъ завязалися такѣ спôлки въ селѣ Почапахъ въ Золочѣвщинѣ, а дня 21 л. марта с. р. въ мѣсточку Жидачевѣ. Рôвноже завязуєся спôлка торговельна въ селѣ Жуличахъ.

— **Повѣнь**. Нагле пôдвысшенье температуры въ понедѣлокъ и второкъ сего тыждня выкликали на нашихъ рѣкахъ грôзнѣ обявы. Масы леду постиналися на Сянѣ и на рѣкахъ въ захôднôй Галичинѣ, такъ що станъ воды на Вислѣ есть 5 стôпъ по надъ звычайне нiво воды. На щастье ôтлега тревала лише два днѣ, а потôмъ наступили морозы и снѣгъ дуже поволи топится. Але въ Чехахъ дѣєся инакше. Тамъ весь снѣгъ стопився нагло, а Велтава пôднеслася въ Празѣ на 265 цм. высоко, а понизше Праги навѣть на 410 цм. Деякѣ улицѣ Праги такъ позаливанѣ, що мешканцѣ партеру мусѣли выпроваджуватися, а по улицяхъ ѣздятъ човнами.

— **Студенты болгарскѣ**, пробуваючѣ на наукахъ по бôльшихъ мѣстахъ европейскихъ, обходили торжественно день 19 л. марта, въ котрôмъ бувъ заключеный договôръ Санъ стефаньскій. „Тырновска Конституция" подає описъ такого торжества въ Женевѣ, а цѣкаве то, що въ програму були взятѣ и пѣсни украиньскѣ, котрѣ ôтспѣвала п-а Драгоманôвна.

— **Въ справѣ кôцманьскои гимназіи** выѣхала була до Черновець депутація зъ кôльканадцяти начальникôвъ громадъ, котра хотѣла пôдъ проводомъ предсѣдателя черновецкои „Русскои Рады" мати послуханье у президента Буковины барона Алесанѣ. Президентъ однакожь не принявъ депутаціи.

— **Стрейкъ робôтникôвъ у Львовѣ**. Въ фабрицѣ столярскôй братей Вчелякôвъ зробило 50 найздôбнѣйшихъ робôтникôвъ стрейкъ, а лише 2 робôтникôвъ не приступило до змовы. Ще въ суботу предложили они Вчелякамъ меморіялъ, де жадаютъ: 1) зменшеня числа годинъ роботы зъ 11 на 10; 2) надгорода тыжднева має бути найменше на 9 зр.; 3) робôтники повиннѣ все мати свѣжу и чисту воду до питя, бо до теперь еи не мали. За карафку воды они мусѣли платити и 4 кр.; 4) робôтники жадаютъ докладнои вентиляціи и чищеньа льокалю, освѣтленя его не лоєвыми, але яснѣйшими свѣчками; 5) зопсована машина, котра була вже неразъ причиною нещастя и калѣцтва робôтника, має бути усунена, и т. д. Въ сю справу вдався магистратъ и промыслове бюро, а якъ она закôнчится, ще незнати. Братя Вчеляки не годятся на зменшенье числа годинъ працѣ и на пôдвысшенье платнѣ для робôтникôвъ, хотяй на решту точокъ умовы годятся.

— **Поминальне богослуженье за упокôй души б. п. крыл. о. Якова Шведзицкого** ôтбулося нынѣ въ церкви святои Параскевіи у Львовѣ.

— **Народный учитель въ Кошелевѣ**, черезъ котрого громада Кошелѣвъ богато вытерпѣла ôтъ окружнои рады шкôльнои и ôтъ староства въ Жовквѣ, бо его вводили до села ажь при помочи жандармôвъ — той самъ учитель взявъ д. 1. л. с. м. 85 зр. пенсіи навѣть за той часъ, коли не бувъ ще учителемъ въ Кошелевѣ и не видко его въ селѣ до нынѣ.

— **На фондъ купна землѣ** проектує о. В. Ружицкій поставити въ кождôй рускôй Торговли пушки, де бы складано добровôльнѣ датки.

— **Конкурсы**. На посаду нотаря въ Теребовли, до 8 цвѣтня; на 14 посадъ учительскихъ въ повѣтѣ рогатыньскôмъ и 30 посадъ въ повѣтѣ стрыйскôмъ; на посаду официяла гôрничого въ Краковѣ, до 12 цвѣтня; на посаду адъюнкта податкового у Львовѣ, до 15 цвѣтня; на стипендію для медикôвъ безъ рôзницѣ народности зъ фундаціи Рапапорта на 252 зр., до 31 марта.

— **Рескриптъ намѣстництва въ справѣ соколôвскои читальнѣ**. Въ Соколовѣ задумано оснувати читальню. Статуты були поданѣ до намѣстництва, а коли по 8 недѣляхъ не було ôтповѣди, приладженося до торжественного отвореня читальнѣ на день 7 л. марта и на той день позъѣздилося много гостей навѣть зъ дальшихъ сторôнъ. Въ день отвореня читальнѣ являєся жандармъ и приноситъ изъ староства слѣдуюче письмо: Ч. 1977. До Василя Душака въ Соколовѣ! Рескриптомъ зъ дня 8 лютого ч. 7271 заказало Выс. ц. к. Намѣстництво на теперь заложенье читальнѣ въ Соколовѣ, позаякъ показуєся, що вписанѣ въ поданю и статутъ нѣбы-то основателѣ читальнѣ, селяне, вынявши одного, нѣ читати, нѣ писати не умѣютъ. Звертаючи дотычнѣ статуты повѣдомляю, що по причинѣ повысшого рескрипту Выс. ц. к. Намѣстництва заказую зборы для уконституованя читальнѣ.... о котрыхъ намъ Василь Душакъ дня 4 с. м. донѣсъ. Бучачь д. 5 марта 1885. Ц. к. староста". — Такъ отже староство тримало заказъ цѣлый мѣсяць на то, щобы заказати зборы читальнѣ. Комитетъ читальнѣ внѣсъ противъ сему рѣшеню рекурсъ.

— **Новый урядъ почтовый** буде отвореный д. 1 цвѣтня въ Сѣньковѣ, пов. валѣщицкого. До сего уряду належати будутъ села: Сѣньковъ, Зазулинцѣ, Костельники и Колодрôбка.

— **Дрôбнѣ вѣсти**. Въ р. 1885 вынеслося зъ Польского Царства въ Россіи 20.000 жидôвъ до Америки. Въ Сполученыхъ Державахъ есть ихъ вже надъ $^1/_2$ миліона. — Знана солидна фирма І. Кляйна у Львовѣ оголосила сими днями криду. — На бараболяхъ показалася минувшого року въ Баваріи земна вошь, котра пôдгрызає корѣнцѣ. — Черезъ Станиславôвъ, Богородчаны, Надвôрну до Körösmöze есть проектъ выбудувати зелѣзницю, котра окрôмъ значеня стратегичного мала-бъ и значенье торговельне. — Въ Краковѣ померъ одинъ божевôльный, котрый проживъ въ шпиталю 52 роки. — Министерство просвѣты дарувало для школы кошикарства въ Ярославѣ 500 зр.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

На конкурсъ розписана ухвалою зъ дня 18 марта с. р. до ч. 1791 парохія Збоиска дек. львовского городского наданя приватного; речинець назначеный на день 13 мая 1886.

Каноничну институцію одержали со.: Лонгинъ Балицкій на Товстобабы дек. пôдгаецкого; Левъ Витошиньскій зъ Глубокого на Радче дек. и епарх. станиславôвскои.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Іос. Бандыры на Розгôрче и о. Конст. Строцкого на Корчинъ.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о удѣленье платнѣ для приватного сотрудника при хорôмъ пар. о. Стеф. Качалѣ въ Шельпакахъ.

Столове удѣлила президія намѣстництва п. Михаилу Гаврилюку.

Резигнацію подавъ о. Іоанъ Юркевичь, пар. и деканъ въ Германовѣ, на удѣлену ему презенту на Пôдбережь, дек. болехôвского.

Свѣдоцтво здôбности до службы дякôвскои ôтъ управительства заведеня дякôвского у Львовѣ одержавъ Михаилъ Химка.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Исторіи Новой-Сѣчи или послѣдняго Коша Запорожскаго"** Скальковского выйшовъ І. томъ въ Одессѣ и продаєся въ книгарни Розова въ Одессѣ и въ Кіевѣ. Часть II. вже печатаєся.

— **„Zur Gregorianischen Kalender-Reform in Polen."** Пôдъ такимъ заголовкомъ появилася цѣкава и и для насъ статья Фердин. Бостеля въ журналѣ „Mittheilungen des Instituts für österreich. Geschichtsforschung".

— **Вѣнокъ фотографій нашихъ ôсьмохъ композиторôвъ** п. заг. „нашѣ компонисты" появився сими днями заходомъ о. П. Г—ого. На фотографіи (кабинетного формату) бачимо таку групу: на серединѣ М. Лисенко, повысше него Бортняньскій а на лѣво и на право Лавровскій, Вербицкій, Вахнянинъ, Матюкъ, Воробкевичь и Бажаньскій. На лентахъ, якѣ обвиваютъ портретики кождого композитора, списанѣ его важнѣйшѣ композиціи.

— **Портреты еп. Юл. Пелеша и проф. Романчука** умѣстивъ варшавскій „Tygodnik Illustrowany" въ ч. 167 зъ 1 (13) марта с. р. при случаю обговорюваня дебатъ въ Гал. Соймѣ въ дѣлѣ внесеня пос. Романчука.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Торговиця збôжева**. Цѣны збôжа не змѣнилися послѣдного тыждня майже зовсѣмъ. Высокѣ цѣны збôжа утримуются постôйно всюда, а у насъ въ Галичинѣ оно знаходитъ скоро купця. Довозы пшеницѣ до нашихъ млынôвъ зъ Россіи и Румуніи по причинѣ снѣговыхъ метелей, майже зовсѣмъ устали, такъ що сюда приходитъ ажь пшениця угорска. Попытъ за житомъ есть такожь великій, особливо на Пôдгôрю. Тамъ жито платится теперь о 50—100 кр. дорожше, якъ у Львовѣ. Ячмѣнь купуютъ до броварôвъ и на засѣвы, и для того декуда платится ôнъ лѣпше якъ въ самôмъ Львовѣ. Овесъ ще все пôдходитъ въ гору. Цѣна найлучшого зерна доходитъ до 8 зр. за 100 кл. Гороху дуже мало есть въ оборотѣ торговельнôмъ, длятого цѣна его досыть высока: за 100 кл. гороху платятъ у Львовѣ 6.25—10.50 зр. Кукурудзу дуже борзо розкуповуютъ, хотяй еи немало приходитъ до насъ зъ Румуніи. Особливо сильно пытаютъ за гречкою, а еи у насъ есть мало. За 100 кл. платятъ 10 зр. — Всякѣ роды конюшины и тимотка тримаются въ цѣнѣ и знаходятъ борзо купця.

— **Торгъ волами и свиньми у Вѣдни**. На торзѣ д. 23. л. марта було 452 галицкихъ, 1058 угорскихъ а 1113 нѣмецкихъ волôвъ. Цѣна упала мимо слабого довозу о 1.50 зр. на 100 к. За галицкѣ волы плачено 45—49 зр. а за лучшѣ 50—52 зр. за 100 к. мертвои ваги (на 100 к. живои ваги иде 55—65 к. ваги рѣзничои). На торзѣ д. 24 с. м. було 3024 галицкихъ а 3809 угорскихъ свиней. За найлучшѣ штуки плачено 40—42 кр., за середнѣ 36—39 кр., за плôхшѣ 30—35 кр., а за галицкѣ назимки 39—41 кр. за 1 к. живои ваги.

НАДÔСЛАНЕ.

До Высокопреподобныхъ Ôтцѣвъ духовныхъ и Братей Землякôвъ!

Въ Плотичи, селѣ о милю ôтъ Тернополя положенôмъ, була до 1841 р. парохія руска съ церквою приходскою и численнымъ народомъ рускимъ. Того то року прилучено Плотичь яко дочерну церковь до парохіи въ Бѣлôй и въ наслѣдокъ рôвнодушности та нерадивости тыхъ, котрымъ добро святынѣ и обряду повинно було на серци лежати, почався губити нарôдъ а церковь пôдъупадати. Торôкъ мы мусѣли валячѣся муры розôбрати, рѣчи церковнѣ до лат. каплицѣ на цвинтари перенести, а богослуженье руске ôтправляєся теперь въ лат. костелѣ съ великою недогôдностею, якъ для парохіянъ такъ и для приходника. Щобы тому станови рѣчей конець положити, мы зъединилися за произволомъ Выс. властей въ комитетъ будовы церкви въ Плотичи, двигнули муры новои церкви средствами мѣсцевыми а по вычерпаню тыхъ получили позволенье ôтъ Выс. ц. к. Намѣстництва збирати добровôльнѣ датки. Рôвно-жь просили мы и получили ôтъ Найяснѣйшого Монарха зъ прив. шкатулы даръ 100 зр. Но позаякъ зôбранѣ черезъ высланникôвъ нашихъ добровôльнѣ датки принесли всего лишень около 400 зр., а на укôнченье будовы треба далеко бôльшои сумы, — то мы осмѣляємось ôтозватися симъ до ВПреп. Духовеньства и до цѣлого Народу нашого, тыхъ Создателѣвъ и Ктиторôвъ не однои вже святынѣ въ краю нашôмъ, щобы зволили за посредствомъ газетъ нашихъ або и просто на руки Уряду парохіяльного въ Бѣлôй свои жертвы на повысшу цѣль ласкаво присылати.

Маємо то пересвѣдченье, що заходимось около дѣла въ хвалу Божу и честь имени руского, тожь и надѣємось, що нѣ одинъ Землякъ нашь не пожалує крейцарикомъ своимъ причинитися до осягненя тои цѣли въ Плотичи. Всѣ-же рускѣ часописи просимо помѣстити сю ôтозву въ своихъ выдавництвахъ и занятись пересылкою датковъ.

Комитетъ будовы церкви въ Плотичи, коло Тернополя.

Ôтозва въ дѣлѣ складокъ на церковь въ Бабичахъ.

Пôдписаный Комитетъ церк. въ Скоповѣ получивъ позволенье на збиранье добровôльныхъ жертвъ на будову церкви въ Бабичахъ, пов. перемыского, въ слѣдуючихъ повѣтахъ: Перемыскôмъ, Ярославскôмъ, Ланцутскôмъ, Ряшôвскôмъ, Березôвскôмъ, Добромильскôмъ, Старомѣскôмъ, Самбôрскôмъ, Рудецкôмъ, Мостискôмъ и Яворôвскôмъ. Позаякъ вскорѣ вже высылаєся коллектантôвъ, упрашаємо вселаскавѣйше всѣхъ П. Т. Отцѣвъ духовныхъ згаданыхъ повѣтôвъ оголосити при случайности своимъ парохіянамъ и загрѣти ихъ до несеня помочи на будову церкви въ Бабичахъ.

Отъ гр. к. Комитету церк. въ Скоповѣ.

Миронъ Литыньскій, завѣдатель и предсѣдатель Комитету; Іоанъ Прокôпъ, членъ комитету.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье — за зр. 4·96 кр. зъ доброи вовны овеч.; „ „ 8·— „ зъ лѣпш. вовны овеч.; „ „ 10·— „ зъ тонкои вовны овеч.; „ „ 12·40 „ зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснѣ одѣня, споднѣ, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины поручає

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевѣ для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣєсь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткы на 1 до 5 метрôвъ довгѣ; я змушеный отже продавати такѣ решткы богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднѣ решткы **ôтмѣнюются** або **ôтдаєся грошѣ** (Робю замѣтку, що другѣ фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи прiймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и францускôмъ. 1577 (9—24)

Ц. к. ген. Дирекція австр. зелѣзниць державныхъ.

Виписъ зъ розкладу ѣзды,

важный ôтъ 1 жовтня 1885.

Приходятъ до Львова:

Поѣзды особовй: Зъ Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобича, Борыслава, Хирова и Звардоня: о год. 4 мин. 35 по полудни.

Зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Нового Санча: о год. 1 мин. 25 въ ночи.

Зъ Стрыя, Хирова, Загôря и Звардоня: о год. 8 мин. 25 рано.

Ôтходятъ зô Львова:

Поѣзды особовй: До Стрыя: о год. 7 мин. 30 рано.

До Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова и Гусятына: о год. 11 мин. 45 передъ полуднемъ.

До Стрыя, Дрогобыча, Хирова, Загôря и Звардона: о год. 7 мин. 30 вечеромъ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 6351 134—?

Специяльности и универсальнй средства,

францускй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Надôслане.

Ôтповѣдь пани Наталіи Кобриньскôй. Дня 2. л. вересня 1885. р. ухваливъ Выдѣлъ тов. Рускихъ Женщинъ зôбрати матеріялы до I. тому своихъ выдань и уповномочнивъ тогдѣшну предсѣдательку, паню Наталію Кобриньску, удаватись именемъ Выдѣлу до нашихъ писательокъ съ прошеньемъ, щобы свои працѣ для I. тому надсылали. Идучи за тою ухвалою, писала панѣ Наталія Кобриньска тй листы именемъ Выдѣлу, котрй „своимъ особистымъ запрошеньемъ" теперь называе. Вдоволяючи запрошеню Выдѣлу и для Выдѣлу, для тои книжки, котру Выдѣлъ выдати лагодитъ, присылали нашй писательки свои працѣ на руки предсѣдательки и выдѣловои нашого Товариства. Отже-жь не потребуютъ ВП. Панѣ, що для Выдѣлу нашого товариства свои працѣ присылали, то ажь ще разъ пани Кобриньскôй заявляти, бо то розумѣеся, що коли Выдѣлъ запросивъ и на его запрошенье предсѣдательцѣ прислано, то прислано для товариства, а не для панѣ Кобриньскои, — и обовязкомъ панѣ Наталіѣ Кобриньскои було, працѣ литературнй для товариства на еи руки поприсыланй, прислати Выдѣлови заразъ съ тымъ листомъ, котрымъ заявила, що выступае зъ товариства, и той обовязокъ тяжитъ и теперь на пани Наталіи Кобриньскôй.

Ôтъ Выдѣлу тов. Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ.

К. Диккенса

Новорôчнй Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Гарантія

конкуренціи меблѣвъ.

Найретельнѣйше и найдешевше жерело покупу, высылка меблѣвъ до всѣхъ частей свѣта гуртомъ и въ дрôбнôй продажи.

Теодоръ Димовичь, Вѣдень

1579 I. Bezirk Wipplingerstrasse N-ro 27. (5—24)

Цѣнники даромъ и франко.

Для крамниць!

Формулярѣ для книгъ крамничныхъ а именно: **Книга товарова, касова и контова.** Кожда зъ нихъ въ оправѣ съ пересылкою почтовою по 2 зр. 30 кр; а всѣ три разомъ 6 зр. 40 кр.

Инструкція, якъ тіи книги провадити належитъ, выйшла вже зъ друку и коштуе съ пересылкою почтовою 20 кр.

Выдавъ и высылае: **Василь Нагôрный** у Львовѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 12—? купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (9—53) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1 „	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и	2 „ 50 „
1 „	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1 „	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр
1 „	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червонй вина: 1 бочôвка	Viszontai	2 „ 50 зр.
1 бочôвка	Viszontai старе . .	3 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поносить. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и просить о ласкавй замовленя.

Цѣс. кор. уприв. галицкій

АКЦ. БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи **въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи**

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% платнй въ 30 днѣвъ по выпов.
4½ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платятся.) (1555 12—?)

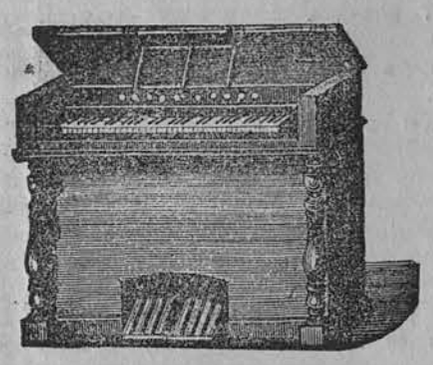

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 65—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Експортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати всякй **товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ **зр. 2·80, Викторія обрусы** съ френдзлями, найновѣйшй взоры **зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лѣжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ** гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ **зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ **зр. 7·50 и 10.** — **Заслоны Викторія,** складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно **зр 3·50, 4·50 Правдивй** всхôднй **обрусы** шенильовй, **зр 5·— и 7·—. Смирненьскй** портіеры шенильовй, новôсть до заслонъ за штуку **зр. 9·—,** тунетаньскій взорець **зр 4·—.** — Правдивй **заслоны Мекка зр 6·50 и 8·50** — **Коцы на постѣль** для службы **зр. 2·50 и 3·—. Фляпельовй одѣяла зр 5·— и 6— Одѣяла** кашмировй въ всѣхъ барвахъ. сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку **зр. 4·60. Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера, зр 13·—. Миляньскй шовковй одѣяла здоровя** для особъ недужихъ, шовкъ буретовый **зр. 3·25,** найтяжшои дубль якости **зр. 6·30. Стебнованй одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы 118 цм. широкй 190 цм. довгй **зр 8·50** При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такй самй 190 цм довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашь **спеціяльный выробъ фіакерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку **зр. 4·75 и 5·50,** найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выборъ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 22—?

Признану загально найлучшу

Масу до запускапя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 39—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôтрученю **20%** **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1589 8—20

Дирекція руского театру

глядитъ

панночки-Русинки,

котра мала-бы голосъ и могла выробитись яко спѣвачка оперетковa. Близшй уоловія укладаются устно съ дирекціею. Ручатся за опѣку родительоку и за солидне товариство. Ласкавй офертыпросятся надсылати просто до дирекціи театру або посредствомъ редакціи „Дѣла".

Ôтъ дирекціи руского народного театру.

Иванъ Биберовичь,
Иванъ Гриневецкій
директоры.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючй

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды":

1) Книга касова, одна либра . . . 40 кр.
2) Книга мастку желѣзного, одна либра . . 40 кр.
3) Книга мастку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скрипть, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . . 45 кр.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого" выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкй образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючй выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнй Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 30. Львôвъ, Субота 15 (27) марта 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовѣ уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50

для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Память XXV-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка

обходили рускѣ львôвскѣ Товариства съ всею свѣтлостію. Духъ правды, любови брата, любови ôтчины, рôдного слова и пѣсни, духъ — любови Руси, голошеный вѣщимъ и безсмертнымъ Тарасомъ все и всюды, на свободѣ и въ неволи; сей духъ, що оживотворявъ всѣ его творы и дѣла, духъ, переказаный намъ послѣднымъ его завѣщаньемъ; сей божественный лучь правдивого свѣтла, що зъ ясной и чистой душѣ Тараса сіяючи, озаривъ нашу землю и вѣрныхъ еи сынôвъ; сей духъ, що загрѣвъ насъ до труду для добра людскости, для добра темного, призабутого брата; що въ чужôмъ щастю велѣвъ глядѣти свого щастя и спокою, що поклавъ крѣпкѣ пôдвалины пôдъ будову нашой будущины — сей духъ найшовъ собѣ нынѣ въ нашôй Галичинѣ найширшѣ кружки твердыхъ и розумныхъ исповѣдникôвъ. И не дивниця! Высока, людска, лишь божественною правдою перенята душа Тараса, що за ту правду не побоялась и потерпѣти; его щире, любляче, добромъ налите серце, що до всѣхъ однаково билось и всѣмъ добра бажало: та душа, то серце и нѣчимъ не скривленый поглядъ на наше народне дѣло мусѣли найти для себе людей честныхъ, що поклонились его идеи и нынѣ словомъ и дѣломъ неустрашимо еи голосятъ. Хто живый, той живе гадае, той, скрѣпленый идеями Шевченка, немовь животворною водою напоеный, мусить нынѣ станути поручь съ нами и сказати съ нами: Люблю правду, люблю Русь мою и для неи и лишь для неи потруджусь, поки силъ стане.

Хто молодшій, того душа, читаючи Шевченковѣ творы розгорится огнемъ любови до рôдного слова и пѣсни. Хто старшій, той сильною рукою пріймеся за трудъ коло добра руского загалу, а хто зрозумѣе всего духа Тарасовои думы, той стане смѣло до обороны всего того, за що пашѣ батьки поклали свои буйнѣ головы и за що не одну глубоку могилу начинили своими кôстьми.

Двайцять пять лѣтъ перейшло зъ того часу, якъ звоны Украины рознесли сумну вѣсть, що очи нашого поета закрыто на вѣки червоною китайкою, заслугою козацкою. Двайцять пятъ лѣтъ минуло, якъ и мы Галичане заголосили по вѣщôмъ нашôмъ пророку. Але за тыхъ двайцять пять лѣтъ згорнулися мы всѣ пôдъ прапоръ Тараса. „Трупы встали и очи розкрыли“ и нема душѣ, котрои бы Тарасова муза не обгорнула тымъ тепломъ, що топитъ и найгрубшѣ леды индиферентизму а кличе до труду для добра широкои родины — Руси святои.

Саля „Народного Дому“, де 13 (25) марта устроено концертъ, не змѣстила гостей мѣсцевыхъ и позамѣсцевыхъ, хотя вступъ бувъ платный. Тернопôль, Зборôвъ, Перемышль, Станиславôвъ, Стрый, Болехôвъ, Дембиця, Коломыя, Хирôвъ и другѣ мѣста и села выслали своихъ представителѣвъ на то всенародне торжество. Женщины и мужчины явились въ святочныхъ строяхъ и съ ôтповѣднымъ до хвилѣ поважнымъ настроемъ душевнымъ. На естрадѣ замаеный буйною зеленею красувався бюстъ Шевченка.

Коли саля „Народного Дому“ и галерія биткомъ заповнилися почитателями генія Тараса, гôстьми зô Львова и зъ провинціи, навѣть зъ далекихъ сторôнъ, — выступивъ проф. д-ръ Омелянъ Огоновскій, голова тов. „Просвѣта и выголосивъ ширшу рѣчь о значеню торжественного дня роковинъ смерти кобзаря Руси-Украины; о его, переказаныхъ намъ, высокихъ идеяхъ; о великôмъ вплывѣ Шевченковыхъ идей на розвôй суспôльности цѣлои широкои Руси; о тôмъ, що за 25 лѣтъ ôтъ смерти Тараса зроблено у насъ вже въ его имя и на скôлько сповнено его завѣтъ та тіи обѣтницѣ, якѣ поставили собѣ патріоты-Украинцѣ пôдъ першимъ враженьемъ великои утраты, по смерти Кобзаря; о перешкодахъ, якѣ и въ Россіи и въ Австріи стрѣчаютъ борцѣ за права того народу, для котрого живъ, працювавъ и терпѣвъ невабутный Тарасъ, при чѣмъ сконстатувавъ, „що матѣрь роспинаютъ“ и свои власнѣ ренегаты...“ Достойный бесѣдникъ, за-для лучшого схарактеризованя личности поета, послуживси и деякими даными зъ житя его, незвѣстными ширшому кругови нашои публики. Рѣчь достойного головы „Просвѣты“ выкликала горяче одушевленье, особливо въ тôмъ мѣсци, де ôнъ, ôткликаючись до молодежи, сердечными словами кладе ѣй на серце заповѣты Тараса и желае ѣй, щобъ за другихъ 25 лѣтъ при святкованю роковинъ смерти кобзаря Руси-Украины, мôгъ бесѣдникъ въ того мѣсця сказати, що всѣ обѣтницѣ, якѣ постановили собѣ украиньскѣ патріоты заразъ по смерти Шевченка, вже выповненѣ.

По скôнченôй рѣчи всѣ зôбранѣ, що въ торжественнôмъ настрою и съ великою увагою ловили кожде слово бесѣдника, нагородили его грôмкими оплесками подяки.

Концертъ почався симфоніею F-dur М. Вербицкого. Покôйный написавъ ôсѣмъ такихъ симфоній на повну оркестру а манускрипты закупила въ своѣмъ часѣ „Руска Бесѣда“ у Львовѣ. Суть то дѣйснѣ жемчуги въ нашôй инструментальнôй литературѣ музичнôй о закрою Моцартовскôмъ на тематъ народныхъ мельодій. Тожь и не дивниця, що симфонія F-dur, выконана съ всею тонкостію музикою 9 полку, пôдъ артистичною управою свого рутинованого капельмайстра, одушевила всѣхъ присутныхъ. Тужный мотивъ рускои пѣсни, котра широкою струею плыла въ благороднои душѣ Вербицкого, переплѣтали скочный ковачокъ на перемѣну съ коломыйкою. И туга и охота огортали душу слухачѣвъ — двѣ струны, що бренятъ заедно въ кождôй рускôй пѣсни и становлятъ майже еи характеръ. Композиція въ загалѣ дуже удачна и инструментована съ хорошимъ кольоритомъ и розумѣньемъ рѣчи.

Потôмъ слѣдувавъ хоръ Петра Нѣщиньского, професора гимназіи въ Одессѣ, и славнозвѣстного филолога и перекладчика „Антигоны та „Одиссеѣ“. Есть се урывокъ зъ бôльшои композиціи Нѣщиньского до другого акту Шевченкового „Наваря Стодолѣ“, а предметомъ пѣсни есть дума невольнича. Козаки, заполоненѣ Турками, выклинаютъ свою долю въ тяжкихъ кайданахъ. Пѣснь та подобалась ôтъ року такъ загально въ нашôй Галичинѣ, що нема програмы концерту безъ неи. Мужескій хоръ товариства „Лютня“ ôтдавъ еи при тôмъ съ всякою прецизією и повторивъ еи, спонуканый грôмкими оплесками вдячнои публики. Акомпаниментъ фортепяновый наслѣдуе дрôбнѣ звуки теорбану. Композиція та выйшла навѣть недавно въ окремôмъ зошитѣ „Музичнои Библіотеки.“

На третôмъ мѣсци стояла декламація Шевченковои „Тополѣ“, до чого комитетъ концертовый упросивъ панну Г. Бачиньску зъ Стрыя (внучку пок. Юл. Лаврôвского). Декламація выпала добре, не схлѣбляючи молоденькôй декляматорцѣ. Спокôйно, голосомъ оповѣданя и съ добрымъ зрозумѣньемъ баляды, выголосила п-на Г. Б. судьбу нещастнои дѣвчины, що въ туги за ковакомъ въ степу тополею стала. Публика нагородила декляматорку рѣсными оплесками.

„Молитва“ передъ нападомъ татарскимъ, урывокъ въ оперы „Купало“, композиція Н. Вахнянина на мѣшаный хоръ и оркестру, выпала рôвно-жь дуже точно и хорошо. До выконаня станули всѣ артистичнѣ силы „Лютнѣ“ пôдъ управою свого славнозвѣстного дирегента п. Ст. Цетвиньского. Авторъ представивъ въ першôй чисто инструментальнôй части тревогу, яка неразъ обгортала нашихъ предкôвъ на вѣсть, що „Татаре идутъ“. Наближаючася грова илюстрована смичковыми инструментами въ тріоляхъ ôтъ pianissimo до fortissimo, де вже впадаютъ прочѣ инструменты. Есть се рôдъ „малюючои музики“. Пôдъ конець першои части впадае квартетъ сольовый и починае молитву: „Пôдъ твôй покровъ, твою опѣку о Боже вѣчный идемо всѣ...“ Молитва росте звôльна, хоръ съ оркестрою вступае поволи въ той самъ мотивъ и веде его crescendo до fortissime. „Молитва“ робитъ враженье дѣйстнои молитвы. Знатоки выражались о композиціи съ повнымъ узнаньемъ, а публика выкликала автора. Сольовый квартетъ вела п-на М. Павликôвна и своимъ повнымъ, чистымъ и дуже тепленькимъ миловзвучнымъ голосомъ дѣйстно причарувала всѣхъ.

П-на Бажаньска (въ народнôмъ украиньскôмъ строю) выконала на фортепянѣ увертуру Лисенка до оперы: „Рôздвяна нôчь“ съ цѣлковитымъ зрозумѣньемъ труднои композиціи а съ хорошимъ артизмомъ, подужавши всѣ техничнѣ трудности съ всякою легкостею. Мотивы, якихъ богато есть въ кождôй увертурѣ, выплывали дуже выразно. Игру нагородила публика добре заслужеными грôмкими оплесками.

Ôттакъ слѣдувавъ боевый хоръ о. Порф. Бажаньского съ супроводомъ фортепяну при участи мужеского хору „Лютнѣ“. Мотивъ рѣзькій, дѣйстно боевый, хорошо гармонизованый и ефектовный, подобався всѣмъ. Рôвно-жь съ великимъ занятьемъ слухала публика нѣжненькій хоръ о. Ис. Воробкевича: „Надъ Прутомъ“. Пѣснь илюструе любовь дѣ-

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Тутъ въ Галичинѣ, розвилася культура на народнôй пôдставѣ о богато пôзнѣйше, якъ въ полудневôй Руси. Коли пôсля першого подѣлу Польщѣ (1772) Червона Русь въ наслѣдокъ угорского правного титулу була злучена съ Австріею, репрезентували Русинôвъ тôлько духовеньство и панщиною закрѣпощене селяньство. Тожь ходило передвсѣмъ о те, щобъ рускôй масѣ народу привернути задавненѣ права людскости, заки можна було погадати о просвѣтѣ. Але и по знесеню пôдданьства (1782) годѣ було починати науку народу, не выпровадивши духовеньства на ôтповѣдный степень образованя. Мирске бо духовеньство представляло тогды сумный образъ невѣжества, а тôлько чинъ Василіяньскій, котрый тѣшився прихильностею польскои аристократіи, выказувавъ высше образованье. Якъ же цѣсарь Іосифъ II. въ р. 1784. заложивъ у Львовѣ университетъ, приказавъ 1787 р., щобы для учениковъ рускои народности на богословскôмъ и философичнôмъ факультетахъ дотычнѣ ôтчиты були подаванѣ въ рускôмъ учебнôмъ языцѣ. Однакожь Русины не зъумѣли сею ласкою покористатись. Поставленѣ рускѣ професоры уживали въ своихъ выкладахъ незрозумѣлого церковно славяньского языка, за про що интересъ для такои институціи почавъ щезати навѣть межи Русинами. Для того то по сѣмнадцяти лѣтахъ (1804 р.) знесено сѣ выклады. Однакожь выхованый на тôмъ университетѣ рускій клиръ занявъ поважне становище въ краю и мôгъ не безъ успѣху займатися образованьемъ народу. А що тогдѣ въ Галичинѣ що-до самостôйности руского языка ще не було ясного понятя, то въ школахъ народныхъ уживано мѣшаного языка, въ котрôмъ по-при рускôмъ бувъ заступленый и церковно-славяньскій елементъ и польскій. Ажь почавши ôтъ выступу Маркіяна Шашкевича (1811—1842) можна було въ Галичинѣ зробити собѣ правдивѣйше понятье о сущности руского языка. Сей, около здвигненя народнои просвѣты высокозаслуженый мужь, есть основателемъ галицко рускои литературы на народнôй основѣ. Дивно однакожь, що въ Галичинѣ про напрямъ въ рускôй литературѣ, початый Котляревскимъ въ полудневôй Руси нѣякого вѣдома не було, ажь поки Шашкевичь не спровадивъ розвою свого матерного языка на праву дорогу. Въ товариствѣ съ своими одномышленниками Яковомъ Головацкимъ и Иваномъ Вагилевичемъ выдавъ ôнъ въ Пештѣ-Будѣ 1837 р. альманахъ „Русалка Днѣстровая“. Такъ що-жь, коли тогдѣшна краева губернія уважала сей литературный подвигъ нечуваным новаторствомъ и черезъ то альманахъ сей не мôгъ выйти у Львовѣ. Що бôльше, по выпечатаню сего альманаха въ Будѣ обложено выдавцѣвъ его, яко питомцѣвъ духовнои семинаріи, карами церковными, ба не дождалися навѣть вдячности и признаня ôтъ своихъ землякôвъ. Сумнѣ лиричнѣ поезіи Шашкевича перегомонѣли безъ слѣду въ рôднôмъ краю, ажь въ р. 1848. ôтродженье народного принципу въ Австріи привело до ôтжитя и литературу въ Галичинѣ.

Ôттакъ на поли поезіи вызначилися Устыяновичь и Могильницкій. Николай Устыяновичь (род. 1811) написавъ 1848 р. елегію, высокого полету, присвячену памяти Шашкевича. Потому писавъ ôнъ ажь до р. 1860 богато удатныхъ лиричныхъ поезій, котрѣ порозкидуванѣ по всякихъ часописяхъ и альманахахъ на пр. въ вѣденьскôмъ альманаху „Вѣнокъ“ (1847). Его пôзнѣйшѣ поезіи, именно тіи, що маютъ епичну и дидактичну цѣху, суть меншои ваги. Такожь и въ языковôмъ взглядѣ они не безнаганнѣ, тымъ бôльше, що они то тутъ, то тамъ зближаются до россійского письменного языка. Въ р. 1850 написавъ Устыяновичь три оповѣданя зъ житя народного, котрѣ вызначаются взôрцевымъ языкомъ. — Антоній Могильницкій (1811—1873) вславився свого часу яко поетъ епичный. Его „Скитъ Манявскій (1852) мае, правда, гарнѣ описы и уступы, однакожь хибою въ нѣмъ есть нудне оповѣданье та ще и то, що есть творомъ музы чужои духови рускои поезіи. Впрочѣмъ авторъ выдавъ тôлько першу часть тои поемы, а заповѣджена друга часть не була печатана. До способу поетизованя Устыяновича прихиляеся по части Иванъ Гушалевичь (род. 1823). Его першѣ поезіи вызначаются звучнымъ языкомъ, черезъ що они годятся до спѣву. Однакожь ôтъ р. 1860 писанѣ байки, епичнѣ и лиричнѣ поезіи суть якъ що-до духа такъ и що-до языка чужими рускôй литературѣ. Окрôмъ того Гушалевичь напечатавъ три драматичнѣ штуки, зъ-помѣжь котрыхъ оперетку „Пôдгоряне“ треба уважати досыть удачною.

Всѣ три названѣ письменники: Устыяновичь Могильницкій и Гушалевичь були въ р. 1848 провôдниками литературного руху въ Галичинѣ. Дня 19 жовтня 1848 р. бувъ у Львовѣ т. зв. Збôръ ученыхъ, котрый на чотырохъ засѣданяхъ провадивъ дуже цѣкавѣ дебаты въ дѣлѣ здвигненя руского языка и литературы. Верховодниками тамъ були Николай Устыяновичь и Яковъ Головацкій. Они клали великій натискъ на то, що рускій языкъ способный образуватися, и твердили, що рускій народъ супротивъ Великороссôвъ и Полякôвъ повиненъ мати свою питому литературу. Именно Головацкій, ôтъ 1849 до 1867 р. професоръ руского языка и литературы на университетѣ у Львовѣ, ôтчитавъ на другôмъ засѣданю Збору цѣнну розправу о рускôмъ языцѣ и положивъ угольный камѣнь до надѣйнои будовы духового житя въ Галичинѣ. Пôзнѣйше выдавъ пѣсни галицкихъ и угорскихъ Русинôвъ (Москва 1863—1864; 2-ге выданье 1878 р.)

Мѣжь тымъ такъ розпочата пôдъ щасливыми выглядами литературна дѣяльнôсть не тревала довго. Не ставало вытревалои ревности въ переводженю програмы, начеркненои т. зв. Зборомъ

вочу, мельодія легонька и тепла иде въ душу и настроює єи мелянхолійно.

П. Гушалевичь спѣвавъ тенорову арію зъ „Марты“ Флотова. Мы вже мали нагоду оцѣнити голосъ п. Гушалевича при рецензіи концерту въ Стрыю сего року, даного въ користь тамошнои Бурсы. Слова узнаня и похвалы такъ для самого голосу, якъ и артистичного єго уживаня, можемо смѣло и нынѣ повторити, желаючи пану Г. въ щирого серця, щобы колись яко оперовый тенористъ звеличавъ Русь своимъ именемъ.

Концертъ закôнчено ораторіею Лисенка: „Бютъ пороги“ на хоръ мѣшаный и оркестру. Композиція, коротко кажучи, величава, и надѣємось, що нашѝ знатоки музичнѝ розберутъ єи всесторонно критично. Єи давано у насъ вже два разы, але лишь въ супроводѣ фортепяну. Теперь, съ оркестрою, выявилась она всею своєю красотою и, розумѣєсь, була вѣнцемъ всего концерту. Слова Шевченковѝ до Основяненка зъилюструвавъ композиторъ по артистичному. Чути тамъ и ревôтъ Днѣпровыхъ порогôвъ, и скигленье чайки, и тугу Руси за утратою свого свѣтлого козацкого часу. — Та ба: „не вернется сподѣвана, не вернется воля, не покрыютъ Украину червонѝ жупаны....“ Лишь „слава наша не вмре, не поляже, а розкаже, що дѣялось, чія правда, чія кривда а чіи мы дѣти....“ Оплескамъ не було кôнця. На лицяхъ всѣхъ пробивалась неудана радôсть, що єсть въ насъ свои люде-артисты, якихъ може намъ позавидувати и Европа, а котрѝ „нашу думу, нашу пѣсню и нашу славу“ голосятъ широкому свѣтови такъ величавыми композиціями!

На вечеръ наспѣло множество телеграмъ съ привѣтомъ зъ Галичины, зъ Австріи и заграницѣ. Телеграмы тіи подамо въ слѣдуючôмъ числѣ.

Зъ єзуитско-змартвыхвстаньского табору.

Кс. Калинка, настоятель интернату Змартвыхвстанцѣвъ у Львовѣ, скликавъ сего мѣсяця зôбранье членôвъ „opieki nad internatem ruskim“ у Львовѣ и Краковѣ — членами тои opieki суть въ найбôльшôй части польскѝ женщины и польскѝ та ôрменьскѝ ксьондзы, — и заявивши зôбранымъ о ôтпустѣ грѣхôвъ, удѣленôмъ папою для прихильникôвъ и покровителѣвъ дѣлъ Змартвыхвстанцѣвъ, здававъ справу зъ стану интернату въ минувшôмъ роцѣ. Въ Краковѣ зôбранье ôтбулося въ палатѣ бискупа Дунаєвского и въ єго присутности. Зъ справозданя кс. Калинки показуєся, що зъ опѣки интернату користає 60 молодцѣвъ, мѣжь тыми и 2 православныхъ Болгаръ, котрѝ учащаютъ на выдѣлъ правничій Львôвского университету. Выдатки въ р. 1885 выносили 21.000 зр., а ôтъ питомцѣвъ вплынула ледви одна десята часть того (т. є. 2.100 зр.) „Opieka“ (т. є. члены спомагаючѝ) давнѣйшими роками приносила 9.000 зр., а въ р. 1885 принесла лише 6.400 зр. Зъ тои причины кс. Калинка мусѣвъ удатися до Сойму о запомогу, и польска бôльшôсть Сойму, (въ уваги на тѣснѝ часы и упадокъ економичный краю) удѣлила 4 500 зр. запомоги. Додавши се до повысшои сумы 6 400 зр. зложеныхъ „opieko-ю“, — выходитъ сума 10.900 зр. Крôмъ того Змартвыхвстанцѣ розпоряджаютъ ще стипендіями ôтъ Радъ повѣтовыхъ (н. пр. пôдгаєцкои, перемыскои и др.) въ сумѣ 3.000 зр., — разомъ отже 13.900 зр. Зъ ôтки берутъ недостаючихъ ще 7.100 зр., не знати.

Велику часть свого справозданя посвятивъ кс. Калинка полемицѣ знаменитои промовы пос. Лѣниньского на остатнôй сесіи Сойму, въ котрôй, якъ звѣстно, нашъ поважаный посолъ пôддавъ немилосердной критицѣ не тôлько причину насланя на насъ Змартвыхвстанцѣвъ але и способъ ихъ веденя молодежи. Бесѣда пос. Лѣниньского дуже заболѣла Змартвыхвстанцѣвъ и тыхъ шовинистôвъ, що ихъ попираютъ, але они, по єзуитски, роблятъ „gute Miene zum bösen Spiel“ и голосятъ, що народъ рускій будь-то стоитъ за ними, бо маютъ таке велике число питомцѣвъ... Ну, сеи обставины, такожь дôткнувъ п. Лѣниньскій и пояснивъ єи рôвно якъ передъ кôлькома роками и пос. Ст. Качала, а описаный недавно въ „Дѣлѣ“ фактъ, якимъ то пôдступнымъ способомъ ухвалено въ повѣтовôй Радѣ въ Пôдгайцяхъ стипендію для одного питомця у Змартвыхвстанцѣвъ, такожь може послужити до яскравои илюстраціи тои „симпатіи“ и того „довѣрія“, якими тѣшатся ксёндзы Змартвыхвстанцѣ у Русинôвъ.

Промова пос. Лѣниньского въ имени рускихъ послôвъ дала причину и о. Клим. Сарницкому протоигуменови Василіянъ — ажь сими днями! — сказати свое „Одно слово о обновленю закона Василіянъ въ Галичинѣ“ въ „Руси“ о. Бобровича. (Пôдписаный пôдъ симъ Словомъ такожь протоконсульторъ о. Як. Загайскій, старенькій дѣдусь, котрый вже малощо тямитъ. Въ Словѣ тôмъ сказано, що голосы тыхъ правовѣрныхъ Русинôвъ, котрѝ выступаютъ противъ реформы Василіянъ Єзуитами, походятъ зъ „мстивои злобы, сторонничои неправды, замотувоючои (?) мѣшанины або недокладного понятія рѣчи и легкомислія“, бо Єзуиты — то одинокѝ монахи способнѝ до реформы чина оо. Василіянъ; они посвящаются; они за чотыри роки вже тôлько выховали кандидатôвъ, що за тѣснѝ имъ муры Добромиля. Тожь о. Сарницкій протестує противъ всякихъ увагъ въ тôмъ дѣлѣ, хочь-бы они выходили навѣть зъ устъ репрезентантôвъ руского народу, дякує оо. Єзуитамъ за то, що не уступаютъ, и перепрашає ихъ за всѣ „клеветы“ ôтъ непокликаныхъ опѣкунôвъ....

Ширше о тôй справѣ поговоримо другимъ разомъ, а теперь лишь то скажемо, що Русь и нынѣ, якъ зъ самого першу, не може вѣрити въ успѣхъ реформы Єзуитôвъ, коли имъ доси не удалося зреформувати самого протоигумена, — за що ôнъ певно має велике право имъ „дякувати“ и ихъ „перепрашати“.

Комисія фонду вдов.-сиротиньского

архидіецезіи Львôвскои держала свое засѣданье дня 10 л. марта. Касіеръ зложивъ справозданье зъ теперѣшного стану касы, а въ слѣдъ за тымъ рѣшено за 9.000 зр., льокованыхъ тымчасомъ въ щадници, закупити паперы Банку краєвого на $4^1/_2$%.

Дальше обговорювано рôзнѝ петиціи внесенѝ о удѣленье новыхъ позычокъ або о продовженье сплаты давныхъ; деякѝ оферты даючѝ фондови користь и повну певнôсть принято, иншѝ знову ôткинено. Заступникомъ фонду въ „Общôмъ рôльн.-кредитнôмъ Заведенію (на мѣсце д-ра Л. Павенцкого) рѣшено поставити фахового юриста, и выбрано синдика фонду д-ра Яминьского.

Вкôнци на жаданье о. Стефановича оконстатувала комисія ложь донесеня „Нов. Пролома“ въ справѣ Галицкого заставничого Заведеня, заявляючи, що кромѣ вносходателя нѣхто въ комисіи не бувъ за перенятьемъ тои институціи на рѣчь фонду, а тôлько однѝ члены комисіи хотѣли самѝ ôткинути зроблене внесенье, другѝ-же (мѣжь ними и о. Стефановичь) лишити остаточне рѣшенье тои справы Загальному Зборови ôтпоручникôвъ, займаючись до того часу докладнымъ єи выслѣдженьемъ.

Ôтъ Выдавництва „Малоруско-нѣмецкого Словаря“ Е. Желехôвского

одержуємо до помѣщеня слѣдуюче оповѣщенье: „22 гій выпускъ Малоруско-нѣмецкого Словаря (арк. 585—606, стор. 921—960. *Стѣкъ—Терюсити*) вже выйшовъ зъ друку и небавомъ буде розсылатися Вп. предплатникамъ.

Позаякъ пок. авторъ обчислявъ объемъ цѣлого дѣла на 60 аркушôвъ друку, а тымчасомъ съ 60-тымъ аркушомъ обнята доперва часть слôвъ розпочинаючихся буквою *Т*, тожь мушу Вп. Землякамъ заявити, що пôсля мого обчисленя, якъ се зъ матеріялу рукописного бачу, правдоподôбно решта займе ще якихъ 8—10 аркушѣвъ друку. Понеже многѝ зъ Вп. предплатникôвъ сего Словаря, ôтповѣдно до оголошеня самого пок. автора, що до объему дѣла (на 60 арк.), поданого вже при першôмъ розôсланôмъ выпуску, зложили въ дорозѣ предплаты 12 зр., котра сума до теперь выдану часть Словаря покрывае, про то прошу тыхъ Вп. Добродѣѣвъ решту предплаты надсылати въ мѣру, якъ маютъ появлюватися дальшѝ выпуски.

Заразомъ прошу прочихъ Вп. предплатникôвъ приспѣшити вырôвнанье залеглостей, котрѝ у многихъ суть навѣть значнѝ, щобы такимъ способомъ допомочи до докôнченя дѣла, а такожь не подати причины до задержуваня высылки; кôлько кому належится доплатити, єсть звычайно выразно выписано на адресовыхъ карткахъ кождого выпуска. Котрымъ же зъ Вп. предплатникôвъ вже ôтъ якогось часу не высылано выпускôвъ Словаря, а котрѝ желаютъ мати дальшу часть дѣла, тіи зволятъ порозумѣтися съ пôдписанымъ що до дальшои сплаты и высылки недостаючихъ имъ аркушôвъ.

Въ Станиславовѣ 26 марта 1886.

Софр. Недѣльскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Дальшѝ дебаты надъ буджетомъ.*) Пос. Менгеръ розпочавъ свою бесѣду ôтъ того, що въ Австріи належало бы право буджетове зреформувати. Австрія переживає теперь страшну кризу економичну: рôльництву грозитъ страшна небезпечнôсть; ремесла упали, промыслъ мусить боротися съ конкуренціею; духъ предпріємчій въ Австріи уставъ. А яку политику финансову веде правительство? У насъ накладаются лишь новѝ податки, таке поступованье не выдержитъ нѣякои здоровои критики. Треба отже конче змѣнити право буджетове. Всюды инде ухвалюєся буджетъ ще передъ новымъ рокомъ и замыкаются рахунки съ кôнцемъ року, у насъ предкладаєся замкненье рахункôвъ по пяти рокахъ доперва. Въ всѣхъ краяхъ може лучитися, що министромъ зôстане чоловѣкъ задовженый, котрого лихварѣ зô всѣхъ сторôнъ натягаютъ, але всюды лишь не у насъ право буджетове дає поруку, що такій министеръ не допуститься нѣякого надъужитя. До найпоганѣйшого объяву нашого часу належитъ дальше и то, що министры пôсля своєи волѣ пôдвысшаютъ собѣ диспозиційнѝ фонды а грôшми, котрѝ часто одержуютъ за интересы переводженѝ дуже некористно, оплачуютъ ôттакъ прасу, що выступає противъ справедливои опозиціи. И на то єсть рада въ другихъ краяхъ, лишь у насъ єи нема... Говорятъ, що въ Австріи панує бôльшôсть автономична; — добре автономична, коли не хоче, щобъ навѣть урядникъ почтовый бувъ Нѣмцемъ; коли урядила щадницѣ почтовѝ такъ, що за грôшь зôбраный въ рôзныхъ сторонахъ державы закуповує на биржѣ державнѝ паперы; коли дала законъ промысловый а остаточне рѣшенье поручає самому лишь урядникови. Бесѣдникъ жалувався дальше на то, що въ Австріи не долучаєся жадныхъ мотивôвъ до буджету, згадувавъ про неôтповѣдне поступованье при будовѣ зелѣзниць Стрый Сколье и зелѣзницѣ трановерзальнои въ Галичинѣ и въ загалѣ критикувавъ дуже остро цѣле поступованье правительства. — Пос. Дѣдушицкій станувъ понекуди въ оборонѣ правительства и доказувавъ що такъ бôльшôсть якъ и меншôсть нападаютъ часто на правительство а то якъ разъ для того, бо правительство такъ поступає якъ єму потреба. Бôльшôсть въ парляментѣ мусить оно мати, але тая бôльшôсть поступає съ нимъ лишь тогды, коли годятся съ єго поглядами. О Полякахъ сказавъ бесѣдникъ, що они не суть пануючою партіею въ парляментѣ. Що до финансового положеня, то гр. Дѣдушицкій не уважає єго за такъ дуже прикре, якъ то старався выказати єго попередникъ, хочь въ будучности може грозити велика небезпечнôсть, а то головно для того, що правительство хоче свои доходы побôльшити податками. Головну причину злого положеня економичного добачує бесѣдникъ въ тôмъ, що въ Австріи була до недавна система, котра пôдъ цѣлостею розумѣла частину. Старанося пôднести промыслъ, а занедбано рольництво. Бесѣдникъ переходитъ вôдтакъ на мыто охоронне и каже, що треба-бы завести на збôже мыто охоронне ôтъ Румуніи. Опôсля звертаючи на Галичину, выказує єи прикре положенье економичне, недостачу шкôлъ фаховыхъ и факультету медичного, а ôттакъ жадає розширеня законодавчои автономіи. Такого розширеня автономія не потребуютъ Нѣмцѣ боятися, бо они культурою и цивилизаціею стоятъ высше якъ другѝ народы Австріи. На всякій случай буджетъ мусить бути ухваленый, а коли Австрія має и дальше жити и процвитати, то може се наступити лишь дорогою рôвноправности всѣхъ народôвъ. — Пос. Пахеръ назвавъ гр. Таффого караючимъ Баварцемъ (Strafbayer, порôвнанье зъ 1850 р., коли баварске войско робило ладъ въ Кургесенъ) и порôвнувавъ податки австрійскѝ съ прускими. — Кн. Алойсъ Лихтенштайнъ выступивъ бувъ дуже остро противъ лѣвицѣ. Ôнъ казавъ: „Коли въ шѣсдесятихъ рокахъ уступивъ абсолютизмъ въ користь партіи либеральнои, то та поставила собѣ трояку задачу: централизувати. германизувати и ôтвертати ôтъ христіяньства“. Партія клерикальна була-бъ не повстала якъ-бы не либералы. Славяньскѝ народы лѣпше поняли рѣчь; и межи ними суть либералы, але они не повстаютъ противъ церкви, щобъ не робити роздору въ народѣ, котрый такъ любятъ. Славяньскѝ народы любятъ лѣпше свôй народъ, якъ свои теорія. Але коли либералы нѣмецкѝ не хотятъ вже учитися ôтъ Славянъ, то най пôдутъ до Угорщины. Тамъ панує партія либеральны вже ôтъ часу заведеня конституціи, и она выступає противъ церкви, але контрастъ межи нею а австрійскою єсть величезный. Партія либеральна не повинна була нападати на церковь, а коли вже стала нападати, то най-бы бодай була полагодила справы славяньскихъ народôвъ, а тогды була-бы мала спокôй съ ними. Наша партія — каже кн. Лихтенштайнъ мусить бути католицкою, австрійскою, нѣмецкою. Бесѣдникъ каже дальше, що жадає союза съ Нѣмеччиною, лишь не хоче того, щобы справа та була затверджувана парляментами, бо що нынѣ парляменты установятъ, то можутъ завтра знести. Въ справахъ внутрѣшныхъ жадає ôнъ для Чехôвъ привернення ческого права державного. Доси, каже кн. Лихтенштайнъ, меншôсть нѣмецка угнетала Чехôвъ, а коли теперь станула на рôвнѣ съ ними, то кричитъ, що Чехи єи угнетаютъ. Такій судъ кн. Лихтенштайна выкликавъ середъ централистôвъ велике озлобленье, а „N. fr. Presse“ немає досыть слôвъ, щобы кн. Лихтенштайна за то ôтповѣдно напятнувати.

(*Конець загальныхъ дебатъ буджетовыхъ*) наступивъ вже въ середу и розпочалися вже дебаты спеціяльнѝ, до котрыхъ записалося 300 бесѣдникôвъ. Зъ рускихъ послôвъ не прійшовъ въ загальныхъ дебатахъ жаденъ до голосу. Спеціяльнѝ дебаты закôнчатся имовѣрно около 10 сѣчня.

(*Провизоричне обсадженье министерства торговлѣ* не потреває — якъ доноситъ „Pest. Lloyd“ — довше якъ ще три недѣлѣ, позаякъ бар. Пусвальдъ загля слабого здоровя домагаєся увôльненя.

(*Вѣче селянъ у Вѣдни*). Дня 25 с. м. ôтбулося у Вѣдни вѣче селянъ, въ котрôмъ взяло участь бôльше якъ 2000 особъ. Вѣче поставило политичну и економичну програму и ухвалило резолюцію, пôсля котрои цѣлый селяньскій станъ безъ взгляду на народнôсть повиненъ утворити одностайну партію, котра рѣшучо выступила-бы противъ всякои борбы національнои, и стремѣла до того, щобы станъ селяньскій въ тѣлѣ законодавчôмъ бувъ представлюваный лишь селянами, щобы заведено безпосереднѝ выборы и трилѣтне треванье мандатôвъ. Вѣче высказало надѣю, що рада державна ôткине законъ о загальнôмъ ополчевю.

Заграничнѝ Державы.

Россія. Дня 1 н. ст. цвѣтня выѣзджає царь зъ Петербурга до Ливадіи. — Въ госуд. совѣтѣ ведутся теперь розправы надъ предложеньемъ гр. Толстоя въ справѣ ôтносинъ сѣльскихъ робôтникôвъ. Реакціонеры — доносятъ „N. fr. Presse“ — кажутъ, що добрѝ намѣры гр. Толстоя, котрый хотѣвъ бôльшихъ властителѣвъ забезпечити ôтъ напасти робôтникôвъ, обезсиливъ министеръ доменъ Островскій, змѣняючи проектъ гр. Толстоя значно въ користь робôтникôвъ, такъ що властителѣ бôльшихъ посѣлостей змушенѝ були станути по сторонѣ реакціонерôвъ и выступити противъ Островского. — Россія супротивляєся всякимъ предложенямъ посередничаючимъ въ справѣ болгарско-турецкои угоды и промовляє за переходомъ до порядку дневного надъ закидами, якѝ робитъ кн. Александеръ болгарскій.

Болгарія. Бюро Райтера доноситъ, що Италія мала зробити предложенье, пôсля котрого посада генер.-губернатора Румеліи має бути за кождый разъ повѣрена пануючому князеви въ Болгаріи. Всѣ державы европейскѝ крôмъ однои Россіи згодилися на ту програму. — Зерно незгоды кинене Россіею мѣжь народъ болгарскій зачинає при помочи панславистичныхъ агентôвъ выдавати поволи сумнѝ плоды. Въ Румеліи, де агенты панславистичнѝ маютъ ширше поле дѣланя выступила вже явно борба мѣжь партіею народнои самостôйности а прихильниками Россіи. Въ мѣстѣ Чирпанъ прійшло навѣть мѣжь обома партіями до кровавои бôйки и войско доперва мусѣло ладъ зробити; ранено и увязнено богато людей. Прихильники Цанкова (объединителѣ) мусѣли для безпеченьства схоронитися въ россійскôмъ консулятѣ. До „Tagblatt-у“ доносятъ зъ Варны, що правительство болгарске, щобы разъ зробити конець змаганямъ объединителѣвъ приказало арештувати всѣхъ проводирôвъ партіи Цанкова. Самъ Цанковъ ôтдався пôдъ опѣку россійского консули. Рôвночасно заборонило правительство выдавати всѣ иншѝ часописи крôмъ народныхъ.

Бельгія. Въ Люикъ (Lüttich, Liége) наступила въ ночи зъ дня 24 на 25 с. м. стычка

ученыхъ; кромѣ того вплывала тутъ руйнуючо ще и тая обставина, що въ Галичинѣ не малося майже нѣякои вѣдомости про литературну чинôсть на Украинѣ и народна єдность съ тамошными Русинами все ще не була признаною. Одинокимъ народнымъ письменникомъ пôдъ той часъ бувъ молодый Евгеній Згарскій, котрый заявивъ свôй талантъ на поли лиричнои поезіи и прозаичнои новелистики. Зъ тои то причины настала 1855 р. ôтраза до всякого руху въ дѣлѣ народного ôтродженя. Навѣть въ р. 1861 по смерти Шевченка розбуджена симпатія до идей того спѣвака за волю не змогла провôдникôвъ народу пôднести интересу для зросту питомои литературы. Тогдѣшну литературну дѣяльнôсть репрезентувавъ Богданъ Дѣдицкій (род. 1827), своєю способностею державъ въ своихъ рукахъ деякѝ незгоды въ политичнôмъ руху мѣжь Русинами и мавъ великій вплывъ на умыслъ своихъ земляковъ. Дѣдицкій въ р. 1860—1862 бувъ борцемъ за руску самостôйнôсть и заявивъ свою симпатію для литературнои дѣяльности на Украинѣ. Въ той часъ (1860 р.) въ передмовѣ до выданя поезій Н. Устыяновича толкувавъ, що плеканый нимъ галицкій письменный языкъ занявъ поважне мѣсце въ славяньскôмъ письменствѣ. Дѣдицкій бувъ тогдѣ тои гадки, що ôнъ поставивъ взорець новоутвореного галицко-руского языка. Тогды бо ще були Rutheno-филѣ, котрымъ снилась можливôсть особнои галицкои литературы. Але Дѣдицкій пôзнавъ швидко, що сей нимъ ново-утвореный рускій языкъ не може мати нѣякихъ выглядôвъ на будуще и длятого 1866 р. объявивъ въ своѣй политичнôй часописи „Слово“ прямо, що галицкѝ Русины не становлятъ особного народу ôтъ (Велико-) Россôвъ, але они таки справдешнѝ „русскіе“, що отже злишно дальше образувати рускій идіомъ. Съ сею политичною теоріею бувъ бы Дѣдицкій въ той часъ всюды перейшовъ, коли-бы бувъ не стрѣтивъ опору изъ стороны молодыхъ Русинôвъ. Ся народна партія выробилася въ р. 1861, особливо мѣжь академичною молодежею, котра розжарена патріотичными идеями Шевченка, спôльно съ декотрыми старыми патріотами удержувала хоругвь народнои самостôйности. Въ прикладѣ до того напряму выдававъ Федоръ Заревичь разомъ съ Володимиромъ Шашкевичемъ (1862 и 1863) литературну часопись „Вечерницѣ“, а опôсля уталантованый Ксенофонтъ Климковичь редагувавъ (1863 и 1864 р.) литературно политичну часопись „Мета“, котра 1865 р. була посвячена вже тôлько политицѣ. Рôвночасно (1865) выдававъ Кость Горбаль литературну часопись „Нива“, коли тымчасомъ (1886 р.) Володимиръ Шашкевичь почавъ выдавати „Русалку“. Особливо жь редакція литературно-политичнои часописи „Правда“ (1867—1879) боронила съ великою вытревалостею самостôйнôсти Русинôвъ.

(Дальше буде.)

войска съ робôтниками, що зробили стрейкъ. Двохъ робôтникôвъ ранено. Гвардія обывательска обсадила ратушь. Застановленье роботы прибирае чимъ разъ бôльшй розмѣры. Въ окрестности мѣста и по селахъ положенье есть дуже напружене и непевне. Войскову залогу збôльшено. На двôрци зелѣзницѣ въ Гассельтъ найдено пачку съ 35 динамитовыми набоями. Въ Шарлероа сподѣваются такожь змовы робôтникôвъ и выслано туды значну силу военну.

НОВИНКИ.

— **XXV-тй роковины смерти Т. Шевченка** будутъ обходити Русины въ Тернополи. Въ розôсланыхъ запросинахъ на сей обходъ читаемо: „Цѣла Русь святкуе торжественно XXV-лѣтнй роковины смерти найлучшого свого сына, апостола правды и науки, Тараса Шевченка. Тожь и намъ не послѣдными бути. Тернопôльскй рускй товариства „Руска Бесѣда“ и филія товариства „Просвѣта“ будутъ празнувати велике народне свято дня 23. рус. марта (4. лат. цвѣтня) въ недѣлю при участи добôрныхъ силъ музичныхъ въ сали Замковôй (театральнôй) декламаційно-музикальнымъ вечеромъ, на котрый въ имени сихъ товариствъ маемо честь запросити. Належитôсть за билеты упрашаемо переслати найдальше до середы 31. лат. марта включно, або звѣстити карткою кореспонденційною, що належитôсть буде въ день декл.-муз. вечера въ „Рускôй Бесѣдѣ“ або при касѣ зложена. Програма буде небавомъ оголошена въ часописяхъ, а такожь роздавана при входѣ до салѣ, де такожь будутъ пріймати ся добровôльнй датки на фондъ стипендійный Т. Шевченка. Въ Тернополи 10 (22) марця 1886. — *Ол. Барвѣньскій*, голова „Р. Бесѣды“ и фил. „Просвѣты“. *Д-ръ І. Кочиркевичь* секр. „Р. Бесѣды“. *И. Логинѣвъ*, секр. фил. „Просвѣты“. Цѣна мѣсць: Льожа 5 зр; крѣсло въ двохъ першихъ рядахъ 1 зр. 50 кр.; въ дальшихъ 1 зр.; вступъ на салю 50 кр., а для селянъ, мѣщанъ и школьнои молодежи 25 кр. Билетôвъ можна дôстати въ „Рускôй Бесѣдѣ“, книгарни Л. Гільечка (Чиліка) и въ „Народнôй Торговли“, а вечеромъ при касѣ. Початокъ о годинѣ $7^1/_2$ вечеромъ. Стрôй святочный.

— **Ôтъ о. Ивана Воляньского зъ Шенендо въ Америцѣ** одержуемо письмо, въ котрôмъ звѣщае насъ, що въ Шенендо засновуе руску друкарню, де будутъ друкуватись книжки и письма для ужитку Русинôвъ жіючихъ въ Америцѣ. Черенки для друкарнѣ вже замовленй. Рôвножь загадавъ о. Воляньскій завести въ Шенендо театръ рускій (здаесь аматорскій) и въ тôй цѣли припоручивъ намъ выстаратись ôтъ „Рускои Бесѣды“, взглядно ôтъ руско-народного театру ôтписы штукъ народныхъ, комедій, мельодрамъ и драмъ зъ народного житя галицкихъ и украиньскихъ Русинôвъ. При случаю подаемо до вѣдомости, що книжки посылати до Америки найвыгôднѣйше почтою пôдъ опаскою (Kreuzband). Посылка пôдъ опаскою приходитъ найскорше и подае улекшеня при оплатѣ цла.

— **Загальнй зборы членôвъ Товариства имени Шевченка** отбудутся въ недѣлю 28 л. марта въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ съ звычайною програмою, на котрй Выдѣлъ Товариства всѣхъ Вп. членôвъ симъ запрошуе. Початокъ о год. 3 пополудни.

— **На Дôмъ „Просвѣты“** зложивъ кружокъ гостей при забавѣ по концертѣ въ роковины Шевченка 40 зр. 30 кр. а. в. Заимпровизованымъ збираньемъ датковъ занялась ласкаво панна Александра Бажаньска въ товариствѣ д-ра Теофиля Окуневского.

— **Ôтчитъ п-ны Ал. Бажаньскои**, ôтбудеся сеи недѣлѣ, т. е. 28 марта, въ комнатахъ „Русского Касина“ о 4-ôй годинѣ по полудни, на котрый мае честь просити комитетъ ôтчитовый „Общества рускихъ дамъ. П-на Бажаньска буде читати о бандуристахъ, кобзаряхъ и другихъ спѣвакахъ на Руси.

— **Въ справѣ кôцманьскои рускои гимназіи** доноситъ „Gazeta Polska“, що Рада мѣста Кôцманя выслала до министра просвѣты прошенье, щобы обѣцянка, дана ей передъ кôлькома роками що до заложеня рускои гимназіи, була сповнена. Выдѣлъ товариства „Руска Рада“ въ Чернôвцяхъ лагодитъ меморіялъ, котрый розôшле всѣмъ клюбамъ парляментарнымъ. Начальники громадъ повѣта кôцманецкого не дуже зажурилися тымъ, що президентъ Буковины не хотѣвъ ихъ приняти, бо выѣздятъ сими днями до Вѣдня до министра просвѣты.

— **Его Преосв. Станиславôвскій владыка Юліянъ**, выславъ пôдъ днемъ 20 марта с. р. до воч. кудрынецкого деканата слѣдуюче письмо: „Рѣшаючи справозданье зъ дня 20 лютого 1886 ч. 120, о ôтбувшôмъ ся дня 17 лютого 1886 въ Панôвцяхъ першôмъ сегорôчнôмъ соборчику деканальнôмъ, почитаю собѣ за пріятный обовязокъ заявити тамошному Воеч. Священьству вповнѣ заслужене признанье за то, що оно, мимо неспріяючои погоды, такъ численно явилося на соборчику, де пôдъ проводомъ свого свѣтлого Настоятеля занималося розправами о предметахъ для душпастыря важныхъ и хосенныхъ. За оказанй менѣ при тôй случайности выразы преданности и приклонности складаю всему воеч. Священьству тамошного Деканата щиру подяку и желаю всѣмъ изъ глубины серця Божои ласки и обыльного благословенія свыше“. *Юліянъ*, Еп.

— **Подяка.** Преосв. еп. Юліянъ надѣливъ бурсу Братства св. о. Николая въ Станиславовѣ щедрымъ даромъ 50 зр., за котрый то даръ Выдѣлъ Братства — отвѣтно рѣшеню на засѣданю зъ дня 12 (24) с. м. — уважае своимъ милымъ обовязкомъ зложити публично щиру подяку, молячи Всевышного о благо- и долгоденстіе для великодушного Дателя. — *Ôтъ Выдѣлу.*

— **Оповѣщенье.** На желанье зголосившихся любителѣвъ спѣву заявляю, що слѣдуючій 3-мѣсячный курсъ для управителѣвъ спѣву хорального розпôчнеся дня 4 лат. мая. Для кандидатôвъ о власнôмъ прокормленю, условія дуже приступнй. — *Іосифъ Витошиньскій*, приходникъ въ Денисовѣ, почта Ходачкôвъ.

— **Рускй выклады науковй** устроюе черновецка „Руска Бесѣда“ въ льокали товариства (ул. Силені ч. 7). Першій выкладъ мавъ проф. Пегулякъ „О водѣ“ минувшои недѣлѣ. Другій ôтчитъ буде мати д-ръ С. Стоцкій „О рускôй литературѣ“ сеи недѣлѣ. Початокъ о год. 7.

— **Зъ Станиславôвскои епархіи** выбираеся до Вѣдня и до Риму депутація, щобъ зложити подяку Є. В. цѣсареви и Є. Св. Папѣ за основанье и введенье въ житье руского епископства въ Станиславовѣ.

— **Д-ръ Іосифъ Огурекъ**, професоръ гимназіяльный, переходитъ зъ латиньского обряду на рускій и принятый на IV рôкъ богословія до семинаріи. Удержанье въ семинаріи д-ръ Огурекъ самъ собѣ оплачуе.

— **Петръ Ал. Лавровскій**, бувшій професоръ славяньскихъ языкôвъ на харкôвскôмъ университетѣ, потому ректоръ варшавского университету и т. д., померъ д. 28 с. ст. лютого въ Петербурзѣ. Покôйный родився 1827 р. въ тверскôй губерніи и бувъ сыномъ протоерея. Вже въ р. 1857. ставъ адъюнктомъ харкôвского университету, а въ р. 1869 именованый бувъ ректоромъ варшавского университету, де пробувавъ 3 роки. Опôсля бувъ кураторомъ оренбургского, а ôттакъ одеского учебного округа. Ôнъ оголосивъ дуже много ученыхъ (звышь 60) трудôвъ о славяньскихъ народахъ, ихъ исторіи, етнографіи, языкахъ, славяньскихъ дѣятеляхъ и т. д. Тутъ подаемо списъ працъ покôйного трактуючихъ о Малорусинахъ: „Особенности Малорусскаго нарѣчія“ 1859 р.; „Отвѣтъ на письмо г. Максимовича, г. Погодину, по поводу Малорусскаго нарѣчія“ (Основа 1861); „Южнорусскій елементъ въ Австріи“, 1861; „Русскіе въ Галиціи“ 1861; „Состояніе русской уніятской церкви въ Галиціи“ 1862; „Церковныя дѣла у Славянъ австрійскихъ“ 1865 р.

— **Платню катихитамъ за науку религіи** удѣлили окружнй Рады шкôльнй: Львôвска для катихитôвъ въ Щирци и Винникахъ по 40 зр., а въ Бôбрцѣ 48 зр.; Чорткôвска катихитови при женьскôй школѣ дѣвочôй въ Бучачи 25 зр.

— **Стрейкъ майстрôвъ столярскихъ у Львовѣ**, о котрôмъ мы доносили въ числѣ попереднôмъ, тревае ще дальше. Показуеся, що братя Вчеляки не зовсѣмъ такъ заслужили собѣ на попиранье ихъ властею автономичною. (Выдѣлъ краевый давъ имъ 20.000 зр. безпроцентовои позычки, и лучше бувъ бы зробивъ, коли-бы бувъ удѣливъ таку пôдмогу самôй корпораціи майстрôвъ, якъ одному фабрикантови.) До илюстраціи ôтносинъ въ фабрицѣ найлучше послужитъ фактъ, що на робôтника, котрый на машинѣ ôторва въ собѣ три пальцѣ и зъ того титулу мавъ претенсію до заплаты коштôвъ курацiи, то, щобы не заплатити тыхъ незначныхъ коштôвъ, Вчеляки донесли, що робôтникъ се умысно зробивъ, абы выкрутитися ôтъ войска. Тôй доносъ дорого ихъ потому коштувавъ, бо судъ засудивъ ихъ на кару 300 зр.

— **Театръ п. Бачиньского** перебувавъ до теперь въ Радôвцяхъ, зъ ôтки переносится до Черновець.

— **Hodie mihi, cras tibi.** Польска журналистика дуже сердится тымъ, що въ Царствѣ Польскôмъ Россіяне выдали для польского народу книжочку п. заг. „Gawędy starego Macieja“, де славлятъ россійскихъ царѣвъ, правительство, и т. д. Розсердженымъ панамъ Полякамъ мы маемо честь пригадати, що то само они роблятъ у насъ, такъ само спекулюючи на баламутство Галицко-руского народу... А правда, „jak to boli“?...

— **Новый замокъ безпечности.** Одинъ берлиньскій слюсарь спорядивъ замокъ, котрого злодѣй не такъ легко отворитъ. Коли той замокъ схоче хто отворити витрихомъ або якимъ до него не припасованымъ ключемъ, такъ сей часъ починае дѣйствувати апаратъ алярмовый, котрый ажь тогды затихае, коли замокъ отворится властивымъ ключемъ.

— **Услуги фотографіи** починаютъ бути що-разъ бôльшй. При фотографованю неба поôткрывано богато доси ще незнаныхъ звѣздъ. Новѣйшими часами вынайдено способъ фотографованя на сухихъ плытахъ, котрый позваляе въ однôй хвилинцѣ мати готовый вже образъ. При помочи такихъ апаратôвъ блыскавичныхъ можна здоймати моменты зъ рôзныхъ хвиль бою, що вже и пробовано въ Канадѣ. Воздухоплавцѣ здôймаютъ при помочи такого фотографичного апарату пляны цѣлыхъ околиць и то дуже докладно. Пôдчасъ послѣднои французско-пруской войны зменшувано при помочи фотографіи листы до такъ дрôбнои формы, що голымъ окомъ ихъ прочитати не було можна. Тй листы носили голубцѣ почтовй зъ Парижа на провинцію и тамъ ôтчитувано ихъ при помочи магичнои лѣхтарнѣ.

— **Фабрика яецъ.** Въ Америцѣ забрала полиція дуже богато фалшованыхъ яецъ, въ котрыхъ лише скаралуща була правдива, а въ серединѣ бувъ альбуминъ и жовтокъ заправленый бураковымъ сокомъ и шафраномъ.

— **Листъ до чорткôвского рабина.** Одинъ вѣруючій въ рабина чудотворця жидокъ новобранець посылае до него ось яку телеграму: „Grossrabiner Friedmann in Czortkow. Komisyi seir bitter, gewalt rachmim fur ben Schlojm Azril, goim und doktoirim ojgym fargliszyn. Hersch ben Jojna“. (По нашому: „Великій рабинъ Фридманъ въ Чорткôвѣ. Комисія дуже люта, на гвалтъ милосердія для сына Шлоймы Азриля, залѣпи очи комисарямъ и докторамъ. Гершь, сынъ Йойны“.

— **Въ Чикаго згорѣла фабрика „правдивого“ масла**, робленого зъ оливы и иншихъ родôвъ товщу. Всѣ склады напоенй оливою а переповненй фабрикатомъ занялися въ однôй хвили, и спахнули широкою, пôдъ небо сягаючою поломенею въ гору и на боки. Було се въ день. Американьскй часописи жалуютъ, що фабрика, коли вже разъ горѣла, не горѣла въ ночи, бо видъ рôзнобарвныхъ поломеней бувъ бы показався дуже величаво. Не треба й казати — додаютъ тй часописи, — що при тôмъ нещастю не згорѣла анѣ одна корова.

— **Дрôбнй вѣсти.** Ам. гр. Кинбергъ, краевый маршалокъ Шлеска, померъ д. 24 с. м. въ Опавѣ. — Нз Уграхъ агитаціи выборчй кôнчатся звычайно поединками. Сими днями ôтбувся такій поединокъ мѣжь однымъ высокимъ урядникомъ а членомъ опозиціи, и урядникъ дôставъ кулю въ живôтъ. — Въ Valparaise зôйшовъ зъ розуму властитель каварнѣ и пôдпаливъ свою хату. Отъ того згорѣло цѣле мѣсто а шкоду числятъ на 24 миліонôвъ франкôвъ. — На Уграхъ коло Темешвару напали розбôйники почтовый вôзъ. Кондукторъ и почтиліонъ утекли зъ страху, а розбôйники забрали все, що имъ подобалося. — Въ вересни с. р. збереся у Вѣдни конгресъ оріенталистôвъ. — Гр. Шамборъ задумуе впровадити до Турки монахинѣ св. Кароля Боромея, щобъ они займалися наукою молодежи. — Румуньскій монахъ Дан-Гаванелье запросивъ двохъ знакомыхъ въ часѣ мясниць на забаву. Гостѣ, добре покрѣпившись, повѣсили монаха а самй забрали у него 500 зр., котрй бувъ собѣ заощадивъ. — Зъ Бережанъ до Козовои будуеся нова линія телеграфична. — Графиня Шамборъ, властителька дôбръ въ Турчаньскôмъ, померла въ Гориціи д. 25. л. с. м. на паралижь серця. — Въ Тернополи напали два уланы въ ночи трафиканта Юду Унтера и хотѣли его удушити, коли ôнъ не хотѣвъ имъ дати цигаръ. Жидъ выратувався крикомъ, на котрый заразъ зъ улицѣ позбѣгалися люде.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

До каноничнои институціи завôзванй оо: Іос. Бандыра на Розгôрче и Константинъ Строцкій на Корчинъ.

Завѣдательство одержали оо: Никол. Олексѣй въ Вѣстовôй дек. калуского; Романъ Ляндеръ въ Городищи; Єронимъ Кмицикевичь въ Кутищи.

Введенй оо.: Іоах. Зарицкій яко кап. Озерянки; Орестъ Держко яко парохъ Озѣрнои.

Увôльненый ôтъ прив. сотрудництва въ Стрыѣвцѣ о. Іоанъ Пелехатый удався на завѣдательство Нуща.

До рукополаганя зъ львôвскои аепархіи приступили Мих. Гаврилюкъ, Ив. Филиповскій, Несторъ Коржиньскій, Корнило Сеникъ, Филимонъ Авдиковскій, Софронъ Сосенко, Ник. Левицкій, Зенонъ Ляховичь, Володим. Коновалець и Димитрій Розлуцкій.

Митроп. консисторія: 1) вставилася до намѣстництва о удѣленье додатку особистого для о. Виктора Билиньского, пар. въ Шибалинѣ; 2) до президіи намѣстництва о згоду на канон. институцію о. Волод. Колянковского на Луку малу.

Додатокъ особистый зъ фонда религійного 100 зр. рôчно до кôнця 1887 р. удѣлило намѣстництво о. Іоану Пачовскому пар. Солонки.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Рукоположенье въ пресвитеры одержали у Львовѣ слѣдуючй кандидаты зъ епар. перемыскои: Іоанъ Пôдляшецкій, Антôнъ Менцѣньскій, Володим. Гайдукевичь и Ем. Венгриновичь.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **50-лѣтный ювилей Гоголевого „Ревизора“**, звѣстнои у насъ и въ цѣлôмъ свѣтѣ комедіи нашого земляка, буде празнуватися д. 22 рус. цвѣтня въ Россіи. Театры россійскй, а особливо театры петербурскй, роблятъ великй приготовленя, до сего торжества. Чистый дохôдъ зъ ювилейныхъ представлень буде призначеный на збôльшенье фонду на памятникъ для Гоголя, котрый до теперь выноситъ 12.800 рублѣвъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Впр. Ст. Качала въ Ш. Вашу цѣнну статью мы одержали сегодня; умѣстимо еи въ слѣдуючôмъ числѣ. Щиро дякуемо и сердечный Вамъ ôтъ насъ привѣтъ! — **Вп. Допис. зъ Золочѣвщины.** Въ сѣмъ числѣ нѣякъ не можна було за для недостачѣ мѣсця.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(16—?) купуе и продае 1524

всякй вартостнй паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Съ симъ числомъ розсылаеся Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 14 и 15 аркушь повѣсти Додета „Набобъ.“

НАДÔСЛАНЕ.

Заосмотривши теперь богато мое вже 23 лѣтъ истнуюче Переплетниче Заведенье въ рôзнй прехорошй украшеня для евангелій, молитвословôвъ и т. д. а такожь и для иншихъ богослужебныхъ книгъ, звертаю увагу Всеч. Духовеньства, ч. ч. Брацтвъ церковныхъ и т. д., що я пріймаю такъ якъ давнѣйше до переплету всякого рода евангелія на рôжнй цѣны, всякй книги церковнй, книги метрикальнй, молитвословы для Всеч. Духовеньства и для П. Т. Дамъ; такожь всякй иншй книжки и цѣлй библіотеки, — все то по надзвычайно умѣреныхъ цѣнахъ. Въ виду недалекого празника Воскресенія Христового прошу Всеч. Духовеньство: присылати евангелія и другй церковнй книги до переплету скоро, щобы я мôгъ ихъ вчасно выготовити и ôтослати. Що до переплету евангелій можна порозумѣтися зô мною письменно и умовитися що до цѣны. Старй украшеня евангелій обновляются и доповняются пôдъ моимъ надзоромъ и за моимъ заходомъ. Вся робота выходитъ ôтъ мене красна, дешева и крѣпка, чого я давъ уже тысячнй доказы. Наконець звертаю увагу, що у мене суть на складѣ готовй прекраснй молитвенники для дамъ и „Помяника“ усопшихъ для Брацтвъ церковныхъ, Родинъ, Товариствъ, Институтôвъ и т. д.

4—6 1689 Съ поважаньемъ

Мих. Спожарскій,

у Львовѣ, въ Ставропигійскôмъ Институтѣ.

НАЙЛУЧШІЙ

ПАПѢРЪ ЦИГАРЕТОВЫЙ

есть правдивый

LE HOUBLON

1460 французскій фабрикатъ 14—36

CAWLEY-а & HENRY-ого въ Парижи.

Передъ пôдробкою остерегаеся!

Сей папѣръ поручаютъ якъ найлучше пп. д-ръ І. І. Поль, дръ Е. Людвигъ, дръ Е. Липманъ, професоры хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ а то для его знаменитои якости, его абсолютнои чистоты и для того, що до него не домѣшанй жаднй шкôдливй здоровю матеріи.

LE HOUBLON 500 FEUILLES FORMAT C.C. LE HOUBLON

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Béranger, à PARIS

Propte du Brevet SEULS FABRICANTS

American Original-

BAY RUM.

Займае межи всѣми водами до волося найперше мѣсце; выпробованый въ цѣлôй Англіи и Америцѣ ôтъ десяткôвъ лѣтъ и признаный за найлѣпшій. Не повиненъ не дôставати въ жаднôмъ домѣ. Наслѣдки для страдаючихъ на волосье: Усуває выпаданье волося основно по кôлькоразовôмъ обмытю. Лысй заростаютъ черезъ сильне порушанье волосковыхъ цыбульокъ въ найкоротшôмъ часѣ дуже густо, найзавзятѣйше твореньесь лусокъ и всяка нечистота наголовнои шкôры зникае черезъ ужитье Бай Руму въ протягу 3 до 4 днѣвъ. До плеканя здорового волося: Удержуе волосье и шкôру на головѣ завсѣгды чистою и бѣлою, волосье мякне, блищится якъ аксамитъ, всякои сивизны пôдъ всякими условіями уникаеся. Освѣжуе и консервуе знаменито. Жадне средство тайне. Не тôлько що зовсѣмъ не шкôдливе, але и дуже приступне для кождого вѣку. Що дня новй признаня. Прямый и выключный импортъ зъ острова св. Томы черезъ генерального депозитора I. Wessely дипльомованого аптикаря, Wien, I. Augustinerstrasse 7. Складъ у аптикарôвъ Рукера у Львовѣ, Редика въ Краковѣ, Ямругевича въ Тернополи, М. Родера въ Бродахъ. Цѣна за фляшку 1 зр. 40 кр. Що дня высылаеся почтою. 1567 4—6

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье	за зр.	4·96 кр.	зъ доброи вовны овеч.;
	„ „	8·— „	зъ лѣпш. вовны овеч.;
	„ „	10·— „	зъ тонкои вовны овеч.;
	„ „	12·40 „	зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснй одѣня, сподне, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевй для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткп на 1 до 5 метрôвъ довгй; я змушеный отже продавати такй решткп богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднй решткп **ôтмѣнюются** або **ôтдаеся грошѣ** (Робю замѣтку, що другй фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути нисерованье и прошу для того моихъ Н. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи пріймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и францускôмъ. 1577 (10—24)

Курсъ збôжа зъ дня 26 л. марта 1886.

За 100 кильо нетто на мѣсци	Львôвъ ôтъ	до зр.	Тернопôль ôтъ	до зр.	Подволочиска ôтъ	до	Черновцѣ (17 марта) ôтъ	до	Ярославъ ôтъ	до зр.
Пшениця	8.—	9.25	8.—	9.—	8 —	8.75	7.20	8.50	8.—	9.—
Жито	6.—	6.35	5.80	6 25	5 60	6 —	5.—	5.55	6.—	6.60
Ячмѣнь	5.75	7.50	5.40	7.—	5.50	6.50	5.—	6 25	6 —	7.—
Овесъ	6.75	7.50	6.25	6.50	6.—	6 25	5.10	5 60	6 —	6.50
Горохъ	6.—	10.50	6.—	10.—	6.—	11.—	4.60	5 15	6.25	10.50
Конопл.-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	7 25	—.—	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	7.—	8 —	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	7.—	5.50
Лнянка	8.—	9.50	8.50	9.25	8.—	9.55	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	7.75	8.50	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.85	5.35	—.—	—.—
Рѣпакъ	8.—	10.	8.—	10.—	8.—	10.—	—.—	—.—	8.-	11.—
Конюшина червона	46.—	56.—	45.—	56.—	45. -	55.—	50.—	56.—	45.—	56.—
„ бѣла	40.—	55.—	40.—	55.—	40.—	52.—	—.—	—.—	46.—	58.—
„ шведска	40. -	55.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	—.—	—.—	20.—	23.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5.—	10.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Зъ рукодѣльнѣ выробôвъ церковныхъ рѣчей
И. ПАКУШЕВСКОГО
Улиця Ôрменьска противъ „Народнои Торговлѣ“.

Ôтозва до Всечестного Духовеньства.

Конкуренція, яка повстала въ нашôмъ краю въ выробахъ рѣчей церковныхъ, а особливо що-до импортованыхъ зъ чужихъ фабрикъ недосвѣдчеными предприемцями, змушае мене подати цѣны выробôвъ власныхъ, котрî купуючîй завсѣгды буде мати дешевше и зъ першои руки на желанье.

Цѣны слѣдуючâ:

Кадильниця жовта 10 зр. посрѣблена 12 зр.
Ладониця „ 2 „ 50 кр. „ 3 „ 50 кр.
Хресты ôлтаревî 8—10—12—20—30—40 зр. и высше.
Чаша золочена въ огни гладкои роботы 14 зр.
„ „ „ „ оздобнѣйшои роботы 20—25—30 зр. и высше.
Дарохранительниця съ короною золочена 18—25 зр. и высше.
Хрестъ ручный орѣховый 4 зр. 50 кр.
„ „ металевый 3 зр. и высше.
Мировникъ 1 зр. Ложечка 1 зр. Звѣзда 1 зр.
Хрестъ на хоругвь жовтый 6 зр.
„ „ „ золоченый 10 зр. и высше.
Золоченье въ огни чашѣ 8—10—12 зр. и высше.
Посрѣбленье кадильницѣ 2 зр. 50 кр.
Ôтновленье окутя до Євангелій: 6—8—10—12—15—18 зр. и выс.
Нове окутье „ „ 15—18—24—30 зр. и высше.
Лѣхтарѣ мосяжнî пôсля высокости.

Крôмъ того принимае всякî роботы церковнî якъ новî, такъ и до ôтновленя. 1594 1—12

! ! Чудной ! !

елегантнои оправы, формы, тревалости и съ знаменитымъ веркомъ суть вынайденî мною и 6 зол. и срѣб. медалями преміованî

Маятниковî годинники въ формѣ ремонтоара

10 лѣтъ гарантіи, силу свѣтлоты кружка цифрового. Цѣна **зр. 2·85**

2 роки гварантіи за добрый хôдъ годинника. Цѣна **зр 2 85**

Сей пышный годинникъ выготовленый точно пôсля долученого рисунку въ Cuivre poli-вѣчкахъ золотометалевыхъ, мае кружокъ цифровый зъ патентованого плоского скла, котре мае ту чудну прикмету що середъ темнои ночи **свѣтитъ само ôтъ себе ясно якъ мѣсяць.** Крôмъ сего есть ôнъ заосмотреный галасливымъ приярдомъ дзвôнковымъ до будженя, мае двѣ бронзовай важки а позаякъ цѣна назначена лишь на **два риньскî 85 кр**, то може кождый купити собѣ таку прикрасу для свого помешканя. Высылаеся выключно лишь за присланьемъ готôвки а за послѣплатою почтовою черезъ

Ignaz Weiss, Uhrmacher und Fabrikant
Wien, II. Tempelgasse N-o 6—34

Годинники кишенковî ремонтоары масивнî, знаменитый веркъ, тревалî, доставляю пôдъ гарантіею въ пышныхъ до срѣбла подôбныхъ металевыхъ вѣчкахъ по зр. 6·50, дуже краснî золоченî, не до розпôзнаня ôтъ правдиво золотыхъ по зр. 7·50 1569 (3—4)

! НА ВЕСНУ !

всяке огородове и цвѣточне добôрне насѣнье

поручае изъ своихъ складôвъ

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыѣ

Карафіолы, Капусты, Калярепы, Брукви, Моркви, Корѣня, Рѣпы, Цвиклы, Салаты, Цыбулѣ, Редькôвки, Заправы кухоннî Огôрки, Гарбузы, Горохи, Фасоля, Соя и пр.

Левконіи, Астры, Бальсамины, Вербены, Петуліи, Флоксы, Цинніи, Многолѣтнîй, Вазонковî, Пальмы и пр. пр.

Конюшина червона	ôтъ 48—60 зр.	за 100 кил.
Овесъ сибирскій	13 „	за 100 кил.
Жито яре великанъ	4 „	за 10 кил.
Горохъ Victoria	3 50	за 10 кил.
Бураки Екерсдорфъ	1·10	за 1 кил.
„ Обернсдорф.	—70	за 1 кил.
На пашу зелену „Кôньскій зубъ“	—40	за 1 кил.
Sorghum (якъ кукурудза)	—70	за 1 кил.

Конюшина: червона, бѣла, люцерна, шведска, Инкарнатка, Еспарвета; **Травы**: райграсъ, Тимотка, Мѣшанка. Поручаючи все насѣнье, особливу увагу звертаемо на: Капусту Бруншвицку, Калярепу „Голіятъ“, Горохъ „Чудо Америки“ (гизоньскій). Телефонъ (тычный) и „Victoria“; на пашу Бураки „Eckersdorf“, Мамутъ и „Sorghum“; збôже: жито яре великанъ и овесъ сибирскій.

Насѣнье цѣлкомъ свѣже, спроваджене зъ найперших заграничныхъ гуртовныхъ домôвъ продукційныхъ, кромѣ деякого продукту тукраевого. 1593 2—0

Илюстрованый цѣнникъ высылаеся нажаданье.

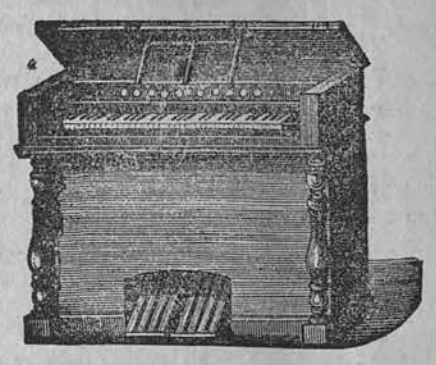

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанî отцѣ духовнî уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 66—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Власный досвѣдъ есть найлѣпшій! Хто о тôмъ сумнѣваеся яке мае ужитя средство противъ ревматичныхъ болѣвъ або дôймаючого гôстця той най купитъ за 40 кр. фляшчику правдивого

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

Сѣмнайцятилѣтный досвѣдъ и безчисленнî успѣхи ручатъ за то, що тыхъ 40 кр. не выдаются на гармо. Склады майже въ всѣхъ аптикахъ. Головный складъ: Аптика пôдъ золотымъ львомъ въ Празѣ, Altstadt 1483 (8—34)

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія, щобы розсылати всякî товары гумовî, занавѣсы, диваны, шовковî покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ **зр. 2·80, Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшî взоры **зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лѣжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ гобеліновый** два одѣяла и одинъ обрусъ **зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія**, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ **зр. 7·50 и 10.** — **Заслоны Викторія**, складаючîся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно **зр 3·50, 4 50** Правдивî всхôднî обрусы шенильовî, **зр 5·— и 7 —.** Смирненьскî портіеры шенильовî, новôсть до заслонъ за штуку **зр. 9·—**, тунетаньскій взорець **зр. 4·—.** — Правдивî заслоны Мекка **зр 6 50 и 8 50.** — **Коцы на постѣль** для службы **зр. 2·50 и 3·—. Флянельовî одѣяла зр 5·— и 6 — Одѣяла кашмировî** въ всѣхъ барвахъ, сшитî найлѣпшимъ шифономъ за штуку **зр. 4 60. Нормальнî одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера, зр 13·—. Миляньскî шовковî одѣяла** здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый **зр. 3 25**, найтяжшои дубль якости **зр. 6·30. Стебнованî одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкî 190 цм довгî **зр 8·50.** При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнî, широкî и дуже грубî не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1 40. Такî самî 190 цм. довгî и 130 цм. широкî зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тî дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60**, найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9 50.** Правдивî англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгî, 150 цм. широкî за штуку **зр. 4·75 и 5 50**, найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тî плащѣ суть такъ малî и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld. Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнî: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 23—?

Признану загально найлучшу

Масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 40—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. | **11** лосôвъ лише **10** зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôтрученю **20%** **4788** выгран. готôвкою

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1589 9—20

Запрошенье до предплаты.

Съ днемъ 1 цвѣтня 1886 р. розпочинаеся цѣлорôчна предплата на часопись

„NADZIEJA“

и выноситъ у Львовѣ рôчно 1 зр., а съ доставою до дому 1 зр. 20 кр., на провинція съ почтовою пересылкою 1 зр. 30 кр. „Nadzieja“ подае заразъ по кождôмъ тягненю коротко и въ ôтповѣдный спосôбъ табелярично уложенî **автентичнî листы тягнень всѣхъ лосôвъ, листôвъ заставныхъ. облигацій и т. д.** и долучае надто при кождôмъ тягненю

выказъ всѣхъ попередно вытягненыхъ а непôднятыхъ ще выграныхъ.

Окрôмъ повысшихъ выказôвъ всѣхъ лосованъ, подае „Nadzieja“ въ кождôмъ числѣ **списъ амортизованыхъ цѣнныхъ паперôвъ, таблицѣ выплаты купонôвъ и найважнѣйшî донесеня зъ области економіи.**

Мимо такъ богатого змѣсту есть **Nadzieja найдешевшою газетою лосованъ**, и для того маемо надѣю, що жертвы, якî мы для читателѣвъ поносимо, причинятся до збôльшеня и такъ вже великого числа нашихъ предплатникôвъ.

Администрація „Nadzieji“

1595 1—2 **Августъ Шелленбергъ**

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючî

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скриптъ, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . 45 кр.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ**, оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця**, оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣство 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera**, поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко**, повѣсть Красюченка . . . 40 кр
11 **Въ Карпатахъ**, Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр
12. **Галицкî образки**, Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день**, Григорія Григорієвича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокî выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

Въ Администраціи „Дѣла“ можна дôстати за присланьемъ 15 кр. на оплату почты

ЛОСЫ

великои фантовои льотеріи

устроенои на дохôдъ „Дѣвочого института“ въ Перемышли. Лотерія та складаеся зъ 12.100 бôльшихъ выграныхъ вартости 1.000, 500, 400, 300, 200 и 100 зр., межи котрыми суть дары монархôвъ пануючихъ въ Европѣ, князѣвъ церкви и т. д якъ такожь и предметы закупленî комитетомъ.

Цѣна лосу 1 зр.

Хто боится паралижу

або вже бувъ нимъ разъ пораженый, або страдае на конгестіи, заворотъ, отомленье, безсонность, взгл на хоробливый станъ нервôвъ, най собѣ спровадитъ брошуру „Ueber Schlagfluss-Vorbeigung und Heilung“, 5 выд. ôтъ автора, бувшого баталіонового лѣкаря въ краевôй оборонѣ, Rom Weissmann-a въ Vilshofen, Баварія, безплатно и франко. 1548 7—25

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

К. Диккенса

Новорôчнî Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючî выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1585 3—?

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 31. Львôвъ, Вторникъ 18 (30) марта 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей" выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одної строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла". У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины" въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро" В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло" *для Австріи:* *для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки": съ дод. „Библіотеки":
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки": на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштує 12 кр. а. в.

Перешкоды розвоєви Русинôвъ.

Въ остатныхъ часахъ що-разъ бôльше даются запримѣчати змаганя нашихъ властей ставити перешкоды народному розвоєви Русинôвъ. Навѣть въ такôй невинной рѣчи, якъ читальнѣ, котрыхъ ширенье лежитъ въ интересѣ краю и державы, що-разъ частѣйше можна почути про заказы ц. к. староствъ и намѣстництва.

Нашимъ читателямъ звѣстна історія заказу ôткрытя читальнѣ въ Березовици малôй зъ интерпеляціи пос. о. Сѣчиньского на остатнôй сесіи Сойму. Ц. к. староста въ Збаражи якъ найнезаконнѣйше заборонивъ читальни ôткрытись и уконституоватись, мимо того, що ц. к. намѣстництво статутъ читальнѣ потвердило. П. намѣстникъ въ ôтповѣди пос. Сѣчиньскому зложивъ приреченье, що ц. к. намѣстництво на будуще буде стояти на сторожи законôвъ. Ôтъ того однакъ часу зайшли новй факты, дуже яскравй.

Якъ звѣстно, ц. к. староство мин. року передъ выборами розвязало руску мѣщаньску читальню въ Калуши въ тôй хвили, якъ пос. Романчукъ ставъ яко кандидатъ на посла до рады державнои. Члены читальнѣ внесли протестъ до ц. к. намѣстництва. Майже рôкъ залягавъ той протестъ, ажь по основнôмъ порушеню тои справы въ „Дѣлѣ", наконець прійшла ôтповѣдь, розумѣєся, неприхильна. Рускй мѣщане постановили не гаятись дальшими рекурсами а завязати нову читальню и подали статутъ. Намѣстництво заказало заснованье читальнѣ зъ причины, що мѣжь основателями суть и члены давнои, розвязанои читальнѣ. Заказъ сей єсть безъосновный, бо вже разъ Трибуналъ державный у Вѣдни дня 24 жовтня 1873 р., ч. 104 орѣкъ: „Обставина, що основателѣ ново-завязуючогося товариства суть членами розвязаного властею товариства, не єсть нѣякою законною пôдставою до забороненя имъ основати нове товариство". Чи може бути, щобы ц. к. намѣстництво не знало о тôмъ рѣшеню Трибуналу державного?

Дальше звѣстна такожь нашимъ читателямъ справа заборони основаня читальнѣ въ Соколовѣ, пов. бучацкого. 8 тыжднѣвъ ôтъ часу поданя статута не було заборони, отже знакъ, що основанье товариства дозволено, бо законъ о товариствахъ зъ 1867 р. въ II. уст. §. 6 выразно постановляє: „Заборона муситъ наступити въ протягу часу 4 тыжднѣвъ по дорученю донесеня, письменно и съ поданьемъ причинъ", а §. 7 каже, що коли такои забороны нема, то по уплывѣ 4 тыжднѣвъ „товариство може розпочати свою дѣяльнôсть." Тымчасомъ въ Соколовѣ 8 тыжднѣвъ не було звѣстно про нѣяку заборону и ажь коли дня 7 л. марта зôбрались громадяне и зъѣхались гостѣ ôткрыти читальню, жандармъ приноситъ письмо ôтъ п. старосты зъ Бучача датоване 5 л. марта, а звѣщаюче о заборонѣ ц. к. намѣстництва зъ 8 л. лютого! Якъ все то погодити съ §§. 6 и 7 закона зъ 15 падолиста 1867 р.? Хто тутъ виненъ? На всякій способъ не основателѣ читальнѣ! А чому-жь они покривдженй на правѣ конституційнôмъ? Ба, цѣкавй тутъ ще и „причины" забороны читальнѣ, о котрыхъ говоритъ §. 6. „Sprawdzonem zostało, że wymienieni w podaniu i statucie, jakoby założyciele czytelni, włościanie, z wyjątkiem jednego z nich, ani czytać ani pisać nie umieją". А въ котрôмъ то §-фѣ закона сказано, що се може бути причина забороны товариства? „Читальня" прецѣнь на те и засновуєся, щобъ люде неписьменнй училися письма и розуму! А чей-же за просвѣтою народу повинна стояти и найвысша правительственна власть краєва!

Ще цѣкавѣйшй рѣчи принесла намъ оногды „Батькôвщина" про читальню въ Юзьковичахъ, пов. золочѣвского. Тамъ громадяне подали статутъ до намѣстництва 29 л. сѣчня с. р. Якъ разъ минуло 4 тыжднѣ, отже речинець, въ котрôмъ читальня пôсля §. 6 зак. зъ 1867 р. могла ôткрытись, коли 27 л. лютого зъѣздитъ до села комисарь золочѣвского староства, п. Єловицкій съ жандармами, кличе чотырохъ основателѣвъ читальнѣ, три годины тягне зъ нихъ протоколы, пробує ихъ, чи умѣютъ читати, выпытує, чи „ксьондзы" ихъ не намовили заснувати читальню, и т. д. Одного же основателя, дяка, котрый пôдъ часъ протоколôвъ не бувъ дома, казавъ п. Єловицкій приставити жандармамъ до Олеська, куда бувъ выѣхавъ на нôчь до лат. пробоща. И дѣйстно пôдъ нôчь жандармы привели дяка до Олеська, але п. комисарь давъ єму новый терминъ на завтра. А що то припадала недѣля, то бѣдный дякъ по службѣ Божôй выбрався до Олеська и тамъ ôтъ 12 до 4 годины выстоювавъ ноги на лат. пробоствѣ, чекаючи на протоколъ...

Се все объєктивно представленй факты. Характеризувати тіи факты мы, очевидно, при нынѣшнôй цензурѣ, не можемо. Але-жь и пытаємо: Чи и факты самй про себе не говорятъ дуже богато кождому Русинови, котрому щиро на серци лежитъ розвôй нашъ и просвѣта народу?

Якъ то поведено у насъ „общіи" дѣла?

Недавно тому, бо въ кôнци грудня мин. р, писавъ „Н. Проломъ": „Молодо-русская фракція въ общихъ дѣлахъ, касающихся цѣлой галицкой Руси, руководится странною узкоглядностею, не обладаетъ знаніемъ отношеній и тактомъ, нужными до веденія политическихъ дѣлъ"... Розумѣєся, що тôлько стара партія обладає и знаньемъ ôтносинъ и тактомъ до веденя общихъ дѣлъ.

Отожь народовцѣ, безъ знанія ôтношеній и такту, радй поучитися ôтъ „старыхъ", якъ вести общй дѣла, дотыкаючй цѣлои Галицкои Руси. Яку-жь науку дає намъ стара партія въ тôмъ взглядѣ?

Такими общими дѣлами будутъ безперечно: „Обще рольничо-кредитне Заведеніє", фонды вдовичо-сирôтскй, „Дôмъ Народный"... Якъ же повели старй тіи общй краєвй дѣла?

Тôлько нехай „Н. Проломъ" не каже, що Обще рольничо-кред. Заведеніє не має нѣякого дѣла съ политикою. Чехи говорили инакше. Коли Славія, казали они, скланяєся помочи до заложеня руского банку, то длятого, абы Русинôвъ, яко Славянъ, ратувати ôтъ затраты землѣ, бо що буде значити Русинъ, коли єму грунту пôдъ ногами не стане!..." Тутъ вже выходитъ на верхъ и квестія политична. Тогды и органы старыхъ говорили подôбно, бо голосили: Банкъ рускій вырве селянъ зъ рукъ лихварѣвъ и жидôвъ, охоронитъ ôтъ затраты землѣ... Потому банкъ носивъ назву рускои институціи и коли-бы бувъ правильно розвивався, чи не лѣпше-бы стояли дѣла Русинôвъ? Тутъ вже и политичного значеня банкови ôтмовляти не можна.

Якъ же повели тіи великй политики Обще рольничо-кредитне Заведеніє, — се нынѣ всѣмъ вѣдомо. Заведеніє знайшло велике довѣріє въ краю. складано въ нѣмъ ощадности, але що тамъ дѣялося, не знавъ нѣхто, видится, не знали и самй директоры, — тымъ бодай они нынѣ засланяются, взявши до помочи повне довѣріє до Михалка. Противно, на однôмъ загальнôмъ зôбраню банку остатныхъ лѣтъ, де вже, якъ показался, съ банкомъ стояло лихо, голосивъ справоздавець билянсу финансового директоръ банку Ив. Добряньскій: „Єсли Заведеніє дальше такъ буде розвиватися, то станеся найбогатшою институцією въ краю". Чи такъ категорично говорится зъ невѣдомости? — чи абы туманити публику, щобъ дальше вкладала грошѣ, до чого анонсами єи завзывано? — чи абы дирекція могла дальше господарювати по свому и Михалки могли дальше робити фалшивй билянсы? О тôмъ вôльно думати, якъ хто схоче. Все-жь кидає оно зле свѣтло на дирекцію, а именно на справоздавця Ив. Добряньского.

Правда и я самъ бувъ опутаный за великимъ довѣріємъ до гриндерôвъ, якъ то вѣдомо зъ моихъ заявлень Чехамъ и моихъ слôвъ на зъѣздѣ делегатôвъ фонду вдовичого. Ще коли банкъ рустикальный упавъ, я бувъ певный, що люде съ чистыми руками рускои институціи не доведутъ до упадку.

Въ р. 1884 по моѣй недузѣ я прибувъ на Соймъ до Львова. Першій прійшовъ до мене посолъ о. Сѣчиньскій съ новиною: „Банкъ крылошаньскій, каже, збанкротувавъ, удаєся до банку краєвого о позичку на санацію, а той хоче дати грошѣ, лишь тогдѣ, коли „Народный Дôмъ" и Институтъ Ставропигійскій поручатъ своимъ майномъ". Заскоченый несподѣваною вѣстею, я налякався, головно зъ причины тои страшнои необмеженои поруки и я сказавъ: „Дуже сумну новину приносите менѣ. Що до поруки, треба добре застановитися, бо можна банку не уратувати а институціи рускй затратити".

Тутъ належитъ зауважати, що старй, коли увидѣли себе въ клопотѣ, не залишили завôзвати и народовцѣвъ, на котрыхъ звычайно все лихо зваляютъ, щобъ вытягали ихъ зъ болота, ишли съ ними до Выдѣлу краєвого узыскати позичку.

На однôмъ зъ найближшихъ засѣдань соймовыхъ завôзвавъ и мене Впр. митрополитъ прибути на засѣданье комитету санаційного, де комитетъ тѣснѣйшій мавъ здавати справу о финансовôмъ станѣ банку. Такъ и сталося. На засѣданю ширшого комитету тогдѣшный номинатъ д-ръ Пелешь промовивъ: „Зъ важныхъ причинъ комитетъ тѣснѣйшій не взывавъ знатокôвъ и поручивъ своимъ членамъ переглянути книги банковй и нынѣ здасть тутъ справу. Комитетъ тѣснѣйшій уважає, що сповнивъ вложеный на него обовязокъ и може розвязатися." По перечитаню справозданя, уложеного при помочи касієра банку, розпочато дебату и тверджено, що коли-бъ мати 100.000 зр., банкъ бувъ-бы санованый, а д-ръ Ив. Добряньскій сказавъ: „Коли-бъ 50.000 зр., то ще банкъ мôгъ-бы существувати". Тіи 50.000 мавъ-бы бувъ дати фондъ вдовичій. Дальше говорено широко о санаціи, а разомъ и о реформѣ банку. Менѣ выдалося то поверховнымъ трактованьемъ справы и я промовивъ бôльше-менше такъ: „Прійшовши на засѣданье, я сподѣвався довѣдатись докладно о финансовôмъ

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Щобъ народну справу супротивъ единичного змаганя руссофилôвъ хоронити, заснували молодо-Русины 1868 р. литературне товариство „Просвѣта" у Львовѣ. Треба жь було перевести тяжку борбу съ заступниками руссофильскои партіи, щобъ народну литературу охоронити ôтъ грозячого упадку. Нѣякй пôдозрѣваня и обиды не змогли невтомиме народне сторонництво ôтвернути ôтъ єго предприняти. Борба була именно длятого небезпечною, що на чолѣ руссофильскои партіи стоявъ даровитый и популярный Иванъ Наумовичь. Однакожь молодо-рускому сторонництву або т. зв. украинофиламъ удалося ôтъ часу заснованя политичнои часописи „Дѣло" (1880) зыскати значне число прихильникôвъ въ краю. Великодушный и уталантованый редакторъ тои часописи Володимиръ Барвѣньскій, бувъ душею змагань молодо-руского сторонництва та зъєднавъ собѣ не тôлько въ Галичинѣ але навѣть въ Россіи добре заслужене признанье за свою розумну политичну тактику. Єго передвчасна смерть (3 лютого 1883) завдала вправдѣ єго одномышленникамъ ненадолужиму втрату, але позыскала въ цѣлôмъ краю загальне узнанье для идеѣ нимъ репрезентованои.

Почавши ôтъ 1860 р. выступило не мале число писателѣвъ, котрй у всякихъ галузяхъ науки якъ и въ белетристичнôй литературѣ богато зробили. Василь Ильницкій (род. 1823) заявивъ многосторонну литературну дѣяльнôсть; именно печатавъ гарнй оповѣданя и популярнй дѣла историчнй. Ôнъ заслуживея яко провôдникъ комисіи для укладаня рускихъ учебникôвъ, причѣмъ треба згадати, що Юліянъ Романчукъ, професоръ гимназіяльный, яко членъ тои комисіи, дуже хосенну бравъ въ нѣй участь. — Исидоръ Шараневичь и Антоній Петрушевичь вызначаются студіями жерелъ историчныхъ и написали богато цѣнныхъ творôвъ зъ рôднои исторіи. Але коли проф. Шараневичь свои творы выдає въ рускôмъ*), польскôмъ и нѣмецкôмъ языцѣ, то ученый крыл. Петрушевичь уживає зрусификованого литературного языка, приступного въ Галичинѣ тôлько ученымъ. Ôттакъ же суть писателѣ популярныхъ историчныхъ розправъ, якъ н. пр. проф. Олександеръ Барвѣньскій и д-ръ Юліянъ Целевичь. — Иванъ Верхратскій и Михаилъ Полянскій писали цѣннй творы на поли природознавства. Верхратскій кромѣ того єсть поетомъ и добрымъ знатокомъ руского языка. Однакожь далеко бôльше поетичного полету заявляє Корнило Устыяновичь, котрого епичнй и драматичнй поемы знайшли майже всюды признанье. — До розвою рускои литературы въ Галичинѣ причинився дуже богато Омелянъ Партыцкій (род. 1840), яко выдавець кôлькохъ литературныхъ часописей. Знаменитою єсть єго часопись „Зоря", въ котрôй деякй таланты печатаютъ свои похвальнй починки. Мѣжь иншими треба тутъ памятати на Наталя Вахнянина, котрый заявився даровитымъ повѣстеписателемъ. Такожь не можна тутъ мовчки поминути литературныхъ выданъ Ивана Франка. Ôнъ єсть прихильникомъ реалистичного напряму въ теперѣшнôй белетристичнôй литературѣ и написавъ кôлька оповѣданъ съ природною вѣрностею. — И національно-политичнй та економичнй справы розбирано послѣдними часами въ Галичанѣ основно и обвѣщувано ôтповѣдными дѣлами. Особливо вызначаются въ тôмъ взглядѣ Стефанъ Качала, Данило Танячкевичь и Володимиръ Навроцкій своими студіями и розправами.

Ôтъ 1830 тыхъ рокôвъ почали въ Галичинѣ появлятися и рускй граматики. Сюды належатъ творы: Іосифа Левицкого (Перемышль 1834 и 1848), Ивана Вагилевича (Львôвъ 1845), Іосифа Лозиньского (Перемышль 1846), Якова Головацкого (Львôвъ 1849), Михайла Осадцѣ (Львôвъ 1862 и 1864 а трете выданье 1876 за стараньемъ Онуфрія Лепкого и Игнатія Онишкевича), Пилипа Дячана (Львôвъ 1865), Омеляна Партыцкого (Львôвъ 1871, 1880, 1883), и ин. Окрôмъ того Партыцкій выдавъ (1867) нѣмецко рускій Словарь, коли тымчасомъ Евгеній Желехôвскій (ум. 1885) съ великою пильностею выдає выпусками у Львовѣ руско-нѣмецкій Словарь.

Многосторонну литературну дѣяльнôсть розвинувъ д-ръ Омелянъ Огоновскій (род. 1833), професоръ руского языка и литературы на университетѣ Львôвскôмъ и авторъ*) сеи статіи. Свою литературну дѣяльнôсть розпочавъ ôнъ белетристикою (стихомъ и прозою) а хотяй и до нынѣ не закинувъ того поля, чого свѣдкомъ популярнй середъ Русинôвъ єго творы драматичнй, „Федько Острожскій" и Гальшка", то все таки пôзнѣйше звернувся бôльше на поле науки. Ôтъ р. 1871 сей высокоученый мужь засыпавъ науковыми працями своими Русь, и нема часописи съ напрямомъ строго-литературнымъ, де-бы не помѣщалися єго цѣннй розправы и критичнй розборы литературныхъ творôвъ рускихъ. Зъ-помѣжь єго творôвъ бôльшого объєму и змѣсту вызначаются особливо: „Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache" (1880): „Слово о пълку Игоревѣ" (текстъ съ перекладомъ и поясненями) 1876); „Христоматія староруска" (1881). Теперь занятый редакцією основнои „Рускои Граматики", „Исторіи литературы рускои" и др. Д-ръ Огоновскій не позабувъ такожь и на „меншихъ братôвъ". Мѣжь выданями тов. „Просвѣта" вызначаются єго „Житье Тараса Шевченка", „Оповѣданье про житье св. Бориса и Глѣба" и др. И въ загалѣ дѣяльнôсть єго для „Просвѣты" такъ велика, що члены товариства зъ вдячности по

*) Послѣдну свою працю (въ „Литер. Сборнику" Матицѣ за р. 1885) проф. Шараневичь напечатавъ уже въ труднôй до зрозумѣня мѣшанинѣ россійскôй. — *Прим. Ред.*

*) Дотычно д-ра Омеляна Огоновского поповнивъ оригиналъ перекладчикъ сеи статіи.

станѣ банку. Тымчасомъ предложено намъ справозданье, можна сказати, подиктоване касіеромъ. Тутъ знову говорится то о санаціи, то о реорганизаціи банку, а я не знаю, чи банкъ можна ще буде ратувати и чи буде що реформувати? Я не посуджую нѣкого, але-жь о що тутъ ходитъ? Нѣякій банкъ безъ довѣрія устоятися не може, а таке справозданье довѣрія не приверне. Длятого гадаю, абы просити тѣснѣйшій комитетъ, щобъ не розвязувався, нехай завôзве знатокôвъ въ цѣли докладнѣйшого справозданя." — По деякихъ суперечкахъ згодженося въ кôнци на тое предложенье. При докладнѣйшôмъ трутинованю рахункôвъ показалося, що банкови не остае нѣчого иншого, якъ ликвидація, коли-бъ на то знайшлися потрѣбнѝ грошѣ, або конкурсъ.

Нынѣ отримано въ Россіи высше миліона та ще навѣть при призволенôй мораторіи банкъ мусить ликвидувати, — а що були-бы помогли 50.000 зр., котрыхъ жадано ôтъ фонду вдовичого? Не знаю, чи Ив. Добряньскій и его други такъ рѣчь представляли въ невѣдомости, чи въ иншихъ мысляхъ, — а все страшно и погадати, якъ покермували тіи великѝ политики общимъ дѣломъ. Допустѣмъ, що Народный Дôмъ и Институтъ Ставропигійскій були бъ ручили своимъ майномъ за позичку 200.000 зр. въ банку краевôмъ, або щобы фондъ вдовичій бувъ выдавъ решту своихъ запасôвъ, якъ того жадано, наколи-бы въ Россіи не дано грошей, — чи тіи институты народнѝ не булибы выставленѝ на нехибну затрату? А що до селянъ, котрыхъ мали ратувати ôтъ затраты грунтôвъ, не знати, що станеся, кôлько ихъ вышлютъ съ торбами, навѣть при ликвидаціи?

Що до фондôвъ вдовичо-сирôтскихъ, то не знаю за чіимъ призволомъ вложено ихъ въ Заведенію. Коли на зъѣздѣ делегатôвъ жадано выповѣсти банкови вдовичо сирôтскѝ грошѣ, — признаюся до вины — я съ тымъ не годився и сказавъ: „Коли-бъ мене були запытали, чи дати грошѣ або не дати, — правдоподôбно бувъ-бы я сказавъ: не дати. Нынѣ однакожь позиція змѣнена: грошѣ вже данѝ. Выповѣсти фондъ, то значитъ: выповѣсти довѣріе молодому Заведенію, котре черезъ то упаде. Правительство замкне банкъ, а капиталу до трохъ лѣтъ не выдобудеся, доки не буде переведена урядова переправа. Противно, не выповѣдаючи, можна буде що пôвъ року и тамъ ôттинати купоны на запомоги вдовамъ и сиротамъ, а съ часомъ, въ мѣру розвою банку, можна буде поволи даный фондъ выцофати". Чи нынѣ вернеся вложеный фондъ безъ страты, покаже будучнôсть. Я нѣколи не допускавъ щобы тіи, котрыхъ я уважавъ за людей съ чистыми руками, такъ лихо управляли банкомъ, абы и грошѣ вдовичо-сирôтскѝ выставляли на пропале.

Що до „Народного Дому", то поминувши, що значну часть фондôвъ вложено въ Заведенію, старѝ, засѣвши въ „Народнôмъ Домѣ", черезъ 35 а взглядно черезъ 17 лѣтъ не постаралися навѣть о заинтабульованье того Дому, яко института народного, въ часахъ де бы имъ нѣхто бувъ не перечивъ, якъ то нынѣ дѣеся. Отъ якъ повели „общіи дѣла" люде упосаженѝ „знаньемъ отношеній и тактомъ"!

Тыхъ великихъ политикôвъ, що „постарѣлися въ праци около добра народу", наразъ „Нов. Проломъ" называе „дѣтьми", бо каже: „Не диво, що банкъ упавъ, тажь то були дѣти, котрѝ училися ходити". Але чей и „Нов. Проломъ" не забувъ, якъ органы старыхъ накликували до довѣрія для сихъ патріотôвъ, тыхъ финансовыхъ матадорôвъ, котрымъ твердженo, можна повѣрити цѣлый свôй маетокъ. Нынѣ кажеся: се були дѣти, несвѣдомѝ дѣла... Дальше пише „Нов. Проломъ": „Нѣхто не виненъ. Не винна дирекція, не виненъ и совѣтъ управляющій, бо трудно було щоденно трусити карманы Михалка и товаришѣвъ", того нѣхто не жадавъ, то нѣгде не дѣеся; але-жь нѣгде не обходится безъ контролѣ, якъ у насъ практикувалося. Зъ того выходило-бы, що бодай Михалко и товаришѣ виннѝ, коли належало-бы було ихъ карманы перетрясати, а то тымъ бôльше, що и въ часѣ судовои переправы выказано, що були дефравдаціи, мальверзаціи, фалшованье векслѣвъ и пôдписôвъ... „Н. Проломъ" однакожь приходитъ до иншого заключеня — и Михалко не провинився нѣчимъ. Хто жь виненъ? Великѝ сумы затрачено а прокураторія могла Михалка обжалувати тôлько о малѝ квоты. Хто-жь поровтягавъ великѝ? Та ще „Н. Проломъ" додавъ: и де инде такъ дѣеся, значитъ: де инде крадутъ, то чому-жь у насъ не мали-бы красти? И нѣхто не виненъ. Красну теорію голосятъ органы старыхъ! А все великому пôдозрѣню пôдпала дирекція, що дефравдантôвъ не обжалувала а навѣть до поступованя карного не прилучилась.

Стефанъ Качала.

ДОПИСИ.

Зъ Борщѣвского.

(*Якъ у насъ ôтбуваются асентерунки?*) Тяжкѝ часы а жидокъ бѣдный не мае що ѣсти, робити не хоче, тожь бодай факторствомъ на хлѣбъ насущный давай заробляти! Майже нѣчого не можна зъорудовати, абы не подыбатися съ жидомъ факторомъ: купуешь чи продаешь що, а вже обступитъ тебе темрява факторôвъ; затягнешь позичку хочь-бы малу, и ту десь факторъ-жидъ якъ-бы зъ пôдъ землѣ вырôсъ; выборы до рады державнои, сойму, повѣтовыхъ радъ або громадскихъ надаютъ богато случайностей всѣлякого рода факторамъ пописуватись своими факторскими спосôбностями, — а у насъ до того ще дôйшло, що и рекрута факторы обступаютъ.

Рекрутація то важна въ нашôмъ повѣтѣ подѣя, до котрои у насъ певнѝ сферы прилагоджуются цѣлый рôкъ съ торжественнымъ намащеньемъ и цѣлый рôкъ почуешь поговôрки о розмаитого рода „гешефтахъ", дѣйстно такъ, якъ передъ и по ярмарку Улашковецкôмъ.

Вже передъ приѣздомъ комисіи асентерунковои убѣгаются о щастье помѣщеня котрого зъ членôвъ комисіи въ своихъ стѣнахъ. Передъ приѣздомъ комисіи вже почуешь шваркотанье жидикôвъ: „Es kimmt a gite" комисія або „es kimmt a schlechte" комисія. Практики факторскѝ при асентерунку маютъ ôтбуватися у насъ вже ôтъ 7 лѣтъ, длятого и не диво, що почуешь о цѣлôй организаціи тои шайки обманщикôвъ и о утертôй вже терминологіи.

Факторы-жидки обступаютъ пописового и ведутъ его до жидика, що его оглядае. Той ставляе пописового розôбраного, якъ при асентерунку, пôдъ мѣру, мѣряе высоту росту, широкôсть грудей, оглядае докладно, и повѣдае ему, чи и якій блудъ мае. По тôй операціи выставляе пописовому картку, съ видами, якѝ пописовый мае, и съ тою карткою факторы ведутъ пописового до „Macher-ôвъ".

Махерôвъ мае бути въ столици нашого повѣта тôлько пять, и суть то тіи, що нѣбыто за умовлену и напередъ зложену цѣну умавляются съ комисіею асентерунковою о увôльненье пописового ôтъ войсковои службы. Пôсля якости вадъ, залежитъ высота таксы ôтъ увôльненя.

По добитôмъ такъ торзѣ дôстававъ одинъ „Macher", будь-то христіянинъ, будь-то жидъ, грошѣ съ припорученьемъ: зробити гешефтъ съ асентерунковою комисіею. Де грошѣ дѣваются, чи яка пайка припадае кому зъ комисіи, чи дôстаются всѣ въ карманъ шайки факторôвъ и махерôвъ, — то на рѣчи не богато змѣняе, — фактъ остае фактомъ, що такѝ операціи финансовѝ дѣются таки пôдъ окомъ урядникôвъ, котрымъ а чей же повинно залежати на тôмъ, абы рекругацію перевести правильно, абы обманщики не поживалися кровавою працею мужика и выломлюючогося зъ пôдъ права войсковои службы жида. Скôлько на тôмъ правды, що декоторѝ дôстаютъ, якъ поговôрка несе, за голову пописового „Schweigeld" а другѝ „Macherlohn" — намъ байдуже, але кождого запевно вдивуе, що майже кождый въ столици нашого повѣта знае дещо о тыхъ гешефтахъ оповѣсти, що такѝ рѣчи дѣются пôдъ окомъ п. старосты, котрый самъ при комисіи сидитъ, котрого урядники о тыхъ „Махеркахъ" богато голосно розповѣдаютъ...

Такѝ рѣчи, а такожь и де-що другого розповѣдаютъ у насъ голосно, но о тôмъ пôзнѣйше; а намъ теперь ходитъ тôлько о правильне выбираньe рекрута зъ однои, и о то зъ другои стороны, абы жидики-факторы и Macher-ы всякого рода и чина не хôсновались въ чужои глупоты, — а що поговôрка о асентерунковыхъ гешефтахъ голосна въ цѣлôмъ повѣтѣ, — то сподѣемося, що въ интересѣ пана старосты буде лежати, виновныхъ выслѣдити и въ руки справедливости ôтдати, а то тымъ бôльше, що мабуть при тôмъ великихъ заходôвъ мати не буде. Такимъ способомъ той ярмарокъ перервеся, а поговôрки, що той або другій, увôльненый може по причинѣ дѣйстныхъ вадъ, бувъ увôльненый на пôдставѣ „махерки" чей устанутъ.

разъ десятый выбрали его своимъ головою.

На рускôй Буковинѣ, страшно збуртованôй Румунами, выступили два талантливѝ писателѣ, Осипъ Федьковичь и Данило Млака (Исидоръ Воробкевичь). Оба писали гарнѝ поезіи ліричнѝ; особливо поезіи Федьковича писанѝ 1859—1862 вызначаются высокимъ поетичнымъ полетомъ и ядернымъ языкомъ. Въ его-жь пôзнѣйшихъ ліричныхъ, епичныхъ и драматичныхъ писаняхъ спостерѣгаеся то наслѣдуванье Шевченковыхъ поезій, то нахильнôсть до мистицизму. Однакожь на всякій спосôбъ Федьковичь стоитъ высше всѣхъ галицкихъ поетôвъ, вынявши одного Маркіяна Шашкевича. Яко повѣстеписатель Федьковичь въ высокôмъ степени оригинальный и питомо народный.

Положенье Русинôвъ въ пôвнôчнôй Угорщинѣ не ôтрадне. Майоризованѝ Мадярами покинули они всяку дѣяльнôсть для своеи народности. Съ Александромъ Духновичемъ (ум. 1865) згасло тамъ литературне житье цѣлковито а просвѣтою народу не турбуеся нѣхто. Декотрѝ образованѝ Русины пишутъ або по мадяроки або уживаютъ поганои сумѣшки, що мае называтися „литературно-русскимъ" языкомъ.

Такъ отже Русины на кождôмъ поли свого народного житя ведутъ борбу съ могучими ворогами своеи самостôйности: въ полудневo-захôднôй Россіи улягаютъ они правиламъ россійского правительства, въ Галичинѣ майоризуютъ ихъ Поляки на поли народнои просвѣты, въ Буковинѣ борются съ Румунами, а въ пôвнôчнôй Угорщинѣ славяно-ворожа мадярска гегемонія заперечуе имъ народнои екзистенціи.

(*Конецъ буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Конецъ генеральныхъ дебатъ надъ буджетомъ.*) По кн. Лихтенштайнѣ промовлявъ пос. Пикертъ зъ опозиціи, полемизуючи съ попереднымъ бесѣдникомъ. Ôттакъ промовлявъ пос. Тонеръ. Ôнъ жалувався насамперед на то, що въ господарцѣ державы все ще не заведено рôвноваги, полемизувавъ съ пос. Гальвихомъ, котрый доказувавъ, що правительство виноване борбѣ національнôй и боронивъ намѣстника Чехъ, бар. Кравса. Пос. Томащукъ критикувавъ господарку державну. Переходячи на господарство рôльне, казавъ, що богато о тôмъ говорится а мало робится. Найбôльшою причиною упадку рôльництва, казавъ бесѣдникъ, суть великѝ податки. Коли цѣны збôжа упадутъ, рôльникъ змушеный за безцѣнъ продавати збôже, щобы лишь заплатити податки. Найгôрше дась почути селянамъ само збиранье податкôвъ. Дальше критикувавъ бесѣдникъ поступованье при оподаткованю домôвъ и податку зарôбковôмъ. Зъ року до року податки тѝ значно збôльшаются безъ взгляду на то, що торговля и ремесла упадаютъ. При вымѣрѣ податку доходового и зарôбкового, казавъ бесѣдникъ, найбôльшу ролю грае самовôльнôсть урядникôвъ; особливо дась то чути на Буковинѣ де и рекурсы нѣчого не помагаютъ. О належностяхъ при екзекуціи не ма вже и бесѣды, бо коли сѝ належности принесли въ 1878 р. 354.689 зр. то въ 1885 р. выносивъ дохôдъ зъ нихъ вже 841.105 зр., отже за сѣмъ лѣтъ збôльшилися о 137%. Переходячи ôттакъ на бесѣду пос. Дѣдушицкого зазначивъ пос. Томащукъ, що ôтъ Румуніи не можна нѣякъ ôтмежитися мытами, бо Австрія высылае до Румуніи товарôвъ за 44 миліоны а фабрикатôвъ за 28 мил. Ôнъ жалуеся дальше на то, що Буковину польщатъ насылаючи туды урядникôвъ зъ Галичины, котрыхъ ôттакъ католицке духовеньство на Буковинѣ попирае. Ôтъ часу его бесѣды передъ кôлькома роками въ тôй справѣ не появляеся вправдѣ именованье нѣ въ вѣденьскôй урядовôй газетѣ нѣ въ черновецкôй, але за то являеся урядникъ съ декретомъ именованя и его пріймаютъ. Напослѣдокъ заявивъ пос. Томащукъ, що буде голосувати за спеціяльною дебатою. По промовѣ ще мин. Дунаевского, Гербста и кôлькохъ другихъ пословъ приступлено по промовахъ ген. бесѣдникôвъ до спеціяльнои дебаты. До дебатъ спеціяльныхъ зголосилося 300 бесѣдникôвъ а мѣжь ними такожь и рускѝ послы, котрѝ постановили при ôтповѣднôй нагодѣ пôднести справу дотаціи станиславôвского епископства и жадати еи пôдвысшеня.

(*Плянъ сегорôчнои кампаніи парляментарнои*), якъ доноситъ „Czas", мае бути слѣдуючій: Насамперед прійде пôдъ ухвалу палатъ законъ о загальнôмъ ополченю, залагодженый въ комисіи а ôттакъ законъ о соціялистахъ. По залагодженю сихъ справъ думае министерство ôтрочити парляментъ въ половинѣ цвѣтня ажь до осени, а въ сѣмъ часѣ будутъ могли розпочатися переговоры въ справѣ угоды съ Угорщиною. Въ маю булибы скликанѝ соймы краевѝ на звычайну сегорôчну сесію а въ вересни спôльнѝ делегаціи, котрѝ симъ разомъ радили бъ въ Пештѣ.

(*Зъ комисій парляментарныхъ*) Комисія для внесеня Шаршмида збираеся нынѣ на перше засѣданье. Предсѣдателемъ сеи комисіи выбраный гр. Гогенвартъ. Дуже цѣкава рѣчь, якъ комисія се внесенье залагодитъ; чи правиця зможе се внесенье ôткинути, чи якъ клерикалы кажутъ, поставитъ инше внесенье. Проводирѣ правицѣ згодились вже на спôльне поступованье въ сѣй комисіи. — Въ комисіи для закона противъ соціялистôвъ выбрано замѣсть гр. Адама Голуховского, котрый зложивъ мандатъ, пос. Цукера. При §. 5 поставивъ пос. Штурмъ поправку, пôсля котрои поставленье пôдъ надзôръ полиційный за анархизмъ мае зависѣти ôтъ засуду карного суду. Сему внесеню спротивився мин. Пражакъ, бо казавъ, що властямъ политичнымъ треба лишити вôльну руку. На внес. пос. Шимановского постановлено выслухати гадки гр. Таффого.

Заграничнѝ Державы.

Рухъ соціяльный на заходѣ. Найновѣйшѝ вѣсти зъ Бельгіи представляютъ намъ сумный образъ сего краю. Коли рухъ соціяльный въ меншôй або бôльшôй мѣрѣ проявляеся въ цѣлôй Европѣ, то въ Бельгіи прійшло вже до явнои ворохобнѣ, и то ворохобнѣ тымъ страшнѣйшои, що она не обмежилася лишь на самыхъ фабрикахъ а звернула свое оружіе противъ всѣхъ, що яке небудь бôльше майно посѣдаютъ; однымъ словомъ, въ Бельгіи настала соціяльна революція. Мѣсцевости якъ Шарльроа, Шато-Ультреманъ, Монсо, Маршіенъ, Ру находятся въ повнôмъ розгарѣ вôйны домашнои. Робôтники узброенѝ въ булавы, револьверы и штилеты переходятъ тысячами зъ одного мѣсця на друге и де лишь можутъ, руйнуютъ и палятъ не тôлько фабрики и склады фабричнѝ але такожь склепы, домы и замки людей, що доси не стояли съ робôтниками въ нѣякôй звязи. До робôтникôвъ прилучаются декуды такожь и дооколичнѝ селяне. Шкода, яку ворохобники доси наробили, обчисляеся вже на миліоны. Правительство выслало до загроженыхъ мѣсць войско, але силы, котрѝ выслано, показалися въ виду величезного руху за слабѝ. Въ многихъ мѣсцяхъ прійшло межи войскомъ а робôтниками до кровавои бôйки и богато людей ранено и убито. Все то однакожь не зменшило руху соціяльного въ Бельгіи анѣ трошки, противно, по цѣлôмъ краю пôшла страшна тревога и кождый пытае, чимъ то все закôнчится. Правительство затревожилось немало. Дня 26 с. м. зôбралися въ Брукселі министры на нараду, запрошено такожь президента мѣста и ухвалено выслати цѣлу залогу брукселську до Шарльроа а въ мѣстѣ мае гвардія мѣщаньска повнити службу войскову. Нѣмецкѝ газеты доносятъ, що небезпечнôсть стала вже такъ велика, що загрожуе Нѣмеччинѣ, въ виду чого кн. Бисмаркъ мавъ предложити бельгійскому правительству помôчь и спôльне поступованье противъ анархистôвъ.

Подôбный рухъ соціяльный проявився, якъ мы вже доносили, и въ Франціи въ околици мѣста Деказвиль и хочь рухъ сей тамъ трохи ослабъ, то однакожь такъ межи самыми робôтниками якъ такожь и середъ селяньства а ôттакъ и по бôльшихъ мѣстахъ Франціи, де находится богато непевного елементу, запанувало велике невдоволенье. Середъ суспôльности французскои кипитъ вже страшно а численнѝ агитаторы додаютъ чимъ разъ нового матеріялу до огню, котрый леда хвиля може выбухнути широкимъ поломѣнемъ. Радикальнѝ газеты доносятъ, що въ Деказвиль навѣть войско, выслане туды для удержаня порядку, солидаризуеся съ робôтниками и поки що бодай тымъ заявило свою солидарнôсть, що зробило складку въ користь робôтникôвъ.

О такôмъ самôмъ руху въ Англіи доносили мы вже свого часу и хиба лишь флегматичному темпераментови Англичанъ треба приписати, що тамъ вже давно не прійшло до кровавои революціи. Контрастъ межи крайнымъ убожествомъ а найбôльшимъ богацтвомъ може нѣгде не есть такъ великій якъ въ Англіи а теорія соціялизму може тутъ знайти якъ найбôльшій практичный ужитокъ.

Ба, не досыть на тôмъ; рухъ соціяльный проявився не тôлько въ перестарѣлôй Европѣ, але навѣть и въ новôмъ свѣтѣ, въ золотодайнôй Америцѣ. Въ станѣ Канзасъ въ Сполученыхъ Державахъ робôтники при зелѣзницяхъ застановили свою роботу и цѣлый рухъ на зелѣзницяхъ уставъ. И тутъ проявилися подôбнѝ сцены якъ въ Европѣ, и тутъ правительство мусѣло ужити ажь силы, щобы зробити порядокъ.

Однымъ словомъ, дотеперѣшный ладъ суспôльный на заходѣ попсовався. Та чи лишь на заходѣ? Куды не поглянемо въ цѣлôй Европѣ видимо той самый объявъ, що и на заходѣ. Приглянымося повысшимъ фактамъ окремо и пошукаймо причинъ ихъ та порôвнаймо ихъ съ собою, а прійдемо до переконаня, що хочь и якъ центры згаданого руху суть ôтъ себе ôтдаленѝ, то все таки есть певна звязь межи ними; всюды рухъ соціяльный проявився однаково, отже видко, що и всюды дѣлаютъ однаковѝ причины. Затратилась рôвновага межи працею а еи добуткомъ, головно майномъ рухомымъ, капиталомъ и зъ ôтои иде борба, яка теперь ведеся на заходѣ. Чимъ бôльше на захôдъ, тымъ бôльшій бракъ сеи рôвноваги, тымъ бôльша небезпечнôсть для суспôльности, тымъ бôльша причина соціяльнои революціи. Тяжку борбу прійшлось переживати европейскôй суспôльности, но въ нѣй самôй причина злого и доки се зло не усунеся, доти не буде надѣѣ на лѣпшѝ часы, а зла того не усуне нѣяка военна сила, нѣякѝ хочь бы и якъ острѝ законы; все то суть лишь паліятивы, котрѝ вправдѣ можутъ повздержати рухъ соціяльный на якійсь часъ, але его зовсѣмъ не усунутъ, доки ажь сама суспôльнôсть на лѣпшу не перемѣнится. Ажь сумно згадувати, що теперь не дѣеся. Всюды куды не поглянемо, суспôльнôсть стараеся покрыти лишь блихтромъ поверховнымъ, немовь тымъ выробомъ фабричнымъ якъ и то одѣнье, що нимъ поодинокій чоловѣкъ себе прикрывае. Почутье правдивои моральности свободы и волѣ заумерло; грôшми добуваеся всего, грôшь стався нынѣ идеаломъ, за котрымъ гонитъ старый и молодый; грôшми здобуваеся не тôлько становище въ суспôльности, але купуеся совѣсть и вѣру; грôшми ширится переконаня политичнѝ, за грошѣ продаеся власный нарôдъ, и т. д. Супротивъ такого значеня гроша всяка праця, хочь бы и найсовѣстнѣйша и повна посвяченя не значитъ нѣчого. Чи коли небудь въ иншихъ часахъ проявлялися злодѣйства, званѝ соромливо дефравдаціями, на такъ велику скалю якъ нынѣ? Охота до легкои наживы жене поодинокихъ людей въ пропасть, а съ нею и цѣлу суспôльнôсть. Коли отже зъ однои стороны грôшь ставъ ôтгравати такъ велику ролю, то зъ другои стороны знову всякѝ иншѝ средства до житя показались за слабѝ; майже всюды настало загальне зъубожѣнье; кризисъ економична рознеслась по всѣй Европѣ; всюды запанувавъ милитаризмъ а всѣ державы, щобъ выдержати конкуренцію милитарну, шрубуютъ податки вже до найвысшои степени. Все то суть факты, котрѝ скорше чи пôзнѣйше будутъ мусѣли довести до катастрофы. Що-жь роблятъ супротивъ всего того поодинокѝ правительства, що робитъ загалъ суспôльности, щобы не допустити катастофы? Ото всѣ такъ правительства якъ и загалъ суспôльности не хотятъ въ сѣмъ руху соціяльнôмъ признати якоись природнои перемѣны и ссылаютъ все лишь на агитаціи и ширенье шкôдливыхъ теорій, супротивъ котрыхъ ставлятъ законы, уживаютъ самои лишь силы мôцнѣйшого и т. д, замѣсть старатись поняти рѣчь практично, выслѣдити правдиву причину злого и старатися его завчасу усунути. Приключеня на заходѣ чейже отворятъ очи всѣмъ и поучатъ всѣхъ, що треба робити, щобъ подôбнѝ проявы руху соціяльного и деинде не повторилися, бо хочь межи походомъ

а заходомъ Европы есть велика рôзниця, то все-жь таки подôбный рухъ суспôльный може легко и тамъ перенестися, де ôнъ нынѣ, що такъ скажемо, ставъ ледви корѣнцѣ пускати.

Россія. Революціонеры въ Россіи зачинаютъ знову рушатися. Въ Москвѣ сконфискувала полиція передъ кôлькома днями велике число „Народнои Волѣ". Сконфисковане число сеи газеты, друкованои имовѣрно въ Петербурзѣ складаеся зъ трохъ аркушôвъ. Въ Харковѣ пропала знову зъ правительственнои касы значна сума грошей, а въ касѣ найдено лишь карточку съ написею „для Народнои Волѣ". Виновника крадежи доси не выкрыто.

Бельгія. Положенье въ Бельгіи сталося въ послѣднихъ дняхъ дуже критичне; рухъ соціяльный закипѣвъ не тôлько въ литихскôмъ окрузѣ промысловôмъ, але рознѣсся по цѣлôй Бельгіи а навѣть запанувавъ и въ самôй столици краю. Мѣсто Литихъ находится въ формальнôй облозѣ черезъ соціялистôвъ и правительство було змушене розвинути якъ найбôльшу енергію и выслало на загроженѝ мѣсця звышь 6000 войска. Крôмъ сего подвоила ще жандармерія и полиція свою дѣяльнôсть а по декотрыхъ мѣстахъ а особливо въ Литиху утворилась окрема гвардія зъ мѣщанъ. Все то однакожь не помогло нѣчого. Робôтники, котрыхъ въ самôмъ литихскôмъ окрузѣ промысловôмъ есть около 150.000, выступаютъ дуже завзято и провокуютъ войско. Сконстатовано, що бôльша часть робôтникôвъ есть узброена въ карабины, револьверы и штилеты. Коли ще передъ кôлькома днями рухъ соціялистичный обмежався лишь майже на саме мѣсто Литихъ, то нынѣ занепокоивъ ôнъ мало що не половину Бельгіи бо цѣлу ту всхôдно-полудневу часть, въ котрôй лежатъ мѣста Турней, Брукселя, Намуръ и Литихъ. Въ самôмъ Литиху рухъ сей въ послѣднихъ дняхъ ослабъ, за то выступивъ сильнѣйше въ Шарльроа, Шателино, Монсъ, Рансартъ и другихъ мѣсцевостяхъ. Въ Шарльроа зробили застановку роботы 15.000 робôтникôвъ и розôйшлись по цѣлôй околици, намовляючи всюды робôтникôвъ до такожь застановки. Въ многихъ сторонахъ товпы робôтникôвъ ограбили цѣлѝ громады и зруйнували все, що имъ попало пôдъ руки; гуты шкла, лѣярнѣ, валкôвнѣ збурено безъ пощады. Въ Шателино и Форже-Агосъ прійшло до стычки межи робôтниками а жандармерією, при чѣмъ поранено тяжко пять особъ. Въ Литиху, де теперь рухъ робôтницкій трохи ослабъ, арештовано богато особъ, при котрыхъ найдено укрыту зброю переважно револьверы и штилеты. Характеристичнымъ есть, що рухъ соціяльный проявився вже и въ войску бельгійскôмъ. Въ Литиху арештовано по сѣй причинѣ одного пôдъофицира и трохъ рядовыхъ. Офиціяльнѝ телеграмы промовчуютъ очевидно о сѣмъ фактѣ и доносятъ лишь, що арештовано ихъ за несубъординацію. Въ Брукселя скликали були робôтники дня 25 с. м. митингъ. Полиція и жандармерія була вже на все приготована. Коли товпа робôтникôвъ почала чимъ разъ грôзнѣйшѝ прибирати розмѣры, вмѣшалась полиція, но натрафила на опôръ зô стороны робôтникôвъ и мусѣла ужити зброѣ. Того-жь вечера арештовано пять особъ; мала громадка робôтникôвъ, котра пустилась була передъ королевску палату, мусѣла передъ полиціею уступити. Королевска родина перебуває теперь на замку Ляекенъ и звычайно буває вечерами въ театрѣ; того дня король не важився ити до театру. Говорятъ, що межи робôтниками бельгійскими находятся соціялистичнѝ проводирѣ зъ Нѣмеччины.

Англія. Глядстонъ заявивъ въ палатѣ посолôвъ, що вже нынѣ предложитъ свôй проектъ въ справѣ ирляндскôй. Межи англійскимъ премiеромъ а меншостею кабинету прійшло вже до рѣшучого зôрваня, котре не дастся вже нѣякъ полагодити. Министры Чемберленъ и Тревельенъ заявили рѣшучо, що зъобовязуются лишь такъ довго позôстати въ кабинетѣ, поки Глядстонъ не предложитъ свого проекту. Що до самого проекту, то можна на теперь лишь тôлько сказати, що англійскѝ либералы съ выемкою бермингемскои групы (прихильники Чемберлена) и прихильникôвъ Гартингтона, всѣ будутъ сей проектъ попирати. Зъ помѣжь членôвъ министерства маютъ Спенсеръ, Джовъ Морлей, Чильдерсъ, Кимберлей и Банерманъ зовсѣмъ годитися съ плянами Глядстона а прочѝ министры — якъ сподѣваеся Глядстонъ не будутъ бодай робити опозиціи. — Зъ Рангунъ доносятъ, що межи ворохобниками въ Барма а англійскими войсками прійшло пôдъ Єметенъ до стычки. Англичане стратили при тôмъ одного убитого и двохъ тяжко раненыхъ. Ворохобники стратили 40 людей въ убитыхъ.

НОВИНКИ.

— **Рускій народный театръ** буде въ Дрогобычи ще лишь до 4 л. цвѣтня, а оттакъ прибуде до Долины. Въ Дрогобычи будутъ ще данѝ представленя: въ Четверъ с. т. „Зеленый Островъ", комична опера въ 4 актахъ; въ суботу „Буря", образъ зъ житя россійского мѣщаньства, на бенефисъ п-ѣ Биберовичевои; въ недѣлю „Новый Двôрникъ", народна оперетка Данила Млаки. Въ Долинѣ 6 л. цвѣтня буде перше представленье. Всѣхъ представлень буде тамъ лише 6, а гранѝ будутъ кождого дня, вынявши пятницю. Маемо надѣю, що нашѝ П. Т. Земляки зъ Долиньского и Болехôвского (до Болехова театръ не загостить) схотятъ навѣщувати нашъ театръ, котрый вже 5 рокôвъ не бувъ въ Долинѣ, и будутъ такожь заохочувати селянъ до участи въ представленяхъ.

— **Музыкально декляматорскій вечерокъ въ товариствѣ „Зоря"**. Житье товариске въ рускôмъ товариствѣ ремѣсничôмъ „Зоря" розвивасся чимъ разъ красше, чого доказомъ бувъ послѣдный вечерокъ музикально-декляматорскій, устроеный минувшои недѣлѣ въ комнатахъ товариства при улици краковскôй. Гостей зôбралося богато старшихъ и молодшихъ, а що найважнѣйше, що на вечерку явилися такожь и цѣлѝ родины; красный полъ бувъ численно заступленый. Зôбравшихся гостей повитавъ заступникъ головы п. Бѣрецкій завзываючи при сѣй случайности молодшихъ товаришѣвъ до працѣ и науки. Оттакъ слѣдувавъ ôтчитъ п. Врецьоны о выхованю, а дальше пôшли декляманіи, музика и спѣвы. Декляманіи выголосили пп. Стецькôвъ и Павлишакъ, а сольо тенорове зъ оперы „Марта" ôтспѣвавъ членъ товариства п. Липиньскій при супроводѣ фисгармоніи. Особливо подобалась гра на цитрѣ п. К., въ сали стало тихенько а нѣжнѝ акорды миленького потпури зъ народныхъ мельодій пронимали кождого до живого. Не менше подобались хоры и сольо п. Липиньского якъ такожь и сольо на скрипцѣ п. В. Вечерокъ закôнчився товариською забавою.

— **Д-ръ Иванъ Горбачевскій**, нашъ землякъ, професоръ ческого университету въ Празѣ, предложивъ вѣденьскôй Академіи наукъ свою нову працю: Versuche über die Enstehung der Harnsäure im Organismus des Menschen".

— **Для тов. „Сѣчь" у Вѣдни** зложили при случаю вечерницъ въ память Т. Шевченка Вп. послы: оо. И. Озаркевичь 3 зр., Мандычевскій 2 зр., Сѣнгалевичь 2 зр. и п. Охримовичь 3 зр. На цѣли товариства зложили такожь: п. Яковъ Вайсбергъ 1 зр. и п-а Ганна Гоморакъ 1 зр. За тѝ щедрѝ датки складае Выдѣлъ товариства прилюдну подяку. — *Д-ръ Романъ Яросевичь*, голова товариства.

— **По причинѣ ôтнятя „Дѣлови" дебиту до Россіи** зложили датки: Вп. панна Олена Бачиньска, зъ Стрыя 2 зр.; п. В. Левицкій, кандидатъ нотаріяльный въ Болеховѣ, 10 зр.; — за котрѝ Выдавництво „Дѣла" складае прилюдно сердечну подяку.

— **Читальня въ Стрыю**. Дня 28 л. с. м. ôтбулися въ Стрыю загальнѝ Зборы членôвъ мѣщаньскои читальнѣ, котрыхъ она числитъ надъ 120. На зборахъ спѣвавъ рускій хоръ мѣщаньскій, зложеный зъ мужескихъ и женьскихъ голосôвъ пôдъ проводомъ п. Г. дуже гарно рускѝ пѣсни. Проф. Григоровичь мавъ займаючій выкладъ о електрицѣ и объясняв его дуже займаючими експериментами, а п. Ант. Глодинскій выголосивъ выкладъ, въ котрôмъ выказувавъ вады нашихъ пôдмѣскихъ господарствъ и пояснявъ, якъ повинна бути устроена господарка пôдъ бôльшимъ мѣстомъ. Доходу мала читальня въ 1885 роцѣ 128 зр., а библіотека вже нынѣ, по роцѣ истнованя читальнѣ, числитъ звышь 300 томôвъ. Небавомъ читальня буде мати обширну хату, котру побудуе собѣ зъ дарованого ѣй матеріялу изъ старои церкви на передмѣстю Ланахъ.

— **Читальня въ Зборовѣ**. Дня 24 л. сѣчня отворено руску читальню въ Зборовѣ заходомъ ц. к. нотаря Онишкевича и пароха о. Мизя. До читальнѣ приступило 50 членôвъ. Головою читальнѣ выбрано о. Мизя. Читальня розвиваеся дуже добре, хочь Поляки и Жиды не дуже ѣй радѝ. Кандидатъ нотаріяльный п. Гузаръ подае членамъ читальнѣ, що вôвтôрка и пятницѣ и недѣлѣ науку спѣву зъ нотъ, а хоромъ управляе п. Янишевскій.

— **Зъ Золочѣвщины** одержуемо ôтъ громадъ жалобы на то, що п. Єловицкій, комисарь ц. к. староства, якось занадто довго не выплачуе имъ зложеныхъ оплатъ за наемъ права ловôвъ въ громадахъ. Що се мае значити?

— **Якѝ стрѣльбы на псы роздае п. Свѣтальскій, ц. к. староста въ Калуши?** Якъ намъ пишутъ зъ Калуша, ц. к. староство калуске выдало розпорядженье, щобы дня 26 л. марта були выбитѝ всѣ псы въ селѣ Кропивнику зъ причины пôдозрѣня скаженины. Староство выдало се розпорядженье лише на донесенье жандармеріи, безъ сконстатованя симптомôвъ хоробы черезъ ветеринаря повѣтового. Коли вôйтъ Кропивника одержавъ такій наказъ, удався до п. старосты о пораду, що робити, коли нема чимъ псôвъ стрѣляти, бо въ селѣ нема анѣ однои ручницѣ? Тогдѣ п. староста каже: „Чекайте, я вамъ пораджу!" — и выдавъ зъ староства двѣ ручницѣ, котрѝ лежали въ старостѣ Богъ знае коли ще сконфискованѝ. Прійшли ручницѣ до села и одну зъ нихъ дано Пилипови Якимчукови. Той, сподѣваючись, що п. староста Свѣтальскій не давъ-бы злои ручницѣ, набивъ еи и приготовився до стрѣлу. При першôмъ выстрѣлѣ зъѣджену ржою ручницю розôрвало на кавалки а Пилипови Якимчукови урвало руку! Якимчукъ числитъ двадцять кôлька рокôвъ, жонатый, мае родину и удержуеся зъ працѣ рукъ. Хто-жь теперь — пытаемося п. Свѣтальского — буде працювати на его родину и кормити его дрôбнѝ дѣти? Тутъ насуваеся ще пытанье, чи дотычнѝ власти не маютъ иншого способу поступованя въ подôбныхъ случаяхъ? чи не лучше було-бы замовити гицля, котрый-бы справився съ псами? На всякій способъ цѣкава рѣчь, хто бѣдному окалѣчѣлому вынагородитъ страчену руку, хто заплатитъ кошты курацiи? — чи може громада Кропивникъ? По нашôй гадцѣ, тутъ повинно бути переведене строге слѣдство и сей случай повиненъ спонукати ц. к. намѣстництво запобѣгчи подôбнымъ нещастямъ на будуче! — *Б.*

— **Будова другои мѣскои церкви у Львовѣ** буде продовжатися сего лѣта. Окрôмъ будовы обохъ ризниць буде такожь — на скôлько фондъ на то позволитъ — перебудовуватись головный корпусъ церкви. Такожь задумуе „Народный Дôмъ" будувати сего лѣта дво верхну каменицю на мѣсци старои, котрои фронты звернени до улицѣ Краковскои и до другои мѣскои церкви.

— **Именованя**. Суперъ-интендантомъ львôвскои евангелицкои суперъ-интендантуры именованый Густавъ Циперъ, сеніоръ въ Гензельдорфъ. — Рада шкôльна именувала М. І. Забѣржевску, учительку въ Делятынѣ, молодшою постôйною учителькою въ Надвôрнôй.

— **Нова руска церковь** буде сего лѣта будуватися въ селѣ Грабôвцѣ коло Тернополя. Покôйный властитель того села Созаньскій призначивъ легатомъ на будову церкви 15.000 зр.

— **Ц. к. Дирекція почтъ и телеграфôвъ у Львовѣ** завѣдомила интересованыхъ пôдъ д. 22 марта с. р. до ч. 7552, що „поручила ц. к. урядови почтовому въ Перемышли пôдъ д. 6 лютого с. р. (ч. 2874) завôзвати продавцѣвъ значкôвъ почтовыхъ въ Перемышли, щобы тримали на складѣ достаточный запасъ друкôвъ почтовыхъ въ рускôмъ языцѣ, а то пôдъ загроженьемъ утраты удѣленого имъ позволеня на продажь значкôвъ почтовыхъ. А коли бъ мимо того зарядженя заходила пôдстава до новои жалобы, то належитъ ôтнестися съ тою-же просто до заряду тамошного уряду почтового." Звертаемъ отже увагу всѣхъ Русинôвъ въ Перемышли и окрестности, щобы всюды жадали рускихъ почтовыхъ друкôвъ, а коли бъ не отримали ихъ, щобы удалися съ жалобою до Заряду ц. к. уряду почтового въ Перемышли.

— **Подяка**. Читальня въ Демычи, пов. снятыньского, складае симъ Вп. товариствамъ „Просвѣтѣ" и им. Качковского а такожь п. Мих. Бѣлоусови прилюдну подяку за дары въ книжкахъ присланѝ для нашого товариства. — Демыче д. 26 л. марта 1886. *Т. Павлусевичь.*

— **Запомоги меліорацiйнѝ**. Выдѣлъ краевый удѣливъ на убезпеченье берегôвъ Бережнички въ селѣ Угрынôвъ середный коло Калуша, 300 зр., а громадѣ и двôрскому обшарови въ Залучи такожь на убезпеченье берегôвъ Черемоша 1000 зр. безповоротнои запомоги.

— **Новый почтовый урядъ** буде отвореный ôтъ д. 1 цвѣтня въ Опôрци, стрыйского повѣта. До сеи почты будутъ належати села: Лавочне, Тарнавка, Єлинковате, Волосянка, Хащованье и Опорець.

— **„Грады и градобитя въ Галичинѣ ôтъ 1867 до 1884 р."** Пôдъ такимъ заголовкомъ оголосивъ д-ръ Вербицкій працю обôймаючу 23 сторôнъ друку. Въ розвѣдцѣ сѣй знаходимо двѣ обширнѝ а двѣ меншѝ табелѣ, де подана докладно — о скôлько се було можна — статистика градобить у всѣхъ повѣтахъ ôтъ 1867—1884 р. Пôсля статистичныхъ датъ, за той часъ найбôльше градобить було въ мѣсяци липни а вже о половину менше въ серпни. Бували однакъ случаѣ градобитя въ цвѣтни а навѣть въ вересни. Найбôльше шкоды наробивъ градъ въ 1872 р., бо того року було ажь 52 днѣвъ градовыхъ. Найбôльше и найчастѣйше шкоды робитъ градъ въ повѣтѣ тернопôльскôмъ, трошка вже менше, але все таки дуже богато въ пов. бережаньскôмъ, збараскôмъ и золочѣвскôмъ.

— **Дрôбнѝ вѣсти**. Товариство „Рускихъ Дамъ" у Львовѣ жертвувало для Успеньскои церкви два краснѝ диваны, а теперь приладжуе двѣ „антипедіи" для боковыхъ престолôвъ. — Загальнѝ зборы тов. „Русская Рада" маютъ бути скликанѝ въ мѣсяци маю. При тôй случайности устроене буде поминальне богослуженье за упокôй души бл. п. Якова Шведзицкого. — Є. В. цѣсарь даруваръ громадѣ Пакость, повѣта мостиского, на будову школы 100 зр. — Польскій поетъ Залескій захорувавъ тяжко. — Рада мѣста Болехова оголошуе конкурсъ на другого мѣского лѣкаря съ платою 400 зр. рôчно. — Выдѣлъ повѣтовый въ Пôдгайцяхъ оголошуе конкурсъ на посаду лѣкаря при шпиталю съ платою 500 зр. рôчно. — Въ Ярославли покусавъ скаженый песъ трое людей, мѣжь тыми и одного вояка. Вояка вышле правительство разомъ съ д-ромъ Цукромъ до Пастера въ Парижи. — Министерство рôльництва вызначило 1500 зр. на преміованье коней въ Галичинѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Городище дек. тернопôльского принятѝ оо.: І. Прачукъ Теодоръ зъ Городища, II. Жегаловичь Іоанъ зъ Завидча, III. Ляндеръ Романъ зъ Кутыщь.

На конкурсъ розписанѝ ухвалою зъ дня 25 марта с. р. до ч. 1929 пар. Пôдбережь дек. болехôвского съ прилуч. Тяпче надання цѣсарского; до ч. 1964 кап. Вѣстова дек. калуского надання цѣсарского; до ч. 1713 кап. Чижикôвъ, дек. львôвско-загородского, надання приватного. Речинець для всѣхъ назначеный до 19 мая 1886; посада першого проповѣдника архикатедрального при церкви св. Юра, речинець до 19 мая 1886.

Завѣдательство одержали: оо. Іоанъ Бирчакъ въ Подбережи, дек. болехôвского; завѣдательство пар. Завадки поручено по причинѣ слабости о. Ем. Скоробогатого о. Петру Чекалюку, сотруд. въ Зборѣ.

Увôльненый ôтъ завѣдательства въ Выровѣ о. Іосифъ Бородіевичь и обнявъ приватне сотрудництво въ Камѣнцѣ струмиловôй.

Презенту на Довге, дек. стрыйского, одержавъ о. Евгеній Андруховичь.

Введенѝ оо.: Іоанъ Концевичь яко пар. Колодѣевки дек. скалатского; Илярій Зарицкій увôльненый зъ Коропця а введеный яко завѣд. въ Розгадовѣ.

Ôтпустку зъ львôвскои аепархіи до епархіи станиславôвскои одержавъ о. Лука Корвацкій.

Резигнацію на удѣлену презенту на Ямельницю подавъ о. Юл. Радкевичь, кап. въ Куликовѣ.

Митр. консисторія ôтослала акты въ справѣ обсады пар. Григорôвъ, дек. бучацкого, Станиславôвскому Ординаріятови для уложеня пропозицій и предложеня убѣгателѣвъ коляторови до презентованя.

Столове удѣлило намѣстництво Зенону Ляховичу.

Ремунерацію за науку религіи одержали катихиты въ Буску 23 зр., въ Радеховѣ 32 зр.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

До канон. институціи завôзванѝ оо.: 1) Корнил. Лодыньскій на пар. Тернава выжна, дек. затварницкого; 2) Теодоръ Костишинъ на пар. Волковыя, дек. балигородского; 3) Павелъ Новакъ на пар. Двôрцѣ, дек. угнôвского; 4) Іоахимъ Савчинъ на пар. Мхава; 5) Стеф. Сапрунъ, на пар. Дубецко, дек. бирчаньского; 6) Евг. Горницкій, на капел. Корытники, дек. нижанкôвского.

Въ пропозицію принятѝ: на пар. Ляшки мурованѝ, дек. старосôльского оо: І. Габла Андрей, П. Дашкевичь Іоанъ, III. Туна Иларій, 4. Вас. Гошовскій, 5. Ант. Венгриновичь. На парохію Мокротынъ, дек. жовкôвского оо.: І. Сяноцкій Левъ, П. Будзыновскій Іосифъ, III. Отто Іоанъ, 4. Крвавичь Викторъ, 5. Калимонъ Мих., 6. Грушкевичь Корнилій, 7. Зубрицкій Алекс., 8. Годованьскій Петро.

Мѣсто-деканомъ для деканата самбôрского именованый о. Левъ Козаневичь, парохъ въ Мистковичахъ.

Ôтпустку до епархіи станиславôвскои получивъ о. Матковскій Северинъ, провизор. П. проповѣдникъ при престольнôй церкви въ Перемышли.

ПОСМЕРТНѝ ВѢСТИ.

О. Левъ Сосновскій, совѣтникъ консисторіяльный и парохъ въ Миколаевѣ, упокоився дня 27 с. м. въ 32 роцѣ священьства а въ 55 р. житя. Покôйникъ бувъ примѣрнымъ душпастыремъ, великимъ пріятелемъ и просвѣтителемъ народу; була то праведна душа и горячій патріотъ. Похоронъ ôтбувся вчера. Вѣчна память покôйникови!

Переписка Редакціи и Администраціи.

Кореспондентови ôтъ Калуша. Въ послѣднихъ мѣсяцяхъ одержали мы зъ тамошныхъ сторôнъ кôлька кореспонденцій, котрѝ въ згôдный способъ описують великѝ громадскѝ безпорядки въ Новици пôдъ управою нынѣшного вôйта. Зъ нихъ довѣдуемося, що колись такъ маюче и поважане село стратило въ бôльшôй части свôй маетокъ, здеморализувалося и сталося посмѣховискомъ для всѣхъ околичныхъ селъ. Мы не помѣщали тыхъ кореспонденцій, бо на зробленѝ закиды (особливо що-до розтраты добра громадского) мусѣла бы противъ вôйта выступити ц. к. прокураторія, а такѝ справы середъ нашихъ громадъ намъ дуже немилѝ. Мы чекаемо вже до новыхъ выборôвъ рады громадскои, котрѝ незадовго маютъ ôтбутися, надѣючись, що лѣпша часть громады зрозумѣе добро села, не дасться нѣчимъ обманути и поставитъ до новои рады совѣстныхъ людей, котрѝ въ способъ тихій и безъ помочи прокураторіи заведутъ порядокъ въ громадѣ. Єсли-бъ однакожь нынѣшнымъ розорителямъ села удалося пôдступами и пострахомъ вдертися знову на чоло громады, щобъ еи дальше нищити, то мы, ставляючи добро громады по надъ интересъ одиниць, оголосимо тѝ кореспонденціи, а тогдѣ нынѣшнѝ проводырѣ самѝ собѣ припишутъ вину, если въ прикрый способъ зôткнутся съ закономъ. — **Вп. Р. И. въ Золоч.** Потерпѣтъ трохи! — **Всч. І. Ж. въ Липю.** „Нар. Радѣ мы передали ôтъ Васъ вкладку; грамоты теперь высылаются. — **Вп. К. Г. въ Березовѣ нижн.** „Правотаря" выслано Вамъ 23 марта; „Любовь убого молодця" выслано вчера. — **Всч. П. Г. въ Яжовѣ нов.** 2 зр. передано ôтъ Васъ выдавництву „Словаря Желехôвского".. Фотографій рускихъ композиторôвъ розôйшлось-бы по нашôй думцѣ бôльше число, бо цѣна (40 кр.) зовсѣмъ не высока. — **Вп. Читальня въ Яворовѣ.** 2 зр. для „Науки" передали мы ще 25 лютого на руки редакціи „Слова" куды всѣ предплаты на „Науку" передаеся.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 6351 134—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрыпку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числится 10 кр.

НАДÔСЛАНЕ.

Тайны нашого организму. Пôдчасъ лѣта выдѣляе кровь безъустанно непотрѣбну матерію, котра скоро не ôтпровадится завчасу на внѣ, выкликуе найрôзнороднѣйшѝ и найтяжшѝ слабости. На весну и въ осени есть якъ разъ найлѣпша пора, щобы всѣ тѝ въ протягу року осадженѝ въ тѣлѣ непотрѣбнѝ матерін и соки спиняючѝ дѣяльнôсть поодинокихъ органôвъ усунути зъ тѣла черезъ правильну и нешкôдливу курацію прочищаючу и черезъ то зарадити всякимъ тяжкимъ хоробамъ, котрѝ повстаютъ легко черезъ таке нагромадженье матерій. Не тôлько тымъ що страдаютъ на розстроене травленье, запôръ, здутье, высыпку, напôръ крови, заверотъ, оспалôсть и ослабленье членôвъ, гипохондрію, гистерію, гемороиды, бôль жолудка, утробы и кишокъ, але такожь и всѣмъ здоровымъ або и тымъ, котрымъ здаеся, що они здоровѝ, радится якъ найусильнѣйше, щобы черезъ правильну курацію заховали тому дорогому червоному сокови житя, що плыве въ нашихъ жилахъ его повну чистоту и скрѣпляючу силу. Найôтповѣднѣйшимъ средствомъ до того можна кождому радити швайцарскѝ пигулки аптикаря Р. Брандта, котрѝ нашѝ найзнаменитшѝ авторитеты поручаютъ якъ найгорлѣйше яко средство добре дѣлаюче а до того и не шкôдливе и можна ихъ дôстати по всѣхъ аптикахъ по 70 кр. Треба добре уважати, щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ въ червонôмъ поли и пôдписъ аптикаря Р. Брандта.

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнû

1523 16—? якъ также

5% Преміованû листы Гипотечнû

Порученя зъ провинціи выконує ôтворотною почтою безъ провизіи.

Ц. к. ген. Дирекція австр. зелѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды,

важный ôтъ 1 жовтня 1885.

Приходятъ до Львова:

Поѣзды особовû: Зъ Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобича, Борыслава, Хирова и Звардоня: о год. 4 мин. 35 по полудни.

Зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Нового Санча: о год. 1 мин. 25 въ ночи.

Зъ Стрыя, Хирова, Загôря и Звардоня: о год. 8 мин. 25 рано.

Ôтходятъ зô Львова:

Поѣзды особовû: До Стрыя: о год. 7 мин. 30 рано.

До Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова и Гусятына: о год. 11 мин. 45 передъ полуднемъ.

До Стрыя, Дрогобыча, Хирова, Загôря и Звардона: о год. 7 мин. 30 вечеромъ.

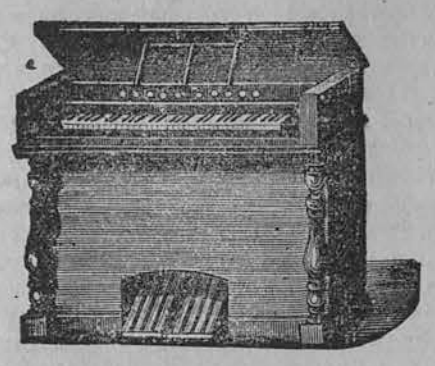

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанû отцѣ духовнû урядждують при церквахъ хоры, прото поручаю мою

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ 70 зр. а. в. и высше. Дае такожь на раты.

1372 67—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подає до вѣдомости, що выдало и має на складѣ слѣдуючû

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ на ладъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . 40 кр.
2) Книга маєтку желѣзного, одна либра . 40 кр.
3) Книга маєтку пôдручного, одна либра . 40 кр.
4) Скрипть, 100 примѣрникôвъ . . 55 кр.
5) Протоколъ, одна либра . . 40 кр.
6) Книга довжникôвъ, одна либра . . 45 кр.

Подяка

для Банку взаимныхъ обезпеченій „Славія“ въ Празѣ.

Дня 7. сѣчня 1886 р. знищивъ огонь нашû будынки и невымолочене еще збôже до крыхты, а вже дня 12. сѣчня зъѣхавъ ликвидаторъ Банку „Славія“ на мѣсце пожару и шкоду нашу съ всякою докладностею къ нашому задоволеню совѣстно зликвидувавъ.

Въ короткôмъ часѣ одержали мы безъ найменшихъ трудностей цѣле признане ôтшкодованье, про-то почуваємося до обовязку зложити Банкови „Славія“ за такій поступокъ прилюдну подяку, поручаючи его кождому, яко ретельный, въ цѣли убезпеченя.

Роздѣловичѣ дня 6 лютого 1886 р.

Конст. Валькевичь
Федько Цѣхоцкій.

Тысячь разôвъ выпробоване домове средство

1483 правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

не повинно хибувати въ жаднôмъ домѣ.

Цѣна 50 феникôвъ.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЪ

во Львовѣ, при ул. Коперника ч. 16 I. поверхъ

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вч. Духовеньству свою

РОБÔТНЮ

МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавû взгляды Впч. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавû замовленя выконуются въ найкоротшôмъ часѣ.

1595 (1—10)

К. Диккенса

Новорôчнû Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючû выданя:

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр.
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр. 1535 3—?

Запрошенье до предплаты.

Съ днемъ 1 цвѣтня 1886 р. розпочинаєся цѣлорôчна предплата на часопись

„NADZIEJA“

и выноситъ у Львовѣ рôчно 1 зр., а съ доставою до дому 1 зр. 20 кр., на провинціи съ почтовою пересылкою 1 зр. 30 кр. „Nadzieja“ подае заразъ по кождôмъ тягненю коротко и въ ôтповѣдный спосôбъ табеляричо уложенû автентичнû листы тягнень всѣхъ лосôвъ, листôвъ заставныхъ. облигацій и т. д. и долучае надто при кождôмъ тягненю

выказъ всѣхъ попередно вытягненыхъ а непôднятыхъ ще выграныхъ.

Окрôмъ повысшихъ выказôвъ всѣхъ лосованъ, подае „Nadzieja“ въ кождôмъ числѣ **списъ амортизованыхъ цѣнныхъ паперôвъ, таблицѣ выплаты купонôвъ и найважнѣйшû донесеня зъ области економіи.**

Мимо такъ богатого змѣсту есть **Nadzieja найдешевшою газетою лосованъ,** и для того маемо надѣю, що жертвы, якû мы для читателѣвъ поносимо, причинятся до збôльшеня и такъ вже великого числа нашихъ предплатникôвъ.

Администрація „Nadzieji“

1595 2—2 **Августъ Шелленбергъ**

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

против 1508 19-52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнû успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаєся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger Strasse 79.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Ліярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ **готовû дзвоны**, выконую скоро замовленя и пріймаю старû або ушкодженû дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнû замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавû замовленя такъ на поодинокû новû дзвоны якъ и на цѣлû групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1572 3—224 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

Зъ рукодѣльнѣ выробôвъ церковныхъ рѣчей

И. ПАКУШЕВСКОГО

Улиця Ôрменьска противъ „Народнои Торговлѣ“.

Ôтозва до Всечестного Духовеньства.

Конкуренція, яка повстала въ нашôмъ краю въ выробахъ рѣчей церковныхъ, а особливо що-до импортованыхъ зъ чужихъ фабрикъ недосвѣдчеными предприемцями, змушае мене подати цѣны выробôвъ власныхъ, котрû купуючій завсѣгды буде мати дешевше и зъ першои руки на желанье.

Цѣны слѣдуючû:

Кадильниця жовта 10 зр. посрѣблена 12 зр.
Ладониця „ 2 „ 50 кр. „ 3 „ 50 кр.
Хресты ôлтаревû 8—10—12—20—30—40 зр. и высше.
Чаша золочена въ огни гладкои роботы 14 зр.
„ „ „ „ оздобнѣйшои роботы 20—25—30 зр. и высше.
Дарохранительниця съ короною золочена 18—25 зр. и высше.
Хрестъ ручный орѣховый 4 зр. 50 кр.
„ „ металевый 3 зр. и высше.
Мировникъ 1 зр. Ложечка 1 зр. Звѣзда 1 зр.
Хрестъ на хоругвь жовтый 6 зр.
„ „ „ золоченый 10 зр. и высше.
Золоченье въ огни чашѣ 8—10—12 зр. и высше.
Посрѣбленье кадильницѣ 2 зр. 50 кр.
Ôтновленье окутя до Евангелій: 6—8—10—12—15—18 зр. и выс.
Нове окутье „ „ 15—18—24—30 зр. и высше.
Лѣхтарѣ мосяжнû пôсля высокости.

Крôмъ того принимае всякû роботы церковнû якъ новû, такъ и до ôтновленя. 1594 2—12

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати всякû товары гумовû, занавѣсы, диваны, шовковû покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшû взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лôжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ** гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія,** складаючійся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивû всхôднû обрусы** шенильовû, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскû портіеры** шенильовû, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій** взорець зр. 4·—. — Правдивû **заслоны Мекка** зр 6·50 и 8·50. — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовû одѣяла** зр 5·- и 6— **Одѣяла** кашмировû въ всѣхъ барвахъ, сшитû найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнû одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера,** зр 13·-. **Миляньскû шовковû одѣяла** здоровя для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованû одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы 118 цм. широкû 190 цм довгû зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнû, широкû и дуже грубû не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такû самû 190 цм. довгû и 130 цм. широкû зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тû дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50.

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50. Правдивû англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгû, 150 цм. широкû за штуку зр. 4·75 и 5·50, найлѣпша сорта зр 7·50.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тû плащѣ суть такъ малû и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I, Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнû: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 24—?

Признану загально найлучшу

Масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 41—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. | **11** лосôвъ лише **10** зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôтрученю **20%** | **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1589 10—20

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси выйшло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкû образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Продплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокû выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

Въ Администраціи „Дѣла“ можна дôстати за присланьемъ 15 кр. на оплату почты

ЛОСЫ

великои фантовои льотеріи

устроенои на дохôдъ „Дѣвочого института“ въ Перемышли. Лотерія та складаеся зъ 12.100 бôльшихъ выграныхъ вартости 1.000, 500, 400, 300, 200 и 100 зр., межи котрыми суть дары монархôвъ пануючихъ въ Европѣ, князѣвъ церкви и т. д. якъ такожь и предметы закупленû комитетомъ.

Цѣна лосу 1 зр.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 31 и 32. Львôвъ, Четверъ 20 марта (1 цвѣтня) 1886. Рôчникъ VII.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція иАдминистрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:*		*для Россіи:*	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл
на чверть року	4 зр.	на чверть року	4 рубл
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2·50 р.

Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ . 19 зр. — на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Мы дожили нечуваныхъ рѣчей

въ нашôй автономіи! Бачили мы вже въ нѣй всяку всячину, але то, про що теперь хочемо звѣстити нашихъ читателѣвъ, то щось зовсѣмъ а зовсѣмъ оригинального. Оно певно доказъ того, що мы Русины — якъ намъ кажутъ — не маемо права жалуватися на нашу краеву автономію та не довѣряти ѣй, бо прецѣнь ще й не дуже давно польскй газеты, — полемизуючи съ „Дѣломъ“, котре на „сонѣчку“ нашои автономіи добачило якйсь плямы, — съ святымъ обуреньемъ переконували насъ, що галицка автономія помагае плекати и розвивати языкъ рускій... Побачмо мы, невѣрнй Томы, въ якій способъ ведеся тая автономична помôчь розвоеви руского языка.

Рада громады Пронятына, въ повѣтѣ тернопôльскôмъ, ухвалила на одноôмъ зъ своихъ засѣдань, на пôдставѣ §. 49 закона громадского зъ 12 серпня 1866 р., щобы громада уживала въ своѣмъ дѣловодствѣ и въ переписцѣ съ властями языка руского, бо то громада чисто руска а пôсля арт. XIX законôвъ основныхъ языкъ рускій есть рôвноуправненый съ кождымъ иншимъ языкомъ въ державѣ. Ухвала тая дуже не сподобалась тернопôльскому Выдѣлови повѣтовому и ôнъ дня 3 марта с. р. приславъ зверхности громадскôй въ Пронятынѣ до ч. 394 урядове письмо, въ котрôмъ сказано:

„Wydział pow. poucza Zwierzchność gminną, że językiem urzędowym w służbie wewnętrznej jakoteż w korespondencyi z urzędami i władzami, wskutek wydanego na podstawie najw. postanowienia dekretu ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 4. czerwca 1869 L. 2354 Dz. u. kr. Nr. 24, język polski, a zatem Rada gminna nie jest upoważnioną wobec obowiązujących ustaw powziąć uchwałę wręcz przeciwną.

Na podstawie §. 55 ust. gm. Naczelnik gminy był obowiązanym uchwałę tę wstrzymać i udać się do politycznej władzy powiatowej o rozstrzygnięcie. Poleca się zatem naczelnikowi gminy, aby pod grzywnną 10 złr. w myśl powołanego dekretu napowrót wprowadził język polski jako urzędowy, gdyż w razie przeciwnym przy dalszym uporze Naczelnika gminy i Rady gminnej Wydział powiatowy uda się do c. k. Starostwa, aby w spólnem porozumieniu zapobiedz systematycznie prowadzonemu **podburzaniu gminy** przeciw istniejącym ustawom i władzom przełożonym.

Z Wydziału pow. w Tarnopolu d. 3. marca 1886. — *Max* m. p.

Супротивъ того письма Рада громадска въ Пронятынѣ внесла ôткликъ до Выдѣлу краевого, але Выдѣлъ краевый ôткинувъ ôткликъ зъ причины формальнои, бо бувъ внесеный по уплывѣ вызначеного речинця. Яко референтъ пôдписаный сов. Бережницкій. Такъ отже Выдѣлъ краевый не рѣшивъ справы що-до meritum и теперь можемо бути свѣдками, якъ противъ начальника рускои громады за „podburzanie“ т. е. уживанье руского языка, Выдѣлъ повѣтовый буде взывати до помочи — кого? — ц. к. староство! Чи не красно стоятъ дѣла нашои автономіи?! Але се було-бы ще пôвъ бѣды-лиха, коли-бъ Выдѣлъ повѣтовый бодай мавъ право покликуватись на министерске розпорядженье зъ 5 червня 1868 р. ч. 2354! И не ôтъ нынѣ прецѣнь многй громады уживаютъ для свого дѣловодства и въ переписках съ урядами лише руского языка, а накопець недавно навѣть Рада повѣтова въ Турцѣ — якъ то мы читали въ польскихъ дневникахъ — мала рѣшити приняти оба краевй языки, рускій и польскій, за урядовй... Якъ же тіи факты погодити съ наведенымъ письмомъ Выдѣлу пов. въ Тернополи?!

Въ виду того мы мусимо звернутися до члена Выдѣлу краевого Русина сов. Бережницкого, щобъ ôнъ сю многоважну для Русинôвъ справу представивъ на Радѣ Выдѣлу краевого. Було-бы пожадане, щобы Выдѣлъ краевый розôсланьемъ ôтповѣдного окружника до Выдѣлôвъ повѣтовыхъ запобѣгъ кривдженю руского языка въ такій способъ, якъ се чинитъ тернопôльскій Выдѣлъ повѣтовый, що уживанье руского языка уважае навѣть ажъ „podburzaniem“...

Рôвно-жь звертаемось до представителя найвысшои правительственнои власти въ краю, до Е. Ексц. п. намѣстника, съ просьбою, щобъ зволивъ вглянути въ справу нашихъ читалень. Подаемо самй нагй факты, бо характеристику ихъ ц. к. прокураторія намъ оногды сконфискувала.

Нашимъ читателямъ звѣстна историія заказу ôткрытя читальнѣ въ Березовици малôй зъ интерпеляціи пос. о. Сѣчиньского на остатнôй сесіи Сойму. Ц. к. староста въ Збаражи зовсѣмъ безъ причины заборонивъ читальни ôткрытись и уконституоватись, мимо того, що ц. к. намѣстництво статутъ читальнѣ потвердило. П. намѣстникъ въ ôтповѣди пос. Сѣчиньскому зложивъ приреченье, що ц. к. намѣстництво на будуще буде стояти на сторожи законôвъ. Отъ того однакъ часу зайшли новй факты, дуже яскравй.

Якъ звѣстно, ц. к. староство мин. року передъ выборами розвязало руску мѣщаньску читальню въ Калуши въ тôй хвили, якъ пос. Романчукъ стававъ яко кандидатъ на посла до рады державнои. Члены читальнѣ внесли протестъ до ц. к. намѣстництва. Майже рôкъ залягавъ той протестъ, ажь по основнôмъ порушеню тои справы въ „Дѣлѣ“, наконець прійшла ôтповѣдь, розумѣеся, неприхильна. Рускй мѣщане постановили не гаятись дальшими рекурсами а завязати нову читальню и подали статутъ. Намѣстництво заказало заснованье читальнѣ зъ причины, що мѣжь основателями суть и члены давнои, розвязанои читальнѣ. Заказъ сей есть безъосновный, бо вже разъ Трибуналъ державный у Вѣдни дня 24 жовтня 1873 р., ч. 104 орѣкъ: „Обставина, що основателѣ ново-завязуючогося товариства суть членами розвязаного властею товариства, не есть нѣякою законною пôдставою до забороненя имъ основати нове товариство“. Чи ц. к. намѣстництво не знало о тôмъ рѣшеню Трибуналу державного?

Дальше звѣстна также нашимъ читателямъ справа забороны основаня читальнѣ въ Соколовѣ, пов. бучацкого. 8 тыжднѣвъ ôтъ часу поданя статута не було забороны, отже знакъ, що основанье товариства дозволено, бо законъ о товариствахъ зъ 1867 р. въ II. уст. §. 6 выразно постановляе: „Заборона мусить наступити въ протягу часу 4 тыжднѣвъ по дорученю донесеня, письменно и съ поданьемъ причинъ“, а §. 7 каже, що коли такои забороны нема, то по уплывѣ 4 тыжднѣвъ „товариство може розпочати свою дѣяльнôсть.“ Тымчасомъ въ Соколовѣ 8 тыжднѣвъ не було звѣстно про нѣяку заборону и ажь коли дня 7 л. марта зôбрались громадяне и зъѣхались гостѣ ôткрыти читальню, жандармъ приноситъ письмо ôтъ п. старосты зъ Бучача датоване 5 л. марта, а звѣщаюче о забаронѣ ц. к. намѣстництва зъ 8 л. лютого! Якъ все то погодити съ §§. 6 и 7 закона зъ 15 падолиста 1867 р.? Хто тутъ виненъ? На всякій способъ не основателѣ читальнѣ! А чому-жь они покривдженй на правѣ конституційнôмъ? Ба, цѣкавй тутъ ще и „причины“ забороны читальнѣ, о котрыхъ говоритъ §. 6. „Sprawdzonem zostało, że wymienieni w podaniu i statucie, jakoby założyciele czytelni, włościanie, z wyjątkiem jednego z nich, ani czytać ani pisać nie umieją“. А въ котрôмъ то §-фѣ закона сказано, що се може бути причина забороны товариства? „Читальня“ прецѣнь на те и засновуеся, щобъ люде неписьменнй училися письма и розуму!

Ще цѣкавѣйшй рѣчи принесла намъ оногды „Батькôвщина“ про читальню въ Юзьковичахъ, пов. золочѣвского. Тамъ громадяне подали статутъ до намѣстництва 29 л. сѣчня с. р. Якъ разъ минуло 4 тыжднѣ, отже речинець, въ котрôмъ читальня пôсля §. 6 зак. зъ 1867 р. могла ôткрытись, коли 27 л. лютого зъѣздитъ до села комисарь золочѣвского староства, п. Еловицкій съ жандармами, кличе чотырохъ основателѣвъ читальнѣ, три годины тягне зъ нихъ протоколы, пробуе ихъ, чи умѣютъ читати, выпытуе, чи „ксьондзы“ ихъ не намовили заснувати читальню, и т. д. Одного же основателя, дяка, котрый пôдъ часъ протоколôвъ не бувъ дома, казавъ п. Еловицкій приставити жандармамъ до Олеська, куда бувъ выѣхавъ на нôчь до лат. пробоща. И дѣйстно пôдъ нôчь жандармы привели дяка до Олеська, але п. комисарь давъ ему новый терминъ на завтра. А що то припадала недѣля, то бѣдный дякъ по службѣ Божôй выбрався до Олеська и тамъ ôтъ 12 до 4 годины выстоювавъ ноги на лат. пробоствѣ, чекаючи на протоколъ...

Се все объективно представленй факты. Подаемо ихъ до вѣдомости п. намѣстника и сподѣваемось, що ôнъ схоче въ тую рѣчь близше вглянути. Розвôй читалень народныхъ лежитъ прецѣнь въ интересѣ краю и державы!

Якъ то поведено у насъ „общіи“ дѣла?

Недавно тому, бо въ кôнци грудня мин. р., писавъ „Н. Проломъ“: „Молодо-русская фракція въ общихъ дѣлахъ, касающихся цѣлой галицкой Руси, руководится странною узкоглядностею, не обладаетъ знаніемъ отношеній и тактомъ, нужными до веденія политическихъ дѣлъ“... Розумѣеся, що тôлько стара партія обладае и знаньемъ ôтносинъ и тактомъ до веденя общихъ дѣлъ.

Отожь народовцѣ, безъ знанія отношеній и такту, радй поучитися ôтъ „старыхъ“, якъ вести общй дѣла, дотыкаючй цѣлои Галицкои

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Дальше.*)

Щобъ народну справу супротивъ единичного змаганя руссофилôвъ хоронити, заснували молодо-Русины 1868 р. литературне товариство „Просвѣта“ у Львовѣ. Треба жь було перевести тяжку борбу съ заступниками руссофильскои партіи, щобъ народну литературу охоронити ôтъ грозячого упадку. Нѣякй пôдозрѣваня и обиды не змогли невтомиме народне сторонництво ôтвернути ôтъ *его предпринятя*. Борба была именно длятого небезпечною, що на чолѣ руссофильскои партіи стоявъ даровитый и популярный Иванъ Наумовичь. Однакожь молодо-рускому сторонництву або т. зв. украинофиламъ удалося ôтъ часу заснованя политичнои часописи „Дѣло“ (1880) выскати значне число прихильникôвъ въ краю. Великодушный и уталантованый редакторъ тои часописи Володимиръ Барвѣньскій, бувъ душею змагань молодо-руского сторонництва та зъеднавъ собѣ не тôлько въ Галичинѣ але навѣть въ Россіи добре заслужене признанье за свою розумну политичну тактику. Его передвчасна смерть (3 лютого 1883) завдала вправдѣ его одномышленникамъ ненадолужиму втрату, але позыскала въ цѣлôмъ краю загальне узнанье для идеѣ нимъ репрезентованои.

Почавши ôтъ 1860 р. выступило не мале число писателѣвъ, котрй у всякихъ галузяхъ науки якъ и въ белетристичнôй литературѣ богато зробили. Василь Ильницкій (род. 1823) заявивъ многосторонну литературну дѣяльнôсть; именно печатавъ гарнй оповѣданя и популярнй дѣла историчнй. Онъ заслужився яко провôдникъ комисіи для укладаня рускихъ учебникôвъ, причѣмъ треба згадати, що Юліянъ Романчукъ, професоръ гимназіяльный, яко членъ тои комисіи, дуже хосенну бравъ въ нѣй участь. — Исидоръ Шараневичь и Антоній Петрушевичь вызначаются студіями жерелъ историчныхъ и написали богато цѣнныхъ творôвъ зъ рôднои исторіи. Але коли проф. Шараневичь свои творы выдае въ рускôмъ*), польскôмъ и нѣмецкôмъ языцѣ, то ученый крылъ. Петрушевичь уживае зрусификованого литературного языка, приступного въ Галичинѣ тôлько ученымъ. Оттакъ же суть писателѣ популярныхъ историчныхъ розправъ, якъ н. пр. проф. Олександеръ Барвѣньскій и д-ръ Юліянъ Целевичь. — Иванъ Верхратскій и Михаилъ Полянській писали цѣннй творы на поли природознавства. Верхратскій кромѣ того есть поетомъ и добрымъ знатокомъ руского языка. Однакожь далеко бôльше поетичного полету заявляе Корнило Устыяновичь, котрого епичнй и драматичнй поемы знайшли майже всюды признанье. — До розвою рускои литературы въ Галичинѣ причинився дуже богато Омелянъ Партыцкій (род. 1840), яко выдавець кôлькохъ литературныхъ часописей. Знаменитою есть его часопись „Зоря“, въ котрôй деякй таланты печатаютъ свои похвальнй починки. Мѣжь иншими треба тутъ памятати на Наталя Вахнянина, котрый заявився даровитымъ повѣстеписателемъ. Также не можна тутъ мовчки поминути литературныхъ выдань Ивана Франка. Онъ есть прихильникомъ реалистичного напряму въ теперѣшнôй белетристичнôй литературѣ и написавъ кôлька оповѣдань съ природною вѣрностею. — И національно-политичнй та економичнй справы розбирано послѣдними часами въ Галичинѣ основно и обвѣщувано ôтповѣдными дѣлами. Особливо вызначаются въ тôмъ взглядѣ Стефанъ Качала, Данило Танячкевичь и Володимиръ Навроцкій своими студіями и розправами.

Отъ 1830 тыхъ рокôвъ почали въ Галичинѣ появлятися и рускй граматики. Сюды належатъ творы: Іосифа Левицкого (Перемышль 1834 и 1848), Ивана Вагилевича (Львôвъ 1845), Іосифа Лозиньского (Перемышль 1846), Якова Головацкого (Львôвъ 1849), Михайла Осадцѣ (Львôвъ 1862 и 1864 а трете выданье 1876 за стараньемъ Онуфрія Лепкого и Игнатія Онишкевича), Пилипа Дячана (Львôвъ 1865), Омеляна Партыцкого (Львôвъ 1871, 1880, 1883), и ин. Окрôмъ того Партыцкій выдавъ (1867) нѣмецко-рускій Словарь, *коли тымчасомъ* Евгеній Желехôвскій (ум. 1885) съ великою пильностею выдае выпусками у Львовѣ руско-нѣмецкій Словарь.

Многосторонну литературну дѣяльнôсть розвинувъ д-ръ Омелянъ Огоновскій (род. 1833), професоръ руского языка и литературы на университетѣ Львôвскôмъ и авторъ*) сеи статіи. Свою литературну дѣяльнôсть розпочавъ ôнъ белетристикою (стихомъ и прозою) а хотяй и до нынѣ не закинувъ того поля, чого свѣдкомъ популярнй середъ Русинôвъ его творы драматичнй, „Федько Острожскій“ и Гальшка“, то все таки пôзнѣйше звернувся бôльше на поле науки. Отъ р. 1871 сей высокоученый мужъ засыпавъ науковыми працями своими Русь, и нема часописи съ напрямомъ строго-литературнымъ, де-бы не помѣщалися его цѣннй розправы и критичнй розборы литературныхъ творôвъ рускихъ. Зъ-помѣжь его творôвъ бôльшого объему и змѣсту вызначаются особливо: „Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache“ (1880): „Слово о пълку Игоревѣ“ (текстъ съ перекладомъ и поясненями) 1876); „Христоматія староруска“ (1881). Теперь занятый редакціею основнои „Рускои Граматики“, „Исторіи литературы рускои“ и др. Д-ръ Огоновскій не позабувъ также и на „меншихъ братôвъ“. Мѣжь выданями тов. „Просвѣта“ вызначаются его „Житье Тараса Шевченка“, „Оповѣданье про житье св. Бориса и Глѣба“ и др. И въ загалѣ дѣяльнôсть его для „Просвѣты“ такъ велика, що члены товариства зъ вдячности по

*) Послѣдну свою працю (въ „Литер. Сборнику“ Матицѣ за р. 1885) проф. Шараневичь напечатавъ уже въ труднôй до зрозумѣня мѣшанинѣ россійскôй. — *Прим. Ред.*

*) *Дотычно д-ра Омеляна Огоновского по*повнивъ оригиналъ перекладчикъ сеи статіи.

Руси. Яку-жь науку дае намъ стара партія въ тôмъ взглядѣ?

Такими общими дѣлами будутъ безперечно: „Обще рольничо-кредитне Заведеніе“, фонды вдовичо-сирôтскй, „Дôмъ Народный“... Якъ же повели старй тіи общй краевй дѣла?

Тôлько нехай „Н. Проломъ“ не каже, що Обще рольничо-кред. Заведеніе не мае нѣякого дѣла съ политикою. Чехи говорили инакше. Коли Славія, казали они, скланяеся помочи до заложеня руского банку, то длятого, абы Русинôвъ, яко Славянъ, ратувати ôтъ затраты землѣ, бо що буде значити Русинъ, коли ему грунту пôдъ ногами не стане!...“ Тутъ вже выходитъ на верхъ и квестія политична. Тогды и органы старыхъ говорили подôбно, бо голосили: Банкъ рускій вырве селянъ зъ рукъ лихварѣвъ и жидôвъ, охоронитъ ôтъ затраты землѣ... Потому банкъ носивъ назву рускои институціи и коли-бы бувъ правильно розвивався, чи не лѣпше-бы стояли дѣла Русинôвъ? Тутъ вже и политичного значеня банкови ôтмовляти не можна.

Якъ же повели тіи великй политики Обще рольничо-кредитне Заведеніе, — се нынѣ всѣмъ вѣдомо. Заведеніе знайшло велике довѣріе въ краю, складано въ нѣмъ ощадности. але що тамъ дѣялося, не знавъ нѣхто, видится, не знали и самй директоры, — тымъ бодай они нынѣ засланяются, взявши до помочи повне довѣріе до Михалка. Противно, на однôмъ загальнôмъ зôбраню банку остатныхъ лѣтъ, де вже, якъ показалося, съ банкомъ стояло лихо, голосивъ справоздавець билянсу финансового директоръ банку Ив. Добряньскій: „Єсли Заведеніе дальше такъ буде розвиватися, то станеся найбогатшою институціею въ краю“. Чи такъ категорично говорится зъ невѣдомости? — чи абы туманити публику, щобъ дальше вкладала грошѣ, до чого анонсами еи заввывано? — чи абы дирекція могла дальше господарювати по свому и Михалки могли дальше робити фалшивй билянсы? О тôмъ вôльно думати, якъ хто схоче. Все-жь кидае оно зле свѣтло на дирекцію, а именно на справоздавця Ив. Добряньского.

Правда и я самъ бувъ опутаный за великимъ довѣріемъ до гриндерôвъ, якъ то вѣдомо зъ моихъ заявлень Чехамъ и моихъ слôвъ на зъѣздѣ делегатôвъ фонду вдовичого. Ще коли банкъ рустикальный упавъ, я бувъ певный, що люде съ чистыми руками рускои институціи не доведутъ до упадку.

Въ р. 1884 по моѣй недузѣ я прибувъ на Соймъ до Львова. Першій прійшовъ до мене посолъ о. Сѣчиньскій съ новиною: „Банкъ крылошаньскій, каже, збанкротувавъ, удаеся до банку краевого о позичку на санацію. а той хоче дати грошѣ, лишь тогдѣ, коли „Народный Дôмъ“ и Институтъ Ставропигійскій поручатъ своимъ майномъ“. Заскоченый несподѣваною вѣстею, я налякався, головно зъ причины тои страшнои необмеженои поруки и я сказавъ: „Дуже сумну новину приносите менѣ. Що до поруки, треба добре застановитися, бо можна банку не уратувати а институціи рускй затратити“.

Тутъ належитъ зауважати, що старй, коли увидѣли себе въ клопотѣ, не залишили завôзвати и народовцѣвъ, на котрыхъ звычайно все лихо звалюютъ, щобъ вытягали ихъ зъ болота, ишли съ ними до Выдѣлу краевого узыскати позичку.

На однôмъ зъ найблизшихъ засѣдань соймовыхъ завôзвавъ и мене Впр. митрополитъ прибути на засѣданье комитету санаційного, де комитетъ тѣснѣйшій мавъ здавати справу о финансовôмъ станѣ банку. Такъ и сталося. На засѣданю ширшого комитету тогдѣшный номинатъ д-ръ Пелешь промовивъ: „Зъ важныхъ причинъ комитетъ тѣснѣйшій не взывавъ знатокôвъ и поручивъ своимъ членамъ переглянути книги банковй и нынѣ здасть тутъ справу. Комитетъ тѣснѣйшій уважае, що сповнивъ вложеный на него обовязокъ и може розвязатися.“ По перечитаню справозданя, уложеного при помочи касіера банку, розпочато дебату и тверджено, що коли-бъ мати 100.000 зр., банкъ бувъ-бы санованый, а д-ръ Ив. Добряньскій сказавъ: „Коли-бъ 50.000 зр., то ще банкъ мôгъ-бы существувати“. Тіи 50.000 мавъ-бы бувъ дати фондъ вдовичій. Дальше говорено широко о санаціи, а разомъ и о реформѣ банку. Менѣ выдалося то поверховнымъ трактованьемъ справы и я промовивъ бôльше-менше такъ: „Прійшовши на засѣданье, я сподѣвався довѣдатись докладно о финансовôмъ станѣ банку. Тымчасомъ предложено намъ справозданье, можна сказати, подиктоване касіеромъ. Тутъ знову говорится то о санаціи, то о реорганизаціи банку, а я не знаю, чи банкъ можна ще буде ратувати и чи буде що реформувати? Я не посуджую нѣкого, але-жь о що тутъ ходитъ? Нѣякій банкъ безъ довѣрія устоятися не може, а таке справозданье довѣрія не приверне. Длятого гадаю, абы просити тѣснѣйшій комитетъ, щобъ не розвязувався, нехай завôзве знатокôвъ въ цѣли докладнѣйшого справозданя.“ — По деякихъ суперечкахъ згодженося въ кôнци на тое предложенье. При докладнѣйшôмъ трутинованю рахункôвъ показалося, що банкови не остае нѣчого иншого, якъ ликвидація, коли-бъ на то знайшлися потрѣбнй грошѣ, або конкурсъ.

Нынѣ отримано зъ Россіи высше миліона та ще навѣть при призволенôй мораторіи банкъ муситъ ликвидувати, — а що були-бы помогли 50.000 зр., котрыхъ жадано ôтъ фонду вдовичого? Не знаю, чи Ив. Добряньскій и его други такъ рѣчь представляли зъ невѣдомости, чи въ иншихъ мысляхъ, — а все страшно и погадати, якъ покермували тіи великй политики общимъ дѣломъ. Допусгѣмъ, що Народный Дôмъ и Институтъ Ставропигійскій були бъ ручили своимъ майномъ за позичку 200.000 зр. въ банку краевôмъ, або щобы фондъ вдовичій бувъ выдавъ решту своихъ запасôвъ, якъ того жадано, наколи-бы зъ Россіи не дано грошей, — чи тіи институты народнй не були-бы выставленй на нехибну затрату? А що до селянъ, котрыхъ мали ратувати ôтъ затраты грунтôвъ, не знати, що станеся, кôлько ихъ вышлютъ съ торбами, навѣть при ликвидаціи?

Що до фондôвъ вдовичо-сирôтскихъ, то не знаю за чіимъ призволомъ зложено ихъ въ Заведенію. Коли на зъѣздѣ делегатôвъ жадано выповѣсти банкови вдовичо-сирôтскй грошѣ, — признаюся до вины — я съ тымъ не годився и сказавъ: „Коли-бъ мене були запытали, чи дати грошѣ або не дати, — правдоподôбно бувъ-бы я сказавъ: не дати. Нынѣ однакожь позиція змѣнена: грошѣ вже данй. Выповѣсти фондъ, то значитъ: выповѣсти довѣріе молодому Заведенію, котре черезъ то упаде. Правительство замкне банкъ, а капиталу до трохъ лѣтъ не выдобудеся, доки не буде переведена урядова пересправа. Противно, не выповѣдаючи, можна буде що пôвъ року и тамъ ôттинати купоны на запомоги вдовамъ и сиротамъ, а съ часомъ, въ мѣру розвою банку, можна буде поволи даный фондъ выцофати“. Чи нынѣ вернеся вложеный фондъ безъ страты, покаже будучнôсть. Я нѣколи не допускавъ щобы тіи, котрыхъ я уважавъ за людей съ чистыми руками, такъ лихо управляли банкомъ, абы и грошѣ вдовичо-сирôтскй выставляли на пропале.

Що до „Народного Дому“, то поминувши, що значну часть фондôвъ вложено въ Заведенію, старй, засѣвши въ „Народнôмъ Домѣ“, черезъ 35 а взглядно черезъ 17 лѣтъ не постаралися навѣть о заинтабульованье того Дому, яко института народного, въ часахъ де бы имъ нѣхто бувъ не перечивъ, якъ то нынѣ дѣеся. Отъ якъ повели „общіи дѣла“ люде упосаженй „знаньемъ отношеній и тактомъ“!

Тыхъ великихъ политикôвъ, що „постарѣлися въ праци около добра народу“, наразъ „Нов. Проломъ“ называе „дѣтьми“, бо каже: „Не диво, що банкъ упавъ, тажь то були дѣти, котрй училися ходити“. Але чей и „Нов. Проломъ“ не забувъ, якъ органы старыхъ накликували до довѣрія для сихъ патріотôвъ, тыхъ финансовыхъ матадорôвъ, котрымъ тверджено, можна повѣрити цѣлый свôй маетокъ. Нынѣ кажеся: се були дѣти, несвѣдомй дѣла... Дальше пише „Нов. Проломъ“: „Нѣхто не виненъ. Не винна дирекція, не виненъ и совѣтъ управляющій, бо трудно було щоденно трусити карманы Михалка и товаришѣвъ“, того нѣхто не жадавъ, то нѣгде не дѣеся; але-жь нѣгде не сбходится безъ контролѣ, якъ у насъ практикувалося. Зъ того выходило-бы, що бодай Михалко и товаришѣ виннй, коли належало-бы було ихъ карманы перетрасати, а то тымъ бôльше, що и въ часѣ судовои пересправы выказано, що були дефравдаціи, мальверзаціи, фалшованье векслѣвъ и пôдписôвъ... „Н. Проломъ“ однакожь приходитъ до иншого заключеня — и Михалко не провинивсь нѣчимъ. Хто жь виненъ? Великй сумы затрачено а прокураторія могла Михалка обжалувати тôлько о малй квоты. Хто-жь поротягавъ великй? Та ще „Н. Проломъ“ додавъ: и де инде такъ дѣеся, значитъ: де инде крадутъ, то чому-жь у насъ не мали-бы красти? И нѣхто не виненъ. Красну теорію голосятъ органы старыхъ! А все великому пôдозрѣню пôдпала дирекція, що дефравдантôвъ не обжалувала а навѣть до поступованя карного не прилучилась.

Стефанъ Качала.

разъ десятый выбрали его своимъ головою.

На рускôй Буковинѣ, страшно збуртованôй Румунами, выступили два талантливй писателѣ, Осипъ Федьковичь и Данило Млака (Исидоръ Воробкевичь). Оба писали гарнй поезіи ліричнй; особливо поезіи Федьковича писанй 1859—1862 вызначаются высокимъ поетичнымъ полетомъ и ядернымъ языкомъ. Въ его-жь пôзнѣйшихъ ліричныхъ, епичныхъ и драматичныхъ писаняхъ спостерѣгаеся то наслѣдуванье Шевченковыхъ поезій, то нахильнôсть до мистицизму. Однакожь на всякій способъ Федьковичь стоитъ высше всѣхъ галицкихъ поетôвъ, вынявши одного Маркіяна Шашкевича. Яко повѣстеписатель Федьковичь въ высокôмъ степени оригинальный и питомо народный.

Положенье Русинôвъ въ пôвнôчнôй Угорщинѣ не ôтрадне. Майоризованй Мадярами покинули они всяку дѣяльнôсть для своеи народности. Съ Александромъ Духновичемъ (ум. 1865) згасло тамъ литературне житье цѣлковито а просвѣтою народу не турбуеся нѣхто. Декотрй образованй Русины пишутъ або по мадяроки або уживаютъ поганои сумѣшки, що мае называтися „литературно-русскимъ“ языкомъ.

Такъ отже Русины на кождôмъ поли свого народного житя ведутъ борбу съ могучими ворогами своеи самостôйности: въ полудневo-захôднôй Россіи улягаютъ они правиламъ россійского правительства, въ Галичинѣ майоризуютъ ихъ Поляки на поли народнои просвѣты, въ Буковинѣ борются съ Румунами, а въ пôвнôчнôй Угорщинѣ славяно-ворожа мадярска гегемонія заперечуе имъ народнои екзистенціи.

(Конецъ буде.)

Оповѣщенье.

Высокоцѣннымъ письмомъ зъ дня 13 с. м. запросивъ Достохвальный Комитетъ Стрыйскихъ Русинôвъ наше Товариство педагогичне на загальнй Зборы до Стрыя. Въ наслѣдокъ сего запрошеня и ухвалы Выдѣлу зъ дня 22 с. м., пôдписаный Выдѣлъ

1) складае симъ прилюдно сердечну подяку П. Т. Стрыйскимъ Русинамъ за ласкаве запрошенье;

2) постановляе ôтбути сегорôчнй Загальнй Зборы Товариства въ Стрыю въ першій день сегорôчныхъ Зеленыхъ Святъ, с. е. 13 л. червня 1886;

3) повѣдомляе объ тôмъ и проситъ всѣхъ П. Т. Членôвъ руского Товариства Педагогичного, а такожь и всѣхъ не-членôвъ, котрй интересуются справою народного выхованя, щобы зволили на означенôмъ дни и въ означенôй мѣсцевости якъ найрадѣйше и якъ найчисленнѣйше явитися на Загальныхъ Зборахъ нашого Товариства. Имена участникôвъ Збору будутъ оголошенй въ „Часописи Шкôльнôй“ и въ „Дѣлѣ“.

При тôмъ просится тыхъ Членôвъ, котрй хотѣли-бы на тôмъ Загальнôмъ Зборѣ мати якій ôтчитъ, щобы зволили переслати найдальше до дня 15 мая 1886 свои елябораты Выдѣлови до перегляду и апробаты.

Для участникôвъ Збору постараеся Выдѣлъ о знижену цѣну ѣзды зелѣзницею до Стрыя, и за надôсланьемъ вкладки, котрои высокôсть пôзнѣйше означится, вышле кождому участникови Збору на мѣсце его перебуваня карту легитимаційну, якъ до ѣзды зелѣзницею, такъ и до участи въ Зборѣ.

Програма Збору и деякй близшй постановы въ тôй справѣ будутъ оголошенй пôзнѣйше.

Ôтъ Выдѣлу Руского Товариства Педагогичного, у Львовѣ дня 29 марта 1886.

Гр. Зарицкій, секретарь. *Вас. Ильницкій.* голова.

ДОПИСИ.

Зъ Борщѣвского.

(Якъ у насъ ôтбуваются асентерунки?) Тяжки часы а жидокъ оѣдный не мае що ѣсти, робити не хоче, тожь бодай факторствомъ на хлѣбъ насущный давай заробляти! Майже нѣчого не можна зъорудовати, абы не подыбатися съ жидомъ факторомъ: купуешь чи продаешь що, а вже обступитъ тебе темрява факторôвъ; затягнешь позичку хочь-бы малу, и ту десь факторъ-жидъ якъ-бы зъ пôдъ землѣ вырôсъ; выборы до рады державнои, сойму, повѣтовыхъ радъ або громадскихъ надаютъ богато случайностей всѣлякого рода факторамъ пописуватись своими факторскими спосôбностями, — а у насъ до того ще дôйшло, що и рекрута факторы обступаютъ.

Рекрутація то важна въ нашôмъ повѣтѣ подѣя, до котрои у насъ факторы прилагоджуются цѣлый рôкъ съ торжественнымъ намащеньемъ и цѣлый рôкъ почуешь поговôрки о розмаитого рода „гешефтахъ“, дѣйстно такъ, якъ передъ и по ярмарку Улашковецкôмъ.

Вже передъ приѣздомъ комисіи асентерунк. факторы убѣгаются о щастье помѣщеня кого зъ членôвъ комисіи въ своихъ стѣнахъ. Передъ приѣздомъ комисіи вже почуешь шваркотанье жидикôвъ: „Es kimmt a gite“ комисія або „es kimmt a schlechte“ комисія. Практики факторскй при асентерунку маютъ ôтбуватися у насъ вже ôтъ 7 лѣтъ, длятого и не диво, що почуешь о цѣлôй организаціи тои шайки обманщикôвъ и о утертôй вже терминологіи.

Факторы-жидки обступаютъ пописового и ведутъ его до жидика, що его оглядае. Тôй ставляе пописового розôбраного, якъ при асентерунку, пôдъ мѣру, мѣряе высоту росту, широкôсть грудей, оглядае докладно, и повѣдае ему, чи и якій блудъ мае. По тôй операціи выставляе пописовому картку, съ видами, якй пописовый мае, и съ тою карткою факторы ведутъ пописового до „Macher-ôвъ“.

Махерôвъ мае бути въ столици нашого повѣта тôлько пять, и суть то тіи, що нѣобыто за умовлену и напередъ зложену цѣну умавляются съ комисіею асентерунковою о увôльненье пописового ôтъ войсковои службы. Пôсля якости вадъ, залежитъ высота таксы ôтъ увôльненя.

По добитôмъ такъ торзѣ дôстававъ одинъ „Macher“, будь-то христіанинъ, будь-то жидъ, грошѣ съ припорученьемъ: зробити гешефтъ съ асентерунковою комисіею. Де грошѣ дѣваются, чи зôстаются всѣ въ карманѣ шайки факторôвъ и махерôвъ, — то на рѣчи не богато змѣняе, — фактъ остае фактомъ, що такй операціи финансовй дѣются и обманщики поживаются кровавою працею мужика и выломлюючогося зъ-пôдъ права войсковои службы жида. Майже кождый въ столици нашого повѣта знае дещо о тыхъ гешефтахъ оповѣсти.

Такй рѣчи, а такожь и де-що другого розповѣдаютъ у насъ голосно, но о тôмъ пôзнѣйше; а намъ теперь ходитъ тôлько о правильне выбиранье рекрута зъ однои, и о то зъ другои стороны, абы жидики-факторы и Macher-ы всякого рода и чина не хôсновались зъ чужои глупоты, — а що поговôрка о асентерунковыхъ гешефтахъ голосна въ цѣлôмъ повѣтѣ, — то сподѣемося, що панъ староста борщѣвскій постараеся виновныхъ выслѣдити и въ руки справедливости ôтдати, а то тымъ бôльше, що мабуть при тôмъ великихъ заходôвъ мати не буде. Такимъ способомъ той ярмарокъ перервеся, а поговôрки, що той або другій, увôльненый може по причинѣ дѣйстныхъ вадъ, бувъ увôльненый на пôдставѣ „махерки“ чей устанутъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Конецъ генеральныхъ дебатъ надъ буджетомъ.) По кн. Лихтенштайнѣ промовлявъ пос. Пикертъ зъ опозиціи, полемизуючи съ попереднымъ бесѣдникомъ. Ôттакъ промовлявъ пос. Топеръ. Ôнъ жалувався насамперед на то, що въ господарцѣ державы все ще не заведено рôвноваги, полемизувавъ съ пос. Гальвихомъ, котрый доказувавъ, що правительство виноване борбѣ національнôй и боронивъ намѣстника Чехъ, бар. Кравса. Пос. Томащукъ критикувавъ господарку державну. Переходячи на господарство рôльне, казавъ, що богато о тôмъ говорится а мало робится. Найбôльшою причиною упадку рôльництва, казавъ бесѣдникъ, суть великй податки. Коли цѣны збôжа упадутъ, рôльникъ змушеный за безцѣнъ продавати збôже, щобы лишь заплатити податки. Найгôрше даесь почути селянамъ само збиранье податкôвъ. Дальше критикувавъ бесѣдникъ поступованье при оподаткованю домôвъ и податку зарôбковôмъ. Зъ року до року податки тй значно збôльшаются безъ взгляду на то, що торговля и ремесла упадаютъ. При вымѣрѣ податку доходового и зарôбкового, казавъ бесѣдникъ, найбôльшу ролю грае самовôльнôсть урядникôвъ; особливо даесь то чути на Буковинѣ де и рекурсы нѣчого не помагаютъ. О належностяхъ при екзекуціи не ма вже и бесѣды, бо коли ôй належности принесли въ 1878 р. 354.689 зр., то въ 1885 р. выносивъ доходъ зъ нихъ вже 841.105 зр., отже за сѣмъ лѣтъ збôльшився о 137%. Переходячи ôттакъ на бесѣду пос. Дѣдушицкого зазначивъ пос. Томащукъ, що ôтъ Румуніи не можна нѣякъ ôтмежитися мытами, бо Австрія высылае до Румуніи товарôвъ за 44 миліоны а фабрикатôвъ за 28 мил. Ôнъ жалувався дальше на то, що Буковину польщатъ насылаючи туды урядникôвъ зъ Галичины, котрыхъ ôттакъ католицке духовеньство на Буковинѣ попирае. Ôтъ часу его бесѣды передъ кôлькома роками въ тôй справѣ не появляеся вправдѣ именованье нѣ въ вѣденьскôй урядовôй газетѣ нѣ въ черновецкôй, але за то являеся урядникъ съ декретомъ именованя и его пріймаютъ. Напослѣдокъ заявивъ пос. Томащукъ, що буде голосувати за специяльною дебатою. По промовѣ ще мин. Дунаевского, Гербста и кôлькохъ другихъ пословъ приступлено по промовахъ ген. бесѣдникôвъ до специяльнои дебаты. До дебатъ специяльныхъ зголосилося 300 бесѣдникôвъ а мѣжь ними такожь и рускй послы, котрй постановили при ôтповѣднôй нагодѣ пôднести справу дотаціи станиславôвского епископства и жадати еи пôдвысшеня.

(Специяльнй дебаты надъ буджетомъ.) Дня 24 марта с. р. розпочались специяльнй дебаты надъ буджетомъ. Титулы „двôръ цѣсарскій“ або т. зв. листа цивильна, ôттакъ „канцелярія кабинетова“, „рада державна“ и „трибуналъ политичный“ принято безъ дискусіи. Листу цивильну, котра не змѣняеся, ухвалено въ сумѣ 4.650.000 зр. Титулъ „канцелярія кабинетова“ ухвалено въ сумѣ 150.766 зр., отже о 742 зр. бôльше якъ минувшого року. Для „рады державнои“ ухвалено 969.859 зр. або о 116.585 зр. менше якъ минувшого року. На „трибуналъ политичный“ ухвалено 24.000 зр., такъ само якъ и минувшого року; сума та призначена лишь для кôлькохъ урядникôвъ и слугъ, бо предсѣдатель, его заступникъ и члены трибуналу не берутъ нѣякои пенсіи. При роздѣлѣ „рада министрôвъ“, котрый обôймае платню президента министрôвъ и двохъ министрôвъ безъ теки, дальше бюро президіяльне, бюро прасове, бюро кореспонденційне и телеграфичне, фондъ диспозиційный, газеты урядовй и трибуналъ администраційный, забравъ голосъ пос. Венцличке специяльно при титулѣ „фондъ диспозиційный. Ôнъ жалувався передовсѣмъ на то, що правительство уживае сего фонду на то, щобы пôддержувати газеты, котрй въ дуже острый способъ нападаютъ на опозицію. Бесѣдникъ ôтчитавъ ôттакъ на доказъ сего деякй уступы зъ „Brüner Morgen Post“ и „Brüner Ztg.“ и жалувався дальше на конфискату газетъ опозиційныхъ, котра минувшого року дôйшла до числа 400. Натякуючи на розпорядженье министра просвѣты що до библіотекъ шкôльныхъ, каже Венцличке: „Коли вже якусь книжку выкидаеся зъ библіотеки длятого, що якійсь тамъ школярь наговоривъ дурниць, то вже на часѣ було-бы выступити рѣ-

шучо и отверто противъ такихъ газетъ якъ берненьскй. Бесѣдникъ заявляе на послѣдокъ, що ôнъ и его товаришѣ будутъ голосувати противъ диспозиційного фонду. Венцличкови ôтповѣдавъ гр. Таффе, звертаючи увагу на то, що праса опозиційна мае такожь запомогу ôтъ своеи партіи и що она ще острѣйше выступае якъ газеты офиціозні, а прецѣ нѣхто того не бере за зле. (*Голосы*: Але правительство оплачуе прасу свою нашими податками.) Впрочѣмъ, казавъ гр. Таффе, праса опозиційна выступае противъ правительства а праса урядова противъ опозиціи, отже нема причины жалуватися; въ державѣ конституційнôй и не може инакше бути, тôлько муситъ вестися борба; пожаданымъ лишь було-бы, щобы та борба була честна и прилична. — Пос. Вурмъ заявивъ, що годится съ девизою правительства: миръ, згода и погодженье народôвъ. — Врабецъ доказувавъ, що теперѣшне правительство есть чисто реакційне. Праса офиціозна голоситъ вправдѣ, що робôтники стоятъ по сторонѣ теперѣшнои бôльшости; то однакожь треба сконстатувати, що за жадного правительства робôтникôвъ такъ не угнетано и не затикано имъ рота, якъ за теперѣшного. То само дѣеся и съ мѣщаньствомъ. Коли въ Грацу и Габльонцу зôбралися мѣщане, щобъ поговорити надъ проектомъ закона о ополченю, зборы заказано! То реакція а не свобода, то не консерватизмъ! Свобода прасы есть лишь до того, щобы сѣяти роздоръ мѣжь Нѣмцями. Що до реформъ економичныхъ, то бесѣдникъ есть за самопомочею и не хотѣвъ-бы, щобы всего жадати лишь ôтъ правительства. Але хто сему винуватый, що нынѣ жадаеся всякои реформы економичнои лишь ôтъ правительства? Лишь теперѣшна бôльшôсть. Она то довела вже до того, що нынѣ жадаеся ôтъ правительства такихъ рѣчей якъ н. пр. означеня высоты заплаты за роботу, державнои торговлѣ збôжа и т. д. — Опôсля промовляли ще послы Русъ, Веберъ и справоздавець Деймъ, по чѣмъ ухвалено повысшй титулы безъ всякои змѣны.

Дальше слѣдувала дебата надъ титуломъ „центральна управа министерства дѣлъ внутрѣшныхъ". Пôдчасъ дебаты промовлявъ пос. Страхе, котрый дуже остро нападавъ на Чехôвъ и правительство. Чехамъ пригадавъ ôнъ ихъ подорожь до Москвы и сказавъ, що они, мимо того, що выпираются, будьто-бы ихъ австрійскій посолъ представлявъ цареви, готовй ще и третій разъ поѣхати до Москвы а ôттакъ знову закрыватися посломъ. Переходячи на правительство, каже бесѣдникъ: А якъ же маесь рѣчь съ повагою правительства? На то не потреба ажь зелѣзницѣ Дукъ-Боденбахъ, щобы выказати, що корупція сталась нынѣ здôбною до правительства и то пôдъ управою тыхъ самыхъ спасителѣвъ... (Президентъ взывае бесѣдника до порядку.) Страхе говоритъ дальше: Зелѣзниця Тульнъ Ст.-Пельтенъ, Каминьскій-трансверзалка, Бонтулендербанкъ, Неминаръ, Рапапортъ, Дукъ-Боденбахъ, Альфредъ и Клиръ: ото заголовокъ тои исторіи, въ котрôй буде колись описуватися економична дѣяльнôсть фирмы „Таффе, Пино, Дунаевскій и спôлка"! Шкода, що нема тутъ бар. Пино, але все одно; министерство солидаризовалося съ нимъ въ справѣ зелѣзницѣ Дукъ-Боденбахъ и весь брудъ сеи корупціи останесь на нѣмъ. Страхе закôнчивъ свою бесѣду такъ: Въ очахъ моихъ выборцѣвъ стратило се министерство всяке поважанье. За сй слова вôзвавъ его президентъ знову до порядку и ôтобравъ ему голосъ. Епилогъ до сеи сцены зробивъ ще пос. Грегръ, ôнъ крикнувъ до Страхого: Коли хочете таку бесѣду держати, то идѣтъ до корчмы. На лѣвици зробився страшный крикъ, роздались голосы: Уличникъ зъ ческого сойму! Крикъ тревавъ кôлька минутъ, ажь на послѣдокъ удалось президентови промовити и ôнъ завôзвавъ Грегра до порядку.

Дальше промовляли послы Кайцль и Пернерсторферъ. Послѣдный застановлявся надъ политичною дѣяльностею министерства и сказавъ, що колибъ навѣть теперѣшне министерство ôтповѣдало національнымъ бажанямъ его партіи, то она-бъ все таки противъ него выступала а то длятого, бо министерство се зовсѣмъ не есть прибѣжищемъ справедливости и права якъ въ другихъ добре упорядкованыхъ державахъ, щобы могло выкликати довѣрье въ народѣ. Коли гр. Таффе побачивъ, що не може дôйти до ладу съ погодженьемъ народностей, та взявся до реформы соціяльнои; але яка то реформа? Ôнъ почавъ наслѣдувати Нѣмеччину. Зъ однои стороны уживъ ôнъ робôтникôвъ противъ тыхъ, що ему не прихильнй а зъ другои знову пригнетае робôтникôвъ черезъ власти ему пôдданй. Бесѣдникъ ôтчитувавъ много листôвъ, въ котрыхъ робôтники жалуются на поступованье правительства. Межи иншими оповѣдавъ ôнъ слѣдуючій фактъ: Одинъ робôтникъ бувъ засудженый на 4 роки вязницѣ за враду стану. Ôтсидѣвши кару вывандрувавъ ôнъ за призволомъ полиціи до Швайцаріи и найшовъ тамъ роботу у одного фавриканта въ Уцвиль. Консулятъ австрійскій въ Ст. Галльенъ надôславъ ему опôсля тымчасовый пасъ а въ долученôмъ письмѣ було сказано, що властивый пасъ вышлеся ему въ короткôмъ часѣ. Листъ бувъ адресованый до фабриканта; сей отворивъ его, прочитавъ, що написано и ôтдавъ робôтникови. По якôмсь часѣ надôйшло знову письмо зъ консуляту до фабриканта а зверху було написано: Пасъ вразъ съ долученымъ письмомъ. Фабрикантъ недогадуючись нѣчого, ôтдавъ письмо неотворене робôтникови. Сей ôтворивъ письмо и найшовъ въ нѣмъ крôмъ паспорту ще и слѣдуючу замѣтку: „Доношу вамъ довѣрочно, що пôсля ноты ц. к. дирекціи полиціи у Вѣдни Левъ Валеска ôтгрававъ у Вѣдни въ кругахъ соціялистичныхъ важну ролю, бувъ засудженый за зраду стану и образу цѣсаря на чотыри роки и ту кару ôтсидѣвъ. Я просивъ-бы васъ отже ласкаво мати сего робôтника о скôлько можна на оцѣ, повѣдомляти мене о его поведеню и можливыхъ якихсь агитаціяхъ и на случай его выступленя зъ фабрики донести менѣ о тôмъ". Чи знае президентъ министрôвъ, якъ таке поступованье называеся? Есть то доказъ на то, якъ поступае собѣ полиція и яка есть прихильнôсть правительства до робôтникôвъ. Можна бути зрадникомъ стану, але се ще не рѣшае о моральности особы, отже и тутъ засѣдае межи министрами чоловѣкъ, що бувъ засудженый за зраду стану. (*Голосы зъ лѣвицѣ*: Министеръ Земялковскій!) Найже правительство отже не обтуманюе и най намъ вже накине повну неволю. — Гр. Таффе: Кôлько було бесѣдникôвъ, тôлько и обжалованьь пôдношено противъ министерства. Одинъ бесѣдникъ жалувався, що теперь до урядôвъ принимаются лишь самй „наничѣ". Я тому неперечу, але се есть лишь обявъ потѣшаючій, бо давнѣйше зъ шляхты не хотѣвъ нѣхто вступати до уряду. Закидаютъ менѣ, що я чехизую, що протегую Чехôвъ и ихъ школы, а прецѣ такъ само поступае правительство и супротивъ Нѣмцѣвъ и нѣмецкому „Schulverein-ови" не роблено нѣякихъ перешкодъ, доки ôнъ собѣ правно поступавъ. Роблено дальше закиды, що министеръ Чехъ, бар. Кравсъ, робитъ, що лишь загадае президентъ министеръ; зъ сего можна лишь тѣшитись, що намѣстникъ сповняе точно приказы свого настоятеля. Говорено тутъ такожь о старокатоликахъ, що правительство уважае товариство старокатоликôвъ за товариство политичне. Трибуналъ политичный осудивъ, що се товариство есть лишь конфесійне; коли такъ, то чогожь належатъ до него и католики и жиды и люде безконфесійнй. Правительство мусѣло отже уважати се товариство за политичне и выступати противъ него, яко противъ небезпечного. Выведено дальше знову на сцену Неминара и роблено менѣ закидъ, що я съ нимъ зносився. Се рѣчь була проста; коли я бувъ намѣстникомъ въ Тиролю, его именовано професоромъ на университетѣ въ Инспруку и я пріймавъ его у себе; пôзнѣйше однакожь, коли рознеслась вѣсть що то за чоловѣкъ, я вже его не казавъ до себе допускати. Такъ збивавъ гр. Таффе точка за точкою робленй ему закиды и сказавъ на послѣдокъ: Коли лишь бôльшôсть буде попирала теперѣшне министерство, то сповнится предсказанье попередного бесѣдника и дѣла будутъ чимъ разъ лѣпше на передъ поступати.

(*Пос. Озаркевичь*) промовлявъ онногды пôдчасъ дебатъ буджетовыхъ при титулѣ „Зарядъ центральный". Ôнъ домагався, щобы увзглядновано поданя руского клиру о запомоги, щобы пôдвысшено дотацію епископства станиславôвского и полѣпшено бытъ матеріяльный крылошанъ капитульныхъ и щобы заведено руску гимназію и рускй клясы паралельнй при гимназіяхъ въ всхôднôй Галичинѣ. Дальше зазначивъ пос. Озаркевичь, що въ школахъ народныхъ повиннй дѣти выховуватися на обывателѣвъ державы съ переконанями католицкими; ôнъ не може погодитися съ нынѣшною школою ôтдѣленою ôтъ церкви. На послѣдокъ звернувся противъ недавного высказаня пос. Томащука, що будьто-бы въ радѣ державнôй не було бôльше рускихъ послôвъ лишь одинъ и сказавъ, що Русины рѣшучо вырѣкаются всякихъ зношень съ лѣвицею. (*Оплески зъ правицѣ.*)

(*Пос. Ковальскій*) промовлявъ дня 31 марта пôдчасъ дебатъ буджетовыхъ о ôтносинахъ рускихъ школъ народныхъ. Змѣстъ его бесѣды подамо пôзнѣйше.

(*Справы школьнй.*) Министерство просвѣты приказало на ново оголосити розпорядженье зъ 1873 р., пôсля котрого ученикамъ школъ народныхъ и середныхъ не вôльно завязувати нѣякихъ товариствъ або до якихсь товариствъ належати. Коли-бы ученики хотѣли збиратися разомъ въ цѣли науки, то вôльно се лишь за призволомъ и пôдъ надзоромъ учителѣвъ. Провина противъ сего розпорядженя може за собою потягнути выключенье зъ школы. — На засѣданю рады державнои дня 30 марта заявивъ министеръ Гаучь свои погляды на реформу школъ середныхъ. Передовсѣмъ клавъ министеръ просвѣты вагу на то, що дотеперѣшного стану науки въ школахъ середныхъ не можна обнижити и нема иншои рады якъ часъ науки въ гимназіяхъ пôднести на 9 лѣтъ. Дальше высказався министеръ Гаучь рѣшучо за образованьемъ гуманитарнымъ, обѣцявъ реформу для залагодженя теперѣшнои недостачѣ, улекшеня въ клясахъ низшихъ и попиранье талановитыхъ а убогихъ ученикôвъ.

(*Плянъ сегорôчнои кампаніи парляментарнои*), якъ доноситъ „Czas", мае бути слѣдуючій: Насамперѣдъ прійде пôдъ ухвалу палатъ законъ о загальнôмъ ополченю, залагодженый въ комисіи а ôттакъ законъ о соціялистахъ. По залагодженю сихъ справъ думае министерство ôтрочити парляментъ въ половинѣ цвѣтня ажь до осени, а въ сѣмъ часѣ будутъ могли розпочатися переговоры въ справѣ угоды съ Угорщиною. Въ маю булибы скликанй соймы краевй на звычайну сегорôчну сесію а въ вересни спôльнй делегаціи, котрй симъ разомъ радили бъ въ Пештѣ.

(*Зъ комисій парляментарныхъ.*) Комисія для внесеня Шаршмида збираеся нынѣ на перше засѣданье. Предсѣдателемъ сеи комисіи выбраный гр. Гогенвартъ. Дуже цѣкава рѣчь, якъ комисія се внесенье залагодитъ; чи правиця зможе се внесенье ôткинути, чи якъ клерикалы кажутъ, поставитъ инше внесенье. Проводирѣ правицѣ згодились вже на спôльне поступованье въ сѣй комисіи. — Въ комисіи для закона противъ соціялистôвъ выбрано замѣсть гр. Адама Голуховского, котрый зложивъ мандатъ, пос. Цукера. При §. 5 поставивъ пос. Штурмъ поправку, пôсля котрои поставленье пôдъ надзôръ полиційный за анархизмъ мае зависѣти ôтъ засуду карного суду. Сему внесеню спротивився мин. Пражакъ, бо казавъ, що властямъ политичнымъ треба лишити вôльну руку. На внес. пос. Шимановского постановлено выслухати гадки гр. Таффого.

Заграничнй Державы.

Рухъ соціяльный на заходѣ. Найновѣйшй вѣсти зъ Бельгіи представляютъ намъ сумный образъ сего краю. Коли рухъ соціяльный въ меншôй або бôльшôй мѣрѣ проявляеся въ цѣлôй Европѣ, то въ Бельгіи прійшло вже до явнои ворохобнѣ, и то ворохобнѣ тымъ страшнѣйшои, що она не обмежилася лишь на самыхъ фабрикахъ а звернула свое оружіе противъ всѣхъ, що яке небудь бôльше майно посѣдаютъ; однымъ словомъ, въ Бельгіи настала соціяльна революція. Мѣсцевости якъ Шарльроа, Шато-Ультреманъ, Монсо, Маршіенъ, Ру находятся въ повнôмъ розгарѣ вôйны домашнои. Робôтники узброенй въ булавы, револьверы и штилеты переходятъ тысячами зъ одного мѣсця на друге и де лишь можутъ, руйнуютъ и палятъ не тôлько фабрики и склады фабричнй але такожь склепы, домы и замки людей, що доси не стояли съ робôтниками въ нѣякôй звязи. До робôтникôвъ прилучаются декуды такожь и дооколичнй селяне. Шкода, яку ворохобники доси наробили, обчисляеся вже на миліоны. Правительство выслало до загроженыхъ мѣсць войско, але силы, котрй выслано, показались въ виду величезного руху за слабй. Въ многихъ мѣсцяхъ прійшло межи войскомъ а робôтниками до кровавои бôйки и богато людей ранено и убито. Все то однакожь не зменшило руху соціяльного въ Бельгіи анѣ трошки, противно, по цѣлôмъ краю пôшла страшна тревога и кождый пытае, чимъ то все закôнчится. Правительство затревожилось немало. Дня 26 с. м. зôбрались въ Брукселі министры на нараду, запрошено такожь президента мѣста и ухвалено выслати цѣлу залогу брукселъску до Шарльроа а въ мѣстѣ мае гвардія мѣщаньска повнити службу войскову. Нѣмецкй газеты доносятъ, що небезпечнôсть стала вже такъ велика, що загрожуе Нѣмеччинѣ, въ виду чого кн. Бисмаркъ мавъ предложити бельгійскому правительству помôчь и спôльне поступованье противъ анархистôвъ.

Подôбный рухъ соціяльный проявився, якъ мы вже доносили, и въ Франціи въ околици мѣста Деказвиль и хочь рухъ сей тамъ трохи ослабъ, то однакожь такъ межи самыми робôтниками якъ такожь и середъ селяньства а ôттакъ и по бôльшихъ мѣстахъ Франціи, де находится богато непевного елементу, запанувало велике невдоволенье. Середъ суспôльности французкои кипитъ вже страшно а численнй агитаторы додаютъ чимъ разъ нового матеріялу до огню, котрый леда хвиля може выбухнути широкимъ поломѣнемъ. Радикальнй газеты доносятъ, що въ Деказвиль навѣть войско, выслане туды для удержаня порядку, солидаризуеся съ робôтниками и поки що бодай тымъ заявило свою солидарнôсть, що зробило складку въ користь робôтникôвъ.

О такôмъ самôмъ руху въ Англіи доносили мы вже свого часу и хиба лишь флегматичному темпераментови Англичанъ треба приписати, що тамъ вже давно не прійшло до кровавои революціи. Контрастъ межи крайнымъ убожествомъ а найбôльшимъ богацтвомъ може нѣгде не есть такъ великій якъ въ Англіи а теорія соціялизму може тутъ знайти якъ найбôльшій практичный ужитокъ.

Ба, не досыть на тôмъ; рухъ соціяльный проявився не тôлько въ перестарѣлôй Европѣ, але навѣть и въ новôмъ свѣтѣ, въ золотодайнôй Америцѣ. Въ станѣ Канзасъ въ Сполученыхъ Державахъ робôтники при зелѣзницяхъ застановили свою роботу и цѣлый рухъ на зелѣзницяхъ уставъ. И тутъ проявилися подôбнй сцены якъ въ Европѣ, и тутъ правительство мусѣло ужити ажь силы, щобы зробити порядокъ.

Однымъ словомъ, дотеперѣшный ладъ суспôльный на заходѣ попсовався. Та чи ли ь на заходѣ? Куды не поглянемо въ цѣлôй Европѣ ви димо той самый объявъ, що и на заходѣ. Пригляньмося повысшимъ фактамъ окремо и пошукаймо причинъ ихъ та порôвнаймо ихъ съ собою, а прійдемо до переконаня, що хочь и якъ центры згаданого руху суть ôтъ себе ôтдаленй, то все таки есть певна звязь межи ними; всюды рухъ соціяльный проявився однаково, отже видко, що и всюды дѣлаютъ однаковй причины. Затратилась рôвновага межи працею а еи добуткомъ, головно майномъ рухомымъ, капиталомъ и зъ ôтои иде борба, яка теперь ведеся на заходѣ. Чимъ бôльше на захôдъ, тымъ бôльшій бракъ сеи рôвноваги, тымъ бôльша небезпечнôсть для суспôльности, тымъ бôльша причина соціяльнои революціи. Тяжку борбу прійшлось переживати европейскôй суспôльности, но въ нѣй самôй причина злого и доки се зло не усунеся, доти не буде надѣѣ на лѣпшй часы, а зла того не усуне нѣяка военна сила, нѣякй хочь-бы и якъ острй законы; все то суть лишь паліятивы, котрй вправдѣ можутъ повздержати рухъ соціяльный на якійсь часъ, але его зовсѣмъ не усунутъ, доки ажь сама суспôльнôсть на лѣпшу не перемѣнится. Ажь сумно згадувати, що теперь не дѣеся. Всюды куды не поглянемо, суспôльнôсть стараеся покрыти лишь блихтромъ поверховнымъ, немовь тымъ выробомъ фабричнымъ якъ и то одѣнье, що нимъ поодинокій чоловѣкъ себе прикрывае. Почутье правдивои моральности свободы и волѣ заумерло; грôшми добуваеся всего, грôшь стався нынѣ идеаломъ, за котрымъ гонитъ старый и молодый; грôшми здобуваеся не тôлько становище въ суспôльности, але купуеся совѣсть и вѣру; грôшми ширится переконаня политичнй, за грошѣ продаеся власный нарôдъ, и т. д. Супротивъ такого значеня гроша всяка праця, хочь бы и найсовѣстнѣйша и повна посвяченя не значитъ нѣчого. Чи коли небудь въ иншихъ часахъ проявлялися злодѣйства, званй соромливо дефравдаціями, на такъ велику скалю якъ нынѣ? Охота до легкои наживы жене поодинокихъ людей въ пропасть, а съ нею и цѣлу суспôльнôсть. Коли отже зъ однои стороны грôшь ставъ ôтгравати такъ велику ролю, то зъ другои стороны знову всякй иншй средства до житя показались за слабй; майже всюды настало загальне зъубожѣнье; кризисъ економична рознеслась по всѣй Европѣ; всюды запанувавъ милитаризмъ а всѣ державы, щобъ выдержати конкуренцію милитарну, шрубуютъ податки вже до найвысшои степени. Все то суть факты, котрй скорше чи пôзнѣйше будутъ мусѣли довести до катастрофы. Що-жь роблятъ супротивъ всего того поодинокй правительства, що робитъ загалъ суспôльности, щобы не допустити катастофы? Ото всѣ такъ правительства якъ и загалъ суспôльности не хотятъ въ сѣмъ руху соціяльнôмъ признати якоись природнои перемѣны и ссылаютъ все лишь на агитаціи и ширенье шкôдливыхъ теорій, супротивъ котрыхъ ставлятъ законы, уживаютъ самои лишь силы мôцнѣйшого и т. д, замѣсть старатись поняти рѣчь практично, выслѣдати правдиву причину злого и старатися его завчасу усунути. Приключеня на заходѣ чейже отворятъ очи всѣмъ и поучатъ всѣхъ, що треба робити, щобъ подôбнй проявы руху соціяльного и деинде не повторилися, бо хочь межи всходомъ а заходомъ Европы есть велика рôзниця, то все-жь таки подôбный рухъ суспôльный може легко и тамъ перенестися, де ôнъ нынѣ, що такъ скажемо, ставъ ледви корѣнцѣ пускати.

Россія. Революціонеры въ Россіи зачинаютъ знову рушатися. Въ Москвѣ сконфискувала полиція передъ кôлькома днями велике число „Народнои Волѣ". Сконфисковане число сеи газеты, друкованои имовѣрно въ Петербурзѣ складаеся зъ трохъ аркушôвъ. Въ Харковѣ пропала знову зъ правительственнои касы значна сума грошей, а въ касѣ найдено лишь карточку съ написею „для Народнои Волѣ". Виновника крадежи доси не выкрыто. — Зъ Одессы доносятъ, що Россія приготовуеся до окупаціи Болгаріи. Тамошне генеральне командо одержало вже запечатаный приказъ, щобы було приготоване до перевозу войска до Варны. Въ звязи съ симъ фактомъ мае стояти такожь подорожь царя до Криму. Звычайно выѣзджае царь туды доперва въ червню, сего же року выѣзджае вже въ цвѣтню. Въ загалѣ зъ Россіи надходятъ якісь глухй вѣсти, будьтобы тамъ готовилась якась вôйна.

Англія. Глядстонъ заявивъ въ палатѣ послôвъ, що вже нынѣ предложитъ свôй проектъ въ справѣ ирляндскôй. Межи англійскимъ премієромъ а меншостею кабинету прійшло вже до рѣшучого зôрваня, котре не дастся вже нѣякъ полагодити. Министры Чемберленъ и Тревельенъ заявили рѣшучо, що зъобовязуются лишь такъ довго позôстати въ кабинетѣ, поки Глядстонъ не предложитъ свого проекту. Що до самого проекту, то можна на теперь лишь тôлько сказати, що англійскй либералы съ выемкою бермингемскои групы (прихильники Чемберлена) и прихильникôвъ Гартингтона, всѣ будутъ сей проектъ попирати. Зъ помѣжь членôвъ министерства маютъ Спенсеръ, Джонъ Морлей, Чильдерсъ, Кимберлей и Банерманъ зовсѣмъ годитися съ плянами Глядстона а прочй министры — якъ сподѣваеся Глядстонъ не будутъ бодай робити опозиціи. — Зъ Рангунъ доносятъ, що межи ворохобниками въ Барма а англійскими войсками прійшло пôдъ Ѥметенъ до стычки. Англичане стратили при тôмъ одного убитого и двохъ тяжко раненыхъ. Ворохобники стратили 40 людей въ убитыхъ.

Бельгія. Положенье въ Бельгіи сталося въ послѣдныхъ дняхъ дуже критичне; рухъ соціяльный закипѣвъ не тôлько въ литихскôмъ окрузѣ промысловôмъ, але рознѣся по цѣлôй Бельгіи а навѣть запанувавъ и въ самôй столици краю. Мѣсто Литихъ находится въ формальнôй облозѣ черезъ соціялистôвъ и правительство було змушене розвинути якъ найбôльшу енергію и выслало на загроженй мѣсця звышь 6000 войска. Крôмъ сего подвоила ще жандармерія и полиція свою дѣяльнôсть а по декотрыхъ мѣстахъ а особливо въ Литиху утворилась окрема гвардія зъ мѣщанъ. Все то однакожь не помогло нѣчого. Робôтники, котрыхъ въ самôмъ литихскôмъ окрузѣ промысловôмъ есть около 150.000, выступаютъ дуже завзято и провокуютъ войско. Сконстатовано, що бôльша часть робôтникôвъ есть узброена въ карабины, револьверы и штилеты. Коли ще передъ кôлькома днями рухъ соціялистичный обмежався лишь майже на саме мѣсто Литихъ, то нынѣ занепокоивъ ôнъ мало що не половину Бельгіи бо цѣлу ту всхôдно-полудневу часть, въ котрôй лежатъ мѣста Турней, Брукселя, Намуръ и Литихъ. Въ самôмъ Литиху рухъ сей въ послѣдныхъ дняхъ ослабъ, за то выступивъ сильнѣйше въ Шарльроа, Шателино, Монсъ, Рансартъ и другихъ мѣсцевостяхъ. Въ Шарльроа зробили застановку роботы 15.000 робôтникôвъ и розôйшлись по цѣлôй околици, намовляючи всюды робôтникôвъ до такожь застановки. Въ многихъ сторонахъ товпы робôтникôвъ ограбили цѣлй громады и зруйнували все, що имъ попало пôдъ руки; гуты шкла, лѣярнѣ, валкôвнѣ збурено безъ пощады. Въ Шателино и Форже-Агосъ прійшло до стычки межи робôтниками а жандармерією, при чѣмъ поранено тяжко пять особъ. Въ Литиху, де теперь рухъ робôтницкій трохи ослабъ, арештовано богато особъ, при котрыхъ найдено укрыту вброю переважно револьверы и штилеты.

Характеристичнымъ есть, що рухъ соціяльный проявився вже и въ войску бельгійскôмъ. Въ Литиху арештовано по сêй причинѣ одного пôдъофицира и трохъ рядовыхъ. Офиціяльнû телеграмы промовчуютъ очевидно о сêмъ фактѣ и доносятъ лишь, що арештовано ихъ за несубъординацію. Въ Брукселе скликали були робôтники дня 25 с. м. митингъ. Полиція и жандармерія була вже на все приготована. Коли товпа робôтникôвъ почала чимъ разъ грôзнѣйшû прибирати розмѣры, вмѣшалась полиція, но натрафила на опôръ зô стороны робôтникôвъ и мусѣла ужити зброѣ. Того жь вечера арештовано пять особъ; мала громадка робôтникôвъ, котра пустилась була передъ королевску палату, мусѣла передъ полиціею уступити. Королевска родина перебуває теперь на замку Ляекенъ и звычайно буває вечерами въ театрѣ; того дня король не важився ити до театру. Говорятъ, що межи робôтниками бельгійскими находятся соціялистичнû проводирѣ зъ Нѣмеччины.

Болгарія. Непорозумѣнье межи Болгаріею а Россіею збольшаеся съ кождымъ днемъ. Россійска праса выступає съ кождымъ днемъ острѣйше противъ кн. Александра и домагаеся его детронизаціи, а болгарска праса народна, котра нынѣ має найбôльшій вплывъ въ цѣлôй Болгаріи, стараеся знову доказувати, що Россія не бажає зовсѣмъ независимости Болгаріи а хотѣла бы лишь край сей зробити своею провинціею а Болгаръ зроссійщити. Справа угоды болгарско турецкои доси не залагоджена. Предложенье Италіи въ сêй справѣ ôткинули державы европейскû длятого, що Россія не хотѣла на него згодитися. Агентія Гаваса доноситъ, що кн. Александеръ буде домагатися уніи безъ означеня речинця и такого залагодженя порозумѣня, котре дало-бы поруку дѣланя безъ назначеного речинця. Бюро Райтера доноситъ знову, що державы европейскû, въ виду неприняття внесеня Италіи и въ переконаню, що Россія не змѣнитъ свого становища, приказали своимъ представителямъ въ Софіи повѣдомити князя болгарского, що будутъ пôддержувати лишь першій проектъ Порты, пôсля котрого кн. Александеръ має бути лишь на 5 лѣтъ именованый ген.-губернаторомъ Всхôдной Румеліи. Дальшои пресіи державы не будутъ робити, а приступлятъ лишь просто до пôдписаня протоколу конференціи и пріймутъ до вѣдомости протестъ кн. болгарского, наколи ôнъ не ôтступитъ ôтъ своихъ жаданъ. — „N. fr. Presse“ доноситъ, що въ Софіи заносится на якуоь катастрофу; такого бодай переконаня суть въ Петербурзѣ и думаютъ, що Болгаре хотятъ оголосити край свôй королевствомъ. Гадка ся находитъ велику симпатію въ Россіи, однакожь, якъ тамъ думаютъ, не далосьбы перевести безъ помочи Россіи, а се не може доти наступити, доки въ Болгаріи панує кн. Александеръ. Въ мѣродайныхъ сферахъ суть того переконаня, що надôйшла вже пора, щобы Россія зробила порядокъ въ Болгаріи.

НОВИНКИ.

— **Послѣдне число „Дѣла“ зъ вôвтôрка с. т. сконфискувала ц. к. прокураторія держ.** за вступну статью п. заг. „Перешкоды розвоеви Русинôвъ“ и дописъ зъ Борщѣвского про мальверзаціи при асентерункахъ. Выдаемо нынѣ чч. 31 и 32 въ збôльшенôмъ объемѣ.

— **Рускій народный театръ** буде въ Дрогобычи ще лишь до 4 л. цвѣтня, а оттакъ прибуде до Долины. Въ Дрогобычи будутъ ще данû представленя: въ Четверъ с. т. „Зеленый Островъ“, комична опера въ 4 актахъ; въ суботу „Буря“, образъ зъ житя россійского мѣщаньства, на бенефисъ п-ѣ Биберовичевои; въ недѣлю „Новый Двôрникъ“, народна оперетка Данила Млаки. Въ Долинѣ 6 л. цвѣтня буде перше представленье. Всѣхъ представлень буде тамъ лише 6, а гранû будутъ кождого дня, выняви пятницю. Маемо надѣю, що нашû П. Т. Земляки зъ Долиньского и Болехôвского (до Болехова театръ не загоститъ) схотятъ навѣщувати нашъ театръ, котрый вже 5 рокôвъ не бувъ въ Долинѣ, и будутъ такожь заохочувати селянъ до участи въ представленяхъ.

— **Музыкально декляматорскій вечерокъ въ товариствѣ „Зоря“.** Житье товариске въ рускôмъ товариствѣ ремѣсничôмъ „Зоря“ розвивается чимъ разъ красше, чого доказомъ бувъ послѣдный вечерокъ музикально-декляматорскій, устроеный минувшои недѣлѣ въ комнатахъ товариства при улици краковской. Гостей зôбралося богато старшихъ и молодшихъ, а що найважнѣйше, що на вечерку явилися такожь и цѣлû родины; красный полъ бувъ численно заступленый. Зôбравшихся гостей повитавъ заступникъ головы п. Бѣрецкій завзываючи при сêй случайности молодшихъ товаришѣвъ до працѣ и науки. Оттакъ слѣдувавъ ôтчитъ п. Врецьоны о выхованю, а дальше пôшли декляміаціи, музика и спѣвы. Декляміаціи выголосили пп. Стецькôвъ и Павлишакъ, а сольо тенорове зъ оперы „Марта“ ôтспѣвавъ членъ товариства п. Липиньскій при супроводѣ фисгармоніи. Особливо подобалась гра на цитрѣ п. К., въ сали стало тихенько а нѣжнû акорды миленького потпури зъ народныхъ мельодій пронимали кождого до живого. Не менше подобались хоры и сольо п. Липиньского якъ такожь и сольо на скрипцѣ п. В. Вечерокъ закôнчився товариской забавою.

— **Роковины Шевченка въ Петербурзѣ.** Звѣстный ветеранъ украиньскои литературы Данило Мордовцѣвъ приславъ до „Зорѣ“ слѣдуючій листъ: „Учора д. 25 лютого, украиньска громада въ Петербурзѣ правила 25-тû роковины смерти великого кобзаря Украины та вкупѣ и Галичины — безсмертного Тараса Шевченка. О 1-ôй годинѣ ôтправлена була въ Казаньскому соборѣ панахида съ возглашеніемъ великому Тарасію вѣчнои памяти — памяти, котра певно буде вѣчна, и вѣчно жити-ме, якъ такожь вѣчно жити-ме его мова, мова Украины, въ якôй бы тяжкôй доли не спочивала еи сердечна мати-вдовиця. Громада зôбралась до церкви немала. Величественный соборный храмъ столицѣ мало не до половины наповнили молодû и старû дѣти Украины, якъ мало не на цѣлу половину рускои землѣ розляглося потомство „Полянъ“ преподобного Нестора-лѣтописця. Стоячи у храмѣ и слухаючи глубоко поетичныхъ мелодій печальныхъ пѣснопѣній великого Дамаскина, я мимоволь згадавъ такû-жь роковины 1885-го року, коли саме у тû днѣ славетный другъ того, чіи роковины мы правили, безсмертный историкъ Украины, тежь збирався „Въ далеку дорогу — до Харона, Черезъ Лету бездонную Та каламутную...“ Згадалось менѣ, якъ тогдѣ, слухаючи словесъ церкви Божои, що наче-бъ „тамъ нѣсть нѣ болѣзни нѣ воздыханія“, одна молоденька Украинка сумно промовила до мене: „Скоро, може и другû роковины що-рôкъ справляти мемо оттутъ-жежь“... Оно и такъ сталось, якъ сумно гадалось. У вечерѣ-жь вчора невеличка громада наша зôбралась до одного щирого земляка, щобъ закôнчити 25 тû роковины великого кобзаря Украины достойнымъ его мученического житя поминаньемъ. Ю. Ю. Цвѣтковскій и Г. С. Гашкевичь прочитали де що зъ безсмертныхъ творôвъ Тараса, яко „печальника народного горя и народныхъ надѣй“. Потôмъ помянули послѣднû 25 лѣтъ культурного житя сынôвъ Украины и того, що зроблено для будучности Украины и еи рôдной мовы громадскою працею тыхъ-же сынôвъ Украины..

— **Будова другои мѣскои церкви у Львовѣ** буде продовжатися сего лѣта. Окрôмъ будовы обохъ ризниць буде такожь — на скôлько фондъ на то позволитъ — перебудовуватись головный корпусъ церкви. Такожь задумує „Народный Дôмъ“ будувати сего лѣта дво верхну каменицю на мѣоци старои, котрои фронты звернені до улицѣ Краковской и до другои мѣскои церкви.

— **Д-ръ Щастный Сельскій** буде держати въ недѣлю четвертый зъ ряду ôтчитъ „Воздухъ а здоровье“ на запрошенье товариства „Рускихъ Дамъ“.

— **Читальня въ Стрыю.** Дня 28 л. с. м. ôтбулися въ Стрыю загальнû Зборы членôвъ мѣщаньскои читальнѣ, котрыхъ она числитъ надъ 120. На зборахъ спѣвавъ рускій хоръ мѣщаньскій, зложеный зъ мужескихъ и женьскихъ голосôвъ пôдъ проводомъ п. Г. дуже гарно рускû пѣсни. Проф. Григоровичь мавъ займаючій выкладъ о електрицѣ и объяснявъ его дуже займаючими експериментами, а п. Ант. Глодинскій выголосивъ выкладъ, въ котрôмъ выказувавъ вады нашихъ пôдмѣскихъ господарствъ и пояснявъ, якъ повинна бути устроена господарка пôдъ бôльшимъ мѣстомъ. Доходу мала читальня въ 1885 роцѣ 128 зр., а библіотека вже нынѣ, по роцѣ истнованя читальнѣ, числитъ звышь 300 томôвъ. Небавомъ читальня буде мати обширну хату, котру побудує собѣ зъ дарованого ѣй матеріялу изъ старои церкви на передмѣстю Ланахъ.

— **Читальня въ Зборовѣ.** Дня 24 л. сѣчня отворено руску читальню въ Зборовѣ заходомъ ц. к. нотаря Онишкевича и пароха о. Мизя. До читальнѣ приступило 50 членôвъ. Головою читальнѣ выбрано о. Мизя. Читальня розвивается дуже добре, хочь Поляки и Жиды не дуже ѣй радû. Кандидатъ нотаріяльный п. Гузаръ подає членамъ читальнѣ, що вôвтôрка и пятницѣ и недѣлѣ науку спѣву зъ нотъ, а хоромъ управляє п. Янишевскій.

— **Зъ Золочѣвщины** одержуемо ôтъ громадъ жалобы на то, що п. Єловицкій, комисарь ц. к. староства, якось занадто довго не выплачує имъ зложеныхъ оплатъ за наемъ права ловôвъ въ громадахъ. Що се має значити?

— **Якû стрѣльбы на псы роздає п. Свѣтальскій, ц. к. староста въ Калуши?** Якъ намъ пишутъ зъ Калуша, ц. к. староство калуске выдало розпорядженье, щобы дня 26 л. марта були выбитû всѣ псы въ селѣ Кропивнику зъ причины пôдозрѣня скаженины. Староство выдало се розпорядженье лише на донесенье жандармеріи, безъ сконстатованя симптомôвъ хоробы черезъ ветеринаря повѣтового. Коли вôйтъ Кропивника одержавъ такій наказъ, удався до п. старосты о пораду, що робити, коли нема чимъ псôвъ стрѣляти, бо въ селѣ нема анѣ однои ручницѣ? Тогдѣ п. староста каже: „Чекайте, я вамъ пораджу!“ — и выдавъ зъ староства двѣ ручницѣ, котрû лежали въ староствѣ Богъ знає коли ще сконфискованû. Прійшли ручницѣ до села и одну зъ нихъ дано Пилипови Якимчукови. Той, сподѣваючись, що п. староста Свѣтальскій не давъ-бы злои ручницѣ, набивъ еи и приготовився до стрѣлу. При першôмъ выстрѣлѣ зъѣджену ржою ручницю розôрвало на кавалки а Пилипови Якимчукови урвало руку! Якимчукъ числитъ двадцять кôлька рокôвъ, жонатый, має родину и удержуеся зъ працѣ рукъ. Хто-жь теперь — пытаемося п. Свѣтальского — буде працювати на его родину и кормити его дрôбнû дѣти? Тутъ насуваеся ще пытанье, чи дотычнû власти не маютъ иншого способу поступованя въ подôбныхъ случаяхъ? чи не лучше було-бы замовити гицля, котрый бы справився съ псами? На всякій способъ цѣкава рѣчь, хто бѣдному окалѣчѣлому вынагородитъ страчену руку, хто заплатитъ кошты курації? — чи може громада Кропивникъ? Сей случай повиненъ спонукати ц. к. намѣстництво запобѣгчи подôбнымъ нещастямъ на будуче! — *Б.*

— **Зъ-надъ Збруча пишутъ намъ:** Въ ночи на 13 л. марта с. р. въ Залѣсю въ добрахъ гр. Баворовского въ пов. борщѣвскôмъ гаевый Квасницкій съ другимъ слугою двôрскимъ стрѣтили въ лѣсѣ 5 селянъ, котрû вже 5 штукъ добрыхъ грабôвъ выносили. Гаевый до нихъ, а они почали утѣкати. Тогдѣ гаевый выстрѣливъ на 94 кроки и однымъ шротомъ влучивъ зъ заду въ голову паробка изъ Залѣся, Григ. Колодрубского, и той на мѣсци упавъ трупомъ. Другій утѣкаючій, хочь бувъ такожь влученый, выйшовъ цѣло, бо шротъ загрузъ въ одежи. Зъ другои зновъ стороны 5 лѣсовыхъ злодѣѣвъ напали були лѣсничого Стронера, котрый безъ стрѣльбы объѣздивъ лѣсъ около 10 год. въ ночи, и були-бъ его довжезными друками убили, коли-бъ не быстра конина, що его умчала.

— **Нещаслива пригода.** Въ Букôвску, въ сяноцкôмъ повѣтѣ, патролюючій жандармъ Цѣхоцкій стрѣтивъ д. 26 л. лючого въ помешканю бурмистра Пинтера, котре есть заразомъ шинкомъ, Станислава Хруща, звѣстного въ цѣлôй окрестности завадіяку, котрый при кôлькохъ людяхъ зачавъ насмѣватися зъ жандарма. Сей заявивъ Хрущови, що его арештує, але той добувъ зъ холявы рѣзничій нôжь, кинувся на жандарма и ажь тогды, коли одержавъ ôтъ него три удары шаблею въ руку и голову, закликавъ: „Теперь пôйдемо до суду!“ Но скоро лишь выйшли на ринокъ, упавъ Хрущь и закôнчивъ житье на мѣсци. Ведеся судово-карне слѣдство.

— **Зъ-пôдъ Кривча надъ Збручомъ** пишутъ намъ: Черезъ Кривче провадила недавно ц. к. жандармерія скарбового стражника. Пôдчасъ „службы“ зайшовъ „припадкомъ“ до двора, ôтчинивъ дверѣ витрихомъ, забравъ деякû рѣчи и удався въ дальшу службу, а й не догадувався бѣдолаха, що ôнъ „тамъ замкнувъ свого пса. По псѣ пôзнали пана.

— **Зъ Желдця, зъ пов. жовкôвского,** жалуются намъ громадяне, що тамошный начальникъ, Дамянъ Яцура, не хотѣвъ на дороговказахъ умѣстити написôвъ рускихъ, навѣть побôчь польскихъ, бо, казавъ, ц. к. староство не позволяе... Громадянамъ же здаеся, що то ихъ начальникъ Яцура „микититъ“ щось на свою руку, бо по другихъ громадахъ ставлятся и рускû написи...

— **На шляху зелѣзницѣ Стрый-Мункачь** курсуютъ вже поѣзды товаровû до Сколього. Ôтъ першого мая буде вже може отвореный рухъ поѣздôвъ особовыхъ. Линія ôтъ Сколього до угорскои границѣ буде вже сего лѣта укôнчена. Головный тунель по галицкôй сторонѣ есть вже пробитый а по сторонѣ угорскôй есть ще лише 100 метрôвъ не пробитыхъ.

— **Зъ Богородчанъ** доносятъ, що до Рады повѣтовои будутъ ще розписанû доповняючû выборы 3 членôвъ зъ сельскои куріи, бо о. Витошиньскій переносится зъ того повѣта до Радча пôдъ Станиславовомъ, а два выбранû члены, яко громадскû писарѣ, не можутъ въ Радѣ засѣдати.

— **Въ Яворовѣ** ведеся вже ôтъ довшого часу спôръ межи краевою Радою шкôльною, а межи репрезентаціею мѣста, котрôй накинено обовязокъ покрыти недоборы зъ истнувавшои тамъ выдѣловои школы. Школу засновано противъ болѣ мѣста, було ледви 5 клясъ замѣсть 8, а нарештѣ по розвязаню школы кажутъ мѣстови покрыти довги.

— **Депутація выслана вѣчемъ рôльничимъ,** зложена зъ дѣдича Зигм. Дембовского, селянина зъ пôдъ Кракова Оржеховского и селянина зъ пôдъ Тернополя Кубова, кн. Сапѣги и п. Гомоляча мала въ понедѣлокъ у Є. В. цѣсаря послуханье. На бесѣду выголошену п. Дембовскимъ ôтповѣвъ ласкаво цѣсарь, що ôнъ знає теперѣшне положенье стану рôльничого, що оно въ Галичинѣ о много прикрѣйше, якъ въ иншôмъ якôмъ краю, тымъ бôльше, що тутъ до загальнои бѣды прилучаются ще що рôчнû повени. Цѣсарь запевнивъ депутацію, що ôнъ самъ дбає про тû справы и що все поручивъ свому правительству, щобъ оно выслѣдило причины лиха и зарадило. Дальше заявивъ цѣсарь, що теперѣшна депутація тымъ бôльше переконує его о лихôмъ положеню рôльникôвъ и що ôнъ поручитъ свому правительству другій разъ, щобы оно якъ найскорше тû справы въ интересѣ рôльникôвъ полагодило.

— **Ремунерацію** катихитамъ за науку религіи выплатила стрыйска рада школьна окружна въ Журавнѣ 26 зр. и Жидачевѣ 32 зр. а теребовельска рада школьна въ Теребовли 40 зр.

— **Галицкû рѣки,** котрыми крыга и стопленый снѣгъ сплывали досыть правильно черезъ кôлька послѣднихъ днѣвъ, розгулялися на добре. Въ рѣкахъ всхôдной Галичины воды сплываютъ мимо ихъ высокого стану (въ Галичи 2·40 метр.) безъ нѣякои до теперь шкоды. Але въ захôднôй Галичинѣ уже кôлька селъ упало жертвою катастрофы. Станъ воды на Вислоку бувъ вчера 4·30 м. надъ зеро. Въ Краковѣ Висла пôднеслася на 260 цм. надъ зеро, вода залила пивницѣ и сутерены на деякихъ улицяхъ, а меншû рѣчки поробили величезнû школы на поляхъ озимыхъ. Дня 29 марта спинилася крыга на Вислѣ пôдъ Радомышлемъ такъ, що вода перервала охоронû валы на Вислѣ и почала гуляти на широкôй рôвнинѣ заливши цѣлкомъ 4 села.

— **Конкурсы.** Краева Рада шкôльна оголошує конкурсъ на посаду учителя исторіи и географіи въ Стрыйскôй гимназіи съ речинцемъ до 10 л. цвѣтня и на посаду управителя взôрцевои школы при учительскôй семинаріи въ Тернополи съ платнею 800 зр. и квинквеніями по 100 зр., съ речинцемъ до кôнця цвѣтня.

— **Рухъ зелѣзничій межи Равою рускою а Угновомъ** задержиный на довшій часъ черезъ ушкодженье моста зелѣзницѣ межи Угновомъ а Зеленою.

— **Покусанû скаженымъ вовкомъ** селяне зъ Смоленьскои губерніи, о котрыхъ мы доносили, що поѣхали до Парижа до Пастера суть ще у него на курації, але на однôмъ зъ нихъ выступаютъ вже звѣстники пароксизму, мимо того, що Пастеръ ихъ пильно лѣчитъ. Межи тыми селянами знаходится такожь и ихъ священикъ, котрого той вовкъ бувъ покусавъ. Фотографія того селянина, котрый схопивъ скаженого вовка за горло и удушивъ его, розкуповуютъ въ Парижи, а навѣть деякû цѣкавѣйшû Парижане приходятъ до института Пастера, щобъ его лично пôзнати. Зъ помѣжь покусаныхъ селянъ одинъ уже померъ; передъ смертею не мôгъ нѣчого ѣсти и пити, хотяй жажда була у него дуже велика. При секціи знайдено въ его тѣлѣ цѣлый вовчій зубъ, а лице его було зовсѣмъ пошарпане.

— **П. Евгеній Олесницкій** звѣщає всѣхъ тыхъ Вп. Земляковъ, котрû за его посередництвомъ выписали або хотятъ выписати илюстроване выданье Шевченковыхъ „Гайдамакôвъ“, що въ Петербурзѣ продаются такожь и оправленû вже оздобно примѣрники сего выдана, и що оправа стоитъ 3 рублѣ або на нашû грошѣ 3 зр. 70 кр.

— **Для тов. „Сѣчь“ у Вѣдни** зложили при случаю вечерниць въ память Т. Шевченка Вп. послы: оо. И. Озаркевичь 3 зр., Мандычевскій 2 зр., Сѣнгалевичь 2 зр. и п. Охримовичь 3 зр. На цѣли товариства зложили такожь: п. Яковъ Вайсбергъ 1 зр. и п а Ганна Гоморакъ 1 зр. За тû щедрû датки складає Выдѣлъ товариства прилюдну подяку. — *Д-ръ Романъ Ярославичь,* голова товариства.

— **По причинѣ ôтнятя „Дѣлови“ дебиту до Россіи** зложили датки: Вп. панна Олена Бачиньска, зъ Стрыя 2 зр.; п. В. Левицкій, кандидатъ нотаріяльный въ Болеховѣ, 10 зр.; — за котрû Выдавництво „Дѣла“ складає прилюдно сердечну подяку.

— **Именованя.** Суперъ-интендантомъ львôвскои евангелицкои суперъ-интендантуры именованый Густавъ Ципсеръ, сеніоръ въ Гензельдорфъ. — Рада шкôльна именувала М. І. Забѣржевску, учительку въ Делятынѣ, молодшою постôйною учителькою въ Надвôрнôй.

— **Нова руска церковь** буде сего лѣта будуватися въ селѣ Грабôвцѣ коло Тернополя. Покôйный властитель того села Созаньскій призначивъ легатомъ на будову церкви 15.000 зр.

— **Ц. к. Дирекція почтъ и телеграфôвъ у Львовѣ** завѣдомила интересованыхъ пôдъ д. 22 марта с. р. до ч. 7552, що „поручила ц. к. урядови почтовому въ Перемышли пôдъ д. 6 лютого с. р. (ч. 2874) завôзвати продавцѣвъ значкôвъ почтовыхъ въ Перемышли, щобы тримали на складѣ достаточный запасъ друкôвъ почтовыхъ въ рускôмъ языцѣ, а то пôдъ загроженьемъ утраты удѣленого имъ позволеня на продажь значкôвъ почтовыхъ. А коли бъ мимо того зарядженя заходила пôдстава до новои жалобы, то належитъ ôтнестися съ тою-же просто до заряду тамошного уряду почтового.“ Звертаемъ отже увагу всѣхъ Русинôвъ въ Перемышли и окрестности, щобы всюды жадали рускихъ почтовыхъ друкôвъ, а коли бъ не отримали ихъ, щобы удалися съ жалобою до Заряду ц. к. уряду почтового въ Перемышли.

— **Подяка.** Читальня въ Демычи, пов. снятыньского, складає симъ Вп. товариствамъ „Просвѣтѣ“ и им. Качковского а такожь п. Мих. Бѣлоусови прилюдну подяку за дары въ книжкахъ присланû для нашого товариства. — Демыче д. 26 л. марта 1886. *Т. Павлусевичь.*

— **Запомоги меліораційнû.** Выдѣлъ краевый удѣливъ на убезпеченье берегôвъ Бережнички въ селѣ Угрынôвъ середный коло Калуша, 300 зр., а громадѣ и двôрскому обшарови въ Залучи такожь на убезпеченье берегôвъ Черемоша 1000 зр. безповоротнои запомоги.

— **Новый почтовый урядъ** буде отвореный ôтъ д. 1 цвѣтня въ Опôрци, стрыйского повѣта. До сеи почты будутъ належати села: Лавочне, Тарнавка, Єлинковате, Волосянка, Хащованье и Опорець.

— **„Грады и градобитя въ Галичинѣ ôтъ 1867 до 1884 р.“** Пôдъ такимъ заголовкомъ оголосивъ д-ръ Вербицкій працю обôймаючу 23 сторôнъ друку. Въ розвѣдцѣ сêй знаходимо двѣ обширнû а двѣ меншû табелѣ, де подана докладно — о скôлько се було можна — статистика градобить у всѣхъ повѣтахъ ôтъ 1867—1884 р. Пôсля статистичныхъ датъ, за той часъ найбôльше градобить було въ мѣсяци липни а вже о половину менше въ серпни. Бували однакъ случаѣ градобитя въ цвѣтни а навѣть въ вересни. Найбôльше шкоды наробивъ градъ въ 1872 р., бо того року було ажь 52 днѣвъ градовыхъ. Найбôльше и найчастѣйше шкоды робитъ градъ въ повѣтѣ тернопôльскôмъ, трошка вже менше, але все таки дуже богато въ пов. бережаньскôмъ, збараскôмъ и золочѣвскôмъ.

— **Дрôбнû вѣсти.** Товариство „Рускихъ Дамъ“ у Львовѣ жертвувало для Успеньскои церкви два краснû диваны, а теперь приладжує двѣ „антипедіи“ для боковыхъ престолôвъ. — Загальнû зборы тов. „Русская Рада“ маютъ бути скликанû въ мѣсяци маю. При тôй случайности устроене буде поминальне богослуженье за упокôй души бл. п. Якова Шведзицкого. — Є. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Пакость, повѣта мостиского, на будову школы 100 зр. — Польскій поетъ Залескій захорувавъ тяжко. — Рада мѣста Болехова оголошує конкурсъ на другого мѣского лѣкаря съ платою 400 зр. рôчно. — Выдѣлъ повѣтовый въ Пôдгайцяхъ оголошує конкурсъ на посаду лѣкаря при шпиталю съ платою 500 зр. рôчно. — Въ Ярославли покусавъ скаженый песъ трое людей, мѣжь тыми и одного вояка. Вояка вышле правительство разомъ съ д-ромъ Цукромъ до Пастера въ Парижи. — Министерство рôльництва вызначило 1500 зр. на преміованье коней въ Галичинѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на Городище дек. тернопôльского принятû оо.: І. Прачукъ Теодоръ въ

Городища, II. Жегаловичь Іоанъ зъ Завидча, III. Ляндеръ Романъ зъ Кутыщь.

На конкурсъ розписанѣ ухвалою зъ дня 25 марта с. р. до ч. 1929 пар. Пôдбережь дек. болехôвского съ прилуч. Тяпче наданя цѣсарского; до ч. 1964 кап. Вѣстова дек. калуского наданя цѣсарского; до ч. 1713 кап. Чижикôвъ, дек. львôвско-загородского, наданя приватного. Речинець для всѣхъ назначеный до 19 мая 1886; посада першого проповѣдника архикатедрального при церкви св. Юра, речинець до 19 мая 1886.

Завѣдательство одержали: оо. Іоанъ Бирчакъ въ Подбережи, дек. болехôвского; завѣдательство пар. Завадки поручено по причинѣ слабости о. Ем. Скоробогатого о. Петру Чекалюку, сотруд. въ Зборѣ.

Увôльненый ôтъ завѣдательства въ Выровѣ о. Іосифъ Бородіевичь и обнявъ приватне сотрудництво въ Камѣнцѣ струмиловôй.

Презенту на Довге, дек. стрыйского, одержавъ о. Евгеній Андруховичь.

Введенѣ оо.: Іоанъ Концевичь яко пар. Колодѣвки дек. скалатского; Илярій Зарицкій увôльненый зъ Коропця а введеный яко завѣд. въ Розгадовѣ.

Ôтпустку зъ львôвскои аепархіи до епархіи станиславôвскои одержавъ о. Лука Корвацкій.

Резигнацію на удѣлену презенту на Ямельницю подавъ о. Юл. Радкевичь, кап. въ Куликовѣ.

Митр. консисторія ôтослала акты въ справѣ обсады пар. Григорôвъ, дек. бучацкого, Станиславôвскому Ординаріятови для уложеня пропозицій и предложеня убѣгателѣвъ коляторови до презентованя.

Столове удѣлило намѣстництво Зенону Ляховичу.

Ремунерацію за науку религіи одержали катихиты въ Буску 23 зр., въ Радеховѣ 32 зр.

Ôтпустку зъ аеп. львôвскои до станиславôвскои и грамоту на се одержали оо.: Василій Глѣбовицкій и Атаназій Левиньскій.

Додатокъ особистый удѣлило намѣстництво зъ фонду религійного въ сумѣ 100 зр. о. Іоану Здерковскому, пар. въ Конюховѣ.

Резигнацію подавъ о. Алексѣй Наливайко, завѣдатель Голоска, изъ сего душпастырства и ôтъ обовязку катихита при школахъ им. св. Мартина и Пирамовича.

Архіерейску грамоту похвальну и право ношеня сутанны и ôтзнакъ крылошаньскихъ одержали оо.: Володимиръ Скоморовскій, пар. въ Остапю и Игнатій Галька, пар. въ Дубкôвцяхъ деканата скалатского, за ôтличне душпастырске поведенье и ревне украшуванье церквей.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

До канон. институціи завôзванѣ оо.: 1) Корнил. Лодыньскій на пар. Тернава выжна, дек. затварницкого; 2) Теодоръ Костишинъ на пар. Волковыя, дек. балигородского; 3) Павелъ Новакъ на пар. Двôрцѣ, дек. угнôвского; 4) Іоахимъ Савчинъ на пар. Мхава; 5) Стеф. Сапрунъ, на пар. Дубецко, дек. бирчаньского; 6) Евг. Горницкій, на капел. Корытники, дек. нижанкôвского.

Въ пропозицію принятѣ: на пар. Ляшки мурованѣ, дек. старосôльского оо: I. Габла Андрей, П. Дашкевичь Іоанъ, Ш. Туна Иларій, 4. Вас. Гошовскій, 5. Ант. Венгриновичь. На парохію Мокротынъ, дек. жовкôвского оо.: I. Сяноцкій Левъ, П. Будзыновскій Іосифъ, Ш. Отто Іоанъ, 4. Крвавичь Викторъ, 5. Калимонъ Мих., 6. Грушкевичь Корнилій, 7. Зубрицкій Алекс., 8. Годованьскій Петро.

Мѣсто-деканомъ для деканата самбôрского именованый о. Левъ Козаневичь, парохъ въ Мистковичахъ.

Ôтпустку до епархіи станиславôвскои получивъ о. Матковскій Северинъ, провизор. П. проповѣдникъ при престольнôй церкви въ Перемышли.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

† **О. Левъ Сосновскій**, совѣтникъ консисторіяльный и парохъ въ Миколаевѣ, упокоився дня 27 с. м. въ 32 роцѣ священьства а въ 55 р. житя. Покôйникъ бувъ примѣрнымъ душпастыремъ, великимъ пріятелемъ и просвѣтителемъ народу; була то праведна душа и горячій патріотъ. Похоронъ ôтбувся вчера. Вѣчна память покôйникови!

† **О. Григорій Гуменный**, парохъ въ Рожанцѣ выжнôй, скôльского деканата, упокоився д. 28 л. с. м. въ 70 роцѣ житя а 43 р. священьства. Покôйный бувъ ревнымъ дѣятелемъ въ винограде Христовôмъ, щирымъ рускимъ труженикомъ, загально любленымъ своими прихожанами и поважаный сусѣдами. Вѣчна ему память!

† **Володимиръ Предримирскій**, діетарій канцеляріи митроп. Консисторіи, упокоився д. 29 л. с. м. въ 24 р. житя. Вѣчна ему память!

† **Богданъ Залескій**, польскій поетъ зъ т. зв. украиньскои школы, померъ вчера рано въ Villepreux пôдъ Парижомъ. Поетъ родився въ 1802 р. въ Богатырцѣ на Украинѣ, кôнчивъ университетъ въ Варшавѣ, а ôтъ 1831 р. проживавъ въ Франціи.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Зорѣ“ ч. 6 мѣстить въ собѣ:** „Въ 25-й роковины смерти Т. Г. Шевченка“, поезія Ивана Франка. „Роковины смерти Шевченка въ Петербурзѣ“, дописъ Данила Мордовця. „На смерть Шевченка“, великорускій стихъ Н. Некрасова. „Люборадска“, продовженье повѣсти Свидницкого. „Коротка исторія литературы рускои“, продовженье студіи д-ра Ом. Огоновского. „Степанъ Василевичь Руданьскій“, конець житьеписи съ долученьемъ 3 листôвъ поета писаныхъ до В. В. Ковалева. „Дещо про цехъ кушнѣрскій въ Старôмъ мѣстѣ“, цѣкава статья Ив. Волосяньского писана въ Сокали. „Маркіянъ Шашкевичь“ продовженье дуже цѣнной, строго на жерелахъ опертои студіи Вол. Коцовского. „Дрôбнѣ вѣсти зъ литературы и науки“ Ив. Франка.

— **Д-ръ Иванъ Горбачевскій**, нашь землякъ, професоръ ческого университету въ Празѣ, предложивъ вѣденьскôй Академіи наукъ свою нову працю: Versuche über die Enstehung der Harnsäure im Organismus des Menschen“.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Курсъ збôжа** тримаеся у насъ ще на найвысшôй степени, хотяй на торгахъ заграничныхъ збôже, а особливо пшениця, вже въ цѣнѣ спадаютъ. Толкуемо се особливо тымъ, що у насъ въ Галичинѣ господарѣ ажь въ послѣднôй хвили купуютъ збôже на засѣвы, коли въ иншихъ краяхъ господарѣ досыть вчасно забезпечуютъ собѣ потрѣбну скôлькôсть насѣня. Що за границею цѣна пшеницѣ упала, походитъ зъ того, що зъ Индій и Америки доходятъ вѣсти о величезныхъ еи складахъ. Въ магазинахъ Нового Йорку есть ще 50,500.000 бушлѣвъ пшеницѣ (бушель = $^1/_4$ кôрця). Не диво отже, що цѣна пшеницѣ въ Галичинѣ есть высша якъ у Вѣдни або Пештѣ:

Вѣдень	за 100	кильо		8·66
Пештъ	„	„	„	8·80
Львôвъ	„	„	„	8—9·45 зр.

Галицкѣ млыны спроваджуютъ теперь пшеницю зъ Угоръ, бо въ Россіи збôже теперь значно пôдскочило и очевидно спроваджуванье его сюды въ теперѣшнôй хвили не выплачувалось-бы. За пшеницю угорску (14 возôвъ) плачено loco Перемышль 8·75 зр. Дуже великій попытъ есть въ нашôмъ краю на жито, котре все, що лише на торзѣ появляеся, иде заразъ до полудневои Нѣмеччины. Тожь по Галичинѣ увиваются агенты, котрѣ платятъ 6·40 а навѣть 7 зр. и высше за 100 к. Ячмѣнь и горохъ тримаются ще и теперь въ высокôй цѣнѣ за-для великого попыту на насѣнье. То само можна сказати о ôвсѣ, котрый за добôрне зерно платится по 7·75—8.50 зр., за 100 к., а за зерно оброкове 6·75—7 зр. за 100 к. И не дивниця, що овесъ нынѣ такій мае попытъ. Розважнѣйшѣ господарѣ прійшли до пересвѣдченя, що цѣна ôвса зрôвнуеся майже съ цѣною пшеницѣ, котрои управа такъ коштовна и котра мае такъ великихъ конкурентôвъ, якъ Америка, Индія и Австралія, — и для того стараются управу ôвса о скôлько можна збôльшити. До теперѣшнои дорожнѣ ôвса причиняеся ще той моментъ, що анѣ зъ Россіи анѣ зъ Румуніи его до насъ нѣчого не довозятъ. Кукурудза и бôбъ платятся теперь по 6·35 и 6·70 зр. за 100 к. Гречка безъустанно тримаеся ще въ цѣнѣ. До теперь довожено до насъ гречку зъ Россіи, зъ Курска. Сего року однакъ ще до нынѣ транспортъ гречки зъ-ôттамъ не надôйшовъ. Тожь и по 10 зр. за 100 к. розхапуютъ гречку на торгахъ. Одинъ лише хмѣль якъ не мавъ купця, такъ и не мае. Рѣпакъ не знаходитъ такожь купця. Цѣны конюшины спадаютъ. Въ загалѣ теперь ще тяжко угадати, чи теперѣшна цѣна збôжа ще утримаеся черезъ довшій часъ, чи буде спадати. Въ тôмъ дѣлѣ мае перше слово Америка, а хотяй тамъ, якъ доносятъ депешѣ, збôже на сей рôкъ здаесь хибне и цѣны збôжа послѣдными часами безъустанно тамъ пôдносятся, то мимо того ще на певно не можна знати, якій буде урожай. И въ Россіи и у насъ, по причинѣ дуже острои и довгои зимы, жнива, здаесь, спôзнятся, а урожай може бути досыть непевный, то мимо того и ту ще на певно о тôмъ судити не можна, а свѣтъ торговельный тримаеся въ робленю угодъ ще въ великôй резервѣ, выжидаючи выясненя ситуаціи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Кореспондентови ôтъ Калуша. Въ послѣднихъ мѣсяцяхъ одержали мы зъ тамошныхъ сторôнъ кôлька кореспонденцій, котрѣ въ згôдный способъ описуютъ великѣ громадскѣ безпорядки въ Новици пôдъ управою нынѣшного вôйта. Зъ нихъ довѣдуемося, що колись такъ маюче и поважане село стратило въ бôльшôй части свôй маетокъ, здеморализувалося и сталося посмѣховискомъ для всѣхъ околичныхъ селъ. Мы не помѣщали тыхъ кореспонденцій, бо на зробленѣ закиды (особливо що-до розтраты добра громадского) мусѣла бы противъ вôйта выступити ц. к. прокураторія, а такѣ справы середъ нашихъ громадъ намъ дуже немилѣ. Мы чекаемо вже до новыхъ выборôвъ рады громадскои, котрѣ незадовго маютъ ôтбутися, надѣючись, що лѣпша часть громады зрозумѣе добро села, не дасться нѣчимъ обманути и поставитъ до новои рады совѣстныхъ людей, котрѣ въ способъ тихій и безъ помочи прокураторіи заведутъ порядокъ въ громадѣ. Если-бъ однакожь нынѣшнымъ розорителямъ села удалося пôдступами и пострахомъ вдертися знову на чоло громады, щобъ еи дальше нищити, то мы, ставляючи добро громады по надъ интересъ одиниць, оголосимо тѣ кореспонденціи, а тогдѣ нынѣшнѣ проводырѣ самѣ собѣ припишутъ вину, если въ прикрый способъ зôткнутся съ закономъ. — **Вп. Р. И. въ Золоч.** Потерпѣтъ трохи! — **Всч. I. Ж. въ Липю.** „Нар. Радѣ мы передали ôтъ Васъ вкладку; грамоты теперь высылаются. — **Вп. К. Г. въ Березовѣ нижн.** „Правотаря“ выслано Вамъ 23 марта; „Любовь убого молодця“ выслано вчера. — **Всч. П. Г. въ Яжовѣ нов.** 2 зр. передано ôтъ Васъ выдавництву „Словаря Желехôвского“.. Фотографій рускихъ композиторôвъ розôйшлось-бы по нашôй думцѣ бôльше число, бо цѣна (40 кр.) зовсѣмъ не высока. — **Вп. Читальня въ Яворовѣ.** 2 зр. для „Науки“ передали мы ще 25 лютого на руки редакціи „Слова“ куды всѣ предплаты на „Науку“ передаеся. — **Вп. Пач. у В.** Сердечно дякуемо. На разѣ не було мѣсця, але небавомъ помѣстимо.

НАДÔСЛАНЕ.

Тайны нашого организму. Пôдчасъ лѣта выдѣляе кровь безъустанно непотрѣбну матерію, котра скоро не ôтпровадится завчасу на внѣ, выкликуе найрôзнороднѣйшѣ и найтяжшѣ слабости. На весну и въ осени есть якъ разъ найлѣпша пора, щобы всѣ тѣ въ протягу року осадженѣ въ тѣлѣ непотрѣбнѣ матеріи и соки спиняючѣ дѣяльнôсть поодинокихъ органôвъ усунути зъ тѣла черезъ правильну и нешкôдливу курацію прочищаючу и черезъ то зарадити всякимъ тяжкимъ хоробамъ, котрѣ повстаютъ легко черезъ таке нагромадженье матерій. Не тôлько тымъ що страдаютъ на розстроене травленье, запôръ, здутье, высыпку, напôръ крови, заверотъ, оспалôсть и ослабленье членôвъ, гипохондрію, гистерію, гемороиды, бôль жолудка, утробы и кишокъ, але такожъ и всѣмъ здоровымъ або и тымъ, котрымъ здаеся, що они здоровѣ, радится якъ найусильнѣйше, щобы черезъ правильну курацію заховали тому дорогому червоному сокови житя, що плыве въ нашихъ жилахъ его повну чистоту и скрѣпляючу силу. Найôтповѣднѣйшимъ средствомъ до того можна кождому радити швайцарскѣ пигулки аптикаря Р. Брандта, котрѣ нашѣ найзнаменитшѣ авторитеты поручаютъ якъ найгорячѣйше яко средство добре дѣлаюче а до того и не шкôдливе и можна ихъ дôстати по всѣхъ аптикахъ по 70 кр Треба добре уважати, щобы кожда коробка мала яко етикету бѣлый хрестъ въ червонôмъ поли и пôдписъ аптикаря Р. Брандта.

Надôслане.

Ôтповѣдь Выдѣлови тов. „Рускихъ Женщинъ“ въ Станиславовѣ. Не надѣялась я, щобъ Хв. Выдѣлъ въ-друге жадавъ ôтъ мене того, чимъ я сама розпорядитись не можу и не смѣю. У мене суть працѣ Вп. панъ: Олены Пчôлки, Юл. Шнайдеръ, Мих. Рошкевичь, Ал. Бажаньскои, Клим. Поповичь и Ольги Левицкои, а всѣ тѣ панѣ по моѣмъ выступленю зъ товариства заявили, що ôтдали свои творы именно до моеи розпорядимости. О тôмъ Хв. Выдѣлъ може пересвѣдчитись, спытавши тіи панѣ. — *Наталія Кобрыньска.*

Ц. к. уприв. галиц. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнѣ

1523 16—? якъ такожь

5% Преміованѣ листы Гипотечнѣ

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

1556 13—? купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѣ и 5% Листы Гип. преміованѣ

котрѣ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 18 BÄNDE.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

Гомеріяна-гербата

Лѣкарями поручане, знамените средство

противъ 1508 19-52

недугъ на легки и шіи, (сухоты, дыхавиця, недугъ гортанки.)

Надзвычайнѣ успѣхи! Брошуру о тôмъ розсылаеся даромъ.

Пачка Мрк. 1,20 Лишь правдиву можна одержати ôтъ **A. Wolffsky, Berlin N.,** Weissenburger-Strasse 79.

Ц. к. ген. Дирекція австр. зелѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды,

важный ôтъ 1 жовтня 1885.

Приходятъ до Львова:

Поѣзды особовѣ: Зъ Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобича, Борыслава, Хирова и Звардоня: о год. 4 мин. 35 по полудни.

Зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Нового Санча: о год. 1 мин. 25 въ ночи.

Зъ Стрыя, Хирова, Загôря и Звардоня: о год. 8 мин. 25 рано.

Ôтходятъ зô Львова:

Поѣзды особовѣ: До Стрыя: о год. 7 мин. 30 рано.

До Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова и Гусятына: о год. 11 мин. 45 передъ полуднемъ.

До Стрыя, Дрогобыча, Хирова, Загôря и Звардона: о год. 7 мин. 30 вечеромъ.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье	за зр.	4·96 кр.	зъ доброи вовны овеч.;
	„ „	8·— „	зъ лѣпш. вовны овеч.;
	„ „	10·— „	зъ тонкои вовны овеч.;
	„ „	12·40 „	зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже краснѣ одѣня, сподне, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевѣ для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ рештки на 1 до 5 метрôвъ довгѣ; я змушеный отже продавати такѣ рештки богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднѣ рештки **ôтмѣнюются** або **ôтдаеся грошѣ.** (Робю замѣтку, що другѣ фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи прійимаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и францускôмъ. 1577 (11—24)

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 6351 134—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрыпку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числится 10 кр.

Черезъ „Дѣло“ прислали дальше въ лютôмъ с. р.

Для Просвѣты: О. К. Я. въ Лôмнôй 2 зр.; п-ѣ К. О. въ Незвискахъ 1 зр.; о. О. К. въ Незвискахъ 1 зр.; п. В. П. въ Незвискахъ 1 зр.; Читальня въ Вѣстовôй 1 зр.; Читальня въ Пленѣтынѣ 1 зр.; Читальня въ Копычинцяхъ 1 зр.; п. З. П. у Вѣдни 2 зр.; о. К. Б. въ Жиравици 2 зр.; п. Н. К. въ Тарновѣ 55 кр.; о. Е. С. въ Тысьменичанахъ 1 зр.; п. В. Б. въ Романовѣ 1 зр.; Читальня въ Гаяхъ старобродскихъ 1 зр.; Читальня въ Яворовѣ 1 зр.; п. С. Х. въ Яворовѣ 1 зр.; п. С. Б. въ Яворовѣ 1 зр.; Молодше Братство церк. въ Дулибахъ 1 зр.; Братство церк. въ Грабôвци 1 зр.; Читальня въ Кропивнику 1 зр.; о. Т. К. въ Витковѣ 1 зр.; о. З. П. въ Турю 2 зр.; Читальня въ Сѣлци белзкôмъ 1 зр.; Читальня въ Кристинополи 1 зр.; о. В. Ч. въ Сѣльци 1 зр.; Читальня въ Ковалѣвцѣ 1 зр.; п. О. Ч. въ Самборѣ 2 зр.; п. П. В. въ Волцневѣ 50 кр.; Читальня въ Яблоновѣ 1 зр.

Для часописи „Зоря“: О. К. Я. въ Лôмнôй 5 зр.; о. С. М. въ Городенцѣ 2·50 зр.; п-ѣ М. И. въ Кунашовѣ 3 зр.; о. Л. Г. въ Ганькôвцяхъ 2·50 зр.; п. З. П. у Вѣдни 5 зр.; п. П. М. въ Барыши 2 зр.; п. А. Ч. въ Тернополи 1·50 зр.; о. I. Ф. въ Стрыю 1·25 зр.; о. И. П. въ Гусномъ 5·15 зр.; о. Е. С. въ Тысьменичанахъ 5 зр.; о. П. Д. въ Ваневичахъ 2·50 зр.; о. З. Ш. въ Тишковцяхъ 5 зр.; Читальня въ Гаяхъ старобродскихъ 5 зр.; о. К. С. въ Жужели 2·50 зр.; Читальня въ Яворовѣ 5 зр.; п. В. Г. въ Стрыю 1 зр.; п. И. В. въ Стрыю 2 зр.; п-ѣ К. въ Долинѣ 2 зр.; о. З. П. въ Турю 5 зр.; о. К. въ Перегиньску 2 зр.; п. О. Ч. въ Самборѣ 5 зр,

На „Правотарь“ Лукича: о. С. Т. въ Синевôдску 2·70 зр.; п. 1. П. у Львовѣ 2·70 зр.; Читальня въ Кореличахъ 2·70 зр.; М. П. въ Яблонôвцѣ 50 кр.; п. З. П. у Вѣдни 2·70 зр.; о. З. Ш. въ Тишкôвцяхъ 2·70 зр.; Читальня въ Яворовѣ 2·50 зр.; о. И. С. въ Янчинѣ 2·50 зр.; о. А. М. у Львовѣ 2·50 зр.; о. И. К. въ Шумячи 2·70 зр.

Для общества им. Качковского: о. М. Л. въ Побуку 2 зр.; о. Е. С. въ Тысменичанахъ 1 зр.; о. З. П. въ Турю 1 зр.; Читальня въ Ожидовѣ 1 зр.

На „Историчну Библіотеку“ Барвѣньского: п. П. Т. въ Конюшкахъ 1·10 зр.; о. Б. Е. въ Миколаевѣ 1·30 зр.; п. Д. Г. у Львовѣ 1 зр.; п. Е. К. у Львовѣ 1·20 зр.

На „Зеркало“: Вп. О. К. въ Незв. 1·25 зр.; Читальня руска въ Комарнѣ 2·50 зр.; Читальня въ Хлѣвчанахъ 1·25 зр.; З. П. у Вѣдни 5 зр.; К. Б. въ Жир. 2 зр.; Е. С. въ Тысм. 4 зр.; Р. З. въ Ярославли 50 кр.; І. М. у Вѣдни 1 зр.; Читальня въ Яворовѣ 2 зр.; Руске касино въ Стрыю 1 зр. 50 кр.; п. И. В. въ Стрыю 1·50 зр.; З. П. въ Т. 2 зр.

Для „Шкôльнои Помочи“: о. О. Кисѣлевскій въ Незвискахъ 50 кр.; о. З. Паславскій въ Турю 2 зр.

На „Батькôвщину“: Вп. Читальня въ Вѣтовôй 1 зр.; Читальня въ Комарнѣ 2 зр.; о. И. К. въ Шумячи 2 зр.; Читальня въ Копычинцяхъ 2 зр.; Читальня въ Цебловѣ 4 зр.; Читальня въ Яворовѣ 4 зр.; Руске касино въ Стрыю 2 зр.; Громада Янчинъ 1 зр.; о. І. Я. въ Стенятынѣ 4 зр.; Читальня въ Яблоновѣ 4 зр.

На „Страхопуда“: о. А. Д. въ Полянѣ 2·60 зр.

На „Спѣванникъ“ о. Матюка: О. М. Л. въ Побуку 60 кр.; п. І. Г. въ Снятынѣ 60 кр.;

На „Науку“: Читальня въ Пленѣтынѣ 2·60 зр.; Читальня въ Яворовѣ 2 зр.

На „Словарь“ Е. Желехôвского: О. К. С. въ Жужели 2 зр.; о. О. Д. въ Будыловѣ 1 зр.

Для Народнои Рады: Вп. А. Ц. въ Травнику 2 зр.; о. І. Я. въ Липю 1 зр.; о. А. С. въ Стôбнѣ 1 зр.; о. О. Г. въ Бѣльчи 1 зр.; п. Д. Л. въ Бѣльчи 1 зр.; п. З. С. въ Самолускахъ 1 зр.; о. І. Д. въ Яоеневѣ 1 зр.; о. В. Н. въ Перегиньску 1 зр.; о. К. С. въ Жужели 1 зр.; о. С. С. въ Лацкôмъ 1 зр.; п. И. В. въ Стрыю 1 зр.; п. П. Д. въ Росоховатци 1 зр.

На Кобзарь-квартеты: п. Е. Н. въ Рожновѣ 1·50 зр.; п. О. З. у Вѣдни 1·20 зр.

На „Библіотеку Олесницкого“: о. О. Г. въ Бѣльчи 1 зр.; о. К. Д. въ Лежаховѣ 2 зр.; о. І. Л. въ Камянôй 60 кр.

„На „Господаря и Промышленника“ о. Е. С. въ Тысменичанахъ 3 зр.

На „Часопись Шкôльну“: о. І. Б. въ Золотникахъ 1·50 зр.; Школа въ Яворовѣ 2 зр.; Руске касино въ Стрыю 1·50 зр.; о. З. П. въ Турю 3 зр.

Для Руского Товариства педагогичного: о. К. Д. въ Лежаховѣ 40 кр.

Для „Академичного Братства“: п. І. М. у Вѣдни 2·20 зр.

На Лосы воспиталища Перемыского: П. А. З. у Львовѣ 1 зр.; о. Ю. Р. въ Глибокôй 5 зр.; о. І. Ч. въ Довжанцѣ 2 зр.; о. П. Ш. въ Копычинцяхъ 1 зр.: п. І. К. въ Сапоговѣ 1 зр.

На стипендію имени Т. Шевченка: О. З. Паславскій въ Турю 3 зр.

На стипендію им. Волод. Барвѣньского: О. З. Паславскій въ Турю 1 зр.; п. О. Ч. въ Самборѣ (за литографіи) 3 зр.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Запрошенье до предплаты.

Съ днемъ 1 цвѣтня 1886 р. розпочинаеся цѣлорôчна предплата на часопись

„NADZIEJA“

и выноситъ у Львовѣ рôчно 1 зр., а съ доставою до дому 1 зр. 20 кр., на провинціи съ почтовою пересылкою 1 зр. 30 кр. „Nadzieja“ подае заразъ по кождôмъ тягненю коротко и въ ôтповѣдный спосôбъ табелярично уложенѣ автентичнѣ листы тягнень всѣхъ лосôвъ, листôвъ заставныхъ. облигацій и т. д. и долучае надто при кождôмъ тягненю

выказъ всѣхъ попередно вытягненыхъ а непôднятыхъ ще выграныхъ.

Окрôмъ повысшихъ выказôвъ всѣхъ лосовань, подае „Nadzieja“ въ кождôмъ числѣ **списъ амортизованыхъ цѣнныхъ паперôвъ, таблицѣ выплаты купонôвъ и найважнѣйшѣ донесеня зъ области економіи.**

Мимо такъ богатого змѣсту есть **Nadzieja найдешевшою газетою лосовань**, и для того маемо надѣю, що жертвы, якѣ мы для читателѣвъ поносимо, причинятся до збôльшеня и такъ вже великого числа нашихъ предплатникôвъ.

Администрація „Nadzieji“

1595 2—2 **Августъ Шелленбергъ**

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

5 килевѣ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (10—53) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочôвка	Гегелайского столового .	2 зр. 10 кр	
1 „	Гегелайского столового лучшои якости	2 зр. 30 кр	и 2 „ 50 „
1 „	Гегел. стол. ароматичного	2·70	и 3 зр.
1 „	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.	
1 „	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „	
Червонѣ вина: 1 бочôвка Viszontai		2 „ 50 зр.	
1 бочôвка Viszontai старе	. .	3 „ — „	

Повысше наведенѣ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѣ добрѣ, натуральнѣ и лучшѣ вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавѣ замовленя.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Ліярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ **готовѣ дзвоны**, выконую скоро замовленя и пріймаю старѣ або ушкодженѣ дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1572 3—224 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

Зъ рукодѣльнѣ выробôвъ церковныхъ рѣчей
И. ПАКУШЕВСКОГО

Улиця Ôрменьска противъ „Народнои Торговлѣ“.

Ôтозва до Всечестного Духовеньства.

Конкуренція, яка повстала въ нашôмъ краю въ выробахъ рѣчей церковныхъ, а особливо що-до импортованыхъ зъ чужихъ фабрикъ недосвѣдчеными предприемцями, змушае мене подати цѣны выробôвъ власныхъ, котрѣ купуючій завсѣгды буде мати дешевше и зъ першои руки на желанье.

Цѣны слѣдуючѣ:

Кадильница жовта 10 зр. посрѣблена 12 зр.
Ладониця „ 2 „ 50 кр. „ 3 „ 50 кр.
Хресты ôлтаревѣ 8—10—12—20—30—40 зр. и высше.
Чаша золочена въ огни гладкои роботы 14 зр.
„ „ „ „ оздобнѣйшои роботы 20—25—30 зр. и высше.
Дарохранительниця съ короною золочена 18—25 зр. и высше.
Хрестъ ручный орѣховый 4 зр. 50 кр.
„ „ металевый 3 зр. и высше.
Мировникъ 1 зр. Ложечка 1 зр. Звѣзда 1 зр.
Хрестъ на хоругвь жовтый 6 зр.
„ „ „ золоченый 10 зр. и высше.
Золоченье въ огни чашѣ 8—10—12 зр. и высше.
Посрѣбленье кадильницѣ 2 зр. 50 кр.
Ôтновленье окутя до Євангелій: 6—8—10—12—15—18 зр. и выс.
Нове окутье „ „ 15—18—24—30 зр. и высше.
Лѣхтарѣ мосяжнѣ пôсля высокости.

Крôмъ того принимае всякѣ роботы церковнѣ якъ новѣ, такъ и до ôтновленя. 1594 2—12

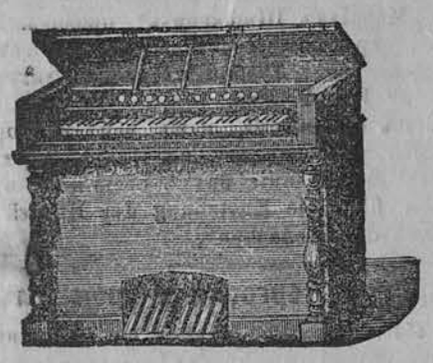

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѣ отцѣ духовнѣ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Ôтцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае также на раты.

1372 67—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія, щобы розсылати всякѣ товары гумовѣ, занавѣсы, диваны, шовковѣ покрывала, обрусы и дерги на конѣ черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожъ и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, Викторія обрусы съ френдзлями, найновѣйшѣ взоры зр. 2·20 и 3·40. Викторія покрывала на лôжка зр. 3·20 и 4·20. Гарнитуръ гобеленовый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. Гарнитуръ Викторія, такожъ 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — Заслоны Викторія, складаючѣся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперіею съ двома пôддержками. съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 Правдивѣ всхôднѣ обрусы шенильовѣ, зр 5·— и 7·—. Смирненьскѣ портіеры шенильовѣ, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, тунетаньскѣй взорець зр. 4·—. — Правдивѣ заслоны Мекка зр. 6·50 и 8·50. — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. Флянельовѣ одѣяла зр. 5·- и 6·— **Одѣяла** кашмировѣ въ всѣхъ барвахъ, сшитѣ найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. Нормальнѣ одѣяла пôсля системы **проф. Єгера**, зр 13·-. Миляньскѣ шовковѣ одѣяла здорови для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. Стебнованѣ одѣяла Викторія зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкѣ 190 цм довгѣ зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладае на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнѣ, широкѣ и дуже грубѣ не до знищеня дерги Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такѣ самѣ 190 цм. довгѣ и 130 цм. широкѣ зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тѣ дерги можна такожъ уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаемо нашъ **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку зр. 2·60, найтяжшои якости зр. 3·50

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожъ на возы и санѣ, цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50. Правдивѣ англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгѣ, 150 цм. широкѣ за штуку зр. 4·75 и 5·50, найлѣпша сорта зр 7·50.

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ. Цѣнники на** жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тѣ плащѣ суть такъ малѣ и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнѣ: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 24—?

Признану загально найлучшу

Масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 41—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. | 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôтрученю **20%** **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Juckey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1589 10—20

Подяка

для Банку взаимныхъ обезпеченій „Славія“ въ Празѣ.

Дня 7. сѣчня 1886 р. знищивъ огонь нашѣ будынки и невымолочене еще збôже до крыхты, а вже дня 12. сѣчня зъѣхавъ ликвидаторъ Банку „Славія“ на мѣсце пожару и шкоду нашу съ всякою докладностею къ нашому задоволеню совѣстно зликвидувавъ.

Въ короткôмъ часѣ одержали мы безъ найменшихъ трудностей цѣле признане ôтшкодованье, про-то почуваемося до обовязку зложити Банкови „Славія“ за такій поступокъ прилюдну подяку, поручаючи его кождому, яко ретельный, въ цѣли убезпеченя.

Роздѣловичѣ дня 6 лютого 1886 р.

Конст. Валькевичь
Федько Цѣхоцкій.

Тысячь разôвъ выпробоване домове средство

1483 правдивый

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

не повинно хибувати въ жаднôмъ домѣ.

Цѣна 50 фениковъ.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, при ул. Сикстускôй ч. 16 І. поверхъ

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вч. Духовеньству свою

РОБÔТНЮ

МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѣ взгляды Впч. П. Т. Публики и Вч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

На пору вѣсняну и лѣтну надôйшовъ вже великій выбôръ наймоднѣйшихъ товарôвъ.

Всѣ ласкавѣ замовленя выконуются въ найкоротшôмъ часѣ. (1—10)

1595

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Въ Администраціи „Дѣла“ можна дôстати за присланьемъ 15 кр. на оплату почты

ЛОСЫ

великои фантовои лотеріи

устроенои на доходъ „Дѣвочого института“ въ Перемышли. Лотерія та складаеся зъ 12.100 бôльшихъ выграныхъ вартости 1.000, 500, 400, 300, 200 и 100 зр., межи котрыми суть дары монархôвъ пануючихъ въ Европѣ, князѣвъ церкви и т. д. якъ такожъ и предметы закупленѣ комитетомъ.

Цѣна лосу 1 зр.

Выдавець и редакторъ Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 33. Львôвъ, Субота 22 марта (3 цвѣтня) 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатаній вôльній ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовій уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“

для Австріи:	*для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр.	на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Голосъ зъ Буковины

въ справѣ основаня гимназіи въ мѣсточку повѣтовôмъ Кôцмани.

Не ôтъ сегодня, а вже ôтъ десяти лѣтъ стараются буковиньскій Русины, — котрыхъ на Буковинѣ 239.690 душъ! — абы для нихъ основано бодай одну середну школу, и то въ Кôцмани. Немало писалося до Выс. министерства просвѣты, до Рады державнои, ба навѣть въ сѣй жизненнôй для насъ справѣ ще 1880 р. пôдчасъ гостины Є. Вел. цѣсаря въ Черновцяхъ вручено Є. Величеству ôтъ всѣхъ 53 до повѣта кôцманецкого належачихъ громадъ черезъ отвѣтну депутацію просьбу о вселаскавѣйше усуненье вопіючои кривды, що въ румуньскôй части Буковины суть ажь три середнѣ школы, а въ рускôй части Буковины т. є. въ пôвнôчно захôднôй съ далеко бôльшимъ населеньемъ и съ подвôйнымъ числомъ народныхъ школъ съ чисто-рускимъ языкомъ выкладовымъ, годѣ бодай одной середнои школы дочекатися! И вже певна була тогдѣ надѣя, що справа буде залагоджена въ нашу користь. Але годѣ! — Русины буковиньскѣ маютъ занадто богато противникôвъ всякого поступу и духового розвитя, котрѣ радѣ-бы передъ ними свѣтъ дошками забити и рôвнодушно позираютъ на то, якъ нарôдъ пôдъупадае морально и матеріяльно... Мимо прихильного рѣшеня Єго Величества на згадану просьбу и великои радости Русинôвъ въ того многоцѣнного дару для все вѣрнои буковиньскои Руси вложено на кôлька лѣтъ цѣлу тую справу ad acta. Ажь ось теперь — якъ намъ доносятъ зъ Вѣдня и якъ въ газетъ вычитуемо — ц. к. министерство просвѣты въ найновѣйшôмъ рескриптѣ до буковиньскои Рады шкôльнои заявило, що основаню другои гимназіи въ Черновцяхъ, де есть доволѣ школъ, а въ котрыхъ найбôльшу користь тягнутъ Жиды и Нѣмцѣ, — рѣшучо противится, а заразомъ вôзвало Раду шкôльну, щобъ она подала свою гадку о тôмъ, чи не було-бы цѣли отвѣтнѣйше, колибы въ пôвнôчно-захôднôй части Буковины, заселенôй Русинами, и то въ серци буковиньскои Руси въ Кôцмани, основано нову гимназію нѣмецку съ рускими паралельками. Жаль сказати, Рада шкôльна есть тôй справѣ, для насъ такъ жизненнôй, неприхильна, бо коли-бъ такъ не було, то вже на рѣшенье просьбы Русинôвъ, поданои Єго Величеству въ р. 1880, давно могла-бы бути отворена въ Кôцмани руска гимназія.

Заразъ, якъ тôлько вѣсть про нове порушенье справы гимназіи въ Кôцмани дôйшла до вѣдомости громадъ кôцманьского повѣта, громады выбрали депутацію зложену зъ 21 начальникôвъ громадскихъ пôдъ проводомъ начальника кôцманьского Василя Снятынчука и заступника головы „Рускои Рады“ въ Черновцяхъ, адвоката д-ра Р. Невечерила и выслали ви дня 15 л. марта с. р. яко депутацію повѣтову въ тôй такъ пекучôй справѣ до президента краю и головы краевои Рады шкôльнои, Єронима барона Алезаніого. П. Алезані депутаціи не принявъ (сказано було: „задля недуги“), а заявивъ, що депутація дôстане колись на письмѣ, коли другій разъ мае явитися на послуханье, якъ того буде вымагати потреба. Намъ здаеся, що до того не прійде...

По тôмъ Рада мѣста Кôцманя подала петицію черезъ краеву Раду шк. до ц. к. министерства просвѣты, въ котрôй ôткликуючись до справедливости п. министра Гауча проситъ о заснованье рускои гимназіи въ Кôцмани. Буковиньскѣ Русины — сказано въ петиціи — страшно покривдженѣ, не маючи анѣ однои середнои школы, а на пôдставѣ арт. XIX основныхъ законôвъ державныхъ имъ належатся рôвнѣ права съ другими народностями.

Якъ-не будь выпаде гадка буковиньскои Рады шкôльнои, а нова гимназія на Буковинѣ буде отворена. Ходитъ головно о мѣсце, а на тôмъ буковиньскимъ Русинамъ дуже богато залежитъ. Основанье гимназіи въ Выжници було-бы для Русинôвъ-хлѣборобôвъ безъ великои користи. Головно Жиды та Ôрмене користали-бы зъ неи, бо Гуцулы, якъ свѣтъ знае, черезъ свою добродушнôсть зôйшли на таку велику бѣду, що зъ дня на день въ голодѣ въ працѣ рукъ своихъ нужденно вегетуютъ а полонины та пасовиска ихъ остаютъ въ чужихъ рукахъ... Людямъ, що жіютъ купованымъ а гôрко зароблениымъ хлѣбомъ, годѣ посылати дѣти въ гимназію. Другѣ згадуютъ о Вашкôвцяхъ въ мочаристыхъ сторонахъ, безъ комуникаційныхъ средствъ. Але головне, ôтки тамъ дѣтей взяти до гимназіи, коли тамъ всего одна кляса для хлопцѣвъ а друга для дѣвчатъ, т. зв. мѣшана 2-клясова школа народна съ однымъ учителемъ и одною учителькою! Богато воды перетече Черемошемъ и Прутомъ, закимъ тамъ ще зъорганизуесь 4-клясова школа, — на то треба ждати бодай десятокъ лѣтъ. Якъ-жежь гимназія могла-бы тамъ процвитати? Зъ сусѣдныхъ повѣтôвъ не буде наплыву дѣтей до гимназіи, бо, якъ звѣстно, Вашкôвцѣ положенѣ въ болотнистôмъ теренѣ, а часто черезъ гôрскѣ рѣки Черемошь и Прутъ, особливо при повеняхъ въ осени и весною, всякій доступъ до мѣсточка зъ сусѣднои Галичины и Кôцманьского округа неможливый. Тамъ хиба для того основано-бы гимназію, абы ви потôмъ якъ найскорше закрыти и намъ сказати: „Отъ мы вамъ гимназію дали, а вы не умѣли зъ неи хôснувати! теперь мовчѣтъ и учѣтся цѣле ваше житье самои тôлько азбуки!“

А теперь придивѣмся близше, чи мѣсто Кôцмань не есть найôтповѣднѣйшимъ мѣсцемъ для помѣщеня гимназіи. Само мѣсто, положене на подôльскôмъ головнôмъ трактѣ, ведучôмъ зъ Черновець на Подôлье до Залѣщикъ-Тернополя, мае на округъ найлучшѣ комуникаційнѣ дороги, числитъ 4.000 жителѣвъ, есть сѣдищемъ ц. к. староства, ц. к. суду повѣтового, ц. к. уряду податкового, ц. к. почты и стаціи телеграфичнои, ц. к. окружнои рады шкôльнои, гр.-прав. протоерейства, дальше ц. к. баталіону обороны краевои Nr. 76 и чотырохъ парохій, а то двохъ гр.-прав., одного римокат. и одного гр.-кат., дальше одного раввина для мойсеевого вѣроисповѣданя и есть мѣсцемъ розвитого промыслу и досыть оживленои торговлѣ. Що найважнѣйше, Кôцмань посѣдае повну 4-клясову народну школу, вже ôтъ десятка лѣтъ добре уорганизовану, пôдъ управою много-заслуженого и звѣстного педагога, щирого и ревного народолюбця, до котрои то школы теперь 300 дѣтей правильно учащае. Межи учениками сеи школы находится не мале число навѣть зъ окрестностей Галичины, ба и зъ самого головного мѣста Черновець, де родичѣ дѣтей постôйно перебуваютъ. Повѣтъ Кôцмань числитъ 53 громады съ 81.000 жителями, а межи тыми 73 600 Русинôвъ! Повѣтъ посѣдае 41 школъ народныхъ съ 3 700 учениками, въ котрыхъ есть выключно рускій языкъ выкладовый и котрый пôдъ надзоромъ и проводомъ славного протоерея, дбаючого о освѣту и любячого руску словеснôсть п. инспектора шкôльного Исидора Мартиновича гарно розцвитаютъ и розвиваются. До сихъ 41 истнуючихъ уже школъ народныхъ мае прибути ще 10 школъ новыхъ, котрѣ вже основанѣ, задля недостачѣ ôтповѣдныхъ будынкôвъ и учителѣвъ доси отворенымъ бути не могли. Отже самѣ тутъ правдиво наведенѣ, зъ урядово-статистичныхъ жерелъ взятѣ даты що до великого числа школъ народныхъ и сильнои фреквенціи тыхъ-же, промавляютъ ясно и неоспоримо за тымъ, що нова гимназія найôтповѣднѣйше цѣли и найкористнѣйше могла-бы бути основана въ мѣстѣ Кôцмани. Не забуваймо и на то, що повѣтъ Кôцмань справедливо и безъ преувеличеня смѣло можна назвати „коморою хлѣбною“ пôвнôчно-захôднои части Буковины и що въ Кôцмани удержанье дитины въ школѣ не есть получене съ такъ великими выдатками, якъ въ котрôй-будь иншôй мѣсцевости Буковины. Сусѣднѣ повѣты Галичины, именно залѣщицкій, снятыньскій, городеньскій, чорткôвскій не маютъ до теперь нѣякои середнои школы, отже зъ тыхъ повѣтôвъ бувъ-бы не малый приплывъ до гимназіи въ Кôцмани, а то тымъ бôльшій, коли-бы въ сѣй школѣ бувъ выкладовымъ матерный языкъ рускій. Але длятого власне, що Кôцмань бувъ-бы найôтповѣднѣйшимъ мѣсцемъ для середнои школы, то на перекôръ Русинамъ не хотятъ о Кôцмани, яко о хлопскôмъ мѣстѣ, нѣчого и знати, немовь-бы то мужики не були людьми и обывателями краю, котрѣ такъ само якъ паны платятъ податокъ и рекрута даютъ...

Що-жь намъ выпадае теперь дѣлати? Чи съ заложеными руками въ тихôй оспалости нашôй дальше чекати на чужу ласку и тамъ, де йде о нашь быть, о нашь рôдный языкъ, о нашу честь народну, нѣмѣти або въ кутику рыдати, або мовь той струсь, коли на его житье настаютъ, укрытьемъ головы въ пѣску свою живнь спасати? Тогдѣ бы мы заявили цѣлому свѣтови, — чого не дай Боже! — що Русинôвъ въ Буковинѣ нема... Не хтось другій за насъ, але мы самѣ мусимо о свои права упоминатись. Правда, мы не маемо анѣ одного

РУСИНЫ

пôдъ взглядомъ етнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статіи д-ра Ом. Огоновского.

(*Конець.*)

Устна словеснôсть народня.

Сотками лѣтъ не могла руска литература вступити на праву дорогу розвою, тымъ бôльше, що еи заступники, съ малыми выняткамъ, не мали нѣякои вѣдомости про устну словеснôсть народну. Чуднымъ же дивомъ взросла тая въ затишку ростуча природна былина до пышного цвѣту, хочь садôвникъ не удостоивъ еи свого старунку: тая зъ пѣсень, казокъ и приказокъ складаюча-ся устна словеснôсть народна есть нынѣ предметомъ загального пôдиву, при чѣмъ на всякій способъ дуже чудно выглядае, що нарôдъ, правительствомъ и учеными занедбаный, въ своѣмъ природнôмъ житю мôгъ вывести такѣ поважнѣ и цѣннѣ плоды духового творчества. Велику вагу народнои поезіи вôзнали найдаровитшѣ рускѣ поеты новочаснѣ, якъ Котляревскій, Шевченко, и тôлько на грунтѣ тыхъ природныхъ творôвъ выдали они свои епоку творячѣ дѣла.

До найстаршихъ творôвъ народнои фантазіи належатъ коляды, въ котрыхъ части вырнаютъ останки колишного поганьского обожаня природы, тымъ бôльше, що черезъ нихъ первѣстно прославлялося боже народженье сонця. Въ однôй колядѣ описуеся н. пр. якъ богъ богôвъ въ своѣмъ святочнôмъ домѣ угощае три божища: сонце, мѣсяць и хмару. Въ пôзнѣйшихъ колядахъ перемѣшанѣ митичнѣ переказы съ христіяньскимъ свѣтоглядомъ. Митичного змѣсту суть окрôмъ того веснянки, гагôлками званѣ, котрѣ первѣстно мали предметомъ урочистôсть воскресенія сонця яко божища, а теперь спѣваются въ свято Воскресенія Христового; дальше пѣсни, ôтносячѣ ся до Зеленыхъ святъ, котрѣ передаютъ обожанье Русалокъ, и наконець тіи пѣсни, въ котрыхъ давнѣйше въ вечеръ передъ святомъ Купала, божища польныхъ плодôвъ, оспѣвуване було спасительне дѣланье бога-сонця, а ще и теперь въ день св. Іоана (24 червня) репродукуются при заховуваню всякихъ поганьскихъ звычаѣвъ.

По ряду найдавнѣйшихъ пѣсень, въ котрыхъ выступаютъ споминки на митичный праевѣтъ, стаютъ тіи, що описуютъ сумирне дѣланье селяньске въ кождôй порѣ року. Се по-найбôльше веселѣ пѣсни, въ котрыхъ природа часто представляеся якъ-бы живою. До найкрасшихъ творôвъ рускои народнои фантазіи належатъ безперечно пѣсни про домашный родинный бытъ. Кождый Русинъ привязаный до своеи родины щирою любовію. Ся любовь родины объявляеся якъ-бы освѣтлена приманливымъ промѣньемъ колишного патріярхального житя, въ котрôмъ Славянинъ концентрує всю свою дѣяльнôсть. Именно пречуднѣ пѣсни любовнѣ. Тутъ бачимо таку свѣжôсть и силу найнѣжнѣйшихъ чувствъ, таку красу образôвъ и порôвнань, що знатоки уважаютъ сѣ пѣсни найкрасшимъ творомъ славяньскои народнои поезіи. Краса коханкôвъ являеся идеальною, перенятою такимъ чаромъ, що она дѣлае на природу оживляючо, а въ темнотѣ якъ сонце сіяе. Длятого то въ тыхъ пѣсняхъ не знаходятся нѣякѣ простацкѣ выразы, нѣякѣ безчестнѣ образы, — се творы строго морального народу.

Историчнѣ пѣсни починаются съ періодомъ княжои гегемоніи а кôнчатся съ знесеньемъ Запорожскои Сѣчи. Однакожь фантазія руского народу все ще оказуеся творчою, ôтъ чого найновѣйшѣ историчнѣ подѣѣ, н. пр. высвободженье зъ пôдданьства, вôйна Прусъ съ Австріею, маютъ свôй ôтгомôнъ въ народнôй поезіи. Найдавнѣйшѣ историчнѣ пѣсни представляются въ колядахъ, та объявляются въ теперѣшности тôлько окупыми окруховинами колишного народного епосу. Въ тыхъ пѣсняхъ знаходимо згадки про походы на Царгородъ, про взаемины мѣжь князями а ихъ полками, и т. д. Однакожь добре переховане и вѣрно переданѣ суть пôзнѣйшѣ историчнѣ пѣсни зъ лицарскихъ часôвъ козацкихъ. Тіи пѣсни суть такъ высокои поетичнои стôйноти, що они середъ славяньскои поезіи стоятъ тôлько дещо низше ôтъ сербскихъ юнацкихъ пѣсень що-до пластичного представленя. Найкрасшѣ зъ тыхъ пѣсень то тіи, що оспѣвуютъ боротьбу съ Турками; именно описы сценъ освободженя зъ довгои неволѣ суть живописнѣ и вельми взнеслѣ. Що до пѣсень про борбы за свободу съ Польщею, то впадае досыть въ очи, що традиція народна не переховала майже нѣякихъ такихъ пѣсень зъ часôвъ передъ повстаньемъ Хмельницкого. Ба навѣть памятка про того гетьмана оспѣвуесь тôлько мало въ декотрыхъ пѣсняхъ. Нарôдъ же прославлявъ именно тыхъ лицарѣвъ, котрѣ его справы заступали; сюды належатъ Морозенко, Перебійнôсъ и Нечай. Якъ же козацтво по знесеню Запорожскои Сѣчи пропало, выступили новѣ мотителѣ здоптаныхъ правъ людскости, именно т. зв. гайдамаки. Нехай они аристократичнымъ станамъ здаются бути розбôйниками, однакожь простый нарôдъ уважае Залѣзняка, Гонту, Довбуша своими охоронцями. Якъ-же нарôдъ майже всюды бувъ поверненый въ пôдданьство, оспѣвавъ ôнъ свою гôрку долю въ богато пѣсняхъ, котрѣ начеркуютъ вѣрный образъ пôдданьства. Закôнченье историчныхъ пѣсень становлятъ тіи, въ котрыхъ описуеся радôстне высвободженье зъ тяжкого пôдданьства. Историчнѣ пѣсни съ цѣнными поясненями выдали професоры М. Антоновичь и М. Драгомановъ въ Кіевѣ 1874 и 1875 р. Окрôмъ того выдавъ Драгомановъ въ Женевѣ (1881 и 1882) вычерпуючу оцѣнку рускихъ политичныхъ пѣсень.

Кромѣ пѣсень народна поезія выказуе велике богатство казокъ и байокъ. Богато зъ нихъ мае вельми старинный характеръ, описуючи митичнѣ обставины давнои добы. По-при творахъ митичного змѣсту казки представляютъ по части соціяльнѣ ôтносины, по части описуютъ сцены зъ житя ззѣрятъ. Въ загалѣ въ рускихъ народныхъ казкахъ примѣтный незвычайно пластичный описъ и живый, здраматизованый способъ представленя. Вконець треба примѣтити, що Русины маютъ вельми велике богатство приповѣдокъ, въ котрыхъ проявляеся правдивый способъ ихъ житя. Жаденъ славяньскій нарôдъ не може щось подôбного въ тôмъ взглядѣ выказати, тымъ бôльше, що вдумлива натура Русина утворила такѣ сентенціи для кождои хвилѣ въ людскôмъ житю.

Перекладомъ подавъ *І. Б—скій.*

заступника нашихъ справъ нѣ въ Соймѣ краєвôмъ, нѣ въ Радѣ державнôй, нѣ въ Выдѣлѣ краєвôмъ, нѣ въ краєвôй Радѣ шкôльнôй, нѣ навѣть въ черновецкôй Консисторіи православнôй, чія въ тôмъ вина? — се исторія судитъ, — але єсть у насъ свои громады и товариства, котрѝ въ тôмъ дѣлѣ повиннѝ выступити енергично за правами Руси.

Не ôтъ рѣчи буде при случаю навести що пôсля конскрипціи въ 31 грудня 1880 р. загальне число мешканцѣвъ Буковины выноситъ 558.453 душъ (безъ вôйска), межи тыми 239.690 Русинôвъ, котрѝ жіютъ въ компактнôй масѣ въ пôвнôчно-захôднôй части Буковины, 190.005 Румунôвъ, въ всхôдно-полудневôй части Буковины, дальше 46.402 Нѣмцѣвъ, 67.418 Жидôвъ, 18.250 Поляковъ, 3200 Пилипонôвъ, 9.880 Мадярôвъ и 1620 Ôрменъ; решта припадає на Чехôвъ, Словакôвъ, Цыганъ и другѝ поменшѝ народности. Якій великій жаль огортає кождого просвѣту любячого чоловѣка, що въ румуньскôй части Буковины суть ажь три середнѝ школы, именно высша гимназія съ румуньскимъ выкладовымъ языкомъ въ Сучавѣ, высша гимназія въ Радôвцяхъ и низша реальна и промыслова школа въ Серетѣ, — а Русинами заселенôй части Буковины годѣ вже разъ дочекатись ôтъ десяти лѣтъ одної тôлько середної школы! Намъ кажутъ до Черновець посылати свои дѣти на высшу науку, але чи хлѣборобъ нашъ має потрѣбнѝ до того средства? — то одно пытанье, а по друге, черновецка нѣмецка гимназія такъ переповнена лише своими, с. є. учениками зъ самого мѣста, якъ рѣдко котра въ Австріи, и о принятю неôтлично владѣючого нѣмецкимъ языкомъ посторонного ученика, а ще Русина, и мовы бути не може, тому-то и не диво, що число ученикôвъ Русинôвъ въ школахъ середныхъ зъ року на рôкъ такъ сильно зменшаєся, що ихъ навѣть на пальцяхъ почислити можна, хотяй єсть въ краю звышь 120 шкôлъ съ рускимъ языкомъ. Зъ румуньскихъ шкôлъ середныхъ выходятъ священики, урядники, учителѣ гимназіяльнѝ и народнѝ, котрѝ въ загалѣ напоєнѝ румуньскимъ духомъ и противнѝ всему, що руске, осѣдаютъ мѣжь буковиньскимъ рускимъ народомъ, кормлятся рускимъ хлѣбомъ а въ ôтдяку за то ведутъ силомôцею безустанно и завзято своє дѣло румунизаціи Русинôвъ, будуютъ Румунію на Руси якъ коли-бъ Буковина належала не до Австріи; при тôмъ же ще й кричатъ на унію и пропаганду руску... Нѣякій Румунъ не єсть въ силѣ доказати, щобъ хто-будь зъ насъ ставивъ имъ якѝ перепоны въ ихъ розвою народнôмъ, коли для нихъ засновувались ажь три середнѝ школы; мы не завидували имъ того щастя а потѣшались надѣєю, що коли ихъ обдаровуютъ ажь трема середными школами, то и насъ не забудутъ, и намъ бодай одну середну школу нададутъ. Длятого ще тымъ бôльше болитъ насъ, що румунизаторы баламутятъ добродушныхъ и легковѣрныхъ рускихъ селянъ, що имъ нѣякои гимназіи не потрѣбно и нехай они не важутся о тую жь кого-будь просити або упоминатись, бо та школа буде коштувати миліоны, а черезъ то они и ихъ дѣти пôйдуть на жебры.

Не мала отже борба жде насъ въ дуже важнôй для буковиньскихъ Русинôвъ хвили. Маємо соединеными силами попрацювати, щобъ для насъ таке жизненне пытанье рѣшилося по нашôй мысли. Рускѝ товариства и громады не повиннѝ засыпляти такъ важнои справы и боронити нарôдъ власными силами, инакше тяжкій проклôнъ будучихъ поколѣнь упавъ-бы на насъ, що мы не знали и не умѣли нашу молодѣжь спасти ôтъ вынародовленя. Горе намъ, коли-бъ потому противники нашѝ сказали: Volenti non fit injuria...

Оголошенье.

Передъ двома роками завязався бувъ Рускій Комитетъ помôчный для ратованя довжникôвъ зликвидованого Рустикального Банку. Комитетъ той подававъ тымъ же довжникамъ информаціи и порады и посередничивъ межи ними а ликвидаційнымъ комитетомъ Банку. Въ премногихъ выпадкахъ узыскавъ значнѝ пôльги для бѣднѣйшихъ довжникôвъ, а причиняючися до скоршого сплачуваня довгôвъ Банкови, зъєднавъ собѣ при тôмъ и публичне узнанье ôтъ ликвидаторôвъ того-жь.

Акцію свою у внутри переводивъ Комитетъ зъ-разу въ той спосôбъ, що члены Комитету роздѣлили роботу помежи себе. Але небавкомъ практика выказала негоднôсть такои организаціи, и цѣле дѣловодство взявъ на себе тай провадивъ самостôйно п. Володимиръ Пôдляшецкій, котрый и посвятивъ тôй справѣ весь свôй часъ и свои силы. Крôмъ того адвокатъ краєвый д-ръ Иванъ Добряньскій ôтбиравъ письма и посылки, котрѝ приходили ôтъ довжникôвъ Рустикального Банку за-для передаваня п. Пôдляшецкому.

Дѣятельнôсть Комитету въ цѣлости вже давно скôнчилася. При тôмъ же значна часть довжникôвъ до теперь цѣлкомъ або въ части уладила свои справы въ Рустикальнымъ Банкомъ, черезъ що тымъ бôльше устала потреба цѣлого зорганизованого Комитету. Отже Комитетъ подає и до публичнои вѣдомости, що ôнъ не дѣйствує и що такожь формально розвязався.

Книжочки и всякѝ документы довжникôвъ, пересланѝ на руки Комитету, знаходятся у п. Володим. Пôдляшецкого (ул. Кляйнôвска, ч. 6), котрый ôтсылає ихъ властителямъ пôсля потребы и можности, именно по цѣлковитôмъ укôнченю кождои справы. (П. Пôдляшецкій заявивъ, що ôнъ и дальше, такъ якъ доси, справы довжникôвъ Рустикального Банку заступати и межи ними а комитетомъ ликвидаційнымъ того жь банку посередничити буде.)

Информаціи або поясненя о справахъ, доси черезъ Комитетъ веденыхъ, подасть окрôмъ п. Пôдляшецкого въ разѣ потребы п. Василь Нагôрный, директоръ Народнои Торговлѣ (ул. Скарбкôвска ч. 4). Загальне справозданье въ дѣятельности Комитету приготовляєся и оголоситься по можности якъ найскорше. На теперь згадуємо тôлько, що число справъ зголошеныхъ за минувшѝ два роки до Комитету або просто до п. Пôдляшецкого выноситъ около 2 000 а сума довгôвъ сплаченыхъ банкови около 400.000 зр.

Всѣмъ тымъ народолюбцямъ въ краю, котрѝ радою и дѣломъ помагали довжникамъ Рустикального Банку а вразъ улекшили роботу Рускому Комитетови, заявляємо сердечну нашу подяку. Дякуємо такожь всѣмъ, що ôтносилися до насъ, за оказане довѣрія, котре, сподѣємось, выйшло на добро довжникôвъ и загалу.

Ôтъ Руского Комитету Помôчного.

У Львовѣ дня 2 л. цвѣтня 1886.

Запросины до предплаты.

„Рускои Историчнои Библіотеки" III и IV томъ поступивъ уже въ печатню (III-тій томъ выйде въ половинѣ р. цвѣтня) и буде обôймати „Княжій Періодъ Украины-Руси" Д. Иловайского. Передплата на одинъ томъ съ пересылкою franco 1 зр. 25 кр, рекомандованою 1 зр. 35 кр., на оба томы съ оправою въ англійске полотно и пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. безъ пересылки 2 зр. 85 кр.).

Вп. передплатникôвъ, котрѝ мали на послѣднôй посылцѣ означену знакомъ (—) недоплачену належитôсть, упрашаю о надôсланье єи съ предплатою на III и IV томъ.

Позаякъ завчасу треба замовити окладки въ переплетни п. Спожарского, упрашаю о скорѝ зголошеня. Томъ I и II можна у мене и въ канцелярія „Просвѣты" лише до выходу III и IV тому дôстати по цѣнѣ предплатнôй, опôсля по цѣнѣ книгарскôй.

Оправныхъ примѣрникôвъ I и II тому єсть лише 10.

Головный окладъ „Рускои Историчнои Библіотеки" въ книгарни Сайферта и Чайковского, Ставропигійского Института у Львовѣ и у всѣхъ краєвыхъ книгарняхъ.

Предплату найлучше надсылати пôдъ адресою *Олександеръ Барвѣньскій* въ Тернополи.

Запросины до предплаты.

Заохоченѝ великою прихильностею, съ якою П. Т. Земляки приняли нашъ збôрникъ рускихъ квартетôвъ зъ року 1885 п. заг. „Кобзарь", а загрѣтѝ до дѣла черезъ нашихъ славно-звѣстныхъ композиторôвъ Вп. п. А. Вахнянина и Впр. о. П. Бажаньского, котрѝ съ правдивымъ пожертвованьемъ свого часу и труду подали тамъ провôдъ и помôчь до веденя сего выдавництва — постановили мы выдати сего року другій выпускъ „Кобзаря".

Въ сегорôчный выпускъ увôйдутъ не печатанѝ ще утворы найзнатнѣйшихъ рускихъ композиторôвъ, якъ такожь що найкрасшѝ композиціи нашихъ молодыхъ музыкôвъ. Сей выпускъ буде того самого объему, що и попередный, но печататись буде на лѣпшомъ, бо велиновôмъ папери, при чѣмъ цѣна въ дорозѣ пренумераты не змѣняєся и выноситъ вже съ пересылкою почтовою лише 1 зр. а. в.

Надѣючись, що заявленье наше знайде щирый привѣтъ у нашихъ П. Т. любителѣвъ спѣву, просимо о скоре надсыланье предплаты на руки п. М. Мосоры питомця зъ III року. Лишь ôтъ скорои предплаты залежитъ осущенье розпочатого дѣла.

Львôвъ д. 21 марта 1886.

Северинъ Грицина. Михайло Сапрунъ. Михайло Мосора. Сидоръ Зельскій. Зенонъ Копертиньскій. Дмитро Андрейко. Николай Сваричевскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Дальшій хôдъ дебатъ спеціяльныхъ надъ буджетомъ.*) По промовѣ гр. Таффого забравъ голосъ пос. Гайнрихъ. (Лѣвиця цѣла выйшла зъ салѣ.) Бесѣдникъ станувъ насамперéдъ въ оборонѣ намѣстника Чехъ, бар. Кравза, а ôттакъ звернувся просто до посла Томащука за то, що сей згадуючи о рускихъ послахъ оказавъ, що они суть такои барвы, якъ пос. Гайнрихъ. Бесѣдникъ отже казавъ: А коли той панъ говоривъ о барвѣ Гайнриха и думавъ пôдъ симъ певныхъ послôвъ зъ Галичины, то я сказавъ-бы за св. письмомъ: Фарисею, выйми насамперéдъ трамъ зъ власного ока а ôттакъ трѣску зъ ока твого брата. Бо хто єсть зъ роду Русинъ, въ соймѣ Румуномъ а тутъ рѣшучимъ Нѣмцемъ, — прошу панове, то єсть такожь барва! Дальше обговорювавъ Гайнрихъ справу національности и доказувавъ що Нѣмцѣ не повинни ставитися на національне становище такъ якъ меншѝ народы славяньскѝ, бо они его давно мали и маютъ. Пôсля его поглядôвъ національна борба въ Чехахъ закôнчится тогды, коли буде залагоджена справа шкôльна, коли оба народы будутъ могли собѣ школы такъ урядити, якъ имъ потреба. — По скôнченю дебатъ принято титулы „министерство дѣлъ внутрѣшныхъ" и „центральна управа" пôсля прелиминаря.

При титулѣ „поліція державна" забравъ голосъ пос. Кронаветеръ. Бесѣдникъ зазначивъ заразъ зъ початку, що въ нынѣшныхъ часахъ велика часть народу не користаєсь повными правами обывательскими; суть то именно робôтники. Обѣцювано вже вправдѣ неразъ свободу, але нѣколи єи вповнѣ не надано, бо у насъ єсть законодавство того рода, що правительство може основнѝ законы навѣть и безъ волѣ парламенту застановити. Тымъ часомъ выросло соціяльне пытанье, супротивнôсть противъ капитализму змоглась и у насъ въ наслѣдокъ менчестеризму, котрый признає лишь индивидуальнôсть. Кôлько разôвъ пригнетенѝ опаматаются и упôмнутся о свои права, настає конфликтъ съ дотеперѣшнымъ порядкомъ суспôльнымъ. Такѝ супротивности не дадутся довго силою повздержати. Якъ довго соціялисты не тыкаютъ чести, майна и тѣлесної ненарушимости своихъ спôвзобывателѣвъ, треба имъ дати мѣсце въ правнôй державѣ. Бесѣдникъ говоритъ опôсля о вѣденьскихъ робôтникахъ и каже, що несправедливо противъ нихъ заведено такъ прикрѝ законы. Яку форму прійме колись держава нынѣ предвидѣти не можна. Имовѣрно стане на мѣсце индивидуальности коллективизмъ а границю межи ними вынайде досвѣдъ. Початокъ вже зроблено, бо все бôльшій предпріємства ôтдаєся теперь або державѣ або громадѣ. Всѣ тѝ справы можна обговорювати и єсть правомъ пригнетеныхъ, щобы они тѝ пытаня обговорювали. Законъ карный не дає дефиниціи, що єсть на соціялизмѣ карыдостойного и лишає се осудови судѣ а прецѣ въ законѣ карнôмъ не повинно бути нѣчого такого, чого не розумѣє кождый обыватель державы, наколи такѝ понятя якъ ненависть и презрѣнье не маютъ зъужитковатися въ процесахъ тенденційныхъ. До того приходитъ ще „свободна оцѣнка доказу". Въ цивильныхъ и карныхъ процесахъ не розходится о нѣякій доказъ, лишь о бôльшій степень имовѣрности. То не єсть поступъ полишати судіямъ оцѣнку степеня имовѣрности. Мы маємо законъ для защиты права домового — и въ Сибири не може гôрше практикуватися якъ у насъ. Бесѣдникъ оповѣдає тутъ, якъ ôтбуваются ревизіи по домахъ робôтникôвъ, щобы лишь вынайти портретъ Лясаля и дати симъ способомъ судіямъ можнôсть оцѣнити имовѣрнôсть карыдостойного дѣла. Дальше наводитъ ôнъ, якъ обходятся въ судахъ съ робôтниками при слѣдствѣ. Робôтникъ, каже Кронаветеръ, позôстає такъ довго въ рукахъ поліціи и такъ довго его мучатъ, доки ôнъ ажь не признася, и то дѣєся мимо того, що маємо министра правосудія. Поліція не знає поступованя карного, оно для неи не истнує и она по просту вымушує признанье. У Вѣдни ôткрыто тайну друкарню и пошуковано за всѣми виноватыми. Тогды совѣтникъ поліціи, Франкль, котрый черезъ трійцять лѣтъ все оставлявъ въ авансѣ позаду своихъ товаришѣвъ лишь для того, що они хочь трохи мали почутя справедливости и людскости, такъ сказавъ до обжалованого Доктера: Коли менѣ выдасте всѣхъ що були въ тайнôй друкарни, то будете вôльнѝ. Въ слабôй хвили чоловѣкъ сей зрадивъ всѣхъ своихъ товаришѣвъ. Розумѣєся, що слова не додержано и засуджено всѣхъ другихъ на 12 лѣтъ вязницѣ а Доктера лишь на 3 роки. Якъ бы я бувъ министромъ, то я бы такого урядника заразъ скасувавъ. Бесѣдникъ переходитъ ôттакъ на законъ о соціялистахъ и говоритъ дальше.

(*Пос. о. Мандычевскій*) промовлявъ оногды въ радѣ державнôй за пôдвысшеньемъ дотаціи для станиславôвского гр. кат. епископства и за побôльшеньемъ платнѣ для крылошанъ при гр. кат. капитулахъ въ Галичинѣ и поставивъ такожь въ повысшихъ справахъ ôтповѣдну резолюцію.

(*Пос. Шенереръ*) предложивъ дня 1 цвѣтня въ палатѣ послôвъ проектъ закона о знесеню кавціи и стемпля ôтъ газетъ, якъ такожь и о перенятю инсератôвъ въ газетахъ на власнôсть державы.

(*Законъ о загальнôмъ ополченю*) має бути поставленый на порядокъ дневный ще передъ великодными феріями; такъ бодай рѣшучо запевняютъ въ кругахъ парляментарныхъ.

(*Бесѣда министра просвѣты*) въ справахъ шкôльныхъ зробила въ цѣлôй палатѣ велике враженье. Всѣ партіи майже безъ рôзницѣ признаютъ, що д-ръ Гаучь своимъ смѣлымъ и рѣшучимъ выступленьемъ а при тôмъ и глубокимъ знаньемъ свого ресорту забезпечивъ собѣ симпатію всѣхъ яко чоловѣкъ фаховый и знаменитый бесѣдникъ. Бесѣду д-ра Гауча подамо въ слѣдуючôмъ числѣ.

Заграничнѝ Державы.

До ситуаціи. Положенье въ Европѣ стає съ кождымъ днемъ прикрѣйше; на двохъ єи точкахъ насунулись чорнѝ хмары и коли на однôмъ мѣсци роздався вже грôмъ и запаливъ пожаръ, що ясною луною засвѣтивъ на цѣлу Европу, то на другôмъ мѣсци єи насуваются чимъ разъ густѣйшѝ хмары и грозятъ новою бурею, на котру ледвя чи довго ще треба буде ждати и котра бодай чи не засвѣтитъ ще яокравѣйшимъ положенемъ. Бельгія съ своимъ рухомъ соціяльнымъ и балканьскій пôвъостровъ съ своими національными стремленями, то суть тѝ двѣ точки, котрѝ нынѣ страхомъ наповняютъ цѣлу Европу. Въ Бельгіи выбухла вже правдива революція и хочь найновѣйшѝ телеграмы доносятъ, що робôтники въ Шарльроа покинули застановку и взялись знову до роботы, то се ще не дає нѣякого доказу, що цѣлый рухъ соціяльный въ Бельгіи ослабъ; противно, приватнѝ вѣсти доносятъ, що положенье въ полудневôй Бельгіи стало въ послѣдныхъ дняхъ ще критичнѣйше якъ передъ тымъ. Правительство не въ силѣ запанувати надъ цѣлымъ рухомъ, а военнѝ силы высланѝ противъ збунтованыхъ робôтникôвъ показались за малѝ и правительство постановило чимъ скорше покликати новыхъ людей до оружія. Число всѣхъ збунтованыхъ робôтникôвъ, якъ кажутъ, має выносити звышь 50.000; въ цѣлôй околици межи рѣками Самброю и Мозою творятся все ще новѝ ватаги, котрѝ переходячи зъ мѣсця на мѣсце руйнуютъ все и палятъ, що имъ лишь стане въ дорозѣ. Проводирѣ робôтникôвъ выступаютъ всюды фанатично и заохочуютъ до дальшои борбы. Многѝ зъ робôтникôвъ маютъ богато грошей, котрѝ походятъ зъ податкôвъ, якѝ они накладаютъ на промысловцѣвъ и „буржоазію". Супротивъ такои отже силы выставило правительство бельгійске ледве 47.000 войска, котре навѣть ще и не зовсѣмъ находится на загроженыхъ мѣсцяхъ. Въ многихъ мѣсцяхъ прійшло вже межи войскомъ а робôтниками до кровавои бôйки, але були и случаѣ, що войско стрѣляючи до робôтникôвъ мѣрило умысно верхомъ, хочь мало выразный приказъ за першимъ завôзваньемъ робôтникôвъ до порядку вростъ до нихъ стрѣляти. Войско, а бодай поодинокѝ полки симпатизуютъ съ робôтниками и се єсть одна обава бôльше, що рухъ соціяльный въ Бельгіи не такъ скоро притихне, а хто знає чи и не перенесеся може и на сусѣднѝ державы, на Францію и на Нѣмеччину. Въ пограничнôмъ съ Нѣмеччиною окрузѣ Вервье выбухнувъ вже такожь бунтъ робôтникôвъ, а въ окрестности мѣста Монсъ громады робôтникôвъ пôдступаютъ чимъ разъ близше пôдъ границю Франціи. Ся послѣдна обставина выкликала въ Парижи великій переполохъ и правительство французке приказало обсадити границю войскомъ, щобы недопустити переходу ворохобникôвъ на сторону французку. Такъ стоятъ отже рѣчи въ Бельгіи.

Неменше сумно представляєся ситуація и въ другихъ державахъ на заходѣ. Справа ирляндска не дає спокою Англіи и она такъ нею звязана, що не може нѣякъ выступати рѣшучо поза границями матерного краю. До сего клопоту прибувъ єй ще новый въ руху робôтникôвъ, котрый хочь и притихъ, то все таки тихцемъ ширится чимъ разъ сильнѣйше. Въ Франціи, Швайцаріи и Италіи рухъ соціяльный переймає такожь страхомъ дотычнѝ правительства. Въ Деказвиль, въ Франціи робôтники пôдняли знову бунтъ и застановили роботу. Проводирѣ соціялистичнѝ пропагуютъ явно словомъ и дѣломъ ворохобню соціяльну и мало що не достає, щобы рухъ соціяльный рознѣсся по цѣлôй Франціи. Въ Базилеи въ Швайцаріи зробили робôтники такожь велику змову и перестали робити, хочь доси держатся ще спокôйно. Въ Италіи въ Миляно завязали робôтники окреме товариство пôдъ назвою „Figli del lavoro" (сыны працѣ). Товариство се заразъ въ першôй хвили выкликало межи всѣма робôтниками въ бôльшихъ мѣстахъ Италіи, а особливо въ Римѣ великій ентузіязмъ. Въ Милянѣ прійшло пôдчасъ посвячуваня хоругви сего товариства до грôзныхъ демонстрацій, котрѝ особливо остро проявились противъ Австріи. Одинъ зъ робôтникôвъ величавъ особливо Оберданка и мѣсто Тріестъ. Зборы робôтникôвъ мали зъ разу ôтбутися пôдъ голымъ небомъ, але въ виду великого заворушеня середъ робôтникôвъ, правительство зборы тѝ заказало. Такъ отже майже по всѣхъ захôдныхъ державахъ рухъ соціяльный прибравъ грôзный видъ, коли вже не дуже небезпечный. Въ однôй Нѣмеччинѣ поки що ще тихо; соціялисты и робôтники сидятъ тутъ тихо, бо желѣзна рука нѣмецкого канцлера пригнетла ихъ сильно. За то борются они завзято въ парляментѣ и дали вже неразъ почути кн. Бисмаркови съ кимъ ôнъ має дѣло. Не диво отже, що кн. Бисмаркъ въ виду соціяльного руху въ сусѣдныхъ державахъ сильно занепокоився и въ однôй зъ послѣдныхъ своихъ бесѣдъ высказавъ не двозначно, яке небезпеченьство грозитъ Нѣмеччинѣ: зъ одного боку національный рухъ славяньскій, зъ другого знову революція соціяльна. Наколи-бъ нынѣ, казавъ кн. Бисмаркъ, пôднялась Франція противъ Нѣмеччины, то безперечно вывѣсила-бъ она на своихъ червоныхъ прапорахъ и идеѣ соціялистичнѝ; коротко сказавши, коли-бъ нынѣ прійшло до якого заворушеня европейского, то було-бъ оно въ великôй части интернаціональнои натуры.

Коли зберемо всѣ тѝ факты на заходѣ, звяжимо добре ситуацію державъ захôдныхъ и перенесемось ôттакъ на всхôдъ, а головно въ теперѣшнôй порѣ на всхôдъ полудневый, на бал-

каньскій пôвъостровъ, то побачимо, що подѣѣ на заходѣ бодай чи не прискорюютъ розвитку справъ на сѣмъ пôвъостровѣ. Закимъ однакожь будемо могли выказати ту звязь межи походомъ а заходомъ, мусимо ще приглянутись справамъ на самôмъ балканьскôмъ пôвъостровѣ.

Справа болгарско-турецкои угоды не поступила до сеи хвилѣ нѣ на крокъ напередъ. Князь Александеръ стоитъ упорно при своѣмъ и не хоче угоды, котра-бы робила его зависимымъ ôтъ другихъ державъ, а особливо ôтъ Россіи. Россія знову выступае дуже остро противъ кн. Александра и чимъ разъ яснѣйше показуеся, що она хотѣла-бы позбутися его якъ найскорше зъ Болгаріи, бо ôнъ есть головно тою особою, котра поносувала ѣй цѣлый рахунокъ. Агитація въ Болгаріи и Румеліи не тôлько не устае, але чимъ разъ бôльше змагаеся, а россійскѣ газеты дзвонятъ на гвалтъ, що въ Болгаріи заносится на катастрофу и завзываютъ правительство россійске, щобы оно зробило ладъ въ Болгаріи. Дипломатія европейска показалася въ виду упорности Россіи безсильною. Въ послѣдныхъ дняхъ ситуація очевидно ще бôльше погôршилася, коли Порта завôзвала князя болгарского, щобы ôнъ конче переставъ опиратися противъ пятилѣтного речинця на ген.-губернаторство въ Восходнôй Румеліи, а рôвночасно ôтнеслась съ прошеньемъ до державъ, щобы они старались князя до сего наклонити. Постава Греціи не змѣнилася въ нѣчѣмъ, а зъ Парижа навѣть доносятъ, що Греція дасться теперь скорше якъ коли небудь наклонити до войны. Зброенье въ Греціи не устае и она добувае послѣдныхъ силъ, щобъ лишь стати готовою до борбы. Очевидно, що середъ такого положеня и Туреччина не може бути спокôйною, и стягае о скôлько може войска надъ границею Греціи. Въ послѣдныхъ дняхъ надôйшли вѣсти, що турецке министерство войны именувало вже навѣть и головныхъ комендантôвъ для поодинокихъ корпусôвъ, выставленыхъ противъ Греціи и що постановило навѣть покликати баши-божукôвъ. Супротивъ цѣлого сего положеня на балканьскôмъ пôвъостровѣ заняла Россія недвозначне становище и коли до недавна ще она обмежалась лишь на простѣ демонстраціи дипломатичнѣ, починае теперь чимъ разъ бôльше активно выступати. Въ послѣдныхъ дняхъ стали чимъ разъ бôльше надходити вѣсти, що Россія лагодится до войны, но противъ кого не знати, одна „N. fr. Presse“ зазначила рѣшучо, що цѣла акція вымѣрена противъ Болгаріи, що Россія хоче край сей окупувати. Вѣсть ся стаеся нынѣ тымъ бôльше имовѣрною, що и нѣмецка „Kreutzztg.“ зазначуе, що становище Россіи супротивъ Болгаріи стало нынѣ дуже грôзне. Тажь сама газета доносятъ, що кораблѣ россійскѣ и италійскѣ ôтлучилися ôтъ прочои фльоты державъ, що зôбралися въ заливѣ Суда на Кретѣ, щобы демонструвати супротивъ Греціи? Чи мало-бы се значити, що Россія схоче пôйти рука въ руку съ Италіею, протегувати Грецію и выкликати войну? Се все можливе, коли розважемо ситуацію на заходѣ. Рухъ соціяльный въ захôдныхъ державахъ, якъ сказано, стався нынѣ дуже небезпечный, и не дозволяе, щобы тѣ державы выступили рѣшучо на заходѣ. Се Россіи дуже на руку и она очевидно хоче ситуацію выкористати. Що и Италія лучится съ нею, се не дивниця. Дотеперѣшна политика заграничная завела Италію въ безвыходне положенье и она стараесь въ якій небудь способъ ôтвернути ôтъ себе грозячу ѣй внутрѣшну катастрофу. Коли не зыскала нѣчого въ союзѣ съ Нѣмеччиною и Австріею, то думае може зыскати що небудь черезъ союзъ съ Россіею. Якѣ користи зъ сего союза выйшли-бы для Италіи, не можна однакожь теперь доглянути. Може бути, що ся комбинація есть передвчасною, то однакожь есть певне, що Россія зъ укоса глядитъ на теперѣшну Болгарію и не схоче выпустити зъ рукъ жертвы, надъ котрою тôлько лѣтъ працювала. Що Россія недоброзсвѣстно ôтносится до Болгаріи, можна и зъ того великого переляку доглянути, якій запанувавъ въ послѣдныхъ часахъ середъ тыхъ Болгаръ, що яко вѣрнѣ дѣти свого народу, хотѣли-бъ его побачити свобôднымъ, самостойнымъ и независимымъ и котрыхъ весь трудъ до того одного лишь вымѣреный. Правдивѣ Болгаре на ослѣпленѣ блескомъ гроша бачатъ добре зъ ôтки и яке имъ грозитъ небезпеченьство и для того Стояновъ зовсѣмъ справедливо запытуе зрадникôвъ власного народа, чи думаютъ они, що то не однаково болитъ чоловѣка, коли его бье нагайка въ руцѣ бисурмана чи православного? Жаль було-бы дѣйстно, наколи бъ болгарскій народъ лишь на то проливъ тôлько крови, на то выбився зъ неволѣ, щобъ на нѣмъ доконавъ православный Славянинъ того, чого не доконавъ Турокъ черезъ 500 лѣтъ неволѣ. По нашôй думцѣ кождый правдивый Славянинъ повиненъ бажати лишь свобôдной, само стôйной и независимои Болгаріи.

Нѣмеччина. Дня 25 марта державъ кн. Бисмаркъ въ нѣмецкôмъ парляментѣ пôдчасъ дебатъ надъ монополемъ горѣвки бесѣду, котра звернула на себе увагу цѣлои Европы. Найважнѣйшою однакожь була та часть, въ котрôй кн. Бисмаркъ подававъ характеристику теперѣшного положеня и для того наводимо ту часть дословно якъ слѣдуе:

Мои панове, нѣмецка держава може бути выставлена на небезпечности, котрѣ не просто зъ нашихъ внутрѣшныхъ обставинъ выплываютъ. Давнѣйшій союзъ нѣмецкій, франкфуртскій „Bundestag“ спочивавъ также на тѣсныхъ угодахъ, котрымъ нѣчого не можна було закинути, а все таки на послѣдокъ неустоявся передъ не дуже сильною бурею зъ 1848 року анѣ 24 годинъ. Кажу передъ „не дуже сильною“, бо ся заграниця не поопирала. И въ 1854 р. бувъ бы союзъ розбився наколи-бъ война кримска була на стôлько розвинулась, що Австрія була-бы станула по сторонѣ державъ захôдныхъ. Въ 1866 усунули его Прусы за згодою бôльшости нѣмецкого народу, бо ôнъ не ôтповѣвъ надѣямъ, якѣ мавъ на него народъ нѣмецкій, а передовсѣмъ, що ôнъ не увзгляднявъ реакціи, именно ваги поодинокихъ державъ, ваги династій. Въ 1866 р. була головно незгода династично, котра руйновала Нѣмеччину, и непорозумѣня мѣжь поодинокими правительствами. До сеи незгоды, коли настанутъ знову подôбнѣ ôтносины, прійдутъ теперь ще другѣ внутрѣшнѣ, національнѣ и интернаціональнѣ, такѣ, котрѣ цѣлый народъ и поодинокѣ державы руйнуютъ. Въ 1866 р. рухъ соціяльный не бувъ въ тôй мѣрѣ розвиненый якъ нынѣ, розкладъ національный, ненависть межи Нѣмцями и Славянами у насъ и у нашихъ пріятелѣвъ не була въ такъ великôй мѣрѣ розвинена. Всѣ отже бôльшѣ рухи въ Европѣ, якѣ-бы нынѣ могли наступити, могли-бы бути найрôзнороднѣйше скомплікованѣ. Дальше пригадую вамъ часы першои французкои революціи, сто лѣтъ тому назадъ, коли дуже мало людей думало о тôмъ, що тысячлѣтна нѣмецка держава, може такъ скоро повалитися, якъ се опôсля показалося. Першѣ войны французкѣ въ 1792 р. були перенятѣ идеями, о котрыхъ несправедливо кажутъ, що они дôстались въ участи цѣлому свѣтови. То однакожь правда, що тѣ порушаючѣ идеѣ, якѣ занесли Французы 1792 р., борба противъ монархіи, противъ духовеньства и шляхты, борба за третій станъ були могучою духовою пôдоймою французкихъ побѣдъ. Хтожь вамъ теперь заручатъ, що коли-бъ намъ прійшлось знову боротися съ тымъ краемъ, не було бы тогды продовженя, не предложено-бы намъ що такъ скажу четвертои части того самого дѣла, що на ихъ червоныхъ хоругвахъ не були-бы выписанѣ соціялистичнѣ идеѣ? Нынѣ французка армія станула въ Деказвиль противъ робôтникôвъ. Мы не знаемо, чи раховатися съ тымъ, що она держитъ ихъ въ шаху, чи съ тыми натяками министровъ, що нынѣшный робôтникъ есть завтра жовнѣромъ. Мы не знаемо, хто въ Франціи на послѣдокъ побѣдитъ. Коротко сказавши, колибъ знову прійшло въ Европѣ до великого заворушеня, то було-бы оно далеко бôльше скомпліковане якъ то, що вже проминуло и оно було бы по части натуры интернаціональнои. Коли такій рухъ прійде, то я хотѣвъ-бы, щобы держава нѣмецка съ цѣлою силою могла противъ него выступити. Мы мали 15 лѣтъ мира але мы ихъ такъ не ужили, якъ того потреба... Маемо однакожь ще довыть часу. Я не виджу ще небезпечности, котра бы намъ безпосередно грозила, хочь мушу признатися що я и въ 1870 р. не предвидѣвъ того, що въ кôлькохъ мѣсяцяхъ будемо въ зовсѣмъ иншихъ обставинахъ.

НОВИНКИ.

— **Програма декламаційно-музикальныхъ вечерниць**, котрѣ ôтбудутся заходомъ „Рускои Бесѣды“ и филіи тов. „Просвѣта“ д. 4 л. цвѣтня въ Тернополи въ XXV-й роковины смерти Т. Шевченка. 1. Рѣчь вступна. 2. Лисенко, молитва, женьскій хоръ. 3. Лисенко, Надъ Днѣпровою сагою, сольо альтове, п-ы К. 4. Матюкъ, До Весны, мѣшаный хоръ въ супроводѣ оркестры. 5. Лисенко, О нѣ, я хороша, дуетъ зъ оперы: „Рôздвяна Нôчь“, п-нѣ Б. и п. Г. 6. Шевченко, Причинна, декламація, п. Г. 7. Лисенко, Ой одна я, одна, сольо тенорове п. К. 8. Воробкевичь. Надъ Прутомъ, хоръ. 9. Матюкъ, Прощальна пѣсня, сольо баритонове, п. Г. 10. Нѣщиньскій, Закувала та сива зазуля, хоръ.

— **Черновецке политичне товариство „Руска Рада“** выготовила основный меморіялъ въ справѣ потребы рускои гимназіи въ Кôцмани и выслала вже его до п. министра просвѣты Гауча и до всѣхъ клюбôвъ парляментарныхъ на руки ихъ предсѣдателѣвъ. Той меморіялъ мы маемо въ рукахъ и на другій разъ ширшу здамо о нѣмъ справу.

— **Перешкоды розвоеви читалень на Буковинѣ.** „Буковина“ подае въ ч. 7 слѣдуючій фактъ: „П. Неделко, практикантъ ц. к. староства, наказавъ (на пôдставѣ доносу якогось Бѣгарія) жандармови забрати всѣ книжочки, якѣ мае читальня въ Бергометѣ надъ Прутомъ. Мы думали, що забранѣ книжочки, друкованѣ у Львовѣ и въ Черновцяхъ и не заказанѣ, по переглядѣ будутъ звернені до читальнѣ, але минаютъ двѣ недѣлѣ, а забранѣ книжочки не вертаютъ, ба до того забрано ще и зъ почты надôсланѣ книжочки зъ товариства „Просвѣты“, и доси не звернено читальни. Бѣгарій прійшовъ послѣдными днями до читальнѣ, жадавъ щобы предсѣдатель читальнѣ выдавъ ще одну книжочку, „Талмудъ“, и грозивъ людямъ арештомъ, коли они ей невыдадутъ. Дивно намъ ôтки Бѣгарій дôставъ право надзору надъ читальнею. Чи не ôтъ „талмудистôвъ?“

— **Повѣтовѣ „Народнѣ Торговлѣ“** задумуютъ основати также Сокальскѣ и Жидачѣвскѣ Русины.

— **Розграниченье діецезій станиславôвскои и львôвскои.** Митроп. Ординаріятъ въ порозумѣню съ Ординаріятомъ станиславôвскимъ ôтносится до Престола римского и до правительства съ прошеньемъ, щобы зъ галицкого деканата, позôстали при львôвскôй аепархіи парохіи: Галичь, Залуква, Крылосъ съ Козиною и Соколомъ, Нѣмшинъ съ Рôздвянами и Демешкôвцями, Демянôвъ, Бовшôвъ съ Слобôдкою, Тустань съ Семакôвцами и Хоростковомъ, на конець Дубôвцѣ съ Деговою и Водниками. Яко рекомпензату за то ôтступае митроп. Ординаріятъ станиславôвскои епархіи: а) зъ рогатыньского деканата парохію Межигôрцѣ съ Медухою; б) зъ деканата пôдгаецкого парохіи: Горожанка, Товстобабы съ Коржовою, Швайкôвъ съ Доброводами, Гнильче и Дрыщôвъ съ Бышовомъ.

— **Комитетъ, устроившій концертъ въ XXV-й роковины смерти Тараса Шевченка**, дякуе симъ всѣмъ участникамъ торжества, а именно Вп. о. проф. д-ру Омеляну Огоновскому за вступну рѣчь, Товариству „Лютня“ за выконанье програмы концерту, п-нѣ Ол. Бажаньскôй за гру фортепянову, п-нѣ Ет. Бачиньскôй за декламацію и п. Гушалевичу за сольовый спѣвъ. — За комитетъ: Н. Вахнянинъ и В. Шухевичь.

— **О. Викторъ Матюкъ, выдавець Руского Спѣванника“** проситъ черезъ нашу редакцію всѣхъ интересованыхъ и своихъ предплатникôвъ, щобъ они на будуче зволили удаватись до него въ справахъ дотыкаючихъ выдавництва и предплаты „Спѣванника“ до Лôвча, почта Нароль. „Спѣванникъ“ печатаеся въ Липску и прійде до Галичины ажь съ кôнцемъ цвѣтня. Для того и выдавець продовжае речинець предплаты до кôнця цвѣтня с. р.

— **Заступника бурмистра мѣста Калуша** звѣстного калуского героя Мойше Маера, засуспендувало калуске ц. к. староство ôтъ всѣхъ достоиньствъ: радного и заступника бурмистра, члена Рады повѣтовои и Выдѣлу повѣтового (зъ ласки вельможнои шляхты) и Kulturvorsteher-а, за якісь мальверзаціи. Теперь ведеся слѣдство, тожь и не можемо о тôмъ розписуватись, але съ часомъ подѣлимося тымъ съ читателями „Дѣла“. — *Б.*

— **Президентомъ мѣста Львова** буде певно выбраный на ново теперѣшный президентъ п. Домбровскій. На вице-президента есть кôлькохъ кандидатôвъ, мѣжь ними и проф. д-ръ Грызецкій, на котрого всѣ Русины раднѣ повиннѣ ôтдати свои голосы.

— **Громада Добростаны**, въ пов. городецкôмъ, котра ôтъ 1866 р. не хотѣла выбирати зверхности громадскои и свою опозицію окупила оплатою рôзныхъ каръ, приступила наконець сего року до выбору автономичного заряду пôсля теперѣшного ладу, а члены заряду зложили вже присягу. Двадцятьлѣтна опозиція громады була уникатомъ въ цѣлôй австрійскôй державѣ.

— **Рускѣ послы зъ Вѣдня**, оо.: І. Озаркевичь, М. Сѣнгалевичь и К. Мандычевскій надôслали въ день концерту въ память Шевченка у Львовѣ по 2 зр., разомъ 6 зр. на стипендію имени Шевченка.

— **Доповняючѣ выборы до повѣтовои рады въ Бережанахъ** одного члена зъ сѣльскои куріи ôтбудутся дня 4 л. мая с. р.

— **Общество им. Качковского** спровадило зъ Россіи книжку п. заг. „Русская Хрестоматія“ якогось Кирпичникова, друковану въ Москвѣ 1869 р., и роздаровуе ея въ великôмъ числѣ ученикамъ рускои гимназіи, навѣть дѣтямъ зъ клясъ найнизшихъ. Тутъ иде очевидно о пропаганду мѣжь учениками велико-руского языка, зъ чого видко, що п. Богданъ Дѣдицкій, предсѣдатель общества им. Качковского, все ще вѣритъ, що „въ одинъ часъ“ Малорусинъ може научитися языка великоруского. Дарма праця! Ученикъ не зрозумѣе языка Хрестоматіи Кирпичникова. Такъ н. пр. певно не зрозумѣе байки про „Лягушки просящія царя“, де такъ описано летъ царя зъ небесъ:

„И плотно такъ онъ треснулся на царство,
Что ходенемъ пошло трясинно государство;
Со всѣхъ лягушки ногъ
Въ испугѣ пометались
Кто какъ успѣлъ, куда кто могъ...
И подлинно, что царь на диво былъ имъ данъ:
Не суетливъ, не вертопрашенъ,
Степененъ, молчаливъ и важенъ;
Дородствомъ, ростомъ великанъ,
Ну, посмотрѣть, такъ это чудо!
Одно въ царѣ лишь было худо:
Царь этотъ былъ осиновый чурбанъ.“

Але не въ тôмъ рѣчь, що ученики не зрозумѣютъ языка Хрестоматіи, а въ тôмъ, що не могучи користати зъ неи, несутъ ея до антикварень, продаютъ и тымъ чиномъ заправляются до гешефту книжками... Намъ здаесь, що общество им. Качковского чей-же не повинно даваги до того причины... Такъ само мы не похваляемо того, що общество им. Качковского розсылае и читальнямъ нашимъ съ своими выданями также тіи Хрестоматіи (н. пр. читальни въ Зборовѣ). Общество им. Качковского, по нашôй гадцѣ, не повинно сходити зъ поля просвѣты народу на поле агитацій языковыхъ мѣжь сельскимъ и мало-мѣщаньскимъ народомъ, де повинна панувати згода и еднôсть. Чи й мѣжь сельскимъ народомъ будемо выробляти „обще-русскихъ“?! Грѣхъ, ѣй Богу, грѣхъ, соблазняти дѣтей вѣкомъ и знаньемъ! Покиньте таку роботу, а йдѣтъ за примѣромъ „Просвѣты“, де передъ идеею просвѣщеня народу все проче уступае!

— **За упокôй душѣ бл. п. Николая Устыяновича** ôтслужено сего четверга параетасъ въ рускôй духовнôй семинаріи.

— **Двѣ стипендіи зъ фундаціи Каролины Глинецкои** надало намѣстництво ПП. Володимиру Шанковскому и Михайлови Конюшецкому, правникамъ на львôвскôмъ университетѣ.

— **Реставрація церкви князѣвъ Острожскихъ.** Въ Острозѣ на Волыни розпочалася вже робота надъ обновленьемъ Богоявленьскои колись придворнои церкви князѣвъ Острожскихъ. На реставрацію тои церкви выасигнувало правительство россійске 120.000 рублѣвъ.

— **Станъ робôтникôвъ въ Борыславѣ** що-разъ то бôльше погôршуеся. „Газета Наддністряньска“ подае сумный образъ тамошныхъ ôтносинъ майже въ кождôмъ числѣ. Въ 7 ч. подае она въ статьи п. з. „Конкуренція борыславска“ факты, котрѣ кидаютъ дуже ярке свѣтло на тамошнѣ жидôвскѣ спекуляціи и швиндель. Финансову кризу хотятъ жиды собѣ ôтбивати на вызыскуваню робôтника а навѣть бѣднѣйшихъ жидôвъ. Одинъ властитель копалень заявивъ н. пр. своимъ касіерамъ, що залеглои пенсіи имъ выплатити не може и жадавъ ôтъ нихъ, щобъ они, коли у него хотятъ дальше лишитися, подали письменно, що зрѣкаются тои пенсіи. Коли они се зробили и властитель мавъ вже ихъ декларацій въ рукахъ, тогдѣ ажь выповѣвъ имъ службу, а коли хто хотѣвъ-бы у него дальше служити, мусить ему ще заплатити 150 зр. За одинъ разъ отже выцыганивъ властитель копалень ôтъ своихъ касіерôвъ той способъ 2.000 зр. Але кôлько разôвъ ôтобютъ собѣ тую страту касіеры на робôтнику, котрому будутъ выплачувати заробокъ?!

— **На мѣсце професора Миклосича** покликано на вѣденьскій университетъ професора дорпатского университету, Бодуена де Куртене. Проф. Ягичь, котрого передъ тымъ запрошувано, не хотѣвъ опустити петербургского университету.

— **Князь Грузіи**, потомокъ пануючого колись княжеского роду въ Грузіи на Кавказѣ, померъ недавно въ Петербурзѣ въ крайнôмъ убожествѣ въ 53 роцѣ житя. Ще въ 20 роцѣ житя бувъ ôнъ наслѣдникомъ престола Грузіи, и ôтзначувався незвычайною красою та великою добротою серця. Его палата въ Москвѣ стояла отворомъ для кождого бѣдака, такъ що неразъ ему самому черезъ то не стало грошей. Черезъ нещастный случай попавъ ôнъ въ убожество и стративъ весь свôй маетокъ. Зъ ласки дôстававъ ôтъ царя по 100 рублѣвъ мѣсячно, а и зъ тои маленькои сумы ôнъ ще обдѣлявъ убогихъ значными датками, бо мовлявъ: „они ще бѣднѣйшѣ ôтъ мене“ и утримувавъ на ласкавôмъ хлѣбѣ двое своихъ старыхъ слугъ, котрѣ свого давного пана не хотѣли покинути и съ нимъ разомъ недолею дѣлилися. Князь зносивъ убожество съ незвычайнымъ гартомъ душѣ. Передъ смертею благавъ его слуга, щобъ ôнъ позволивъ завôзвати лѣкаря. „Мôй дорогій — сказавъ князь — „та-жь знаешь, що не ма за що!“ По смерти князя не було въ хатѣ анѣ копѣйки, не було за що купити домовины и справити похорону.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Є. В. цѣсарь дарувавъ громадѣ Гринѣвъ, пов. бобрецкого, 100 зр. на будову школы. — Въ Борыславѣ зарубавъ сокирою въ ночи д. 28 л. марта робôтникъ А. Марунчакъ зъ Михайловичь жида Альтмана, его жѣнку Рифку и ихъ христіяньску служницю та зрабувавъ 34 зр. — На вѣденьскôмъ университетѣ есть 145 професорôвъ, 138 доцентôвъ и 10.851 студентôвъ. На университетѣ берлиньскôмъ есть лише 9.813 а на липскôмъ 6.403 студентôвъ. — Министерство торговлѣ розбирае проектъ заведеня телефонôвъ яко державнои институціи. Дотеперь введено вже телефоничнѣ полученя межи Вѣднемъ а Будапештомъ и Берномъ. — Въ петиційнôй комісіи рады державнои розбирасся проектъ концесіи на збôльшенье числа аптикъ. — Окружный урядъ гôрничій перенѣсся вже зô Львова до Станиславова.—Въ Калуши опорожнена посада салинарного лѣкаря съ платою 300 зр. — Въ Турцѣ коло Хирова опорожнена посада громадского писаря съ платою 400 зр. — Намѣстництво пошукуе Стефана Мартинюка, податкового практиканта, котрый утѣкъ зъ Борщова. — Въ Роловѣ, пов. дрогобыцкого, ôтобрала собѣ выстрѣломъ зъ револьвера житье гувернантка Леопольдина Галуска. — Надзôръ коломыйскои Бурсы обнявъ тымчасомъ п. Альбинъ Блоньскій, радный мѣста и начальникъ товариства ремѣсникôвъ. Касіеромъ бурсы есть и дальше п. М. Бѣлоусъ. — Коломыйскій магистратъ затягае позычку на 60.000 зр. на будову войскового магазину. — Зъ Сокаля доносятъ, що Бугъ тамъ такъ сильно выступивъ зъ берегôвъ, що тамошный кляшторъ вода обступила.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Читанка для молодежи“.** Пôдъ такимъ заголовкомъ появилася перша книжочка „Библіотеки Руского Педагогичного Товариства“ накладомъ того-жь товариства у Львовѣ. Книжочка тая написана В. И—имъ, обôймае 54 стороны и мѣститъ въ собѣ богато матеріялу ôтповѣдного для дѣтей школъ народныхъ.

— **Проф. Францъ Миклосичь** выдавъ въ лютôмъ с. р. нову свою працю п. заг. „Etymologisches wörterbuch der slavischen sprachen. Wien, 1886“. Книга обôймае VI+547 сторôнъ друку. О многоцѣннôмъ тôмъ творѣ подамо небавомъ ширшу звѣстку.

— **„Буковины“** ч. 6 мѣститъ: „Крути, верти!“ статя вступна. „И“ чи „Або“, ôтповѣдь посла д-ра Зоты на закиды чиненѣ ему по причинѣ его бесѣды въ комисіи буджетовôй. Рада державна. Дописи. Вандрôвка надъ Черемошемъ. Читальня въ Малатинцяхъ. Що нового въ свѣтѣ? Буковиньскѣ товариства рускѣ.

— **„Зеркала“** ч. 5. мѣститъ въ собѣ: „Зъ книгъ Езопа“ (байки). Вѣсти политичнѣ. Практичнѣ и непогрѣшнѣ „Русинометры“, вынайденѣ въ технольогичнôмъ Заведеню д-ра Вычоосы для ужитку коляторôвъ, и т. д. До чого Русинъ добрый? Телеграмы и иншѣ дрôбнѣ статейки. Илюстрація показуе образокъ зъ галицкои будучности по переведенôй кольонизаціи. До плуга запряженѣ по лѣвôмъ боцѣ рускій мужикъ а по правôмъ польскій шляхтичь; Абрамко иде за плугомъ, а жидъ-дѣдичь въ контуши, съ карабелею пôдскакуе зъ утѣхи и каже: „І цо мі зашкодзіло тегі товаржистве фінъ Bodenschutzverein? Я ихъ теразъ обойге запсьенгло и Поляче и Русінкі! Батогемъ тего фінъ der Rechten, Абрамку, бо вунъ цале жіцье псідармовалъ, еще і теразъ шікулюе! Зъ батогемъ ему!“ Въ фейлетонѣ помѣщена удачна гумористична баляда п. заг. „Сваты“.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Австрійскій Länderbank** мавъ въ 1885 р. 4,181.254 доходу а зъ того 2,722.902 зр. чистого зыску.

— **Будова зелѣзницѣ зъ Коломыѣ до Слободы Рунгурскои и до Княждвора** розпочалася ôтъ 1 л. с. м. и буде укôнчена въ грудни с. р.

— **Львôвскій Банкъ рôльничій** постановивъ на будуче займатися выключно лише торговлею збôжа.

Зъ причины свята Благовѣщенія вô второкъ, 34 ч. „Дѣла“ выйде въ четверъ слѣдуючого тыждня.

НАДÔСЛАНЕ.

50.000 гульденôвъ выносить головна выграна лотеріи Кинчемъ, котра єсть заосмотрена ще въ дальшй 4787 выгравй и подае черезъ такъ велике число выграныхъ дуже великй шансы выграня. Обставина, що всѣ выгранй заразъ по тягненю дня 24 сего мѣсяця выплачуются Джокей-Клюбомъ точно и готôвкою, робитъ, що Кинчемъ-лосы суть дуже улюбленй и пошукованй и длятого звертаємо увагу нашихъ поважаныхъ читателѣвъ особливо на сю лотерію.

Ц. к. уприв. галиц. акційний

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

(17—?) купує и продає 1524

всякй вартостнй паперы и монеты по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выконує ôтворотною почтою безъ провизіи.

Гарантія
конкуренціи меблѣвъ.

Найретельнѣйше и найдешевше жерело покупу, **высылка меблѣвъ** до всѣхъ частей свѣта гуртомъ и въ дрôбнôй продажи.

лише 10 зр. **Теодоръ Дмовичь, Вѣдень**

1579 **I. Bezirk Wipplingerstrasse N-ro 27.** (6—24)

Цѣнники даромъ и франко.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1563 135—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрыпку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числится 10 кр.

Ц. к. ген. Дирекція австр. зелѣзниць державныхъ.

Выписъ зъ розкладу ѣзды,
важный ôтъ 1 жовтня 1885.

Приходятъ до Львова:

Поѣзды особовй: Зъ Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобича, Борыслава, Хирова и Звардоня: о год. 4 мин. 35 по полудни.

Зъ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Нового Санча: о год. 1 мин. 25 въ ночи.

Зъ Стрыя, Хирова, Загôря и Звардоня: о год. 8 мин. 25 рано.

Ôтходятъ зô Львова:

Поѣзды особовй: До Стрыя: о год. 7 мин. 30 рано.

До Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова и Гусятына: о год. 11 мин. 45 передъ полуднемъ.

До Стрыя, Дрогобыча, Хирова, Загôря и Звардона: о год. 7 мин. 30 вечеромъ.

Матеріи на одѣжь
лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье { за зр. 4·96 кр. зъ доброи вовны овеч.; „ „ 8·— „ зъ лѣпш. вовны овеч.; „ „ 10·— „ зъ тонкои вовны овеч; „ „ 12·40 „ зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже красй одѣяла, споднѣ, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифль, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіяны, доскины поручає

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевй для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣєсь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткп на 1 до 5 метрôвъ довгй; я змушеный отже продавати такй решткп богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднй решткп **ôтмѣнюются** або **ôтдаєся грошѣ** (Робю замѣтку, що другй фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи приймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и францускôмъ. 1577 (12—24)

Курсъ збôжа зъ дня 2 л. цвѣтня 1886.

За 100 кильо нетто на мѣсци	Львôвъ ôтъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôтъ зр	Тернопôль до зр	Пôдволочиска ôтъ	Пôдволочиска до	Черновцѣ (26 марта) ôтъ	Черновцѣ (26 марта) до	Ярославъ ôтъ зр.	Ярославъ до зр.
Пшеница	8.50	9.50	8.50	9.15	8.—	9.05	7 70	8.50	8 75	9 25
Жито	6.—	6 50	6.—	6 45	6 —	6 40	5 30	6.-	6.—	6.75
Ячмѣнь	6.—	7.75	6 —	7.—	6.—	7.—	5.25	6 50	6 —	7.15
Овесъ	6 95	8.—	6.60	7.35	6.50	7 —	5.75	6 —	6 50	6.55
Горохъ	6.—	10.50	6. -	10.—	6.—	11.—	4.60	5.15	6.—	10.—
Конопл.-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	7 15	7.30	—.-	—.—
Фасоля	- —	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	7.—	8 25	7.—	-.—	6.85	—.—	—.—	—.—	7.—	7 50
Ляника	8.50	9.50	8 —	9 40	8.—	9.50	—.—	—.—	—.—	— —
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	-.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	5.—	5 45	—.—	— —
Рѣпакъ	8 50	10.65	8.60	10.50	8.—	10.—	—.—	— —	9.-	11.—
Конюшина червона	46 —	59.—	40.—	51.—	46. —	50.—	50.—	56.—	45.—	51 —
„ бѣла	40.—	53.—	40.—	52.—	40 —	49.—	—.—	— —	40.—	52.—
„ шведска	40. -	50.—	—.—	— —	—.—	—.-	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	—.—	—.—	20.—	23.—	—.—	—.—	—.-	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5 —	10.—	—.—	— —	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія,** щобы розсылати всякй **товары гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія** обрусы съ френдзлями, найновѣйшй взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ** гобеліновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія,** такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. — **Заслоны Викторія,** складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперією съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4 50 **Правдивй всхôднй обрусы** шенильовй, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскй** портіеры шенильовй, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, **тунетаньскій** взорець зр. 4·—. — **Правдивй заслоны Мекка** зр 6 50 и 8 50. — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовй одѣяла** зр. 5·- и 6— **Одѣяла кашмировй** въ всѣхъ барвахъ, сшитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4 60. **Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера,** зр 13·-. **Миляньскй шовковй одѣяла** здорови для особъ недужихъ, шовкъ буретовый зр 3 25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованй одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы 118 цм. широкй 190 цм довгй зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладає на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня **дерги** Викторія съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1 40. Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаємо нашь **спеціяльный выробъ фіякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60,** найтяжшои якости **зр. 3·50.**

Спеціяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитаціею тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, цѣна за штуку **зр. 8·50 и зр. 9 50.** Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм довгй, 150 цм. широкй за штуку **зр. 4·75 и 5 50,** найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **диванôвъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ.** Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **каучуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ. Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижъ, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 25—?

На продажь!

30 пнѣвъ пчôлъ добре удержаныхъ, въ уліяхъ товариства пчôльничого єсть заразъ на продажь. Близшу вѣдомôсть подасть

Александеръ Мироновичь,

въ Обельници, поч. Рогатынъ. 1601 1—3

ГИГІЕНИЧНЫЙ МЕДÔВНИКЪ

Л. ЧИНЬСКОГО

въ Ярославѣ,

єсть пôсля численныхъ признань и и лѣкарскихъ свѣдоцтвъ найвѣрнѣйшимъ діетичнымъ средствомъ въ недугахъ слабого травленя якъ при: диспепсія, браку апетиту, згазѣ, ôтбиваню, гемороидахъ, малокровности и многихъ другихъ.

Цѣна за штуку 20 кр.

Можна набути у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ. 1603 1—50

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючй выданя:

Хемія, Роское, 40 кр
Гостинець для чемныхъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр. 1535 3—?
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр.
Звѣрята домовй I 20 кр.
Звѣрята домовй II. 20 кр.
Читанка для молодѣжи 10 кр.

Власный досвѣдъ єсть найлѣпшій! Хто о тôмъ сумнѣваєся яке має ужити средство противъ ревматичныхъ болѣвъ або дôймаючого гôстця той най купитъ за 40 кр. фляшчинку правдивого

PAIN-EXPELLER

съ котвою.

Сѣмнайцятилѣтный досвѣдъ и безчисленій успѣхи ручатъ за то, що тыхъ 40 кр. не выдаются на хармо. Склады майже въ всѣхъ аптикахъ. Головный складъ: Аптика пôдъ залотымъ львомъ въ Празѣ, Altstadt 1483 (9 34)

Боянъ

збôрникъ малорускихъ квартетôвъ

выдавъ

Викторъ Матюкъ.

получити можна черезъ книгарню Ставропигійского Института и у самого Выдавця въ Маковиску почта Ярославъ, по цѣнѣ I зр. 50 кр.

Въ Администраціи „Дѣла“ можна дôстати за присланьемъ 15 кр. на оплату почты

ЛОСЫ
великои фантовои льотеріи

устроєнои на доходъ „Дѣвочого института“ въ Перемышли. Лотерія та складаєся зъ 12.100 бôльшихъ выграныхъ вартости 1.000, 500, 400, 300, 200 и 100 зр., межи котрыми суть дары монархôвъ пануючихъ въ Европѣ, князѣвъ церкви и т. д. якъ такожь и предметы закупленй комитетомъ.

Цѣна лосу I зр.

Дирекція руского театру глядитъ

панночки-Русинки,

котра мала-бы голосъ и могла выробитись яко спѣвачка оперетковa. Близшй условія укладаются устно съ дирекціею. Ручится за опѣку родительску и за солидне товариство. Ласкавй офертыпросятся надсылати просто до дирекція театру або посредствомъ редакція „Дѣла“.

Ôтъ дирекціи руского народного театру.

Иванъ Биберовичь,
Иванъ Гриневецкій
директоры.

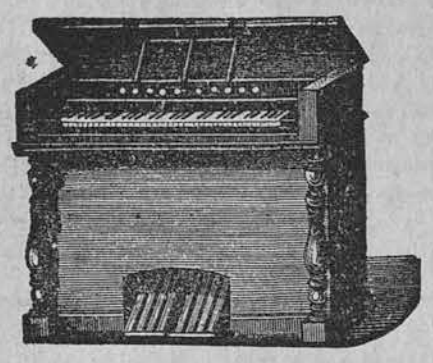

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанй отцѣ духовнй уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 68—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

Признану загально найлучшу

Масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 42—0

Перепродуючимъ даємо ôтповѣдный рабатъ.

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ
П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

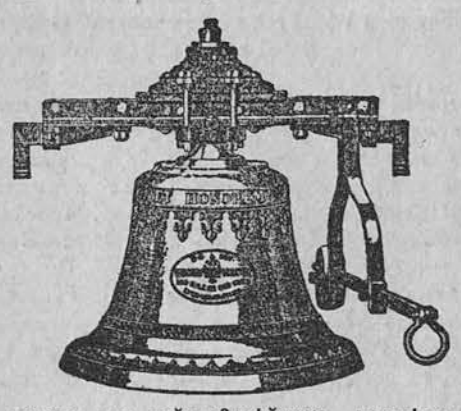

поручаєся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складôвъ всякои величины и голосу.** Гарантія за певный голосъ кождого дзвона, чистый гармоничный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье дзвонôвъ съ **уприв. головами зъ кованого зелѣза** черезъ що можна дзвонами дуже легко дзвонити. **Опирала на дзвоны** зъ кованого зелѣза найлѣпшои конструкціи выконуются якъ найдешевше. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты Гармоничнй склады** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: съ 4 дзвôн. по 14 зр., съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „
Гармоничнй склады до закристій съ 4 дзвôнками и съ прикрашеными рамами зъ кованого зелѣза по 25 зр. 1551 7—24

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 4151 дзвонôвъ, 1,127.700 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôтъ 1-го грудня р. 1884.

Доси вышло 10 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого пытомця,** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр.
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезіи Юліи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр.
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр.
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр.
12. **Галицкй образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр.
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи ôтповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта.

Тягненье вже 24-го сего Мѣсяця

Kincsem лосы по **1** зр. | 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., **5.000** зр. по ôтрученю **20%** **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерійнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1586 11—20

Выдавець и редакторъ **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского

Ч 34. Львôвъ, Четверъ 27 марта (8 цвѣтня) 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмѣ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попереднє застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ однои строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевскои Старины“ въ Кіевѣ, почтовѝ уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* / *для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Съ днемъ 1 (13) цвѣтня зачинаеся II. чверть-рôкъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“ и „Библіотеки найзнам. повѣстей“. Просимо о вырôвнанье залеглостей и скоре ôтновленье предплаты.

Новоприступаючѝ П. Т. Предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ одержатъ за доплатою 1 зр. початокъ повѣсти Додета „Набобъ“ (17 аркушѣвъ).

На слѣдуючій чверть рôкъ будемо высылати лише тымъ П. Т. Предплатникамъ, котрымъ предплата ще не скôнчилася.

На адресовыхъ карткахъ сего числа зазначено кождому, доки мае заплачено.

Програма гр. Войтѣха Дѣдушицкого.

„Oświeceńsi powinni bez dumy lud poznawać, zbliżać się doń, równać ze sobą i lud ten i język jego i obrządek, w przekonaniu niezachwianem, że ta wolność wszystko zbrata, a temu, co lepsze i wyższe, zapewni bez gwałtu w tem braterstwie zwycięztwo.“

Сими словами закôнчивъ гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій два свои ôтчиты, держанѝ 15 и 18 сѣчня сего року у Львовѣ на тематъ „O stosunkach Rusi za czasów Rzeczypospolitej polskiej.“. Ихъ треба розумѣти такъ, що гр. Войтѣхъ жадае, щобъ интелигенція польска, а именно польска шляхта на Руси, зблизилась до народу руского, пôзнала его, а ôттакъ старалась его зрôвнати съ собою пôдъ взглядомъ языковымъ и обрядовымъ, а гр. Войтѣхъ есть пересвѣдченый, що безъ гнобленя народу руского, а давши ему вôльнôсть, польскôсть остаточно яко щось лучшого и высшого побѣдити муситъ.

Коли кому, то гр. Войтѣху виннѝ мы бути дуже вдячнѝ за то, що ôнъ, передовый Полякъ и ревный участникъ въ т. зв. „органичнôй працѝ“, т. е. въ польонизацїйнôй роботѣ на Руси, ôтъ часу до часу кôлькома нерозважными словами розкрывае намъ такѝ хорошенькѝ задушевнѝ пляны своихъ товаришѣвъ и одномышленникôвъ супротивъ руского народу! Вправдѣ пляны тѝ ôтъ давна намъ звѣстнѝ и кульминуютъ въ нивеляціи всего, що рускимъ духомъ пахне. Але гр. Войтѣхъ любитъ чи хоче въ очахъ Русинôвъ уходити за чоловѣка бодай крыхту приклоннѣйшого розвоеви рускои народности, чимъ еи явнѝ негаторы, крою гр. Голѣевского. И тому слова его мусимо конче бодай коротко скоментувати, щобъ съ новымъ гладонькимъ псевдолибераломъ и непрошенымъ протекторомъ Руси галицкои покôнчити рахунокъ и показати рускому загалови, що изъ стороны фракціи гр. Войтѣха нашому народови грозитъ таке саме небезпеченьство, що и ôтъ явныхъ негаторôвъ и нивеляторôвъ Руси. Ôттакъ ходитъ намъ о сконстатованье факту, що медоточивѝ слова, якѝ въ часѣ розправъ надъ внесеньемъ пос. Романчука въ нашôмъ соймѣ лились ширшою якъ звычайно струею зъ устъ деякихъ польскихъ послôвъ, суть простою маскою для нивеляцїйныхъ ихъ тенденцій, и що про-то категоріи Полякôвъ фасону гр. Войтѣха Дѣдушицкого нѣякій Русинъ вѣрити не може и не смѣе. Буде се и новый доказъ для сущности старои правды, що народови рускому не вôльно надѣятись якои-небудь пôльги ôтъ тыхъ псевдолибераловъ въ глянсованыхъ рукавичкахъ, хочь-бы они голосомъ сирены до насъ говорили, а всякимъ „Мирамъ“, „Русямъ“ и сферамъ правительственнымъ може нашъ объективный вывôдъ розкрыти очи, що о примиреню обохъ народностей нашого краю при тôмъ складѣ рѣчей и черезъ тыхъ людей и бесѣды бути не може.

Статья наша въ тôмъ предметѣ буде пандантомъ до увагъ, якѝ насунулись намъ при оцѣнцѣ товариства „ochrony własności ziemskiej“, до котрого то товариства такъ сердечно бажавъ „Миръ“ притягнути и Русинôвъ. Тамъ забагалось декому посредствомъ кольонизаціи Мазурами и Позананьцями польщити Русь насильно, а тутъ мае польскій „оазникъ“ на Руси зблизитись до „chłopk-а“ руского и такъ довго рôвняти его съ собою въ взглядѣ языковôмъ и обрядовôмъ, доки сей „uczciwy chłopek“ не замѣнитъ руского языка на польскій, а обряду греческого на латиньскій. Се станесь, пôсля думки гр. Войтѣха, безъ „gwałt-у“ посредствомъ хитрои повôльнои асимиляціи, т. е. посредствомъ польскои а навѣть и утраквистичнои школы, польского языка въ урядахъ и судахъ, посредствомъ радъ повѣтовыхъ, писарѣвъ громадскихъ, касъ повычковыхъ съ польскими капиталами, „kółek“, реформованыхъ Василіянôвъ и „кадръ“ о. Калинки. Всѣ тіи средства суть добрѝ, бо не выкличутъ въ Русинахъ тои ренитенціи, якъ звычайно выкликуе насильна и явна польонизація. Але всѣ тѝ дороги суть добрѝ, бо ихъ освящае цѣль одна: поворотъ до „świetnych Jagiellońskich czasów“.

При тôмъ най буде намъ вôльно сказати, що мы лишь длятого розправляемось съ особою графа, бо ôнъ въ своихъ ôтчитахъ выступивъ въ роли ментора, далекоглядного политика и историософа для тыхъ своихъ товаришѣвъ по духу и плоти, що въ щирости своѣй просто негуютъ Русь, тымъ негованьемъ будятъ оповицію руску и — коротко кажучи — псуютъ тиху и хитру „organiczn-у“ працю. Щобы-жь своихъ товаришѣвъ тымъ лекше пересвѣдчити о раціональности проектованои „тихои асимиляціи“ Руси съ Польщею, то графъ говоритъ до нихъ зъ педесталю историка, немовь-бы хотѣвъ сказати: слухайте лишь мови рады, бо я прійшовъ до неи яко историософъ. Доки Польща поступала дорогою, на котру я теперь показую, доти Русь асимилювалась и було „świetnie“, пôзнѣйше уживано противъ Руси средствъ нагальныхъ и выкликано вовка зъ лѣса. Хитрôсть, интрига, „Kalinkiada“ передовсѣмъ!

По мнѣню гр. Войтѣха держава польска була въ X. вѣцѣ ще не потрѣбна. Рацію существованя мали лишь державы: ческа, руска и полуднево-славяньска. Доперва въ XIV вѣцѣ вытворили еи Локетокъ и Казимиръ Великій, два геніи, що зрозумѣли становище польского народу въ Славяньщинѣ и для мисіи цивилизаційнои и для пропаганды католицтва злучили нарôдъ польскій въ политичну цѣлôсть. Русь въ вѣкахъ X. и XI. становила въ понятю графа огромну варварску державу, котру оба Болеславы ходили лишь грабити. Съ смертею Мономаха Русь була порохномъ. Еи нищили усобицѣ, а несила еи спочивала головно въ тôмъ, що она ôторвалась ôтъ культуры заходу. Церковь на Руси не посѣдала нѣякого значеня и не причинилась до монархичнои организаціи державы. Одна Червона Русь заявляла пôдъ Ростиславичами и Романовичами бôльше живненнои силы, бо оперлась о захôдъ. Тамъ и вытворилась шляхта на ладъ польскои, а въ шляхтѣ добачае графъ заснову до всякого добра, поступу и культуры. По нападѣ монгольскôмъ вся Русь на ново здичѣла. Зъ сего користаютъ литовскѝ князѣ. Они загортаютъ одну еи часть пôдъ свою власть, а Болеславъ Тройденовичъ есть знову першою звѣздою на Галицкôй Руси, що старае сь тутъ завести „католицкѝ порядки“. Дѣло се ведутъ дальше Казимиръ Вел., Владиславъ Опольскій, Мадяре, Ядвига, Ягайло и его наслѣдники. Отъ и вытворились „świetne czasy Jagiellonów“! Починаесь асимиляція руского и православного народу съ польскимъ, католицкимъ. Слѣдуютъ благодати польскѝ на Руси: Городельска унія, нобилитованье рускихъ бояръ окатоличеныхъ a là Грицько Кердеевичъ, и др. Безъ того була-бъ Русь лишилась до судного дня „варварскою анархіею“. Польща принесла ѣй понятье права и культурный ладъ. Вправдѣ признае графъ, що и на Руси була своя штука и языкъ выробленый, на котрôмъ доперва выробився языкъ польскій; була и сила державна, оперта на наслѣдственности престола литовско-руского, але все то було нѣчимъ. Безъ Польщѣ, т. е. безъ латины, католицтва и порядкôвъ нѣмецкихъ, позыченыхъ Польщею ôтъ сусѣднои Нѣмеччины, було-бы все то добро внидѣло. Польща принесла Руси в о л ь н ô с т ь. Вольнôсть та — розумѣй шляхотска — вытворила на Руси рицарство, що вѣрно служило коронѣ, и та вольнôсть привела съ собою, що съ початкомъ XVI вѣку вже вся Галицка Русь була златинизована и спольщена. Сей объявъ тѣшитъ дуже графа Войтѣха и ôнъ есть того пересвѣдченя, що се сталось по вольнôй и несилуванôй воли! Ôттакъ констатуе графъ, що згадана вôльнôсть не дотыкала простого народу и его православнои вѣры. Верства та була зовсѣмъ пасивна. Але заедно ще великѝ князѣ литовско-рускѝ и королѣ польскѝ въ однôй особѣ держались строгого и нелюбого графови монархизму, опертого на феодальнôмъ устрою Литвы. Доперва Жигмонтъ Августъ пôшовъ дорогою, котра дуже и найбôльше подобаесь гр. Войтѣху, дорогою републиканизму, т. е. вѣрно сказавши, дорогою, на котрôй монархизмъ въ Польщи утративъ всяке значенье, упавъ и давъ повну свободу дѣланя олигархіи шляхотскôй. Шляхта литовско-руска сподобала собѣ

Правительственный стовпъ.

(*Оповѣданье зъ мадярского, Коломана Миксата.*)

Лагодися, читателю почути незвычайнѝ рѣчи: довѣдаешся про таке ôткрытье, котре повинно счудувати правительство и отворити очи читаючôй публицѣ. Другого подôбного выпадку не ôтнайдете въ лѣтописяхъ. Отже слухайте.

Я поспоривъ разъ съ моею любою кузинкою Анною про те, хто написавъ „Набоба“, Доде чи Іокай? Мы умовились, що той, хто програе, буде мусѣвъ дати противникови бѣлый листъ съ своею пôдписею, а противникъ може на нѣмъ писати, що захоче.

Я програвъ. Она дôстала ôтъ мене бѣлый листъ, але не написала на нѣмъ того, чого я бажавъ, т. е. що обовязуюсь любити еи до гробу, а таке дивоглядне бажанье: „Пôдписаный обовязуеся предплатити на имя своеи кузинки Анны всѣ мадярскѝ газеты, що выходятъ въ Буда-Пештѣ“. Она знала, що я не надто интересуюся газетами, тожь и забажала покарати мене. И треба сказати, було дуже удачно.

Я поѣхавъ до вывѣдуючого бюра, щобъ дôзнатись про всѣ газеты, що выходятъ въ Буда-Пештѣ, а потому пôйшовъ по редакціяхъ. Нѣчого незвычайного менѣ не лучилось, ажь поки я не зайшовъ въ редакцію „Трубы Мира“. „Труба Мира!“... Я нѣколи не чувавъ, що есть яка така газета.

— Се, имовѣрно, якійсь незначущій листокъ, — сказавъ менѣ одинъ знакомый.

— Менѣ здаесь, — замѣтивъ другій, — „Труба Мира“ правительственне выдавництво для народу.

Мене то мало обходило. Я мавъ записану улицю и нумеръ дому редакціи, и пôйшовъ туда. Скоренько знайшовъ я на дверехъ таблицю съ написею товстыми буквами: „Редакція и Администрація тыждневои газеты „Труба Мира“.

Въ редакціи заставъ я чоловѣка съ козиною борôдкою; сидѣвъ на канапѣ и пивъ каву.

— Чого собѣ бажаете? — опытавъ мене спокôйно.

— Я гляджу редакціи „Трубы Мира“.

— Она тутъ, — ôтповѣвъ, вставъ, и покинувъ пити каву.

— Чи маю честь говорити съ п. редакторомъ?

— Такъ, — ôтповѣвъ неохочо, хочь все таки кречно.

— Я прійшовъ предплатити „Трубу Мира“.

— Предплатити?! — скрикнувъ ôнъ, повторяючи, — Вы прійшли предплатити? Що хочете тымъ сказати?

— Щô хочу тымъ сказати? Очевидно, нѣчо другого, якъ що хочу предплатити вашу поважану газету.

Ôнъ зложивъ руки на-вхрестъ на грудехъ, а лице его приняло видъ сердечности:

— То дуже гарно зъ вашои стороны, але, знаете, я не зъ тыхъ людей, що то руководятся матеріяльными интересами. Я напередъ вамъ можу сказати, що моя газета не для васъ. Я можу вамъ нарадити якусь другу газету. Вы зовсѣмъ инакшѝ маете погляды, щобъ можна вамъ припоручати мою газету: она выдаеся для простыхъ людей, ласкавый пане!

— Ну, я-жь и не для себе еи предплачую, — ôтповѣвъ я.

— Такъ? — зôтхнувъ ôнъ, — то и на такій способъ бôльше буде ôтповѣдна „Недѣльна Новина“. То прегарне выдавництво. Я смѣло можу припоручити вамъ его.

— Я вже предплативъ „Недѣльну Новину“.

— Такъ! Ну, то тогды моя газета зовсѣмъ злишна. Обѣ однакового змѣсту, а до того моя „Труба Мира“ ще й дорожша.

Мое здивованье було безъ краю. Я ще не бачивъ редактора, що не радъ приняти предплаты на свою газету. Дѣйстно, дивне чудо!

— Ну, ласкавый пане, — сказавъ я — я на всякій способъ бажаю предплатити вашу газету. Ось вамъ грошѣ: Прошу, дайте менѣ поквитованье.

— Нѣ, нѣ! — пробормотавъ ôнъ и вхопився за край стола, — я не можу допустити до того. Моя совѣсть не позволяе менѣ приняти ôтъ васъ предплату.

Якъ бачу, вы незвычайно скромный чоловѣкъ, але мене нѣчо не обходитъ, яка ваша газета. Нехай собѣ буде, яка хоче, я бажаю предплатити еи.

— Ось на̂ тобѣ! — скрикнувъ редакторъ плаксивымъ голосомъ и въ его маленькихъ лукавыхъ очехъ блыснула слеза. — Не губѣтъ мене, заклинаю васъ! У мене жѣнка и дѣти, ласкавый пане! Покиньте свое намѣренье.

— Якъ то? Вы збожеволѣли, чи що? То я васъ тымъ гублю, що хочу предплатити вашу газету?

— Я не збожеволѣвъ! Вѣрте менѣ, нѣ! Але...

— Якъ собѣ хочете, а я не можу ôтступити. Я програвъ закладъ и, якъ чоловѣкъ гоноровый, мушу сповнити свôй обовязокъ.

— Ну, тымъ способомъ вы убете одну родину, доведете еи до нужды! — и ôнъ почавъ въ розпуцѣ бѣгати по комнатѣ, такъ що менѣ стало жаль бѣдняги. — Дайте менѣ слово, — сказавъ ôнъ по хвили, — що не выдасте мене, а я вамъ признаюся у всѣмъ, бо тôлько тымъ чиномъ увôльнюся ôтъ васъ. Побожѣтся, що нѣкому про те не скажете.

Я побачивъ, що маю дѣло съ божевôльнымъ, и мене зацѣкавило, якій тому буде конець.

— Ось вамъ моя рука! Нѣкому не розкажу.

— То велика тайна, ласкавый пане!

— Ну, слухаю васъ.

Ôнъ пôдойшовъ къ менѣ зовсѣмъ близенько и оглянувши спершу всю комнату, чи хто не пôдслухуе, прошептавъ дрожачимъ, глухимъ голосомъ:

— Знаете, ласкавый пане, газеты „Труба Мира“ зовсѣмъ нема!

— Якъ? Нема? Чому-жь вы менѣ того заразъ не сказали? Я васъ не розумѣю.

— Бачите, „Труба Мира“ дôстае ôтъ правительства субвенцію, отже нѣбы мусить бути, але що я кождого року печатаю всего одинъ нумеръ и то тôлько въ однôмъ примѣрнику, то еи на дѣлѣ нема!

— Якъ же то: одинъ нумеръ и въ однôмъ примѣрнику!

— Та такъ: одинъ нумеръ въ однôмъ при-

такій олигархичный самовôльный устрôй державный и покинувши народнôсть руску и вѣру давну, злилася съ шляхтою латиньско-польскою въ одну цѣлôсть, що панувала, а по-при котру королевска власть вôйшла до чистого вера. Сей часъ, по Люблиньскôй уніи — то идеалъ гр. Войтѣха. Ôттакъ думано якійсь часъ о принятю протестантскои вѣры обома народами, о заснованю окремои народнои церкви, але, коли се показалось неможливымъ, рѣшено весь нарôдъ, польскій и рускій, привести на нѣдро римско-католицкои церкви. Се дѣло починаесь съ панованьемъ Жигмонта III. Вазы, съ унією церковною. Лишь двѣ рѣчи не може простити графъ Войтѣхъ, именно, що Баторій зъорганизувавъ козаччину и єрархію церкви православнои. Якъ-бы не то, то Русь давно и безъ всякого силуваня була-бы вже латинщилась и спольщилась. Баторій стремѣвъ до absolutum dominium, а се противилось якъ-разъ самоволи олигархіи шляхотскои. Се, по гадцѣ графа, грѣхъ непростимый, се и причина, що пôзнѣйше выявились козацкй повстаня и велика религійно соціяльна вôйна Хмельницкого. На що було скрѣпляти руско-православный елементъ, пытае графъ, коли ôнъ вже розлѣтався? А такъ повстала и Сѣчь и братства Ставропигійскй на цѣлôй Руси, що спинили добре зачате дѣло асимиляціи руского народу съ польскимъ! Графъ сваритъ такожь и на нетолеранцію латиньского клира для руского духовеньства. И она спинила асимиляцію, а такъ при вôльности шляхотскôй була-бы у передъ вся шляхта спольщилась, а ôттакъ мѣщаньство и селяньство. Графъ не любитъ такожь и родины князѣвъ Острожскихъ за ихъ упертôсть, т. е. за закладанье Скитôвъ и братствъ Ставропигіяльныхъ. Доперва Янушь Острожскій, що зрѣкся народности и вѣры рускои, подобаесь графови. О вôйнахъ козацкихъ графъ не згадуе нѣчого, але хочь тй вôйны минули, то прецѣнь и нынѣ графъ не есть певный свого и признае, що межи шляхтою польскою и демократією рускою лежитъ якійсь бездонный провалъ, що ихъ дѣлитъ ôтъ себе. Ôнъ каже, що духъ козачій жіе ще й нынѣ и золоту вôльнôсть шляхты уважае нарôдъ рускій ще заедно неволею и тиранією. На то хоче ôнъ и найти лѣкъ, а симъ чудотворнымъ лѣкомъ есть „zbliżenie się do ladu“ и рецепта, котру подали мы на передѣ статьѣ. Якъ се станеся, буде въ нашôмъ краю — танцюристый рай!

Такй ось суть проводнй гадки въ двохъ ôтчитахъ графа Войтѣха и нашй читателѣ, пôзнавши ихъ, оправдаютъ певно и нашъ судъ о графѣ, що ôнъ нѣхто другій, якъ лишь замаскованый нивеляторъ всего, що не есть польске и латиньске. Полемизувати съ такими выводами, шкода часу и заходу. Графъ, здаесь, и не мае претенсіи бути историкомъ, тожь и его погляды историчнй трудно историчными датами збивати. На се треоа-бы бодай кôлькадцять популярныхъ лекцій для графа Войтѣха, а о успѣху можна-бы ще заедно сумнѣватися. Намъ ходило лишь о то, щобъ руска публика, прочитавши таку политичну исторіософію, закрашену шляхотско-кастовою краскою, зрозумѣла докладно фантазіи графа Войтѣха и его задушевне намѣренье: златиньщити и спольщити Русь. Що се утопія — та ще и пуста охота, нема що й казати. Русь давнѣйша, то не нынѣшна — свѣдомый себе организмъ, до котрого вôльно графови зблизитись, але котрый не дасться зрôвняти, бо рускій нарôдъ не въ польскости а въ рускости видитъ то высше и красше, котре остаточно побѣдити мусатъ. Графу Войтѣху дякуемо лишь за его отвертôсть.

мѣрнику, котрый я мушу предкладати правительству, щобы выдали менѣ субвенцію, мовь то газета есть... Я чоловѣкъ съ родиною. Вы не схочете позбавити насъ кусника хлѣба. Пятеро дѣтей, ласкавый пане, пятеро дѣтей! По моѣмъ выясненю вы, — не правда-жь? — не забажаете того, щобъ я вамъ за 4 гульдены печатавъ що тыждня по одному нумерови?

Я ажь теперь почавъ розумѣти, що маю дѣло не съ дурнемъ, а съ мудрагелемъ.

— А що-жь, чи нема охотникôвъ предплачувати вашу газету?

— Дуже мало. На рôкъ зголосится одинъ, найбôльше два, але я имъ все ôтраджу. Така, бачите, доля всѣхъ выдавництвъ, що дôстаютъ субвенцію. Прошу я васъ, кому потрѣбно такого выдавництва? На що печатати таке дрантье? Щобы баламутити нарôдъ? Я, ласкавый пане, чоловѣкъ честный, люблю свôй рôдный край! Вѣрте менѣ, пане, що коли-бъ я не бувъ въ такихъ прикрыхъ обставинахъ, я бы нѣ однои хвилины не остававъ тутъ и не „помагавъ-бы правительству“... (Тымъ ôнъ хотѣвъ сказати, що не пріймавъ-бы субвенціи.)

Розумѣеся, що я ще разъ обѣцявъ редакторови „Трубы Мира“, тому правительственному стовпови, що я нѣкому не скажу и словечка, — однакожь въ нынѣшныхъ сумныхъ часахъ годѣ змовчати о тôмъ, що е ще на свѣтѣ честнй патріоты! Треба конечно звернути увагу правительства на его „стовпы“.

Рускй послы въ Радѣ державнôй.

Въ специяльнôй дебатѣ надъ буджетомъ промовляли послы: І. Озаркевичь, В. Ковальскій, К. Мандычевскій и К. Охримовичь.

Якъ вже по части звѣстно нашимъ читателямъ изъ справоздань зъ засѣдань Рады державнои п. Озаркевичь промовлявъ два разы. Разъ, домагаючись получшеня долѣ руского духовеньства, пôдвысшеня дотаціи епископства Станиславôвского и крылошанъ капитулы, тѣснѣйшого сполученя школы съ церквою и заведеня другои рускои гимназіи та паралельокъ рускихъ въ гимназіяхъ всхôдной Галичины, а другій разъ зголосився до голосу, щобъ промовити за удѣлюваньемъ селянамъ безплатно сировицѣ для худобы.

Пос. Мандичевскій, подôбно якъ пос. Озаркевичь, зажадавъ пôдвысшеня дотаціи епископа въ Станиславовѣ (до 12.000 зр.), додатку на епископску канцелярію въ Станиславовѣ и высшихъ пенсій для тамошныхъ крылошанъ.

Пос. В. Ковальскій промовлявъ кôлька разôвъ. Першій разъ о неправильностяхъ въ школьнôмъ надзорѣ въ Галичинѣ, о инспекторахъ школъ, котрй по руски навѣть не умѣютъ и поставивъ резолюцію, щобы именовано инспекторами лишь такихъ кандидатôвъ, котрй выкажутся знаньемъ языка руского. Въ другôй бесѣдѣ пос. Ковальскій представивъ, що въ Галичинѣ нема рускихъ середныхъ школъ, критикувавъ помыслъ утраквизму, выказувавъ стремленя полонизаційнй въ нашихъ школахъ и зажадавъ другои рускои гимназіи въ Галичинѣ и рускои гимназіи въ Кôцмани.

Мѣжь пос. Ковальскимъ а Охримовичемъ вывязалася прикро дотыкаюча кождого Русина полемика. Пос. Ковальскій въ своѣй бесѣдѣ пôднѣсъ покривдженье руского духовеньства староствами въ Бережанахъ, Золочевѣ, Жовкви и Дрогобычи при роздѣлѣ запомогъ въ той спосôбъ, що староства не удѣлили запомоги священикамъ, котрй не голосували на правительственныхъ кандидатôвъ. На то ôтповѣвъ пос. Охримовичь:

„Въ Жовкви правительство не вплывало на выборы, бо тамъ выбраный посломъ п. Ковальскій. Якъ було въ другихъ повѣтахъ, не знаю, а скажу лише що-до Дрогобыча. За п. Ковальскимъ голосувало 10 священикôвъ: Рудавскій sen., Скобельскій, Гошовскій, Шихъ jun., Гапановичь, Рудавскій jun., Дубъ, Ильницкій, Бѣлиньскій и Живчинъ. Тіи священики разомъ дôстали 600 зр. запомоги, мѣжь тымъ коли зъ священикôвъ, що голосували на контръ-кандидата, лишь три дôстали запомогу. Такимъ чиномъ заходитъ тутъ пропорція 3 : 10. Отъ яке то було покаранье ôтъ правительства! Кромѣ того просило ще пять священикôвъ, що голосували за п. Ковальскимъ, о запомогу. Одинъ зъ нихъ не дôставъ длятого, що звѣстный богачь и бездѣтный, другій перенесеный недавно за свое политичне поведенье, а для прочихъ трехъ имовѣрно не було потрѣбныхъ средствъ або може були другй якй причины. Констатую отже, що правительство покарало не тыхъ священикôвъ, котрй дали свôй голосъ на п. Ковальского, а тыхъ, котрй голосували на т. зв. правительственного кандидата.“

Пос. Ковальскій на другій день ôтповѣвъ п. Охримовичеви, обстаючи при своѣмъ твердженю, що покараня священикôвъ-патріотôвъ були, а навѣть що-до Дрогобыча ôтчитавъ письма ôтъ двохъ священикôвъ зъ Дрогобыцкого.

Ширше справозданье зъ выступôвъ нашихъ послôвъ въ Радѣ державнôй подамо небавомъ.

Петиція черновецкои „Рускои Рады“ въ справѣ рускои гимназіи въ Кôцмани.

Въ статіи „Голосъ зъ Буковины“ въ ч. 33 „Дѣла“ представили мы дуже наглядно потребу заснованя рускои гимназіи въ Кôцмани. За тымъ промовляютъ не лишь етнографичнй обставины Буковины, не лишь дидактичнй взгляды, але и само справедливе понятье програмы рôвноуправненя всѣхъ народностей въ Австріи. Дѣйстно есть се за велика аномалія, щобы въ коронномъ краю бôльшôсть національна не посѣдала нѣ одного средства до свого власного духового розвою, щобъ не посѣдала нѣ однои середнои школы, коли меншостямъ дано такихъ школъ ажь чотыри. Доки Буковину певнй сферы уважали краемъ прихожимъ до експериментôвъ организаційныхъ, такъ довго выключне форитованье нѣмецкого языка въ школьництвѣ, съ ущербомъ обохъ краевыхъ, могло бодай въ части и зъ певного односторонного погляду бути оправдане. Въ нашихъ часахъ однакожь оскорблюванье правъ руского народу на Буковинѣ и выключне форитованье румунщины есть дѣломъ пôдъ всякимъ взглядомъ безцѣльнымъ, незручнымъ а що найважнѣйше — несправедливымъ. Русины Буковиньокй хотятъ розвиватись на своихъ питомыхъ основахъ и въ интересѣ самои-жь державы лежитъ, безъ довгихъ короводôвъ вдоволити ихъ справедливымъ, ще до того цѣсарскимъ словомъ апробованымъ жаданямъ. Тому лишь съ всякою симпатіею ôтносимось до змагань нашихъ братôвъ и бажаемо имъ ôтъ серця скорои побѣды въ щасливо початôмъ дѣлѣ.

Петиція выслана сими днями черновецкою „Рускою Радою“ до центрального правительства и всѣхъ клюбôвъ рады державнои гласитъ въ скороченю:

„Съ конституціею звернено въ нашôй державѣ велику увагу на розвôй середныхъ школъ. Въ школахъ сихъ заведено всюды краевй языки яко выкладовй. Тôлько мы Русины буковиньскй, однй на всю монархію, не стались участниками сеи благодати, хотяй на Буковинѣ рускій елементъ становитъ абсолютну бôльшôсть въ населеню. Въ Чернôвцяхъ жіе Русинôвъ 8.232 душь, въ Черновецкôмъ повѣтѣ 51.839, въ Серетскôмъ 18.827, въ Сторожинецкôмъ 22.919, въ Выжницкôмъ 44.073 а въ Кôцманьскôмъ — 72.626, въ загалѣ на Буковинѣ 239.690 душь. Пôвнôчна Буковина есть про-те выключно чисто рускамъ краемъ. Потреба заснованя рускои гимназіи въ Кôцмани выплывае отже и зъ дуже ясныхъ етничныхъ мотивôвъ. Якимъ способомъ — пытаютъ петенты — думае правительство научити своихъ урядникôвъ руского слова и письма? Станъ селяньскій пропадае въ темнотѣ. Образованье свое одержуе ôнъ въ кôлькадесяти школахъ народныхъ и на тôмъ все кôнчится. Лишаесь вправдѣ ще церковь и наука устами духовныхъ. Але и тй духовнй не маютъ средствъ, щобы выобразуватись въ дусѣ національно-рускôмъ. Они зъ конечности, чи зъ другихъ взглядôвъ проповѣдуютъ по румуньски, а нарôдъ рускій зъ конечности горнеся до церквей греко-уніятскихъ, бо тамъ чуе живе свое слово. Зъ того и походятъ нарѣканя буковиньского клиру православного на пропаганду католицку. Отже-жь и въ интересѣ гр.-оріентальнои церкви лежитъ заснованье рускои гимназіи на Буковинѣ. Ôтповѣдною мѣсцевостею для рускои гимназіи являесь лишь Кôцмань. Рускій нарôдъ жіе въ тôмъ повѣтѣ компактною масою, повѣтъ посѣдае добру и легку комуникацію и съ прочими частями Буковины и съ всхôдною Галичиною. Удержанье ученикôвъ буде дешевше, якъ деинде, а навѣть и взгляды педагогично-моральнй говорятъ за Кôцманемъ бôльше, якъ за заснованьемъ рускихъ паралельныхъ клясъ въ Чернôвцяхъ. Остаточно есть въ Кôцмани и готовый будынокъ на гимназію (касарня обороны краевои), а и религійный фондъ буковиньскій и жителѣ мѣста прійдутъ правительству охотно въ помôчь матеріяльну“.

Колонизація Руси Мазурами.

Надôслано намъ друковану польску ôтозву пôдписану агентомъ Каролемъ Фридерикомъ Месслиномъ зъ Голоскова коло Отынѣѣ п. заг.: „Osiedlenie części dóbr Majdanu górnego we wschodniej Galicyi.“ Въ тôй ôтозвѣ агентъ голоситъ, що п. Зигмунтъ Пѣвко, властитель Слобôдки лѣснои въ пов. коломыйскôмъ и Майдану гôрного въ пов. надвôрняньскôмъ рѣшився часть Майдану гôрного ôтдати малыми парцелями рôльникамъ „narodowości **polskiej**“, а Месслинови поручивъ перевести колонизацію. Тутъ доперва починаеся прихваленье мѣсцевости, де пôдносится съ натискомъ, що въ Майданѣ есть „też rzymsko-katolicki kościół i osada rzymsko-katolicka, a oo roku 31 lipca odpust.“ Околиця пріятна, грунты родючй всяке збôже, въ мѣсци гута шкла, торговля деревомъ, и т. д., отже заробокъ легкій.

Грунту до парцеляціи есть 1000 моргôвъ. Цѣлый грунтъ буде складатися зъ 12 моргôвъ, 6 ôрного поля, а 6 молодого лѣса або зрубу при купѣ. Моргъ грунту продаеся пересѣчно по 60 зр.; зъ того купуючій мусить 35 зр. заплатити заразъ, а 25 зр. въ 10 лѣтахъ рôчными ратами съ 5%. Менше якъ 6 моргôвъ не продаеся, але вôльно набути 16 и бôльше моргôвъ. Кождый купуючій одержитъ дармо ще 25 штукъ дерева на будынокъ и тымчасове помешканье на 6 недѣль. „Грунты — якъ каже агентъ — суть длятого такъ дешево на продажь, бо „Wielmożny sprzedający życzy sobie mieć na swych obszernych dobrach **prawdziwą polską osadę**.“ Спѣшѣтося, бо весна близько! Наконець подано руту „z zachodniej Galicyi“ до Огынѣѣ.

Тіи ôтозвы порозсылавъ агентъ Месслинъ по всѣхъ панахъ Мазурщины съ порученьемъ, щобъ зъ уваги на „interes ludu i kraju naszego“ завѣдомляли о тôмъ свои „szanowne gminy.“

Якъ бачимо зъ сеи ôтозвы, на галицкôй Руси суть агентуры, котрй зовсѣмъ явно выголошуютъ и переводятъ въ дѣло правдиву интенцію панôвъ польскихъ зъ всхôдной Галичины — колонизувати Русь Мазурами, парцелювати грунты лише мѣжь рôльникôвъ народности польскои, лише длятого, щобъ множити на Руси „prawdziwie polskie osady“. Коли мы, обговорюючи проектъ „Towarzystwa ochrony własności ziemskiej“, вказали на правдиву его тенденцію, т. е. колонизацію Руси Мазурами, всѣ польскй газеты напали на насъ мокрымъ рядномъ и гей-же нѣбыто обурюватись на наше пôдозрѣванье, злобу, и т. д. Цѣкава рѣчь, що вы, панове, теперь скажете, коли мы наводимо слова зъ ôтозвы, заохочуючои Мазурôвъ до колонизаціи Руси, — ôтозвы, въ котрôй такъ щиро высказуются горячй интенціи панôвъ польскихъ?! Ну, шило вылазитъ зъ мѣшка — а на всякій способъ оно то характеристичне, що польскій панъ выключае руского рôльника ôтъ участи въ парцеляціи все-жь таки рускои землѣ а хоче на нѣй мати prawdziwie polską osadę!!!

Не берѣтъ же, панове, за зле зелѣзному канцлерови нѣмецкому, що ôнъ на польскôй земли въ Познаньщинѣ хоче мати „echte deutsche Colonien“....

Память Николая Устіяновича

обходило товариство Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ дня 29 л. марта вечеромъ литературно-музичнымъ въ комнатахъ рускои читальнѣ. Гостей наспѣло дуже богато. Вечеръ ôткрыла предсѣдательска товариства, панна Ем. Ничаѣвна, рѣчею, въ котрôй указала на великй заслуги покôйного поета для литературы галицкои вже въ тыхъ часахъ, коли лишь не многй трудились у насъ на тôмъ поли. Почитаючи память Николая, торжествуе Русь галицка хвилю свого ôтродженя духового. Смѣло принялись нашй першй письменники за великій трудъ выобразованя своеи питомои словесности, а плоды ихъ працѣ явнй нынѣ всюды. Рѣчь закôнчила п-на Ничаѣвна апострофою до Товариства Рускихъ Женщинъ, заохочуючи до вытревалости въ словесномъ дѣлѣ.

Въ програму сего вечера увôйшли: увертура Лисенка зъ „Рôздвяной ночи“, ôтограна на фортепянѣ п-ною Ал. Бажаньскою съ хорошою точностею; композиція о. Кумановского „На самотѣ“, ôтограна дуже солодко на цитрѣ панею И. Левицкою; сольо тенорове „Помарнѣла наша доля“ Вахнянина, ôтдане по артистичному паномъ Гушалевичемъ; декляматія елегіи пок. Устіяновича на смерть Маркіяна, п-ны Громадкôвной; „До Ластôвки“ Нижанковского, сольо, ôтспѣване п. Гушалевичемъ и „У сусѣда хата бѣла“, Витвицкого, ôтогране п-ною Ал. Бажаньскою. „Молитвою“ Лисенка закôнчено програму. Панны Марія Остерманôвна и И Шулиславска ôтспѣвали при супроводѣ фортепяну тую хорошу композицію съ великимъ тепломъ и такимъ-же артизмомъ. Звѣстный фортепяниотъ, баронъ Ромашканъ зволивъ умнымъ акомпаніяментомъ причинитись такожь до свѣтлости вечерка. Всѣ екзекуторы и екзекуторки богатои и добôрнои програмы збирали добре заслуженй оплески за свои труды.

Межи поодинокими кусними держали ще хорошй и основно выробленй ôтчиты п-ны Ганна Гамораковна и Ал. Бажаньска. Перша прелегентка читала про житье и литературну дѣяльнôсть Николая Устіяновича. Оглянувши долю Руси пôдъ панованьемъ австрійскимъ ажь до тридцятыхъ рокôвъ, згадавши про заведенье рускихъ выкладôвъ на львôвскôмъ университетѣ и дѣяльнôсть Ставропигіи, розказала прелегентка о тôмъ, що побудило Русинôвъ галицкихъ до труду надъ народною литературою, о часѣ Маркіяновôмъ, и повела рѣчь про обставины, въ котрыхъ живъ и дѣлавъ пок. нашъ поетъ Николай. П-на Ал. Бажаньска читала „Про поезіи Николая Устіяновича“. Прелегентка подала поглядъ на стôйнôсть и красу лиричнои поезіи въ загалѣ, на проводнй гадки, якй находятся въ Устіяновича поемахъ лиричныхъ: „Рекрутка“, „Земскій рай“, „Пещена ди-

тина", „Жебракъ", и др., на красоту формы и стилю его, а закôнчила интересну рѣчь своею згадкою, коли въ 1884 р. самôй єй довелось бачитись въ Сучавѣ съ старенькимъ поетомъ и одушевлятись его привѣтнымъ словомъ.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

Читальня въ Городенцѣ. Дня 27 грудня 1885 ôтбулися Загальнѣ Зборы нашои читальнѣ и выбрано новый Выдѣлъ. Той постарався о хату, упорядкувавъ бібліотеку и предплативъ „Батькôвщину", „Буковину" и „Дѣло" (зъ другои руки) и оставъ членомъ „Просвѣты". На Рождество Хр. новый Выдѣлъ урядивъ спôльну кутю, на котру явились оо. С. Макогоньскій, Бурнадзъ, такожь п. И. Дякôвъ, секретарь громадскій, учитель М. Крушельницкій и кôльканадцять членôвъ. Всѣ пожелали собѣ веселыхъ святъ и перекусили, що Богъ давъ. Дня 8 л. лютого с. р. взяла читальня наша громадный удѣлъ въ похоронахъ бл. п. Иліи Миронюка, бувшого заст. головы читальнѣ и зложила вѣнець на его домовинѣ. — Дня 21 л. лютого с. р. урядавъ Выдѣлъ въ комнатахъ читальнѣ вечеръ съ танцями. Салю прибрано вѣнцями и образами, межи тыми образъ Найясн. монарха. Комитетъ запросивъ членôвъ читальнѣ съ ихъ родинами а дальше урядникôвъ староства, уряду податкового, рады повѣтовои и рады громадскои. Прибуло такожь кôлька пань. Вечеръ ôткрывъ заст. головы, М. Крушельницкій, короткою але щирою промовою, а подякувавши всѣмъ членамъ читальнѣ за численный удѣлъ въ забавѣ, якъ такожь пп. урядникамъ, що не погордили запросинами и явились такъ численно, внѣсъ многолѣтство Найясн. монархови. Хоръ ôтспѣвавъ грôмко „Многая лѣта". Потôмъ заграла музика скочну коломыйку и почалися танцѣ. До танцю станули и паны и мѣщане, мовъ одна родина; не було нѣякихъ рôзниць, всѣ бавились, якъ дома. Селяне импонували своею деликатностею въ поведеню съ женщинами и съ панами, такъ що не тôлько чужихъ, але и своихъ дивувало. Передъ вечерею ôтчитавъ М. Крушельницкій монодрамъ Гр. Цеглиньского „Пригоды въ женитьбѣ", котрый дуже розвеселивъ зôбраныхъ гостей. По ôтчитѣ внесено столы и подано, що Богъ давъ. Всѣ гостѣ засѣли разомъ, не було тутъ пана анѣ Ивана, всѣ були рôвнѣ. За столомъ вношено тоасты и выголошувано рôзнѣ бесѣды. По вечери знову заграла музика а гостѣ дальше въ танець. По каждôмъ танци спѣвано рускѣ пѣсни. Якъ до танцю, такъ и до спѣву горнулися всѣ разомъ. Около 2 години по пôвночи попращавъ М. Крушельницкій короткими словами гостей и всѣ розôйшлися въ мирѣ. Члены читальнѣ не могли натѣшитись, що першій разъ въ житю такъ красно бавилися. Була то перша руска забава на бôльшѣ розмѣры, котра пôдъ каждымъ взглядомъ дуже добре удалася. Гостей всѣхъ було надъ 70 особъ. Чистого доходу мала читальня 6 зр. Честь Городенчукамъ, що пробудилися зъ довговѣкового сну и ступаютъ на добру дорогу. Тôлько такъ дальше, а не тôлько свои але и чужѣ васъ поважати мутъ. — *М. Крушельницкій*, заст. головы, Іоанъ Лавришко и Ник. Сливиньскій, члены Выдѣлу.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Дальшій хôдъ специяльныхъ дебатъ надъ буджетомъ.) Пос. Кронаветеръ выступивъ дальше въ своѣй бесѣдѣ дуже остро противъ полиціи, котра нелюдско обходится съ людьми обжаловаными о яку провину политичну. Онъ казавъ: Въ предложенôмъ законѣ о соціялистахъ сказано межъ иншимъ що соціялистичнѣ злочинцѣ не маютъ уважатися за политичныхъ а треба лишь съ ними обходитися якъ съ простыми. Того всего не потреба було, бо полиція и теперь не инакше съ ними обходится. Одного редактора н. пр. у Вѣдни засуджено на 12 лѣтъ вязницѣ за то, що ôткрыто у него тайну друкарню и заслано его до Пильзна до найтяжшои вязницѣ въ Австрии; тамъ муситъ ôнъ якъ простый злочинець сидѣти въ келіи лишь шѣсть стôпъ довгôй! А якъ обходятся съ людьми котрыхъ выпускаютъ вже зъ вязницѣ? Двохъ людей н. пр. котрѣ за здраду стану ôтсидѣли кару въ Субенѣ выпущено на волю, але мимо того ведено ихъ черезъ мѣсто въ кайданахъ ажь до староства а ôттакъ выслано ихъ шупасомъ до мѣсця приналежности, бо сказано, що они небезпечнѣ для майна. Дежь суть законы котрѣ сего дозволяютъ? Чи можна отже дивуватися, що число анархистôвъ множится? — Право свобôдного переходу сталося черезъ законъ о волоцюгахъ безсильнымъ а свобода для денунціянтôвъ стала якъ найбôльша. Въ однôмъ случаю н. пр. придержано въ Мистельбаху одного цизелера. Алежь въ тôмъ мѣстѣ не потреба зовсѣмъ цизелера; що-жь мавъ той чоловѣкъ робити, зъ чого мавъ жити, коли не мавъ заробку. Онъ бувъ здôбнымъ робôтникомъ и его давный майстеръ посылавъ ему зъ Вѣдня роботу; полиція и сего недозволила и переловлювала всѣ листы, що писавъ майстеръ до сего робôтника. А якъ забезпечена у насъ особиста свобода? Ото въ ночи влазитъ до хаты пôвъ компаніи найпростѣйшихъ полицаѣвъ, выкидаютъ завагонѣлѣ жѣнки зъ постелѣ, роздираютъ сѣнники и подушки, бо кажутъ, тамъ може бути укрыта яка заказана газета. Чи президентъ министрôвъ, наколи-бъ се сталося его жѣнцѣ, дивився-бы на то рôвнодушно? — А якъ у насъ заховуєсь тайна листôвъ? Менѣ самому переловили листъ а ôттакъ казали ôтобрати собѣ въ финансовôй дирекціи. Я пôшовъ до дирекціи а тамъ каже менѣ урядникъ: Тутъ есть листъ для васъ. Добре, кажу; але ôтъ коли то финансова дирекція стала листоносомъ? Та бачите, каже урядникъ, въ листѣ може бути заграничча газета, а тогды вамъ треба заплатити порто. Я вытягаю два крейцарѣ, отавлю передъ урядника и кажу: ось вамъ два крейцарѣ, давайте сюды листъ. Урядникъ не хотѣвъ брати грошей, бо каже, може въ листѣ нема газеты. Тогды я кажу ему: отъ не робѣмъ зъ себе дурнѣвъ, вамъ не иде о порто а вы хотѣли-бы лишь сконфискувати газету, що есть въ листѣ; ôтдайте листъ, або покажѣтъ, що маете наказъ зъ суду листъ задержати. Урядникъ ôтдавъ листъ. Пôзнѣйше довѣдався я, що урядникъ сей дôставъ строгу нагану за то, що незручно обôйшовся и я при нѣмъ листу не ôтворивъ. Идѣмъ дальше: та сама полиція, що гонитъ въ ночи жѣнки и дѣти зъ постелѣ, та сама цензорує поезіи Гайного зô взглядôвъ „моральныхъ". А що собѣ комисарѣ полиціи позволяютъ годѣ всего розказати. Въ новѣйшихъ часахъ пытаютъ они на зборахъ кождого, що хоче промовляти: Куды вы приналежнѣ? Найже не сподобаєсь комисареви нôсъ бесѣдника, такъ заразъ его шупасомъ! Рухъ робôтницкій вызыскуютъ найпôдлѣйшѣ характеры, щобы лишь зробити карієру. Урядники котрѣ все вѣрятъ, що имъ агенты доносятъ, уважаются за мудрыхъ и авансуютъ, а то обурює всѣхъ ихъ товаришѣвъ и другихъ честныхъ урядникôвъ. Мои панове! Треба боятись невольника, коли вôнъ ломитъ свои кайданы, але вôльного чоловѣка нема чого боятись. Дайте волю тымъ, що теперь такъ страшно пригнетенѣ, а я переконаный, що найбôльша часть робôтникôвъ буде поступати дорогою законôвъ. По промовѣ справоздавця ухвалено титулъ „полиція держава" въ сумѣ 8,420.400 зр. Зъ сеи сумы припадає на Галичину 1,045.088 зр. и она такъ роздѣляєся: на дирекціи полиція у Львовѣ и Краковѣ 168.498 зр. (о 10 зр. менше якъ минувшого року); на войсково-полиційну сторожу въ тыхъ мѣстахъ 78.590 зр.; на жандармерію (1548 людей) 798.000 зр. — Титулъ „Вѣстникъ законôвъ державныхъ" принято безъ дискусіи въ выдаткахъ 57.800 зр. въ доходахъ 63.000 зр.

При титулѣ „полиична управа въ поодинокихъ краяхъ" промовлявъ пос. Розеръ и запытувавъ министра дѣлъ внутрѣшныхъ чи хороба скрльево въ Дальматіи, на котру вторôкъ вызначено 30.000 зр. все ще не устала. Комисарь правительственный заявивъ, що хороба та значно зменшилася, але все ще богато людей на ню хорує. Принято дальше резолюцію пос. Корониніого взываючу правительство до помочи противъ хоробы пеллягра въ полудневôмъ Тироли, котра походитъ зъ выключного живленясь кукурудзою. Пос. Ромашканъ внѣсъ двѣ резолюціи о збольшеню лѣкарѣвъ повѣтовыхъ и ветеринарôвъ платныхъ ôтъ державы. При голосованю принято ôттакъ 217.000 зр. на нищенье заразы, на скрльево 7.000 зр., на ревизорôвъ ôтъ худобы и сполучене съ симъ замкненье границѣ 381.425 зр. Выдатки на контумаціи въ Галичинѣ и Буковинѣ зменшилися; въ Галичинѣ потреба на нихъ ще 1.275 зр. а въ Буковинѣ 9.300 зр. Зъ выдаткôвъ политично администраційныхъ припадає въ загалѣ на Галичину 1,191.510 зр. а доходу на то прелиминовано 26.627 зр., котрѣ походятъ зъ каръ грошевыхъ, таксъ за обзорины худобы, жандармерію и въ загалѣ на заразу худобы и пробы котлôвъ паровыхъ. Пос. Рихтеръ поставивъ резолюцію, щобы при торговли нафтою заведено ôтповѣдну ревизію и апараты до пробованя. Титулъ „будôвлѣ державнѣ" ухвалено въ сумѣ 1,158.959 зр. зъ того на Галичину 247.635 зр. Въ загалѣ всѣ выдатки администраційнѣ выносятъ 15,942.738 зр. а на Галичину припадає 2,421.309 зр. — Титулъ „будова дорôгъ" ухвалено въ сумѣ 4,870.970 зр., зъ чого на Галичину припадає 1,032.100 зр. Въ выдаткахъ надзвычайныхъ ухвалено для Галичины: на мôстъ на Днѣстрѣ пôдъ Залѣщиками 70.000 зр. (четверта рата; доси выдано 180 000 зр. цѣлѣ кошты маютъ выносити 330.000 зр.); на дорогу зъ Переворска до Сѣнявы 40.000 зр. (друга рата съ коштами на будову мосту на Санѣ пôдъ Лежеховомъ); на дорогу зъ Бурштына до Лопушны 18.000 зр. (перша рата, всѣ кошты обчисленѣ на 62.150 зр.); на дорогу зъ Рыманова до Яслиокъ 8.000 зр. (перша рата, цѣла будова обчислена на 23.570 зр.); на дорогу зъ Старого Санча до Заключина 17.000 зр. (загальнѣ кошты 32 400 зр.) — Пос. Гайнрихъ жалувався, що его обрязвъ одинъ зъ послôвъ антисемитôвъ и зажадавъ ôтъ президіи палаты ôтповѣдного поступленя въ сѣй справѣ; президентъ зарядивъ ôттакъ выбôръ специяльнои комисіи для сеи справы.

Въ дальшôй дебатѣ ôтповѣдавъ гр. Таффе и бар. Пражакъ на закиды Кронаветера. Першій сказавъ, що правительство не могло дати заразъ ôтповѣды на тѣ закиды, хочь директоръ полиціи бувъ присутный и робивъ собѣ нотатки, бо все треба насамперѣдъ пôсля актôвъ сконстатувати, при случайности дасть правительство на все ôтповѣдь; другій знову доказувавъ, що вязниця въ Пильзнѣ зовсѣмъ не есть такою, якъ ей описавъ Кронаветеръ.

Буджетъ министерства краєвои обороны ухвалено по короткôй дебатѣ пôсля внесеня комисіи. При сѣй случайности пос. Поповскій просивъ министра, щобы ôнъ змѣнивъ приписы до переведеня закона кватирункового и до будовы касарень, бо приписы тѣ суть дуже скомплікованѣ и утрудняютъ надзвычайно всяку роботу.

При буджетѣ министерства просвѣты промовивъ першій пос. Фусъ, професоръ гимназіяльный. За точку выходу своеи бесѣды взявъ бувъ собѣ Фусъ розпорядженье министерства о бібліотекахъ шкôльныхъ и выступивъ дуже остро противъ заказу книжки о вôйнѣ пруско-французскôй зъ 1870/71 р. Онъ перейшовъ ôттакъ на поле шкôльництва въ Чехахъ и Шлезіи и жалувався, що тамъ мало есть шкôлъ нѣмецкихъ, що Славяне всюды страшно розвельможуются и т. д. На всѣ его напады ôтповѣвъ ему министеръ просвѣты д-ръ Гаучь, котрый такъ промовивъ: Высока палато! Хочь я думавъ доперва пôзнѣйше промовляти, то однакожь мушу вже при сѣй случайности забрати голосъ. Мушу тутъ промовити, бо мôй передбесѣдникъ промовлявъ, тутъ не тôлько яко посолъ супротивъ министра, але якъ самъ кôлька разôвъ зазначивъ, такожь и въ имени австрійского учительства и я хотѣвбы, щобы учительство почуло заразомъ и слова министра. Мôй передбесѣдникъ ôткликувався до учительства въ такій способъ, що коли-бъ то не було въ сѣй палатѣ, я бы противъ него инакше выступивъ. Учителѣ будутъ мусѣли выбирати або розпорядженя ôтвѣчального шефа або то, що имъ радится пôдъ защитою ненарушимости посольскои. (Оплески зъ правицѣ; голосы зъ лѣвицѣ: Острѣйшій тонъ зъ лавы министрôвъ.) Мôй передбесѣдникъ зачепивъ министерство просвѣты за розпорядженье, котре я выдавъ въ справѣ библіотекъ шкôльныхъ. И що-жь есть въ тôмъ розпорядженю? Ого, що всѣ книжки, котрѣ въ патріотичнôмъ, религійнôмъ и моральнôмъ взглядѣ негодятся для молодежи, треба усунути зъ библіотекъ. Пос. Фусъ самъ зазначивъ, що коли давнѣйше такѣ розпорядженя выдавано, нѣхто на нихъ не оглядався, нѣхто на нихъ не нападавъ, пôдчасъ коли мое розпорядженье не тôлько звернуло на себе увагу учительства, але и сталось причиною, що оденъ зъ учителѣвъ промовлявъ тутъ въ такій способъ. Въ чѣмъ же ту причина? Чи есть учитель, котрый думавбы, що молодежи можна давати въ руки книжки, котрѣ выступаютъ противъ патріотизму, противъ религіи и моральности? Я не думаю. Причина того зовсѣмъ инша и бодай чи не та, що сподѣваются, що новый шефъ министерства просвѣты буде старатися, щобы его розпорядженье не осталось лишь на папери, але щобы въ школахъ австрійскихъ все то выконувалось, що министеръ просвѣты прикаже. Въ сѣмъ дусѣ мушу дати и ôтповѣдь, що учителѣ дуже нападаютъ на то, що я не хочу зробити улекшеня при ревизіи библіотекъ.

Заграничнѣ Державы.

На Балканѣ. Справа болгарско-турецкои угоды закôнчилася вже формально. Дня 5. с. м. зôбралася конференція въ Константинополи и пôдписала угоду въ формѣ предложенôй державами т. е., що кн. Александеръ має бути именованый на 5 лѣтъ ген.-губернаторомъ Всхôдной Румеліи. Султанъ має теперь выдати ферманъ именуючій князя на пôдставѣ угоды ген.-губернаторомъ всхôдной Румеліи. Яке становище супротивъ сеи ухвалы займе князь болгарскій, доси не знати; однакожь допускаютъ, що ôнъ не буде довго опиратись сѣй постановѣ, бо мавъ одержати приреченье ôтъ державъ, що въ часахъ спокôйнѣйшихъ цѣла справа буде залагоджена пôсля его бажаня. Въ Петербурзѣ ôтносятся до сеи ухвалы конференціи дуже холодно, бо сумнѣваются навѣть, чи Австрія и Англія пристали-бы на то, щобы выконанье постановъ конференціи поручити Россіи. „Нов. Врем." каже, що конференція лѣпше бы зробила, наколи-бъ займилася зложеньемъ князя Александра зъ престола, єсли-бъ и дальше опирався.

Въ Сербіи настала змѣна кабинету. Въ послѣднôй ще хвили здавалось, що Ристичь стане знову президентомъ министрôвъ, но предложеня его були того рода, що король не мôгъ ихъ прійняти и повѣривъ Гарашанинови зложити новый кабинетъ. До нового кабинету вôйшли: Франасовичь мин. вôйны; Миятовичь финансôвъ; Куюнджичь просвѣты; Топаловичь будôвель.

НОВИНКИ.

— **Науковѣ ôтчиты** д-ра Ом. Калитовского „О паденю Новгорода", п-ны Ол. Бажаньскои „О спѣвакахъ на Руси" и д-ра Щ. Сельского „О воздусѣ а здоровлю" згромадили въ комнатахъ „Руского Касина" въ трехъ послѣдныхъ недѣляхъ досыть численно интелигенцію львôвску. Самъ предметъ всѣхъ трехъ ôтчитôвъ бувъ дуже займаючій. Паденье Новгорода ильменьского зъилюструвавъ д-ръ Калитовскій съ всею науковою точностею. Прелегентъ звернувъ передъ всѣмъ увагу на географичне положенье Новгороду и тѣ обставины историчнѣ, за котрыми сей городъ прійшовъ до свого значеня торговельного, силы и устрою републиканьского. Оттакъ пояснивъ розвôй и стремленя Суздальско московского великого княжества и ту колизію, яка мусѣла зложитись межи сими двома державами, рôзными духомъ и устроемъ. Паденье Новгорода вышло зъ конечности историчнои и зъ того, що въ самôмъ Новгородѣ вытворились елементы, працюючѣ усильно, хотяй и безъ свѣдомости будучого нещастя надъ недолею своеи ôтчины. Тимократія гордыхъ купцѣвъ, недостатокъ концентричнои силы, одноцѣльности интересôвъ, все то приспѣшило паденье републики супротивъ тои силы, яка выробилась въ Москвѣ пôдъ деспотичною управою великихъ князѣвъ. Хороша форма пôднесла внутрѣшну вартôсть ôтчиту дуже высоко и хотяй тематъ сей въ исторіи есть вже всесторонно оброблений, то таки умѣвъ ще ученый прелегентъ кинути кôлька новыхъ гадокъ и поглядôвъ на цѣлый фактъ. — П-на Ол. Бажаньска вывязалась рôвно-жь зъ своеи задачѣ хорошенько. А се тѣшитъ насъ тымъ бôльше, позаякъ у Львовѣ бувъ се першій ôтчитъ, выголошеный устами женщины. Прелегентка обняла своимъ ôтчитомъ дуже широкій и вдячный матеріялъ. Давши поглядъ на всякѣ инструменты музичнѣ, уживанѣ на Руси зъ найдавнѣйшихъ часôвъ, перейшла прелегентка на Бояна, автора Слова о полку Игоревôмъ", спѣвака Данилового Митусу, говорила о думахъ историчныхъ рицарскихъ и невольницихъ, о лѣрникахъ, кобзаряхъ, бандуристахъ, гуслярахъ, дударахъ, о ихъ устныхъ мало де записаныхъ пѣсняхъ, о способѣ выголошуваня и т. д., а закôнчила лекцію розказомъ про чи не послѣдного кобзаря украиньского Остапа Вересая. Предметъ бувъ майже всесторонно вычерпаный и ôтданый чистымъ языкомъ и хорошимъ стилемъ. Присутнѣ мали на устахъ лишь слова узнаня тымъ бôльше, що п-на Олександра въ кôлька день ôттакъ мала читати въ Станиславовѣ о поезіяхъ Устіяновича. Трудъ похвалы достойный. — Д-ръ Щ. Сельскій давъ въ своѣмъ другôмъ ôтчитѣ „О воздусѣ а здоровлю" ясный поглядъ на условія, пôдъ якими организмъ людскій може здорово розвиватись и звернувъ свою увагу головно на потребу чистого воздуха въ хатѣ. Свои спостереженя оперъ прелегентъ на дотеперѣшныхъ дослѣдахъ гигієны и пояснивъ деякѣ рѣчи експериментами физикальными. Отчитъ ôтзначався ясностею поданого предмету.

— **Комитетъ ôтчитовый товариства „Рускихъ Дамъ"** складає симъ прилюдно щире Спаси-Богъ Вп. д-ру Щастному Сельскому, паннѣ Олександрѣ Бажаньскôй и д-ру Омелянови Калитовскому за науковѣ ôтчиты, держанѣ ними въ користь бѣдныхъ учениць-Русинокъ. Рôвно-жь складає Комитетъ щиру подяку Товариству им. Шевченка за безплатне печатанье оповѣстокъ ôтчитовыхъ. Чистый дохôдъ выносивъ надъ 50 зр. За комитетъ: *Іосифа Вахнянинова.*

— **Впр. еп. Юліянъ Пелешь** выѣздитъ сими днями до Вѣдня въ справѣ именованя крылошанъ капитулы, котре має наступити ще сего мѣсяця. Въ понедѣлокъ Впр. Юліянъ бувъ у п. намѣстника и того-жь дня вернувъ до Станиславова.

— **Въ депутаціи до Вѣдня**, щобъ зложити подяку Є. Вел. цѣсареви и папѣ (черезъ нунціятуру) за основанье Станиславôвского епископства, маютъ ѣхати якъ довѣдуемося, оо. Т. Лѣсевичь зъ Кутъ, катихитъ І. Литвиновичъ зъ Станиславова, К. Костецкій зъ Черновець, и два Русины свѣтскѣ.

— **Товариство ремѣсниче „Зоря"** устроює въ недѣлю дня 11 с. м. въ своихъ комнатахъ музикально-декляматорскій вечерокъ и запрошує симъ всѣхъ П. Т. Родимцѣвъ до якъ найчисленнѣйшои участи.

— **Протестъ противъ выбору о. Кор. Мандычевского**, внесеного до Рады державнои Русинами, що попирали кандидатуру Впр. еп. Пелеша, комисія легитимаційна не знайшла на стôлько мѣродайнымъ, щобъ уневажнити выбôръ. Внесе отже признати выбôръ важнымъ.

— **Митрополичій Ординаріятъ** выдавъ дня 13 л. марта до ч. 1475 розпорядженье, котрымъ взывае „съ всею рѣшительностею" архидієцезальне священьство, пригадуючи ему „обовязанности каноничного послушеньства", щобы „всѣми силами ôтклоняло повѣреный собѣ народъ ôтъ читаня часописа „Наука" съ додаткомъ „Слово Боже", яко розносячои засады, противнѣ ученію св. кат. церкви."

— **Перемыска еп. Консисторія руска** именувала своимъ делегатомъ до Заряду польскихъ „Kółokъ rolnicz-ихъ" о. Северина Тороньского, вицеректора духовнои семинаріи, на мѣсце перше именованого о. крыл. Льва Готеровского, бо той есть делегатомъ митр. Консисторіи львôвскои.

— **За упокôй душѣ бл. п. Ник. Устіяновича и Як. Шведзицкого** ôтправлено заходомъ выдѣлу „Братства св. о. Николая" въ Станиславовѣ 25 л. марта поминальне богослуженье. До соборнои литургія стануло съ о. деканомъ Гарасимовичемъ 6 священикôвъ. На серединѣ церкви взносилась могила, уложена зъ тисового камѣня, украшена вѣнцями, зъ котрои стремѣвъ высокій дубовый крестъ съ лентами. Цѣлымъ устроеньемъ занявся п. Т. Стахевичь, що для кождого народного дѣла жертвує охотно свои труды. Церковь заповнили вѣрнѣ зъ Станиславова, Вовчинця, Креховичь, Опришевичь, Угринова, Угорникъ и другихъ поблизшихъ селъ. Краснорѣчиву проповѣдь о девяти честнотахъ выголосивъ о. Ал. Заклиньскій и закôнчивъ свое слово теплою згадкою про обохъ покôйникôвъ, що свôй вѣкъ посвятили справамъ руского народу. До парастасу стануло 32 священики. Хоръ питомцѣвъ Бурсы св. о. Николая пôднѣсъ ще величавôсть заупокойного торжества.

— **За участь въ Кирило-Методієвскôмъ торжествѣ въ Петербурзѣ** засудженѣ на 8-дневный арештъ академики пп. Теоф. Коцовскій и Курбасъ пôддались карѣ во второкъ, а п. Марковъ пôддаєся нынѣ, — въ наслѣдокъ вôзваня Дирекціи ц. к. полиціи, щобы до 8 днѣвъ зголосилися у неи для ôтбутя кары.

— **Президентомъ мѣста Львова** выбраный 79 голосами на 97 голосуючихъ на ново п. Домбровскій, бувшій лякерникъ. Вицепрезидентомъ выбраный пос. Мохнацкій 70 голосами. Д-ръ Грызецкій одержавъ 15 голосôвъ.

— **Зъ Скопова пишутъ намъ:** Дня 23 л. марта ôтбулося у насъ посвященье школы оо. І. Борисевичемъ, Ст. Сапруномъ и Мирономъ Литыньскимъ при численнôй участи нашихъ громадянъ. О. Сапрунъ выголосивъ краснорѣчиве слово въ церкви, а опôсля о. І. Борисевичь въ будынку

шкôльнôмъ по его посвященю. Громада Скопôвъ ôтъ непамятныхъ лѣтъ не мала школы анѣ учителя для своихъ дѣточокъ, ажь мин. року о. Мир. Литыньскій, прибувши до насъ, ревнымъ своимъ заходомъ довѣвъ до того, що зреставровано дякôвку, котра ôтъ кôлькадесять лѣтъ стояла пусткою, и приняла п. Алекс. Голову зъ Колтовои на дяко-учителя. Всч. о. Мир. Литыньскому за его щирѣ заходы, оо. І. Борисевичу и С. Сапрунови за то, що причинились до нашого торжества, складаю въ имени цѣлои громады найсердечнѣйшу подяку. — *Петро Малиновскій*, начальникъ громады.

— **Зъ Комарна пишутъ намъ:** Якъ Турка съ своею радою повѣтовою, такъ Комарно бѣдне съ своею радою громадскою. Провизорія! Вже два разы сего року були дуже оживленѣ выборы, а новои рады нема. При обохъ выборахъ вийшло 14 Русинôвъ. При першихъ выборахъ повстали були двѣ партіи жидôвскѣ и одна противъ другои заѣло бородася. Упавша партія жидôвска внесла протестъ противъ выборôвъ, до того прогресту прилучився и дворъ, хочь всѣ прочѣ Поляки були тому протестови противнѣ. Выборы звалено. Наступили другѣ выборы и о тôлько ôтмѣнный бувъ ихъ результатъ, що побѣдженѣ першимъ разомъ корифеѣ жидôвскѣ увôйшли теперь до рады, а замѣсть двохъ впередъ выбраныхъ Русинôвъ поставлено другихъ двохъ Русинôвъ, одного зъ нихъ нотаря комарняньского. Противъ тыхъ выборôвъ пôйшовъ знову протестъ. И хто знае, доки буде тревати тая провизорія...

— **Читальня въ Вербôвци**, пов. теребовельского, устроила недавно науково-забавнѣ вечерницѣ, на котрѣ кромѣ господарѣвъ прибули о. Н. Танчаковскій съ родиною, пп. малярѣ А. Ковальскій и Лѣсикевичь съ родинами, учителѣ І. Ковальскій п. Доманьскій, и другѣ. Привѣтне слово выголосивъ дуже хорошо маляръ п. Ковальскій. По декламаціи одного хлопчика слѣдувавъ гарный ôтчитъ учителя п. І. Ковальского „О штуцѣ друкарскôй". Потому пôшли спѣвы „Щасть намъ Боже!" и „Кобы менѣ недѣлѣ дождати, а по спѣвахъ ôтчитъ учителя п. Доманьского „О выхованю дѣтей". Ôттакъ одна дѣвчина ôтдеклямувала стихъ „Цвѣтка". Музика заграла „Миръ вамъ братя", а ч. пѣвець церк. зъ Могилницѣ, Качановскій ôтдеклямувавъ дуже забавно: „Якъ кôтъ зъѣвъ чотыри волы". При вечери грала музика народнѣ аріи, а предсѣдатель читальнѣ о. Танчаковскій внѣсъ тоастъ въ честь Найясн. Пана. По вечери розпочала молодѣжь забаву съ танцями. П. Лѣсикевичь дуже сердечно всѣхъ помѣщувавъ. Серце радувалось стороньскому чоловѣкови, коли видѣвъ, якъ люде приходятъ до пôзнаня и щастя. Коли то по сусѣдныхъ Вербôвца селахъ позаводятся читальнѣ?! — *Братъ Русинъ.*

— **Краєва Рада шкôльна** рѣшила, що въ народныхъ школахъ не вôльно брати такоъ за вступнѣ испыты.

— **Секвестрація за непередплачуванье „Szkoł-ы"** Якъ респектуются запевненя п. намѣстника, що „Szkoła" не буде нашимъ народнымъ школамъ накидувана, видимо зъ сего документу, котрый тутъ въ рускôмъ перекладѣ подаемо: „Ч. 1529. До мѣсцевои рады шкôльнои въ . . . За рôкъ 1885 не заплачено доси належитости за часопись „Szkoła" въ квотѣ 2 зр. а. в. Наколи-бъ не звернено належитôсть въ протягу 8 днѣвъ, буде она стягнена **примусово** въ дорозѣ **секвестраціи** на коштъ довжнои стороны. Ц. к. окружна Рада шкôльна. Львôвъ дня 12 марта 1886. Ц. к. совѣтникъ намѣстництва и предсѣдатель: *Косиньскій.*

— **П. Титъ Будзыновскій**, управитель взôрцевои школы рускои у Львовѣ написавъ оногды одному ученикови тои-же школы посвѣдченье о зложеню оплаты шкôльнои на звычайнôмъ ôтрывку паперу, безъ печатки, и до того ще и — въ языцѣ польскôмъ. Братъ того ученика удався до п. управителя, щобы довѣдатись, чи документъ сей есть офиціяльнымъ документомъ, чи приватною цидулкою. На поставлене запытанье п. управитель ôтповѣвъ, що сей квитъ на побрану належитôсть шкôльну походитъ дѣйстно ôтъ него, и що нема на нѣмъ печатки, то звинявся тымъ, що п. Савчиньскій мавъ забрати друксорты и печатки зъ канцеляріи съ собою до Вѣдня. П. управитель признався, що були въ его канцеляріи навѣть рускѣ друксорты, але и тѣ забравъ съ собою п. Савчиньскій до Вѣдня. Въ кôнци додавъ заклопотаный, потѣшаючи пытаючого, що чей знайдеся ще яка печатка въ канцеляріи та „приложу" до сего квиту. Потôмъ взявъ квитокъ и ôтойшовъ. Кождому насунутся отсѣ пытаня. 1) Чому п. Будзыновскій, яко управитель рускои школы, выставляе ученикамъ польскѣ поквитованя? 2) Зъ якои причины пише офиціяльнѣ документы на обрывкахъ паперу безъ всякои ознаки о можности контролѣ надъ побраными грôшми? 3) Въ якôй цѣли п. Савчиньскій забравъ друксорты шкôльнѣ и печатку шкôльну до Вѣдня? Quousque tandem, пане Будзыновскій?

— **Доповняючѣ выборы до радъ повѣтовыхъ** ôтбудутся: 1) въ Скалатѣ: дня 4 л. мая одного члена зъ сельскои групы а дня 20 л. цвѣтня одного члена зъ групы мѣстъ; въ Камѣнцѣ дня 18 л. мая одного члена зъ сельскои куріи.

— **Православный буковиньскій фондъ религійный** основуе своимъ коштомъ румуньскій пенсіонатъ для православныхъ дѣвчатъ. Школа та буде приватною съ публичнымъ характеромъ, входитъ въ житье вже съ рокомъ шкôльнымъ 1886/7, а курсъ науки тревати буде сѣмь лѣтъ. Статутъ школы каже, що въ двохъ першихъ клясахъ буде выкладовою мовою мова матерна т. е. румуньска, руска або нѣмецка, а въ дальшихъ пятёхъ клясахъ выкладъ буде лише *румуньскій.* Руска мова буде обовязувати *взглядно,* а подѣлъ годинъ буде такъ уложеный, щобы студентки могли и тои мовы учитися. — Справедливо замѣчае черновецка „Gazeta Polska": „Сумно намъ що и тутъ не обійшлося безъ додатку шовинизму... Вже-жь мусить то сильно Русинôвъ болѣти, що институтъ буде чисто-румуньскій, коли бôльша половина православныхъ въ Буковинѣ есть народности рускои. Институтъ буде удержуваный коштомъ религійного фонду, а сей такъ добре рускій, якъ и румуньскій! Есть то занадто очевидный замахъ на румунизованье рускихъ дѣтей и ôнъ конечно мусить оскорбити народнѣ чувства Русинôвъ... Справедливо можнабы спытатися, чи тутъ мали на цѣли просвѣту и науку, чи румунизацію православныхъ Русинôвъ?

— **Борба съ жандармомъ.** Въ ночи дня 29 л. марта подыбавъ патролюючій жандармъ Мих. Феслюкъ пôдъ Ярославлемъ двохъ пôдозрѣныхъ людей, котрѣ несли на плечахъ мѣшки и, побачивши жандарма, почали утѣкати. Одного зъ нихъ жандармъ зловивъ, але ôнъ поваливъ жандарма на землю, приголомшивъ его ударивши палицею по головѣ и утѣкъ. По хвили жандармъ прійшовъ до себе, догонивъ утѣкаючихъ, а коли они хотѣли знову съ нимъ борыкатись, ôнъ застрѣливъ одного зъ нихъ, Ивана Шуля зъ Вербнои.

— **Зъ пôдъ Золочева пишутъ намъ:** Въ Колтовѣ пôдъ Золочевомъ посварилися два горальнянѣ робôтники. Не обôйшлося безъ бôйки. На другій день слабшій зъ нихъ, Скочиньскій, засѣвъ за дверми горальнѣ и коли его дужшій противникъ, Павло Разовый, входивъ до роботы, ôнъ ударивъ его сильно дручкомъ по головѣ и на мѣсци убивъ. Убитый лишивъ жѣнку и дѣти. Виновника увязнено и ôтставлено до Золочева.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Чорноконцяхъ великихъ** складае Дхв. Выдѣлови общества им. Качковского щиру подяку за ласкавый даръ около 50 книжочокъ для читальнѣ Чорноконецкои. — Отъ Выдѣлу читальнѣ: Петро Мицьковскій, голова; Андрей Пазюкъ, секретарь.

— **Свѣтлый Выдѣлъ тов. „Просвѣты"** дарувавъ читальни въ Порогахъ 83 книжки, за що сердечну подяку складае въ имени тои жь. — *Мих. Галиковскій*, голова.

— **Подяка.** Въ имени членôвъ читальнѣ въ Супранôвцѣ складаю симъ прилюдно подяку Свѣтл. товариству „Просвѣта" за щедрый даръ 70 книжокъ въ користь нашои читальнѣ — *Л. Копертыньскій*, заступникъ предсѣдателя.

— **Именованя и перенесеня.** Министеръ просвѣты перенѣсъ окружныхъ инспекторôвъ пп. Еладія Петрику зъ Ярославля до Нового Санча, Еразма Фангора зъ Дрогобыча до Ярославля, Корн. Фрейнда зъ Яворова до Дрогобыча. — Рада шкôльна именувала Мик. Савиньского учителемъ въ Богородчанахъ Старыхъ. — П. Винк. Чеховичь именованый субституютомъ нотаріятскимъ въ Калуши. — Експедиторами почтовыми именованѣ: Л. Житиньска въ Сгратынѣ; Ел. Мезе въ Мартинкôвцяхъ; Ев. Гуневичь въ Старôмъ селѣ; Стан. Покривницкій въ Журавици; В. Томаневичь въ Креховѣ; Анг. Айзенбергъ въ Журовѣ и Волод. Коцовскій въ Боднаровѣ. — Намѣстникъ перенѣсъ лѣкарѣвъ повѣтовыхъ: Фр. Созаньского зъ Мысленицъ до Нового Санча; Щастного Кирхнера зъ Старого мѣста до Тернополя, и Зенона Бойковского зъ Пильзна до Пôлгаецъ. — Намѣстникъ именувавъ секретарями повѣтовыми для староствъ: Жигмонта Жукевича въ Старôмъ Мѣстѣ; Густава Герберта въ Добромили; Іосифа Кузнаровича въ намѣстництвѣ.

— **Въ Дзвинячи коло Залѣщикъ** запивалися въ коршмѣ два браты Вагалюки. Наразъ стали перечитися, а вкôнци прійшло до бôйки. Одинъ зъ Вагалюкôвъ, кривый на ногу, змôгъ тамтого брата и бивъ безмилосердно. Въ тôмъ прискочили ще два паробки и били бѣдолаху до неохочу. Побитый въ кôлька днѣвъ померъ. Всѣхъ трехъ виновникôвъ увязнено и ôтдано въ руки справедливости. Дуже сумно, що въ Залѣщицкôмъ повѣтѣ поповняются такъ частѣ убійства. Въ осени мин. року убили селянина въ Торскôмъ. Просвѣты мѣжь народъ, просвѣты!

— **Найбôльшій брилянтъ**, знаный на свѣтѣ, покажеся очамъ людскимъ сего мѣсяця. Въ серпни 1884 р. увѣдомлено париску и англійску гилду дорогоцѣнностей, що въ полудневôй Африцѣ знайдено величавый діяментъ, нечуваной величины и чисто бѣлои воды. Важивъ ôнъ 457 каратôвъ. Синдикаты парискихъ и англійскихъ купцѣвъ дорогоцѣнностей закупили на спôлку той прегарный екземпляръ, а коли его привезено до Европы, повѣрили его заразъ першому на цѣлу Европу шлюфиреви діяментôвъ. Той працювавъ надъ нимъ безнастанно 8 мѣсяцѣвъ и обѣцюе, що въ цвѣтни о. р. укôнчатъ роботу. Тѣ, що его видѣли такимъ, якимъ есть нынѣ, доносятъ, що перевысшае ôнъ величиною, блескомъ и чистотою воды всѣ брилянты, якѣ знаходятся де-небудь въ коронныхъ скарбницяхъ. Вышлюфованый майже зовсѣмъ важитъ ôнъ 230 каратôвъ, мѣжь тымъ коли славный „Когінуръ", котрый есть власностею короны англійскои, важатъ лише 106 каратôвъ французскій „Регентъ" 136 каратôвъ, „Звѣзда Полудня" 125 каратôвъ, „Piggot" 82¼ каратôвъ. „Великій Моголъ" важитъ вправдѣ ажь 279 каратôвъ, але есть ошлюфованый лише въ рожу и не мае належитого блеску, длятого повиненъ бы ще разъ пôйти до шлюфарнѣ и тогды не мôгъ-бы мати бôльшои ваги надъ 140 каратôвъ. Брилянтъ, о котрôмъ бесѣдуемо, коли буде вже зовсѣмъ вышлюфованый и приведеный до найповнѣйшого блеску, буде важити ще 200 каратôвъ. (1 каратъ = ⅕ граму.)

— **Петръ Карловичь Щебальскій**, редакторъ „Варшавского Дневника", померъ въ Варшавѣ дня 31 л. марта въ 70 роцѣ житя. „Варшавскій Дневникъ", якъ звѣстно, побиравъ и побирае субвенцію правительственну, а пок. Щебальскій бувъ одинымъ зъ найбôльшихъ ворогôвъ нашого розвою народного, нашого языка и литературы. Нехай ему Богъ проститъ!

— **На „Рускій Спѣванникъ** прислали П. Т.: Ив. Майба зъ Тарнавки, А. Наковскій зъ Яблонова, Ив. Хаджай зъ Грымалова, А. Глушкевичь зъ Красноставець и Тома Дякôвъ по 60 кр.; о. о. Кипріянъ Добряньскій зъ Лежахова 1·20 зр., Монцѣбовичь зъ Суходолъ 60 кр., Ив. Карановичь зъ Ярославля 60 кр., Ив. Хотинецкій зъ Ярославля 1·20 зр.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Ювилейный ôтпустъ оголосивъ папа римскій на часъ ôтъ 4 цвѣтня до 31 грудня с. р., а Впр. митр. Сильвестеръ выславъ вже въ сѣй справѣ до гр.-кат. Священьства дотычну куренду. — Е. В. цѣсарь дарувавъ на реставрацію гр.-кат. церкви въ Бурштынѣ 100 зр. — Королева сербска Наталія мае сего лѣта за порадою лѣкарѣвъ приѣхати до Крыницѣ. — Въ повѣтѣ сокальскôмъ позаливали рѣки Бугъ, Солокія и Рата грунты и домы въ Сѣлци белзкôмъ и въ Новôмъ-Дворѣ, але шкоды великои не було. — Въ Ланчинѣ завязуютъ тамошнѣ ремѣсники окреме товариство промыслове. — Въ Дукли ишовъ въ ночи стражникъ дороги по мостѣ, на котрôмъ не було (!) поруча, упавъ у воду и утопився. — Астрономъ вѣденьскій ôткрывъ ще два доси незнанѣ астероиды межи Юпитеромъ а Марсомъ. — Въ готели галицкôмъ и другихъ пôдряднихъ жидôвскихъ готеляхъ у Львовѣ дѣются дуже часто крадежи на заѣздныхъ гостяхъ, котрыхъ допускаются самѣ кельнеры.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Конкурсъ на пар. Ямельницю дек. скальского надання ординаріятского розписала митроп. консисторія ухвалою зъ дня 1 цвѣтня с. р. до ч. 2133 съ речинцемъ до 27 мая 1885.

Введенѣ: о. Іоанъ Чапельскій, яко префектъ студій въ гр. кат. духовнôй семинаріи; о. Іоанъ Бирчакъ, дотеперѣшный завѣдатель парохіи Чолганы, яко завѣдатель парохіи Пôдбережь, болехôвского деканата.

Каноничну институцію получивъ о. Левъ Гриневачь, дотеперѣшный завѣдатель капеляніи Гозѣѣвъ, на парохію Чолганы, дек. болехôвского. — Завôзвано до кан. институціи о. Іосифа Шанковского, на пароха Олексичь, дек. стрыйского.

Завѣдательство капеляніи Кутыще, дек. залозецкого, получивъ о. Іосифъ Бородіевичъ. Завѣдательство — ex currendo парохіи Николаѣвъ, бобрецкого деканата, поручено сусѣдному душпастырю зъ Пôдъяркова о. Іоану Честыньскому.

Намѣстництво вызначило плату для о. Петра Крыпякевича, префекта закристія при архикадр. церкви св. Георгія, въ рôчнôй квотѣ 400 зр. и плату для приватного сотрудника въ Гнилицяхъ, въ рôчнôй квотѣ 210 зр.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Завѣдательства получили оо.: 1) Конст. Грицикевичь, зъ Беньовои, въ пар. Смольнику, дек. затварницкого; 2) Мих. Туряньскій зъ Порѣча, въ пар. Висловъ нижный, дек. ясляского; 3) Ив. Яворскій зъ Липя, въ капел. Нанова, дек. устрицкого.

Канон. институцію получили оо.: 1) на капел. Спрыня, дек. старо-самбôрского, о. Юл. Бѣлиньскій зъ Нагуевичь, а завѣдатель Спрынѣ, Францъ Рабѣй, перемѣщеный на сотрудника въ Нагуевичахъ; 2) на пар. Улючь, дек. бѣрчаньского, о. Петръ Тустановичь зъ Ялина, а завѣдатель Улюча Іоанъ Констанкевичь перемѣщеный на завѣдателя до Ялина, дек. сяноцкого.

Вѣсти зъ епархіи Станиславôвскои.

Каноничну институцію одержавъ о. Винкентій Кузикъ на пар. Осôвцѣ, дек. чорткôвского.

До рукополаганя въ цвѣтну недѣлю приступятъ слѣдуючѣ кандидаты на священикôвъ: пп. Бачиньскій Николай, Горецкій Гавріилъ, Глѣбовицкій Василій, Корвацкій Лука, Кочержукъ Іоанъ, Левицкій Автономъ, Левицкій Іоанъ, Лигиновичь Антôнъ, Островскій Василій, Сербиньскій Яковъ и Заклиньскій Іоанъ.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

† **О. Димитрій Вахнякъ**, капелянъ въ Глинкахъ, пов. надворнянського, упокоився дня 20. л. марта с. р. въ 40 роцѣ житя а 13 роцѣ священьства. Покôйный трудився въ многихъ мѣсцяхъ яко примѣрный душпастырь и просвѣтитель народу, за що свого часу удостоився признаня ôтъ Впр. б. митр. Іосифа. Вѣчна ему память!

† **Антоній Гевритчь**, пенсіонованый ц. к. майоръ, декорованый кôлькома ордерами, упокоився въ Сасовѣ въ 64 роцѣ житя. Покôйный бувъ греч.-кат. обряду, зъ роду Русинъ, загально любленый сусѣдами. Похоронъ ôгбувся 2 л. с. м. при участи 5 священикôвъ, множества народу и ôтпоручникôвъ войсковыхъ. Вѣчная ему память!

† **О. Григорій Чернявскій**, православный парохъ въ Щербôвцяхъ на Буковинѣ, упокоився д. 9. марта с. р. въ 70. роцѣ житя. Вѣчна ему память!

† **Іосифъ Чарникъ**, ветеринарь въ Золочевѣ упокоився д. 3. л. цвѣтня.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Курсъ збôжа.** Цѣны збôжа пôдскочили мин. тыждня о 50 кр. на 1 метр. сотнари высше, але той высокій курсъ збôжа въ Галичинѣ мае характеръ льокальный и здаесь хвилевый. Не треба покладати надѣѣ на то, що низькѣ цѣны збôжа, якѣ були за послѣдныхъ двохъ лѣтъ, уже уступлятъ, бо не допуститъ до того заморска конкуренція збôжева, котра есть въ станѣ по 4·50—5 зр. довести до портôвъ европейскихъ 100 кильо пшеницѣ. Тожь высокій теперѣшный курсъ збôжа мае у насъ иншу причину, а на доказъ того служитъ намъ курсъ вѣденьскій. У Вѣдни плачено мин. тыждня за 100 к. пшеницѣ 8·63—8·71 зр., коли у Львовѣ плачено 8·50 до 9·50 зр., а въ Коломыи и Станиславовѣ навѣть надъ 10 зр. Уваги гôдне есть такожь и то, що курсъ збôжа въ Тернополи и Пôдволочискахъ навѣть высшій, якъ у Львовѣ и въ захôдной части Галичины, а рôзниця та доходитъ до 1—2 зр. на 100 к. Причина сего двояка. По перше, въ Галичинѣ есть досыть сильно розвиненый промыслъ млынарскій, котрый експортуе вже готову муку за границю. По друге, довôзъ збôжа зъ Россіи и Румуніи, найдешевшихъ жерелъ для Галичины, въ виду политичныхъ пуганицъ на Балканѣ бувъ сеи зимы дуже скупый и ажь сего тыждня наспѣло до Бродôвъ россійске жато и 30 вагонôвъ курскои гречки, черезъ що цѣна жита вже спадае; а гречка упала зъ 10 зр. на 7—8 зр. Попытъ за ячменемъ ослабае, хотяй цѣна его ще утримуеся безъ змѣны. За выкою и бобомъ ще пытаютъ сильно, а то за для дуже малого довозу на торги. Попытъ за ôвсомъ ще безъустанно великій, и длятого высока цѣна его утримуеся. Попытъ за конюшиною замовкъ и цѣна ея спадае. Хмѣль безъ купця, лишь одинъ броваръ закупивъ рогатыньскій хмѣль по 20 зр. за 56 кильо. Ситуація въ свѣтовôй торговли збожевôй есть до теперь безъ нѣякихъ важнѣйшихъ змѣнъ. На всѣхъ торгахъ европейскихъ и американьскихъ цѣны жита и пшеницѣ тримаются на однôй мѣрѣ, мимо того що съ весною довôзъ збôжа зъ Россіи (черезъ море Балтійске) и зъ Австраліи (де кôнчатся жнива) значно змагаеся. Здаеся, що сегорôчна остра и довга зима причинилася до вычерпаня запасôвъ збôжа въ свѣтовыхъ магазинахъ торговельныхъ и длятого цѣна его, мимо збôльшеного послѣдными часами довозу и мимо доброго стану озимины, утримуеся безъ змѣны.

— **Зарядъ масы упавшого Гал. Закладу заставничого и кредитового у Львовѣ** подае до вѣдомости, що Выдѣлъ вѣрителѣвъ Закладу продовживъ речинець до выкупна заставôвъ до 15 л. цвѣтня 1886 р. Потому заставы пôдпадутъ лицитаціи.

— **„Славія", банкъ взаимныхъ убезпеченъ въ Празѣ** черезъ свое *Заступництво для Галичины и Буковины* у Львовѣ удѣляе тымъ довжникамъ б. Рустикального банку, котрымъ грозитъ выдаленье въ маетку а котрыхъ можна ще ратувати, позычку въ той способъ, що пôдоймаеся сплатити за нихъ довгъ въ банку Рустикальномъ (ôтповѣдну часть листами довжными а припадаючу решту готôвкою). Кождый членъ „Славіи" мавъ доси право, коли его станъ маетковый на то позволяе, по 2 лѣтахъ затягнути въ банку позычку гипотечну. Теперь „Славія" ôтступила ôтъ условія часу и удѣляе позычку навѣть тымъ, котрѣ лише зголосилися до убезпеченя. Позычку можна дôстати пôдъ условіями: 1) Славія интабулюе свою претенсію на першôмъ мѣсци; 2) позычка може выносити найбôльше десятькратный чистый доходъ пôсля аркуша посѣлости грунтовои, непереступаючи однакожь квоты 1000 зр.; 3) амортизація тревае 15 лѣтъ въ ратахъ пôврôчныхъ, кождому однакожь вôльно выповѣсти капиталъ и позычку оплатити.

— **На выставу товару опасового у Вѣдни** выслали зъ Галичины мѣжь иншими: бар. Ромашканъ зъ Городенки товаръ подôльскій мѣшаный съ бернеьскимъ; гр. Сѣмѣньскій-Левицкій зъ Павлосьова ôвцѣ краевѣ мѣшанѣ съ кельчаньскими; Д. Шенфельдъ зъ Букачовець товаръ краевый, п. Зелингъ зъ Издебника ôвцѣ карпатскѣ мѣшанѣ съ Southdown; бар. Ромашканъ ôвцѣ подôльскѣ и свинѣ беркширы.

— **Въ справѣ купна войсковыхъ ремонтъ** можна безъ посередництва ливерантôвъ и факторôвъ зголошуватися господарямъ до асенгерунковои комисіи ремонтъ ч. 3. у Львовѣ (або въ Ряшевѣ).

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. І. Г. въ Высыпôвцяхъ. Заплачено до 31. марта с. р. — **Вп. О. Б. въ Борыни.** „Дѣло" и „Библ. пов." высылаеся въ-друге; видко одна посылка не дôйшла Васъ. — **Всч. С. Т. въ Синевôдску.** За кождымъ разомъ высылаемо тѣ самѣ рекламованѣ аркушѣ! Що се значитъ? Вносимо жалобу до Дирекціи почтъ. — **Всч. І. К. въ Бандровѣ.** Чи получаете вже привильно? **Всч. І. Г. въ Олешковѣ и Всч. М. Л. въ Якубôвцѣ.** Заплачено до 31 лая 1886. — **Всч. М. К. въ Сушнѣ.** За „Библ. пов." заплачено до 31 марта, бо 13 сѣчня прислали Вы лише 3 зр. — **Всч. І. Г. въ Спасѣ.** „Дѣло" высылаемо Вамъ правильно; если не дойде на часъ, просимо заразъ рекламувати. — **Незнакомый зъ Гуцульщины.** Замѣтки Ваши передали мы найбôльше фаховому знатокови нашои мовы и еи нарѣчій.

Подяка.

Навѣщенѣ тяжкимъ ударомъ судьбы черезъ смерть найдорожшого намъ ôтця, почуваемось до обовязку зложити тутъ прилюдно сердечне „Спаси Бôгъ" всѣмъ нашамъ сусѣдамъ и приятелямъ за оказуване намъ спôвчутье въ нашôмъ такъ великôмъ нещастю. А передъ всѣмъ дякуемо Вп. пп. Зарицкимъ, Честиньскимъ, Решетыловичамъ, Нижанковскимъ и другимъ за ôтвѣджуванье нашого ôтця пôдчасъ тяжкои довгои недуги, а коли неминуеме горе насъ постигло, за Ихъ щирѣ та сердечнѣ слова потѣхи. Дякуемо дальше Всѣмъ Всч. Отцамъ, наспѣвшимъ на похоронъ по-

мимо злои дороги зъ подальшихъ навѣть сторôнъ и зъ другихъ деканатôвъ, въ числѣ такъ великôмъ, що вычисляти всѣхъ було бы трудно. Дякуемо Воч. Отцу Токару за его сердечне надгробне слово, а Воч. о. декану Радикевичу за провôдъ въ похоронѣ, п. Бурбелеви за участь въ похоронѣ съ спѣваками, и всѣмъ численно зôбранымъ парохіянамъ и людямъ зъ сусѣдныхъ селъ. Нехай тѝ слова, Вп. Добродѣѣ, будутъ для Васъ заплатою ôтъ позôставшои вдовы и сирôтъ и нехай Всевышный хоронитъ Васъ ôтъ подôбныхъ ударôвъ судьбы!

Софія Сосновска, вдова. Северина Сушкевичь, Стефанія Шведзицка, Марія и Ярослава, доньки. Романъ Сосновскій, сынъ. Михаилъ Шведзицкій зять.

Подяка.

Непощадна смерть забрала менѣ дорогого мужа и друга о. Дмитрія Стеф. Вахняка по довголѣтнôй, мучительнôй слабости. Въ тôй печальнôй для бѣднои вдовы хвили найшлися добрѝ люде, що поспѣшили осушити еи слёзы, и тымъ дякую вселюдно.

Именно дякую ôтъ серця Воч. оо. Красицкому, Шанковскому, Икаловичу, Бурачиньскому, Іос. Левицкому, Кучиньскому, Недельскому, Хомину, Мармуровичу, Федюкови и Базилевичу за ихъ участь въ похоронахъ покôйного, Воч. о. Іосифу Тиховичу за его трогательне, всѣхъ до слезъ порушивше слово надъ могилою незабутного мого друга. Спаси Бôгъ Вамъ, Всечестнѝ Отцы!

Особливу же подяку выражаю Воч. о. Іос. Левицкому зъ Гаврилôвки, котрый пôдъ часъ слабости якъ и похоронôвъ заявивъ самоотверженье, нынѣ незвыкле, и истинно-братню та сусѣдску зичливôсть, такожь Вп. обывателямъ паньству Дубсъ, котрѝ дѣломъ и словомъ оказались найблагороднѣйшими и горю чоловѣческому тепло сочувствуючими людьми. Для нихъ и Воч. о. Левицкого не стае менѣ слôвъ до належитои подяки, а молю лишь Бога, щобъ Ôнъ сторицею надгородивъ ихъ и дѣти ихъ за все, що здѣлали для покôйного и бѣднои вдовы.

Глинки 19. (31.) марта 1886.

Михайлина зъ Малицкихъ Вахнякова.

НАДÔСЛАНЕ.

Пôдмога для немаючихъ средствъ. Якъ часто приносятъ хоробы журу и недостатокъ для родины тыхъ, що працею рукъ своихъ мусятъ старатися о свое щоденне удержанье. Треба отже съ признаньемъ пôднести, що панъ аптикарь Р. Брандтъ въ Цириху вже ôтъ давныхъ лѣтъ выдае даромъ для людей немаючихъ средствъ а страдаючихъ на недуги жолудка, утробы, жовчи, гемероиды и т. д. свои славно звѣстнѝ пигулки швайцарскѝ, а щобы ихъ одержати, треба лишь просто до него ôтнестися.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 136—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрыпку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числится 10 кр.

Матеріи на одѣжь

лишь зъ тревалои овечои вовны для мужчины середного росту

3.10 метра на одно убранье: за зр. 4·96 кр. зъ доброи вовны овеч.; „ „ 8·— „ зъ лѣпш. вовны овеч.; „ „ 10·— „ зъ тонкои вовны овеч.; „ „ 12·40 „ зъ дуже тонк. вов. ов.

Пледы до дороги за штуку зр. 4, 5, 8 и ажь до зр. 12. — Дуже красни одѣня, споднѣ, обгортники, матеріи на сурдуты, плащѣ до дощу, тифлѣ, сѣрачокъ (льоденъ), комисъ, камгарнъ, шевіотъ, трико, сукна для дамъ и на билярды, перувіены, доскины поручае

Заложеный **Joh. Stikarofsky,** — 1866. —

Складъ фабричный въ Бернѣ.

Взоры франко. Карты взôрцевѝ для панôвъ кравцѣвъ **нефранковано. Высылки за послѣплатою** надъ 10 зр. **франко.**

Я маю завсѣгды складъ сукна зр. 15000 а. в. и розумѣесь само собою, що при моѣй свѣтовôй торговли позôстаютъ решткп на 1 до 5 метрôвъ довгѝ; я змушеный отже продавати такѝ решткп богато понизше цѣны выробу. **Взôрцѣвъ зъ нихъ посылати не можна** однакожь недогôднѝ решткп **ôтмѣнюются** або **ôтдаеся грошѣ** (Робю замѣтку, що другѝ фирмы вымѣнюютъ такожь, може ще за гôршій товаръ але грошей не звертаютъ.

Черезъ **наслѣдуванье** ледащихъ або обманливыхъ фирмъ выджуся змушенымъ закинути инсерованье и прошу для того моихъ П. Т. Комитентôвъ щобы мою солидну фирму задержали ласкаво въ памяти а на случай потребы почтили мене своими поважаными замовленями, котрымъ я завсѣгды ôтдамъ мою найбôльшу увагу.

Кореспонденціи прiймаются въ языкахъ нѣмецкôмъ, угорскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, италійскôмъ и францускôмъ. 1577 (13—24)

Гарантія

конкуренціи меблѣвъ.

Найретельнѣйше и найдешевше жерело покупу, **высылка меблѣвъ** до всѣхъ **частей свѣта** гуртомъ и въ дрôбнôй продажи.

лише 10 зр. Теодоръ Димовичь, Вѣдень

1579 **I. Bezirk Wipplingerstrasse N-ro 27.** (7—24)

Цѣнники даромъ и франко.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акціи. Банку Гипотечного

1556 14—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѝ и 5% Листы Гип. преміованѝ

котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. е. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

К. Диккенса

Новорôчнѝ Дзвоны

Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

На продажь!

30 пнѣвъ пчôлъ добре удержаныхъ, въ уліяхъ товариства пчôльничого есть заразъ на продажь. Близшу вѣдомôсть подасть

Александеръ Мироновичь,

въ Обельници, поч. Рогатынъ. 1601 2—3

ГИГІЕНИЧНЫЙ МЕДÔВНИКЪ

Л. ЧИНЬСКОГО

въ Ярославѣ,

есть пôсля численныхъ признанъ и и лѣкарскихъ свѣдоцтвъ найвѣрнѣйшимъ діетичнымъ средствомъ въ недугахъ слабого травленя якъ при: диспенсіи, браку апетиту, згазѣ, ôтбиваню, гемороидахъ, малокровности и многихъ другихъ.

Цѣна за штуку 20 кр.

Можна набути у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ. 1603 2—50

На продажь

100 пнѣвъ пчôлъ

въ уліяхъ рамковыхъ

можна купити всѣ разомъ або по 10 у панѣ **Ганкевичевои** въ **Пнѣвю пôдъ Надвôрною.**

1611—1—2

СУКНО ôтъ 1 зр. за метеръ и высше; прошу жадати взôрцѣвъ ôтъ фабричного складу „Zum weissen Lamm“ in Brünn.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Понеже знаю, що Высокоповажанѝ отцѣ духовнѝ уряджуютъ при церквахъ хоры, прото **поручаю мою**

ФАБРИКУ ГАРМОНІЮМЪ (або ФИСГАРМОНІЮМЪ) ДО УЧЕНЯ СПѢВУ.

Высокоповажаный п. проф. Н. Вахнянинъ купивъ до рускои гимназіи у Львовѣ инструментъ мого выробу и може дати Высокоповажанымъ Отцямъ Духовнымъ о тôмъ дуже пожиточнôмъ инструментѣ найлѣпшу информацію.

Цѣна тыхъ инструментôвъ ôтъ **70 зр. а. в.** и высше. Дае такожь на раты.

1372 69—? Съ поважаньемъ

ІОАНЪ СЛИВИНЬСКІЙ,

властитель первои въ Галичинѣ фабрики органôвъ и гармоніюмъ у Львовѣ, ул. Хорущина ч. 9.

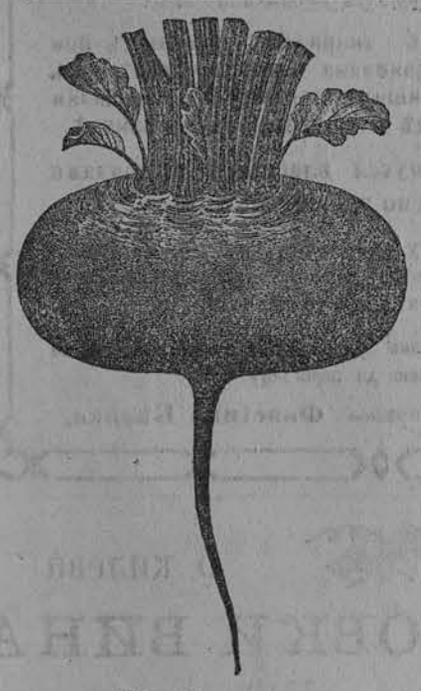

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ НАСѢНЯ И РОСТИНЪ

I. СТАХЕВИЧА

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій, ч. 11.

поручае зовсѣмъ свѣже и певно сходяче насѣнье огородовины, цвѣтôвъ, травъ, ростинъ пашныхъ, промысловыхъ и господарскихъ, деревъ и корчѣвъ, деревъ овочевыхъ, цвѣтôвъ вазоносымъ и всякихъ другихъ ростинъ.

Цѣна въ валютѣ австрійскôй; вага метрична. Высылка за готôвку почтою або зелѣзницею або переказомъ почтовымъ. При бôльшихъ замовленяхъ ôтповѣдный рабатъ. За опакованье дочисляеся лишь власный выдатокъ.

До кождого замовленя за 5 зр. додаю порцію новины зъ огородовинъ або цвѣтôвъ або двѣ штуки найкрасшихъ цыбульокъ Георгіни, або двѣ цибульки Туберозôвъ сильно пахучихъ, а до замовлень на 3 зр. додаютъ насѣнье городовины або цвѣтôвъ пôсля выбору зъ цѣнника до 20 кр., або двѣ штуки найкрасшихъ Глядіолюсôвъ.

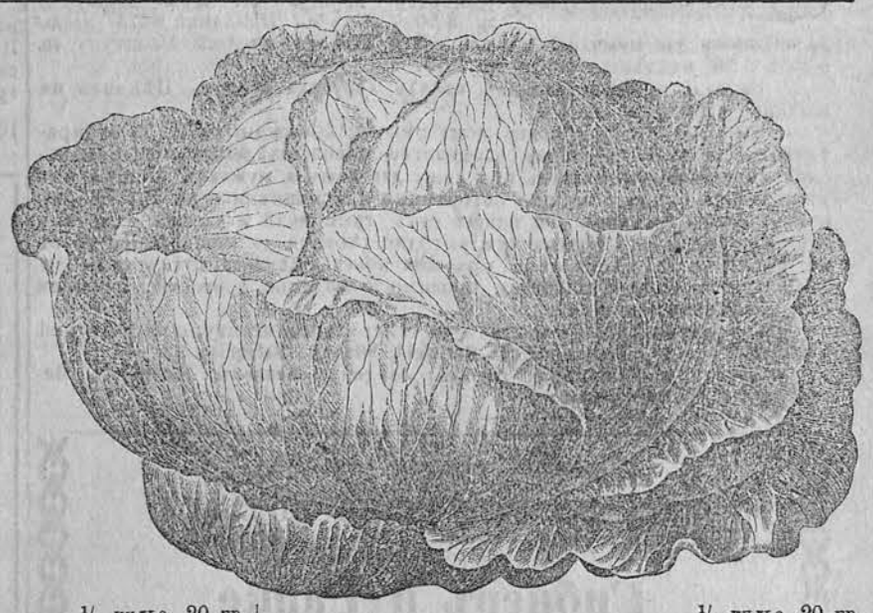

Насѣнье огородовины

Каляфіоры.

	20 грамôвъ зр.	кр.
Англійскѝ вчаснѝ до инспект. и до друнту	—	40
„ пôзнѝ	—	40
Ерфуртскѝ дуже великѝ, вчаснѝ до инсп. и до грунту	1	80
Волоскѝ великаньскѝ вчаснѝ до грунту	—	50
„ „ пôзнѝ	—	60
Non plus ultra, дуже великѝ и тревалѝ осѣннѝ	1	—

Капуста волоска.

Вѣденьска найвчаснѣйша	—	14
Ерфуртска велика жовта, пôзна	—	14
Vertus, дрôбно кучерява, найбôльша, дуже пôзна	—	14

Капуста крижôвка.

Звычайна до квашеня съ великими головками	—	10
Найвчаснѣйша	—	10
Брунштвицка найбôльша	—	16
Ульмска пôзна, 20 кильо тяжкѝ головки	—	16
Штрасбургска, 50 кильо тяжкѝ головки	—	16
Ерфуртска, кроваво-червона, на салату	—	18
Ульмска червона, пôзна	—	24

Капуста брюксельска.

Брюксельска низька, дуже красна	—	10

Ярмужь.

Brassica oleracea foliosa на пашу ½ кильо зр. 1·60	—	12
Viridis 4' высокій, знаменита паша ½ кильо 2 зр.	—	15

Калярепа.

Англійска вчасна, бѣла або синя	—	12
Велика пôзна	—	10
Голіятъ синя, 10—12 кил. тяжка, деликатна	—	25
Ерфуртска, бѣла, вчасна, знаменита на отвертый грунтъ	—	20

Бруква.

	½ кильо зр.	кр.	зр.	кр.
Велика столова, жовта	—	60	—	4
„ „ бѣла	—	70	—	4
Англійска великаньска жовта, дуже смачна	—	60	—	4
Англійска, велика, червонава	—	80	—	5
Имперіяль, нове, въ видѣ яблокъ, жовта	1	—	—	6

Морква.

Париска, найкоротша, найвчаснѣйша инспектова	1	20	—	8
Нантъ, червона, середно-довга, безъ стрижѣня	1	—	—	8
Альтрингамъ, дуже велика, червона и солодка	—	60	—	4
Франкфуртска, темно-червона, середно-довга	—	80	—	6
Саальфельдска, блѣдо-жовта, велика, цукрова	—	60	—	4
Великаньска, жовта	—	45	—	4
„ бѣла	—	35	—	4

Оба послѣднѝ роды суть дуже добрѝ на пашу.

Петрушка, селеры и иншѝ корѣннѝ ростины.

Петрушка цукрова, коротка груба	—	40	—	4
„ „ довга	—	35	—	4

Рѣпа.

Маева, бѣла або жовта	—	40	—	4
Тельтовска до квашеня	—	80	—	6
Звычайна на пашу коротка	—	35	—	4
„ „ „ довга	—	40	—	4

Турнипсъ (рѣпа на пашу)

Бѣлый, довгій або круглый	—	50	—	5
Великаньскій, жовтый	—	55	—	5
Border Imperial	—	55	—	5

Бураки цвиклови.

Ерфуртскѝ найлучшѝ, чорно-червонѝ кругли	—	45	—	4
„ довгѝ	—	40	—	4
Египетскѝ, дуже деликатного смаку	—	70	—	6

Бураки на пашу.

Обернсдорфскѝ, дуже выдатнѝ	—	30	—	4
Великаньскѝ червонѝ або жовтѝ, довгѝ	—	28	—	4
„ пильоты довгѝ ростутъ надъ землею, д. выдатнѝ, жовтѝ	—	28	—	4
Поля, великаньскѝ	—	34	—	4
Баварскѝ великаньскѝ	—	35	—	4
Лейтовицкѝ, жовтѝ, кругли д. выдат.	—	30	—	4
Мамутъ червонѝ, дуже довгѝ	—	35	—	4
Villmorin, бѣлѝ, дуже выдатнѝ	—	28	—	4
Бураки на пашу, самѝ великаньскѝ, всѣ роды разомъ змѣшанѝ	—	25	—	4

Салата.

Каменноголовата, вчасна, злотожовта, зелена або срѣбно-бѣла	—	18
Weehle'rs Tom Thumb, вчасна, жовта, найл.	—	18
Накроплювана, темно-червона, вчасна	—	16
Озима жовта	—	10
Австральска, до обламуваня, дуже цѣнна, бо обламуеся листки ôтъ весни до осены, есть смачна, деликатна (порція 10 кр.)	—	30
Воякѝ роды разомъ помѣшанѝ	—	14

Редьковка мѣсячна.

Кругла до инспектôвъ и городу, бѣла, рожева, пурпурова, фиолетова, жовта, всѣ роды разомъ змѣшанѝ	—	8		

Редьковъ.

Ерфуртска озима чорна	—	8		
Хиньска „ рожева найлучша	—	10		
Украиньска довга	—	20		
Дрезденьска, злотожовта, овальна, маева, знаменита	—	10		

Цыбуля.

Звычайна, тревала, найлучша до перехову на зиму	1	80	—	12
Испаньска, бѣла, дуже тревала	1	20	—	20
Брунштвицка темно-червона, тверда	2	—	—	15
Мадейра великаньске найбôльша, кругла (еи сѣеся попередно въ инспектахъ и въ маю пересаджуеся)	2	—	—	15
Семилѣтна, дуже пожиточна, разъ засѣяна зимуе сѣмъ лѣтъ и все родитъ	1	20	—	10

Дальше поручае всякѝ роды травъ, чистыхъ або помѣшаныхъ разомъ съ собою и съ всякими родами конюшинъ, ôтповѣдно до свойствъ рôзныхъ грунтôвъ; всякѝ роды конюшинъ, люцерны, еспарцеты и иншихъ пашныхъ рослинъ; американьску кукурудзу „кôнскій зубъ“; рослины медодайнѝ; насѣня цвѣтôвъ, деревъ овочевыхъ и лѣсовыхъ.

Всяке насѣнье есть свѣже, чисте и сходить певно пôдъ гарантією.

Цѣнникъ головный, де есть подана такожь докладна инструкція що до управы и вымогъ грунту высилаю на жаданье франко.

Славнй дрôжджѣ прасованй

одинокй певнй въ розчинѣ

зъ фабрики Ад. Игн. Маутнера и Сына у Вѣдни Sct. Marx

поручає

на надходячй великоднй свята

торговля КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА у Львовѣ.

Ласкавй замовленя и въ найменшôй скôлькости прiймає ôтъ нынѣ и высылає ихъ почавши ôтъ дня 15 цвѣтня на жаданье кождого означеного дня.

Прошу о скоре замовленье. 1604 1—4

Щобы выступити противъ всякои обманы анонсовои сполучилися **межинародне Товариство Ескпортове и Товарова Спôлка Викторія**, щобы розсылати всякй товары **гумовй, занавѣсы, диваны, шовковй покрывала, обрусы и дерги на конѣ** черезъ свого генерального заступника, пана Беренфельда, такожь и высокоповажанымъ ôтбирателямъ приватнымъ по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ за попереднымъ присланьемъ готôвки зелѣзницею або за послѣплатою почтовою.

Диваники Викторія, съ взорами звѣрятъ або цвѣтôвъ зр. 2·80, **Викторія обрусы** съ френдзлями, найновѣйшй взоры зр. 2·20 и 3·40. **Викторія покрывала на лѣжка** зр. 3·20 и 4·20. **Гарнитуръ** гобелиновый два одѣяла и одинъ обрусъ зр. 7·75. **Гарнитуръ Викторія**, такожь 2 одѣяла и 1 обрусъ зр. 7·50 и 10. -- **Заслоны Викторія**, складаючйся зъ 2 довгихъ крылъ съ бордюрами, одною драперiєю съ двома пôддержками, съ френдзлями. Цѣле ôкно зр 3·50, 4·50 **Правдивй вехôднй обрусы** шенильовй, зр 5·— и 7·—. **Смирненьскй** портiєры шенильовй, новôсть до заслонъ за штуку зр. 9·—, тунетаньскій взорець зр. 4·—. — **Правдивй заслоны Мекка** зр 6·50 и 8·50. — **Коцы на постѣль** для службы зр. 2·50 и 3·—. **Флянельовй одѣяла** зр. 5·- и 6— **Одѣяла кашмировй** въ всѣхъ барвахъ, ошитй найлѣпшимъ шифономъ за штуку зр. 4·60. **Нормальнй одѣяла** пôсля системы **проф. Єгера**, зр 13·- . Миляньскй шовковй одѣяла здоровя для осôбъ недужихъ, шовкъ буретовый зр. 3·25, найтяжшои дубль якости зр. 6·30. **Стебнованй одѣяла Викторія** зъ шовкового атласу всякои барвы. 118 цм. широкй 190 цм довгй зр 8·50 При замовленю заслонъ, обрусôвъ и одѣялъ просимо о поданье пожеланои барвы.

Конкуренція обманѣ кôньскими дергами.

Фабрика дергъ Викторія предкладає на перекôръ обманчивôй конкуренціи величезнй, широкй и дуже грубй не до знищеня **дерги Викторія** съ 6 пестрыми пасками модными за штуку лишь по зр. 1·40. Такй самй 190 цм. довгй и 130 цм. широкй зр. 1·60, найтяжшои якости дубль зр. 1·90. Тй дерги можна такожь уживати замѣсть коцôвъ на постѣль.

П. Т. Панамъ властителямъ коней поручаємо нашъ **специяльный выробъ фiякерскихъ дергъ Викторія** съ зовсѣмъ ясножовтымъ тломъ и съ осьми пестрыми бордюрами въ паски за штуку **зр. 2·60**, найтяжшои якости **зр. 3·50**.

Специяльнôсть въ правдиво англійскихъ дергахъ до подорожи съ правдивою имитацiєю тигрисовои кожи, можна уживати такожь на возы и санѣ, **цѣна за штуку зр. 8·50 и зр. 9·50.** Правдивй англ. **пледы до подорожи для мужчинъ** 350 цм. довгй, 150 цм. широкй за штуку **зр. 4·75 и 5·50**, найлѣпша сорта **зр 7·50.**

Великій выбôръ **дивановъ, одѣялъ, обрусѣвъ и дергъ**. **Цѣнники** на жаданье даромъ и франко.

Звертаю покорно увагу моихъ высокоповажаныхъ П. Т. ôтбирателѣвъ, що маю выключне заступство нововынайденыхъ американьскихъ **научуковыхъ плащѣвъ ôтъ дощу для дамъ и мужчинъ.** Можна ихъ уживати на одинъ бôкъ яко обгортники и порошники а на другій бôкъ кавчуковый ôтъ дощу. Тй плащѣ суть такъ малй и можна ихъ такъ тонко зложити, що можна ихъ выгôдно сховати до кишенѣ. Чи то въ подорожи чи въ мѣстѣ нема красшои ношѣ. **Цѣна за штуку лишь зр 7·50.** При замовленю плащѣвъ просимо о поданье довгости, почавши ôтъ ковнѣря въ долину.

Замовленя треба высылати до генеральнои агентуры Export- und Victoria-Waaren-Compagnie **E. M. Bernfeld, Wien, I., Salzgries 3.**

Агентуры филіяльнй: **Парижь, Лондонъ, Берлинъ, Ню-Йоркъ, Петербургъ и Константинополь.** 1561 26—?

Признану загально найлучшу

Масу до запусканя пôдлогъ

поручаютъ

Гибнеръ и Ганке

у Львовѣ. 1584 43—0

Перепродуючимъ даємо ôтповѣдный рабатъ.

Тягненье вже 24-го сего Мѣсяця

Kincsem лосы по 1 зр. | 11 лосôвъ лише 10 зр.

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., 5.000 зр. по ôтрученю **20%** | **4788** выгран. готôвкою.

Кинчемъ-лосы дôстати можна:

Въ бюрѣ лотерiйнôмъ угорского Jockey-клюбу, Будапештъ, Waitznergasse 6.

1586 12—20

МАГАЗИНЪ ПОРЦЕЛЯНЫ и СКЛА

ЕД. ГЕБГАРДТА

у Львовѣ, пляцъ Марiяцкій ч. 7.

поручає въ найбôльшôмъ выборѣ и зъ первородныхъ жерелъ

Сервисы столовй, гербатнй и кавовй.

Скло кришталеве, рѣзане, гравироване, тонке, муселинъ и гладке звычайне.

Сервисы прикрашенй до вина, пива и ликерôвъ.

Кошѣ и тарелѣ на тѣста и овочѣ.

Кошѣ на сыръ и масло и Сервисики на оцетъ и оливу въ оправѣ зъ дерева и металю ôтъ зр. 1 до 2·50 и высше.

Складъ комисовый **Срѣбла хиньского и альпаки** зъ найстаршои реномованои фабрики Конреца у Вѣдни.

Цѣны фабричнй хиньского срѣбла: 1613 1—5

1	тузинъ ножѣвъ и вилокъ столовыхъ	зр.	31 и 32·50.
1	„ „ „ десеровыхъ	зр.	24 и 25,50:
1	„ ложокъ столовыхъ	зр.	16 и 17
1	„ ложочокъ до кавы	зр.	8 и 8·50

НА СВЯТА!

просить о вчаснй замовленя

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыѣ

Вино въ барилкахъ 4-литровыхъ по 80, 90 и 100 кр за литру; такожь дешевше по 70, 60 и 50 кр. (барылка числится 50 кр.). Въ фляшкахъ ôтъ 50 кр. почавши за фляшку и высше

Мѣдъ питный славно звѣстного выробу: фляшка 50 и 80 кр., литра 60 и 100 кр, $1/2$ фляшки 45 кр.

Мѣдъ патокъ за кил. 50 кр.

Сливки угорскй „ „ 30 и 40 кр.

Повила „ „ 32 кр.

Горѣхи волоскй „ „ 34 „

Горѣхи турецкй довгй за к. 80 кр.

„ „ круглй за к. 50 и 60 кр.

Мигдалы за к. 120 и 130 кр

Розинки султаньскй за к 64 и 72 кр.

„ великй съ кôстками за к. 64 и 72 кр.

„ чорнй дрôбнй за к 64 кр.

Фиги султаньскй за к. 90 кр

„ въ вѣнци за к. 44 кр.

Каву въ самыхъ добрыхъ родахъ въ тонкихъ мѣшочкахъ 5-килевыхъ франко по 6·70, 7·60, 8·50, 9·20, 9·80 и 10·40 зр.

Дактилѣ за кил. 90 кр.

„ Мароко за к. 200 кр.

Цикату найлучшу за к. 170 кр.

Аранцины за к. 140 кр

Оплатки грубй по 1 кр., за 100 шт. 90 кр.

Чай правдивый караванный въ оригинальныхъ пачкахъ „Народнои Торговлѣ $1/4$ фунт. по 60, 70, 80, 90, 100, 125 и 150 кр. — $1/8$ фунта за половину повысшои цѣны.

Чай высѣвки за 1 фунтъ 120, 140 и 165 кр

Оселедцѣ шкотскй великй по 13 кр. за пару, меншй по 10 кр., при высылцѣ 5 кил.

Оселедцѣ голендерскй великй по 12 кр. за штуку.

Оцетъ найвысша есенція за к. 120 кр.

Сардины россійскй, барылки 160—180 кр.

Горѣвки всякого рода.

Свѣтло съ вытискаными и крашеными оздобами рôвнои величины, почавши ôтъ 3-фунтовыхъ до малыхъ шѣстокъ по 180 до 250 кр. ôтъ одного фунта

Вôскъ чистый по 1 зр 60 кр. за кил.

Дрôжджѣ Маутнера найлѣпшй по 1 зр. 20 кр за кильо.

Замовленя на **дрôжджѣ** просимо присылати завчасу съ означеньемъ термину, наколи выслати. Зачисляти будемо Iª по 1 зр. 20 кр., IIª по 80 кр. за кильограмъ дрôжджей Маутнера Найвыгôднѣйша высылка въ оригинальныхъ скринкахъ по 4 и 10 кильо. На случай потребы высылаєся и въ меншôй скôлькости

1609 1—3 **Зарядъ Народнои Торговлѣ.**

ВЕЛИКА ГРОШЕВА ЛОТЕРІЯ.

500.000 МАРОКЪ

подає яко найбôльшу выграну въ найщаслившôмъ случаю найновѣйша велика державою Гамбурга гарантована лотерія грошева.

Специяльно-же:

1 Прем. à М.		300.000
1 выгр. à М.		200.000
2	„	100 000
1	„	90.000
1	„	80.000
2	„	70.000
1	„	60.000
2	„	50.000
1	„	30.000
5	„	20.000
3	„	15.000
26	„	10.000
56	„	5.000
106	„	3.000
253	„	2.000
512	„	1 000
818	„	500
31720	„	145
16990	„	300, 200
150, 124, 100, 94, 67, 40, 20.		

Найновѣйша, высокимъ правительствомъ державнымъ въ **ГАМБУРЗѢ** дозволена и цѣлымъ скарбомъ державнымъ гарантована лотерія грошева має **100000 лосôвъ**, зъ котрыхъ **50.500** певно выграютъ. **Цѣлый капиталъ приходячій до лосованя выноситъ**

9,500.000 Марокъ.

Ся грошева лотерія ôтзначаєся особливо тымъ догôднымъ урядженьемъ, що **всѣ 50 500 выгранй, котрй суть выписанй въ побôчь стоячôй табели, приходятъ до певного порѣшеня вже въ кôлькохъ мѣсяцяхъ въ сѣмохъ по собѣ постепенно наступаючихъ клясахъ.**

Головна выграна першои клясы выноситъ 50.000 марокъ; збôльшаєся ôттакъ въ другôй клясѣ на 60.000, въ третôй на 70.000, въ четвертôй на 80.000, въ пятôй на 90 000, въ шестôй на 100.000 а въ семôй евентуально на 500 000, специяльно жо на 300.000, 200.000 марокъ и т. д.

Продажь оригинальныхъ лосôвъ сеи грошевои лотеріи повѣрено **пôдписаному домови торговельному** а всѣ тй, що хотятъ взяти участь въ закупнѣ оригинальныхъ лосôвъ, зволятъ съ своими замовленями ôтнестися просто до сего-жь дому.

Поважаныхъ замовляючихъ проситься долучити припадаючй сумы въ **австр. банкнотахъ або маркахъ почтовыхъ** до замовленя. Можна такожь посылати грошѣ **наказками почтовыми**, на бажанье выконуются такожь припорученя **за послѣплатою.**

До тягненя выграной першои клясы коштує

1 цѣлый лосъ оригинальный зр. а. в. **3,50** кр.
1 половина лосу оригинальн. зр. а. в. **1.75** кр.
1 чверть лосу оригинального зр. а. в. **0.90** кр.

Кождый получитъ на руку **оригинальный лосъ** заосмотреный гербомъ державнымъ а рôвночасно и **урядовый плянъ лосованя**, зъ котрого видко всѣ близшй поясненя. Заразъ по тягненю получитъ кождый беручій участь **урядову листу выграныхъ**, заосмотрену гербомъ державнымъ. **Выплата выграныхъ слѣдує пôсля пляну ретельно и пôдъ гарантiєю державы.** Наколи-бъ неожидано получителеви не годився плянъ лосованя, то мы радо готовй недогôднй лосы передъ тягненьемъ назадъ взяти и ôтдати получену за нихъ суму. На бажанье высылаются урядовй пляны лосованя на передъ даромъ. Щобы мы могли всякй замовленя старанно выконати то просимо высылати ихъ **якъ найскорше**, на кождый случай однакожь передъ 1605 1-2

20. цвѣтня 1886

просто до насъ

VALENTIN & Comp.

Bankgeschäft Hamburg.

Зъ рукодѣльнѣ выробôвъ церковныхъ рѣчей

И. ПАКУШЕВСКОГО

Улиця Ôрменьска противъ „Народнои Торговлѣ".

Ôтозва до Всечестного Духовеньства.

Конкуренція, яка повстала въ нашôмъ краю въ выробахъ рѣчей церковныхъ, а особливо що-до импортованыхъ зъ чужихъ фабрикъ недосвѣдчеными предприємцями, змушає мене подати цѣны выробôвъ власныхъ, котрй купуючій завсѣгды буде мати дешевше и зъ першои руки на желанье.

Цѣны слѣдуючй:

Кадильниця жовта 10 зр. посрѣблена 12 зр.
Ладониця „ 2 „ 50 кр. „ 3 „ 50 кр.
Хресты ôлтаревй 8—10—12—20—30—40 зр. и высше.
Чаша золочена въ огни гладкои роботы 14 зр.
„ „ „ „ оздобнѣйшои роботы 20—25—30 зр. и высше.
Дарохранительниця съ короною золочена 18—25 зр. и высше.
Хрестъ ручный орѣховый 4 зр. 50 кр.
„ „ металевый 3 зр. и высше.
Мировникъ 1 зр. Ложечка 1 зр. Звѣзда 1 зр.
Хрестъ на хоругвь жовтый 6 зр.
„ „ „ золоченый 10 зр. и высше.
Золоченье въ огни чашѣ 8—10—12 зр. и высше.
Посрѣбленье кадильницѣ 2 зр. 50 кр.
Ôгновленье окутя до Євангелій: 6—8—10—12—15—18 зр. и выс.
Нове окутье „ „ 15—18—24—30 зр. и высше.
Лѣхтарѣ мосяжнй пôсля высокости.

Крôмъ того принимає всякй роботы церковнй якъ новй, такъ и до ôтновленя. 1594 3—12

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE — VIERHUNDERT TAFELN.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

Концесiоноване заведенье публичныхъ послугачѣвъ

МИХАИЛА ВАЛИХЕВИЧА

при площади Галицкôй ч. 7 у Львовѣ

поручаєся Поважанôй П. Т. Публицѣ и Єи ласкавымъ взглядамъ до всякои послуги публичнои, якъ:

до перевоженя меблѣвъ, знарядôвъ домовыхъ при перепроваджуваню, опакованя такъ меблѣвъ, якъ такожь и всѣлякихъ иншихъ предметôвъ, высылки товарôвъ на зелѣзницѣ и доставы зъ зелѣзницѣ.

Дѣяльнôсть ту выконуєся власными прирядами до того умысно удержуваными.

За всяку роботу поручену заведеню, ручатся не тôлько власною фирмою, але крôмъ сего и кавцiєю, зложеною въ Магистратѣ мѣста Львова.

Выказы порожныхъ помешкань удержуются стало и безплатно въ заведеню до перегляду.

1591 3—6 Пôдъ управою **Фавстина Бѣляка.**

---

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (11—53) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и	2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „
Червонй вина: 1	бочôвка	Viszontai	2 „ 50 зр.
1	бочôвка	Viszontai старе . .	3 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особното тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!"

Комедія на 4 ôправы.

Написавъ **Олександеръ Я. Конискій.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла". Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Ч 35. Львôвъ, Субота 29 марта (10 цвѣтня) 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницъ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ **Съ днемъ 1 (13) цвѣтня зачинаеся II. чверть-рôкъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“ и „Библіотеки найзнам. повѣстей“. Просимо о вырôвнанье залеглостей и скоре ôтновленье предплаты.**

Новоприступаючй П. Т. Предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ одержатъ за доплатою 1 зр. початокъ повѣсти Додета „Набобъ“ (17 аркушѣвъ).

На слѣдуючій чверть рôкъ будемо высылати лише тымъ П. Т. Предплатникамъ, котрымъ предплата ще не скôнчилася.

Рускй послы въ Радѣ державнôй.

Ажь при дебатѣ буджетовôй и сего року — якъ то й давнѣйшими роками практикувалося, — дались почути рускй послы, и зъ ихъ промовъ можна вже и вытворити собѣ понятье, яке становище займаютъ они супротивъ правительства та поодинокихъ партій въ парляментѣ и якъ они заступаютъ интересы свого народу.

Стôлько маемо послôвъ въ Радѣ державы, що пальцѣвъ на однôй руцѣ. И они не йдутъ разомъ. Пос. Ковальскій належитъ до клюбу гр. Коронинього, а прочй чотыри творятъ окремый клюбъ. Грѣхъ було-бы ихъ, всѣхъ пять вкупу взявши, назвати якимись опозиціонистами нынѣшному правительству. Нѣ, всѣ они суть пôдпорою его, съ тою хиба рôзницею, що сов. Ковальскій часомъ, въ дрôбныхъ рѣчахъ, пôйде съ клюбомъ Коронинього и противъ волѣ правительства, хочь въ важнѣйшихъ нѣколи, а держится тои тактики, що звычайно записуесь до слова „противъ“, а въ промовѣ заявляе, що буде голосувати „за“, — коли тымчасомъ чотыри послы клюбу руского безвзглядно попираютъ правительство и голосуютъ съ правицею. Оно й не диво, всѣхъ чотырохъ ихъ при выборахъ пôдперло правительство и бодай декотрй зъ нихъ лише тому маютъ завдячити свôй выбôръ. Длятого то и заразъ по самыхъ выборахъ годѣ було по нихъ надѣятись, щобъ они могли ставати въ опозиціи супротивъ нынѣшного правительства.

Впрочѣмъ опозиціи яко такои, опозиціи зъ принципу нынѣшному правительству, нѣхто ôтъ тыхъ послôвъ не мôгъ и не смѣвъ жадати. Доволѣ вже выслугувались нашй послы централистамъ, и якій зъ того выйшовъ хосенъ? Позитивного здобутку по сторонѣ Русинôвъ не було нѣякого, а Поляки дôставали що-разъ ширшй права, очевидно съ ущербомъ Русинôвъ. Тожь коли гр. Таффе пôднѣсъ прапоръ „рôвноправности народôвъ“, Русины ôтъ разу приплеснули тôй програмѣ и признали еи доброю, надѣючись, що коли бесѣда о „народахъ“, то й мы — нарôдъ, и до насъ буде примѣнена програма гр. Таффого. И домагалися мы того на вѣчахъ всенародныхъ, въ журналистицѣ, устами послôвъ, домагаемось и чекаемо на примѣненье его програмы такожь до насъ Русинôвъ, якъ примѣненй они вже въ великôй части до Чехôвъ та Словѣнцѣвъ.

Тои политики держатся и рускй послы, и правду сказати, иншои й не можутъ. Малымъ числомъ своимъ они анѣ не переважили бъ важки на сторону лѣвицѣ, анѣ не ослабили-бъ правицѣ и не нагрозили-бы правительству. Впрочѣмъ, коли-бъ и можна було допомочи нынѣ приверненю правительства централистичного, то Русины выйшли-бы на тôмъ, якъ то кажутъ: зъ пôдъ ринвы на дощь, бо рѣчь ясна, що для Нѣмцѣвъ-централистôвъ найприроднѣйшимъ союзникомъ були-бъ Поляки, а союзъ тôй бувъ-бы заключеный певно за цѣну дальшого розширеня правъ Полякôвъ въ Галичинѣ, коли-бъ уже Поляки и не схотѣли брати въ дарунку ôтъ централистôвъ вылученя Галичины въ окреме тѣло администраційне, бо, якъ твердятъ деякй политики польскй, „лучше Полякамъ черезъ Вѣдень стояти все на очахъ Европы“. Такъ отже Русины не можутъ докорати послôвъ за то, що они пріймаютъ провôдну гадку програмы гр. Таффого, и не лучатся съ опозиціею зъ принципу нынѣшнôй политицѣ.

Але-жь то ще не значитъ, що Русины не маютъ вже нѣякихъ бôльше жадань до своихъ послôвъ и що, — годячись на пôдпиранье провôднои гадки, сути програмы нынѣшного правительства, — немовь напередъ даютъ уже посламъ повне розгрѣшенье за всяку ихъ безвзглядну солидарнôсть съ правицею, пôдпираючою правительство гр. Таффого. Зовсѣмъ нѣ! — очевидно, коли тіи послы, хочь деякй зъ нихъ и завдячуютъ выбôръ свôй протекціи правительства, называютъ себе прилюдно послами рускими и завѣряютъ, що хотятъ боронити интересôвъ руского народу.

Русины жадаютъ ôтъ своихъ послôвъ, щобъ они, — хочь попираючи разомъ съ другими партіями правицѣ провôдну гадку програмы гр. Таффого, — все на першôмъ мѣсци ставили интересы руского народу, духовй и матеріяльнй. Рускй послы нѣколи не повиннй забувати о тôмъ, що разомъ съ ними на правици сидитъ дужа фалянга Полякôвъ, котрои интересы часто не годятся съ интересами нашого народу.

Русины жадаютъ дальше ôтъ своихъ послôвъ, щобъ они смѣло и неустрашимо высказували всѣ кривды и съ цѣлою енергіею домагались ôтъ правительства правъ, належачихъ Русинамъ. Завиванье рѣчи въ бавовну при высказуваню кривдъ и млавôсть при жаданю правъ нашихъ — не ôтповѣдаютъ фактичному станови нашихъ ôтносинъ въ краю и супротивъ державы.

А вже выступъ пос. Охримовича противъ свого товариша, сов. Ковальского, де йшло о рѣчь такъ сконстатовану, може хиба компромитувати Русинôвъ. Навѣть що до староства Дрогобыцкого — хочь, по нашôй гадцѣ, сов. Ковальскій мôгъ замѣсть Дрогобыча навести съ бôльшимъ правомъ десять иншихъ староствъ, — пос. Охримовичь не мавъ рацiи. Розумѣеся, пропорція може й выйшла-бы 10 : 3, але-жь, якъ кажутъ, на п. Охримовича навѣть не 3, але лишь 2 священики ôтдали голосъ... Що до Жовкви, якъ мôгъ п. Охримовичь перечити сов. Ковальскому, а що-до иншихъ староствъ, нѣчого о тôмъ не знати, коли яко рускій посолъ мусѣвъ читати рускй газеты, коли-жь то нѣ, то яко секретарь руского клюбу, мусѣвъ щось чути про письма до предсѣдателя клюбу, о. Озаркевича, щобъ въ дѣлѣ покривдженя при роздѣлѣ запомогъ священикамъ внести интерпеляцію въ Радѣ державы?! Сумно!

Нашь вдовичо-сирôтскій фондъ.

Голосъ зъ Золочѣвщины.

Пôдъ датою зъ дня 4 лютого с. р. до ч. 117 выдала митр. Консисторія куренду, взываючу священьство, залягаюче съ вкладками до вдовичо-сирôтского фонда, поспѣшати съ вкладками и съ залеглостями, бо се лежитъ въ интересѣ якъ самого фонда, такъ и выплаты запомоги вдовамъ и сиротамъ священичимъ. Се не перша куренда въ нашихъ рукахъ на тую тему, а вже третя зъ ряду, зачисляючи еи до року 1885, — але чи и послѣдна? Правильне вплачуванье вкладокъ до фонду вдовичо-сирôтского есть такъ важною справою, що ôтъ того залежитъ не тôлько зрôстъ самого фонду, але и высота рôчныхъ запомогъ для нашихъ вдôвъ и сирôтъ. Важнôсть тои справы ôтчуваютъ нынѣ всѣ, особливо въ виду тои обставины, що и при теперѣшнôй „регуляціи конгруы“ священичои цѣлковито не увзгляднено нашихъ вдôвъ и сирôтъ. Я ка-жь доля чекае тіи вдовы и сироты, коли-бъ фондъ вдовичо-сирôтскій знидѣвъ, коли-бъ и сей жебрачій рôчный датокъ имъ ôтнято?

Коли-жь оно такъ есть, коли священьство цѣлу вагу того фонда живо ôтчувае, то длячого-жь священьство отягаеся, цѣлыми майже деканатами залягае съ датками на той фондъ, чому доходитъ вже ажь до того, що Консисторія зневолена такъ часто взывати и упоминати священьство до вкладокъ, а навѣть погрожувати? Якась причина тому бути муситъ, але яка? — се, власне, пытанье, котре повинно бы бути розвязане, причина дослѣджена, а ôттакъ усунена, коли хочемо, щобы священьство съ вкладками не отягалося, щобъ нашь вдовичо-сирôтскій фондъ устоявся, поспѣвавъ, а нашй вдовы та сироты не були позбавленй хочь-бы вже тôлько того жебрачого гроша 54 зр. въ рôкъ. Симъ повинна-бы занятися Всч. Консисторія, бо въ противнôмъ разѣ и погрозы въ курендахъ, дотыкаючихъ того предмету, будутъ безъовочными.

Хто бы сказавъ, що причиною залягання и невплачуваня до вдовичо-сирôтского фонда есть рôвнодушнôсть священьства до того фонда, той дуже оскорбивъ-бы наше священьство, славне що-до жертволюбія и милосердія, чого доказомъ неодна наша руска институція, хочь-бы вже тôлько Институтъ дѣвочій Василіянокъ у Львовѣ. Будучи священикомъ, та жіючи въ такôмъ деканатѣ, котрый такожь залягае съ датками до фонда, старався я дослѣдити причины того залягання, розбиравъ и застановлявся неразъ надъ тымъ съ своими сусѣдами, котрй тожь щиро тою справою займаются и дôйшовъ въ кôнци до того, що есть головно тôлько двѣ причины, за-про котрй священики залягаютъ съ вкладками до фонда.

Першою зъ тыхъ причинъ есть убожество священикôвъ. Якъ то може бути — скаже хто, — чи-жь то правда, щобъ мѣжь священиками були такъ убогй, щобъ не змогли рôчно 8 або 12 зр. до фонду уплатити? Оно здаеся неможливе, але справдѣ такъ есть. Прошу тôлько переглянути тіи деканаты, що найбôльше залягаютъ съ вкладками до фонда, чи не тіи то деканаты, въ котрыхъ приходства найлихше дотованй? Тіи сумнй, неразъ ажь переражаючй обставины финансовй, въ якихъ священики лишаютъ свои жены и дѣти, свѣдчатъ о тôй правдѣ, що у нихъ не було можливо рôчно хочь-бы тыхъ лише 8 або 12 зр. ôтложити. За моеи тямки померло въ моѣмъ деканатѣ кôлька священикôвъ, а

Димитрій Степановичь Бортняньскій.

(1751—1825).

Хто зъ насъ въ житю не мавъ на устахъ имени Бортняньского? Хто не чувъ бодай случайно одной або другои его церковнои композиціи, хто не одушевлявся красотою знаменитыхъ его творôвъ? А таки не богато буде такихъ, що могли-бы подрôбнѣйше розказати, хто бувъ сей геніяльный композиторъ, якого роду, де живъ, де образувався, въ якихъ обставинахъ, де и для кого ôнъ головно трудився? Нынѣ весь славяньскій свѣтъ, придержуючійся грецкои церкви, уважае Бортняньского першою звѣздою на горизонтѣ церковнои музики, и величавй его псальмы, концерты и пѣсни литургичнй причиняются не тôлько до красоты нашого обряду, але становлятъ для бôльшихъ хорôвъ европейскихъ вдячный репертуаръ до артистичныхъ концертовыхъ продукцій. Намъ лучилось случайно въ 1860-тыхъ рокахъ читати справозданье зъ великого концерту въ Парижи, на котрôмъ съ ентузіязмомъ принято псаломъ Бортняньского: „Восхвалю имя Бога моего“. Концерты духовнй въ Россіи рѣдко обходятся безъ его утворôвъ, а вже у насъ въ Галичинѣ ôтъ часу, коли незабутый владыка Снѣгурскій въ-перше своимъ коштомъ въ церкви Перемыскôй запровадивъ нотный спѣвъ, композиціи Бортняньского маютъ навѣть тую велику заслугу, що зъ того часу вокальна музика почала у насъ плекатись въ ширшихъ кружкахъ и въ бôльшихъ розмѣрахъ.

Тому не безъ интересу буде, коли на сѣмъ мѣсци подамо зъ житьеписи того першого нашого церковного композитора бодай тй окрушки, якй збереглись ôтъ непамяти. А съ жалемъ приходится намъ сказати, що біографичныхъ вѣстей про Бортняньского, мимо широкои его славы, збереглось дуже мало. Деякій матеріялъ до біографіи Бортняньского подала „Кіевска Старина“ въ минувшôмъ роцѣ разомъ съ портретомъ композитора, знятымъ за житя сучаснымъ знаменитымъ портретистомъ, Украинцемъ, Боровиковскимъ. Симъ скудненькимъ матеріяломъ и дѣлимося съ нашими читателями. Панъ И. Божеряновъ пише въ своѣй статіи въ „Кіевской Старинѣ“ слѣдуюче:

„Мы знаемо Бортняньского яко устроителя придворного хору, творця многихъ композицій церковнои музики, котрыми доси одушевляемось. Але кромѣ того не посѣдаемо майже нѣякихъ даныхъ о его молодости, о тôмъ товариствѣ, посередъ котрого ôнъ родився и котре его выховало; не знаемо, якъ розвивалось его образованье дома и въ придворнôмъ хорѣ; якій се бувъ хоръ, якъ жили и выховувались малолѣтнй пѣвцѣ въ тôмъ заведеню, и богато другого намъ не звѣстне. Передъ нами стоитъ готовый композиторъ, съ выробленымъ талантомъ, але якъ сей талантъ выросъ и выробився, на се пытанье годѣ ôтповѣсти. Рôвно жь знаемо и то, що на Бортняньского мала великій вплывъ италійска музика и елементъ сей дуже замѣтный въ его творахъ, але знову годѣ сказати докладно, на скôлько въ тыхъ творахъ выявився и его личный и національный духъ, именно духъ тыхъ мельодій, якй композиторъ знавъ дитиною и впровадивъ ôттакъ въ свои композиціи. Остаточно пôшли въ непамять и всѣ подрôбности зъ его житя приватного, прикметы душѣ и питоменности его характеру. Въ 1882 р. выйшла вправдѣ въ Петербурзѣ брошура: „Березовскій и Бортняньскій какъ композиторы церковнаго пѣнія“, але и въ нѣй дуже мало сказано про житье Бортняньского.

Въ загалѣ знаемо лише, що Бортняньскій родився въ Глуховѣ (въ губерніи Черниговскôй недалеко Путивля) въ 1751 роцѣ, зъ-ôтки бувъ родомъ и его товаришъ въ композиціи духовного спѣву, Михайло Созонтовичь Березовскій (1745—1777). Ся обставина есть великои ваги. Она вплынула головно на талантъ Бортняньского и характеръ его творôвъ. Русь-Украина славилася здавна не лишь голосами, а и высокимъ розвоемъ въ нѣй церковного спѣву и выробленьемъ того окремого напѣву, въ котрôмъ ôтбилася вся еи доля, вся душа и все житье народу. Гербиній, чужинець, будучи въ Кіевѣ въ половинѣ XVII вѣку, пише про церковный спѣвъ на Руси таке: „Русины, каже ôнъ, святѣйше и величавѣйше славлятъ Бога, анѣжь римскй католики. Псаломы и другй священй имны, въ котрыхъ чути дискантъ, альтъ, теноръ и басъ въ милôй та яснôй гармоніи, спѣваются по ихъ церквахъ въ ихъ языцѣ и пôсля правилъ штуки, щоденно. Тамъ простый нарôдъ розумѣе то, що священикъ спѣвае або говоритъ на природнôмъ славяньскôмъ языцѣ. Всѣ міряне разомъ съ священикомъ спѣваютъ такъ гармонійно и побожно, що слухаючи ихъ, я попавъ въ екстазу и думавъ, що я въ Єрусалимѣ, присутный духови и образови першихъ христіяньскихъ церквей, и прославляючи Сына Божого, я заплакавъ пôдъ вплывомъ простого руского богослуженя и скликнувъ съ св. Амвросіемъ и Августиномъ: „Полны небо и земля величіемъ славы Твоея!“

Съ прилученьемъ Малоруси до Московского государства, вразъ съ мало-рускими учеными пôшли въ Москву и мало-рускй пѣвцѣ, и они успѣли ще за царствованя Алексѣя Михайловича, въ часѣ реформы Никоновскои, причинитись богато до введеня въ московскихъ церквахъ штучного гармонійного спѣву. Царь Федоръ Алексѣевичь мавъ незвычайну склонность до полудневоруского спѣву и вводивъ его по церквахъ. Але ôтъ того часу, якъ зелѣзна воля Петра Великого все житье Россіи перестроила на чужоземный ладъ, то и церковна музика пôддалась пôдъ вплывъ заходу. Съ царствованьемъ Єлисаветы и майже до кôнця минувшого вѣку панує въ Рос-

мѣжь ними два мои близькй сусѣды; ихъ обставины маєтковй мавъ я нагоду близше пôзнати. Трудящими и ощадными були они оба, не вагалися для потребы або ощадности взятись и за тяжку мужичу роботу. Трудящими були и ихъ жены, котрй не боялися, якъ то кажутъ, за горяче и за холодне брати, неразъ и пранникъ взяли въ руки. А въ якôй-же то нуждѣ тіи священики лишили свои жены вдовами, а дѣти сиротами! Першій зъ покôйникôвъ померъ въ 22 роцѣ священьства, лишаючи вдову и 6 малолѣтныхъ сирôтъ, якъ то кажутъ, безъ дому и лому. На першôмъ вступѣ въ дôмъ нещастныхъ моихъ сусѣдôвъ, сплакана и заклопотана вдова заявила, що на заспокоєнье потребъ лѣкарскихъ и аптичныхъ мусѣла вчера продати корову, и въ того не лишилося навѣть на стôлько, щобъ выкупити домовину для покôйника, а тутъ уже три мѣсяцѣ за сына, що въ школахъ, не уплачена станція. Дрôбнй сиротята босй майже, не приодѣтй, тôлько въ сороченятахъ, крайчинами попôдперѣзуванй, посплакуванй тулилися то до горюючои матери, то до мене. Священики, що зъѣхались на похоронъ, мусѣли скинутися на домовину свого собрата и на конечнй потребы похоронний. Я обнявъ завѣдательство и разомъ съ вдовою почавъ переглядати паперы покôйника, бо дехто казавъ, що покôйникъ плативъ асекурацію на житье. И справдѣ знайшли мы полицу „Аціенды“, але що жь коли послѣдна рата вплачена була передъ 12 роками. — „Чи дальше покôйникъ не плативъ ассекурації?“ спытавъ я вдовы. — „Нѣ“, ôтповѣла вдова, се рôкъ якъ-разъ, коли найстаршій сынъ пôдрôсъ и треба було єго посылати до школы а не було зъ-ôтки станціи оплатити“. Мѣжь паперами не знайшлося бôльше нѣчого. — „А датки на вдовы и сироты уплачувавъ покôйникъ все?“, спытавъ я. — „Уплачувавъ“ ôтповѣла вдова, „але передъ трема роками, якъ постигло насъ нещастье градове, покôйникъ не уплативъ, бо тогды наставъ у насъ такій часъ, що якъ деякій грôшь роздобулося, то не знати було, куды єго повернути, чи що на себе накинути, чи на котру дитину, чи яку конечну господарску потребу заспокоити, — не одно а десять мѣсць було на той грôшь“. Се оденъ образокъ того убожества, за-про котре многй священики залягаютъ съ датками до фонда вдовично-сирôтского. Про другій прикладъ такого убожества не буду вже й нѣчого писати; скажу тôлько то, що сей священикъ померъ въ 35 роцѣ свого священьства, полишивъ вдову и семеро сирôтъ; зъ убожества не посылавъ своихъ дѣтей до школъ, а по єго смерти, що осталося на обôйстю и въ стодолѣ, забрали вѣрителѣ. Не диво-жь, що такй не уплачували до вдовично-сирôтского фонда. Я навѣвъ лише два приклады зъ мого близшого досвѣду, однакожь тй проявы не суть нынѣ въ нашôмъ клирѣ рѣдкими. Що бôльше, съ взростаючою нуждою народу и съ дорожнею въ выхованю дѣтей прибирає то зло що-разъ ширшй розмѣры.

Однакожь може хто скаже, що прецѣ до фонда залягаютъ и такй священики, котрй були-бы въ силѣ уплатити датки, — що мусить бути тому ще и инша причина ихъ залягання. Справдѣ єсть ще инша, друга не менше важна, а може и важнѣйша причина, за-про котру священики ôттягаются ôтъ вплачуваня датковъ до вдовичого фонда. А сею другою причиною, то пôдкопане довѣріє до завѣдуваня вдовично сирôтскимъ фондомъ.

Ôтъ коли память наша сягає, даются чути въ нашôмъ клирѣ жалѣ на администрацію фонда. Давными лѣтами було причиною того довге нескликуванье діецезального клира для контролѣ священичого майна; за-для того ширилися въ духовеньствѣ поголоски про рôзнй мальверзаціи. Чи тй поголоски мали яку пôдставу, — тяжко сказати; все-жь таки находили они вѣру, тымъ бôльше що фондъ не зроставъ такъ якъ зразу надѣялося, що выплата запомогъ наступила пôзнѣйше и не осягнула ожиданои квоты. Однакожь єсли вже порожнй поголоски шкодили справѣ фонда, то ще далеко гôрше представились дѣла, коли передъ 10 роками обнявъ веденье касы бувшій канцлеръ Консисторіи, о. Я. Въ касу вкралися найбôльшй непорядки, а дальше не стало за кôлька рокôвъ рахункôвъ. Цѣлый клиръ бувъ страшно занепокоєный; на соборчикахъ и загальныхъ зборахъ приходило до бурливыхъ сценъ, а наконець було правительство примушене вдатися въ тую справу. Вправдѣ переведенй додатково рахунки не выказали для вдовичого фонда такъ великихъ стратъ, а все-жь таки судова розправа противъ о. Я. выявила наглядно такій неладъ въ завѣдуваню фондомъ, якъ примѣромъ теперѣшня розправа противъ Михалка и товаришѣвъ въ „Заведенію“. Наслѣдкомъ того пôдорвалося довѣріє въ клирѣ до заряду фонда цѣлкомъ; кождый завагався давати свôй тяжко заробленый грôшь на той фондъ въ боязни, щобъ ôнъ не пôйшовъ замѣсть на запомогу голодныхъ и не приодѣтыхъ вдовиць та сирôтъ, куды инде.

Ще не усунено тыхъ обавъ, а вже показалися новй, ще страшнѣйшй о той фондъ, по тôй причинѣ, що захиталося „Заведеніє“, котрому дано 75.000 вдовичого гроша. Тіи послѣднй обавы були такъ великй, що скликувано ажь надзвычайнй зборы делегатôвъ, раджено-розважувано, але — що зроблено? на чôмъ стало? якъ рѣчи стоять съ вдовично сирôтскимъ грошемъ? — мы и доси нѣчого не знаємо певного, бо не уважано потрѣбнымъ докладно освѣдомити духовеньство съ тою справою, бодай выдати справозданье изъ зборôвъ делегатôвъ, а и комисія не выдала нѣякого справозданя. Навѣть нашй делегаты, высыланй на тіи зборы не зволили передъ нами, хочь-бы вже тôлько устно здати справу зъ свого посольства на зборы.

Въ виду отже того, сказати-бъ справедливого недовѣрія до заряду вдовично-сирôтскимъ фондомъ, а ще въ виду того, що выказавъ процесъ Михалка и товаришѣвъ о славнôй на цѣлый свѣтъ господарцѣ въ „Заведенію“, де такй сумы вдовичого гроша вложено, чи може вже и втоплено, — чи-жь можна надѣятись, щобъ духовеньство безъ ваганя поспѣшало съ вкладками и залеглостями до фонда? Чи-жь поможутъ взываня Консисторіи, або и погрозы, що вдовамъ и сиротамъ не буде выплачена запомога?

Обѣ наведенй причины, а бодай послѣдна, котра вже ôтъ насъ самыхъ зависить, мусить бути усунена, а тогдѣ певно буде инакше!

Одинъ именемъ многихъ.

Рѣчь посла Озаркевича

при специяльнôй дебатѣ надъ буджетомъ.

При рубрицѣ: „Центральна управа вѣроисповѣдань и просвѣты“ забравъ 30 марта 1886 р. посолъ Озаркевичь голосъ въ оборонѣ руского клиру въ Галичинѣ. Бесѣдникъ оправдавъ передовсѣмъ рускихъ пословъ зъ закиду, що они не взяли участи въ генеральнôй дебатѣ надъ буджетомъ державнымъ. Була се поневольна абстиненція, бо рускй послы вытягнули зъ урны дальшй лосовй числа и не прійшли до слова передъ замкненьемъ дебаты.

Въ рѣчи своѣй звертає бесѣдникъ увагу ряду на то, що власти державнй обтяжаютъ духовеньство рôзнородными агендами державными безъ всякои вынагороды за труды, а навѣть и безъ узнаня. Коли давнѣйше въ 50 тыхъ рокахъ духовеньство було координоване административнымъ властямъ, ôтносины тй змѣнились ôтъ 1874 р. (уставою зъ 7 мая, до ухвалы котрои причинилась головно руска шѣснадцятка. *Прим. Ред.*) на гôрше, и нынѣ урядовй дописи до клира выдаются mandative. Матеріяльне положенье клира єсть заедно неôтрадне. Парохъ посѣдає на денне своє и своєи родины удержанье 1·40 зр., завѣдатель парохіи 1 зр., а сотрудникъ 85 кр. а. в. Чи ôнъ годенъ выжити зъ того, лишає бесѣдникъ безсторонному судови. Кошта переносинъ зъ мѣсця на мѣсце покрыває священикъ звычайно самъ, бо трудно єму сей тягаръ вкладати на новыхъ своихъ парохіянъ, котрй вправдѣ законно до того суть обовязанй, але лишь въ рѣдкихъ случаяхъ сповняютъ сей обовязокъ. Священикъ галицкій мусить неразъ кôльканадцять лѣтъ въ всѣхъ направленяхъ бусолѣ мѣрити Галичину вразъ съ своими движимостями, закимъ удасться єму стало осѣсти. Право патронату єсть головною причиною безперестанного переселюваня. За тымъ иде и матеріяльна рубна. Але хотя вже остаточно и опинився на новôй посадѣ, то ликвидація мизерноѝ єго крайцаровои платнѣ слѣдує доперва по двохъ або трехъ мѣсяцяхъ и то decursive, щобъ, борони Боже, на случай смерти не дôсталось що-небудь для бѣдноѝ вдовы або сирôтъ. Тымчасомъ має ôнъ жити манною небесною, котра повинна бы на него спасти, але не спадає.

Що до самои конгруы, то по оголошеню закона зъ 19 цвѣтня 1885 р. появилась инструкція министеріяльна, наказуюча строге примѣненье закона. Але я не ошибнувся, высказавши въ моихъ выводахъ при конгруальныхъ дебатахъ мнѣнье, що доля духовеньства стане ще сумнѣйшою. Трудно менѣ теперь все то повторювати, я позволю собѣ лишь звернути увагу министерства вѣроисповѣдань на мою рѣчь въ конгруальнôй дебатѣ зъ 30 сѣчня 1885 р., додаючи, що минимальный дохôдъ католицкого священика чимъ-разъ зменшаєсь и що вже теперь въ тôмъ предметѣ надходятъ до сеи высокои палаты петиціи. Належало-бъ про то якъ найскорше и остаточно управильнити дотацію духовеньства и то на основахъ повнои справедливости.

Великою неправильностею и кривдою єсть такожь звычай, що на случай елементарнои шкоды опустъ податковый не припадає въ користь пошкодованого а въ користь религійного фонду. На случай переносинъ всѣ ц. к. урядники и войсковй одержуютъ покрытье коштôвъ зъ фондôвъ державныхъ, чому-жь кошта перемѣщеня священикôвъ не покрыває фондъ религійный? Ц. к. урядники одержуютъ опустъ на державныхъ зелѣзницяхъ, священики не удостоились сего облегченя. Въ слѣдъ за тымъ всѣмъ росте съ кождымъ днемъ незадоволенье межи духовеньствомъ. Анѣ єго матеріяльне положенье, анѣ повага єго не суть обезпеченй. Священики жіютъ въ крайнôй нуждѣ або роблятъ довги, а коли жадаютъ помочи у ряду, то сей дає лишь реляціи, але съ помочею не спѣшится. Въ часѣ сеи сесіи прислано на мои руки дуже богато жалобъ, що священикамъ ôтказано запомоги и домаганось интерпеляціи до ряду. Интерпеляція зô взгляду на мале число рускихъ пословъ въ сѣй палатѣ єсть не можлива, але длятого звертаю нынѣ увагу центральнои управы на тй аномаліи и надѣюсь, що министерство дасть яке-то поясненье, щобы покривджена часть духовеньства дôзналась, якй именно мотивы нимъ въ тôмъ взглядѣ руководятъ.

Парохія въ Болеховѣ дôзнала такожь великои несправедливости и рядъ здаєсь достаточно о тôмъ повѣдомленый, але до сего предмету я верну колись при другôй нагодѣ. Не можу однакожь теперь помянути мовчки недостаточного вывѣнованя епископства станиславôвского. Владыка въ Станиславовѣ мусить обходитись теперь дотацією, неôтповѣдною великимъ єго трудамъ въ такъ розлогôй епархіи. На канцелярію прелиминовано лишь 500 зр. рôчно. Вношу прото, щобы дотацію новои епископіи зрôвнано съ дотацією перемыскои епископіи и щобы министерство взялось до сего дѣла енергичнѣйше и подумало такожь о звозованю тамъ же духовнои семинаріи. Наспѣла рôвно и крайна пора взяти пôдъ серіозну розвагу матеріяльне положенье крылошанъ и катихитôвъ всѣхъ гр. кат. епархій. Епископъ перемыскій не посѣдає ôтъ кôльканайцяти лѣтъ нѣякои резиденціи, мешкає далеко за мѣстомъ въ приватнôй невыгôднôй хатѣ, чимъ и спиняєся єго урядованье. Министерство повинно якъ найскорше въ тôмъ дѣлѣ взяти якусь иниціятиву.

Послѣднои осѣнноѝ сесіи занимався соймъ галицкій справою школъ нашихъ, але не довѣвъ до нѣякихъ результатôвъ. Мы не будемо мати другои рускои гимназіи въ краю, хотя основанье такои гимназіи и рускихъ паралельныхъ клясъ якъ и утворенье рускои гимназіи въ Кôцмани для Русинôвъ Буковины основанй суть на справедливыхъ желаняхъ. И учительскй семинаріи хотя утраквистичнй не ôтповѣдаютъ потребамъ руского народу. Пригадую, що руске товариство педагогичне у Львовѣ узнало конечнымъ 4 липня 1885 р. ôтнестись до центр. управы просвѣты съ прошеньемъ о утворенье окремои учительскои рускои семинаріи, додавши 12 жовтня 1885 потрѣбнй до того мотивы. Не входжу тутъ въ подрôбности, але се єсть фактомъ, що число рускихъ учительскихъ кандидатôвъ єсть значне и для нихъ окрема руска семинарія єсть доконче потрѣбною. Народъ рускій чує чимъ разъ сильнѣйше потребу образованя въ матернôмъ языцѣ.

Съ народными школами не стоитъ дѣло лучше. Церковного спѣву тамъ не учатъ, а рада шкôльна краєва, рѣшаюча то пытанье, сказала выразно, що учителѣ повиннй вразъ съ дѣтьми брати участь въ практикахъ религійныхъ и въ спѣвѣ церковнôмъ, але до научаня спѣву церковного не суть обовязанй. И образованю народному ставляются численнй перешкоды, а усунути ихъ може лишь наука въ матернôмъ языцѣ. Селяне нашй не можутъ зрозумѣти теперѣшного роздѣлу школы ôтъ церкви и суть длятого для школы апатичнй. Се доказує шкôльна статистика. Духовеньство не посѣдає силы направити зло, оно не въ силѣ выхопати религійныхъ и пожиточныхъ горожанъ, бо не має достаточного вліяня на школу. Матеріяльно и морально убогому народови не може духовеньство подавати посредствомъ религійного выхованя потрѣбнои ôтрады.

Рускому народови залежитъ такожь богато на утвореню факультету медичного при университетѣ львôвскôмъ. Молодѣжь руска въ центрѣ свого краю не може посвящатись званю лѣкарскому и мусить удаватись ажь до Кракова або и Вѣдня. На се не кождому стає матеріяльныхъ средствъ. Рядъ повиненъ вже разъ и то якъ найскорше вдоволити тôй наглôй потребѣ.

Въ кôнци рѣчи ôтпирає бесѣдникъ напасти пос. Томащука, котрому подобалось въ радѣ державнôй начислити лишь одного посла Русина. Пос. Озаркевичь лишає єму ту пріятнôсть, що ôнъ прочихъ рускихъ пословъ уважає нерускими, не хоче для неприличности входити въ розбôръ пытаня, яку народнôсть посолъ Томащукъ въ радѣ державнôй представляє, але застерѣгаєсь противъ подôбныхъ инсинуацій на будуче и непрошеного опѣкуньства надъ рускою справою. (*Брава зъ правицъ*).

ДОПИСИ.

Зъ Черновець.

(*Ôтправа напастникамъ щирихъ Русинôвъ буковиньскихъ.*)

Въ числѣ 31 „Слова“ и въ „Новôмъ Проломѣ“ помѣщено допись зъ Черновець яко ôтповѣдь черновецкôй „Gazet-ѣ Polsk-ôй“ повну напастей и денунціяціи на нашихъ буковиньскихъ народовцѣвъ. Не дуже мило намъ съ такимъ „Словомъ“ або „Проломомъ“ запускатися въ яку полемику, однакожь мы примушенй зô взгляду на нашу публику на тіи всѣ напасти рѣшучо ôтповѣсти, щобы всѣ знали, якъ у насъ народнй справы трактуются и хто межи нами найбôльше робитъ колоту.

Ото передъ двома роками въ „Рускôй Бесѣдѣ“ зробився великій переворотъ: замѣсть рôвнодушныхъ и недбалыхъ „общероссôвъ“, що лише вѣчно маячатъ о спасеню Русинôвъ зъ горы, а майже нѣ разъ рукъ своихъ не пôднесли до просвѣты нашого народу, взяли народовцѣ въ свои руки керму товариства а взглядно и просвѣты свого народу. Тымъ то и порôзнилися они съ собою: „общероссы“ чи тамъ „твердй“ выступили въ „Бесѣды“, ба навѣть вже стали заходитися, щобъ „Руску Бесѣду“ привести до упадку, а средствъ до того злымъ людямъ знайти не трудно. Однакожь „Бесѣда“ не упала, а противно, скрѣпилася такъ, якъ ще нѣколи.

Що сталося съ „Бесѣдою“, то сталося и съ „Союзомъ“. Зъ дряхлого и зашкарупѣлого космополитичного „Союза“ ставъ живый, дѣяльный и патріотичный „Союзъ“, любячій свôй народъ, свôй языкъ и свою исторію. Зъ „Союза“ знову выступили „общероссы“, бо не могли втерпѣти тои правды, що своя народнôсть милѣйша и дорожша, якъ чужа.. Выступивши зъ товариства тіи панове не переставали тую малу горстку нашои интелигенціи пôдбурювати противъ „Союза“; а способу до того научились они зъ „Слова“, „Пролома“, e tutti quanti, провываючи народовцѣвъ „Союзанôвъ“: анархистами, нигилистами а по крайнôй мѣрѣ соціялистами. Однакожь „Союзъ“ мимо всего того не потерпѣвъ и на крыхту на своѣй славѣ. Ажь сего року задумали панове ех-„Союзане“ таки на добре взятись до „Союза“ и то або єго цѣлкомъ на своє перевернути, або конечно до упадку привести. Стали вже съ „Союзомъ“ пертрактувати, щобы ихъ in gremio принати до товариства. „Союзъ“ згодився на то, але пôдъ условіямъ, щобы они не робили нѣякихъ змѣнъ що-до языка офиціяльнои кореспонденціи. Але ледви „общероссы“ вступили до „Союза“, заразъ стали вже колотити. Попередъ всего выслали до правительства доносъ, що въ „Союзѣ“ знаходятся соціялистичнй книги, и хочь правительство на то не зважало, то все-жь стало то „Союзанôвъ“ болѣти. Нарештѣ п. Е. Козакъ, проводиръ всѣхъ академикôвъ „общероссôвъ“, звербувавши собѣ такихъ академикôвъ Русинôвъ, що пôдъ п. Билинкевичемъ въ гимназіи ледви по руски читати научилися, ставъ рѣзко въ „Союзѣ“ выступати, щобы въ кореспонденціи „Союза“ народный языкъ заступити знанымъ „проломо-слово-страхопудскимъ“ жаргономъ. Выдѣлъ „Союза“, будучи народнымъ, принявъ се за зломанье угоды. А коли тіи панове поважилися ще були публично народовцѣвъ и святощѣ руского народу, рускй пѣсни на смѣхъ выставлати, „Союзъ“ пересвѣдчився, що ôнъ принявъ до себе не патріотôвъ, а ворогôвъ рускои народности, и выключивъ всѣхъ виновникôвъ, зъ засады: „Союзъ“ не хоче мати членôвъ, що за-для чужихъ божищъ кпять собѣ зъ своеи народности! За то хиба честь „Союзанамъ“, що не допустили чужихъ рабôвъ загнѣздитися въ „Союзѣ“.

„Gazeta Polska“ въ однôмъ изъ своихъ чиселъ подала вѣсть о сильнôй москалефильскôй агитаціи межи черновецкою молодежею пп. Е. Козака, Гнѣдого, Т. Коцовского и др., и о конфискатѣ неостемплеваныхъ россійскихъ календарѣвъ и книжокъ у п. Е. Козака. Вѣсть ся справдилася, однакожь п. Козакъ et Comp. напали въ своихъ органахъ въ „Словѣ“ и „Проломѣ“ на нашихъ народовцѣвъ, мовь-то они мали ихъ „денунціювати“... Смѣшно! де лише що станеся якому „общероссови“ такъ нѣхто не виненъ, якъ лишь народовець! А тутъ чей-же п. Е. Козакъ самъ собѣ виненъ, бо на що єму братися до кольпортажѣ и то ще нестемплеваныхъ россійскихъ календарѣвъ, коли мы своихъ досыть маємо! Але п. Козакъ робивъ се въ великого патріотизму, бо въ календари, ôтъ котрого ôнъ у насъ ще нѣякого лѣпшого (!) не знаходивъ, єсть статья г. А. Андріяшева: „Братское слово южнороссам землякамъ, которые выдумываютъ (!) особый украинскій народъ“. П. Козакъ розпыхавъ той Календарь и обскурнй брошуры выдаванй „Н. Проломомъ“ на баламученье Русинôвъ, кому лише мôгъ, чи хотѣвъ хто, чи не хотѣвъ, такъ що малй гимназіясты теперь смѣются зъ тои єго ревности! Не диво отже, що и финансерія донюхалася до сала... Але маючи ненависть до одного урядника народовця, п. Козакъ складає всю вину на него, якъ коли-бъ ôнъ до того причинився, що єму забрано календарѣ и заказано таємну кольпортажу. И розумѣєся, бо хто-жь видѣвъ коли, щобы, якъ иде рѣчь о народовцѣвъ и общероссôвъ, — общероссы виннй були?

А що найсмѣшнѣйше при тôмъ, то та безвстыдна претенсія п. Козака до руского народу, коли ôнъ каже: „Контрабандъ не великій, но если бы прійшло превосходящее наши силы платити, числимъ на матеріяльную поддержку со стороны нашихъ русскихъ людей“. Єсли вы, п. Козакъ, пôдъ словомъ „русскихъ людей“ розумѣєте русскихъ изъ-за границѣ, то мы нѣчого противъ того не маємо. Вамъ вôльно „матеріяльну поддержку“ брати ôтъ

сіи захôдно-европейска, именно италіяньска музика, котру пôддержували захожй Италіянцѣ, якъ Галюппі, Керчеллі, Сарті, и другй.

Пôдъ такій часъ панованя италіяньскои музики и спѣву судилось Бортняньскому выступити на спѣвочо-музичну арену. Бортняньскій дитиною бувъ пѣвцемъ въ придворнôмъ хорѣ, а въ 1768 р. за призволомъ царицѣ Катерины II. пôслано єго для довершеня образованя въ музицѣ и спѣвѣ до Италіи, де и учився въ славного на той часъ въ Венеціи капельмайстра при соборѣ св. Марка — Галюппіого.

На доказъ своихъ успѣхôвъ ôнъ написавъ тамъ двѣ оперы и кôлька ораторій, и знатоки приняли ихъ съ похвалою. Покôнчивши курсы науки, пустився въ дорогу по Италіи, бувъ въ Флоренціи, Больоніи, Римѣ и Неаполи, студіювавъ всюды красоту знаменитыхъ композицій, збиравъ досвѣды и ажь въ 1779 р. вернувъ до Россіи вже съ заслуженымъ именемъ дѣйстного артиста. Першй его творы принято съ незвычайными похвалами и цариця заразъ именувала єго композиторомъ придворного спѣвацкого хору, а царь Павло I. регентомъ и директоромъ сего-жь хору на мѣсце Пôвторацкого, померлого въ 1795 роцѣ. (*Конець буде.*)

кого хочете, бо наймитъ служитъ тому, хто платитъ, але коли думаете запомагатися въ нашôмъ народѣ, — то руки прочь! — бо всѣ вы, буковиньскѝ „общероссы“, нѣ найменшои претенсіи не маете до нашого народу! Вы не нарôдъ любите, що васъ выплекавъ своими соками, але любите тыхъ, що вамъ хлѣбъ дають! За пару рублѣвъ або талярôвъ бôльше вы не хочете въ краю остати, а идете за границю Москалямъ, Нѣмцямъ та Жидамъ служити! Народовцѣ того не роблятъ. И чи-жь диво теперь, що буковиньскѝ Русины политично такъ пôдъупали, коли они не пріятелѣвъ народу, але ворогôвъ его выховуютъ?! Въ Москвѣ, въ Петербурзѣ, въ Кіевѣ, въ Нѣмеччинѣ, суть на службахъ найспособнѣйшѝ люде, що въ нашôй Буковинѣ вродилися, зросли и выобразувались.... теперь чужина ними послугуеся, коли тымчасомъ рôдну Буковину заливае румунщина!... Що-жь здеморализувало ихъ такъ дуже, що свои найсвятѣйшѝ чувства, чувства народносги посвятили мамонѣ? Що-жь инче, якъ не та пуста фраза, голошена „Словомъ“ и „Проломомъ“: „Одна Русь отъ по за Карпатъ ажь до Камчатки“! Уганяючись за идеаломъ „проломленыхъ головъ“, вы, панове, бôльше буковиньскôй Руси шкодите, якъ помагаете, бо коли еи не покинете, то оставши въ краю, дѣлаете просто противъ народу и его просвѣты. Тымъ то вы для неи страшнѣйшѝ, якъ найбôльшій чужій ворогъ, и тому-то мы маемо за найсвятѣйшій обовязокъ, вашь вплывъ якъ найбôльше поборювати!

Коли якому зъ васъ не поведеся, такъ заразъ звертаетесь до народу: „Дайте, подайте!“, якъ коли-бъ нарôдъ въ васъ мавъ незнать яку велику користь! Одинъ такій „патріотъ“-Буковинець, що нанявся до жидôвскихъ газетъ у Вѣдни писати, а Русь въ него нѣ найменшои користи не мае, ставъ пôдъ часъ россійско-турецкои вôйны рѣзко упоминатись у насъ о пôдмогу, бо ось то ôнъ у Букарештѣ яко военный кореспондентъ до жидôвскихъ газетъ тяжко захорувавъ и нема „поддержки“, чимъ прививитись. Давай рускій народе! пôдпирай его! — бо ôнъ не знае працѣ межи своимъ народомъ, але муситъ найматися жидамъ на выслугу! Смѣхъ тай годѣ! И вы, п. Козакъ, гадаете, що нарôдъ нашь мае якій моральный обовязокъ, платити за васъ контрабанды?! Або вы зробили для него що доброго, крôмъ того, що черните рускѝ институціи, ведете пропаганду противъ „Буковины“ и „Библіотеки для молодежи“, высмѣваетеся зъ „нарідного“ языка? Вы ще нѣчимъ народови не прислужилися, щобъ могли до него ажь такѝ дивнѝ ставити претенсіи! Нарôдъ то дуже добре знае, що вашою особою ôнъ довго тѣшитися не буде, бо вы зъ вашого „народолюбія“ пôйдете певно тою дорогою, що и другѝ „народолюбцы“ — въ Россію, пôдъ „бѣлого царя“... Га, дай вамъ то Боже!

П. Козакъ въ своихъ дальшихъ выводахъ называе нашихъ народовцѣвъ „украиноманією“, а то певно за се, що мы уживаемо въ своихъ выданихъ народно-руского языка, и каже, що украинофильство занесли до насъ „пришелцы“ зъ Галичины и що оно и представляесь у насъ „только плодомъ игноранціи“... Що мы уживаемо народно-руского языка, то се, пане Козакъ, длятого, бо мы его дуже любимо и не хочемо за нѣяку цѣну дати собѣ его вырвати, хочь-бы не лишь оденъ „благотворительный комитетъ“, але и всѣ „попечителѣ“ та „покровителѣ“ зъ цѣлои Россіи на насъ свою благодать зливали; а по друге: трохи и зъ практичного взгляду, бо мы не можемо все съ московскимъ словаремъ пôдъ пахою носитися, та лишь за его помочею до „Слова“ та „Пролома“ писати, якъ се вы здоровѝ робите, маючи свôй рôдный языкъ такій прекрасный и богатый! То неправда, що мовьто Галичане занесли до насъ „украиноманію“, бо Галичина якъ-разъ удѣлила своѣй сестрѣ Буковинѣ богато такои „найтвердшои тверди“, — що еи до головы не добьешся и клевцемъ! А що нашь маленькій рускій закутокъ выдавъ многихъ питомыхъ народовцѣвъ, о тôмъ весь рускій свѣтъ знае. П. Козакъ каже, що народовство есть плодомъ игноранціи, — а мы знову скажемо, що противно! Тажь вы, п. Козакъ, самѝ въ досвѣду знаете, кôлько вы самѝ то одному то другому наговоритеся: „Не читай сеи або тои книжки, абы ты не стався народовцемъ!“ Значитъ: не читай нѣчого, а будешь общероссомъ, такимъ мудрымъ, якъ я, Козакъ... Не народовство, а общеруссизмъ есть плодомъ игноранціи; хто учится, студіюе, той, хочь-бы ôнъ бувъ и найзавзятѣйшій общероссъ, муситъ разъ прійти до пересвѣдченя, що мы лише свою народну мову можемо плекати. Примѣрôвъ не потребую наводити, бо п. Козакъ самъ знае ихъ досыть. Що ôнъ самъ противный рôднôй своѣй, народно-рускôй мовѣ, то тому чей-же не винно народовство, а его голова! Що наша молодѣжь, якъ п. Козакъ дальше пише, „пренебрегаетъ учительскими словами и знаніями“, за се народовцѣ такожь не виннѝ, але его власна особа и его „учительски слова и знанія“. Вы, п. Козакъ, накидаетесь кождому за учителя и авторитетъ, самѝ-жь, здоровенькѝ, нѣчого крôмъ шкôльныхъ учебникôвъ та литературныхъ записокъ „Слова“ и „Пролома“ не читали — а того до авторитету за мало! А щобы народовцѣ знову нашôй молодежи говорили, щобъ она нѣ разъ не училася и не студіювала, бо все вже знае и лишь потребуе „працувати тай писати“, — то се дуже дурна фраза и може лишь свѣдчити, яке у нашого общеросса правдолюбіе... Мы нѣкого такъ не вербуемо, якъ вы, здоровенькѝ. У насъ при тôмъ засада така: „Оба нашѝ сторонництва не можутъ бути правдивыми, одно зъ нихъ муситъ бути на блуднôй дорозѣ, — длятого учися, студіюй и переконуйся, щобы ты не згрѣшивъ супротивъ свого народу“. А у васъ противно: „Слухай „Слово“ и „Пролома“, якъ св. евангеліе и вѣрь имъ все на слово, бо они авторитеты; не читай книжокъ противныхъ, бо пôзнаешь правду, полюбишь свое рôдне, и станешь народовцемъ“... И чи диво, що богато слухае бôльше нашого голосу, нѣжь голосу пп редакторôвъ „Слова“ та „Пролома“, котрѝ власного пересвѣдченя на нашу народнôсть мати не можутъ, ба и не смѣютъ, а маютъ пересвѣдченье „по указу“, бо на то они власне „поддержуются“... У васъ, п. Козакъ, и у вашихъ авторитетôвъ: „родному языку учитись“ — значитъ: зъ малого словаря Шмидта россійскѝ вокабулы на память выбубнити, а ôттакъ ихъ пхати въ нашу мову и письмо, якъ роблятъ тѝ урльопники, що забуваютъ рôдну мову. И вы хочете, щобы здорово-мыслячѝ люде тую дивоглядну мѣшанину узнавали за щось розумне?! Занадто велика наивнôсть!

Въ дальшихъ своихъ выводахъ кажете, п. Козакъ, що мы, народовцѣ, твердимо: „Вкраїна самостійня бути мусить“ ибо имѣетъ вже „наську мову“, и що демонстративно спѣваемо „Ще не вмерла Україна“ и кажемо молодежи пити „на погибель старои Руси“. Се все чиста неправда, выдумана вами самыми, подôбно якъ всѣ клеветы на насъ выдумуются вашими органами. Знову же кажете, що коли-бъ наша молодѣжь „перенялася истинно русскимъ“ т. е. московскимъ чувствомъ и духомъ и коли-бы почувствувала себе „православною“ т. е. пôшла на службу Каткову и Побѣдоносцеву, то навѣрно ôтреклась-бы „украинофильства, пôдъ котрымъ крыесь соціялизмъ и атеизмъ“! Отже хто не хоче статися наймитомъ Каткова и Побѣдоносцева, той есть въ очахъ п. Козака соціялистомъ и атеистомъ! Славно! Учѣтъ лишь такъ дальше, а „поддержка“ буде! И знову пишете, що нашь буковинско-православно-рускій народъ не зналъ и не знаетъ на политическомъ поприщѣ нѣякихъ уній, и не хочетъ знати „літерацькихъ уній“. Отже образувати свою власну народнôсть, ширити при помочи народно-руского языка просвѣту въ народѣ,— то значитъ пôсля „умосозерцанія“ п. Козака: пропагувати политичну унію (яку?!), а лучитися въ литературѣ съ рôдною намъ Украиною есть пôсля думки п. Козака найбôльшимъ злочиньствомъ. Видко, що вы, п. Козакъ, совѣстно сповняете мисію поручену вамъ п. Петровомъ, делегатомъ „благотворительного комитета“. Мы не перечимо вашому сказаню, що принимати „высоко образованого“ п. Петрова у себе дома, для васъ лучше, якъ кого иншого, бо може вамъ то дуже добре выплатитися; мы вамъ не боронимо п. Петрова и за божище узнавати, — але мы васъ запытаемо: коли то п. Драгомановъ бувъ у насъ, а мы его угощали и принимали?! Вы се очевидно лишь длятого выдумали, щобы свое „угощенье“ п. Петрова оправдати... Видко, вы дуже „изъобрѣтательный“ чоловѣкъ, — не дармо „Слово“ и „Пломъ“ свое сѣмя сѣютъ!

Що для васъ, буковиньскихъ общероссôвъ, утерлася назва „пономарѣ“, то не за церковно-славяньскій языкъ, котрый мы высоко поважаемо, яко матѣрь нашои просвѣты, але за то, що вы мовь той пономарь — гасите свѣчку народнои просвѣты...

Що до „Союза“, то мы можемо лишь тѣшитися, що „Союзъ“ очистився ôтъ всякои „плевели“, бо лѣпше бути малымъ а чистымъ и здоровымъ, нѣжь бути „бôльшимъ“ та хорувати на „чуму сибирску“. На всѣ прочѝ напасти п. Козака нехай „Союзъ“ самъ ôтповѣдае.

При кôнци застерѣгаемъ собѣ на пôзнѣйше, ширше обговорити нашѝ партійнѝ справы, щобы разъ кождому стало ясно, хто якимъ богамъ служитъ...

Буковиньскій народовець.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

Читальня въ Комарнѣ истнуе вже пятый рôкъ и розвиваеся дуже гарно. Въ 1875 р. читальня числила надъ 100 членôвъ и той рôкъ закôнчила дуже величаво. На Трехъ Святителѣвъ зôбралися всѣ члены на Загальнѝ Зборы; прибуло и кôлька запрошеныхъ зъ околицѣ священикôвъ съ селянами, явилися и люде зъ интелигенціи. По справозданю старого Выдѣлу выбрано новый; головою читальнѣ выбрано молодого але дуже енергичного господаря Олексу Пеленьского. Потôмъ о. Бачиньскій зъ Клôцка читавъ хорошо „Про давнину на нашôй земли“. Хоръ мѣщанъ пôдъ управою п. Буджиньского ôтспѣвавъ кôлька що-найкрасшихъ квартетôвъ. Мѣщанинъ Ôльховый выголосивъ дуже красно Шевченкового „Гамалѣю“, а на послѣдокъ музика, зложена зъ молодыхъ мѣщанъ пôдъ проводомъ п. Буджиньского, заграла шумнои коломыйки... П. Буджиньскій мае велику заслугу за зъорганизованье въ Комарнѣ мѣщаньского хору, котрый при всякихъ нагодахъ радуе цѣлу околицю. Теперь п. Буджиньскій приготовляе хоръ до псаломôвъ, котрѝ будутъ ôтспѣванѝ въ вел. пятницю въ обохъ церквахъ комарняньскихъ.

Читальня въ Городници розвиваеся гарно. Сего року (д. 31 л. сѣчня) ôтбулися еи Загальнѝ Зборы. Ôткрывъ ихъ о. К. Петровскій, голова читальнѣ, поучаючою и загрѣваючою вступною рѣчею. По тôй промовѣ хоръ ôтспѣвавъ имнъ народный и многолѣтство Впр. епископови Станиславôвскому, покровителеви рускихъ читалень. Потому Впр. о. Т. Глиньскій, 70-лѣтный старець, бодрый тѣломъ и духомъ, державъ ôтчитъ „О здоровлю и якѝ правила треба заховати, щобъ дожити глубокои старости.“ Хоръ ôтспѣвавъ свому любимому душпастыреви „Многая лѣта“, а опôсля пѣсни: „Щасть намъ Боже“, „Козакъ пана“, „Спи, молодче“. Пѣсни удались дуже добре. Опôсля выбрано новый Выдѣлъ: о. К. Петровского, головою; Пет. Фенюка, заступникомъ; Леся Чермака, касіеромъ; Д. Курилюка, секретаремъ; Ив. Никитчина, библіотекаремъ, а Ант. Лукавецкого и Дан. Костецкого заступниками. Новый Выдѣлъ ухваливъ предплатити: „Дѣло“, „Батькôвщину“, „Зорю“ и „Руску Раду“ и бути членомъ просвѣтныхъ товариствъ. Члены читальнѣ прилюдно складаютъ подяку тихому але неутомимому дѣятелеви Воч. о. К. Петровскому за всѣ тяжкѝ заходы около читальнѣ и за зъорганизованье хору, котрый красно розвиваеся, а дальше ч. Ив. Никитчиному за безплатне ôтступленье комнаты на читальню и ч. Пет. Фенюкови за его щирѝ заходы около читальнѣ и спѣву. — *Д. К.*, членъ читальнѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Дебаты надъ буджетомъ.*) Министеръ Гаучь пояснювавъ дальше, для чого ôнъ не хоче зробити учителямъ полекшеня при ревизіи библіотекъ. Моя ôтповѣдь, каже министеръ, яку я давъ въ сѣй справѣ була слѣдуюча: „Я не въ силѣ вдоволити жаданье улекшеня при ревизіи“. Ôтповѣдь ту давъ я черезъ рады шкôльнѝ краевѝ. Даруйте, я за великій бюрократъ, щобы кореспондувати съ учителями. Або може учителѣ такъ мало поважаютъ раду шкôльну краеву, що выдаеся для нихъ образою, наколи власть, въ котрôй засѣдаютъ особы именованѝ цѣсаремъ и представителѣ автономичнѝ, подае имъ ôтповѣдь министра? Я не можу сего допускати и буду ще неразъ черезъ рады шкôльнѝ ôтноситись до учителѣвъ. Говорено дальше, що я въ сѣмъ розпорядженю заставляю якусь лапку. Я сего не можу поняти. Чи мôй передбесѣдникъ думае, що шефъ министерства потребуе ажь лапку на учителѣвъ заставляти? Я сего не потребую; я знаю свое право и буду его завсѣгды смѣло выконувати и смѣло заступати въ палатѣ. Але п. посолъ згадавъ ще одно, именно, що се розпорядженье выйшло зъ якогось посередного а може и безпосередного вплыву. На то даю мое слово, що на мене зовсѣмъ нѣхто не вплывавъ. Се розпорядженье выйшло зъ моеи иниціятивы; я не потребую нѣ зъ ôтки нѣякого вплыву и будьте переконанѝ, що всякій напôръ на мене, зъ якои бы стороны ôнъ не походивъ, бувъ-бы надаремный, а вже найменше такій напôръ, якъ сей, не здѣлавъ-бы нѣчого. Коли прійде першій май т. е. часъ, въ котрôмъ маеся укôнчити ревизію библіотекъ, тогды побачу якъ далеко поступила робота и що маю дальше робити; але вже въ сѣчню сказати: маете часъ до серпня або до вересня, до сего не маю охоты. Впрочѣмъ для чого та ревизія мае робити такѝ трудности? Чи учителѣ передъ тымъ пріймаючи книжки до библіотекъ шкôльныхъ не читали ихъ и не знаютъ що въ нихъ находится? Я сомнѣваюся. Пос. Фусъ згадавъ тутъ дальше про свобôдну школу. Мои панове! Я знаю у насъ лишь одну школу т. е. школу австрійску. Школа та муситъ бути такъ устроена, щобы въ рôвнôй мѣрѣ була приступна для кождого обывателя державы. Я знаю отже лишь таку школу, а хочь бы я навѣть бувъ въ силѣ ту школу и переобразувати, то однакожь нѣколи не перемѣнивъ бы я еи на таку, якои бажае собѣ п. посолъ зъ Опавы. Австрійска школа по моѣй думцѣ не мае тôльку за задачу ширити образованье и выхованье въ якъ найбôльшихъ кругахъ нашои суспôльности, она не мае тôлько старатися о то, щобы кождый зъ многихъ тыхъ народôвъ, що жіютъ въ нашôй ôтчинѣ, розвивавъ и плекавъ свою народнôсть и учився въ своимъ языцѣ, але она мае ще ту святу задачу плекати въ молодежи той патріотизмъ австрійскій, котрый чи то въ щастю чи злидняхъ оказався такъ спасеннымъ. По короткôй ще апострофѣ до университетôвъ п. министеръ закôнчивъ свою бесѣду середъ грôмкихъ оплескôвъ зъ правицѣ; ся бесѣда его зробила велике враженье и на лѣвици и всѣ признавали, що министеръ просвѣты заявився теперь не тôлько яко енергичный шефъ свого ресорту, але такожь яко знаменитый бесѣдникъ парляментарный.

Въ дальшôй дебатѣ промовляли пос. Озаркевичь и Пирке. Бр. Пирке звернувъ головно увагу на реформу шкôлъ середныхъ и поставивъ пытанье: що було бы въ интересѣ державы, чи остатись при теперѣшнôмъ устрою сихъ шкôлъ, чу взятись за ихъ реформу. Ôнъ добачуе найбôльшу хибу въ тôмъ, що теперѣшнѝ школы середнѝ дѣлятся на гуманитарнѝ и реалистичнѝ. Обѣ сѝ школы не суть рôвноправнѝ. Тымъ, що скôнчили гимназію стоитъ цѣлый свѣтъ отворомъ, тѝ же, що скôнчили школы реальнѝ можутъ кидатися лишь до фахôвъ техничныхъ. Реалисты мусятъ черезъ цѣле житье ôтчувати свою низшôсть, они стаются паріясами въ суспôльности. Чи можна отже дивуватися, що все горнеся лишь до гимназіи? Межи тысячами гимназіястôвъ однакожь суть сотки тихихъ, що не маютъ нѣякои здôбности до науки языкôвъ. Зъ другои стороны знову суть межи реалистами многѝ, котрѝ маютъ здôбности до науки языкôвъ, але они не можутъ переступати до гимназій. Нашѝ реальнѝ гимназіи знову обмежаются лишь на чотыри низшѝ клясы и суть нѣ рыба нѣ мясо. Давнѣйше люде менше училися а выходили здôбнѣйшими; навѣть межи теперѣшными министрами австрійскими суть три, що не робили матуры, а прецѣ пôдъ ихъ управою держава добре поступае. Пирке ставитъ для для того слѣдуючѝ предложеня: 1) Теперѣшный роздѣлъ шкôлъ середныхъ на двѣ части треба залишати, а замѣсть того завести низшій курсъ гимназій для всѣхъ ученикôвъ, и высшій курсъ „лицей“ съ чотырома рôвнорядными ôгдѣлами фаховыми. 2) Науку мертвыхъ языкôвъ треба уважати лишь яко помôчну, а грецкій языкъ завести яко обовязковый лишь для ôтдѣлу филологичного. 3) Въ плянѣ наукъ вставити такожь языки живѝ. 4) Матуру въ теперѣшнôмъ еи видѣ залишити, а завести лишь кôнцевый испытъ зъ фаховыхъ предметôвъ въ лицею. Свѣдоцтво зрѣлости выдане зъ лицея, дало-бы право до вступленя на университетъ. — По промовѣ Пиркета выступивъ мин. Гаучь съ другою бесѣдою, въ котрôй выкававъ свôй поглядъ на реформу шкôлъ середныхъ. Министеръ просвѣты навязуюча свою ôтповѣдь до бесѣды пос. Озаркевича, сказавъ, що правительство буде старатися залагодити справу конгруальну, але не скорше, ажь якъ скôнчится провизорична акція въ сѣй справѣ; що же до дотаціи станиславôвского епископства, то правительство готове сю дотацію съ часомъ пôдвысшити. Переходячи ôттакъ на поле шкôльництва, сказавъ д-ръ Гаучь: Борба, яку ведутъ гуманисты и реалисты на поли шкôльництва есть стара, а ведеся она о здôбнôсть ученика, яку ôнъ повиненъ и муситъ выробити собѣ въ школѣ. До того однакожь есть лишь одна дорога, дорога студій гуманистичныхъ. Направленье опираючесь выключно на реализмѣ не удержится довго; щобы зблизитись до культурнои роботы, будемо мы завсѣгды мусѣли вертатись до наукъ гуманистичныхъ. Що же дотыкае змѣны „пляну организаційного“ нашихъ шкôлъ середныхъ, то я тои гадки, що вже часъ дещо въ нѣмъ змѣнити, и скоро менѣ призначено въ сѣмъ напрямѣ дещо здѣлати, то певно здѣлаю. Одно однакожь вже нынѣ мушу зазначити: нашѝ матуранты не смѣютъ и на будуче менше знати якъ теперь. (Браво! зъ лѣвицѣ.) Нѣколи не згоджусь съ тымъ, щобы ніво знаня нашихъ матурантôвъ хочь-бы о крыхôтку мало зменшитися. Всѣ говорятъ, що въ теперѣшныхъ гимназіяхъ треба-бы завести велику реформу и всѣ гадаютъ, що она зависитъ ôтъ самыхъ учителѣвъ. Мои панове, причина лежитъ зовсѣмъ де инде. Теперѣшнѝ гимназіи не займаютъ такого становища, якъ они колись займали, нынѣ житье и суспôльнôсть ставлятъ великѝ вымоги. Нынѣ жадаеся ще знаня живыхъ языкôвъ. Я не годжусь съ тымъ, щобы науки сихъ предметôвъ удѣлювано въ годинахъ надъобовязковыхъ, бо черезъ то не осягаеся богато; ученикъ учится ôсѣмъ лѣтъ французского языка и не научится навѣть говорити. Представте собѣ ще гимназіи, де попри одинъ языкъ выкладовый учится ще и другихъ языкôвъ краевыхъ. Часъ на все годѣ роздѣлити, якъ въ якôмъ воспиталищи, а ту жадаютъ ще улекшеня. Коли вже мае зробитися улекшенье, то по моѣй думцѣ треба-бы завести ще девятый рôкъ науки гимназіяльнои. Признаюсь отверто, що я давно ношусь съ тыми гадками, а за мною промовляе и досвѣдъ, якій зроблено въ школахъ реальныхъ, коли тамъ заведено семый рôкъ науки. Я хочу зробити улекшенье, а особливо для молодежи въ наймолодшôмъ вѣку; за те жадавъ-бы якъ найбôльше працѣ въ 17, 18 и 19 роцѣ а може и въ 20. Кажу въ двайцятôмъ, бо панамъ звѣстно, що до теперь бувъ назначеный девятый окôнченый рôкъ до вступу до гимназіи; я хотѣвъ-бы завести, щобы десятый скôнченый рôкъ бувъ назначеный яко минимальный до вступу до гимназій. Министеръ просвѣты порôвнувавъ ôттакъ школы нашѝ съ англійскими и бельгійскими а ôттакъ сказавъ: Я зовсѣмъ не одушевляюсь школами реальными; они вправдѣ дуже богато доброго зробили, выдали богато здôбныхъ людей, але власне въ интересѣ тыхъ людей бажавъ-бы я, щобы они були покôнчили гимназіи. Тутъ згадано вправдѣ о трехъ министрахъ, чи то мае дѣйстно бути аргументъ противъ нашихъ испытôвъ зрѣлости? Я думаю що нѣ. У сихъ людей розходится о ихъ талантливôсть але не о матуру. Пляны шкôльнѝ не робятся анѣ для талантливыхъ анѣ для неталантливыхъ.. Мы працюемо для здоровои верствы середнои. То есть принципъ, котрого треба придержуватись при укладаню плянôвъ науковыхъ. Треба дивитись на то, що зможе осягнути дитина середныхъ здôбностей а не дитина вже зъ роду талантлива. Я буду памятати такожь и о убогихъ але талантливыхъ ученикахъ. Такихъ держава потребуе; то суть паросты, котрыхъ суспôльнôсть не може ôткидати, але убогихъ безъ таланту не можна допускати ажь до найвысшого достоиньства въ суспôльности, бо они стаются тогды для неи дуже небезпечными. Для того буду старатись помагати убогимъ а талантливымъ ученикамъ стипендіями. Говорено тутъ такожь о матурѣ. Въ послѣдныхъ часахъ пороблено въ сѣмъ взглядѣ многѝ улекшеня, увôльнювано ôтъ поодинокихъ предметôвъ при матурѣ. Я съ тымъ не годжуся, бо они маютъ злый вплывъ на знанье ученика; се знаю зъ власного досвѣду. Зôбравши все разомъ признаю, що въ нашихъ школахъ середныхъ

треба не одно зреформувати, але все на тôй пôдставѣ, щобы не зменшати ніво образованя въ школахъ середныхъ. Оно мусить позôстати бодай на теперѣшнôй высотѣ и коли мае наступити яке улекшенье, то хиба лишь то, що продовжится часъ науки.

Въ дальшôй дебатѣ промовляли ще послы: Шуклье, Вайтльофъ, Тиркъ, Менгеръ, Свѣжій и др. По чѣмъ ухвалено титулъ „центральна управа“ въ высотѣ 304.400 зр.

При титулѣ „надзоръ шкôльный“ промовлявъ пос. Вагнеръ зъ Буковины за отвореньемъ другои гимназіи („нефалшивои“, нѣмецкои) въ Чернôвцяхъ и предложивъ ôтповѣдну до сего резолюцію, котру палата приняла. — Пос. Ковальскій заявивъ, що промова министра просвѣты его зрадувала и ôнъ бажавъ-бы лишь, щобы министеръ свои гадки перевѣвъ въ дѣло. Ôтъ такъ говоривъ о инспекторахъ шкôльныхъ въ восходнôй Галичинѣ и доказувавъ, що инспекторы шкôльнѝ въ сихъ сторонахъ не знаютъ руского языка, треба-бы отже старатися, щобы такѝ лишь кандидаты були именованѝ, котрѝ въ повнѣ сей языкъ знаютъ. Бесѣдникъ высказавъ надѣю, що министеръ сему зарадитъ.

При титулѣ „фондъ религійный“ промовлявъ пос. Ковальскій другій разъ. Ôнъ оказавъ: Ôтъ часу послѣднои дебаты буджетовои положенье народу, до котрого належу, не змѣнилося. Єзуиты и Змартвыхвстанцѣ все ще вынародовлюютъ нашу молодѣжь и конче потреба, щобы правительство обѣцяне залагодженье справы вже разъ перевело. Єзуиты скôнчили вже въ Добромили свою господарку, а теперь перенеслись до Львова и тутъ они позъѣдаютъ останки, а тогды чейже ихъ господарка устане. Бесѣдникъ обговорюе ôтъ такъ послѣднѝ выборы и каже: При послѣдныхъ выборахъ выбрано такожь богато рускихъ священикôвъ яко выборцѣвъ. Старосты зъ горы допускали, що тѝ священики не выберутъ нѣкого другого посломъ лишь Русина, покликували отже священикôвъ до себе и казали ôгдавати голосъ на того, котрого они (старосты) призначатъ. Имъ пояснено, що коли они не охотятъ въ сѣй справѣ пôйти съ правительствомъ, то нехай потому не нарѣкаютъ, коли правительство не буде имъ такожь помагати, не буде давати запомоги. (Голосы зъ лѣвицѣ: Слухайте! слухайте!) На тыхъ отже священикôвъ, що мали ôтвагу голосувати пôсля свого переконаня, спала теперь така кара, що имъ ôтнято додатокъ особистый, а противно тыхъ, що голосували пôсля волѣ старостôвъ нагороджуютъ теперь щедро. Кожде правительство може ставити своихъ кандидатôвъ; але найже мае трохи респектъ и передъ волею выборцѣвъ Декотрѝ зъ тыхъ священикôвъ отже прійшли до старостôвъ, представились имъ и казали, що маютъ богато дѣтей, що мусятъ посылати дѣтей до школы и будутъ мусѣли оставити ихъ дома, коли правительство не дасть имъ запомоги. На то сказали старосты, що имъ се байдуже; най бы були при выборахъ на то памятали, а то и такъ нѣчого не зыскали, най-бы були осторожнѣйшѝ. Я не хочу, каже бесѣдникъ, наводити именъ, бо покаранѝ и такъ внесли письменно жалобу. Я прошу министра, щобы фонды призначенѝ на запомогу для клиру були такъ роздѣлюванѝ, щобы зъ нихъ дѣйстно користали потребуючѝ, безъ взгляду на ихъ политичне поведенье. Пос. Ковальскій завôзвавъ на послѣдокъ правительство, щобы оно занялось гр. кат. духовною семинаріею у Вѣдни и щобы перенесло еи ôтъ церкви св. Варвары а помѣстило де близько нового университету.

(*На засѣданю палаты пословъ*) дня 8 с. м. прійшло пôдчасъ дебатъ надъ титуломъ „почты“ до скандальнои сцены межи послами Грегромъ а Кноцомъ. Грегръ доказувавъ, що ческѝ Нѣмцѣ перекручуютъ всякѝ факты, робятъ фалшивѝ донесеня, щобы лишь ôттакъ могли въ радѣ державнôй жалуватися на Чехôвъ, при чѣмъ уживавъ такихъ словъ якъ „обмана“, „брехня“. Въ оборонѣ Нѣмцѣвъ промовляли ôттакъ послы Страхе и Кноцъ. Страхе назвавъ Грегра денунціянтомъ, а Кноцъ знову сказавъ, що есть то безвстыдною и поганою брехнею, яку хиба лишь Грегръ може робити, коли ôнъ каже, що староста Таймеръ на пирѣ въ Гогенельбе назвавъ Кноца найзнаменитшимъ Нѣмцемъ. Въ палатѣ наставъ пôдчасъ сеи сварнѣ великій крикъ и замѣшанье. Президентъ завôзвавъ обохъ бесѣдникôвъ до порядку и ôтобравъ Кноцови голосъ. Вѣденьскѝ газеты доносятъ, що Грегръ вызвавъ Кноца на поединокъ.

(*Е. Вел. Цѣсарь*) выѣхавъ оногды до Монахіюмъ и перебуде тамъ кôлька днѣвъ. Въ осени мае цѣсарь приѣхати до Галичины на великѝ маневры пôдъ Краковомъ, въ котрыхъ возьме участь 40.000 войска.

(*Намѣстникъ Дальматіи, бр. Корнаро*) переѣхавшій недавно на свою нову посаду померъ дня 5 с. м. въ Задарѣ по довшôй недузѣ.

(*Въ справѣ закона о ополченю*) роздано посламъ въ радѣ державнôй справозданье комисіи войсковои и скоро лишь закôнчатся дебаты надъ буджетомъ, стане се справозданье на порядку дневнôмъ палаты пословъ. Въ справозданю сѣмъ кажеся такъ: Законъ о загальнôмъ ополченю можна подѣлити на двѣ части, на часть загальну и специяльну. Часть загальна есть конче потрѣбна до доповненя недостаткôвъ закона о военнôй силѣ державы. Дальше оказано въ справозданю, що на случай, коли-бъ була загрожена цѣла держава або часть еи, треба конче скорои готовости и достаточнои силы, котра могла-бы бути заразъ ужита до войны; що межи двома клясами вѣку до 37 року и до року 42 есть та рôзниця, що першу треба уважати за резерву для арміи чиннои и ляндверы и що она мусѣлабы доставити на случай войны потрѣбныхъ людей до рядôвъ арміи въ поли; що не потреба буде жадныхъ выдаткôвъ анѣ на зброю анѣ на мундуръ, бо запасôвъ зброе есть подостаткомъ а новыхъ мундурôвъ не треба буде робити, бо будутъ доношуватись старѝ. За уживанье власнои одежи буде платитися ôтшкодованье. Въ справозданю оказано, що загальне ополченье не буде покликуватися до вправъ. До першои клясы вѣку (до 37 лѣтъ) зачисляются и тѝ, що рôвночасно не суть здôбнѝ пôдъ взглядомъ физичнымъ до арміи и для того ихъ не принято, все реклямуючѝ, всѣ 19 лѣтнѝ молодцѣ и на послѣдокъ всѣ, що съ 32 рокомъ житя скôнчили службу войскову. Выкупленѝ ôтъ службы войсковои не будутъ покликуванѝ до загального ополченя. Ôзнаки для официрôвъ и рядовыхъ якъ такожь регуляминъ и коменду означитъ окремый зарядъ войсковый взглядно министерство краевои обороны.

Заграничнѝ Державы.

Россія. Царь и царица выѣхали вже съ цѣлымъ дворомъ до Ливадіи. Дня 4 с. м. выѣхали туды такожь министеръ дѣлъ заграничныхъ, Гирсъ и кн. Оболеньскій, вицедиректоръ канцеляріи министерства дѣлъ внутрѣшныхъ. Пôдчасъ подорожи царя до Ливадіи була цѣла зелѣзна дорога зъ Петербурга ажь до Криму пильно стережена; кажутъ, що въ тôй цѣли ужито ажь 60.000 войска. Пôдчасъ переѣзду царя арештовано въ Харковѣ кôлька пôдозрѣныхъ особъ. — Польскѝ газеты доносятъ, що кіевскій ген.-губернаторъ Дрентеленъ, выдавъ приказъ, що въ полудневозахôдныхъ провинціяхъ не вôльно купувати землѣ не тôлько Полякамъ але и Нѣмцямъ. — Россійскѝ газеты не перестаютъ накликувати правительство до окупаціи Болгаріи, а особливо такѝ, якъ органъ Каткова „Гражданинъ“ и „Петерб. Вѣдом.“ Въ правительственныхъ кругахъ однакожь не думаютъ о такôй окупаціи. Подорожь царя до Криму, якъ кажутъ, не стоитъ въ нѣякôй звязи съ окупаціею а выйшла лишь зъ причины слабости великои княгинѣ Ксеніи. Концентрація войска на полудни стояла такожь лишь въ звязи съ сею подорожею. Неповеденя россійскои политики на Балканѣ выкликали однакожь въ цѣлôй Россіи велике невдоволенье. Не тôлько вже сама Болгарія, але ще бôльше и найновѣйшѝ подѣѣ въ Сербіи огôрчили дуже Россію, а праса россійска робитъ дипломатіи россійскôй закиды, що она не умѣла на Балканѣ повести ôтповѣдно цѣлои справы и не бралася до неи енергично. Покликанье Гарашанина до кабинету въ Сербіи уважаютъ въ Петербурзѣ просто за пораженье Россіи. — На далекôмъ восходѣ грозитъ Россіи нове небезпеченьство. Зъ Кашгару именно доносятъ до россійскихъ газетъ, що сынъ емира бохарского, Кати Тіюра, претендентъ до бохарского престола, приѣхавъ до пôвнôчного Афганистану, щобы тамъ попирати особисто свою справу. Тіюра есть старшимъ сыномъ померлого емира а молодшого посадила Россія минувшого року на бохарскôмъ престолѣ. Зъ сего факту выходило-бы, що межи Англіею а Россіею зачинаются ôтносины въ Азіи знову погôршувати.

Англія. Дня 8 с. м. пояснювавъ Глядстонъ въ англійскомъ парляментѣ свôй проектъ що до залагодженя справы ирляндскои. Проектъ сей предкладае, щобы парляментъ ирляндскій складався зъ однои палаты и щобы мавъ контролю надъ управою цѣлого острова. Парляментъ повиненъ мати право призволювати побиранье податкôвъ а само побиранье вело-бы ирляндске министерство. Парляментъ тревавъ-бы не довше якъ пять лѣтъ по кождôмъ скликаню. Цѣла бесѣда Глядстона тревала три годины. Пôдчасъ бесѣды Глядстонъ покликувався часто на дуалистичный устрôй въ Австріи и ставивъ его за примѣръ, котрый Англія повинна наслѣдувати.

Бельгія На засѣданю бельгійского парляменту минувшого втôрка зажадавъ пос. Бара щобы ген. ванъ деръ Смиссенъ, дати нагану за его поступованье супротивъ зворохобленыхъ робôтникôвъ и мотивувавъ свое внесенье тымъ, що генералъ нарушивъ конституцію. Президентъ палаты Бернертъ признавъ, що поступованье генерала не було згôдне съ конституціею а министеръ войны заявивъ, що ген. дѣлавъ безъ вѣдомости правительства. Смиссенъ довѣдавшись о тôмъ приѣхавъ до столицѣ, пôшовъ тамъ до парляменту и конферувавъ тамъ заразъ съ министромъ войны. Кажутъ, що генералъ зовсѣмъ не образився поступованьемъ министра. — Въ многихъ мѣсцяхъ Бельгіи выбухли новѝ змовы робôтникôвъ.

НОВИНКИ.

— **На III-ôмъ засѣданю центр. Выдѣлу тов. „Просвѣта“** въ дня 1. цвѣтня с. р. раджено надъ закупномъ дому для товариства. Крôмъ того полагоджено слѣдуючѝ справы: 1) Принято до вѣдомости, що книжочка „Праведный Товія“ вже выйшла зъ друку. 2) Ухвалено друкувати на слѣдуючу книжочку „Про годôвлю свиней“, п. Антона Глодиньского, и закуплено на тую цѣль клішôвъ за 51·10 зр. 3) Принято до вѣдомости, що Выдѣлъ краевый выплатитъ товариству ухвалену Выс. Соймомъ кр. суму. 4) Удѣлено Емиліеви Корчиньскому, ученикови III. курсу школы для промыслу артистичного, 100 зр. запомоги. 5) Ухвалено на внесенье библіотекаря п. К. Панькôвского: а) выслати вкладку для ческои „Matice lidu“; б) предплатити „Вѣстникъ законôвъ державныхъ“; в) предплатити „Библіотеку для молодежи“; г) посылати въ замѣну книжки „Просвѣты“ для „Lužica“ и „Нивы“ илюстрованои; д) выслати въ библіотеку „Народного Дому“ въ замѣну за выданя „Галицко-Рускои Матицѣ“, 54 книжочокъ „Просвѣты“; д) обществу им. Михаила Качковского, въ замѣну за его выданя, 76 книжочокъ „Просвѣты“. 6) Принято въ члены товариства: 1) Панталеймона Василину, пѣвця при церкви св. Петра и Павла у Львовѣ; 2) Олексу Сороку; 3) Матвѣя Очеретнюка зъ Кутъ; 4) Василя Стислу, господаря зъ Якомаричь; 5) Володислава Добряньского зô Львова; 6) Омеляна Добряньского, ц. к. експедитора почтового; 7) Вавра Баранюка, пѣвця церковного зъ Лаповець; 8) Товариство спѣвацке въ Берлинѣ; 9—24) Читальнѣ въ Бергометѣ, Парищи, Порогахъ, Соколовѣ, Угольнôмъ, Яблоновѣ, Самолускахъ, Березовици, Юськовичахъ, Пôдвысокôмъ, Дымичи, Криници, Дрогомирчанахъ, Русовѣ, Зборовѣ и Глубокôмъ; 25) Хоръ спѣвакôвъ въ Товмачи; 26) Михайла Губчака у Львовѣ; 27) Стефана Хромяка, госп. въ Пôдбережи; 28) о. Іоана Реваковича, пароха въ Волосянцѣ; 29) Володимира Струтиньского ц. к. адъюнкта суд. въ Высокôмъ; 30) Прокопа Трача учителя въ Конюшкахъ; 31) Филипа Гуцайловича въ Заднôвцяхъ; 32—35) Ивана Яковишина, Ивана Матвѣевича, Дмитра Смукова и Павла Савчина господарѣвъ зъ Хриплина; 36) Григорія Мартинюка, госп. въ Ляхôвцяхъ 37) Семена Козулю госп. въ Ямници; 38) Читальню въ Цуцыловѣ; 39) о. Михаила Кобыляньского, пароха въ Мышковѣ; 40) Федора Остафійчука зъ Жабя; 41) Іосифа Гору, госп. зъ Рѣпниць; 42) Филипа Андрійчука, учит. гимн. въ Чернôвцяхъ; 43) Василя Мудрѣя, госп. въ Жеребкахъ; 44) Гриня Васалюка, госп. въ Серникахъ; 45) Дамяна Перегинця, канцелиста суд. въ Калуши; 46) Омеляна Ваня зъ Буска; 47—48) Кузя Мотаса и Стефана Сивака, господарѣвъ зъ Гасковець; 49) Антона Сеницю, учителя въ Жидятичахъ; 50) Гриня Василюка, госп. въ Серникахъ; 51) Василя Аврама, пѣвця церк, въ Зеленôмъ; 52) Іосифа Дубину, учителя въ Дашавôй; 53) Якова Хилуса, госп. въ Перегиньску. — Щедрымъ Вп. Дателямъ книжокъ до библіотеки „Просвѣты“: 1) Редакціи „Дѣла“ за 18 томôвъ „Библіотеки назн. повѣстей“ въ вартости 29 зр.; 2) Проф. Ом. Партыцкому за всѣ книжки его накладу, за 2 рôчники „Зеркала“ и 3 рôчники „Зорѣ“, разомъ 19 книжокъ въ вартости 21 зр.; 3) товариству им. Шевченка за 13 книжокъ его накладу въ вартости 16 зр.; 4) Обществу им. Мих. Качковского за всѣ книжечки его накладу въ вартости 10 зр.; 5) п. Беднарскому, директорови друкарнѣ им. Шевченка за 17 книжечокъ въ вартости 10 зр.; 6) п. Олесницкому за всѣ книжки его накладу; 7) п. Ив. Белееви за 3 книжки до библіотеки, а до архиву 38 штукъ монеты мѣдянои, а 9 штукъ срѣбнои; 8) о. Павлови Гостиньскому за 1 рѣзьбу — складае Выдѣлъ сердечну Подяку. — *Ôтъ Выдѣлу тов. „Просвѣта“.*

— **На фондъ будовы руского театру у Львовѣ** прислали на мои руки Вп. нашѝ земляки-патріоты: В. К. 123 зр. и В. С. 246 зр., разомъ 369 зр. Подаючи се до прилюднои вѣдомости, не сумнѣваюся, що всѣ щирѝ Русины подѣлятъ зо мною чувство вдячности для щедрыхъ нашихъ патріотôвъ. — *Василъ Нагôрный.*

— **Справа утраквизму въ нашихъ середныхъ школахъ** була вже предметомъ дебаты въ выдѣлѣ „Кружка учителѣвъ школъ высшихъ“. Выдѣлъ „Кружка“ постановивъ сю рѣчь обсудити, закимъ ще Выдѣлъ краевый ôтнѣся до него о поданье своеи гадки. Выдѣлъ „Кружка“ рѣшивъ попередъ всего розôбрати рѣчь зъ становича педагогичного, а ажь опôсля зъ становища политичного. Оногды ôтбулося перше засѣданье, на котрôмъ застановлювалося надъ педагогичнымъ значеньемъ утраквизму Зъ Русинôвъ брали участь проф. Ал. Борковскій и Мих. Поляньскій, яко члены выдѣлу „Кружка“, и запрошеный проф. К. Лучаковскій (запрошеный ще д-ръ Ом. Огоновскій за-для недиспозиціи не мôгъ прибути). По розборѣ ажь справы зъ становища педагогичного „Кружокъ“ мае запросити пп. пословъ Романчука, д-ра Евс. Черкавского и д-ра Малецкого для выслуханя ихъ гадки о утраквизмѣ зъ становища политичного. Нынѣ маютъ зôбратися львôвскѝ члены краковскои академіи наукъ (до котрои належатъ Русины д-ръ Ом. Огоновскій, крылошанинъ Петрушевичь и д-ръ Шараневичь) для нарады надъ справою утраквизму. Такожь небавомъ буде ся рѣчь предметомъ оговорôвъ въ сенатѣ университету.

— **Въ сѣмъ мѣсяци ще прійде въ радѣ мѣста Львова на порядокъ дневный заснованье окремои рускои школы народнои**, котра доси черезъ неповна два роки существувала въ видѣ паралельныхъ рускихъ клясъ при етатовôй школѣ им. Пирамовича. Школа руска увôйде въ житье съ початкомъ нового року шкôльного, и о скôлько зачуваемо, рада мѣска намѣряе утворити школу мѣшану, щобъ и дѣвчатамъ рускимъ дати можнôсть образуватись въ своемъ матернôмъ языцѣ. Потреба така выходитъ и зъ другои конечности, именно, що т. зв. взôрцева руска школа при семинаріи мужескôй, умѣщена до теперь въ „Народнôмъ Домѣ“, мае перемѣнитись лишь на мужеску. О скôлько по елементахъ, якѝ увôйшли въ складъ новои репрезентаціи мѣскои, судити можемо, противъ основаня окремои рускои школы не найдеся численна опозиція, бо партія „станьчикôвъ“ ще не змогла до теперь въ тôй репрезентаціи найти для себе бôльшости. А що руска школа не пôдходитъ пôдъ смакъ краковскôй фракціи, доказомъ того може послужити крайно неприхильна статья, якъ въ своемъ часѣ при заведеню рускихъ паралельныхъ клясъ при школѣ Пирамовича помѣстивъ краковскій „Czas“, докоряючи львôвскимъ раднымъ, що они унеслись непотрѣбною сентиментальностею до внесеня проф. Вахнянина, коли сей при ухвалѣ буджету зажадавъ заснованя рускои школы. Не ôтъ рѣчи було-бъ такожь, щобъ Русины въ репрезентаціи мѣскôй постарались о то, щобы нову руску школу названо школою „имени Шевченка“.

— **Министеръ просвѣты п. Гаучь** мае прибути въ другôй половинѣ цвѣтня с. р. до Галичины. Близша цѣль подорожи не звѣстна.

— **Вечерницѣ въ Тернополи** въ память XXV роковинъ смерти Тараса Шевченка ôтбулись минувшои недѣлѣ при численнôй участи мѣсцевои публики. Справозданье за для недостачѣ мѣсця мусимо ôтложити до другого числа.

— **„Кружокъ науковои заохоты слухателѣвъ политехники“** устроюе д. 11 л. с. м. въ клюбовôй сали политехники львôвскои вечерокъ музикально-декляматорскій въ честь XXV-тыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка. Початокъ о год. 7 вечеромъ.

— **Д-ръ Стефанъ Смаль Стоцкій** державъ вô второкъ въ першѝ роковины смерти нашого поета и историка Николая Костомарова, въ комнатахъ тов. „Рускои Бесѣды“ въ Чернôвцяхъ выкладъ о его житю и письмахъ.

— **Тов. „Руска Бесѣда“ въ Тернополи** устроюе въ недѣлю дня 18 л. цвѣтня с. р. другѝ вечерницѣ, полученѝ съ аматорскимъ представленьемъ одноактовои комедія Станислава Добжаньского „Золотый Телець“. Вступъ на салю 1 зр. Початокъ о г. 7½ вечеромъ. Пôдписаный комитетъ, запрашаючи симъ всѣхъ П. Т. членôвъ „Рускои Бесѣды“ на згаданѝ вечерницѣ, надѣеся, що перше руске аматорске представленье въ Тернополи буде достаточною заохотою до численного зъѣзду замѣсцевыхъ гостей. — Ôтъ комитету: *Д-ръ В. Лучаковскій, Р. Бачиньскій.*

— **Повѣтова „Торговля Народна“ въ Рогатынѣ** ôткрываеся вже вô второкъ дня 13 л. цвѣтня с. р. Ще разъ кличемо: Щасть Боже! На торжество ôткрытя запросила Дирекція п. В. Нагôрного зô Львова.

— **Въ Журавникахъ** завязуеся спôлка для крамницѣ и торговлѣ збôжемъ. Щасть Боже!

— **Плянъ и кошторысъ на будову новои духовнои гр.-кат. семинаріи у Львовѣ**, котра розпôчнеся вже сего року а укôнчится въ р. 1888, вже выготовленѝ и будутъ ôтосланѝ сими днями до министерства. Кошты будовы вызначенѝ на 304.000 зр.

— **Совѣтъ „Народного Дому“** рѣшивъ розôбрати стару нарôжну каменицю положену ôтъ стороны П. городскои церкви и выбудувати на еи мѣсци нову 3-поверхну. Роботы вже розпочалися. Нова камениця буде высунена напередъ къ церквѣ, такъ що буде съ „Народнымъ Домомъ“ въ простôй линіи. Кошты будовы обчисленѝ на 30.000 зр. Небавомъ розпôчне и „Институтъ Ставропигійскій“ перебудовувати деякѝ свои домы.

— **Министерство войны** позволило выняткова сего року официрамъ въ резервѣ и ляндверѣ брати участь въ вправахъ рекрутôвъ. Тая служба буде тревати 3 мѣсяцѣ и она не увôльняе ôтъ участи въ приписаныхъ осѣнныхъ вправахъ.

— **Характеристика галицкого робôтника.** Инспекторъ промысловый для Галичины п. Навратиль подае въ своемъ „Справозданю за р. 1885“ слѣдуючу характеристику нашого робôтника: Робôтники фабричнѝ въ Галичинѣ рекрутуются переважно зъ селянъ. Они суть дуже роботящѝ и послушнѝ, а тяжко заробленый грôшь пріймаютъ съ формальною вдячностею. Не знаютъ они однакъ нѣчого про уставы, котрѝ хоронятъ ихъ передъ кривдами и не маютъ нѣякого поняття, де можна имъ шукати справедливости.

— **Преміованье коней** ôтбудеся сего року: въ Мостискахъ д. 19 л. цвѣтня, въ Яслѣ д. 30 л. цвѣтня, а въ Ряшевѣ д. 5. л. мая. Премія будутъ роздаватися грошевѝ (по 30 и 50 зр.) и медалѣ.

— **Именованя и перенесеня.** І. Микуловскій, нотарь въ Журавнѣ, переносится до Цѣшанова. — Намѣстникъ перенѣсъ практиканта концептового гр. В. Висневского до жовкôвского староства. — Дирекція почтъ перенесла експедитора М. Єзерского зъ Бялы до Гусятына.

— **На Буковиньску краеву выставу**, котра ôтбудеся въ осени с. р., будутъ допущенѝ окрôмъ краевыхъ выробôвъ такожь машины и средства научнѝ зъ иншихъ краѣвъ, отже и зъ Галичины. — Крôмъ того будутъ такожь на выставу пріймати ся всякѝ вытворы ремесла и артистичного промыслу. Зголошеня пріймае Выдѣлъ краевои культуры въ Чернôвцяхъ до кôнця 18 л. червня с. р.

— **Краева Рада шкôльна** поручила для ужитку шкôлъ народныхъ и середныхъ кольоровану таблицю стѣнну п. з. „Систематичный переглядъ звѣратъ ссучихъ“ съ объясненями польскими и рускими.

— **Выдѣлъ краевый** удѣливъ товариству для верченя нафты 8.000 зр. безпроцентовои позычки, а товариству ткачѣвъ въ Глинянахъ 300 зр. запомоги.

— **Декораціи.** Яко признанье за знамениту службу одержали президенты краевыхъ судôвъ Іосифъ Піонтковскій у Львовѣ и Кароль Уле въ Чернôвцяхъ рицарскѝ хресты ордеру Леопольда, а вице-президентъ краевого суду у Львовѣ Кароль Погліесъ ордеръ зелѣзнои короны Ш. клясы.

— **Всѣхъ тартакôвъ въ Галичинѣ** есть 710; мѣжь ними 84 паровыхъ, 401 водныхъ, а 225 водныхъ полученыхъ разомъ съ млынами.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Є В. цѣсарь забавитъ сего року на маневрахъ войсковыхъ коло Перемышля 12—14 днѣвъ. — Лат. суфраганъ еп. Пузына прибувъ уже зъ Риму до Львова. — Испытъ въ школѣ огородничôй ôтбудеся д. 11 л. с. м. о 4 г. по пол. въ саляхъ товариства огородничого при ул. Пекарскôй. — На будову театру въ Краковѣ жертвувавъ якійсь незвѣстный по имени патріотъ 60.000 зр., а 100.000 зр. жертвуе на тую цѣль краковска щадниця. — Въ Коломыи опорожнена